

ခုဒ္ဒကနိကာယေ ဇာတကပါဠိယာ
သံဝဏ္ဏနာဉာတာ
တဝန္တပဟာဗုဒ္ဓယောသတ္ထေဇေန ဣတာ

ဇာတကဋကထာ

(တတိယော ဘာဂေါ)

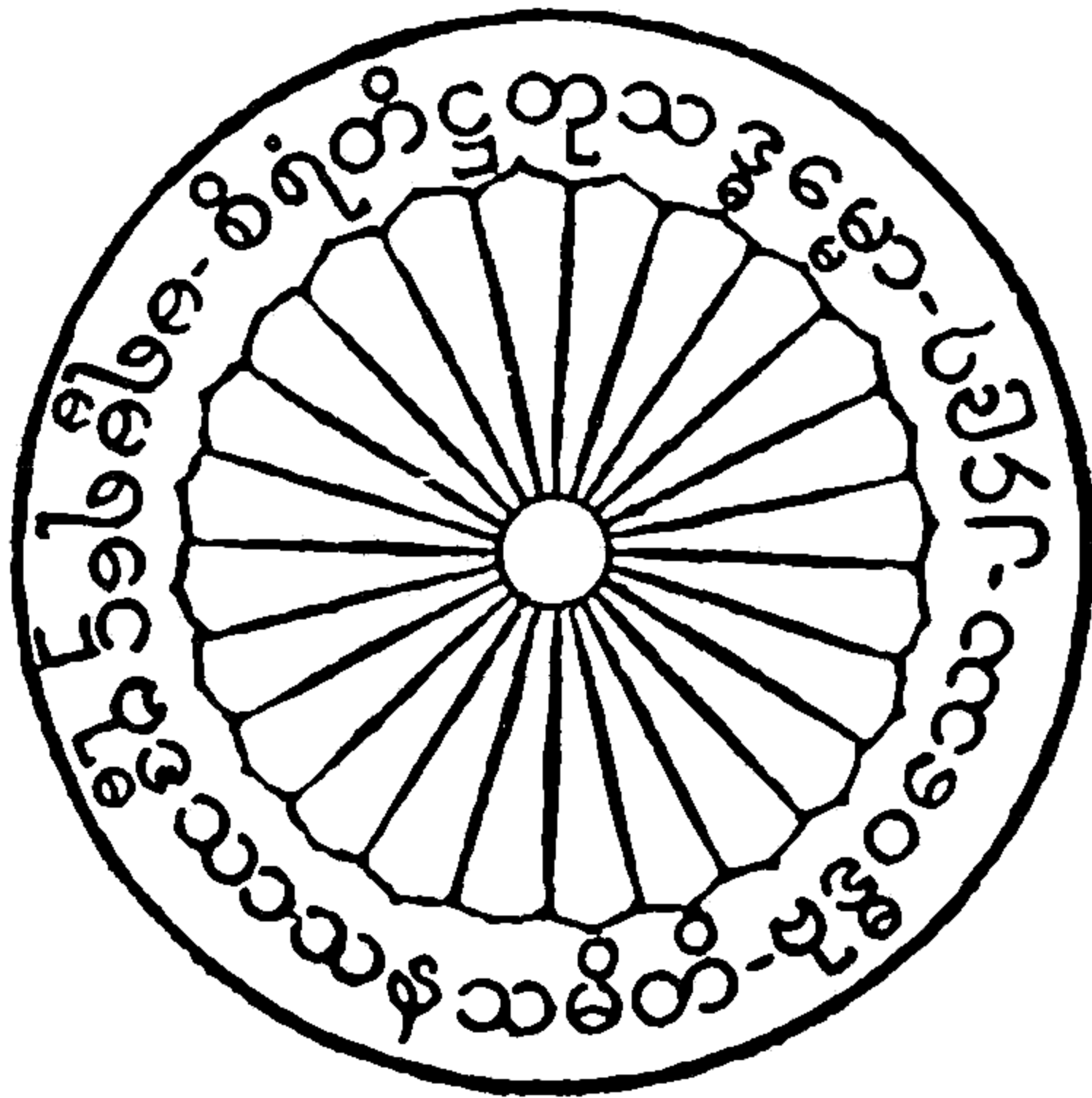
မရပ္ပရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တာလယေ ဗုဒ္ဓါဝိတာ

၆၂၈၆

ခုဒ္ဒကနိကာယေ ဇာတကပါဠိယာ
သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒ္ဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ဇာတကဋကထာ

(တတိယော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓဃာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တလယေ ဗုဒ္ဓါဝိတာ

ဇာတိကဋကဏ္ဍ

တတိယဘာဂ

မာတိကာ

ပိဋကံ

၄-စတုတ္ထနိပါတ

၁-ကာလိင်္ဂဝဂ္ဂ

၁-စူဠကာလိင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၁)	၁
၂-မဟာအဿာရောဟဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၂)	၈
၃-ဧကရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၃)	၁၂
၄-ဒဒ္ဒရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၄)	၁၄
၅-သီလဝီမံသနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၅)	၁၆
၆-သုဇာတာဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၆)	၁၉
၇-ပလာသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၇)	၂၁
၈-သကုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၈)	၂၄
၉-ဆဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၉)	၂၆
၁၀-သေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၀)	၂၉

၂-ပုစိမန္တဝဂ္ဂ

၁-ပုစိမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၁)	၃၁
၂-ကဿပမန္ဓိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၂)	၃၄
၃-ခန္တိဝါဒီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၃)	၃၇
၄-လောဟကုမ္ဘီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၄)	၄၁
၅-သဗ္ဗမံသလာဘဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၅)	၄၅
၆-သဿပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၆)	၄၈
၇-မတရောဒနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၇)	၅၂
၈-ကဏဝေရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၈)	၅၄

မာတိကာ			ပိုင်း
၉-တိတ္ထိရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၉)	၅၉
၁၀-သုစ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၀)	၆၁
၃-ကုဋိဒူသကဝဂ္ဂ			
၁-ကုဋိဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၁)	၆၅
၂-ဒုဒ္ဒါဘဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၂)	၆၉
၃-ဗြဟ္မဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၃)	၇၂
၄-စမ္မသာဠကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၄)	၇၅
၅-ဂေါရောဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၅)	၇၇
၆-ကက္ကာရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၆)	၇၉
၇-ကာကဝတီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၇)	၈၃
၈-အနန္တသောမိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၈)	၈၅
၉-ကာဠဗာဟုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၉)	၈၉
၁၀-သီလဝိမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၀)	၉၂
၄-ကောကိလဝဂ္ဂ			
၁-ကောကိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၁)	၉၄
၂-ရထလဋ္ဌိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၂)	၉၆
၃-ပက္ကဂေါဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၃)	၉၈
၄-ရာဇောဝါဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၄)	၁၀၀
၅-ဇမ္ဗုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၅)	၁၀၃
၆-ဗြဟ္မာဆတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၆)	၁၀၅
၇-ဝိဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၇)	၁၀၉
၈-ထုသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၈)	၁၁၁
၉-ဗာဝေရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၉)	၁၁၅
၁၀-ဝိသယုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၀)	၁၁၈
၅-ဥဇ္ဇကုဏာလဝဂ္ဂ			
၁-ကဏ္ဍရီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၁)	၁၂၁
၂-ဝါနရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၂)	၁၂၁

မာတိကာ			ပိဋက
၃-ကုန္တိနီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၃)	၁၂၃
၄-အမ္ပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၄)	၁၂၅
၅-ရာဇကုမ္ဘဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၅)	၁၂၈
၆-ကေသဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၆)	၁၃၀
၇-အယကုဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၇)	၁၃၄
၈-အရညဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၈)	၁၃၆
၉-သန္တိဘေဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၉)	၁၃၇
၁၀-ဒေဝတာပဥဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၀)	၁၄၀
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	၁၄၀

၅-ပဉ္စကနိပါတ

၁-မဏိကုဏ္ဍလဝဂ္ဂ

၁-မဏိကုဏ္ဍလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၁)	၁၄၂
၂-သုံဇာတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၂)	၁၄၄
၃-ဝေဒနသာခဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၃)	၁၄၆
၄-ဥရဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၄)	၁၅၀
၅-သဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၅)	၁၅၆
၆-ကောရဏ္ဍိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၆)	၁၅၈
၇-လဋကိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၇)	၁၆၁
၈-စူဠဓမ္မပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၈)	၁၆၅
၉-သုဝဏ္ဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၉)	၁၆၉
၁၀-သုယောနန္ဒီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၀)	၁၇၃

၂-ဝဏ္ဏာရောဟဝဂ္ဂ

၁-ဝဏ္ဏာရောဟဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၁)	၁၇၆
၂-သီလဝိမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၂)	၁၇၉
၃-ဟိရိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၃)	၁၈၂
၄-ခဇ္ဇောပနကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၄)	၁၈၃

[ဃ]

ဇာတကဋကထာ တတိယဘာဝ

မာတိကာ		ပိဋကံ
၅-အဟိတုဏ္ဍိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၅)	၁၀၄
၆-ဂုမ္ဘိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၆)	၁၀၆
၇-သာဠိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၇)	၁၀၈
၈-တစသာရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၈)	၁၉၀
၉-မိတ္တဝိန္ဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၉)	၁၉၂
၁၀-ပလာသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၀)	၁၉၄

၃-အစုဝဂ္ဂ

၁-ဒီပိတိကောသလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၁)	၁၉၇
၂-မိဂပေါတကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၂)	၁၉၉
၃-မူသိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၃)	၂၀၁
၄-စူဠဓနုဂ္ဂဟဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၄)	၂၀၅
၅-ကပေါတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၅)	၂၁၀
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	၂၁၃

၆-ဆက္ကနိပါတ

၁-အဝါရိယဝဂ္ဂ

၁-အဝါရိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၆)	၂၁၄
၂-သေတကေတုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၇)	၂၁၈
၃-ဒရိမုခဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၈)	၂၂၃
၄-နေရုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၉)	၂၃၁
၅-အာသင်္ကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈၀)	၂၃၄
၆-မိဂါလောပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈၁)	၂၃၉
၇-သိရိကာဠကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈၂)	၂၄၁
၈-ကုက္ကုဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈၃)	၂၄၉
၉-ဓမ္မဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈၄)	၂၅၂
၁၀-နန္ဒိယမိဂရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈၅)	၂၅၅

မာတိကာ

ပိုင်း

၂-ခရုပုတ္တဝါဒ

၁-ခရုပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၆)	၂၅၉
၂-သုစိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၇)	၂၆၅
၃-တုဏ္ဍိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၈)	၂၆၉
၄-သုဝဏ္ဏကတ္တဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၉)	၂၇၅
၅-မယုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၀)	၂၈၀
၆-ဝိဇ္ဇာခရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၁)	၂၈၅
၇-သိဿ်ပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၂)	၂၈၉
၈-ဝိဿာသာဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၃)	၂၉၁
၉-ဝဋ္ဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၄)	၂၉၃
၁၀-ပါရာဝတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၅)	၂၉၅
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၂၉၇

၇-သတ္တကနိပါတ

၁-ကုတ္တဝါဒ

၁-ကုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၆)	၂၉၈
၂-မနောဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၇)	၃၀၂
၃-သုတနုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၈)	၃၀၅
၄-မာတုပေါသကရိဇ္ဈဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၉)	၃၁၀
၅-ဒဗ္ဗပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၀)	၃၁၂
၆-ပဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၁)	၃၁၇
၇-သတ္တဘဿဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၂)	၃၂၁
၈-အဋ္ဌိသေနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၃)	၃၃၀
၉-ကပိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၄)	၃၃၄
၁၀-ဗကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၅)	၃၃၇

၂-ဂန္ဓာရဝါဒ

၁-ဂန္ဓာရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၆)	၃၄၃
၂-မဟာကပိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၇)	၃၄၉

မာတိကာ			ပိဋကံ
၃-ကုမ္ဘကာရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၈)	၃၅၄
၄-ဒဠုဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၉)	၃၆၂
၅-သောမဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၀)	၃၆၇
၆-သုသီမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၁)	၃၆၉
၇-ကောဠသိမ္ဗလိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၂)	၃၇၅
၈-ရုမကာရိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၃)	၃၇၈
၉-ဇာဂရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၄)	၃၈၁
၁၀-ကုမ္ဘာသပိဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၅)	၃၈၄
၁၁-ပရန္တပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၆)	၃၉၃
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၄၀၀

၈-အဋ္ဌကနိပါတ

၁-ကစ္စာနိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၇)	၄၀၁
၂-အဋ္ဌသဒ္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၈)	၄၀၇
၃-သုလသာဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၉)	၄၁၃
၄-သုမင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၀)	၄၁၇
၅-ဂင်္ဂမာလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၁)	၄၂၂
၆-စေတိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၂)	၄၃၁
၇-ဣန္ဒြိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၃)	၄၃၈
၈-အာဒိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၄)	၄၄၅
၉-အဋ္ဌာနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၅)	၃၅၀
၁၀-ဒီပိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၆)	၄၅၅
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၄၅၈

၉-နဝကနိပါတ

၁-ဂိဇ္ဈဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၇)	၄၅၉
၂-ကောသမ္ဗိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၈)	၄၆၂
၃-မဟာသုဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၉)	၄၆၇

ဇာတကဋကထာ တတိယဘာဝ

[ဆ]

မာတိကာ			ပိဋကံ
၄-စူဠသုဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၀)	၄၇၁
၅-ဟရိတစဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၁)	၄၇၃
၆-ပဒကုသလမာဏဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၂)	၄၇၇
၇-လောမသကဿပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၃)	၄၈၈
၈-စက္ကဝါကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၄)	၄၉၃
၉-ဟလိဒ္ဓိရာဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၅)	၄၉၈
၁၀-သမုဂ္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၆)	၅၀၁
၁၁-ပူတိမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၇)	၅၀၆
၁၂-ဒဒ္ဓရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၈)	၅၁၁
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၅၁၇

ဇာတကဋကထာယ တတိယဘာဝေ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ခုဒ္ဒကနိကာယ

ဝေတကဋကထာ

(တတိယော ဘာဂေါ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၄-စတုက္ကနိပါတ

၁-ကာလိင်္ဂဝဂ္ဂ

၁-ပုဋကလိင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၁)

ဝိဝေသိမာသံ ဒွါရန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စတုန္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇိကာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝေသာလိယံ ကိရ လိစ္ဆဝိရာဇုနံ သတ္တ သဟဿာနိ သတ္တ သတာနိ သတ္တ စ လိစ္ဆဝိ ဝသိံသု။ တေ သဗ္ဗေပိ ပုစ္ဆာပဋိပုစ္ဆာစိတ္တကာ အဟေသံ။ အထေကော ပဉ္စသု ဝါဒသတေသု ဗျတ္တော နိဂဏ္ဍော ဝေသာလိယံ သမ္မာပုဏိ။ တေ တဿ သင်္ဂဟံ အကံသု။ အပရာပိ ဝေရူပါ နိဂဏ္ဍိ သမ္မာပုဏိ။ ရာဇာနော ဒွေပိ ဇနေ ဝါဒံ ကာရေသံ၊ ဥဘောပိ သဒိသာဝ အဟေသံ။ တတော လိစ္ဆဝိနံ ဧတဒဟောသိ “ဣမေ ဒွေပိ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နော ပုတ္တော ဗျတ္တော ဘဝိဿတိ”တိ။ တေသံ ဝိဝါဟံ ကာရေတွာ ဒွေပိ ဧကတော ဝါသေသံ။ အထ နေသံ သံဝါသမန္ဓာယ ပဋိပင်္ဂါယာ စတသော ဒါရိကာယော ဧကော စ ဒါရကော ဇာယိ၊ ဒါရိကာနံ “သစ္စာ၊ လောလာ၊ အဝဓာရိကာ၊ ပဋိစ္ဆာဒါ”တိ^၁ နာမံ အကံသု၊ ဒါရကဿ “သစ္စကော”တိ။

၁-သစ္စာ လောလာ အဝဓာရိကာ ပဋိစ္စာရတိ (သိ)၊ သစ္စာ သောဘာ အဝိဝါသကာ ပဋိစ္စရာတိ (သျှာ) မ-ဋ ၂-၁၇၀-ပိဋေ ပန ပဿိတမ္ပံ။

တေ ပဉ္စပိ ဇနာ ဝိညှတံ ပတ္တာ မာတိတော ပဉ္စ ဝါဒသတာနိ၊ ပိတိတော ပဉ္စ ဝါဒသတာနိတိ ဝါဒသဟဿံ ဥဂ္ဂဏိံ သူ။ မာတာပိတရော ဒါရိကာနံ ဧဝံ ဩဝဒိံ သု “သစေ ကောစိ ဂိဟီ တုမှာကံ ဝါဒံ ဘိဒ္ဓိဿတိ၊ တဿ ပါဒပရိ- စာရိကာ ဘဝေယျာထ။ သစေ ပဗ္ဗဇိတော ဘိဒ္ဓိဿတိ၊ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇေယျာထာ”တိ။

အပရဘာဂေ မာတာပိတရော ကာလမကံ သူ။ တေ သု ကာလကတေ သု သစ္စကနိဂဏ္ဍော တတ္ထေဝ ဝေသာလိယံ လိစ္ဆဝိနံ သိပ္ပံ သိက္ခာပေန္တော ဝသိ။ ဘဂိနိယော ဇမ္ဗုသင်္ခံ ဂဟေတွာ ဝါဒတ္ထာယ နဂရာ နဂရံ စရမာနာ သာဝတ္ထိံ ပတွာ နဂရဒ္ဓါရေ သင်္ခံ နိခဏိတွာ “ယော အမှာကံ ဝါဒံ အာရေပေတုံ သက္ကောတိ ဂိဟီ ဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ၊ သော ဧတံ ပံသုပုဉ္စံ ပါဒေဟိ ဝိကိရိတွာ ပါဒေဟေဝ သင်္ခံ မဒ္ဒတူ”တိ ဒါရကာနံ ဝတွာ ဘိက္ခာယ နဂရံ ပဝိသိံ သူ။ အထာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အသမ္မဋ္ဌဋ္ဌာနံ သမ္မဇိတွာ ရိတ္တဃဋေသု ပါနိယံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဂိလာနေ စ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ဒိဝါတရံ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော တံ သင်္ခံ ဒိသ္မာ ဒါရကေ ပုစ္ဆိ၊ ဒါရကာ တံ ပဝတ္ထိံ အာစိက္ခိံ သူ။ ထေရော ဒါရကေဟေဝ ပါတာပေတွာ မဒ္ဒါပေတွာ “ယေဟိ အယံ သာခါ ဌပိတာ၊ တေ ကတဘတ္တကိစ္စာဝ အာဂန္တော ဇေတဝနဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ မံ ပဿန္တူ”တိ ဒါရကာနံ ဝတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ဝိဟာရဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌာသိ။ တာပိ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဘိက္ခာယ စရိတွာ အာဂတာ သင်္ခံ မဒ္ဒိတံ ဒိသ္မာ “ကေနာယံ မဒ္ဒိတာ”တိ ဝတွာ “သာရိပုတ္တတ္ထေရေန၊ သစေ တုမေ ဝါဒတ္ထိကာ၊ ဇေတဝနဒ္ဓါရကောဋ္ဌကံ ဂစ္ဆထာ”တိ ဒါရကေဟိ ပုတ္တာ ပုန နဂရံ ပဝိသိတွာ မဟာဇနံ သန္တိပါတေတွာ ဝိဟာရဒ္ဓါရကောဋ္ဌကံ ဂန္တော ထေရံ ဝါဒသဟဿံ ပုစ္ဆိံ သူ။ ထေရော တံ ဝိဿဇေတွာ “အညံ ကိဉ္စိ ဇာနာထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ န ဇာနာမ သာမိတိ။ အဟံ ပန ဝေါ ကိဉ္စိ ပုစ္ဆာမိတိ။ ပုစ္ဆ သာမိ၊ ဇာနန္တိယော ကထေဿာမာတိ။

ထေရော “ဧကံ နာမ ကိ”န္တိ ပုစ္ဆိ၊ တာ န ဇာနိံ သု၊ ထေရော ဝိဿဇေသိ။ တာ “အမှာကံ သာမိ ပရာဇယော၊ တုမှာကံ ဇယော”တိ အာဟံ သု။ ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿံထာတိ။ အမှာကံ မာတာပိတူဟိ အယံ ဩဝါဒေါ ဒိန္တော “သစေ ဝေါ ဂိဟီ ဝါဒံ ဘိဒ္ဓိဿတိ၊ တဿ ပဇာပတိယော ဘဝေယျာထ။ သစေ ပဗ္ဗဇိတော၊ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇေယျာထာ”တိ၊ ပဗ္ဗဇံ နော ဒေထာတိ။ ထေရော “သာရူ”တိ ဝတွာ တာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ ထေရိယာ သန္တိကေ ပဗ္ဗာဇေသိ။ တာ သဗ္ဗာပိ န စိရဿေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံ သူ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုဿော သာရိပုတ္တတ္ထေရော စတုန္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇိကာနံ အဝဿယော ဟုတွာ သဗ္ဗာ အရဟတ္တံ ပါပေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဧတာသံ အဝဿယော အဟောသိ၊ ဣဒါနိ ပန ပဗ္ဗဇ္ဇာဘိသေကံ ဒါပေသိ၊ ပုဗ္ဗေ ရာဇမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကာလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒန္တပုရနဂရေ ကာလိင်္ဂရာဇေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ အဿကရဋ္ဌေ ပါဠိလိနဂရေ^၁ အဿကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ကာလိင်္ဂေါ သမ္ဗန္ဓဗလဝါဟနော သယမ္ဗိ နာဂဗလော ပဋိယောဓံ န ပဿတိ။ သော ယုတ္တိတုကာမော ဟုတွာ အမစ္စာနံ အာရောစေသိ “အဟံ ယုဒ္ဓတ္ထိကော၊ ပဋိယောဓံ ပန န ပဿာမိ၊ ကိံ ကရောမာ”တိ။ အမစ္စာ “အတ္ထေကော မဟာ- ရာဇ ဥပါယော၊ ဓိတရော တေ စတသော ဥတ္တမရူပဓရာ၊ တာ ပဿာဓေတွာ ပဋိစ္ဆန္ဓယာနေ နိသိဒါပေတွာ ဗလပရိဂုတာ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော စရာပေထ။ ယော ရာဇာ တာ အတ္တနော ဂေဟေ ကာတုကာမော ဘဝိဿတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ ယုဒ္ဓံ ကရိဿာမာ”တိ ဝဒိံ သု။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ တာဟိ ဂတဂတ- ဋ္ဌာနေ ရာဇာနော ဘယေန တာသံ နဂရံ ပဝိသိတုံ န ဒေန္တိ၊ ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေတွာ ဗဟိနဂရေယေဝ ဝသာပေန္တိ။ ဧဝံ သကလဇမ္ဗဒိပံ ဝိစရိတွာ အဿကရဋ္ဌေ ပါဠိလိနဂရံ ပါပုဏိံ သု။ အဿကောပိ နဂရဒ္ဓါရာနိ ပိဒဟာ- ပေတွာ ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေသိ။ တဿ နန္ဒိသေနော နာမ အမစ္စော ပဏ္ဏိတော ဗျတ္တော ဥပါယကုသလော။ သော စိန္တေသိ “ဣမာ ကိရ ရာဇဓိတရော သကလဇမ္ဗဒိပံ ဝိစရိတွာ ပဋိယောဓံ န လဘိံ သု၊ ဧဝံ သန္တေ ဇမ္ဗဒိပေါ တုစ္ဆော နာမ အဟောသိ၊ အဟံ ကာလိင်္ဂေန သဒ္ဓိံ ယုတ္တိဿာမိ”တိ။ သော နဂရဒ္ဓါရံ ဂန္တာ ဒေါဝါရိကေ အာမန္တေတွာ တာသံ ဒ္ဓါရံ ဝိဝရာပေတုံ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁။ “ဝိဝရထိ”မာသံ ဒ္ဓါရံ၊ နဂရံ ပဝိသန္တ၊ အရုဏရာဇဿ။
သီဟေန သုသိဋ္ဌေန၊ သုရက္ခိတံ နန္ဒိသေနေနာ”တိ။

တတ္ထ အရုဏရာဇဿာတိ သော ဟိ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတကာလေ ရဋ္ဌနာမ- ဝသေန အဿကော၂ နာမ ဇာတော၊ ကုလဒတ္တိယံ ပနဿ နာမံ

၁-ပေါတလိနဂရေ (သီ)၊ ပေါတလနဂရေ (သျှာ) ၂-ကာလိင်္ဂေါ ဝိယ အဿကော (သီ)

အရုဏောတိ။ တေနာဟ “အရုဏရာဇဿာ”တိ။ သိဟေနာတိ ပုရိသသိဟေန။ သုသိဋ္ဌေနာတိ အာစရိယေဟိ သုဋ္ဌ၊ အနုသာသိတေန။ နန္ဒိသေနေနာတိ မယာ နန္ဒိသေနေန နာမ။

သော ဧဝံ ဝတွာ ဒွါရံ ဝိဝရာပေတွာ တာ ဂဟေတွာ အဿကရညော ဒတွာ “တုမေ မာ ဘာယိတ္ထ၊ ယုဒ္ဓေ သတိ အဟံ ဇိနိဿာမိ၊ ဣမာ ဥတ္တမ- ရူပဓရာ ရာဇမိတရာ မဟေသိယော ကရောထာ”တိ တာသံ အဘိသေကံ ဒါပေတွာ တာဟိ သဒ္ဓိံ အာဂတေ ပုရိသေ “ဂစ္ဆထ တုမေ ရာဇမိတုနံ အဿကရာဇေန မဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပိတဘာဝံ တုမှာကံ ရညော အာစိက္ခထာ”တိ ဥယျောဇေသိ။ တေ ဂန္ဓာ အာရောစေသုံ။ ကာလိင်္ဂေါ “န ဟိ နူန သော မယံ ဗလံ ဇာနာတိ”တိ ဝတွာ တာဝဒေဝ မဟတိယာ သေနာယ နိက္ခမိ။ နန္ဒိသေနော တဿ အာဂမနံ ဥတွာ “အတ္တနော ကိရ ရဇ္ဇသိမာယမေဝ ဟောတု၊ မာ အမှာကံ ရညော ရဇ္ဇသိမံ ဩက္ကမတု၊ ဥဘိန္ဒံ ရဇ္ဇာနံ အန္တရေ ယုဒ္ဓိံ ဘဝိဿတိ”တိ သာသနံ ပေသေသိ။ သော သာသနံ သုတွာ အတ္တနော ရဇ္ဇပရိယန္တေယေဝ အဋ္ဌာသိ။ အဿကောပိ အတ္တနော ရဇ္ဇပရိယန္တေ အဋ္ဌာသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ တေသံ ဒိန္ဒံ ရဇ္ဇာနံ အန္တရေ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝသတိ။ ကာလိင်္ဂေါ စိန္တေသိ “သမဏာ နာမ ကိဉ္စိ ဇာနိဿန္တိ၊ ကော ဇာနာတိ၊ ကိံ ဘဝိဿတိ၊ ကဿ ဇယော ဝါ ပရာဇယော ဝါ ဘဝိဿတိ၊ တာပသံ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ အညာတကဝေသေန ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိတွာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ဘန္တေ ကာလိင်္ဂေါ စ အဿကော စ ယုဇ္ဈိတုကာမာ အတ္တနော အတ္တနော ရဇ္ဇသိမာ- ယမေဝ ဌိတာ၊ ဧတေသု ကဿ ဇယော ဘဝိဿတိ၊ ကဿ ပရာဇယော”တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာပုည အဟံ “အသုကဿ ဇယော၊ အသုကဿ ပရာဇယော”တိ န ဇာနာမိ၊ သက္ကော ပန ဒေဝရာဇာ ဣဝဂစ္ဆတိ၊ တမဟံ ပုစ္ဆိတွာ ကထေဿာမိ၊ သေ အာဂစ္ဆေယျာသိတိ။ သက္ကော ဗောဓိသတ္တဿ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္ဓာ နိသိဒိ၊ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော တမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ ကာလိင်္ဂေါ ဇိနိဿတိ၊ အဿကော ပရာဇိဿတိ၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပညာယိဿတိတိ။

ကာလိင်္ဂေါ ပုနဒိဝသေ အာဂန္ဓာ ပုစ္ဆိ၊ ဗောဓိသတ္တောပိဿ အာစိက္ခိ။ သော “ကိံ နာမ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ဘဝိဿတိ”တိ အပုစ္ဆိတွာဝ “အဟံ ကိရ ဇိနိဿာမိ”တိ ဥဋ္ဌာယ တုဋ္ဌိယာ ပက္ကာမိ။ သာ ကထာ ဝိတ္တာရိကာ အဟောသိ။ တံ သုတွာ အဿကော နန္ဒိသေနံ ပက္ကောသာပေတွာ “ကာလိင်္ဂေါ ကိရ

၁-ပရဇ္ဇိဿတိ (သိ၊ က)

ဇိနိဿတိ၊ မယံ ပရာဇိဿာမ၊ ကိံ န ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ အာဟ။ သော “ကော
ဇတံ ဇာနာတိ မဟာရာဇ၊ ကဿ ဇယော ဝါ ပရာဇယော ဝါ၊ တုမေ မာ
စိန္တယိတ္တာ”တိ ရာဇာနံ အဿာသေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ
ကေမန္တံ နိဿိန္ဒော “ဘန္တေ ကော ဇိနိဿတိ၊ ကော ပရာဇိဿတိ”တိ ပုစ္ဆိ။
ကာလိင်္ဂေါ ဇိနိဿတိ၊ အဿကော ပရာဇိဿတိတိ။ ဘန္တေ ဇိနန္တဿ ပုဗ္ဗ-
နိမိတ္တံ ကိံ ဘဝိဿတိ၊ ကိံ ပရာဇိနန္တဿာတိ။ မဟာပုည ဇိနန္တဿ အာရက္ခ-
ဒေဝတာ သဗ္ဗသေတော ဥသဘော ဘဝိဿတိ၊ ဣတရဿ သဗ္ဗကာဠကော၊
ဥဘိန္တမ္ပိ အာရက္ခဒေဝတာ ယုဇ္ဈိတွာ ဇယပရာဇယံ ကရိဿန္တိတိ။ နန္ဒိသေနော
တံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယ ဂန္တော ရညော သဟာယေ သဟဿမတ္ထေ မဟာယောဓေ
ဂဟေတွာ အဝိဒူရေ ပဗ္ဗတံ အဘိရုယ “အတ္တေ အမှာကံ ရညော ဇိဝိတံ ဒါတုံ
သက္ခိဿထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ သက္ခိဿာမာတိ။ တေန ဟိ ဣမသ္မိံ ပပါတေ
ပတထာတိ။ တေ ပတိတုံ အာရဘိံသု။ အထ နေ ဝါရေတွာ “အလံ ဧတ္ထ
ပတနေန၊ အမှာကံ ရညော ဇိဝိတံ ဒါတုံ သုဟဒယာ အနိဝတ္တိနော ဟုတွာ
ယုဇ္ဈထာ”တိ အာဟ။ တေ သမ္ပုဋိန္တိံသု။

အထ သင်္ဂါမေ ဥပဋ္ဌိတေ ကာလိင်္ဂေါ “အဟံ ကိရ ဇိနိဿာမိ”တိ ဝေါသာနံ
အာပဇ္ဇိ၊ ဗလကာယာပိဿ “အမှာကံ ကိရ ဇယော”တိ ဝေါသာနံ အာပဇ္ဇိတွာ
သန္တာဟံ အကတွာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဟုတွာ ယထာရုစိ ပက္ကမိံသု၊ ဝိရိယကရဏ-
ကာလေ ဝိရိယံ န ကရိံသု။ ဥဘောပိ ရာဇာနော အဿံ အဘိရုဟိတွာ
“ယုဇ္ဈိဿာမာ”တိ အညမညံ ဥပသင်္ကမန္တိ။ ဥဘိန္တံ အာရက္ခဒေဝတာ
ပုရတော ဂန္တော ကာလိင်္ဂရညော အာရက္ခဒေဝတာ သဗ္ဗသေတော ဥသဘော
အဟောသိ၊ ဣတရဿ သဗ္ဗကာဠကော။ တာ ဒေဝတာပိ အညမညံ ယုဇ္ဈနာ-
ကာရံ ဒသေန္တာ ဥပသင်္ကမိံသု။ တေ ပန ဥသဘာ ဥဘိန္တံ ရာဇုနံယေဝ
ပညာယန္တိ၊ န အညေသံ။ နန္ဒိသေနော အဿကံ ပုစ္ဆိ “ပညာယတိ တေ
မဟာရာဇ အာရက္ခဒေဝတာ”တိ။ အာမ ပညာယတိတိ။ ကေနာကာရေနာတိ။
ကာလိင်္ဂရညော အာရက္ခဒေဝတာ သဗ္ဗသေတော ဥသဘော ဟုတွာ
ပညာယတိ၊ အမှာကံ အာရက္ခဒေဝတာ သဗ္ဗကာဠကော ကိလမန္တော
ဟုတွာ တိဋ္ဌတိတိ။ မဟာရာဇ တုမေ မာ ဘာယထ၊ မယံ ဇိနိဿာမ၊
ကာလိင်္ဂေါ ပရာဇိဿတိ၊ တုမေ အဿပိဋ္ဌိတော ဩတရိတွာ ဣမံ သတ္တိံ
ဂဟေတွာ သုသိက္ခိတသိန္နဝံ ဥဒရပသေ ဝါမဟတ္ထေန ဥပိဋ္ဌေတွာ ဣမိနာ
ပုရိသသဟဿေန သဒ္ဓိံ ဝေဂေန ဂန္တော ကာလိင်္ဂရညော အာရက္ခဒေဝတံ
သတ္တိပ္ပဟာရေန ပါတေထ၊ တတော မယံ သဟဿမတ္တာ သတ္တိသဟဿေန

ပဟရိဿံမ၊ ဧဝံ ကာလိင်္ဂဿ အာရက္ခဒေဝတာ နုဿိဿတိ၊ တတော ကာလိင်္ဂေါ ပရာဇိဿတိ၊ မယံ ဇိနိဿာမာတိ။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ နန္ဒိဿေနေန ဒိန္နသညာယ ဂန္ဓာ သတ္တိယာ ပဟရိ၊ သူရယောဓေဟဿာပိ အမစ္စာ သတ္တိသဟဿေန ပဟရိံသု။ အာရက္ခဒေဝတာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ၊ တာဝဒေဝ ကာလိင်္ဂေါ ပရာဇိတွာ ပလာယိ။ တံ ပလာယမာနံ ဒိသ္မာ သဟဿမတ္တာ အမစ္စာ “ကာလိင်္ဂေါ ပလာယတိ”တိ ဥန္တဒိံသု။ ကာလိင်္ဂေါ မရဏဘယဘိတော ပလာယမာနော တံ တာပသံ အက္ခောသန္ဓော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂။ “ဇယော ကလိင်္ဂါန’မသယုသာဟိနံ၊
 ပရာဇယော အနယော^၁ အဿကာနံ။
 ဣစ္စေဝ တေ ဘာသိတံ ပြဟ္မစာရိ၊
 န ဥဇ္ဇုဘူတာ ဝိတထံ ဘဏန္တိ”တိ။

တတ္ထ အသယုသာဟိနန္တိ အသယံ ဒုဿဟံ သဟိတုံ သမတ္တာနံ။ ဣစ္စေဝ တေ ဘာသိတန္တိ ဧဝံ တယာ ကုဋတာပသ လဉ္စံ ဂဟေတွာ ပရာဇိနကရာဇာနံ ဇိနိဿတိ၊ ဇိနနရာဇာနဉ္စ ပရာဇိဿတိတိ ဘာသိတံ။ န ဥဇ္ဇုဘူတာတိ ယေ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ စ ဥဇုဘူတာ၊ န တေ မုသာ ဘဏန္တိတိ။

ဧဝံ သော တာပသံ အက္ခောသန္ဓော ပလာယန္ဓော အတ္တနော နဂရမေဝ ဂတော၊ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေတုမ္ပိ နာသက္ခိ။ တတော ကတိပါဟစ္စယေန သက္ခော တာပသဿ ဥပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ တာပသော တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္ဓော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၃။ “ဒေဝါ မုသာဝါဒ’မုပါတိဝတ္တာ၊
 သစ္စံ ဓနံ ပရမံ တေသု သက္ကု။
 တံ တေ မုသာ ဘာသိတံ ဒေဝရာဇ၊
 ကိံ ဝါ ပဋိစ္စ မသဝါ မဟိန္ဒာ”တိ။

တတ္ထ တံ တေ မုသာ ဘာသိတန္တိ ယံ တယာ မယံ ဘာသိတံ၊ တံ အတ္ထ-ဘဉ္စနကမုသာဝါဒံ ကထေန္ဓေန တယာ မုသာ ဘာသိတံ၊ တယာ ကိံ ကာရဏံ ပဋိစ္စ ဧဝံ ဘာသိတန္တိ။

၁-အဇယော (သျှာ)၊ အန္ဓိတော (က)

၂-သစ္စံ တထံ ပရမံ ကရံ န သက္က (သျှာ)

တံ သုတ္တာ သက္ကော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄။ “နနု တေ သုတံ ပြာဟ္မဏ ဘညမာနေ၊
ဒေဝါ န ဣဿန္တိ ပုရိသပရက္ကမဿ။
ဒမော သမာဓိ မနသော အဘောဇ္ဇော၊
အဗျဂ္ဂတာ နိက္ကမနဉ္စ ကာလေ။
ဒဠ္ဇဉ္စ ဝိရိယံ ပုရိသပရက္ကမော စ၊
တေနော အာသိ ဝိဇယော အဿကာန”န္တိ။

တဿက္ကော—ကို တယာ ပြာဟ္မဏ တတ္ထ တတ္ထ ဝစနေ ဘညမာနေ ဣဒံ န သုတပုဗ္ဗံ၊ ယံ ဒေဝါ ပုရိသပရက္ကမဿ န ဣဿန္တိ န ဥသုယန္တိ၊ အဿက- ရညော ဝိရိယကရဏဝသေန အတ္တဒမနသင်္ခါတော ဒမော၊ သမဂ္ဂဘာဝေန မနသော အဘောဇ္ဇော၊ အဘောဇ္ဇသမာဓိ၊ အဿကရညော သဟာယာနံ ဝိရိယကရဏကာလေ အဗျဂ္ဂတာ၊ ယထာ ကာလိင်္ဂဿ မနဿာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါဟုတွာ ဩသက္ကိံသု၊ ဧဝံ အနောသက္ကနံ၊ သမဂ္ဂဘာဝေန အဘောဇ္ဇစိတ္တာနံ ဝိရိယဉ္စ ပုရိသပရက္ကမော စ ထိရော အဟောသိ၊ တေနော ကာရဏေန အဿကာနံ ဇယော အဟောသိတိ။

ပလာတေ စ ပန ကာလိင်္ဂ အဿကရာဇာ ဝိလောပံ ဂါဟာပေတွာ အတ္တနော နဂရံ ဂတော။ နန္ဒိသေနော ကာလိင်္ဂဿ သာသနံ ပေသေသိ “ဣမာသံ စတုန္တံ ရာဇကညာနံ ဒါယဇ္ဇကောဠာသံ ပေသေတု၊ သစေ န ပေသေတိ၊ ကာတဗ္ဗမေတ္ထ ဇာနိဿာမိ”တိ။ သော တံ သာသနံ သုတွာ ဘိတတသိတော တာဟိ လဒ္ဓဗ္ဗဒါယဇ္ဇံ ပေသေသိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ သမဂ္ဂ- ဝါသံ ဝသိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကာလိင်္ဂရံညော ဓိတရော ဣမာ ဒဟရဘိက္ခုနိယော အဟောသုံ၊ နန္ဒိသေနော သာရိပုတ္တော၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စူဠကာလိင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၁-ယထာ(သိ၊သျှာ) ၂-အဗျဂ္ဂတာယ(သျှာ၊ဇု၊က) ၃-အနောသက္ကနံ(က)

၂-မဟာအဿာရောဟဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၂)

အဒေယျေသု ဒဗံ ဒါနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတမေဝ။ သတ္တာ “ပေါရာဏက- ပဏ္ဍိတာပိ အတ္တနော ဥပကာရဝသေနေဝ ကရိံသု”တိ ဝတွာ ဣဓာပိ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိရာဇာ ဟုတွာ ဓမ္မေန သမေန ရဇံ ကာရေတိ၊ ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ ရက္ခတိ။ သော “ပစ္စန္တိ ကုပိတံ ဝုပသ- မေဿာမီ”တိ ဗလဝါဟနပရိဝုတော ဂန္ဓာ ပရာဇိတော အဿံ အဘိ- ရုဟိတွာ ပလာယမာနော ဧကံ ပစ္စန္တဂါမံ ပါပုဏိ။ တတ္ထ တိံသ ဇနာ ရာဇသေဝကာ ဝသန္တိ။ တေ ပါတောဝ ဂါမမဇ္ဈေ သန္ဓိပတိတွာ ဂါမကိစ္စံ ကရေန္တိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ ဝမ္ဘိတံ အဿံ အဘိရုဟိတွာ အလင်္ကတ- ပဋိယတ္တော ဂါမဒွါရေန အန္တောဂါမံ ပါဝိသိ။ တေ “ကိံ နု ခေါ ဣဒ”န္တိ ဘိတာ ပလာယိတွာ သကသကဂေဟာနိ ပဝိသိံသု။ ဧကော ပနေတ္ထ အတ္တနော ဂေဟံ အဂန္ဓာ^၂ ရညော ပစ္စုပ္ပန် ကတွာ “ရာဇာ ကိရ ပစ္စန္တိ ဂတော”တိ သုယျတိ၊ ကောသိ တံ ရာဇပုရိသော စောရပုရိသောတိ။ ရာဇ- ပုရိသော သမ္မာတိ။ “တေန ဟိ ဧထာ”တိ ရာဇာနံ ဂေဟံ နေတွာ အတ္တ- နော ပိဋကေ နိသီဒါပေတွာ “ဧဟိ ဘဒ္ဒေ သဟာယကဿ ပါဒေ ဓောဝါ”တိ ဘရိယံ တဿ ပါဒေ ဓောဝါပေတွာ အတ္တနော ဗလာနုရူပေန အာဟာရံ ဒတွာ “မုဟုတ္တံ ဝိဿမထာ”တိ သယနံ ပညာပေသိ၊ ရာဇာ နိပဇ္ဇိ။ ဣတရော အဿဿ သန္ဓာဟံ မောစေတွာ စင်္ဂမာပေတွာ ဥဒကံ ပါယေတွာ ပိဋ္ဌိံ တေလေန မက္ခေတွာ တိဏံ အဒါသိ။ ဧဝံ ကယော စတ္တာရော ဒိဝသေ ရာဇာနံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ “ဂစ္ဆာမဟံ သမ္မာ”တိ ဝုတ္တေ ပုန ရညော စ အဿဿ စ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ သဗ္ဗမကာသိ။ ရာဇာ တုဿိတွာ ဂစ္ဆန္တော “အဟံ သမ္မ မဟာအဿာရောဟော နာမ၊ နဂရမဇ္ဈေ အမှာကံ ဂေဟံ၊ သစေ ကေနစိ ကိစ္စေန နဂရံ အာဂစ္ဆသိ၊ ဒက္ခိဏဒွါရေ ဌတွာ ဒေါဝါရိကံ ‘မဟာအဿာ- ရောဟော ကတရဂေဟေ ဝသတိ’တိ ပုစ္ဆိတွာ ဒေါဝါရိကံ ဂဟေတွာ အမှာကံ ဂေဟံ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။

ဗလကာယောပိ ရာဇာနံ အဒိသ္မာ ဗဟိနဂရေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ ဌိတော ရာဇာနံ ဒိသ္မာ ပစ္စုပ္ပန္နာ ပရိဝါရေသိ။ ရာဇာ နဂရံ ပဝိသန္တော ဒွါရန္တရေ

၁-ဒမကံ (သျှာ) ၂-ဂန္ဓာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

ဌတွာ ဒေါဝါရိကံ ပက္ခောသာပေတွာ မဟာဇနံ ပဋိက္ကမာပေတွာ “တာတ
ဧကော ပစ္စန္ဒဂါမဝါသီ မံ ဒဠုကာမော အာဂန္တာ ‘မဟာအဿာရောဟဿ
ဂေဟံ ကဟ’န္တိ တံ ပုစ္ဆိဿတိ၊တံ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ အာနေတွာ မံ ဒဿေ-
ယျာသိ၊ တဒါ တံ သဟယံ လဘိဿသီ”တိ အာဟ။ သော နာဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ
အနာဂစ္ဆန္တေ ရာဇံ တဿ ဝသနဂါမေ ဗလိံ ဝဗျာပေသိ၊ ဗလိမ္ပိ ဝဗျိတေ
နာဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ဗလိံ ဝဗျာပေသိ၊ နေဝ အာဂစ္ဆတိ။ အထ နံ
ဂါမဝါသိနော သန္ဓိပတိတွာ အာဟံသု “အယျ တဝ သဟာယဿ မဟာအဿာ-
ရောဟဿ အာဂတကာလတော ပဠာယ မယံ ဗလိနာ ပိဠိယမာနာ သီသံ ဥက္ခိ-
ပိတုံ န သက္ခောမ၊ ဂစ္ဆ တဝ သဟာယဿ မဟာအဿာရောဟဿ ဝတွာ
အမှာကံ ဗလိံ ဝိဿဇ္ဇာပေဟိ”တိ။ သာဓု ဂစ္ဆိဿာမိ၊ န ပန သက္ကာ
တုစ္ဆဟတ္ထေန ဂန္တံ၊ မယံ သဟာယဿ ဒွေ ဒါရကာ အတ္ထိ၊ တေသဉ္စ
ဘရိယာယ စဿ သဟာယကဿ စ မေ နိဝါသနပါရုပနပိဠန္ဓနာဒိနိ သဇ္ဇေ-
ထာတိ။ “သာဓု သဇ္ဇိဿာမာ”တိ တေ သဗ္ဗံ ပဏ္ဏာကာရံ သဇ္ဇယိံ သု။

သော တဉ္စ အတ္တနော သရေ ပက္ကပူဝဉ္စ အာဒါယ ဂန္တာ ဒက္ခိဏဒွါရံ ပတွာ
ဒေါဝါရိကံ ပုစ္ဆိ “ကဟံ သမ္ပ မဟာအဿာရောဟဿ ဂေဟ”န္တိ။ သော “ဧဟိ
ဒဿေမိ တေ”တိ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ရာဇဒွါရံ ဂန္တာ “ဒေါဝါရိကော ဧကံ
ပစ္စန္ဒဂါမဝါသီ ဂဟေတွာ အာဂတော”တိ ပဋိဝေဒေသိ။ ရာဇာ တံ သုတွာ
အာသနာ ဥဠာယ “မယံ သဟာယော စ တေန သဗ္ဗိံ အာဂတာ စ ပဝိသန္တိ။”တိ
ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ဒိသ္မာဝ နံ ပရိဿဇိတွာ “မယံ သဟာယိကာ စ ဒါရကာ စ
အရောဂါ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ မဟာတလံ အဘိရုဟိတွာ
သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဠာ ရာဇာသနေ နိသီဒါပေတွာ အဂ္ဂမဟေသိံ ပက္ခော-
သာပေတွာ “ဘဒ္ဒေ သဟာယဿ မေ ပါဒေ ဓောဝါ”တိ အာဟ။ သာ
တဿ ပါဒေ ဓောဝိ၊ ရာဇာ သုဝဏ္ဏဘိက္ခာရေန ဥဒကံ အာသိဉ္စိ။ ဒေဝိပိ
ပါဒေ ဓောဝိတွာ ဂန္ဓတေလေန မက္ခေသိ။ ရာဇာ “ကိံ သမ္ပ အတ္ထိ၊ ကိဉ္စိ
အမှာကံ ခါဒနိယ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော “အတ္ထိ”တိ ပသိဗ္ဗကတော ပူဝေ နိဟရာ-
ပေသိ။ ရာဇာ သုဝဏ္ဏတဋ္ဌကေန ဂဟေတွာ တဿ သင်္ဂဟံ ကရောန္တော “မမ
သဟာယေန အာနိတံ ခါဒထာ”တိ ဒေဝိယာ စ အမစ္စာနဉ္စ ခါဒါ-
ပေတွာ သယမ္ပိ ခါဒိ။ ဣတရော ဣတရမ္ပိ ပဏ္ဏာကာရံ ဒဿေသိ။ ရာဇာ
တဿ သင်္ဂဟတ္ထံ ကာသိကဝတ္ထာနိ အပနေတွာ တေန အာဘတဝတ္ထယုဂံ

နိဝါသေသိ။ ဒေဝီပိ ကာသိကဝတ္ထဉ္စေဝ အာဘရဏာနိ စ အပနေတွာ တေန အာဘတဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ အာဘရဏာနိ ပိဋ္ဌန္တိ။

အထ နံ ရာဇာ ရာဇာရဟံ ဘောဇနံ ဘောဇာပေတွာ ဧကံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ ဣမဿ မမ ကရဏနိယာမေနေဝ မဿုကမ္ပံ ကာရေတွာ ဂန္ဓောဒကေန နှာပေတွာ သတသဟဿဉ္စနိကံ ကာသိကဝတ္ထံ နိဝါသာပေတွာ ရာဇာလင်္ကာရေန အလင်္ကာရာပေတွာ အာနေဟိ”တိ။ သော တထာ အကာသိ။ ရာဇာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ အမစ္စေ သန္ဓိပါတာ- ပေတွာ သေတစ္ဆတ္တဿ မစ္ဆေ ဇာတိဟိဂ်လကသုတ္တံ ပါတေတွာ ဥပဗုရဇ္ဇံ အဒါသိ။ တေ တတော ပဋ္ဌာယ ဧကတော ဘုဉ္ဇန္တိ ပိဝန္တိ သယန္တိ၊ ဝိဿာသော ထိရော အဟောသိ ကေနစိ အဘေဇ္ဇော။ အထဿ ရာဇာ ပုတ္တဒါရေပိ ပက္ခောသာပေတွာ အန္ဓောနဂရေ နိဝေသနံ မာပေတွာ အဒါသိ။ တေ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တိ။

အထ အမစ္စာ ကုဇ္ဈိတွာ ရာဇပုတ္တံ အာဟံသု “ကုမာရ ရာဇာ ဧကဿ ဂဟပတိကဿ ဥပဗုရဇ္ဇံ ဒတွာ တေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘုဉ္ဇတိ ပိဝတိ သယတိ၊ ဒါရကေ စ ဝန္ဒာပေတိ၊ ဣမိနာ ရညာ ကတကမ္ပံ န ဇာနာမ၊ ကိံ ကရေတိ ရာဇာ၊ မယံ လဇ္ဇာမံ၊ တံ ရညော ကထေဟိ”တိ။ သော “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ သဗ္ဗံ တံ ကထံ ရညော အာရောစေတွာ “မာ ဧဝံ ကရေဟိ မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ “တာတ အဟံ ယုဒ္ဓပရာဇိတော ကဟံ ဝသိံ၊ အပိ န ဇာနာထာ”တိ။ န ဇာနာမ ဒေဝါတိ။ အဟံ ဧတဿ ဃရေ ဝသန္ဓော အရောဂေါ ဟုတွာ အာဂန္ဓာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိံ၊ ဧဝံ မမ ဥပကာရိနော ကဿ သမ္ပတ္တိံ န ဒဿာမိ”တိ ဧဝံ ဝတွာ စ ပန ဗောဓိ- သတ္တော “တာတ ယော ဟိ အဒါတဗ္ဗယုတ္တကဿ ဒေတိ၊ ဒါတဗ္ဗယုတ္တကဿ န ဒေတိ၊ သော အာပဒံ ပတွာ ကိဉ္စိ ဥပကာရံ န လဘတိ”တိ ဒဿေန္ဓော ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၅။ “အဒေယျေသု ဒဒံ ဒါနံ၊ ဒေယျေသု နပ္ပဝေစ္ဆတိ။
အာပါသု ဗျသနံ ပက္ခော၊ သဟာယံ နာဓိဂစ္ဆတိ။

၆။ နာဒေယျေသု ဒဒံ ဒါနံ၊ ဒေယျေသု ယော ပဝေစ္ဆတိ။
အာပါသု ဗျသနံ ပက္ခော၊ သဟာယမဓိဂစ္ဆတိ။

၁-အမေ လဇ္ဇာပေတိ (က)

၇။ သညောဂသန္တောဂဝိသေသဒဿနံ၊
အနရိယဓမ္မေသု သဋ္ဌေသု နဿတိ။
ကတဉ္စ အရိယေသု စ အဇ္ဇဝေသု၊
မဟပ္ပလံ ဟောတိ အဏုမ္ဘိ တာဒိသု။

၈။ ယော ပုဗ္ဗေ ကတကလျာဏော၊ အကာ လောကေ သုဒုက္ကရံ။
ပစ္ဆာ ကယိရာ န ဝါ ကယိရာ၊ အစ္စန္တိ ပူဇနာရဟော”တိ။

တတ္ထ အဒေယျေသုတိ ပုဗ္ဗေ အကတူပကာရေသု။ ဒေယျေသုတိ ပုဗ္ဗေ
ကံတူပကာရေသု။ နပ္ပဝေစ္ဆတိတိ န ပဝေသေတိ န ဒေတိ။ အာပါသုတိ
အာပဒါသု။ ဗျသနန္တိ ဒုက္ခံ။ သညောဂသန္တောဂဝိသေသဒဿနန္တိ ယော
မိတ္တေန ကတော သညောဂေါ စေဝ သန္တောဂေါ စ၊ တဿ ဝိသေသ-
ဒဿနံ ဂုဏဒဿနံ သုကတံ မယံ ဣမိနာတိ ဧတံ သဗ္ဗံ အသုဒ္ဓဓမ္မတ္တာ အနရိယ-
ဓမ္မေသု ကေရာဋ်ကတ္တာ သဋ္ဌေသု နဿတိ။ အရိယေသုတိ အတ္တနော
ကတဂုဏဇာနနေန အရိယေသု ပရိသုဒ္ဓေသု။ အဇ္ဇဝေသုတိ တေနေဝ ကာရ-
ဏေန ဥဇုကေသု အကုဋ်လေသု။ အဏုမ္ဘိတိ အပ္ပမတ္တကမ္ဘိ။ တာဒိသုတိ ယေ
တာဒိသာ ပုဂ္ဂလာ ဟောန္တိ အရိယာ ဥဇုဘူတာ၊ တေသု အပ္ပမ္ဘိ ကတံ မဟပ္ပလံ
ဟောတိ မဟာဇုတိကံ မဟာဝိပ္ပါရံ၊ သုခေတ္တေ ဝုတ္တဗိဇဇိဝံ န နဿတိ၊
ဣတရသ္မိံ ပန ပါပေ ဗဟုမ္ဘိ ကတံ အဂ္ဂိမ္ဘိ ဝိတ္တဗိဇဇိဝံ နဿတိတိ အတ္ထော။
ဝုတ္တမ္ဘိ စေတံ—

“ယထာပိ ဗိဇမဂ္ဂိမ္ဘိ၊ ဥယျတိ န ဝိရူဟတိ။
ဧဝံ ကံတံ အသပ္ပုရိသေ၊ နဿတိ န ဝိရူဟတိ။
ကတညုမ္ဘိ စ ပေါသမ္ဘိ၊ သီလဝန္တေ အရိယဝုတ္တိနေ။
သုခေတ္တေ ဝိယ ဗိဇာနိ၊ ကတံ တမ္ဘိ န နဿတိ”တိ။

ပုဗ္ဗေ ကတကလျာဏောတိ ပဌမတရံ ဥပကာရံ ကတွာ ဌိတော။
အကာတိ အကရိ၊ အယံ လောကေ သုဒုက္ကရံ နာမ အကာသိတိ အတ္ထော။
ပစ္ဆာ ကယိရာတိ သော ပစ္ဆာ အညံ ကိဉ္စိ ဂုဏံ ကရောတု ဝါ မာ ဝါ၊
တေနေဝ ပဌမကတေန ဂုဏေန အစ္စန္တိ ပူဇနာရဟော ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ
သက္ကာရသမ္မာနံ အရဟတိတိ။

ဣဒံ ပန သုတွာ နေဝ အမစ္စာ၊ န ရာဇ်ပုတ္တော ပုန ကိဉ္စိ ကထေသိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပစ္စန္ဒဂါမပါသိ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟာအဿာရောဟဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ကေရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၃)

အနုတ္တရေ ကာမဂုဏေ သမိဒ္ဓေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ကောသလရာဇသေဝကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ သေယျဇာတကေ^၁ ကထိတမေဝ။ ဣဓ ပန သတ္တာ “န တွညေဝ အနတ္ထေန အတ္ထံ အာဟရိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ အတ္တနော အနတ္ထေန အတ္ထံ အာဟရိ”သု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိရညော ဥပဋ္ဌာကော အမစ္စော ရာဇန္တေပုရေ ဒုတ္တိ။ ရာဇာ ပစ္စက္ခတောဝ တဿ ဒေါသံ ဒိသ္မာ တံ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သော ဒုတ္တိ-သေနံ နာမ ကောသလရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟန္တောတိ သဗ္ဗံ မဟာသီလဝဇာတကေ^၂ ကထိတမေဝ။ ဣဓ ပန ဒုတ္တိသေနော မဟာတလေ အမစ္စမဇ္ဈေ နိသိန္ဓံ ဗာရာဏသိရာဇာနံ ဂဏှာပေတွာ သိက္ခာယ ပက္ခိပါပေတွာ ဥတ္တရမ္မာရေ ဟေဋ္ဌာသိသကံ ဩလမ္မာပေသိ။ ရာဇာစောရရာဇာနံ အာရဗ္ဗ မေတ္တံ ဘာဝေတွာ ကသိဏပရိကမ္ဘံ ကတွာ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ ဗန္ဓနံ ဆိဇ္ဇိ၊ တတော ရာဇာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိ။ စောရရာဇဿ သရိရေ ဒါဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ “ဥယျာမိ ဥယျာမိ”တိ ဘူမိယံ အပရာပရံ ပရိဝတ္တတိ။ “ကိမေတ”န္တိ ဝုတ္တေ “မဟာရာဇ တုမေ ဧဝရူပံ ဓမ္မိကရာဇာနံ နိရပရာမံ ဒွါရဿ ဥတ္တရမ္မာရေ ဟေဋ္ဌာသိသကံ ဩလမ္မာ-ပေထာ”တိ ဝဒိ”သု။ တေန ဟိ ဝေဂေန ဂန္ဓာ မောစေထ နန္တိ။ ပုရိသာ ဂန္ဓာ ရာဇာနံ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္ဓံ ဒိသ္မာ အာဂန္ဓာ ဒုတ္တိ သေနဿ အာရော-စေသုံ။ သော ဝေဂေန ဂန္ဓာ တံ ဝန္တိတွာ ခမာပေတုံ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၉။ “အနုတ္တရေ ကာမဂုဏေ သမိဒ္ဓေ၊
ဘုတွာန ပုဗ္ဗေ ဝသိ ကေရာဇေ။
သောဒါနိ ဒုဂ္ဂေ နရကမ္ဘိ ခိတ္တော။
နပ္ပဇ္ဇဟေ ဝဏ္ဏဗလံ ပုရာဏ”န္တိ။

တတ္ထ ဝသီတိ ဝုတ္ထော။ ကေရာဇောတိ ဗောဓိသတ္တံ နာမေနာလပတိ။
သောဒါနီတိ သော တံ ဣဒါနိ။ ဒုဂ္ဂေတိ ဝိသမေ။ နရုဏဒ္ဓိတိ အာဝါဠေ။
ဩလမ္ဘိတဋ္ဌာနံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ နပုဇ္ဇဟေ ဝဏ္ဏဗလံ ပုရာဏန္တိ ဧဝရူပေ
ဝိသမဋ္ဌာနေ ခိတ္ထောပိ ပေါရာဏကဝဏ္ဏဉ္စ ဗလဉ္စ နပုဇ္ဇဟသီတိ ပုစ္ဆတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္ထော သေသဂါထာ အဝေါစ—

၁၀။ “ပုဗ္ဗေဝ ခန္တိ စ တပေါ စ မယံ၊
သမ္ပတ္တိတာ ဒုဋ္ဌိသေန အဟောသိ။
တံဒါနိ လဒ္ဓါန ကထံ န ရာဇ၊
ဇဟေ အဟံ ဝဏ္ဏဗလံ ပုရာဏံ။

၁၁။ သဗ္ဗာ ကိရေဝံ ပရိနိဋ္ဌိတာနိ၊
ယသသိနံ ပညဝန္တံ ဝိသယု။
ယသော စ လဒ္ဓါ ပုရိမံ ဥဋ္ဌာရံ၊
နပုဇ္ဇဟေ ဝဏ္ဏဗလံ ပုရာဏံ။

၁၂။ ပနဇ္ဇ ဒုက္ခေန သုခံ ဇနိန္ဒ၊
သုခေန ဝါ ဒုက္ခံ မသယုသာဟိ။
ဥဘယတ္ထ သန္တော အဘိနိဗ္ဗုတတ္တာ၊
သုခေ စ ဒုက္ခေ စ ဘဝန္တိ တုလျာ”တိ။

တတ္ထ ခန္တိတိ အဓိဝါသနခန္တိ။ တပေါတိ တပစရဏံ။ သမ္ပတ္တိတာတိ
ဣတ္ထိတာ အဘိကံဒိတာ။ ဒုဋ္ဌိသေနာတိ^၁ တံ နာမေနာလပတိ။ တံဒါနိ လဒ္ဓါ-
နာတိ တံ ပတ္တနံ ဣဒါနာဟံ လဘိတွာ။ ဇဟေတိ ကေန ကာရဏေန အဟံ
ဇဟေယျံ။ ယသ ဟိ ဒုက္ခံ ဝါ ဒေါမနသံ ဝါ ဟောတိ၊ သော တံ
ဇဟေယျာတိ ဒီပေတိ။

“သဗ္ဗာ ၂ ကိရေဝံ ပရိနိဋ္ဌိတာနိ”တိ အနုဿဝဝသေန အတ္တနော သမ္ပတ္တိ^၁
ဒဿန္တော အာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သဗ္ဗာနေဝ မမ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စာနိ
ဒါနသီလဘာဝနာဥပေါသထကမ္မာနိ ပုဗ္ဗေဝ နိဋ္ဌိတာနီတိ။ ယသသိနံ ပညဝန္တံ
ဝိသယုတိ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ ယသသိ၊ ပညာသမ္ပဒါယ ပညဝန္တံ၊ အသယု-
သာဟိတာယ ဝိသယု။ ဧဝံ တိဏိပေတာနိ အာလပနာနေဝ။ နန္တိ ပနေတ္ထ

၁-ဒဗ္ဗသေနာတိ (သီ၊ ဣ) ၂-သဗ္ဗံ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

နိပါတော။ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာဝသေနန္တကာရဿ^၁ သာနုနာသိကတာ ကတာတိ ပစ္စေတဗ္ဗာ။ ယသော စာတိ ယသဉ္စ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ လဒ္ဓါ ပုရိမန္တိ လဘိတွာ ပုရိမံ ပုဗ္ဗေ အလဒ္ဓပုဗ္ဗံ။ ဥဋ္ဌာရန္တိ မဟန္တံ။ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘန-မေတ္တာဘာဝနာဈာနပတ္တိယော သန္ဓာယေဝမာဟ။ နပ္ပဇ္ဇမေတိ ဧဝရူပံ ယသံ လဒ္ဓါ ကိံကာရဏာ ပုရာဏဝဏ္ဏဗလံ ဇဟိဿာမိတိ အတ္ထော။

ဒုက္ခေနာတိ တယာ ဥပ္ပါဒိတေန နရကမ္ပိ ဒိပနဒုက္ခေန မမ ရဇ္ဇသုခံ ပနဒိတွာ။ သုခေန ဝါ ဒုက္ခန္တိ ဈာနသုခေန ဝါ တံ ဒုက္ခံ ပနဒိတွာ။ ဥဘယတ္ထ သန္တောတိ ယေ သန္တော ဟောန္တိ မာဒိသာ၊ တေ ဒွိသုပိ ဧတေသု ကောဋ္ဌာ-သေသု အဘိနိဗ္ဗုတသဘာဝါ မဇ္ဈတ္တာ သုခေ စ ဒုက္ခေ စ ဘဝန္တိ တုလျာ၊ ကေသဒိသာ နိဗ္ဗိကာရာဝ ဟောန္တိတိ။

ဣဒံ သုတွာ ဒုတ္တိသေနော ဗောဓိသတ္တံ ခမာပေတွာ “တုမှာကံ ရဇ္ဇံ တုမှေဝ ကာရေထ၊ အဟံ ဝေါ စောရေ ပဋိဗာဟိဿာမီ”တိ ဝတွာ တဿ ဒုဋ္ဌာမစ္စဿ ရာဇာဏံ ကာရေတွာ ပက္ကာမိ။ ဗောဓိသတ္ထောပိ ရဇ္ဇံ အမစ္စာနံ နိယျာဒေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒုတ္တိသေနော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကေရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဒဒ္ဓရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၄)

ဣမာနိ မန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကောဓနံ ဘိက္ခု၊ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတမေဝ။ တဒါ ဟိ ဓမ္မသဘာယံ တဿ ကောဓနဘာဝကထာယ သမုဋ္ဌိတာယ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဒာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ကောဓနောသိ”တိ ဝတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ကော-ဓနောယေဝ၊ ကောဓနဘာဝနေဝဿ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပရိသုဒ္ဓါ

၁-နကာရဿ (သိ၊ ဣ)

နာဂရာဇဘာဝေ ဌိတာပိ တိဏိ ဝဿာနိ ဂူထပူရိတာယ ဥက္ကာရဘူမိယံ ဝဿိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဒဒ္ဒရပဗ္ဗတပါဒေ ဒဒ္ဒရနာဂဘဝနံ နာမ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ရဇံ ကာရေန္တဿ ဒဒ္ဒရရညော ပုတ္တော မဟာဒဒ္ဒရော နာမ အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌဘာတာပနဿ စူဠဒဒ္ဒရော နာမ။ သော ကောဓနော ဖရူသော နာဂမာဏဝကေ အက္ခောသန္တော ပရိဘာသန္တော ပဟရန္တော ဝိစရတိ။ နာဂရာဇာ တဿ ဖရူသဘာဝံ ဥတွာ နာဂဘဝနတော တံ နိဟရာပေတုံ အာဏာပေသိ။ မဟာဒဒ္ဒရော ပန ဝိတရံ ခမာပေတွာ နိဝါရေသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ရာဇာ တဿ ကုဇ္ဈိ၊ ဒုတိယမ္ပိ ခမာပေသိ။ တတိယဝါရေ ပန “တွံ မံ ဣမံ အနာစာရံ နိဟရာပေန္တံ နိဝါရေသိ၊ ဂစ္ဆထ ဒွေပိ ဇနာ ဣမမှာ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသိယံ ဥက္ကာရဘူမိယံ တိဏိ ဝဿာနိ ဝသထာ”တိ နာဂဘဝနာ နိက္ခမာပေသိ။ တေ တတ္ထ ဂန္တော ဝဿိံသု။ အထ နေ ဥက္ကာရဘူမိယံ ဥဒကပရိယန္တေ ဂေါစရံ ပရိယေသမာနေ ဂါမဒါရကာ ဒိသ္မာ ပဟရန္တော လေဉ္စဒဏ္ဍာဒယော ခိပန္တော “ကေ ဣမေ ပုထုလသီသာ သူစိနဂံဋ္ဌာ ဥဒကဒေဉ္စဘာ မဏ္ဍုကဘက္ခာ”တိအာဒီနိ ဝတွာ အက္ခောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ။

စူဠဒဒ္ဒရော စဏ္ဍဖရူသတာယ တေသံ တံ အဝမာနံ အသဟန္တော “ဘာတိက ဣမေ ဒါရကာ အမေ ပရိဘဝန္တိ၊ အာသိဝိသဘာဝံ နော န ဇာနန္တိ၊ အဟံ တေသံ အဝမာနံ သဟိတုံန သက္ခောမိ၊ နာသာဝါတေန တေ နာသေဿာမိ”တိ ဘာတရာ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃။ “ဣမာနိ မံ ဒဒ္ဒရ တာပယန္တိ၊
ဝါစာဒုရတ္တာနိ မနုဿလောကေ။
မဏ္ဍုကဘက္ခာ ဥဒကန္တသေဝိ၊
အာသိဝိသံ မံ အဝိသာ သပန္တိ”တိ။

တတ္ထ တာပယန္တိတိ ဒုက္ခာပေန္တိ။ မဏ္ဍုကဘက္ခာ ဥဒကန္တသေဝိတိ “မဏ္ဍုကဘက္ခာ”တိ စ “ဥဒကန္တသေဝိ”တိ စ ဝဒန္တော ဧတေ အဝိသာ ဂါမဒါရကာ မံ အာသိဝိသံ သမာနံ သပန္တိ အက္ခောသန္တိတိ။

တဿံ ဝစနံ သုတွာ မဟာဒဒ္ဒရော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၁၄။ “သကာ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇိတော၊ အညံ ဇနပဒံ ဂတော။
မဟန္တံ ကောဋ္ဌံ ကယိရာထ၊ ဒုရတ္တာနံ နိဓေတဝေ။

၁၅။ ယတ္ထ ပေါသံ န ဇာနန္တိ၊ ဇာတိယာ ဝိနယေန ဝါ။
န တတ္ထ မာနံ ကယိရာထ၊ ဝသ'မညာတကေ ဇနေ။

၁၆။ ဝိဒေသဝါသံ ဝသတော၊ ဇာတဝေဒသမေနပိ။
ခမိတဗ္ဗံ သပညေန၊ အပိ ဒါသဿ တဇ္ဇိတ'န္တိ။

တတ္ထ ဒုရုတ္တာနံ နိဓေတဝေတိ ယထာ ခညနိဓာနတ္ထာယ မဟန္တံ ကောဋ္ဌံ ကတွာ ပူရေတွာ ကိစ္စေ ဥပ္ပန္နေ ခညံ ဝဠုဇ္ဇေန္တိ။ ဧဝမေဝံ ဝိဒေသံ ဂတော အန္တောဟဒယေ ပဏ္ဍိတော ပေါသော ဒုရုတ္တာနံ နိဓာနတ္ထာယ မဟန္တံ ကောဋ္ဌံ ကယိရာထ။ တတ္ထ တာနိ ဒုရုတ္တာနိ နိဒဟိတွာ ပုန အတ္တနော ပဟောနကကာလေ ကာတဗ္ဗံ ကရိဿတိ။ **ဇာတိယာ ဝိနယေန ဝါ**တိ “အယံ ခတ္ထိယော ပြာဟူဏော”တိ ဝါ “သီလဝါ ဗဟုဿုတော ဂုဏသမ္ပန္နော”တိ ဝါ ဧဝံ ယတ္ထ ဇာတိယာ ဝိနယေန ဝါ န ဇာနန္တိတိ အတ္ထော။ **မာနန္တိ** ဧဝရူပံ မံ လာမ- ကဝေါဟာရေန ဝေါဟရန္တိ၊ န သက္ကရောန္တိ န ဂရံ ကရောန္တိတိ မာနံ န ကရေယျ။ **ဝသ'မညာတကေ ဇနေ**တိ အတ္တနော ဇာတိဂေါတ္တာဒိနိ အဇာနန္တဿ ဇနဿ သန္တိကေ ဝသန္တော။ **ဝသတော**တိ ဝသတာ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

ဧဝံ တေ တတ္ထ တိဏိ ဝဿာနိ ဝသိ'သု။ အထ နေ ပိတာ ပက္ခောသာပေသိ။ တေ တတော ပဋ္ဌာယ နိဟတမာနာ ဇာတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကောဓနော ဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ စူဠဒဒ္ဒရော ကောဓနော ဘိက္ခု အဟောသိ၊ မဟာဒဒ္ဒရော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဒဒ္ဒရဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-သီလဝိမံသနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၅)

နတ္ထိ လောကေ ရဟော နာမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကိလေသနိဂ္ဂဟံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ကောဒသကနိပါတေ **ပါနိယ-ဇာတကေ** အာဝိ ဘဝိဿတိ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ—ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု အန္တောဇေတဝနေ ဝသန္တာ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ ကာမဝိတက္ကံ ဝိတက္ကယိ'သု။

၁-ဇာတဝေဒဘယေနပိ (က) ၂-၃ ၅-၂၃၄-ဝိဇ္ဇေ။

သတ္တာ ဆသုပိ ရတ္တိဒိဝါကောဋ္ဌာသေသု ယထာ ဧကစက္ခုကော စက္ခု၊ ဧက-
ပုတ္တော ပုတ္တံ၊ စာမရိ ဝါလံ အပ္ပမာဒေန ရက္ခတိ၊ ဧဝံ နိစ္စကာလံ ဘိက္ခု။
ဩလောကေတိ။ သော ရတ္တိဘာဂေ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဇေတဝနံ ဩလောကေန္တော
စက္ကဝတ္တိရညော အတ္တနော နိဝေသနေ ဥပ္ပန္နစောရေ ဝိယ တေ ဘိက္ခု။ ဒိဿာ
ဂန္ဓကုဋိံ ဝိဝရိဘွာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေတွာ “အာနန္ဒ အန္တောဇေတဝနေ
ကောဋိသန္တာရေ ဝသနကဘိက္ခု။ သန္တိပါတာပေတွာ ဂန္ဓကုဋိဒ္ဓါရေ အာသနံ
ပညာပေဟိ”တိ အာဟ။ သော တထာ ကတွာ သတ္ထု ပဋိဝေဒေသိ။ သတ္တာ
ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေန အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခုဝေ
ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ‘ပါပကရဏေ ရဟော နာမ နတ္ထိ’တိ ပါပံ န ကရိံသု”တိ
ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တတ္ထေဝ ဗာရာဏသိယံ ဒိသာ-
ပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ ပဉ္စန္ဒံ မာဏဝကသတာနံ ဇေဋ္ဌကော
ဟုတွာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ အာစရိယဿ ပန ဝယပ္ပတ္တာ ဓိတာ အတ္ထိ။ သော
စိန္တေသိ “ဣမေသံ မာဏဝကာနံ သီလံ ဝိမံသိတွာ သီလသမ္ပန္နဿေဝ ဓိတရံ
ဒဿာမိ”တိ။ သော ဧကဒိဝသံ မာဏဝကေ အာမန္တေတွာ “တာတာ မယံ
ဓိတာ ဝယပ္ပတ္တာ၊ ဝိဝါဟမဿာ ကာရေဿာမိ၊ ဝတ္တာလင်္ကာရံ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိ၊
ဂစ္ဆထ တုမေ အတ္တနော အတ္တနော ဉ္ဇတကာနံ အပဿန္တာနညေဝ ထေနေတွာ
ဝတ္တာလင်္ကာရေ အာဟရထ၊ ကေနစိ အဒိဋ္ဌမေဝ ဂဏှာမိ၊ ဒဿေတွာ အာဘတံ
န ဂဏှာမိ”တိ အာဟ။ တေ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋိစ္စိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ
ဉ္ဇတကာနံ အပဿန္တာနံ ထေနေတွာ ဝတ္ထပိဋ္ဌန္နနာဒီနိ အာဟရန္တိ။ အာစရိယော
အာဘတဘတံ ဝိသံ ဝိသံ ဌပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပန န ကိဉ္စိ အာဟရိ။
အထ နံ အာစရိယော အာဟ “တွံ ပန တာတ န ကိဉ္စိ အာဟရသိ”တိ။
အာမ အာစရိယာတိ။ ကသ္မာ တာတာတိ။ “တုမေ န ကဿစိ ပဿန္တဿ
အာဘတံ ဂဏှထ၊ အဟံ ပန ပါပကရဏေ ရဟော နာမ န ပဿာမိ”တိ
ဒီပေန္တော ဣမာ ဒွေ ဂါထာ အာဟ—

၁၇။ “နတ္ထိ လောကေ ရဟော နာမ၊ ပါပကမ္ပံ ပကုဗ္ဗတော။
ပဿန္တိ ဝနဘူတာနိ၊ တံ ဗာလော မညတိ ရဟော။

၁၈။ အဟံ ရဟော န ပဿာမိ၊ သုညံ ဝါပိ န ဝိဇ္ဇတိ။
ယတ္ထ အညံ န ပဿာမိ၊ အသုညံ ဟောတိ တံ မယာ”တိ။

တတ္ထ ရဟောတိ ပဋိစ္စန္ဓဋ္ဌာနံ။ ဝနဘူတာနိတိ ဝနေ နိဗ္ဗတ္တဘူတာနိ။ တံ ဗာလောတိ တံ ပါပကမ္မံ ရဟော မယာ ကတန္တိ ဗာလော မညတိ။ သုညံ ဝါဒီတိ ယံ ဝါ ဌာနံ သတ္တေဟိ သုညံ တုစ္ဆံ ဘဝေယျ၊ တမ္ပိ နတ္ထိတိ အာဟ။

အာစရိယော တဿ ပသိဒိတွာ “တာတ န မယံ ဂေဟေ ဓနံ နတ္ထိ၊ အဟံ ပန သီလသမ္ပန္ဓဿ ဓိတရံ ဒါတုကာမော ဣမေ မာဏဝကေ ဝိမံသန္ဓော ဝေမကာသိ၊ မမ ဓိတာ တုယုမေဝ အနုစ္ဆဝိကာ”တိ ဓိတရံ အလင်္ကရိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အဒါသိ။ သေသမာဏဝကေ “တုမှေဟိ အဘတဘတံ တုမှာကံ ဂေဟမေဝ နေထာ”တိ အာဟ။

သတ္တာ “ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေ ဒုဿီလမာဏဝကာ အတ္တနော ဒုဿီလ- တာယ တံ ဣတ္ထိံ န လဘိံ သု၊ ဣတရော ပဏ္ဍိတမာဏဝေါ သီလသမ္ပန္ဓတာယ လဘိံ”တိ ဝတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၉။ “ဒုဇ္ဇေစော စ သုဇ္ဇေစော စ၊ နန္ဓော စ သုခဝဓိတော။
ဝဇ္ဇော စ အဒ္ဓါဝသီလော စ၊ တေ ဓမ္မံ ဇဟုမတ္ထိကာ။

၂၀။ ပြာဟ္မဏော စ ကထံ ဇဟေ၊ သဗ္ဗဓမ္မာန ပါရဂူ။
ယော ဓမ္မမနုပါလေတိ၊ ဓိတိမာ သစ္စနိက္ကမော”တိ။

တတ္ထ ဒုဇ္ဇေစောတိအာဒယော ဆ ဇေဋ္ဌကမာဏဝါ၊ တေသံ နာမံ ဂဏှိ၊ အဝသေသာနံ နာမံ အဂ္ဂဟေတွာ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေနေဝ “တေ ဓမ္မံ ဇဟု- မတ္ထိကာ”တိ အာဟ။ တတ္ထ ဧတိ သဗ္ဗေပိ တေ မာဏဝါ။ ဓမ္မန္တိ ဣတ္ထိပဋိ- လာဘသဘာဝံ။ ဇဟုမတ္ထိကာတိ ဇဟုံ အတ္ထိကာ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ မကာရော ပဒဗျဉ္ဇနသန္ဓိဝသေန ဝုတ္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သဗ္ဗေပိ တေ မာဏဝါ တာယ ဣတ္ထိယာ အတ္ထိကာဝ ဟုတွာ အတ္တနော ဒုဿီလတာယ တံ ဣတ္ထိပဋိလာဘသဘာဝံ ဇဟိံ သု။

ပြာဟ္မဏော စာတိ ဣတရော ပန သီလသမ္ပန္ဓော ပြာဟ္မဏော။ ကထံ ဇဟေတိ ကေန ကာရဏေန တံ ဣတ္ထိပဋိလာဘသဘာဝံ ဇဟိံ သတိ။ သဗ္ဗ- ဓမ္မာနန္တိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ လောကိယာနိ ပဉ္စ သီလာနိ ဒသ သီလာနိ တိဏှိ သုစရိတာနိ စ သဗ္ဗဓမ္မာ နာမ၊ တေသံ သော ပါရံ ဂတောတိ ပါရဂူ။ ဓမ္မန္တိ

ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ ဓမ္မံ ယော အနုပါလေတိ ရက္ခတိ။ ဓိတိမာတိ သီလရက္ခန-
ဓိတိယာ သမန္ဓာဂတော။ သစ္စနိက္ကမောတိ သစ္စေ သဘာဝဘူတေ ယထာဝုတ္တေ
သီလဓမ္မေ နိက္ကမေန သမန္ဓာဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ တာနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ အရဟတ္တေ
ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ အာစရိယော သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတမာဏဝေါ
ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သီလဝိမံသနဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-သုဇာတာဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၆)

ကိမဏ္ဍကာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မလ္လိကံ ဒေဝိံ အာရဗ္ဗ
ကထေသိ။ ဧကဒိဝသံ ကိရ ရညော တာယ သဒ္ဓိံ သိရိဝိဝါဒေါ အဟောသိ၊
“သယနကလဟော”တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။ ရာဇာ ကုဇ္ဈိတွာ တဿာ အတ္ထိဘာဝမ္ပိ
န ဇာနာတိ။ မလ္လိကာ ဒေဝိပိ “သတ္တာ ရညော မယိ ကုဒ္ဓဘာဝံ န ဇာနာတိ
မညေ”တိ စိန္တေသိ။ သတ္တာပိ ဥတွာ “ဣမေသံ သမဂ္ဂဘာဝံ ကရိယာမိ”တိ
ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ပဉ္စဘိက္ခုသတပရိဝါရော သာ-
ဝတ္ထိံ ပဝိသိတွာ ရာဇဒွါရံ အဂမာသိ။ ရာဇာ တထာဂတဿ ပတ္တံ ဂဟေတွာ
နိဝေသနံ ပဝေသေတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခု-
သံဃဿ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ယာဂုခဇ္ဇကံ အာဟရိ။ သတ္တာ ပတ္တံ ဟတ္ထေန
ပိဒဟိတွာ “မဟာရာဇ ကဟံ ဒေဝိ”တိ အာဟ။ ကိံ ဘန္တေ တာယ အတ္တနော
ယသေန မိတ္တာယာတိ။ မဟာရာဇ သယမေဝ ယသံ ဒတွာ မာတုဂါမံ ဥက္ခိ-
ပိတွာ တာယ ကတဿ အပရာဓဿ အသဟနံ နာမ န ယုတ္တန္တိ။ ရာဇာ
သတ္တု ဝစနံ သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေသိ၊ သာ သတ္တာရံ ပရိဝိသိ။ သတ္တာ
“အညမညံ သမဂ္ဂေဟိ ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ သာမဂ္ဂိရသဝဏ္ဏံ ကထေတွာ ပက္ခာမိ။
တတော ပဋ္ဌာယ ဥဘော သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု။ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော သတ္တာ ဧကဝစနေနေဝ ဥဘော သမဂ္ဂေ
အကာသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ
သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊

၁-သစ္စသဘာဝဘူတော ယထာဝုတ္တေန သီလဓမ္မနိက္ကမေန သမန္ဓာဂတော (က)

ပုဗ္ဗေပါဟံ ဧတေ ကေဝါဒေနော သမဂ္ဂေ အကာသိ”န္တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော အမစ္စော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ ရာဇင်္ဂဏံ ဩလောကယမာနော အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ကော ပဏ္ဍိကဒိတာ အဘိရူပါ ပဌမဝယေ ဌိတာ သုဇာတာ နာမ ဗဒရပစ္ဆိံ သီသေ ကတွာ “ဗဒရာနိ ဂဏှထ၊ ဗဒရာနိ ဂဏှထာ”တိ ဝဒမာနာ ရာဇင်္ဂဏေန ဂစ္ဆတိ။ ရာဇာ တဿာ သဒ္ဓံ သုတွာ တာယ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ အသာမိကဘာဝံ ဥတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။ သာ ရညော ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ သုဝဏ္ဏတဋကေ ဗဒရာနိ ခါဒန္တော နိသီဒိ။ တဒါ သုဇာတာ ဒေဝီ ရာဇာနံ ဗဒရာနိ ခါဒန္တံ ဒိသ္မာ “မဟာရာဇ ကိ” နာမ တုမေ ခါဒထာ”တိ ပုစ္ဆန္တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၁။ “ကိမဏ္ဍကာ ဣမေ ဒေဝ၊ နိက္ခိတ္တာ ကံသမလ္လကေ။
ဥပလောဟိတကာ ဝဂ္ဂ။ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

တတ္ထ ကိမဏ္ဍကာတိ ကိံဖလာနိ နာမေတာနိ၊ ပရိမဏ္ဍလဝသေန ပန အဏ္ဍကာတိ အာဟ။ ကံသမလ္လကေတိ သုဝဏ္ဏတဋကေ။ ဥပလောဟိတကာတိ ရတ္တဝဏ္ဏာ။ ဝဂ္ဂ။တိ စောက္ခာ ဝိမ္ဗုလာ။

ရာဇာ ကုဇ္ဈိတွာ “ဗဒရဝါဏိဇကေ ပဏ္ဍိကဂဟပတိကဿ ဝိတေ အတ္ထနော ကုလသန္တကာနိ ဗဒရာနိပိ န ဇာနာသိ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၂။ “ယာနိ ပုရေ တုဝံ ဒေဝိ၊ ဘဏ္ဍု နန္တကဝါသိနိ။
ဥစ္ဆင်္ဂဟတ္တာ ပစိနာသိ၊ တဿာ တေ ကောလိယံ ဖလံ။

၂၃။ ဥဒ္ဓယုတေ န ရမတိ၊ ဘောဂါ ဝိပုဇဟန္တိ တံ။
တတ္ထေဝိ’မံ ပဋိနေထ၊ ယတ္ထ ကောလံ ပစိဿတိ”တိ။

တတ္ထ ဘဏ္ဍုတိ မုဏ္ဍသိသာ ဟုတွာ။ နန္တကဝါသိနိတိ ဇိဏ္ဍပိလောတိက- နိဝတ္တာ။ ဥစ္ဆင်္ဂဟတ္တာ ပစိနာသိတိ အဋ္ဌဝိ ပဝိသိတွာ အင်္ကျသကေန သာခံ ဩနာမေတွာ ဩစိတောစိတံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဥစ္ဆင်္ဂ ပက္ခိပနဝသေန

၁-ပေါက္ခာ (သိ၊ သျာ)

ဥစ္ဆင်္ဂဟတ္ထာ ဟုတွာ ပစိနာသိ သြစိနာသိ။ တဿာ တေ ကောလိယံ ဖလန္တိ တဿာ တဝ ဧဝံ ပစိနန္တိယာ သြစိနန္တိယာ ယမဟံ ဣဒါနိ ခါဒါမိ၊ ဣဒံ ကောလိယံ ကုလဒတ္တိယံ ဖလန္တိ အတ္ထော။

ဥဒ္ဒယုတေ န ရမတိတိ အယံ ဇေဓိ ဣမသ္မိံ ရာဇကုလေ ဝသမာနာ လောဟ- ကုန္တိယံ ပက္ခိတ္တာ ဝိယ ခုယုတိ နာဘိရမတိ။ ဘောဂါတိ ရာဇဘောဂါ ဣမံ အလက္ခိကံ ဝိပုဇဟန္တိ။ ယတ္ထ ကောလံ ပစိသတိတိ ယတ္ထ ဂန္ဓာ ပုန ဗဒရမေဝ ပစိနိတွာ ဝိတ္တိဏန္တိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေဿတိ၊ တတ္ထေဝ နံ နေထာတိ ဝဒတိ။

ဗောဓိသတ္ထော “ဌပေတွာ မံ အညော ဣမေ သမဂ္ဂေ ကာတုံ န သက္ခိဿတိ” တိ ရာဇာနံ သညာပေတွာ “ဣမိဿာ အနိက္ကဗုနံ ကရိဿာမိ” တိ စိန္တေတွာ စတုတ္ထံ ဂါယမာဟ—

၂၄။ “ဟောန္တိ ဟေတေ မဟာရာဇ၊ ဣဒ္ဓိပ္ပတ္တာယ နာရိယာ။
ခမ ဒေဝ သုဇာတာယ၊ မာ’ဿာ ကုဇ္ဈ ရထေသဘာ” တိ။

တဿတ္ထော—မဟာရာဇ ဧတေ ဧဝရူပါ ပမာဒဒေါသာ ယသံ ပတ္တာယ နာရိယာ ဟောန္တိယေဝ၊ ဧတံ ဧဝရူပေ ဥစ္စေ ဌာနေ ဌပေတွာ ဣဒါနိ “တ္ထေကဿ အပရာဓဿ အသဟနံ နာမ န ယုတ္တံ တုမှာကံ၊ တသ္မာ ခမ ဒေဝ သုဇာတာယ၊ ဧတိဿာ မာ ကုဇ္ဈ ရထေသဘ ရထဇေဋ္ဌကာတိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနေန ဒေဝိယာ တံ အပရာဓံ သဟိတွာ ယထာဌာနေ- ယေဝ နံ ဌပေသိ၊ တတော ပဌာယ ဥဘော သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံ သူတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ ကောသလရာဇာ အဟောသိ၊ သုဇာတာ မလ္လိကာ၊ အမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

သုဇာတာဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ပလာသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၇)

အစေတနံ ဗြာဟ္မဏ အသုဏန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ပရိနိဗ္ဗာနမဉ္ဇေ နိပန္နော အာနန္ဒတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သောဟာယသ္မာ “အဇ္ဇ ရတ္တိယာ ပစ္စုသ- သမယေ သတ္တာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ” တိ ဥတွာ “အဟန္တုမိ သေက္ခော သ- ကရဏီယော၊ သတ္ထု စ မေ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ပဉ္စဝိသတိ ဂဿာနိ သတ္ထု

၆၂၈၆

က ဗ္ဗဒုန္ဒတက္ကသိုလ်
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး။

ကတံ ဥပဋ္ဌာနံ နိပ္ပလံ ဘဝိဿတီ”တိ သောကာဘိဘူတော ဥယျာနဩဝရကေ ကပိဿိသံ အာလမ္ဘိတွာ ပရောဒိ။ သတ္တာ တံ အပဿန္တော “ကဟံ ဘိက္ခဝေ အာနန္တော”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “ကတပုညောသိ တံ အာနန္ဒ၊ ပဓာနမနုယုဉ္ဇ၊ ခိပ္ပံ ဟောဟိသိ အနာသဝေါ၊ မာ စိန္တယိ၊ ဣဒါနိ တယာ မမ ကတံ ဥပဋ္ဌာနံ ကိံ ကာရဏာ နိပ္ပလံ ဘဝိဿတီ၊ ယဿ တေ ပုဗ္ဗေ သရာဂါဒိကာလေပိ မမ ကတံ ဥပဋ္ဌာနံ နိပ္ပလံ နာဟောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ ပလာသရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ ဗာရာဏသိဝါသိနော မနုဿာ ဒေဝတာမင်္ဂလိကာ အဟေသံ နိစ္စံ ဗလိ- ကရဏာဒိသု ပယုတ္တာ။ အထေကော ဒုဂ္ဂတဗြာဟ္မဏော “အဟမ္ဘိ ဧကံ ဒေဝတံ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမီ”တိ ဧကသ္မိံ ဥန္တတပုဒေသေ ဌိတဿ မဟတော ပလာသရုက္ခဿ မူလံ သမံ နိတ္ထိဏံ ကတွာ ပရိက္ခိပိတွာ ဝါလုကံ ဩကိရိတွာဝ သမ္ပဇိတွာ ရုက္ခေ ဂန္ဓပဉ္စင်္ဂလိကာနိ ဒတွာ မာလာဂန္ဓရူမေဟိ ပူဇေတွာ ဒီပံ ဇာလေတွာ “သုခံ သယာ”တိ ဝတွာ ရုက္ခံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမတိ။ ဒုတိယဒိဝသေ ပါတောဝ ဂန္ဓာ သုခသေယံ ပုစ္ဆတိ။ အထေကဒိဝသံ ရုက္ခဒေဝတာ စိန္တေသိ “အယံ ဗြာဟ္မ- ဏော အတိဝိယ မံ ပဋိဇဂ္ဂတိ၊ ဣမံ ဗြာဟ္မဏံ ဝိမံသိတွာ ယေန ကာရဏေန မံ ပဋိ- ဇဂ္ဂတိ၊ တံ ဒဿာမီ”တိ။ သာ တသ္မိံ ခဏေ ဗြာဟ္မဏေ အာဂန္ဓာ ရုက္ခမူလေ သမ္ပဇန္တေ မဟလ္လကဗြာဟ္မဏဝေသေန သမိပေ ဌတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၅။ “အစေတနံ ဗြာဟ္မဏ အသုဏန္တံ၊
ဇာနော အဇာနန္တံ မိမံ ပလာသံ။
အာရဒ္ဓဝိရိယော ဓုဝံ အပ္ပမတ္တော၊
သုခသေယံ ပုစ္ဆသိ ကိဿ ဟေတူ”တိ။

တတ္ထ အသုဏန္တန္တိ အစေတနတ္တာဝ အသုဏန္တံ။ ဇာနောတိ တုဝံ ဇာန-
မာနော ဟုတွာ။ ဓုဝံ အပ္ပမတ္တောတိ နိစ္စံ အပ္ပမတ္တော။
တံ သုတွာ ဗြာဟ္မဏော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၆။ “ဒူရေ သုတော စေဝ ဗြဟာ စ ရုက္ခော၊
ဒေသေ ဌိတော ဘူတနိဝါသရူပေါ။
တသ္မာ နမဿာမိ ဣမံ ပလာသံ။
ယေ စေတ္ထ ဘူတာ တေ ဓနဿ ဟေတူ”တိ။

တတ္ထ ဣရေ သုတောတိ ပြာဟ္မဏ အယံ ရုက္ခော ဒုရေ သုတော ဝိဿုတော၊
န အာသန္နဋ္ဌာနေယေဝ ပါကဋ္ဌော။ ပြဟာ စာတိ မဟန္တော စ။ ဒေသေ
ဋ္ဌိတောတိ ဥန္နုတေ သမေ ဘူမိပ္ပဒေသေ ဌိတော။ ဘူတနိဝါသရူပေါတိ ဒေဝ-
တာနိဝါသသဘာဝေါ၊ အဒ္ဓါ ဧတ္ထ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ နိဝုတ္တာ ဘဝိဿတိ။
တေ ဓနဿ ဟေတူတိ ဣမဉ္စ ရုက္ခံ ယေ စေတ္ထ နိဝုတ္တာ ဘူတာ၊ တေ ဓနဿ
ဟေတု နမဿာမိ၊ န နိက္ကာရဏာတိ။

တံ သုတွာ ရုက္ခဒေဝတာ ပြာဟ္မဏဿ ပသန္နာ “အဟံ ပြာဟ္မဏ ဣမသ္မိံ
ရုက္ခေ နိဗ္ဗုတ္တဒေဝတာ၊ မာ ဘာယိ၊ ဓနံ တေ ဒဿာမီ”တိ တံ အဿာသေတွာ
အတ္တနော ဝိမာနဒ္ဓါရေ မဟန္တေန ဒေဝတာနုဘာဝေန အာကာသေ ဌတွာ
ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၇။ “သော တေ ကရိဿာမိ ယထာနုဘာဝံ၊
ကတညုတံ ပြာဟ္မဏ ပေက္ခမာနော။
ကထဉ္စိ အာဂမ္မ သတံ သကာသေ။
မောဃာနိ တေ အဿု ပရိဖန္ဒိတာနိ။

၂၈။ ယော တိန္ဒြကရုက္ခဿ ပရော ပိလက္ခော၊
ပရိဝါရိတော ပုဗ္ဗယညော ဥဋ္ဌာရော။
တဿေ သ မူလသ္မိံ နိမိ နိခါတော၊
အဒါယာဒေါ ဂစ္ဆ တံ ဥဒ္ဓရာဟိ”တိ။

တတ္ထ ယထာနုဘာဝန္တိ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ။ ကတညုတန္တိ တယာ မယံ
ကတဂုဏံ ဇာနန္တော တံ အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနံ ကတညုတံ ပေက္ခမာနော။
အာဂမ္မာတိ အာဂန္တာ။ သတံ သကာသေတိ သပ္ပုရိသာနံ သန္တိကေ။ မောဃာနိ
တေ အဿု ပရိဖန္ဒိတာနိတိ သုခသေယျပုစ္ဆနဝသေန ဝါစာဖန္ဒိတာနိ သမ္မဇ္ဇ-
နာဒိကရဏေန ကာယဖန္ဒိတာနိ စ တဝ ကထံ အဖလာနိ ဘဝိဿန္တိ။

ယော တိန္ဒြကရုက္ခဿ ပရော ပိလက္ခောတိ ယော ဒေ တိန္ဒြကရုက္ခဿ
ပရတော ပိလက္ခရုက္ခော ဌိတောတိ ဝိမာနဒ္ဓါရေ ဌိတာဝ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ
ဒဿေတိ။ ပရိဝါရိတောတိ အာဒိသု တဿ ပိလက္ခရုက္ခဿ မူလေ ဒေ တံ
ရုက္ခမူလံ ပရိက္ခိပိတွာ နိဟိတတာယ ပရိဝါရိတော၊ ပုဗ္ဗေ ယိဋ္ဌယညဝသေန
ပုရိမသာမိကာနံ ဥပ္ပန္နတာယ ပုဗ္ဗယညော၊ အနေကနိမိကုမ္ဘိဘာဝေန

မဟန္တတ္တာ ဥဋ္ဌာဇော၊ ဘူမိံ ခဏိတွာ ဌပိတတ္တာ နိခါတော၊ ဣဒါနိ ဒါယာ-
ဒါနံ အဘာဝတော အဒါယာဒေါ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— ဧသ တံ ရုက္ခမူလံ
ပရိက္ခိပိတွာ ဂီဝါယ ဂိဝံ ပဟရန္တိနံ နိမိကုမ္ဘိနံ ဝသေန မဟာနိမိ နိခါတော
အသာမိကော၊ ဂစ္ဆ တံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဂဏှာတိ။

ဧဝေ ပန ဝတွာ သာ ဒေဝတာ “ဗြာဟ္မဏ တံ ဧတံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဂဏှန္တော
ကိလမိဿသိ၊ ဂစ္ဆ တံ၊ အဟမေဝ တံ တဝ ဃရံ နေတွာ အသုကသ္မိံ
အသုကသ္မိံ စ ဌာနေ နိဒဟိဿာမိ၊ တံ ဧတံ ဓနံ ယာဝဇိဝံ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဒါနံ
ဒေဟိ၊ သီလံ ရက္ခာဟိ”တိ ဗြာဟ္မဏဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ တံ ဓနံ အတ္တနော
အာနုဘာဝေန တဿ ဃရေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဗြာဟ္မဏော အာနန္တော အဟောသိ၊ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟော-
သိ”န္တိ။

ပလာသဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-သကုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၈)

အကရမ္ပသ တေ ကိစ္စန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ
အကတညုတံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော
အကတညုယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဟိမဝန္တပဒေသေ ရုက္ခကောဋကသကုဏော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထေကဿ
သီဟဿ မံသံ ခါဒန္တဿ အဋ္ဌိ ဂလေ လဂ္ဂိ၊ ဂလော ဥဒ္ဓါမာယိ၊ ဂေါစရံ
ဂဏှိတုံ န သက္ကောတိ၊ ခရာ ဝေဒနာ ပဝတ္တတိ။ အထ နံ သော သကုဏော
ဂေါစရပ္ပသုတော ဒိသ္မာ သာခါယ နိလိနော “ကိံ တေ သမ္ပ ဒုက္ခ”န္တိ
ပုစ္ဆိ။ သော တမတ္ထံ အာစိက္ခိ။ အဟံ တေ သမ္ပ ဧတံ အဋ္ဌိံ အပနေယျံ၊
ဘယေန ပန တေ မုခံ ပဝိသိတုံ န ဝိသဟာမိ၊ ခါဒေယျာသိပိ မန္တိ။ မာဘာယိ
သမ္ပ၊ နာဟံ တံ ခါဒါမိ၊ ဇိဝိတံ မေ ဒေဟိတိ။ သော “သာဓူ”တိ တံ
ဝါမပဿေန နိပဇ္ဇာပေတွာ “ကော ဇာနာတိ၊ ကိမ္ပေသ ကရိဿတိ”တိ
စိန္တေတွာ ယထာ မုခံ ပိဒဟိတုံ န သက္ကောတိ၊ တထာ တဿ အမရောဋ္ဌေ

၁-ကော ဇာနာတိ၊ ကိံ မေ ဘဝိဿတိတိ(သျှာ)၊ ကော ဇာနာတိ၊ ကော ပဿတိ၊ ကိံ ဘဝိဿတိတိ(က)

၈ ဥတ္တရောဋ္ဌေ စ ဒဏှကံ ဌပေတွာ မုခံ ပဝိသိတွာ အဋ္ဌိကောဋီ တုဏှေန ပဟရိ၊ အဋ္ဌိ ပတိတွာ ဂတံ။ သော အဋ္ဌိ ပါတေတွာ သီဟဿ မုခတော နိက္ခမန္တော ဒဏှကံ တုဏှေန ပဟရိတွာ ပါတေန္တောဝ နိက္ခမိတွာ သာခဂ္ဂေ နိလိယိ။ သီဟော နိရောဂေါ ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ ဧကံ ဝနမဟိံသံ ဝမိတွာ ခါဒတိ။ သကုဏော “ဝိမံသိဿာမိ န”န္တိ တဿ ဥပရိဘာဂေ သာခါယ နိလိယိတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၉။ “အကရမှသ တေ ကိစ္စံ၊ ယံ ဗလံ အဟုဝမှသေ။
မိဂရာဇ နမော ဘျတ္ထု၊ အပိ ကိဉ္စိ လဘာမသေ”တိ။

တတ္ထ အကရမှသံ တေ ကိစ္စန္တိ ဘော သီဟ မယမ္ပိ တဝ ဧကံ ကိစ္စံ အကရိမှ။ ယံ ဗလံ အဟုဝမှသေတိ ယံ အမှာကံ ဗလံ အဟောသိ၊ တေန ဗလေန တတော ကိဉ္စိ အဟာပေတွာ အကရိမှယေဝ။

တံ သုတွာ သီဟော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၀။ “မမ လောဟိတဘက္ခဿ၊ နိစ္စံ လုဒ္ဓါနိ ကုဗ္ဗတော။
ဒန္တန္တရဂတော သန္တော၊ တံ ဗဟံ ယမ္ပိ ဇီဝသိ”တိ။

တံ သုတွာ သကုဏော ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၁။ “အကတညှိမကတ္တာရံ၊ ကတဿ အပ္ပဋိကာရကံ။
ယသ္မိံ ကတညှိတာ နတ္ထိ၊ နိရတ္တာ တဿ သေဝနာ။

၃၂။ ယဿ သမ္မုခစိဏှေန၊ မိတ္တဓမ္မော န လဗ္ဗတိ။
အနုသုယမနက္ကောသံ၊ သဏိကံ တမှာ အပက္ကမေ”တိ။

တတ္ထ အကတညှိန္တိ ကတဂုဏံ အဇာနန္တိ။ အကတ္တာရန္တိ ယံကိဉ္စိ၂ အကရောန္တိ။ သမ္မုခစိဏှေနာတိ သမ္မုခေ ကတေန ဂုဏေန။ အနုသုယ-မနက္ကောသန္တိ တံ ပုဂ္ဂလံ န ဥသုယန္တော န အက္ကောသန္တော သဏိကံ တမှာ ပါပပုဂ္ဂလာ အပဂစ္ဆေယျာတိ။ ဧဝံ ဝတွာ သော သကုဏော ပက္ကာမိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သီဟော ဒေဝဒက္ကော အဟောသိ၊ သကုဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သကုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဆဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၉)

သဗ္ဗမိဒံ စရိမံ ကတန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ။
 အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဝိနယေ^၁ ဝိတ္တာရတော အာဂတမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ
 သင်္ခေပေါ—သတ္တာ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တုမေ ဘိက္ခူဝေ
 နိစေ အာသနေ နိသီဒိတွာ ဥစ္စေ အာသနေ နိသိန္ဓဿ ဓမ္မံ ဒေသေထာ”တိ
 ပုဂ္ဂံတွာ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ။ ဂရဟိတွာ “အယုတ္တံ ဘိက္ခူဝေ
 တုမှာကံ မမ ဓမ္မေ အဂါရဝကရဏံ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဟိ နိစေ အာသနေ
 နိသီဒိတွာ ဗာဟိရကမန္တေပိ^၂ ဝါစေန္တေ ဂရဟိ^၃သူ”တိ ဝတွာ အတိတံ
 အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 စဏ္ဍာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကုဋ္ဌုဗ္ဗံ သဏ္ဍပေသိ။ တဿ ဘရိယာ
 အမ္မဒေါဟဋ္ဌိနိ ဟုတွာ တံ အာဟ “သာမိ ဣစ္ဆာမဟံ အမ္မံ ခါဒိတု”န္တိ။ ဘဒ္ဒေ
 ဣမသ္မိ^၄ ကာလေ အမ္မံ နတ္ထိ၊ အညံ ကိဉ္စိ အဓိလဖလံ အာဟရိဿာမီတိ။ သာမိ
 အမ္မဖလံ လဘမာနာဝ ဇီဝိဿာမိ၊ အလဘမာနာယ မေ ဇီဝိတံ နတ္ထိတိ။ သော
 တဿာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော “ကဟံ န ခေါ အမ္မဖလံ လဘိဿာမီ”တိ စိန္တေသိ။
 တေန ခေါ ပန သမယေန ဗာရာဏသိရညော ဥယျာနေ အမ္မော ဓုဝဖလော
 ဟောတိ။ သော “တဟော အမ္မပက္ကံ အာဟရိတွာ ဣမိဿာ ဒေါဟဋ္ဌိ
 ပဋိပ္ပဿမ္မေဿာမီ”တိ ရတ္တိဘာဂေ ဥယျာနံ ဂန္တော အမ္မံ အဘိရဟိတွာ
 နိလိနော သာခါယ သာခံ အမ္မံ ဩလောကေန္တော ဝိစရိ။ တဿ တထာ
 ကရောန္တဿေဝ ရတ္တိ ဝိဘာယိ။ သော စိန္တေသိ “သစေ ဣဒါနိ ဩတရိတွာ
 ဂမိဿာမိ၊ ဒိသ္မာ မံ ‘စောရော’တိ ဂဏှိဿန္တိ၊ ရတ္တိဘာဂေ ဂမိဿာမီ”တိ။
 အထေကံ ဝိဋ္ဌပံ အဘိရဟိတွာ နိလိနော အတ္ထိ။

တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ “ပုရောဟိတဿံ သန္တိကေ မန္တေ ဥဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ
 ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ အမ္မရုက္ခမူလေ ဥစ္စေ အာသနေ နိသီဒိတွာ အာစရိယံ
 နိစေ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ မန္တေ ဥဂ္ဂဏှိ။ ဗောဓိသတ္တော ဥပရိ နိလိနော
 စိန္တေသိ “ယာဝ အဓမ္မိကော အယံ ရာဇာ၊ ယော ဥစ္စာသနေ နိသီဒိတွာ မန္တေ
 ဥဂ္ဂဏှာတိ။ အယံ ပြာဟ္မဏောပိ အဓမ္မိကော၊ ယော နိစာသနေ နိသီဒိတွာ
 မန္တေ ဝါစေတိ။ အဟမ္မိ အဓမ္မိကော၊ ယော မာတုဂါမဿ ဝသံ ဂန္တော^၅ မမ
 ဇီဝိတံ အဂဏေတွာ အမ္မံ အာဟရာမီ”တိ။ သော ရုက္ခတော ဩတရန္တော

၁-ဝိ ၂-၂၆၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဥစ္စေ အာသနေ နိသီဒန္တေ ဗာဟိရကမန္တေပိ (က) ၃-ဝါဟသာ (သိ၊ သျာ)

ဧကံ ဩလမ္ပနသာခံ ဂဟေတွာ တေသံ ဥဘိန္ဒုမ္ပိ အန္တရေ ပတိဋ္ဌာယ “မဟာရာဇ အဟံ နဋ္ဌော၊ တံ မူဋ္ဌော၊ ပုရောဟိတော မတော”တိ အာဟ။ သော ရညာ “ကိံကာရဏာ”တိ ပုဋ္ဌော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၃။ “သဗ္ဗမိဒံ စရိမံ ကတံ၊ ဥဘော ဓမ္မံ န ပဿရေ။
ဥဘော ပကတိယာ စုတာ၊ ယော စာယံ မန္တေဇ္ဈာပေတိ။
ယော စ မန္တံ အဓိယတိ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗမိဒံ စရိမံ ကတန္တိ ယံ အမှေဟိ တိဟိ ဇနေဟိ ကတံ၊ သဗ္ဗဗ္ဗဒံ ကိစ္စံ လာမကံ နိမ္မရိယာဒံ အဓိမိကံ။ ဧဝံ အတ္တနော စောရဘာဝံ တေသဉ္စ မန္တေသု အဂါရဝံ ဂရဟိတွာ ပုန ဣတရေ ဒွေယေဝ ဂရဟန္တော “ဥဘော ဓမ္မံ န ပဿရေ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဥဘောတိ ဣမေ ဒွေပိ ဇနာ ဂရုကာရာရဟံ ပေါရာဏကဓမ္မံ န ပဿန္တိ၊ တတော ဓမ္မပကတိတော စုတာ။ ဓမ္မော ဟိ ပဌမုပ္ပတ္တိဝသေန ပကတိ နာမ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ဓမ္မော ဟဝေ ပါတုရဟောသိ ပုဗ္ဗေ၊
ပစ္ဆာ အဓမ္မော ဥဒပါဒိ လောကေ”တိ။

ယော စာယန္တိ ယော စ အယံ နိစာသနေ နိသိဒိတွာ မန္တေ အဇ္ဈာပေတိ၊
ယော စ ဥစ္စေ အာသနေ နိသိဒိတွာ အဓိယတိတိ။

တံ သုတွာ မြာဟ္မဏော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၄။ “သာလိနံ ဩဒနံ ဘုဇ္ဇေ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။
တသ္မာ ဧတံ န သေဝါမိ၊ ဓမ္မံ ဣသိဟိ သေဝိတ”န္တိ။

တဿတ္ထော—အဟဉ္စိ ဘော ဣမဿ ရညော သန္တကံ သာလိနံ ဩဒနံ သုစိံ ပဏ္ဍရံ နာနပ္ပကာရာယ မံသဝိကတိယာ သိတ္တံ မံသုပသေစနံ ဘုဇ္ဇာမိ၊ တသ္မာ ဥဒရေ ဗဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဧတံ ဧသိတဂုဏေဟိ ဣသိဟိ သေဝိတံ ဓမ္မံ န သေဝါမိတိ။

တံ သုတွာ ဣတရော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၅။ “ပရိဗ္ဗဇ မဟာ လောကော၊ ပစန္တညေပိ ပါဏိနော။
မာ တံ အဓမ္မော အာစရိတော၊ အသ္မာ ကုမ္ဘမိဝါ’ဘိဒါ။

၁-သဗ္ဗဗ္ဗဒံ စရိမဝတန္တိ (သီ)၊ သဗ္ဗဗ္ဗဒု မရိကတန္တိ (သျှာ) ၂-၃ ၅-၂၂၉-ပိဋကေ။

၃၆။ ဓိရတ္ထု တံ ယသလာဘံ၊ ဓနလာဘန္တ ဗြာဟ္မဏ။
ယာ ဝုတ္တိံ ဝိနိပါတေန၊ အဓမ္မစရဏေန ဝါ”တိ။

တတ္ထ ပရိပ္ပဇာတိ ဣတော အညတ္ထ ဂစ္ဆ။ မဟာတိ အယံ လောကော
နာမ မဟာ။ ပစ္စန္ဒညေပိ ပါဏိနောဘိ ဣမသ္မိံ ဇမ္ပုဒီပေ အညေပိ ပါဏိနော
ပစ္စန္နိ၊ နာယမေဝေကော ရာဇာ။ အသ္မာ ကုမ္ဘမိဝါ’ဘိဒါတိ ပါသာဏော
ဃဋံ ဝိယ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယံ တံ အညတ္ထ အဂန္တာ ဣဓ ဝသန္တော
အဓမ္မံ အာစရသိ၊ သော အဓမ္မော ဧဝံ အာစရိတော ပါသာဏော ဃဋံ ဝိယ
မာ တံ ဘိန္ဒိ။

“ဓိရတ္ထ။”တိ ဂါထာယ အယံ သင်္ခေပတ္ထော—ဗြာဟ္မဏ ယော ဧသ ဧဝံ
တဝ ယသလာဘော စ ဓနလာဘော စ ဓိရတ္ထု၊ တံ ဂရဟာမ မယံ။ ကသ္မာ?
ယသ္မာ အယံ တယာ လဒ္ဓလာဘော အာယတိံ အပါယေသု ဝိနိပါတန-
ဟေတုနာ သမ္ပတိ စ အဓမ္မစရဏေန ဇီဝိတဝုတ္တိ နာမ ဟောတိ၊ ယာ စေသာ
ဝုတ္တိ ဣမိနာ အာယတိံ ဝိနိပါတေန ဣဓ အဓမ္မစရဏေန ဝါ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကိံ
တာယ၊ တေန တံ ဧဝံ ဝဒါမိတိ။

အထဿ ဓမ္မကထာယ ရာဇာ ပသီဒိတွာ “ဘော ပုရိသ ကိံဇာတိကော-
သိ”တိ ပုစ္ဆိ။ စဏ္ဍာလော အဟံ ဒေဝါတိ။ ဘော “သစေ တံ ဇာတိသမ္ပန္နော
အဘဝိဿ၊ ရဇံ တေ အဟံ အဒဿံ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပန အဟံ ဒိဝါ ရာဇာ
ဘဝိဿာမိ၊ တံ ရတ္ထိံ ရာဇာ ဟောဟိ”တိ အတ္တနော ကဏ္ဍေ ပိဋန္ဒနံ ပုပ္ဖဒါမံ
တဿ ဂိဝါယံ ပိဋန္ဒာပေတွာ တံ နဂရဂုတ္တိကံ အကာသိ။ အယံ နဂရဂုတ္တိ-
ကာနံ ကဏ္ဍေ ရတ္ထပုပ္ဖဒါမပိဋန္ဒနဝံသော။ တတော ပဋ္ဌာယ ပန ရာဇာ
တဿောဝါဒေ ဌတွာ အာစရိယေ ဂါရဝံ ကရိတွာ နိစေ အာသနေ
နိသိန္နော မန္တေ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓံာနေသိ “တဒါ
ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ စဏ္ဍာလပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဆဝဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁-ဣမိနာ (သိ၊ သျာ)

၁၀-သေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၀)

သသမုဒ္ဒပရိယာယန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဧကံ အဘိရူပံ
အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ဣတ္ထိံ ဒိသ္မာ ဥက္ကဏ္ဍိတော သာသနေ နာဘိရမိ။ အထ
ဘိက္ခု ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ သော ဘဂဝတာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု
ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုဋ္ဌော “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ “ကော တံ ဥက္ကဏ္ဍာပေသိ”တိ
ပုတ္တေ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “ကသ္မာ တံ ဧဝရူပေ နိယျာနိက-
သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ၊ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ
လဘန္တာပိ တံ ပဋိက္ခိပိတွာ ပဗ္ဗဇိံ သူ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ပုရောဟိတသံ မြာဟ္မဏိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏိတွာ ရညော ပုတ္တေန
သန္ဓိံ ဧကဒိဝသေ ဝိဇာယိ။ ရာဇော “အတ္ထိ န ခေါ ကောစိ မေ ပုတ္တေန သန္ဓိံ
ဧကဒိဝသေ ဇာတော”တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ မဟာရာဇ ပုရောဟိတသ
ပုတ္တောတိ။ ရာဇော တံ အာဟရာပေတွာ ဓာတီနံ ဒတွာ ပုတ္တေန သန္ဓိံ
ဧကတောဝ ပဋိဇဂ္ဂါပေသိ။ ဥဘိန္ဒံ အာဘရဏာနိ စေဝ ပါနဘောဇနာဒီနိ စ
ဧကသဒိသာနေဝ အဟောသုံ။ တေ ဝယပုတ္တာ ဧကတောဝ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ
သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ အာဂမံသု။ ရာဇော ပုတ္တဿ ဩပရဇ္ဇံ အဒါသိ၊ မဟာ-
ယသော အဟောသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တော ရာဇပုတ္တေန သန္ဓိံ
ဧကတောဝ ခါဒတိ ပိဝတိ သယတိ၊ အညမညံ ဝိဿာသော ထိရော
အဟောသိ။

အပရဘာဂေ ရာဇပုတ္တော ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ မဟာသမ္ပတ္တိံ
အနုဘဝိ။ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “မယံ သဟာယော ရဇ္ဇမနုသာသတိ၊
သလ္လက္ခိတက္ခဏေယေဝ ခေါ ပန မယံ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ ဒဿတိ၊ ကိံ မေ
ဃရာဝါသေန၊ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိဝေကမနုဗြူဟေဿာမိ”တိ။ သော မာတာပိတရော
ဝန္တိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာပေတွာ မဟာသမ္ပတ္တိံ ဆဇ္ဇေတွာ ဧကကောဝ
နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ မနောရမေ ဘူမိဘာဂေ ပဏ္ဍာသလံ မာပေတွာ
ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနကီဠိ
ကီဠန္တော ဝိဟာသိ။ တဒါ ရာဇော တံ အနုဿရိတွာ “မယံ သဟာယော န
ပညာယတိ၊ ကဟံ သော”တိ ပုစ္ဆိ။ အမစ္စာ တဿ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ အာရော-
စေတွာ “ရမဏိယေ ကိရ ဝနသဏ္ဍေ ဝသတိ”တိ အာဟံသု။ ရာဇော တဿ

ဝသနောကာသံ ပုစ္ဆိတွာ သေယျံ နာမ အမစ္စံ “ဂစ္ဆ သဟာယံ မေ ဂဟေတွာ ဧဟိ၊ ပုရောဟိတဋ္ဌာနမဿ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ဗာရာဏသိတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ပစ္စန္ဓဂါမံ ပတွာ တတ္ထ ခန္ဓာဝါရံ ဌပေတွာ ဝနစရကေဟိ သဒ္ဓိံ ဗောဓိသတ္တဿ ဝသနောကာသံ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တံ ပဏ္ဍသာလဒ္ဓါရေ သုဝဏ္ဏပဋိမံ ဝိယ နိသိန္ဓံ ဒိသ္မာ ဝဋ္ဌိတွာ ကေမန္တံ နိသိဒိတွာ ကတပဋိသန္တာရော “ဘန္တေ ရာဇာ တုယံ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ ဒါတု- ကာမော၊ အာဂမနံ တေ ဣစ္ဆတိ”တိ အာဟ။

ဗောဓိသတ္တော “တိဋ္ဌတု ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ၊ အဟံ သကလံ ကာသိကောသလ- ဇမ္ဗုဒီပရဇံ စက္ကဝတ္တိသိရိမေဝ ဝါ လဘန္တောပိ န ဂစ္ဆိဿာမိ၊ န ဟိ ပဏ္ဍိတာ သကံ ဇဟိတကိလေသေ ပုန ဂဏှန္တိ၊ သကံ ဇဟိတဋ္ဌိ နိဋ္ဌဘခေဋ္ဌသဒိသံ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၃၇။ “သသမုဒ္ဒပရိယာယံ၊ မဟိံ သာဂရကုဏ္ဍလံ။
န ဣစ္ဆေ သဟ နိန္ဒာယ၊ ဧဝံ သေယျ ဝိဇာနဟိ။
- ၃၈။ မိရတ္ထု တံ ယသလာဘံ၊ ခနလာဘဉ္စ ဗြာဟ္မဏ။
ယာ ဝုတ္တိ ဝိနိပါတေန၊ အဓမ္မစရဏေန ဝါ။
- ၃၉။ အပိ စေ ပတ္တမာဒါယ၊ အနဂါရော ပရိဗ္ဗဇေ။
သာယေဝ ဇီဝိကာ သေယျော၊ ယာ စာ ဓမ္မေန ဒေသနာ။
- ၄၀။ အပိ စေ ပတ္တမာဒါယ၊ အနဂါရော ပရိဗ္ဗဇေ။
အညံ အဟိံသယံ လောကေ၊ အပိ ရဇ္ဇေန တံ ဝရ”န္တိ။

တတ္ထ သသမုဒ္ဒပရိယာယန္တိ ပရိယာယော ဝုစ္စတိ ပရိဝါရော၊ သမုဒ္ဒံ ပရိ- ဝါရေတွာ ဌိတေန စက္ကဝါဋ္ဌပဗ္ဗတေန သဒ္ဓိံ၊ သမုဒ္ဒသင်္ခါတေန ဝါ ပရိဝါရေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။ သာဂရကုဏ္ဍလန္တိ သာဂရမဇ္ဈေ ဒီပဝသေန ဌိတတ္တာ တဿ ကုဏ္ဍလဘူတန္တိ အတ္ထော။ နိန္ဒာယာတိ ဈာနသုခသမ္ပန္နံ ပဗ္ဗဇံ ဆဇ္ဇေတွာ ဣဿရိယံ ဂဏှိတိ ဣမာယ နိန္ဒာယ။ သေယျာတိ? တံ နာမေနာလပတိ။ ဝိဇာနဟိတိဓမ္မံ ဝိဇာနာဟိ။ ယာ ဝုတ္တိ ဝိနိပါတေနာတိ ယာ ပုရောဟိတဋ္ဌာန- ဝသေန လဒ္ဓါ ယသလာဘခနလာဘဝုတ္တိ ဈာနသုခတော အတ္တဝိနိပါတန- သင်္ခါတေန ဝိနိပါတေန ဣတော ဂန္ဓာ ဣဿရိယမဒမတ္တဿ အဓမ္မစရဏေန ဝါ ဟောတိ၊ တံ ဝုတ္တိံ မိရတ္ထု။

၁-သယံ(သိ၊သျာ) ၂-န ဣစ္ဆိဿာမိ (သျာ) ၃-သယာတိ (သိ၊သျာ၊ဣ)

ပတ္တမာဒါယာတိ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဂဟေတွာ။ အနဂါရောတိ အပိ အဟံ အဂါရဝိရဟိတော ပရကုလေသု စရေယျံ။ သာယေဝ ဇီဝိကာတိ သာ ဧဝ မေ ဇီဝိကာ သေယျော ဝရတရာ။ ယာ စာ'ဓမ္မေန သေနာတိ ယာ စ အဓမ္မေန သေနာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယာ အဓမ္မေန သေနာ၊ တတော သောဝ ဇီဝိကာ သုန္ဒရတရာတိ။ အဟိံသယန္တိ အဝိဟေဋ္ဌေန္တော။ အပိ ရဇ္ဇေနာတိ ဧဝံ ပရံ အဝိဟေဋ္ဌေန္တော ကပါလဟတ္ထဿ မမ ဇီဝိကကပ္ပနံ ရဇ္ဇေနာပိ ဝရံ ဥတ္တမန္တိ။

ဣတိ သော ပုနပျုနံ ယာစန္တမ္ပိ တံ ပဋိက္ခိပိ။ သေယျောပိ တဿ မနံ အလဘိတွာ တံ ဝန္တိတွာ ဂန္တာ တဿ အနာဂမနဘာဝံ ရညော အာရောစေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ အပရေပိ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ သစ္စိကရိံသု။ တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ။ သေယျော သာရိပုတ္တော၊ ပုရောဟိတပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။
ကာလိင်္ဂဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂-ပုစိမန္တဝဂ္ဂ

၁-ပုစိမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၁)

ဥဋ္ဌေဟိ စောရာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ထေရေ ကိရ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ အရညကုဋိကာယ ဝိဟရန္တေ ဧကော စောရော နဂရဒ္ဓါရဂါမေ ဧကသ္မိံ ဂေဟေ သန္တိံ ဆိန္ဒိတွာ ဟတ္ထသာရံ အာဒါယ ပလာယိတွာ ထေရဿ ကုဋိပရိဝေဏံ ပဝိသိတွာ “ဣဓ မယံ အာရက္ခော ဘဝိဿတိ”တိ ထေရဿ ပဏ္ဍသာလာယ ပမုခေ နိပဇ္ဇိ။ ထေရော တဿ ပမုခေ သယိတဘာဝံ ဥတွာ တသ္မိံ အာသင်္ဂံ ကတွာ “စောရသံသဂ္ဂေါ နာမ န ဝဇ္ဇတိ”တိ နိက္ခမိတွာ “မာ ဣဓ သယိ”တိ နိဟရိ။ သော စောရော တတော နိက္ခမိတွာ ပဒံ

မောဟေတွာ^၁ ပလာယိ။ မနုဿာ ဥက္ကံ အာဒါယ စောရဿ ပဒါနုသာရေန တတ္ထ အာဂန္တာ တဿ အာဂတဋ္ဌာနဋ္ဌိတဋ္ဌာနနိဿိန္ဒဋ္ဌာနသယိတဋ္ဌာနာဒီနိ ဒိသ္မာ “စောရော ဣတော အာဂတော၊ ဣမ ဋ္ဌိတော၊ ဣမ နိဿိန္ဒော၊ ဣမိနာ ဋ္ဌာနေန အပဂတော၊ န ဒိဋ္ဌော နော”တိ ဣတော စိတော စ ပက္ခန္ဓိတွာ အဒိသ္မာဝ ပဋိဂတာ၊ ပုနဒိဝသေ ထေရော ပုဗ္ဗဏှသမယံ ရာဇဂဟေ ပိဏှာယ စရိတွာ ပိဏှပါတပဋိက္ကန္တော ဝေဠုဝနံ ဂန္တာ တံ ပဝတ္တိံ သတ္ထု အာရောစေသိ။ သတ္ထာ “န ခေါ မောဂ္ဂလ္လာန တုညေဝ အာသင်္ဂိတဗ္ဗယုတ္တကံ အာသင်္ဂိ၊ ပေါရာဏကပဏှိတာပိ အာသင်္ဂိသု”တိ ဝတွာ ထေရေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော နဂရဿ သုသာနဝနေ နိမ္မရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထေကဒိဝသံ နဂရဒ္ဓါရဂါမေ ကတကမ္မစောရော တံ သုသာနဝနံ ပါဝိသိ။ တဒါ စ ပန တတ္ထ နိမ္မော စ အဿံတ္ထော စာတိ ဒွေ ဇေဋ္ဌကရုက္ခာ။ စောရော နိမ္မရုက္ခမူလေ ဘဏှိကံ ဌပေတွာ နိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ ပန ကာလေ စောရေ ဂဟေတွာ နိမ္မသူလေ ဥတ္တာသေန္တိ။ အထ သာ ဒေဝတာ စိန္တေသိ “သစေ မနုဿာ အာဂန္တာ ဣမံ စောရံ ဂဏှိယန္တိ၊ ဣမသေဝ နိမ္မရုက္ခဿ သာခံ ဆိန္ဒိတွာ သူလံ ကတွာ ဧတံ ဥတ္တာသေသန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေ ရုက္ခော နသိဿတိ၊ ဟန္တ နံ ဣတော နိဟရိဿာမိ”တိ။ သာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ “ဥဋ္ဌေဟိ စောရ ကိံ သေသိ၊ ကော အတ္ထော သုပနေန တေ။
မာ တံ ဂဟေသုံ ရာဇာနော၊ ဂါမေ ကိဗ္ဗိသကာရက”န္တိ။

တတ္ထ ရာဇာနောတိ ရာဇပုရိသေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ကိဗ္ဗိသကာရကန္တိ ဒါရုဏသာဟသိကစောရကမ္မကာရကံ။

ဣတိ နံ ဝတွာ “ယာဝ တံ ရာဇပုရိသာ န ဂဏှန္တိ၊ တာဝ အညတ္ထ ဂစ္ဆာ”တိ ဘာယာပေတွာ ပလာပေသိ။ တသ္မိံ ပလာတေ အဿတ္ထဒေဝတာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၂။ “ယံ န စောရံ ဂဟေသန္တိ၊ ဂါမေ ကိဗ္ဗိသကာရကံ။
ကိံ တတ္ထ ပုစိမန္ဓဿ၊ ဝနေ ဇာတဿ တိဋ္ဌတော”တိ။

၁-မောစေတွာ (သိ)

တတ္ထ ဝနေ ဇာတဿ တိဋ္ဌတောတိ နိဗ္ဗော ဝနေ ဇာတော စေဝ
ဋ္ဌိတော စ။ ဒေဝတာ ပန တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ ရုက္ခသမုဒါစာရေနေဝ သမုဒါစရိ။
တံ သုတွာ နိဗ္ဗဒေဝတာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၃။ “န တံ အဿတ္ထ ဇာနာသိ၊ မမ စောရဿ စန္ဒ’ရံ။
စောရံ ဂဟေတွာ ရာဇာနော၊ ဂါမေ ကိဗ္ဗိသကာရကံ။
အပ္ပေန္တိ နိဗ္ဗသူလသ္မိံ၊ တသ္မိံ မေ သင်္ကတေ မနော”တိ။

တတ္ထ အဿတ္တာတိ ပုရိမနယေနေဝ တသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတံ သမုဒါစရတိ။
မမ စောရဿ စန္ဒ’ရန္တိ မမ စ စောရဿ စ ဧကတော အဝသနကာရကံ။
အပ္ပေန္တိ နိဗ္ဗသူလသ္မိန္တိ ဣမသ္မိံ ကာလေ ရာဇာနော စောရံ နိဗ္ဗသူလေ
အာဂုဏန္တိ။ တသ္မိံ မေ သင်္ကတေ မနောတိ တသ္မိံ ကာရဏေ မမ စိတ္တံ
သင်္ကတိ။ သစေ ဟိ ဣမံ သူလေ အာဂုဏိဿန္တိ၊ ဝိမာနံ မေ နသိဿတိ၊ အထ
သာခါယ ဩလမ္ပေဿန္တိ၊ ဝိမာနေ မေ ကုဏပဂန္ဓော ဘဝိဿတိ၊ တေနာဟံ
ဧတံ ပလာပေသိန္တိ အတ္ထော။

ဧဝံ တာသံ ဒေဝတာနံ အညမညံ သလ္လပန္နာနညေဝ ဘဏ္ဍသာမိကာ
ဥက္ကာဟတ္တာ ပဒါနုသာရေန အာဂန္ဓော စောရဿ သယိတဋ္ဌာနံ ဒိသ္မာ
“အဟော ဣဒါနေဝ စောရော ဥဋ္ဌာယ ပလာတော၊ န လဒ္ဓေါ နော
စောရော၊ သစေ လဘိဿာမ၊ ဣမဿေဝ နံ နိဗ္ဗဿ သူလေ ဝါ အာဂုဏိတွာ
သာခါယ ဝါ ဩလမ္ပေတွာ ဂမိဿာမာ”တိ ဝတွာ ဣတော စိတော စ
ပက္ခန္တိတွာ စောရံ အဒိသ္မာဝ ဂတာ။

တေသံ ဝစနံ သုတွာ အဿတ္ထဒေဝတာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄၄။ “သင်္ကေယျ သင်္ကိတဗ္ဗာနိ၊ ရက္ခေယျာ’နာဂတံ ဘယံ။
အနာဂတဘယာ မိရော၊ ဥဘော လောကေ အဝေက္ခတိ”တိ။

တတ္ထ ရက္ခေယျာ’နာဂတံ ဘယန္တိ ဒွေ အနာဂတဘယာနိ ဒိဋ္ဌမ္ပိကဉ္စေဝ
သမ္ပရာယိကန္ဓာတိ။ တေသု ပါပမိတ္တေ ပရိဝဇ္ဇေန္တော ဒိဋ္ဌမ္ပိကံ ရက္ခတိ၊ တိဏိ
ဒုစ္စရိတာနိ ပရိဝဇ္ဇေန္တော သမ္ပရာယိကံ ရက္ခတိ။ အနာဂတဘယာတိ အနာ-
ဂတဘယဟေတုတံ ဘယံ ၊ ဘာယမာနော မိရော ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ပါပ-
မိတ္တသံသဂ္ဂံ န ကရောတိ၊ တိဟိပိ ဒွါရေဟိ ဒုစ္စရိတံ န စရတိ။ ဥဘော

၁-အစ္စေန္တိ (သျှာ) ၂-အနာဂတဘယဟေတုကံ ဘယံ (ဣ၊က)
ဇာတက-၅ ၃-၃

လောကေတိ ဧဝံ ဘာယန္တော ဟေသ ဣဓလောကပရလောကသင်္ခါတေ ဥဘော
လောကေ အဝေက္ခတိ ဩလောကေတိ၊ ဩလောကယမာနော ဣဓလောက-
ဘယေန ပါပမိတ္တေ ဝိဝဇ္ဇေတိ၊ ပရလောကဘယေန ပါပံ န ကရေတီတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
အဿတ္ထဒေဝတာ အာနန္တော အဟောသိ၊ နိဗ္ဗဒေဝတာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ပုစိမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ကဿပမန္ဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၂)

အပိ ကဿပ မန္ဒိယာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မဟလ္လက-
တိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ကုလပုတ္တော ကာမေသု
အာဒိနဝံ ဒိသွာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနေ အနုယုတ္တော န စိရ-
ဿေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ တဿ အပရဘာဂေ မာတာ ကာလမကာသိ။
သော မာဘု အစ္စယေန ပိတရဉ္စ ကနိဋ္ဌဘာတရဉ္စ ပဗ္ဗာဇေတွာ ဇေတဝနေ
ဝသိတွာ ဝဿူပနာယိကသမယေ စိဝရပစ္စယဿ သုလဘတံ သုတွာ ဧကံ
ဂါမကာဝါသံ ဂန္တော တယောပိ တတ္ထေဝ ဝဿံ ဥပဂန္တော ဝုတ္တဝဿာ ဇေတ-
ဝနေမေဝ အာဂမံသု။ ဒဟရဘိက္ခု ဇေတဝနဿ အာသန္နဋ္ဌာနေ “သာမဏေရ
တွံ ထေရံ ဝိဿာမေတွာ အာနေယျာသိ၊ အဟံ ပုရေတရံ ဂန္တော ပရိဝေဏံ
ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ”တိ ဇေတဝနံ ပါဝိသိ။ မဟလ္လကတ္ထေရော သဏိကံ အာဂစ္ဆတိ။
သာမဏေရော ပုနပျုနံ သီသေန ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တော ဝိယ “ဂစ္ဆ ဘန္တေ ဂစ္ဆ
ဘန္တေ”တိ တံ ဗလက္ကာရေန နေတိ။ ထေရော “တွံ မံ အတ္တနော ဝသံ အာနေ-
သိ”တိ ပုန နိဝတ္တိဘွာ ကောဋိတော ပဋ္ဌာယ အာဂစ္ဆတိ။ တေသံ ဧဝံ အညမညံ
ကလဟံ ကရေန္တာနဗျေဝ သူရိယော အတ္တဂံတော၊ အန္ဓကာရော ဇာတော။

ဣတရောပိ ပရိဝေဏံ သမ္ပဇိတွာ ဥဒကံ ဥပဋ္ဌပေတွာ တေသံ အာဂမနံ
အပဿန္တော ဥက္ကံ ဂဟေတွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ တေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ “ကိ
စိရာယိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ မဟလ္လကော တံ ကာရဏံ ကထေသိ။ သော တေ ဒွေပိ
ဝိဿာမေတွာ သဏိကံ အာနေသိ။ တံ ဒိဝသံ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနဿ ဩကာသံ န
လဘိ။ အထ နံ ဒုတိယဒိဝသေ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ အာဂန္တော ဝန္တိတွာ နိသိန္တံ သတ္တာ
“ကဒါ အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဟိယျော ဘန္တေတိ။ ဟိယျော အာဂန္တော အဇ္ဇ

ဗုဒ္ဓပဋ္ဌာနံ ကရောသီတိ။ သော “အာမဘန္တေ”တိ ဝတှာ တံ ကာရဏံ အာစိက္ခိ။ သတ္တာ မဟလ္လကံ ဂရဟိတွာ “န သေ ဣဒါနေဝ ဝေရူပံ ကမ္မံ ကရောတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကာသိ။ ဣဒါနိ ပန တေန တံ ကိလမိတော၊ ပုဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတေ ကိလမေသိ”တိ ဝတှာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိနိဂမေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ဝယပ္ပတ္တကာလေ မာတာ ကာလမကာသိ။ သော မာတု သရီရကိစ္စံ ကတွာ မာသဒ္ဓမာသဇ္ဇယေန သရေ ဝိဇ္ဇမာနံ ဓနံ ဒါနံ ဒတွာ ပိတရဉ္စ ကနိဋ္ဌဘာတရဉ္စ ဂဟေတွာ ဟိမဝန္တ- ပဒေသေ ဒေဝဒတ္တိယံ ဝက္ကလံ ဂဟေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဉ္ဇာစရိ- ယာယ ဝနမူလဖလာဖလေဟိ ယာပေန္တော ရမဏီယေ ဝနသဏ္ဍေ ဝသိ။ ဟိမဝန္တေ ပန ဝဿကာလေ အတ္ထိန္ဒာရေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ န သက္ကာ ဟောတိ ကန္ဓမူလံ ခဏိတုံ၊ ဖလာနိ စ ပဏ္ဍာနိ စ ပတန္တိ။ တာပသာ ယေဘုယျေန ဟိမဝန္တတော နိက္ခမိတွာ မနုဿပထေ ဝသန္တိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ပိတရဉ္စ ကနိဋ္ဌဘာတရဉ္စ ဂဟေတွာ မနုဿပထေ ဝသိတွာ ပုန ဟိမဝန္တေ ပုပ္ဖိတဖလိတေ တေ ဥဘောပိ ဂဟေတွာ ဟိမဝန္တေ အတ္တနော အဿမပဒံ အာဂစ္ဆန္တော အဿမဿာဝိဒူရေ သူရိယေ အတ္တင်္ဂတေ “တုမေ သဏိကံ အာဂစ္ဆေယျာထ၊ အဟံ ပုရတော ဂန္ဓာ အဿမံ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ”တိ ဝတှာ တေ ဩဟာယ ဂတော။ ခုဒ္ဒကတာပသော ပိတရာ သဒ္ဓိံ သဏိကံ ဂစ္ဆန္တော တံ ကဋိပ္ပဒေသေ သိသေန ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တော ဝိယ ဂစ္ဆ ဂစ္ဆာတိ တံ ဗလက္ကာရေန နေတိ။ မဟလ္လကော “တံ မံ အတ္တနော ရုစိယာ အာနေသိ”တိ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ကောဋိတော ပဋ္ဌာယ အာဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ တေသံ ကလဟံ ကရောန္တာနညေဝ အန္ဓကာရော အဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ပဏ္ဍာသာလံ သမ္ပုဇိတွာ ဥဒကံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဥက္ကမာဒါယ ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တော တေ ဒိသှာ “တ္ထေကံ ကာလံ ကိံ ကရိတ္တာ”တိ အာဟ။ ခုဒ္ဒကတာပသော ပိတရာ ကတကာရဏံ ကထေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဥဘောပိ တေ သဏိကံ နေတွာ ပရိက္ခာရံ ပဋိသာမေတွာ ပိတရံ နှာပေတွာ ပါဒဓေ- ဝနပိဋ္ဌိသမ္ဗာဟနာဒီနိ ကတွာ အင်္ဂါရကပလ္လံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလမထံ ပိတရံ ဥပနိသိဒိတွာ “တာတ တရုဏဒါရကာ နာမ မတ္တိကာဘာဇနသဒိသာ မုဟုတ္တေနေဝ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ သကိံ ဘိန္ဒကာလတော ပဋ္ဌာယ ပုန န သက္ကာ ဟောန္တိ သဋ္ဌေတုံ၊ တေ အက္ခောသန္တာပိ ပရိဘာသန္တာပိ မဟလ္လကေဟိ အဓိဝါသေ- တဗ္ဗာ”တိ ဝတှာ ပိတရံ ဩဝဒန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၄၅။ “အပိ ကဿပ မဗ္ဗိယာ၊ ယုဝါ သပတိ ဟန္တိ ဝါ။
သဗ္ဗံ တံ ခမတေ ဝိရော၊ ပဏ္ဍိတော တံ တိတိက္ခတိ။

၄၆။ သစေပိ သန္တော ဝိဝဒန္တိ၊ ခိပ္ပံ သန္ဓိယရေ ပုန။
ဗာလာ ပတ္တာဝ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ န တေ သမထ’မဇ္ဈဂူ။

၄၇။ ဧတေ ဘိယျော သမာယန္တိ၊ သန္ဓိ တေသံ န ဇီရတိ။
ယော စာ’မိပန္နံ ဇာနာတိ၊ ယော စ ဇာနာတိ ဒေသနံ။

၄၈။ ဒေသော ဟိ ဥတ္တရိတရော၊ ဘာရဝဟော ဓုရဒ္ဒရော။
ယော ပရေသာ’မိပန္နာနံ၊ သယံ သန္ဓာတု’မရဟတိ”တိ။

တတ္ထ ကဿပါတိ ပိတရံ နာမေနာလပတိ။ မဗ္ဗိယာတိ မဗ္ဗိဘာဝေန တရုဏတာယ။ ယုဝါ သပတိ ဟန္တိ ဝါတိ တရုဏဒါရကော အက္ခောသတိပိ ပဟရတိပိ။ ဝိရောတိ မိတ္တဘပါပေါ၊ ဝိ ဝါ ဝုစ္ဆတိ ပညာ၊ တာယ သမန္ဓာ- ဂတောတိပိ အတ္ထော။ ဣတရံ ပန ဣမဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဥဘယေနာပိ သဗ္ဗံ တံ ဗာလဒါရကေဟိ ကတံ အပရာဓံ မဟလ္လကော ဝိရော ပဏ္ဍိတော သဟတိ တိတိက္ခတိတိ ဒေသတိ။

သန္ဓိယရေတိ ပုန မိတ္တဘာဝေန သန္ဓိယန္တိ သင်္ဂါယန္တိ။ ဗာလာ ပတ္တာဝါတိ ဗာလကာ ပန မတ္တိကာပတ္တာဝ ဘိဇ္ဇန္တိ။ န တေ သမထ’မဇ္ဈဂူတိ တေ ဗာလကာ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဝိဝါဒံ ကတွာ ဝေရူပသမနံ န ဝိဒ္ဓန္တိ နာမိဂစ္ဆန္တိ။ ဧတေ ဘိယျောတိ ဧတေ ဒွေ ဇနာ ဘိန္နာပိ ပုန သမာဂစ္ဆန္တိ။ သန္ဓိတိ မိတ္တသန္ဓိ။ တေသန္တိ တေသညေဝ ဌိန္နံ သန္ဓိ န ဇီရတိ။ ယော စာ’မိပန္နန္တိ ယော စ အတ္တနာ အမိပန္နံ အတိက္ကန္တံ အညသ္မိံ ကတဒေါသံ ဇာနာတိ။ ဒေသနန္တိ ယော စ တေန အတ္တနော ဒေါသံ ဇာနန္တေန ဒေသိတံ အစ္စယ- ဒေသနံ ပဋိဂ္ဂဏိတုံ ဇာနာတိ။

ယော ပရေသာ’မိပန္နာနန္တိ ယော ပရေသံ အမိပန္နာနံ ဒေါသေန အဘိ- ဘူတာနံ အပရာဓကောရကာနံ။ သယံ သန္ဓာတု’မရဟတိတိ တေသု အခမာ- ပေန္တေသုပိ “ဧဟိ ဘဒြမုခ ဥဒ္ဓေသံ ဂဏှ၊ အဋ္ဌကထံ သုဏှ၊ ဘာဝနမနုယုဉှ၊ ကဿာ ပရိဗာဟိရော ဟောသိ”တိ ဧဝံ သယံ သန္ဓာတုံ အရဟတိ မိတ္တဘာဝံ ဃဋ္ဌတိ၊ ဒေသော ဝေရူပေါ မေတ္တာဝိဟာရိ ဥတ္တရိတရော မိတ္တဘာဝဿ မိတ္တ- ဓုရဿ စ ဝဟနတော “ဘာရဝဟော”တိ “ဓုရဒ္ဒရော”တိ စ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ပိတု ဩဝါဒံ အဒါယိ၊ သောပိ တတော ပဘုတိ ဒန္တော အဟောသိ သုဒန္တော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပိတာ တာပသော မဟလ္လကော အဟောသိ၊ ခုဒ္ဒကတာပသော သာမဏေရော၊ ပိတု ဩဝါဒဒါယကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကဿပမန္ဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ခန္တိဝါဒီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၃)

ယော တေ ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကောဓနဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတမေဝ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခု “ကဿာ တံ ဘိက္ခု အက္ကောဓနဿ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကောဓံ ကရောသိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ သရီရေ ပဟာရသဟဿေ ပတန္တေ ဟတ္ထပါဒကဏ္ဍနာသာသု ဆိဇ္ဇမာနာသု ပရဿ ကောဓံ န ကရိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ကလာဗု နာမ ရာဇာ ရဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော အသိတိကောဋိဝိဘဝေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ကုဏ္ဍလကုမာရော နာမ မာဏဝေါ ဟုတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဍပေတွာ မာတာပိတုနံ အဗ္ဗယေန ဓနရာသိ ဩလောကေတွာ “ဣမံ ဓနံ ဥပ္ပါဒေတွာ မမ ဉ္ဇတကာ အဂ္ဂဟေတွာဝ ဂတာ၊ မယာ ပနေတံ ဂဟေတွာ ဂန္တု ဝဇ္ဇတိ”တိ သဗ္ဗံ ဓနံ ဝိစေယျဒါန-ဝသေန ယော ယံ အာဟရတိ၊ တဿ တံ ဒတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဖလာဖလေန ယာပေန္တော စိရံ ဝသိတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ မနုဿပထံ အာဂန္ဓာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ နဂရေ ဘိက္ခာယ စရန္တော သေနာပတိဿ နိဝါသနဒ္ဓါရံ သမ္ဗာပုဏိ။ သေနာပတိ တဿ ဣရိယာပထေသု ပသိဒိတွာ ဃရံ ပဝေသေတွာ အတ္တနော ပဋိယာဒိတဘောဇနံ ဘောဇေတွာ ပဋိညံ ဂဟေတွာ တတ္ထေဝ ရာဇုယျာနေ ဝသာပေသိ။

အထေကဒိဝသံ ကလာဗုရာဇာ^၁ သုရာမဒမတ္တော ဆေကနာဂ္ဂကပရိဝုတော မဟန္တေန ယသေန ဥယျာနံ ဂန္တံ မင်္ဂလသိလာပဋေ သယနံ အတ္ထရာပေတွာ ဧကိဿာ ပိယမနာပါယ ဣတ္ထိယာ အဏေ သယံ။ ဂိတဝါဒီတနစ္စေသု ဆေကာ နာဂ္ဂကိတ္ထိယော ဂိတာဒိနံ ပယောဇေသုံ၊ သက္ကဿ ဒေဝရညော ဝိယ မဟာသမ္ပတ္တိ အဟောသိ၊ ရာဇာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ အထ တာ ဣတ္ထိယော “ယဿတ္ထာယ မယံ ဂိတာဒိနိ ပယောဇယာမ၊ သော နိဒ္ဒံ ဥပဂတော၊ ကိံ နော ဂိတာဒိဟိ”တိ ဝိဏာဒိနိ တူရိယာနိ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဆဒ္ဓေတွာ ဥယျာနံ ပက္ကန္တာ ပုပ္ဖလပလ္လဝါဒီဟိ ပလောဘိယမာနာ ဥယျာနေ အဘိရမိံသု။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ဥယျာနေ သုပုပ္ဖိတသာလမူလေ ပဗ္ဗဇာသုခေန ဝိတိနာမေန္တော မတ္တဝရဝါရဏော ဝိယ နိသိန္တော ဟောတိ။ အထ တာ ဣတ္ထိယော ဥယျာနေ စရမာနာ တံ ဒိသ္မာ “ဧထ အယျာယော ဧတသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ပဗ္ဗဇိတော နိသိန္တော၊ ယာဝ ရာဇာ န ပဗုဇ္ဈတိ၊ တာဝဿ သန္နိကေ ကိန္ဓိ သုဏမာနာ နိသိဒိဿာမာ”တိ ဂန္တံ ဝန္တိတွာ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္တော “အမှာကံ ကထေတဗ္ဗယုတ္တကံ ကိန္ဓိ ကထေထာ”တိ ဝဒိံသု။ ဗောဓိသတ္တော တာသံ ဓမ္မံ ကထေသိ။ အထ သာ ဣတ္ထိ အကံ စာလေတွာ ရာဇာနံ ပဗောဓေသိ။ ရာဇာ ပဗုဒ္ဓေါ တာ အပဿန္တော “ကဟံ ဂတာ ဝသလိယော”တိ အာဟ။ ဧတာ မဟာရာဇ ဂန္တံ ဧကံ တာပသံ ပရိဝါရေတွာ နိသိဒိံသုတိ။ ရာဇာ ကုပိတော ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ “သိက္ခာပေဿာမိ နံ ကုဋုဇဋိလ”န္တိ ဝေဂေန အဂမာသိ။

အထ တာ ဣတ္ထိယော ရာဇာနံ ကုဒ္ဒံ^၂ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ တာသု^၃ ဝလ္လဘတရာ ဂန္တံ ရညော ဟတ္ထာ အသိံ ဂဟေတွာ ရာဇာနံ ဝူပသမေသုံ။ သော အာဂန္တံ ဗောဓိသတ္တဿ သန္နိကေ ဌတွာ “ကိံဝါဒီ တံ သမဏာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ခန္တိဝါဒီ မဟာရာဇာတိ။ ကာ ဧသော ခန္တိ နာမာတိ။ အက္ခောသန္တေသု ပရိဘာသန္တေသု ပဟရန္တေသု အကုဇ္ဈနဘာဝေတိ။ ရာဇာ “ပသိဿာမိ ဒါနိ တေ ခန္တိယာ အတ္ထိဘာဝ”န္တိ စောရဿာတကံ ပက္ခောသာပေသိ။ သော အတ္တနော စာရိတ္တေန ဖရသုဇ္ဇ ကဏှကကသုဇ္ဇ အာဒါယ ကာသာယနိဝသနော ရတ္တမာလာဓရော အာဂန္တံ ရာဇာနံ ဝန္တိတွာ “ကိံ ကရောမိ ဒေဝါ”တိ အာဟ။ ဣမံ စောရံ ဒုဋ္ဌတာပသံ ဂဟေတွာ အာကမ္ပိတွာ ဘူမိယံ ပါတေတွာ ကဏှကကသံ ဂဟေတွာ ပုရတော စ ပစ္စတော စ ဥဘောသု ပသေသု စာတိ စတူသုပိ ပသေသု ဒွေပဟာရသဟဿမဿ ဒေဟိတိ။ သော တထာ

၁-ကလာဗုရာဇာ(သျှာ) ၂-ကုဒ္ဒဘာဝေန(က) ၃-တဿ(က)

အကာသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ဆဝိ ဘိဇ္ဇိ^၁၊ စမ္ပံ ဘိဇ္ဇိ^၁၊ မံသံ ဆိဇ္ဇိ၊ လောဟိတံ ပဋ္ဌရတိ။

ပုန ရာဇာ “ကိဝါဒီ တံ ဘိက္ခု”တိ အာဟ။ ခန္တိဝါဒီ မဟာရာဇ၊ တံ ပန မယံ စမ္ပန္တရေ ခန္တိတိ မညသိ၊ နတ္ထိ မယံ စမ္ပန္တရေ ခန္တိ၊ တယာ ပန ဒဋ္ဌံ အသက္ကုဏေယျေ ဟဒယဗ္ဗန္တရေ မမ ခန္တိ ပတိဋ္ဌိတာ မဟာရာဇာတိ။ ပုန စောရဿာတကော “ကိ ကရောမိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဣမဿ ကုဋုဇဋိလဿ ဥဘော ဟတ္ထေ ဆိန္ဒာတိ။ သော ဖရသံ ဂဟေတွာ ဂဏ္ဍိယံ ဌပေတွာ ဟတ္ထေ ဆိန္ဒိ။ အထ နံ “ပါဒေ ဆိန္ဒာ”တိ အာဟ၊ ပါဒေပိ ဆိန္ဒိ။ ဟတ္ထပါဒကောဋိဟိ ဃဋ္ဌ-ဆိဒ္ဓေဟိ လာခါရသော ဝိယ လောဟိတံ ပဋ္ဌရတိ။ ပုန ရာဇာ “ကိဝါဒီသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ခန္တိဝါဒီ မဟာရာဇ၊ တံ ပန မယံ ဟတ္ထပါဒကောဋိသု ခန္တိ အတ္ထိတိ မညသိ၊ နတ္ထေသာ ဧတ္ထ၊ မယံ ခန္တိ ဂမ္ဘီရဋ္ဌာနေ ပတိဋ္ဌိတာတိ။ သော “ကဏ္ဍနာသမဿ ဆိန္ဒာ”တိ အာဟ။ ဣတရော ကဏ္ဍနာသံ ဆိန္ဒိ၊ သကလသရီရေ လောဟိတံ အဟောသိ။ ပုန နံ “ကိဝါဒီ နာမ တွ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇ ခန္တိဝါဒီ နာမ၊ မာ ခေါ ပန တံ ကဏ္ဍနာသိကကောဋိသု ပတိဋ္ဌိတာ ခန္တိတိ မညသိ၊ မမ ခန္တိ ဂမ္ဘီရေ ဟဒယဗ္ဗန္တရေ ပတိဋ္ဌိတာတိ။ ရာဇာ “ကုဋုဇဋိလ တဝ ခန္တိ တွမေဝ ဥက္ခိပိတွာ နိသီဒါ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ဟဒယံ ပါဒေန ပဟရိတွာ ပက္ကာမိ။

တသ္မိံ ဂတေ သေနာပတိ ဗောဓိသတ္တဿ သရီရတော လောဟိတံ ပုဋ္ဌိတွာ ဟတ္ထပါဒကဏ္ဍနာသကောဋိယော သာဋ္ဌကကဏ္ဍေ ကတွာ ဗောဓိသတ္တံ သဏိကံ နိသီဒါပေတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ “သစေ ဘန္တေ တုမေ ကုဋ္ဌိတုကာမာ၊ တုမေသု ကတာပရာဓဿ ရညောဝ ကုဇ္ဈေယျာထ၊ မာ အညေသ”န္တိ ယာစန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “ယော တေ ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စ၊ ကဏ္ဍနာသဉ္စ ဆေဒယိ။
ဓာဿ ကုဇ္ဈ မဟာဝီရ၊ မာ ရဋ္ဌံ ဝိနဿ ဣဒန္တိ။

တတ္ထ မဟာဝီရာတိ မဟာဝီရိယ။ မာ ရဋ္ဌံ ဝိနဿ၊ ဣဒန္တိ ဣဒံ နိရပရာဓံ ကာသိရဋ္ဌံ မာ ဝိနာသေဟိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “ယော မေ ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စ၊ ကဏ္ဍနာသဉ္စ ဆေဒယိ။
စိရံ ဇီဝတု သော ရာဇာ၊ န ဟိ ကုဇ္ဈန္တိ မာဒိသာ”တိ။

၁-ဆိဇ္ဇိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ဝိနဿ (သိ၊ သျာ)၊ ဝိနာသ (က)

တတ္ထ မာဒိသာတိ မမ သဒိသာ ခန္တိဗလေန သမန္တာဂတာ ပဏှိတာ “အယံ မံ အက္ခောသိ ပရိဘာသိ ပဟရိ၊ ဆိန္ဒု ဘိန္ဒု”တိ တံ န ကုဇ္ဈန္တိ။

ရညော ဥယျာနာ နိက္ခမန္တဿ ဗောဓိသတ္တဿ စက္ခုပထံ ဝိဇဟနကာလေ-
ယေဝ အယံ စတုနဟုတာမိကာ ဒွိယောဇနသတသဟဿဗဟလာ မဟာပထဝီ
ခလိဗဒ္ဓသာဋကော^၁ ဝိယ ဖလိတာ၊ အဝိစိတော ဇာလာ နိက္ခေတော ရဇာနံ
ကုလဒတ္တိယေန ရတ္တကမ္မလေန ပါရုပန္တိ ဝိယ ဂဏှိ။ သော ဥယျာနဒွါရေယေဝ
ပထဝီ^၂ ပဝိသိတွာ အဝိစိမဟာနိရယေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တံ
ဒိဝသမေဝ ကာလမကာသိ။ ရာဇပရိသာ စ နာဂရာ စ ဂန္ဓမာလာရူမ-
ဟတ္တာ အာဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ သရီရကိစ္စံ အကံသု။ ကေစိ ပနာဟု
“ဗောဓိသတ္တော ပုန ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော”တိ၊ တံ အဘူတံ။

၅၁။ “အဟူ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ သမဏော ခန္တိဒီပနော။
တံ ခန္တိယာယေဝ ဌိတံ၊ ကာသိရာဇာ အဆေဒယိ။

၅၂။ တဿ ကမ္မဖရုသဿ၊ ဝိပါကော ကဋုကော အဟု။
ယံ ကာသိရာဇာ ဝေဒေသိ၊ နိရယမ္ပိ သမပ္ပိတော”တိ—

ဣမာ ဒွေ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ အတိတမဒ္ဓါနန္တိ အတိတေ အဒ္ဓါနေ။ ခန္တိဒီပနောတိ အဓိဝါသန-
ခန္တိသံဝဏ္ဏနော^၂။ အဆေဒယီတိ မာရာပေသိ။ ကေစ္စေ ပန “ဗောဓိသတ္တဿ
ပုန ဟတ္ထပါဒကဏ္ဍနာသာ ဃဋ္ဌိတာ”တိ ဝဒန္တိ၊ တမ္ပိ အဘူတမေဝ။ သမပ္ပိ-
တောတိ ပတိဋ္ဌိတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကောဓနော ဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ၊ အညေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏှိ^၃သု။ တဒါ ကလာဗု-
ရာဇာ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သေနာပတိ သာရိပုတ္တော၊ ခန္တိဝါဒီ
တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ခန္တိဝါဒီဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၁-ဗလိထဒ္ဓသာဋကော (ဣ) ခလိထဒ္ဓသာဋကော (သျှာ)၊ ခလိတဒ္ဓသာဋကော (က)
၂-အဓိဝါသနခန္တိသမ္ပုဒ္ဓော (သျှာ)၊ အဓိဝါသနခန္တိယာ သမ္ပုဒ္ဓော (က)

၄-လောဟကုမ္ဘိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၄)

ဒုန္နိဝိတမဇိဝိမှာတိ ဣဒံသတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလရာဇာနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဒါ ကိရ ကောသလရာဇာ ရတ္တိဘာဂေ စတုန္တံ နေရယံကသတ္တာနံ သဒ္ဓိ သုဏိ။ ဧကော ဒု-ကာရမေဝ ဘဏိ၊ ဧကော သ-ကာရံ၊ ဧကော န-ကာရံ၊ ဧကော သော-ကာရမေဝါတိ။ တေ ကိရ အတိတဘဝေ သာဝတ္ထိယံယေဝ ပါရဒါရိကာ ရာဇပုတ္တာ အဟေသုံ။ တေ ပရေသံ ရက္ခိတဂေါပိတမာတုဂါမေသု အပရဇ္ဈိတွာ စိတ္တကေဠိ° ကိဠန္တာ ဗဟုံ ပါပကမ္မံ ကတွာ မရဏစက္ကေန ဆိန္ဒာ သာဝတ္ထိသာမန္တေ စတုသု လောဟ-ကုမ္ဘိသု နိဗ္ဗတ္တာ သဠိ ဝဿသဟဿာနိ တတ္ထ ပစ္စိတွာ ဥဂ္ဂတာ လောဟ-ကုမ္ဘိမုခဝဠိ° ဒိသွာ “ကဒါ န ခေါ ဣမမှာ ဒုက္ခာ မုစ္စိဿာမာ”တိ စတ္တာရောပိ မဟန္တေန သဒ္ဓေန အနုပဋိပါဠိယာ ဝိရဝိ°သု။ ရာဇာ တေသံ သဒ္ဓိ သုတွာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော နိသိန္ဒကောဝ အရဏံ ဥဋ္ဌာပေသိ။

အရုဏုဂ္ဂမနဝေလောယ ပြာဟ္မဏာ အာဂန္တာ ရာဇာနံ သုခသယိတံ ပုစ္ဆိ°သု။ ရာဇာ “ကုတော မေ အာစရိယာ သုခသယိတံ၊ အဇ္ဇောဟံ ဝေရူပေ စတ္တာရော ဘိ°သနကသဒ္ဓေ သုဏိ”န္တိ°။ ပြာဟ္မဏာ ဟတ္ထေ ဝိရုနိ°သု။ ကိ° အာစရိ-ယာတိ။ သာဟသိကသဒ္ဓါ မဟာရာဇာတိ။ သပဋိကမ္မာ အပ္ပဋိကမ္မာတိ။ ကာမံ အပ္ပဋိကမ္မာ၊ မယံ ပန သုသိက္ခိတာ မဟာရာဇာတိ။ ကိ° ကတွာ ပဋိဗာဟိဿထာတိ။ မဟာရာဇ ပဋိကမ္မံ မဟန္တံ န သက္ကာ ကာတုံ၊ မယံ ပန သဗ္ဗစတုက္ကံ ယညံ ယဇိတွာ ဟာရေဿာမာတိ။ တေန ဟိ ခိပ္ပံ စတ္တာရော ဟတ္ထိ စတ္တာရော အဿေ စတ္တာရော ဥသဘေ စတ္တာရော မနုဿေတိ လဠုကိကသကုဏိကာ အာဒိ° ကတွာ စတ္တာရော စတ္တာရော ပါဏေ ဂဟေတွာ သဗ္ဗစတုက္ကယညံ ယဇိတွာ မမ သောတ္ထိဘာဝံ ကရေထာတိ။ “သာဓု မဟာရာဇာ”တိ သမ္ပဋိစ္စိတွာ ယေနတ္ထော၊ တံ ဂဟေတွာ ယညာဝါဠိ ပစ္စုပဋ္ဌပေသုံ၊ ဗဟုပါဏေ ထူဏူပနိတေ ကတွာ ဌပေသုံ။ “ဗဟုံ မစ္ဆမံသံ ခါဒိဿာမ၊ ဗဟုံ ခနံ လဘိဿာမာ”တိ ဥဿာဟပ္ပတ္တာ ဟုတွာ “ဣဒံ လဒ္ဓါ ဝဠုတိ၊ ဣဒံ လဒ္ဓါ ဝဠုတိ ဒေဝါ”တိ အပရာပရံ စရန္တိ။

မလ္လိကာ ဒေဝီ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိ° န ခေါ မဟာရာဇ ပြာဟ္မဏာ အတိဝိယ ဥဿာဟယန္တာ° ဝိစရန္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝိကိ° တုယိမိနာ၊ တံ အတ္တနော ယသေနေဝ မတ္တာ ပမတ္တာ၊ ဒုက္ခံ ပန အမှာကမေဝ န ဇာနာသိတိ။

၁-သုဏောဓိတိ (က) ၂-သက္ကာရံ ကာတုံ (ဣက) ၃-ဥမှယန္တာ (ဣက)

ကို မဟာရာဇာတိ။ ဒေဝိ အဟံ ဧဝရူပံ နာမ အသောတဗ္ဗံ သုဏီ၊ တတော
 ဣမေသံ သဒ္ဓါနံ သုတတ္တာ “ကို ဘဝိဿတိ”တိ မြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိံ၊ မြာဟ္မ-
 ဏာ “တုမှာကံ မဟာရာဇေ ရဇဿ ဝါ ဘောဂါနံ ဝါ ဇီဝိတဿ ဝါ အန္တရာ-
 ယော ပညာယတိ၊ သဗ္ဗစတုက္ကေန ယညံ ယဇိတွာ သောတ္ထိဘာဝံ
 ကရိဿာမာ”တိ ဝဒိံသု၊ တေ မယံ ဝစနံ ဂဟေတွာ ယညာဝါဂ္ဂံ ကတွာ
 ယေန ယေနတ္ထော၊ တဿ တဿ ကာရဏာ အာဂစ္ဆန္တိတိ။ ကံ ပန ဒေဝ
 ဣမေသံ သဒ္ဓါနံ နိပ္ပတ္တိံ သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂမြာဟ္မဏံ ပုစ္ဆိတ္တာတိ။
 ကော ဧသ ဒေဝိ သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂမြာဟ္မဏော နာမာတိ။ မဟာ-
 ဂေါတမော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ။ ဒေဝိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မေ န ပုစ္ဆိတောတိ။
 တေန ဟိ ဂန္ဓာပုစ္ဆိထာတိ။

ရာဇာ တဿာ ဝစနံ ဂဟေတွာ ဘုတ္တပါတရာသော ရထဝရမာရယု
 ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဒ္ဓိတွာ ပုစ္ဆိ “အဟံ ဘန္တေ ရတ္ထိဘာဝေ
 စတ္တာရော သဒ္ဓေ သုတွာ မြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိံ၊ တေ ‘သဗ္ဗစတုက္ကယညံ
 ယဇိတွာ သောတ္ထိံ ကရိဿာမာ’တိ ဝတွာ ယညာဝါဂ္ဂေ ကမ္ပံ ကရေန္တိ၊
 တေသံ သဒ္ဓါနံ သုတတ္တာ မယံ ကံ ဘဝိဿတိ”တိ။ “န ကိဉ္စိ မဟာရာဇ၊
 နေရယိကသတ္တာ ဒုက္ခမနုဘဝန္တာ ဧဝံ ဝိရဝိံသု၊ န ဣမေ သဒ္ဓါ ဣဒါနိ
 တယာ ဧဝ သုတာ၊ ပေါရာဏကရာဇူဟိပိ သုတာယေဝ၊ တေပိ မြာဟ္မဏေ
 ပုစ္ဆိတွာ ပသုဃာတယညံ ကတ္ထုကဿာ ဟုတွာ ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတွာ န
 ကရိံသု၊ ပဏ္ဍိတာ တေသံ သဒ္ဓါနံ အန္တရံ ကထေတွာ မဟာဇနံ ဝိဿဇ္ဇာ-
 ပေတွာ သောတ္ထိမကံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
 အညတရသ္မိံ ကာသိဂါမေ မြာဟ္မဏကုလေ နိပ္ပတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္ထော ကာမေသု
 အာဒီနဝံ ဒိသ္မာ ကာမေ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာ-
 ပတ္တိယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ ဈာနကိဉ္စိ ကိဋ္ဌန္တော ဟိမဝန္တေ ရမဏီယေ ဝန-
 သဏ္ဍေ ဝသတိ။ တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ စတုန္တံ နေရယိကာနံ ဣမေဝ စတ္တာရော
 သဒ္ဓေ သုတွာ ဘိတတသိတော ဣဓိနာဝ နိယာမေန မြာဟ္မဏေဟိ “တိဏ္ဍံ
 အန္တရာယာနံ အညတရော ဘဝိဿတိ၊ သဗ္ဗစတုက္ကယညေန တံ ဝုပသမေဿာ-
 မာ”တိ ဝုတ္ထေ သမ္ပုဋ္ဌိ။ ပုရောဟိတော မြာဟ္မဏေဟိ သဒ္ဓိံ ယညာဝါဂ္ဂံ
 ပစ္စုပဋ္ဌာပေသိ၊ မဟာဇနော ထုဏူပနိတော အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိ-
 သတ္ထော မေတ္တာဘာဝနံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ လောကံ သြလော-
 ကေန္တော ဣမံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ “အဇ္ဇ မယာ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ၊ မဟာဇနဿ

သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ”တိ ဣဒ္ဓိဗလေန ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတွာ ဗာရာဏသိရညော ဥယျာနေ ဩတရိတွာ မင်္ဂလသိလာပဋေ ကဉ္စနရူပကံ ဝိယ နိသိဒိ။ တဒါ ပုရောဟိတဿ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော အာစရိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ “နန အာစရိယ အမှာကံ ဝေဒေသု ပရံ မာရေတွာ သောတ္ထိကရဏံ နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ ပုရောဟိတော “တွံ ရာဇဓနံ ရက္ခသိ၊ ဗဟုံ မစ္ဆမံသံ ခါဒိဿာမ၊ ဓနံ လဘိဿာမ၊ တုဏှိ ဟောဟိ”တိ တံ ပဋိဗာဟိ။

သော “နာဟံ ဧတ္ထ သဟာယော ဘဝိဿာမိ”တိ နိက္ခမိတွာ ရာဇုယျာနံ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တံ ဒိဿွာ ဝဋ္ဌိတွာ ကတပဋိသန္တာရော ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ ဗောဓိသတ္တော “ကိံ မာဏဝ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇိ ကာရေတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇိ ကာရေတိ၊ ရတ္ထိဘာဂေ ပန စတ္တာရော သဒ္ဓေ သုတွာ ပြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိ၊ ပြာဟ္မဏာ “သဗ္ဗစတုက္ကယညံ ယဇိတွာ သောတ္ထိံ ကရိဿာမာ”တိ ဝဒိံ သု၊ ရာဇာ ပသုဗာတကမ္ပံ ကတွာ အတ္တနော သောတ္ထိံ ကာဘုကာမော မဟာဇနော ထူဏှပနိတော၊ ကိံ န ခေါဘန္တေ တုမှာဒိသာနံ သီလဝန္တာနံ တေသံ သဒ္ဓါနံ နိပ္ပတ္တိံ ဝတွာ မဟာဇနံ မရဏမုခါ မောဇေတုံ ဝဋ္ဌတိတိ။ မာဏဝ ရာဇာ အမှေ န ဇာနာတိ၊ မယမ္ပိ တံ န ဇာနာမ၊ ဣမေသံ ပန သဒ္ဓါနံ နိပ္ပတ္တိံ ဇာနာမ၊ သစေ ရာဇာ အမှေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆေယျ၊ ရာဇာနံ နိက္ခိန္ဒိံ ကတွာ ကထေဿာမာတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ မုဟုတ္တံ ဣဓေဝ ဟောထ၊ အဟံ ရာဇာနံ အာနေဿာမိတိ။ သာဓု မာဏဝါတိ။ သော ဂန္ဓာ ရညော တမတ္ထိ အာရောစေတွာ ရာဇာနံ အာနေသိ။

အထ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော ပုစ္ဆိ “သစ္စံ ကိရ တုမှေ မယာ သုတသဒ္ဓါနံ နိပ္ပတ္တိံ ဇာနာထာ”တိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ ကထေထ ဘန္တေတိ။ “မဟာရာဇ ဧတေ ပုရိမဘဝေ ပရေသံ ရက္ခိတဂေါပိတေသု ဒါရေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိတွာ ဗာရာဏသိသာမန္တေ စတုသု လောဟ- ကုမ္ဘိသု နိဗ္ဗတ္တာ ပက္ကယိတေ ခါရလောဟောဒကေ ဖေဏုဒ္ဓေဟကံ ပစ္စမာနာ တိံသ ဝဿသဟဿာနိ အဓော ဂန္ဓာ ကုမ္ဘိတလံ အာဟစ္စ ဥဒ္ဓံ အာရောဟန္တာ တိံသဝဿသဟဿေနေဝ ကာလေန ကုမ္ဘိမုခံ ဒိဿွာ ဗဟိ ဩလောကေတွာ စတ္တာရော ဇနာ စတသော ဂါထာ ပရိပုဏှံ ကတွာ ဝတ္တုကာမာပိ တထာ ကာတုံ အသက္ကောန္တာ ဧကေကမေဝ အက္ခရံ ဝတွာ ပုန လောဟကုမ္ဘိသု- ယေဝ နိမုဂ္ဂါ။ တေသု ဒု-ကာရံ ဝတွာ နိမုဂ္ဂသတ္တော ဧဝံ ဝတ္တုကာမော အဟောသိ—

၅၃။ ‘ဒုဇ္ဈိဝိတမဇိဝိမှာ၊ ယေ သန္တေ န ဒဒမှသေ။
ဝိဇ္ဇမာနေသု ဘောဂေသု၊ ဒီပံ နာကမှ အတ္တနော’တိ။

တံ ဂါထံ ပရိပုဏ္ဏံ ကာတုံ နာသက္ခိ”တိ ဝတ္တာ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ဉာဏေန တံ ဂါထံ ပရိပုဏ္ဏံ ကတ္တာ ကထေသိ။ သေသာသုပိ ဒေသေ နယော။

တေသု သ-ကာရံ ဝတ္တာ ဝတ္ထုကာမဿ အယံ ဂါထာ—

၅၄။ “သဋ္ဌိ ဝဿသဟဿာနိ၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ သဗ္ဗသော။
နိရယေ ပစ္စမာနာနံ၊ ကဒါ အန္တော ဘဝိဿတိ”တိ။

န-ကာရံ ဝတ္တာ ဝတ္ထုကာမဿ အယံ ဂါထာ—

၅၅။ “နတ္ထိ အန္တော ကုတော အန္တော၊ န အန္တော ပဋိဒိဿတိ။
တဒါ ဟိ ပကတံ ပါပံ၊ မမ တုယုဉ္စ မာရိသာ”တိ။

သော-ကာရံ ဝတ္တာ ဝတ္ထုကာမဿ အယံ ဂါထာ—

၅၆။ “သောဟံ နူန ဣတော ဂန္တော၊ ယောနိံ လဒ္ဓါန မာနုသိံ။
ဝဒညူ သီလသမ္ပန္နော၊ ကာဟာမိ ကုသလံ ဗဟု”န္တိ။

တတ္ထ ဒုဇ္ဈိဝိတန္တိ တိဏိ ဒုစ္စရိတာနိ စရန္တော ဒုဇ္ဈိဝိတံ လာမကဇိဝိတံ ဇီဝတိ နာမ၊ သောပိ တဒေဝ သန္တာယာဟ “ဒုဇ္ဈိဝိတမဇိဝိမှာ”တိ။ ယေ သန္တေ န ဒဒမှသေဘိ ယေ မယံ ဒေယျဓမ္မေ စ ပဋိဂ္ဂါဟကေ စ သံဝိဇ္ဇမာနေယေဝ န ဒါနံ ဒဒိမ။ ဒီပံ နာကမှ အတ္တနောတိ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ န ကရိမှ။ ပရိပုဏ္ဏာနိတိ အနုနာနိ အနဓိကာနံ။ သဗ္ဗသောဘိ သဗ္ဗာကာရေန။ ပစ္စ-မာနာနန္တိ အမှာကံ ဣမသ္မိံ နိရယေ ပစ္စမာနာနံ။

နတ္ထိ အန္တောတိ “အမှာကံ အသုကကာလေ နာမ မောက္ခော ဘဝိဿ-တိ”တိ ဧဝံ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ ကုတော အန္တောဘိ ကေန ကာရဏေန အန္တော ပညာယိဿတိ။ န အန္တောဘိ အန္တံ ဒဋ္ဌုကာမာနမ္ပိ နော ဒုက္ခဿ အန္တော န ပဋိဒိဿတိ။ တဒါ ဟိ ပကတန္တိ တသ္မိံ ကာလေ မာရိသာ မမ စ တုယုဉ္စ ပကတံ ပါပံ ပကဋ္ဌံ ကတံ အဘိဗဟုမေဝ ကတံ။ “တထာ ဟိ ပကတ”န္တိပိ ပါဌော၊ တေန ကာရဏေန ကတံ၊ ယေနဿ အန္တော ဒဋ္ဌံ န သက္ကာတိ အတ္တော။ မာရိသာတိ မယာ သဒိသာ၊ ပိယာလပနမေတံ ဧတေသံ။

နုနာတိ ဧကံသတ္ထေ နိပါတော၊ သော အဟံ ဣတော ဂန္ဓာ ယောနိံ မာနုသိံ လဒ္ဓါန ဝဒညူ သီလသမ္ပန္နော ဟုတွာ ဧကံသေနေဝ ဗဟုံ ကုသလံ ကရိဿာမီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

ဣတိ ဗောဓိသတ္ထော ဧကမေကံ ဂါထံ ဝတွာ “မဟာရာဇ သော နေရယိက- သတ္ထော ဣမံ ဂါထံ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ ဝတ္ထုကာမော အတ္တနော ပါပဿ မဟန္တတာယ တထာ ကထေတုံ နာသက္ခိ၊ ဣတိ သော အတ္တနော ကမ္မဝိပါကံ အနာဘဝန္တော ဝိရဝိ။ တုမှာကံ ဧတဿ သဒ္ဓဿ သဝနပစ္စယာ အန္တရာယော နာမ နတ္ထိ၊ တုမေ မာ ဘာယိတ္တာ”တိ ရာဇာနံ သညာပေသိ။ ရာဇာ မဟာဇနံ ဝိဿဇောပေတွာ သုဝဏ္ဏဘေရိံ စရာပေတွာ ယညာဝါဠံ ဝိဒ္ဓိသာပေသိ။ ဗောဓိသတ္ထော မဟာဇနဿ သောတ္ထိံ ကတွာ ကတိပါဟံ ဝသိတွာ တတ္ထေဝ ဂန္ဓာ အာရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ . ပုရောဘိတဿ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကမာဏဝေါ သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

လောဟကုန္တိဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-သဗ္ဗမံသလာဘဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၅)

ဖရုသာ ဝတ တေ ဝါစာဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိ- ပုတ္တတ္ထေရေန ဝီတဝိရေစနာနံ ဒိန္နရသပိဏ္ဍပါတံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဒါ ကိရ ဇေတဝနေ ဧကစ္စေ ဘိက္ခူ သ္မေဟဝိရေစနံ ပိဝိံသု။ တေသံ ရသပိဏ္ဍ- ပါတေန အတ္ထော ဟောတိ၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ “ရသဘတ္တံ အာဟရိဿာမာ”တိ သာဝတ္ထိံ ပဝိသိတွာ ဩဒနိကဃရဝိထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာပိ ရသဘတ္တံ အလဘိတွာ နိဝတ္ထိံသု။ ထေရော ဒိဝါတရံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသမာနော တေဘိက္ခူ ဒိသ္မာ “ကိ” အာဂုသော အတိပဂေဝ နိဝတ္တထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ထေရော “တေန ဟိ ဧထာ”တိ တေ ဂဟေတွာ တမေဝ ဝီထိံ အဂမာသိ၊ မနုဿာ ပူရေတွာ ရသဘတ္တံ အဒံသု။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ ရသဘတ္တံ အာဟရိတွာ ဂိလာနာနံ အဒံသု၊ တေ ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မ- သဘာယံ ဘိက္ခူ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော ထေရော ကိရ ဝီတဝိရေစနာနံ ဥပဋ္ဌာကေ ရသဘတ္တံ အလဘိတွာ နိက္ခမန္တေ ဂဟေတွာ ဩဒနိကဃရဝိထိယံ စရိတွာ ဗဟုံ ရသပိဏ္ဍပါတံ ပေသေသိ”တိ။ သတ္တာ

အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနိ သာရိပုတ္တောဝ မံသံ လဘိ၊ ပုဗ္ဗေပိ မုဒုဝါစာ ပိယဝစနာ ဝတ္တု၊ ဆေကာ ပဏ္ဍိတာ လဘိ”သု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သေဋ္ဌိပုတ္တော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော မိဂလုဒ္ဒကော ဗဟံ မံသံ လဘိတွာ ယာနကံ ပူရေတွာ “ဝိက္ခိဏိဿာမီ”တိ နဂရံ အာဂစ္ဆတိ။ တဒါ ဗာရာဏသိဝါသိကာ စတ္တာရော သေဋ္ဌိပုတ္တာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဧကသ္မိံ မဂ္ဂ- သဘာဂဋ္ဌာနေ ကိဉ္ဇိ ဒိဋ္ဌိ သုတံ သလ္လပန္နာ နိသိဒိ”သု။ ဧတေသု ဧကော သေဋ္ဌိပုတ္တော တံ မံသယာနကံ ဒိသ္မာ “ဧတံ လုဒ္ဒကံ မံသခဏ္ဍံ အာဟရာ- ပေမီ”တိ အာဟ။ ဂစ္ဆ အာဟရာပေဟိတိ။ သော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အရေ လုဒ္ဒက ဒေဟိ မေ မံသခဏ္ဍ”န္တိ အာဟ။ လုဒ္ဒကော “မာရိသ ပရံ ကိဉ္ဇိ ယာစန္တေန နာမ ပိယဝစနေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တယာ ကထိတဝါစာယ အနုစ္ဆရိကံ မံသခဏ္ဍံ လဘိဿသိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၇။ “ဖရုသာ ဝတ တေ ဝါစာ၊ မံသံ ယာစနကော အသိ။
 ကိလောမသဒိသိ ဝါစာ၊ ကိလောမံ သမ္ပ ဒမ္မိ တေ”တိ။

တတ္ထ ကိလောမသဒိသိတိ ဖရုသတာယ ကိလောမသဒိသိ။ ကိလောမံ သမ္ပ ဒမ္မိ တေတိ ဟန္တ ဂဏှ၊ ဣဒံ တေ ဝါစာယ သဒိသံ ကိလောမံ ဒမ္မိတိ နိရသံ နိမံသလောဟိတံ ကိလောမကခဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတွာ အဒါသိ။

အထ နံ အပရော သေဋ္ဌိပုတ္တော “ကိန္တိ ဝတွာ ယာစသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အရေ”တိ ဝတွာတိ။ သော “အဟမ္ပိ နံ ယာစိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဂန္ဓာ “ဇေဋ္ဌဘာတိက မံသခဏ္ဍံ မေ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ ဣတရော “တဝ ဝစနဿ အနုစ္ဆရိကံ မံသခဏ္ဍံ လဘိဿသိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၈။ “အင်္ဂမေတံ မနုဿာနံ၊ ဘာတာ လောကေ ပဝုစ္စတိ။
 အင်္ဂဿ သဒိသိ ဝါစာ၊ အင်္ဂံ သမ္ပ ဒဒါမိ တေ”တိ။

တဿတ္ထော—ဣမသ္မိံ လောကေ မနုဿာနံ အင်္ဂသဒိသတ္တာ အင်္ဂမေတံ ယဒိဒံ ဘာတာ ဘဂိနိတိ၊ တသ္မာ တဝေသာ အင်္ဂသဒိသိ ဝါစာတိ ဧတိဿာ အနုစ္ဆရိကံ အင်္ဂမေဝ ဒဒါမိ တေတိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ အင်္ဂမံသံ ဥက္ခိပိတွာ အဒါသိ။

တမ္ပိ အပရော သေဠိပုတ္တော “ကိန္တိ ဝတွာ ယာစသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဘာတိ-
ကာ”တိ ဝတွာတိ။ သော “အဟမ္ပိ နံ ယာစိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဂန္တော “တာတ
မံသခဏ္ဍံ မေ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ လုဒ္ဒကော တဝ ဝစနာနုရူပံ လစ္ဆသီ”တိ ဝတွာ
တတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၉။ “တာတာတိ ပုတ္တော ဝဒမာနော၊ ကမ္ပေတိ ဟဒယံ ပိတု။
ဟဒယဿ သဒိသီ ဝါစာ၊ ဟဒယံ သမ္ပ ဒမ္ပိ တေ”တိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ဟဒယမံသေန သဒ္ဓိံ မခုရမံသံ ဥက္ခိပိတွာ အဒါသိ။

တံ စတုတ္ထော သေဠိပုတ္တော “ကိန္တိ ဝတွာ ယာစသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော
“တာတာ”တိ ဝတွာတိ။ သော “အဟမ္ပိ ယာစိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဂန္တော
“သဟာယ မံသခဏ္ဍံ မေ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ လုဒ္ဒကော “တဝ ဝစနာနုရူပံ
လစ္ဆသီ”တိ ဝတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၆၀။ “ယဿ ဂါမေ သခါ နတ္ထိ၊ ယထာ’ရညံ တထေဝ တံ။
သဗ္ဗဿ သဒိသီ ဝါစာ၊ သဗ္ဗံ သမ္ပ ဒဒါမိ တေ”တိ။

တဿတ္ထော—ယဿ ပုရိသဿ ဂါမေ သုခဒုက္ခေသု သဟ အယနတော
သဟာယသင်္ခါတော သခါ နတ္ထိ၊ တဿ တံ ဌာနံ ယထာ အမနဿံ အရညံ
တထေဝ ဟောတိ၊ ဣတိ အယံ တဝ ဝါစာ သဗ္ဗဿ သဒိသီ၊ သဗ္ဗေန
အတ္တနော သန္တကေန ဝိဘဝေန သဒိသီ၊ တသ္မာ သဗ္ဗမေဝ ဣမံ မမ သန္တကံ
မံသယာနကံ ဒဒါမိ တေတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “ဧဟိ သမ္ပ၊ သဗ္ဗမေဝ ဣဒံ မံသယာနကံ တဝ ဂေဟံ
အာဟရိဿာမီ”တိ အာဟ။ သေဠိပုတ္တော တေန ယာနကံ ပါဇာပေန္တော
အတ္တနော သရံ ဂန္တော မံသံ ဩတာရာပေတွာ လုဒ္ဒကဿ သက္ကာရသမ္မာနံ
ကတွာ ပုတ္တဒါရမ္ပိဿ ပက္ခောသာပေတွာ လုဒ္ဒကမ္ပတော အပနေတွာ အတ္တနော
ကုဋုမ္ပမဇ္ဈေ ဝသာပေန္တော တေန သဒ္ဓိံ အဘေဇ္ဇသဟာယော ဟုတွာ
ယာဝဇိဝံ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
လုဒ္ဒကော သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ သဗ္ဗမံသလာဘိ သေဠိပုတ္တော ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သဗ္ဗမံသလာဘဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-သသပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၆)

သတ္တ မေ ရောဟိတာ မစ္ဆာဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဧကော ကုဋုမ္ပိကော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ သဇ္ဇေတွာ ဃရဒ္ဓါရေ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ သုသဇ္ဇိတမဏ္ဍပေ ပညတ္တဝရာသနေ နိသီဒါပေတွာ နာနဂ္ဂရသံ ပဏီတဒါနံ^၁ ဒတွာ ပုန သွာတနာယာတိ သတ္တာဟံ နိမန္တေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခါနံ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ အဒါသိ။ သတ္တာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ အနုမောဒနံ ကရောန္တော “ဥပေါသက တယာ ပီတိသောမနဿံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣဒဗ္ဗိ ဒါနံ နာမ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဟိ သမ္ပတ္တယာစကာနံ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ အတ္တနော မံသမ္ပိ အဒံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရံ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အရညေ ဝသိ၊ တဿ ပန အရညဿ ဧကတော ပဗ္ဗတပါဒေါ ဧကတော နဒီ ဧကတော ပစ္စန္ဒဂါမကော အဟောသိ။ အပရေပိဿ တယော သဟာယာ အဟောသုံ မက္ကဋော စ သိင်္ဂါလော စ ဥဒ္ဓေါ စာတိ။ တေ စတ္တာဘျောပိ ပဏ္ဍိတာ ဧကတောဝ ဝသန္တာ အတ္တနော အတ္တနော ဂေါစရဋ္ဌာနေ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ သာယနသမယေ ဧကတေဗ သန္ဓိပတန္တိ။ သသပဏ္ဍိတော “ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သီလံ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကာတဗ္ဗံ”န္တိ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ ဩဝါဒဝသေန ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေ တဿ ဩဝါဒံ သမ္ပုဋိန္ဒိတွာ အတ္တနော အတ္တနော နိဝါသဂုဗ္ဗံ ပဝိသိတွာ ဝသန္တိ။ ဧဝံ ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ ဧကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော အာကာသံ ဩလောကေတွာ စန္ဒံ ဒိသ္မာ “သွေ ဥပေါသထော၊ တုမ္ပေပိ တယော ဇနာ သီလံ သမာဒိယိတွာ ဥပေါသထိကာ ဟောထ၊ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဒိန္နဒါနံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ယာစကေ သမ္ပတ္တေ တုမ္ပေဟိ ခါဒိတဗ္ဗာဟာရတော ဒါနံ ဒတွာ ခါဒေယျာထာ”တိ။ တေ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋိန္ဒိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေသု ဝသိံသု။

ပုနဒိဝသေ တေသု ဥဒ္ဓေါ ပါတောဝ “ဂေါစရံ ပရိယေသိဿာဓိ”တိ နိက္ခမိတွာ ဂင်္ဂါတီရံ ဂတော။ အထေကော ဗာလိသိကော သတ္တ ရောဟိတမစ္ဆေ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝလ္လိယာ အာဂုဏိတွာ နေတွာ ဂင်္ဂါတီရေ ဝါလုကံ ပိယူဟိတွာ

၁-ပဏီတဘောဇနံ (က)

ဝါလိကာယ ပဋိစ္စာဒေတွာ ပုန မစ္ဆေ ဂဏှန္တော အဓောဂံ ဂစ္ဆိ။ ဥဒ္ဓေါ မစ္ဆဂန္တံ သာယိတွာ ဝါလုကံ ဝိယုဟံတွာ မစ္ဆေ ဒိသွာ နိဟရိတွာ “အတ္ထိ န ခေါ ဧတေသံ သာမိကော”တိ^၁ တိက္ခတ္တံ သောသေတွာ သာမိကံ အပဿန္တော ဝလ္လိကောဋီ ခံသိတွာ နေတွာ အတ္တနော ဝသနဂုဗ္ဗေ ဌပေတွာ “ဝေလာယမေ ခါဒိဿာမီ”တိ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေန္တော နိပဇ္ဇိ။ သိင်္ဂါလောပိ ဝသနဌာနတော နိက္ခမိတွာ ဂေါစရံ ပရိယေသန္တော ဧကဿ ခေတ္တဂေါပကဿ ကုဋိယံ ဒွေ မံသသူလာနံ ဧကံ ဂေါဓံ ဧကဉ္စ ဒမိဝါရကံ ဒိသွာ “အတ္ထိ န ခေါ ဧတေသံ သာမိကော”တိ တိက္ခတ္တံ သောသေတွာ သာမိကံ အဒိသွာ ဒမိဝါရကဿ ဥဂ္ဂဟဏရဇ္ဇုကံ ဂိဝါယ ပဝေသေတွာ ဒွေ မံသသူလေ စ ဂေါဓဉ္စ မုခေန ခံသိတွာ နေတွာ အတ္တနော ဝသနဂုဗ္ဗေ ဌပေတွာ “ဝေလာယမေ ခါဒိဿာမီ”တိ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေန္တော နိပဇ္ဇိ။ မက္ခဋ္ဌောပိ ဝသနဌာနတော နိက္ခမိတွာ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသိတွာ အမ္ပပိဏ္ဍံ အာဟရိတွာ အတ္တနော ဝသနဂုဗ္ဗေ ဌပေတွာ “ဝေလာယမေ ခါဒိဿာမီ”တိ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေန္တော နိပဇ္ဇိ။

ဗောဓိသတ္တော ပန “ဝေလာယမေ ဝသနဌာနတော နိက္ခမိတွာ ဒဗ္ဗတိဏာနိ ခါဒိဿာမီ”တိ အတ္တနော ဝသနဂုဗ္ဗေယေဝ နိပဇ္ဇော စိန္တေသိ “မမ သန္တိကံ အာဂတာနံ ယာစကာနံ တိဏာနိ ဒါတုံ န သက္ကာ၂၊ တိလတဏှုလာဒယောပိ မယုံ နတ္ထိ၊ သစေ မေ သန္တိကံ ယာစကော အာဂစ္ဆိဿတိ၊ အတ္တနော သရီရမံသံ ဒဿာမီ”တိ။ တဿ သီလတေဇေန သက္ကဿ ပဏှုကမ္မလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော အာဝဇ္ဇမာနော ဣဒံ ကာရဏံ ဒိသွာ “သသရာဇာနံ ဝိမံသိဿာမီ”တိ ပဌမံ ဥဒ္ဓဿ ဝသနဌာနံ ဂန္တော ပြာဟ္မဏဝေသေန အဋ္ဌာသိ။ “ပြာဟ္မဏ ကိမတ္ထံ ဌိတောသိ”တိ ဝုတ္တေ ပဏ္ဍိတသစေ ကိဉ္စိ အာဟာရံ လဘေယျံ၊ ဥပေါသထိကော ဟုတွာ ဝသေယုန္တိ။ သော “သာဓု ဒဿာမိ တေ အာဟာရ”န္တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၁။ “သတ္တ မေ ရောဟိတာ မစ္ဆာ၊ ဥဒကာ ထလမုပ္ပတာ။
ဣဒံ ပြာဟ္မဏ မေ အတ္ထိ၊ ဧတံ ဘုတွာ ဝနေ ဝသာ”တိ။

တတ္ထ ထလမုပ္ပတာတိ ဥဒကတော ထလေ ဌပိတာ၊ ဧကဝဇ္ဇေန ဝါ? ဥဒ္ဓဋ္ဌာ။ ဧတံ ဘုတွာတိ ဧတံ မမ သန္တိကံ မစ္ဆာဟာရံ ပစိတွာ ဘုဉ္စိတွာ

၁-သာမိကော, နော ဝါတိ (က) ၂-အာဂတာ ယာစကာ တိဏံ ခါဒိတုံ န သက္ကာဏေယျံ (က)
၃-ကေနာပိ (သီ၊ ဣ)၊ ဗာလိသိကေနာပိ (ဍျာ)
ဇာတက-၅ ၉-၄

သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ရမဏီယေ ရုက္ခမူလေ နိသိန္ဓော ဣမသ္မိံ ဝနေ ဝသာတိ။

မြာဟ္မဏော “ပဂေဝ တာဝ ဟောတု၊ ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမီ”တိ သိင်္ဂါလဿ သန္တိကံ ဂတော။ တေနာပိ “ကိမတ္ထံ ဌိတောသီ”တိ ဝုတ္တော တထေဝါဟ။ သိင်္ဂါလော “သာဓု ဒဿာမီ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၂။ “ဒုဿ မေ ခေတ္တပါလဿ၊ ရတ္တိဘတ္တံ အပါဘတံ။
မံသသူလာ စ ဒွေ ဂေါဓာ၊ ဧကဉ္စ ဒဓိဝါရကံ။
ဣဒံ မြာဟ္မဏ မေ အတ္ထိ၊ ဧတံ ဘုတွာ ဝနေ ဝသာ”တိ။

တတ္ထ ဒုဿ မေတိ ယော ဒေသ မမ အဝိဒူရေ ခေတ္တပါလော ဝသတိ၊ ဒုဿ အမုဿာတိ အတ္တော။ အပါဘတန္တိ အာဘတံ အာနိတံ။ မံသသူလာ စ ဒွေ ဂေါဓာတိ အင်္ဂါရပက္ကာနိ ဒွေ မံသသူလာနိ စ ဧကာ စ ဂေါဓာ။ ဒဓိဝါရကန္တိ ဒဓိဝါရကော။ ဣဒန္တိ ဣဒံ ဧတ္တကံ မမ အတ္ထိ၊ ဧတံ သဗ္ဗမ္ပိ ယထာဘိရုစိတေန ပါကေန ပစိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဥပေါသထိကော ဟုတွာ ရမဏီယေ ရုက္ခမူလေ နိသိဒိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ဣမသ္မိံ ဝနေသဏ္ဍေ ဝသာတိ အတ္တော။

မြာဟ္မဏော “ပဂေဝ တာဝ ဟောတု၊ ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမီ”တိ မက္ကဋဿ သန္တိကံ ဂတော။ တေနာပိ “ကိမတ္ထံ ဌိတောသီ”တိ ဝုတ္တော တထေဝါဟ။ မက္ကဋော “သာဓု ဒဿာမီ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၃။ “အဗ္ဗပက္ကံ ဒကံ သီတံ၊ သီတစ္ဆာယာ မနောရမာ။
ဣဒံ မြာဟ္မဏ မေ အတ္ထိ၊ ဧတံ ဘုတွာ ဝနေ ဝသာ”တိ။

တတ္ထ အဗ္ဗပက္ကန္တိ မရရအဗ္ဗဖလံ။ ဒကံ သီတန္တိ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ သီတလံ။ ဧတံ ဘုတွာ ဝနေ ဝသာတိ မြာဟ္မဏ ဧတံ အဗ္ဗပက္ကံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ သီတလံ ဥဒကံ ပိဝိတွာ ယထာဘိရုစိတေ ရမဏီယေ ရုက္ခမူလေ နိသိန္ဓော သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ဣမသ္မိံ ဝနေသဏ္ဍေ ဝသာတိ။

မြာဟ္မဏော “ပဂေဝ တာဝ ဟောတု၊ ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမီ”တိ သသပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ ဂတော။ တေနာပိ “ကိမတ္ထံ ဌိတောသီ”တိ ဝုတ္တော တထေဝါဟ။ တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော သောမနဿပုတ္တော “မြာဟ္မဏ သုဠု တေကတံ အာဟာရတ္ထာယ မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တေန၊ အဇ္ဇောဟံ အဒိန္နပုဗ္ဗံ ဒါနံ

ဒဿာမိ၊ တံ ပန သီလဝါ ပါဏာတိပါတံ န ကရိဿသိ၊ ဂစ္ဆ မြာဟ္မဏ နာနာဒါရူနိ သင်္ကနိတော အင်္ဂါရေ ကတွာ မယံ အာရောစေဟိ၊ အဟံ အတ္တာနံ ပရိစ္စဇိတွာ အင်္ဂါရမဇ္ဈေ ပတိဿာမိ၊ မမ သရီရေ ပက္ကေ တံ မံသံ ခါဒိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရေယျာသိ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၆၄။ “န သဿ တိလာ အတ္ထိ၊ န မုဂ္ဂါ နပိ တဏှုလာ။
ဣမိနာ အဂ္ဂိနာ ပက္ကံ၊ မမံ ဘုတွာ ဝနေ ဝဿ”တိ။

တတ္ထ မမံ ဘုတွာဘိ ယံ တံ အဟံ အဂ္ဂိံ ကရောဟိတိ ဝဒါမိ၊ ဣမိနာ အဂ္ဂိနာ ပက္ကံ မံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဣမသ္မိံ ဝနေ ဝဿ၊ ဧကဿ သဿ သရီရံ နာမ ဧကဿ ပုရိသဿ ယာပနမတ္တံ ဟောတိတိ။

သက္ကော တဿ ဝစနံ သုတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဧကံ အင်္ဂါရ- ရာသိံ မာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသိ။ သော ဒဗ္ဗတိဏသယနတော ဥဋ္ဌာယ တတ္ထ ဂန္ဓာ “သစေ မေ လောမန္တရေသု ပါဏကာ အတ္ထိ၊ တေ မာ မရိံသု”တိ တိက္ခတ္တံ သရီရံ ဝိဓုနိတွာ သကလသရီရံ ဒါနမုခေ ဌပေတွာ ဝိလင်္ဂိတွာ ပဒုမသရေ ရာဇဟံသော ဝိယ ပမုဒိတစိတ္တော အင်္ဂါရရာသိမ္ပိ ပတိ။ သော ပန အဂ္ဂိ ဗောဓိသတ္တဿ သရီရေ လောမကူပမတ္တမ္ပိ ဥက္ကံ ကာတုံ နာသက္ခိ၊ ဟိမဂပ္ပံ ပဝိဋ္ဌော ဝိယ အဟောသိ။ အထ သက္ကံ အာမန္တေတွာ “မြာဟ္မဏ တယာ ကတော အဂ္ဂိ အတိသိတလော၊ မမ သရီရေ လောမကူပ- မတ္တမ္ပိ ဥက္ကံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ကိံ နာမေတ”န္တိ အာဟ။ သသပဏ္ဍိတ နာဟံ မြာဟ္မဏော၊ သက္ကောဟမသ္မိ၊ တဝ ဝိမံသနတ္ထာယ အာဂတောမ္ပိတိ။ “သက္က တံ တာဝ တိဋ္ဌ၊ သကလောပိ စေ လောကသန္ဓိဝါသော မံ ဒါနေန ဝိမံသေယျ၊ နေဝ မေ အဒါတုကာမတံ ပဿေယျာ”တိ ဗောဓိသက္ကော သိဟနာဒံ နဒိ။ အထ နံ သက္ကော “သသပဏ္ဍိတ တဝ ဂုဏော သကလကပ္ပံ ပါကဋ္ဌော ဟောတူ”တိ ပဗ္ဗတံ ပိဋ္ဌေတွာ ပဗ္ဗတရသံ အာဒါယ စန္ဒမဏ္ဍလေ သသလက္ခဏံ လိခိတွာ ဗောဓိသတ္တံ အာနေတွာ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ တသ္မိံယေဝ ဝနဂုဗ္ဗေ တရုဏဒဗ္ဗတိဏပိဋ္ဌေ နိပဇ္ဇာပေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ တေပိ စတ္တာရောပဏ္ဍိတာ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ သီလံ ပူရေတွာ ဒါနံ ဒတွာ ဥပေါသထကမ္ပံ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနဒါယကော ဂဟပတိ

သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဥဒ္ဓေါ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ သိင်္ဂါလော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ မက္ကဋော သာရိပုတ္တော၊ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ၊ သသပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သသပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-မတရောဒနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၇)

မတံ မတံ ဝေ ရောဒထာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ သာဝတ္ထိဝါသိံ ကုဋုမ္ပိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဿ ကိရ ဘာတာ ကာလမကာသိ။ သော တဿ ကာလကိရိယာယ သောကာဘိဘူတော န နှာယတိ န ဘုဇ္ဇဘိ န ဝိလိမ္ပတိ၊ ပါတောဝ သုသာနံ ဂန္ဓာ သောကာသမပ္ပိတော ရောဒတိ။ သတ္ထာ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဩလောကေန္တော တဿ သောတာပတ္တိဖလူပနိဿယံ ဒိသ္မာ “ဣမဿ အတိတကာရဏံ အာဟရိတွာ သောကံ ဝုပသမေတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ဒါတုံ ဌပေတွာ မံ အညော ကောစိ သမတ္ထော နတ္ထိ၊ ဣမဿ မယာ အဝဿယေန ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ပုနဒိဝေပ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ပစ္ဆာသမဏံ အာဒါယ တဿ ဃရဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ “သတ္ထာ အာဂတော”တိ သုတွာ အာသနံ ပညပေတွာ “ပဝေသေထာ”တိ ကုဋုမ္ပိကေန ဝုတ္တော ပဝိသိတွာ ပညတ္ထေ အာသနေ နိသိဒိ။ ကုဋုမ္ပိကောပိ အာဂန္ဓာ သတ္ထာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ အထ နံ သတ္ထာ “ကိံ ကုဋုမ္ပိက စိန္တေသိ”တိ အာဟ။ အာမ ဘန္တေ မမ ဘာတု မတကာလတော ပဋ္ဌာယ စိန္တေမိတိ။ “အာဝုသော သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ ဘိဇ္ဇိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဘိဇ္ဇတိ၊ န တတ္ထ စိန္တေတဗ္ဗံ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ဘာတရိ မတေပိ ‘ဘိဇ္ဇိကဗ္ဗယုတ္တကံ ဘိဇ္ဇတိ’တိ န စိန္တယိံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော အသိတိကောဋီဝိဘဝေ သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ ဝယပ္ပတ္တဿ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ တေသု ကာလကတေသု ဗောဓိသတ္တဿ ဘာတာ ကုဋုမ္ပိ ဝိစာရေတိ၊ ဗောဓိသတ္ထော တံ နိဿာယ ဇီဝတိ။ သော အပရဘာဂေ တထာရူပေန ဗျာဓိနာ ကာလမကာသိ။ ဣတိမိတ္တာ သုဟဇ္ဇော သန္နိပတိတွာ ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ကန္တန္တိ ရောဒန္တိ၊ ဧကောပိ သကဘာဝေန သဏ္ဍာတုံ နာသက္ခိ၊ ဗောဓိသတ္ထော ပန နေဝ ကန္တတိ န ရောဒတိ။ မနုဿံ “ပဿထ ဘော၊ ဣမဿ

ဘာတရိ မတေ မုခသင်္ကောစနမတ္တမိ နတ္ထိ၊ အတိဝိယ ထဒ္ဒဟဒယော၊ ‘ဒွေပိ ကောဋ္ဌာသေ အဟမေဝ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ’တိ ဘာတု မရဏံ ဣစ္ဆတိ မညေ”တိ ဗောဓိသတ္တံ ဂရဟိံသု။ ဣတကာပိ နံ “တွံ ဘာတရိ မတေ န ရောဒသိ”တိ ဂရဟိံသုယေဝ။ သော တေသံ ကထံ သုတွာ “တုမေ အတ္တနော အန္ဓုဗာလဘာဝေန အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ အဇာနန္တာ ‘မမ ဘာတာ မတော’တိ ရောဒထ၊ အဟမိ မရိဿာမိ၊ တုမေပိ မရိဿထ၊ အတ္တာနမိ ‘မယမိ မရိဿာမာ’တိ ကဿာ န ရောဒထ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ ဟုတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေနဝ သဘာဝေန သဏ္ဍာတုံ သမတ္ထော ဧကသင်္ခါရောပိ နတ္ထိ၊ တုမေ အန္ဓုဗာလာ အညာဏတာယ အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ အဇာနိတွာ ရောဒထ၊ အဟံ ကိမတ္ထံ ရောဒိဿာမိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၆၅။ “မတံ မတံ ဧဝ ရောဒထ၊ န ဟိ တံ ရောဒထ ယော မရိဿတိ။
သဗ္ဗေပိ သရီရဓာရိနော၊ အနုပုဗ္ဗေန ဇဟန္တိ ဇီဝိတံ။

၆၆။ ဒေဝမနုဿာ စတုပ္ပဒါ၊ ပက္ခိဂဏာ ဥရဂါ စ ဘောဂိနော။
သမ္ပိ သရီရေ အနိဿရာ၊ ရမမာနာဝ ဇဟန္တိ ဇီဝိတံ။

၆၇။ ဧဝံ စလိဘံ အသဏ္ဍိတံ၊ သုခဒုက္ခံ မနုဇေသ္မ’ပေက္ခိယ။
ကန္ဒိတရုဒိတံ နိရတ္ထကံ၊ ကိံ ဝေါ သောကဂဏာ’ဘိကီရရေ။

၆၈။ ဓုတ္တာ စ သောဏ္ဍာ အကတာ၊ ဗာလာ သူရာ အယောဂိနော။
ဓိရံ မညန္တိ ဗာလောတိ၊ ယေ ဓမ္မဿ အကောဝိဒါ”တိ။

တတ္ထ မတံ မတံ ဧဝါတိ ၂ မတံ မဘံယေဝ။ အနုပုဗ္ဗေနာတိ အတ္တနော အတ္တနော မရဏဝါရေ သမ္ပတ္တေ ပဋိပါဋိယာ ဇဟန္တိ ဇီဝိတံ၊ န ဧကတောဝ သဗ္ဗေ မရန္တိ၊ ယဒိ ဧဝံ မရေယျ၊ လောကပ္ပဝတ္တိ ဥစ္စိဇ္ဇေယျ။ ဘောဂိနောတိ မဟန္တေန သရီရဘောဝေန သမန္ဓာဂတာ။ ရမမာနာဝါတိ တတ္ထ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တာ သဗ္ဗေပိ ဧတေ ဒေဝါဒယော သတ္တာ အတ္တနော အတ္တနော နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ အဘိရမမာနာဝ အနုက္ကဏ္ဍိတာဝ ဇီဝိတံ ဇဟန္တိ။ ဧဝံ စလိတန္တိ ဧဝံ တီသု ဘဝေသု နိစ္စလဘာဝဿ စ သဏ္ဍိတဘာဝဿ စ အဘာဝါ စလိတံ အသဏ္ဍိတံ။ ကိံ ဝေါ သောကဂဏာ’ဘိကီရရေတိ ကိံ ကာရဏာ တုမေ သောကရာသိ အဘိကီရန္တိ အဇ္ဈောတ္တရန္တိ။

ရတ္တာ စ သောဏှာ အကတတိ ဣတ္ထိရတ္တာ သုရာရတ္တာ အက္ခရတ္တာ စ သုရာသောဏှာဒယော သောဏှာ စ အကတဗုဒ္ဓိနော အသိက္ခိတကာ စ။ ဗာလာဘိ ဗာလျေန သမန္ဓာဂတာ အဝိဒ္ဓသုနော။ သူရာ အယောဂိနောတိ အယောနိသောမနသိကာရေန သူရာ၊ ယောဂေသု အယုတ္တတာယ အယောဂိနော။ “အယောဂိနော”တိပိ ပါဠော၊ ကိလေသမာရေန သဒ္ဓိံ ယုတ္တိတုံ အသမတ္တာတိ အတ္ထော။ **စိရံ မညန္တိ ဗာလောတိ၊ ယေ ဓမ္မဿ အကောဝိဒါတိ** ယေ ဧဝရူပါ ရတ္တာဒယော အဋ္ဌဝိဓဿ လောကဓမ္မဿ အကောဝိဒါ၊ တေ အပ္ပမတ္တကေပိ ဒုက္ခဓမ္မေ ဥပ္ပန္ဓေ အတ္တနာ ကန္ဓမာနာ ရောဒမာနာ အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ တထတော ဇာနိတွာ^၁ ဉှတိမရဏာဒိသု အကန္တန္တံ အရောဒန္တံ မာဒိသံ စိရံ ပဏှိတံ “ဗာလော အယံ န ရောဒတိ”တိ မညန္တိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္ထော တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သဗ္ဗေပိ တေ နိဿောကေ အကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကုဋုမ္ဘိကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နိဿောကဘာဝကရ-ပဏှိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မတရောဒနဇာတကဝဏှနာ သတ္တမာ။

၈-ကဏဝေရဇာတကဝဏှနာ (၃၁၈)

ယံ တံ ဝသန္တသမယေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏ-ဒုဘိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု၊ **ဣန္ဒြိယဇာတကေ**^၂ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခုံ “ပုဗ္ဗေ တံ ဘိက္ခု၊ ဧတံ နိဿေယ အသိနာ သီသစ္စေဒံ ပဋိလဘိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော ကာသိဂါမကေ ဧကဿ ဂဟပတိကဿ သရေ စောရနက္ခတ္တေန ဇာတော ဝယပ္ပတ္ထော စောရကမ္ပံ ကတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တော လောကေ ပါကဋော အဟောသိ သူရော နာဂဗလော၊ ကောစိ နံ ဂဏှိတုံ နာသက္ခိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဧကသ္မိံ သေဋ္ဌိသရေ သန္တိံ ဆိန္ဒိတွာ ဗဟုံ ဓနံ အဝဟရိ။ နာဂရာ

^၁-အဇာနိတွာ (သိ၊ သျာ) ^၂-၃ ၅-၁၈ ၂-ပိဗ္ဗေ။

ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ ဧကော မဟာစောရော နဂရံ ဝိလုမ္ပတိ၊ တံ ဂဏှာပေထာ”တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ တဿ ဂဟဏတ္ထာယ နဂရဂုတ္တိကံ အာဏာပေသိ။ သော ရုတ္တိဘာဂေ တတ္ထ တတ္ထ ဝဂ္ဂဗန္ဓနေန မနုဿေ ဌပေတွာ တံ သဟောဗ္ဗံ ဂါဟာပေတွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “သီသမဿ ဆိန္ဒာ”တိ နဂရဂုတ္တိကညေဝ အာဏာပေသိ။ နဂရဂုတ္တိကော တံ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠုဗန္ဓနံ ဗန္ဓာပေတွာ ဂိဝါယဿ ရတ္တကဏဝီရမာလံ ၂ လဂ္ဂေတွာ သီသေ ဣဋ္ဌကဗုဏ္ဏံ ဩကိရိတွာ စတုက္ကေ စတုက္ကေ ကသာဟိ တာဠာပေန္တော ခရဿရေန ပဏဝေန အာဃာတနံ နေတိ။ “ဣမသ္မိံ ကိရ နဂရေ ဝိလောပကာရကော စောရော ဂဟိတော”တိ သကလနဂရံ သင်္ခံဘိ။

တဒါ စ ဗာရာဏသိယံ သဟဿံ ဂဏှန္တိ သာမာ နာမ ဂဏိကာ ဟောတိ ရာဇဝလ္လဘာ ပဉ္စသတဝဏ္ဏဒါသိပရိဝါရာ။ သာ ပါသာဒတလေ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ ဌိတာ တံ နိယမာနံ ပဿိ။ သော ပန အဘိရူပေါ ပါသာဒိကော အဘိဝိယ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော ဒေဝဝဏ္ဏော သဗ္ဗေသံ မတ္ထကမတ္ထကေန ပညာယတိ။ သာမာ တံ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ “ကေန န ခေါ ဥပါယေနာဟံ ဣမံ ပုရိသံ အတ္တနော သာမိကံ ကရေယျ”န္တိ စိန္တယန္တိ “အတ္ထေကော ဥပါယော”တိ အတ္တနော အတ္တစရိကာယ ဧကိဿာ ဟတ္ထေ နဂရဂုတ္တိကဿ သဟဿံ ပေသေသိ “အယံ စောရော သာမာယ ဘာတာ၊ အညတြိ သာမာယ အညော ဧတဿ အဝဿယော နတ္ထိ၊ တုမေ ကိရ ဣဒံ သဟဿံ ဂဟေတွာ ဧတံ ဝိဿဇ္ဇေထာ”တိ။ သာ ဂန္ဓာ တထာ အကာသိ။ နဂရဂုတ္တိကော “အယံ စောရော ပါကဠော၊ န သက္ကာ ဧတံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ၊ အညံ ပန မနုဿံ လဘိဘွာ ဣမံ ပဋိစ္ဆန္ဓယာနကေ နိသီဒါပေတွာ ပေသေတုံ သက္ကာ”တိ အာဟ။ သာ ဂန္ဓာ တဿာ အာရောစေသိ။

တဒါ ပနေကော သေဋ္ဌိပုတ္တော သာမာယ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဒေတိ။ သော တံ ဒိဝသမ္ပိ သူရိယတ္ထင်္ဂမနဝေလောယ သဟဿံ ဂဏှိတွာ တံ ဃရံ အဂမာသိ။ သာမာပိ သဟဿဘဏှိကံ ဂဟေတွာ ဥိရူသု ဌပေတွာ ပရောဒန္တိ နိသိန္ဒာ ဟောတိ။ “ကိံ ဧတ”န္တိ စ ဝုတ္တာ “သာမိ အယံ စောရော မမ ဘာတာ၊ ‘အဟံ နိစကမ္ပံ ကရောမိ’တိ မယံ သန္တိကံ န ဧတိ၊ နဂရဂုတ္တိကဿ ပဟိတံ ‘သဟဿံ လဘမာနော ဝိဿဇ္ဇေသာမိ န’န္တိ သာသနံ ပေသေသိ၊ ဣဒါနိ ဣမံ သဟဿံ အာဒါယ နဂရဂုတ္တိကဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တံ န လဘာမိ”တိ အာဟ။ သော ဟဿာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတာယ “အဟံ ဂမိဿာမိ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ

၁-သဟောဗ် (သီ၊ သျာ)၊ သဘောဂံ (ဣ) ၂-ရတ္တကရဝီရမာလံ (က)

တယာ အာဘတမေဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာဟိတိ။ သော တံ ဂဟေတွာ နဂရ-
 ဂုတ္တိကဿ ဂေဟံ ဂဉ္ဇိ။ သော တံ သေဋ္ဌိပုတ္တံ ပဋိစ္ဆန္ဒဌာနေ ဌပေတွာ စောရံ
 ပဋိစ္ဆန္ဒယာနကေ နိသီဒါပေတွာ သာမာယ ပဟိဏ်တွာ “အယံ စောရော ရဋ္ဌေ
 ပါကဋော၊ တမန္ဓကာရံ” တာဝ ဟောတု၊ အထ နံ မနုဿာနံ ပဋိသလ္လိန-
 ဝေလာယ ဃာတာပေဿာမီ”တိ အပဒေသံ ကတွာ မုဟုတ္တံ ဝိတိနာမေတွာ
 မနုဿေသု ပဋိသလ္လိနေသု သေဋ္ဌိပုတ္တံ မဟန္တေနာရက္ခေန အာဃာတနံ နေတွာ
 အသိနာ သီသံ ဆိန္ဒတွာ သရိရံ သူလေ အာရောပေတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။

တတော ပဌာယ သာမာ အညေသံ ဟတ္ထတော ကိဉ္ဇိ န ဂဏှာတိ၊ တေနေဝ
 သဒ္ဓိံ အဘိရမမာနာ ဝိစရတိ။ သော စိန္တေသိ “သစေ အယံ အညသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓ-
 စိတ္တာ ဘဝိဿတိ၊ မဗ္ဗိ မာရာပေတွာ တေန သဒ္ဓိံ အဘိရမိဿတိ၊ အစူန္တိ
 မိတ္တဒုတ္တိနိ သော၊ မယာ ဣမ အဝသိတွာ ဒိပ္ပံ ပလာယိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဂစ္ဆန္တော စ
 ပန တုစ္ဆဟတ္ထော အဂန္တော ဧတိဿာ အာဘရဏဘဏှံ ဂဟေတွာ
 ဂစ္ဆိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဧကသ္မိံ ဒိဝသေ တံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ မယံ ပဉ္စရေ
 ပက္ခိတ္တဂုက္ကုဋ္ဌာ ဝိယ နိစ္စံ ဃရေယေဝ ဟောမ၊ ဧကဒိဝသံ ဥယျာနကိဋ္ဌံ
 ကရိဿာမာ”တိ။ သာ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋိစ္စိတွာ ခါဒနိယဘောဇနိယာဒိံ
 သဗ္ဗံ ပဋိယာဒေတွာ သဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏှိတာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိစ္ဆန္ဒယာနေ
 နိသီဒိတွာ ဥယျာနံ အဂမာသိ။ သော တတ္ထ တာယ သဒ္ဓိံ ကိဋ္ဌန္တော “ဣဒါနိ
 မယံ ပလာယိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ တာယ သဒ္ဓိံ ကိလေသရတိယာ ရမိတုကာမော
 ဝိယ ဧကံ ကဏဝီရဂစ္ဆန္တရံ ပဝိသိတွာ တံ အာလိင်္ဂန္တော ဝိယ နိပ္ပိဋ္ဌေတွာ
 ဝိသညံ ကတွာ ပါတေတွာ သဗ္ဗာဘရဏာနိ ဩမုဉ္ဇိတွာ တဿာယေဝ
 ဥတ္တရာသင်္ဂေန ဗန္ဓိတွာ ဘဏှိကံ ခန္ဓေ ဌပေတွာ ဥယျာနဝတံ” လင်္ခိတွာ
 ပက္ကာမိ။

သာပိ ပဋိလဒ္ဓသညာ ပဌာယ ပရိစာရိကာနံ သန္တိကံ အာဂန္တော
 “အယျပုတ္တော ကဟ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ န ဇာနာမ အယျေတိ။ “မံမတာတိ သညာယ
 ဘာယိတွာ ပလာတော ဘဝိဿတိ”တိ အနတ္တမနာ ဟုတွာ တတောယေဝ
 ဂေဟံ ဂန္တော “မမ ပိယသာမိကဿ အဒိဋ္ဌကာလတော ပဌာယေဝ အလင်္ကတ-
 သယနေ န သယိဿာမီ”တိ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇိ။ တတော ပဌာယ မနာပံ
 သာဠကံ န နိဝါသေတိ၊ ဒွေ ဘတ္တာနိ န ဘုဉ္ဇတိ၊ ဂန္ဓမာလာဒီနိ န ပဋိသေဝတိ၊
 “ယေန ကေနစိ ဥပါယေန အယျပုတ္တံ ပရိယေသိတွာ ပက္ခောသာပေဿာမီ”တိ
 နဋေ ပက္ခောသာပေတွာ သဟသံ အဒါသိ။ “ကိ” ကရောမ အယျေ”တိ

၁-သမန္ဓကာရံ (သံ၊ သျာ၊ ဣ)

ဝုတ္တေ “တုမှာကံ အဂမနဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ၊ တုမှေ ဂါမနိဂမရာဇောနိယော စရန္တာ သမဇ္ဇိ ကတွာ သမဇ္ဇမဏ္ဍလေ ပဋ္ဌမမေဝ ဣမံ ဂီတံ ဂါယေယျာထာ”တိ နဂ္ဂေ သိက္ခာပေန္တိ ပဋ္ဌမံ ဂါထံ ဝတွာ “တုမှေဟိ ဣမသ္မိံ ဂီတကေ ဂီတေ သစေ အယျပုတ္တော တသ္မိံ ပရိသန္တရေ ဘဝိဿတိ၊ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေ- သတိ၊ အထဿ မမ အရောဂဘာဝံ ကထေတွာ တံ အာဒါယ အာဂစ္ဆေ- ယျာထ၊ နော စေ အာဂစ္ဆတိ၊ သာသနံ ပေသေယျာထာ”တိ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ နဂ္ဂေ ဥယျောဇေသိ။ တေ ဗာရာဏသိတော နိက္ခမိတွာ တတ္ထ တတ္ထ သမဇ္ဇိ ကရောန္တာ ဧကံ ပစ္စန္ဒဂါမကံ အဂမိံ သု။ သောပိစောရော ပလာယိတွာ တတ္ထ ဝသတိ။ တေ တတ္ထ သမဇ္ဇိ ကရောန္တာ ပဋ္ဌမမေဝ ဣမံ ဂီတကံ ဂါယိံ သု—

၆၉။ “ယံ တံ ဝသန္တသမယေ၊ ကဏဝေရေသု ဘာဏုသု။
သာမံ ဗာဟာယ ပီဋ္ဌေသိ၊ သာ တံ အာရောဂျံ မဗြဝိ”တိ။

တတ္ထ ကဏဝေရေသုတိ ကရဝိရေသု။ ဘာဏုသုတိ ရတ္တဝဏ္ဏာနံ ၂ ပုပ္ဖါနံ ပဘာယ သမ္ပန္နေသု။ သာမန္တိ ဧဝံနာမိကံ။ ပီဋ္ဌေသိတိ ကိလေသရတိယာ ရမိတုကာမော ဝိယ အာလိင်္ဂန္တော ပီဋ္ဌေသိ။ သာ တန္တိ သာ သာမာ အရောဂါ၊ တံ ပန “သာ မတာ”တိ သညာယ ဘိတော ပလာယသိ၊ သာ? အတ္တနော အာရောဂျံ အဗြဝိ ကထေသိ၊ အာရောစေသိတိ အတ္တော။

စောရော တံ သုတွာ နဂ္ဂံ ဥပသင်္ကမိတွာ “တံ ‘သာမာ ဇီဝတိ’တိ ဝဒသိ၊ အဟံ ပန န သဒ္ဓဟာမိ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၀။ “အဟော န ကိရ သဒ္ဓေယျံ၊ ယံ ဝါတော ပဗ္ဗတံ ဝဟေ။
ပဗ္ဗတဉ္စေ ဝဟေ ဝါတော၊ သဗ္ဗမ္ပိ ပထဝိံ ဝဟေ။
ယတ္ထ သာမာ ကာလကတာ၊ သာ မံ အာရောဂျံ မဗြဝိ”တိ။

တဿတ္တော—အဟော နဂ္ဂ ဣဒံ ကိရ န သဒ္ဓဟေယျံ န သဒ္ဓဟိတဗ္ဗံ။ ယံ ဝါတော တိဏပဏ္ဏာနိ ဝိယ ပဗ္ဗတံ ဝဟေယျ၊ သစေပိ သော ပဗ္ဗတံ ဝဟေယျ၊ သဗ္ဗမ္ပိ ပထဝိံ ဝဟေယျ၊ ယထာ စေတံ အသဒ္ဓဟေယျံ၊ တထာ ဣဒန္တိ။ ယတ္ထ သာမာ ကာလကတာတိ ယာ နာမ သာမာ ကာလကတာ၊ သာ မံ အာရောဂျံ အဗြဝိတိ ကိကာရဏာ သဒ္ဓဟေယျံ။ မတာ နာမ န ကဿစိ သာသနံ ပေသေန္တိတိ။

၁-ကဏဝိရေသု (သီ၊ သျာ) ၂-ရတ္တဝဏ္ဏာနံ (သီ၊ ဣ)
၃-တေန (က) ၄-သဒ္ဓေယျံ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

တဿ ဝစနံ သုတွာ နဋော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၁။ “န စေဝ သာ ကာလကတာ၊ န စ သာ အညုမိစ္ဆတိ။
ကောဘတ္တိကိနိ^၁ သာမာ၊ တမေဝ အဘိကင်္ခတိ”တိ။

တတ္ထ တမေဝ အဘိကင်္ခတိ အညံ ပုရိသံ န ဣစ္ဆတိ၊ တညေဝ ကင်္ခတိ ဣစ္ဆတိ ပတ္ထေတိတိ။

တံ သုတွာ စောရော“သာ ဇီဝဘု ဝါ မာ ဝါ၊ န တာယ မယံ အတ္ထော”တိ ဝတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၇၂။ “အသန္နုတံ မံ စိရသန္နုတေန၊
နိမိနိ သာမာ အရဝံ ရဝေန။
မယာပိ သာမာ နိမိနေယျ အညံ၊
ဣတော အဟံ ဒူရတရံ ဂမိဿ”န္တိ။

တတ္ထ အသန္နုတန္တိ အကတသံသဂ္ဂံ။ စိရသန္နုတေနာတိ စိရကတသံသဂ္ဂေန။ နိမိနိတံ ပရိဝတ္ထေသိ။ အရဝံ ရဝေနာတိ မံ အရဝံ တေန ရဝသာမိကေန ပရိဝတ္ထေတုံ န ဂရဂုတ္တိကဿ သဟဿံ ဒတွာ မံ ဂဏှိတိ အတ္ထော။ မယာပိ သာမာ နိမိနေယျ အညန္တိ သာမာ မယာပိ အညံ သာမိကံ ပရိဝတ္ထေတွာ ဂဏှေယျ။ ဣတော အဟံ ဒူရတရံ ဂမိဿန္တိ ယတ္ထ န သက္ကာ တဿာ သာသနံ ဝါ ပဝတ္တိံ ဝါ သောတုံ၊ တာဒိသံ ဒူရတရံ ဌာနံ ဂမိဿံ၊ တသ္မာ မမ ဣတော အညတ္ထ ဂတဘာဝံ တဿာ အာရောစေထာတိ ဝတွာ တေသံ ပဿန္တာနညေဝ ဂါဠတရံ နိဝါသေတွာ ဝေဂေန ပလာယိ။

နဋ္ဌာ ဂန္ဓာ ဘေန ကာကိဒိယံ တဿာ ကထယိံ သု။ သာ ဝိပ္ပုဋ်သာရိနိ ဟုတွာ အတ္တနော ပကတိယာ ဧဝ ဝိတိနာမေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏှိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သေဋ္ဌိပုတ္တော အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ သာမာ ပုရာဏဒုတိယိကာ၊ စောရော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကဏဝေရဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၁-ကောဘတ္တာ ကိရ (သီ၊ သျာ)

၉-တိတ္ထိရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၁၉)

သုသုခံ ဝတ ဇီဝါဒီတိ ဣဒံ သတ္တာ ကောသမ္ဗိယံ နိဿာယ ဗဒရိကာရာမေ
ဝိဟရန္တော ရာဟုလတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ တိပလ္လတ္ထ-
ဇာတကေ^၁ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝု-
သော ရာဟုလော သိက္ခာကာမော ကုက္ကုစ္စကော သြဝါဒက္ခမော”တိ။ တဿာ-
ယသ္မတော ဂုဏကထာယ သမုဋ္ဌာပိတာယ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ
ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ရာဟုလော သိက္ခာကာမော ကုက္ကုစ္စ-
ကော သြဝါဒက္ခမောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသီလံ ဂန္တာ သဗ္ဗသံပုဂ္ဂါနိ
ဥဂ္ဂဏိတွာ နိက္ခမ္မ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ
သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနကိဋ္ဌိ ကိဋ္ဌန္တော ရမဏီယေ ဝနသဏ္ဍေ
ဝသိတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ အညတရံ ပစ္စန္နဂါမကံ အဂမာသိ။ တတ္ထ
နံ မနုဿာ ဒိသ္မာ ပသန္ဓိတ္တာ အညတရသ္မိ^၂ အရညေ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတွာ
ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ဝါသာပေသုံ။ တဒါ တသ္မိ^၃ ဂါမကေ ဧကော
သာကုဏိကော ဧကံ ဒီပကတိတ္ထိရံ ဂဟေတွာ သုဋ္ဌု သိက္ခာပေတွာ ပဉ္စရေ
ပက္ခိပိတွာ ပဋိဇဂ္ဂတိ။ သော တံ အရညံ နေတွာ တဿ သဒ္ဓေန အာဂတာ-
ဂတေ တိတ္ထိရေ ဂဟေတွာ ဝိတ္တိဏိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တိတ္ထိရော
“မံ ဧကံ နိဿာယ ဗဟူ မမ ဉာတကာ နဿန္တိ၊ မယုမေတံ ပါပ”န္တိ နိဿဒ္ဓေါ
အဟောသိ။ သော တဿ နိဿဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ ဝေဋ္ဌုပေသိကာယ နံ သိသေ
ပဟရတိ။ တိတ္ထိရော ဒုက္ခာတုရတာယ သဒ္ဓံ ကရေတိ။ ဧဝံ သော သာကုဏိ-
ကော တံ နိဿာယ တိတ္ထိရေ ဂဟေတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။

အထ သော တိတ္ထိရော စိန္တေသိ “ဣမေ မရန္တူတိ မယံ စေတနာ နတ္ထိ၊
ပဋိစ္စကမ္မံ ပန မံ ဖုသဘိ၊ မယိ သဒ္ဓံ အကရောန္တေ ဧတေ နာဂစ္ဆန္တိ၊
ကရောန္တေယေဝ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အာဂတာဂတေ အယံ ဂဟေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ
ပါပေတိ၊ အတ္ထိ န ခေါ ဧတ္ထ မယံ ပါပံ၊ နတ္ထိ”တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ
“ကော နု ခေါ မေ ဣမံ ကံ^၄ ဆိန္တေယျာ”တိ တထာရူပံ ပဏ္ဍိတံ ဥပဓာရေန္တော
စရတိ။ အထေကဒိဝသံ သော သာကုဏိကော ဗဟူ တိတ္ထိရေ ဂဟေတွာ

၁-ခု ၅-၅-ပိဋက။

ပစ္စိံ ပူရေတွာ “ပါနိယံ ပိဝိဿာမီ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ အဿမံ ဂန္ဓာ တံ ပဉ္စရံ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကေ ဌပေတွာ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ဝါလုကာတလေ နိပန္နော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ တိတ္ထိရော တဿ နိဒ္ဒေါက္ကန္တဘာဝံ ဥတွာ “မမ ကံ” ဣမံ တာပသံ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ ဇာနန္တော မေ ကထေဿတိ”တံ ပဉ္စရေ နိသိန္နောယေဝ တံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၃။ “သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမိ၊ လဘာမိ စေဝ ဘုဉ္ဇိတုံ။
ပရိပန္နော စ တိဋ္ဌာမိ၊ ကာ နု ဘန္တေ ဂတိ မမာ”တိ။

တတ္ထ သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမီတိ အဟံ ဘန္တေ ဣမံ သာကုဏိကံ နိဿာယ သုဋ္ဌ၊ သုခံ ဇီဝါမိ။ လဘာမီတိ ယထာရူစိတံ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ ဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ လဘာမိ။ ပရိပန္နော စ တိဋ္ဌာမီတိ အပိစ ခေါ ယတ္ထ မမ ဉာတကာ မမ သဒ္ဓေန အာဂတာဂတာ ဝိနဿန္တိ၊ တသ္မိံ ပရိပန္နော တိဋ္ဌာမိ။ ကာ နု ဘန္တေ ဂတိ မမာတိ ကာ နု ခေါ ဘန္တေ မမ ဂတိ၊ ကာ နိပ္ပတ္တိ ဘဝိဿတိတိ ပုစ္ဆိ။

တဿ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဗောဓိသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၄။ “မနော စေ တေ နပ္ပဏမတိ၊ ပက္ခိ ပါပဿ ကမ္မုနော။
အဗျာဝဋ္ဌဿ ဘဒြဿ၊ န ပါပ’မုပလိမ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ ပါပဿ ကမ္မုနောတိ ယဒိ တဝ မနော ပါပကမ္မဿတ္တာယ န ပဏမတိ၊ ပါပကရဏေ တန္တိန္နော တပေါဏော တပ္ပဗ္ဗာရော န ဟောတိ။ အဗျာဝဋ္ဌဿာတိ ဧဝံ သန္တေ ပါပကမ္မကရဏတ္တာယ အဗျာဝဋ္ဌဿ ဥဿုက္ကံ အနာပန္နဿ တဝ ဘဒြဿ သုဒ္ဓဿေဝ သတော ပါပံ န ဥပလိမ္ပတိ န အလ္လိယတိတိ။

တံ သုတွာ တိတ္ထိရော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၅။ “ဉာဘကော နော နိသိန္နောတိ၊ ဗဟု အာဂစ္ဆတေ ဇနော။
ပဋိစ္စကမ္မံ ဖုသတိ၊ တသ္မိံ မေ သင်္ကတေ မနော”တိ။

တဿတ္ထော—ဘန္တေ သစာဟံ သဒ္ဓံ န ကရေယျံ၊ အယံ တိတ္ထိရဇနော န အာဂစ္ဆေယျ၊ မယိ ပန သဒ္ဓံ ကရောန္တေ “ဉာဘကော နော နိသိန္နော”တိ အယံ ဗဟု ဇနော အာဂစ္ဆတိ၊ တံ အာဂတာဂတံ လုဒ္ဓေါ ဂဟေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေန္တော မံ ပဋိစ္စ နိဿာယ ဧတံ ပါဏာတိပါတကမ္မံ ဖုသတိ ပဋိလဘတိ

ဝိန္ဒတိ၊ တသ္မိံ မံ ပဋိစ္စ ကတေ ပါပေ မမ န ခေါ ဧတံ ပါပန္တိ ဧဝံ မေ မနော သင်္ကတေ ပရိသင်္ကတိ ကုက္ကုစ္စံ အာပဇ္ဇတိတိ။

တံ သုဘွာ ဗောဓိသတ္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၇၆။ “န ပဋိစ္စကမ္မံ ဖုသတိ၊ မနော စေ နပုဒုဿတိ။
အပ္ပေါဿုက္ကဿ ဘဒြဿ၊ န ပါပ’မုပလိမ္ပတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယဒိ တဝ ပါပကိရိယာယ မနော န ပဒုဿတိ၊ တန္တိန္နော တပ္ပေါနော တပ္ပဗ္ဗာရော န ဟောတိ၊ ဧဝံ သန္တေ လုဒ္ဒေန အာယသ္မန္တံ ပဋိစ္စ ကတမ္ပိ ပါပကမ္မံ တံ န ဖုသတိ န အလ္လိယတိ၊ ပါပကိရိယာယ ဟိ အပ္ပေါဿုက္ကဿ နိရာလယဿ ဘဒြဿ ပရိသုဒ္ဓဿေဝ သတော တဝ ပါဏာတိပါတစေတနာယ အဘာဝါ တံ ပါပံ န ဥပလိမ္ပတိ၊ တဝ စိတ္တံ န အလ္လိယတိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တိတ္ထိရံ သညာပေသိ၊ သောပိ တံ နိဿာယ နိက္ကုက္ကုစ္စော အဟောသိ။ လုဒ္ဒေါ ပဗုဒ္ဓေါ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္တိတွာ ပဇ္ဇရံ အာဒါယ ပက္ကာမိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ တိတ္ထိရော ရာဟုလော အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တိတ္ထိရဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သုစ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၀)

သုစ္စံ ဝတ နန္ဒဇိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဋုမ္ပိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ “ဂါမကေ ဥဒ္ဓါရံ သာဓေဿာမိ”တိ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ တတ္ထ ဂန္တော သာဓေတွာ ဓနံ အာဟရိတွာ “ပစ္ဆာ နေဿာမိ”တိ ဧကသ္မိံ ကုလေ ဌပေတွာ ပုန သာဝတ္ထိံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကံ ပဗ္ဗတံ အဒ္ဓသ။ အထ နံ ဘရိယာ အာဟ “သစေ သာမိ အယံ ပဗ္ဗတော သုဝဏ္ဏမယော ဘဝေယျ၊ ဒဒေယျာသိ ပန မေ ကိဇ္ဇိ”တိ။ ကာသိ တံ၊ န ကိဇ္ဇိ ဒဿာမိတိ။ သာ “ယာဝ ထဒ္ဓဟဒယော ဝတာယံ၊ ပဗ္ဗတေ သုဝဏ္ဏမယေ

ဇာတေပိ မယံ ကိဉ္စိ န ဒဿာဓိ”တိ အနတ္တမနာ အဟောသိ။ တေ ဇေတဝန-
 သဒီပံ အာဂန္တာ “ပါနိယံ ပိဝိဿာမာ”တိ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ပါနိယံ
 ပိဝိသု။ သတ္ထာပိ ပစ္စုသကာလေယေဝ တေသံ သောတာပတ္တိဖလဿ
 ဥပနိဿယံ ဒိဿာ အာဂမနံ ဩလောကယမာနော ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏေ နိဿိဒိ
 ဆဗ္ဗတ္တရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော။ တေပိ ပါနိယံ ပိဝိတွာ အာဂန္တာ သတ္ထာရံ
 ဝန္တိက္ခာ နသိဒိသု။ သတ္ထာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ကဟံ
 ဂတာတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အမှာကံ ဂါမကေ ဥဒ္ဓါရံ သာဓနတ္ထာယ ဘန္တေတိ။
 ကိံ ဥပါသိကေ တဝ သာမိကော တုယံ ဟိတံ ပဋိကင်္ဂတိ၊ ဥပကာရံ တေ
 ကရေတိတိ။ ဘန္တေ အဟံ ဣမသ္မိံ သသိနေဟာ၊ အယံ ပန မယိ
 နိဿိနေဟော၊ အဇ္ဇေ မယာ ပဗ္ဗတံ ဒိဿာ “သစာယံ ပဗ္ဗတော သုဝဏ္ဏမယော
 အဿ၊ ကိဉ္စိ မေ ဒဒေယျာသိ”တိ ဝုတ္တော “ကာသိ တံ၊ န ကိဉ္စိ ဒဿာဓိ”တိ
 အာဟ၊ ဧဝံ ထဒ္ဓဟဒယော အယန္တိ။ “ဥပါသိကေ ဧဝံ နာမေသ ဝဒတိ၊ ယဒါ
 ပန တဝ ဂုဏံ သရတိ၊ တဒါ သဗ္ဗိဿရိယံ တေ ဒေတိ”တိ ဝတွာ “ကထေထ
 ဘန္တေ”တိ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟုဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ
 သဗ္ဗကိစ္စကာရကော အမစ္စော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ပုတ္တံ
 ဥပရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိဿာ “အယံ မမ အန္တေပုရေ ဒုဗ္ဘေယျာ”တိ
 တံ ပက္ခောသာပေဘွာ “တာတ ယာဝါဟံ ဇီဝါမိ၊ တာဝ နဂရေ ဝသိတုံ
 န လစ္ဆယိ၊ အညတ္ထ ဝသိဘွာ မမစ္စယေန ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ”တိ အာဟ။ သော
 “သာရူ”တိ ဝိဘရံ ဝန္တိက္ခာ ဇေဋ္ဌဘရိယာယ သဒ္ဓိံ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ပစ္စန္တံ
 ဂန္တာ အရညံ ပဝိသိတွာ ပဏ္ဏသလံ မာပေတွာ ဝနမူလဖလာဖလေဟိ
 ယာပေန္တော ဝသိ။ အပရဘာဂေ ရာဇာ ကာလမကာသိ။ ဥပရာဇာ
 နက္ခတ္တံ ဩလောကေန္တော တဿ ကာလကတဘာဝံ ဥတွာ ဗာရာဏသိံ
 အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကံ ပဗ္ဗတံ အဒ္ဓသ။ အထ နံ ဘရိယာ အာဟ
 “သစေ ဒေဝ အယံ ပဗ္ဗတော သုဝဏ္ဏမယော အဿ၊ ဒဒေယျာသိ မေ ကိံ”တိ။
 ကာသိ တံ၊ န ကိဉ္စိ ဒဿာဓိတိ။ သာ “အဟံ ဣမသ္မိံ သိနေဟံ ဆိန္ဒိတုံ
 အသက္ကောန္တိ အရညံ ပါဝိသိံ၊ အယဉ္စ ဧဝံ ဝဒတိ၊ အတိဝိယ ထဒ္ဓဟဒယော၊
 ရာဇာ ဟုတွာပိ ဒေဝ မယံ ကိံ ကလျာဏံ ကရိဿတိ”တိ အနတ္တမနာ
 အဟောသိ။ သော အာဂန္တာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတော တံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ

ဌပေသိ၊ ဣဒံ ယသမတ္တကမေဝ အဒါသိ။ ဥတ္တရိ ပန သက္ကာရသမ္မာနော နတ္ထိ၊ တဿာ အတ္ထိဘာဝမ္ပိ န ဇာနာတိ။

ဗောဓိသတ္တော “အယံ ဒေဝိ ဣမဿ ရညော ဥပကာရိကာ ဒုက္ခံ အဂဏေတွာ အရညဝါသံ ဝသိ၊ အယံ ပနေတံ အဂဏေတွာ အညာဟိ သဒ္ဓိံ အဘိရမန္တော ဝိစရတိ၊ ယထာ သော သဗ္ဗိဿရိယံ လဘတိ၊ တထာ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဧကဒိဝသံ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မဟာဒေဝိ မယံ တုမှာကံ သန္တိကာ ပိဏ္ဍပါတ-မတ္တမ္ပိ န လဘာမ၊ ကဿှာ အမှေသုပမဇ္ဇိတ္ထ၊ အတိဝိယ ထဒ္ဒဟဒယာ အတ္ထာ”တိ အာဟ။ တာတ သစာဟံ အတ္တနာ လဘေယံ၊ တုယုမ္ပိ ဒဒေယံ၊ အလဘမာနာ ပန ကိံ ဒဿာမိ၊ ရာဇာပိ မယံ ဣဒါနိ ကိံ နာမ ဒဿတိ၊ သော အန္တရာမဂ္ဂေ “ဣမသ္မိံ ပဗ္ဗတေ သုဝဏ္ဏမယေ ဇာတေ မယံ ကိဉ္စိ ဒဿသီ”တိ ဝုတ္တော “ကာသိ တံ၊ န ကိဉ္စိ ဒဿာမိ”တိ အာဟ၊ သုပရိစ္စဇေမ္ပိ န ပရိစ္စဇိတိ။ ကိံ ပန ရညော သန္တိကေ ဣမံ ကထံ ကထေတံ သက္ခိဿထာတိ။ သက္ခိဿာမိ တာတာတိ။ တေန ဟိ အဟံ ရညော သန္တိကေ ဌိတော ပုစ္ဆိဿာမိ၊ တုမှေ ကထေယျာထာတိ။ သာဓု တာတာတိ။ ဗောဓိသတ္တော ဒေဝိယာ ရညော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္တော ဌိတကာလေ အာဟ “နန အယေ မယံ တုမှာကံ သန္တိကာ ကိဉ္စိ န လဘာမာ”တိ။ “တာတ အဟံ လဘမာနာ တုယံ ဒဒေယံ၊ အဟမေဝ ကိဉ္စိ န လဘာမိ၊ အလဘမာနာ တုယံ ကိံ ဒဿာမိ၊ ရာဇာပိ ဣဒါနိ မယံ ကိံ နာမ ဒဿတိ၊ သော အရညတော အာဂမနကာလေ ဧကံ ပဗ္ဗတံ ဒိသ္မာ ‘သစာယံ ပဗ္ဗတော သုဝဏ္ဏမယော အဿ၊ ကိဉ္စိ မေ ဒဒေယျာသီ’တိ ဝုတ္တော ‘ကာသိ တံ၊ န ကိဉ္စိ ဒဿာမိ’တိ ဝဒတိ၊ သုပရိစ္စဇေမ္ပိ န ပရိစ္စဇိ”တိ ဧတမတ္ထံ ဒီပေန္တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၇။ “သုစ္စဇံ ဝတ နစ္စဇိ၊ ဝါစာယ အဒဒံ ဂိရိံ၊
ကိံ ဟိ တဿ’စဇန္တဿ၊ ဝါစာယ အဒဒ ပဗ္ဗတ”န္တိ။

တတ္ထ သုစ္စဇံ ဝတတိ သုခေန စဇိတုံ သက္ကာလေယျမ္ပိ န စဇိ။ အဒဒန္တိ ဝစနမတ္တေနာပိ ပဗ္ဗတံ အဒဒမာနော။ ကိံ ဟိ တဿ’စဇန္တဿာတိ တဿ နာမေတဿ မယာ ယာစိတဿ န စဇန္တဿ^၁ ကိံ ဟိ စဇေယျ။ ဝါစာယ အဒဒ ပဗ္ဗတန္တိ သစာယံ မယာ ယာစိတော မမ ဝစနေန သုဝဏ္ဏမယမ္ပိ ဟောန္တိ^၂ တံ ပဗ္ဗတံ ဝါစာယ အဒဒ၊ ဝစနမတ္တေန အဒဿာတိ^၃ အတ္တော။

၁-တဿ မေ ယာစိတဿ တံ စဇန္တဿ (သီ၊ သျာ)၊
ကိံ နာမေတဿ မယာ ယာစိတဿ ကိံ ဟိ တံ စဇေယျ (က)
၂-အဟော ဝတ (ဣ၊ က) ၃-အဒဿတ္ထ (သျာ)၊ အဒဒံ (ဣ၊ က)

တံ သုတွာ ရာဇာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၈။ “ယဉ္ဇိ ကယိရာ တဉ္ဇိ ဝဒေ၊ ယံ န ကယိရာ န တံ ဝဒေ။
အကရောန္တံ ဘာသမာနံ၊ ပရိဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ”တိ။

တဿတ္ထော—ယဒေဝ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ကာယေန ကရေယျ၊ တံ ဝါစာယ ဝဒေယျ။ ယံ န ကယိရာ၊ န တံ ဝဒေယျ၊ ဒါတုကာမောဝ ဒဠိတိ ဝဒေယျ၊ န အဒါတုကာမောတိ အဓိပ္ပာယ်ော။ ကိံကာရဏာ? ယော ဟိ “ဒဿာမီ”တိ ဝဘ္ဘာပိ ပစ္စာ န ဒဒါတိ၊ တံ အကရောန္တံ ကေဝလံ မုသာ ဘာသမာနံ ပရိဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ၊ အယံ “ဒဿာမီ”တိ ဝစနမတ္တမေဝ ဘာသတိ၊ န ပန ဒေတိ၊ ယံ ဟိ ခေါ ပန^၁ အဒိန္နမ္ပိ ဝစနမတ္တေနေဝ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ တံ ပုရေတရမေဝ လဒ္ဓိံ နာမ ဘဝိဿတိတိ ဧဝံ တဿ မုသာဝါဒိဘာဝံ ပရိဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ၊ ဗာလာ ပန ဝစနမတ္တေနေဝ တုဿန္တိတိ။

တံ သုတွာ ဒေဝီ ရညော အဇ္ဇသိံ ပဂ္ဂဟေတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၉။ “ရာဇပုတ္တ နမော တျတ္ထု၊ သစ္စေ ဓမ္မေ ဌိတော စသိံ၊
ယဿ တေ ဗျသနံ ပတ္တော၊ သစ္စသ္မိံ ရမတေ မနော”တိ။

တတ္ထ သစ္စေ ဓမ္မေဘိ ဝစီသစ္စေ စ သဘာဝဓမ္မေ စ။ ဗျသနံ ပတ္တောတိ ယဿ တဝ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇနိယသင်္ခါတံ? ဗျသနံ ပတ္တောပိ မနော သစ္စသ္မိံယေဝ ရမတိ။

ဧဝံ ရညော ဂုဏကထံ ကထယမာနာယ ဒေဝိယာ တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္ထော တဿာ ဂုဏကထံ ကထေန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၈၀။ “ယာ ဒလိဒ္ဓိ ဒလိဒ္ဓဿ၊ အဗျာ အဗျဿ ကိတ္တိမ။
သာ ဟိဿ ပရမာ ဘရိယာ၊ သဟိရညဿ ဣတ္ထိယော”တိ။

တတ္ထ ကိတ္တိမာတိ ကိတ္တိသမ္ပန္နာတိ အတ္ထော။ သာ ဟိဿ ပရမာတိ ယာ ဒလိဒ္ဓဿ သာမိကဿ ဒလိဒ္ဓကာလေ သယမ္ပိ ဒလိဒ္ဓိ ဟုတွာ တံ န ပရိစ္စဇတိ။ အဗျဿာတိ အဗျကာလေ အဗျာ ဟုတွာ သာမိကမေဝ အနုဝတ္တတိ၊ သမာနသုခဒုက္ခာဝ ဟောတိ၊ သာ ဟိ တဿ ပရမာ ဥတ္တမာ ဘရိယာ နာမ။ သဟိရညဿ ပန ဣဿရိယေ ဌိတဿ ဣတ္ထိယော နာမ ဟောန္တိယေဝ၊ အနစ္စရိယမေဝ တေန္တိ။

၁-ယဒိ ခေါ ပန(ဣ၊က) ၂-ဝသိ (သိ၊သျာ) ၃-ပဗ္ဗာဇနသင်္ခါတံ (ဣ၊က)

ဝေဠုပန ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော “အယံ မဟာရာဇ တုမှာကံ ဒုက္ခိတကာလေ အရညေ သမာနဒုက္ခာ ဟုတွာ ဝသိ၊ ဣမိဿာ သမ္မာနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဒေဝိယာ ဂုဏံ ကထေသိ။ ရာဇာ တဿ ဝစနေန ဒေဝိယာ ဂုဏံ သရိတွာ “ပဏ္ဍိတ တဝ ကထာယာဟံ ဒေဝိယာ ဂုဏံ အနုဿရိ”န္တိ ဝတွာ တဿာ သဗ္ဗိဿရိယမဒါသိ။ “တယာဟံ ဒေဝိယာ ဂုဏံ သရာပိတော”တိ ဗောဓိ- သတ္တဿပိ မဟန္တံ သက္ကာရံ အကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ဥဘော ဇယမ္ပတိကာ သောတာပတ္တိ- ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ အယံ ကုဋုမ္ပိကော အဟောသိ။ ဒေဝီ အယံ ဥပါသိကာ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သုစ္စဇဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။
ပုစိမန္ဒဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃-ကုဋ်ဒူသကဝဂ္ဂ

၁-ကုဋ်ဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၁)

မနုဿဿေဝ တေ သီသန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာ- ကဿပတ္ထေရဿ ပဏ္ဏသာလဈာပကံ ဒဟရဘိက္ခုံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန ရာဇဂဟေ သမုဋ္ဌိတံ။ တဒါ ကိရ ထေရော ရာဇဂဟံ နိဿာယ အရညကုဋိယံ ဝိဟရတိ။ တဿ ဒွေ ဒဟရာ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောန္တိ။ တေသု ဧကော ထေရဿ ဥပကာရကော၊ ဧကော ဒုဗ္ဗစော ဣတရေန ကတံ အတ္တနာ ကတသဒိသံ ကရောတိ။ တေန မုခေါဒကာဒီသု ဥပဋ္ဌာပိတေသု ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌိတွာ “ဘန္တေ ဥဒကံ ဌပိတံ၊ မုခံ ဓောဝထာ”တိအာဒိနိ ဝဒတိ။ တေန ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ထေရဿ ပရိဝေဏေ သမ္ပဋ္ဌေ ထေရဿ နိက္ခမန- ဝေလာယ ဣတော စိတော စ ပဟရန္တော သကလပရိဝေဏံ အတ္တနာ သမ္ပဋ္ဌိ ဝိယ ကရောတိ။ ဝတ္ထသမ္ပန္နော စိန္တေသိ “အယံ ဒုဗ္ဗစော မယာ ကတံ အတ္တနာ ကတသဒိသံ ကရောတိ၊ ဧတဿ သဌကမ္ပံ ပါကဋံ ကရိဿာမိ”တိ။

၁-ဣဿရိယံ အဒါသိ (ဣ၊က)

တသ္မိံ အန္တောဂါမေ ဘုတွာ အာဂန္တော နိဒ္ဒါယန္တေဝ နှာနောဒကံ တာပေတွာ ပိဋိကောဋ္ဌကေ ဌပေတွာ အညံ အဗုနာဋိမတ္တံ ဥဒကံ ဥဒ္ဒနေ ဌပေသိ။ ဣတရော ပဗုဇ္ဈိတွာဝ ဂန္တော ဥသုမံ ဥဋ္ဌဟန္တံ ဒိသ္မာ “ဥဒကံ တာပေတွာ ကောဋ္ဌကေ ဌပိတံ ဘဝိဿတိ”တိ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တော “ဘန္တေ နှာန- ကောဋ္ဌကေ ဥဒကံ ဌပိတံ၊ နှာယထာ”တိ အာဟ။ ထေရော “နှာယိဿာမိ”တိ ဘေန သဒ္ဓိံယေဝ အာဂန္တော ကောဋ္ဌကေ ဥဒကံ အဒိသ္မာ “ကဟံ ဥဒက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော ဝေဂေန အဂ္ဂိသာလံ ဂန္တော တုစ္ဆဘာဇနေ ဥဋ္ဌုက်ံ ဩတာရေသိ၊ ဥဋ္ဌုက်ော တုစ္ဆဘာဇနဿ တလေ ပဋိဟတော “တတာ”တိ သဒ္ဓမကာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တဿ “ဥဋ္ဌုက်ံသဒ္ဓကော”တွေဝ နာမံ ဇာတံ။

တသ္မိံ ခဏေ ဣတရော ပိဋိကောဋ္ဌကတော ဥဒကံ အာဟရိတွာ “နှာယထ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ ထေရော နှတွာ အာဝဇ္ဇေန္တော ဥဋ္ဌုက်ံသဒ္ဓကဿ ဒုဗ္ဗစ- ဘာဝံ ဥတွာ တံ သာယံ ထေရုပဋ္ဌာနံ အာဂတံ ဩဝဒိ “အာဝုသော သမဏေန နာမ အတ္တနာ ကတမေဝ ‘ကတံ မေ’တိ ဝတ္တုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အညထာ သမ္ပဇာန- မုသာဝါဒေါ ဟောတိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဝေရူပံ မာ အကာသိ”တိ။ သော ထေရဿ ကုဇ္ဈိတွာ ပုနဒိဝသေ ထေရေန သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ ဂါမံ န ပါဝိသိ။ ထေရော ဣတရေနေဝ သဒ္ဓိံ ပါဝိသိ။ ဥဋ္ဌုက်ံသဒ္ဓကောပိ ထေရဿ ဥပဋ္ဌာက- ကုလံ ဂန္တော “ဘန္တေ ထေရော ကဟ”န္တိ ဝုတ္တေ “အဖာသုကေန ဝိဟာရေ- ယေဝ နိသိန္တော”တိ ဝတွာ “ကိံ ဘန္တေ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝုတ္တေ “ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ ဒေထာ”တိ ဂဟေတွာ အတ္တနော ရုစိတဋ္ဌာနံ ဂန္တော ဘုဋ္ဌိတွာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။

ပုနဒိဝသေ ထေရော တံ ကုလံ ဂန္တော နိသိဒိ။ မနုဿေဟိ ၂ “ကိံ ဘန္တေ အယျဿ အဖာသုကံ၊ ဟိယျော ကိရတ္ထ ဝိဟာရေယေဝ နိသိန္တော၊ အသုကဒဟ- ရဿ ဟတ္ထေ အာဟာရံ ပေသယိမ္မ၊ ပရိကုတ္တော အယျေနာ”တိ ဝုတ္တေ ထေရော တုဏှိဘူတောဝ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တော သာယံ ထေရုပဋ္ဌာနကာလေ အာဂတံ အာမန္တေတွာ “အာဝုသော အသုကဂါမေ နာမ အသုကကုလေ ‘ထေရဿ ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိ’တိ ဝိညာပေတွာ ကိရ တေ ဘုတ္တ”န္တိ ဝတွာ “ဝိညတ္တိ နာမ န ဝဇ္ဇတိ၊ မာ ပုန ဝေရူပံ အနာစာရံ စရာ”တိ အာဟ။ သော ဧတ္တကေန ထေရေ အာသာတံ ဗန္ဓိတွာ “အယံ ဟိယျောပိ ဥဒကမတ္တံ နိဿာယ မယာ သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရိ၊ ဣဒါနိ ပနဿ ဥပဋ္ဌာကာနံ ဂေဟေ မယာ ဘတ္တမုဋ္ဌိ ဘုတ္တာတိ အသဟန္တော ပုန ကလဟံ ကရေတိ၊ ဇာနိဿာမိဿ

၁-သရာတိ (သီ)၊ သရာတိ (သျှာ) ၂-မနုဿာ (သဗ္ဗတ္ထ)

ကတ္တဗ္ဗယုတ္တက”န္တိ ပုနဒိဝသေ ထေရေ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌေ မုဂ္ဂရံ ဂဟေတွာ ပရိဘောဂဘာဇနာနိ ဘိန္ဒိတွာ ပဏ္ဍာသလံ ဈာပေတွာ ပလာယိ။ သော ဇီဝမာနောဝ မနုဿပေတော ဟုတွာ သုဿိတွာ ကာလံ ကတွာ အဝိစိမဟာ- နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော တေန ကတော အနာစာရော မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။

အထေကစ္စေ ဘိက္ခု ရာဇဂဟာ သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ သဘာဂဋ္ဌာနေ ပတ္တစီဝရံ ပဋိသမေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဋ်တွာ နိဿိဒိံသု။ သတ္တာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ကုတော အာဂတတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ရာဇဂဟာ ဘန္တေတိ။ ကော တတ္ထ ဩဝါဒဒါယကော အာစရိယောတိ။ မဟာကဿပတ္ထေရော ဘန္တေတိ။ သုခံ ဘိက္ခဝေ ကဿပဿာတိ။ အာမ ဘန္တေ ထေရဿ သုခံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ပနဿ ဩဝါဒေ ဒိန္တေ ကုဇ္ဈိတွာ ထေရဿ ပဏ္ဍာသလံ ဈာပေတွာ ပလာယိတိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ ကဿပဿ ဧဝရူပေန ဗာလေန သဒ္ဓိံ စရဏတော ကေစရိယာဝ သေယျော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မပဒေ ဂါထမာဟ—

“စရဇ္ဇေ နာဓိဂစ္ဆေယျ၊ သေယျံ သဒိသမတ္တနော။
ကေစရိယံ ဒဋ္ဌိံ ကယိရာ၊ နတ္ထိ ဗာလေ သဟာယတာ”တိ။

ဣဒဉ္စ ပန ဝတွာ ပုန တေ ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သော ကုဋ်ဒူသကော၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုဋ်ဒူသကောယေဝ၊ န စ ဣဒါနေဝ ဩဝါဒဒါယကဿ ကုဇ္ဈတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုဇ္ဈိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သိဂီလ- သကုဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော အတ္တနော မနာပံ အနောဝဿကံ ကုလာဝကံ ကတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝသတိ။ အထေကော မက္ကဋ္ဌော ဝဿ- ကာလေ အတ္ထိန္နဓာရေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ သီတဝိဋ္ဌိတော ဒန္တေ ခါဒန္တော ဗောဓိ- သတ္တဿ အဝိဒူရေ နိဿိဒိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ တထာ ကိလမန္တံ ဒိသ္မာ တေန သဒ္ဓိံ သဗ္ဗပန္နော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

ဂ၁။ “မနုဿဿေဝ တေ သီသံ၊ ဟတ္ထပါဒါ စ ဝါနရ။
အထ ကေန န ဝဏ္ဏေန၊ အဂါရံ တေ န ဝိဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ ဝဏ္ဏေနာတိ ကာရဏေန။ အဂါရန္တိ တဝ နိဝါသဂေဟံ ကေန
ကာရဏေန နတ္ထိတိ ပုစ္ဆိ။

တံ သုတွာ ဝါနရော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၂။ “မနုဿိဿေဝ မေ သိသံ၊ ဟတ္ထပါဒါ စ သိဂီလ။
ယာ’ဟု သေဋ္ဌာ မနုဿေသု၊ သာ မေ ပညာ န ဝိဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ သိဂီလာတိ တံ သကုဏံ နာမေနာလပတိ။ ယာ’ဟု သေဋ္ဌာ
မနုဿေသုတိ ယာ’ မနုဿေသု သေဋ္ဌာတိ ကထေန္တိ၊ သာ မမ ဝိစာရဏ-
ပညာ နတ္ထိ။ သီသဟတ္ထပါဒကာယဗလာနိ ဟိ လောကေ အပ္ပမာဏံ၊ ဝိစာ-
ရဏပညာဝ သေဋ္ဌာ၊ သာ မမ နတ္ထိ၊ တဿှာ မေ အဂါရံ န ဝိဇ္ဇတိတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ဣတရံ ဂါထာဒွယမာဟ—

၈၃။ “အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ၊ လဟုစိတ္တဿ ဒုဗ္ဗိနော။
နိစ္စံ အဒ္ဓုဝသီလဿ၊ သုခဘာဝေါ’ န ဝိဇ္ဇတိ။

၈၄။ သော ကရဿု အာနုဘာဝံ၊ ဝိတိဝတ္တဿု သီလိယံ။
သီတဝါတပရိတ္တာဏံ၊ ကရဿု ကုဋ္ဌဝံ ကပီ”တိ။

တတ္ထ အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿာတိ အပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တဿ။ ဒုဗ္ဗိနောတိ မိတ္တဒုဗ္ဗိဿ။
အဒ္ဓုဝသီလဿာတိ န သဗ္ဗကာလံ သီလရက္ခကဿ။ သော ကရဿု အာနု-
ဘာဝန္တိ သော တံ သမ္မ မက္ကဋ ပညာယ ဥပ္ပါဒနတ္ထံ အာနုဘာဝံ ဗလံ ဥပါယံ
ကရောဟိ။ ဝိတိဝတ္တဿု သီလိယန္တိ အတ္တနော ဒုဿီလဘာဝသင်္ခါတံ သီလိယံ
အတိက္ကမိတွာ သီလဝါ ဟောဟိ။ ကုဋ္ဌဝံ’ ကပီတိ သီတဝါတဿ ပရိတ္တာဏ-
သမတ္ထံ အတ္တနော ကုဋ္ဌဝံ’ ကုလာဝကံ ဧကံ ဝသနာဂါရကံ ကရောဟိတိ။

မက္ကဋော စိန္တေသိ “အယံ တာဝ အတ္တနော အနောဝဿကဋ္ဌာနေ နိသိန္ဓု-
ဘာဝေန မံ ပရိဘာသတိ၊ န နိသိဒါပေဿာမိ နံ ဣမသ္မိ’ ကုလာဝကေ”တိ။
တတော ဗောဓိသတ္တံ ဂဏှိတုကာမော ပက္ခန္တိ၊ ဗောဓိသတ္တော ဥပ္ပတိတွာ
အညတ္တ ဂတော။ မက္ကဋော ကုလာဝကံ ဝိဒ္ဓံသေတွာ စုဏှဝိစုဏှံ ကတွာ
ပက္ကာမိ။

၂-ယံ (ဣက) ၃-သုစိဘာဝေါ (သီ၊ သျာ) ၃-ကုဋ္ဌိကံ (သီ၊ သျာ)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မက္ကဋ္ဌော ကုဋ်ဈာပကော အဟောသိ၊ သိဂီလသကုဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုဋ်ဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဒုဒ္ဒါဘဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၂)

ဒုဒ္ဒါဘာယတိ ဘဒ္ဒန္တတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော အညတိတ္ထိ-
ယေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တိတ္ထိယာ ကိရ ဇေတဝနဿ သမိပေ တသ္မိံ တသ္မိံ
ဌာနေ ကဏ္ဍကာပဿယေ သေယျံ ကပ္ပေန္တိ၊ ပဉ္စာတပံ တပေန္တိ၊ နာနပ္ပကာရံ
မိစ္ဆာတပံ စရန္တိ။ အထ သမ္ပဟုလာ ဘိက္ခု။ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ
ဇေတဝနံ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ တေ ဒိသ္မာ ဂန္တော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ
“အတ္ထိ န ခေါ ဘန္တေ အညတိတ္ထိယာနံ ဝတသမာဒါနေ သာရော”တိ ပုစ္ဆိံသု။
သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ တေသံ ဝတသမာဒါနေ သာရော ဝါ ဝိသေသော ဝါ
အတ္ထိ၊ တဗြ နိဗ္ဗံသိယမာနံ ဥပပရိက္ခိယမာနံ ဥက္ကာရဘူမိမဂ္ဂသဒိသံ သသ-
ကဿ ဒုဒ္ဒါဘသဒိသံ ဟောတိ”တိ ဝတွာ “ဒုဒ္ဒါဘသဒိသဘာဝမဿ မယံ န
ဇာနာမ၊ ကထေထ နော ဘန္တေ”တိ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
သီဟယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော အရညေ ပဋိဝသတိ။ တဒါ ပန
ပစ္ဆိမသမုဒ္ဒသမိပေ ဗေလုဝမိဿကတာလဝနံ ဟောတိ။ တဏှေကော
သသကော ဗေလုဝရက္ခမူလေ ဧကဿ တာလဂစ္ဆဿ ဟေဋ္ဌာ ဝသတိ။
သော ဧကဒိဋ္ဌသံ ဂေါစရံ အာဒါယ အာဂန္တော တာလပဏ္ဍဿ ဟေဋ္ဌာ
နိပန္နော စိန္တေသိ “သစေ အယံ ပထဝီ သံဝဋ္ဋေယျ၊ ကဟံ န ခေါ ဂမိဿာ-
မိ”တိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကံ ဗေလုဝပက္ကံ တာလပဏ္ဍဿ ဥပရိ ပတိ။ သော
တဿ သဒ္ဓေန “အဒ္ဓါ ပထဝီ သံဝဋ္ဋတိ”တိ ဥပ္ပတိတွာ ပစ္ဆတော အနော-
လောကေန္တောဝ ပလာယိ။ တံ မရဏဘယဘိတံ ဝေဂေန ပလာယန္တိ အညော
သသကော ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိ “ကိံ ဘော အတိဝိယ ဘိတော ပလာယသိ”တိ။ မာ
ပုစ္ဆိ ဘောတိ။ သော “ကိံ ဘော ကိံ ဘော”တိ ပစ္ဆတော ဓာဝတေဝ။
ဣတရော နိဝတ္တိတွာ အနောလောကေန္တောဝ “တ္ထေ ပထဝီ သံဝဋ္ဋတိ”တိ
အာဟ။ သောပိ တဿ ပစ္ဆတော ပလာယိ။ ဧဝံ တမညော အဒ္ဓသ၊

တမညောတိ ဧဝံ သသကသဟသံ^၁ ဧကတော ဟုတွာ ပလာယိ။ တေ
 ဧကောပိ မိဂေါ ဒိသွာ ဧကတော ဟုတွာ ပလာယိ။ ဧကော သူကရာ၊
 ဧကော ဂေါကဏ္ဍော၊ ဧကော မဟိံသော၊ ဧကော ဂဝယော၊ ဧကော
 ခဂ္ဂေါ၊ ဧကော ဗျုဒ္ဓေါ၊ ဧကော သီဟော၊ ဧကော ဟတ္ထိ ဒိသွာ “ကိမေတ”န္တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “ဧတ္ထ ပထဝီ သံဝဋ္ဋတိ”တိ ဝုတ္တေ ပလာယိ။ ဧဝံ အနုက္ကမေန
 ယောဇနမတ္တံ တိရစ္ဆာနဗလံ အဟောသိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော တံ ဗလံ ပလာယန္တိ ဒိသွာ “ကိမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “ဧတ္ထ ပထဝီ သံဝဋ္ဋတိ”တိ သုတွာ စိန္တေသိ “ပထဝီသံဝဋ္ဋနံ နာမ န ကဒါစိ
 အတ္ထိ၊ အဒ္ဓါ ဧတေသံ ကိဉ္စိ ဒုဿုတံ ဘဝိဿတိ၊ မယိ ခေါ ပန ဥဿုက္ကံ
 အနာပဇ္ဇန္တေ သဗ္ဗေ နဿိဿန္တိ၊ ဇိဝိတံ နေသံ ဒဿာမိ”တိ သီဟဝေဂေန
 ပုရတော ပဗ္ဗတပါဒံ ဂန္ဓာ တိက္ခတ္ထု သီဟနာဒံ နဒိ။ တေ သီဟဘယတဇ္ဇိတာ
 နိဝတ္တိတွာ ပိဏ္ဍိတာ အဋ္ဌံသု။ သီဟော တေသံ အန္တရံ ပဝိသိတွာ “ကိမတ္ထံ
 ပလာယထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ပထဝီ သံဝဋ္ဋတိတိ။ ဧကေန သံဝဋ္ဋမာနာ ဒိဋ္ဌာတိ။ ဟတ္ထိ
 ဇာနန္တိတိ။ ဟတ္ထိ ပုစ္ဆိ။ တေ “မယံ န ဇာနာမ၊ သီဟာ ဇာနန္တိ”တိ ဝဒိံသု၊
 သီဟာပိ “မယံ န ဇာနာမ၊ ဗျုဒ္ဓါ ဇာနန္တိ”တိ၊ ဗျုဒ္ဓါပိ “မယံ န ဇာနာမ၊
 ခဂ္ဂါ ဇာနန္တိ”တိ၊ ခဂ္ဂါပိ “ဂဝယာ ဇာနန္တိ”တိ၊ ဂဝယာပိ “မဟိံသာ ဇာနန္တိ”တိ၊
 မဟိံသာပိ “ဂေါကဏ္ဍာ ဇာနန္တိ”တိ၊ ဂေါကဏ္ဍာပိ “သူကရာ ဇာနန္တိ”တိ၊
 သူကရာပိ “မိဂါ ဇာနန္တိ”တိ၊ မိဂါပိ “မယံ န ဇာနာမ၊ သသကာ ဇာနန္တိ”တိ။
 သသကေသု ပုစ္ဆိယမာနေသု “အယံ ကထေတိ”တိ တံ သသကံ ဒဿေသု။
 အထ နံ “ဧဝံ ကိရ သမ္ပ ပဿသိ ပထဝီ သံဝဋ္ဋတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ သာမိ
 မယာ ဒိဋ္ဌာတိ။ ကတ္ထ ဝသန္တော ပဿသိတိ။ ပုစ္ဆိမသမုဒ္ဒသမိပေ ဗေလုဝ-
 မိဿကတာလဝနေ ဝသာမိ။ အဟဉ္စိ တတ္ထ ဗေလုဝရုက္ခမူလေ တာလဂစ္ဆေ
 တာလပဏ္ဍာယ ဟေဋ္ဌာ နိပန္နော စိန္တေသိ “သစေ ပထဝီ သံဝဋ္ဋတိ၊
 ကဟံ ဂမိဿာမိ”တိ၊ အထ တံဇာဏညေဝ ပထဝီယာ သံဝဋ္ဋနသဒ္ဓံ သုတွာ
 ပလာတောမ္ပိတိ။

သီဟောစိန္တေသိ “အဒ္ဓါ တဿ တာလပဏ္ဍာယ ဥပရိ ဗေလုဝပက္ကံ ပတိတွာ
 ဒုဒ္ဓုဘာယနသဒ္ဓမကာသိ၊ သွာယံ တံ သဒ္ဓံ သုတွာ ‘ပထဝီ သံဝဋ္ဋတိ’တိ သညံ
 ဥပ္ပါဒေတွာ ပလာယိ၊ တထတော ဇာနိဿာမိ”တိ။ သော တံ သသကံ
 ဂဟေတွာ မဟာဇနံ အဿာသေတွာ “အဟံ ဣမိနာ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေ ပထဝီယာ
 သံဝဋ္ဋနဘာဝံ ဝါ အသံဝဋ္ဋနဘာဝံ ဝါ တထတော ဇာနိတွာ အာဂမိဿာမိ၊

၁-သသကသဟသံ (ဣ၊က)

ယာဝ မမာဂမနာ တုမေ ဧတ္ထေဝ ဟောထာ”တိ သသကံ ပိဋ္ဌိယံ အာရောပေတွာ သိဟဝေဂေန ပက္ခန္ဓိတွာ တာလဝနေ သသကံ ဩတာရေတွာ “ဧဟိ တယာ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဒဿေဟိ”တိ အာဟ။ န ဝိသဟာမိ သာမိတိ။ ဧဟိ မာ ဘာယိတိ။ သော ဗေလုဝရက္ခံ ဥပသင်္ကမိတုံ အသက္ကောန္တော အဝိဒ္ဓုရေ ဌတွာ “ဣဒံ သာမိ ဒုဒ္ဒါဘာယနဋ္ဌာန”န္တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၈၅။ “ဒုဒ္ဒါဘာယတိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ယသ္မိံ ဒေသေ ဝသာမဟံ။
အဟမ္ပေတံ န ဇာနာမိ၊ ကိမေတံ ဒုဒ္ဒါဘာယတိ”တိ။

တတ္ထ ဒုဒ္ဒါဘာယတိတိ ဒုဒ္ဒါဘသဒ္ဓိံ ကရေတိ။ ဘဒ္ဒန္တေတိ ဘဒ္ဓိံ တဝ အတ္ထု။ ကိမေတန္တိ ယသ္မိံ ပဒေသေ အဟံ ဝသာမိ၊ တတ္ထ ဒုဒ္ဒါဘာယတိ၊ အဟမ္ပိ န ဇာနာမိ “ကိ” ဝါ ဧတံ ဒုဒ္ဒါဘာယတိ၊ ကေန ဝါ ကာရဏေန ဒုဒ္ဒါဘာယတိ၊ ကေဝလံ ဒုဒ္ဒါဘာယနသဒ္ဓိံ အသောသိ”န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သီဟော ဗေလုဝရက္ခမူလံ ဂန္ဓာ တာလပဏ္ဍဿ ဟေဋ္ဌာ သသကေန နိပန္နဋ္ဌာနဉ္စေဝ တာလပဏ္ဍမတ္ထကေ ပတိတံ ဗေလုဝပက္ခန္ဓ ဒိသ္မာ ပထဝိယာ အသံဝဋ္ဌနဘာဝံ တထတော ဇာနိတွာ သသကံ ပိဋ္ဌိယံ အာရောပေတွာ သိဟဝေဂေန ဒိပ္ပံ မိဂသင်္ခာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ သဗ္ဗံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ “တုမေ မာ ဘာယထာ”တိ မိဂဂဏံ အဿာသေတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သစေ ဟိ တဒါ ဗောဓိသတ္တော န ဘဝေယျ၊ သဗ္ဗေ သမုဒ္ဓိံ ပဝိသိတွာ နသေယျ၊ ဗောဓိသတ္တံ ပန နိဿာယ သဗ္ဗေ ဇိဝိတံ လဘိံ သူတိ။

၈၆။ “ဗေလုဝံ ပတိတံ သုတွာ၊ ဒုဒ္ဒါဘန္တိ သသော ဇဝိ။
သသဿ ဝစနံ သုတွာ၊ သန္တတ္တာ မိဂဝါဟိနိ။

၈၇။ အပ္ပတွာ ပဒဝိညာဏံ၊ ပရသောသာနုသာရိနော။
ဖနာဒပရမာ ဗာလာ၊ တေ ဟောန္တိ ပရပတ္တိယာ။

၈၈။ ယေ စ သီလေန သမ္ပန္နာ၊ ပညာယူ’ပသမေ ရတာ။
အာရကာ ဝိရတာ ဓိရာ၊ န ဟောန္တိ ပရပတ္တိယာ”တိ—

ဣမာ တိဿော အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ ဗေလုဝန္တိ ဗေလုဝပက္ခံ။ ဒုဒ္ဒါဘန္တိတိ ဧဝံ သဒ္ဓိံ ကုရမာနံ။ သန္တတ္တာတိ ဥတြတ္တာ။ မိဂဝါဟိနိတိ အနေကသဟဿသင်္ခါ မိဂသေနာ။ ပဒဝိညာဏန္တိ

၁-ဒုဒ္ဒါဘာယတိတိ ဒုဒ္ဒါဘာတိ သဒ္ဓိံ (သီ၊ဣ)၊ ဒုဒ္ဒါဘာယတိတိ ဒုဒ္ဒါဘာတိ သဒ္ဓိံ (သျှာ)

ဝိညာဏပဒံ၊ သောတဝိညာဏကောဋ္ဌာသံ^၁ အပါပုဏိတွာတိ အတ္ထော။ တေ ဟောန္တိ ပရပတ္တိယာတိ တေ ပရသောသာနုသာရိနော တမေဝ ပရသောသ- သင်္ခါတံ ပနာဒံ “ပရမ”န္တိ မညမာနာ ဗာလာ အန္ဓပုထုဇ္ဇနာ ဝိညာဏပဒဿ အပ္ပတ္တတာယ ပရပတ္တိယာဝ ဟောန္တိ၊ ပရေသံ ဝစနံ သဒ္ဓဟိတွာ ယံ ဝါ တံ ဝါ ကရောန္တိ။

သီလေနာတိ အရိယမဂ္ဂေန အာဂတသီလေန သမန္နာဂတာ။ ပညာယူ’ပ- သမေ ရတာတိ မဂ္ဂေနေဝ အာဂတပညာယ ကိလေသူပသမေ ရတာ၊ ယထာ ဝါ^၂ သီလေန၊ ဧဝံ ပညာယပိ သမ္ပန္နာ၊ ကိလေသူပသမေ ရတာတိပိ အတ္ထော။ အာရကာ ဝိရတာ ဝီရာတိ ပါပကိရိယတော အာရကာ ဝိရတာ ပဏ္ဍိတာ။ န ဟောန္တိတိ တေ ဧဝရူပါ သောတာပန္နာ ပါပတော ဩရတ- ဘာဝေန ကိလေသူပသမေ အဘိရတဘာဝေန စ ဧကဝါရံ မဂ္ဂဉ္ဇဏေန ပဋိဝိဒ္ဓဓမ္မာ အညေသံ ကထေန္တာနဗ္ဗိ န သဒ္ဓဟန္တိ န ဂဏှန္တိ။ ကသ္မာ? အတ္တနော ပစ္စက္ခတ္တာတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“အဿဒ္ဓေါ အကတညူ စ၊ သန္ဓိစ္ဆေဒေါ စ ယော နရော။
ဟတာဝကာသော ဝန္တာသော၊ သ ဝေ ဥတ္တမပေါရိသော”တိ^၃။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သီဟော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ခုဒ္ဓါဘဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-မြဟ္မဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၃)

ဒွယံ ယာစနကောတိ ဣဒံ သတ္တာ အာဠဝိ^၁ နိဿာယ အဂ္ဂါဠဝေ စေတိယေ ဝိဟရန္တော ကုဋ်ကာရသိက္ခာပဒံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန ဟေဋ္ဌာ မဏိ- ကဏ္ဍဇာတကော^၂ အာဂတမေဝ။ ဣဓ ပန သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တုမေ ဘိက္ခဝေ ယာစနဗဟုလာ ဝိညတ္တိဗဟုလာ ဝိဟရထာ”တိ ဝတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္ထေ တေ ဘိက္ခူ ဂရဟိတွာ “ဘိက္ခဝေ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပထဝိဿ- ရေန ရညာ ပဝါရိတာပိ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တန္တ ဧကပဋ္ဌလိကံ ဥပါဟနယုဂဉ္စ ယာစိတု- ကာမာ ဟိရောတ္တပ္ပဘေဒနဘယေန^၃ မဟာဇနမဇ္ဈေ အကထေတွာ ရဟော ကထယိ^၄ သူ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

၁-သောတာပတ္တိဝိညာဏကောဋ္ဌာသံ (က) ၂-စ (သျှာ) ၃-ခု ၁-၂၇-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။
၄-ခု ၅-၇၁-ပိဋေ။ ၅-ဟိရောတ္တပ္ပရောဓာယေန (သီ၊ သျှာ)

အတီတေ ကပိလရဋ္ဌေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ဥတ္တရပဉ္စာလရာဇေ ရဇံ
ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ နိဂမဂါမေ မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ အပရဘာဂေ တာပသ-
ပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တေ ဥဉ္စာစရိယာယ ဝနမူလဖလာဖလေန ယာပေန္တော
စိရံ ဝသိတွာ လောဏဗြိလသေဝနတ္ထာယ မနုဿပထံ ဝိစရန္တော ဥတ္တရ-
ပဉ္စာလနဂရံ ပတွာ ရာဇယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခံ ပရိယေသ-
မာနော နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇဒွါရံ သမ္ဗာပုဏီ။ ရာဇာ တဿာစာရေ စ
ဝိဟာရေ စ ပသိဒိတွာ မဟာတလေ နိသိဒါပေတွာ ရာဇာရဟံ ပဏီတ-
ဘောဇနံ ဘောဇေတွာ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဥယျာနေယေဝ ဝသာပေသိ။ သော
နိဗ္ဗန္တိ ရာဇဿရေယေဝ ဘုဉ္ဇန္တော ဝဿာနဿ အစ္စယေန ဟိမဝန္တမေဝ
ဂန္တုကာမော ဟုတွာ စိန္တေသိ “မယံ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တဿ ဧကပဋုလိကာ
ဥပါဟနာ စေဝ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တဉ္စ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ၊ ရာဇာနံ ယာစိဿာမီ”တိ။ သော
ဧကဒိဝသံ ရာဇာနံ ဥယျာနံ အာဂန္တာ ဝဋ္ဋိတွာ နိသိန္တံ ဒိသ္မာ “ဥပါဟနဉ္စ ဆတ္တဉ္စ
ယာစိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ပုန စိန္တေသိ “ပရံ ‘ဣမံ နာမ ဒေဟီ’တိ ယာစန္တော
ရောဒတိ နာမ၊ ပရောပိ ‘နတ္ထိ’တိ ဝဒန္တော ပဋိရောဒတိ နာမ၊ ‘မာ ခေါ
ပန မံ ရောဒန္တံ မဟာဇနော အဒ္ဓသ၊ မာ ရာဇာနံ’န္တိ ရဟော ပဋိစ္ဆန္တဋ္ဌာနေ
ဥဘောပိ ရောဒိတွာ တုဏှိ ဘဝိဿာမာ”တိ။ အထ နံ “မဟာရာဇ ရဟော
ပစ္စာသိဿာမီ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တံ သုတွာ ရာဇပုရိသေ အပသက္ကိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော “သစေ မယိ ယာစန္တေ ရာဇာ န ဒဿတိ၊ မေတ္ထိ နော ဘိဇ္ဇိဿတိ၊
တဿာ န ယာစိဿာမီ”တိ တံ ဒိဝသံ နာမံ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တော “ဂစ္ဆ
တာဝ မဟာရာဇ၊ ပုနေကဒိဝသံ ဇာနိဿာမီ”တိ အာဟ။

ပုနေကဒိဝသံ ရညော ဥယျာနံ အာဂတကာလေ တထေဝ ပုန တထေ-
ဝါတိ ဧဝံ ယာစိတုံ အသက္ကောန္တဿေဝ ဒွါဒသ သံဝစ္ဆရာနိ အတိက္ကန္တာနိ။
တတော ရာဇာ စိန္တေသိ “မယံ အယျော ‘မဟာရာဇ ရဟော ပစ္စာသိဿာမီ’တိ
ဝတွာ ပရိသာယ အပဂတာယ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု န ဝိသဟတိ၊ ဝတ္ထုကာမဿေဝဿ
ဒွါဒသ ဝဿာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ စိရံ ခေါ ပနဿ မြဟ္မစရိယံ စရန္တဿ
ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ဘောဂေ ဘုဉ္ဇိတုကာမော ရဇံ ပစ္စာသိသတိ မညေ၊ ရဇဿ
ပန နာမံ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တော တုဏှိ ဟောတိ၊ အဇ္ဇ ဒါနိဿာဟံ
ရဇံ အာဒိံ ကတွာ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဒဿာမီ”တိ။ သော ဥယျာနံ ဂန္တာ
ဝဋ္ဋိတွာ နိသိန္တော ဗောဓိသတ္တေန “ရဟော ပစ္စာသိဿာမီ”တိ ပုတ္တေ ပရိ-
သာယ အပဂတာယ တံ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု အသက္ကောန္တံ အာဟ “တုမေ ဒွါဒသ ဝဿာနိ

‘ရဟော ပစ္စာသိသာမီ’တိ ဝတွာ ရဟော လဒ္ဓါပိ ကိဉ္စိ ဝတ္တံ န သက္ကောထ၊ အဟံ ဝေါ ရဇ္ဇံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗံ ပဝါရေမိ၊ နိဗ္ဗယာ ဟုတွာ ယံ ဝေါ ရုစ္စတိ၊ တံ ယာစထာ”တိ။ မဟာရာဇ ယမဟံ ယာစာမိ၊ တံ ဒဿသိတိ။ ဒဿာမိ ဘန္တေတိ။ မဟာရာဇ မယံ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တဿ ဧကပဋုလိကာ ဥပါဟနာ စ ပဏ္ဍစ္ဆတ္တဉ္စ လဒ္ဓါံ ဝဋ္ဋတိတိ။ ဧတ္တကံ ဘန္တေ တုမေ ဒွါဒသ သံဝစ္ဆရာနိ ယာစိတုံ န သက္ကောထာတိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ ကိံ ကာရဏာ ဘန္တေ ဧဝမကံတ္တာတိ။ “မဟာရာဇ ‘ဣမံ နာမ မေဒေဟီ’တိ ယာစန္တော ရောဒတိ နာမ၊ ‘နတ္ထိ’တိ ဝဒန္တော ပဋိရောဒတိ နာမ။ ‘သစေ တံ မယာ ယာစိတော န ဒဒေယျာသိ၊ တံ နော ရောဒိတပဋိရောဒိတံ နာမ မဟာဇနော မာ ပဿတူ’တိ ဧတဒတ္ထံ ရဟော ပစ္စာသိသာမီ”တိ ဝတွာ အာဒိတော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၈၉။ “ဒွယံ ယာစနကော ရာဇ၊ မြဟ္မဒတ္တ နိဂစ္ဆတိ။
အလာဘံ ဓနလာဘံ ဝါ၊ ဧဝံဓမ္မာ ဟိ ယာစနာ။

၉၀။ ယာစနံ ရောဒနံ အာဟု၊ ပဉ္စာလာနံ ရထေသဘာ။
ယော ယာစနံ ပစ္စက္ခာတိ၊ တမာဟု ပဋိရောဒနံ။

၉၁။ မာ မဒ္ဒသံသု ရောဒန္တံ၊ ပဉ္စာလာ သုသမာဂတာ။
တုဝံ ဝါ ပဋိရောဒန္တံ၊ တသ္မာ ဣစ္ဆာမဟံ ရဟော”တိ။

တတ္ထ ရာဇ မြဟ္မဒတ္တာတိ ဒွိဟိပိ ရာဇာနံ အာလပတိ။ နိဂစ္ဆတိတိ လဘာတိ ဝိန္ဒတိ။ ဧဝံဓမ္မာတိ ဧဝံသဘာဝါ။ အာဟုတိ ပဏ္ဍိတာ ကထေန္တိ။ ပဉ္စာလာနံ ရထေသဘာတိ ပဉ္စာလရဋ္ဌဿ ဣဿရ ရထပဝရ။ ယော ယာစနံ ပစ္စက္ခာတိတိ ယော ပန ယံ ယာစနကံ “နတ္ထိ”တိ ပဋိက္ခိပတိ။ တမာဟုတိ တံ ပဋိက္ခိပနံ “ပဋိရောဒန”န္တိ ဝဒန္တိ။ မာ မဒ္ဒသံသုတိ တဝ ရဋ္ဌဝါသိနော ပဉ္စာလာ သုသမာဂတာ မံ ရောဒန္တံ မာ အဒ္ဒသံသုတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂါရဝလက္ခဏေ ပသီဒိတွာ ဝရံ ဒဒမာနော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၉၂။ “ဒဒါမိ တေ မြာဟ္မဏ ရောဟိဏီနံ၊
ဂဝံ သဟဿံ သဟ ပုဂံဝေန။
အရိယော ဟိ အရိယဿ ကထံ န ဒဇ္ဇော၊
သုတွာန ဂါထာ တဝ ဓမ္မယုတ္တာ”တိ။

တတ္ထ ရောဟိဏီနန္တိ ရတ္တဝဏ္ဏာနံ။ အရိယောတိ အာစာရသမ္ပန္နော။
အရိယသာတိ အာစာရသမ္ပန္နဿ။ ကထံ န ဒဇ္ဇောတိ^၁ ကေန ကာရဏေန န
ဒဒေယျ။ ဓမ္မယုတ္တာတိ ကာရဏယုတ္တာ။

ဗောဓိသတ္တော ပန “နာဟံ မဟာရာဇ ဝတ္ထုကာမေဟိ အတ္ထိကော၊
ယံ အဟံ ယာစာမိ၊ တဒေဝ မေ ဒေဟိ”တိ ဧကပဋုလိကာ ဥပါဟနာ စ
ပဏ္ဏစ္ဆတ္တဉ္စ ဂဟေတွာ “မဟာရာဇ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ၊ ဒါနံ ဒေဟိ၊ သီလံ
ရက္ခာဟိ၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရောဟိ”တိ ရာဇာနံ ဩဝဒိတွာ တဿ
ယာစန္ဒဿေဝ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။ တတ္ထ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော
စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။
မြဟ္မဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-စမ္မသာဓုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၄)

ကလျာဏရူပေါ ဝတ'ယန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စမ္မ-
သာဓုကံ နာမ ပရိဗ္ဗာဇကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဿ ကိရ စမ္မမေဝ နိဝါသနဉ္စ
ပါရုပနဉ္စ ဟောတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမာ နိက္ခမိတွာ သာဝတ္ထိယံ
ဘိက္ခာယ စရန္တော ဧဠကောနံ ယုဇ္ဈနဌာနံ သမ္ပာပုဏိ။ ဧဠကော တံ ဒိသွာ
ပဟရိတုကာမော ဩသက္ကိ။ ပရိဗ္ဗာဇကော “ဧသ မယံ အပစိတိ” ဒဿ-
တိ”တိ န ပဋိက္ကမိ။ ဧဠကော ဝေဝေနာဂန္တာ တံ ဦရမိ ပဟရိတွာ ပါတေသိ။
တဿ တံ အသန္တပဂ္ဂဟဏကာရဏံ ဘိက္ခုသံဗေ ပါကဋံ အဟောသိ။ ဘိက္ခု။
ဓမ္မသဘဒယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော စမ္မသာဓုကပရိဗ္ဗာဇကော
အသန္တပဂ္ဂဟံ ကတွာ ဝိနာသံ ပတ္တော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ
ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ဂုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ အသန္တပဂ္ဂဟံ ကတွာ ဝိနာသံ
ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဧကသ္မိံ ဝါဏီဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဝဏိဇံ ကရောတိ။ တဒါ

၁-န ဒဇ္ဇောတိ (သိ၊ သျာ)

ဧကော စမ္မသာဋကပရိဗ္ဗာဇကော ဗာရာဏသီယံ ဘိက္ခာယ စရန္တော ဧဋ္ဌကာနံ ယုဇ္ဈနဋ္ဌာနံ ပတွာ ဧဋ္ဌကံ ဩသက္ကန္တံ ဒိသ္မာ “အပစိတိ” မေ ကရောတိ”တိ သညာယ အပဋိက္ကမိတွာ “ဣမေသံ ဧတ္ထကာနံ မနုဿာနံ အန္တရေ အယံ ဧကော ဧဋ္ဌကော အမှာကံ ဂုဏံ ဇာနာတိ”တိ တဿ အဗ္ဗလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဌိတောဝ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၉၃။ “ကလျာဏရူပေါ ဝတ’ယံ စတုပ္ပဒေါ၊
သုဘဒ္ဒကော စေဝ သုပေသလော စ။
ယော မြာဟ္မဏံ ဇာတိမန္တုပပန္နံ၊
အပစာယတိ မေဏ္ဍဝရော ယသဿိ”တိ။

တတ္ထ ကလျာဏရူပေါတိ ကလျာဏဇာတိကော။ သုပေသလောတိ သုဋ္ဌ၊ ပိယသီလော။ ဇာတိမန္တုပပန္နန္တိ ဇာတိယာ စ မန္တေဟိ စ သမ္ပန္နံ။ ယသဿိတိ ဝဏ္ဏဘဏနမေတံ။

တသ္မိံ ခဏေ အာပဏေ^၁ နိသိန္ဓော ပဏ္ဍိတဝါဏိဇော တံ ပရိဗ္ဗာဇကံ နိသေဓေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၄။ “မာ မြာဟ္မဏ ဣတ္ထရဒဿနေန၊
ဝိဿာသမာပဇ္ဇိ စတုပ္ပဒဿ။
ဒဋ္ဌပ္ပဟာရံ အဘိကမ်မာနေော^၂၊
အဝသက္ကတိ ဒဿတိ သုပ္ပဟာရ”န္တိ။

တတ္ထ ဣတ္ထရဒဿနေနာတိ ခဏိကဒဿနေန။

တဿ ပဏ္ဍိတဝါဏိဇဿ ကထေန္တဿေဝ သော မေဏ္ဍကော ဝေဂေ- နာဂန္တာ ဦရုမိ ပဟရိတွာ တံ တတ္ထေဝ ဝေဒနာပုတ္တံ ကတွာ ပါတေသိ။ သော ပရိဒေဝမာနေော နိပဇ္ဇိ။ သတ္ထာ တံ ကာရဏံ ပကာသေန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၅။ “ဦရုဋ္ဌိ ဘဂ္ဂံ ဝဋိတော^၃ ခါရိဘာရော၊
သဗ္ဗဉ္စ ဘဏ္ဍံ မြာဟ္မဏဿ ဘိန္နံ။
ဥဘောပိ ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ကန္တတိ၊
အဘိဓာဝထ ဟညတေ မြဟ္မစာရိ”တိ။

၁-တသ္မိံ ဌာနေ (က) ၂-အဘိကတ္တုမာနေော (သျှာ)
၃-ဦရုဋ္ဌိ ဘဂ္ဂံ ပတိတော (သိ)၊ ဦရုဋ္ဌိ ဘဂ္ဂါ ပတိတော (သျှာ)

တဿတ္ထော—ဘိက္ခဝေ တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဥရုဋ္ဌိကံ ဘဂ္ဂံ၊ ခါရိဘာရော ဝဋ္ဌိတော^၁ ပဝဋ္ဌိတော၊ တသ္မိံ^၂ ပဝဋ္ဌမာနေ^၂ ယံ တတ္ထ တဿ မြာဟ္မဏဿ ဥပကရဏဘဏ္ဍံ၊ တမ္ပိ သဗ္ဗံ ဘိန္နံ၊ သောပိ ဥဘော ဗာဟာ ဥက္ခိပိတွာ ပရိ- ဝါရေတွာ ဌိတပရိသံ သန္ဓာယ “အဘိဓာဝထ ဟညတေ မြဟ္မစာရိ”တိ ဝဒန္တော ကန္တတိ ရောဒတိ ပရိဒေဝတိတိ။

ပရိဗ္ဗာဇကော စတုတ္ထံ ဂါထံ အာဟ—

၉၆။ “ဧဝံ သော နိဟတော သေတိ၊ ယော အပူဇံ ပသံသတိ။
ယထာဟ^၃မဇ္ဇ ပဟတော၊ ဟတော မေဏ္ဍေန ဒုမ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ အပူဇန္တိ အပူဇနိယံ။ ယထာဟ^၃မဇ္ဇာတိ ယထာ အဟံ အဇ္ဇ အသန္တပဂ္ဂဟံ ကတွာ ဌိတော မေဏ္ဍေန ဒဠ္ဗပဟာရေန ပဟတော ဧတ္ထေဝ မာရိတော။ ဒုမ္ပတိတိ ဒုပ္ပညော။ ဧဝံ ယော အညောပိ အသန္တပဂ္ဂဟံ ကရိသတိ၊ သောပိ အဟံ ဝိယ ဒုက္ခံ အနုဘဝိသတိတိ သော ပရိဒေဝန္တော တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တောတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ စမ္မသာဋကော ဧတရဟိ စမ္မသာဋကော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတဝါဏိဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စမ္မသာဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဂေါရောဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၅)

သမဏံ^၁ တံ မညမာနောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဟကံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဣဓာပိ ဘိက္ခုံ တံ ဘိက္ခုံ အာနေတွာ “အယံ ဘန္တေ ဘိက္ခု ကုဟကော”တိ သတ္ထု ဒဿေသုံ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ကုဟကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော ဂေါဓယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကာယဗလေန သမ္ပန္တော အရညေ

၁-ပတိတော (သျှာ) ၂-ပရိဝတ္တမာနေ (သိ၊ သျှာ)၊ ပရိဝတ္တိယမာနေ (ဣ)

ဝသတိ။ ဧကော ဒုဿီလတာပသောပိ တဿ အဝိဒူရေ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဂေါစရာယ စရန္တော တံ ဒိသ္မာ “သီလ-ဝန္တတာပသဿ ပဏ္ဏသာလာ ဘဝိဿတိ”တိ တတ္ထ ဂန္တာ တံ ဝန္တိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂစ္ဆတိ။ အထေကဒိဝသံ သော ကုဋတာပသော ဥပဋ္ဌာကကုလေ သမ္ပာဒိတံ မရရမံသံ လဘိတွာ “ကိံ မံသံ နာမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဂေါဓမံသ”န္တိ သုတွာ ရသတဏှာယ အဘိဘူတော “မယံ အဿမ-ပဒံ နိဗဒ္ဓံ အာဂစ္ဆမာနံ ဂေါဓံ မာရေတွာ ယထာရုဗ် ပစိတွာ ခါဒိဿာမီ”တိ သပ္ပိဒမိကဋကဘဏှာဒီနိ ဂဟေတွာ တတ္ထ ဂန္တာ မုဂ္ဂရံ ဂဟေတွာ ကာသာဝေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အာဂမနံ ဩလောကေန္တော ပဏ္ဏသာလ-ဒွါရေ ဥပသန္တုပသန္တော ဝိယ နိသိဒိ။

သော အာဂန္တာ တံ ပဒုဋ္ဌိန္ဒြိယံ ဒိသ္မာ “ဣမိနာ အမှာကံ သဇာတိကမံသံ ခါဒိတံ ဘဝိဿတိ၊ ပရိဂ္ဂဏိဿာမိ န”န္တိ အခေါဝါတေ ဌတွာ သရီရဂန္ဓံ သာယိတွာ သဇာတိမံသဿ ခါဒိတဘာဝံ ဥတွာ တာပသ အနုပဂမ္မ ပဋိက္ကမိတွာ စရိ။ တာပသောပိ တဿ အနာဂမနဘာဝံ ဥတွာ မုဂ္ဂရံ ဒိပိ၊ မုဂ္ဂရော သရီရေ အပတိတွာ နဂုံဋ္ဌကောဋိံ ပါပုဏိ။ တာပသော “ဂစ္ဆ ဝိရဒ္ဓေါသ္မိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “မံ တာဝ ဝိရဒ္ဓေါသိ၊ စတ္တာရော ပန အပါယေ န ဝိရဒ္ဓေါသိ”တိ ဝတွာ ပလာယိတွာ စက်မနကောဋိယံ ဌိတံ ဝမ္ဘိကံ ပဝိသိတွာ အညေန ဆိဒ္ဓေန သီသံ နိဟရိတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၉၇။ သမဏံ တံ မညမာနော၊ ဥပဂစ္ဆိမသညတံ။
 သော မံ ဒဏ္ဍေန ပါဟာသိ၊ ယထာ အဿမဏော တထာ။

၉၈။ ကိံ တေ ဇဋ္ဌာဟိ ဒုဗ္ဗေဓ၊ ကိံ တေ အဇိနသာဋိယာ။
 အဗ္ဘန္တရံ တေ ဂဟနံ၊ ဗာဟိရံ ပရိမဇ္ဇေသိ”တိ။

တတ္ထ အသညတန္တိ အဟံ ကာယာဒိဟိ အသညတံ အဿမဏမေဝ သမာနံ တံ “သမဏော ဧသော”တိ သမိတပါပတာယ သမဏံ^၁ မညမာနော ဥပဂစ္ဆိံ။ ပါဟာသိတိ ပဟရိ။ အဇိနသာဋိယာတိ ဧကံသံ ကတွာ ပါရုတေန အဇိနစမ္ဗေန တုယံ ကော အတ္တော။ အဗ္ဘန္တရံ တေ ဂဟနန္တိ တဝ သရီ-ရဗ္ဘန္တရံ ဝိသပူရာ ဝိယ အလာဗု၊ ဂူထပူရော ဝိယ အာဝါဋ္ဌော၊ အာသိဝိသ-ပူရော ဝိယ ဝမ္ဘိကော ကိလေသဂဟနံ။ ဗာဟိရန္တိ ကေဝလံ ဗဟိသရိရံ

၁-သမိတပါပတာယ သမတာယ သမဏောတိ (သီ၊ သျာ)

ပရိမဇ္ဇသိ၊ တံ အန္တောဗရသတာယ ဗဟိမဋ္ဌတာယ ဟတ္ထိလဏ္ဍံ ဝိယ အဿလဏ္ဍံ ဝိယ စ ဟောတီတိ။

တံ သုတွာ တာပသော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၉။ “ဧဟိ ဂေါဓ နိဝတ္တဿ၊ ဘုဉ္ဇ သာလိနမောဒနံ။
တေလံ လောဏဉ္ဇ မေ အတ္ထိ၊ ပဟူတံ မယု ပိပ္ပလီ”တိ။

တတ္ထ ပဟူတံ မယု ပိပ္ပလီတိ န ကေဝလံ သာလိနမောဒနံ တေလ-
လောဏမေဝ၊ ဟိဂုံဇီရကသိဂီဝေရလသုဏမရိစပိပ္ပလိပ္ပဘောဒံ ကဋုကဘဏ္ဍမ္ပိ
မယံ ဗဟု အတ္ထိ၊ တေနာဘိသင်္ခတံ သာလိနမောဒနံ ဘုဉ္ဇာဟီတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “ဧသ ဘိယျော ပဝေက္ခာမိ၊ ဝမ္ပိကံ သတပေါရိသံ။
တေလံ လောဏဉ္ဇ ကိတ္တေသိ၊ အဟိတံ မယု ပိပ္ပလီ”တိ။

တတ္ထ ပဝေက္ခာမီတိ ပဝိသိဿာမိ။ အဟိတန္တိ ယံ ဧတံ တဝ ကဋုက-
ဘဏ္ဍသင်္ခိတံ ပိပ္ပလိ၊ ဧတံ မယံ အဟိတံ အသပ္ပါယန္တိ။

ဧဝဉ္ဇ ပန ဝတွာ “အရေ ကုဋုဇဋိလ သစေ ဣဓ ဝသိဿသိ၊ ဂေါစရဂါမေ
မနုဿေဟေဝ တံ ‘အယံ စောဓော’တိ ဂါဟာပေတွာ ဝိပ္ပကာရံ ပါပေဿာမိ၊
သိဃံ ပလာယဿ”တိ သန္တဇ္ဇေသိ။ ကုဋုဇဋိလော တတော ပလာယိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ကုဋုဇဋိလော အယံ ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဂေါဓရာဇာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ဂေါဓရာဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကက္ကာရုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၆)

ကာယေန ယော နာဝဟရေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဿ ဟိ သံဃံ ဘိန္ဒိတွာ ဂတဿ အဂ္ဂ-
သာဝကေဟိ သဗ္ဗိံ ပရိသာယ ပက္ကန္တာယ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂန္တိ။
အထ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော ဒေဝဒတ္တော

၁-ဘုဉ္ဇ ဧဟိတိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

မုသာဝါဒိံ ကတော သံဃံ ဘိန္ဒိတော ဣဒါနိ ဂိလာနော ဟုတော မဟာဒုက္ခံ အနုဘောတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတော “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မုသာဝါဒီယေဝ၊ န စေသ ဣဒါနေဝ မုသာဝါဒိံ ကတော မဟာဒုက္ခံ အနုဘောတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အနုဘောသိယေဝါ”တိ ဝတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟုဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော တာဝတိံသဘဝနေ အညတရော ဒေဝပုတ္တော အဟောသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဗာရာဏသိယံ မဟာဥဿဝေါ အဟောသိ။ ဗဟူ နာဂါ စ သုပဏ္ဏာ စ ဘူမဋ္ဌကာ စ ဒေဝါ အာဂန္တာ ဥဿဝံ ဩလောကယိံသု။ တာဝတိံသဘဝနတောပိ စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တာ ကက္ကာရူနိ နာမ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ တေဟိ ကတစုမ္ပဋကံ ပိဋန္တိတော ဥဿဝဒဿနံ အာဂမိံသု။ ဒွါဒသယောဇနိကံ ဗာရာဏသိနဂရံ တေသံ ပုပ္ဖါနံ ဂန္ဓေန ဧကဂန္ဓံ အဟောသိ။ မနုဿာ “ဣမာနိ ပုပ္ဖါနိ ကေန ပိဋန္တိတာနိ”တိ ဥပဓာရေန္တာ ဝိစရန္တိ။ တေ ဒေဝပုတ္တာ “အမေ ဧတေ ဥပဓာရေန္တိ”တိ ဥတော ရာဇင်္ဂဏေ ဥပ္ပတိတော မဟန္တေန ဒေဝါနုဘာဝေန အာကာသေ အဋ္ဌံသု။ မဟာဇနော သန္ဓိပတိ၊ ရာဇာပိ သဒ္ဓိံ ဥပရာဇာဒီဟိ အဂမာသိ။ အထ နေ “ကတရဒေဝလောကတော သာမိ အာဂစ္ဆထာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ တာဝတိံသဒေဝလောကတော အာဂစ္ဆာမာတိ။ ကေန ကမ္မေန အာဂတတ္တာတိ။ ဥဿဝဒဿနတ္ထာယာတိ။ ကိံပုပ္ဖါနိ နာမေတာနိတိ။ ဒိဗ္ဗကက္ကာရုပုပ္ဖါနိ နာမာတိ။ သာမိ တုမေ ဒေဝလောကေ အညာနိ ပိဋန္တေယျာယ၊ ဣမာနိ အမှာကံ ဒေထာတိ။ ဒေဝပုတ္တာ “ဒိဗ္ဗကက္ကာရုပုပ္ဖါနိ မဟာနုဘာဝါနိ ဒေဝါနုညေဝ အနုစ္ဆဝိကာနိ၊ မနုဿလောကေ လာမကာနံ ဒုပ္ပညာနံ ဟိနာမိမုတ္တိကာနံ ဒုဿီလာနံ နာနုစ္ဆဝိကာနိ။ ယေ ပန မနုဿာ ဣမေဟိ စ ဣမေဟိ စ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတာ၊ တေသံ တောနိ အနုစ္ဆဝိကာနိ”တိ အာဟံသု။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတော တေသု ဇေဋ္ဌကဒေဝပုတ္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၁။ “ကာယေန ယော နာဝဟရေ၊ ဝါစာယ န မုသာ ဘဏေ။
ယသော လဒ္ဓါ န မဇ္ဇေယျ၊ သ ဝေ ကက္ကာရုမရဟတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယော ကာယေန ပရဿ သန္တကံ တိဏသလာကမ္ပိ နာဝဟရတိ၊ ဝါစာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇမာနောပိ မုသာဝါဒိံ န ဘဏတိ။

ဒေသနာသီသမေဝေတံ၊ ကာယဒွါရဝစီဒွါရမနောဒွါရေဟိ ပန ယော ဒသပိ အကုသလကမ္မပထေ န ကရောတိတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။ ယသော လဒွါတိ ဣဿရိယဉ္စ လဘိတွာ ယော ဣဿရိယမဒမတ္ထော သတိံ ဝိဿဇေတွာ ပါပကမ္မံ န ကရောတိ။ သ ဝေ ဧဝရူပေါ ဣမေဟိ ဂုဏေဟိ ယုတ္တော ပုဂ္ဂလော ဣမံ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖံ အရဟတိ။ တသ္မာ ယော ဣမေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတော၊ သော ဣမာနိ ပုပ္ဖာနိ ယာစိတုံ အရဟတိ၊ တဿ ဒဿာမိတိ။

တံ သုတွာ ပုရောဟိတော စိန္တေသိ “မယံ ဣမေသု ဂုဏေသု ဧကောပိ နတ္ထိ၊ မုသာဝါဒံ ပန ဝတွာ ဧတာနိ ပုပ္ဖာနိ ဂဟေတွာ ပိဋန္တိဿာမိ၊ ဧဝံ မံ မဟာဇနော ‘ဂုဏသမ္ပန္နော အယ’န္တိ ဇာနိဿတိ”တိ။ သော “အဟံ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတော”တိ ဝတွာ တာနိ ပုပ္ဖာနိ အာဟရာပေတွာ ပိဋန္တိတွာ ဒုတိယံ ဒေဝပုတ္တံ ယာစိ။ သော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၂။ “ဓမ္မေန ဝိတ္တံ’မေသေယျ၊ န နိကဗျာ ဓနံ ဟရေ။
ဘောဂေ လဒွါ န မဇ္ဇေယျ၊ သ ဝေ ကက္ကာရုမရဟတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ဓမ္မေန ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေန သုဝဏ္ဏရဇတောဒိဝိတ္တံ ပရိယေသေယျ။ န နိကဗျာတိ န ဝဉ္စနာယ ဓနံ ဟရေယျ၊ ဝတ္တာဘရဏာဒိကေ ဘောဂေ လဘိတွာ ပမာဒံ နာပဇ္ဇေယျ၊ ဧဝရူပေါ ဣမာနိ ပုပ္ဖာနိ အရဟတိတိ။

ပုရောဟိတော “အဟံ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတော”တိ ဝတွာ တာနိ အာဟရာပေတွာ ပိဋန္တိတွာ တတိယံ ဒေဝပုတ္တံ ယာစိ။ သော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၃။ “ယဿ စိတ္တံ အဟာလိဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓါ စ အဝိရာဂိနိ။
ဧကော သာဒုံ န ဘုဉ္ဇေယျ၊ သ ဝေ ကက္ကာရုမရဟတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယဿ ပုဂ္ဂလဿ စိတ္တံ အဟာလိဒ္ဓံ ဟလိဒ္ဓိရာဂေါ ဝိယ ဒိပ္ပံ န ဝိရဇ္ဇတိ၊ ထိရမေဝံ ဟောတိ။ သဒ္ဓါ စ အဝိရာဂိနိတိ ကမ္မံ ဝါ ဝိပါကံ ဝါ ဩကပ္ပနိယဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝစနံ သဒ္ဓဟိတွာ အပ္ပမတ္တကေနေဝ န ဝိရဇ္ဇတိ န ဘိဇ္ဇတိ။ ယော ယာစကေ ဝါ အညေ ဝါ သံဝိဘာဂါရဟေ ပုဂ္ဂလေ ဗဟိ ကတွာ ဧကကောဝ သာဒုရသဘောဇနံ န ဘုဉ္ဇတိ၊ နေသံ သံဝိဘဇိတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ သော ဣမာနိ ပုပ္ဖာနိ အရဟတိတိ။

၁-ထိရပေမံ (သီ၊ သျှာ) စိရပေမံ (ဣ)
ဇာတက-၅ ၃-၆

ပုရောဟိတော “အဟံ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတော”တိ ဝတွာ တာနိ ပုပ္ဖါနိ အာဟရာပေတွာ ပိဋ္ဌန္တိတွာ စတုတ္ထံ ဒေဝပုတ္တံ ယာစိ။ သော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၀၄။ “သမ္ဗုခါ ဝါ တိရောက္ခာ ဝါ၊ ယော သန္တေ န ပရိဘာသတိ။
ယထာဝါဒီ တထာကာရိ၊ သ ဝေ ကက္ကာရမရဟတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယော ပုဂ္ဂလော သမ္ဗုခါ ဝါ ပရမ္ဗုခါ ဝါ သီလာဒိဂုဏ-
ယုတ္တေ သန္တေ ဥတ္တမပဏ္ဍိတပုရိသေ န အက္ခောသတိ န ပရိဘာသတိ၊ ယံ
ဝါစာယ ဝဒတိ၊ တဒေဝ ကာယေန ကရောတိ၊ သော ဣမာနိ ပုပ္ဖါနိ အရဟတိတိ။

ပုရောဟိတော “အဟံ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတော”တိ ဝတွာ
တာနိပိ အာဟရာပေတွာ ပိဋ္ဌန္တိ။ စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တာ စတ္တာရိ ပုပ္ဖုဓမ္မဋ္ဌကာနိ
ပုရောဟိတဿ ဒတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတာ။ တေသံ ဂတကာလေ ပုရော-
ဟိတဿ သီသေ မဟတိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တိဒိဏသိခရေန နိဗ္ဗထိတံ ဝိယ
စ အယပဋ္ဌေန^၁ ပိဋ္ဌိတံ ဝိယ စ သီသံ အဟောသိ။ သော ဝေဒနာပုတ္တော
အပရာပရံ ပရိဝတ္တမာနော မဟာသဒ္ဓေန ဝိရဝိ၊ “ကိမေတ”န္တိ စ ပုတ္တေ “အဟံ
မမဗ္ဘန္တရေ အဝိဇ္ဇမာနေယေဝ ဂုဏေ ‘အတ္ထိ’တိ မုသာဝါဒံ ကတွာ တေ ဒေဝ-
ပုတ္တေ ဣမာနိ ပုပ္ဖါနိ ယာစိ။ ဟရထေတာနိ မမ သီသတော”တိ အာဟ။ တာနိ
ဟရန္တာပိ ဟရိတုံ နာသက္ခိံ^၂ သု၊ အယပဋ္ဌေန ဗဒ္ဓါနိ ဝိယ အဟောသုံ။ အထ နံ
ဥက္ခိပိတွာ ဂေဟံ နယိံ^၃ သု။ တတ္ထ တဿ ဝိရဝန္တဿ သတ္ထ ဒိဝသာ ဝိတိဝတ္တံ။

ရာဇာ အမစ္စေ အာမန္တေတွာ “ဒုဿီလဗြာဟ္မဏော မရိဿတိ၊ ကိံ
ကရောမာ”တိ အာဟ။ “ဒေဝ ပုန ဥဿဝံ ကာရေမ၊ ဒေဝပုတ္တာ ပုန
အာဂစ္ဆိဿန္တိတိ။ ရာဇာ ပုန ဥဿဝံ ကာရေသိ။ ဒေဝပုတ္တာ ပုန အာဂန္ဓာ
သကလနဂရံ ပုပ္ဖဂန္တေန ဧကဂန္ဓံ ကတွာ တထေဝ ရာဇင်္ဂဏေ အဋ္ဌံသု၊
မဟာဇနော သန္ဓိပတိတွာ ဒုဿီလဗြာဟ္မဏံ အာနေတွာ တေသံ ပုရတော
ဥတ္တာနံ နိပဇ္ဇာပေသိ။ သော “ဇီဝိတံ မေ ဒေထ သာမီ”တိ ဒေဝပုတ္တေ ယာစိ။
ဒေဝပုတ္တာ “တုယံ ဒုဿီလဿ ပါပဓမ္မဿ အနနစ္စဝိကာနေဝေတာနိ ပုပ္ဖါနိ၊
တံ ပန ‘အမှေ ဝဉ္စေဿာမီ’တိ သညိ အဟောသိ၊ အတ္တနော မုသာဝါဒဖလံ
လဒ္ဓ”န္တိ မဟာဇနမဇ္ဈေ ဒုဿီလဗြာဟ္မဏံ ဂရဟိတွာ သီသတော ပုပ္ဖုဓမ္မဋ္ဌကံ
အပနေတွာ မဟာဇနဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ အဂမံသု။

၁-အယယန္တေန(ဣ)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပြာဟ္မဏော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ တေသု ဒေဝပုတ္တေသု ဧကော ကဿပေါ၊ ဧကော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ ဧကော သာရိပုတ္တော၊ ဇေဋ္ဌကဒေဝပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကက္ကာရုဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ကာကဝတီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၇)

ဝါတိ ဓာယံ တတော ဂန္ဓောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ တံ ဘိက္ခု “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သစ္စံ ဘန္တေတိ။ ကဿ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိတိ ၂။ ကိလေသဝသေန ဘန္တေတိ။ “ဘိက္ခု မာတုဂါမော နာမ အရက္ခိယော၊ န သက္ကာ ရက္ခိတုံ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပန မာတုဂါမံ မဟာသမုဒ္ဒမဇ္ဈေ သိဗ္ဗလိရက္ခိမာနေ ဝသာပေန္နာပိ ရက္ခိတုံ နာသက္ခိသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပုတ္တော ပိတု အဇ္ဈယေန ရဇံ ကာရေသိ။ ကာကဝတီ နာမဿ အဂ္ဂမဟေသိ အဟောသိ အဘိရူပါ ဒေဝစူရာ ဝိယ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရတော ပန အတိတဝတ္ထု ကုဏာလဇာတကော အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပနေကော သုပဏ္ဏရာဇာ မနဿဝေသေန အာဂန္တော ရညာ သဟ ဇူတံ ကိဋ္ဌန္တော ကာကဝတီယာ အဂ္ဂမဟေသိယာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော တံ အာဒါယ သုပဏ္ဏဘဝနံ နေတွာ တာယ သဒ္ဓိံ အဘိရေမိ။ ရာဇာ ဒေဝိံ အပဿန္တော နဋကုဝေရံ နာမ ဂန္ဓဗ္ဗိ “တံ ဝိစိနာဟိ န”န္တိ အာဟ။ သော တံ သုပဏ္ဏရာဇာနံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ သရေ ဧရကဝနေ နိပဇ္ဇိတွာ တတော သုပဏ္ဏဿ ဂမနကာလေ ပတ္တန္တရေ နိသိဒ္ဓိတွာ သုပဏ္ဏဘဝနံ ပတွာ ပတ္တန္တရတော နိက္ခမိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ ကိလေသသံသဂ္ဂံ ကတွာ ပန တထေဝ ပတ္တန္တရေ နိသိန္တော အာဂန္တော သုပဏ္ဏဿ ရညာ သဒ္ဓိံ ဇူတကိဋ္ဌနကာလေ အတ္တနော ဝိဏံ ဂဟေတွာ ဇူတမဏ္ဍလံ ဂန္တော ရညော သန္တိကေ ဌိတော ဝိတဝသေန ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၅။ “ဝါတိ စာယံ တတော ဂန္ဓော၊ ယတ္ထ မေ ဝသတိ ပိယာ။
ဒူရေ ဣတော ဟိ ကာကဝတိ၊ ယတ္ထ မေ နိရတော မနော”တိ။

တတ္ထ ဂန္ဓောတိ တဿာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓဝိလိတ္တာယ သရီရဂန္ဓော။ ယတ္ထ မေတိ ယတ္ထ သုပဏ္ဍဘဝနေ မမ ပိယာ ဝသတိ၊ တတော ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ကတကာယ- သံသဂ္ဂါယ တဿာ ဣမဿ ကာယေန သဒ္ဓိံ အာဂတော ဂန္ဓော ဝါယတိတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။ ဒူရေ ဣတောတိ ဣမမှာ ဌာနာ ဒူရေ။ ဟိ-ကာရော နိပါတ- မတ္တော။ ကာကဝတိဟိ ကာကဝတိ^၁ ဒေဝီ။ ယတ္ထ မေတိ ယဿာ ဥပရိ မမ မနော နိရတော။

တံ သုတွာ သုပဏ္ဍော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၆။ “ကထံ သမုဒ္ဒမတရိ၊ ကထံ အတရိ ကေပုကံ။
ကထံ သတ္တ သမုဒ္ဒါနိ၊ ကထံ သိမ္ဗလိမာရဟိ”တိ။

တဿတ္တော—တွံ ဣမံ ဇမ္ဗုဒီပသမုဒ္ဒံ တဿ ပရတော၊ ကေပုကံ နာမ နဒိံ ပဗ္ဗတန္တရေသု ဌိတာနိ သတ္တ သမုဒ္ဒါနိ စ ကထံ အတရိ၊ ကေနုပါယေန တိတ္တော သတ္တ သမုဒ္ဒါနိ အတိတ္တမိတွာ ဌိတံ အမှာကံ ဘဝနံ သိမ္ဗလိရက္ခန္ဓ ကထံ အာရဟိတိ။

တံ သုတွာ နဋကုဝေရော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၇။ “တယာ သမုဒ္ဒမတရိ၊ တယာ အတရိ ကေပုကံ။
တယာ သတ္တ သမုဒ္ဒါနိ၊ တယာ သိမ္ဗလိမာရဟိ”န္တိ။

တတ္ထ တယာတိ တယာ ကရဏဘူတေန တဝ ပတ္တန္တရေ နိသိန္ဓော အဟံ သဗ္ဗမေတံ အကာသိန္တိ အတ္တော။

တတော သုပဏ္ဍရာဇော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၀၈။ “ဓိရတ္ထု မံ မဟာကာယံ၊ ဓိရတ္ထု မံ အစေတနံ။
ယတ္ထ ဇာယာယ’ဟံ ဇာရံ၊ အာဝဟာမိ ဝဟာမိ စာ”တိ။

တတ္ထ ဓိရတ္ထု မန္တိ အတ္တာနံ ဂရဟန္တော အာဟ။ အစေတနန္တိ မဟာ- သရီရတာယ လဟုဘာဝဂရုဘာဝဿ အဇာနနတာယ အစေတနံ။ ယတ္ထာတိ ယသ္မာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယသ္မာ အဟံ အတ္တနော ဇာယာယ ဇာရံ ဣမံ

၁-ကာကာတိတိ ကာကာတိ ဒေဝီ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-ပုရတော (သီ၊ သျှာ)

နိပါတ်] ၃-ကုဋ်ဒုသကဝဂ္ဂ ၈-အနုနုသောစိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၈) ၈၅

ဂန္ဓဗ္ဗံ ပတ္တန္တရေ နိသိန္နံ အာနေန္တော အာဝဟာမိ နေန္တော စ ဝဟာမိ၊ တသ္မာ
ဓိယတ္ထိ မန္တိ။ သော တံ အာနေတွာ ဗာရာဏသိရညော ဒတွာ ပုန နဂရံ
နာဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ နဋကုဝေရော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အဟောသိ၊ ရာဇာ ပန အဟ-
မေဝ အဟောသိန္တိ။

ကာကဝတိဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၈-အနုနုသောစိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၈)

ဗဟူနံ ဝိဇ္ဇတိ ဘောတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မတ-
ဘရိယံ ကုဋုမ္ဘိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရ ဘရိယာယ မတာယ န
နာယိ န ပိဝိ နလိမ္ပိ န ဘုဋ္ဌိ၊ န ကမ္မန္တေ ပယောဇေသိ၊ အညဒတ္ထု သောကာ-
ဘိဘူတော အာဠာဟနံ ဂန္ဓာ ပရိဒေဝမာနော ဝိစရိ။ အပ္ပန္တရေ ပနဿ ကုဋေ
ပဒီပေါ ဝိယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဥပနိဿယော ဇလတိ။ သတ္တာ ပဇ္ဇူသ-
သမယေ လောကံ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသ္မာ “ဣမဿ မံ ဌပေတွာ
အညော ကောစိ သောကံ နိဟရိတွာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဒါယကော
နတ္ထိ၊ ဘဝိဿာမိဿ အဝဿယော”တိ ပစ္စာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော
ပစ္စာသမဏံ အာဒါယ တဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ ကုဋုမ္ဘိကေန သုတာဂမနော
ကတပစ္စုဂ္ဂမနာဒိသက္ကာရော ပညတ္တာသနေ နိသိန္နော ကုဋုမ္ဘိကံ အာဂန္ဓာ
ဝန္တိတွာ ကေမန္တံ နိသိန္နံ “ကိံ ဥပါသက စိန္တေသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ
ဘန္တေ ဘရိယာ မေ ကာလကတာ၊ တမဟံ အနုသောစန္တော စိန္တေမိ”တိ
ဝုတ္တေ “ဥပါသက ဘိဇ္ဇနဓမ္မံ နာမ ဘိဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ ဘိဇ္ဇေ န ယုတ္တံ စိန္တေတုံ၊
ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ဘရိယာယ မတာယ ‘ဘိဇ္ဇနဓမ္မံ ဘိဇ္ဇတိ’တိ န စိန္တ-
ယိံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။ အတိတဝတ္ထု ဒသက-
နိပါတေ ဣဒ္ဓဗောဓိဇာတကော အာဝိ ဘဝိဿတိ၊ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြာဟဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပုတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတွာ

မာတာပိတူနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဣမသ္မိံ ဇာတကေ ဗောဓိသတ္တော
 ကောမာရဗြဟ္မစာရိ အဟောသိ။ အထဿ မာတာပိတရော “တဝ ဒါရိက-
 ပရိယေသနံ ကရောမာ”တိ အာရောစယံ သု။ ဗောဓိသတ္တော “န မယံ
 ဃရာဝါသေနတ္ထော၊ အဟံ တုမှာကံ အစ္စယေန ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ ဝတွာ
 တေဟိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတော ဧကံ ကဉ္စနရူပကံ ကာရေတွာ “ဧဝရူပံ ကုမာရိကံ
 လဘမာနော ဂဏှိဿာမိ”တိ အာဟ။ တဿ မာတာပိတရော တံ ကဉ္စနရူပကံ
 ပဋိစ္ဆန္ဓယာနေ အာရောပေတွာ “ဂစ္ဆထ ဇမ္ဗုဒီပတလံ ဝိစရန္တာ” ယတ္ထ ဧဝရူပံ
 ဗြာဟ္မဏကုမာရိကံ ပဿထ၊ တတ္ထ ဣမံ ကဉ္စနရူပကံ ဒတွာ တံ အာနေထာ”တိ
 မဟန္တေန ပရိဝါရေန မနုဿေ ပေသေသုံ။

တသ္မိံ ပန ကာလေ ဧကော ပုညဝါ သတ္တော ဗြဟ္မလောကတော စဝိတွာ
 ကာသိရဋ္ဌေယေဝ နိဂမဂါမေ အသီတိကောဋီဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟေ
 ကုမာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “သမ္ဗိလ္လဟာသိနိ”တိဿာ ၂ နာမံ အကံသု။ သာ
 သောဋ္ဌသဝဿကာလေ အဘိရူပါ အဟောသိ ပါသာဒိကာ ဒေဝစ္ဆရပ္ပဋိ-
 ဘာဂါ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နာ။ တဿာပိ ကိလေသဝသေန စိတ္တံ နာမ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊
 အစ္စန္ဒဗြဟ္မစာရိနိ အဟောသိ။ ကဉ္စနရူပကံ အာဒါယ ဝိစရန္တာ မနုဿာ တံ
 ဂါမံ ပါပုဏိံသု။ တတ္ထ မနုဿာ တံ ဒိသ္မာ “အသုကဗြာဟ္မဏဿ ဝိတာ
 သမ္ဗိလ္လဟာသိနိ ကိံကာရဏာ ဣဓ ဌိတာ”တိ အာဟံသု။ မနုဿာ တံ သုတွာ
 ဗြာဟ္မဏကုလံ ဂန္တာ သမ္ဗိလ္လဟာသိနိ ဝါရေသုံ။ သာ “အဟံ တုမှာကံ
 အစ္စယေန ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ န မေ ဃရာဝါသေနတ္ထော”တိ မာတာပိတူနံ သာသနံ
 ပေသေသိ။ တေ “ကိံ ကရောသိ ကုမာရိကေ”တိ ဝတွာ ကဉ္စနရူပကံ ဂဟေတွာ
 တံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ပေသယိံသု။ ဗောဓိသတ္တဿ စ သမ္ဗိလ္လဟာသိနိယာ
 စ ဥဘိန္ဒမ္ဗိ အနိစ္ဆန္တာနညေဝ မင်္ဂလံ ကရိံသု။ တေ ဧကဂဗ္ဘေ ဝသမာနာ
 ကေသ္မိံ သယနေ သယန္တာပိ န အညမညံ ကိလေသဝသေန ဩလောကယိံသု၊
 ဒွေ ဘိက္ခူ ဒွေ ဗြဟ္မာနော ဝိယ စ ကေသ္မိံ ဌာနေ ဝယိံသု။

အပရဘာဂေ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ သော တေသံ
 သရီရကိစ္စံ ကဘူာ သမ္ဗိလ္လဟာသိနိံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဘဒ္ဒေ မမ ဂုလ-
 သန္တကာ အသီ ဘိကောဋီယော၊ တဝ ကုလသန္တကာ အသီတိကောဋီယောတိ
 ဣမံ ဧတ္တကံ ဓနံ ဂဟေတွာ ဣမံ ကုဋုမ္ဘံ ပဋိပဇ္ဇာဟိ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ
 အာဟ။ အယျပုတ္တ တယိ ပဗ္ဗဇန္တေ အဟမ္ဘိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ န သက္ခောမိ တံ

၁-ဝိစိနန္တာ (ဣ) ၂-သမ္ဗိလ္လဟာသိနိတိဿာ (ဣ)

ဇဟိဘုန္တိ။ “တေန ဟိ ဇဟိ”တိ သဗ္ဗံ ခနံ ဒါနမုခေ ဝိဿဇေတွာ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဝိယ သမ္ပတ္တိံ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဥဘောပိ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝနမူလဖလာဟာရာ တတ္ထ စိရံ ဝသိတွာ လောဏဗ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဟိမဝန္တာ ဩတရိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇယျာနေ ဝသိံ သု။

တေသံ တတ္ထ ဝသန္တာနံ သုခုမာလာယ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ နိရောဇံ မိဿက-
ဘတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာ လောဟိတပက္ခန္ဓိကာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သာ သပ္ပာယဘေသဇ္ဇံ
အလဘမာနာ ဒုပ္ပလာ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဘိက္ခာစာရဝေလာယ
တံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ နဂရဒွါရံ နေတွာ ဧကိဿာ သာလာယ ဖလကေ နိပဇ္ဇာ-
ပေတွာ သယံ ဘိက္ခာယ ပါဝိသိ။ သာ တသ္မိံ အနိက္ခန္ဓေယေဝ ကာလမကာသိ။
မဟာဇနော ပရိဗ္ဗာဇိကာယ ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ ပရိဝါရေတွာ ရောဒတိ
ပရိဒေဝတိ။ ဗောဓိသတ္တော ဘိက္ခံ စရိတွာ အာဂတော တဿာ မတဘာဝံ
ဥတွာ “ဘိဇ္ဇနဓမ္မံ ဘိဇ္ဇတိ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ ဧဝံဂတိကာယေဝါ”တိ ဝတွာ
တာယ နိပန္နဖလကေယေဝ နိသိဒိတွာ မိဿကဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ မုခံ ဝိက္ခာ-
လေသိ။ ပရိဝါရေတွာ ဌိတမဟာဇနော “အယံ တေ ဘန္ဓေ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ကိံ
ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဂိဟိကာလေ မေ ပါဒပရိစာရိကာ အဟောသိတိ။ ဘန္ဓေ
မယံ တာဝ န သဏ္ဍာမံ ရောဒါမ ပရိဒေဝါမ၊ တုမေ ကသ္မာ န ရောဒထာတိ။
ဗောဓိသတ္တော “ဇီဝမာနာ တာဝ သော မမ ကိဉ္စိ ဟောတိ၊ ဣဒါနိ ပရ-
လောကသမဂ္ဂိတာယ န ကိဉ္စိ ဟောတိ၊ မရဏဝသံ ဂတာ၊ အဟံ ကိဿ
ရောဒါမိ”တိ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၉။ “ဗဟူနံ ဝိဇ္ဇတိ ဘောတိ၊ တေဟိ မေ ကိံ ဘဝိဿတိ။
တသ္မာ ဧတံ န သောစာမိ၊ ပိယံ သမ္ဗိလ္လဟာသိနိံ။

၁၁၀။ တံ တံ စေ အနုသောစေယျ၊ ယံ ယံ တဿ န ဝိဇ္ဇတိ။
အတ္တာနံ မနုသောစေယျ၊ သဒါ မစ္စုဝသံ ပတံ။

၁၁၁။ န ဟေဝ ဌိတံ နာသီနံ၊ န သယာနံ န ပဒ္ဓဂုံ။
ယာဝ ဗျာတိ နိမိသတိ၊ တကြာပိ ရသတိ ဝယော။

၁၁၂။ တတ္ထတ္တနိ ဝတ’ပုဒ္ဓေ၊ ဝိနာဘာဝေ အသံသယေ။
ဘူတံ သေသံ ဒယိတဗ္ဗံ၊ ဝိတံ အနုနုသောစိယ”န္တိ။

၁-န သဟာမ (သိ၊ သျာ)၊ န သန္တန္ကာမ (ဣ)

တတ္ထ ဗဟူနံ ဝိဇ္ဇတိ ဘောတိတိ အယံ ဘောတိ အမေ့ ဆဇ္ဇေတွာ
 ဣဒါနိ အညေသံ ဗဟူနံ မတကသတ္တာနံ အန္တရေ ဝိဇ္ဇတိ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဗတိ။
 တေဟိ မေ ကိံ ဘဝိဿတိတိ တေဟိ မတကသတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ ဝတ္တမာနာ ဣဒါ-
 နေဝေသာ မယံ ကိံ ဘဝိဿတိ၊ တေဟိ ဝါ မတကသတ္တေဟိ အတိရေက-
 သမ္ပန္နဝသေနေသာ မယံ ကိံ ဘဝိဿတိ၊ ကာ နာမ ဘဝိဿတိ၊ ကိံ ဘရိယာ၊
 ဥဒါဟု ဘဂိနိတိ။ “တေဟိ မေက”န္တိပိ ပါဌော၊ တေဟိ မတကေဟိ
 သဒ္ဓိံ ဣဒမ္ပိ မေ ကဋ္ဌေဝရံ ဧကံ ဘဝိဿတိတိ အတ္ထော။ တဿွာတိ ယသ္မာ
 ဧသာ မတကေသု သင်္ခံ ဂတာ၊ မယံ သာ န ကိန္တိ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧတံ န
 သောစာမိ။

ယံ ယံ တဿာတိ ယံ ယံ တဿ အနုသောစနကဿ သတ္တဿ န ဝိဇ္ဇတိ
 နတ္ထိ၊ မတံ နိရုဒ္ဓံ၊ တံ တံ သစေ အနုသောစေယျာတိ အတ္ထော။ “ယဿာ”တိပိ
 ပါဌော၊ ယံ ယံ ယဿ န ဝိဇ္ဇတိ၊ တံ တံ သော အနုသောစေယျာတိ အတ္ထော။
 မစ္စုဝသံ ပတန္တိ^၁ ဧဝံ သန္တေ နိစ္စံ မစ္စုဝသံ ပတန္တိ^၂ ဂစ္ဆန္တိ အတ္တာနမေဝ
 အနုသောစေယျ၊ တေနဿ အသောစနကာလောယေဝ န ဘဝေယျာတိ
 အတ္ထော။

တတိယဂါထာယ န ဟေဝ ဌိတံ နာသီနံ၊ န သယာနံ န ပဒ္ဓရန္တိ ကဋ္ဌိ သတ္တံ
 အာယုသင်္ခါရော အနုဂစ္ဆတိတိ ပါဌသေသော။ တတ္ထ ပဒ္ဓရန္တိ^၃ ပရိဝတ္တေတွာ
 စရမာနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣမေ သတ္တာ စတုသုပိ ဣရိယာပထေသု
 ပမတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ အာယုသင်္ခါရာ ပန ရတ္ထိဉ္စ ဒိဝါ စ သဗ္ဗိရိယာပထေသု
 အပ္ပမတ္တာ အတ္တနော ခယဂမနကမ္မမေဝ ကရောန္တိတိ။ ယာဝ ဗျာတိတိ ယာဝ
 ဥဗ္ဗိသတိ။ အယဒ္ဓိ^၄ တသ္မိံ ကာလေ ဝေါဟာရော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယာဝ
 ဥဗ္ဗိသတိ စ နိမိသတိ စ၊ တကြာပိ ဧဝံ အပ္ပမတ္တကေ ကာလေ ဣမေသံ သတ္တာနံ
 ရသတိ^၅ ဝယော၊ တိသု ဝယေသု သော သော ဝယော ဟာယတေဝ န
 ဝဗုတိတိ။

တတ္ထတ္တနိ ဝတ'ပုဒ္ဓေတိ^၆ တတ္ထ ဝတ အတ္တနိ ပဒ္ဓေ^၇။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
 တသ္မိံ ဝတ ဧဝံ ရသမာနေ^၈ ဝယေ အယံ “အတ္တာ”တိ သင်္ချံ ဂတော
 အတ္တဘာဝေါ ပဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဝယေန^၉ အဗျော ဥပဗျော အပရိပုဏ္ဏောဝ

၁-ပတ္တန္တိ (သီ၊ သျာ)	၂-ပတ္တံ (သီ၊ သျာ)	၃-ပတ္တရန္တိ (သျာ၊ က)
၄-ယာဝ ပါတ် နိဗ္ဗိသတိတိ အယဒ္ဓိ (သီ)၊ ယာဝုပ္ပတ္တိ နိမိသတိတိ အယဒ္ဓိ (သျာ)		
၅-သရတိ (သီ၊ သျာ)	၆-ဝတပန္နေတိ (သျာ)	၇-ပန္နေ (သျာ)
၈-သရမာနေ (သီ၊ သျာ)		၉-ဝယော (က)

ဟောတိ။ ဧဝံ တတ္ထ ဣမသ္မိံ အတ္တနိ ပဒ္ဒေ ယော စေသ တတ္ထ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တာနံ သတ္တာနံ ဝိနာဘာဝေါ အသံသယော၊ တသ္မိံ ဝိနာဘာဝေဝိ အသံသယေ နိသံသယေ ယံ ဘူတံ သေသံ အမတံ ဇီဝမာနံ၊ တံ ဇီဝမာနမေဝ ဒယိတဗ္ဗံ ပိယာယိတဗ္ဗံ မေတ္တာယိတဗ္ဗံ၊ “အယံ သတ္တော အရောဂေါ ဟောတု အဗျာ- ပဇ္ဇော”တိ ဧဝံ တသ္မိံ မေတ္တာဘာဝနာ ကာတဗျာ။ ယံ ပနေတံ ဝိတံ ဝိဂတံ မတံ၊ တံ အနနုသောစိယံ န အနုသောစိတဗ္ဗန္တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော စတူဟိ ဂါထာဟိ အနိစ္စာကာရံ ဒီပေန္တော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ မဟာဇနော ပရိဗ္ဗာဇိကာယ သရီရကိစ္စံ အကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တမေဝ ပဝိသိတွာ ဈာနာဘိညာသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မ- လောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကုဋုမ္ပိကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သမ္ဗိလ္လဟာသိနိ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

အနနုသောစိယဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ကာဠုမာဟုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၂၉)

ယံ အန္ဓပါနဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဟတလာဘသက္ကာရံ ဒေဝဒတ္တံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တေန ဟိ တထာဂတေ အဋ္ဌာနကောပံ ဗန္ဓိတွာ ဓနုဂ္ဂဟေသု ပယောဇိတေသု နာဠာဂိရိဝိဿဇ္ဇနေန တဿ ဒေါသော ပါကဠော ဇာတော။ အထဿ ပဠပိတာနိ ဓုဝဘတ္တာဒီနိ မနုဿာ န ကရိံသု၊ ရာဇာပိ နံ န ဩလောကေသိ။ သော ဟတလာဘသက္ကာရော ကုလေသု ဝိညာပေတွာ ဘုဠန္တော ဝိစရိ။ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဠာပေသုံ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော ‘လာဘသက္ကာရံ ဥပ္ပါဒေဿာမိ’တိ ဥပ္ပန္နမ္ပိ ထိရံ ကာတုံ နာသက္ခိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဟတလာဘသက္ကာရော အဟောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဓနုဉ္ဇယေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ရာဇော နာမ သုကော အဟောသိ မဟာသရီရော ပရိပုဏ္ဏဂတ္တော၊ ကနိဋ္ဌော ပနဿ ပေါဋ္ဌပါဒေါ နာမ။ ဧကော လုဒ္ဒကော တေ ဒွေပိ ဇနေ ဗန္ဓိတွာ နေတွာ ဗာရာဏသီရညော အဒါသိ။ ရာဇာ ဥဘောပိ တေ သုဝဏ္ဏပဉ္စရေ ပက္ခိပိတွာ သုဝဏ္ဏတဋ္ဌကေန မဓုလာဇေ ခါဒါပေန္တော သက္ခဏေဒကံ ပါယေန္တော ပဋိဇဂ္ဂိ။ သက္ကာရော စ မဟာ အဟောသိ၊ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တာ အဟောသုံ။ အထေကော ဝနစရကော ကာဠဗာဟုံ နာမေကံ မဟာကာဠမက္ကဋံ အာနေတွာ ဗာရာဏသီရညော အဒါသိ။ တဿ ပစ္စာ အာဂတတ္တာ မဟန္တတရော လာဘသက္ကာရော အဟောသိ၊ သုကာနံ ပရိဟာယိ။ ဗောဓိသတ္တော တာဒိ- လက္ခဏယောဂတော န ကိဉ္စိ အာဟ၊ ကနိဋ္ဌော ပနဿ တာဒိလက္ခဏာဘာဝါ တံ မက္ကဋဿ သက္ကာရံ အသဟန္တော “ဘာတိက ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ ရာဇကုလေ သာဓုရသခါဒနိယာဒီနိ အမှာကမေဝ ဒေန္တိ၊ ဣဒါနိ ပန မယံ န လဘာမ၊ ကာဠဗာဟုမက္ကဋဿေဝ ဒေန္တိ၊ မယံ ဓနုဉ္ဇယရညော သန္တိကာ လာဘသက္ကာရံ အလဘန္တာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကိံ ကရိဿာမ၊ ဧဟိ အရညမေဝ ဂန္တော ဝသိဿာမာ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၃။ “ယံ အန္ဓပါနဿ ပုရေ လဘာမ၊
 တံ ဒါနိ သာခမိဂမေဝ ဂစ္ဆတိ။
 ဂစ္ဆာမ ဒါနိ ဝနမေဝ ရာဇ၊
 အသက္ကတာ စ’သ္မ ဓနုဉ္ဇယာယာ”တိ။

တတ္ထ ယံ အန္ဓပါနဿာတိ ယံ အန္ဓပါနံ အဿ ရညော သန္တိကာ။ ဥပယောဂတ္ထေ ဝါ သာမိဝစနံ။ ဓနုဉ္ဇယာယာတိ ကရဏတ္ထေ သမ္ပဒါန- ဝစနံ၊ ဓနုဉ္ဇယေန။ အသက္ကတာ စ’သ္မာတိ အန္ဓပါနံ န လဘာမ၊ ဣမိနာ စ န သက္ကတမှာတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ရာဇော ဒုဘိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၄။ “လာဘော အလာဘော ယသော အယသော စ၊
 နိန္ဒာ ပသံသာ စ သုခဉ္စ ဒုက္ခံ။
 ဧတေ အနိစ္စာ မနုဇေသု ဓမ္မာ၊
 မာ သောစိ ကိံ သောစသိ ပေါဋ္ဌပါဒါ”တိ။

တတ္ထ ယသောတိ ဣဿရိယပရိဝါရော။ အယသောတိ တဿာဘာဝေါ။ ဧတေတိ ဧတေ အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ မနုဇေသု အနိစ္စာ၊ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တာ

ဟုတွာပိ အပရေန သမယေန အပ္ပလာဘာ အပ္ပသက္ကာရာ^၁ ဟောန္တိ၊ နိစ္စ-
လာဘိနော နာမ န ဟောန္တိ။ ယသာဒိသုပိ ဒေသေ နယော။

တံ သုတွာ ပေါဠုပါဒေါ မက္ကဋေ ဥသုယံ အပနေတုံ အသက္ကောန္တော
တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၅။ “အဒ္ဓါ တုဝံ ပဏ္ဍိတကော’သိ ရာဓ၊
ဇာနာသိ အတ္ထာနိ အနာဂတာနိ။
ကထံ န သာခါမိဝံ ဒက္ခိဿာမ၊
နိဒ္ဓါဝိတံ ရာဇကုလတောဝ ဇမ္ဗ”န္တိ။

တတ္ထ ကထံ နူတိ ကေန န ခေါ ဥပါယေန။ ဒက္ခိဿာမာတိ^၂ ဒက္ခိဿာမ။
နိဒ္ဓါဝိတန္တိ နိဝုဠာပိတံ နိက္ကမုပိတံ^၃။ ဇမ္ဗန္တိ လာမကံ။

တံ သုတွာ ရာဇော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၁၆။ “စာလေတိ ကဏ္ဍံ ဘကုဋိံ ကရောတိ၊
မုဟံ မုဟံ ဘာယယတေ ကုမာရေ။
သယမေဝ တံ ကာဟတိ ကာဠုဗာဟု၊
ယေနာ’ရကာ ဌဿတိ အန္ဓပါနာ”တိ။

တတ္ထ ဘာယယတေ ကုမာရေတိ ရာဇကုမာရေ ဥတြာသေတိ။ ယေနာ’-
ရကာ ဌဿတိ အန္ဓပါနာတိ ယေန ကာရဏေန ဣမမှာ အန္ဓပါနာ ဒူရေ
ဌဿတိ၊ သယမေဝ တံ ကာရဏံ ကရိဿတိ၊ မာ တံ တေဿ ဖိန္နယိတိ
အတ္ထော။

ကာဠုဗာဟုပိ ကတိပါဟေနေဝ ရာဇကုမာရာနံ ပုရတော ဌတွာ ကဏ္ဍစလ-
နာဒိနိ ကရောန္တော ကုမာရေ ဘာယာပေသိ။ တေ ဘိတတသိတာ ပိဿရ-
မကံသု။ ရာဇော “ကိံ တေ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “နိက္ကမုထ န”န္တိ မက္ကဋံ
နိက္ကမုပေသိ။ သုကာနံ လာဘသက္ကာရော ပုန ပါကတိကော အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ကာဠုဗာဟု ဒေဝဒတ္ထော အဟောသိ၊ ပေါဠုပါဒေါ အာနန္ဒော၊ ရာဇော ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကာဠုဗာဟုဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁-အပ္ပေသက္ကာ (က)

၂-ဒက္ခာမာတိ (သျှာ)

၃-နိဒ္ဓါဝိတန္တိ နိစ္ဆါဒံ နိက္ကမိတံ (သိ)

၁၀-သီလဝိမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၀)

သီလံ ကိရေဝ ကလျာဏန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သီလ-
ဝိမံသကမြာဟ္မဏံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဒွေပိ ဝတ္ထုနိ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာနေဝ။
ဣမ ပန ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိရညော ပုရောဟိတော အဟောသိ။
သော အတ္တနော သီလံ ဝိမံသန္တော တိဏိ ဒိဝသာနိ ဟေရညိကဖလကတော^၁
ကဟာပဏံ ဂဏှိ။ တံ “စောရော”တိ ဂဟေတွာ ရညော ဒသေသု။ သော
ရညော သန္တိကေ ဌိတော—

၁၁၇။ “သီလံ ကိရေဝ ကလျာဏံ၊ သီလံ လောကေ အနုတ္တရံ။
ပဿ ဘောရဝိသော နာဂေါ၊ သီလဝါတိ န ဟညတိ”တိ—

ဣမာယ ပဌမဂါထာယ သီလံ ဝဏ္ဏေတွာ ရာဇာနံ ပဗ္ဗဇံ အနုဇာနာပေတွာ
ပဗ္ဗဇိတုံ ဂစ္ဆတိ။

အထေကသ္မိံ ဒိဝသေ သူနာပဏတော သေနော မံသပေသိံ ဂဟေတွာ
အာကာသံ ပက္ခန္တိ၊ တမညေ သကုဏာ ပရိဝါရေတွာ ပါဒနခတဏှကာဒီဟိ
ပဟရန္တိ။ သော တံ ဒုက္ခံ သဟိတုံ အသက္ကောန္တော မံသပေသိံ ဆဇ္ဇေသိ၊
အပရော ဂဏှိ။ သောပိ တထေဝ ဝိဂောဌိယမာနော ဆဇ္ဇေသိ၊ အထညော
ဂဏှိ။ ဧဝံ ယော ယော ဂဏှိ၊ တံ တံ သကုဏာ အနုဗန္တိံသု။ ယော ယော
ဆဇ္ဇေသိ၊ သော သော သုခိတော အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသ္မာ
“ဣမေ ကာမာ နာမ မံသပေသုပမာ၊ ဧတေ ဂဏှန္တာနံယေဝ ဒုက္ခံ၊
ဝိဿဇ္ဇေန္တာနံ သုခ”န္တိ စိန္တေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၈။ “ယာဝဒေဝ’ဿ’ဟူ ကိဉ္စိ၊ တာဝဒေဝ အခါဒိသု။
သင်္ဂမ္မ ကုလလာ လောကေ၊ န ဟိံသန္တိ အကိဉ္စန”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယာဝဒေဝ အဿ သေနဿ အဟု ကိဉ္စိ မုခေန ဂဟိတံ
မံသခဏှံ၊ တာဝဒေဝ နံ ဣမသ္မိံ လောကေ ကုလလာ သမာဂန္တာ အခါဒိံသု။
တသ္မိံ ပန ဝိဿဇ္ဇေ တမေနံ အကိဉ္စနံ နိပ္ပလိဗောဓိံ ပက္ခိံ သေသပက္ခိနော န
ဟိံသန္တိတိ။

သော နဂရာ နိက္ခမိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကသ္မိံ ဂါမေ သာယံ ဧကဿ
ဂေဟေ နိပဇ္ဇိ။ တတ္ထ ပန ပိင်္ဂလာ နာမ ဒါသိ “အသုကဝေလာယ အာဂစ္ဆေ-
ယျာသိ”တိ ဧကေန ပုရိသေန သဒ္ဓိံ သင်္ကေတမကာသိ။ သာ သာမိကာနံ

၁-ဟိရညဖလကတော (သီ၊ သျာ၊ က)

ပါဒေ ဓောဝိတွာ တေသု နိပဇ္ဇေသု တဿာဂမနံ ဩလောကေန္တိ ဥမ္မာရေ နိသိဒိတွာ “ဣဒါနိ အာဂမိဿတိ၊ ဣဒါနိ အာဂမိဿတိ”တိ ပဌမယာမမ္ပိ မဇ္ဈိမယာမမ္ပိ ဝိတိနာမေသိ။ ပစ္စုသသမယေ ပန “န သော ဣဒါနိ အာဂမိဿတိ”တိ ဆိန္နာသာ ဟုတွာ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ ဗောဓိသတ္တော ဣဒံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ “အယံ ဒါသိ ‘သော ပုရိသော အာဂမိဿတိ’တိ အာသာယတ္ထကံ ကာလံ နိသိန္နာ၊ ဣဒါနိဿ အနာဂမနဘာဝံ ဥတွာ ဆိန္နာသာ ဟုတွာ သုခံ သုပတိ။ ကိလေသေသု ဟိ အာသာ နာမ ဒုက္ခံ၊ နိရာသဘာဝေါ သုခ”န္တိ စိန္တေတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၉။ “သုခံ နိရာသာ သုပတိ၊ အာသာ ဖလဝတိ သုခါ။
အာသံ နိရာသံ ကတွာန၊ သုခံ သုပတိ ပိင်္ဂလာ”တိ။

တတ္ထ ဖလဝတိတိ ယဿံ အာသာယ ဖလံ လဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သာ တဿ ဖလဿ သုခတာယ သုခါ နာမံ။ နိရာသံ ကတွာနာတိ အနာသံ ကတွာ ဆိန္ဒိတွာ ပဇာဟိတွာတိ အတ္ထော။ ပိင်္ဂလာတိ သော ပိင်္ဂလဒါသိ ဣဒါနိ သုခံ သုပတိတိ။

သော ပုနဒိဝသေ တတော ဂါမာ အရညံ ပဝိသန္တော အရညေ ဧကံ တာပသံ ဈာနံ အပေတွာ နိသိန္နံ ဒိသ္မာ “ဣဓလောကေ စ ပရလောကေ စ ဈာနသုခတော ဥတ္တရိတရံ သုခံ နာမ နတ္ထိ”တိ စိန္တေတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၂၀။ “န သမာဓိပရော အတ္ထိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမိ စ။
န ပရံ နာပိ အတ္တာနံ၊ ဝိဟိံသတိ သမာဟိတော”တိ။

တတ္ထ န သမာဓိပရောဘိ သမာဓိတော ပရော အညော သုခဓမ္မော နာမ နတ္ထိတိ။

သော အရညံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗန္တံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာ ဥပ္ပါဒေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပုရောဟိတော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သီလဝီမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ကုဋ်ဒူသကဝဂ္ဂေါ တတိယော။

၄-ကောကိလဝဂ္ဂ

၁-ကောကိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၁)

ယော ဝေ ကာလေ အသမ္ပတ္တေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောကာလိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု တက္ကာရိယဇာတကေ ဝိတ္တာရိတမေဝ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အမစ္စော သြဝါဒကော^၁ အဟောသိ၊ ရာဇာ ဗဟုဘာဏီ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော “တဿ ဗဟုဘာဏီတံ နိသေဓေသာမိ”တိ ဧကံ ဥပမံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရတိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဥယျာနံ ဂတော မင်္ဂလသီလာပဋ္ဌေ နိသိဒိ၊ တဿုပရိ အဗ္ဗုရက္ခော အတ္ထိ။ တတြေကသ္မိ^၂ ကာကကုလာဝကေ ကာဠကောကိလာ အတ္ထနော အဏ္ဍကံ နိက္ခိပိတွာ အဂမာသိ။ ကာကီ တံ ကောကိလအဏ္ဍကံ ပဋိဇဂ္ဂိ၊ အပရဘာဂေ တတော ကောကိလပေါတကော နိက္ခမိ။ ကာကီ “ပုတ္တော မေ”တိ သညာယ မုခတုဏ္ဍကေန ဂေါစရံ အာဟရိတွာ တံ ပဋိဇဂ္ဂိ။ သော အဝိရူဠပက္ခော အကာလေယေဝ ကောကိလရဝံ ရဝိ။ ကာကီ “အယံ ဣဒါနေဝ တာဝ အညံ ရဝံ ရဝတိ၊ ဝဗုန္တော ကိ^၃ ကရိဿတိ”တိ တုဏ္ဍကေန ကောဋေတွာ မာရေတွာ ကုလာဝကာ ပါတေသိ။ သော ရညော ပါဒမူလေ ပတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ “ကိမေတံ သဟာယာ”တိ။ ဗောဓိသတ္တော “အဟံ ရာဇာနံ နိဝါရေတုံ^၂ ဧကံ ဥပမံ ပရိယေသာမိ၊ လဒ္ဓါ ဒါနိ မေ သာ”တိ စိန္တေတွာ “မဟာရာဇ အတိမုခရာ အကာလေ ဗဟုဘာဏီနော ဧဝရူပံ လဘန္တိ၊ အယံ မဟာရာဇ ကောကိလပေါတကော ကာကိယာ ပုဋ္ဌော အဝိရူဠပက္ခော အကာလေယေဝ ကောကိလရဝံ ရဝိ။ အထ နံ ကာကီ ‘နာယံ မမ ပုတ္တကော’တိ ဥတွာ မုခတုဏ္ဍကေန ကောဋေတွာ မာရေတွာ ကုလာဝကာ ပါတေသိ။ မနုဿာ ဝါ ဟောန္တု တိရစ္ဆာနာ ဝါ၊ အကာလေ ဗဟုဘာဏီနော ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ လဘန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၁။ “ယော ဝေ ကာလေ အသမ္ပတ္တေ၊ အတိဝေလံ ပဘာသတိ။
ဧဝံ သော နိဟတော သေတိ၊ ကောကိလာယိ^၃ ဝ အတြဇော။”

၁-တဿ အမစ္စရတနံ (သိ၊ သျာ) ၂-ဝိနေတုံ (ဣ)

- ၁၂၂။ န ဟိ သတ္ထံ သုနိသိတံ၊ ဝိသံ ဟလာဟလာမိဝ။
ဧဝံ နိကဋ္ဌေ ပါတေတိ၊ ဝါစာ ဒုဗ္ဘာသိတာ ယထာ။
- ၁၂၃။ တသ္မာ ကာလေ အကာလေ ဝါ၊ ဝါစံ ရက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော။
နာတိဝေလံ ပဘာသေယျ၊ အပိ အတ္တသမမ္ဘိ ဝါ။
- ၁၂၄။ ယော စ ကာလေ မိတံ ဘာသေ၊ မတိပုဗ္ဗော ဝိစက္ခဏော။
သဗ္ဗေ အမိတ္ထေ အာဒေတိ၊ သုပဏ္ဏော ဥရဂါမိဝါ”တိ။

တတ္ထ ကာလေ အသမ္ပတ္တေတိ အတ္တနော ဝစနကာလေ အသမ္ပတ္တေ။ အတိ-
ဂေလန္တိ ဝေလာတိက္ကန္တံ ကတွာ အတိရေကပ္ပမာဏံ ဘာသတိ။ ဟလာဟလာ-
မိဝါတိ ဟလာဟလံ ဣဝ။ နိကဋ္ဌေတိ တသ္မိယေဝ ခဏေ အပ္ပမတ္တကေ
ကာလေ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ သုနိသိတသတ္တဟလာဟလာဝိသတောပိ ခိပ္ပတရံ
ဒုဗ္ဘာသိတဝစနမေဝ ပါတေသိ၊ တသ္မာ။ ကာလေ အကာလေ ဝါတိ? ဝတ္ထု
ယုတ္တကာလေ စ အကာလေ စ ဝါစံ ရက္ခေယျ၊ အတိဝေလံ န ဘာသေယျ အပိ
အတ္တနာ သမေ နိန္ဒာနာကရဏေပိ ပုဂ္ဂလေတိ အတ္ထော။

မတိပုဗ္ဗောတိ မတိ ပုရေစာရိကံ ကတွာ ကထနေန မတိပုဗ္ဗော။ ဝိစက္ခ-
ဏောတိ ဉာဏေန ဝိစာရေတွာ အတ္ထဝိန္ဒနပုဂ္ဂလော ဝိစက္ခဏော နာမ။ ဥရဂါ-
မိဝါတိ ဥရဂံ ဣဝ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ သုပဏ္ဏော သမုဒ္ဓိ ခေါဘေတွာ
မဟာဘောဂံ ဥရဂံ အာဒေတိ ဂဏှာတိ၊ အာဒိယိတွာ စ တံဇဏညေဝ နံ
သိမ္ဗလိ အာရောပေတွာ မံသံ ခါဒတိ၊ ဧဝမေဝ ယော မတိပုဗ္ဗံမော
ဝိစက္ခဏော ဝတ္ထု ယုတ္တကာလေ မိတံ ဘာသတိ၊ သော သဗ္ဗေ အမိတ္ထေ
အာဒေတိ ဂဏှာတိ၊ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္ထေတိတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ မိတဘာဏီ
အဟောသိ၊ ယသဉ္ဇဿ ဝဇေတွာ မဟန္တတရံ အဒါသိ။

သက္ကာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိက္ခာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ကောကိလပေါတကော ကောကာလိကော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကောကိလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဋ္ဌမာ။

၂-ရထလဋ္ဌိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၂)

အပိ ဟန္တိာ ဟတော မြူတိ ဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကော-
 သလရညော ပုရောဟိတံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ ရထေန အတ္တနော
 ဘောဂဂါမံ ဂစ္ဆန္တော သမ္ဗာဓေ မဂ္ဂေ ရထံ ပါဇေန္တော ဧကံ သကဋသတ္တံ ဒိသ္မာ
 “တုမှာကံ သကဋံ အပနေထာ”တိ ဂစ္ဆန္တော သကဋေ အနပနိယမာနေ ကုဇ္ဇိတွာ
 ပတောဒလဋ္ဌိယာ ပုရိမသကဋေ သာကဋိကဿ ရထဓုရေ ပဟရိ။ သာ ရထဓုရေ
 ပဋိဟတာ နိဝတ္တိက္ခာ တဿေဝ နလာဋံ ပဟရိ၊ တာဝဒေဝဿ နလာဋေ ဂဏ္ဍော
 ဥဋ္ဌဟိ။ သော နိဝတ္တိတွာ “သာကဋိကေဟိ ပဟဋောမ္ပိ”တိ ရညော အာရောစေသိ။
 သာကဋိကေ ပက္ခောသာပေတွာ ဝိနိစ္ဆိနန္တော တဿေဝ ဒေါသံ အဒ္ဓသံသု။
 အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာပုသော ရညော
 ကိရ ပုရောဟိတော ‘သာကဋိကေဟိ ပဟဋောမ္ပိ’တိ အဋ္ဌံ ကရောန္တော
 သယမေဝ ပရဇ္ဇိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ
 ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ
 ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဧဝရူပံ အကာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 တဿေဝ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စော အဟောသိ။ အထ ရညော ပုရောဟိတော ရထေန
 အတ္တနော ဘောဂဂါမံ ဂစ္ဆန္တောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ ဣဓ ပန တေန
 ရညော အာရောစိတေ ရာဇာ သယံ ဝိနိစ္ဆယေ နိသိဒိတွာ သာကဋိကေ
 ပက္ခောသာပေတွာ ကမ္မံ အသောဓေတွာဝ “တုမှေဟိ မမ ပုရောဟိတံ
 ကောဋေတွာ နလာဋေ ဂဏ္ဍော ဥဋ္ဌာပိတော”တိ ဝတွာ “သဗ္ဗဿဟရဏံ
 တေသံ ကရောထာ”တိ အာဟ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “တုမှေ မဟာရာဇ
 ကမ္မံ အသောဓေတွာဝ ဧတေသံ သဗ္ဗဿံ ဟရာပေထ၊ ဧကစ္စေ ပန အတ္တနာဝ
 အတ္တာနံ ပဟရိတွာပိ ‘ပရေန ပဟဋမှာ’တိ ဝဒန္တိ၊ တသ္မာ အဝိစိနိတွာ ကာတုံ
 န ယုတ္တံ၊ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေန နာမ နိသာမေတွာ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဌတိ”တိ ဝတွာ
 ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ။

၁၂၅။ “အပိ ဟန္တိာ ဟတော မြူတိ၊ ဇေတွာ ဇိတောတိ ဘာသတိ။
 ပုဗ္ဗမက္ခာယိနော ရာဇ၊ အညဒတ္ထု န သဒ္ဓဟေ။

၁၂၆။ တသ္မာ ပဏ္ဍိတဇာတိယော၊ သုဏေယျ ဣတရဿပိ။
 ဥဘိန္နံ ဝစနံ သုတွာ၊ ယထာ ဓမ္မော တထာ ကရေ။

၁၂၇။ အလသော ဂိဟိ ကာမဘောဂီ န သာဓု၊
အသညတော ပဗ္ဗဇိတော န သာဓု။
ရာဇာ န သာဓု အနိသမ္မကာရီ၊
ယော ပဏ္ဍိတော ကောဓနော တံ န သာဓု။

၁၂၈။ နိသမ္မ ခတ္တိယော ကယိရာ၊ နာ'နိသမ္မ ဒိသမ္ပတိ။
နိသမ္မကာရိနော ရာဇံ၊ ယသော ကိတ္တိ စ ဝေဒတိ"တိ။

တတ္ထ အပိ ဟန္တာတိ အပိ ဧကော အတ္တနာဝံ အတ္တာနံ ဟန္တာ “ပရေန ပဟဇ္ဇောမ္ပိ”တိ မြူတိ ကထေတိ။ ဇေတွာ ဇိတောတိ သယံ ဝါ ပန ပရံ ဇိတွာ “အဟံ ဇိတောမ္ပိ”တိ ဘာသတိ။ အညဒတ္ထူတိ မဟာရာဇ ပုဗ္ဗမေဝ ရာဇကုလံ ဝန္တာ အက္ခာယန္တဿ ပုဗ္ဗမက္ခာယိနော အညဒတ္ထု န သဒ္ဓဟေ၊ ဧကံသေန ဝစနံ န သဒ္ဓဟေယျ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ ပဌမတရံ အာဝန္တာ ကထေန္တဿ ဧကံသေန ဝစနံ န သဒ္ဓဟာတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ။ ယထာ ဓမ္မောတိ ယထာ ဝိနိစ္ဆယသဘာဝေါ ဌိတော၊ တထာ ကရေယျ။

အသညတောတိ ကာယာဒီဟိ အသညတော ဒုဿီလော။ တံ န သာဓုတိ ယံ တဿ ပဏ္ဍိတဿ ဣဏဝတော ပုဂ္ဂလဿ အာဓာနဂ္ဂါဟိဝသေန၊ ဒဠိကောပသင်္ခါတံ ကောဓနံ၊ တံ န သာဓု။ နာ'နိသမ္မာတိ န အနိသာမေတွာ။ ဒိသမ္ပတိတိ ဒိသာနံ ပတိ မဟာရာဇ။ ယသော ကိတ္တိ စာတိ ဣဿရိယပရိဝါရော စေဝ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ စ ဝေဒတိတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆိနိ၊ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆိယမာနေ မြာဟ္မဏဿေဝံ ဒေါသော ဇာတောတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မြာဟ္မဏောံ ဧတရဟိ မြာဟ္မဏောဝံ အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ရထလဠိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၁-ရညော (သိ၊ သျာ) ၂-အဒ္ဓါနဂ္ဂါဟိဝသေန (သျာ)၊ အဒ္ဓာနဂ္ဂါဟိဝသေန (ဣ)
ဇာတက-ဋ ၃-၇

၃-ပက္ကဂေါဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၃)

တဒေဝ မေ တွန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဋုဗ္ဗိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဣဓ ပန တေသံ ဥဒ္ဓါရံ သာဓေတွာ အာဂစ္ဆန္တာနံ အန္တရာမဂ္ဂေ လုဒ္ဒကော “ဥဘောပိ ခါဒထာ”တိ ဧကံ ပက္ကဂေါဇံ အဒါသိ။ သော ပုရိသော ဘရိယံ ပါနိယတ္ထာယ ပေသေတွာ သဗ္ဗံ ဂေါဇံ ခါဒိတွာ တဿာ အာဂတကာလေ “ဘဒ္ဒေ ဂေါဇာ ပလာတာ”တိ အာဟ။ သာရု သာမိ ပက္ကဂေါဇာယ ပလာယန္တိယာ ကိံ သက္ကာကာတုန္တိ။ သာ ဇေတဝနေ ပါနိယံ ပိဝိတွာ သတ္ထု သန္တိကေ နိသိန္ဓာ သတ္တာရာ “ကိံ ဥပါသိကေ အယံ တေ ဟိတကာမော သသိနေဟော ဥပကာရကော”တိ ပုစ္ဆိတာ “ဘန္တေ အဟံ ဧတဿ ဟိတကာမာ သသိနေဟာ၊ အယံ ပန မယိ နိသိနေဟော”တိ အာဟ။ သတ္တာ “ဟောတု မာ စိန္တယိ၊ ဧဝံ နာမေသ ကရောတိ။ ယဒါ ပန တေ ဂုဏံ သရတိ၊ တဒါ တုယုမေဝ သဗ္ဗိသရိယံ ဒေတိ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ ဣဓ ပန တေသံ နိဝတ္တန္တာနံ အန္တရာမဂ္ဂေ လုဒ္ဒကော ကိလန္တဘာဝံ ဒိသ္မာ “ဒွေပိ ဇနာ ခါဒထာ”တိ ဧကံ ပက္ကဂေါဇံ အဒါသိ။ ရာဇဒိတာ တံ ဝလ္လိယာ ဗန္ဓိတွာ အာဒါယ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တေ ဧကံ သရံ ဒိသ္မာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္ပ အဿတ္ထမူလေ နိသိဒိံသု။ ရာဇပုတ္တော “ဂစ္ဆ ဘဒ္ဒေ သရတော ပဒုမိနိပတ္တေန ဥဒကံ အာဟရ၊ မံသံ ခါဒိဿာမာ”တိ အာဟ။ သာ ဂေါဇံ သာခါယ လဂ္ဂေတွာ ပါနိယတ္ထာယ ဂတာ။ ဣတရော သဗ္ဗံ ဂေါဇံ ခါဒိတွာ အဂ္ဂနဂုံဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ပရမ္ပုခေါ နိသိဒိ။ သော တာယ ပါနိယံ ဂဟေတွာ အာဂတာယ “ဘဒ္ဒေ ဂေါဇာ သာခါယ ဩတရိတွာ ဝဗ္ဗိကံ ပါဝိသိ၊ အဟံ ဓာဝိတွာ အဂ္ဂနဂုံဋ္ဌံ အဂ္ဂဟေသိ၊ ဂဟိတဋ္ဌာနံ ဟတ္ထေယေဝ ကတွာ ဝိသိန္တိတွာ ဗိလံ ပဝိဋ္ဌာ”တိ အာဟ။ ဟောတု ဒေဝ၊ ပက္ကဂေါဇာယ ပလာယန္တိယာ ကိံ ကရိဿာမ၊ ဧဟိ ဂစ္ဆာမာတိ။ တေ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ဗာရာဏသိံ အဂမံသု။

ရာဇပုတ္တော ရဇံ ပတွာ တံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနမတ္ထေ ဌပေသိ၊ သက္ကာရသမ္မာနော ပနဿာ နတ္ထိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿာ သက္ကာရံ ကာရေတုကာမော ရညော သန္တိကေ ဌတွာ “နနု မယံ အယျေ တုမှာကံ သန္တိကာ ကိဗ္ဗိ န လဘာမ၊ ကိံ နော န ဩလောကေထာ”တိ အာဟ။ တာတ အဟမေဝ

ရညော သန္တိကာ ကိဉ္စိ န လဘာမိ၊ တုယံ ကိံ ဒဿာမိ၊ ရာဇာပိ မယံ ဣဒါနိ
ကိံ ဒဿတိ၊ သော အရညတော အာဂမနကာလေ ပက္ကဂေါဓံ ဧကကောဝ
ခါဒိတိ။ အယျေ န ဒေဝေါ ဧဝရူပံ ကရိဿတိ၊ မာ ဧဝံ အဝစုတ္တာတိ။ အထ
နံ ဒေဝီ “တုယံ တံ တာတ န ပါကဋံ၊ ရညောယေဝ မယုဉ္စ ပါကဋံ” န္တိ ဝတွာ
ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၉။ “တဒေဝ မေ တံ ဝိဒိတော၊ ဝနမဇ္ဈေ ရထေသဘ။
ယဿ တေ ခဂ္ဂဗဒ္ဓဿ၊ သန္ဓဒ္ဓဿ တိရိဋ္ဌိနော။
အဿတ္တဒုမသာခါယ၊ ပက္ကဂေါဇော ပလာယထာ” တိ။

တတ္ထ တဒေဝါတိ တသ္မိံယေဝ ကာလေ “အယံ မယံ အဒါယကော” တိ ဧဝံ
တံ ဝိဒိတော၊ အညေ ပန တဝ သဘာဝံ န ဇာနန္တိတိ အတ္ထော။ ခဂ္ဂဗဒ္ဓဿာတိ
ဗဒ္ဓခဂ္ဂဿ။ တိရိဋ္ဌိနောတိ တိရိဋ္ဌဝတ္တနိဝတ္တဿ မဂ္ဂါဂမနကာလေ။
ပက္ကဂေါဇောတိ အင်္ဂါရပက္ကာ ဂေါဇော ပလာယထာတိ။

ဧဝံ ရညော ကတဒေါသံ ပရိသမဇ္ဈေ ပါကဋံ ကတွာ ကထေသိ။ တံ သုတွာ
ဗောဓိသတ္ထော “အယျေ ဒေဝဿ အပ္ပိယကာလတော ပဘုတိ ဥဘိန္ဒုမ္ပိ
အဖာသုကံ ကတွာ ကသ္မာ ဣဓ ဝသထာ” တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃၀။ “နမေ နမန္တဿ ဘဇေ ဘဇန္တံ၊
ကိစ္စာနုကုဗ္ဗဿ ကရေယျ ကိစ္စံ။
နာနတ္ထကာမဿ ကရေယျ အတ္ထံ၊
အသမ္ဘဇန္တမ္ပိ န သမ္ဘဇေယျ။

၁၃၁။ စဇေ စဇန္တံ ဝနထံ န ကယိရာ၊
အပေတစိတ္တေန န သမ္ဘဇေယျ။
ဒိဇော ဒုမံ ဒိဏဖလန္တိ ဥတွာ၊
အညံ သမေက္ခေယျ မဟာ ဟိ လောကော” တိ။

တတ္ထ နမေ နမန္တဿာတိ ယော အတ္တနိ မုဒုစိတ္တေန နမတိ၊ တဿေဝ
ပဋိနမေယျ။ ကိစ္စာနုကုဗ္ဗဿာတိ အတ္တနော ဥပ္ပန္တံ ကိစ္စံ အနုကုဗ္ဗန္တဿေဝ။
အနတ္ထကာမဿာတိ အဝဇိကာမဿ။ ဝနထံ န ကယိရာတိ တသ္မိံ စဇန္တေ
တဏှာသ္မေဟံ န ကရေယျ။ အပေတစိတ္တေနာတိ အပဂတစိတ္တေန ဝိရတ္တ-
စိတ္တေန။ န သမ္ဘဇေယျာတိ န သမာဂစ္ဆေယျ။ အညံ သမေက္ခေယျာတိ

အညံ ဩလောကေယျ၊ ယထာ ဒိဇော ဒိဏဖလံ ခုမံ ရုက္ခံ ဥဟွာ အညံ ဖလဘရိတံ ရုက္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ တထာ ဒိဏရာဂံ ပုရိသံ ဥဟွာ အညံ သသိနေဟံ ဥပဂစ္ဆေယျာတိ အဓိပ္ပာယ်။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တေ ကထေန္တေ ဧဝ တဿာ ဂုဏံ သရိတွာ “ဘဒ္ဒေ ဧတ္တကံ ကာလံ တဝ ဂုဏံ န သလ္လက္ခေသိ”၊ ပဏ္ဍိတဿယေဝ ကထာယ သလ္လက္ခေသိ”၊ မမ အပရာဓံ သဟန္တိယာ ဣဒံ သကလရဇ္ဇံ တုယုမေဝ ဒဗ္ဗိ”တိ ဝတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၃၂။ “သော တေ ကရိသံာမိ ယထာနုဘာဝံ၊
ကတညုတံ ခတ္တိယေ ပေက္ခမာနော။
သဗ္ဗဉ္စ တေ ဣဿရိယံ ဒဒါမိ၊
ယဿိ’စ္ဆသီ တဿ တုဝံ ဒဒါမိ”တိ။

တတ္ထ သောတိ သော အဟံ။ ယထာနုဘာဝန္တိ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ။ ယဿိ’စ္ဆသီတိ ယဿ ဣစ္ဆသိ၊ တဿ ဣဒံ ရဇ္ဇံ အာဒိ’ ကတွာ ယံ တံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဒဒါမိတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ ရာဇာ ဒေဝိယာ သဗ္ဗိဿရိယံ အဒါသိ၊ “ဣမိနာဟံ ဧတိဿာ ဂုဏံ သရာပိတော”တိ ပဏ္ဍိတဿပိ မဟန္တိ ဣဿရိယံ အဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥဘော ဇယမ္ပတိကာ သောတာ-ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ’သု။ တဒါ ဇယမ္ပတိကာ ဧတရဟိ ဇယမ္ပတိကာဝ အဟေသုံ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ပက္ကဂေါဓဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ရာဇောဝါဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၄)

ဂဝံ စေ တရမာနာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ရာဇောဝါဒိ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု တေသကုဏဇာတကေ၊ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဣမ ပန သတ္တာ “မဟာရာဇ ပေါရာဏကရာဇာနောပိ ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတွာ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တာ သဂ္ဂပုရံ ပူရယမာနာ ဂမိ’သု”တိ ဝတွာ ရညာ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

၁-သလ္လက္ခိတံ (က)၊ သလ္လက္ခေတွာ (သျှာ) ၂-၃၆-၁-ပိဋေ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟုဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သိက္ခိတသဗ္ဗသိပ္ပေါ ဣသိပဗ္ဗဇံ
ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ရမဏီယေ ဟိမဝန္တ-
ပဒေသေ ဝနမူလဖလာဟာရော ဝိဟာသိ။ အထ ရာဇာ အဂုဏပရိယေသကော
ဟုတွာ “အတ္ထိ န ခေါ မေ ကောစိ အဂုဏံ ကထေန္တော”တိ ပရိယေသန္တော
အန္တောဇနေ စ ဗဟိဇနေ စ အန္တောနဂရေ စ ဗဟိနဂရေ စ ကဗ္ဗိ အတ္တနော
အဝဏ္ဏဝါဒိံ အဒိသ္မာ “ဇနပဒေ န ခေါ ကထ”န္တိ အညာတကဝေသေန ဇနပဒံ
စရိ။ တတြာပိ အဝဏ္ဏဝါဒိံ အပဿန္တော အတ္တနော ဂုဏကထမေဝ သုတွာ
“ဟိမဝန္တပဒေသေ န ခေါ ကထ”န္တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဝိစရန္တော ဗောဓိ-
သတ္တဿ အဿမံ ပတွာ တံ အဘိဝါဒေတွာ ကတပဋိသန္တာရော ဧကမန္တံ
နိသိဒိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္ထော အရညတော ပရိပက္ကာနိနိဂြောဓေလာနိ အာဟရိတွာ
ပရိဘုဉ္ဇိ၊ တာနိ ဟောန္တိ မဓုရာနိ ဩဇဝန္တာနိ သက္ခရစုဏ္ဏသမရသာနိ။ သော
ရာဇာနမ္ပိ အာမန္တေတွာ “ဣမံ မဟာပုည နိဂြောဓပက္ကဖလံ ခါဒိတွာ ပါနိယံ
ဝိဝါ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာ ကတွာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ “ကိံ န ခေါ
ဘန္တေ ဣမံ နိဂြောဓပက္ကံ အတိ ဝိယ မဓုရ”န္တိ။ မဟာပုည နူန ရာဇာ ဓမ္မေန
သမေန ရဇံ ကာရေတိ၊ တေနတံ မဓုရန္တိ။ ရညော အဓမ္မိကကာလေ အမဓုရံ
န ခေါ ဘန္တေ ဟောတိတိ။ အာမ မဟာပုည၊ ရာဇုသု အဓမ္မိကေသု တေလမဓု-
ဖာဏိတာဒိနိပိ ဝနမူလဖလာနိပိ အမဓုရာနိ ဟောန္တိ နိရောဇာနိ၊ န ကေဝလံ
ဧတာနိ၊ သကလမ္ပိ ရဋ္ဌံ နိရောဇံ ကသဋ္ဌံ ဟောတိ။ တေသု ပန ဓမ္မိကေသု
သဗ္ဗာနိ တာနိ မဓုရာနိ ဟောန္တိ ဩဇဝန္တာနိ၊ သကလမ္ပိ ရဋ္ဌံ ဩဇဝန္တမေဝ
ဟောတိတိ။ ရာဇာ “ဧဝံ ဘဝိဿတိ ဘန္တေ”တိ အတ္တနော ရာဇဘာဝံ
အဇာနာပေတွာဝ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တာ “တာပသဿ ဝစနံ
ဝိမံသိဿာမီ”တိ အဓမ္မေန ရဇံ ကာရေတွာ “ဣဒါနိ ဇာနိဿာမီ”တိ ကိဉ္စိ
ကာလံ ဝိတိနာမေတွာ ပုန တတ္ထ ဂန္တာ တံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။

ဗောဓိသတ္ထောပိဿ တထေဝ ဝတွာ နိဂြောဓပက္ကံ အဒါသိ၊ တံ တဿ
တိတ္ထကရသံ အဟောသိ။ ရာဇာ “အမဓုရံ နိရသ”န္တိ သဟ ခေဋ္ဌေန ဆဇ္ဇေတွာ
“တိတ္ထကံ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္ထော “မဟာပုည နူန ရာဇာ
အဓမ္မိကော ဘဝိဿတိ။ ရာဇုနဗ္ဗိ အဓမ္မိကကာလေ အရညေ ဖလာဖလံ အာဒိံ
ကတွာ သဗ္ဗံ အမဓုရံ နိရောဇံ ဇာတ”န္တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃၃။ “ဂဝံ စေ တရမာနာနံ၊ ဇိမံ ဂစ္ဆတိ ပုဂံဝေါ။
သဗ္ဗာ တာ ဇိမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ နေတ္ထေ ဇိမံ ဂတေ သတိ။

၁၃၄။ ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ သေဠသမ္ပတော။
သော စေ အဓမ္မံ စရတိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။
သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ ဒုခံ သေတိ၊ ရာဇာ စေ ဟောတိ အဓမ္မိကော။

၁၃၅။ ဂဝံ စေ တရမာနာနံ၊ ဥဇုံ ဂစ္ဆတိ ပုဂံဝေါ။
သဗ္ဗာ ဂါဝိ ဥဇုံ ယန္တိ၊ နေတ္ထေ ဥဇုံ ဂတေ သတိ။

၁၃၆။ ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ သေဠသမ္ပတော။
သော သစေ ဓမ္မံ စရတိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။
သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ သုခံ သေတိ၊ ရာဇာ စေ ဟောတိ ဓမ္မိကော”တိ။

တတ္ထ ဂဝန္တိ ဂုန္တံ။ တရမာနာနန္တိ နဒိံ ဩတရန္တာနံ။ ဇိပုန္တိ ကုဋီလံ ဝက်ံ။
နေတ္ထေတိ နာယကေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ ဂဝဇေဠကေ ဥသဘေ ပုဂံဝေ။
ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာတိ ဣတရေ သတ္တာ ပုရေတရမေဝ အဓမ္မံ စရန္တိတိ
အတ္ထော။ ဒုခံ သေတိတိ န ကေဝလံ သေတိ၊ စတုသုပိ ဣရိယာပထေသု
ဒုက္ခမေဝ ဝိန္ဒတိ။ အဓမ္မိကောတိ ယဒိ ရာဇာ ဆန္ဒာဒိအဂတိဂမနဝသေန
အဓမ္မိကော ဟောတိ။ သုခံ သေတိတိ သစေ ရာဇာ အဂတိဂမနံ ပဟာယ
ဓမ္မိကော ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ စတုသု ဣရိယာပထေသု သုခပုတ္တမေဝ
ဟောတိတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မံ သုတွာ အတ္ထနော ရာဇဘာဝံ ဇာနာပေတွာ
“ဘန္တေ ပုဗ္ဗေ နိဂြောပေက္ကံ အဟမေဝ မရရံ ကတွာ တိတ္ထကံ အကာသိံ၊
ဣဒါနိ ပုန မရရံ ကရိဿံမိ”တိ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္တိတွာ နဂရံ ဂန္တော ဓမ္မေန ရဇံ
ကာရေန္တော သဗ္ဗံ ပဋိပါကတိကံ အကာသိံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ရာဇာ အာနန္တော အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။
ရာဇောဝါဒဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္တာ။

၅-ဇမ္ဗုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၅)

မြဟာ ပဝေဓကယော သောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ သုဂတာလယကရဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္တာရိတမေဝ၊ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ သတ္တာရာ “သာရိပုတ္တ ဒေဝဒတ္တော တုမေ ဒိသ္မာ ကိံ အကာသိ”တိ ဝုတ္တော ထေရော အာဟ “ဘန္တေ သော တုမှာကံ အနုကရောန္တော မမ ဟတ္ထေ ဗိဇနိံ ဒဟ္တာ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ ကောကာလိကော ဥရေ ဇဏ္ဍနာ ပဟရိ၊ ဣတိ သော တုမှာကံ အနုကရောန္တော ဒုက္ခံ အနုဘဝိ”တိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “န ခေါ သာရိပုတ္တ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မမ အနုကရောန္တော ဒုက္ခံ အနုဘောတိ၊ ပုဗ္ဗေပေသ အနုဘောသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သီဟယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဟိမဝန္တေ ဂဟာယံ ဝသန္တော ဧကဒိဝသံ မဟိံသံ ဝဓိတွာ မံသံ ခါဒိတွာ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ဂဟံ အာဂစ္ဆတိ။ ဧကော သိင်္ဂါလော တံ ဒိသ္မာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တော ဥရေန နိပဇ္ဇိ။ “ကိံ ဇမ္ဗုကာ”တိ စ ဝုတ္တေ “ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ တံ ဘဒ္ဒန္တေ”တိ အာဟ။ သီဟော “တေန ဟိ ဧဟိ”တိ တံ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ နေတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ မံသံ အာဟရိတွာ ပေါသေသိ။ တဿ သီဟဝိဿာသေန ထူလသရီရတံ ပတ္တဿ ဧကဒိဝသံ မာနော ဥပဇ္ဇိ။ သော သိဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “အဟံ သာမိ နိစ္စကာလံ တုမှာကံ ပလိဗောဓော၊ တုမေ နိစ္စံ မံသံ အာဟရိတွာ မံ ပေါသေထ၊ အဇ္ဇ တုမေ ဣဓေဝ ဟောထ၊ အဟံ ဧကံ ဝါရဏံ ဝဓိတွာ မံသံ ခါဒိတွာ တုမှာကမ္ပိ အာဟရိဿာမိ”တိ။ သီဟော “မာ တေ ဇမ္ဗုက ဧတံ ရုစ္စိ၊ န တံ ဝါရဏံ ဝဓိတွာ မံသါဒကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော၊ အဟံ တေ ဝါရဏံ ဝဓိတွာ ဒဿာမိ၊ ဝါရဏော နာမ မဟာကာယော ပဝေဓကယော၊ မာ ဝါရဏံ^၁ ဂဏှိ၊ မမ ဝစနံ ကရောဟိ”တိ ဝတွာ ပဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ။

၁၃၇။ “မြဟာ ပဝေဓကယော သော၊ ဒိဿဒါဋ္ဌော စ ဇမ္ဗုကာ။
န တံ တတ္ထ^၂ ကုလေ ဇာတော၊ ယတ္ထ ဂဏှန္တိ ကုဇရ^၃န္တိ။”

တတ္ထ မြဟာတိ မဟန္တော။ ပဝေဓကယောတိ ဥဒ္ဓံ ဥဂ္ဂတကာယော^၄။
ဒိဿဒါဋ္ဌောတိ ဒိဿဒန္တော တေဟိ^၅ ဒန္တေဟိ တုမှာဒိသေ ပဟရိတွာ

၁-ဝိလောမံ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-တမ္ပိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)
၃-ပဝေဓဥဂ္ဂတကာယော (သီ၊ သျာ) ၄-ယေဟိ (က)

ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေတိ။ ယတ္တာတိ ယသ္မိံ သီဟကုလေ ဇာတာ မတ္တဝါရဏံ ဂဏှန္တိ၊ တံ န တတ္ထ ဇာတော၊ သိင်္ဂါလကုလေ ပန ဇာတောသီတိ အတ္ထော။

သိင်္ဂါလော သီဟေန ဝါရိတောယေဝ ဂုဟာ နိက္ခမိတွာ တိက္ခတ္ထံ၊ “ဗုက္က ဗုက္ကာ”တိ^၁ သိင်္ဂါလိကံ နဒံ နဒိတွာ ပဗ္ဗတကုဋေ ဌိတော ပဗ္ဗတပါဒံ ဩလော- ကေန္တော ဧကံ ကာဋ္ဌဝါရဏံ ပဗ္ဗတပါဒေန အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ဥလ္လဗိတွာ “တဿ ကုမ္ဘေ ပတိဿာမိ”တိ ပရိဝတ္တိတွာ ပါဒမူလေ ပတိ။ ဝါရဏော ပုရိမပါဒံ ဥက္ခိပိတွာ တဿ မတ္တကေ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ သီသံ ဘိဇ္ဇိတွာ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ဇာတံ။ သော တတ္ထေဝ အနုတ္တုနန္တော သယိ၊ ဝါရဏော ကောဉ္ဇနာဒံ ကရောန္တော ပက္ကာမိ။ ဗောဓိသတ္ထော ဂန္တော ပဗ္ဗတမတ္တကေ ဌိတော တံ ဝိနာသပ္ပတ္တံ ဒိသ္မာ “အတ္တနော မာနံ နိဿာယ နဋ္ဌော သိင်္ဂါလော”တိ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃၈။ “အသီဟော သီဟမာနေန၊ ယော အတ္တာနံ ဝိကုဗ္ဗတိ။
ကောတ္ထုဝ ဂဇမာသဇ္ဇ၊ သေတိ ဘူမျာ အနုတ္တုနံ။

၁၃၉။ ယသသိနော ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ၊
သဉ္ဇာတခန္ဓဿ မဟဗ္ဗလဿ။
အသမေက္ခိယ ထာမဗလူပပတ္တိံ၊
သ သေတိ နာဂေန ဟတော’ယံ ဇမ္ဗုကော။

၁၄၀။ ယော စီမ ကမ္မံ ကုရုတေ ပမာယ၊
ထာမဗ္ဗလံ အတ္တနိ သံဝိဒိတွာ။
ဇပေေန မန္တေန သုဘာသိတေန၊
ပရိက္ခဝါ သော ဝိပုလံ ဇိနာတိ”တိ။

တတ္ထ ဝိကုဗ္ဗတိတိ ပရိဝတ္တေတိ။ ကောတ္ထုဝါတိ^၂ သိင်္ဂါလော ဝိယ။ အနုတ္တုနန္တိ အနုတ္တုနန္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ အယံ ကောတ္ထု မဟန္တံ ဂဇံ^၃ ပတွာ အနုတ္တုနန္တော ဘူမိယံ သေတိ၊ ဧဝံ ယော အညော ဒုဗ္ဗလော ဗလဝတာ ဝိဂ္ဂဟံ ကရောတိ၊ သောပိ ဧဝရူပေါဝ ဟောတိတိ။

ယသသိနောတိ ဣဿရိယဝတော။ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿာတိ ကာယဗလေန စ ဉ္ဇာဏဗလေန စ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ။ သဉ္ဇာတခန္ဓဿာတိ သုသဏ္ဍိတမဟာခန္ဓဿ။

၁-ဟုက္က ဟုက္ကာတိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ကုဋ္ဌဝါတိ (သီ၊ သျာ)
၃-ဝေဒနံ (သီ၊ သျာ၊ က)

မဟဗ္ဗလဿာတိ မဟာထာမဿ။ ထာမဗလူပပတ္တိန္တိ ဧဝရူပဿ သီဟဿ ထာမသင်္ခါတံ ဗလဇ္ဇေဝ သီဟဇာတိသင်္ခါတံ ဥပပတ္တိန္တိ အဇာနိတွာ၊ ကာယထာမဉ္စ ဉာဏဗလဉ္စ သီဟဥပပတ္တိန္တိ အဇာနိတွာတိ အတ္ထော။ သ သေတိတိ အတ္တာနမ္ပိ သီဟေန သဒိသံ မညမာနော သော အယံ ဇမ္ဗုကော နာဂေန ဟတော မတသယနံ သေတိ။

ပမာယာတိ ပမိနိတွာ ဥပပရိက္ခိတွာ။ “ပမာဏာ”တိပိ ပါဠော၊ အတ္တနော ပမာဏံ ဂဟေတွာ ယော အတ္တနော ပမာဏေန ကမ္ပံ ကုရုတေတိ အတ္ထော။ ထာမဗ္ဗလန္တိ ထာမသင်္ခါတံ ဗလံ၊ ကာယထာမဉ္စ ဉာဏဗလဉ္စာတိပိ အတ္ထော။ ဇပေနာတိ ဇပေန၊ အဇ္ဈေနနာတိ အတ္ထော။ မန္တေနာတိ အညေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ ကရဏေန။ သုဘာသိတေနာတိ သစ္စာဒိဂုဏယုတ္တေန အနဝဇ္ဇေဝနေန။ ပရိက္ခဝါတိ ပရိက္ခာသမ္ပန္နော။ သော ဝိပုလံ ဇိနာတိတိ ယော ဧဝရူပေါ ဟောတိ၊ ယံ ကိန္တိ ကမ္ပံ ကုရုမာနော အတ္တနော ထာမဉ္စ ဗလဉ္စ ဥတွာ ဇပမန္တဝသေန ပရိက္ခိန္တိတွာ သုဘာသိတံ ဘာသန္တော ကရောတိ၊ သော ဝိပုလံ မဟန္တိ အတ္ထံ ဇိနာတိ န ပရိဟာယတိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္ထော ဣမာဟိ တိဟိ ဂါထာဟိ ဣမသ္မိံ လောကေ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ကမ္ပံ ကထေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သိင်္ဂါလော ဒေဝဒတ္ထော အဟောသိ၊ သီဟော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဇမ္ဗုကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-မြဟာဆတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၆)

တိဏံ တိဏန္တိ လပသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကုဟကတိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ကထိတမေဝ။

အတိတေ ပန ဗာရာဏသိယံ မြဟုဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော တဿ အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော အမစ္စော အဟောသိ။ ဗာရာဏသိရာဇာ မဟတိယာ သေနာယ ကောသလရာဇာနံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တော သာဝတ္ထိံ ပတွာ ယုဒ္ဓေန နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဂဏှိ။ ကောသလရညော ပန ပုတ္တော ဆတ္ထော

နာမ ကုမာရော အတ္ထိ၊ သော အညာတကဝေသေန နိက္ခမိတွာ တက္ကသိလံ
 ဂန္ဒာ တယော ဝေဒေ စ အဋ္ဌာရသ သိပ္ပါနိ စ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တက္ကသိလတော
 နိက္ခမ္မ သဗ္ဗသမယသိပ္ပါနိ သိက္ခန္တော ဧကံ ပစ္စန္ဓဂါမံ ပါပုဏှိ။ တံ နိဿာယ
 ပဉ္စသတတာပသာ အရညေ ပဏ္ဏသာလာသု ဝသန္တိ။ ကုမာရော တေ
 ဥပသင်္ကမိတွာ “ဣမေသမ္ဗိ သန္တိကေ ကိဉ္စိ သိက္ခိဿာမီ”တိ ပဗ္ဗဇိတွာ ယံ
 တေ ဇာနန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ ဥဂ္ဂဏှိ။ သော အပရဘာဂေ ဂဏသတ္တာ ဇာတော။

အထေကဒိဝသံ ဣသိဂဏံ အာမန္တေတွာ “မာရိသာ ကသ္မာ မဇ္ဈိမဒေသံ
 န ဂစ္ဆထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ မာရိသ မဇ္ဈိမဒေသေ မနုဿာ နာမ ပဏှိတာ၊ တေ ပဉ္စံ
 ပုစ္ဆန္တိ၊ အနုမောဒနံ ကာရာပေန္တိ၊ မင်္ဂလံ ဘဏာပေန္တိ၊ အသက္ကောန္တေ
 ဂရဟန္တိ၊ မယံ တေန ဘယေန န ဂစ္ဆာမာတိ။ မာ တုမေ ဘာယထ၊
 အဟမေတံ သဗ္ဗံ ကရိဿာမီတိ။ “တေန ဟိ ဂစ္ဆာမာ”တိ သဗ္ဗေ အတ္တနော
 အတ္တနော ခါရိဝိဝိမောဒါယ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတ္တာ။ ဗာရာဏသိ-
 ရာဇာပိ ကောသလရဇံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကတွာ တတ္ထ ရာဇယုတ္တေ
 ဌပေတွာ သယံ တတ္ထ ဝိဇ္ဇမာနံ ဓနံ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္ဒာ ဥယျာနေ
 လောဟစာဋီယော ပူရာပေတွာ နိဒဟိတွာ တသ္မိံ သမယေ ဗာရာဏသိယမေဝ
 ဝသတိ။ အထ တေ ဣသယော ရာဇုယျာနေ ရတ္ထိံ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ နဂရံ
 ဘိက္ခာယ ပဝိသိတွာ ရာဇဒ္ဓါရံ အဂမံသု။ ရာဇာ တေသံ ဣရိယာပထေသု
 ပသိဒိတွာ ပက္ကောသာပေတွာ မဟာတလေ နိသိဒါပေတွာ ယာဂုဒဇ္ဇကံ
 ဒတွာ ယာဝ ဘတ္တကာလာ တံ တံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ။ ဆတ္တော ရညော စိတ္တံ အာရာ-
 ခေန္တော သဗ္ဗပဉ္စေ ဝိဿဇေတွာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဝိစိတြိံ^၁ အနုမောဒနံ
 အကာသိ။ ရာဇာ သုဋ္ဌုတရံ ပသန္တော ပဋိညံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗေပိ တေ ဥယျာနေ
 ဝါသာပေသိ။

ဆတ္တော နိမိဉ္စဒ္ဓရဏမန္တံ ဇာနာတိ။ သော တတ္ထ ဝသန္တော “ကဟံ နု
 ခေါ ဣမိနာ မမ ပိတု သန္တကံ ဓနံ နိဒဟိတ”န္တိ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ ဩလော-
 ကေန္တော ဥယျာနေ နိဒဟိတဘာဝံ ဥတွာ “ဣဒံ ဓနံ ဂဟေတွာ မမ ရဇံ
 ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တာပသေ အာမန္တေတွာ “မာရိသာ အဟံ
 ကောသလရညော ပုတ္တော၊ ဗာရာဏသိရညာ အမှာကံ ရဇေ ဂဟိတေ
 အညာတကဝေသေန နိက္ခမိတွာ ဧတ္တကံ ကာလံ အတ္တနော ဇိဝိတံ အနုရက္ခိံ၊
 ဣဒါနိ ကုလသန္တကံ ဓနံ လဒ္ဓိံ၊ အဟံ ဧတံ အာဒါယ ဂန္ဒာ အတ္တနော ရဇံ
 ဂဏှိဿာမိ၊ တုမေ ကိံ ကရိဿထာ”တိ အာဟ။ မယမ္ဗိ တယာဝ သဒ္ဓိံ

၁-ဝိဝိဓံ (က)

ဂမိဿာမာတိ။ သော “သာရူ”တိ မဟန္တေ မဟန္တေ စမ္ပပသိဗ္ဗကေ ကာရေတွာ ရတ္တိဘာဂေ ဘူမိံ ခဏိတွာ ဓနစာဋိယော ဥဒ္ဓရိတွာ ပသိဗ္ဗကေသု ဓနံ ပက္ခိပိတွာ စာဋိယော တိဏဿ ပူရာပေတွာ ပဉ္စ စ ဣသိသတာနိ အညေ စ မနုဿေ ဓနံ ဂါဟာပေတွာ ပလာယိတွာ သာဝတ္ထိံ ဂန္တော သဗ္ဗေ ရာဇယုတ္တေ ဂါဟာပေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ပါကာရအဇ္ဈာလကာဒိပဋိသင်္ခရဏံ ကာရာ- ပေတွာ ပုန သပတ္တရညာ ယုဒ္ဓေန အဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ကဟွာ နဂရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ ဗာရာဏသိရညောပိ “တာပသာ ဥယျာနတော ဓနံ ဂဟေတွာ ပလာတာ”တိ အာရောစယိံသု။ သော ဥယျာနံ ဂန္တော စာဋိယော ဝိဝရာပေတွာ တိဏမေဝ ပဿိ၊ တဿ ဓနံ နိဿာယ မဟန္တော သောကော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော နဂရံ ဂန္တော “တိဏံ တိဏ”န္တိ ဝိပ္ပလပန္တော စရတိ၊ နာဿ ကောစိ သောကံ နိဗ္ဗာပေတုံ သက္ကောတိ။

ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “ရညော မဟန္တော သောကော၊ ဝိပ္ပလပန္တော စရတိ၊ ဌပေတွာ ခေါ ပန မံ နာဿ အညော ကောစိ သောကံ ဝိနောဒေတုံ သမတ္တော၊ နိဿောကံ နံ ကရိဿာမိ”တိ။ သော ဧကဒိဝသံ တေန သဒ္ဓိံ သုခနိသိန္တော တဿ ဝိပ္ပလပနကာလေ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၁။ “တိဏံ တိဏန္တိ လပသိ၊ ကော နု တေ တိဏ’မာဟရိ။
ကိံ နု တေ တိဏကိစ္စ’တ္ထိ၊ တိဏမေဝ ပဘာသသိ”တိ။

တတ္ထ ကိံ နု တေ တိဏကိစ္စ’တ္ထိတိ ကိံ နု တဝ တိဏေန ကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ အတ္ထိ။ တိဏမေဝ ပဘာသသိတိ တွဉ္စိ ကေဝလံ “တိဏံ တိဏ”န္တိ တိဏမေဝ ပဘာသသိ၊ “အသုကတိဏံ နာမာ”တိ န ကထေသိ၊ တိဏနာမံ တာဝဿ ကထေဟိ “အသုကတိဏံ နာမာ”တိ၊ မယံ တေ အာဟရိဿာမ၊ အထ ပန တေ တိဏေနတ္ထော နတ္ထိ၊ နိက္ကာရဏာ မာ ဝိပ္ပလပီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄၂။ “ဣဓာဂမာ မြဟ္မစာရိ၊ မြဟာ ဆတ္တော ဗဟုဿုတော။
သော မေ သဗ္ဗံ သမာဒါယ၊ တိဏံ နိက္ခိပ္ပ ဂစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ မြဟာတိ ဒိဗော။ ဆတ္တောတိ တဿ နာမံ။ သဗ္ဗံ သမာဒါယာတိ သဗ္ဗံ ဓနံ ဂဟေတွာ။ တိဏံ နိက္ခိပ္ပ ဂစ္ဆတိတိ စာဋိသု တိဏံ နိက္ခိပိတွာ ဂတောတိ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄၃။ “ဧဝေ’တံ ဟောတိ ကတ္တဗ္ဗံ၊ အပ္ပေန ဗဟု’မိစ္ဆတာ။
သဗ္ဗံ သကဿ အာဒါနံ၊ အနာဒါနံ တိဏဿ စာ”တိ()”။

တဿတ္တော—အပ္ပေန တိဏေန ဗဟုဓနံ ဣစ္ဆတာ ဧဝံ ဧတံ ကတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ယဒိဒံ ပိတု သန္တကတ္တာ သကဿ ဓနဿ သဗ္ဗံ အာဒါနံ အဂယုပဂဿ တိဏဿ စ အနာဒါနံ။ ဣတိ မဟာရာဇ သော မြဟာ ဆတ္တော ဂဟေတဗ္ဗယုတ္တကံ အတ္တနော ပိတု သန္တကံ ဓနံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂဟေတဗ္ဗယုတ္တကံ တိဏံ စာဋီသု ပက္ခိပိတွာ ဂတော၊ တတ္ထ ကာ ပရိဒေဝနာတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၄၃။ “သီလဝန္တော န ကုဗ္ဗန္တိ၊ ဗာလော သီလာနိ ကုဗ္ဗတိ။
အနိစ္စသီလံ ဒုဿီလံ၊ ကိံ ပဏ္ဍိစ္စံ ကရိဿတိ”တိ။

တတ္ထ သီလဝန္တောတိ ယေ သီလသမ္ပန္နာ မြဟ္မစာရယော၊ တေ ဧဝရူပံ န ကုဗ္ဗန္တိ။ ဗာလော သီလာနိ ကုဗ္ဗတိတိ ဗာလော ပန ဒုရာစာရော ဧဝရူပါနိ အတ္တနော အနာစာရသင်္ခါတာနိ သီလာနိ ကရောတိ။ အနိစ္စသီလန္တိ အဒ္ဓါဝေန ဒီဃရတ္တံ အပ္ပဝတ္တေန သီလေန သမန္တာဂတံ။ ဒုဿီလုန္တိ ဒုဿီလံ။ ကိံ ပဏ္ဍိစ္စံ ကရိဿတိတိ ဧဝရူပံ ပုဂ္ဂလံ ဗာဟုသစ္စပရိဘာဝိတံ ပဏ္ဍိစ္စံ ကိံ ကရိဿတိ ကိံ သမ္ပာဒေဿတိ၊ ဝိပတ္တိမေဝဿ ကရိဿတိတိ။ တံ ဂရဟန္တော ဝတွာ သော တာယ ဗောဓိသတ္တဿ ကထာယ^၂ နိဿောကော ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇံ ကာရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မြဟာဆတ္တော ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မြဟာဆတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၁-(တိဏဿ စာဋီသု ဂတော၊ တတ္ထ ကာ ပရိဒေဝနာ) (သီ၊ သျာ)၊ (စာဋီသု ပက္ခိပိတွာန၊ တတ္ထ ကာ ပရိဒေဝနာ) (က)
၂-ဂါထာယ (သီ၊ သျာ)

၇-ဝိဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၇)

န တေ ဝိဋ္ဌမဒါယိမှာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
 ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရ ဇနပဒတော ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ ပတ္တစီဝရံ
 ပဋိသာမေတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ သာမဏေရဒဟရေ ပုစ္ဆိ “အာဝုသော
 သာဝတ္ထိယံ အာဂန္တုကဘိက္ခုနံ” ကေ ဥပကာရကာ”တိ။ အာဝုသော အနာထ-
 ပိဏ္ဍိကော နာမ မဟာသေဋ္ဌိ၊ ဝိသာခါ နာမ မဟာဥပါသိကာ ဧတေ ဘိက္ခု-
 သံဃဿ ဥပကာရကာ မာတာပိတုဋ္ဌာနိယာတိ။ သော “သာရူ”တိ ပုနဒိဝသေ
 ပါတောဝ ကေဘိက္ခုဿပိ အပဝိဋ္ဌကာလေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဃရဒ္ဓါရံ
 အဂမာသိ။ တံ အဝေလာယ ၂ ဂတတ္တာ ကောစိ န ဩလောကေသိ။
 သောတတော ကိဉ္စိ အလဘိတွာ ဝိသာခါယ ဃရဒ္ဓါရံ ဂတော၊ တတြာပိ အတိ-
 ပါတောဝ ဂတတ္တာ ကိဉ္စိ န လဘိ။ သော တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရိတွာ ပုနာဂစ္ဆန္တော
 ယာဂုယာ နိဋ္ဌိတာယ ဂတော၊ ပုနပိ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရိတွာ ဘတ္တေ နိဋ္ဌိတေ
 ဂတော။ သော ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ “ဒွေပိ ကုလာနိ အဿဒ္ဓါနိ အပ္ပသန္ဓာနိ ဧဝ၊
 ဣမေ ဘိက္ခု ပန ‘သဒ္ဓါနိ ပသန္ဓာနိ’တိ ကထေန္တိ”တိ တာနိ ကုလာနိ ပရိ-
 ဘဝန္တော စရတိ။

အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော
 အသုကော ကိရ ဇနပဒေါ ဘိက္ခု အတိကာလဿေဝ ကုလဒ္ဓါရံ ဂတော
 ဘိက္ခု အလဘိတွာ ကုလာနိ ပရိဘဝန္တော စရတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ
 “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
 နာမာ”တိ ဝုတ္တေ တံ ဘိက္ခု ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ ဘိက္ခု”တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကသ္မာ တံ ဘိက္ခု ကုဇ္ဈသိ၊ ပုဗ္ဗေ အနုပ္ပန္ဓေ
 ဗုဒ္ဓေ တာပသာပိ တာဝ ကုလဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ ဘိက္ခု အလဘိတွာ န ကုဇ္ဈိသု”တိ
 ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ
 အပရဘာဂေ တာပသပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တေ စိရံ ဝသိတွာ
 လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္တာယ ဗာရာဏသိ ပတွာ ဥယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ
 နဂရံ ဘိက္ခာယ ပါရိသိ။ တဒါ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ သဒ္ဓေါ ဟောတိ ပသန္ဓော။
 ဗောဓိသတ္တော “ကတရံ ကုလဃရံ သဒ္ဓ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “သေဋ္ဌိဃရ”န္တိ

၁-သာဝတ္ထိ အာဂတဘိက္ခုနံ (က) ၂-အတိဝေလာယ (က)

သုတ္တာ သေဠိနော ဃရဒ္ဒါရံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သေဠိ ရာဇုပဋ္ဌာနံ
 ဂတော၊ မနုဿာပိ နံ န ပဿိံသု၊ သော နိဝတ္တိတွာ ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ သေဠိ
 ရာဇကုလတော နိဝတ္တန္တော ဒိသွာ ဝန္တိတွာ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဂဟေတွာ ဃရံ
 နေတွာ နိသီဒါပေတွာ ပါဒဓောဝနတေလမက္ခနယာဂုဇ္ဇကာဒီဟိ သန္တပေတွာ
 အန္တရာဘတ္တေ ကိန္ဉိ ကာရဏံ အပုစ္ဆိတွာ^၁ ကတဘတ္တကိစ္စံ ဝန္တိတွာ
 ဧကမန္တံ နိသိန္တော “ဘန္တေ အမှာကံ ဃရဒ္ဒါရံ အာဂတာ နာမ ယာစကာ
 ဝါ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာ ဝါ သက္ကာရသမ္မာနံ အလဘိတွာ ဂတပုဗ္ဗာ နာမ
 နက္ခိ၊ တုမေ ပန အဇ္ဇ အမှာကံ ဒါရကေဟိ အဒိဋ္ဌတ္တာ အာသနံ ဝါ ပါနီယံ
 ဝါ ပါဒဓောဝနံ ဝါ ယာဂုဘတ္တံ ဝါ အလဘိတွာဝ ဂတာ၊ အယံ အမှာကံ
 ဒေါသော၊ တံ နော ခမိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၅။ “န တေ ဝိဋ္ဌမဒါယိမှာ၊ န ပါနံ နပိ ဘောဇနံ။
 ဗြဟ္မစာရိ ခမဿု မေ၊ ဧတံ ပဿာမိ အစွယ”န္တိ။
 တတ္ထ န တေ ဝိဋ္ဌမဒါယိမှာတိ ဝိဋ္ဌမိ တေ န ဒါပယိမှ။
 တံ သုတ္တာ ဗောဓိသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄၆။ “နေဝါဘိသဇ္ဇာမိ န စာပိ ကုပ္ပေ၊
 န စာပိ မေ အပ္ပိယမာသိ ကိန္ဉိ။
 အထောပိ မေ အာသိ မနောဝိတက္ကော၊
 ဧတာဒိသော နူန ကုလဿ ဓမ္မော”တိ။

တတ္ထ နေဝါဘိသဇ္ဇာမိတိ နေဝ လဂ္ဂါမိ။ ဧတာဒိသောတိ “ဣမဿ
 ကုလဿ ဧတာဒိသော နူနသဘာဝေါ၊ အဒါယကဝံသော ဧသ ဘဝိဿတိ”တိ
 ဧဝံ မေ မနောဝိတက္ကော ဥပ္ပန္နော။

တံ သုတ္တာ သေဠိ ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၄၇။ “ဧသ’သ္မာကံ ကုလေ ဓမ္မော၊ ပိတုပိတာမဟော သဒါ။
 အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ၊ သဗ္ဗေတံ နိပဒါမသေ။

၁၄၈။ ဧသ’သ္မာကံ ကုလေ ဓမ္မော၊ ပိတုပိတာမဟော သဒါ။
 သက္ကစ္စံ ဥပတိဋ္ဌာမ၊ ဥတ္တမံ ဝိယ ဣတက”န္တိ။

၁-ကိန္ဉိ ကိန္ဉိ ကာရဏံ ပုစ္ဆိတွာ (ဣ၊ က) ၂-န တေ ဝိဋ္ဌမဒါယိမှာတိ ဝိဋ္ဌမိ တေ န ဒါပယိမှ (ဣ)

တတ္ထ ဓမ္မောတိ သဘာဝေါ။ ဝိတုပိတာမဟောတိ ပိတုနဉ္စ ပိတုမဟာနဉ္စ သန္တကော။ ဥဒကန္တိ ပါဒဓောဝနဥဒကံ။ ပဇ္ဇန္တိ ပါဒမက္ခနတေလံ။ သဗ္ဗေတန္တိ သဗ္ဗံ ဧတံ။ နိပဒါမသေတိ နိကာရပကာရာ ဥပသဂ္ဂါ။ ဒါမသေတိ အတ္ထော၊ ဒဒါမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣမိနာ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဇ္ဇာ ဒါယက- ဝံသော အမှာကံ ဝံသောတိ ဒသေတိ။ ဥတ္တမံ ဝိယ ဉာတကန္တိ မာတရံ ဝိယ ပိတရံ ဝိယ စ မယံ ဓမ္မိကံ သမဏံ ဝါ မြာဟ္မဏံ ဝါ ဒိသ္မာ သက္ကစ္စံ သဟတ္ထေန ဥပဋ္ဌဟာမာတိ အတ္ထော။

ဗောဓိသတ္တော ပန ကတိပါဟံ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိနော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော တတ္ထ ဝသိတွာ ပုန ဟိမဝန္တမေဝ ဂန္တော အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဝိဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ထုသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၈)

ဝိဒိတံ ထုသန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အဇာတသတ္တု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တသ္မိံ ကိရ မာတုကုစ္စိ ဂတေ တဿ မာတု ကောသလရာဇဓိတာယ မိမ္ဗိသာရရညော ဒက္ခိဏဇာဏုလောဟိတပိဝနဒေါဟဠော ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ပဏ္ဍု အဟောသိ။ သာ ပရိစာရိကာဟိ ပုစ္ဆိတာ တာသံ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ရာဇာပိ သုတွာ နေမိတ္တကေ ပက္ခောသာပေတွာ “ဒေဝိယာ ကိရ ဝေရူပေါ ဒေါဟဠော ဥပ္ပဇ္ဇော၊ တဿ ကာ နိပ္ပတ္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ နေမိတ္တကာ “ဒေဝိယာ ကုစ္စိမိ နိဗ္ဗတ္တကသတ္တော တုမေ မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿတိ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ “သစေ မမ ပုတ္တော မံ မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿတိ၊ ကော ဧတ္ထ ဒေါသော”တိ ဒက္ခိဏဇာဏှံ သတ္ထေန ဖာလာပေတွာ လောဟိတံ သုဝဏ္ဏ- တဋ္ဌကေန ဂါဟာပေတွာ ဒေဝိယာ ပါယေသိ။ သာ စိန္တေသိ “သစေ မမ

ကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တော ပုတ္တော ပိတရံ မာရေသံတိ၊ ကိံ မေ တေနာ”တိ။ သာ ဂဟ္တပါတနတ္ထံ ကုစ္ဆိံ မဒ္ဒါပေသိ။

ရာဇာ ဥတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဘဒ္ဒေ မယံ ကိရ ပုတ္တော မံ မာရေတွာ ရဇံ ဂဏိဿတိ၊ န ခေါ ပနာဟံ အဇရော အမရော၊ ပုတ္တမုခံ ပဿိတုံ မေ ဒေဟိ၊ မာ ဣတော ပဘုတိ ဧဝရူပံ ကမ္မံ အကာသိ”တိ အာဟ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ ကုစ္ဆိံ မဒ္ဒါပေသိ။ ရာဇာ ဥတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဥယျာနဂမနံ နိဝါရေသိ။ သာ ပရိပုဏ္ဏဂဟ္တာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ စဿ အဇာတသေဝ ပိတု သတ္တုဘာဝတော “အဇာတ- သတ္တု”တွေဝ နာမမကံသု။ တသ္မိံ ကုမာရပရိဟာရေန ဝဗုန္ဓေ သတ္တာ ဧကဒိဝသံ ပဉ္စသတဘိက္ခုပရိပုတော ရညော နိဝေသနံ ဂန္ဓာ နိသိဒိ။ ရာဇာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံသံ ပဏီတေန ခါဒနိယဘောဇနိယေန ပရိဝိသိတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ဓမ္မံ သုဏန္ဓော နိသိဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ ကုမာရံ မဏ္ဍေတွာ ရညော အဒံသု။ ရာဇာ ဗလဝသိနေဟေန ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ဦရမိ နိသိဒါပေတွာ ပုတ္တဂတေန ပေမေန ပုတ္တမေဝ မမာယန္ဓော န ဓမ္မံ သုဏာတိ။ သတ္တာ တဿ ပမာဒဘာဝံ ဥတွာ “မဟာရာဇ ပုဗ္ဗေ ရာဇာနော ပုတ္တေ အာသကံ- မာနာ ပဋိစ္ဆန္ဓေ ကာရေတွာ ‘အမှာကံ အစ္စယေန နိဟရိတွာ ရဇဇေ ပတိဋ္ဌာ- ပေယျာထာ’တိ အာဏာပေသု”န္တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္ဓေ ဗောဓိသတ္တော တက္ကသိလာယံ ဒိသာပါမောက္ခအာစရိယော ဟုတွာ ဗဟူ ရာဇကုမာရေ စ ဗြာဟ္မဏကုမာရေ စ သိပ္ပံ ဝါစေသိ။ ဗာရာဏသိရညောပိ ပုတ္တော သောဋ္ဌသ- ဝဿကာလေ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တယော ဝေဒေ စ သဗ္ဗသိပ္ပုဂ္ဂါနိ စ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပရိပုဏ္ဏသိပ္ပေါ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိ။ အာစရိယော အင်္ဂဝိဇ္ဇာဝသေန တံ ဩလောကေန္ဓော “ဣမဿ ပုတ္တံ နိဿာယ အန္တရာယော ပညာယတိ၊ တမဟံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဟရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ စတသော ဂါထာ ဗန္ဓိတွာ ရာဇကုမာရဿ အဒါသိ၊ ဧဝေ ပန တံ ဝဒေသိ “တာတ ပဌမံ ဂါထံ ရဇဇေ ပတိဋ္ဌာယ တဝ ပုတ္တဿ သောဋ္ဌသဝဿ- ကာလေ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္ဓော ဝဒေယျာသိ၊ ဒုတိယံ မဟာဥပဋ္ဌာနကာလေ၊ တတိယံ ပါသာဒံ အဘိရူဟမာနော သောပါနသိသေ ဌတွာ၊ စတုတ္ထံ သယနသိရိဂဟ္တံ ပဝိသန္ဓော ဥမ္မာရေ ဌတွာ”တိ။ သော “သာရူ”တိ

၁-ဝဝတ္ထာပေသိ (သိ)၊ ဝဒေဟိ (သျှာ)

သမ္ပုဋိတ္တိတွာ အာစရိယံ ဝဋ္ဋိတွာ ဂတော ဩပရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ပိတု အစွယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယိ။ တဿ ပုတ္တော သောဋ္ဌသဝဿကာလေ ရညော ဥယျာန- ကိဋ္ဌာဒီနံ အတ္ထာယ နိက္ခမန္တဿ သိရိဝိဘဝံ ဒိသ္မာ ပိတရံ မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဟေတုကာမော ဟုတွာ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကာနံ ကထေသိ။ တေ “သာဓု ဒေဝ, မဟလ္လကကာလေ လဒ္ဓေန ဣဿရိယေန ကော အတ္ထော၊ ယေန ကေနစိ ဥပါယေန ရာဇာနံ မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ” တိ ဝဒိံသု။ ကုမာရော “ဝိသံ ခါဒါပေတွာ မာရေဿာမီ” တိ ပိတရာ သဒ္ဓိံ သာယမာသံ ဘုဉ္ဇန္တော ဝိသံ ဂဟေတွာ နိသိဒိ။ ရာဇော ဘတ္တပိတိယံ ဘတ္တေ အတ္ထုပန္နေယေဝ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၉။ “ဝိဒိတံ ထုသံ ဥန္ဒုရာနံ၊ ဝိဒိတံ ပန တဏှုလံ။
ထုသံ ထုသံ ဝိဝဇ္ဇေတွာ၊ တဏှုလံ ပန ခါဒရေ” တိ။

တတ္ထ ဝိဒိတန္တိ ကာဠဝဒ္ဓလေပိ အန္ဓကာရေ ဥန္ဒုရာနံ ထုသော ထုသ- ဘာဝေန တဏှုလော စ တဏှုလဘာဝေန ဝိဒိတော ပါကဠောယေဝ။ ဣမပန လိင်္ဂဝိပလ္လာသဝသေန “ထုသံ တဏှုလ” န္တိ ဝုတ္တံ။ ခါဒရေတိ ထုသံ ထုသံ ဝဇ္ဇေတွာ တဏှုလမေဝ ခါဒန္တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—တဘက ကုမာရ ယထာ ဘုဉ္ဇရာနံ အန္ဓကာရေပိ ထုသော ထုသဘာဝေန တဏှုလော စ တဏှုလဘာဝေန ပါကဠော၊ တေ ထုသံ ဝဇ္ဇေတွာ တဏှုလမေဝ ခါဒန္တိ၊ ဧဝမေဝ မမပိ တဝ ဝိသံ ဂဟေတွာ နိသိန္ဒဘာဝေါ ပါကဠောတိ။

ကုမာရော “ဉ္ဇတောမိ” တိ ဘိတော ဘတ္တပိတိယံ ဝိသံ ပါတေတုံ အဝိသဟိတွာ ဥဋ္ဌာယ ရာဇာနံ ဝဋ္ဋိတွာ ဂတော။ သော တမတ္ထံ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကာနံ . အာရောစေတွာ “အဇ္ဇ တာဝမိ ဉ္ဇတော၊ ဣဒါနိ ကထံ မာရေဿာမီ” တိ ပုတ္တိ။ တေ တတော ပဋ္ဌာယ ဥယျာနေ ပဋိစ္စန္ဓာ ဟုတွာ နိကဏှိကဝသေန မန္တယမာနာ “အတ္ထေကော ဥပါယော၊ ခဂ္ဂံ သန္ဓယိတွာ မဟာဥပဋ္ဌာနံ ဂတကာလေ အမစ္စာနံ အန္တရေ ဌတွာ ရညော ပမတ္တဘာဝံ ဥတွာ ခဂ္ဂေန ပဟရိတွာ မာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ” တိ ဝဝတ္ထပေသုံ။ ကုမာရော “သာဓု” တိ သမ္ပုဋိတ္တိတွာ မဟာဥပဋ္ဌာနကာလေ သန္ဓဒ္ဓခဂ္ဂေါ ဟုတွာ ဂန္ဓာ ဣတော စိတော စ ရညော ပဟရဏောကာသံ ဥပဓာရေတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁-အာရဒ္ဓေယေဝ (ဣ၊က)

၁၅၀။ “ယာ မန္တနာ အရညသ္မိံ၊ ယာ စ ဂါမေ နိကဏ္ဍိကာ။
ယဉ္ဇေတံ ဣတိ စိတိ စ၊ ဧတမ္ပိ ဝိဒိတံ မယာ”တိ။

တတ္ထ အရညသ္မိံ ဥယျာနေ။ နိကဏ္ဍိကာတိ ကဏ္ဍမူလေ မန္တနာ။ ယဉ္ဇေတံ
ဣတိ စိတိ စာတိ ယဉ္ဇ ဧတံ ဣဒါနိ မမ ပဟရဏောကာသပရိယေသနံ။ ဣဒံ
ဝုတ္တံ ဟောတိ—တာတ ကုမာရ ယာ သော တဝ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကေဟိ
သဒ္ဓိံ ဥယျာနေ စ ဂါမေ စ နိကဏ္ဍိကာ မန္တနာ၊ ယဉ္ဇေတံ ဣဒါနိ မမ
မာရဏတ္ထာယ ဣတိ စိတိ စ ကရဏံ၊ ဧတမ္ပိ သဗ္ဗံ မယာ ဉ္ဇတန္တိ။

ကုမာရော “ဇာနာတိ မေ ဝေရိဘာဝံ ပိတာ”တိ တတော ပလာယိတွာ
ဥပဋ္ဌာကာနံ အာရောစေသိ။ တေ သတ္တဋ္ဌ ဒိဝသေ အတိက္ကမိတွာ “ကုမာရ န
တေ ပိတာ၊ ဝေရိဘာဝံ ဇာနာတိ၊ တက္ကမတ္တေန” တံ ဧဝံသညီ အဟောသိ၊
မာရေဟိ န”န္တိ ဝဒိံသု။ သော ဧကဒိဝသံ ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ သောပါနမတ္ထကေ
ဂဗ္ဘဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ သောပါနမတ္ထကေ ဌိတော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၅၁။ “ဓမ္မေန ကိရ ဇာတဿ၊ ပိတာ ပုတ္တဿ မက္ကဋ္ဌော။
ဒဟရဿေဝ သန္တဿ၊ ဒန္တေဟိ ဖလမစ္ဆိဒါ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မေနာတိ သဘာဝေန။ ပိတာ ပုတ္တဿ မက္ကဋ္ဌောတိ ပိတာ မက္ကဋ္ဌော
ပုတ္တဿ မက္ကဋ္ဌပေါတကဿ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ အရညေ ဇာတော
မက္ကဋ္ဌော အတ္တနော ယူထပရိဟရဏံ အာသင်္ကန္တော တရုဏဿ မက္ကဋ္ဌ-
ပေါတကဿ ဒန္တေဟိ ဖလံ ဆိန္နိတွာ ပုရိသဘာဝံ နာသေတိ၊ တထာ တဝ
အတိရဇ္ဇကာမဿ ဖလာနိ ဥပ္ပါဋ္ဌာပေတွာ ပုရိသဘာဝံ နာသေဿာမိတိ။

ကုမာရော “ဂဏှာပေတုကာမော မံ ပိတာ”တိ ဘိတော ပလာယိတွာ
“ပိတရာမိ သန္တဋ္ဌိတော”တိ ဥပဋ္ဌာကာနံ အာရောစေသိ။ တေ အမုမာသမတ္တေ
ဝိတိဝတ္တေ “ကုမာရ သစေ ရာဇာ ဇာနေယျ၊ ဧတ္တကံ ကာလံ နာမိဝါသေယျ၊
တက္ကမတ္တေန တယာ ကထိတံ၊ မာရေဟိ န”န္တိ ဝဒိံသု။ သော ဧကဒိဝသံ
ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ဥပရိပါသာဒေ သိရိသယနံ ပဝိသိတွာ “အာဂစ္ဆန္တမေဝ နံ
မာရေဿာမိ”တိ ဟေဋ္ဌာပလ္လကေ နိသိဒိ။ ရာဇာ ဘုတ္တသယမာသော ပရိဇနံ
ဥယျောဇေတွာ “နိပဋ္ဌိဿာမိ”တိ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသန္တော ဥမ္မာရေ ဌတွာ စတုတ္ထံ
ဂါထမာဟ—

၁၅၂။ “ယမေတံ ပရိသပ္ပသိ၊ အဇကောဏောဝ သာသပေ။
ယောပါ’ယံ ဟေဋ္ဌတော သေတိ၊ ဧတမ္ပိ ဝိဒိတံ မယာ”တိ။

တတ္ထ ပရိသပ္ပသီတိ ဘယေန ဣတော စိတော စ သပ္ပသိ။ သာသပေတိ သာသပခေတ္တေ။ ယောပါ’ယန္တိ ယောပိ အယံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
ယမ္ပိ ဧတံ တံ သာသပဝနံ ပဝိဋ္ဌကာဏဇဋ္ဌကော ဝိယ ဘယေန ဣတော စိတော စ သံသပ္ပသိ၊ ပဌမံ ဝိသံ ဂဟေတွာ အာဂတောသိ၊ ဒုတိယံ ခဂ္ဂေန ပဟရိတုကာမော ဟုတွာ အာဂတောသိ၊ တတိယံ ခဂ္ဂံ အာဒါယ သောပါန-
မတ္ထကေ အဋ္ဌာသိ၊ ဣဒါနိ မံ “မာရေဿာမီ”တိ ဟေဋ္ဌာသယနေ နိပဇ္ဇာသိ၊ သဗ္ဗမေတံ ဇာနာမိ၊ န တံ ဣဒါနိ ဝိဿဇ္ဇေမိ၊ ဂဟေတွာ ရာဇာဏံ ကာရာ-
ပေဿာမီတိ။ ဧဝံ တဿ အဇာနန္တဿေဝ သာ သာ ဂါထာ တံ တံ အတ္ထံ ဒီပေတိ။

ကုမာရော “ဣတောမ္ပိ ဝိတရာ၊ ဣဒါနိ မံ နာသေဿတိ”တိ ဘယပ္ပတ္တော ဟေဋ္ဌာသယနာ နိက္ခမိတွာ ခဂ္ဂံ ရညော ပါဒမူလေ ဆဉ္ဇေတွာ “ခမာဟိ မေ ဒေဝါ”တိ ပါဒမူလေ ဥရေန နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ “န မယံ ကောစိ ကမ္ပံ ဇာနာတိတိ တံ စိန္တေသိ”တိ တံ တဇ္ဇေတွာ သင်္ခလိကဗန္ဓနေန ဗန္ဓာပေတွာ ဗန္ဓနာဂါရံ ပဝေသာပေတွာ အာရက္ခံ ဌပေသိ။ တဒါ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏံ သလ္လက္ခေသိ။ သော အပရဘာဂေ ကာလမကာသိ၊ တဿ သရီရကိစ္စံ ကတွာ ကုမာရံ ဗန္ဓနာဂါရာ နိဟရိတွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ တက္ကသိလာယံ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ထုသဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဗာဝေရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၃၉)

အဒဿနေန မောရဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဟတ-
လာဘသက္ကာရေ တိတ္ထိယေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တိတ္ထိယာ ဟိ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ လာဘိနော အဟေသုံ၊ ဥပ္ပန္နေ ပန ဗုဒ္ဓေ ဟတလာဘသက္ကာရာ သူရိယုဂ္ဂမနေ ခဇ္ဇောပနကာ ဝိယ ဇာတာ။ တေသံ တံ ပဝတ္ထိံ အာရဗ္ဘ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ

တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န
ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေဝိ ယာဝ ဂုဏဝန္တော န ဥပ္ပဇဇိ၊ တာဝ နိဂ္ဂုဏာ
လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တာ အဟောသုံ၊ ဂုဏဝန္တေသု ပန ဥပ္ပန္တေသု နိဂ္ဂုဏာ
ဟတလာဘသက္ကာရာ ဇာတာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မောရ-
ယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝုစိုမန္ဓာယ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော အရညေ ဝိစရိ။ တဒါ
ဧကစ္စေ ဝါဏိဇာ ဒိသာကာကံ ဂဟေတွာ နာဝါယ ဗာဝေရရဋ္ဌံ အဂမံသု။
တသ္မိံ ကိရ ကာလေ ဗာဝေရရဋ္ဌေ သကုဏာ နာမ နတ္ထိ။ အာဂတာဂတာ
ရဋ္ဌဝါသိနော တံ ပဉ္စရေ နိသိန္ဓံ ဒိသ္မာ “ပဿထိမဿ ဆဝိဝဏ္ဏံ
ဂလပရိယောသာနံ မုခတုဏ္ဍကံ မဏိဂုဠသဒိသာနိ ၁ အက္ခိနိ”တိ ကာကမေဝ
ပသံသိတွာ တေ ဝါဏိဇကေ အာဟံသု “ဣမံ အယျာ သကုဏံ အမှာကံ ဒေထ၊
အမှာကံ ဣမိနာ အတ္တော၊ တုမေ အတ္တနော ရဋ္ဌေ အညံ လဘိဿထာ”တိ။
တေန ဟိ မူလေန ဂဏှထာတိ။ ကဟာပဏေန နော ဒေထာတိ။ န ဒေမာတိ။
အနုပုဗ္ဗေန ဝစိုတွာ “သတေန ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေ “အမှာကံ ဒေဿ ဗဟူပကာရော၊
တုမေဟိ သဒ္ဓိံ မေတ္တိ ဟောတူ”တိ ကဟာပဏသတံ ဂဟေတွာ အဒိသု။ တေ
တံ နေတွာ သုဝဏ္ဏပဉ္စရေ ပက္ခိပိတွာ နာနပ္ပကာရေန မစ္ဆမံသေန စေဝ
ဖလာဖလေန စ ပဋိဇက္ခိံသု။ အညေသံ သကုဏာနံ အဝိဇ္ဇမာနဋ္ဌာနေ ဒသဟိ
အသဒ္ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ကာကော လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော အဟောသိ။

ပုနဝါရေ၂တေ ဝါဏိဇာ ဧကံ မောရရာဇာနံ ဂဟေတွာ ယထာ အစ္စရသဒ္ဓေန
ဝဿတိ၊ ပါဏိပ္ပဟရဏသဒ္ဓေန နစ္စတိ၊ ဧဝံ သိက္ခာပေတွာ ဗာဝေရရဋ္ဌံ အဂမံသု။
သော မဟာဇေန သန္ဓိပတိတေ နာဝါယ ဓုရေ ဌတွာ ပက္ခေဝိဓုနိတွာ မဓုရဿရံ
နိစ္ဆာရေတွာ နစ္စိ။ မနုဿံာ တံ ဒိသ္မာ သောမနဿဇာတာ “ဧတံ အယျာ
သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ သုသိက္ခိတံ သကုဏရာဇာနံ အမှာကံ ဒေထာ”တိ အာဟံသု။
အမေဟိ ပဌမံ ကာကော အာနိတော၊ တံ ဂဏှိတ္ထ၊ ဣဒါနိ ဧကံ မောရရာဇာနံ
အာနယိမှာ၊ ဧတမ္ပိ ယာစထ၊ တုမှာကံ ရဋ္ဌေ သကုဏံ နာမ ဂဟေတွာ
အာဂန္တံ န သက္ကာတိ။ “ဟောတု အယျာ, အတ္တနော ရဋ္ဌေ အညံ လဘိဿထ၊
ဣမံ နော ဒေထာ”တိ မူလံ ဝဓေတွာ သဟဿေန ဂဏှိံသု။ အထ နံ
သတ္တရတနဝိစိတ္တေ ၃ ပဉ္စရေ ဌပေတွာ မစ္ဆမံသဖလာဖလေဟိ စေဝ မဓုလာဇ-
သက္ကရပါနကာဒိဟိ စ ပဋိဇက္ခိံသု။ မယူရရာဇာ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော ဇာတော၊
တဿံဂတကာလတော ပဌာယ ကာကဿ လာဘသက္ကာရော ပရိဟာယိ။

၁-မဏိကုဏ္ဍလသဒိသာနိ (က) ၂-ပုနဒေဝ (က) ၃-သတ္တရတနဝိစိတေ (က)

ကောစိ နံ ဩလောကေတုမ္ပိ န ဣစ္ဆိ။ ကာကော ခါဒနိယဘောဇနိယံ အလဘ-
မာနော “ကာကာ”တိ ဝဿန္တော ဝန္တော ဥက္ကာရဘူမိယံ ဩတရိတွာ ဂေါစရံ
ဂဏှိ။

သတ္တာ ဒွေ ဝတ္ထုနိ သဋ္ဌေတွာ သမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ
အဘာသိ—

၁၅၃။ “အဒဿံနေန မောရဿ၊ သိဒ္ဓိနော မဇ္ဈဘာဏိနော။
ကာကံ တတ္ထ အပူဇေသုံ၊ မံသေန စ ဖလေန စ။

၁၅၄။ ယဒါ စ သရသမ္ပန္နော၊ မောရော ဗာဝေရမာဂမာ။
အထ လာဘော စ သက္ကာရော၊ ဝါယသဿ အဟာယထ။

၁၅၅။ ယာဝ နုပ္ပဇ္ဇတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မရာဇာ ပဘင်္ဂရော။
တာဝ အညေ အပူဇေသုံ၊ ပုထူ သမဏဗြာဟ္မဏေ။

၁၅၆။ ယဒါ စ သရသမ္ပန္နော၊ ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ အဒေသယိ။
အထ လာဘော စ သက္ကာရော၊ တိတ္ထိယာနံ အဟာယထာ”တိ။

တတ္ထ သိဒ္ဓိနောတိ သိခါယ သမန္တာဂတဿ။ မဇ္ဈဘာဏိနောတိ
မရုရဿရဿ။ အပူဇေသုန္တိ အပူဇေယိံသု။ မံသေန စ ဖလေန စာတိ နာနပ္ပ-
ကာရေန မံသေန ဖလာဖလေန စ။ ဗာဝေရမာဂမာတိ^၁ ဗာဝေရရဋ္ဌိ
အာဂတော။ “ဘာဝေရူ”တိပိ ပါဌော^၂။ အဟာယထာတိ ပရိဟိနော။ ဓမ္မ-
ရာဇာတိ နဝဟိ လောကုတ္တရဓမ္မေဟိ ပရိသံရဉ္ဇေတိတိ ဓမ္မရာဇာ။ ပဘင်္ဂရောတိ
သတ္တလောကဩကာသလောကသင်္ခါရလောကေသု အာလောကဿ ကတတ္တာ
ပဘင်္ဂရော။ သရသမ္ပန္နောတိ ဗြဟ္မဿရေန သမန္တာဂတော။ ဓမ္မံ အဒေသယိတိ
စတုသစ္စဓမ္မံ ဝိကာသေသိတိ။

ဣတိ ဣမာ စတသေဝံ ဂါထာ ဘာသိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါ ကာကော နိဂဏ္ဏော နာဠုပုတ္တော^၃ အဟောသိ၊ မောရရာဇာ ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗာဝေရဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁-ဗာဝေရမာဂတောတိ (သျှာ) ၂-ပါဝေရန္တိပိ ပါဌော (သိ၊ သျှာ)၊ ဘာဝေရန္တိပိ ပါဌော (ဣ)
၃-နာထပုတ္တော (သိ)

၁၀-ဝိသယုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၀)

အဒါသိ ဒါနာနိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထပိဏ္ဍိကံ အာရဟ္မ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ခဒိရင်္ဂါရဇာတကေ^၁ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဣဓ ပနသတ္တာ အနာထပိဏ္ဍိကံ အာမန္တေတွာ “ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ဂဟပတိ ‘ဒါနံ မာ ဒဒါသိ’တိ အာကာသေ ဌတွာ ဝါရေန္တံ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ပဋိဗာ-ဟိတွာ ဒါနံ အဒံသုယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော အသိတိကောဋိဝိဘဝေါ ဝိသယော နာမ သေဋ္ဌိ ဟုတွာ ပဉ္စဟိ သီလေဟိ သမန္ဓာဂတော ဒါနဇ္ဈာသယော ဒါနာဘိရတော အဟောသိ။ သော စတူသု နဂရဒွါရေသု၊ နဂရမဇ္ဈေ၊ အတ္တနော သရဒွါရေတိ ဆသု ဌာနေသု ဒါန-သာလာယော ကာရေတွာ ဒါနံ ပဝတ္ထေသိ၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဆ သတ-သဟဿာနိ ဝိသုဇ္ဇေတိ။ ဗောဓိသတ္တဿ စ ဝနိဗ္ဗကယာစကာနဉ္စ ဧကသဒိသ-မေဝ ဘတ္တံ ဟောဘိ။ တဿ ဇမ္ဗုဒိပံ ဥန္နင်္ဂလံ ကတွာ ဒါနံ ဒေတော ဒါနာ-နုဘာဝေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ဘိ၊ သက္ကဿ ဒေဝရညောပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒေသေသိ။ သက္ကော “ကော နု ခေါ မံ ဌာနာ စာဝေတု-ကာမော”တိ ဥပဓာရေန္တော မဟာသေဋ္ဌိ^၂ ဒိသ္မာ “အယံ ဝိသယော အတိဝိယ ပတ္ထရိတွာ သကလဇမ္ဗုဒိပံ ဥန္နင်္ဂလံ ကရောန္တော ဒါနံ ဒေတိ၊ ဣမိနာ ဒါနေန မံ စာဝေတွာ သယံ သက္ကော ဘဝိဿတိ မညေ၊ ဓနမဿ နာသေတွာ ဧတံ ဒလိဒ္ဓံ ကတွာ ယထာ ဒါနံ န ဒေတိ၊ တထာ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ သဗ္ဗ ဓနဓညံ တေလမရုဖာဏိတသက္ကရာဒိနိ အန္တမသော ဒါသကမ္ဗကရပေါရိသမ္ပိ အန္တရဓာပေသိ။

တဒါ ဒါနဗျာဝဋ္ဌာ အာဂန္တော “သာမိ ဒါနဂ္ဂံ ပစ္ဆိန္ဒံ၊ ဌပိတဌပိတဌာနေ န ကိဉ္စိ ပဿာမာ”တိ အာရောစယိ^၃ သု။ “ဣတော ပရိဗ္ဗယံ ဟရထ၊ မာ ဒါနံ ပစ္ဆိန္ဒထာ”တိ ဘရိယံ ပက္ကောသာပေတွာ “ဘဒ္ဒေ ဒါနံ ပဝတ္တာပေဟိ”တိ အာဟ။ သာ သကလဂေဟံ ဝိစိနိတွာ အမုမာသကမတ္တမ္ပိ အဒိသ္မာ “အယု အမှာကံ နိဝတ္ထဝတ္ထံ ဌပေတွာ အညံ ကိဉ္စိ န ပဿာမိ၊ သကလဂေဟံ တုစ္ဆ”န္တိ အာဟ။ သတ္တရတနဂဗ္ဗေသု ဒွါရံ ဝိဝရာပေတွာ န ကိဉ္စိ အဒ္ဓသ၊ သေဋ္ဌိဉ္စ ဘရိယဉ္စ ဌပေတွာ အညေ ဒါသကမ္ဗကရာပိ န ပညာယိ^၄ သု။ ပုန မဟာသတ္ထော

၁-ခု ၅-၁၀-ပိဋေ။

ဘရိယံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ န သက္ကာ ဒါနံ ပစ္စိန္တိတုံ၊ သကလနိဝေသနံ
ဝိစိနိတွာ ကိဉ္စိ ဥပဓာရေဟိ”တိ အာဟ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော တိဏဟာရ-
ကော အသိတဉ္စ ကာဇဉ္စ တိဏဗန္ဓနရဇ္ဈေ ဒွါရန္တရေ ဆဉ္စေတွာ ပလာယိ။
သေဋ္ဌိဘရိယာ တံ ဒိသ္မာ “သမိ ဣဒံ ဌပေတွာ အညံ န ပဿာမီ”တိ
အာဟရိတွာ အဒါသိ။ မဟာသတ္တော “ဘဒ္ဒေ မယာ ဧတ္ထကံ ကာလံ တိဏံ
နာမ န လာယိတပုဗ္ဗံ၊ အဇ္ဇ ပန တိဏံ လာယိတွာ အာဟရိတွာ ဝိတ္တိဏိတွာ
ယထာနုစ္ဆဝိကံ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ ဒါနုပစ္စေဒဘယေန အသိတဉ္စေဝ ကာဇဉ္စ
ရဇ္ဈေ ဂဟေတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ တိဏဝတ္ထု ဂန္ဓာ တိဏံ လာယိတွာ “ဧကော
အမှာကံ ဘဝိဿတိ၊ ဧကေန ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ ဒွေ တိဏကလာပေ ဗန္ဓိတွာ
ကာဇေ လဂ္ဂေတွာ အာဒါယ ဂန္ဓာ နဂရဒွါရေ ဝိတ္တိဏိတွာ မာသကေ
ဂဟေတွာ ဧကံ ကောဋ္ဌာသံ ယာစကာနံ အဒါသိ။ ယာစကာ ဗဟူ၊ တေသံ
“မယုမ္ပိ ဒေဟိ၊ မယုမ္ပိ ဒေဟိ”တိ ဝဒန္တာနံ ဣတရမ္ပိ ကောဋ္ဌာသံ ဒတွာ တံ
ဒိဝသံ သဒ္ဓိံ ဘရိယာယ အနာဟာရော ဝိတိနာမေသိ။ ဣမိနာ နိယာမေန
ဆ ဒိဝသာ ဝိတိဝတ္တာ။

အထဿ သတ္တမေ ဒိဝသေ တိဏံ အာဟရမာနဿ သတ္တာဟံ နိရာဟာရဿ
အတိသုခုမာလဿ နလာဇေ သူရိယာတပေန ပဟဋ္ဌမတ္တေ အက္ခိနိ ဘမိံသု။
သော သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တော တိဏံ အဝတ္ထရိတွာ ပတိ။
သက္ကော တဿ ကိရိယံ ဥပဓာရယမာနော ဝိစရတိ။ သော တံဇ်ဏညေဝ
အာဂန္ဓာ အာကာသေ ဌတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၇။ “အဒါသိ ဒါနာနိ ပုရေ ဝိသယု၊
ဒဒတော စ တေ ခယဓမ္မော အဟောသိ။
ဣတော ပရံ စေ န ဒဒေယျ ဒါနံ၊
တိဋ္ဌေယျံ တေ သံယမန္တဿ ဘောဂါ”တိ။

တဿတ္ထော—အဟော ဝိသယု တံ ဣတော ပုဗ္ဗေ တဝ ဂေဟေ ဓနေ
ဝိဇ္ဇမာနေ သကလဇမ္ပဒိပံ ဥန္တင်္ဂလံ ကရိတွာ ဒါနာနိ အဒါသိ၊ တဿ စ တေ
ဧဝံ ဒဒတော ဘောဂါနံ ခယဓမ္မော ခယသဘာဝေါ အဟောသိ၊ သဗ္ဗံ သာပ-
တေယျံ ဒီဏံ၊ ဣတော ပရံ စေပိ တံ ဒါနံ န ဒဒေယျ၊ ကဿမိ ကိဉ္စိ န ဒဒေ-
ယျာသိ၊ တဝ သံယမန္တဿ အဒဒန္တဿ ဘောဂါ တထေဝ တိဋ္ဌေယျံ၊
“ဣတော ပဋ္ဌာယ န ဒဿာမီ”တိ တံ မယံ ပဋိညံ ဒေဟိ၊ အဟံ တေ ဘောဂေ
ဒသေဿာမီတိ။

မဟာသတ္တော တဿ ဝစနံ သုတွာ “ကောသိ တွ”န္တိ အာဟ။ သက္ကောဟမ-
သ္မိတိ။ ဗောဓိသတ္တော “သက္ကော နာမ သယံ ဒါနံ ဒတွာ သီလံ သမာဒိယိတွာ
ဥပေါသထကမ္ပံ ကတွာ သတ္တ ဝတ္တပဒါနိ ပူရေတွာ သက္ကတ္တံ ပတ္တော၊ တံ ပန
အတ္တနော ဣဿရိယကာရဏံ ဒါနံ ဝါရေသိ၊ အနရိယံ ဝတ က.ရောသိ”တိ
ဝတွာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ---

၁၅၈။ “အနရိယ’မရိယေန သဟဿနေတ္ထ၊
သုဒုဂ္ဂတေနာပိ အကိစ္စမာဟု။
မာ ဝေါ ခနံ တံ အဟု ဒေဝရာဇ၊
ယံ ဘောဂဟေတု ဝိဇဟေမု သဒ္ဓိ။

၁၅၉။ ယေန ဧကော ရထော ယာတိ၊ ယာတိ တေန’ပရော ရထော။
ပေါရာဏံ နိဟိတံ ဝတ္တံ၊ ဝတ္တတညေဝ ဝါသဝ။

၁၆၀။ ယဒိ ဟေဿတိ ဒဿာမ၊ အသန္တေ ကိံ ဒဒါမသေ။
ဧဝံဘူတာပိ ဒဿာမ၊ မာ ဒါနံ ပမဒမှသေ”တိ။

တတ္ထ အနရိယန္တိ လာမကံ ပါပကမ္ပံ။ အရိယေနာတိ ပရိသုဒ္ဓါစာရေန
အရိယေန။ သုဒုဂ္ဂတေနာပိတိ သုဒလိဒ္ဓေနာပိ။ အကိစ္စမာဟုတိ အကတ္တဗ္ဗန္တိ
ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ဝဒန္တိ၊ တံ ပန မံ အနရိယံ မဂ္ဂံ အာရောစေသိတိ
အဓိပ္ပာယော။ ဝေါတိ နိပါတမတ္တံ။ ယံ ဘောဂဟေတူတိ ယဿ ခနဿ
ပရိဘုဉ္ဇနဟေတု မယံ ဒါနသဒ္ဓိ ဝိဇဟေမု ပရိစ္စဇေယျာမ၊ တံ ခနမေဝ မာ
အဟု၊ န နော တေန ခနေန အတ္ထောတိ ဒိပေတိ။

ရထောတိ ယံကိဉ္စိ ယာနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယေန မဂ္ဂေန ဧကော
ရထော ယာတိ၊ အညောပိ ရထော “ရထဿ ဂတမဂ္ဂေါ ဧသော”တိ
တေနေဝ မဂ္ဂေန ယာတိ။ ပေါရာဏံ နိဟိတံ ဝတ္တန္တိ ယံ မယာ ပုဗ္ဗေ နိဟိတံ
ဝတ္တံ၊ တံ မယိ ခရန္တေ ဝတ္တတုယေဝ၊ မာ တိဋ္ဌတူတိ အတ္ထော။ ဧဝံဘူတာတိ
ဧဝံ တိဏဟာရကဘူတာပိ မယံ ယာဝ ဇီဝါမ၊ တာဝ ဒဿာမယေဝ။
ကိံကာရဏာ? မာ ဒါနံ ပမဒမှသေတိ။ အဒဒန္တော ဟိ ဒါနံ ပမဒ္ဓတိ နာမ
န သရတိ န သလ္လက္ခေတိ၊ အဟံ ပန ဇီဝမာနော ဒါနံ ပမုဿိတုံ န ဣစ္ဆာမိ၊
တသ္မာ ဒါနံ ဒဿာမိယေဝါတိ ဒိပေတိ။

သက္ကော ကံ ပဋိဗာဟိတုံ အသက္ကောန္တော “ကိမတ္ထာယ ဒါနံ ဒဒါသိ”တိ
ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “နေဝ သက္ကတ္တံ၊ န ဗြဟ္မတ္တံ ပတ္ထယမာနော၊ သဗ္ဗညုတံ

ပတ္တေန္တော ပနာဟံ ဒဒါမိ”တိ အာဟ။ သက္ကော တဿံ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌော ဟတ္ထေန ပိဋ္ဌိံ ပရိမဇ္ဈိ။ ဗောဓိသတ္တဿ တင်္ဂဏညေဝ ပရိမဇ္ဈိတ-မတ္တဿေဝ သကလသရီရံ ပရိပူရိ။ သက္ကာနုဘာဝေန စဿ သဗ္ဗော ဝိဘဝ-ပရိစ္ဆေဒေါပဋိပါကတိကောဝ အဟောသိ။ သက္ကော “မဟာသေဋ္ဌိ တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒွါဒသ သတသဟဿာနိ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဒါနံ ဒဒါဟိ”တိ တဿ ဂေဟေ အပရိမာဏံ ဓနံ ကတွာ တံ ဥယျောဇေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သေဋ္ဌိဘရိယာ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ ဝိသယော ပန သေဋ္ဌိ အဟ-မေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝိသယုဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။
ကောကိလဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅-စူဠကုဏ္ဍလဝဂ္ဂ

၁-ကဏ္ဍရီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၁)

နရာန’မာရာမကရာသုတိ ဣမဿ ဇာတကဿံ ဝိတ္တာရကထာ ကုဏ္ဍာလ-ဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ကဏ္ဍရီဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဝါနရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၂)

အသက္ခိံ ဝတ အတ္တာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဋ္ဌါဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု^၂ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္တာရိတမေဝ။

အတိတေ ပန ဗာရာဏသိယံ ပြဟုဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသက္ကော ဟိမဝန္တပဒေသေ ကပိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဂင်္ဂါတီရေ ဝသိ။ အထေကာ အန္တောဂင်္ဂါယံ သံသုမာရိ ဗောဓိသတ္တဿ ဟဒယမံသေ ဒေါဟဋ္ဌိ

၁-ခု ၆-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဇာတက-ဋ္ဌ ၂-၁၄၅-ပိဋ္ဌေ။

ဥပ္ပါဒေတွာ သံသုမာရဿ ကထေသိ။ သော “တံ ကပိံ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇောပေတွာ မာရေတွာ ဟဒယမံသံ ဂဟေတွာ သံသုမာရိယာ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ မဟာသတ္တံ အာဟ “ဧဟိ သမ္မ အန္တရဒီပကေ ဖလာဖလေ ခါဒိတုံဂစ္ဆာမာ”တိ။ ကထံ သမ္မ အဟံ ဂမိဿာမိတိ။ အဟံ တံ မမ ပိဋ္ဌိယံ နိသီဒါပေတွာ နေဿာမိတိ။ သော တဿ စိတ္တံ အဇာနန္တော လင်္ခိတွာ ပိဋ္ဌိယံ နိသီဒိ။ သံသုမာရော ထောကံ ဂန္တော နိမုဇ္ဇိတုံ အာရဘိ။ အထ နံ ဝါနရော “ကိံကာရဏာ ဘော မံ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇောပေသိ”တိ အာဟ။ အဟံ တံ မာရေတွာ တဝ ဟဒယမံသံ မမ ဘရိယာယ ဒဿာမိတိ။ ဒန္တ တွံ မမ ဟဒယမံသံ ဥရေ အတ္ထိတိ မညသိတိ။ အထ ကဟံ တေ ဌပိတန္တိ။ ဧတံ ဥဒုမ္ပရေ ဩလမ္ပန္တံ န ပဿသိတိ။ ပဿာမိ၊ ဒဿံသိ ပန မေတိ။ အာမ ဒဿာမိတိ။ သံသုမာရော ဒန္တတာယ တံ ဂဟေတွာ နဒီတိရေ ဥဒုမ္ပရမူလံ ဂတော။ ဗောဓိသတ္ထော တဿ ပိဋ္ဌိတော လင်္ခိတွာ ဥဒုမ္ပရရုက္ခေ နိသိန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၆၁။ “အသက္ခိံ ဝတ အတ္တာနံ၊ ဥဒ္ဓါတုံ ဥဒကာ ထလံ။
န ဒါနာဟံ ပုန တုယံ၊ ဝသံ ဂစ္ဆာမိ ဝါရိဇ။

၁၆၂။ အလ’မေတေဟိ အမ္ပေဟိ၊ ဇမ္ပူဟိ ပနသေဟိ စ။
ယာနိ ပါရံ သမုဒ္ဒဿ၊ ဝရံ မယံ ဥဒုမ္ပရော။

၁၆၃။ ယော စ ဥပ္ပတိတံ အတ္ထံ၊ န ဒိပ္ပ’မနုဗျတိ။
အမိတ္တဝသ’မန္တေတိ၊ ပစ္ဆာ စ အနုတပ္ပတိ။

၁၆၄။ ယော စ ဥပ္ပတိတံ အတ္ထံ၊ ဒိပ္ပမေဝ နိဗောဓတိ။
မုစ္ဆတေ သတ္တုသမ္ပာဓာ၊ န စ ပစ္ဆာ’နုတပ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ အသက္ခိံ ဝတတိ သမတ္ထော ဝတ အဟောသိ။ ဥဒ္ဓါတုန္တိ ဥဒ္ဓရိတုံ။ ဝါရိဇာတိ သံသုမာရံ အာလပတိ။ ယာနိ ပါရံ သမုဒ္ဒဿာတိ ဂင်္ဂံ သမုဒ္ဒနာမေနာလပန္တော “ယာနိ သမုဒ္ဒဿ ပါရံ ဂန္တော ခါဒိတဗ္ဗာနိ၊ အလံ တေဟိ”တိ ဝဒတိ။ ပစ္ဆာ စ အနုတပ္ပတိတိ ဥပ္ပန္တံ အတ္ထံ ဒိပ္ပံ အဇာနန္တော အမိတ္တဝသံ ဂစ္ဆတိ၊ ပစ္ဆာ စ အနုတပ္ပတိ။

ဣတိ သော စတူဟိ ဂါထာဟိ လောကီယကိစ္စာနံ နိပ္ပတ္တိကာရဏံ ကထေတွာ ဝနသဏ္ဍမေဝ ပါရိသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သံသုမာရော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဝါနရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။
ဝါနရဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ကုန္တိနီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၃)

အဝသိမှ တဝါ'ဂါရေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဓနေ ဝိဟရန္တော ကောသလ-
ရညော ဂေဟေ နိဝုတ္တံ ကုန္တိနီသကုဏ်ကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သာ ကိရ
ရညော ဒူတေယျဟာရိကာ အဟောသိ။ ဒွေ ပေါတကာပိဿာ အတ္ထိ၊ ရာဇာ တံ
သကုဏ်ကံ ကေဿ ရညော ပဏ္ဍိ ဂါဟာပေတွာ ပေသေသိ။ တဿာ ဂတ-
ကာလေ ရာဇကုလေ ဒါရကာ တေ သကုဏပေါတကေ ဟတ္ထေဟိ ပရိမဒ္ဒန္တာ
မာရေသုံ။ သာ အာဂန္တာ တေ ပေါတကေ မတေပဿန္တိ “ကေန မေ ပုတ္တကာ
မာရိတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အသုကေန စ အသုကေန စာတိ။ တသ္မိံ စ ကာလေ
ရာဇကုလေ ပေါသာဝနိကဗျုဒ္ဓေါ အတ္ထိ ကက္ခဋော ဖရသော၊ ဗန္ဓနဗလေန
တိဋ္ဌတိ။ အထ တေ ဒါရကာ တံ ဗျုဒ္ဓိ ဒဿနာယ အဂမံသု။ သာပိ သကုဏ်ကာ
တေဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္တာ “ယထာ ဣမေဟိ မမ ပုတ္တကာ မာရိတာ၊ တထေဝ
နေ ကရိဿာမီ”တိ တေ ဒါရကေ ဂဟေတွာ ဗျုဒ္ဓဿ ပါဒမူလေ ဒိပိ၊ ဗျုဒ္ဓေါ
မုရာမုရာပေတွာ ခါဒိ။ သာ “ဣဒါနိ မေ မနောရထော ပရိပုဏ္ဏော”တိ
ဥပ္ပတိတွာ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတာ။ တံ ကာရဏံ သုတွာ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ
ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော ရာဇကုလေ ကိရ အသုကာ နာမ ကုန္တိနီ
သကုဏ်ကာ ယေဟိဿာ ပေါတကာ မာရိတာ၊ တေ ဒါရကေ ဗျုဒ္ဓဿ
ပါဒမူလေ ဒိပိတွာ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ
ဘိက္ခဝေ ဧတုရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသာ အတ္တနော ပေါတကဿာတကေ
ဒါရကေ ဂဟေတွာ ဗျုဒ္ဓဿ ပါဒမူလေ ဒိပိတွာ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတာ”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗောဓိသတ္တော ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။
တဿ နိဝေသနေ ဧကာ ကုန္တိနီ သကုဏ်ကာ ဒူတေယျဟာရိကာတိ သဗ္ဗံ
ပုရိမသဒိသမေဝ။ အယံ ပန ဝိသေသော။ အယံ ကုန္တိနီ ဗျုဒ္ဓေန ဒါရကေ

၁-မုရုမုရာပေတွာ (သိ၊ သျာ)

မာရာပေတွာ စိန္တေသိ “ဣဒါနိ န သက္ကာ မယာ ဣဓ ဝသိတုံ၊ ဂမိဿာမိ၊ ဂစ္ဆန္တိ စ ပန ရညော အနာရောစေတွာ န ဂမိဿာမိ၊ အာရောစေတွာဝ ဂမိဿာမိ”တိ။ သာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ “သမိ တုမှာကံ ပမာဒေန” မမ ပုတ္တကေ ဒါရကာ မာရေသုံ၊ အဟံ ကောဓဝသိကာ ဟုတွာ တေ ဒါရကေ ပဋိမာရေသိ၊ ဣဒါနိ မယာ ဣဓ ဝသိတုံ န သက္ကာ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၅။ “အဝသိမှ တဝါ’ဂါရေ၊ နိစ္စံ သက္ကတပူဇိတာ၊
 တွမေဝ ဒါနိမ’ကရိ၊ ဟန္ဒ ရာဇ ဝဇာမဟ”န္တိ။

တတ္ထ တွမေဝ ဒါနိမ’ကရိတိ မံ ပဏ္ဍံ ဂါဟာပေတွာ ပေသေတွာ အတ္တနော ပမာဒေန မမ ပိယပုတ္တကေ အရက္ခန္တော တွညေဝ ဣဒါနိ ဧတံ မမ ဒေါမနဿ- ကာရဏံ အကရိ။ ဟန္ဒာတိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပါတော။ ရာဇာတိ ဗောဓိသတ္တံ အာလပတိ။ ဝဇာမဟန္တိ အဟံ ဟိမဝန္တံ ဂစ္ဆာမိတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၆၆။ “ယော ဝေ ကတေ ပဋိကတေ၊ ကိဗ္ဗိသေ ပဋိကိဗ္ဗိသေ။
 ဧဝံ တံ သမ္ပတိ ဝေရံ၊ ဝသ ကုန္တိနိ မာ’ဂမာ”တိ။

တဿတ္ထော—ယော ပုဂ္ဂလော ပရေန ကတေ ကိဗ္ဗိသေ အတ္တနော ပုတ္တ- မာရဏာဒိကေ ဒါရဏေ ကမ္မေ ကတေ ပုန အတ္တနော တဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဋိကတေ ပဋိကိဗ္ဗိသေ “ပဋိကတံ မယာ တဿာ”တိ ဇာနာတိ။ ဧဝံ တံ သမ္ပတိ ဝေရန္တိ ဧတ္တကေန တံ ဝေရံ သမ္ပတိ ဝူပသန္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝသ ကုန္တိနိ မာ’ဂမာတိ။

တံ သုတွာ ကုန္တိနိ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၆၇။ “န ကတဿ စ ကတ္တာ စ၊ မေတ္တိ သန္ဓိယတေ ပုန။
 ဟဒယံ နာနုဇာနာတိ၊ ဂစ္ဆညေဝ ရထေသဘာ”တိ။

တတ္ထ န ကတဿ စ ကတ္တာ စာတိ ကတဿ စ အဘိဘူတဿ ဥပ- ဝိဋ္ဌိတဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဣဒါနိ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမံ ကတွာ ယော ကတ္တာ တဿ စာတိ ဣမေသံ ဒွိန္တံ ပုဂ္ဂလာနံ ပုန မိတ္တဘာဝေါ နာမ န သန္ဓိယတိ န သန္ဓိယတိတိ အတ္ထော။ ဟဒယံ နာနုဇာနာတိတိ တေန ကာရဏေန မမ

၁-တုမှာကံ မံ ပေသေတွာ ပမာဒေန (က)

ဟဒံယံ ဣမ ဝါသံ နာနုဇာနာတိ။ ဂစ္ဆဗျေဝ ရထေသဘာတိ တသ္မာ အဟံ မဟာရာဇ ဂမိဿာမိယေဝါတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၆၈။ “ကတဿ စေဝ ကတ္တာ စ၊ မေတ္တိ သန္ဓိယတေ ပုန။
ဓိရာနံ နော စ ဗာလာနံ၊ ဝသ ကုန္တိနိ မာ’ဂမာ”တိ။

တဿတ္ထော—ကတဿ စေဝ ပုဂ္ဂလဿ၊ ယော စ ကတ္တာ တဿ မေတ္တိ သန္ဓိယတေ ပုန၊ သာ ပန ဓိရာနံ၊ နော စ ဗာလာနံ။ ဓိရာနံ၌ မေတ္တိ ဘိန္နာပိ ပုန သဋ္ဌိယတိ၊ ဗာလာနံ ပန သကိံ ဘိန္နာ ဘိန္နာဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝသ ကုန္တိနိ မာ’ဂမာတိ။

သကုဏ္ဍိကာ “ဧဝံ သန္ဓေပိ န သက္ကာ မယာ ဣမ ဝသိတုံ သာမီ”တိ ရာဇာနံ ဝဋ္ဌိတွာ ဥပ္ပတိတွာ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကုန္တိနိယေဝ တေရဟိ ကုန္တိနိ အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုန္တိနိဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-အမွဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၄)

ယော နိလိယံ မဏ္ဍယတီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အဗ္ဗဂေါပကတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဇေတဝနပစ္စန္ဓေ အဗ္ဗဝနေ ပဏ္ဍသလံ ကာရေတွာ အဗ္ဗေ ရက္ခန္တော ပတိတာနိ အဗ္ဗပက္ကာနိ ခါဒန္တော ဝိစရတိ၊ အတ္တနော သမ္ပန္နမနုဿာနမ္ပိ ဒေတိ။ တသ္မိံ ဘိက္ခာစာရံ ပဝိဋ္ဌေ အဗ္ဗစောရကာ အဗ္ဗာနိ ပါတေတွာ ခါဒိတွာ စ ဂဟေတွာ စ ဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မိံ ခဏေ စတသော သေဋ္ဌိဓိတရော အစိရဝတိယံ နှာယိတွာ ဝိစရန္တိယော တံ အဗ္ဗဝနံ ပဝိသိံ သု။ မဟလ္လကော အာဂန္တော တာ ဒိသ္မာ “တုမေဟိ မေ အဗ္ဗာနိ ခါဒိတာနိ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ မယံ ဣဒါနေဝ အာဂတာ၊ န တုမှာကံ အဗ္ဗာနိ ခါဒါမာတိ။ တေန ဟိ သပထံ ကရောထာတိ။ “ကရောမ ဘန္တေ”တိ သပထံ ကရိံ သု။ မဟလ္လကော တာ သပထံ ကာရေတွာ လဇ္ဇာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တဿ တံ ကိရိယံ သုတွာ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ

ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော ကိရ မဟလ္လကော အတ္တနော ဝသနကံ အမ္မဝနံ ပဝိဋ္ဌာ သေဋ္ဌိမိတရော သပထံ ကာရေတွာ လဇ္ဇာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ အမ္မဂေါပကော ဟုဘွာ စတသော သေဋ္ဌိမိတရော သပထံ ကာရေတွာ လဇ္ဇာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သက္ကတ္တံ ကာရေသိ။ တဒါ ဧကော ကုဋုဇဋ္ဌိလော ဗာရာဏသိ ဥပနိဿာယ နဒီတိရေ အမ္မဝနေ ပဏ္ဏသလံ မာပေတွာ အမ္မေ ရက္ခန္တော ပတိတာနိ အမ္မပက္ကာနိ ခါဒန္တော သမ္ပန္နမနုဿာနမ္ပိ ဒေန္တော နာနပ္ပကာရေန မိစ္ဆာ-ဇီဝေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တော ဝိစရတိ။ တဒါသက္ကော ဒေဝရာဇာ “ကေ နု ခေါ လောကေ မာတာပိတရော ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယနကမ္ပံ ကရေန္တိ၊ ဒါနံ ဒေန္တိ၊ သီလံ ရက္ခန္တိ၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရေန္တိ၊ ကေ ပဗ္ဗဇိတာ သမဏဓမ္မေ ယုတ္တပယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ ကေ အနာစာရံ စရန္တိ”တိ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဣမံ အမ္မဂေါပကံ အနာစာရံ ကုဋုဇဋ္ဌိလံ ဒိသ္မာ “အယံ ကုဋုဇဋ္ဌိလော ကသိဏပရိကမ္မာဒိ အတ္တနော သမဏဓမ္မံ ပဟာယ အမ္မဝနံ ရက္ခန္တော ဝိစရတိ၊ သံဝေဇေဿာမိ န”န္တိ တဿ ဂါမံ ဘိက္ခာယ ပဝိဋ္ဌ-ကာလေ အတ္တနော အာနုဘာဝေန အမ္မေ ပါတေတွာ စောရေဟိ ဝိလုမ္ပိတေ ဝိယ အကာသိ။

တဒါ ဗာရာဏသိတော စတသော သေဋ္ဌိမိတရော တံ အမ္မဝနံ ပဝိသိ သု။ ကုဋုဇဋ္ဌိလော တာ ဒိသ္မာ “တုမှေဟိ မေ အမ္မာနိ ခါဒိတာနိ”တိ ပလိဗုဒ္ဓိ။ ဘန္တေ မယံ ဣဒါနေဝ အာဂတာ၊ န တေ အမ္မာနိ ခါဒါမာတိ။ တေန ဟိ သပထံ ကရောထာတိ။ ကတွာ စ ပန ဂန္တံ လဘိဿာမာတိ။ အာမ လဘိဿထာတိ။ “သာဓု ဘန္တေ”တိ တာသု ဇေဋ္ဌိကာ သပထံ ကရေန္တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၉။ “ယော နီလိယံ မဏ္ဍယတိ၊ သဏ္ဍာသေန ဝိဟညတိ။
တဿ သာ ဝသမန္တေတု၊ ယာ တေ အမ္မေ အဝါဟရိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယော ပုရိသော ပလိဟာနံ ကာဋ္ဌဝဏ္ဏကရဏတ္ထာယ နီလဖလာဒိနိ ယောဇေတွာ ကတံ နီလိယံ မဏ္ဍယတိ၊ နီလကေသန္တရေ စ

၁-တိလောဒီဟိ (ဣ၊က)

ဥဋ္ဌိတံ ပလိတံ ဥဒ္ဓရန္တော သဏ္ဍာသေန ဝိဟညတိ ကိလမတိ၊ တဿ ဧဝရူပဿ မဟလ္လကဿ သာ ဝသံ အန္တေတု၊ တထာရူပံ ပတိံ လဘတု၊ ယာ တေ အဗ္ဗေ အဝါဟရိတိ။

တပသော “တွံ ဧကမန္တံ တိဋ္ဌာဟိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ သေဋ္ဌိမိတရံ သပထံ ကာရေသိ။ သာ သပထံ ကရောန္တိ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၇၀။ “ဝိသံ ဝါ ပဉ္စဝိသံ ဝါ၊ ဦနတိံသံ ဝ ဇာတိယာ။
တာဒိသာ ပတိ မာ လဒ္ဓါ၊ ယာ တေ အဗ္ဗေ အဝါဟရိ”တိ။

တဿတ္ထော—နာရိယော နာမ ပန္နရသသောဋ္ဌသဝဿိကကာလေ ပုရိ-
သာနံ ပိယာ ဟောန္တိ။ ယာ ပန တဝ အဗ္ဗာနိ အဝါဟရိ၊ သာ ဧဝရူပေ
ယောဗ္ဗနေ ပတိံ အလဘိတွာ ဇာတိယာ ဝိသံ ဝါ ပဉ္စဝိသံ ဝါ ဧကေန
ဒ္ဓိဟိ ဦနတာယ ဦနတိံသံ ဝါ ဝဿာနိ ပတွာ တာဒိသာ ပရိပက္ကဝယာ ဟုတွာပိ
ပတိံ မာ လဒ္ဓါတိ။

တာယပိ သပထံ ကတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာယ တတိယာ တတိယံ
ဂါထမာဟ—

၁၇၁။ “ဒိဃံ ဂစ္ဆတု အဒ္ဓါနံ၊ ဧကိကာ အဘိသာရိကာ။
သင်္ကေတေ ပတိ မာ အဒ္ဓာ၊ ယာ တေ အဗ္ဗေ အဝါဟရိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယာ တေ အဗ္ဗေ အဝါဟရိ၊ သာ ပတိံ ပတ္တယမာနာ တဿ
သန္တိကံ အဘိသရဏတာယ အဘိသာရိကာ နာမ ဟုတွာ ဧကိကာ အဒုတိယာ
ဂါဝုတဒ္ဓိဂါဝုတမတ္တံ ဒိဃံ အဒ္ဓါနံ ဂစ္ဆတု၊ ဂန္ဓာပိ စ တသ္မိံ အသုကဋ္ဌာနံ
နာမ အာဂစ္ဆေယျာသိတိ ကတေ သင်္ကေတေ တံ ပတိံ မာ အဒ္ဓာသတိ။

တာယပိ သပထံ ကတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာယ စတုတ္ထာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၇၂။ “အလင်္ကတာ သုဝသနာ၊ မာလိနိ စန္ဒနုဿဒါ။
ဧကိကာ သယနေ သေတု၊ ယာ တေ အဗ္ဗေ အဝါဟရိ”တိ။

သာ ဥတ္တာနတ္ထာယေဝ။

တပသော “တုမှေဟိ အတိဘာရိယာ သပထာ ကတာ၊ အညေဟိ
အဗ္ဗာနိ ခါဒိတာနိ ဘဝိဿန္တိ၊ ဂစ္ဆထ ဒါနိ တုမှေ”တိ တာ ဥယျောဇေသိ။
သက္ကော ဘေရဝရူပါရမ္မဏံ ဒေသေတွာ ကုဋ္ဌတာပသံ တတော ပလာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလော အယံ အဗ္ဗဂေါပကော မဟလ္လကော အဟောသိ၊ စတသော သေဋ္ဌိမိတရော ဧတာယေဝ၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ရာဇကုမ္ဘဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၅)

ဝနံ ယဒ’ဂ္ဂိ ဒဟတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အလသ-
ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသိ ကုလပုတ္တော သာသနေ
ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာပိ အလသော အဟောသိ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာယောနိသော-
မနသိကာရဝတ္ထပဋိဝတ္တာဒီဟိ ပရိဗာဟိရော နိဝရဏာဘိဘူတော^၁။ နိသိန္ဓ-
ဌာနာဒိသု ဣရိယာပထေသု တထာ ဧဝ ဟောတိ။ တဿ တံ အာလသိယဘာဝံ
အာရဗ္ဗ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော
နာမ ဘိက္ခု ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အာလသိယော
ကုသိတော နိဝရဏာဘိဘူတော ဝိဟရတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ
နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ အာလသိယောယေဝါ”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
တဿ အမစ္စရတနံ အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိရာဇာ အာလသိယဇာတိကော
အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော “ရာဇာနံ ပဗောဓေသာမီ”တိ ဧကံ ဥပမံ ဥပ-
ဓာရေန္တော ဝိစရတိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဥယျာနံ ဂန္တော အမစ္စဂဏ-
ပရိဝုတော တတ္ထ ဝိစရန္တော ဧကံ ရာဇကုမ္ဘံ^၂ နာမ အာလသိယံ ပဿိ။
တထာရူပါ ကိရ အာလသိယာ သကလဒိဝသံ ဂစ္ဆန္တောပိ ဧကဒ္ဒင်္ဂလမတ္တမေဝ
ဂစ္ဆန္တိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ “ဝယဿ ကော နာမ သော”တိ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ။
မဟာသတ္တော “ရာဇကုမ္ဘော နာမေသ မဟာရာဇ အာလသိယော။ ဧဝရူပေါ ဟိ
သကလဒိဝသံ ဂစ္ဆန္တောပိ ဧကဒ္ဒင်္ဂလဒ္ဒင်္ဂလမတ္တမေဝ ဂစ္ဆတိ”တိ ဝတွာ တေန
သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော “အန္တော ရာဇကုမ္ဘ တုမှာကံ ဒန္ဓဂမနံ ဣမသ္မိံ အရညေ
ဒါဝဂ္ဂိမိ ဥဋ္ဌိတေ ကိံ ကရောထာ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁-နိဝရဏာဘိဝုတော (သျှာ)၊ နိဝရဏာဝုတော (က) ၂-ဂဇကုမ္ဘံ (သိ၊ သျှာ)

၁၇၃။ “ဝနံ ယဒ’ဂ္ဂိ ဒဟတိ၊ ပါဝကော ကဏ္ဍဝတ္တနိ။
ကထံ ကရောသိ ပစလက၊ ဧဝံ ဒန္ဓပရက္ကမော”တိ။

တတ္ထ ယဒ’ဂ္ဂိ ဘိ ယဒါ အဂ္ဂိ။ ပါဝကော ကဏ္ဍဝတ္တနိ ဘိ အဂ္ဂိနော ဝေဝစနံ။
ပစလကတိ တံ အာလပတိ။ သော ဟိ စလန္တော စလန္တော ဂစ္ဆတိ၊ နိစ္စံ
ဝါ ပစလာယဘိ၊ တသ္မာ “ပစလကော”တိ ဝုစ္ဆတိ။ ဒန္ဓပရက္ကမောတိ ဂရု-
ဝီရိယော”။

တံ သုတွာ ရာဇကုမ္ဘော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၇၄။ “ဗဟူနိ ရုက္ခသိဒ္ဓါနိ၊ ပထဗျာ ဝိဝရာနိ စ။
တာနိ စေ နာဘိသမ္ဘောမ၊ ဟောတိ နော ကာလပရိယာယော”တိ။

တဿတ္ထော—ပဏ္ဍိတ အမှာကံ ဣတော ဥတ္တရိဂမနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဣမသ္မိံ
ပန အရညေ ရုက္ခသိဒ္ဓါနိ ပထဝိယံ ဝိဝရာနိ စ ဗဟူနိ။ ယဒိ တာနိ န ပါပုဏာမ၊
ဟောတိ နော ကာလပရိယာယောတိ မရဏမေဝ နော ဟောတိတိ။

ကံ သုတွာ ဗောဓိသတ္ထော ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၇၅။ “ယော ဒန္ဓကာလေ တရတိ၊ တရဏီယေ စ ဒန္ဓတိ။
သုက္ခပဏ္ဍိံ အက္ကမ္မ၊ အတ္ထိံ ဘဇူတိ အတ္တနော။

၁၇၆။ ယော ဒန္ဓကာလေ ဒန္ဓတိ၊ တရဏီယေ စ တာရယိ။
သသိံ ရတ္ထိံ ဝိဘဇံ၊ တဿတ္ထော ပရိပူရတိ”တိ။

တတ္ထ ဒန္ဓကာလေတိ တေသံ တေသံ ကမ္မာနံ သဏိကံ ကတ္တဗ္ဗကာလေ။
တရတိတိ တုရိတတုရိတော ဝေဂေန တာနိ ကမ္မာနိ ကရောတိ။ သုက္ခပဏ္ဍိံဝါတိ
ယထာ ဝါတာတပသုက္ခံ တာလပဏ္ဍိံ ဗလဝါ ပုရိသော အက္ကမိတွာ ဘဇေယျ၊
တတ္ထေဝ စုဏ္ဍဝိစုဏ္ဍံ ကရေယျ၊ ဧဝံ သော အတ္တနော အတ္ထိံ ဝုဒ္ဓိံ ဘဇူတိ။
ဒန္ဓတိတိ ဒန္ဓယတိ ဒန္ဓကာတဗျာနိ ကမ္မာနိ ဒန္ဓမေဝ ကရောတိ။ တာရယိတိ
တုရိတကာတဗျာနိ ကမ္မာနိ တုရိတောဝ ကရောတိ။ သသိံ ရတ္ထိံ ဝိဘဇန္တိ
ယထာ စန္ဒော ဇုဏ္ဍပက္ခံ ရတ္ထိံ ဇောတယမာနော ကာဠပက္ခရတ္ထိတော
ရတ္ထိံ ဝိဘဇန္တော ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပရိပူရတိ၊ ဧဝံ တဿ ပုရိသဿ အတ္ထော
ပရိပူရတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-မုဒုဝီရိယော (သိ၊ သျာ)

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ အနုလသော ဇာတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇကုမ္ဘော အာလသိယဘိက္ခု အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ရာဇကုမ္ဘဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကေသဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၆)

မနုဿိန္ဒ ဇဟိတွာနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝိဿာသ-
ဘောဇနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ကိရ ဂေဟေ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခု-
သတာနံ နိဗဒ္ဓဘတ္တံ ဟောတိ၊ ဂေဟံ နိစ္စကာလံ ဘိက္ခုသံဃဿ ဩပါနဘူတံ
ကာသာဝပဇ္ဇောတံ ဣသိဝါတပဋိဝါတံ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ
ကရောန္တောသေဋ္ဌိနော နိဝေသနေ ဘိက္ခုသံဃံ ဒိသ္မာ “အဟမ္ပိ အရိယသံဃဿ
နိဗဒ္ဓံ ဘိက္ခံ ဒဿာမိ”တိ ဝိဟာရံ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခု-
သတာနံ နိဗဒ္ဓံ ဘိက္ခံ ပဋ္ဌပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇနိဝေသနေ နိဗဒ္ဓံ
ဘိက္ခာ ဒိယျတိ၊ တိဝသိကဂန္ဓသာလိဘောဇနံ ပဏီတံ။ ဝိဿာသေနပိ သိနေ-
ဟေနပိ သဟတ္တာ ဒါယကာ နတ္ထိ၊ ရာဇယုတ္တေ ဒါပေသိ။ ဘိက္ခု။ နိသိဒိတွာ
ဘုဋ္ဌိတုံ န ဣစ္ဆန္တိ၊ နာနဂ္ဂရသဘတ္တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဥပဋ္ဌာက-
ကုလံ ဂန္တော တံ ဘတ္တံ တေသံ ဒတွာ တေဟိ ဒိန္ဒံ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ
ဘုဋ္ဌန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ရညော ဗဟုံ ဖလာဖလံ အာဟရိံသု။ ရာဇာ “သံဃဿ
ဒေတာ”တိ အာဟ။ မနုဿာ ဘတ္တဂ္ဂံ ဂန္တော ဧကဘိက္ခုမ္ပိ အဒိသ္မာ “ဧကော ဘိက္ခုပိ
နတ္ထိ”တိ ရညော အာရောစေသုံ။ နနု ဝေလာယေဝ တာဝါတိ။ အာမ ဝေလာ၊
ဘိက္ခု။ ပန တုမှာကံ ဂေဟေ ဘတ္တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဝိဿာသိ-
ကာနံ ဥပဋ္ဌာကာနံ ဂေဟံ ဂန္တော တေသံ ဒတွာ တေဟိ ဒိန္ဒံ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ
ဘုဋ္ဌန္တိတိ။ ရာဇာ “အမှာကံ ဘတ္တံ ပဏီတံ၊ ကေန နု ခေါ ကာရဏေန
အဘုတွာ အညံ ဘုဋ္ဌန္တိ၊ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တော
သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “မဟာရာဇ ဘောဇနံ နာမ ဝိဿာသပရမံ၊

၁-ရာဇာယုတ္တာ ဒါပေန္တိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-တာတာတိ (က)

တုမှာကံ ဂေဟေ ဝိဿာသံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ သိနေဟေန ဒါယကာနံ အဘာဝါ ဘိက္ခု။ ဘတ္တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဝိဿာသိကဋ္ဌာနေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ မဟာရာဇေ ဝိဿာသသဒိသော အညော ရသော နာမ နတ္ထိ၊ အဝိဿာသိကေန ဒိန္နံ စတုမဓုရမ္ပိ ဟိ ဝိဿာသိကေန ဒိန္နံ သာမာကဘတ္တံ န အဂ္ဂတိ။ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ ရညာ ပဉ္စ ဝေဇ္ဇကုလာနိ ဂဟေတွာ ဘေသဇ္ဇေ ကာရိတေပိ ရောဂေ အဂူပသန္တေ ဝိဿာသိကာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ အလောဏကံ သာမာကနိဝါရယာဂုဉ္ဇေဝ ဥဒကမတ္တသိတ္တံ အလောဏကပဏ္ဍိန္န ပရိဘုဉ္ဇိတွာ နိရောဂါ ဇာတာ”တိ ဝတွာ တေန ယာဖိ-တော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “ကပ္ပကုမာရော”တိဿ နာမံ အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ အပရဘာဂေ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိ။ တဒါ ကေသဝေါ နာမ တာပသော ပဉ္စဟိ တာပသသတေဟိ ပရိဂုတော ဂဏသတ္တာ ဟုတွာ ဟိမဝန္တေ ဝသတိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပဉ္စန္ဒံ အန္တေဝါသိကသတာနံ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော ဟုတွာ ဝိဟာသိ၊ ကေသဝတာပသဿ ဟိတဇ္ဈာသယော သသိနေဟော အဟောသိ။ တေ အညမညံ အတိဝိယ ဝိဿာသိကာ အဟေသုံ။ အပရဘာဂေ ကေသဝေါ တေ တာပသေ အာဒါယ လောဏမ္ပိလသေဝနတ္တာယ မနုဿပထံ ဂန္ဓာ ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ နဂရံဘိက္ခာယ ပဝိသိတွာ ရာဇဒွါရံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ဣသိဂဏံ ဒိသွာ ပက္ကောသာပေတွာ အန္တော-နိဝေသနေ ဘောဇေတွာ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဥယျာနေ ဝသာပေသိ။ အထ ဝဿာရတ္တေ အတိက္ကန္တေ ကေသဝေါ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိ။ ရာဇာ “ဘန္တေ တုမေ မဟလ္လကာ၊ အမေ တာဝ ဥပနိဿာယ ဝသထ၊ ဒဟရတာပသေ ဟိမဝန္တံ ပေသေထာ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု”တိ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကေန သဒ္ဓိံ တေ ဟိမဝန္တံ ပေသေတွာ သယံ ဧကကောဝ ဩဟိယိ။ ကပ္ပေါ ဟိဝေန္တံ ဂန္ဓာ တာပသေဟိ သဒ္ဓိံ ဝသိ။

ကေသဝေါ ကပ္ပေန ဝိနာ ဝသန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတွာ တံ ဒဋ္ဌကာမော ဟုတွာ နိဒ္ဒံ န လဘတိ၊ တဿ နိဒ္ဒံ အလဘန္တဿ သမ္မာ အာဟာရော န ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတိ၊ လောဟိတပက္ခန္ဓိကာ အဟောသိ၊ ဗာဠာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ။ ရာဇာ ပဉ္စ ဝေဇ္ဇကုလာနိ ဂဟေတွာ တာပသံ ပဋိဇဂ္ဂိ၊ ရောဂေါ န ဝူပသမ္ပတိ။ ကေသဝေါ ရာဇာနံ အာဟ “မဟာရာဇေ ကိံ မယံ မရဏံ ဣစ္ဆထ၊ ဥဒါဟု

အရောဂဘာဝ”န္တိ။ အရောဂဘာဝံ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ မံ ဟိမဝန္တံ ပေသေ-
 ထာတိ။ “သာဓု ဘန္တေ”တိ ရာဇာ နာရဒံ နာမ အမစ္စံ ပက္ခောသာပေတွာ
 “နာရဒ အမှာကံ ဘဒန္တံ ဂဟေတွာ ဝနစရကေဟိ သဒ္ဓိံ ဟိမဝန္တံ ယာဟိ”တိ
 ပေသေသိ။ နာရဒေါ တံ တတ္ထ နေတွာ ပစ္စာဂမာသိ။ ကေသဝဿပိ ကပ္ပေ
 ဒိဋ္ဌမတ္ထေယေဝ စေတသိကရောဂေါ ဝူပသန္တော၊ ဥက္ကဏ္ဍာ ပဋိပ္ပဿန္တိ။
 အထဿ ကပ္ပေါ အလောဏကေန အရူပနေန ဥဒကမတ္တသိတ္တပဏ္ဍေန
 သဒ္ဓိံ သာမာကနိဝါရယာဂုံ အဒါသိ၊ တဿ တံဇ်ဏညေဝ လောဟိတ-
 ပက္ခန္ဓိကာ ပဋိပ္ပဿန္တိ။

ပုန ရာဇာ နာရဒံ ပေသေသိ “ဂစ္ဆ ကေသဝဿံ တာပသဿ ပဝတ္တိံ
 ဇာနာဟိ”တိ။ သော ဂန္တော တံ အရောဂံ ဒိသ္မာ “ဘန္တေ ဗာရာဏသိရာဇာ
 ပဉ္စ ဝေဇ္ဇကုလာနိ ဂဟေတွာ ပဋိဇဂ္ဂန္တော တုမှေ အရောဂေ ကာတုံ နာသက္ခိ၊
 ကထံ တေ ကပ္ပေါ ပဋိဇဂ္ဂိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၇။ “မနုဿိန္တံ ဇဟိတွာန၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနံ။
 ကထံ န ဘဂဝါ ကေသိ၊ ကပ္ပဿ ရမတိ အဿမေ”တိ။

တတ္ထ မနုဿိန္တန္တိ မနုဿာနံ ဣန္တံ ဗာရာဏသိရာဇာနံ။ ကထံ န ဘဂဝါ
 ကေသိတိ ကေန န ခေါ ဥပါယေန အယံ အမှာကံ ဘဂဝါ ကေသဝ-
 တာပသော ကပ္ပဿ အဿမေ ရမတိတိ။

ဧဝံ အညေဟိ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဝိယ ကေသဝဿ အဘိရတိကာရဏံ
 ပုစ္ဆိ။ တံ သုတွာ ကေသဝေါ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၇၈။ “သာဒုနိ ရမဏီယာနိ၊ သန္တိ ဝက္ခာ မနောရမာ။
 သုဘာသိတာနိ ကပ္ပဿ၊ နာရဒ ရမယန္တိ မ”န္တိ။

တတ္ထ ဝက္ခာတိ ရုက္ခာ။ ပါဠိယံ ပန “ရုက္ခာ”တွေဝ လိဒိတံ။ သုဘာသိတာ-
 နိတိ ကပ္ပေန ကထိတာနိ သုဘာသိတာနိ မံ ရမယန္တိတိ အတ္ထော။

ဧဝေ ပန ဝတွာ “ဧဝံ မံ အဘိရမာပေန္တော ကပ္ပေါ အလောဏကံ
 အရူပနံ ဥဒကသိတ္တပဏ္ဍမိသံ သာမာကနိဝါရယာဂုံ ပါယေသိ၊ တာယ မေ
 သရီရေ ဗျာမိ ဝူပသမိတော၊ အရောဂေါ ဇာတောမ္ပိ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ
 နာရဒေါ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၇၉။ “သာလီနံ ဩဒနံ ဘုဇ္ဇေ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။
ကထံ သာမာကနီဝါရံ၊ အလောဏံ ဆာဒယန္တိ တ”န္တိ။

တတ္ထ ဘုဇ္ဇေတိ ဘုဇ္ဇေသိံ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဠော။ ဆာဒယန္တိတိ ဆာဒယတိ ပီဏေတိ တောသေတိ။ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ ပန အနုနာသိကော ကတော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယော တံ သုစိံ မံသုပသေစနံ ရာဇကုလေ ရာဇာရဟံ သာလီဘတ္တံ ဘုဇ္ဇေသိံ၊ တံ ကထမိဒံ သာမာကနီဝါရံ အလောဏံ ပီဏေတိ တောသေတိ၊ ကထံ တေ ဧတံ ရုစ္စတိတိ။

တံ သုတွာ ကေသဝေါ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၈၀။ “သာဒံ ဝါ ယဒိ ဝါ’သာဒံ၊ အပ္ပံ ဝါ ယဒိ ဝါ ဗဟံ။
ဝိဿတ္ထော ယတ္ထ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဝိဿာသပရမာ ရသာ”တိ။

တတ္ထ ယဒိ ဝါ’သာဒန္တိ ယဒိ ဝါ အသာဒံ။ ဝိဿတ္ထောတိ နိရာသင်္ကော ဝိဿာသပတ္ထော ဟုတွာ။ ယတ္ထ ဘုဇ္ဇေယျာတိ ယသ္မိံ နိဝေသနေ ဧဝံ ဘုဇ္ဇေယျ၊ တတ္ထ ဧဝံ ဘုတ္တံ ယံကိဉ္စိ ဘောဇနံ သာဒုမေဝ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဝိဿာသပရမာ ရသာ၊ ဝိဿာသော ပရမော ဥတ္တမော ဧတေသန္တိ ဝိဿာသပရမာ ရသာ။ ဝိဿာသသဒိသော ဟိ အညော ရသော နာမ နတ္ထိ။ အဝိဿာသိကေန ဟိ ဒိန္နံ စတုမဓုရမ္ပိ ဝိဿာသိကေန ဒိန္နံ အဓ္မိလကဉ္စိယံ န အဂ္ဂတိတိ။

နာရဒေါ တဿံ ဝစနံ သုတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကေသဝေါ ဣဒံ နာမ ကထေသိ”တိ အာစိက္ခိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “ဣဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ နာရဒေါ သာရိပုတ္တော၊ ကေသဝေါ ဗကဗြဟ္မာ၊ ကပ္ပေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကေသဝဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-အယကုဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၇)

သဗ္ဗာယသန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လောကတ္ထစရိယံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု မဟာကဏ္ဍဇာတကော အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဥဂ္ဂဟိတသဗ္ဗသိပ္ပေါ ပိဘု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ မနုဿာ ဒေဝ-မင်္ဂလိကာ ဟုတွာ ဗဟူ အဇေဋ္ဌကာဒယော မာရေတွာ ဒေဝတာနံ ဗလိကမ္ပိ ကရောန္တိ။ ဗောဓိသတ္ထော “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ ယက္ခာ ဗလိကမ္ပိ အလဘမာနာ ဗောဓိသတ္တဿ ကုဇ္ဈိတွာ ဟိမဝန္တေ ယက္ခ-သမာဂမံ ဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ မာရဏတ္တာယ ဧကံ ကက္ခဋံ ယက္ခံ ပေသေသုံ။ သော ကဏ္ဍိကမတ္တံ မဟန္တံ အာဒိတ္တံ အယကုဋံ ဂဟေတွာ “ဣမိနာ နံ ပဟရိတွာ မာရေဿာမီ”တိ အာဂန္တာ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ ဗောဓိသတ္တဿ သယနမတ္ထကေ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော အာဝဇ္ဇမာနော တံ ကာရဏံ ဥတွာ ဣန္ဒဝဇီရံ အာဒါယ ဂန္တာ ယက္ခဿ ဥပရိ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္ထော ယက္ခံ ဒိဿှာ “ကိံ န ခေါ သေ မံ ရက္ခမာနော ဌိတော၊ ဥဒါဟု မာရေတုကာမော”တိ တေန သဒ္ဓိံ သဗ္ဗပန္နော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၁။ “သဗ္ဗာယသံ ကုဋ္ဌ’မတိပ္ပမာဏံ၊
ပဂ္ဂယု ယော တိဋ္ဌသိ အန္တလိက္ခေ။
ရက္ခာယ မေ တံ ဝိဟိတော န’သ’ဇ္ဇ၊
ဥဒါဟု မေ စေတသသေ၂ ဝဓာယာ”တိ။

တတ္ထ ဝိဟိတော န’သ’ဇ္ဇာတိ ဝိဟိတော န အသိ အဇ္ဇ။

ဗောဓိသတ္ထော ပန ယက္ခမေဝ ပဿတိ၊ န သက္ကံ။ ယက္ခော သက္ကဿ ဘယေန ဗောဓိသတ္တံ ပဟရိတုံ န သက္ကောတိ။ သော ဗောဓိသတ္တဿ ကထံ သုဘွာ “မဟာရာဇ နာဟံ တဝ ရက္ခဏတ္တာယ ဌိတော၊ ဣမိနာ ပန ဇလိတေန အယကုဋေန ပဟရိတွာ တံ မာရေဿာမီတိ အာဂတောမိ၊ သက္ကဿ ဘယေန တံ ပဟရိတုံ န သက္ကောမီ”တိ တေမတ္တံ ဒီပေန္နော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁-ခု ၅-၂၄၀-ပိဋက

၂-ဝါယမသေ (သီ၊ သျှာ)

၁၈၂။ “ဒူတော အဟံ ရာဇိ’မ ရက္ခသာနံ၊
ဝဓာယ တုယံ ပဟိတောဟ’မသ္မိ။
ဣန္ဒော စ တံ ရက္ခဘိ ဒေဝရာဇာ၊
တေနု’တ္တမင်္ဂ န တေ ဖာလယာမီ”တိ။

တံ သုဘွာ ဗောဓိသတ္တော ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၈၃။ သစေ စ မံ ရက္ခတိ ဒေဝရာဇာ၊
ဒေဝါနမိန္ဒော မဃဝါ သုဇေတိ။
ကာမံ ပိသာစာ ဝိနဒန္တ၊ သဗ္ဗေ၊
န သန္တသေ ရက္ခသိယာ ပဇာယ။

၁၈၄။ ကာမံ ကန္တန္တ၊ ကုမ္ဘဏ္ဍာ၊ သဗ္ဗေ ပံသုပိသာစကာ။
နာလံ ပိသာစာ ယုဒ္ဓါယ၊ မဟတိ သာ ဝိဘိ’သိကာ”တိ။

တတ္ထ ရက္ခသိယာ ပဇာယာတိ ရက္ခသိသင်္ခါတာယ ပဇာယ၊ ရက္ခသ-
သတ္တာနန္တိ အတ္ထော။ ကုမ္ဘဏ္ဍာတိ ကုမ္ဘမတ္တရဟဿင်္ဂါ မဟောဒရာ ယက္ခာ။
ပံသုပိသာစကာတိ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ပိသာစာ။ နာလန္တိ ပိသာစာ နာမ မယာ
သန္တိ ယုဒ္ဓါယ န သမတ္တာ။ မဟတိ သာ ဝိဘိ’သိကာတိ^၂ ယံ ပနေတေ ယက္ခာ
သန္တိပတိဘွာ ဝိဘိ’သိကံ^၃ ဒေသန္တိ၊ သာ မဟတိ ဝိဘိ’သိကာ ဘယကာရဏ-
ဒယနမတ္တမေဝ မယံ၊ န ပနာဟံ ဘာယာမီတိ အတ္ထော။

သက္ကော ယက္ခံ ပလာပေတွာ မဟာသတ္တံ ဩဝဒိတွာ “မာ ဘာယိ မဟာ-
ရာဇေ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ တဝ ရက္ခာ မမာယတ္တာ”တိ ဝတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ
ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိရာဇော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အယကုဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၁-ကဏ္ဍန္တ (သျှာ)၊ ကန္တန္တ (က) ၂-ဝိဘေသိကာတိ (သျှာ)၊ ဝိဟေသိကာတိ (ဣ)
၃-ဝိဘေသိကံ (သျှာ)၊ ဝိဟေသိကံ (ဣ)

ဂ-အရညဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၈)

အရညာ ဂါမမာဂမ္ဘာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ထုလ္လကုမာ-
ရိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဣဋ္ဌနာရဒကဿပဇာတကေ^၁
အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ
ဘရိယာယ ကာလကတာယ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တေ
ဝသန္တော ပုတ္တံ အဿမပဒေ ဌပေဘွာ ဖလာဖလတ္တာယ ဂစ္ဆတိ။ တဒါ
စောရေသု ပစ္စန္နဂါမံ ပဟရိတွာ ကရမရေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေသု ဧကာ
ကုမာရိကာ ပလာယိတွာ တံ အဿမပဒံ ပတွာ တာပသကုမာရံ ပလော-
ဘေတွာ သီလဝိနာသံ ပါပေတွာ “ဧဟိ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ ပိတာတာဝ မေ
အာဂစ္ဆတု၊ တံ ပဿိတွာ ဂမိဿာမိတိ။ “တေန ဟိ ဒိသွာ အာဂစ္ဆာ”တိ
နိက္ခမိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ နိသီဒိ။ တာပသကုမာရော ပိတရိ အာဂတေ ပဌမံ
ဂါထမာဟ—

၁၈၅။ “အရညာ ဂါမမာဂမ္ဘာ ကိံသီလံ ကိံဝတံ အဟံ။
ပုရိသံ တာတ သေဝေယျံ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

တတ္ထ အရညာ ဂါမမာဂမ္ဘာတိ တာတ အဟံ ဣတော အရညတော
မနုဿပထံ ဝသနတ္တာယ ဂတော ဝသနဂါမံ ပတွာ ကိံ ကရောမိတိ။
အသဿ ပိဘာ ဩဝါဒံ ဒဒန္တော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၈၆။ “ယော တံ ဝိဿာသယေ တာတ၊ ဝိဿာသဉ္စ ခမေယျ တေ။
သုဿူသိ စ တိတိက္ခိ စ၊ တံ ဘဇေဟိ ဣတော ဂတော။

၁၈၇။ ယဿ ကံယေန ဝါစာယ၊ မနုသာ နတ္ထိ ဒုက္ကဋ်။
ဥရသီဝ ပတိဋ္ဌာယ၊ တံ ဘဇေဟိ ဣတော ဂတော။

၁၈၈။ ဟလိဒ္ဓိရာဂံ ကပိစိတ္တံ၊ ပုရိသံ ရာဂဝိရာဂိနံ။
တာဒိသံ တာတ မာ သေဝိ၊ နိဗ္ဗနုဿမ္ပိ စေ သိယာ”တိ။

တတ္ထ ယော တံ ဝိဿာသယေတိ ယော ပုရိသော တံ ဝိဿာသေယျ န ပရိသင်္ကေယျ။ ဝိဿာသဉ္စ ခမေယျ တေတိ ယော စ အတ္တနိ ကယိရမာနံ တဝ ဝိဿာသံ ပတ္တော နိရာသင်္ကော တံ ခမေယျ။ သုဿူသီတံ ယော စ တဝ ဝိဿာသဝစနံ သောတုမိစ္ဆတိ။ တိတိန္ဒိတိ ယော စ တယာ ကတံ အပရာဓံ ခမတိ။ တံ ဘဇေဟိတိ တံ ပုရိသံ ဘဇေယျာသိ ပယိရူပါသေယျာသိ။ ဥရသီဝ ပတိဋ္ဌာယာတိ ယထာ တဿ ဥရသိ ပတိဋ္ဌာယ ဝနိတော ဩရသပုတ္တော တွမ္ပိ တာဒိသော ဥရသိ ပတိဋ္ဌိတပုတ္တော ဝိယ ဟုတွာ ဝေရူပံ ပုရိသံ ဘဇေယျာသိတိ အတ္တော။

ဟလိဒ္ဓိရာဂန္တိ ဟလိဒ္ဓိရာဂသဒိသံ အထိရစိတ္တံ။ ကပိစိတ္တန္တိ လဟုပရိဝတ္တိ- တာယ မက္ကဋ္ဌစိတ္တံ။ ရာဂဝိရာဂိနန္တိ မုဟုတ္တေနေဝ ရဇေနဝိရဇေနသဘာဝံ။ နိဗ္ဗနုဿမ္ပိ စေ သိယာတိ သစေပိ သကလံ ဇမ္ဗုဒီပတလံ ကာယဒုစ္စရိတာဒိ- ဝိရဟိတဿ မနုဿဿ အဘာဝေန နိဗ္ဗနုဿံ သိယာ၊ တထာပိ တာတ တာဒိသံ လဟုစိတ္တံ မာ သေဝိ၊ သဗ္ဗမ္ပိ မနုဿပထံ ဝိစိနိတွာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တ- ဂုဏသမ္ပန္နမေဝ ဘဇေယျာသိတိ အတ္တော။

တံ သုဘွာ တာပသကုမာရော “အဟံ တာတ ဣမေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာ- ဂတံ ပုရိသံ ကတ္ထ လဘိဿာမိ၊ န ဂစ္ဆာမိ၊ တုမှာကညေဝ သန္တိကေ ဝသိဿာ- ဝိ”တိ ဝတွာ နိဝတ္တိ။ အထဿ ပိတာ ကသိဏပရိကမ္ပံ အာစိက္ခိ။ ဥဘောပိ အပရိဟိနဇ္ဈာနာ မြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟေသံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပုတ္တော စ ကုမာရိကာ စ ဧတေယေဝ အဟေသံ၊ ပိတာ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အရညဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-သန္ဓိဘေဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၄၉)

နေဝ ဣတ္ထိသု သာမညန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပေသုည- သိက္ခာပဒံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိံ ကိရ သမယေ သတ္တာ “ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ တိက္ခူ ပေသုညံ ဥပသံဟရန္တိ”တိ သုတွာ တေ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တုမေ တိက္ခဝေ တိက္ခူနံ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ ကလဟဇာတာနံ ဝိဝါဒါပန္နာနံ ပေသုညံ ဥပသံဟရထ၊ တေန အနုပ္ပန္နာနိ စေဝ ဘဏ္ဍနာနိ ဥပ္ပဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာနိ

စ ဘိယျောဘာဝါယ သံဝတ္တန္တိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခု။ ဂရဟိတွာ “ဘိက္ခဝေ ပိသုဏာ ဝါစာ နာမ တိဒိဏသတ္တိပဟာရသဒိသာ၊ ဒဠော ဝိဿာသောပိ တာယ ဒိပ္ပံ ဘိဇ္ဇတိ၊ တဉ္စ ပန ဂဟေတွာ အတ္တနော မေတ္တိ ဘိန္ဒနကဇနော သိဟဉ္စသဘသဒိသော ဟောတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုတ္တော ဟုတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ ပိတု အစ္စယေန ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဧကော ဂေါပါလကော အရညေ ဂေါကုလေသု ဂါဝေါ ပဋိဇဉ်တွာ အာဂစ္ဆန္တော ဧကံ ဂတ္တိနိံ အသလ္လက္ခေတွာ ပဟာယ အာဂတော။ တဿာ ဧကောယ သိဟိယာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တာ ဥဘောပိ ဒဠမိတ္တာ ဟုတွာ ဧကတော ဝိစရန္တိ။ အပရဘာဂေ ဂါဝိ ဝစ္ဆကံ၊ သိဟိ သိဟပေါတကံ ဝိဇာယိ။ တေ ဥဘောပိ ဇနာ ကုလေန အာဂတမေတ္တိယာ ဒဠမိတ္တာ ဟုတွာ ဧကတော ဝိစရန္တိ။ အထေကော ဝန-စရကော အရညံ ပဝိသိတွာ တေသံ ဝိဿာသံ ဒိသ္မာ အရညေ ဥပ္ပဇ္ဇနက-ဘဏ္ဍံ အာဒါယ ဗာရာဏသိံ ဂန္တော ရညော ဒတွာ “အပိ တေ သမ္မ ကံဉ္စိ အရညေ အစ္စရိယံ ဒိဠပုဗ္ဗ”န္တိ ရညာ ပုဠော “ဒေဝ အညံ ကိဉ္စိ န ပဿာမိ၊ ဧကံ ပန သိဟဉ္စ ဥသဘဉ္စ အညမညံ ဝိဿာသိကေ ဧကတော ဝိစရန္တေ အဒ္ဓသ”န္တိ အာဟ။ ဧတေသံ တတိယေ ဥပ္ပန္နော ဘယံ ဘဝိဿတိ၊ ယဒါ တေသံ တတိယံ ပဿသိ၊ အထ မေ အာစိက္ခေယျာသိတိ။ သာဓု ဒေဝါတိ။

ဝနစရကေ ပန ဗာရာဏသိံ ဂတေ ဧကော သိင်္ဂါလော သိဟဉ္စ ဥသဘဉ္စ ဥပ္ပဠဟိ။ ဝနစရကော အရညံ ဂန္တော တံ ဒိသ္မာ “တတိယဿ ဥပ္ပန္နဘာဝံ ရညော ကထေဿာမိ”တိ နဂရံ ဂတော။ သိင်္ဂါလော စိန္တေသိ “မယာ ဌပေတွာ သိဟမံသဉ္စ ဥသဘမံသဉ္စ အညံ အခါဒိတပုဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ၊ ဣမေ ဘိန္ဒိတွာ ဣမေသံ မံသံ ခါဒိဿာမိ”တိ။ သော “အယံ တံ ဧဝံ ဝဒတိ၊ အယံ တံ ဧဝံ ဝဒတိ”တိ ဥဘောပိ တေ အညမညံ ဘိန္ဒိတွာ န စိရဿေဝ ကလဟံ ကာရေတွာ မရဏာကာရပ္ပတ္တေ အကာသိ။ ဝနစရကောပိ ဂန္တော ရညော “တေသံ ဒေဝ တတိယော ဥပ္ပန္နော”တိ အာဟ။ ကော သောတိ။ သိင်္ဂါလော ဒေဝါတိ။ ရာဇာ “သော ဥဘော မိတ္တေ ဘိန္ဒိတွာ မာရာပေဿတိ၊ မယံ တေသံ မတကာလေ သမ္မာပုဏိဿာမာ”တိ ဝတွာ ရထံ အဘိရုယု ဝနစရကေန မဂ္ဂဒေသကေန ဂစ္ဆန္တော တေသု အညမညံ ကလဟံ ကတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တေသု သမ္မာပုဏိ။ သိင်္ဂါလော ပန ဟဋ္ဌတုဠော

ကေဝါရံ သီဟဿ မံသံ ခါဒတိ၊ ကေဝါရံ ဥသဘဿ မံသံ ခါဒတိ။ ရာဇာ
တေ ဥဘောပိ ဇီဝိတက္ခယပ္ပတ္တေ ဒိသ္မာ ရထေ ဌိတောဝ သာရထိနာ သဒ္ဓိ
သလ္လပန္နော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၈၉။ “နေဝ ဣတ္ထိသု သာမညံ၊ နာပိ ဘက္ခေသု သာရထိ။
အထဿ သန္ဓိဘေဒဿ၊ ပဿ ယာဝ သုစိန္တိတံ။

၁၉၀။ အသိ တိက္ခောဝ မံသမ္ပိ၊ ပေသုညံ ပရိဝတ္တတိ။
ယတ္ထု’သဘဉ္စ သီဟဉ္စ၊ ဘက္ခယန္တိ မိဂါမော။

၁၉၁။ ဣမံ သော သယနံ သေတိ၊ ယမိမံ ပဿသိ သာရထိ။
ယော ဝါစံ သန္ဓိဘေဒဿ၊ ပိသုဏဿ နိဗောဓတိ။

၁၉၂။ တေ ဇနာ သုခမေဓန္တိ၊ နရာ သဂ္ဂဂတာရိဝ။
ယေ ဝါစံ သန္ဓိဘေဒဿ၊ နာဝဗောဓန္တိ သာရထိ”တိ။

တတ္ထ နေဝ ဣတ္ထိသုတိ သမ္ပ သာရထိ ဣမေသံ ဒွိန္ဒ ဇနာနံ နေဝ ဣတ္ထိသု
သာမညံ အတ္ထိ၊ န ဘက္ခေသုပိ။ အညမေဝ ဟိ ဣတ္ထိံ သီဟော သေဝတိ၊ အညံ
ဥသဘော၊ အညံ ဘက္ခံ သီဟော ခါဒတိ၊ အညံ ဥသဘောတိ အတ္ထော။
အထဿာတိ ဧဝံ ကလဟကာရဏေ အဝိဇ္ဇမာနေပိ အထ ဣမဿ မိတ္တသန္ဓိ-
ဘေဒကဿ ဒုဋ္ဌသိင်္ဂါလဿ “ဥဘိန္ဒ မံသံ ခါဒိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဣမေ
မာရေန္တဿ ပဿ ယာဝ သုစိန္တိတံ၊ သုစိန္တိတံ ဇာတန္တိ အဓိပ္ပာယော။
ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ပေသုညေ ပရိဝတ္တမာနေ။ ဥသဘဉ္စ သီဟဉ္စ မိဂါမော
သိင်္ဂါလာ ခါဒန္တိ၊ တံ ပေသုညံ မံသမ္ပိ တိဒိဏော အသိ ပိယ မိတ္တဘာဝံ
ဆိန္ဒန္တမေဝ ပရိဝတ္တတိတိ ဒီပေတိ။

ယမိမံ ပဿသိတိ သမ္ပ သာရထိ ယံ ဣမံ ပဿသိ ဣမေသံ ဒွိန္ဒ မတသယနံ၊
အညောပိ ယော ပုဂ္ဂလော သန္ဓိဘေဒဿ ပိသုဏဿ ပိသုဏဝါစံ နိဗောဓတိ
ဂဏှာတိ၊ သော ဣမံ သယနံ သေတိ၊ ဧဝမေဝံ မရတိတိ ဒသေတိ။
သုခမေဓန္တိတိ သုခံ ဝိန္ဒန္တိ လဘန္တိ။ နရာ သဂ္ဂဂတာရိဝါတိ သဂ္ဂဂတာ
ဒိဗ္ဗဘောဂသမင်္ဂါနော နရာ ပိယ တေ သုခံ ဝိန္ဒန္တိ။ နာဝဗောဓန္တိတိ န
သာရတော ပစ္စေန္တိ၊ တာဒိသံ ပန ဝစနံ သုတွာ စောဒေတွာ သာရေတွာ
မေတ္ထိံ အဘိန္ဒိတွာ ပါကတိကာဝ ဟောန္တိတိ။

ရာဇာ ဣမာ ဂါထာ ဘာသိတွာ သိဟဿ ကေသရစမ္ပနဒဒါဌာ ဂါဟာ-
ပေတွာ နဂရမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဗာရာဏသိရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သန္တိဘေဒဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဒေဝတာပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၀)

ဟန္တိ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေဟိဘိ အယံ ဒေဝတာပုစ္ဆာ ဥမင်္ဂဇာတကေ^၁
အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ဒေဝဘာပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

စူဠကုဏာလဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

ဇာတကုဒ္ဓါနံ

ကာလိင်္ဂေါ အဿာရောဟော စ၊ ဧကရာဇာ စ ဒဒ္ဒရော။
သီလဝိမံသ, သုဇာတာ၊ ပလာသော သကုဏော ဆဝေါ။
သေယျောတိ ဒသ ဇာတကာ။

ပုစိမန္ဒော ကဿပေါ စ၊ ခန္တိဝါဒီ လောဟကုမ္ဘိ။
သဗ္ဗမံသလာဘီ သသော၊ မတာရောဒ, ကဏဝေရာ။
တိတ္ထိရော သုစ္စဇော ဒသ။

ကုဋိဒူသော ဒုဒ္ဒဘာယော၊ ပြိဟ္မဒတ္တ, စမ္ပသာဠကော။
ဂေါဓရာဇာ စ ကက္ကာရ၊ ကာကဝတိ နန သောစိယော။
ကာဠဗာဟု သီလဝိမံသော ဒသ။

ကောကာလိကော ရထလဋ္ဌိ၊ ပက္ကဂေါမ,ရာဇောဝါဒါ။
ဇမ္ဗုက,မြဟာဆက္ကော စ၊ ပိဋ,ထုသာ စ ဗာဝေရ။
ဝိသယုသေဋ္ဌိ ဒသဓာ။

ကိန္နရီ,ဝါနရ,ကုန္တီနီ၊ အမ္မဟာရိ ဂဇကုမ္ဘော။
ကေသဝါယကုဋ္ဌာရညံ၊ သန္ဓိဘေဒေါ ဒေဝတာပဉ္စာ။

ဝဂ္ဂဒ္ဒါနံ

ကာလိင်္ဂေါ ပုစိမန္တော စ၊ ကုဋိဒူသက,ကောကိလာ။
စူဠကုဏာလဝဂ္ဂေါတိ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂါ စတုက္ကမ္ပိ။
ဟောန္တိ ပညာသ ဇာတကာ။

စတုက္ကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စကနိပါတ

၁-မဏိကုဏ္ဍလဝဂ္ဂ

၁-မဏိကုဏ္ဍလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၁)

ဇီနော ရထသံ မဏိကုဏ္ဍလေ စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကောသလရညော အန္တေပုရေ သဗ္ဗတ္ထသာဓကံ ပဒုဋ္ဌာမစွံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။
ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဣမ ပန ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိရာဇာ
အဟောသိ။ ပဒုဋ္ဌာမစွော ကောသလရာဇာနံ အာနေတွာ ကာသိရဇ္ဇံ ဂါဟာ-
ပေတွာ ဗာရာဏသိရာဇာနံ ဗန္ဓာပေတွာ ဗန္ဓနာဂါရေ ပက္ခိပါပေသိ။ ရာဇာ
ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ၊ စောရရညော သရီရေ
ဋ္ဌာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ဗာရာဏသိရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁။ “ဇီနော ရထသံ မဏိကုဏ္ဍလေ စ၊
ပုတ္တေ စ ဒါရေ စ တထေဝ ဇီနော။
သဗ္ဗေသု ဘောဂေသု အသေသကေသု၊
ကသ္မာ န သန္တပ္ပသိ သောကကာလေ”တိ။

တတ္ထ ဇီနော ရထသံ မဏိကုဏ္ဍလေ စာတိ မဟာရာဇ တံ ရထဉ္စ အဿဉ္စ
မဏိကုဏ္ဍလာနိ စ ဇီနော၊ “ဇီနော ရထသေ စ မဏိကုဏ္ဍလေ စာ”တိပိ
ပါဌော။ အသေသကေသုတိ နိဿေသကေသု။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ဣမာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂။ “ပုဗ္ဗေဝ မစွံ ဝိဇဟန္တိ ဘောဂါ၊
မစွော ဝါတေ? ပုဗ္ဗတရံ ဇဟာတိ။
အသဿတာ ဘောဂိနော ကာမကာမိ၊
တသ္မာ န သောစာမဟံ သောကကာလေ။

၁-ရထေ စ မဏိကုဏ္ဍလေ စာတိပိ (သီ၊ဣ)၊ ရထမဏိကုဏ္ဍလေ စာတိပိ (သျှာ)
၂-အသေသိတေသုတိ နိဿေသကေသု (သီ)၊ အသေသိကေသုတိ န သေသိတေသု၊ နိဿေသေသုတိ
အတ္ထော (ဣ၊က)
၃-စ နေ (ဣ)၊ ဓနေ (က)

၃။ ဥဒေတိ အာပူရတိ ဝေတိ စန္ဒော၊
အတ္ထံ တပေတွာန ပလေတိ သူရိယော။
ဝိဒိတာ မယာ သတ္တုက လောကဓမ္မာ၊
တသ္မာ န သောစာမဟံ သောကကာလေ”တိ။

တတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဗန္ဓန္တိ မစ္စံ ဝါ ဘောဂါ ပုဗ္ဗေ ပဌမတရညေဝ ဝိဇဟန္တိ၊ မစ္စော ဝါ ဟေ ဘောဂေ ပုဗ္ဗတရံ ဇဟာတိ။ ကာမကာမီတိ စောရရာဇာနံ အာလပတိ။ အစ္စော ကာမေ ကာမယမာန ကာမကာမိ ဘောဂိနော နာမ လောကေ အသဿတာ၊ ဘောဂေသု ဝါ နဋ္ဌေသု ဇီဝမာနာဝ အဘောဂိနော ဟောန္တိ၊ ဘောဂေ ဝါ ပဟာယ သယံ နဿန္တိ၊ တသ္မာ အဟံ မဟာဇနဿ သောကကာလေပိ န သောစာမီတိ အတ္ထော။ ဝိဒိတာ မယာ သတ္တုက လောကဓမ္မာတိ စောရရာဇာနံ အာလပတိ။ အစ္စော သတ္တုက မယာ လာဘော အလာဘော ယသော အယသောတိအာဒယော လောကဓမ္မာ ဝိဒိတာ။ ယထေဝ ဟိ စန္ဒော ဥဒေတိ စ ပူရတိ စ ပုန စ ဒီယတိ၊ ယထာ စ သူရိယော အန္ဓကာရံ ဝိဓမန္တော မဟန္တိ အာလောကံ^၁ တပေတွာန ပုန သာယံ အတ္ထံ ပလေတိ အတ္ထံ ဂစ္ဆတိ န ဒိဿတိ၊ ဧဝမေဝ ဘောဂါ ဥပ္ပဇန္တိ စ နဿန္တိ စ၊ တတ္ထ ကိံ သောကေန၊ တသ္မာ န သောစာမီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော စောရရာညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဣဒါနိ တမေဝ စောရံ ဂရဟန္တော အာဟ ၂—

၄။ “အလသော ဂိဟိ ကာမဘောဂိ န သာဓု၊
အသညတော ပဗ္ဗဇိတော န သာဓု။
ရာဇာ န သာဓု အနိသမ္မကာရိ၊
ယော ပဏ္ဍိတော ကောဓနော တံ န သာဓု။

၅။ နိသမ္မ ခတ္တိယော ကယိရာ၊ နာ’နိသမ္မ ဒိသမ္ပတိ။
နိသမ္မကာရိနော ရာဇ၊ ယသော ကိတ္တိံ စ ဝေဒတိ”တိ။

ဣမာ ပန ဒွေ ဂါထာ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတာယေဝ။ စောရရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ခမာပေတွာ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ အတ္တနော ဇနပဒမေဝ ဂတော။

၁-လောကပဒေသံ (သီ၊ သျာ) ၂-ပရိဂ္ဂဏှန္တော (ဣ၊ က)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကောသလရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဏိကုဏ္ဍလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သုဇာတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၂)

ကိံ နု သန္တရမာနောဝါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မတပိတိကံ ကုဋုမ္ဗိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ ပိတရိ မတေ ပရိဒေဝမာနော ဝိစရတိ၊ သောကံ ဝိနောဒေတုံ န သက္ကောတိ။ အထ သတ္တာ တဿ သောတာ- ပတ္တိဖလူပနိဿယံ ဒိသ္မာ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာသမဏံ အာဒါယ တဿ ဂေဟံ ဂန္တာ ပညတ္တာသနေ နိသိန္ဒော တံ ဝဋ္ဋိတွာ နိသိန္ဒံ “ကိံ ဥပါ- သက သောစသိ”တိ ဝတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “အာဝုသော ပေါရာ- ဏကပဏ္ဍိတာ ပဏ္ဍိဘာနံ ဝစနံ သုတွာ ပိတရိ ကာလကတေ န သောစိံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကုဋုမ္ဗိကဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “သုဇာတကုမာရော”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ဝယပ္ပတ္တဿ ပိတာမဟော ကာလမကာသိ။ အထဿ ပိတာ ပိတု ကာလ- ကိရိယတော ပဋ္ဌာယ သောကသမပ္ပိတော အာဠာဟနံ ဂန္တာ အာဠာဟနတော အဋ္ဌိနိ အာဟရိတွာ အတ္တနော အာရာမေ မတ္တိကာထူပံ ကတွာ တာနိ တုတ္ထ နိဒဟိတွာ ဂတဂတဝေလာယ ထူပံ ပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတွာ စေတိယံ အာဝိဇ္ဈန္တော ပရိဒေဝတိ၊ နေဝ နှာယတိ န လိမ္ပတိ န ဘုဉ္ဇတိ န ကမ္မန္တေ ဝိစာရေတိ။ တံ ဒိသ္မာ ဗောဓိသတ္တော “ပိတာ မေ အယျကဿ မတကာလတော ပဋ္ဌာယ သောကာဘိဘူတော စရတိ၊ ဌပေတွာ ပန မံ အညော ဧတံ သညာပေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧကေန နံ ဥပါယေန နိဿောကံ ကရိဿာမိ”တိ ဗဟိဂါမေ ဧကံ မတဂေါဏံ ဒိသ္မာ တိဏဉ္စ ပါနိယဉ္စ အာဟရိတွာ တဿ ပုရတော ဌပေတွာ “ခါဒ ခါဒ၊ ပိဝ ပိဝါ”တိ အာဟ။ အာဂတာဂတာ နံ ဒိသ္မာ “သမ္မ သုဇာတ ကိံ ဥမ္မတ္တကောသိ၊ မတဂေါဏဿ တိဏောဒကံ ဒေသိ”တိ ဝဒန္တိ။ သော န ကိဉ္စိ ပဋိဝဒတိ။ အထဿ ပိတု သန္တိကံ ဂန္တာ “ပုတ္တော တေ ဥမ္မတ္တကော ဇာတော၊ မတဂေါဏဿ တိဏောဒကံ ဒေတိ”တိ အာဟံသု။ တံ သုတွာ

ကုဋုမ္ပိကဿ ပိတုသောကော အပဂတော၊ ပုတ္တသောကော ပတိဋ္ဌိတော။
သော ဝေဂေနာဂန္တာ “နန တံ တာတ သုဇာတ ပဏ္ဍိတောသိ၊ ကိံကာရဏာ
မတဂေါဏဿ တိဏောဒကံ ဒေသိ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၆။ “ကိံ နု သန္တရမာနောဝ၊ လာယိတွာ ဟရိတံ တိဏံ။
ခါဒ ခါဒါတိ လပသိ၊ ဂတသတ္တံ ဇရဂ္ဂဝံ။

၇။ န ဟိ အန္ဓေန ပါနေန၊ မတော ဂေါဏော သမုဋ္ဌဟေ။
တွဉ္စ တုန္တံ ဝိလပသိ၊ ယထာ တံ ဒုမ္ပတိ တထာ”တိ။

တတ္ထ သန္တရမာနောဝါတိ တုရိတော ဝိယ ဟုတွာ။ လာယိတွာတိ လုနိတွာ။
လပသိတိ ဝိလပသိ။ ဂတသတ္တံ ဇရဂ္ဂဝန္တိ ဝိဂတဇိဝိတံ ဇိဏ္ဏဂေါဏံ။ ယထာ
တန္တိ ဧတ္ထ တန္တိ နိပါတမတ္တံ၊ ယထာ ဒုမ္ပတိ အပ္ပပညော ဝိလပေယျ၊ တထာ တံ
တုန္တံ ဝိလပသိတိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၈။ “တထေဝ တိဋ္ဌတိ သိသံ၊ ဟတ္ထပါဒါ စ ဝါလမိ။
သောတာ တထေဝ တိဋ္ဌန္တိ၊ မညေ ဂေါဏော သမုဋ္ဌဟေ။

၉။ နေဝ’ယျကဿ သိသဉ္စ၊ ဟတ္ထပါဒါ စ ဒိဿရေ။
ရုဒံ မတ္တိကာထူပသ္မိံ၊ နန တွညေဝ ဒုမ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ တထေဝါတိ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဌိတံ၊ တထေဝ တိဋ္ဌတိ။ မညေတိ ဧတေသံ
သိသာဒီနံ တထေဝ ဌိတတ္တာ အယံ ဂေါဏော သမုဋ္ဌဟေယျာတိ မညာမိ။
နေဝ’ယျကဿ သိသဉ္စာတိ အယျကဿ ပန သိသဉ္စ ဟတ္ထပါဒါ စ န ဒိဿန္တိ။
“ပိဋ္ဌိပါဒါ န ဒိဿရေ”တိပိ ပါဌော။ နန တွညေဝ ဒုမ္ပတိတိ အဟံ တာဝ
သိသာဒီနိ ပဿန္တော ဧဝံ ကရောမိ၊ တံ ပန န ကိဉ္စိ ပဿသိ၊ ဈာပိတဋ္ဌာန-
တော အဋ္ဌိနိ အာဟရိတွာ မတ္တိကာထူပံ ကတွာ ပရိဒေဝသိ၊ ဣတိ မံ ပဋိစ္စ
သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန နန တွညေဝ ဒုမ္ပတိ၊
ဘိဇ္ဇနဓမ္မာ နာမ သင်္ခါရာ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ တတ္ထ ကာ ပရိဒေဝနာတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ပိတာ “မမ ပုတ္တော ပဏ္ဍိတော ဣဓလောက-
ပရလောကကိစ္စံ ဇာနာတိ၊ မမ သညာပနတ္ထာယ ဧတံ ကမ္မံ အကာသိ”တိ
စိန္တေတွာ “တာတ သုဇာတပဏ္ဍိတ ‘သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ’တိ မေ ဉာတာ၊

ဣတော ပဋ္ဌာယ န သောစိဿာမိ၊ ပိတုသောကဟရဏကပုတ္တေန နာမ
တာဒိသေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ပုတ္တဿ ထုတိ” ကရောန္တော အာဟ—

- ၁၀။ “အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တိ၊ ဃတသိတ္တံဝ ပါဝကံ။
ဝါရိနာ ဝိယ ဩသိန္ဒြိ”၊ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာပယေ ဒရံ။
- ၁၁။ အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လိ၊ ယမာသိ ဟဒယသိတံ။
ယော မေ သောကပရေတဿ၊ ပိတုသောကံ အပါနုဒိ။
- ၁၂။ သောဟံ အဗ္ဗုဇ္ဇသလ္လောသ္မိ၊ ဝိတသောကော အနာဝိလော။
န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတွာန မာဏဝ။
- ၁၃။ ဧဝံ ကရောန္တိ သပ္ပညာ၊ ယေ ဟောန္တိ အနုကမ္ပကာ။
ဝိနိဝတ္တေန္တိ သောကမှာ၊ သုဇာတော ပိတရံ ယထာ”တိ။

တတ္ထ နိဗ္ဗာပယေတိ နိဗ္ဗာပယိ။ ဒရန္တိ သောကဒရထံ။ သုဇာတော
ပိတရံ ယထာတိ ယထာ မမ ပုတ္တော သုဇာတော မံ ပိတရံ သမာနံ အတ္တနော
သပ္ပညတာယ သောကမှာ ဝိနိဝတ္တယိ။ ဧဝံ အညေပိ သပ္ပညာ သောကမှာ
ဝိနိဝတ္တယန္တိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကုဋုမ္ပိကော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သုဇာတော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သုဇာတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဝေဒနသာဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၃)

နယိဒံ နိစ္စံ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဘဂ္ဂေသု သံသုမာရဂိရံ နိဿာယ
ဘေသကဋ္ဌာဝနေ ဝိဟရန္တော ဗောဓိရာဇကုမာရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဗောဓိ-
ရာဇကုမာရော နာမ ဥဒေနဿ ရညော ပုတ္တော တသ္မိ” ကာလေ သံသု-
မာရဂိရေ” ဝသန္တော ဧကံ ပရိယောဒါတသိပ္ပံ ဝနုကိ” ပက္ခောသာပေတွာ
အညေဟိ ရာဇူဟိ အသဒိသံ ကတွာ ကောကနဒံ နာမ ပါသာဒံ ကာရာပေသိ။

၁-ဩသိန္ဒြိ(က) ၂-သံသုမာရဂိရိ(သျှာ)၊ သံသုမာရဂိရိ(က)

ကာရာပေတွာ စ ပန “အယံ ဝဗ္ဗကီ အညဿပိ ရညော ဝေရူပံ ပါသဒံ ကရေယျာ”တိ မစ္ဆရာယန္တော တဿ အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋ္ဌာပေသိ။ တေနဿ အက္ခိနံ ဥပ္ပါဋ္ဌိတဘာဝေါ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော၊ တသ္မာ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော ဗောဓိရာဇကုမာရော ကိရ တထာရူပဿ ဝဗ္ဗကီနော အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋ္ဌာပေသိ၊ အဟော ကက္ခဋ္ဌော ဖရသော သာဟသိကော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ကက္ခဋ္ဌော ဖရသော သာဟသိကောဝ။ န ကေဝလဉ္စ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ခတ္တိယသဟဿာနံ အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋ္ဌာပေတွာ မာရေတွာ တေသံ မံသေန ဗလိကမ္ပံ ကာရေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တက္ကသိလာယံ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော အဟောသိ။ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ခတ္တိယမာဏဝါ ပြာဟ္မဏမာဏဝါ စ တဿေဝ သန္ဓိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏိံသု။ ဗာရာဏသိရညော ပုတ္တော ပြဟ္မဒတ္တကုမာရော နာမ တဿ သန္ဓိကေ တယော ဝေဒေ ဥဂ္ဂဏိံ၊ သော ပန ပကတိယာပိ ကက္ခဋ္ဌော ဖရသော သာဟသိကော အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော အင်္ဂဝိဇ္ဇာဝေသေန တဿ ကက္ခဋ္ဌဖရသသာဟသိကဘာဝံ ဥတွာ “တာတ တံ ကက္ခဋ္ဌော ဖရသော သာဟသိကော၊ ဖရသေန နာမ လဒ္ဓံ ဣဿရိယံ အစိရဋ္ဌိတိကံ ဟောတိ၊ သော ဣဿရိယေ ဝိနဋ္ဌေ ဘိန္နနာဝေါ ဝိယ သမုဒ္ဒေ ပတိဋ္ဌံ န လဘတိ၊ တသ္မာ မာ ဝေရူပေါ အဟောသိ”တိ တံ ဩဝဒန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၄။ “နယိဒံ နိစ္စံ ဘဝိတဗ္ဗံ ပြဟ္မဒတ္တ၊
ခေမံ သုဘိက္ခံ သုခတာ စ ကာယေ။
အတ္တစူယေ မာ အဟု သမ္ပမုဋ္ဌော၊
ဘိန္နပ္ပဝေါ သာဂရသေဝ မဇ္ဈေ။

၁၅။ ယာနိ ကရောတိ ပုရိသော၊ တာနိ အတ္တနိ ပဿတိ။
ကလျာဏကာရိ ကလျာဏံ၊ ပါပကာရိ စ ပါပကံ။
ယာဒိသံ ဝပတေ ဗိဇံ၊ တာဒိသံ ဟရတေ ဖလ”န္တိ။

တတ္ထ သုခတာ စ ကာယေတိ တာတ ပြဟ္မဒတ္တ ယဒေတံ ခေမံ ဝါ သုဘိက္ခံ ဝါ ယာ ဝါ သော သုခတာ ကာယေ၊ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဣမေသံ သတ္တာနံ နိစ္စံ သဗ္ဗကာလမေဝ န ဘဝတိ၊ ဣဒံ ပန အနိစ္စံ ဟုတွာ အဘာဝဓမ္မံ။ အတ္တစူယေတိ

သော^၁ တံ အနိစ္စတာဝသေန ဣဿရိယေ ဝိဂတေ အတ္တနော အတ္ထဿ အစ္စယေ ယထာ နာမ ဘိန္ဒုပ္ပဝေါ ဘိန္ဒုနာဝေါ မနုဿော သာဂရမဇ္ဈေ ပတိဋ္ဌံ အလဘန္တော သမ္ပမူဠော ဟောတိ၊ ဧဝံ မာ အဟု သမ္ပမူဠော။ တာနိ အတ္တနိ ပဿတိတိ တေသံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ ဝိဒ္ဓန္တော တာနိ အတ္တနိ ပဿတိ နာမ။

သော အာစရိယံ ဝန္တိတွာ ဗာရာဏသိ^၁ ဂန္တော ဝိတု သိပ္ပံ ဒဿေတွာ ဩပရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဝိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ပါပုဏိ။ တဿ ပိဂိယော နာမ ပုရောဟိတော အဟောသိ ကက္ခဋော ဖရုသော သာဟသိကော။ သော ယသ-လောဘေန စိန္တေသိ “ယန္ဓုနာဟံ ဣမိနာ ရညာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ သဗ္ဗေ ရာဇာနော ဂါဟာပေယျံ၊ ဧဝမေသ ဧကရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ အဟမ္ဘိ ဧကပုရော-ဟိတော ဘဝိဿာမိ”တိ။ သော တံ ရာဇာနံ အတ္တနော ကထံ ဂါဟာပေသိ။ ရာဇာ မဟတိယာ သေနာယ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဧကဿ ရညော နဂရံ ရုန္တိတွာ တံ ရာဇာနံ ဂဏိ။ ဧတေနုပါယေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ရာဇ-သဟဿပရိဂုတော “တက္ကသိလာယံ ရဇ္ဇံ ဂဏိဿာမိ”တိ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တော နဂရံ ပဋိသင်္ခရိတွာ ပရေဟိ အပ္ပမံသိယံ အကာသိ။

ဗာရာဏသိရာဇာ ဂင်္ဂါနဒီတီရေ မဟတော နိဂြောဓရက္ခဿ မူလေ သာဏိ^၁ ပရိက္ခိပါပေတွာ ဥပရိ ဝိတာနံ ကာရာပေတွာ သယနံ ပညပေတွာ နိဝါသံ ဂဏိ။ သော ဇမ္ဗုဒီပတလေ သဟဿရာဇာနော ဂဟေတွာ ယုဇ္ဈ-မာနောပိ တက္ကသိလံ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တော အတ္တနော ပုရောဟိတံ ပုစ္ဆိ “အာစရိယ မယံ ဧတ္တကေဟိ ရာဇုဟိ သဒ္ဓိ^၁ အာဂန္တောပိ တက္ကသိလံ ဂဟေတုံ န သက္ကောမ၊ ကိ^၁ န ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ။ မဟာရာဇ သဟဿရာဇုနံ အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတွာ မာရေတွာ ကုစ္ဆိ^၁ ဖာလေတွာ ပဉ္စမရုမံသံ အာဒါယ ဣမသ္မိ^၁ နိဂြောဓေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယ ဗလိကမ္ဘံ ကတွာ အန္တဝဇ္ဇိဟိ ရုက္ခံ ပရိက္ခိပိတွာ လောဟိတပဉ္စဂ်လိကာနိ ကရာမ၊ ဧဝံ နော ဒိပ္ပမေဝ ဇယော ဘဝိဿတိတိ။ ရာဇာ “သာရူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ အန္တောသာဏိယံ မဟာဗလေ မလ္လေ ဌပေတွာ ဧကမေကံ ရာဇာနံ ပက္ကောသာပေတွာ နိပ္ပိဋ္ဌနေန ဝိသညံ ကာရေတွာ အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတွာ မာရေတွာ မံသံ အာဒါယ ကဋ္ဌေဝရာနိ ဂင်္ဂါယံ ပဝါဟေတွာ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဗလိကမ္ဘံ ကာရေတွာ ဗလိဘေရိ^၁ အာကောဋ္ဌာပေတွာ ယုဒ္ဓါယ ဂတော။

သော ဧဝံ ပရိဒေဝမာနော အဂ္ဂမဟေသိံ အနုဿရိတွာ—

၁၈။ “သာမာ စ ခေါ စန္ဒနလိတ္တဂတ္တာ၊
လဠိဝံ သောဘဉ္စနကဿ ဥဂ္ဂတာ။
အဒိသွာ ကာလံ ကရိဿာမိ ဥဗ္ဗရိံ၊
တံ မေ ဣတော ဒုက္ခတရံ ဘဝိဿတိ”တိ—

ဂါထမာဟ။

တဿတ္ထော—မမ ဘရိယာ သုဝဏ္ဏသာမာ ဥဗ္ဗရိ ယထာ နာမ
သိဂ္ဂုရုက္ခဿ ဥဇု ဥဂ္ဂတာ သာခါ မန္တမာလုတေရိတာ ကမ္မမာနာ သောဘတိ၊
ဧဝံ ဣတ္ထိဝိလာသံ ကုရုမာနာ သောဘတိ၊ တမဟံ ဣဒါနိ အက္ခိနံ ဘိန္တတ္တာ
ဥဗ္ဗရိံ အဒိသွာဝံ ကာလံ ကရိဿာမိ၊ တံ မေ တဿာ အဒဿနံ ဣတော
မရဏဒုက္ခတောပိ ဒုက္ခတရံ ဘဝိဿတိတိ။

သော ဧဝံ ဝိလပန္နောဝ မရိတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။ န နံ ဣဿရိယလုဒ္ဓေါ
ပုရောဟိတော ပရိတ္တာဏံ ကာတံ သက္ခိ၊ န အတ္တနော ဣဿရိယံ။ တသ္မိံ
မတမတ္ထေယေဝ ဗလကာယော ဘိဇ္ဇိတွာ ပလာယိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဗာရာဏသိရာဇာ ဗောဓိရာဇကုမာရော အဟောသိ၊ ပိဂီယော ဒေဝဒတ္ထော၊
ဒိသာပါမောက္ခာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝေနသာခဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဥရဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၄)

ဥရဂေါဝ တံ ဇိဏ္ဏန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မတပုတ္တကံ
ကုဋုမ္ဘိကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန မတဘရိယမတပိတိကဝတ္ထုသဒိသမေဝ။
ဣဓာပိ တထေဝ သတ္တာ တဿ နိဝေသနံ ဂန္ဓာ တံ အာဂန္ဓာ ဝဋ္ဋိတွာ နိသိန္ဓံ
“ကိံ အာဝုသောသောစသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ ပုတ္တဿ မေမတ-
ကာလတော ပဋ္ဌာယ သောစာမိ”တိ ဝုတ္တေ “အာဝုသော ဘိဇ္ဇနဓမ္မံ နာမ
ဘိဇ္ဇတိ၊ နဿနဓမ္မံ နာမ နဿတိ၊ တဉ္စ ခေါ န ဧကသ္မိံယေဝ ကုလေ”၊ နာပိ
ဧကသ္မိညေဝ ဂါမေ၊ အထ ခေါအပရိမာဏေသု စက္ကဝါဠေသု တီသု ဘဝေသု

အမရဏဓမ္မော နာမ နတ္ထိ၊ တဗ္ဘာဝေနေဝ ဌာတုံ သမတ္ထော ဧကသင်္ခါရောပိ သဿတော နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ မရဏဓမ္မော၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဘိဇ္ဇနဓမ္မော၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ပုတ္တေ မတေ ‘မရဏဓမ္မံ မတံ၊ နဿနဓမ္မံ နဋ္ဌ’န္တိ န သောစိံသု”တိ ဝတ္တာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော ဗာရာဏသိယံ ဒွါရဂါမကေ မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဌပေတွာ ကသိကဓမ္မေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ၊ တဿ ပုတ္တော စ ဓိတာ စာတိ ဒွေ ဒါရကာ အဟေသုံ။ သော ပုတ္တဿ ဝယပုတ္တဿ သမာနကုလတော ကုမာရိကံ အာဟရိတွာ အဒါသိ၊ ဣတိ တေ ဒါသိယာ သဒ္ဓိံ ဆ ဇနာ အဟေသုံ ဗောဓိ- သတ္ထော ဘရိယာ ပုတ္တော ဓိတာ သုဏိသာ ဒါသိတိ။ တေ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒ- မာနာ ပိယသံဝါသာ အဟေသုံ။ ဗောဓိသတ္ထော သေသာနံ ပဉ္စန္ဒံ ဧဝံ ဩဝါဒံ ဒေတိ “တုမှေ ယထာလဒ္ဓနိယာမေနေဝ ဒါနံ ဒေထ၊ သီလံ ရက္ခထ၊ ဥပေါ- သထကမ္ပံ ကရေထ၊ မရဏဿတိံ ဘာဝေထ၊ တုမှာကံ မရဏဘာဝံ သလ္လက္ခေထ၊ ဣမေသဉ္စိ သတ္တာနံ မရဏံ ဓုဝံ၊ ဇီဝိတံ အဒ္ဓုဝံ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ ခယဝယဓမ္မိနောဝ၊ ရတ္တိဉ္စ ဒိဝါ စ အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ။ တေ “သာဓု”တိ ဩဝါဒံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ အပ္ပမတ္တာ မရဏဿတိံ ဘာဝေန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္ထော ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ခေတ္တံ ဂန္ဓာ ကသတိ။ ပုတ္တော ကစဝရံ သင်္ခါရိတွာ ဈာပေတိ။ တဿာဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ ဝမ္မိကေ အာသီဝိသော အတ္ထိ၊ ဓူမော တဿ အက္ခိနိ ပဟရိ။ သော ကုဒ္ဓေါ နိက္ခမိတွာ “ဣမံ နိဿာယ မယံ ဘယ”န္တိ စတသော ဒါဌာ နိမုဇ္ဇာပေန္တော တံ ဒုံသိ၊ သော ပရိဝတ္တိတွာ ပတိတော။ ဗောဓိသတ္ထော ပရိဝတ္တိတွာ တံ ပတိတံ ဒိသ္မာ ဂေါဏေ ဌပေတွာ ဂန္ဓာ တဿ မတဘာဝံ ဥတွာ တံ ဥက္ခိပိတွာ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ပါရုပိတွာ နေဝ ရောဒိ န ပရိဒေဝိ၊ “ဘိဇ္ဇနဓမ္မံ ပန ဘိန္ဒံ၊ မရဏဓမ္မံ မတံ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ မရဏနိပ္ပတ္တိကာ”တိ အနိစ္စ- ဘာဝမေဝ သလ္လက္ခေတ္တာ ကသိ။ သော ခေတ္တသမိပေန ဂစ္ဆန္တံ ဧကံ ပဋိ- ဝိဿကံ ပုရိသံ ဒိသ္မာ “တာတ ဂေဟံ ဂစ္ဆသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမာ”တိ ပုတ္တေ တေန ဟိ အမှာကမ္ပိ သရံ ဂန္ဓာ မြာဟ္မဏိံ ဝဒေယျာသိ “အဇ္ဇ ကိရ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဒ္ဓိန္ဒံ ဘတ္တံ အနာဟရိတွာ ဧကသေဝါဟာရံ အာဟရေယျာထ၊ ပုဗ္ဗေ စ ဧကိကာဝ ဒါသိ အာဟာရံ အာဟရတိ၊ အဇ္ဇ ပန စတ္တာရောပိ ဇနာ သုဒ္ဓဝတ္တနိဝတ္တာ ဂန္ဓပုပ္ဖဟတ္တာ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ။ သော “သာဓု”တိ ဂန္ဓာ မြာဟ္မဏိယာ တထေဝ ကထေသိ။ ဧကေန တေ တာတ ဣမံ သာသနံ ဒိန္နန္တိ။

မြာဟ္မဏေန အယျေတိ။ သာ “ပုတ္တော မေ မတော”တိ အညာသိ၊ ကမ္မန-
မတ္တဗ္ဗိဿာ နာဟောသိ။ ဧဝံ သုဘာဝိတစိတ္တာ သုဒ္ဓဝတ္ထနိဝတ္တာ ဂန္ဓပုပ္ဖဟတ္တာ
ဒါသိံ ပန အာဟာရံ အာဟာရာပေတွာ သေသေဟိ သဒ္ဓိံ ခေတ္တံ အဂမာသိ။
ဧကဿပိ ရောဒိတံ ဝါ ပရိဒေဝိတံ ဝါ နာဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တော ပုတ္တဿ နိပန္နဆာယာယမေဝ နိသီဒိတွာ ဘုဉ္ဇိ။ ဘုတ္တာဝ-
သာနေ သဗ္ဗေပိ ဒါရူနိ ဥဒ္ဓရိတွာ တံ စိတကံ အာရောပေတွာ ဂန္ဓပုပ္ဖေဟိ
ပူဇေတွာ ဈာပေသုံ။ ဧကဿ စ ဧကဗိန္ဒုပိ အဿု နာဟောသိ၊ သဗ္ဗေပိ
သုဘာဝိတမရဏဿတိနောဟောန္တိ။ တေသံ သီလတေဇေန သက္ကဿ အာသနံ
ဥဏှာကာရံ ဒသေသိ။ သော “ကော နု ခေါ မံ ဌာနာ စာဝေတုကာမော”တိ
ဥပဓာရေန္တော တေသံ ဂုဏတေဇေန ဥဏှဘာဝံ ဥတွာ ပသန္ဓမာနသော
ဟုတွာ “မယာ ဧတေသံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ သီဟနာဒံ နဒါပေတွာ သီဟနာဒ-
ပရိယောသာနေ ဧတေသံ နိဝေသနံ သတ္တရတနပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ အာဂန္တု
ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝေဂေန တတ္ထ ဂန္ဓာ အာဠာဟနပသေ ဌိတော “တာတ ကိ
ကရောထာ”တိ အာဟ။ ဧကံ မနုဿံ ဈာပေမ သာမီတိ။ န တုမေ မနုဿံ
ဈာပေဿထ၊ ဧကံ ပန မိဂံ မာရေတွာ ပစထ မညေတိ။ နတ္ထေတံ သာမိ၊
မနုဿမေဝ ဈာပေမာတိ။ တေန ဟိ ဝေရိမနုဿော ဝေါ ဘဝိဿတိတိ။ အထ
နံ ဗောဓိသတ္တော “ဩရသပုတ္တော နော သာမိ၊ န ဝေရိကော”တိ အာဟ။
တေန ဟိ ဝေါ အပ္ပိယပုတ္တော ဘဝိဿတိတိ။ အတိဝိယ ပိယပုတ္တော သာမီတိ။
အထ ကသ္မာ န ရောဒသီတိ။ သော အရောဒနကာရဏံ ကထေန္တော ပဌမံ
ဂါထမာဟ—

၁၉။ “ဥရဂေါဝ တစံ ဇိဏ္ဏံ၊ ဟိတွာ ဂစ္ဆတိ သံ တနံ။
ဧဝံ သရီရေ နိဗ္ဗောဂေ၊ ပေတေ ကာလကတေ သတိ။

၂၀။ ဥယျမာနော န ဇာနာတိ၊ ဉ္ဇတိနံ ပရိဒေဝိတံ။
တသ္မာ ဧတံ န သောစာမိ၊ ဂတော သော တဿ ယာ ဂတိ”တိ။

တတ္ထ သံ တနန္တိ အတ္တနော သရီရံ။ နိဗ္ဗောဂေတိ ဇိဝိတိန္ဒြိယဿ အဘာဝေန
ဘောဂရဟိတေ။ ပေတေတိ ပရလောကံ ပဋိဂတေ။ ကာလကတေတိ
ကတကာလေ၊ မတေတိ အတ္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သာမိ မမ ပုတ္တော
ယထာ နာမ ဥရဂေါ ဇိဏ္ဏတစံ နိစ္ဆိန္ဒိတွာ အနောလောကေတွာ အနပေက္ခော

ဆဇ္ဇေတွာ ဂစ္ဆေယျ၊ ဧဝံ အတ္တနော သရီရံ ဆဇ္ဇေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ ဇီဝိတိန္ဒြိယရဟိတေ သရီရေ ဧဝံ နိဗ္ဗောဂေ တသ္မိဉ္စ မေ ပုတ္တေ ပေတေ ပုန ပဋိဂတေ မရဏကာလံ ကတွာ ဌိတေ သတိ ကော ကာရညေန ဝါ ပရိ-
ဒေဝေန ဝါ အတ္ထော။ အယဉ္စိ ယထာ သူလေဟိ ဝိဇ္ဇိတွာ ဥယျမာနော သုခဒုက္ခံ
န ဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဉ္ဗတိနံ ပရိဒေဝိတမ္ပိ န ဇာနာတိ၊ တေန ကာရဏေနာဟံ
ဧတံ န သောစာမိ။ ယာ တဿ အတ္တနော ဂတိ၊ တံ သော ဂတောတိ။

သက္ကော ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ပြာဟ္မဏိံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ တုယံ သော
ကိံ ဟောတိ”တိ။ ဒသ မာသေ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတွာ ထညံ ပါယေတွာ
ဟတ္ထပါဒေ သဏ္ဍပေတွာ ဝစိတပုတ္တော မေ သာမိတိ။ အဗ္ဗ ပိတာ တာဝ
ပုရိသဘာဝေန မာ ရောဒတု၊ မာတု ဟဒယံ ပန မုဒုကံ ဟောတိ၊ တံ ကဿ
န ရောဒသိတိ။ သာ အရောဒနကာရဏံ ကထေန္တိ—

၂၁။ “အနုဂ္ဂိတော တတော အာဂါ၊ အနနုညာတော ဣတော ဂတော။
ယထာ ဂတော တထာ ဂတော၊ တတ္ထ ကာ ပရိဒေဝနာ။

၂၂။ ဥယျမာနော န ဇာနာတိ၊ ဉ္ဗတိနံ ပရိဒေဝိတံ။
တဿာ ဧတံ န သောစာမိ၊ ဂတော သောတဿ ယာ ဂတိ”တိ—

ဂါထာဒွယမာဟ။

တတ္ထ အနုဂ္ဂိတောတိ ၂ အယံ တာတ မယာ ပရလောကတော အနုဂ္ဂိတော ၃
အယာဝိတော။ အာဂါတိ အမှာကံ ဂေဟံ အာဂတော။ ဣတောတိ ဣတော
မနုဿလောကတော ဂစ္ဆန္တောပိ မယာ အနနုညာတောဝ ဂတော။ ယထာ-
ဂတောတိ အာဂစ္ဆန္တောပိ ယထာ အတ္တနောဝ ရုစိယာ အာဂတော၊ ဂစ္ဆန္တောပိ
တထေဝ ဂတော။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ တဿ ဣတော ဂမနေ ကာ ပရိဒေဝနာ။
ဥယျမာနောတိ ဂါထာ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗျာ။

သက္ကော ပြာဟ္မဏိယာ ကထံ သုတွာ တဿ ဘဂိနိံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ တုယံ
သော ကိံ ဟောတိ”တိ။ ဘာတာ မေ သာမိတိ။ အဗ္ဗ ဘဂိနိယော နာမ
ဘာတုသု သိနေဟာ ဟောန္တိ၊ တံ ကဿ န ရောဒသိတိ။ သာ အရောဒန-
ကာရဏံ ကထေန္တိ—

၂၃။ “သစေ ရောဒေ ကိသာ အသံ၊ တဿာ မေ ကိံ ဖလံ သိယာ။
ဉ္ဗတိမိတ္တသုဟဇ္ဇာနံ၊ ဘိယျော နော အရတိ သိယာ။

၁-နာနုညာတော (က) ၂-အနုဂ္ဂိတောတိ (သိ၊ သျာ) ၃-၂၁၃၇-ပိဋေ စ။ ၃-အနုဂ္ဂိတောဝ (သိ၊ သျာ)

၂၄။ ဥယျမာနော န ဇာနာတိ၊ ဉ္ဇတိနံ ပရိဒေဝိတံ။

တသ္မာ ဧတံ န သောစာမိ၊ ဂတော သော တဿ ယာ ဂတိ”တိ—

ဂါထာဒွယမာဟ။

တတ္ထ သဇေတိ ယဒိ အဟံ ဘာတရိ မတေ ရောဒေယံ၊ ကိသသရိရာ အဿံ။ ဘာတု ပန မေ တပ္ပစ္စယာ ဝုဗ္ဗိ နာမ နတ္ထိတိ ဒဿေတိ။ တဿာ မေတိ တဿာ မယံ ရောဒန္တိယာ ကိံ ဖလံ ကော အာနိသံသော ဘဝေယျ။ မယံ အဝုဒ္ဓိ ပန ပညာယတိတိ ဒိပေတိ။ ဉ္ဇတိမိတ္တသုဟဇ္ဇာနန္တိ ဉ္ဇတိမိတ္တသုဟဒါနံ။ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဘိယျော နောတိ ယေ အမှာကံ ဉ္ဇတိ စ မိတ္တာ စ သုဟဒယာ စ၊ တေသံ အဓိကတရာ အရတိ သိယာ။

သက္ကော ဘဂိနိယာ ကထံ သုတွာ ဘရိယံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ တုယံ သော ကိံ ဟောတိ”တိ။ ပတိ မေ သာမိတိ။ ဣတ္ထိယော နာမ ပတိမ္ပိ မတေ ဝိဝေဝါ ဟောန္တိ အနာထာ၊ တံ ကသ္မာ န ရောဒသိတိ။ သာပိဿ အရောဒနကာရဏံ ကထေန္တိ—

၂၅။ “ယထာပိ ဒါရကော စန္ဒံ၊ ဂစ္ဆန္တံ မနုရောဒတိ။

ဧဝံသမ္ပဒမေဝေတံ၊ ယော ပေတမနုသောစတိ။

၂၆။ ဥယျမာနော န ဇာနာတိ၊ ဉ္ဇတိနံ ပရိဒေဝိတံ။

တသ္မာ ဧတံ န သောစာမိ၊ ဂတော သော တဿ ယာ ဂတိ”တိ—

ဂါထာဒွယမာဟ။

တဿက္ခော—ယထာ နာမယတ္ထ ကတ္ထမိ ယုတ္တာယုတ္တံ လဗ္ဗနိယာလဗ္ဗနိယံ အဇာနန္တော ဗာလဒါရကော မာတု ဥစ္ဆရေ နိသိန္တော ပုဏ္ဏမာသိယံ ပုဏ္ဏံ စန္ဒံ အာကာသေ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “အဗ္ဗ စန္ဒံ မေ ဒေဟိ၊ အဗ္ဗ စန္ဒံ မေ ဒေဟိ”တိ ပုနပ္ပုနံ ရောဒတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမေဝေတံ၊ ဧဝံနိပ္ပတ္တိကမေဝ ဧတံ တဿ ရုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ ယော ပေတံ ကာလကတံ အနုသောစတိ။ (ဣတောပိ စ ဗာလတရံ။ ကိံကာရဏာ? သော ဟိ ဝိဇ္ဇမာနစန္ဒံ အနုရောဒတိ။)° မယံ ပန ပတိ မတော ဧတရဟိ အဝိဇ္ဇမာနော သူလေဟိ ဝိဇ္ဇိတွာ ဥယျမာနောပိ န ကိပ္ပိ ဇာနာတိတိ။

သက္ကော ဘရိယာယ ဝစနံ သုတွာ ဒါသိံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ တုယံ သော ကိံ ဟောတိ”တိ။ အယျော မေ သာမိတိ။ နန တံ ဣမိနာ ပိဋေတွာ ပေါထေတွာ

၁-()နတ္ထိ သိဟဋ္ဌပေါတ္ထကေ။

ပရိဘုတ္တာ ဘဝိဿသိ၊ တဿ “သုမုတ္တာ အဟ”န္တိ န ရောဒသီတိ။ သာမိ
မာ ဧဝံ အဝစ၊ န ဧတံ ဧတဿ အနုစ္ဆရိကံ၊ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပန္နော မေ
အယျပုတ္တော၊ ဥရေ သံဝေဒိတပုတ္တော ဝိယ အဟောသီတိ။ အထ ကဿ န
ရောဒသီတိ။ သာပိဿ အရောဒနကာရဏံ ကထေန္တိ—

၂၇။ “ယထာပိ ဥဒကကုမ္ဘော၊ ဘိန္နော အပ္ပဋိသန္ဓိယော။
ဧဝံသမ္ပဒမေဝေတံ၊ ယော ပေတမနုသောစတိ။

၂၈။ ဥယျံမာနော န ဇာနာတိ၊ ဣတိနံ ပရိဒေဝိတံ။
တဿ ဧတံ န သောစာမိ၊ ဂတော သော တဿ ယာ ဂတိ”တိ—

ဂါထာဒ္ဒယမာဟ။

တဿတ္ထော—ယထာ နာမ ဥဒကကုမ္ဘော ဥက္ခိပိယမာနော ပတိတွာ
သတ္တဓာ ဘိန္နော ပုန တာနိ ကပါလာနိ ပဋိပါဋိယာ ဌပေတွာ သံဝိဒဟိတွာ
ပဋိပါကတိကံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ယော ပေတမနုသောစတိ၊ တဿပိ
ဧတမနုသောစနံ ဧဝံနိပ္ပတ္တိကမေဝ ဟောတိ၊ မတဿ ပုန ဇီဝါပေတုံ အသက္ကု-
ဏေယျတ္တာ ဣဒ္ဓိမတော ဝါ ဣဒ္ဓါနဘာဝေန ဘိန္နံ ကုမ္ဘံ သံဝိဒဟိတွာ
ဥဒကဿ ပူရေတုံ သက္ကာ ဘဝေယျ၊ ကာလကတော ပန ဣဒ္ဓိမလေနာပိ န
သက္ကာ ပဋိပါကတိတံ ကာတုန္တိ။ ဣတရာ ဂါထာ ဝုတ္တတ္ထာယေဝ။

သက္ကော သဗ္ဗေသံ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပသီဒိတွာ “တုမေဟိ အပ္ပမတ္တေဟိ
မရဏသံတိ ဘာဝိတာ၊ တုမေ ဣတော ပဋ္ဌာယ သဟတ္ထေန ကမ္မံ မာ ကရိတ္ထ၊
အဟံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ၊ အဟံ ဝေါ ဂေဟေ သတ္တ ရတနာနိ အပရိမာဏာနိ
ကရိဿာမိ၊ တုမေ ဒါနံ ဒေထ၊ သီလံ ရက္ခထ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောထ၊
အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ တေသံ ဩဝါဒံ ဒတွာ ဂေဟံ အပရိမိတဓနံ
ကတွာ ပက္ကာမိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကုဋုမ္ဘိကော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဒါသီ ခုဇုတ္တရာ အဟောသိ၊ ဝိတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ ပုတ္တော
ရာဟုလော၊ မာတာ ခေမာ၊ ပြာဟ္မဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဥရဂဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဆဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၅)

အညေ သောစန္ဒိ ရောဒန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကော-
 သလရညော ဧကံ အမစုံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတသဒိသ-
 မေဝ။ ဣမ ပန ရာဇာ အတ္တနော ဥပကာရဿ အမစ္စဿ မဟန္တံ ယသံ ဒတွာ
 ပရိဘေဒကာနံ ကထံ ဂဟေတွာ တံ ဗန္ဓာပေတွာ ဗန္ဓနာဂါရေ ပဝေသေသိ။
 သော တတ္ထ နိသိန္ဓောဝ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ရာဇာ တဿ ဂုဏံ
 သလ္လက္ခေတွာ မောစာပေသိ။ သော ဂန္ဓမာလံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ
 ဂန္ဓာ ဝန္တိတွာ နိသိဒိ။ အထ နံ သတ္တာ “အနတ္ထော ကိရ တေ ဥပ္ပန္နော”တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “အာမဘန္တေ အနတ္ထေန ပန မေ အတ္ထော အာဂတော၊ သောတာပတ္တိ-
 မဂ္ဂေါ နိဗ္ဗတ္တော”တိ ဝုတ္တေ “န ခေါ ဥပါသက တုညေဝ အနတ္ထေန အတ္ထံ
 အာဟရိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ အာဟရိ”သု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော
 အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
 တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “ဆဋ္ဌကုမာရော”တိဿ နာမံ ကရိ”သု။
 သော အပရေန သမယေန တက္ကသိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ ဓမ္မေန ရဇံ
 ကာရေသိ။ တဿ အန္တေပုရေ ဧကော အမစ္စော ဒုပ္ပိ၊ သော တံ ပစ္စက္ခတော
 ဥတွာ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ တဒါ သာဝတ္ထိယံ ဓက်ရာဇာ နာမ ရဇံ ကာရေသိ။
 သော တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန အတ္တနော
 ဝစနံ ဂါဟာပေတွာ ဗာရာဏသိရဇံ ဂဏှာပေသိ။ သောပိ ရဇံ ဂဟေတွာ
 ဗောဓိသတ္တံ သင်္ခလိကာဟိ ဗန္ဓာပေတွာ ဗန္ဓနာဂါရံ ပဝေသေသိ။ ဗောဓိသတ္ထော
 ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိ၊ ဓက်ဿ သရိရေ ဉာဟော
 ဥပ္ပဇိ။ သော ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တဿ သုဝဏ္ဏာဒါသဖုလ္လပဒုမသသိရိကံ မုခံ
 ဒိသွာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၉။ “အညေ သောစန္ဒိ ရောဒန္တိ၊ အညေ အဿုမုခါ ဇနာ။
 ပသန္ဓမုခဝဏ္ဏောသိ၊ ကသ္မာ ဆဋ္ဌ န သောစသိ”တိ။

တတ္ထ အညေတိ တံ ဌပေတွာ သေသမနုဿာ။

အထဿ ဗောဓိသတ္ထော အသောစနကာရဏံ ကထေန္တော စတသော
 ဂါထာ အဘာသိ—

၃၀။ “နာဗ္ဗတိတဟရော သောကော၊ နာနာဂတသုခါဝဟော။
တသ္မာ ဓဏ် န သောစာမိ၊ နတ္ထိ သောကေ ဒုတိယတာ။

၃၁။ သောစံ ပဏ္ဍု ကိသော ဟောတိ၊ ဘတ္တဉ္စိသ န ရုစ္စတိ။
အမိတ္တာ သုမနာ ဟောန္တိ၊ သလ္လဝိဒ္ဓဿ ရူပတော။

၃၂။ ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါ’ရညေ၊ နိန္ဒေ ဝါ ယဒိ ဝါ ထလေ။
ဌိတံ မံ နာဂမိဿတိ၊ ဧဝံ ဒိဋ္ဌပဒေါ အဟံ။

၃၃။ ယဿ’တ္တာ နာလမေကောဝ၊ သဗ္ဗကာမရသာဟရော။
သဗ္ဗာပိ ပထဝီ တဿ၊ န သုခံ အာဝဟိဿတိ”တိ။

တတ္ထ နာဗ္ဗတိတဟရောတိ နာဗ္ဗတိတာဟာရော၊ အယမေဝ ဝါ ပါဠော။
သောကော နာမ အဗ္ဗတိတံ အတိက္ကန္တံ နိရုဒ္ဓိံ အတ္တင်္ဂတံ ပုန နာဟရတိ။
ဒုတိယတာတိ သဟာယတာ။ အတိတာဟရဏေန ဝါ အနာဂတဟရဏေန
ဝါ သောကော နာမ ကဿမိ သဟာယော န ဟောတိ၊ တေနာပိ ကာရ-
ဏေနာဟံ န သောစာမိတိ ဝဒတိ။ သောစန္တိ သောစန္တော။ သလ္လဝိဒ္ဓဿ
ရူပတောတိ သောကသလ္လေန ဝိဒ္ဓဿ တေနော သဒ္ဓိယမာနဿ “ဒိဋ္ဌာ ဝတ
နော ပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌိ”တိ အမိတ္တာ သုမနာ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။

ဌိတံ မံ နာဂမိဿတိတိ သမ္မ ဓဏ်ရာဇ ဧတေသု ဂါမာဒိသု ယတ္ထ ကတ္ထမိ
ဌိတံ မံ ပဏ္ဍုကိသဘာဝါဒိကံ သောကမူလကံ ဗျသနံ န အာဂမိဿတိ။ ဧဝံ
ဒိဋ္ဌပဒေါတိ ယထာ တံ ဗျသနံ နာဂစ္စတိ၊ ဧဝံ မယာ ဈာနပဒံ ဒိဋ္ဌိ။
“အဋ္ဌလောကဓမ္မပဒ”န္တဝိ ဝဒန္တိယေဝ။ ပါဠိယံ ပန “န မတ္ထံ” နာဂမိဿတိ”တိ
လိခိတံ၊ တံ အဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ။ ပရိယောသာနဂါထာယ ဣန္ဒြိတပတ္တိတတ္ထေန
ဈာနသုခသင်္ခါတံ သဗ္ဗကာမရသံ အာဟရတိတိ သဗ္ဗကာမရသာဟရော။ ဣဒံ
ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယဿ ရညော ပဟာယ အညသဟာယေ အတ္တာဝ၊ ဧကော
သဗ္ဗကာမရသာဟရော နာလံ၊ သဗ္ဗံ ဈာနသုခသင်္ခါတံ ကာမရသံ အာဟရိတုံ
အသမတ္ထော၊ တဿ ရညော သဗ္ဗာပိ ပထဝီ န သုခံ အာဝဟိဿတိ။
ကာမာတုရဿ ဟိ သုခံ နာမ နတ္ထိ၊ ယော ပန ကိလေသဒရထရဟိတံ
ဈာနသုခံ အာဟရိတုံ သမတ္ထော၊ သော ရာဇော သုခိ ဟောတိတိ။ ယော
ပနေတာယ ဂါထာယ “ယဿ’တ္တာ နာလမေကော”တိပိ ပါဠော၊ တဿတ္ထော
န ဒိဿတိ။

၁-န မန္တံ (သီ၊က)၊ န မံ တံ (ဇု) ၂-သဟာယာ သဗ္ဗေ သဟာယေ အတ္တာ စ (သျှာ)

ဣတိ ဓကော ဣမာ စတဿော ဂါထာ သုတွာ ဗောဓိသတ္တံ ခမာပေတွာ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ပက္ကာမိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ရဇ္ဇံ အမစ္စာနံ ပဋိနိယျာဒေတွာ ဟိမဝန္တပဒေသံ ဂန္ဓာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော ပြဟ္မလောက- ပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကော်ရာဇော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဃဋ္ဌရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဃဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကောရဏ္ဍိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၆)

ကော အရညေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဓမ္မသေနာပတိံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ထေရော ကိရ အာဂတာဂတာနံ ဒုဿီလာနံ မိဂလုဒ္ဒက- မစ္စဗန္ဓာဒီနံ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာနညေဝ “သီလံ ဂဏှထ၊ သီလံ ဂဏှထာ”တိ သီလံ ဒေတိ။ တေ ထေရေ ဂရုဘာဝေန တဿ ကထံ ဘိန္ဒိတုံ အသက္ကောန္တာ သီလံ ဂဏှန္တိ၊ ဂဟေတွာ စ ပန န ရက္ခန္တိ၊ အတ္တနော အတ္တနော ကမ္မမေဝ ကရေန္တိ။ ထေရော သဒ္ဓိဝိဟာရိကေ အာမန္တေတွာ “အာဝုသော ဣမေ မနုဿာ မမ သန္တိကေ သီလံ ဂဏှိံ သု၊ ဂဏှိံတွာ စ ပန န ရက္ခန္တိ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ တုမှေ ဧတေသံ အရုစိယာ သီလံ ဒေထ၊ ဧတေ တုမှာကံ ကထံ ဘိန္ဒိတုံ အသက္ကောန္တာ ဂဏှန္တိ၊ တုမှေ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧဝရူပါနံ သီလံ မာ အဒတ္တာတိ။ ထေရော အနတ္တမနော အဟောသိ။ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဘိက္ခူ၊ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော သာရိပုတ္တတ္ထေရော ကိရ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာနညေဝ သီလံ ဒေတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာနံ အယာစန္ဒာနညေဝ သီလံ ဒေတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပုတ္တော တက္ကသိလာယံ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော ကောရဏ္ဍိယော^၁ နာမ အဟောသိ။ တဒါ သော အာစရိယော ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာနံ ကေဝဇ္ဇာဒီနံ အယာစန္ဒာနညေဝ “သီလံ ဂဏှထ၊ သီလံ ဂဏှထာ”တိ သီလံ ဒေတိ။ တေ ဂဟေတွာပိ န

၁-ကာရဏ္ဍိယော (သိ)၊ ကာရန္တိယော (သျှာ)

ရက္ခန္တိ။ အာစရိယော တမတ္ထံ အန္တေဝါသိကာနံ အာရောစေသိ။ အန္တေ-
ဝါသိကာ “ဘန္တေ တုမှေ ဧတေသံ အရုစိယာ သီလံ ဒေထ၊ တသ္မာ သိန္တန္တိ၊
ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ယာစန္ဒာနညေဝ ဒဒေယျာထ၊ မာ အယာစန္ဒာန”န္တိ
ဝဒိံသု။ သော ဝိပ္ပုဋ္ဌိသာရိ အဟောသိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာနံ သီလံ
ဒေတိယေဝ။

အထေကဒိဝသံ ကေသ္မာ ဂါမာ မနုဿာ အာဂန္တာ ပြာဟ္မဏဝါစန-
ကတ္ထာယ အာစရိယံ နိမန္တယိံသု။ သော ကောရဏ္ဍိယမာဏဝံ ပက္ခောသိတွာ
“တာတ အဟံ န ဂစ္ဆာမိ၊ တံ ဣမေ ပဉ္စသတေ မာဏဝေ ဂဟေတွာ တတ္ထ
ဂန္တာ ဝါစနကာနိ” သမ္ပုဋ္ဌိတွာ အမှာကံ ဒိန္တကောဋ္ဌာသံ အာဟရ”တိ
ပေသေသိ။ သော ဂန္တာ ပဋိနိဝတ္တန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကံ ကန္ဓရံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ
“အမှာကံ အာစရိယော ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာနံ အယာစန္ဒာနညေဝ သီလံ ဒေတိ၊ ဣတော
ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ယထာ ယာစန္ဒာနညေဝ ဒေတိ၊ တထာ နံ ကရိဿာမိ”တိ။ သော
တေသု မာဏဝေသု သုခနိသိန္တေသု ဥဋ္ဌာယ မဟန္တံ မဟန္တံ သေလံ ဥက္ခိပိတွာ
ကန္ဓရာယံ ခိပိ၊ ပုနပ္ပုနံ ခိပိယေဝ။ အထ နံ တေ မာဏဝါ ဥဋ္ဌာယ “အာစရိယ
ကိ” ကရောသိ”တိ အာဟံသု။ သော န ကိဉ္စိ ကထေသိ၊ တေ ဝေဂေန ဂန္တာ
အာစရိယဿ အာရောစေသုံ။ အာစရိယော အာဂန္တာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လ-
ပန္တော ပဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၄။ “ဧကော အရညေ ဂိရိကန္ဓရာယံ၊
ပဂ္ဂယ ပဂ္ဂယ သီလံ ပဝေစ္ဆသိ။
ပုနပ္ပုနံ သန္တရမာနရူပေါ၊
ကောရဏ္ဍိယ ကော နု တဝ ယိဓတ္ထော”တိ။

တတ္ထ ကော နု တဝ ယိဓတ္ထောတိ ကော နု တဝ ဣဓ ကန္ဓရာယံ သိလာ-
ခိပနေန အတ္ထော။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ အာစရိယံ ပဗောဓေတုကာမော ၂ ဒုတိယံ
ဂါထမာဟ—

၃၅။ “အဟဉ္စိ”မံ သာဂရသေဝိတန္တံ၊
သမံ ကရိဿာမိ ယထာပိ ပါဏိ။
ဝိကိရိယ သာနုနိ စ ပဗ္ဗတာနိ စ၊
တသ္မာ သီလံ ဒရိယာ ပက္ခိပါမိ”တိ။

တတ္ထ အဟဉ္စိ'မန္တိ အဟံ ဟိ ဣမံ မဟာပထဝီ။ သာဂရသေဝိတန္တန္တိ
သာဂရေဟိ သေဝိတံ စာတုရန္တံ။ ယထာပိ ပါဏီတိ ဟတ္ထတလံ ဝိယ သမံ
ကရိဿာမိ။ ဝိကိရိယာတိ ဝိကိရိတွာ။ သာနုနိ စ ပဗ္ဗတာနိ စာတိ ပံသုပဗ္ဗတေ
စ သိလာပဗ္ဗတေ စ။

တံ သုတွာ ပြာဟ္မဏော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၆။ “နယိမံ မဟိ” အရဟတိ ပါဏိကပ္ပံ၊
သမံ မနုဿော ကရဏာယ မေကော။
မညာမိ'မညေဝ ဒရိံ ဇိဂိသံ၊
ကောရဏ္ဍိယ ဟာဟသိ ဇိဝလောက”န္တိ။

တတ္ထ ကရဏာယ မေကောတိ ကရဏာယ ဧကော ကာတုံ န သက္ကာ-
တိတိ ဒိပေတိ။ မညာမိ'မညေဝ ဒရိံ ဇိဂိသန္တိ အဟံ မညာမိ တိဋ္ဌတု
ပထဝီ၊ ဣမညေဝ ဧကံ ဒရိံ ဇိဂိသံ ပူရဏတ္ထာယ ဝါယမန္တော သိလာ
ပရိယေသန္တော ဥပါယံ ဝိစိနန္တောဝ တွံ ဣမံ ဇိဝလောကံ ဟာဟသိ ဇဟိဿသိ၊
မရိဿသိတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ မာဏဝေါ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၃၇။ “သစေ အယံ” ဘူတဓရံ န သက္ကာ၊
သမံ မနုဿော ကရဏာယ မေကော။
ဧဝမေဝ တွံ ပြဟေဗ္ဗ ဣမေ မနုဿေ၊
နာနာဒိဋ္ဌိကေ နာနယိဿသိ တေ”တိ။

တဿတ္ထော—သစေ အယံ ဧကော မနုဿော ဣမံ ဘူတဓရံ ပထဝီ သမံ
ကာတုံ န သက္ကာ န သမတ္ထော၊ ဧဝမေဝ တွံ ဣမေ ဒုဿီလမနုဿေ နာနာ-
ဒိဋ္ဌိကေ နာနယိဿသိ၊ တေ ဧဝံ “သီလံ ဂဏှထ၊ သီလံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒန္တော
အတ္တနော ဝသံ န အာနယိဿသိ၊ ပဏ္ဍိတပုရိသာယေဝ ဟိ ပါဏာတိပါတံ
“အကုသလ”န္တိ ဂရဟန္တိ။ သံသာရမောစကာဒယော ပနေတ္ထ ကုသလ-
သညိနော၊ တေ တွံ ကထံ အာနယိဿသိ၊ တသ္မာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာနံ သီလံ အဒတွာ
ယာစန္ဒာနညေဝ ဒေဟိတိ။

တံ သုတွာ အာစရိယော “ယုတ္တံ ဝဒတိ ကောရဏ္ဍိယော၊ ဣဒါနိ န ဧဝရူပံ
ကရိဿာမိ”တိ အတ္တနော ဝိရဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၃၀။ “သံခိတ္တရူပေန ဘဝံ မမတ္ထိ၊
အက္ခာသိ ကောရဏ္ဍိယ ဧဝမေတံ။
ယထာ န သက္ကာ ပထဝီ သမာ'ယံ၊
ကတ္ထိ မနုဿေန တထာ မနုဿာ”တိ။

တတ္ထ သမာ'ယန္တိ သမံ' အယံ။ ဧဝံ အာစရိယော မာဏဝဿ ထုတိ°
အကာသိ၊ သောပိ နံ ဗောဓေတွာ သယံ သရံ နေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဗြာဟ္မဇဏာ သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ ကောရဏ္ဍိယမာဏဝေါ ပန အဟ-
မေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကောရဏ္ဍိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-လဠာကိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၇)

ဝန္တာမိ တံ ကုဉ္ဇရ သဋ္ဌိဟာယနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉ္စိ ဒိဝသေ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော ကက္ခဠော ဖရသော သာဟသိကော၊
သတ္တေသု ကရဏာမတ္တမိဿ နတ္ထိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ
ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ နိက္ကရဏောယေဝါ”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဟတ္ထိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပုတ္တော ပါသာဒိကော မဟာကာယော
အသိဘိသဟဿဝါရဏပရိဝါရော ယုထပတိ ဟုတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ
ဝိဟာသိ။ တဒါ ဧကာ လဠာကိကာ သကုဏိကာ ဟတ္ထိနံ ဝိစရဏဋ္ဌာနေ
အဏ္ဍာနိ နိက္ခိဝိ၊ တာနိ ပရိဏတာနိ ဘိန္ဒိတွာ သကုဏပေါတကာ နိက္ခမိ°သု။
တေသု အဝိရုဠပက္ခေသု ဥပ္ပတိတုံ အသက္ကောန္တေသုယေဝ မဟာသတ္တော
အသိဘိသဟဿဝါရဏပရိဝုတော ဂေါစရာယ စရန္တော တံ ပဒေသံ ပတ္တော။
တံ ဒိသ္မာ လဠာကိကာ စိန္တေသိ “အယံ ဟတ္ထိရာဇာ မမ ပေါတကေ မဒ္ဒိတွာ
မာရေဿတိ၊ ဟန္တ နံ ပုတ္တကာနံ ပရိတ္တာဏတ္ထာယ ဓမ္မိကာရက္ခံ ယာစာမိ”တိ။

၁-သမာ (သိ၊ သျာ)

သာ ဥဘော ပက္ခေ ဧကတော ကတွာ တဿ ပုရတော ဌတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၉။ “ဝန္ဒာမိ တံ ကုဉ္ဇရ သဋ္ဌိဟာယနံ၊
အာရညကံ ယူထပတိံ ယသဿိ။
ပက္ခေဟိ တံ ပဉ္စလိကံ ကရောမိ၊
မာ မေ ဝဓိ ပုတ္တကေ ဒုဗ္ဗလာယာ”တိ။

တတ္ထ သဋ္ဌိဟာယနန္တိ သဋ္ဌိဝဿကာလေ ဟာယနဗလံ။ ယသဿိန္တိ ပရိဝါရ-
သမ္ပန္နံ။ ပက္ခေဟိ တံ ပဉ္စလိကံ ကရောမိတိ အဟံ ပက္ခေဟိ တံ အဉ္စလိကံ
ကရောမိတိ အတ္ထော။

မဟာသတ္ထော “မာ စိန္တယိ လဋ္ဌုကိကေ၊ အဟံ တေ ပုတ္တကေ ရက္ခိဿာ-
မိ”တိ သကုဏပေါတကာနံ ဥပရိ ဌတွာ အသီတိယာ ဟတ္ထိသဟဿေသု
ဂတေသု လဋ္ဌုကိကံ အာမန္တေတွာ “လဋ္ဌုကိကေ အမှာကံ ပစ္စတော ဧကော
ဧကစာရိကော ဟတ္ထိ အာဂစ္ဆတိ၊ သော အမှာကံ ဝစနံ န ကရိဿတိ၊ တသ္မိံ
အာဂတေ တမ္ပိ ယာစိတွာ ပုတ္တကာနံ သောတ္ထိဘာဝံ ကရေယျာသိ”တိ ဝတွာ
ပတ္တာမိ။ သာပိ တဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ဥဘောဟိ ပက္ခေဟိ အဉ္စလိံ ကတွာ
ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “ဝန္ဒာမိ တံ ကုဉ္ဇရ ဧကစာရိံ၊
အာရညကံ ပဗ္ဗတသာနဂေါစရံ။
ပက္ခေဟိ တံ ပဉ္စလိကံ ကရောမိ၊
မာ မေ ဝဓိ ပုတ္တကေ ဒုဗ္ဗလာယာ”တိ။

တတ္ထ ပဗ္ဗတသာနဂေါစရန္တိ သနသေလပဗ္ဗတေသု စ ပံသုပဗ္ဗတေသု စ
ဂေါစရံ ဂဏှန္တိ။

သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ “ဝဓိဿံာမိ တေ လဋ္ဌုကိကေ ပုတ္တကာနိ၊
ကိံ မေ တုဝံ ကာဟသိ ဒုဗ္ဗလာသိ။
သတံ သဟဿာနိပိ တာဒိသိနံ၊
ဝါမေန ပါဒေန ပပေါထယေယျ”န္တိ။

တတ္ထ ဝဓိဿာမိ တေတိ တံ ကသ္မာ မမ ဝိစရဏမဂ္ဂေ ပုတ္တကာနိ ဌပေသိ၊
ယသ္မာ ဌပေသိ၊ တသ္မာ ဝဓိဿာမိ တေ ပုတ္တကာနိတိ ဝဒတိ။ ကိံ မေ တုဝံ
ကာဟသီတိ မယံ မဟာထာမဿ တံ ဒုဗ္ဗလာ ကိံ ကရိဿသိ။ ပပေါထယေ-
ယုန္တိ အဟံ တာဒိသာနံ လဠာကိကာနံ သတသဟဿမ္ပိ ဝါမေန ပါဒေန
သဗ္ဗုဏ္ဏေယျံ၊ ဒက္ခိဏပါဒေန ပန ကထာဝ နတ္ထိတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ သော တဿာ ပုတ္တကေ ပါဒေန သဗ္ဗုဏ္ဏေတွာ မုတ္တေန
ပဝါဟေတွာ နဒန္တောဝ ပက္ကာမိ။ လဠာကိကာ ရုက္ခသာခါယ နိလိယံတွာ
“ဣဒါနိ တာဝ ဝါရဏ နဒန္တော ဝစ္ဆသိ၊ ကတိပါဟေနေဝ မေ ကိရိယံ
ပဿိဿသိ၊ ကာယဗလတော ဉ္ဇဏဗလဿ မဟန္တဘာဝံ န ဇာနာသိ၊
ဟောတု၊ ဇာနာပေဿာမိန”န္တိ တံ သန္တဇ္ဇယမာနာဝ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄၂။ “န ဟေဝ သဗ္ဗတ္ထ ဗလေန ကိစ္စံ၊
ဗလံ ဟိ ဗာလဿ ဝဓာယ ဟောတိ။
ကရိဿာမိ တေ နာဂရာဇာ အနတ္တံ၊
ယော မေ ဝဓိ ပုတ္တကေ ဒုဗ္ဗလာယာ”တိ။

တတ္ထ ဗလေနာတိ ကာယဗလေန။ အနတ္တန္တိ အဝုဗ္ဗိ။ ယော မေတိ ယော
တံ မမ ဒုဗ္ဗလာယ ပုတ္တကေ ဝဓိ သာတေသိ။

သာ ဧဝံ ဝတွာ ကတိပါဟံ ဧကံ ကာကံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ တေန တုဋ္ဌေန “ကိံ
တေ ကရောမိ”တိ ဝတ္တာ “သာမိ အညံ မေ ကာတဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ဧကဿ ပန
ဧကစာရိကဝါရဏဿ တုဏ္ဏေန ပဟရိတွာ တုမှေဟိ အက္ခိနိ ဘိန္နာနိ ပစ္စာ-
သီသာမိ”တိ အာဟ။ သာ တေန “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတာ ဧကံ နိလမက္ခိကံ
ဥပဋ္ဌဟိ။ တာယပိ “ကိံ တေ ကရောမိ”တိ ဝတ္တာ “ဣမိနာ ကာကေန” ဧက-
စာရိကဝါရဏဿ အက္ခိသု ဘိန္နသု တုမှေဟိ တတ္ထ အာသာဋ္ဌိကံ ပါတေတံ
ဣစ္ဆာမိ”တိ ဝတွာ တာယပိ “သာရူ”တိ ဝတ္ထေ ဧကံ မဏ္ဍုကံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ
တေန “ကိံ တေ ကရောမိ”တိ ဝတ္တာ “ယဒါ ဧကစာရိကဝါရဏော
အန္ဓော ဟုတွာ ပါနိယံ ပရိယေသတိ၊ တဒါ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဌိတော သဒ္ဓိ
ကတွာ တသ္မိံ ပဗ္ဗတမတ္ထကံ အဘိရုဟန္တေ ဩတရိတွာ ပပါတေ သဒ္ဓိ
ကရေယျာထ၊ အဟံ တုမှာကံ သန္တိကာ ဧတ္ထကံ ပစ္စာသီသာမိ”တိ အာဟ။
သောပိ တဿာ ဝစနံ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိ။

အထေကဒိဝသံ ကာကော ဝါရဏဿ ဒွေပိ အက္ခိနိ တုဏ္ဍေန ဘိန္ဒု၊ နိလ-
 မက္ခိကာ အာသာဋိကံပါတေသိ။ သော ပုဋ္ဌဝေဟိ ခဇ္ဇန္တော ဝေဒနာပုတ္တော
 ပိပါသာဘိဘူတော ပါနိယံ ပရိယေသမာနော ဝိစရိ။ တသ္မိံ ကာလေ
 မဏ္ဍုကော ပဗ္ဗတမတ္တကေ ဌတော သဒ္ဓမကာသိ။ ဝါရဏော “ဧတ္ထ ပါနိယံ
 ဘဝိဿတိ”တိ ပဗ္ဗတမတ္တကံ အဘိရဟိ။ အထ မဏ္ဍုကော ဩတရိတွာ
 ပပါတေ ဌတော သဒ္ဓမကာသိ။ ဝါရဏော “ဧတ္ထ ပါနိယံ ဘဝိဿတိ”တိ
 ပပါတာဘိမုခေါ ဂစ္ဆန္တော ပရိဂဋိတွာ ပဗ္ဗတပါဒေ ပတိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ
 ပါပုဏိ။ လဋ္ဌုကိကာ တဿ မတဘာဝံ ဥတွာ “ဒိဋ္ဌာ မေ ပစ္စာမိတ္တဿ
 ပိဋ္ဌိ”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ တဿ ခန္ဓေ စက်မိတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတာ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ကေနစိ သဒ္ဓိံ ဝေရံ နာမ ကာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ဗလသမ္ပန္နမ္ပိ
 ဝါရဏံ ဣမေ စတ္တာရော ဇနာ ဧကတော ဟုတွာ ဝါရဏဿ ဇိဝိတက္ခယံ
 ပါပေသု”န္တိ—

၄၃။ “ကာကဉ္စ ပဿ လဋ္ဌုကိကံ၊ မဏ္ဍုကံ နိလမက္ခိကံ။
 ဧတေ နာဂံ အဃာတေသုံ၊ ပဿ ဝေရဿ ဝေရိနံ။
 တသ္မာ ဟိ ဝေရံ န ကယိရာထ၊ အပ္ပိယေနပိ ကေနစိ”တိ—

ဣမံ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထံ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။

တတ္ထ ပဿာတိ အနိယာမိတာလပနမေတံ၊ ဘိက္ခု ပန သန္ဓာယ ဝုတ္တတ္တာ
 ပဿထ ဘိက္ခဝေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတေတိ ဧတေ စတ္တာရော ဧကတော
 ဟုတွာ။ အဃာတေသုန္တိ တံ ဝမိံသု။ ပဿ ဝေရဿ ဝေရိနန္တိ ပဿထ
 ဝေရိကာနံ ဝေရဿ ဂတိန္တိ အတ္ထော။

တဒါ ဧကစာရိကဟတ္ထိ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ယူထပတိ ပန အဟ-
 မေဝ အဟောသိန္တိ။

လဋ္ဌုကိကဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၈-စူဠဓမ္မပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၈)

အဟမေဝ ဣသိယာ ဘူနဟတာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ အညေသု ဇာတကေသု ဒေဝဒတ္တော ဗောဓိသတ္တဿ တာသမတ္တမ္ဘိကာတုံ နာသက္ခိ၊ ဣမသ္မိံ ပန စူဠဓမ္မပါလဇာတကေ ဗောဓိသတ္တဿ သတ္တမာသိကကာလေ ဟတ္ထပါဒေ စ သိသဉ္စ ဆေဒါပေတွာ အသိမာလကံ နာမ ကာရေသိ။ ဒဒ္ဒရဇာတကေ^၁ ဂိဝံ ဂဟေတွာ^၂ မာရေတွာ ဥဒ္ဒနေ မံသံ ပစိတွာ ခါဒိ။ ခန္တိဝါဒီဇာတကေ^၃ ဒွိဟိဝိ ကသာဟိ ပဟာရသဟဿေဟိ တာဠာပေတွာ ဟတ္ထပါဒေ စ ကဏ္ဍနာသဉ္စ ဆေဒါပေတွာ ဇဋ္ဌာသု^၄ ဂဟေတွာ ကမုာပေတွာ ဥတ္တာနကံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဥရေ ပါဒေန ပဟရိက္ခာ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိဝသံယေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။ စူဠနန္ဒိယဇာတကေ^၅ မဟာကဝိဇာတကေ^၆ မာရေသိယေဝ။ ဧဝမေဝ သော ဒီသရတ္တံ ဝဓာယ ပရိသက္ကန္တော ဗုဒ္ဓကာလေပိ ပရိသက္ကိယေဝ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဠာပေသုံ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော ဗုဒ္ဓါနံ မာရဏတ္ထမေဝ ဥပါယံ ကရောတိ၊ ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ မာရာပေဿာမီ’တိ ဓနုဂ္ဂဟေ ပယောဇေသိ၊ သိလံ ပရိဇ္ဈိ၊ နာဠာဂိရိ^၇ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မယံ ဝဓာယ ပရိသက္ကိယေဝ၊ ဣဒါနိ ပန တာသမတ္တမ္ဘိကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ပုဗ္ဗေ မံ စူဠဓမ္မပါလကုမာရကာလေ အတ္တနော ပုတ္တံ သမာနံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ အသိမာလကံ ကာရေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မဟာပကာပေ နာမ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ စန္ဒာဒေဝိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “ဓမ္မပါလော”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ တမေနံ သတ္တမာသိကကာလေ မာတာ ဂန္ဓာဒကေန နှာပေတွာ အလင်္ကရိတွာ ကိဠာပယမာနာ နိသိဒိ။ ရာဇာ တဿာ ဝသနဠာနံ အဂမာသိ။ သာ ပုတ္တံ ကိဠာပယမာနာ ပုတ္တသိနေဟေန သမပ္ပိတာ ဟုတွာ ရာဇာနံ ပသိတွာပိ န ဥဠဟိ။ သော စိန္တေသိ “အယံ ဣဒါနေဝ တာဝ ပုတ္တံ နိဿာယ မာနံ ကရောတိ၊ မံ ကိသ္မိဉ္စ န မညတိ၊ ပုတ္တေ ပန ဝမုန္တေ မယိ ‘မနုဿော’တိပိ သညံ န ကရိဿတိ၊ ဣဒါနေဝ နံ သာတေဿာမီ”တိ။ သော နိဝတ္တိတွာ ရာဇာသနေ နိသိဒိတွာ “အတ္တနော

၁-၃ ၅-၄၃-ပိဋေ။ ၂-ဝဠေတွာ (သိ)၊ ဝတ္တေတွာ (သျာ) ၃-၃ ၅-၉၉-ပိဋေ။
၄-ဗာဟာသု(က) ၅-၃ ၅-၆၀-ပိဋေ။ ၆-၃ ၅-၁၆၅-ပိဋေ။

ဝိဓာနေန အာဂစ္ဆတူ”တိ စောရဿာတကံ ပက္ခောသာပေသိ။ သော
 ကာသာယဝတ္ထနိဝတ္ထော ရတ္တမာလာဓရော ဖရသုံ အံသေ ဌပေတွာ ဥပဓာန-
 သဋ္ဌိကံ ဟတ္ထပဒဌပနဒဏ္ဍကဉ္စ အာဒါယ အာဂန္တာ ရာဇာနံ ဝဋ္ဌိတွာ “ကိံ
 ကရောမိ ဒေဝါ”တိ အဋ္ဌာသိ။ ဒေဝိယာ သိရိဂဗ္ဘံ ဂန္တာ ဓမ္မပါလံ အာနေဟိတိ။
 ဒေဝီပိ ရညော ကုဇ္ဈိတွာ နိဝတ္တနဘာဝံ ဥ တွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥရေနိပဇ္ဇာပေတွာ
 ရောဒမာနာ နိသိဒိ။ စောရဿာတကော ဂန္တာ တံ ပိဋ္ဌိယံ ဟတ္ထေန ပဟရိတွာ
 ဟတ္ထတော ကုမာရံ အတ္ထိန္ဒိတွာ အာဒါယ ရညော သန္တိကံ အာဂန္တာ “ကိံ
 ကရောမိ ဒေဝါ”တိ အာဟ။ ရာဇာ ဧကံ ဖလကံ အာဟရာပေတွာ ပုရတော
 နိက္ခိပါပေတွာ “ဣဓ နံ နိပဇ္ဇာပေဟိ”တိ အာဟ။ သော တထာ အကာသိ။

စန္ဒာဒေဝီ ပုတ္တဿ ပစ္ဆတောဝ ပရိဒေဝမာနာ အာဂစ္ဆိ။ ပုန စောရ-
 သာဘဒကော “ကိံ ကရောမိ ဒေဝါ”တိ အာဟ။ ဓမ္မပါလဿ ဟတ္ထေ ဆိန္ဒာတိ။
 စန္ဒာဒေဝီ “မဟာရာဇ မမ ပုတ္တော သတ္တမာသိကော ဗာလကော န ကိဉ္စိ
 ဇာနာတိ၊ နက္ခေတဿ ဒေါသော၊ ဒေါသော ပန ဟောန္တော မယိ ဘဝေယျ၊
 တသ္မာ မယံ ဟတ္ထေ ဆေဒါပေဟိ”တိ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တိ ပဌမံ
 ဂါထမာဟ—

၄၄။ “အဟမေဝ ဒူသိယာ ဘူနဟတာ၊ ရညော မဟာပတာပဿ။
 ဧတံ မုဉ္စတု ဓမ္မပါလံ၊ ဟတ္ထေ မေ ဒေဝ ဆေဒေဟိ”တိ။

တတ္ထ ဒူသိယာတိ ဒူသိကာ၊ တုမေ ဒိသွာ အနုဋ္ဌဟမာနာ ဒေါသကာရိ-
 ကာတိ အတ္ထော။ “ဒူသိကာ”တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။ ဘူနဟတာတိ
 ဟတဘူနာ၊ ဟတဂုဇ္ဈိတိ အတ္ထော။ ရညောတိ ဣဒံ “ဒူသိယာ”တိ ပဒေန
 ယောဇေတဗ္ဗံ။ အဟံ ရညော မဟာပတာပဿ အပရာဓကာရိကာ၊ နာယံ
 ကုမာရော၊ တသ္မာ နိရပရာဓံ ဧတံ ဗာလကံ မုဉ္စတု ဓမ္မပါလံ၊ သစေပိ ဟတ္ထေ
 ဆေဒါပေတုကာမော၊ ဒေါသကာရိကာယ ဟတ္ထေ မေ ဒေဝ ဆေဒေဟိတိ
 အယမေတ္ထ အတ္ထော။

ရာဇာ စောရဿာတကံ ဩလောကေသိ။ ကိံ ကရောမိ ဒေဝါတိ။ ပပဉ္စ
 အကတွာ ဟတ္ထေ ဆေဒါတိ။ တသ္မိံ ခဏေ စောရဿာတကော တိခိဏဖရသုံ
 ဂဟေဘွာ ကုမာရဿ တရုဏဝံသကဋီရေ ဝိယ ဒွေ ဟတ္ထေ ဆိန္ဒိ။ သော ဒွိသု
 ဟတ္ထေသု ဆိန္ဒမာနေသု နေဝ ရောဒိ န ပရိဒေဝိ၊ ခန္တိန္ဒ မေတ္တန္တ ပုရေစာရိကံ
 ကတွာ အဓိဝါသေသိ။ စန္ဒာ ပန ဒေဝီ ဆိန္ဒဟတ္ထကောဋီ ဂဟေတွာ ဥစ္ဆင်္ဂေ

ကတွာ လောဟိတလိတ္တာ ပရိဒေဝမာနာ ဝိစရိ။ ပုန စောရဿာတကော “ကိံ ကရောမိ ဒေဝါ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒွေပိ ပါဒေ ဆိန္ဒာတိ။ တံ သုတွာ စန္ဒာဒေဝီ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၅။ “အဟမေဝ ဒုသိယာ ဘူနဟတာ၊ ရညော မဟာပတာပဿ။
ဧတံ မုဗ္ဗတု ဓမ္မပါလံ၊ ပါဒေ မေ ဒေဝ ဆေဒေဟိ”တိ။

တတ္ထ အဓိပ္ပာယ်ော ပုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ရာဇာပိ ပုန စောရဿာတကံ အာဏာပေသိ။ သော ဥဘောပိ ပါဒေ ဆိန္ဒိ။ စန္ဒာဒေဝီ ပါဒကောဠိမ္ပိ ဂဟေတွာ ဥစ္ဆင်္ဂေ ကတွာ လောဟိတလိတ္တာ ပရိဒေဝမာနာ “သမိ မဟာပတာပ ဆိန္ဒဟတ္ထပါဒါ နာမ” ဒါရကာ မာတရာ ပေါသေတဗ္ဗာ ဟောန္တိ။ အဟံ ဘတိံ ကတွာ မမ ပုတ္တကံ ပေါသေဿာမိ။ ဒေဟိ မေ ဧတ”န္တိ အာဟ။ စောရဿာတကော “ကိံ ဒေဝ ကတာရာဇာဏာ၊ နိဋ္ဌိတံ မမ ကိစ္စ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ န တာဝ နိဋ္ဌိတန္တိ။ အထ ကိံ ကရောမိ ဒေဝါတိ။ သိသမဿ ဆိန္ဒာတိ။ တံ သုတွာ စန္ဒာဒေဝီ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၆။ “အဟမေဝ ဒုသိယာ ဘူနဟတာ၊ ရညော မဟာပတာပဿ။
ဧတံ မုဗ္ဗတု ဓမ္မပါလံ၊ သိသံ မေ ဒေဝ ဆေဒေဟိ”တိ။

ဝတွာ စ ပန အတ္တနော သိသံ ဥပနေသိ။

ပုန စောရဿာတကော “ကိံ ကရောမိ ဒေဝါ”တိ ပုစ္ဆိ။ သိသမဿ ဆိန္ဒာတိ။ သော သိသံ ဆိန္ဒိတွာ “ကတာ ဒေဝ ရာဇာဏာ”တိ ပုစ္ဆိ။ န တာဝ ကတာတိ။ အထ ကိံ ကရောမိ ဒေဝါတိ။ အသိတုဏ္ဍေန နံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ အသိမာလကံ နာမ ကရောဟိတိ။ သော တဿ ကဠေဝရံ အာကာသေ ဒိပိတွာ အသိတုဏ္ဍေန သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ အသိမာလကံ နာမ ကတွာ မဟာတလေ ဝိပွကိရိ။ စန္ဒာဒေဝီ ဗောဓိသတ္တဿ မံသေ ဥစ္ဆင်္ဂေ ကတွာ မဟာတလေ ရောဒမာနာ ပရိဒေဝမာနာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၄၇။ “န ဟိ နူနိမဿ ရညော၊ မိတ္တာမစွာ စ ဝိဇ္ဇရေ သုဟဒါ။
ယေ န ဝဒန္တိ ရာဇာနံ၊ မာ ဃာတယိ ဩရသံ ပုတ္တံ။

၄၈။ န ဟိ နူနိမဿ ရညော၊ ဉ္ဇတိ မိတ္တာ စ ဝိဇ္ဇရေ သုဟဒါ။
ယေ န ဝဒန္တိ ရာဇာနံ၊ မာ ဃာတယိ အတြဇံ ပုတ္တ”န္တိ။

တတ္ထ မိတ္တာမစ္စာ စ ဝိဇ္ဇာရေ သုဟဒါတိ နှန ဣမဿ ရညော ဒဠုမိတ္တာ ဝါ သဗ္ဗကိစ္စေသု သဟဘာဝိနော အမစ္စာ ဝါ မုဒုဟဒယတာယ သုဟဒါ ဝါ ကေစိ န ဝိဇ္ဇန္တိ။ ယေ န ဝဒန္တိတိ ယေ အဓုနာ အာဂန္တာ “အတ္တနော ပိယပုတ္တံ မာ သာတယီ”တိ န ဝဒန္တိ။ ဣမံ ရာဇာနံ ပဋိသေခေန္တိ၊ တေ နတ္ထိယေဝါတိ မညေ။ ဒုတိယဂါထာယံ ဉာတိတိ ဉာတကော။

ဣမာ ပန ဒွေ ဂါထာ ဝတွာ စန္ဒာဒေဝီ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဟဒယမံသံ ဓာရယမာနာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “စန္ဒနသာရာနုလိတ္တာ၊ ဗာဟာ ဆိဇ္ဇန္တိ ဓမ္မပါလဿ။
ဒါယာဒဿ ပထဗျာ၊ ပါဏာ မေ ဒေဝ ရုဇ္ဈန္တိ”တိ။

တတ္ထ ဒါယာဒဿ ပထဗျာတိ ပိတုသန္တကာယ စတုရန္တာယ ပထဝိယာ ဒါယာဒဿ လောဟိတစန္ဒနသာရာနုလိတ္တာ ဟတ္တာ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ ပါဒါ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ သီသဉ္စ ဆိဇ္ဇတိ၊ အသိမာလကောပိ ကတော၊ တဝ ဝံသံ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂတောသိ ဒါနိတိ ဝေမာဒီနိ ဝိလပန္တိ ဝေမာဟ။ ပါဏာ မေ ဒေဝ ရုဇ္ဈန္တိတိ ဒေဝ မယုမ္ပိ ဣမံ သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တိယာ ဇိဝိတံ ရုဇ္ဈတိတိ။

တဿံ ဧဝံ ပရိဒေဝမာနာယ ဧဝ ဥယုမာနေ ဝေဠုဝနေ ဝေဠု ဝိယ ဟဒယံ ဖလိ၊ သာ တတ္ထေဝ ဇိဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။ ရာဇာပိ ပလ္လင်္ကေ ဌာတုံ အသက္ကောန္တာ မဟာတလေ ပတိ၊ ပဒရတလံ ဒွိဓာ ဘိဇ္ဇိ၊ သော တတောပိ ဘူမိယံ ပတိ။ တတော စတုနဟုတာမိကဒွိယောဇနသတသဟဿဗဟလာပိ သနပထဝီ တဿ အဂုဏံ ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တိ ဘိဇ္ဇိတွာ ဝိဝရမဒါသိ၊ အဝိစိတော ဇာလာ ဥဋ္ဌာယ ကုလဒတ္ထိကေန ကမ္မလေန ပရိက္ခိပန္တိ ဝိယ တံ ဂဟေတွာ အဝိစိမှိ ဒိပိ။ စန္ဒာယ စ ဗောဓိသတ္တဿ စ အမစ္စာ သရီရကိစ္စံ ကရိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ စန္ဒာဒေဝီ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၊ ဓမ္မပါလ- ကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စူဠဓမ္မပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-သုဝဏ္ဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၅၉)

ဝိက္ခမ ရေ ဟရိပါဒါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာဝတ္ထိယံ
ဧကံ ကုလမိတရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သာ ကိရ သာဝတ္ထိယံ ဒွိန္ဒ အဂ္ဂသာဝကာနံ
ဥပဋ္ဌာကကုလဿ မိတာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ဗုဒ္ဓမာမကာ ဓမ္မမာမကာ သံဃ-
မာမကာ အာစာရသမ္ပန္နာ ပဏ္ဍိတာ ဒါနာဒိပုညာဘိရတာ။ တံ အညံ
သာဝတ္ထိယမေဝ သမာနဇာတိကံ^၁ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကကုလံ ဝါရေသိ။ အထဿာ
မာတာပိတရော “အမှာကံ မိတာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ တီဏိ ရတနာနိ မမာယတိ
ဒါနာဒိပုညာဘိရတာ၊ တုမှေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဣမိဿာပိ ယထာရုစိယာ ဒါနံ ဝါ
ဒါတုံ ဓမ္မံ ဝါ သောတုံ ဝိဟာရံ ဝါ ဂန္တု သီလံ ဝါ ရက္ခိတုံ ဥပေါသထကမ္ပံ ဝါ
ကာတုံ န ဒဿထ၊ န မယံ တုမှာကံ ဒေမ၊ အတ္တနာ သဒိသံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက-
ကုလာဝ ကုမာရိကံ ဂဏှထာ”တိ အာဟံသု။ တေ တေဟိ ပဋိက္ခိတ္တာ “တုမှာကံ
မိတာ အမှာကံ ဃရံ ဂန္တော ယထာပိပ္ပါယေန သဗ္ဗမေတံ ကရောတု၊ မယံ န
ဝါရေဿာမ၊ ဒေထ နော ဧတ”န္တိ ဝတ္တာ “တေန ဟိ ဂဏှထာ”တိ ဝုတ္တာ
ဘဒ္ဒကေန နက္ခတ္တေန မင်္ဂလံ ကတွာ တံ အတ္တနော ဃရံ နယိံသု။ သာ ဝတ္တာ-
စာရသမ္ပန္နာ ပတိဒေဝတာ အဟောသိ၊ သဿုသသုရသာမိကဝတ္တာနိ ကတာ-
နေဝ ဟောန္တိ။

သာ ဧကဒိဝသံ သာမိကံ အာဟ “ဣစ္ဆာမဟံ အယျပုတ္တ အမှာကံ ကုလုပ-
ကတ္တရာနံ ဒါနံ ဒါတု”န္တိ။ သာဓု ဘဒ္ဒေ၊ ယထာဇ္ဈာသယေန ဒါနံ ဒေဟိတိ။
သာ ထေရေ နိမန္တာပေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကတွာ ပဏိတဘောဇနံ
ဘောဇေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိဘွာ “ဘန္တေ ဣမံ ကုလံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ အဿဒ္ဓိ
တိဏ္ဍိ ရတနာနံ ဂုဏံ န ဇာနာတိ၊ သာဓု အယျာ၊ ယာဝ ဣမံ ကုလံ တိဏ္ဍိ
ရတနာနံ ဂုဏံ ဇာနာတိ၊ တာဝ ဣဓေဝ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ ထေရာ
အဓိဝါသေတွာ တတ္ထ နိဗဒ္ဓိ ဘုဇန္တိ။ ပုန သာမိကံ အာဟ “အယျပုတ္တ ထေရာ
ဣဓ နိဗဒ္ဓိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ကိံကာရဏာ တုမှေ န ပဿထာတိ။ သာဓု ပဿိဿာ-
မိတိ။ သာ ပုနဒိဝသေ ထေရာနံ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ တဿ အာရော-
စေသိ။ သော ဥပသင်္ကမိတွာ ထေရေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ ဧကမန္တံ
နိသိဒိ။ အထဿ ဓမ္မသေနာပတိ ဓမ္မကထံ ကထေသိ။ သော ထေရဿ
ဓမ္မကထာယ စ ဣရိယာပထေသု စ ပသိဒိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ထေရာနံ
အာသနံ ပညပေတိ၊ ပါနိယံပရိဿာဝေတိ၊ အန္တရာဘတ္တေ ဓမ္မကထံ သုဏာတိ၊
တဿ အပရဘာဂေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဘိဇ္ဇိ။

၁-အသမာနဇာတိကံ (က)

အထေကဒိဝသံ ထေရော ခြံ့မြို့ ဓမ္မကထံ ကထေန္တော သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥဘောပိ ဇယမ္ပတိကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌ-ဟိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ တဿ မာတာပိတရော အာဒိံ ကတွာ အန္တမသော ဒါသကမ္ပကရာပိ သဗ္ဗေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဘိန္ဒိတွာ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃမာမကာယေဝ ဇာတာ။ အထေကဒိဝသံ ဒါရိကာ သာမိကံ အာဟ “အယျပုတ္တ ကိံ မေ ဃရာဝါသေန၊ ဣစ္ဆာမဟံ ပဗ္ဗဇိတု”န္တိ။ သော “သာဓု ဘဒ္ဒေ, အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တံ ဘိက္ခုနုပဿယံ နေတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ သယမ္ပိ သတ္တာရံ ဥပသင်္က-မိတွာ ပဗ္ဗဇံ ယာစိ၊ တံ သတ္တာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ဥဘောပိ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ န စိရဿေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု မ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော အသုကာ နာမ ဒဟရဘိက္ခုနီ အတ္တနော စေဝ ပစ္စယာ ဇာတာ သာမိကဿ စ၊ အတ္တနာပိ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပတွာ တမ္ပိ ပါပေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ တာဝ သော သာမိကံ ရာဂပါသာ မောစေသိ၊ ပုဗ္ဗေပေသာ ပေါရာဏက-ပဏ္ဍိတေ ပန မရဏပါသာ မောစေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မိဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပုတ္တော အဘိရူပေါ အဟောသိ ပါသာဒိကော ဒဿနိယော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော လာခါရသပရိကမ္ပကတေဟိ ဝိယ ဟတ္ထပါဒေဟိ ရဇတဒါမသဒိသေဟိ ဝိသာဏေဟိ မဏိဂုဋိကပဋိဘာဂေဟိ အက္ခိဟိ ရတ္တ-ကမ္ပလဂေဏ္ဍုသဒိသေန မုခေန^၁ သမန္ဓာဂတော။ ဘရိယာပိဿ တရုဏမိဂိ အဘိရူပေါ အဟောသိ ဒဿနိယာ။ ကေ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု၊ အသိတိသဟဿ-စိတြိမိဂါ ဗောဓိသတ္တံ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ လုဒ္ဒကာ မိဂဝိသိသု ပါသေ ဩဇ္ဇေသုံ။ အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော မိဂါနံ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ပါဒေ ပါသေန ဗန္တိတွာ “ဆိန္ဒိဿာမိ န”န္တိ အာကမ္ပိ၊ စမ္ပံ ဆိဇ္ဇိ၊ ပုန အာကမုန္တဿ မံသံ ဆိဇ္ဇိ၊ ပုန နှာရု ဆိဇ္ဇိ၊ ပါသော အဋ္ဌိမာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ။ သော ပါသံ ဆိန္ဒိတုံ အသက္ကောန္တော မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဗဒ္ဒရဝံ ရဝိ။ တံ သုတွာ ဘိတော မိဂဂဏော ပလာယိ။ ဘရိယာ ပနဿ ပလာယိတွာ မိဂါနံ အန္တရေ ဩလောကေန္တိ တံ အဒိသ္ဗာ “ဣဒံ ဘယံ မယုံ ဝိယသာမိကဿ ဥပ္ပန္နံ ဘဝိဿတိ”တိ ဝေဂေန တဿ သန္တိကံ ဂန္တော အဿုမုဒိ ရောဒမာနာ

၁-ပိဋက(သျှာ)

“သာမိ တံ မဟဗ္ဗလော၊ ကိံ ဧတံ ပါသံ သန္ဓာရေတုံ န သက္ခိဿသိ၊ ဝေဂံ ဇနေတွာ ဆိန္ဒာဟိ န”န္တိ တဿ ဥဿာဟံ ဇနေန္တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “ဝိက္ကမ ရေ ဟရိပါဒ၊ ဝိက္ကမ ရေ မဟာမိဂ။
ဆိန္ဒ ဝါရတ္တိကံ ပါသံ၊ နာဟံ ဧကော ဝနေ ရမေ”တိ။

တတ္ထ ဝိက္ကမာတိ ပရက္ကမ၊ အာကဗျာတိ အတ္ထော။ ရေတိ အာမန္တနေ နိပါတော။ ဟရိပါဒါတိ သုဝဏ္ဏပါဒ။ သကလသရိရမ္ပိ တဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ အယံ ပန ဂါရဝေနဝမာဟာ။ နာဟံ ဧကောတိ အဟံ တယာ ဝိနာ ဧကိကာ ဝနေ န ရမိဿာမိ၊ တိဏောဒကံ ပန အဂ္ဂဟေတွာ သုဿိတွာ မရိဿာမိတိ ဒဿေတိ။

တံ သုတွာ မိဂေါ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၁။ “ဝိက္ကမာမိ န ပါရေမိ၊ ဘူမိံ သုတ္တမိ ဝေဂသာ။
ဒဠော ဝါရတ္တိကော ပါသော၊ ပါဒံ မေ ပရိကန္တတိ”တိ။

တတ္ထ ဝိက္ကမာမိတိ ဘဒ္ဒေ အဟံ ဝိရိယံ ကရောမိ။ န ပါရေမိတိ ပါသံ ဆိန္ဒိတုံ ပန န သက္ကောမိတိ အတ္ထော။ ဘူမိံ သုတ္တမိတိ အပိ နာမ ဆိဇ္ဇေယျာတိ ပါဒေနာပိ ဘူမိံ ပဟရာမိ။ ဝေဂသာတိ ဝေဂေန။ ပရိကန္တတိတိ စမ္မာဒီနိ ဆိန္ဒန္တော သမန္တာ ကန္တတိတိ။

အထ နံ မိဂိ “မာ ဘာယိ သာမိ၊ အဟံ အတ္တနော ဗလေန လုဒ္ဓကံ ယာစိတွာ တဝ ဇီဝိတံ အာဟရိဿာမိ။ သစေ ယာစနာယ န သက္ခိဿာမိ၊ မမ ဇီဝိတမ္ပိ ဒတွာ တဝ ဇီဝိတံ အာဟရိဿာမိ”တိ မဟာသတ္တံ အဿာသေတွာ လောဟိတလိတ္တံ ဗောဓိသတ္တံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အဠာသိ။ လုဒ္ဓကောပိ အသိဉ္စ သတ္တိဉ္စ ဂဟေတွာ ကပ္ပုဠာနဂ္ဂိ ဝိယ အာဂစ္ဆတိ။ သာ တံ ဒိသ္မာ “သာမိ လုဒ္ဓကော အာဂစ္ဆတိ၊ အဟံ အတ္တနော ဗလံ ကရိဿာမိ၊ တံ မာ ဘာယိ”တိ မိဂံ အဿာသေတွာ လုဒ္ဓကဿ ပဋိပထံ ဂန္တာ ပဋိက္ကမိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ တံ ဝန္တိတွာ “သာမိ မမ သာမိကော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော သီလာစာရသမ္ပန္နော၊ အသီတိသဟဿာနံ မိဂါနံ ရာဇာ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏံ ကထေတွာ မိဂရာဇေ ဌိတေယေဝ အတ္တနော ဝဓံ ယာစန္တိ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၂။ “အတ္တရဿု ပလာသာနိ၊ အသိံ နိဗ္ဗာဟ လုဒ္ဓက။
ပဌမံ မံ ဝဓိတွာန၊ ဟန ပစ္စာ မဟာမိဂ”န္တိ။

တတ္ထ ပလာသာနီတိ မံသဋ္ဌပနတ္ထံ ပလာသပဏ္ဍာနိ အတ္ထရဿု။ အသိ°
နိဗ္ဗာဟာတိ အသိ° ကောသတော နိဟရ။

တံ သုတွာ လုဒ္ဒကော “မနုဿဘူတာ တာဝ သာမိကဿ အတ္ထာယ
အတ္တနော ဇီဝိတံ န ပရိစ္စဇန္တိ၊ အယံ တိရစ္ဆာနဂတာ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇတိ၊
မနုဿဘာသာယ စ မရုရေန သရေန ကထေတိ၊ အဇ္ဇ ဣမိဿာ စ ပတိနော
စဿာ ဇီဝိတံ ဒဿာမိ”တိ ပသန္တစိတ္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၅၃။ “န မေ သုတံ ဝါ ဒိဋ္ဌံ ဝါ၊ ဘာသန္တိ° မာနသိ° မိဂိ°။
တွဉ္စ ဘဒ္ဒေ သုဒီ ဟောဟိ၊ ဧသော စာပိ မဟာမိဂေါ”တိ။

တတ္ထ သုတံ ဝါ ဒိဋ္ဌံ ဝါတိ မယာ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ ဒိဋ္ဌံ ဝါ သုတံ
ဝါ နတ္ထိ။ ဘာသန္တိ° မာနသိ° မိဂိန္တိ အဟဉ္စိ ဣတော ပုဗ္ဗေ မာနသိ° ဝါစံ
ဘာသန္တိ° မိဂိ° နေဝ အဒ္ဓသံ န အသောသိ°။ ယေသံ ပန “န မေ သုတာ ဝါ
ဒိဋ္ဌာ ဝါ၊ ဘာသန္တိ မာနသိ မိဂိ”တိ ပါဠိ၊ တေသံ ယထာပါဠိမေဝ
အတ္ထော ဒိဿတိ။ ဘဒ္ဒေတိ ဘဒ္ဒကော ပဏ္ဍိတေ ဥပါယကုသလေ။
ဣတိ တံ အာလပိတွာ ပုန “တွဉ္စ ဧသော စာပိ မဟာမိဂေါတိ ဒွေပိ ဇနာ
သုဒီ နိဗ္ဗုက္ခာ ဟောထာ”တိ တံ သမဿာသေတွာ လုဒ္ဒကော ဗောဓိ-
သတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝါသိယာ စမ္ပပါသံ ဆိန္ဒိတွာ ပါဒေ လဂ္ဂပါသကံ
သဏိကံ နိဟရိတွာ နှာရုနာ နှာရုံ၊ မံသေန မံသံ၊ စမ္ပေန စမ္ပံ ပဋိပါဠေတွာ
ပါဒံ ဟတ္ထေန ပရိမဇ္ဇိ။ တင်္ခဏညေဝ မဟာသတ္တဿ ပူရိတပါရမိတာနု-
ဘာဝေန လုဒ္ဒကဿ စ မေတ္တစိတ္တာနုဘာဝေန မိဂိယာ စ မေတ္တဓမ္မာနုဘာဝေန
နှာရုမံသစမ္မာနိ နှာရုမံသစမ္ပေဟိ ဃဋ္ဌယိ°သု။ ဗောဓိသတ္တော ပန သုဒီ
နိဗ္ဗုက္ခော အဋ္ဌာသိ။

မိဂိ ဗောဓိသတ္တံ သုဒိတံ ဒိဿာ သောမနဿဇာတာ လုဒ္ဒကဿ အနုမော-
ဒနံ ကရောန္တိ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၅၄။ “ဧဝံ လုဒ္ဒက နန္ဒဿ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉှတိတိ။
ယထာဟ’မဇ္ဇ နန္ဒာမိ၊ မုတ္တံ ဒိဿာ မဟာမိဂ”န္တိ။

တတ္ထ လုဒ္ဒကာတိ ဒါရုဏကမ္ပကိရိယာယ လဒ္ဓနာမဝသေန အာလပတိ။
ဗောဓိသတ္တော “အယံ လုဒ္ဒေါ မယံ အဝဿယော ဇာတော၊ မယာပိဿ
အဝဿယေနော ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဂေါစရဘူမိယံ ဒိဋ္ဌံ ဧကံ မဏိက္ခန္ဓံ တဿ

နိပါတ်] ၁-မဏိကုဏ္ဍလဝဂ္ဂ ၁၀-သုယောနန္ဒီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၀) ၁၇၃

ဒတွာ “သမ္မ ဣဘော ပဋ္ဌာယ ပါဏာတိပါတာဒီနိ မာ ကရိ၊ ဣမိနာ ကုဋ္ဌုမ္မံ သဏ္ဌပေတွာ ဒါရကေ ပေါသေန္တော ဒါနသီလာဒီနိ ပုညာနိ ကရောဟံ”တိ တဿောဝါဒံ ဒတွာ အရညံ ပါဝိသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ လုဒ္ဒကော ဆန္တော အဟောသိ၊ မိဂိ ဒဟရဘိက္ခုနီ၊ မိဂရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုဝဏ္ဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သုယောနန္ဒီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၀)

ဝါတိ ဂန္တော တိမိရာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဗ္ဗိ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ “ကိ” ဒိသ္မာ”တိ ဝတွာ “အလင်္ကတမာတုဂါမ”န္တိ ဝုတ္တေ “မာတုဂါမော နာမေသ ဘိက္ခု န သတ္တာ ရက္ခိတံ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ သုပဏ္ဏဘဝနေ ကတွာ ရက္ခန္ဓာပိ ရက္ခိတံ နာသက္ခိ”သု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ တမ္ဗရာဇာ နာမ ရဇံ ကာရေသိ။ တဿံ သုယောနန္ဒီ နာမ အဂ္ဂမဟေသိ အဟောသိ ဥက္ကမရူပဓရာ။ တဒါ ဗောဓိ- သတ္တော သုပဏ္ဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တသ္မိံ ကာလေ နာဂဒီပေါ သေဒုမဒီပေါ၊ နာမ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ဒီပေ သုပဏ္ဏဘဝနေ ဝသတိ။ သော ဗာရာဏသိံ ဂန္တော တမ္ဗရာဇေန သဒ္ဓိံ မာဏဝကဝေသေန ဇူတံ ကိဋ္ဌတိ။ တဿံ ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ ပရိစာရိကာ “အမှာကံ ရညာ သဒ္ဓိံ ဝေရူပေါ နာမ မာဏဝကော ဇူတံ ကိဋ္ဌတိ”တိ သုယောနန္ဒိယာ အာရောစေသံ။ သာ သုတွာ တံ ဒဠုကာမာ ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ အလင်္ကရိတွာ ဇူတမဏ္ဍလံ အာဂန္တော ပရိစာရိကာနံ အန္တရေ ဌိတာ နံ ဩလောကေသိ၊ သောပိ ဒေဝိံ ဩလော- ကေသိ။ ဒွေပိ အညမညံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟေသံ။ သုပဏ္ဏရာဇာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန နဂရေ ဝါတံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ ဂေဟပတနဘယေန ရာဇ- နိဝေသနာ မနုဿာ နိက္ခမိ”သု။ သော အတ္တနော အာနုဘာဝေန အန္တကာရံ ကတွာ ဒေဝိံ ဂဟေတွာ အာကာသေန အာဂန္တော နာဂဒီပေ အတ္တနော ဘဝနံ

၁-သုသန္တိ (သိ၊ သျာ) ၂-အဟောသိ ဥပ္ပရိပိ ဥက္ကမရူပဓရာ (က) ၃-သေရူမဒီပေါ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

ပါဝိသိ။ သုယောနန္ဒိယာ ဂတဋ္ဌာနံ ဇာနန္တာ နာမ နာဟေသုံ။ သော တာယ သဒ္ဓိံ အဘိရမမာနေော ဂန္ဓာ ရညာ သဒ္ဓိံ ဇူတံ ကိဋ္ဌတိ။

ရညော ပန သဂ္ဂေါ^၁ နာမ ဂန္ဓဗ္ဗော အတ္ထိ၊ သော ဒေဝိယာ ဂတဋ္ဌာနံ အဇာနန္တာ တံ ဂန္ဓဗ္ဗံ အာမန္တေတွာ “ဂစ္ဆ တာတ ဂန္ဓဗ္ဗ သဗ္ဗံ ထလဇလပထံ အနုဝိစရိတွာ ဒေဝိယာ ဂတဋ္ဌာနံ ပဿာ”တိ ဥယျောဇေသိ။ သော ပရိဗ္ဗယံ ဂဟေတွာ ဒွါရဂါမတော ပဋ္ဌာယ ဝိစိနန္တာ ကုရုကစ္ဆံ^၂ ပါပုဏိ။ တဒါ ကုရုကစ္ဆဝါဏိဇာ နာဝါယ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂစ္ဆန္တိ။ သော တေ ဥပသင်္ကဓိတွာ “အဟံ ဂန္ဓဗ္ဗော နာဝါယ ဝေတနံ ခဏ္ဍေတွာ တုမှာကံ ဂန္ဓဗ္ဗံ ကရိဿာမိ၊ မဗ္ဗိ နေထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာရူ”တိ တမ္ဗိ အာရောပေတွာ နာဝံ ဝိဿဇေသုံ။ တေ သုခပသာဘာယ နာဝါယ တံ ပက္ခောသိတွာ “ဂန္ဓဗ္ဗံ နော ကရောဟိ”တိ အာဟံသု။ အဟံ စေ ဂန္ဓဗ္ဗံ ကရေယျံ၊ မယိ ပန ဂန္ဓဗ္ဗံ ကရောန္တေ မစ္ဆာ စလိဿန္တိ၊ အထ ဝေါ နာဝါ ဘိဇ္ဇိဿတိတိ။ မနုဿမတ္ထေ^၃ ဂန္ဓဗ္ဗံ ကရောန္တေ မစ္ဆာနံ စလနံ နာမ နတ္ထိ၊ ကရောဟိတိ။ “တေန ဟိ မာ မယံ ကုဇ္ဈိတ္တာ”တိ ဝိဏံ မုတ္တိတွာ တန္တိဿရေန ဂိတဿရံ၊ ဂိတဿရေန တန္တိဿရံ အန- တိက္ကမိတွာ ဂန္ဓဗ္ဗံ အကာသိ။ တေန သဒ္ဓေန သမ္ပတ္တာ ဟုတွာ မစ္ဆာ စလိံသု။

အသေခကာ မကရော ဥပ္ပတိတွာ နာဝါယ ပတန္တော နာဝံ ဘိန္ဒိ။ သဂ္ဂေါ ဖလကေ နိပဇ္ဇိတွာ ယထာဝါတံ ဂစ္ဆန္တော နာဂဒီပေ သုပဏ္ဏဘဝနဿ နိဂြောဓရက္ခဿ သန္တိကံ ပါပုဏိ။ သုယောနန္ဒိပိ ဒေဝိ သုပဏ္ဏရာဇဿ ဇူတံ ကိဋ္ဌိတုံ ဂတကာလေ ဝိမာနာ ဩတရိတွာ ဝေလန္တေ ဝိစရန္တိ သဂ္ဂံ ဂန္ဓဗ္ဗံ ဒိဿာ သဉ္ဇာနိက္ခာ “ကထံ အာဂတောသိ”တိ ပုတ္တိ၊ သော သဗ္ဗံ ကထေသိ။ “တေန ဟိ မာ ဘာယိ”တိ တံ အဿာသေတွာ ဗာဟာဟိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝိမာနံ အာရောပေတွာ သယနပိဋ္ဌေ နိပဇ္ဇာပေတွာ သမဿတ္တကာလေ^၄ ဒိဗ္ဗ- ဘောဇနံ ဒတ္တာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓောဒကေန နာပေတွာ ဒိဗ္ဗဝတ္ထေဟိ အစ္ဆာဒေတွာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓပုပ္ဖေဟိ အလင်္ကရိတွာ ပုန ဒိဗ္ဗသယနေ နိပဇ္ဇာပေသိ။ ဧဝံ ဒိဝသံ ပရိဂ္ဂဟမာနာ^၅ သုပဏ္ဏရညော အာဂမနဝေလာယ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဂတ- ကာလေ တေန သဒ္ဓိံ ကိလေသဝသေန အဘိရမိ။ တတော မာသဒ္ဓမာ- သစ္စယေန ဗာရာဏသိဝါသိနေော ဝါဏိဇာ ဒါရုဒကဂဟဏတ္ထာယ တသ္မိံ ဒီပေ နိဂြောဓရက္ခမူလံ သမ္ပတ္တာ။ သော တေဟိ သဒ္ဓိံ နာဝံ အဘိရုယ

၁-အဂ္ဂေါ(သီ၊ သျာ) ၂-ဘာရုကစ္ဆံ(သီ၊ သျာ)
၃-မနုဿမတ္ထေ (သျာ)၊ မနုဿာနံ သန္တိကေ(က) ၄-သမတ္တကာလေ(သျာ၊ က)
၅-ဧဝံ တံ ပဋိဇဂ္ဂိယမာနာ (သီ၊ သျာ)၊ ဧဝံ တံ ပဋိဇဂ္ဂိယမာနာ (ဣ)

အန္ဓာဒိနာ သန္တပေသိတိ အတ္ထော။ အတ္တနာပိ စာဘိ န ကေဝလံ အန္ဓာဒိ-
 ဟေဝ၊ အတ္တနာပိ မံ အဘိရမေန္တိ သန္တပေသိတိ ဒိပေတိ။ မန္တက္ခိ ဘိ မန္တဒဿနိံ၊
 မုဒုနာ အာကာရေန ဩလောကနသိလာတိ ဝုတ္တံ ဟောတံ။ “မတ္တက္ခိ”တိပိ
 ပါဌော၊ မဒမတ္ထေဟိ ဝိယ အက္ခိဟိ သမန္ဓာဂတာဘိ အတ္ထော။ ဧဝံ တဗ္ဗာတိ
 ဧဝံ တဗ္ဗရာဇ ဇာနာဟိတိ။

သုပဏ္ဏော ဂန္ဓဗ္ဗဿ ကထေန္တဿေဝ ဝိပုဋ္ဌိသာရိ ဟုတွာ “အဟံ သုပဏ္ဏ-
 ဘဝနေ ဝသန္တောပိ ရက္ခိတုံ နာသက္ခိံ၊ ကိံ မေ တာယ ဒုဿီလာယာ”တိ တံ
 အာနေတွာ ရညော ပဋိဒဘွာ၂ ပက္ကာမိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ပုန နာဂစ္ဆိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
 သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိဘဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
 ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ သုပဏ္ဏရာဇာ ပန အဟမေဝ
 အဟောသိန္တိ။

သုယောနန္ဒိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

မဏိကုဏ္ဍလဝဂ္ဂေါ ပဋ္ဌမော။

၂-ဝဏ္ဏာရောဗဟဝဂ္ဂ

၁-ဝဏ္ဏာရောဗဟဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၁)

ဝဏ္ဏာရောဗောနာဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ အဂ္ဂ-
 သာဝကေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ ဥဘောပိ မဟာထေရာ
 “ဣမံ အန္တောဝဿံ သုညာဂါရံ အနုဗြူဟေဿာမာ”တိ သတ္တာရံ အာပုစ္ဆိတွာ
 ဂဏံ ပဟာယ သယမေဝ ပတ္တစီဝရံ အာဒါယ ဇေတဝနာ နိက္ခမိတွာ ဧကံ
 ပစ္စန္နဂါမံ နိဿာယ အရညေ ဝိဟရိံသု။ အညတရောပိ ဝိဿာသာဒပုရိသော
 ထေရာနံ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောန္တော တတ္ထေဝ ဧကမန္တေ ဝသိ။ သော ထေရာနံ
 သမဂ္ဂဝါသံ ဒိသ္မာ “ဣမေ အတိဝိယ သမဂ္ဂါ ဝသန္တိ၊ သက္ကာ န ခေါ ဧတေ
 အညမညံ ဘိန္ဒိတု”န္တိ စိန္တေတွာ သာရိပုတ္တတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိံ န
 ခေါ ဘန္တေ အယျေန မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ တုမှာကံ ကိဉ္စိ ဝေရံ
 အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကိံ ပနာဝုသောတိ။ ဒေ ဘန္တေ မမ အာဂတကာလေ

၁-မန္တနယနာ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-ပဋိယာဒေတွာ (က)

“သာရိပုတ္တော နာမ ဇာတိဂေါတ္တကုလပဒေသေဟိ ဝါ သုတဂန္ထပဋိဝေဓ-
ဣဒ္ဓိဟိ” ဝါ မယာ သဒ္ဓိံ ကိံ ပဟောတိ” တိ တုမှာကံ အဂုဏမေဝ ကထေသိတိ။
ထေရော သိတံ ကတွာ “ဂစ္ဆ တံ အာဝုသော” တိ အာဟ။

သော အပရသ္မိမ္ပိ ဒိဝသေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ တထေဝ
ကထေသိ။ သောပိ နံ သိတံ ကတွာ “ဂစ္ဆ တံ အာဝုသော” တိ ဝတွာ
သာရိပုတ္တတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အာဝုသော ဧသော ဝိဿာသာဒေါ တုမှာကံ
သန္တိကေ ကိဉ္စိ ကထေသိ” တိ ပုစ္ဆိ။ အာမာဝုသော မယုမ္ပိ သန္တိကေ ကထေသိ၊
ဣမံ နိဟရိတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ “သာဝု အာဝုသော နိဟရာ” တိ ဝုတ္တေ ထေရော “မာ
ဣဓ ဝသိ” တိ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ တံ နိဟရိ။ တေ ဥဘောပိ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိတွာ
သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဉ္စိတွာ နိသိဒိံ သု။ သတ္ထာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “သုခေန
ဝသံ ဝသိတ္တာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ ဧကော ဝိဿာသာဒေါ အမှေ ဘိန္ဒိတု-
ကာမော ဟုတွာ ဘိန္ဒိတုံ အသက္ကောန္တော ပလာယိ” တိ ဝုတ္တေ “န ခေါ သော
သာရိပုတ္တ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ တုမှေ ‘ဘိန္ဒိဿာမိ’ တိ ဘိန္ဒိတုံ အသက္ကောန္တော
ပလာယိ” တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟံဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
အရညေ ရုက္ခဒေဝတာ အဟောသိ။ တဒါ သိဟော စ ဗျုဋ္ဌေါ စ အရညေ
ပဗ္ဗတဂုဟာယံ ဝသန္တိ။ ဧကော သိင်္ဂါလော တေ ဥပဋ္ဌဟန္တော တေသံ
ဝိဿာသံ ခါဒိတွာ မဟာကာယော ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ “မယာ
သီဟဗျုဋ္ဌါနံ မံသံ န ခါဒိတပုဗ္ဗံ၊ မယာ ဣမေ ဒွေ ဇနေ ဘိန္ဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ တတော
နေသံ ကလဟံ ကတွာ မတာနံ မံသံ ခါဒိဿာမိ” တိ။ သော သိဟံ ဥပသင်္က-
မိတွာ “ကိံ သာမိ တုမှာကံ ဗျုဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ကိဉ္စိ ဝေရံ အတ္ထိ” တိ ပုစ္ဆိ။ ကိံ ပန
သမ္မာတိ။ ဧသ ဘန္တေ မမာဂတကာလေ “သိဟော နာမ သရီရဝဏ္ဏေန ဝါ
အာရောဟပရိဏာဟေန ဝါ ဇာတိဗလဝိရိယေဟိ ဝါ မမ ကလဘာဂမ္ပိ န
ပါပုဏာတိ” တိ တုမှာကံ အဂုဏမေဝ ကထေသိတိ။ အထ နံ သိဟော “ဂစ္ဆ
တံ၊ န သော ဧဝံ ကထေသတိ” တိ အာဟ။ ဗျုဋ္ဌမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတေနေဝ
ဥပါယေန ကထေသိ။ တံ သုတွာ ဗျုဋ္ဌါဝိ သိဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သမ္ပ တံ
ကိရ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဝဒေသိ” တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၀။ “ဝဏ္ဏာရောဟေန ဇာတိယာ၊ ဗလနိက္ကမနေန စ။
သုဗာဟု န မယာ သေယျော၊ သုဒါဌ ဣတိ ဘာသသိ” တိ။

၁-သုတ္တန္တေဟိ ဝါ ပဋိဝေဓဣဒ္ဓိဟိ (သိ)

တတ္ထ ဗလနိက္ကမနေန စာတိ ကာယဗလေန စေဝ ဝီရိယဗလေန စ။ သုဗာဟု
န မယာ သေယျောတိ အယံ သုဗာဟု နာမ ဗျဠေါ ဧတေဟိ ကာရဏေဟိ
မယာ နေဝ သဒိသော န ဥတ္တရိတရောတိ သစ္စံ ကိရ တံ သောဘနာဟိ
ဒါဌာဟိ သမန္ဓာဂတ သုဒါဌ မိဂရာဇ ဧဝံ ဝဒေသိတိ။

တံ သုတွာ သုဒါဌော သေသာ စတသော ဂါထာ အဘာသိ—

၆၁။ “ဝဏ္ဏာရောဟေန ဇာတိယာ၊ ဗလနိက္ကမနေန စ။
သုဒါဌော န မယာ သေယျော၊ သုဗာဟု ဣတိ ဘာသသိ။

၆၂။ ဧဝံ စေ မံ ဝိဟရန္တံ၊ သုဗာဟု သမ္ပ ဒုပ္ပသိ။
န ဒါနာဟံ တယာ သဒ္ဓိံ၊ သံဝါသမဘိရောစယေ။

၆၃။ ယော ပရေသံ ဝစနာနိ၊ သဒ္ဓဟေယျံ ယထာတထံ။
ဒိပ္ပံ ဘိဇ္ဇေထ မိတ္တသ္မိံ၊ ဝေရဉ္စ ပသဝေ ဗဟုံ။

၆၄။ န သော မိတ္တော ယော သဒါ အပ္ပမတ္တော၊
ဘေဒါသင်္ဂီ ရန္တမေဝါ’နုပသိ။
ယသ္မိဉ္စ သေတိ ဥရသီဝ ပုတ္တော၊
သ ဝေ မိတ္တော ယော အဘေဇ္ဇော ပရေဟိ”တိ။

တတ္ထ သမ္မာတိ ဝယဿ။ ဒုပ္ပသိတိ ယဒိ ဧဝံ တယာ သဒ္ဓိံ သမဂ္ဂဝါသံ
ဝသန္တံ မံ သိင်္ဂါလဿ ကထံ ဂဟေတွာ တံ ဒုပ္ပသိ ဟနိတုံ ဣစ္ဆသိ၊ ဣတော
ဒါနိ ပဌာယ အဟံ တယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ န အဘိရောစယေ။ ယထာတထန္တိ
တထတော ယထာတထံ ယထာတစ္စံ အဝိသံဝါဒကေန အရိယေန ဝုတ္တဝစနံ
သဒ္ဓါတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ယော ယေသံ ကေသဉ္စိ ပရေသံ ဝစနာနိ သဒ္ဓဟေထာတိ
အတ္တော။ ယော သဒါ အပ္ပမတ္တောတိ ယော နိစ္စံ အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ မိတ္တဿ
ဝိဿာသံ၊ န ဒေတိ၊ သော မိတ္တော နာမ န ဟောတိတိ အတ္တော။
ဘေဒါသင်္ဂီတိ “အဇ္ဇ ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ သွေ ဘိဇ္ဇိဿတိ”တိ ဧဝံ မိတ္တဿ ဘေဒမေဝ
အာသင်္ဂတိ။ ရန္တမေဝါ’နုပသိတိ သိဒ္ဓိံ ဝိဝရမေဝ ပဿန္တော။ ဥရသီဝ
ပုတ္တောတိ ယသ္မိံ မိတ္တေ မာတု ဟဒယေ ပုတ္တော ဝိယ နိရာသင်္ဂော
နိပ္ပယော သေတိ။

နိပါတ်] ၂-ဝဏ္ဏာရောဟဝဂ္ဂ ၂-သီလဝိမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၂) ၁၇၉

ဣတိ ဣမာဟိ စတူဟိ ဂါထာဟိ သီဟေန မိတ္တဂုဏေ ကထိတေ ဗျဿေ၊
“မယံ ဒေါသော”တိ သီဟံ ခမာပေသိ။ တေ တတ္ထေဝ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု။
သိင်္ဂါလော ပန ပလာယိတွာ အညတ္ထ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သိင်္ဂါလော ဝိဿာသာဒေါ အဟောသိ၊ သီဟော သာရိပုတ္တော၊ ဗျဿေ၊
မောဂ္ဂလ္လာနော၊ တံ ကာရဏံ ပစ္စက္ခတော ဒိဋ္ဌာ^၁ တသ္မိံ^၂ ဝနေ နိဂုတ္တရက္ခ-
ဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝဏ္ဏာရောဟဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သီလဝိမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၂)

သီလံ သေယျောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ သီလ-
ဝိမံသကပြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တံ ကိရ ရာဇာ “ဧသ သီလသမ္ပန္နော”တိ
အညေဟိ ပြာဟ္မဏေဟိ အတိရေကံ ကတွာ ပဿတိ။ သော စိန္တေသိ “ကိံ န
ခေါမံ ရာဇာ ‘သီလသမ္ပန္နော’တိ အညေဟိ အတိရေကံ ကတွာ ပဿတိ၊ ဥဒါဟု
‘သုတဓရယုတ္တော’တိ၊^၁ ဝိမံသိဿာမိ တာဝ သီလဿ ဝါ သုတဿ ဝါ မဟန္တ-
ဘာဝ”န္တိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဟေရညိကဖလကတော ကဟာပဏံ ဂဏှိ။
ဟေရညိကော ဂရုဘာဝေန န ကိဉ္စိ အာဟ၊ ဒုတိယဝါရေပိ န ကိဉ္စိ အာဟ။
တတိယဝါရေ ပန တံ “ဝိလောပခါဒကော”တိ ဂါဟာပေတွာ ရညော
ဒဿေတွာ “ကိံ ဣမိနာ ကတ”န္တိ ဝုတ္တေ “ကုဋုမ္ပံ ဝိလုမ္ပတိ”တိ အာဟ။
သစ္စံ ကိရ ပြာဟ္မဏာတိ။ “န မဟာရာဇ ကုဋုမ္ပံ ဝိလုမ္ပာမိ၊ မယံ ပန ‘သီလံ န ခေါ
မဟန္တံ၊ သုတံ န ခေါ’တိ ကုတ္တုမ္ပံ အဟောသိ၊ သွာဟံ ‘ဧတေသု ကတရံ န ခေါ
မဟန္တံ’န္တိ ဝိမံသန္တော တယော ဝါရေ ကဟာပဏံ ဂဏှိ။ တံ မံ ဧသ ဗန္ဓာ-
ပေတွာ တုမှာကံ ဒဿေတိ၊ ဣဒါနိ မေ သုတတော သီလဿ မဟန္တဘာဝေါ
ဉ္ဇတော၊ န မေ ဃရာဝါသေနတ္ထော၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟ”န္တိ ပဗ္ဗဇံ အနုဇာနာ-
ပေတွာ ဃရဒ္ဓါရံ အနောလောကေတွာဝ ဇေတဝနံ ဂန္တော သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇံ
ယာစိ။ တဿ သတ္တာ ပဗ္ဗဇူ ဥပသမ္ပဒူ ဒါပေသိ။ သော အစိရူပသမ္ပန္နော
ဝိပဿနံ ဝိပဿိတွာ အဂ္ဂဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာ-
ပေသုံ “အာဝုသော အသုကပြာဟ္မဏော အတ္တနော သီလံ ဝိမံသိတွာ

၁-ဒိဋ္ဌာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-သုတာဓာရယုတ္တောတိ (သီ)၊ သုတာဓာရယုတ္တောတိ (ဣ)

ပဗ္ဗဇိတော ဝိပဿိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနိ အယမေဝ၊ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာပိ သီလံ ဝိမံသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ ကရိံသုယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မြာဟ္မဏကုလေနိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသီလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဗာရာဏသိံ အာဂန္တာ ရာဇာနံ ပဿိ။ ရာဇာ တဿ ပုရောဟိတဌာနံ အဒါသိ။ သောပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခတိ။ ရာဇာပိ နံ “သီလဝါ”တိ ဂရံ ကတွာ ပဿိ။ သော စိန္တေသိ“ကိံ န ခေါ ရာဇာ ‘သီလဝါ’တိ မံ ဂရံ ကတွာ ပဿတိ၊ ဥဒါဟု ‘သုတဓရယုတ္တော’တိ”။ သဗ္ဗံ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုသဒိသမေဝ။ ဣမ ပန သော မြာဟ္မဏော “ဣဒါနိ မေ သုတတော သီလဿ မဟန္တဘာဝေါ ဉ္ဇတော”တိ ဝတွာ ဣမာ ပဉ္စ ဂါယာ အဘာသိ—

၆၅။ “သီလံ သေယျော သုတံ သေယျော၊ ဣတိ မေ သံသယော အဟု။
သီလမေဝ သုတာ သေယျော၊ ဣတိ မေ နတ္ထိ သံသယော။

၆၆။ မောဃာ ဇာတိ စ ဝဏ္ဏော စ၊ သီလမေဝ ကိရု’တ္ထမံ။
သီလေန အနုပေတဿ၊ သုတေန’တ္ထော န ဝိဇ္ဇတိ။

၆၇။ ခတ္တိယော စ အဓမ္မဌော၊ ဝေဿံာ စာ’ဓမ္မနိဿိတော။
တေ ပရိစ္စဇ္ဈ’ဘော လောကေ၊ ဥပပဇ္ဇန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

၆၈။ ခတ္တိယာ မြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဓါ စဏ္ဍာလပုက္ကုသာ။
ဣမ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ဘဝန္တိ တိဒိဝေ သမာ။

၆၉။ န ဝေဒါ သမ္ပရာယာယ၊ န ဇာတိ နာပိ ဗန္ဓဝါ။
သကဉ္စ သီလံ သံသုဒ္ဓံ၊ သမ္ပရာယာယ သုခါယ စာ”တိ”။

တတ္ထ သီလမေဝ သုတာ သေယျောတိ သုတပရိယတ္တိတော သတ-
ဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သီလမေဝ ဥတ္တရိတရန္တိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ သီလံ

၁-သမ္ပရာယသုခါဝဟန္တိ (သီ၊ သျာ)၊ သမ္ပရာယသုခါယ စာတိ (ဣ၊ က)

နာမေတံ ဧကဝိဓံ သံဝရဝသေန၊ ဒုဝိဓံ စာရိတ္တဝါရိတ္တဝသေန၊ တိဝိဓံ ကာယိက-
ဝါစသိကမာနသိကဝသေန၊ စတုဗ္ဗိဓံ ပါတိမောက္ခသံဝရဗျူဟသံဝရအာဇီဝ-
ပါရိသုဒ္ဓိပစ္စယသန္ဓိသိတဝသေနာတိ မာတိကံ ဌပေတွာ ဝိတ္တာရေန္တော
သီလဿ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ။

မောဃာတိ အဖလာ တုစ္ဆာ။ ဇာတိတိ ခတ္တိယကုလာဒိသု နိဗ္ဗတ္တိ။
ဝဏ္ဏောတိ သရီရဝဏ္ဏော အဘိရူပဘာဝေါ။ ယာ ဟိ ယသ္မာ သီလရဟိတဿ
ဇာတိသမ္ပဒါ ဝါ ဝဏ္ဏသမ္ပဒါ ဝါ သဂ္ဂသုခံ ဒါတုံ န သက္ကောတိ၊ တသ္မာ
ဥဘယမ္ပိ တံ “မောဃ”န္တိ အာဟ။ သီလမေဝ ကိရာတိ အနုဿဝဝသေန
ဝဒတိ၊ န ပန သယံ ဇာနာတိ။ အနုပေတဿာတိ အနုပဂတဿ။ သုတေ-
န’တ္ထော န ဝိဇ္ဇတိတိ သီလရဟိတဿ သုတပရိယတ္တိမတ္တေန ဣဓလောကေ ဝါ
ပရလောကေ ဝါ ကာစိ ဝဗ္ဗိ နာမ နတ္ထိ။

တတော ပရာ ဒွေ ဂါထာဇာတိယာ မောဃဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ
တေ ပရိစ္စန္ဓု’ဘော လောကေတိ တေ ဒုဿီလာ ဒေဝလောကဉ္စ မနုဿ-
လောကဉ္စာတိ ဥဘောပိ လောကေ ပရိစ္စဇိတွာ ဒုဂ္ဂတိံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ စဏ္ဍာလ-
ပုတ္တုသာတိ ဆဝဆူကစဏ္ဍာလာ စ ပုပ္ဖဆူကပုတ္တုသာ စ။ ဘဝန္တိ တိဒိဝေ
သမာတိ ဧတေ သဗ္ဗေပိ သီလာနုဘာဝေန ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ သမာ
ဟောန္တိ နိဗ္ဗိသေသာ၊ ဒေဝါတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ။

ပဉ္စမဂါထာ သဗ္ဗေသမ္ပိ သုတာဒိနံ မောဃဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ။
တဿတ္ထော—မဟာရာဇ ဧတေ ဝေဒါဒယော ဌပေတွာ ဣဓလောကေ
ယသမတ္တဒါနံ သမ္ပရာယေ ဒုတိယေ ဝါ တတိယေ ဝါ ဘဝေ ယသံ ဝါ သုခံ
ဝါ ဒါတုံ နာမ န သက္ကောန္တိ၊ ပရိသုဒ္ဓံ ပန အတ္တနော သီလမေဝ တံ
ဒါတုံ သက္ကောတိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော သီလဂုဏေ ထောမေတွာ ရာဇာနံ ပဗ္ဗဇံ အနုဇာနာ-
ပေတွာ တံ ဒိဝသမေဝ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ
သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော ပြဟ္မလောကပရာယဏော
အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သီလံ ဝိမံသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သီလဝိမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဟိရိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၃)

ဟိရိ° တရန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထပိဏ္ဍိကဿ သဟာယံ ပစ္စန္တဝါသိသေဋ္ဌိ° အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဒွေပိ ဝတ္ထုနိ ကေကနိပါတေ နဝမဝဂ္ဂဿ ပရိယောသာနဇာတကေ° ဝိတ္တာရိတာနေဝ။ ဣမ ပန “ပစ္စန္တဝါသိသေဋ္ဌိနော မနုဿာ အစ္စန္ဒသဗ္ဗသာပတေယျာ၂ အတ္တနော သန္တကဿ အဿာမိနော ဟုတွာ ပလာတာ”တိ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိဿ အာရောစိတေ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ “အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတာနံ ကတ္တဗ္ဗံ အကရောန္တာ နာမ ပဋိကာရကေ န လဘန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၇၀။ “ဟိရိ° တရန္တံ ဝိဇိဂုစ္ဆမာနံ၊
တဝါဟမသ္မိ ဣတိ ဘာသမာနံ။
သေယျာနိ ကမ္မာနိ အနာဒိယန္တံ၊
နေသော မမန္တိ ဣတိ နံ ဝိဇညာ။

၇၁။ ယဗ္ဗိ ကယိရာ တဗ္ဗိ ဝဒေ၊ ယံ န ကယိရာ န တံ ဝဒေ။
အကရောန္တံ ဘာသမာနံ၊ ပရိဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

၇၂။ န သော မိတ္တော ယော သဒါ အပ္ပမတ္တော၊
ဘေဒါသင်္ဂီ ရန္တမေဝါနုပဿိ။
ယသ္မိ° စ သေတိ ဥရသိဝ ပုတ္တော၊
သ ဝေ မိတ္တော ယော အဘေဇ္ဇော ပရေဟိ။

၇၃။ ပါမောဇ္ဇကရဏံ ဌာနံ၊ ပသံသာဝဟနံ သုခံ။
ဖလာနိသံသော ဘာဝေတိ၊ ဝဟန္တော ပေါရိသံ ဓရံ။

၇၄။ ပဝိဝေကရသံ ပိတွာ၊ ရသံ ဥပသမဿ စ။
နိဒ္ဒရော ဟောတိ နိပ္ပါပေါ၊ ဓမ္မပွိတိရသံ ပိဝ”န္တိ။

တတ္ထ ဟိရိ° တရန္တန္တိ လဇ္ဇံ အတိက္ကန္တံ။ ဝိဇိဂုစ္ဆမာနန္တိ မိတ္တဘာဝေနာ ဝိဇိဂုစ္ဆယမာနံ။ တဝါဟမသ္မိတိ “တဝ အဟံ မိတ္တော”တိ ကေဝလံ ဝစနမတ္တေနေဝ ဘာသမာနံ။ သေယျာနိ ကမ္မာနိတိ “ဒဿာမိ ကရိဿာမိ”တိ ဝစနဿ အနုရူပါနိ ဥတ္တမကမ္မာနိ။ အနာဒိယန္တန္တိ အကရောန္တံ။ နေသော မမန္တိ ဝေရူပံ ပုဂ္ဂလံ “န ဒေသော မမ မိတ္တော”တိ ဝိဇညာ။

၁-ခု ၅-၂၁-ပိဋေ။ ၂-ပစ္စန္ဒသဗ္ဗသာပတေယျာ(၊ဣက) ၃-မေတ္တာဘာဝေန (သိ၊ သျာ)

ပါမောဇ္ဇကရံဏံ ဌာနန္တိ ဒါနမ္ပိ သီလမ္ပိ ဘာဝနာပိ ပဏ္ဍိတေဟိ ကလျာဏမိတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝေါပိ။ ဣမ ပန ဝုတ္တပ္ပကာရံ မိတ္တဘာဝမေဝ သန္ဓာယေဝမာဟ။ ပဏ္ဍိတေန ဟိကလျာဏမိတ္တေန သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝေါ ပါမောဇ္ဇမ္ပိ ကရေတိ၊ ပသံသမ္ပိ ဝဟတိ။ ဣမလောကပရလောကေသု ကာယိကစေတသိကသုခဟေတုတော “သုခ”န္တိပိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ ဧတံ ဖလဉ္စ အာနိသံသဉ္စ သမ္ပဿမာနော ဖလာနိသံသော ကုလပုတ္တော ပုရိသေဟိ ဝဟိတဗ္ဗံ ဒါနသီလဘာဝနာမိတ္တဘာဝသင်္ခါတံ စတုဗ္ဗိမ္ပိ ပေါရိသံ ဓုရံ ဝဟန္တော ဧတံ မိတ္တဘာဝသင်္ခါတံ ပါမောဇ္ဇကရံဏံ ဌာနံ ပသံသာဝဟနံ သုခံ ဘာဝေတိ ဝဇေတိ၊ န ပဏ္ဍိတေဟိ မိတ္တဘာဝံ ဘိန္နတိတိ ဒီပေတိ။

ပဝိဝေကရသန္တိ ကာယစိတ္တဥပမိဝိဝေကောနံ ရသံ တေ ဝိဝေကေ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ သောမနဿရသံ။ ဥပသမဿ စာတိ ကိလေသုပသမေန လဒ္ဓိ- သောမနဿဿ။ နိဒ္ဒရော ဟောတိ နိပ္ပါပေါတိ သဗ္ဗကိလေသဒရထာဘာဝေန နိဒ္ဒရော၊ ကိလေသာဘာဝေန နိပ္ပါပေါဟောတိ။ ဓမ္မပူဇိတိရသန္တိ ဓမ္မပူဇိတိသင်္ခါတံ ရသံ၊ ဝိမုတ္တိပိတိံ ပိဝန္တောတိ အတ္ထော။

ဣတိ မဟာသတ္ထော ပါပမိတ္တသံသဂ္ဂတော ဥဗ္ဗိဂ္ဂေါ ပဝိဝေကရသေန အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ ပါပေတွာ ဒေသနာယ ကုဋံ ဝဏ္ဏိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပစ္စန္တဝါသိ ဣဒါနိ ပစ္စန္တဝါသိယေဝ၊ တဒါ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဟိရိဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ခဇ္ဇောပနကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၄)

ကော နု သန္တမ္ပိ ပဇ္ဇောတေတိ အယံ ခဇ္ဇောပနကပဋ္ဌော မဟာဥမင်္ဂေ ဝိတ္ထာရတော အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ခဇ္ဇောပနကဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-အဟိတုဏှိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၅)

ရုက္ခောမှိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မဟလ္လကဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ သာလူကဇာတကေ^၁ ဝိတ္တာရိတံ။ ဣဓာပိ သော မဟလ္လကော ဧကံ ဂါမဒါရကံ ပဗ္ဗာဇေတွာ အက္ခောသတိ ပဟရတိ။ ဒါရကော ပလာယိတွာ ဝိဗ္ဗမိ။ ဒုတိယမ္ပိ နံ ပဗ္ဗာဇေတွာ တထေဝါကာသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ဝိဗ္ဗမိတွာ ပုန ယာစိယမာနော ဩလောကေတုမ္ပိ န ဣန္ဒိ။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော နာမ မဟလ္လကော အတ္တနော သာမဏေရေန သဟာပိ ဝိနာပိ ဝတ္ထိတုံ န သက္ခောတိ၊ ဣတရော တဿ ဒေါသံ ဒိသ္မာ ပုန ဩလောကေတုမ္ပိ န ဣန္ဒိ၊ သုဟဒယော ကုမာရ- ကော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္ထေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ သာမဏေရော သုဟဒယောဝ၊ သင်္ဂိံ ဒေါသံ ဒိသ္မာ ပုန ဩလောကေတုမ္ပိ န ဣန္ဒိ”တိ ဝတွာ အတိဟံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော ဓညဝါဏိဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္ထော ဓညဝိက္ကယေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ အထေကော အဟိတုဏှိကော မက္ကဋံ ဂဟေတွာ သိက္ခာပေတွာ အဟိံ ကိဋ္ဌာပေန္တော ဗာရာဏသိယံ ဥဿဝေ ဃုဋ္ဌေ တံ မက္ကဋံ ဓညဝါဏိဇကဿ သန္ဓိကေ ဌပေတွာ အဟိံ ကိဋ္ဌာပေန္တော သတ္တ ဒိဝသာနိ ဝိစရိ။ သောပိ ဝါဏိဇော မက္ကဋဿ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ အဒါသိ။ အဟိတုဏှိကော သတ္တမေ ဒိဝသေ ဥဿဝကိဋ္ဌနတော အာဂန္တော တံ မက္ကဋံ ဝေဠုပေသိကာယ တိက္ခတ္တံ ပဟရိတွာ တံ အာဒါယ ဥယျာနံ ဂန္တော ဗန္ဓိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ မက္ကဋော ဗန္ဓနံ မောစေတွာ အဗ္ဗရက္ခံ အာရုယျ အဗ္ဗာနိ ခါဒန္တော နိသိဒိ။ သော ပဗုဒ္ဓေါ ရုက္ခေ မက္ကဋံ ဒိသ္မာ “ဧတံ မယာ ဥပလာပေတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၈၀။ “ရုက္ခောမှိ သမ္မ သုမုခ၊ ဇူကေ အက္ခပရာဇိတော။
ဟရေဟိ အဗ္ဗပက္ကာနိ၊ ဝိရိယံ တေ ဘက္ခယာမသေ”တိ။

တတ္ထ အက္ခပရာဇိတောတိ အက္ခေဟိ ပရာဇိတော။ ဟရေဟိတိ^၂ ပါတေဟိ အယမေဝ ဝါ ပါဋ္ဌော။

၁-ခု ၅-၈၆-ပိဋက။ ၂-သေဝေဟိတိ(ဣ)

တံ သုတွာ မက္ကဋ္ဌော သေသဂါယာ အဘာသိ—

၈၁။ “အလိကံ ဝတ မံ သမ္မ၊ အဘူတေန ပသံသသိ။
ကော တေ သုတော ဝါ ဒိဋ္ဌော ဝါ၊ သုမုခေါ နာမ မက္ကဋ္ဌော။

၈၂။ အဇ္ဇာပိ မေ တံ မနသိ၊ ယံ မံ တံ အဟိတုဏ္ဍိက။
ညောပဏံ ပဝိသိတွာ၊ မတ္တော၂ ဆာတံ ဟနာသိ မံ။

၈၃။ တာဟံ သရံ ဒုက္ခသေယျံ၊ အပိ ရဇ္ဇမ္ဗိ ကာရယေ။
နေဝါဟံ ယာစိတော ဒဇ္ဇံ၊ တထာ ဟိ ဘယတဇ္ဇိတော။

၈၄။ ယဉ္ဇ ဇညာ ကုလေ ဇာတံ၊ ဂဗ္ဘေ တိတ္ထံ အမတ္ထရိံ။
တေန သဒိဉ္ဇ မိတ္တဉ္ဇ၊ ဓိရော သန္ဓာတုမရဟတိ”တိ။

တတ္ထ အလိကံ ဝတတိ မုသာ ဝတ။ အဘူတေနာတိ အဝိဇ္ဇမာနေန။ ကော
တေတိ ကွ တယာ။ သုမုခေါတိ သုန္ဒရမုခေါ။ အဟိတုဏ္ဍိကာတိ တံ
အာလပတိ။ “အဟိကောဏ္ဍိကာ”တိပိ? ပါဌော။ ဆာတန္တိ ဇိသတ္ထာဘိဘူတံ
ဒုပ္ပလံ ကပဏံ။ ဟနာသိတိ ဝေဠုပေသိကာယ တိက္ခတ္ထံ ပဟရသိ။ တာဟန္တိ
တံ အဟံ။ သရန္တိ သရန္တော။ ဒုက္ခသေယျန္တိ တသ္မိံ အာပဏေ ဒုက္ခသယနံ။
အပိ ရဇ္ဇမ္ဗိ ကာရယေတိ သစေပိ ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ မယံ ဒတွာ မံ
ရဇ္ဇံ ကာရေယျာသိ၊ ဧဝမ္ဗိ တံ နေဝါဟံ ယာစိတော ဒဇ္ဇံ၊ တံ ဧကမ္ဗိ အမ္ပပက္ကံ
အဟံ တယာ ယာစိတော န ဒဒေယျံ။ ကိံကာရဏာ? တထာ ဟိ ဘယ-
တဇ္ဇိတောတိ၊ တထာ ဟိ အဟံ တယာ ဘယေန တဇ္ဇိတောတိ အတ္ထော။

ဂဗ္ဘေ တိတ္တန္တိ သုဘောဇနရသေန၊ မာတုကုစ္ဆိယံယေဝ အလင်္ကတ-
ပဋိယတ္ထေ သယနဂဗ္ဘေယေဝ ဝါ တိတ္ထံ ဘောဂါသာယ အကပဏံ။ သဒိဉ္ဇ
မိတ္တဉ္ဇာတိ သဒိဘာဝဉ္ဇ မိတ္တဘာဝဉ္ဇ တထာရူပေန ကုလဇာတေန တိတ္ထေန
အကပဏေန အမတ္ထရိနာ သဒ္ဓိံ ပဏ္ဍိတော သန္ဓာတံ ပုန သဋ္ဌေတံ အရဟတိ၊
တယာ ပန ကပဏေန အဟိတုဏ္ဍိကေန သဒ္ဓိံ ကော မိတ္တဘာဝံ ပုန သဋ္ဌေတုန္တိ
အတ္ထော။ ဧဝဉ္ဇ ပန ဝတွာ ဝါနရော ဝနံ သဟသာ ပါဝိသိ။

၁-တေ မံ သရသိ (က)
၃-အဟိတုဏ္ဍိကာတိပိ (သိ)

၂-မုတ္တော (က)
၄-သုဘောဇနေန (သိ၊ သျာ)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အဟိတုဏှိကော မဟလ္လကော အဟောသိ၊ မက္ကဋော သာမဏေရော၊ ဓညဝါဏိဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အဟိတုဏှိကဇာတကဝဏှနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဂုမ္ဗိယဇာတကဝဏှနာ (၃၆၆)

မဓုဝဏှံ မဓုရသန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏှိတဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဉ္စိ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏှိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကိံ ဒိသ္မာ”တိ ဝတွာ “အလင်္ကတမာတုဂါမ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ နာမ ဧကေန ဂုမ္ဗိယေန ယက္ခေန ဟလာဟလဝိသံ ပက္ခိပိတွာ မဂ္ဂေ ဌပိတမဓုသဒိသာ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သတ္ထဝါဟကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဗာရာဏသိတော ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဘဏှံ အာဒါယ ဝေါဟာရတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တော မဟာဝတ္တနိအဋ္ဌဝိဒ္ဓါရံ ပတွာ သတ္ထကေ သန္နိပါတာပေတွာ “အဟော ဣမသ္မိံ မဂ္ဂေ ဝိသပဏ္ဏပုပ္ဖဗလာဒိနိအတ္ထိ၊ တုမေ ကိဉ္စိ အခါဒိတပုပ္ဖံ ခါဒန္တာ မံ အပုစ္ဆိတွာ မာ ခါဒိတ္ထ၊ အမနုဿာပိ ဝိသံ ပက္ခိပိတွာ ဘတ္တပုဋမဓုကံဗလာနိ” မဂ္ဂေ ဌပေန္တိ၊ တာနိပိ မံ အနာပုစ္ဆိတွာ မာ ခါဒိတ္တာ”တိ ဩဝါဒံ ဒတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ အထေကော ဂုမ္ဗိယော နာမ ယက္ခော အဋ္ဌဝိယာ မဇ္ဈဋ္ဌာနေ မဂ္ဂေ ပဏ္ဏာနိ အတ္ထရိတွာ ဟလာဟလဝိသသံယုတ္တာနိ မဓုပိဏ္ဏာနိ ဌပေတွာ သယံ မဂ္ဂသာမန္တေ မဓုဂဏှန္တော ဝိယ ရုက္ခေ ကောဋေန္တော ဝိစရတိ။ အဇာနန္တာ “ပုညတ္ထာယံ ဌပိတာနိ ဘဝိဿန္တိ”တိ ခါဒိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပုဏန္တိ။ အမနုဿာ အာဂန္တာ တေ ခါဒန္တိ။ ဗောဓိသတ္တဿ သတ္ထကမနုဿာပိ တာနိ ဒိသ္မာ ကေစ္စေ လောလဇာတိကာ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တာ ခါဒိံသု၊ ပဏှိတဇာတိကာ “ပုစ္ဆိတွာ ခါဒိဿာမာ”တိ ဂဟေတွာ အဋ္ဌံသု။ ဗောဓိသတ္တော တေ ဒိသ္မာ ဟတ္ထဂတာနိ ဆဋ္ဌာပေသိ၊ ယေဟိ ပဌမတရံ ခါဒိတာနိ၊ တေ မရိံသု။ ယေဟိ အမုခါဒိတာနိ၊ တေသံ ဝမနဝိရေစနံ ဒတွာ ဝန္တကာလေ

၁-ဘတ္တပုဋမဓုက္ခန္ဓဗလာဒိနိ (သီ၊ သျာ)

စတုမရရံ အဒါသိ။ ဣတိ တေ တဿ အာနုဘာဝေန ဇီဝိတံ ပဋိလဘိံသု။
ဗောဓိသတ္တော သောတ္တိနာ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ဘဏ္ဍံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အတ္တနော
ဂေဟမေဝ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ကထေန္တော သတ္တာ ဣမာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ
အဘာသိ—

၈၅။ “မဇုဝဏ္ဏံ မဇုရသံ၊ မဇုဂန္ဓံ ဝိသံ အဟု။
ဂုဗ္ဗိယော ဃာသမေသာနော၊ အရညေ ဩဒဟိ ဝိသံ။

၈၆။ မဇု ဣတိ မညမာနာ၊ ယေ တံ ဝိသမခါဒိသုံ။
တေသံ တံ ကဋ္ဌုကံ အာသိ၊ မရဏံ တေန’ပါဂမုံ။

၈၇။ ယေ စ ခေါ ပဋိသင်္ခါယ၊ ဝိသံ တံ ပရိဝဇ္ဇေယုံ။
တေ အာတုရေသု သုခိတာ၊ ဥယျမာနေသု နိဗ္ဗုတာ။

၈၈။ ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ဝိသံ ကာမာ သမောဟိတာ။
အာမိသံ ဗန္ဓနဉ္ဇေတံ၊ မစ္စုဝေသော ဂုဟာသယော။

၈၉။ ဧဝမေဝ ဣမေ ကာမေ၊ အာတုရာ ပရိစာရိကေ။
ယေ သဒါ ပရိဝဇ္ဇေန္တိ၊ သင်္ဂံ လောကေ ဥပစ္စရ’န္တိ။

တတ္ထ ဂုဗ္ဗိယောတိ တသ္မိံ ဝနဂုဗ္ဗေ ဝိစရဏေန ဧဝံလဒ္ဓနာမော ယက္ခော။
ဃာသမေသာနောတိ “တံ ဝိသံခါဒိတွာ မတေခါဒိဿာမီ” တိ ဧဝံ အတ္တနော
ဃာသံ ပရိယေသန္တော။ ဩဒဟိတိ တံ မဇုနာ သမာနဝဏ္ဏဂန္ဓရသံ ဝိသံ
နိက္ခိပိ။ ကဋ္ဌုကံ အာသိတိ တိခိဏံ အဟောသိ။ မရဏံ တေန’ပါဂမုန္တိ
တေန ဝိသေန တေ သတ္တာ မရဏံ ဥပဂတာ။

အာတုရေသုတိ ဝိသဝေဂေန အာသန္ဓမရဏေသု။ ဥယျမာနေသုတိ
ဝိသတေဇနေဝ ဥယျမာနေသု။ ဝိသံ ကာမာ သမောဟိတာတိ ယထာ
တသ္မိံ ဝတ္တနိမဟာမဂ္ဂေ ဝိသံ သမောဟိတံ နိက္ခိတ္တံ၊ ဧဝံ မနုဿေသုပိ ယေ
ဧတေ ရူပါဒယော ပဉ္စ ဝတ္ထုကာမာ တတ္ထ တတ္ထ သမောဟိတာ နိက္ခိတ္တာ၊
တေ “ဝိသ”န္တိ ဝေဒိတဗျာ။ အာမိသံ ဗန္ဓနဉ္ဇေတန္တိ ဧတေ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ
နာမ ဧဝံ ဣမဿ မစ္စဘူတဿ လောကဿ၊ မာရဗာလိသိကေန ပက္ခိတ္တံ

၁-ဝိသမသာယိသုံ (သိ၊ သျာ) ၂-ဥယျန္တေသု (ဣ၊ က)
၃-ဣမဿ လောကဿ (သိ)၊ ဣမဿ မစ္စဘူတဿ လာမကဿ (ဣ)
ဣမဿ မစ္စဘူတဿ လောကဿ (သျာ)

အာမိသဉ္ဇေဝ, ဘဝါဘဝတော နိက္ခမိတုံ အပ္ပဒါနေန အန္ဓုအာဒိပ္ပဘေဒံ နာနပ္ပကာရံ ဗန္ဓနဉ္စ။ မစ္စုဝေသော^၁ ဂုဟာသယောတိ သရီရဂုဟာယ ဝသနကော^၂ မရဏမစ္စုဝေသော။

ဝေမေဝ ဣမေ ကာမေတိ ယထာ ဝတ္တနိမဟာမဂ္ဂေ ဝိသံ နိက္ခိတ္တံ၊ ဧဝံ တတ္ထ တတ္ထ နိက္ခိတ္တေ ဣမေ ကာမေ။ အာတုရာတိ ဧကန္တမရဏဓမ္မတာယ အာတုရာ အာသန္ဓမရဏာ ပဏ္ဍိတမနုဿာ။ ပရိစာရိကေတိ ကိလေသပရိစာရိကေ ကိလေသဗန္ဓကေ။ ယေ သဒါ ပရိဝဇ္ဇေန္တိတိ ယေ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ပဏ္ဍိတပုရိသာ နိစ္စံ ဝေရူပေ ကာမေ ဝဇ္ဇေန္တိ။ သင်္ဂံ လောကေတိ လောကေ သင်္ဂနဋ္ဌေန “သင်္ဂ”န္တိ လဒ္ဓနာမံ ရာဂါဒိဘေဒံ ကိလေသဇာတံ။ ဥပစ္စုရန္တိ အတိတာ နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အတိက္ကမန္တိတိ ဝါ အတ္ထော။

သတ္တာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိ- ယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သတ္ထ- ဝါဟော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဂုဗ္ဗိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-သာဠိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၇)

ယွာယံ သာဠိယဆာပေါတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော တာသကာရကောပိ ဘဝိတုံ နာသက္ခိ”တိ ဝစနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မမ တာသကာရကောပိ ဘဝိတုံ နာသက္ခိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂါမကေ ကုဋုမ္ဘိကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တရုဏကာလေ ပံသုကီဋ္ဌကေဟိ ဒါရ- ကေဟိ သဒ္ဓိံ ဂါမဒ္ဓါရေ နိဗြောဓရက္ခမူလေ ကီဋ္ဌတိ။ တဒါ ဧကော ဒုဗ္ဗလ- ဝေဇ္ဇော ဂါမေ ကိဉ္စိ အလဘိတွာ နိက္ခမန္တော တံ ဌာနံ ပတွာ ဧကံ သပုံ ဝိဋုပဗ္ဘန္တရေန သီသံ နိဟရိတွာ နိဒ္ဓါယန္တိ ဒိသ္မာ “မယာ ဂါမေ ကိဉ္စိ န လဒ္ဓံ၊ ဣမေ ဒါရကေဝဉ္ဇေတွာ သပ္ပေန ခံသာပေတွာ တိကိစ္ဆိတွာ ကိဉ္စိဒေဝ ဂဏှိဿာ- မိ”တိ စိန္တေတွာ ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “သစေ သာဠိယဆာပံ ပသေယျာသိ၊ ဂဏှေယျာသိ”တိ။ အာမ ဂဏှေယျန္တိ။ ပသေသော ဝိဋုပဗ္ဘန္တရေ သယိတောတိ။

၁-မစ္စုဝေသော (သိ၊ သျာ) ၂-ဝသနတော (သိ၊ သျာ)

သော တဿ သပ္ပဘာဝံ အဇာနန္တော ရက္ခံ အာရုယျ တံ ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ “သပ္ပေါ”တိ ဥတွာ နိဝတ္တိတုံ အဒေန္တော သုဂ္ဂဟိတံ ဂဟေတွာ ဝေဂေန ဒိပိ။ သော ဂန္တော ဝေဇ္ဇဿ ဂီဝါယံ ပတိတော ဂီဝံ ပလိဝေဋ္ဌေတွာ “ကရ ကရာ”တိ ခုံသိတွာ တတ္ထေဝ နံ ပါတေတွာ ပလာယိ။ မနုဿာ ပရိဝါရယိံ သု။

မဟာသတ္တော သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၉၁။ “ယွာယံ သာဠိယဆာပေါတိ၊ ကဏှသပ္ပံ အဂါဟယိ။
တေန သပ္ပေန’ယံ ဒဋ္ဌော၊ ဟတော ပါပါနုသာသကော။

၉၂။ အဟန္တာရမဟန္တာရံ၊ ယော နရော ဟန္တုမိစ္ဆတိ။
ဧဝံ သော နိဟတော သေတိ၊ ယထာယံ ပုရိသော ဟတော။

၉၂။ အဟန္တာရမသာတေန္တံ၊ ယော နရော ဟန္တုမိစ္ဆတိ။
ဧဝံ သော နိဟတော သေတိ၊ ယထာယံ ပုရိသော ဟတော။

၉၃။ ယထာ ပံသုမုဋ္ဌိံ ပုရိသော၊ ပဋိဝါတံ ပဋိက္ခိပေ။
တမေဝ သော ရဇော ဟန္တိ၊ တထာယံ ပုရိသော ဟတော။

၉၄။ ယော အပ္ပဒုဋ္ဌဿံ နရဿ ဒုဿတိ၊
သုဒ္ဓဿ ပေါသဿ အနင်္ဂဏဿ။
တမေဝ ဗာလံ ပစ္စေတိ ပါပံ၊
သုခုမော ရဇော ပဋိဝါတံဝ ဒိတ္ထော”တိ။

တတ္ထ ယွာယန္တိ ယော အယံ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဋ္ဌော။ သပ္ပေန’ယန္တိ သော အယံ တေန သပ္ပေန ဒဋ္ဌော။ ပါပါနုသာသကောတိ ပါပကံ အနုသာသကော။

အဟန္တာရန္တိ အပဟရန္တံ။ အဟန္တာရန္တိ အမာရေန္တံ။ သေတိတိ မတသယနံ သယတိ။ အသာတေန္တိ အမာရေန္တံ။ သုဒ္ဓဿာတိ နိရပရာဓဿ။ ပေါသဿာတိ သတ္တဿ။ အနင်္ဂဏဿာတိ ဣဒမ္ပိ နိရပရာဘောဝညေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပစ္စေတိတိ ကမ္မသရိက္ခကံ ဟုတွာ ပတိဇေတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒုဗ္ဗလဝေဇ္ဇော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတဒါရကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သာဠိယဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-တစသာရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၈)

အဓိတ္တဟတ္တတ္တဂတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပညာပါရမိံ အာရန္တ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာ-ဂတော ပညဝါ ဥပါယကုသလောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂါမကေ ကုဋုမ္ဗိကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာတိ သဗ္ဗံ ပုရိမဇာတကနိယာမေနေဝ ကထေတဗ္ဗံ။ ဣမ ပန ဝေဇ္ဇေ မတေ ဂါမဝါသိနော မနုဿာ “မနုဿမာရ-ကာ”တိ တေ ဒါရကေ ကုဒဏ္ဍကေဟိ ဗန္ဓိတွာ “ရညော ဒဿေဿာမာ”တိ ဗာရာဏသိ နယိံသု။ ဗောဓိသတ္တော အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ သေသဒါရကာနံ သြဝါဒံ အဒါသိ “တုမေ မာ ဘာယထ၊ ရာဇာနံ ဒိသ္ဿာပိ အဘိတာ တုဠိန္ဒြိယာ ဘဝေယျာထ၊ ရာဇာ အမေဟိ သဒ္ဓိံ ပဌမတရံ ကထေဿတိ၊ တတော ပဌာယ အဟံ ဇာနိဿာမိ”တိ။ တေ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိတွာ တထာ ကရိံသု။ ရာဇာ တေ အဘိတေ တုဠိန္ဒြိယေ ဒိသ္ဿာ “ဣမေ ‘မနုဿမာရကာ’တိ ကုဒဏ္ဍက-ဗဒ္ဓါ အာနိတာ၊ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ ပတ္တာပိ န ဘာယန္တိ၊ တုဠိန္ဒြိယာယေဝ၊ ကိံ န ခေါ ဧတေသံ အသောစနကာရဏံ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ နေ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၉၀။ “အဓိတ္တဟတ္တတ္တဂတာ၊ တစသာရသမပ္ပိတာ။
ပသန္နမုခဝဏ္ဏာတ္ထ၊ ကဿွာ တုမေ န သောစထာ”တိ။

တတ္ထ အဓိတ္တဟတ္တတ္တဂတာတိ ကုဒဏ္ဍကေဟိ ဂိဝါယံ ဗန္ဓိတွာ အာနေန္တာနံ အဓိတ္တာနံ ဟတ္တဂတာ။ တစသာရသမပ္ပိတာတိ ဝေဠုဒဏ္ဍကေဟိ ဗဒ္ဓတ္တာ ဧဝမာဟ။ ကဿွာတိ “ဧဝရူပံ ဗျာသနံ ပတ္တာပိ တုမေ ကိံကာရဏာ န သောစထာ”တိ ပုစ္ဆတိ။

တံ သုတ္တာ ဗောဓိသတ္တော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၉၁။ “န သောစနာယ ပရိဒေဝနာယ၊
အတ္ထောဝ လဗ္ဗော အပိ အပ္ပကောပိ။
သောစန္တ’မေနံ ဒုဒိတံ ဝိဒိတွာ၊
ပစ္စတ္တိကာ အတ္တမနာ ဘဝန္တိ။

၉၂။ ယတော စ ခေါ ပဏ္ဍိတော အာပဒါသု၊
န ဝေဓတိ အတ္ထဝိနိစ္ဆယညူ။
ပစ္စတ္တိကာ’ဿ ဒုဒိတာ ဘဝန္တိ၊
ဒိသ္မာ မုခံ အဝိကာရံ ပုရာဏံ။

၉၃။ ဇပေေန မန္တေန သုဘာသိတေန၊
အနုပ္ပဒါနေန ပဝေဏိယာ ဝါ။
ယထာ ယထာ ယတ္ထ လဘေထ အတ္ထံ၊
တထာ တထာ တတ္ထ ပရက္ကမေယျ။

၉၄။ ယတော စ ဇာနေယျ အလဗ္ဗနေယျော၊
မယာ ဝ အညေန ဝါ ဒေဝ အတ္ထော။
အသောစမာနော အဓိဝါသယေယျ၊
ကမ္မံ ဒဠိ ကိန္တိ ကရောမိ ဒါနိ”တိ။

တတ္ထ အတ္ထောတိ ဝုရိ။ ပစ္စတ္တိကာ အတ္တမနာတိ ဧတံ ပုရိသံ သောစန္တံ ဒုက္ခိတံ ဝိဒိတွာ ပစ္စာမိတ္တာ တုဠမိတ္တာ ဟောန္တိ။ တေသံ တုဿနကာရဏံ နာမ ပဏ္ဍိတေန ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိတိ ဒီပေတိ။ ယတောတိ ယဒါ။ န ဝေဓတိတိ စိတ္တုတြာသဘယေန န ကမ္မတိ။ အတ္ထဝိနိစ္ဆယညူတိ တဿ တဿ အတ္ထဿ ဝိနိစ္ဆယကုသလော။

ဇပေေနာတိ မန္တပရိဇပုနေန။ မန္တေနာတိ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တဂ္ဂဟဏေန။ သုဘာသိတေနာတိ ပိယဝစနေန။ အနုပ္ပဒါနေနာတိ လဗ္ဗဒါနေန။ ပဝေဏိယာတိ ကုလဝံသေန။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—မဟာရာဇ ပဏ္ဍိတေန နာမ အာပဒါသု ဥပ္ပန္နာသု န သောစိတဗ္ဗံ န ကိလမိတဗ္ဗံ၊ ဣမေသု ပန ပဉ္စသု ကာရဏေသု အညတရဝသေန ပစ္စာမိတ္တာ ဇိနိတဗ္ဗာ။ သစေ ဟိ သက္ကောတိ၊ မန္တံ ပရိဇပိတွာ မုခဗန္ဓနံ ကတွာပိ တေ ဇိနိတဗ္ဗာ၊ တထာ အသက္ကောန္တေန

ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ ဧကံ ဥပါယံ သလ္လက္ခေတွာ ဇိနိတဗ္ဗာ၊ ပိယဝစနံ ဝတ္ထုံ သက္ကောန္တေန ပိယံ ဝတွာပိ တေ ဇိနိတဗ္ဗာ၊ တထာ အသက္ကောန္တေန ဝိနိစ္ဆယာမစ္စာနံ လဉ္စံ ဒတွာပိ ဇိနိတဗ္ဗာ၊ တထာ အသက္ကောန္တေန ကုလဝံသံ ကထေတွာ “မယံ အသုကပဝေဏိယာ အာဂတာ၊ တုမှာကဉ္စ အမှာကဉ္စ ဧကောဝ ပုဗ္ဗပုရိသော”တိ ဧဝံ ဝိဇ္ဇမာနဉ္စတိကောဋီံ ဃဋေတွာပိ ဇိနိတဗ္ဗာ ဧဝါတိ။ ယထာ ယထာတိ ဧတေသု ပဉ္စသု ကာရဏေသု ယေန ယေန ကာရဏေန ယတ္ထ ယတ္ထ အတ္တနော ဝုဗ္ဗိံ လဘေယျ။ တထာ တထာတိ တေန တေန ကာရဏေန တတ္ထ တတ္ထ ပရက္ကမေယျ၊ ပရက္ကမံ ကတွာ ပစ္စတ္ထိကေ ဇိနေယျာတိ အဓိပ္ပါယော။

ယတော စ ဇာနေယျာတိ ယဒါ ပန ဇာနေယျ၊ မယာ ဝါ အညေန ဝါ ဧသ အတ္ထော အလပ္ပနေယျော နာနပ္ပကာရေန ဝါယဓိတွာပိ န သက္ကာ လဒ္ဓါ၊ တဒါ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော အသောစမာနော အင်္ဂါလမမာနော “မယာ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္ပံ ဒဠိံ ထိရံ န သက္ကာ ပဋိဗာဟိတုံ၊ ဣဒါနိ ကိံ သက္ကာ ကာတု”န္တိ အဓိဝါသယေယျာတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ကမ္ပံ သောဓေတွာ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ဥတွာ ကုဒဏ္ဍကေ ဟရာပေတွာ မဟာသတ္တဿ မဟန္တံ ယသံ ဒတွာ အတ္တနော အတ္တဓမ္မအနုသာသကံ အမစ္စရတနံ အကာသိ၊ သေသဒါရကာနမ္ပိ ယသံ ဒတွာ ဌာနန္တရာနိ အဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဒါရကာ ထေရာနုထေရာ၊ ပဏ္ဍိတဒါရကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တစသာရဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-မိတ္တဝိနွကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၆၉)

ကျာဟံ ဒေဝါနမကရန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ဧကံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခုံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု မဟာမိတ္တဝိနွကဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ အယံ ပန မိတ္တဝိနွကော သမုဒ္ဒေ ဝိတ္ထော အတြိစ္ဆော ဟုတွာ ပုရတော ဂန္ဓာ နေရယိကသတ္တာနံ ပစ္စနဋ္ဌာနံ ဥဿဒနိရယံ ဒိဿာ “ဧကံ

နဂရ”န္တိ သညာယ ပဝိသိတွာ ခုရစက္ကံ အဿာဒေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ ဥဿဒနိရယစာရိကံ စရတိ။ သော တံ ဒိသ္မာ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “ကျာဟံ ဒေဝါနမကရံ၊ ကိံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
ယံ မေ သိရသ္မိံ ဩဟစ္စ၊ စက္ကံ ဘမတိ မတ္တကေ”တိ။

တတ္ထ ကျာဟံ ဒေဝါနမကရန္တိ သာမိ ဒေဝပုတ္တ ကိံ နာမ အဟံ ဒေဝါနံ အကရိံ၊ ကိံ မံ ဒေဝါ ပေါထေန္တိတိံ။ ကိံ ပါပံ ပကတံ မယာတိ ဒုက္ခမဟန္တတာယ ဝေဒနာပုတ္တော အတ္တနာ ကတံ ပါပံ အသလ္လက္ခေန္တော ဝေမာဟ။ ယံ မေတိ ယေန ပါပေန မမ သိရသ္မိံ ဩဟစ္စ ဩဟနိတွာ ဣဒံ ခုရစက္ကံ မမ မတ္တကေ ဘမတိ၊ တံ ကိံ နာမာတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၁။ “အတိက္ကမ္မ ရမဏကံ၊ သဒါမတ္တဉ္စ ဒူဘကံ။
ဗြဟ္မတ္တရဉ္စ ပါသာဒံ၊ ကေနတ္ထေန ဣဓာဂတော”တိ။

တတ္ထ ရမဏကန္တိ ဖလိကပါသာဒံ။ သဒါမတ္တန္တိ ရဇတပါသာဒံ။ ဒူဘကန္တိ မဏိပါသာဒံ။ ဗြဟ္မတ္တရဉ္စ ပါသာဒန္တိ သုဝဏ္ဏပါသာဒဉ္စ။ ကေနတ္ထေနာတိ တံ ဧတေသု ရမဏကာဒိသု စတသော အဋ္ဌ သောဋ္ဌသ ဒုတ္တိံသာတိ တော ဒေဝဓိတရော ပဟာယ တေ ပါသာဒေ အတိက္ကမိတွာ ကေန ကာရ-
ဏေန ဣဓ အာဂတောတိ။

တတော မိတ္တဝိန္ဒကော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၂။ “ဣတော ဗဟုတရာ ဘောဂါ၊ အတြိ မညေ ဘဝိဿရေ။
ဣတိ ဧတာယ သညာယ၊ ပဿ မံ ဗျသနံ ဂတ”န္တိ။

တတ္ထ ဣတော ဗဟုတရာတိ ဣမေသု စတုသု ပါသာဒေသု ဘောဂေဟိ အတိရေကတရာ ဘဝိဿန္တိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၃။ “စတုတ္ထိ အဋ္ဌဇ္ဈဂမာ၊ အဋ္ဌာဟိပိ စ သောဋ္ဌသ။
သောဋ္ဌသာဟိ စ ဗာတ္ထိံသ၊ အတြိန္ဒံ စက္ကမာသဒေဝါ။
ဣစ္ဆာဟတဿ ပေါသဿ၊ စက္ကံ ဘမတိ မတ္တကေ။

၁-ဗာဇေန္တိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

၁၀၄။ ဥပရိဝိသာလာ ဒုပ္ပုရာ၊ ဣစ္ဆာ ဝိသဋ္ဌဂါမိနီ။
ယေ စ တံ အနုဂိဇ္ဈန္တိ၊ တေ ဟောန္တိ စက္ကဓာရိနော”တိ။

တတ္ထ ဥပရိဝိသာလာတိ မိတ္တဝိန္ဒက တဏှာ နာမေသာ အာသေဝိယမာနာ ဥပရိဝိသာလာ ဟောတိ ပတ္ထဋ္ဌာ၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဝိယ ဒုပ္ပုရာ၊ ရူပါဒီသု အာရမ္မဏေသု တံတံ အာရမ္မဏံ ဣစ္ဆမာနာယ ဣစ္ဆာယ ပတ္ထဋ္ဌာယ ဝိသဋ္ဌဂါ- မိနီ၊ တသ္မာ ယေ ပုရိသာ တံ ဝေရူပံ တဏှံ အနုဂိဇ္ဈန္တိ၊ ပုနပ္ပုနံ ဂိဒ္ဓါ ဟုတွာ ဂဏှန္တိ။ တေ ဟောန္တိ စက္ကဓာရိနောတိ တေ ဧတံ ခုရစက္ကံ ဓာရေန္တိတိ ဝဒတိ။

မိတ္တဝိန္ဒကံ ပန ကထေန္တမေဝ နိဝိသမာနံ^၁ တံ ခုရစက္ကံ ဘဿိ၊ တေန သော ပုန ကထေတုံ နာသက္ခိ။ ဒေဝပုတ္တော အတ္တနော ဒေဝဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မိတ္တဝိန္ဒကော ဒုပ္ပစဘိက္ခူ အဟောသိ၊ ဒေဝပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟော- သိ”န္တိ။

မိတ္တဝိန္ဒကဇာတကဝဏှနာ နဝမာ။

၁၀-ပလာသဇာတကဝဏှနာ (၃၇၀)

ဟံသော ပလာသ’မဝစာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကိလေသ- နိဂ္ဂဟံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပညာသဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဣဓ ပန သတ္တာ ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခဝေ ကိလေသော နာမ အာသင်္ဂိ- တဗ္ဗော၊ အပ္ပမတ္တကော သမာနောပိ နိဂြောဂေစ္ဆော ဝိယ ဝိနာသံ ပါပေတိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ အာသင်္ဂိတဗ္ဗံ အာသင်္ဂိ သုယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သုဝဏှဟံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော စိတ္တကုဋပဗ္ဗတေ သုဝဏှဂုဟာယံ ဝသန္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဇာတဿရေ သယံဇာတသာလိ ခါဒိတွာ အာဂစ္ဆတိ။ တဿ ဂမနာဂမနမဂ္ဂေ မဟာပလာသရုက္ခော အဟောသိ။ သော ဂစ္ဆန္တောပိ တတ္ထ ဝိဿမိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အာဂစ္ဆန္တောပိ တတ္ထ ဝိဿမိတွာ

၁-နိပိဋ္ဌိယမာနံ (သိ၊ သျာ)၊ နိဝိသမာနံ (ဣ)

အာဂစ္ဆတိ။ အထဿ တသ္မိံ ရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာယ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော အဟောသိ။ အပရဘာဂေ ဧကာ သကုဏိကာ ဧကသ္မိံ နိဂြောဓရုက္ခေ နိဂြောဓပက္ကံ ခါဒိတွာ အာဂန္တာ တသ္မိံ ပလာသရုက္ခေ နိသိဒိတွာ ဝိဇ္ဇပန္နရေ ဝစ္စံ ပါတေသိ။ တတ္ထ နိဂြောဓဂစ္ဆော ဇာတော၊ သော စတုရင်္ဂလမတ္တကာလေ ရတ္တင်္ဂရပလာသတာယ သောဘတိ။ ဟံသရာဇာ တံ ဒိသ္မာ ရုက္ခဒေဝတံ အာမန္တေတွာ “သမ္ဗု ပလာသ နိဂြောဓော နာမ ယမိ ရုက္ခေ ဇာယတိ၊ ဝဗုန္တော တံ နာသေတိ၊ ဣမဿ ဝဗ္ဗိတုံ မာ ဒေဟိ၊ ဝိမာနံ တေ နာသေသတိ၊ ပဋိကစ္စေ နံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဆဇ္ဇေဟိ၊ အာသင်္ဂိတဗ္ဗယုတ္တကံ နာမ အာသင်္ဂိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ပလာသဒေဝတာယ သဒ္ဓိံ မန္တေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၅။ “ဟံသော ပလာသ’မဝစ၊ နိဂြောဓော သမ္ဗု ဇာယတိ။
အင်္ဂသ္မိံ တေ နိသိန္ဓောဝ၊ သော တေ မမ္ဗာနိ ဆေစ္ဆတိ”တိ။

ပဌမပါဒေါ ပနေတ္ထ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေန ဟုတွာ သတ္တာရာ ဝုတ္တော။ ပလာသန္တိ ပလာသဒေဝတံ။ သမ္ဗာတိ ဝယဿ။ အင်္ဂသ္မိန္တိ ဝိဇ္ဇာတိယံ။ သော တေ မမ္ဗာနိ ဆေစ္ဆတိတိ သော တေ အင်္ဂေ သံဝဗ္ဗော သပတ္တော ဝိယ ဇိဝိတံ ဆိန္ဒုဿတိတိ အတ္တော။ ဇိဝိတသင်္ခါရာ ဟိ ဣဓ “မမ္ဗာနိ”တိ ဝုတ္တာ။

တံ သုတွာ တဿ ဝစနံ အဂဏ္ဍန္တိ ပလာသဒေဝတာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၆။ “ဝဗုတာ’မေဝ နိဂြောဓော၊ ပတိဋ္ဌ’ဿ ဘဝါမဟံ။
ယထာ ပိတာ စ မာတာ စ၊ ဧဝံ မေ သော ဘဝိဿတိ”တိ။

တဿတ္ထော—သမ္ဗု န တုံ ဇာနာသိ ဝဗုတမေဝ ဒေ၊ အဟမဿ ယထာ ဗာလကာလေ ပုတ္တာနံ မာတာပိတရော ပတိဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ တထာ ဘဝိဿာမိ၊ ယထာ ပန သံဝဗ္ဗော ပုတ္တာ ပစ္ဆာ မဟလ္လကကာလေ မာတာပိတုနံ ပတိဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ မယုမိ ပစ္ဆာ မဟလ္လကကာလေ ဧဝမေဝ သော ပတိဋ္ဌာ ဘဝိဿ-
တိတိ။

တတော ဟံသော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၇။ “ယံ တုံ အင်္ဂသ္မိံ ဝဗ္ဗေသိ၊ ဒီရရုက္ခံ ဘယာနကံ။
အာမန္တ ခေါတံ ဂစ္ဆာမ၊ ဝုဗ္ဗိ မ’ဿ န ရုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ ယံ တွန္တိ ယသ္မာ တုံ ဧတဉ္စ ဘယဒါယကတ္တေန ဘယာနကံ ဒီရရုက္ခံ သပတ္တံ ဝိယ အင်္ဂေ ဝဗ္ဗေသိ။ အာမန္တ ခေါ တန္တိ တသ္မာ မယံ တံ

အာမန္တေတွာ ဇာနာပေတွာ ဂစ္ဆာမ။ ဝုဗ္ဗိ မဿာတိ အဿ ဝုဗ္ဗိ မယံ န ရုစ္စတိတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ ဟံသရာဇာ ပက္ခေ ပဿာရေတွာ စိတ္တကုဋပဗ္ဗတမေဝ ဂတော။ တတော ပဋ္ဌာယ ပုန နာဂစ္ဆိ။ အပရဘာဂေ နိဂြောဓော ဝဗ္ဗိ၊ တသ္မိံ ဧကာ ရုက္ခဒေဝတာပိ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော ဝဗ္ဗန္တော ပလာသံ ဘဉ္စိ၊ သာခါဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဒေဝတာယ ဝိမာနံ ပတိ။ သာ တသ္မိံ ကာလေ ဟံသရညော ဝစနံ သလ္လက္ခေတွာ “ဣဒံ အနာဂတဘယံ ဒိသ္မာ ဟံသရာဇာ ကထေသိ၊ အဟံ ပနဿ ဝစနံ နာကာသိ”န္တိ ပရိဒေဝမာနာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၀၈။ “ဣဒါနိ ခေါ မံ ဘာယေတိ၊ မဟာနေရုနိဒဿနံ။
ဟံသဿ အနာတိညာယ၊ မဟာ မေ ဘယမာဂတ”န္တိ။

တတ္ထ ဣဒါနိ ခေါ မံ ဘာယေတိတိ အယံ နိဂြောဓော တရုဏကာလေ တောသေတွာ ဣဒါနိ မံ ဘာယာပေတိ သန္တာသေတိ။ မဟာနေရုနိဒဿနန္တိ သိနေရုပဗ္ဗတသဒိသံ မဟန္တိ ဟံသရာဇဿ ဝစနံ သုတွာ အဇာနိတွာ တရုဏ- ကာလေယေဝ ဧတဿ အနုဒ္ဓုတ္တာ။ မဟာ မေ ဘယမာဂတန္တိ ဣဒါနိ မယံ မဟန္တိ ဘယံ အာဂတန္တိ ပရိဒေဝိ။

နိဂြောဓောပိ ဝဗ္ဗန္တော သဗ္ဗံ ပလာသံ ဘဉ္စိတွာ ခါဏုကမတ္တမေဝ အကာသိ။ ဒေဝတာယ ဝိမာနံ သဗ္ဗံ အန္တရဓာယိ။

၁၀၉။ “န တဿ ဝုဗ္ဗိ ကုသလပ္ပသတ္တာ၊
ယော ဝဗ္ဗမာနော ဃသတေ ပတိဋ္ဌံ။
တဿူ’ပရောဓံ ပရိသင်္ကမာနော၊
ပတာရယိ မူလဝဓာယ ဝိရော”တိ—

ပဉ္စမာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ ကုသလပ္ပသတ္တာတိ ကုသလေဟိ ပသတ္တာ။ ဃသတေတိ ခါဒတိ၊ ဝိနာသေတိတိ အတ္ထော။ ပတာရယိတိ ပတရတိ ဝါယမတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘိက္ခဝေ ယော ဝဗ္ဗမာနော အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ နာသေတိ၊ တဿ ဝုဗ္ဗိ ပဏ္ဍိတေဟိ န ပသတ္တာ၊ တဿ ပန အပ္ပန္နရဿ ဝါ ဗာဟိရဿ ဝါ ပရိဿယသံ “ဣတော မေ ဥပရောဓော ဘဝိဿတိ”တိ ဧဝံ ဥပရောဓံ ဝိနာသံ ပရိသင်္ကမာနော ဝိရော ဣဏသမ္ပန္နော မူလဝဓာယ ပရက္ကမတိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံ သူ။ တဒါ သုဝဏ္ဏဟံသော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ပလာသဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဝဏ္ဏာရောဟဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃-အဗ္ဗေဒ

၁-ဒီဃီတိကောသလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၁)

ဧဝံဘူတဿ တေ ရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသမ္ပကေ ဘဏ္ဍနကာရကေ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တေသဗြူ ဇေတဝနံ အာဂန္တော ခမာပနကာလေ သတ္တာ တေ အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခဝေ တုမေ မယံ ဩရသာ မုခတော ဇာတာ ပုတ္တာ နာမ၊ ပုတ္တေဟိ စ ပိတရာ ဒိန္နံ ဩဝါဒံ ဘိန္နိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ တုမေ ပန မမ ဩဝါဒံ န ကရိတ္ထ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အတ္တနော မာတာပိတရော ဃာတေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဌိတစောရေပိ အရညေ ဟတ္ထပထံ” အာဂတေ မာတာပိတူဟိ ဒိန္နံ ဩဝါဒံ န ဘိန္နိဿာမာတိ န မာရယိံ သူ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

ဣမသ္မိံ ပန ဇာတကေ ဒွေပိ ဝတ္ထုနိ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓကေ^၂ ပိတ္တာရတော အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။ သော ပန ဒီဃာဝုကုမာရော အရညေ အတ္တနော အင်္ဂေ နိပန္နံ ဗာရာဏသိရာဇာနံ စူဠာယ ဂဟေတွာ “ဣဒါနိ မယံ မာတာပိတု-ဃာတကံ စောရံ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ^၃ ကတွာ ဆိန္နိဿာမိ”တိ အသိံ ဥက္ခိပန္တော တသ္မိံ ခဏေ မာတာပိတူဟိ ဒိန္နံ ဩဝါဒံ သရိတွာ “ဇိဝိတံ စန္ဒေသပိ တေသံ ဩဝါဒံ န ဘိန္နိဿာမိ၊ ကေဝလံ ဣမံ တဇ္ဇေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၀။ “ဧဝံဘူတဿ တေ ရာဇ၊ အာဂတဿ ဝသေ မမ။
အတ္ထိ နု ကောစိ ပရိယာယော၊ ယော တံ ဒုက္ခာ ပမောစယေ”တိ။

၁-ဟတ္ထဂတံ (က) ၂-ဝိ ၃-၄၀၇-ပိဋေ။ သံဃဘေဒကဇာတကေ (သိ၊ ဣ)
၃-စုဒ္ဒသ ခဏ္ဍာနိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

တတ္ထ ဝသေ မမာတိ မမ ဝသံ အာဂတဿ။ ပရိယာယောတိ ကာရဏံ။

တတော ရာဇာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၁။ “ဧဝံဘူတဿ မေ တာတ၊ အာဂတဿ ဝသေ တဝ။

နတ္ထိ နော ကောစိ ပရိယာယော၊ ယော မံ ဒုက္ခာ ပမောစယေ”တိ။

တတ္ထ နောတိ နိပါတမတ္တံ၊ နတ္ထိ ကောစိ ပရိယာယော၊ ယော မံ ဧတသ္မာ ဒုက္ခာ ပမောစယေတိ အတ္ထော။

တတော ဗောဓိသတ္ထော အဝသေသဂါထာ အဘာသိ—

၁၁၂။ “နာညံ သုစရိတံ ရာဇ၊ နာညံ ရာဇ သုဘာသိတံ။

တာယတေ မရဏကာလေ၊ ဧဝမေဝိ’တရံ ဓနံ။

၁၁၃။ အက္ခောန္တိ မံ အဝဓိ မံ၊ အဇိနိ မံ အဟာသိ မေ။

ယေ စ တံ ဥပနယန္တိ၊ ဝေရံ တေသံ န သမ္ပတိ။

၁၁၄။ အက္ခောန္တိ မံ အဝဓိ မံ၊ အဇိနိ မံ အဟာသိ မေ။

ယေ စ တံ နုပနယန္တိ၊ ဝေရံ တေသုပသမ္ပတိ။

၁၁၅။ န ဟိ ဝေရေန ဝေရာနိ၊ သမ္ပန္တိမ ကုဒါစနံ။

အဝေရေန စ သမ္ပန္တိ၊ ဒေသ ဓမ္မော သနန္တနော”တိ။

တတ္ထ နာညံ သုစရိတန္တိ နာညံ သုစရိတာ၊ အယမေဝ ဝါပါဠော၊ ဌပေတွာ သုစရိတံ အညံ န ပဿာမိတိ အတ္ထော။ ဣဓ “သုစရိတ”န္တိပိ “သုဘာသိ-တ”န္တိပိ မာတာပိတူဟိ ဒိန္နံ ဩဝါဒံယေဝ သန္ဓာယာဟ။ ဧဝမေဝါတိ နိရတ္ထကမေဝ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—မဟာရာဇ အညတြ ဩဝါဒါနုသိဋ္ဌိ-သင်္ခါတာ သုစရိတသုဘာသိတာ မရဏကာလေ တာယိတုံ ရက္ခိတုံ သမတ္ထော နာမ အညော နတ္ထိ၊ ယံ ဧတံ ဣတရံ ဓနံ၊ တံ ဧဝမေဝ နိရတ္ထကမေဝ ဟောတိ၊ တွဉ္စိ ဣဒါနိ မယံ ကောဋီသတသဟဿမတ္တမ္ပိ ဓနံ ဒဒန္တော ဇီဝိတံ န လဘေယျာသိ၊ တသ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ “ဓနတော သုစရိတသုဘာသိတမေဝ ဥတ္တရိတရ”န္တိ။

သေသဂါထာသုပိ အယံ သင်္ခေပတ္ထော—မဟာရာဇ ယေ ပုရိသာ “အယံ မံ အက္ခောသိ၊ အယံ မံ ပဟရိ၊ အယံ မံ အဇိနိ၊ အယံ မမ သန္တကံ

အဟာသီ”တိ ဧဝံ ဝေရံ ဥပနယန္တိ ဗန္ဓိတွာ ဝိယ ဟဒယေ ဌပေန္တိ၊ တေသံ ဝေရံ န ဥပသမ္ပတိ။ ယေ စ ပနေတံ န ဥပနယန္တိ ဟဒယေ န ဌပေန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမ္ပတိ။ ဝေရာနိ ဟိ န ကဒါဏိ ဝေရေန သမ္ပန္တိ၊ အဝေရေနောပန သမ္ပန္တိ။ သေ ဓမ္မော သနန္တနောတိ ဧသော ပေါရာဏကော ဓမ္မော စိရကာလပ္ပဝတ္တော သဘာဝေါတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော “အဟံ မဟာရာဇ တယိ န ဒုဗ္ဘာမိ၊ တံ ပန မံ မာရေဟိ”တိ တဿ ဟတ္ထေ အသိံ ဌပေသိ။ ရာဇာပိ “နာဟံ တယိ ဒုဗ္ဘာမိ”တိ သပထံ ကတွာ တေန သဒ္ဓိံ နဂရံ ဂန္ဓာ တံ အမစ္စာနံ ဒသေတွာ “အယံ ဘဏေ ကောသလရညော ပုတ္တော ဒိဃာဝုကုမာရော နာမ၊ ဣမိနာ မယံ ဇိဝိတံ ဒိန္နံ၊ န လတ္တာ ဣမံ ကိဉ္စိ ကာတု”န္တိ ဝတွာ အတ္တနော ဓိတရံ ဒတွာ ပိတု သန္တကေ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဥဘောပိ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ရဇ္ဇံ ကာရေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ၊ ဒိဃာဝုကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒိဃိတိကောသလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-မိဂပေါတကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၂)

အဂါရာ ပစ္စုပေတဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မဟလ္လကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရေကံ ဒါရကံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သာမဏေရော တံ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ အပရဘာဂေ အဖာသုကေန ကာလမကာသိ။ တဿ ကာလကိရိယာယ မဟလ္လကော သောကာဘိဘူတော မဟန္တေန သဒ္ဓေန ပရိဒေဝန္တော ဝိစရိ။ ဘိက္ခု သညာပေတုံ အသတ္တောန္တာ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော နာမ မဟလ္လကော သာမဏေရဿ ကာလကိရိယာယ ပရိဒေဝန္တော ဝိစရတိ၊ မရဏဿတိဘာဝနာယ ပရိဗာဟိရော ဧသော ဘဝိဿတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ တေသ္မိံ မတေ ပရိဒေဝန္တော ဝိစရိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သက္ကတ္တံ ကာရေသိ။ တဒါ ဧကော ကာသိရဋ္ဌဝါသီ ပြာဟ္မဏော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဖလာဖလေဟိ ယာပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ အရညေ ဧကံ မတမာတိကံ မိဂပေါတကံ ဒိသ္မာ အဿမံ အာနေတွာ ဂေါစရံ ဒတွာ ပေါသေသိ။ မိဂပေါတကော ဝဗုန္တော အဘိရူပေါ အဟောသိ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော။ တာပသော တံ အတ္တနော ပုတ္တကံ ကတွာ ပရိဟရတိ။ ဧကဒိဝသံ မိဂပေါတကော ဗဟံ တိဏံ ခါဒိတွာ အဇီရကေန ကာလမကာသိ။ တာပသော “ပုတ္တော မေ မတော”တိ ပရိဒေဝန္တော ဝိစရတိ။ တဒါ သက္ကော ဒေဝရာဇာ လောကံ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တော တံ တာပသံ ဒိသ္မာ “သံဝေဇေဿာမိ န”န္တိ အာဂန္တော အာကာသေ ဌိတော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၆။ “အဂါရာ ပစ္စုပေတဿ၊ အနဂါရဿ တေ သတော။
သမဏဿ န တံ သာဓု၊ ယံ ပေတ’မနုသောစသိ”တိ။

တံ သုတွာ တာပသော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၇။ “သံဝါသေန ဟဝေ သက္က၊ မနုဿဿ မိဂဿ ဝါ။
ဟဒယေ ဇာယတေ ပေမံ၊ န တံ သက္ကာ အသောစိတု”န္တိ။

တတ္ထ န တံ သက္ကာတိ တံ မနုဿံ ဝါ တိရစ္ဆာနံ ဝါ န သက္ကာ အသော-
စိတုံ၊ သောစာမိယေဝါဟန္တိ။

တတော သက္ကော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၁၈။ “မတံ မရိဿံ ရောဒန္တိ၊ ယေ ရုဒန္တိ လပန္တိ စ။
တဿွာ တံ ဣသိ မာ ရောဒိ၊ ရောဒိတံ မောဃ’မာဟု သန္တော။

၁၁၉။ ရောဒိတေန ဟဝေ ပြဟ္မေ၊ မတော ပေတော သမုဋ္ဌဟေ။
သဗ္ဗေ သင်္ဂမ္မ ရောဒါမ၊ အညမညဿ ဉ္ဇတကေ”တိ။

တတ္ထ မရိဿန္တိ ယော ဣဒါနိ မရိဿတိ၊ တံ။ လပန္တိ စာတိ ဝိလပန္တိ စ။
ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယေ လောကေ မတဉ္စ မရိဿန္တဉ္စ ရောဒန္တိ၊ တေ ရုဒန္တိ
စေဝ ဝိလပန္တိ စ၊ တေသံ အဿုပစ္စိန္တေန ဒိဝသော^၁ နာမ နတ္ထိ။ ကိံ ကာရဏာ?
သဒါပိ မတာနဉ္စ မရိဿန္တာနဉ္စ အတ္ထိတာယ။ တဿွာ တံ ဣသိ မာ ရောဒိ။

၁-အဿု ပစ္စိန္တ ဒိဝသော (ဣ)၊ အဿု ပရိစ္စိန္တ ဒိဝသော (က)

ကိုကာရဏာ? ရောဒိတံ မောဃ'မာဟု သန္တောတိ၊ ဗုဒ္ဓါဒယော ပန ပဏ္ဍိတာ
ရောဒိတံ “မောဃ”န္တိ ဝဒန္တိ။ မတော ပေတောတိ ယော ဒေ မတော
ပေတောတိ ဝုစ္စတိ၊ ယဒိ သော ရောဒိတေန သမုဋ္ဌဟေယျ၊ ဧဝံ သန္တေ ကိ
နိက္ကမ္မာ^၁ အစ္စာမ၊ သဗ္ဗေဝ သမာဂမ္မ အညမညဿ ဣတကေ ရောဒါမ။ ယသ္မာ
ပန တေ ရောဒိတကာရဏာ န ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ တသ္မာ ရောဒိတဿ မောဃဘာဝံ
သာဓေတိ။

ဧဝံ သက္ကဿ ကထေန္တဿ တာပသော “နိရတ္ထကံ ရောဒိတ”န္တိ သလ္လက္ခေတွာ
သက္ကဿ ထုတိ^၂ ကရောန္တော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

- ၁၂၀။ “အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တိ၊ ဃတသိတ္တံဝ ပါဝကံ။
ဝါရိနာ ဝိယ ဩသိဉ္စ၊ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာပယေ ဒရံ။
- ၁၂၁။ အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ၊ ယ'မာသိ ဟဒယသိတံ။
ယော မေ သောကပရေတဿ၊ ပုတ္တသောကံ အပါနုဒိ။
- ၁၂၂။ သောဟံ အဗ္ဗုဋ္ဌသလ္လောသ္မိ၊ ဝိတသောကော အနာဝိလော။
န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတွာန ဝါသဝါ”တိ။

တတ္ထ ယ'မာသိတိ ယံ မေ အာသိ။ ဟဒယသိတန္တိ ဟဒယေ နိသိတံ။ အပါ-
နုဒိတိ နိဟရိ။ သက္ကော တာပသဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
တာပသော မဟလ္လကော အဟောသိ၊ မိဂေါ သာမဏေရော၊ သက္ကော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မိဂပေါတကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-မူသိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၃)

ကုဟိ^၃ ဂတာ ကတ္ထ ဂတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
အဇာတသတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ထုသဇာတကေ၊ ဝိတ္တာ-
ရိတမေဝ။ ဣဓာပိ သတ္တာ တထေဝ ရာဇာနံ သကိ^၄ ပုတ္တေန သဒ္ဓိ^၅ ကိဋ္ဌမာနံ
သကိ^၆ ဓမ္မံ သုဏန္တိ ဒိသ္မာ “တံ နိဿာယ ရညော ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ

၁-နိက္ကမ္မ (ဣ)၊ နိက္ခမ္မ (က) ၂-ဒု ၅-၁၁၂-ပိဋ္ဌေ။

ဥတွာ “မဟာရာဇ ပေါရာဏကရာဇာနော အာသင်္ကိတဗ္ဗံ အာသင်္ကိတွာ အတ္တနော ပုတ္တံ ‘အမှာကံ ရူမကာလေ’ ရဇ္ဇံ ကာရေတူ’တိ ဧကမန္တေ အကံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တက္ကသိလာယံ မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယော အဟောသိ။ တဿ သန္တိကေ ဗာရာဏသိရညော ပုတ္တော ယဝကုမာရော နာမ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ အနုယောဂံ ဒတွာ ဂန္တုကာမော တံ အာပုတ္တိ။ အာစရိယော “ပုတ္တံ နိဿာယ တဿ အန္တရာယော ဘဝိဿတိ”တိ အင်္ဂ-ဝိဇ္ဇာဝသေန ဥတွာ “ဧတမဿ ဟရိဿာမီ”တိ ဧကံ ဥပမံ ဥပစာရေတုံ အာရတိ။ တဒါ ပနဿ ဧကော အသော အဟောသိ၊ တဿ ပါဒေ ဝဏော ဥဋ္ဌဟိ၊ တံ ဝဏာနုရက္ခဏတ္ထံ ဂေဟေယေဝ ကရိံသု။ တဿာဝိဒူရေ ဧကော ဥဒပါနော အတ္ထိ။ အထေကာ မူသိကာ ဂေဟာ နိက္ခမိတွာ အဿဿ ပါဒေ ဝဏံ ခါဒတိ၊ အသော ဝါရေတုံ န သက္ကောတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဝေဒနံ အမိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော မူသိကံ ခါဒိတုံ အာဂတံ ပါဒေန ပဟရိတွာ မာရေတွာ ဥဒပါနေပါတေသိ။ အဿဂေါပကာ မူသိကံ အပဿန္တာ “အညေသု ဒိဝသေသု မူသိကာ အာဂန္တာ ဝဏံ ခါဒတိ၊ ဣဒါနိ န ပညာယတိ၊ ကဟံ န ခေါ ဂတာ”တိ ဝဒိံသု။

ဗောဓိသတ္တော တံ ကာရဏံ ပစ္စက္ခံ ကတွာ “အညေ အဇာနန္တာ ‘ကဟံ မူသိကာ ဂတာ’တိ ဝဒန္တိ၊ မူသိကာယ ပန မာရေတွာ ဥဒပါနေ ဒိတ္တဘာဝံ အဟမေဝ ဇာနာမီ”တိ ဣဒမေဝ ကာရဏံ ဥပမံ ကတွာ ပဌမံ ဂါထံ ဗန္ဓိတွာ ရာဇကုမာရဿ အဒါသိ။ သော အပရံ ဥပမံ ဥပစာရေန္တော တမေဝ အဿံ ပရုဠဝဏံ နိက္ခမိတွာ ဧကံ ယဝဝတ္ထု ဂန္တော “ယဝံ ခါဒိဿာမီ”တိ ဝတိစ္ဆိဒ္ဓေန မုခံ ပဝေသေန္တံ ဒိဿွာ တမေဝ ကာရဏံ ဥပမံ ကတွာ ဒုတိယံ ဂါထံ ဗန္ဓိတွာ တဿ အဒါသိ။ တတိယဂါထံ ပန အတ္တနော ပညာ-ဗလေနေဝ ဗန္ဓိတွာ တမ္ပိ တဿ ဒတွာ “တာတ တံ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ သာယံ နှာနပေါက္ခရဏိံ ဂစ္ဆန္တော ယာဝ ဓုရသောပါနာ ပဌမံ ဂါထံ သဇ္ဈာယန္တော ဂစ္ဆေယျာသိ၊ တဝ နိဝသနပါသာဒံ ပဝိသန္တော ယာဝ သောပါနပါဒမူလာ ဒုတိယံ ဂါထံ သဇ္ဈာယန္တော ဂစ္ဆေယျာသိ၊ တတော ယာဝ သောပါနမတ္ထကာ တတိယံ ဂါထံ သဇ္ဈာယန္တော ဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ဝတွာ ပေသေသိ။

သော ကုမာရော ဂန္ဓာ ဥပရာဇာ ဟုတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ တဿေကော ပုတ္တော ဇာယိ။ သော သောဠာသဝဿကာလေ ရဇ္ဇလောဘေန “ပိတရံ မာရေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဥပဋ္ဌာကေ အာဟ “မယံ ပိတာ တရုဏော၊ အဟံ ဧတဿ ဝုမကာလံ ဩလောကေန္တော မဟလ္လကော ဘဝိဿာမိ ဇရာဇိဏ္ဏော၊ တာဒိသေ ကာလေ လဒ္ဓေနပိ ရဇ္ဇေန ကော အတ္ထော”တိ။ တေ အာဟံသု “ဒေဝ န သက္ကာ ပစ္စန္ဓံ ဂန္ဓာ စောရတ္တံ ကာတုံ၊ တဝ ပိတရံ ကေနစိ ဥပါယေန မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှာ”တိ။ သော “သာရူ”တိ အန္တောနိဝေသနေ ရညော သာယံ နှာနပေါက္ခရဏီသမိပံ ဂန္ဓာ “ဧတ္ထ နံ မာရေဿာမိ”တိ ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ သာယံ မူသိကံ နာမ ဒါသိ “ဂန္ဓာ ပေါက္ခရဏီပိဋ္ဌိံ သောစေတွာ ဧဟိ၊ နှာယိဿာမိ”တိ ပေသေသိ။ သာ ဂန္ဓာ ပေါက္ခရဏီပိဋ္ဌိံ သောစေန္တိ ကုမာရံ ပဿိ။ ကုမာရော အတ္တနော ကမ္မဿ ပါကဋ္ဌဘာဝဘယေန တံ ဒွိဓာ ဆိန္ဒိတွာ ပေါက္ခရဏီယံ ပါတေသိ။ ရာဇာ နှာယိတုံ အဂမာသိ။ သေသဇနော “အဇ္ဇောပိ မူသိကာ ဒါသိ န ပုနာဂစ္ဆတိ၊ ကုဟိံ ဂတာ ကတ္ထ ဂတာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ—

၁၂၃။ “ကုဟိံ ဂတာ ကတ္ထ ဂတာ၊ ဣတိ လာလပ္ပတိ ဇနော။
 အဟမေဝေ’ကော ဇာနာမိ၊ ဥဒပါနေ မူသိကာ ဟတာ”တိ—
 ပဌမံ ဂါထံ ဘဏန္တော ပေါက္ခရဏီတိရံ အဂမာသိ။

တတ္ထ ကုဟိံ ဂတာ ကတ္ထ ဂတာတိ အညမညဝေဝစနာနိ။ ဣတိ လာလပ္ပ-
 တိတိ ဧဝံ ဝိပ္ပလပတိ။ ဣတိ အယံ ဂါထာ “အဇာနန္တော ဇနော မူသိကာ ဒါသိ
 ကုဟိံ ဂတာတိ ဝိပ္ပလပတိ၊ ရာဇကုမာရေန ဒွိဓာ ဆိန္ဒိတွာ မူသိကာယ
 ပေါက္ခရဏီယံ ပါတိတဘာဝံ အဟမေဝ ဧကော ဇာနာမိ”တိ ရညော
 အဇာနန္တဿေဝ ဣမမတ္ထံ ဒီပေတိ။

ကုမာရော “မယာ ကတကမ္ပံ မယံ ပိတရာ ဣတ”န္တိ ဘိတော ပလာ-
 ယိတွာ တမတ္ထံ ဥပဋ္ဌာကာနံ အာရောစေသိ။ တေ သတ္တဋ္ဌဒိဝသစ္စယေန ပုန တံ
 အာဟံသု “ဒေဝ သစေ ရာဇာ ဇာနေယျ၊ န တုဏှိ ဘဝေယျ၊ တက္ကဂါဟေန
 ပန တေန တံ ဝုတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ မာရေဟိ န”န္တိ။ သော ပုနေကဒိဝသံ
 ခဂ္ဂဟတ္ထော သောပါနပါဒမူလေ ဌတွာ ရညော အာဂမနကာလေ ဣတော
 စိတော စ ပဟရဏောကာသံ ဩလောကေသိ။ ရာဇာ—

၁၂၄။ “ယဇ္ဇေတံ ဣတိ စိတိ စ၊ ဂံတြိဘောဝ နိဝတ္တသိ။
 ဥဒပါနေ မူသိကံ ဟန္တာ၊ ယဝံ ဘက္ခေတုမိစ္ဆသိ”တိ—

ဒုတိယံ ဂါထံ သဇ္ဈာယန္တော အဂမာသိ။ အယမ္ဗိ ဂါထာ “ယသ္မာ တံ ဣတိ စိတိ စ ဣတော စိတော စ ပဟရဏောကာသံ ဩလောကေန္တော ဂဗြဘောဝ နိဝတ္တသိ၊ တသ္မာ တံ ဇာနာမိ ‘ပုရိမဒိဝသေ ပေါက္ခရဏိယံ မူသိကံ ဒါသိ’ ဟန္တာ အဇ္ဇ မံ ယဝရာဇာနံ ဘက္ခေတုံ မာရေတုံ ဣစ္ဆသိ’တိ” ရညော အဇာနန္တဿေဝ ဣမမတ္တံ ဒီပေတိ။

ကုမာရော “ဒိဋ္ဌောမိ ပိတရာ”တိ ဥတြုဿော ပလာယိ။ သော ပုန အဗုမာသမတ္တံ အတိက္ကမိတွာ “ရာဇာနံ ဒဗ္ဗိယာ ပဟရိတွာ မာရေဿာမိ”တိ ဧကံ ဒီဃဒဏှကံ ဒဗ္ဗိပဟရဏံ ဂဟေတွာ ဩလုမ္ဗိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ—

၁၂၅။ “ဒဟရော စာ’သိ ဒုဗ္ဗေဓ၊ ပဌမုပ္ပတ္တိကော သုသု။
ဒီဃဉ္စေတံ သမာသဇ္ဇ၊ န တေ ဒဿာမိ ဇိဝိတ”န္တိ—

တတိယံ ဂါထံ သဇ္ဈာယန္တော သောပါနပါဒမတ္တကံ အဘိရုဟိ။

တတ္ထ ပဌမုပ္ပတ္တိကောတိ’ပဌမဝယေန ဥပ္ပတ္တိတော ဥပေတော၊ ပဌမဝယေ ဌိတောတိ အတ္ထော။ သုသုတိ တရုဏော။ ဒီဃန္တိ ဒီဃဒဏှကံ ဒဗ္ဗိပဟရဏံ။ သမာသဇ္ဇာတိ’ ဂဟေတွာ၊ ဩလုမ္ဗိတွာ ဌိတောသိတိ အတ္ထော။ အယမ္ဗိ ဂါထာ “ဒုဗ္ဗေဓ အတ္တနော ဝယံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န လဘိဿသိ၊ န တေ ဒါနိ နိလ္လဇ္ဇဿ ဇိဝိတံ ဒဿာမိ၊ မာရေတွာ ခဏှာခဏှံ ဆိန္ဒိတွာ သူလေယေဝ အာဂုဏာပေဿာမိ”တိ ရညော အဇာနန္တဿေဝ ကုမာရံ သန္တဇ္ဇယမာနာ ဣမမတ္တံ ဒီပေတိ။

သော တံ ဒိဝသံ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တော “ဇိဝိတံ မေ ဒေဟိ ဒေဝါ”တိ ရညော ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ တံ တဇ္ဇေတွာ သင်္ခလိကာဟိ ဗန္ဓာပေတွာ ဗန္ဓနာဂါရေ ကာရေတွာ သေတစ္စတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ အလင်္ကတရာဇာသနေ နိသိဒိတွာ “အမှာကံ အာစရိယော ဒိသာပါမောက္ခော ပြာဟ္မဏော ဣမံ မယံ အန္တရာယံ ဒိသ္မာ ဣမာ တိဿံ ဂါထာ အဘာသိ”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၆။ “နန္တလိက္ခဘဝနေန၊ နာဂ်ပုတ္တပိနေန ဝါ။
ပုတ္တေန ဟိ ပတ္တယိတော၊ သိလောကေဟိ ပမောစိတော။

၁-ပဌမုပ္ပတ္တိကောတိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-သမာပဇ္ဇာတိ (သျာ၊ က)

၁၂၇။ သဗ္ဗံ သုတ'မဓိယေထ၊ ဟိနမုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမံ။
သဗ္ဗဿ အတ္ထံ ဇာနေယျ၊ န စ သဗ္ဗံ ပယောဇယေ။
ဟောတိ တာဒိသကော ကာလော၊ ယတ္ထ အတ္တာဝဟံ သုတ"န္တိ။

တတ္ထ နာန္တလိက္ခဘဝနေနာတိ အန္တလိက္ခဘဝနံ ဝုစ္စတိ ဒိဗ္ဗဝိမာနံ၊ အဟံ အဇ္ဇ အန္တလိက္ခဘဝနမ္ပိ န အာရုဠော၊ တသ္မာ အန္တလိက္ခဘဝနေနာပိ အဇ္ဇ မရဏတော န ပမောစိတောမ္ပိ။ နာဂ်ပုတ္တပိနေန ဝါတိ^၁ အဂ်သရိက္ခကေန ဝါ ပုတ္တပိနေနပိ^၂ န ပမောစိတော။ ပုတ္တေန ဟိ ပုတ္တယိတောတိ အဟံ ပန အတ္တနော ပုတ္တေနော အဇ္ဇ မာရေတုံ ပတ္ထိတော။ သီလောကေဟိ ပမောစိတောတိ သောဟံ အာစရိယေန ဗန္ဓိတွာ ဒိန္နာဟိ ဂါထာဟိ ပမောစိတော။

သုတန္တိ ပရိယတ္တိံ။ အဓိယေထာတိ ဂဏှေယျ သိက္ခေယျ။ ဟိနမုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမန္တိ ဟိနံ ဝါ ဟောတု ဥတ္တမံ ဝါ မဇ္ဈိမံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ အဓိယိတဗ္ဗမေဝါတိ ဒီပေတိ။ န စ သဗ္ဗံ ပယောဇယေတိ ဟိနံ မန္တံ ဝါ သိပ္ပံ ဝါ မဇ္ဈိမံ ဝါ န ပယောဇယေ၊ ဥတ္တမမေဝ ပယောဇယေယျာတိ အတ္ထော။ ယတ္ထ အတ္တာဝဟံ သုတန္တိ ယသ္မိံ ကာလေ မဟောသပေဏှိတဿ ကုမ္ဘကာရကမ္ဘကရဏံ ဝိယ ယံကိန္တိ သိက္ခိတသိပ္ပံ အတ္တာဝဟံ ဟောတိ၊ တာဒိသောပိ ကာလော ဟောတိယေဝါတိ အတ္ထော။ အပရဘာဂေ ရညော အစ္စယေန ကုမာရော ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မူသိကဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-စူဠဓနုဂ္ဂဟဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၄)

သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တေန ဘိက္ခုနာ “ပုရာဏဒုတိယိကာ မံ ဘန္တေ ဥက္ကဏ္ဍာပေတိ”တိ ဝုတ္တေ သတ္တာ “သော ဘိက္ခု ဣတ္ထိ န ဣဒါနေဝ တုယံ အနတ္ထကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ တေ ဧတံ နိဿာယ အသိနာ သိသံ သိန္တ”န္တိ ဝတ္တာ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

၁-နာဂ်ပုတ္တသိရေန ဝါတိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ပုတ္တေနပိ (သိ၊ သျာ)

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သက္ကတ္တံ ကာရေသိ။ တဒါ ဧကော ဗာရာဏသိဝါသိ ပြာဟ္မဏမာဏဝေါ တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဓနုကမ္မေ နိပ္ပတ္တိံ ပတ္တော စူဠဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတော နာမ အဟောသိ။ အထဿ အာစရိယော “အယံ မယာ သဒိသံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏိ”တိ အတ္တနော ဝိတရံ အဒါသိ။ သော တံ ဂဟေတွာ “ဗာရာဏသိံ ဂမိဿာမိ”တိ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကော ဝါရဏော ဧကံ ပဒေသံ သုညမကာသိ၊ တံ ဌာနံ အဘိရုဟိတုံ န ကောစိ ဥဿဟိ။ စူဠဓနုဂ္ဂဟ- ပဏ္ဍိတော မနုဿာနံ ဝါရေန္တာနညေဝ ဘရိယံ ဂဟေတွာ အဋ္ဌဝိမုခံ အဘိရုဟိ။ အထဿ အဋ္ဌဝိမဇ္ဈေ ဝါရဏော ဥဋ္ဌဟိ၊ သော တံ ကုမ္ဘေ သရေန ဝိဇ္ဈိ။ သရော ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ပစ္ဆာဘာဂေန နိက္ခမိ။ ဝါရဏော တတ္ထေဝ ပတိ၊ ဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတော တံ ဌာနံ ခေမံ ကတွာ ပုရတော အညံ အဋ္ဌဝိံ ပါပုဏိ။ တတ္ထာပိ ပညာသ စောရာ မဂ္ဂံ ဟနန္တိ။ တမ္ပိ သော မနုဿေဟိ ဝါရိယမာနော အဘိရုယု တေသံ စောရာနံ မိဂေ ဝဓိတွာ မဂ္ဂသမိပေ မံသံ ပစိတွာ ခါဒန္တာနံ ဌိတဋ္ဌာနံ ပါပုဏိ။

တဒါ တံ စောရာ အလင်္ကတပဋိယတ္တာယ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “ဂဏိဿာမ န”န္တိ ဥဿာဟံ ကရိံ သု။ စောရဇေဋ္ဌကော ပုရိသလက္ခဏ- ကုသလော၊ သော တံ ဩလောကေတွာဝ “ဥတ္တမပုရိသော အယ”န္တိ ဥတွာ ဧကဿပိ ဥဋ္ဌဟိတုံ နာဒါသိ။ ဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတော “ဂစ္ဆ ‘အမှာကမ္ပိ ဧကံ မံသသူလံ ဒေထာ’တိ ဝတွာ မံသံ အာဟရာ”တိ တေသံ သန္တိကံ ဘရိယံ ပေသေသိ။ သာ ဂန္တာ “ဧကံ ကိရ မံသသူလံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ စောရဇေဋ္ဌကော “အနဇ္ဈေါ ပုရိသော”တိ မံသသူလံ ဒါပေသိ။ စောရာ “အမှေဟိ ကိရ ပက္ကံ ခါဒိတ”န္တိ အပက္ကမံသသူလံ အဒံသု။ ဓနုဂ္ဂဟော အတ္တာနံ သမ္ဘဝေတွာ “မယံ အပက္ကမံသသူလံ ဒဒန္တိ”တိ စောရာနံ ကုဇ္ဈိ။ စောရာ “ကိံ အယမေဝေကော ပုရိသော၊ မယံ ဣတ္ထိယော”တိ ကုဇ္ဈိတွာ ဥဋ္ဌဟိံ သု။ ဓနုဂ္ဂဟော ဧကေနပညာသ ဇနေ ဧကေနပညာသ- ကဏ္ဍေဟိ ဝိဇ္ဈိတွာ ပါတေသိ။ စောရဇေဋ္ဌကံ ဝိဇ္ဈိတုံ ကဏ္ဍံ နာဟောသိ။ တဿ ကိရ ကဏ္ဍနာဋိယံ သမပဏ္ဍာသယေဝ ကဏ္ဍာနိ။ တေသု ဧကေန ဝါရဏံ ဝိဇ္ဈိ။ ဧကေနပညာသကဏ္ဍေဟိ စောရေ ဝိဇ္ဈိတွာ စောရဇေဋ္ဌကံ ပါတေတွာ တဿ ဥရေ နိသိန္ဓော “သိသမဿ ဆိန္ဒုဿာမိ”တိ ဘရိယာယ ဟတ္ထတော အသိံ အာဟရာပေသိ။ သာ တင်္ဂဏညေဝ စောရဇေဋ္ဌကေ လောဘံ ကတွာ စောရဿ ဟတ္ထေ ထရံ၊ သာမိကဿ ဟတ္ထေ

ဓာရံ ဌပေသိ။ စောရော ထရဒဏ္ဍံ ပရာမသိတွာ အသိ နိဟရိတွာ ဓနုဂ္ဂဟဿ သိသံ ဆိန္ဒိ။

သော တံ ဃာတေတွာ ဣတ္ထိ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော ဇာတိဂေါတ္တံ ပုစ္ဆိ။ သာ “တက္ကသိလာယံ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယဿ ဝိတာမ္ပိ”တိ အာဟ။ ကထံ တံ ဣမိနာ လဒ္ဓါတိ။ မယံ ဝိတာ “အယံ မယာ သဒိသံ ကတွာ သိပ္ပံ သိက္ခိ”တိ တုသိတွာ ဣမဿ မံ အဒါသိ၊ သာဟံ တယိ သိနေဟံ ကတွာ အတ္တနော ကုလဒတ္တိယံ သာမိကံ မာရာပေသိန္တိ။ စောရဇေဋ္ဌကော “ကုလဒတ္တိယံ တာဝေသာ သာမိကံ မာရေသိ၊ အညံ ပနေကံ ဒိသွာ မမ္ပိ ဧဝမေဝံ ကရိဿတိ၊ ဣမံ ဆဇ္ဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကံ ကုန္ဒဒိ ဥတ္တာနတလံ တင်္ဂဏောဒကပူရံ ဒိသွာ “ဘဒ္ဒေ ဣမိဿံ နဒိယံ သုသုမာရာ ကက္ခဋ္ဌာ၊ ကိံ ကရောမာ”တိ အာဟ။ သာမိ သဗ္ဗံ အာဘရဏဘဏ္ဍံ မမ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ ပရတီရံ နေတွာ ပုန အာဂန္တော မံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာတိ။ သော “သာရူ”တိ သဗ္ဗံ အာဘရဏဘဏ္ဍံ အာဒါယ နဒိ ဩတရိတွာ တရန္တောဝိယ ပရတီရံ ပတွာ တံ ဆဇ္ဇေတွာ ပါယာသိ။ သာ တံ ဒိသွာ “သာမိ ကိံ မံ ဆဇ္ဇေတွာ ဝိယ ဂစ္ဆသိ၊ ကသ္မာ ဧဝံ ကရောသိ၊ ဧဟိ မမ္ပိ အာဒါယ ဂစ္ဆာ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၀။ “သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍံ သမာဒါယ၊ ပါရံ တိဏ္ဍောသိ မြာဟ္မဏ။
ပစ္စာဂစ္ဆ လဟုံ ဒိပ္ပံ၊ မမ္ပိ တာရေဟိ ဒါနိတော”တိ။

တတ္ထ လဟုံ ဒိပ္ပန္တိ လဟုံ ပစ္စာဂစ္ဆ၊ ဒိပ္ပံ မမ္ပိ တာရေဟိ ဒါနိ ဣတောတိ အတ္ထော။

စောရော တံ သုတွာ ပရတီရေ ဌိတောယေဝ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၂၉။ “အသန္တုတံ မံ စိရသန္တုတေန၊
နိမိနိ ဘောတိ အဓုဝံ ဓုဝေန။
မယာပိ ဘောတိ နိမိနေယျ အညံ၊
ဣတော အဟံ ဒူရတရံ ဂမိဿ”န္တိ။

သာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထာယေဝ။

စောရော ပန “ဣတော အဟံ ဒူရတရံ ဂမိဿံ၊ တိဋ္ဌ တွ”န္တိ ဝတွာ တဿာ ဝိရဝန္တိယာဝ အာဘရဏဘဏ္ဍိကံ အာဒါယ ပလာတော။ တတော

သာ ဗာလာ အတြိစ္ဆတာယ ဝေရူပံ ဗျသနံ ပတ္တာ အနာထာ ဟုတွာ အဝိဒူရေ ဧကံ ဇဠဂလာဂုမ္ဘံ ဥပဂန္တာ ရောဒမာနာ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ လောကံ ဩလောကေန္တောတံ အတြိစ္ဆတာဟတံ သာမိ- ကံာ စ ဇာရာံ စ ပရိဟိနံ ရောဒမာနံ ဒိသ္မာ “ဧတံ နိဂ္ဂဏိတွာ လဇ္ဇာပေတွာ အာဂမိဿာမိ”တိ မာတလိဉ္စ ပဉ္စသိခဉ္စ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္တာ နဒီတိရေ ဌတွာ “မာတလိ တံ မစ္ဆော ဘဝ၊ ပဉ္စသိခ တံ သကုဏော ဘဝ၊ အဟံ ပန သိင်္ဂါလော ဟုတွာ မုခေန မံသပိဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဧတိဿာ သမ္ပုခဌာနံ ဂမိဿာမိ၊ တံ မယိ တတ္ထ ဂတေ ဥဒကတော ဥလ္လဗ္ဗိတွာ မမ ပုရတော ပတ၊ အထာဟံ မုခေန ဂဟိတမံသပိဏ္ဍံ ဆဇေတွာ မစ္ဆံ ဂဟေတုံ ပက္ခန္ဓိဿာမိ၊ တသ္မိံ ခဏေ တံ ပဉ္စသိခ တံ မံသပိဏ္ဍံ ဂဟေတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတ၊ တံ မာတလိ ဥဒကေ ပတာ”တိ အာဏာပေသိ။ “သာရ ဒေဝါ”တိ မာတလိ မစ္ဆော အဟောသိ၊ ပဉ္စသိခေါ သကုဏော အဟောသိ။ သက္ကော သိင်္ဂါလော ဟုတွာ မံသပိဏ္ဍံ မုခေနာဒါယ တဿာ သမ္ပုခဌာနံ အဂမာသိ။ မစ္ဆော ဥဒကာ ဥပ္ပတိတွာ သိင်္ဂါလဿ ပုရတော ပတိ။ သော မုခေန ဂဟိတမံသ- ပိဏ္ဍံ ဆဇေတွာ မစ္ဆဿတ္တာယ ပက္ခန္ဓိ။ မစ္ဆော ဥပ္ပတိတွာ ဥဒကေ ပတိ၊ သကုဏော မံသပိဏ္ဍံ ဂဟေတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိ၊ သိင်္ဂါလော ဥဘောပိ အလဘိတွာ ဇဠဂလာဂုမ္ဘံ ဩလောကေန္တော ဒုမ္ပုခေါ နိသီဒိ။ သာ တံ ဒိသ္မာ “အယံ အတြိစ္ဆတာဟတော နေဝ မံသံ၊ န မစ္ဆံ လဘိ”တိ ကုဋံ ဘိန္ဒန္တိ ဝိယ မဟာဟသိတံ ဟသိ။ တံ သုတွာ သိင်္ဂါလော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၀။ “ကာ’ယံ ဇဠဂလာဂုမ္မေ၊ ကရောတိ အဟုဟာသိယံ။
 နယီဓ နစ္စဂိတံ ဝါ၊ တာဠံ ဝါ သုသမာဟိတံ။
 အနမှိကာလေ သုသောဏိ၊ ကိန္ဒု ဇဠံသိ သောဘနေ”တိ။

တတ္ထ ကာ’ယန္တိ ကာ အယံ။ ဇဠဂလာဂုမ္မေတိ ကမ္မောဇိဂုမ္မေ။ အဟု- ဟာသိယန္တိ ဒန္တဝိဒံသကံ မဟာဟသိတံ ဂုစ္စတိ၊ တံ ကာ သော ဧတသ္မိံ ဂုမ္မေ ကရောတိတိ ပုစ္ဆတိ။ နယီဓ နစ္စဂိတံ ဝါတိ? ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကဿစိ နစ္စန္တဿ နစ္စံ ဝါ ဂါယန္တဿ ဂိတံ ဝါ ဟတ္ထေ သုသမာဟိတေ ကတွာ ဝါဒေန္တဿ သုသမာဟိတံ ဟတ္ထတာလံ ဝါ နတ္ထိ၊ ကံ’ ဒိသ္မာ တံ ဟသေယျာသိတိ ဒိပေတိ။ အနမှိကာလေတိ ရောဒနကာလေ။ သုသောဏိတိ သုန္ဒရသောဏိ။ ကိန္ဒု

၁-စောရာ (သိ၊ သျာ) ၂-ဇဠဂဏိဂုမ္မေတိ ဂုမ္မောပဂုမ္မေ(သျာ)၊ ဇဠဂဏဂုမ္မေတိ ဒဗ္ဗဂုမ္မေ(က)
 ၃-နစ္စံဝါ ဂိတံ ဝါတိ(သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၄-ယံ (သိ၊ ဣ)

ဇန္တုသီတိ ကေန ကာရဏေန တံ ရောဒိတုံ ယုတ္တကာလေ အရောဒမာနာဝ မဟာဟသိတံ ဟဿသိ။ သောဘနေတိ တံ ပသံသန္တော အာလပတိ။

တံ သုတွာ သာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၃၁။ “သိင်္ဂါလ ဗာလ ဒုမ္မေမ၊ အပ္ပပညောသိ ဇမ္ဗုက။
ဇိနော မစ္ဆန္တ ပေသိန္တ၊ ကပဏော ဝိယ ဈာယသိ”တိ။

တတ္ထ ဇိနောတိ ဇာနိပ္ပတ္တော^၁ ဟုတွာ။ ပေသိန္တိ မံသပေသိ။ ကပဏော ဝိယ ဈာယသိတိ သဟဿဘဏ္ဍိကံ ပရာဇိတော ကပဏော ဝိယ ဈာယသိ သောစသိ စိန္တေသိ။

တတော သိင်္ဂါလော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၂။ “သုဒဿံ ဝဇ္ဇမညေသံ၊ အတ္တနော ပန ဒုဒ္ဒဿံ။
ဇိနာ ပတိန္တ ဇာရန္တ၊ မညေ တုညေဝ^၂ ဈာယသိ”တိ။

တတ္ထ တုညေဝ ဈာယသိတိ ပါပဓမ္မေ ဒုဿီလေ အဟံ တာဝ မမ ဂေါစရံ န လဘိဿာမိ၊ တံ ပန အတြိစ္ဆတာယ ဟတာ တံမုဟုတ္တဒိဋ္ဌကေ စောရေ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ တဉ္စ ဇာရံ ကုလဒတ္တိကဉ္စ ပတိံ ဇိနာ၊ မံ ဥပါဒါယ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန ကပဏတရာ ဟုတွာ ဈာယသိ ရောဒသိ ပရိဒေဝသီတိ လဇ္ဇာပေတွာ ဝိပ္ပကာရံ ပါပေန္တော မဟာသတ္တော ဧဝမာဟ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဂါထမာဟ—

၁၃၃။ “ဧဝမေတံ မိဂရာဇ၊ ယထာ ဘာသသိ ဇမ္ဗုက။
သာ နူနာဟံ ဣတော ဂန္တော၊ ဘတ္တု ဟေသံ ဝသာနုဂါ”တိ။

တတ္ထ နူနာတိ ဧကံသတ္တေ နိပါတော။ သာ အဟံ ဣတော ဂန္တော ပုန အညံ ဘတ္တာရံ လဘိတွာ ဧကံသေနေဝ တဿ ဘတ္တု ဝသာနုဂါ ဝသဝတ္တိနိ ဘဝိဿာမိတိ။

အထဿာ အနာစာရာယ ဒုဿီလာယ ဝစနံ သုတွာ သတ္တော ဒေဝရာဇာ ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၃၄။ “ယော ဟရေ မတ္တိကံ ထာလံ၊ ကံသထာလမ္ပိ သော ဟရေ။
ကတံယေဝ တယာ ပါပံ၊ ပုနပေဝံ ကရိဿသိ”တိ။

၁-ဇိနပ္ပတ္တော (က) ၂-မမ္ပိ တုညေဝ (သီ၊ သျာ)၊ တုမ္ပိ မညေဝ (ဣ)
ဇာတက-ဋ္ဌ ၃-၁၄

တသံတ္ထော—အနာစာရေ ကိံ ကထေသိ၊ ယော မတ္တိကံ ထာလံ ဟရတိ၊ သုဝဏ္ဏထာလရဇတထာလာဒိပ္ပဘေဒံ ကံသထာလမ္ပိ သော ဟရတေဝ၊ ဣဒဗ္ဗ တယာ ပါပံ ကတမေဝ၊ န သက္ကာ တဝ သဒ္ဓါတုံ၊ သာ တံ ပုနပိ ဧဝံ ကရိဿသိယေဝါတိ။ ဧဝံ သော တံ လဇ္ဇာပေတွာ ဝိပ္ပကာရံ ပါပေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဓနုဂ္ဂဟော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အဟောသိ၊ သာ ဣတ္ထိ ပုရာဏ-ဒုတိယိကာ၊ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

စူဠဓနုဂ္ဂဟဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ကပေါတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၅)

ဣဒါနိ ခေါဒ္ဓိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ လောလဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ လောလဝတ္ထု အနေကသော ဝိတ္တာရိတမေဝ။ တံ ပန သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု လောလော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “န ခေါ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ လောလောသိ၊ လောလတာယ ပန ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပါရာဝတယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိနော မဟာနသေ နိဋ္ဌပစ္စိယံ ဝသတိ။ အထေကော ကာကော မစ္ဆမံသလုဒ္ဓေါ တေန သဒ္ဓိံ မေတ္ထိံ ကတွာ တတ္ထေဝ ဝသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဗဟုံ မစ္ဆမံသံ ဒိသ္မာ “ဣမံ ခါဒိဿာမီ”တိ နိတ္ထုနန္တော၊ နိဋ္ဌပစ္စိယံယေဝ နိပဇ္ဇိတွာ ပါရာဝတေန “ဟေ သမ္မ ဂေါစရာယ ဂမိဿာမာ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ “အဇီရကေန နိပန္နောမ္ပိ၊ ဂစ္ဆ တွ”န္တိ ဝတွာ တသ္မိံ ဂတေ “ဂတော မေ ပစ္စာမိတ္တကဏ္ဍကော၊ ဣဒါနိ ယထာရူပိ မစ္ဆမံသံ ခါဒိဿာမီ”တိ စိန္တေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁-သန္ဓာရေတုံ (ဣ)၊ သုဒ္ဓါတုံ (သျှာ) ၂-တိန္တိကာယန္တော (ဣ)

၁၃၅။ “ဣဒါနိ ခေါမိ သုဒိတော အရောဂေါ၊
နိက္ကဏူကော နိပ္ပတိတော ကပေါတော။
ကာဟာမိ ဒါနိ ဟဒယဿ တုဋ္ဌိံ၊
တထာ ဟိ မံ မံသသာကံ ဗလေတိ”တိ။

တတ္ထ နိပ္ပတိတောတိ နိဂ္ဂတော။ ကပေါတောတိ ပါရာဝတော။ ကာဟာမိ ဒါနိတိ ကရိဿာမိ ဒါနိ။ တထာ ဟိ မံ မံသသာကံ ဗလေတိတိ တထာ ဟိ မံသဉ္စ အဝသေသံ သာကဉ္စ မယံ ဗလံ ကရေတိ၊ ဥဋ္ဌေဟိ ခါဒါတိ ဝဒမာနံ ဝိယ ဥဿာဟံ မမံ ကရေတိတိ အတ္ထော။

သော ဘတ္တကာရကေ မစ္ဆမံသံ ပစိတွာ မဟာနသာ နိက္ခမ္မ သရီရတော သေဒံ ပဝါဟေန္တေ ပစ္စိတော နိက္ခမိတွာ ရသကရောဋီယံ နိလိယိတွာ “ကိရိ ကိရိ”တိ သဒ္ဓမကာသိ။ ဘတ္တကာရကော ဝေဂေနာဂန္ဓာ ကာကံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗပတ္တာနိ လုဋ္ဌိတွာ အလ္လသိဂီဝေရဉ္စ သိဒ္ဓတ္ထကေ စ ပိသိတွာ လသုဏံ ပူတိတက္ကေန မဒ္ဓိတွာ သကလသရီရံ မက္ခေတွာ ဧကံ ကဋ္ဌလံ ခံသိတွာ ဝိဇ္ဈိတွာ သုတ္တကေန တဿ ဂီဝါယံ ဗန္ဓိတွာ နိဋ္ဌပစ္စိယံယေဝ တံ ပက္ခိပိတွာ အဂမာသိ။ ပါရာဝတော အာဂန္ဓာ တံ ဒိသ္မာ “ကာ သော ဗလာကာ မမ သဟာယဿ ပစ္စိယံ နိပန္နာ၊ စဏ္ဍော ဟိ သော အာဂန္ဓာ ဃာတေယျာပိ န”န္တိ ပရိဟာသံ ကရောန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၆။ “ကာ’ယံ ဗလာကာ သိဒ္ဓိနိ၊ စောရိ လင်္ခိပိတာမဟာ။
ဩရံ ဗလာကေ အာဂစ္ဆ၊ စဏ္ဍော မေ ဝါယသော သခါ”တိ။

သာ ဟေဋ္ဌာ^၁ ဝုတ္တတ္တာယေဝ။

တံ သုတွာ ကာကော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၇။ “အလံ ဟိ တေ ဇန္တိတာယေ၊ မမံ ဒိသ္မာန ဒေဒိသံ။
ဝိလူနံ သူဒပုတ္တေန၊ ပိဋ္ဌမဏ္ဍေန^၂ မက္ခိတ”န္တိ။

တတ္ထ အလန္တိ ပဋိသေဓတ္ထေ နိပါတော။ ဇန္တိတာယေတိ ဟသိတုံ^၃။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣဒါနိ မံ ဒေဒိသံ ဧဝံ ဒုက္ခပ္ပတ္တံ ဒိသ္မာ တဝ အလံ ဟသိတုံ၊ မာ ဒေဒိသေ ကာလေ ပရိဟာသကေဋ္ဌိံ ကရေဟိတိ။

၁-ဇာတက-ဋ္ဌ ၂-၃၂၇-ပိဋ္ဌေ၊ ၂-ပိဋ္ဌမဋ္ဌေန (သီ၊ဣ)၊ ပိဋ္ဌမဋ္ဌေန (သျှာ)
၃-ဟသိတွာ (သီ၊ဣ)၊ ဟာသိတွာ (သျှာ)

သော ပရိဟာသကေဋိံ ကရောန္တောဝ ပုန စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၃၈။ “သုနာတော သုဝိလိတ္တောသိ၊ အန္ဓုပါနေန တပ္ပိတော။
ကဏ္ဍေ စ တေ ဝေဠုရိယော၊ အဂမာ န ကဇင်္ဂလ”န္တိ။

တတ္ထ ကဏ္ဍေ စ တေ ဝေဠုရိယောတိ အယံ တေ ဝေဠုရိယမဏိဝိ
ကဏ္ဍေ ပိဋန္ဓော၊ တံ ဧတ္ထကံ ကာလံ အမှာကံ ဧတံ န ဒဿသီတိ ကပါလံ
သန္ဓာယေဝမာဟ။ ကဇင်္ဂလန္တိ ဣဓ ဗာရာဏသီယေဝ “ကဇင်္ဂလာ”တိ
အဓိပ္ပေတာ။ ဣတော နိက္ခမိတွာ ကစ္စိ အန္တောနဂရံ ဂတောသီတိ ပုစ္ဆတိ။

တတော ကာကော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၉။ “မာ တေ မိတ္တော အမိတ္တော ဝါ၊ အဂမာသိ ကဇင်္ဂလံ။
ပိဇ္ဇာနိ တတ္ထ လာယိတွာ၊ ကဏ္ဍေ ဗန္ဓန္တိ ဝဇ္ဇန”န္တိ။

တတ္ထ ပိဇ္ဇာနိတိ ပတ္တာနိ။ တတ္ထ လာယိတွာတိ တသ္မိံ ဗာရာဏသီနဂရေ
လုဋ္ဌိတွာ။ ဝဇ္ဇနန္တိ ကဋ္ဌလိကံ။

တံ သုတွာ ပါရာဝတော ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၄၀။ “ပုနပါ’ပဇ္ဇသီ သမ္ဗ၊ သီလံ ဟိ တဝ တာဒိသံ။
န ဟိ မာနုသကာ ဘောဂါ၊ သုဘုဉ္ဇာ ဟောန္တိ ပက္ခိနာ”တိ။

တတ္ထ ပုနပါ’ပဇ္ဇသီတိ ပုနပိ ဧဝရူပံ အာပဇ္ဇိဿသိ။ ဧဝရူပဉ္စိ တေ သီလန္တိ။
ဣတိ နံ သော ဩဝဒိတွာ တတ္ထ အဝသိတွာ ပက္ခေ ပသာရေတွာ အညတ္ထ
အဂမာသိ။ ကာကောပိ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ လောလဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကာကော လောလဘိက္ခု အဟောသိ၊ ကပေါတော ပန
အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကပေါတဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။
အခုဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဇာတကုဒ္ဒါနံ

မဏိကုဏ္ဍလ သုဇာတာ၊ ဝေနသာခဉ္စ ဩရဂံ။
 ဃဉ္စ ကောရဏ္ဍိ လဋ္ဌကိ၊ ဓမ္မပါလံ မိဂံ တထာ။
 သုယောနန္ဒိ ဝဏ္ဏာရောဟ၊ သီလံ ဟိရိ ခဇ္ဇောပနံ။
 အဟိ ဂုမ္ဘိယ သာဠိယံ၊ တစသာရံ မိတ္တဝိန္ဒံ။
 ပလာသဉ္စေဝ ဒိဃိတိ၊ မိဂပေါတက မူသိကံ။
 ဓနုဂ္ဂဟော ကပေါတဉ္စ၊ ဇာတကာ ပဉ္စဝိသတိ။

ပဉ္စကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဆက္ကနိပါတ

၁-အဝါရိယဝဂ္ဂ

၁-အဝါရိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၆)

မာသု ကုဇ္ဈ ဘူမိပတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ တိတ္ထနာရိကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ ဗာလော အဟောသိ အညာဏော၊ နေဝ သော ဗုဒ္ဓါဒိနံ ရတနာနံ၊ န အညေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဂုဏံ ဇာနာတံ၊ စဏ္ဍော ဖရသော သာဟသိကော။ အထေကော ဇာနပဒေါ ဘိက္ခု “ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ ကရိဿာမိ”တိ အာဂစ္ဆန္တော သာယံ အစိရဝတိတိတ္ထံ ပတွာ တံ ဧဝမာဟ “ဥပါသက ပရတိရံ ဂမိဿာမိ၊ နာဝံ မေ ဒေဟိ”တိ။ ဘန္တေ ဣဒါနိ အကာလော၊ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဝသဿူတိ။ ဥပါသက ဣမ ကုဟိံ ဝသိဿာမိ၊ မံ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆာတိ။ သော ကုဇ္ဈိတွာ “ဧဟိ ရေ သမဏ၊ ဝဟာမိ”တိ ထေရံ နာဝံ အာရောပေတွာ ဥဇုကံ အဂန္တော ဟေဋ္ဌာ နာဝံ နေတွာ ဥလ္လောဠိ ကတွာ တဿ ပတ္တစိဝရံ တေမေတွာ ကိလမေတွာ တိရံ ပတွာ အန္ဓကာရဝေလောယံ ဥယျောဇေသိ။ အထ သော ဝိဟာရံ ဂန္တော တံ ဒိဝသံ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနဿ ဩကာသံ အလဘိတွာ ပုနဒိဝသေ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိတွာ သတ္တာရာ ကတပဋိသန္တာရော “ကဒါ အာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ “ဟိယျော ဘန္တေ”တိ ဝတွာ “အထ ကဿ အဇ္ဇ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ အာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “န ခေါ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ စဏ္ဍော ဖရသော သာဟသိကော၊ ဣဒါနိ ပန တေန တံ ကိလမိတော၊ ပုဗ္ဗေပေသ ပဏှိတေ ကိလမေသိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပုတ္တော တက္ကသိလောယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဒိဿမဒ္ဓါနံ ဟိမဝန္တေ ဖလာဖလေန ယာပေတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ နဂရံ ဘိက္ခာယ ပါဝိသိ။ အထ နံ ရာဇင်္ဂဏပုတ္တံ ရာဇာ ဒိဿာ တဿ ဣရိယာပထေ ပသိဒိတွာ အန္တေပုရံ အာနေတွာ ဘောဇေတွာ ပဋိညံ

ဂဟေတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသာပေသိ၊ ဒေဝသိကံ ဥပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ တမေနံ
ဗောဓိသတ္တော “ရညာ နာမ မဟာရာဇ စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနိ ဝဇ္ဇေတွာ
အပ္ပမတ္တေန ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပန္နေန ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတဗ္ဗ”န္တိ
ဝတွာ ဒေဝသိကံ ဩဝဒန္တော—

၁။ “မာသု ကုဇ္ဈ ဘူမိပတိ၊ မာသု ကုဇ္ဈ ရထေသဘာ။
ကုဒ္ဒံ အပ္ပဋိကုဇ္ဈန္တော၊ ရာဇာ ရဋ္ဌဿ ပူဇိတော။

၂။ ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါ’ရညေ၊ နိန္ဒေ ဝါ ယဒိ ဝါ ထလေ။
သဗ္ဗတ္ထ အနုသာသာမိ၊ မာသု ကုဇ္ဈ ရထေသဘာ”တိ။

ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ။

တတ္ထ ရဋ္ဌဿ ပူဇိတောတိ ဧဝရူပေါ ရာဇာ ရဋ္ဌဿ ပူဇနိယော ဟောတိတိ
အတ္တော။ သဗ္ဗတ္ထ အနုသာသာမိတိ ဧတေသု ဂါမာဒိသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ
ဝသန္တောပါဟံ မဟာရာဇ ဣမာယ ဧဝ အနုသိဋ္ဌိယာ တမနုသာသာမိ၊ ဧတေသု
ဝါ ဂါမာဒိသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဧကသိဋ္ဌိဗ္ဗိ ဧကသတ္တေပိ အနုသာသာမိ။ မာသု ကုဇ္ဈ
ရထေသဘာတိ ဧဝမေဝါဟံ တံ အနုသာသာမိ၊ ရညာ နာမ ကုဇ္ဈိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။
ကိံကာရဏာ? ရာဇာနော နာမ ဝါစာဝုဓာ၊ တေသံ ကုဒ္ဒါနံ ဝစနမတ္တေနေဝ
ဗဟူ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏန္တိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ရညော အာဂတာဂတဒိဝသေ ဣမာ ဒွေ ဂါထာ
အဘာသိ။ ရာဇာ အနုသိဋ္ဌိယာ ပသန္တစိတ္တော မဟာသတ္တဿ သတ-
သဟဿုဋ္ဌာနကံ ဧကံ ဂါမဝရံ အဒါသိ၊ ဗောဓိသတ္တော ပဋိက္ခိပိ။ ဣတိ သော
တတ္ထေဝ ဒွါဒသသံဝစ္စရံ ဝသိတွာ “အတိစိရံ နိဝုတ္တောမိ၊ ဇနပဒစာရိကံ တာဝ
စရိတွာ အာဂမိသာမိ”တိ ရညော အကထေတွာဝ ဥယျာနပါလံ အာမန္တေတွာ
“တာတ ဥက္ကဏ္ဍိတရူပေါသ္မိ၊ ဇနပဒံ စရိတွာ အာဂမိသာမိ၊ တံ
ရညော ကထေယျာသိ”တိ ဝတွာ ပက္ကန္တော ဂင်္ဂါယ နာဝါတိတ္ထံ ပါပုဏ်။
တတ္ထ အဝါရိယပိတာ နာမ နာဝိကော အဟောသိ။ သော ဗာလော
နေဝ ဂုဏဝန္တာနံ ဂုဏံ ဇာနာတိ၊ န အတ္တနော အာယာပါယံ ဇာနာတိ၊
သော ဂင်္ဂံ တရိတုကာမံ ဇနံ ပဌမံ တာရေတွာ ပစ္ဆာ ဝေတနံ ယာစတိ၊
ဝေတနံ အဒေန္တေဟိ သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရောန္တော အက္ကောသပ္ပဟာရေယေဝ
ဗဟူ လဘတိ၊ အပ္ပံလာဘံ၊ ဧဝရူပေါ အန္ဓဗာလော။ တံ သန္ဓာယံ သတ္တာ
အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁-ဧဝရူပံ အန္ဓဗာလံ တံ သန္ဓာယံ (သိ၊ သျာ)

၃။ “အဝါရိယပိတာ နာမ၊ အဟု ဂင်္ဂါယ နာဝိကော။
 ပုဗ္ဗေ ဇနံ တာရေတွာန၊ ပစ္ဆာ ယာစတိ ဝေတနံ။
 တေနဿ ဘဏ္ဍနံ ဟောတိ၊ န စ ဘောဂေဟိ ဝနုတိ”တိ။

တတ္ထ အဝါရိယပိတာ နာမာတိ အဝါရိယာ နာမတဿ မိတာ၊ တဿာ ဝသေန အဝါရိယပိတာ နာမ ဇာတော။ တေနဿ ဘဏ္ဍနန္တိ တေန ကာရဏေန၊ ဟေန ဝါ ပစ္ဆာ ယာစိယမာနေန ဇနေန သဒ္ဓိံ တဿ ဘဏ္ဍနံ ဟောတိ။

ဗောဓိသတ္တော တံ နာဝိကံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အာဂုသော ပရတီရံ မံ နေဟိ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ သော အာဟ “သမဏ ကိံ မေ နာဝါ- ဝေတနံ ဒဿသိ”တိ။ အာဂုသော အဟံ ဘောဂဝဓိံ အတ္ထဝဓိံ ဓမ္မဝဓိံ နာမ တေ ကထေဿာမိတိ။ တံ သုတွာ နာဝိကော “ဓုဝံ ဧသ မယံ ကိဉ္စိ ဒဿတိ”တိ တံ ပရတီရံ နေတွာ “ဒေဟိ မေ နာဝါယ ဝေတန”န္တိ အာဟ။ သော တဿ “သာဓု အာဂုသော”တိ ပဌမံ ဘောဂဝဓိံ ကထေန္တော—

၄။ “အတိဏ္ဍိယေဝ ယာစဿ၊ အပါရံ တာတ နာဝိက။
 အညော ဟိ တိဏ္ဍဿ မနော၊ အညော ဟောတိ ပါရေသိနော”တိ—
 ဂါထမာဟ။

တတ္ထ အပါရန္တိ တာတ နာဝိက ပရတီရံ အတိဏ္ဍမေဝ ဇနံ ဩရိမတီရေ ဌိတညေဝ ဝေတနံ ယာစဿ၊ တတော လဒ္ဓဉ္စ ဂဟေတွာ ဂုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပစ္ဆာ မနုဿေ ပရတီရံ နေယျာသိ၊ ဧဝံ တေ ဘောဂဝဓိံ ဘဝိဿတိ။ အညော ဟိ တိဏ္ဍဿ မနောတိ တာတ နာဝိက ပရတီရံ ဂတဿ အညော မနော ဘဝတိ၊ အဒတွာဝ ဂန္တုကာမော ဟောတိ။ ယော ပနေသ ပါရေသိ နာမ ပရတီရံ^၁ သေတိ၊ ပရတီရံ ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊ သော အတိရေကမ္ပိ ဒတွာ ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊ ဣတိ ပါရေသိနော အညော မနော ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ အတိဏ္ဍမေဝ ယာစေယျာသိ၊ အယံ တာဝ တေ ဘောဂါနံ ဝဓိ နာမာတိ။

တံ သုတွာ နာဝိကော စိန္တေသိ “အယံ တာဝ မေ ဩဝါဒေါ ဘဝိဿတိ၊ ဣဒါနိ ပနေသ အညံ ကိဉ္စိ မယံ ဒဿတိ”တိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “အယံ တာဝ တေ အာဂုသော ဘောဂဝဓိ၊ ဣဒါနိ အတ္ထဓမ္မဝဓိံ သုဏာဟိ”တိ ဝတွာ ဩဝဒန္တော—

၁-တရေသိ နာမ တရံ (သိ)၊ ပရတီရေသိ နာမ တီရံ (သျှာ)

၅။ “ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါ’ရညေ၊ နိန္ဒေ ဝါ ယဒိ ဝါ ထလေ။
သဗ္ဗတ္ထ အနုသာသာမိ၊ မာသု ကုဇ္ဈိတ္ထ နာဝိကာ”တိ—

ဂါထမာဟ။

ဣတိဿ ဣမာယ ဂါထာယ အတ္ထဓမ္မဝဓိ^၁ ကထေတွာ “အယံ တေ အတ္ထ-
ဝဓိ စ ဓမ္မဝဓိ စာ”တိ အာဟ။ သော ပန ဒန္ဓပုရိသော^၂ တံ ဩဝါဒံ န ကိဉ္စိ
မညမာနော “ဣဒံ သမဏ တယာ မယံ ဒိန္နံ နာဝါဝေတန”န္တိ အာဟ။
အာမာဝုသောတိ။ မယံ ဣမိနာ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ အညံ မေ ဒေဟီတိ။ အာဝုသော
ဣဒံ ဌပေတွာ မယံ အညံ နတ္ထိတိ။ “အထ တံ ကသ္မာ မမ နာဝံ အာရုဠောသိ”တိ
တာပသံ ဂင်္ဂါတီရေ ပါတေတွာ ဥရေ နိသီဒိတွာ မုခမေဝဿ ပေါထေသိ။

သတ္တာ “ဣတိ သော ဘိက္ခဝေ တာပသော ယံ ဩဝါဒံ ဒတွာ ရညော
သန္တိကာ ဂါမဝရံ လဘိ၊ တမေဝ ဩဝါဒံ အန္ဓဗာလဿ နာဝိကာဿ
ကထေတွာ မုခပေါထနံ ပါပုဏိ၊ တသ္မာ ဩဝါဒံ ဒေန္တေန ယုတ္တဇနဿေဝ
ဒါတဗ္ဗော၊ န အယုတ္တဇနဿာ”တိ ဝတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ တဒနန္တရံ
ဂါထမာဟ—

၆။ “ယာယေဝါ’နုသာသနိယာ၊ ရာဇော ဂါမဝရံ အဒါ။
တာယေဝါ’နုသာသနိယာ၊ နာဝိကော ပဟရိ မုခ”န္တိ။

တဿ တံ ပဟရန္တဿေဝ ဘရိယာ ဘတ္တံ ဂဟေတွာ အာဂတာ
ပါပပုရိသံ^၂ ဒိသ္မာ “သာမိ အယံ တာပသော နာမ ရာဇကုလူပကော၊ မာ
ပဟရိ”တိ အာဟ။ သော ကုဇ္ဈိတွာ “တံ မေ ဣမံ ကုဋတာပသံ ပဟရိတုံ န
ဒေသိ”တိ ဥဋ္ဌာယ တံ ပဟရိတွာ ပါတေသိ။ အထ ဘတ္တပါတိပတိတွာ ဘိဇ္ဇိ၊
တဿာ စ ပန ဂရုဂဗ္ဘာယ ဂဗ္ဘော ဘူမိယံ ပတိ။ အထ နံ မနုဿာ
သမ္ဗုဒ္ဓါရေတွာ “ပုရိသဃာတကစောရော”တိ ဂဟေတွာ ဗန္ဓိတွာ ရညော
ဒဿေသုံ။ ရာဇော ဝိနိစ္ဆိနိတွာ တဿ ရာဇာဏံ ကာရေသိ။ သတ္တာ အဘိ-
သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော ဩသာနဂါထမာဟ—

၇။ “ဘတ္တံ ဘိန္ဒံ ဟတာ ဘရိယာ၊ ဂဗ္ဘော စ ပတိတော ဆမာ။
မိဂေါဝ ဇာတရူပေန၊ န တေန’တ္ထံ အဗန္ဓိ သူ”တိ။

၁-ဒုဋ္ဌပုရိသော (သီ၊ သျှာ) ၂-တာပသံ (သီ)

တတ္ထ ဘတ္တံ ဘိန္နန္တိ ဘတ္တပါတိ ဘိန္နာ။ ဟတတိ ပဟတာ။ ဆမာတိ ဘူမိယံ။ မိဂေါဝ ဇာတဂူပေနာတိယထာ မိဂေါသုဝဏ္ဏံ ဝါဟိရညံ ဝါမုတ္တာ-
မဏိအာဒီနိ ဝါ မဒ္ဒိတွာ ဂစ္ဆန္တောပိ အတ္ထရိတွာ နိပဇ္ဇန္တောပိ တေန ဇာတ-
ဂူပေန အတ္တနော အတ္တံ ဝဇေတုံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ န သက္ကောတိ။ ဝေမေဝ သော
အန္ဓဗာလော ပဏ္ဍိတေဟိ ဒိန္နံ ဩဝါဒံ သုတွာပိ အတ္တနော အတ္တံဝဇေတုံ
နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အပန္နိ သူတိ ဧတ္ထ အပန္နိ သောတိ
ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သ-ဩဇုတိ ဣမေသံ ပဒါနံ ဟိ သူတိ သန္နိ ဟောတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ နာဝိကော ဣဒါနိ နာဝိကောဝ အဟောသိ။ ရာဇာ အာနန္ဒော၊
တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

အဝါရိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သေတကေတုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၇)

မာ တာတ ကုဏ္ဍိ န ဟိ သာရ ကောဇောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော ကုဟကဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဥဒ္ဓါလဇာတကေ
အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
ဗာရာဏသိယံ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ ပဉ္စသတေ မာဏဝေ
မန္တေ ဝါစေသိ။ တေသံ ဇေဋ္ဌကော သေတကေတု နာမ ဥဒိဇ္ဇုပြာဟ္မဏကုလေ
နိဗ္ဗတ္တမာဏဝေါ၊ တဿ ဇာတိံ နိဿာယ မဟန္တော မာနော အဟောသိ။
သော ကေဒိဝသံ အညေဟိ မာဏဝေဟိ သဒ္ဓိံ နဂရာ နိက္ခမန္တော နဂရံ ပဝိ-
သန္တံ ဧကံ စဏ္ဍာလံ ဒိသ္မာ “ကောသိ တွ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “စဏ္ဍာလောဟ-
မသ္မိ”တိ ဝုတ္တေ တဿ သရီရံ ပဟရိတွာ အာဂတဝါတဿ အတ္တနော
သရီရေ ဖုသနဘယေန “နဿ စဏ္ဍာလ ကာဠကဏ္ဍိ၊ အဇောဝါတံ ယာဟိ”တိ
ဝတွာ ဝေဂေန တဿ ဥပရိဝါတံ အဂမာသိ။ စဏ္ဍာလော သီဃတရံ ဂန္တော
တဿ ဥပရိဝါတေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံသော “နဿ ကာဠကဏ္ဍိ”တိ သုဋ္ဌုတရံ
အက္ကောသိ ပရိဘာသိ။ တံ သုတွာ စဏ္ဍာလော “တွံ ကောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။

မြာဟ္မဏမာဏဝေါဟမသ္မိတိ။ မြာဟ္မဏော ဟောတု၊ မယာ ပန ပုဋ္ဌပဉ္စိ
ကထေတုံ သက္ခိဿသိတိ။ အာမ သက္ခိဿာမိတိ။ သစေ န သက္ကောသိ၊
ပါဒန္တရေန တံ ဂမေမိတိ။ သော အတ္တာနံ တက္ကေတွာ “ဂမေဟိ”တိ အာဟ။

စဏ္ဍာလပုတ္တော တဿ ကထံ ပရိသံ ဂါဟာပေတွာ “မာဏဝ ဒိဿာ နာမ
ကတရာ”တိ ပဉ္စိ ပုစ္ဆိ။ ဒိဿာ နာမ ပုရတ္ထိမာဒယော စတဿော ဒိဿာတိ။
စဏ္ဍာလော “နာဟံ တံ ဧတံ ဒိသံ ပုစ္ဆာမိ၊ တံ ဧတ္တကမ္ပိ အဇာနန္တော မမ
သရီရေ ပဟဋ္ဌဝါတံ ဇိဂုစ္ဆသိ”တိ တံ ခန္ဓဋ္ဌိကေ ဂဟေတွာ ဩနမေတွာ
အတ္တနော ပါဒန္တရေန ဂမေသိ။ မာဏဝါ တံ ပဝတ္ထိံ အာစရိယဿ
အာစိက္ခိံသု။ တံ သုတွာ အာစရိယော “သစ္စံ ကိရ တာတ သေတကေတု
စဏ္ဍာလေနာသိ” ပါဒန္တရေန ဂမိတော”တိ ၂။ အာမ အာစရိယ သော မံ
စဏ္ဍာလဒါသိပုတ္တော “ဒိဿာမတ္တမ္ပိ န ဇာနာသိ”တိ အတ္တနော ပါဒန္တရေန
ဂမေသိ၊ ဣဒါနိ ဒိဿာ ကတ္တဗ္ဗံ အဿ ဇာနိဿာမိတိ ကုဒ္ဓေါ စဏ္ဍာလပုတ္တံ
အက္ကောသိ ပရိဘာသိ။ အထ နံ အာစရိယော “တာတ သေတကေတု မာ
တဿ ကုဇ္ဈိ၊ ပဏ္ဍိတော စဏ္ဍာလဒါသိပုတ္တော၊ န သော တံ ဧတံ ဒိသံ ပုစ္ဆတိ၊
အညံ ဒိသံ ပုစ္ဆိ၊ တယာ ပန ဒိဋ္ဌသုတဝိညာတတော အဒိဋ္ဌာသုတဝိညာတ-
မေဝ ဗဟုတရ”န္တိ ဩဝဒန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၈။ “မာ တာတ ကုဇ္ဈိ န ဟိ သာရု ကောဓော၊
ဗဟုမ္ပိ တေ အဒိဋ္ဌမဿုတဉ္စ။
မာတာ ပိတာ ဒိသတာ သေတကေတု၊
အာစရိယမာဟု ဒိသတံ ပသတ္တာ။

၉။ အင်္ဂါရိနော အန္ဓဒပါနဝတ္ထဒါ၊
အဝှါယိကာ တမ္ပိ ဒိသံ ဝဒန္တိ။
သော ဒိဿာ ပရမာ သေတကေတု၊
ယံ ပတွာ ဒုက္ခိ သုခိနော ဘဝန္တိ”တိ။

တတ္ထ န ဟိ သာရု ကောဓောတိ ကောဓော နာမ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သုဘာ-
သိတဒုပ္ပာသိတံ အတ္တာနတ္ထံ ဟိတာဟိတံ ဇာနိတုံ န ဒေတိတိ န သာရု န
လဒ္ဓကောပိ။ ဗဟုမ္ပိ တေ အဒိဋ္ဌန္တိ တယာ စက္ခုနာ အဒိဋ္ဌိ သောတေန စ
အဿုတမေဝ ဗဟုတရံ။ ဒိသတာတိ ဒိဿာ။ မာတာပိတရော ပုတ္တာနံ

၁-စဏ္ဍာလေနာသိ (က) ၂-ဂမိတောတိ ပုစ္ဆိ (?)
၃-န ဟိ သာရု ကောဓော (သိ)၊ န ဟိ သာရုကော (သျှာ)

ပုရိမတရံ ဥပ္ပန္နတ္တာ ပုရတ္ထိမဒိသာ နာမ ဇာတာတိ ဝဒတိ။ အာစရိယ-
မာဟု ဒိသတံ ပသတ္တာတိ အာစရိယာ ပန ဒက္ခိဏေယျတ္တာ ဒိသတံ
ပသတ္တာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာတိ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ အာဟု ကထေန္တိ
ဒိပေန္တိ။

အဂါရိနောတိ ဂဟဋ္ဌာ။ အန္ဓဒပါနဝတ္ထဒါတိ အန္ဓဒါ ပါနဒါ ဝတ္ထဒါ
စ။ အဂြိယိကာတိ “ဧထ ဒေယျမေမံ ပဋိဂ္ဂဏှထာ”တိ ပက္ခောသနကာ။
တမ္ဗိ ဒိသံ ဝဒန္တိတိ တမ္ဗိ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ဧကံ ဒိသံ ဝဒန္တိ။ ဣမိနာ
စတုပစ္စယဒါယကာ ဂဟဋ္ဌာ ပစ္စယေ အပဒိသိတွာ^၁ မ္ဗိကသမဏဗြာဟ္မ-
ဏေဟိ ဥပဂန္တဗ္ဗတ္တာ ဧကာ ဒိသာ နာမာတိ ဒိပေတိ။ အပရော နယော—
ယေ ဧတေ အဂါရိနော အန္ဓပါနဝတ္ထဒါ၊ တေသံ ဆကာမမဂ္ဂသမ္ပတ္ထိဒါယ-
ကဋ္ဌေန^၂ ဥပရူပရိ အဂြိယနတော ယေ အဂြိယိကာ မ္ဗိကသမဏဗြာဟ္မဏာ။
တမ္ဗိ ဒိသံ ဝဒန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ဥပရိမဒိသံ နာမ ဝဒန္တိတိ ဒိပေတိ။
ဝုတ္တမ္ဗိ စေတံ—

“မာတာ ပိတာ ဒိသာ ပုဗ္ဗာ၊ အာစရိယာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ။
ပုတ္တဒါရာ ဒိသာ ပစ္ဆာ၊ မိတ္တာမစွာ စ ဥတ္တရာ။
ဒါသကမ္မကရာ ဟေဋ္ဌာ၊ ဥဒ္ဓံ သမဏဗြာဟ္မဏာ။
ဧတာ ဒိသာ နမသေယျ၊ အလမတ္တော ကုလေ ဂိဟိ”တိ^၃။

သော ဒိသာတိ ဣဒံ ပန နိဗ္ဗာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဇာတိအာဒိနာ ဟိ နာနပ္ပ-
ကာရေန ဒုက္ခေန ဒုက္ခိတာ သတ္တာ ယံ ပတွာ နိဒ္ဒါက္ခာ သုခိနော ဘဝန္တိ။
ဧသာ ဧဝ စ သတ္တေဟိ အဂတပုဗ္ဗာ ဒိသာ နာမ။ တေနေဝ စ နိဗ္ဗာနံ
“ပရမာ”တိ အာဟ။ ဝုတ္တမ္ဗိ စေတံ—

“သမတိတ္ထိကံ အနဝသေသကံ၊
တေလပတ္တံ ယထာ ပရိဟရေယျ။
ဧဝံ သစိတ္တမနုရက္ခေ၊
ပတ္တယာနော ဒိသံ အဂတပုဗ္ဗ”န္တိ^၄။

ဧဝံ မဟာသိက္ခော မာဏဝသံ ဒိသာ ကထေသိ။ သော ပန “စဏ္ဍာလေ-
နမ္ဗိ ပါဒန္တရေန ဂမိတော”တိ တသ္မိံ ဌာနေ အဝသိတွာ တက္ကသိလံ

၁-ပစ္စယေဟိ အဂြိယိတွာ (က) ၂-ဆကာမမဂ္ဂသမ္ပတ္ထိဒါယကဋ္ဌေန (ဣ)
၃-ဒီ ၃-၁ ၅၆-ပိဋ္ဌေ။ ၄-၃ ၅-၂၂-ပိဋ္ဌေ။

ဂန္ဓာ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယဿ သန္တိကေ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာစရိ-
ယေန အနုညာတော တက္ကသိလတော နိက္ခမိတွာ သဗ္ဗသမယသိပ္ပံ သိက္ခန္ဓော
ဝိစရိ။ သော ဧကံ ပစ္စန္ဓဂါမံ ပတွာ တံ နိဿာယ ဝသန္ဓေ ပဉ္စသတေ
တာပသေ ဒိသွာ တေသံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ယံ တေ ဇာနန္တိ သိပ္ပမန္တစရဏံ၊
တံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဂဏသတ္တာ ဟုတွာ တေဟိ ပရိဝါရိတော ဗာရာဏသိံ ဂန္ဓာ
ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခံ စရန္ဓော ရာဇင်္ဂဏံ အဂမာသိ။ ရာဇာ တာပသာနံ ဣရိ-
ယာပထေ ပသိဒ္ဓိတွာ အန္ဓောနိဝေသနေ ဘောဇေတွာ တေ အတ္တနော
ဥယျာနေ ဝသာပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ တာပသေ ပရိဝိသိတွာ “အဇ္ဇ သာ-
ယနေ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ အယျေ ဝဋ္ဌိဿာမီ”တိ အာဟ။

သေတကေတု ဥယျာနံ ဂန္ဓာ တာပသေ သန္တိပါတေတွာ “မာရိသာ အဇ္ဇ
ရာဇာ အာဂမိဿတိ၊ ရာဇာနော စ နာမ သင်္ဂံ အာရာဇေတွာ ယာဝတာယုကံ
သုခံ ဇီဝိတုံ သက္ကာ၊ အဇ္ဇ ဧကစ္စေ ဝဂ္ဂုလိဝတံ စရထ၊ ဧကစ္စေ ကဏ္ဍကသေယျံ
ကပ္ပေထ၊ ဧကစ္စေ ပဉ္စာတပံ တပ္ပေထ၊ ဧကစ္စေ ဥက္ကုဒ္ဓိကပ္ပဓာနမနုယုဉ္စထ၊
ဧကစ္စေ ဥဒကောရောဟဏကမ္ပံ ကရေထ၊ ဧကစ္စေ မန္ဓေ သဇ္ဈာယထာ”တိ
ဝိစာရေတွာ သယံ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ အပဿယဝိဋ္ဌကေ နိသိဒ္ဓိတွာ ပဉ္စဝဏ္ဏ-
ရင်္ဂသမုဇ္ဇလဝါသနံ ဧကံ ပေါတ္ထကံ ဝိစိတြဝဏ္ဏေ အာဓာရကေ ဌပေတွာ
သုသိက္ခိတေဟိ စတူဟိ ပဉ္စဟိ မာဏဝေဟိ ပုစ္ဆိတေ ပုစ္ဆိတေ ပဉ္စေ၂ ကထေသိ။
တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ အာဂန္ဓာ တေ မိစ္ဆာတပံ ကရောန္ဓေ ဒိသွာ တုဋ္ဌော
သေတကေတုံ ဥပသင်္ဂမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော ပုရောဟိတေန
သဒ္ဓိံ သလ္လပန္ဓော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀။ “ခရာဇိနာ ဇဋ္ဌိလာ ပက်ဒန္တာ၊
ဒုမ္မက္ခရူပါ ယေ’မေ ဇပ္ပန္တိ မန္ဓေ။
ကစ္စိ နု တေ မာနုသကေ ပယောဂေ၊
ဣဒံ ဝိဒူ ပရိမုတ္တာ အပါယာ”တိ။

တတ္ထ ခရာဇိနာတိ သခုရေဟိ အဇိနစမ္ပေဟိ သမန္ဓာဂတာ။ ပက်ဒန္တာတိ
ဒန္တကဋ္ဌဿ အခါဒနေန မလဂ္ဂဟိတဒန္တာ။ ဒုမ္မက္ခရူပါတိ? အနဋ္ဌိတာမဏှိတ-
လူခနိဝါသနပါရူပနာ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဝဇ္ဇိတာ၊ ကိလိဋ္ဌရူပါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ယေ’မေ ဇပ္ပန္တိတိ ယေ ဣမေ မန္ဓေ သဇ္ဈာယန္တိ။ မာနုသကေ ပယောဂေတိ
မနုဿေဟိ ကတ္တဗ္ဗပယောဂေ ဌိတာ။ ဣဒံ ဝိဒူ ပရိမုတ္တာ အပါယာတိ

၁-ဝသန္ဓော (သိ၊ သျာ) ၂-အတ္ထေ (က) ၃-ဒုမ္မက္ခရူပါတိ (သိ၊ သျာ)၊ ဒုမ္မက္ခရူပါတိ (ဣ)

ဣမသ္မိံ ပယောဂေ ဌတော ဣမံ လောကံ ဝိဒိတော ပါကဋံ ကတော “ကစ္ဆိ ဧတေ ဣသယော စတုဟိ အပါယေဟိ မုတ္တာ”တိ ပုစ္ဆတိ။

တံ သုတွာ ပုရောဟိတော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၁။ “ပါပါနိ ကမ္မာနိ ကရိတွ ရာဇ၊
ဗဟုဿုတော စေ န စရေယျ ဓမ္မံ။
သဟဿဝေဒေါပိ န တံ ပဋိစ္စ၊
ဒုက္ခာ ပမုဇ္ဇေ စရဏံ အပတွာ”တိ။

တတ္ထ ကရိတွာတိ ကတွာ။ စရဏန္တိ သဟ သီလေန အဋ္ဌ သမာပတ္တိ-
ယော။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ။ မဟာရာဇ “အဟံ ဗဟုဿုတောမ္ပိ”တိ သဟဿ-
ဝေဒေါပိ စေ တိဝိဓံ သုစရိတဓမ္မံ န စရေယျ၊ ပါပါနေဝ ကရေယျ၊ သော
တာနိ ပါပါနိ ကမ္မာနိ ကတွာ တံ ဗဟုသစ္စံ ပဋိစ္စ သီလသမာပတ္တိသင်္ခါတံ
စရဏံ အပ္ပတွာ ဒုက္ခာ န ပမုဇ္ဇေ၊ အပါယဒုက္ခတော န မုစ္စတေဝါတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တာပသေသု ပသာဒံ ဟရိ။ တတော သေတကေတု
စိန္တေသိ “ဣမဿ ရညော တာပသေသု ပသာဒေါ ဥဒပါဒိ၊ တံ ပနေသ
ပုရောဟိတော ဝါသိယာ ပဟရိတွာ ဝိယ ဆိန္ဒိ၊ မယာ ဧတေန သဒ္ဓိံ ကထေတုံ
ဝဋ္ဋတိ”တိ။ သော တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁၂။ “သဟဿဝေဒေါပိ န တံ ပဋိစ္စ၊
ဒုက္ခာ ပမုဇ္ဇေ စရဏံ အပတွာ။
မညာမိ ဝေဒါ အဖလာ ဘဝန္တိ၊
သသံယမံ စရဏမေဝ သစ္စ”န္တိ။

တဿတ္ထော—သစေ သဟဿဝေဒေါပိ တံ ဗဟုသစ္စံ ပဋိစ္စ စရဏံ
အပ္ပတွာ အတ္တာနံ ဒုက္ခာ န ပမုဇ္ဇေ၊ ဧဝံ သန္တေ အဟံ မညာမိ “တယော
ဝေဒါ အဖလာ ဟောန္တိ၊ သသီလံ သမာပတ္တိစရဏမေဝ” သစ္စံ ဟောတိ”တိ။

တံ သုတွာ ပုရောဟိတော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၃။ “န ဟေဝ ဝေဒါ အဖလာ ဘဝန္တိ၊
သသံယမံ စရဏမေဝ သစ္စံ။
ကိတ္တိံ ဟိ ပပ္ဖေတိ အဓိစ္စ ဝေဒေါ၊
သန္တိ ပုဏေတိ စရဏေန ဒန္တော”တိ။

၁-အဋ္ဌသမာပတ္တိံ ပဋိစ္စ စရဏညေဝ (သီ၊ သျှာ)၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိစရဏမေဝံ (ဣ)

တဿတ္ထော—တယော ဝေဒါ အဖလာ န ဘဝန္တိ၊ သသံယမံ စရဏမေဝ သစ္စံ သေယျံ ဥတ္တမံ ပဝရံ န ဟေဝ ဟောတိ။ ကိံကာရဏာ? ကိတ္ထိံ 'ဟိ ပပွေဂါတိ အဓိစ္စ ဝေဒေတိ တယော ဝေဒေ အဓိစ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ကိတ္ထိမတ္တံ ယသမတ္တံ လာဘမတ္တံ လဘတိ၊ ဣတော ပရံ အညံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ န တေ အဖလာ။ သန္တိ ပူဏေတိံ စရဏေန ဒန္တောတိ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ သမာပတ္တိပဒဋ္ဌာနံ ဝိပဿနံ ဝဇေန္တော အစ္စန္တိ သန္တိ နိဗ္ဗာနံ နာမ တံ ဧတိ ပါပုဏာတိ ၂။

ဣတိ ပုရောဟိတော သေတကေတုနော ဝါဒံ ဘိန္ဒိတွာ တေ သဗ္ဗေ ဂိဟိ ကာရေတွာ ဖလကာဝုဓာနိ ဂါဟာပေတွာ မဟန္တတရကေ? ကတွာ ရညော ဥပဋ္ဌာကေ ကာရေသိ။ အယံ ကိရ မဟန္တတရကာနံ? ဝံသော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သေတကေတု ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ၊ စဏ္ဍာလော သာရိပုတ္တော၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ပုရောဟိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သေတကေတုဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဒရီမုခဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၀)

ပင်္ကော စ ကာမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတမေဝ။

အတိတေ ရာဇဂဟနဂရေ မဂဓရာဇာ နာမ ရဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္ထော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုတ္တိမိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ မြဟ္မဒတ္တကုမာရေတိဿ နာမံ အကံသု။ တဿ ဇာတဒိဝသေယေဝ ပုရောဟိတဿပိ ပုတ္တော ဇာယိ၊ တဿ မုခံ အတိဝိယ သောဘတိ၊ တေနဿ ဒရီမုခေါတိ နာမံ အကံသု။ တေ ဥဘောပိ ရာဇကုလေယေဝ သံဝဗ္ဗာ အညမညံ ပိယသဟာယာ ဟုတွာ သောဋ္ဌသဝဿကာလေ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ “သဗ္ဗသမယသိပ္ပဉ္စ သိက္ခိဿာမ၊ ဒေသစာရိတ္တဉ္စ ဇာနိဿာမာ”တိ ဂါမ- နိဂမာဒိသု စရန္တော ဗာရာဏသိံ ပတွာ ဒေဝကုလေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဗာရာဏသိံ ဘိက္ခာယ ပဝိသိံသု။ တတ္ထ ကေသိံ ကုလေ “မြာဟ္မဏေ

၁-ပုနေတိ (သီ) ၂-နိဗ္ဗာနနာမကံ ဧကံ ပါပုဏာတိ (သျှာ)
၃-မဟန္တကာရကေ (သီ၊ သျှာ) ၄-မဟန္တကာရကာနံ (သီ၊ သျှာ)

ဘောဇေတွာ ဝါစနကံ ဒဿာမာ”တိ ပါယာသံ ပစိတွာ အာသနာနိ ပညတ္တာနိ ဟောန္တိ။ မနုဿာ တေ ဥဘောပိ ဘိက္ခာယ စရန္တေ ဒိဿာ “ဗြာဟ္မဏာ အာဂတာ”တိ ဂေဟံ ပဝေသေတွာ မဟာသတ္တဿ အာသနေ သုဒ္ဓဝတ္ထံ ပညာပေသုံ၊ ဒရိမုခဿ အာသနေ ရတ္တကမ္မလံ။ ဒရိမုခေါ တံ နိမိတ္တံ ဒိဿာ “အဇ္ဇ မယံ သဟာယော ဗာရာဏသိရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ အဟံ သေနာပတိ”တိ အညာသိ။ တေ တတ္ထ ဘုဒ္ဓိဘွာ ဝါစနကံ ဂဟေတွာ မင်္ဂလံ ဝတွာ နိက္ခမ္မ တံ ရာဇယျာနံ အဂမံသု။ တတ္ထ မဟာသတ္တော မင်္ဂလသိလာပဇ္ဇေ နိပဇ္ဇိ၊ ဒရိမုခေါ ပနဿ ပါဒေ ပရိမဇ္ဇန္တော နိသီဒိ။

တဒါ ဗာရာဏသိရညော မတဿ သတ္တမော ဒိဝသော ဟောတိ။ ပုရောဟိတော ရညော သရိရကိစ္စံ ကတွာ အပုတ္တကေ ရဇ္ဇေ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဖုဿရထံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဖုဿရထဝိဿဇ္ဇနကိစ္စံ မဟာဇနကဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဖုဿရထော နဂရာ နိက္ခမိတွာ စတုရဂီနိယာ သေနာယ ပရိပုတော အနေကသတေဟိ တူရိယေဟိ ဝဇ္ဇမာနေဟိ ဥယျာနဒ္ဓါရံ ပါပုဏိ။ ဒရိမုခေါ တူရိယသဒ္ဓံ သုတွာ “သဟာယဿ မေ ဖုဿရထော အာဂစ္ဆတိ၊ အဇ္ဇေဝေသ ရာဇာ ဟုတွာ မယံ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ဒဿတိ၊ ကော မေ ဃရာဝါသေနတ္ထော၊ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ ဗောဓိသတ္တံ အနာမန္တေတွာဝ ကေမန္တံ ဂန္ဓာ ပဋိစ္ဆန္တေ အဋ္ဌာသိ။ ပုရောဟိတော ဥယျာနဒ္ဓါရေ ရထံ ဌပေတွာ ဥယျာနံ ပဝိဋ္ဌော ဗောဓိသတ္တံ မင်္ဂလသိလာပဇ္ဇေ နိပဇ္ဇံ ဒိဿာ ပါဒေသု လက္ခဏာနိ ဩလောကေတွာ “အယံ ပုညဝါ သတ္တော ဒွိသဟဿဒီပပရိဝါရာနံ စတုန္တမ္ပိ မဟာဒီပါနံ ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ သမတ္ထော၊ မိတိ ပနဿ ကီဒိသာ”တိ သဗ္ဗတူရိယာနိ ပဂ္ဂဏှာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပပုဇ္ဈိတွာ မုခတော သာဠကံ အပနေတွာ မဟာဇနံ ဩလောကေတွာ ပုန သာဠကေန မုခံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ထောက် နိပဇ္ဇိတွာ ပဿဒ္ဓဒရထော ဥဋ္ဌာယ သိလာပဇ္ဇေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ ပုရောဟိတော ဇာဏုကေန ပတိဋ္ဌာယ “ဒေဝ ရဇ္ဇံ တုမှာကံ ပါပုဏာတိ”တိ အာဟ။ အပုတ္တကံ ဘဏေ ရဇ္ဇန္တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ “တေန ဟိ သာဓု”တိ သမ္ပုဋိစ္စိ။ တေ တဿ ဥယျာနေယေဝ အဘိသေကံ အကံသု။ သောယသမဟန္တတာယ ဒရိမုခံ အသရိတွာဝ ရထံ အဘိရုယ မဟာဇနပရိပုတော နဂရံ ပဝိသိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရာဇဒ္ဓါရေ ဌိတောဝ အမစ္စာနံ ဌာနန္တရာနိ ဝိစာရေတွာ ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။

၁-သက္က ဒိဝသာနိ (က) ၂-ခု ၆-၁၅၉-ပိဋ္ဌေ။

တသ္မိံ ခဏေ ဒရီမုခေါ “သုညံ ဒါနိ ဥယျာန”န္တိ အာဂန္တာ မင်္ဂလသိလာယ နိသီဒိ။ အထဿ ပုရတော ပဏ္ဍုပလာသံ ပတိ။ သော တသ္မိံယေဝ ပဏ္ဍု- ပလာသေ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေတွာ တိလက္ခဏံ သမ္ပသိတွာ ပထဝီ ဥန္တာဒေန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ တဿ တင်္ဂဏညေဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ။ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ အာကာသတော ဩတရိတွာ သရီရေ ပဋိမုဉ္ဇိ။ တာဝဒေဝ အဋ္ဌပရိက္ခာရဓရော ဣရိယာပထသမ္ပန္နော ဝဿသဋ္ဌိကတ္ထေရော ဝိယ ဟုတွာ ဣဒ္ဓိယာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ယသမဟန္တတာယ ပန ယသေန ပမတ္တော ဟုတွာ စတ္တာလီသ ဝဿာနိ ဒရီမုခံ န သရိ။ စတ္တာလီသေ ပန သံဝစ္ဆရေ အတိတေ၂ တံ သရိတွာ “မယံ သဟာယော ဒရီမုခေါ နာမ အတ္ထိ။ ကဟံ န ခေါ သော”တိ တံ ဒဋ္ဌကာမော အဟောသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ အန္တေပုရေပိ ပရိသမဇ္ဈေပိ “ကဟံ န ခေါ မယံ သဟာယော ဒရီမုခေါ။ သော မေ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ကထေတိ။ မဟန္တမဿ ယသံ ဒဿာမိ”တိ ဝဒတိ။ ဧဝံ တဿ ပုနပျာနံ တံ သရန္တဿေဝ အညာနိ ဒသ သံဝစ္ဆရာနိ အတိက္ကန္တာနိ။

ဒရီမုခပစ္စေကဗုဒ္ဓေါပိ ပညာသဝဿံစွယေန အာဝဇ္ဇေန္တော “မံ ခေါ သဟာယော သရတိ”တိ ဥတွာ “ဣဒါနိ သော မဟလ္လကော ပုတ္တဓိတာဒီဟိ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တော၊ ဂန္တာ ဓမ္မံ ကထေတွာ ပဗ္ဗာဇေဿာမိ န”န္တိ ဣဒ္ဓိယာ အာကာ- သေန အာဂန္တာ ဥယျာနေ ဩတရိတွာ သုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ သိလာပဋ္ဌေ နိသီဒိ။ ဥယျာနပါလော တံ ဒိသွာ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ ကုတော တုမှေ ထော”တိ ပုစ္ဆိ။ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရတောတိ။ ဧက နာမ တုမှေတိ။ ဒရီမုခ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ နာမာဟံ အာဝုသောတိ။ ဘန္တေ အမှာကံ ရာဇာနံ ဇာနာ- ထာတိ။ အာမ ဇာနာမိ၊ ဂိဟိကာလေ နော သဟာယောတိ။ ဘန္တေ ရာဇာ တုမှေ ဒဋ္ဌကာမော၊ ကထေဿာမိ တဿ တုမှာကံ အာဂတဘာဝန္တိ။ ဂစ္ဆ ကထေဟိတိ။ သော “သာဓူ”တိ ဝတွာ တုရိတတုရိတောဝ ဂန္တာ တဿ သိလာပဋ္ဌေ နိသိန္နဘာဝံ ရညော ကထေသိ။ ရာဇာ “အာဂတော ကိရ မေ သဟာယော၊ ပဿိဿာမိ န”န္တိ ရထံ အာရုယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ ဂန္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဝဋ္ဌိတွာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အထ နံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ “ကိံ ပြဟ္မဒတ္တ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ အဂတိဂမနံ န ဂစ္ဆသိ။

၁-ဝဿသတိကတ္ထေရော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)
၂-စတ္တာလီသတိမေ သံဝစ္ဆရေ ပန (သီ၊ ဣ)၊ စတ္တာလီသတိက္ကမေ သံဝစ္ဆရေ (သျှာ)
ဇာတက-ဋ ၃-၁၅

နေတ္ထာယ လောကံ န ဝိဇ္ဇေသိ၊ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောသိ”တိအာဒီနိ
ဝဒန္တော ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ဗြဟ္မဒတ္တ မဟလ္လကောသိ၊ တေရဟိ ကာမေ
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတုံ တေ သမယော”တိ ဝတွာ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ပဌမံ
ဂါထမာဟ—

၁၄။ “ပင်္ကော စ ကာမာ ပလိပေါ စ ကာမာ၊
ဘယဉ္စ မေတံ တိမူလံ ပဝုတ္တံ။
ရဇော စ ရူမော စ မယာ ပကာသိတာ၊
ဟိတွာ တုဝံ ပဗ္ဗဇ ဗြဟ္မဒတ္တာ”တိ။

တတ္ထ ပင်္ကောတိ ဥဒကေ ဇာတာနိ တိဏသေဝါလကုမုဒဂစ္ဆာဒီနိ
အဓိပ္ပေတာနိ။ ယထာ ဟိ ဥဒကံ တရန္တံ တာနိ လဂ္ဂါပေန္တိ သဇ္ဇာပေန္တိ၊
တထာ သံသာရသာဂရံ တရန္တဿ ယောဂါဝစရဿ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ သဗ္ဗေ
ဝါ ပန ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမာ လဂ္ဂါပနဝသေန ပင်္ကော နာမ။ ဣမသ္မိဉ္စ
ပင်္ကေ အာသတ္တာ ဝိသတ္တာ ဒေဝါပိ မနုဿာပိ တိရစ္ဆာနာပိ ကိလမန္တိ ရောဒန္တိ
ပရိဒေဝန္တိ။ ပလိပေါ စ ကာမာတိ ပလိပေါ ဝုစ္စတိ မဟာကဒ္ဒမော၊ ယမိ
လဂ္ဂါ သူကရမိဂါဒယောပိ သိဟာပိ ဝါရဏာပိ အတ္တာနံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဂန္တု န
သက္ကောန္တိ၊ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမာပိ တံသရိက္ခတာယ “ပလိပါ”တိ
ဝုတ္တာ။ ပညဝန္တောပိ ဟိ သတ္တာ တေသု ကာမေသု သင်္ကံ လဂ္ဂကာလတော
ပဋ္ဌာယ တေ ကာမေ ပဒါလေတွာ သီဃံ ဥဋ္ဌာယ အင်္ဂါနံ အပလိဗောဓံ
ရမဏီယံ ပဗ္ဗဇံ ဥပဂန္တု န သက္ကောန္တိ။ ဘယဉ္စ မေတန္တိ ဘယဉ္စ ဧတံ၊
မ-ကာရော ဗျဉ္စနသန္ဓိဝသေန ဝုတ္တာ။ တိမူလန္တိ တိဟိ မူလေဟိ ပတိဋ္ဌိတံ ဝိယ
အစလံ။ ဗလဝဘယသေတံ နာမံ။ ပဝုတ္တန္တိ မဟာရာဇ ဧတေ ကာမာ နာမ
ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဿ အတ္တာနုဝါဒဘယာဒိကဿ စေဝ ဒုတ္တိံသကမ္မ-
ကရဏဆနဝုတိရောဂဝသပ္ပဝတ္တဿ စ ဘယဿ ပစ္စယဋ္ဌေန ဗလဝဘယန္တိ
ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ စေဝ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တေဟိ စ ပဝုတ္တံ ကထိတံ၊
ဒီပိတန္တိ အတ္တာ။ အထ ဝါ ဘယဉ္စ မေတန္တိ ဘယဉ္စ မယာ ဧတံ တိမူလံ
ပဝုတ္တန္တိ ဧဝေဇ္ဇတ္ထ အတ္တာ ဒဋ္ဌဗျောယေဝ။

ရဇော စ ရူမော စာတိ ရဇရူမသဒိသတ္တာ “ရဇော”တိ စ “ရူမော”တိ
စ မယာ ပကာသိတာ။ ယထာ ဟိ သုနာတဿ သုဝိလိတ္တာလင်္ကတဿ
ပုရိသဿ သရိရေ သုရမရဇံ ပတိတံ၊ တံ သရိရံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ သောဘာရဟိတံ
ကိလိဋ္ဌံ ကရောတိ၊ ဧဝမေဝ ဣဒ္ဓိဗလေန အာကာသေန အာဂန္တာ စန္ဒော

ဝိယ စ သူရိယော ဝိယ စ လောကေ ပညာတာပိ သင်္ဂိံ ကာမရဇဿ အန္တော ပတိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂုဏဝဏ္ဏဂုဏသောဘာဂုဏသုဒ္ဓိနံ ဥပဟတတ္တာ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ သောဘာရဟိတာ ကိလိဋ္ဌာယေဝ ဟောန္တိ။ ယထာ စ ဓူမေန ပဟဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ သုပရိသုဒ္ဓါပိ ဘိတ္တိံ ကာဠဝဏ္ဏာ ဟောတိ။ ဧဝံ အတိပရိသုဒ္ဓညာဏာပိ ကာမဓူမေန ပဟဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂုဏဝိနာသပ္ပတ္တိယာ မဟာဇနမဇ္ဈေ ကာဠကာဝ ဟုတွာ ပညာယန္တိ။ ဣတိ ရဇဓူမသရိက္ခတာယ ဧတေ ကာမာ “ရဇော စ ဓူမော စာ”တိ မယာ တုယံ ပကာသိတာ၊ တသ္မာ ဣမေ ကာမေ ဟိတွာ တုဝံ ပဗ္ဗဇ မြဟ္မဒတ္တာတိ ရာဇာနံ ပဗ္ဗဇာယ ဥဿာဟံ ဇနေတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ကိလေသေဟိ အတ္တနော ဗဒ္ဒဘာဝံ ကထေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၅။ “ဂမိတော စ ရတ္တော စ အမိမုစ္ဆိတော စ၊
ကာမေသုဟံ မြာဟ္မဏ ဘိံသရူပံ။
တံ နု’ဿဟေ ဇိဝိကတ္တော ပဟာတုံ၊
ကာဟာမိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနိ”တိ။

တတ္ထ ဂမိတောတိ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္တေန ဗဒ္ဒေါ။ ရတ္တောတိ ပကတိ-ဇဟာပနေန ရာဂေန ရတ္တော။ အမိမုစ္ဆိတောတိ အတိဝိယ မုစ္ဆိတော။ ကာမေသုဟန္တိ ဒုဝိဓေသုပိ ကာမေသု အဟံ။ မြာဟ္မဏာတိ ဒရိမုခပစ္စေကဗုဒ္ဓိအာလပတိ။ ဘိံသရူပန္တိ ဗလဝရူပံ။ တံ နု’ဿဟေတိ တံ ဒုဝိဓမ္မိ ကာမံ န ဥဿဟာမိ န သက္ကောမိ။ ဇိဝိကတ္တော ပဟာတုန္တိ ဣမာယ ဇိဝိကာယ အတ္ထိကော အဟံ တံ ကာမံ ပဟာတုံ န သက္ကောမိတိ ဝဒတိ။ ကာဟာမိ ပုညာနိတိ ဣဒါနိ ဒါနသီလဥပေါသထကမ္မသင်္ခါတာနိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနိ ဗဟူနိ ကရိဿာမိတိ။

ဧဝံ ကိလေသကာမော နာမေသ သင်္ဂိံ အလ္လိနကာလတော^၁ ပဋ္ဌာယ အပနေတုံ န သက္ကောတိ၊ ယေန သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော မဟာပုရိသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေန ပဗ္ဗဇာယ ဂုဏေ ကထိတေပိ “ပဗ္ဗဇိတုံ န သက္ကောမိ”တိ အာဟ။ ယောယံ ဒီပင်္ဂရပါဒမူလေ အတ္တနိ သမ္ဘဝေန ဣဏေန ဗုဒ္ဓကရဓမ္မေ ဝိစိနန္တော တတိယံ နေက္ခမ္မပါရမိံ ဒိသွာ—

၁-သံကိလိဋ္ဌကာလတော (သီ၊ သျှာ)

“ဣမံ တံ တတိယံ တာဝ၊ ဒဠိံ ကတွာ သမာဒိယ။
 နေက္ခမ္ပပါရမိတံ ဂစ္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။
 ယထာ အန္ဓုဃရေ ပုရိသော၊ စိရဂုတ္ထော ဒုခဋိတော။
 န တတ္ထ ရာဂံ ဇနေတိ၊ မုတ္တိံယေဝ ဂဝေသတိ။
 တထေဝ တံ သဗ္ဗဘဝေ၊ ပဿ အန္ဓုဃရေ ဝိယ။
 နေက္ခမ္ဘာဘိမုခေါ ဟုတွာ၊ သမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိဿသိ”တိ—

ဧဝံ နေက္ခမ္ပေ ဂုဏံ ပရိကိတ္တေသိ၊ သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေန ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဝဏ္ဏံ ဝတွာ “ကိလေသေ ဆဇ္ဇေတွာ” သမဏော ဟောဟိ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ “နာဟံ ကိလေသေ ဆဇ္ဇေတွာ သမဏော ဘဝိတံ သက္ကောမိ”တိ ဝဒတိ။

ဣမသ္မိံ ကိရ လောကေ အဋ္ဌ ဥမ္မတ္တကာ နာမ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ “အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ ဥမ္မတ္တကသညံ ပဋိလဘန္တိ၊ ကာမုမ္မတ္တကော လောဘဝသံ ဂတော၊ ကောဓုမ္မတ္တကော ဒေါသဝသံ? ဂတော၊ ဒိဋ္ဌုမ္မတ္တကော ဝိပလ္လာသဝသံ ဂတော၊ မောဟုမ္မတ္တကော အညာဏဝသံ ဂတော၊ ယက္ခမ္မတ္တကော ယက္ခဝသံ ဂတော၊ ပိတ္တုမ္မတ္တကော ပိတ္တဝသံ ဂတော၊ သုရုမ္မတ္တကော ပါနဝသံ ဂတော၊ ဗျသနုမ္မတ္တကော သောကဝသံ ဂတော”တိ။ ဣမေသု အဋ္ဌသု ဥမ္မတ္တကေသု မဟာသတ္ထော ဣမသ္မိံ ဇာတကေ ကာမုမ္မတ္တကော ဟုတွာ လောဘဝသံ ဂတော ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏံ န အညာသိ။

ဧဝံ အနတ္တကာရကံ ပန ဣမံ ဂုဏပရိမံသကံ လောဘဇာတံ ကသ္မာ သတ္တာ ပရိမုတ္တိတံ န သက္ကောန္တိတိ? အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ အနေကာနိ ကပ္ပကောဋိ- သတသဟဿာနိ ဧကတော ဗန္ဓိတဘာဝေန^၇။ ဧဝံ သန္တေပိ တံ ပဏ္ဍိတာ “အပ္ပဿာဒါ ကာမာ”တိအာဒိနံ အနေကေသံ ပစ္စဝေက္ခဏာနံ^၅ ဝသေန ပဇဟန္တိ။ တေနေဝ ဒရိမုခပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ မဟာသတ္ထေန “ပဗ္ဗဇိတံ န သက္ကော- မိ”တိ ဝုတ္တေပိ ဓုရနိက္ခေပံ အကတွာ ဥတ္တရိမ္ပိ ဩဝဒန္တော ဒွေ ဂါထာ အာဟ။

၁၆။ “ယော အတ္တကာမဿ ဟိတာနုကမ္ပိနော၊
 ဩဝဇ္ဇမာနော န ကရောတိ သာသနံ။
 ဣဒမေဝ သေယျော ဣတိ မညမာနော၊
 ပုနပ္ပုနံ ဂဟ္တမုပေတိ မန္တော။

၁-နေက္ခမ္ဘာဘိမုခေါ ဟောဟိ၊ ဘဝတော ပရိမုတ္တိယာ။ ၃ ၄-၃၁၆-ပိဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓဝံသေ။
 ၂-ဆိန္ဒိတွာ (က) ၃-ဝိဟိံသာဝသံ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)
 ၄-ဝရိတဘာဝေန (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၅-ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာနံ (သိ)

၁၇။ သော သောရရူပံ နိရယံ ဥပပတိ၊
သုဘာသုဘံ မုတ္တကရိသပူရံ။
သတ္တာ သကာယေ န ဇဟန္တိ ဂိဒ္ဓါ၊
ယေ ဟောန္တိ ကာမေသု အဝိတရာဂါ”တိ။

တတ္ထ အတ္တကာမဿာတိ ဝုဓိကာမဿ။ ဟိတာနုကမ္ပိနောတိ ဟိတေန မုဒုစိတ္တေန အနုကမ္ပန္တဿ။ ဩဝဇ္ဇမာနောတိ ဩဝဒိယမာနော။ ဣဒမေဝ သေယျောတိ ယံ အတ္တနာ ဂဟိတံ အသေယံ၊ အနုတ္တမဓ္မိ သမာနံ၊ တံ ဣဒမေဝ သေယျော ဣတိ မညမာနော။ မန္တောတိ သော အညာဏပုဂ္ဂလော မာတုကုစ္ဆိယံ ဝါသံ နာတိက္ကမတိ၊ ပုနပ္ပုနံ ဂဗ္ဘံ ဥပပတိယေဝါတိ အတ္ထော။

သော သောရရူပန္တိ မဟာရာဇ သော မန္တော တံ မာတုကုစ္ဆိံ ဥပပန္တော သောရရူပံ ဒါရုဏဇာတိကံ နိရယံ ဥပပတိ နာမ။ မာတုကုစ္ဆိ ဟိ နိရဿာဒဋ္ဌေန ဣဓ “နိရယော”တိ ဝုတ္တော၊ “စတုကုဋိကနိရယော”တိ ဝုစ္စတိ။ “စတုကုဋိက- နိရယော နာမ ကတရော”တိ ဝုတ္တေ မာတုကုစ္ဆိမေဝ ဝတ္ထုံ ဝဇ္ဇတိ။ အဝိစိမဟာ- နိရယေ နိဗ္ဗတ္တသတ္တဿ ဟိ အပရာပရံ အာဓာဝနပရိဓာဝနံ ဟောတိယေဝ၊ တသ္မာ တံ “စတုကုဋိကနိရယော”တိ ဝတ္ထုံ န လဗ္ဘတိ၊ မာတုကုစ္ဆိယံ ပန နဝ ဝါ ဒသ ဝါ မာသေ စတုဟိပိ ပဿေဟိ ဣတော စိတော စ ဓာဝိတုံ နာမ န သက္ကာ၊ အတိသမ္ဗာဓေ ဩကာသေ စတုကောဋ္ဌေန စတုသင်္ကံဋိတေနော ဟုတွာ အတ္ထိတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ သေ “စတုကုဋိကနိရယော”တိ ဝုစ္စတိ။

သုဘာသုဘန္တိ သုဘာနံ အသုဘံ။ သုဘာနဉ္စိ သံသာရဘိရုကာနံ ယောဂါ- ဝစရကုလပုတ္တာနံ မာတုကုစ္ဆိ ဧကန္တိ အသုဘသမ္ပတော။ တေန ဝုတ္တံ—

“အဇညံ ဇညသင်္ခါတံ၊ အသုစိံ သုစိသမ္ပတံ။
နာနာကုဏပပရိပူရံ၊ ဇညရူပံ အပဿတော။
မိရတ္ထု’မံ အာတုရံ ပူတိကာယံ၊
ဇေဂုစ္ဆိယံ အသုစိံ ဗျာမိဓမ္မံ။
ယတ္ထပ္ပမတ္တာ အဓိမုစ္ဆိတာ ပဇာ၊
ဟာပေန္တိ မဂ္ဂံ သုဂတုပပတ္တိယာ”တိ ။

သတ္တာတိ အာသတ္တာ ဝိသတ္တာ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ၊ သကာယေ န ဇဟန္တိတိ တံ မာတုကုစ္ဆိံ န ပရိစ္စဇန္တိ။ ဂိဒ္ဓါတိ ဂမိတာ။ ယေ ဟောန္တိတိ ယေ ကာမေသု အဝိတရာဂါ ဟောန္တိ၊ တေ ဧတံ ဂဗ္ဘဝါသံ န ဇဟန္တိတိ။

၁-၃ ၅-၈၉-ပိဋက။ ၂-အာလဂ္ဂါ၊ လဂ္ဂိတာတိ အတ္ထော (သိ၊ သျာ)

ဧဝံ ဒရိမုခပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဂဟ္ဗဩက္ကန္တိမူလကဉ္စ ပရိဟာရမူလကဉ္စ ဒုက္ခံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဂဟ္ဗဝုဋ္ဌာနမူလကံ ဒဿေတုံ ဒိယမုဂါယမာဟ။

၁၈။ “မိဋ္ဌေန လိတ္တာ ရဟိရေန မက္ခိတာ၊
သေမ္ပေန လိတ္တာ ဥပနိက္ခမန္တိ။
ယံ ယံ ဟိ ကာယေန ဖုသန္တိ တာဝဒေါ၊
သဗ္ဗံ အသာတံ ဒုခမေဝ ကေဝလံ။

၁၉။ ဒိသွာ ဝဒါမိ န ဟိ အညတော သဝံ၊
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဗဟုကံ သရာမီ”တိ။

တတ္ထ မိဋ္ဌေန လိတ္တာတိ မဟာရာဇ ဣမေ သတ္တာ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမန္တာ န စတုဇ္ဇာတိဂန္ဓေဟိ ဝိလိမ္ပိတွာ သုရဘိမာလံ ပိဋ္ဌန္တိတွာ နိက္ခမန္တိ။ ပုရာဏဂူထေန ပန မက္ခိတာ ပလိဗုဒ္ဓါ ဟုတွာ နိက္ခမန္တိ။ ရဟိရေန မက္ခိတာတိ ရတ္တလောဟိတစန္ဒနာနလိတ္တာပိ စ ဟုတွာ န နိက္ခမန္တိ။ ရတ္တလောဟိတမက္ခိတာ ပန ဟုတွာ နိက္ခမန္တိ။ သေမ္ပေန လိတ္တာတိ န စာပိ သေတစန္ဒနဝိလိတ္တာ နိက္ခမန္တိ။ ဗဟလပိစ္ဆိလသေမှလိတ္တာ ပန ဟုတွာ နိက္ခမန္တိ။ ဣတ္ထိနဉ္စိ ဂဟ္ဗဝုဋ္ဌာနကာလေ ဧတာ အသုစိယော နိက္ခမန္တိ။ တာဝဒေတိ တသ္မိံ သမယေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—မဟာရာဇ ဣမေ သတ္တာ တသ္မိံ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမနသမယေ ဧဝံ မိဋ္ဌာဒိလိတ္တာ နိက္ခမန္တာ ယံ ယံ နိက္ခမနမဂ္ဂပဒေသံ ဝါ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ ဖုသန္တိ။ တံ သဗ္ဗံ အသာတံ အမရရံ ကေဝလံ အသမ္ဗိဿံ ဒုက္ခမေဝ ဖုသန္တိ။ သုခံ နာမ တေသံ တသ္မိံ သမယေ နတ္ထိတိ။

ဒိသွာ ဝဒါမိ န ဟိ အညတော သဝန္တိ မဟာရာဇ အဟံ ဣမံ ဧတ္ထကံ ဝဒန္တော န အညတော သဝံ၊ အညဿ သမဏဿ ဝါ မြာဟ္မဏဿ ဝါ တံ သုတွာ န ဝဒါမိ၊ အတ္တနော ပန ပစ္စေကဗောဓိဉ္ဇာဏေန ဒိသွာ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဗဟုကန္တိ ဣဒံ အတ္တနော အာနဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—မဟာရာဇ အဟံ ဟိ ပုဗ္ဗေနိဝုတ္တကန္တပဋိပေါဋိသင်္ခါတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဗဟုကံ သရာမိ၊ သတသဟဿကပ္ပါမိကာနိ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ သရာမီတိ။

ဣဒါနိ သတ္တာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ “ဧဝံ သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ရာဇာနံ သုဘာသိတကထာယ သင်္ဂဏီ”တိ ဝတွာ ဩသာနေ ဥပမုဂါယမာဟ—

၁-န ဝါသိတစန္ဒနဝိလိတ္တာ (က) ၂-အသုစိဗိဿံ (သိ၊ သျာ)

“စိတြာဟိ ဂါထာဟိ သုဘာသိတာဟိ၊
ဒရိမုခေါ နိဇ္ဈာပယိ သုမေဓ”န္တိ။

တတ္ထ စိတြာဟိတိ အနေကတ္ထသန္ဓိသိတာဟိ။ သုဘာသိတာဟိတိ သုကထိ-
တာဟိ။ ဒရိမုခေါ နိဇ္ဈာပယိ သုမေဓန္တိ ဘိက္ခဝေ သော ဒရိမုခပစ္စေက-
ဗုဒ္ဓေါ တံ သုမေဓံ သုန္ဓရပညံ ကာရဏာကာရဏဇာနနသမတ္ထံ ရာဇာနံ
နိဇ္ဈာပေသိ သညာပေသိ၊ အတ္တနော ဝစနံ ဂဏှာပေသိတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ကာမေသု ဒေါသံ ဒသေသံတွာ အတ္တနော ဝစနံ ဂါဟာ-
ပေတွာ “မဟာရာဇ ဣဒါနိ ပဗ္ဗဇ ဝါ မာ ဝါ၊ မယာ ပန တုယံ ကာမေသု
အာဒိနဝေါ ပဗ္ဗဇာယ စ အာနိသံသော ကထိတော၊ တံ အပ္ပမတ္ထော
ဟောဟိ”တိ ဝတွာ သုဝဏ္ဏရာဇဟံသော ဝိယ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဝလာ-
ဟကဂစ္ဆံ မဒ္ဒန္တော နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရမေဝ ဂတော။ မဟာသတ္ထော ဒသနခ-
သမောဓာနသမုဇ္ဇလံ အဇ္ဇလိံ သိရသ္မိံ ဌပေတွာ နမဿမာနော တသ္မိံ
ဒဿနဝိသယေ အတိတေ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ ရဇံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ
မဟာဇနဿ ရောဒန္တဿ ပရိဒေဝန္တဿ ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ
ပဏ္ဏသင်္ဂလံ မာပေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ န စိရသေဝ အဘိညာ စ သမာ-
ပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာယုပရိယောသာနေ မြဟ္မလောကူပဂေါ
အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟောသုံ။
တဒါ ရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဒရိမုခဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-နေရုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၇၉)

ကာကောလာ ကာကသံဃာ စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အညတရံ ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရ သတ္တု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ
ဂဟေတွာ ဧကံ ပစ္စန္တဂါမံ အဂမာသိ။ မနုဿာ တဿ ဣရိယာပထေ ပသီဒိတွာ
တံ ဘောဇေတွာ ပဋိညံ ဂဟေတွာ အရညေ ပဏ္ဏသင်္ဂလံ ကဟွာ တတ္ထ ဝသာ-
ပေသုံ၊ အတိဝိယ စဿ သက္ကာရံ ကရိံသု။ အထေကေ သဿတဝါဒါ

အာဂမံသု။တေ တေသံ ဝစနံ သုတွာ ထေရဿ ဝါဒံ^၁ ဝိဿဇ္ဇေတွာ သဿတ-
 ဝါဒံ^၂ ဂဟေတွာ တေသညေဝ သက္ကာရံ ကရိံသု။ တတော ဥစ္ဆေဒဝါဒါ
 အာဂမံသု။ တေ သဿတဝါဒံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဥစ္ဆေဒဝါဒမေဝ ဂဏိံသု။
 အထညေ အစေလကာ အာဂမိံသု။ တေ ဥစ္ဆေဒဝါဒံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ
 အစေလကဝါဒံ ဂဏိံသု။ သော တေသံ ဂုဏာဂုဏံ အဇာနန္တာနံ မနုဿာနံ
 သန္တိကေ ဒုက္ခေန ဝသိတွာ ဝုတ္တဝဿော ပဝါရေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ
 ကတပဋိသန္တာရော “ကဟံ ဝဿံဝုတ္ထောသိ”တိ ဝုတ္တေ “ပစ္စန္ဓံ နိဿာယ
 ဘန္တေ”တိ ဝတွာ “သုခံ ဝုတ္ထောသိ”တိ ပုဋ္ဌော “ဘန္တေ ဂုဏာဂုဏံ အဇာ-
 နန္တာနံ သန္တိကေ ဒုက္ခံ ဝုတ္ထောသိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “ဘိက္ခု ပေါရာဏက-
 ပဏ္ဍိတာ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာပိ ဂုဏာဂုဏံ အဇာနန္တေဟိ သဒ္ဓိံ
 ဧကဒိဝသမ္ဗိ န ဝသိံသု။ တံ အတ္တနော ဂုဏာဂုဏံ အဇာနန္ဌာနေ ကသ္မာ
 ဝသိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 သုဝဏ္ဏဟံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကနိဋ္ဌဘာတာပိဿ အတ္ထိ။ တေ စိတ္တကုဋ္ဌပဗ္ဗတေ
 ဝသန္တာ ဟိမဝန္တပဒေသေ သယံဇာတသာလီ ခါဒန္တိ။ တေ ဧကဒိဝသံ တတ္ထ
 စရိတွာ စိတ္တကုဋ္ဌံ အာဂစ္ဆန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကံ နေရုံ နာမ ကဉ္စနပဗ္ဗတံ ဒိသ္မာ
 တဿ မတ္ထကေ နိသီဒိံသု။ တံ ပန ပဗ္ဗတံ နိဿာယ ဝသန္တာ သကုဏသံဃာ^၃
 စတုပ္ပဒါ စ ဂေါစရဘူမိယံ နာနာဝဏ္ဏာ ဟောန္တိ၊ ပဗ္ဗတံ ပဝိဋ္ဌကာလတော
 ပဋ္ဌာယ တေ သဗ္ဗေ တဿောဘာသေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟောန္တိ။ တံ ဒိသ္မာ
 ဗောဓိသတ္တဿ ကနိဋ္ဌော တံ ကာရဏံ အဇာနိတွာ “ကိံ န ခေါ ဧတ္ထိ^၄
 ကာရဏ”န္တိ ဘာတရာ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၂၀။ “ကာကောလာ ကာကသံဃာ စ၊ မယဉ္စ ပတတံ ဝရာ။
 သဗ္ဗေဝ သဒိသာ ဟောမ၊ ဣမံ အာဂမ္မ ပဗ္ဗတံ။
- ၂၁။ ဣဓ သီဟာ စ ဗျုပ္ပါ စ၊ သိင်္ဂါလာ စ မိဂါမော။
 သဗ္ဗေဝ သဒိသာ ဟောန္တိ၊ အယံ ကော နာမ ပဗ္ဗတော”တိ။

တတ္ထ ကာကောလာတိ ဝနကာကာ။ ကာကသံဃာတိ ပကတိကာကသံဃာ
 စ။ ပတတံ ဝရာတိ ပက္ခိနံ သေဋ္ဌာ။ သဒိသာ ဟောမာတိ သဒိသဝဏ္ဏာ
 ဟောမ။

၁-ထေရံ (ဣ၊က)	၂-သဿတဝါဒေ (သိ၊သျှ၊ဣ)
၃-သကုဏာ သဿ (သိ၊သျှ၊)	၄-ဧတံ (သိ၊သျှ၊)

တဿ ဝစနံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၂။ “ဣမံ နေရုတိံ ဇာနန္တိ၊ မနုဿာ ပဗ္ဗတုတ္တမံ။
ဣဓ ဝဏ္ဏေန သမ္ပန္နာ၊ ဝသန္တိ သဗ္ဗပါဏိနော”တိ။

တတ္ထ ဣဓ ဝဏ္ဏနာတိ ဣမသ္မိံ နေရုပဗ္ဗတေ ဩဘာသေန ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ ဟုတွာ။

တံ သုတွာ ကနိဋ္ဌော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၂၃။ “အမာနနာ ယတ္ထ သိယာ၊ သန္တာနံ ဝါ ဝိမာနနာ။
ဟိနသမ္မာနနာ ဝါပိ၊ န တတ္ထ ဝသတိံဝသေ။

၂၄။ ယတ္တာ’လသော စ ဒက္ခော စ၊ သူရော ဘီရ စ ပူဇိယာ။
န တတ္ထ သန္တော ဝသန္တိ၊ အဝိသေသကရေ နရေ။

၂၅။ နာယံ နေရု ဝိဘဇတိ၊ ဟိနဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမေ။
အဝိသေသကရော နေရု၊ ဟန္ဒ နေရုံ ဇဟာမသေ”တိ။

တတ္ထ ပဌမဂါထာယ အယမတ္ထော—ယတ္ထ သန္တာနံ ပဏ္ဍိတာနံ သီလ-
သမ္ပန္နာနံ မာနနဿ အဘာဝေန အမာနနာ အဝမညနာ စ အဝမာနဝသေန
ဝိမာနနာ ဝါ ဟိနာနံ ဝါ ဒုဿီလာနံ သမ္မာနနာ သိယာ၊ တတ္ထ နိဝါသေ
န ဝသေယျ။ ပူဇိယာတိ ဧတေ ဧတ္ထ ဧကသဒိသာယ ပူဇာယ ပူဇနိယာ
ဟောန္တိ၊ သမကံ သက္ကာရံ လဘန္တိ။ ဟိနဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမေတိ ဇာတိဂေါတ္ထ-
ကုလပုဒေသသီလာစာရဉာဏာဒီဟိ ဟိနေ စ မဇ္ဈိမေ စ ဥက္ကဋ္ဌေ စ အယံ
န ဝိဘဇတိ။ ဟန္ဒာတိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ^၂ နိပါတော။ ဇဟာမသေတိ ပရိစ္စဇာမ။
ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ ဥဘောပိ တေ ဟံသာ ဥပ္ပတိတွာ စိတ္တကုဋမေဝ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကနိဋ္ဌဟံသော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဇေဋ္ဌကဟံသော
ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

နေရုဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၁-နေရုန္တိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ဝေါဿဂ္ဂတ္ထေ (က)

၅-အာသင်္ကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈၀)

အာသင်္ကဇာတိ နာမ လတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏ-
ဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဣန္ဒြိယဇာတကေ^၁ အာဝိ
ဘဝိသတိ။ ဣမ ပန သတ္တာ တံ ဘိက္ခုံ “သစ္စံ ကိရ တံ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ” တိ
ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ” တိ ဝုတ္တေ “ကေန ဥက္ကဏ္ဍာပိတောသိ” တိ ဝတွာ “ပုရာဏ-
ဒုတိယိကာယ ဘန္တေ” တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခုံ ဒေသ ဣတ္ထိ တုယံ အနတ္ထကာရိကာ၊
ပုဗ္ဗေပိ တံ ဧတံ နိဿာယ စတုရဂီနိသေနံ ဇဟိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ မဟန္တံ
ဒုက္ခံ အနဘဝန္တော တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ဝသိ” တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကာသိဂါမေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပုတ္တော တက္ကသိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတ-
သိပ္ပေါ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝနမူလဖလာဟာရော အဘိညာ စ သမာပတ္တိ-
ယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဧကော
ပုညသမ္ပန္နော သတ္တော တာဝတိံ သဘဝနတော စဝိတွာ တသ္မိံ ဌာနေ ပဒုမသရေ
ဧကသ္မိံ ပဒုမဂဗ္ဗေ ဒါရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သေသပဒုမေသု ပုရာဏဘာဝံ
ပတွာ ပတန္တေသုပိ တံ မဟာကုစ္ဆိကံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတေဝ။ တာပသော
နဟာယိတုံ ပဒုမသရံ ဂတော တံ ဒိသ္မာ “အညေသု ပဒုမေသု ပတန္တေသုပိ
ဣဒံ မဟာကုစ္ဆိကံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ” န္တိ စိန္တေတွာ
ဥဒကသာဠကံ နိဝါသေတွာ ဩတရန္တော ဂန္တော တံ ပဒုမံ ဝိဝရိတွာ တံ
ဒါရိကံ ဒိသ္မာ ဓိတုသညံ ဥပ္ပါဒေတွာ ပဏ္ဏသာလံ အာနေတွာ ပဋိဇဂ္ဂိ။ သာ
အပရဘာဂေ သောဠသဝသိကာ ဟုတွာ အဘိရူပါ အဟောသိ ဥတ္တမရူပဓရာ
အတိက္ကန္တာ မာနုသကဝဏ္ဏံ၊ အပ္ပတ္တာ ဒေဝဝဏ္ဏံ။ တဒါ သက္ကော ဗောဓိသတ္တဿ
ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ၊ သော တံ ဒါရိကံ ဒိသ္မာ “ကုတော ဒေသ” တိ ပုစ္ဆိတွာ
လဒ္ဓနိယာမံ သုတွာ “ဣမိဿာ ကိံ လဒ္ဓံ ဝဇ္ဇတိ” တိ ပုစ္ဆိ။ နိဝါသဋ္ဌာနံ
ဝတ္ထာလင်္ကာရဘောဇနဝိဓာနံ^၂ မာရိသာတိ။ သော “သာဓု ဘန္တေ” တိ
တဿာ ဝသနဋ္ဌာနဿ အာသန္တေ ဖလိကပါသာဒံ မာပေတွာ ဒိဗ္ဗသယန-
ဒိဗ္ဗဝတ္ထာလင်္ကာရဒိဗ္ဗန္တပါနာနိ မာပေသိ။

သော ပါသာဒေါ တဿံ အဘိရူဟနကာလေ^၃ ဩတရိတွာ ဘူမိယံ
ပတိဋ္ဌာတိ၊ အဘိရူဠကာလေ^၄ လင်္ခိတွာ အာကာသေ တိဋ္ဌတိ။ သာ

၁-ခု ၅-၁၀၂-ပိဋေ။
၂-နိဝသနတ္ထာယ ဖလိကပါသာဒံ မာပေတွာ ဒိဗ္ဗသယနဒိဗ္ဗဝတ္ထာလင်္ကာရဘောဇနဝိဓာနံ (သီ၊ သျှာ)
၃-သရီရဇဂ္ဂနကာလေ (က) ၄-အာရောဟဏကာလေ (သီ၊ သျှာ)၊ အာရူဟနကာလေ (က)

ဗောဓိသတ္တဿ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကုရုမာနာ ပါသာဒေ ဝသတိ။ တမေကော ဝနစရကော ဒိသ္မာ “အယံ ဝေါ ဘန္တေ ကိံ ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဓိတာ မေ”တိ သုတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္ဓာ “ဒေဝ မယာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝေရူပါ နာမ ဧကဿ တာပဿဿ ဓိတာ ဒိဋ္ဌာ”တိ ရညော အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ သော သဝနသံသဂ္ဂေန ဗုဒ္ဓိတွာ ဝနစရကံ မဂ္ဂဒေသကံ^၁ ကတွာ စတုရဂီနိယာ သေနာယ တံ ဌာနံ ဂန္ဓာ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသာပေတွာ ဝနစရကံ အာဒါယ အမစ္စဂဏပရိဝုတော အဿမပဒံ ပဝိသိတွာ မဟာသတ္တံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော “ဘန္တေ ဣတ္ထိယော နာမ မြဟ္မစရိယဿ မလံ၊ တုမှာကံ ဓိတရံ အဟံ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ပန “ကိံ န ခေါ ဧတသ္မိံ ပဒုမေ”တိ အာသင်္ကံ ကတွာ ဥဒကံ ဩတရိတွာ အာနိတဘာဝေန တဿာ ကုမာရိကာယ အာသင်္ကာတိ နာမံ အကာသိ။ သော တံ ရာဇာနံ “ဣမံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာ”တိ ဥဇကံ အဝတွာ “မဟာရာဇ ဣမာယ ကုမာရိကာယ နာမံ ဇာနန္တော ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆာ”တိ အာဟ။ တုမှေဟိ ကထိတေ ဥဿာမိ ဘန္တေတိ။ အဟံ တေန ကထေမိ၊ တံ အတ္တနော ပညာဗလေန နာမံ ဇာနန္တော ဂဟေတွာ ယာဟိတိ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္ထိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ “ကိန္ဓာမာ န ခေါ သော”တိ နာမံ ဥပဓာရေတိ။ သော ယာနိ ဒုဇ္ဇာနာနိ နာမာနိ၊ တာနိ ကိတ္တေတွာ “အသုကာ နာမ ဘဝိဿတိ”တိ ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ ကထေတိ။ ဗောဓိသတ္တော “န ဧဝံနာမာ”တိ ပဋိက္ခိပတိ။

ရညော စ နာမံ ဥပဓာရေန္တဿ သံဝစ္ဆရော အတိတော။ တဒါ ဟတ္ထိ- အဿမနုဿေ သိဟာဒယော ဝါဠာ ဂဏှန္တိ၊ ဒိဃဇာတိကပရိပန္နော ဟောတိ၊ မက္ခိကပရိပန္နော ဟောတိ၊ သိတေန ကိလမိတွာ ဗဟူ မနုဿာ မရန္တိ။ အထ ရာဇာ ကုဋ္ဌိတွာ “ကိံ မေ ဧတာယာ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ကထေတွာ ပါယာသိ။ အာသင်္ကာ ကုမာရိကာ တံ ဒိဝသံ ဖလိကဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ အတ္တာနံ ဒဿေန္တိ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသ္မာ “မယံ တဝ နာမံ ဇာနိတုံ န သက္ကောမ၊ တံ ဟိမဝန္တယေဝ ဝသ၊ မယံ ဂမိဿာမာ”တိ အာဟ။ “ကဟံ မဟာရာဇ ဂစ္ဆန္တော မာဒိသံ ဣတ္ထိံ လဘိဿသိ၊ မမ ဝစနံ သုဏာဟိ၊ တာဝတိံ သဒေဝလောကေ စိတ္တလတာဝနေ အာသာဝတိ နာမ လတာ အတ္ထိ၊ တဿာ ဖလဿ အပ္ပန္နရေ ဒိဗ္ဗပါနံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ တံ ဧကဝါရံ ပိဝိတွာ စတ္တာရော မာသေ မတ္တာ ဟုတွာ ဒိဗ္ဗသယနေ သယန္တိ၊ သာ ပန ဝဿသဟဿေန ဖလတိ၊ သုရာသောဏှာ ဒေဝပုတ္တာ ‘ဣတော ဖလံ လဘိဿာမာ’တိ ဒိဗ္ဗပါနပိပါသံ အဓိဝါသေတွာ

၁-မဂ္ဂဒေသကံ (သိ၊ သျာ)

ဝဿသဟဿံ နိဗ္ဗံ ဂန္ဓာ တံ လတံ ‘အရောဂါ န ခေါ’တိ ဩလောကေန္တိ၊
တွံ ပန ဧကသံဝစ္ဆရေနေဝ ဥက္ကဏ္ဍိတော၊ အာသာဖလဝတိ နာမ သုခါ၊
မာ ဥက္ကဏ္ဍိ”တိ ဝတွာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၂၆။ “အာသာဝတိ နာမ လတာ၊ ဇာတာ စိတ္တလတာဝနေ။
တဿံ ဝဿသဟဿေန၊ ဧကံ နိဗ္ဗတ္တတေ ဖလံ။

၂၇။ တံ ဒေဝါ ပယိရူပါသန္တိ၊ တာဝ ဒူရဖလံ သတိံ။
အာသိဿေဝ တုဝံ ရာဇ၊ အာသာ ဖလဝတိ သုခါ။

၂၈။ အာသိသတေဝ သော ပက္ခိ၊ အာသိသတေဝ သော ဒိဇော။
တဿ စာသာ သမိဇ္ဈတိ၊ တာဝ ဒူရဂတာ သတိံ။
အာသိဿေဝ တုဝံ ရာဇ၊ အာသာ ဖလဝတိ သုခါ”တိ။

တတ္ထ အာသာဝတိတိ ဧဝံနာမိကာ။ သာ ဟိ ယသ္မာ တဿာ ဖလေ
အာသာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဧတံ နာမံ လဘတိ။ စိတ္တလတာဝနေတိ ဧဝံနာမကေ
ဥယျာနေ။ တသ္မိံ ကိရ ဥယျာနေ တိဏရုက္ခလတာဒိနံ ပဘာ တတ္ထ ပဝိဋ္ဌပဝိဋ္ဌာနံ
ဒေဝတာနံ သရီရဝဏ္ဏံ စိတ္တံ ကရောတိ၊ တေနဿ “စိတ္တလတာဝန”န္တိ နာမံ
ဇာတံ။ ပယိရူပါသန္တိတိ ပုနပ္ပုနံ ဥပေန္တိ။ အာသိဿေဝတိ အာသိသာဟိယေဝ
ပတ္ထေဟိယေဝ၊ မာ အာသစ္ဆေဒံ ကရောဟိတိ။

ရာဇာ တဿာ ကထာယ ဗဇ္ဈိတွာ ပုန အမစ္စေ သန္တိပါတာပေတွာ ဒသ-
နာမကံ^၂ ကာရေတွာ နာမံ ဂဝေသန္တော အပရမ္ပိ သံဝစ္ဆရံ ဝသိ။ တဿာ ဒံသ-
နာမကမ္ပိ^၃နာမံနာဟောသိ၊ “အသုကာ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ ဗောဓိသတ္တော ပဋိက္ခိ-
ပတေဝ။ ပုန ရာဇာ “ကိ” မေဣမာယာ”တိ တုရင်္ဂံ အာရုပ္ပပါယာသိ။ သာပိ ပုန
ဝါတပါနေ ဌတွာ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ ရာဇာ “တိဋ္ဌ တံ၊ မယံ ဂမိဿာမာ”တိ
အာဟ။ ကသ္မာ ယာသိ မဟာရာဇာတိ။ တဝ နာမံ ဇာနိတုံ န သက္ကောမိတိ။
“မဟာရာဇ ကသ္မာ နာမံ န ဇာနိဿသိ၊ အာသာ နာမ အသမိဇ္ဈနကာ နာမ
နတ္ထိ၊ ဧကော ကိရ ဗကော ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိဋ္ဌိတော အတ္တနာ ပတ္ထိတံ လဘိ၊ တံ ကသ္မာ
န လဘိဿသိ၊ အဓိဝါသေဟိ မဟာရာဇာတိ”။ ဧကော ကိရ ဗကော ဧကသ္မိံ
ပဒုမသရေ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဥပ္ပတိတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ နိလိယိ။ သော တံ
ဒိဝသံ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ စိန္တေသိ ‘အဟံ ဣမသ္မိံ’ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ

၁-အာသာဖလလာဘော နာမ သုခေါ(က)
၂-ဒသနာမကေပိ (သိ၊ သျာ)

၂-သန္တာဟံ(က)
၄-မဟာရာဇ။ (?)

သုခံ နိဿိန္နော၊ သစေ ဣတော အနောတရိတွာ ဧတ္ထေဝ နိဿိန္နော ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ဣမံ ဒိဝသံ ဝသေယျံ၊ ဘဒြကံ ဝတ အဿာ'တိ။ အထ တံ ဒိဝသမေဝ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အသုရနိဗ္ဗဟနံ ကတွာ တာဝတိ'သ-ဘဝနေ ဒေဝိဿရိယံ လဒ္ဓါ စိန္တေသိ 'မမ တာဝ မနောရထော မတ္ထကံ ပတ္ထော၊ အတ္ထိ နု ခေါ အညော ကောစိ အပရိပုဏ္ဏမနောရထော'တိ ဥပဓာရေန္တော တံ ဒိသွာ 'ဣမဿ မနောရထံ မတ္ထကံ ပါပေဿာမိ'တိ ဗကဿ နိဿိန္နဋ္ဌာနတော အဝိဒူရေ ကော နဒီ အတ္ထိ၊ တံ နဒိံ ဩဃပုဏ္ဏံ ကတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေန ပေသေသိ။ သောပိ ဗကော တတ္ထေဝ နိဿိန္နော မစ္ဆေ ခါဒိတွာ ပါနိယံ ပိဝိတွာ တံ ဒိဝသံ တတ္ထေဝ ဝသိ၊ ဥဒကမ္ပိ ဘဿိတွာ ဂတံ။ ဧဝံ မဟာရာဇ ဗကောပိ တာဝ အတ္ထနော အာသာဇလံ လဘိ၊ ကိံ တံ န လဘိဿသိ'တိ ဝတွာ "အာသိသတေဝါ"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ အာသိသတေဝါတိ အာသိသတိယေဝ ပတ္ထေတိယေဝ။ ပက္ခိတိ ပက္ခေဟိ ယုတ္တတာယ ပက္ခိ။ ဒွိက္ခတ္တံ ဇာတတာယ ဒိဇော။ တာဝ ဒူရဂတာ သတိတိ ပဗ္ဗတမတ္ထကတော မစ္ဆာနဉ္စ ဥဒကဿ စ ဒူရဘာဝံ ပဿ၊ ဧဝံ ဒူရဂတာ သမာနာ သက္ကဿ အာနုဘာဝေန ဗကဿ အာသာ ပူရိယေဝါတိ။

အထ ရာဇာ တဿာ ကထံ သုတွာ ရူပေ ဗဇ္ဈိတွာ ကထာယ အလ္လီနော ဂန္တံ အသက္ကောန္တော အမစ္ဆေ သန္ဓိပါတေတွာ သတနာမံ ကာရေသိ၊ သတ-နာမဝသေန နာမံ ဂဝေသတောပိဿ အညံ သံဝစ္ဆရံ အတိတံ။ သော တိဏ္ဏံ သံဝစ္ဆရာနံ အစ္စယေန ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ သတနာမဝသေန "အသုကာ နာမ ဘဝိဿတိ"တိ ပုစ္ဆိ။ န ဇာနာသိ မဟာရာဇာတိ။ သော "ဂမိဿာမ ဒါနိ မယ"န္တိ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္တိတွာ ပါယာသိ။ အာသင်္ကာ ကုမာရိကာ စ ပုန ဖလိကဝါတပါနံ နိဿာယ ဌိတာဝ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ "တံ အစ္စ၊ မယံ ဂမိဿာမာ"တိ အာဟ။ ကသွာ မဟာရာဇာတိ။ "တံ မံ ဝစနေနေဝ သန္တပေသိ၊ န စ ကာမရတိယာ၊ တဝ မရုဝစနေန ဗဇ္ဈိတွာ ဝသန္တဿ မမ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ ဣဒါနိ ဂမိဿာမိ"တိ ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၂၉။ "သမ္ပေသိ" ခေါ မံ ဝါစာယ၊ န စ သမ္ပေသိ ကမ္မုနာ။
မာလာ သေရေယျကသေဝ၊ ဝဏ္ဏဝန္တာ အဂန္ဓိကာ။

၃၀။ အဖလံ မဓုရံ ဝါစံ၊ ယော မိတ္တေသု ပကုဗ္ဗတိ၊
အဒဒံ အဝိဿဇံ ဘောဂံ၊ သန္တိ တေန'ဿ ဇီရတိ။

၃၁။ ယဗ္ဗိ ကယိရာ တဗ္ဗိ ဝဒေ၊ ယံ န ကယိရာ န တံ ဝဒေ။
အကရောန္တံ ဘာသမာနံ၊ ပရိဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

၃၂။ ဗလဉ္စ ဝတ မေ ဒီဏံ၊ ပါယေယျဉ္စ န ဝိဇ္ဇတိ။
သင်္ကေ ပါဏူပရောဓေယ၊ ဟန္တ ဒါနိ ဝဇာမဟ"န္တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗေသီတိ သန္တပ္ပေသိ ဝိဏေသိ။ သေရေယျကဿာတိ သုဝဏ္ဏ-
ကုရဏ္ဏကဿာ။ ဒေသနာသီသမေဝေတံ၊ ယံကိဉ္စိ ပန သုဝဏ္ဏကုရဏ္ဏကဇယ-
သုမနာဒိကံ အညဗ္ဗိ ပုပ္ဖံ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ အဂန္တကံ၊ သဗ္ဗံ တံ သန္တာယေဝမာဟ။
ဝဏ္ဏန္တာ အဂန္တိကာတိ ယထာ သေရေယျကာဒိနံ မာလာ ဝဏ္ဏဝန္တတာယ
ဒဿနေန တပေတိ၊ အဂန္တတာယ ဂန္ဓေန န တပေတိ၊ ဧဝံ တုဗ္ဗိ ဒဿနေန
ဝိယဝစနေန စသန္တပ္ပေသိ၊ န ကမ္မုနာတိ ဒီပေတိ။ အဒဒန္တိ ဘဒ္ဒေ ယော “ဣမံ
နာမ ဝေါ ဘောဂံ ဒဿာမိ”တိ မဓုရဝစနေန ဝတွာ တံ ဘောဂံ အဒဒန္တော
အဝိဿဇန္တော ကေဝလံ မဓုရဝစနေမေဝ ကရောတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ အဿ
မိတ္တဿ သန္တိ ဇီရတိ၊ မိတ္တသန္တဝေါ' န သဋ္ဌိယတိ။ ပါယေယျဉ္စာတိ ဘဒ္ဒေ
မယံ တဝ မဓုရဝစနေန ဗစ္ဆိတွာ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ဝသန္တဿေဝ ဟတ္ထိ-
အဿရထပတ္တိသင်္ခါတံ ဗလဉ္စ ဒီဏံ၊ မနုဿာနံ ဘတ္ထဝေတနသင်္ခါတံ
ပါယေယျဉ္စ နတ္ထိ။ သင်္ကေ ပါဏူပရောဓေယာတိ သွာဟံ ဣဓေဝ အတ္တနော
ဇီဝိတဝိနာသံ အာသင်္ကာမိ၊ ဟန္တ ဒါနာဟံ ဂစ္ဆာမိတိ။

အာသင်္ကာ ကုမာရိကာ ရညော ဝစနံ သုတွာ “မဟာရာဇ တံ မယံ နာမံ
ဇာနာသိ၊ တယာ ဝုတ္တမေဝ မမ နာမံ၊ ဣဒံ မေ ပိတု ကထေတွာ မံ ဂဏ္ဍိတွာ
ယာဟိ”တိ ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တိ အာဟ—

၃၃။ “ဧတဒေဝ ဟိ မေ နာမံ၊ ယံနာမသ္မိ ရထေသဘ။
အာဂမေဟိ မဟာရာဇ၊ ပိတရံ အာမန္တယာမဟ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယံနာမာ အဟံ အသ္မိ၊ တံ ဧတံ အာသင်္ကာတွေဝ မမ
နာမန္တိ။

၁-ကဏ္ဍကကုရဏ္ဏကဿ (သီ၊ ဣ)၊ ကရဏ္ဏကကုရဏ္ဏကဿ (သျာ) ၂-မိတ္တသန္တဝေန (သီ၊ သျာ)

တံ သုတွာ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘန္တေ တုမှာကံ ဝိတာ အာသင်္ကာ နာမာ”တိ အာဟ။ နာမံ ဣတကာလတော ပဋ္ဌာယ တံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆ မဟာရာဇာတိ။ သော မဟာသတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ ဖလိကဝိမာနဒ္ဓါရံ အာဂန္ဓာ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ပိတရာပိ တေ မယံ ဒိန္နာ၊ ဧဟိ ဒါနိ ဂမိဿာမာ”တိ။ “အာဂမေဟိ မဟာရာဇ၊ ပိတရံ အာမန္တယာမဟ”န္တိ ပါသာဒါ ဩတရိတွာ မဟာသတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ ရောဒိတွာ ခမာပေတွာ ရညော သန္တိကံ အာဂတာ။ ရာဇာ တံ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသီ^၁ ဂန္ဓာ ပုတ္တဓိတာဟိ ဝေုန္တော ပိယသံဝါသံ ဝသိ။ ဗောဓိသတ္တော အပရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ အာသင်္ကာ ကုမာရိကာ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ၊ ရာဇာ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

အာသင်္ကာဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-မိဂါလောပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈၁)

န မေ ရုစ္စိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု၊ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သတ္တာ တံ ဘိက္ခု၊ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဒုဗ္ဗစော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “န ခေါ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ ဒုဗ္ဗစောယေဝ၊ ဒုဗ္ဗစဘာဝဉ္စ ပန နိဿာယ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ အကရောန္တော ဝေရန္တဝါတမုခေ ဗျသနံ ဂတောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂိဇ္ဈယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အပနန္ဒဂိဇ္ဈော^၁ နာမ အဟောသိ။ သော ဂိဇ္ဈဂဏ- ပရိပုတော ဂိဇ္ဈကုဋပဗ္ဗတေ ဝသိ။ ပုတ္တော ပနဿ မိဂါလောပေါ နာမ ထာမဗလသမ္ပန္နော အဟောသိ၊ သော အညေသံ ဂိဇ္ဈာနံ သီမံ အတိက္ကမိတွာ အတိဥစ္စံ ဥပ္ပတိ။ ဂိဇ္ဈာ “ပုတ္တော တေ အတိဒူရံ ဥပ္ပတတိ”တိ ဂိဇ္ဈရညော အာစိက္ခိ^၁ သု။ သော တံ ပက္ခောသေတွာ “တံ ကိရ တာတ အတိဥစ္စံ ဂစ္ဆသိ။

၁-အပရဏ္ဍဂိဇ္ဈော (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

အတိဥစ္စံ ဂစ္ဆန္တော ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိဿသီ”တိ ဝတ္ထာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၃၄။ “န မေ ရုစ္စိ မိဂါလောပ၊ ယဿ တေ တာဒိသီ ဂတီ။
အတုစ္စံ တာတ ပတသိ၊ အဘူမိံ တာတ သေဝသိ။

၃၅။ စတုက္ကဏ္ဍံ ဧဒါရံ၊ ယဒါ တေ ပထဝီ သိယာ။
တတော တာတ နိဝတ္တဿု၊ မာဿု ဧတ္ထော ပရံ ဂမိ။

၃၆။ သန္တိ အညေပိ သကုဏာ၊ ပတ္တယာနာ ဝိဟင်္ဂမာ။
အက္ခိတ္တာ ဝါတဝေဂေန၊ နဋ္ဌာ တေ သဿတိသမာ”တိ။

တတ္ထ မိဂါလောပါတိ ပုတ္တံ နာမေန အာလပတိ။ အတုစ္စံ တာတ ပတသီတိ တာတ တံ အညေသံ ဂိဇ္ဈာနံ သီမံ အတိက္ကမိတွာ အတိဥစ္စံ ဂစ္ဆသိ။ စတုက္ကဏ္ဍံ ဧဒါရန္တိ ဣမိနာဿ သီမံ အာစိက္ခတိ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ— တာတ ယဒါ တေ အယံ မဟာပထဝီ စတုက္ကဏ္ဍံ ဧဒါရံ ဝိယ သိယာ၊ ဧဝံ ခုဒ္ဒိကာ ဝိယ ဟုတွာ ပညာယေထ၊ အထ တံ ဧတ္တကာ ဌာနာ နိဝတ္ထေယျာသိ၊ ဧတ္ထော ပရံ မာ ဂမိတိ။ သန္တိ အညေပီတိ န ကေဝလံ တွမေဝ၊ အညေပိ ဂိဇ္ဈာ ဧဝံ ကရိံသူတိ ဒိပေတိ။ အက္ခိတ္တာတိ တေပိ ဂိဇ္ဈာ အမှာကံ သီမံ အတိက္ကမိတွာ ဂတာ ဝါတဝေဂေန အာကခိတာ နဿိံသု။ သဿတိ-သမာတိ သဿတိဟိ ပထဝီပဗ္ဗတာဒိဟိ သမံ အတ္တာနံ မညမာနာ အတ္တနော ဝဿသဟဿပရိမာဏံ အာယံ အပူရေတွာပိ အန္တရာ နဋ္ဌာတိ အတ္ထော။

မိဂါလောပေါ အနောဝါဒကတ္တာ ပိတု ဝစနံ အကတွာ လဃန္တော ပိတရာ အက္ခာတံ သီမံ ဒိဿာ တံ အတိက္ကမ္မ ကာလဝါတေ ပတွာ တေပိ ဆိန္ဒိတွာ ဥပ္ပတိတော ဝေရမ္ဘဝါတမုခံ ပက္ခန္တိ၊ အထ နံ ဝေရမ္ဘဝါတာ ပဟရိံသု။ သော တေဟိ ပဟဋမတ္ထောဝ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဟုတွာ အာကာသေယေဝ အန္တရဓာယိ။

၃၇။ “အကတွာ အပနန္ဒဿ၊ ပိတု ပုဒ္ဒဿ သာသနံ။
ကာလဝါတေ အတိက္ကမ္မ၊ ဝေရမ္ဘာနံ ဝသံ အဂါ။

၃၈။ တဿ ပုတ္တာ စ ဒါရာ စ၊ ယေ စညေ အနုဇီဝိနော။
သဗ္ဗေ ဗျသနမာပါဒုံ၊ အနောဝါဒကရေ ဒိဇေ။

၃၉။ ဧဝမ္ပိ ဣမ ဝုဒ္ဓါနံ၊ ယော ဝါကျံ နာဝဗုဇ္ဈတိ။
အဘိသိမစရော ဒိတ္ထော၊ ဂိဇ္ဈောဝါ'တိတသာသနော။
သဗ္ဗေ ဗျသနံ ပပေျါန္တိ၊ အကတွာ ဝုဒ္ဓသာသန"န္တိ—

ဣမာ တိဿော အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ အနုဇိဝိနောတိ တံ နိဿာယ ဇီဝနကာ။ အနောဝါဒကရေ
ဒိဇေတိ တသ္မိံ မိဂါလောပေ ဂိဇ္ဈေ ဩဝါဒံ အဂဏှန္တေ သဗ္ဗေပိ တေ တေန
သဒ္ဓိံ အတိသိမံ ဂန္တော ဝိနာသံ ပါပုဏိံ သု။ ဧဝမ္ပိဘိ ဘိက္ခဝေ ယထာ သော
ဂိဇ္ဈော၊ ဧဝံ ယော အညောပိ ဂဟဠော ဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ဟိတာနုကမ္ပကာနံ
ဝုဒ္ဓါနံ ဝစနံ န ဂဏှာတိ၊ သောပိ အယံ သိမံ အတိက္ကမိတွာ စရန္တော ဒိတ္ထော
ဂပ္ပိတော' ဂိဇ္ဈောဝ ဗျသနံ ပါပုဏာတိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ မိဂါလောပေါ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အဟောသိ၊ အပနန္တော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မိဂါလောပဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-သိရိကာဠကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၂)

ကာ နု ကာဠေန ဝဏ္ဏောနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထ-
ပိဏ္ဍိကံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။ သောဟိ သောတာပတ္တိဖလေပတိ ဋ္ဌိတကာလတော
ပဋ္ဌာယ အခဏှာနိ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခိ၊ ဘရိယာပိဿ ပုတ္တဓိတရောပိ ဒါသာပိ
ဘတိံ ဂဟေတွာ ကမ္မံ ကရောန္တာ ကမ္ပကရာပိ သဗ္ဗေ ရက္ခိံ သုယေဝ။
အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဠာပေသုံ “အာဝုသော
အနာထပိဏ္ဍိကော သုစိယေဝ သုစိပရိဝါရော ဟုတွာ စရတိ”တိ။ သတ္တာ
အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေ ပေါရာဏကပဏ္ဍိ-
တာပိ သုစိယေဝ သုစိပရိဝါရော အဟေသု”န္တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော
အတိတံ အာဟရိ။

၁-ဒပ္ပိတော (သိ၊ သျှာ)

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သေဋ္ဌိ ဟုတွာ ဒါနံ အဒါသိ၊ သီလံ ရက္ခိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရိ၊ ဘရိယာပိဿ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခိ၊ ပုတ္တဓိတရောပိ ဒါသကမ္မကရပေါရိသာပိ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခိံ သု။ သော သုစိပရိဝါရသေဋ္ဌိတွေဝ ပညာယိတ္ထ။ အထေကဒိဝသံ သော စိန္တေသိ “သစေ မယာ သုစိပရိဝါရသီလော ကောစိ အာဂမိဿတိ၊ တဿ မမ နိသီဒန- ပလ္လင်္ဂံ ဝါ နိပဇ္ဇနသယနံ ဝါ ဒါတုံ န ယုတ္တံ၊ အနုစ္ဆိဋ္ဌံ အပရိဘုတ္တံ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေယေဝ ဧကပဿေ အပရိဘုတ္တပလ္လင်္ဂံ ညေနာသနဉ္စ ပညာပေသိ။ တသ္မိံ သမယေ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝလောက- တော ဝိရူပက္ခမဟာရာဇဿ ဓိတာ ကာဠကဏ္ဍိ စ နာမ ဓတရဋ္ဌမဟာရာဇဿ ဓိတာ သိရိ စ နာမာတိ ဣမာ ဒွေ ဗဟံ ဂန္ဓမာလံ အာဒါယ “အနောတတ္ထေ ကိဋ္ဌိဿာမာ”တိ အနောတတ္တတိတ္ထံ အာဂစ္ဆိံ သု။ တသ္မိံ ပန ဒဟေ ဗဟူနိ တိတ္ထာနိ၊ တေသု ဗုဒ္ဓါနံ တိတ္ထေ ဗုဒ္ဓါယေဝ နှာယန္တိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ တိတ္ထေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဝ နှာယန္တိ၊ ဘိက္ခုနံ တိတ္ထေ ဘိက္ခုဝ နှာယန္တိ၊ တာပသာနံ တိတ္ထေ တာပသာဝ နှာယန္တိ၊ စာတုမဟာရာဇိကာဒိသု ဆသု ကာမသဂ္ဂေသု ဒေဝပုတ္တာနံ တိတ္ထေ ဒေဝပုတ္တာဝ နှာယန္တိ၊ ဒေဝဓိတာနံ တိတ္ထေ ဒေဝဓိတာဝ နှာယန္တိ။

တတြိမာ ဒွေ အာဂန္တော “အဟံ ပဌမံ နှာယိဿာမိ၊ အဟံ ပဌမ”န္တိ တိတ္ထာယ ကလဟံ ကရိံ သု။ ကာဠကဏ္ဍိ “အဟံ လောကံ ပါလေမိ ဝိစာရေမိ၊ တသ္မာ ပဌမံ နှာယိတုံ ယုတ္တာမိ”တိ ဝဒတိ။ သိရိ “အဟံ မဟာဇနဿ ဣဿ- ရိယဒါယိကာယ ၂ ပဋိပဒါယ ဌိတာ၊ တသ္မာ ပဌမံ နှာယိတုံ ယုတ္တာမိ”တိ ဝဒတိ။ တာ “အမှေသု ပဌမံ နှာယိတုံ ယုတ္တရူပံ ဝါ အယုတ္တရူပံ ဝါ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဇာနိဿန္တိ”တိ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တော “အမှေသု ကာ ပဌမံ အနောတတ္တဒဟေ နှာယိတုံ ယုတ္တရူပါ”တိ ပုစ္ဆိံ သု။ ဓတရဋ္ဌဝိရူပက္ခာ “န သက္ကာ အမှေဟိ ဝိနိစ္ဆိနိတု”န္တိ ဝိရူဠကဝေဿဝဏာနံ ဘာရမကံ သု။ တေ “အမှေပိ န သက္ခိဿာမ၊ သက္ကာယ ပါဒမူလေ ပေသေဿာမာ”တိ တာ သက္ကာယ သန္တိကံ ပေသေသုံ။ သက္ကာ တာသံ ဝစနံ သုတွာ စိန္တေသိ “ဣမာ ဒွေပိ မမ ပုရိသာနညေဝ ဓိတရော၊ န သက္ကာ မယာ ဣမံ အဉ္စံ ဝိနိစ္ဆိနိတု”န္တိ။ အထ တာ သက္ကာ အာဟ “ဗာရာဏသီယံ သုစိပရိဝါရော နာမ သေဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ တဿ ဃရေ အနုစ္ဆိဋ္ဌသယနဉ္စ ပညတ္တံ၊ ယာ တတ္ထ နိသီဒိတုံ ဝါ သယိတုံ ဝါ လဘတိ၊ သာ ပဌမံ နှာယိတုံ ယုတ္တရူပါ”တိ။ တံ သုတွာ ကာဠကဏ္ဍိ တသ္မိံ

၁-ဥပဋ္ဌာနေယေဝ (သီ၊ သျှာ) ၂-သီရိယာ ဒါယိကာယ (က)

ခဏေယေဝ နီလဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ နီလဝိလေပနံ ဝိလိပ္ပိတွာ နီလမဏိပိဋန္ဓနံ ပိဋန္ဓိတွာ ယန္တပါသာဏော ဝိယ ဒေဝလောကတော ဩတရိတွာ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ သေဠိနော ပါသာဒဿ ဥပဋ္ဌာနဒ္ဓါရေ သယနဿ အဝိဒူရေ ဌာနေ နီလရသ္မိံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ သေဠိ ဩလောကေတွာ တံ အဒ္ဓဿ၊ သဟဒဿနေနေဝဿ သာ အပ္ပိယာ အဟောသိ အမနာပါ။ သော တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “ကာ နု ကာဠေန ဝဏ္ဏေန၊ န စာပိ ဝိယဒဿနာ။
ကာ ဝါ တံ ကဿ ဝါ ဓိတာ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ”န္တိ။

တတ္ထ ကာဠေနာတိ နီလေန။ ဝဏ္ဏေနာတိ သရီရဝတ္ထာဘရဏဝဏ္ဏေန။ န စာပိ ဝိယဒဿနာတိ ဓာတုသော ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံသန္တန္တိတိ ဝုတ္တံ၊ အယဉ္ဇ ဒေဝဓိတာ အနာစာရာ ဒုဿီလာ၊ တသ္မာ သာ သဟဒဿနေနေဝဿ အပ္ပိယာ ဇာတာ၊ တေနဝမာဟ။ ကာ ဝါ တွန္တိ “ကာ စ တံ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

တံ သုတွာ ကာဠကဏ္ဍိ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ “မဟာရာဇံသဟံ ဓိတာ၊ ဝိရူပက္ခဿ စဏ္ဍိယာ။
အဟံ ကာဠိ အလက္ခိကာ၊ ကာဠကဏ္ဍိတိ မံ ဝိဒူ။
ဩကာသံ ယာစိတော ဒေဟိ၊ ဝသေမု တဝ သန္တိကေ”တိ။

တတ္ထ စဏ္ဍိယာတိ ကောဓနာ။ ကောဓဘာဝေန ဟိ မယံ စဏ္ဍိတိ နာမံ ကရိံသု။ အလက္ခိကာတိ နိပ္ပညာ^၁။ မံ ဝိဒူတိ ဧဝံ မံ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝလောကေ ဇာနန္တိ။ ဝသေမုတိ မယံ အဇ္ဇ ကေရတ္တံ တဝ သန္တိကေ ဝသေယျာမ၊ ဧတသ္မိံ မေ အနုစ္ဆိဋ္ဌာသနသယနေ^၂ ဩကာသံ ဒေဟိတိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၂။ “ကိံသိလေ ကိံသမာစာရေ၊ ပုရိသေ နိဝိသသေ တုဝံ။
ပုဋ္ဌာ မေ ကာဠိ အက္ခာဟိ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ”န္တိ။

တတ္ထ နိဝိသသေတိ တဝ စိတ္တေန^၃ နိဝိသသိ ပတိဋ္ဌဟသိတိ။

တတော သာ အတ္တနော ဂုဏံ ကထေန္တိ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄၃။ မက္ခိ ပဋ္ဌာသိ သာရမ္ဘိ၊ ဣဿုကီ မစ္ဆရိ သဋ္ဌော။
သော မယံ ပုရိသော ကန္တော၊ လဒ္ဓံ ယဿ ဝိနဿတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယော ပုရိသော အတ္တနော ကတဂုဏံ န ဇာနာတိ၊ ဂုဏမက္ခိ ဟောတိ၊ အတ္တနော ကိသ္ဗိန္ဒြိ ကာရဏေ ကထိတေ “ကိံ အဟံ ဧတံ န ဇာနာမိ”တိ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှာတိ၊ အညေဟိ ကိန္ဒြိ ကတံ ဒိသ္မာ သာရမ္ဘဝသေန ကရဏုတ္တရိကံ ကရောတိ၊ ပရေ လာဘံ လဘန္တေ န တုဿတိ၊ “မယံ ဣဿရိယံ ပရေသံ မာ ဟောတု၊ မယုမေဝ ဟောတု”တိ သကသမ္ပတ္တိံ ဂေါပေတွာ^၁ ပရဿ တိဏဂ္ဂေန တေလဗိန္ဒုမ္ပိ န ဒေတိ၊ ကေရာဋ္ဌိကလက္ခဏေန သမန္ဓာဂတော ဟုတွာ အတ္တနော သန္တကံ ပရဿ အဒတွာ တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ ပရသန္တကမေဝ ခါဒတိ၊ ယဿ လဒ္ဓံ ဧညံ ဝါ ခနံ ဝါ ဝိနဿတိ န တိဋ္ဌတိ၊ သုရာဓုတ္တော အက္ခဓုတ္တော ဣတ္ထိဓုတ္တော ဝါ ဟုတွာ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဝိနာသေတိယေဝ၊ အယံ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတော ပုရိသော မယံ ကန္တော ပိယော မနာပေါ၊ ဧဝရူပေ အဟံ စိတ္တေန ပတိဋ္ဌဟာမီတိ။

သာယေဝ ပဉ္စမဆဋ္ဌသတ္တမဂါထာ အဘာသိ—

၄၄။ “ကောဓနော ဥပနာဟိ စ၊ ပိသုဏော စ ပိဘေဒကော။
ကဏ္ဍကဝါစော ဖရသော၊ သော မေ ကန္တတရော တတော။

၄၅။ အဇ္ဇ သုဝေတိ ပုရိသော၊ သဒတ္ထံ နာဝဗုဇ္ဈတိ။
ဩဝဇ္ဇမာနော ကုပ္ပတိ၊ သေယျံ သော အတိမညတိ။

၄၆။ ဒဝပ္ပလုဒ္ဓေါ ပုရိသော၊ သဗ္ဗမိတ္တေဟိ ဓံသတိ။
သော မယံ ပုရိသော ကန္တော၊ တသ္မိံ ဟောမိ အနာမယာ”တိ။

တာပိ ဣမိနာဝ နယေန ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ။ သင်္ခေပတ္ထော ပနေတ္ထ—**ကောဓ-**နောတိ အပ္ပမတ္တကေနာပိ ကုဇ္ဈနကော။ **ဥပနာဟိ**တိ ပရဿ အပရာဓံ ဟဒယေ ဌပေတွာ သုစိရေနပိ တဿ အနတ္တကာရကော။ **ပိသုဏော**တိ ပိသုဏဝါစော။ **ပိဘေဒကော**တိ အပ္ပမတ္တကေနပိ မိတ္တဘိန္ဒနကော။ **ကဏ္ဍကဝါစော**တိ ၂ သဒေါသဝါစော။ **ဖရသော**တိ ထဒ္ဓဝါစော။ **ကန္တတရော**တိ သော ပုရိသော မယံ ပုရိမာပိ ကန္တတရော ပိယတရော။ **အဇ္ဇ သုဝေတိ** “ဣဒံ ကမ္မံ အဇ္ဇ ကာတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ

၁-နိဂူဟေတွာ (သိ)

၂-အဏ္ဍကဝါစောတိ (ဣ)

သွေ၊ ဣဒံ တတိယဒိဝသာဒီသု”တိ ဧဝံ သော^၁ သဒတ္ထံ အတ္တနော ကိစ္စံ နဝပုဇ္ဈတိ န ဇာနာတိ။ **သြဝဇ္ဇမာနော**တိ သြဝဒိယမာနော။ **သေယျံ သော အတိမညတိ**တိ ဇာတိဂေါတ္တကုလပုဒေသသီလာစာရဂုဏေဟိ ဥတ္တရိတရံ ဥတ္တမပုဂ္ဂလံ “တံ မယံ ကိံ ပဟောသိ”တိ အတိက္ကမိတွာ မညတိ။ **ဒဝပ္ပလုဒ္ဓေါ**တိ ရူပါဒီသု ကာမဂုဏေသု နိရန္တရဒဝေန ပလုဒ္ဓေါ အဘ်ဘူတော ဝသံ ဂတော။ **ဓံသတိ**တိ “တယာ မယံ ကိံ ကတ”န္တိ အာဒီနိ ဝတွာ သဗ္ဗေဟေဝ မိတ္တေဟိ ဓံသတိ ပရိဟာယတိ။ **အနာမယာ**တိ အယံ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတေ ပုဂ္ဂလေ နိဒ္ဒါက္ခာ နိဿောကာ ဟောမိ၊ တံ လဘိတွာ အညတ္ထ အနာလယာ ဟုတွာ ဝသာမိ”တိ။

အထ နံ ဂရဟန္တော မဟာသတ္တော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “အပေဟိ ဧတ္တော တံ ကာဠိ၊ နေတံ အမှေသု ဝိဇ္ဇတိ။
အညံ ဇနပဒံ ဂစ္ဆ၊ နိဂမေ ရာဇဓာနိယော”တိ။

တတ္ထ **အပေဟိ**တိ အပဂစ္ဆ။ **နေတံ အမှေသု**တိ ဧတံ မက္ခာဒိကံ တဝ ပိယဘာဝကရဏံ အမှေသုပိ န ဝိဇ္ဇတိ နတ္ထိ။ **နိဂမေ ရာဇဓာနိယော**တိ အညေ နိဂမေပိ အညာ ရာဇဓာနိယောပိ ဂစ္ဆ၊ ယတ္ထ မယံ တံ န ပဿာမ၊ တတ္ထ ဂစ္ဆတိ ဒီပေတိ။

တံ သုတွာ ကာဠကဏ္ဍိ အဒ္ဓိတာ ဟုတွာ အနန္တရဂါထမာဟ—

၄၈။ “အဟမ္မိ ခေါ တံ^၂ ဇာနာမိ၊ နေတံ တုမှေသု ဝိဇ္ဇတိ။
သန္တိ လောကေ အလက္ခိကာ၊ သဗ်ရန္တိ ဗဟံ ဓနံ။
အဟံ ဒေဝေါ စ မေ ဘာတာ၊ ဥဘော နံ ဝိမောမသေ”တိ။

တတ္ထ **နေတံ တုမှေသု**တိ ယံ မမ ပိယဘာဝကရဏံ မက္ခာဒိကံ ယေန အဟံ အတ္တနာပိ သမန္ဓာဂတာ၊ တံ တုမှေသု နတ္ထိတိ အဟမ္မိ ဧတံ ဇာနာမိ။ **သန္တိ လောကေ အလက္ခိကာ**တိ အညေ ပန လောကေ နိဿီလာ နိပ္ပညာ^၃ သန္တိ။ **သဗ်ရန္တိ**တိ တေ နိဿီလာ နိပ္ပညာပိ သမာနာ ဧတေဟိ မက္ခာဒိဟိ ဗဟံ ဓနံ သဗ်ရန္တိ ပိဏ္ဍိ ကရောန္တိ။ **ဥဘော နန္တိ** တံ ပန ဧတေဟိ သဗ်ရိတွာ ဌပိတံ ဓနံ အဟန္တ မယုမေဝ ဘာတာ ဒေဝေါ စ နာမ ဒေဝပုတ္တောတိ ဥဘော ဧကတော ဟုတွာ ဝိမောမသေ နာသေမ၊ အမှာကံ ပန ဒေဝလောကေ ဗဟူ

၁-ယော (သီ၊ သျာ) ၂-စေတံ (သီ၊ သျာ) ၃-နိပ္ပညာ (သီ၊ ဣ)

ဒိဗ္ဗပရိဘောဂါ အတ္ထိ ဒိဗ္ဗာနိ သယနာနိ၊ တံ ဒဒေယျာသိ ဝါ နော ဝါ၊ ကော
မေ တယာ အတ္ထောတိ ဝတှာ ပက္ကာမိ။

တဿာ ပက္ကန္တကာလေ သိရိ ဒေဝဓိတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေဟိ ဝတ္ထဝိလေ-
ပနေဟိ^၁ သုဝဏ္ဏာလင်္ကာရေန အာဂန္တာ ဥပဋ္ဌာနဒ္ဓါရေ ပီတရသ္မိ^၂
ဝိဿဇ္ဇေတွာ သမေဟိ ပါဒေဟိ သမံ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ သဂါရဝါ အဋ္ဌာသိ။
တံ ဒိဿာ မဟာသတ္ထော ပဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “ကာ နု ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန၊ ပထဗျာ သုပတိဋ္ဌိတာ။
ကာ ဝါ တံ ကဿ ဝါ ဓိတာ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ”န္တိ။
တတ္ထ ဒိဗ္ဗေနာတိ ဝိသိဋ္ဌေန ဥတ္တမေန။
တံ သုတွာ သိရိ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “မဟာရာဇဿဟံ ဓိတာ၊ ဓတရဋ္ဌဿ သိရိမတော။
အဟံ သိရိ စ လက္ခိ စ၊ ဘူရိပညာတိ မံ ဝိဒူ။
ဩကာသံ ယာစိတော ဒေဟိ၊ ဝသေမု တဝ သန္တိကေ”တိ။

တတ္ထ သိရိ စ လက္ခိ စာတိ သိရိတိ စ လက္ခိတိ စ အဟမေဝံနာမာ၊ န
အညာ။ ဘူရိပညာတိ မံ ဝိဒူတိ မံ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝလောကေ
ပထဝိသမာယ ဝိပုလဿ ပညာယ သမန္နာဂတာတိ ဇာနန္တိ။ ဝသေမု တဝ
သန္တိကေတိ တဝ အနုစ္ဆိဋ္ဌာသနေ စေဝ အနုစ္ဆိဋ္ဌာသယနေ စ ကေရတ္ထိ^၃
ဝသေယျာမ၊ ဩကာသံ မေ ဒေဟိတိ။

တတော ပရံ ဗောဓိသတ္ထော အာဟ—

၅၁။ “ကိံသီလေ ကိံသမာစာရေ၊ ပုရိသေ နိဝိသသေ တုဝံ။
ပုဋ္ဌာ မေ လက္ခိ အက္ခာဟိ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယံ။

၅၂။ ယော စာပိ သီတေ အထ ဝါပိ ဥဏှေ၊
ဝါတာတပေ ခံသသရိသပေ စ။
ခုဓံ ဝိပါသံ အဘိဘုယျ သဗ္ဗံ၊
ရတ္ထိန္ဒိဝံ ယော သတတံ နိယုတ္တော။

၁-ဂန္ဓဝိလေပနေဟိ (သီ၊ သျာ)

၅၃။ ကာလာဂတဉ္စ န ဟာပေတိ အတ္ထံ၊
သော မေ မနာပေါ နိဝိသေ စ တမ္ပိ။
အက္ခောဓနော မိတ္တဝါ စာဂဝါ စ၊
သီလူပပန္နော အသဋ္ဌော'ဇုဘူတော။

၅၄။ သင်္ဂါဟကော သဒ္ဓိလော သဏ္ဍဝါစော၊
မဟတ္တပတ္ထောပိ နိဝါတဝုတ္တိ။
တသ္မိ'ဟံ ပေါသေ ဝိပုလာ ဘဝါမိ၊
ဦမိ သမုဒ္ဒဿ ယထာပိ ဝဏ္ဏံ။

၅၅။ ယော စာပိ မိတ္တေ အထ ဝါ အမိတ္တေ၊
သေဋ္ဌေ သရိက္ခေ အထ ဝါပိ ဟိနေ။
အတ္ထံ စရန္တံ အထ ဝါ အနတ္ထံ၊
အာပိ ရဟော သင်္ဂါဟမေဝ ဝတ္တေ။

၅၆။ ဝါစံ န ဝဇ္ဇော ဖရသံ ကဒါစိ၊
မတဿ ဇီဝဿ စ တဿ ဟောမိ။
ဧတေသံ ယော အညတရံ လဘိတွာ၊
ကန္တာ သိရိ မဇ္ဇတိ အပ္ပပညော။
တံ ဒိတ္တရူပံ ဝိသမံ စရန္တံ၊ ကရိသဌာနံဝ ဝိဝဇ္ဇယာမိ။

၅၇။ အတ္တနာ ကုရုတေ လက္ခိံ၊ အလက္ခိံ ကုရုတ'တ္တနာ။
န ဟိ လက္ခိံ အလက္ခိံ ဝါ၊ အညော အညဿ ကာရကော"တိ။

သေဋ္ဌိဿ ပုစ္ဆော ဟောတိ၊ သိရိယာ ဝိဿဇ္ဇနာ။

တတ္ထ ခုံသသရီသပေ စာတိ ခုံသာ ဝုစ္စန္တိ ပိင်္ဂလမက္ခိကာ၊ သဗ္ဗာပိ ဝါ မက္ခိကာ-
ဇာတိကာ ဣဓ "ခုံသာ"တိ အဓိပ္ပေတော။ သရီသပါတိ ဒိဃဇာတိကာ။ ခုံသာ
စ သရီသပါ စ ခုံသသရီသပါ၊ တသ္မိံ ခုံသသရီသပေ သတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ
ဟောတိ—ယော မဟာသေဋ္ဌိ သီတေ ဝါ ဥဏှေ ဝါ ဝါတာတပေ ဝါ ခုံသ-
သရီသပေ ဝါ သတိ ဧတေဟိ သီတာဒိဟိ ဝိဠိယမာနောပိ ဧတာနိ စေဝ
သီတာဒိနိ ခုဓဇ္ဇံ ဝိပါသဉ္ဇာတိ သဗ္ဗမ္ပေတံ ပရိဿယံ အဘိဘုယျ အဘိဘဝိတွာ
တိဏံ ဝိယ အဂဏေတွာ ရတ္တိန္ဒိဝံ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒိသု စေဝ ဒါနသီလာဒိသု စ
သတတံ အတ္တနေော ကမ္ပေသု နိယုတ္တော အတ္တာနံ ယောဇေတွာ ဝတ္တတိ။

ကာလာဂတဉ္စာဘိ ကသိကာလာဒိသု ကသိအာဒိနိ ဓနပရိစ္စာဂသီလ-
 ရက္ခဏဓမ္မသဝနာဒိကာလေသု စ ဓနပရိစ္စတနာဒိပ္ပဘေဒံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသမ္ပရာယေ
 သုခါဝဟံ အတ္ထံ န ဟာပေတိ၊ ယုတ္တပ္ပယုတ္တကာလေ ကရောတိယေဝ၊ သော
 မယံ မနာပေါ တသ္မိဉ္စ ပုရိသေ အဟံ နိဝိသာမီတိ။ **အက္ကောဓနောတိ** အမိ-
 ဝါသနခန္တိယာ သမန္နာဂတော။ **မိတ္တဝါတိ** ကလျာဏမိတ္တေန သမန္နာဂတော။
စာဂဝါတိ ဓနပရိစ္စာဂယုတ္တော။

သင်္ဂါဟကောတိ မိတ္တသင်္ဂါဟအာမိသသင်္ဂါဟဓမ္မသင်္ဂါဟနံ ကာရကော။
သဒါလောတိ မုဒုဝါစော။ **သဏ္ဍာဝါစောတိ** မရုဂဝစနော ၂။ **မဟတ္တပတ္တောပိ**
နိဝါတဂုတ္တိတိ မဟန္တံ ဌာနံ ဝိပုလံ ဣဿရိယံ ပတ္တောပိ ယသေန အနုဒ္ဓတော
 နိစဂုတ္တိ ပဏ္ဍိတာနံ သြဝါဒကရော ဟောတိ။ **တသ္မိံဟံ** ? **ပေါသေတိ** တသ္မိံ
 အဟံ ပုရိသေ။ **ဝိပုလာ ဘဝါမီတိ** အခုဒ္ဒကာ ဟောမိ။ သော ဟံ မဟတိယာ
 သိရိယာ ပဒဋ္ဌာနံ။ **ဦမိ သမုဒ္ဓဿ ယထာပိ ဝဏ္ဏန္တိ** ယထာ နာမ သမုဒ္ဓဿ
 ဝဏ္ဏံ သြသောကေန္တာနံ ဥပရူပရိ အာဂစ္ဆမာနာ ဦမိ ဝိပုလာ ဝိယ ခါယတိ၊
 ဧဝမဟံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဝိပုလာ ဟောမီတိ ဒီပေတိ။

အာဝိ ရဟောဘိ သမ္မုခါ စ ပရမ္မုခါ စ။ **သင်္ဂါဟမေဝ ဝတ္တေတိ** ဧတသ္မိံ
 မိတ္တာဒိဘေဒေ ပုဂ္ဂလေ စတုဗ္ဗိဓံ သင်္ဂါဟမေဝ ဝတ္တေတိ ပဝတ္တေတိ။

န ဝဇ္ဇာတိ ယော ကဒါစိ ကိသ္မိဉ္စိ ကာလေ ဖရုသဝစနံ န ဝဒေယျ၊
 မရုဂဝစနောဝ ဟောတိ။ **မတဿ ဇိဝဿ စာတိ** တဿာဟံ ပုဂ္ဂလဿ မတဿပိ
 ဇိဝန္တဿပိ ဘတ္တိကာ ၄ ဟောမိ၊ ဣဓလောကေပိ ပရလောကေပိ တာဒိသမေဝ
 ဘဇာမီတိ ဒသေတိ။ **ဧတေသံ ယောတိ** ဧတေသံ သိတာဘိဘဝနာဒိနံ
 ဟောဋ္ဌာ ပုတ္တဂုဏာနံ ယော ပုဂ္ဂလော ကေမ္မိဂုဏံ လဘိတွာ ပမဇ္ဇတိ ပမုဿတိ၊
 ပုန နာနုယုဉ္စတိတိ အတ္တော။ **ကန္တာ သိရိ၊ ကန္တ သိရိ၊ ကန္တ သိရိန္တိ** တယောပိ
 ပါဌာ၊ တေသံ ဝသေန အယံ အတ္ထယောဇနာ—ယော ပုဂ္ဂလော သိရိ
 လဘိတွာ “ကန္တာ မေ သိရိ ယထာဌာနေ ဌိတာ” တိ ဧတေသံ အညတရံ ဂုဏံ
 ပမဇ္ဇတိ၊ ယော ဝါ ပုဂ္ဂလော ကန္တသိရိ ပိယသိရိ ဣစ္ဆန္တော ဧတေသံ
 ဂုဏာနံ အညတရံ လဘိတွာ ပမဇ္ဇတိ၊ ယော ဝါ ပုဂ္ဂလော သိရိ လဘိတွာ
 ကန္တ မနာပံ သိရိ ဧတေသံ ဂုဏာနံ အညတရံ ပမဇ္ဇတိ။ **အပ္ပပညောတိ**
 နိပ္ပညော။ **တံ ဒိတ္တရူပံ ဝိသမံ စရန္တန္တိ** တံ အဟံ ဒိတ္တသဘာဝံ

၁-နိစ္စံ ဝသ မီတိ (သီ၊ သျှာ) ၂-ဝိသုဋ္ဌဝစနော (သီ၊ သျှာ)၊ မဋ္ဌဝစနော (ဣ)
 ၃-တသ္မာဟံ (သီ၊ ဣ) ၄-မေတ္တိ (က)

ဂဗ္ဗိတသဘာဝံ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဘောဒံဝိသမံ စရန္တံ သုစိဇာတိကော မနုဿော
ဂူထကူပံ ဝိယ ဒူရတော ဝိဝဇ္ဇယာမိတိ။

အညော အညဿ ကာရကောတိ ဧဝံ သန္တေ လက္ခိံ ဝါ အလက္ခိံ ဝါ
အညော ပုရိသော အညဿ ကာရကော နာမ နတ္ထိ၊ ယော ကောစိ အတ္တနာ
အတ္တနော လက္ခိံ ဝါ အလက္ခိံ ဝါ ကရောတိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဒေဝိယာ ဝစနံ အဘိနန္ဒိတွာ “ဣဒံ အနုစ္ဆိဋ္ဌံ
အာသနဉ္စသယနဉ္စ^၁တုယံယေဝ အနုစ္ဆဝိကံ၊ ပလ္လင်္ကေ စ သယနေ စ^၂နိသီဒ စေဝ
နိပဇ္ဇ စာ”တိ အာဟ။ သာ တတ္ထ ဝသိတွာ ပစ္စုသကာလေ နိက္ခမိတွာ
စာဘုမဟာရာဇိကဒေဝလောကံ ဂန္တော အနောတတ္ထဒဟေ ပဌမံ နဟာယိ။
တမ္ပိ သယနံ သိရိဒေဝတာယ ပရိဘုတ္တဘာဝါ သိရိသယနံ နာမ ဇာတံ။ သိရိ-
သယနဿ အယံ ဝံသော၊ ဣမိနာ ကာရဏေန ယာဝဇ္ဇတနာ “သိရိသယန”န္တိ
ဝုစ္စတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သိရိဒေဝီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ၊ သုစိပရိဝါရသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

သိရိကာဠကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၈-ကုက္ကုဒ္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၈၃)

သုစိတ္တပတ္တဆဒနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိတ-
ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဗ္ဗိ ဘိက္ခု သတ္တာ “ကဿွာ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဧကံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ဣတ္ထိံ ဒိသွာ ကိလေသဝသေန ဘန္တေ”တိ
ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ဣတ္ထိယော နာမ ဝဉ္စေတွာ ဥပလာပေတွာ အတ္တနော ဝသံ
ဂတကာလေ ဝိနာသံ ပါပေန္တိ၊ လောလမိဋ္ဌာရိ ဝိယ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
အရညေ ကုက္ကုဒ္ဓယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အနေကသတကုက္ကုဒ္ဓပရိဝါရော

၁-အာသနဉ္စ ပလ္လင်္ကံ (သိ)၊ ပလ္လင်္ကံ အာသနဉ္စ (သျှာ)
၂-အာသနေ စ ပလ္လင်္ကေ စ (သိ)၊ ပလ္လင်္ကေ စ အာသနေ စ (သျှာ)

အရညေ ဝသတိ။ တဿံ အဝိဒ္ဓုရေ ဧကံ ဗိဠာရိကာပိ ဝသတိ။ သာ ဌပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ အဝသေသေ ကုက္ကုဋေ ဥပါယေန ဝဇ္ဇေတွာ ခါဒိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿာ ဂဟဏံ န ဂစ္ဆတိ။ သာ စိန္တေသိ “အယံ ကုက္ကုဋေ အတိဝိယ သဌော အမှာကဉ္စ သဌဘာဝံ ဥပါယကုသလဘာဝဉ္စ န ဇာနာတိ၊ ဣမံ မယာ ‘အဟံ ဘရိယာ တေ ဘဝိဿာမီ’တိ ဥပလာပေတွာ အတ္တနော ဝသံ အာဂဟကာလေ ခါဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သာ တေန နိသိန္နရုက္ခဿ မူလံ ဂန္တော ဝဏ္ဏသမ္ဘာသနပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ဝါစာယ တံ ယာစမာနာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၈။ “သုစိတ္တပတ္တဆဒန၊ တမ္ပစူဠ ဝိဟင်္ဂမ။
 ဩရောဟ ဒုမသာခါယ၊ မုဓာ ဘရိယာ ဘဝါမိ တေ”တိ။

တတ္ထ သုစိတ္တပတ္တဆဒနာတိ သုစိတ္တေဟိ ပတ္တေဟိ ကတစ္ဆဒန။ မုဓာတိ ဝိနာ မူလေန န ကိဉ္စိ ဂဟေတွာ အဟံ ဘရိယာ တေ ဘဝါမိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “ဣမာယ မမ သဗ္ဗေ ဉာတကာ ခါဒိတာ၊ ဣဒါနိ မံ ဥပလာပေတွာ ခါဒိတုကာမာ အဟောသိ၊ ဥယျောဇေဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၉။ “စတုပ္ပဒီ တံ ကလျာဏိ၊ ဒွိပဒါဟံ မနောရမေ။
 မိဂိ ပက္ခိ အသညတ္တာ၊ အညံ ပရိယေသ သာမိက”န္တိ။

တတ္ထ မိဂိတိ ဗိဠာရိံ သန္ဓာယာဟ။ အသညတ္တာတိ ဇယမ္ပတိကာ ဘဝိတုံ အယုတ္တာ အသမ္ပန္နာ၊ နတ္ထိ တေသံ ဤဒိသော သမ္ပန္နောတိ ဒီပေတိ။

တံ သုတွာ တတော သာ “အယံ အတိဝိယ သဌော၊ ယေန ကေနစိ ဥပါယေန ဝဇ္ဇေတွာ နံ ခါဒိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၀။ “ကောမာရိကာ တေ ဟေဿာမိ၊ မဇ္ဈကာ ပိယဘာဏိနိ။
 ဝိန္ဒ မံ အရိယေန ဝေဒေန၊ သာဝယ မံ ယဒိစ္ဆသိ”တိ။

တတ္ထ ကောမာရိကာတိ အဟံ ဧတ္တကံ ကာလံ အညံ ပုရိသံ န ဇာနာမိ၊ တဝ ကောမာရိကာ ဘရိယာ ဘဝိဿာမီတိ ဝဒတိ။ မဇ္ဈကာ ပိယဘာဏိ-
 နိတိ တဝ မရုရကထာ ပိယဘာဏိနိယေဝ ဘဝိဿာမိ။ ဝိန္ဒ မန္တိ ပဋိလဘာ
 မံ။ အရိယေန ဝေဒေနာဘိ သုန္ဒရေန ပဋိလဘောန။ အဟမ္ပိ ဟိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ပုရိသသမ္ပဿံ န ဇာနာမိ၊ တုမ္ပိ ဣတ္ထိသမ္ပဿံ န ဇာနာသိ၊ ဣတိ ပကတိယာ

၁-အဿာ ဂမနံ န ဣစ္ဆတိ (က)

မြဟ္မစာရိ မြဟ္မစာရိနိ ဝံ နိဒ္ဒေါသေန လာဘေန လဘ။ ယဒိ ဝံ ဣစ္ဆသိ၊ အထ မေ ဝစနံ န သဒ္ဓဟသိ၊ ဒွါဒသယောဇနာယ ဗာရာဏသိယာ ဘေရိ ဝရာပေတွာ “အယံ မေ ဒါသိ”တိ သာဝယ၊ ဝံ အတ္တနော ဒါသိ ကတွာ ဂဏှာဟိတိ ဝဒတိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော “ဣမံ တဇ္ဇေတွာ ပလာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၆၁။ “ကုဏပါဒိနိ လောဟိတပေ၊ စောရိ ကုက္ကုဒ္ဓပေါထိနိ။
န တုံ အရိယေန ဝေဒေန၊ မမံ ဘတ္တာရမိစ္ဆသိ”တိ။

တတ္ထ န တုံ အရိယေနာတိ တုံ အရိယေန မြဟ္မစရိယဝါသလာဘေန ဝံ ဘတ္တာရံ န ဣစ္ဆသိ၊ ဝဇ္ဇေတွာ ပန ဝံ ခါဒိတုကာမာသိ၊ နဿ ပါပေတံ တံ ပလာပေသိ။ သာ ပန ပလာယိတွာဝ ဂတာ၊ န ပုန ဩလောကေတုမ္ပိ ဝိသဟိ။

၆၂။ “ဧဝမ္ပိ စတုရာ နာရိ၊ ဒိသ္မာန သဓနံ နရံ။
နေန္တိ သဏှာဟိ ဝါစာဟိ၊ မိဋ္ဌာရိ ဝိယ ကုက္ကုဒ္ဓံ။

၆၃။ ယော စ ဥပ္ပတိတံ အတ္ထံ၊ န ဒိပ္ပမနုဗုဇ္ဈတိ။
အမိတ္တဝသမန္တေတိ၊ ပစ္ဆာ စ အနုတပ္ပတိ။

၆၄။ ယော စ ဥပ္ပတိတံ အတ္ထံ၊ ဒိပ္ပမေဝ နိဗောဓတိ။
မုစ္စတေ သတ္တုသမ္ပာဓာ၊ ကုက္ကုဒ္ဓောဝ မိဋ္ဌာရိယာ”တိ—

ဣမာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ စတုရာတိ စာတုရိယေန သမန္တာဂတာ။ နာရိတိ ဣတ္ထိယော။ နေန္တိတိ အတ္တနော ဝသံ ဥပနေန္တိ။ မိဋ္ဌာရိ ဝိယာတိ ယထာ သာ မိဋ္ဌာရိ တံ ကုက္ကုဒ္ဓံ နေတုံ ဝါယမတိ၊ ဧဝံ အညာပိ နာရိယော နေန္တိယေဝ။ ဥပ္ပတိတံ အတ္ထန္တိ ဥပ္ပန္နံ ကိဉ္စိဒေဝ အတ္ထံ။ န အနုဗုဇ္ဈတိတိ ယထာသဘာဝေန န ဇာနာတိ၊ ပစ္ဆာ စ အနုတပ္ပတိ။ ကုက္ကုဒ္ဓောဝါတိ ယထာ သော ဉာဏသမ္ပန္နော ကုက္ကုဒ္ဓော မိဋ္ဌာရိတော မုတ္တော၊ ဧဝံ သတ္တုသမ္ပာဓတော မုစ္စတိတိ အတ္ထော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကုက္ကုဋ္ဌရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကုက္ကုဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဓမ္မဇေဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၄)

ဓမ္မံ စရထ ဉာတယောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဟက-ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ အယံ ဣဒါနေဝ ကုဟကော၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုဟကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သကုဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သကုဏသံဃပရိဝုတော သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဒီပကေ ဝသိ။ အထေကစ္စေ ကာသိရဋ္ဌဝါသိနော ဝါဏီဇာ ဒိသာကာကံ ဂဟေတွာ နာဝါယ သမုဒ္ဒံ ပက္ခန္တိံ သု၊ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ နာဝါ ဘဇ္ဇိ။ သော ဒိသာကာကော တံ ဒီပကံ ဂန္တော စိန္တေသိ “အယံ မဟာသကုဏသံဃော၊ မယာ ကုဟကကမ္ပံ ကတွာ ဧတေသံ အဏ္ဍကာနိ စေဝ ဆာပကေ စ ဝရံ ဝရံ ခါဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော ဩတရိတွာ သကုဏသံဃဿ မဇ္ဈေ မုခံ ဝိဝရိတွာ ဧကေန ပါဒေန ပထဝိယံ အဋ္ဌာသိ။ “ကော နာမ တံ သာမိ”တိ သကုဏေဟိ ပုဋ္ဌော “အဟံ ဓမ္မိကော နာမာ”တိ အာဟ။ ကသ္မာ ပန ဧကေန ပါဒေန ဌိတောသိတိ။ မယာ ဒုတိယေ ပါဒေ နိက္ခိတ္တေ ပထဝီ ဓာရေတုံ န သက္ကောတိတိ။ အထ ကသ္မာ မုခံ ဝိဝရိတွာ တိဋ္ဌသိတိ။ အဟံ အညံ အာဟာရံ န ခါဒါမိ၊ ဝါတမေဝ ခါဒါမိတိ။ ဧဝေ ပန ဝတွာ တေ သကုဏေ အာမန္တေတွာ “ဩဝါဒံ ဝေါ ဒဿာမိ၊ တံ သုဏာထာ”တိ တေသံ ဩဝါဒဝသေန ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၅။ “ဓမ္မံ စရထ ဉာတယော၊ ဓမ္မံ စရထ ဘဒ္ဒံ ဝေါ။
ဓမ္မစာရီ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမိ စာ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မံ စရထာဘိ ကာယသုစရိတာဒိဘေဒံ ဓမ္မံ ကရောထ။ ဉာတ-ယောတိ တေ အာလပတိ။ ဓမ္မံ စရထ ဘဒ္ဒံ ဝေါတိ ဧကဝါရံ စရိတွာ မာ ဩသက္ကထ၊ ပုနပ္ပုနံ စရထ၊ ဧဝံ ဘဒ္ဒံ ဝေါ ဘဝိဿတိ။ သုခံ သေတိတိ ဒေသနာ-သိသမေတံ၊ ဓမ္မစာရီပန သုခံ တိဋ္ဌတိ ဂစ္ဆတိ နိသီဒတိ သေတိ၊ သဗ္ဗိရိယာ-ပထေသု သုခိတော ဟောတိတိ ဒီပေတိ။

သကုဏာ “အယံ ကာကော ကောဟညေန အဏ္ဏကာနိ ခါဒိတုံ ဝေဝဒတိ” တိ အဇာနိတွာ တံ ဒုဿီလံ ဝဏ္ဏန္တာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟံသု—

၆၆။ “ဘဒ္ဒကော ဝတ’ယံ ပက္ခိ၊ ဒိဇော ပရမဓမ္မိကော။
ကေပါဒေန တိဋ္ဌန္တော၊ ဓမ္မမေဝါ’နုသာသတိ” တိ။

တတ္ထ ဓမ္မမေဝါတိ သဘာဝမေဝ။ အနုသာသတိတိ ကထေတိ။

သကုဏာ တဿ ဒုဿီလဿ သဒ္ဓဟိတွာ “တံ ကိရ သာမိ အညံ ဂေါစရံ န ဂဏှသိ၊ ဝါတမေဝ ဘက္ခသိ၊ တေန ဟိ အမှာကံ အဏ္ဏကာနိ စ ဆာပကေစ ဩလောကေယျာသိ” တိ ဝတွာ ဂေါစရာယ ဂစ္ဆန္တိ။ သော ပါပေါတေသံ ဂတကာလေ အဏ္ဏကာနိ စ ဆာပကေ စ ကုစ္ဆိပူရံ ခါဒိတွာ တေသံ အာဂမနကာလေ ဥပသန္တ၊ ပသန္တော ဟုတွာ မုခံ ဝိဝရိတွာ ဧကေန ပါဒေန တိဋ္ဌတိ။ သကုဏာ အာဂန္တာ ပုတ္တကေ အပဿန္တာ “ကော န ခေါ ခါဒတိ” တိ မဟာသဒ္ဓေန ဝိရဝန္တိ။ “အယံ ကာကော ဓမ္မိကော” တိ တသ္မိ အာသင်္ကာမတ္တမ္ပိန ကရေန္တိ။ အထေကဒိဝသံ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ “ဣဓ ပုဗ္ဗေ ကောစိ ပရိပန္တော နတ္ထိ၊ ဣမဿ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇာတော၊ ဣမံ ပရိဂ္ဂဏိတုံ ဝဋ္ဌတိ” တိ။ သော သကုဏေဟိ သဒ္ဓိ ဂေါစရာယ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ ဟုတွာ နိဝတ္တိတွာ ပဋိစ္ဆန္တဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ ကာကောပိ “ဂတာ သကုဏာ” တိ နိရာသင်္ကာ ဟုတွာ ဥဋ္ဌာယ ဂန္တာ အဏ္ဏကာနိ စ ဆာပကေ စ ခါဒိတွာ ပုနာဂန္တာ မုခံ ဝိဝရိတွာ ဧကေန ပါဒေန အဋ္ဌာသိ။

သကုဏရာဇာ သကုဏေသု အာဂတေသု သဗ္ဗေ သန္နိပါတာပေတွာ “အဟံ ဝေါ အဇ္ဇ ပုတ္တကာနံ ပရိပန္တိ ပရိဂ္ဂဏန္တော ဣမံ ပါပကာကံ ခါဒန္တိ အဒ္ဓသံ၊ ဧထ နံ ဂဏှာမာ” တိ သကုဏသံဃံ အာမန္တေတွာ ပရိဝါရေတွာ “သစေ ပလာယတိ၊ ဂဏှေယျာထ န” န္တိ ဝတွာ သေသဂါထာ အဘာသိ—

၆၇။ “နာဿ သီသံ ဝိဇာနာထ၊ အနိညာယ ပသံသထ၊
ဘုတွာ အဏ္ဏဉ္စ ပေါတဉ္စ၊ ဓမ္မော ဓမ္မောတိ ဘာသတိ။

၆၈။ အညံ ဘဏတိ ဝါစာယ၊ အညံ ကာယေန ကုဗ္ဗတိ။
ဝါစာယ နော စ ကာယေန၊ န တံ ဓမ္မံ အဓိဋ္ဌိတော။

၆၉။ ဝါစာယ သဒိလော မနောဝိဒုဂ္ဂေါ၊
 ဆန္ဒော ကူပသယောဝ ကဏ္ဍသပ္ပေါ။
 ဓမ္မဓဇော ဂါမနိဂမာသု သာရ၊
 ဒုဇ္ဇာနော ပုရိသေန ဗာလိသေန။

၇၀။ ဣမံ တုဏ္ဏေဟိ ပက္ခေဟိ၊ ပါဒါ စိမံ ဝိဟေဌထ။
 ဆဝဠိ'မံ ဝိနာသေထ၊ နာယံ သံဝါသနာရဟော'တိ။

တတ္ထ နာဿ သီလန္တိ န အဿ သီလံ။ အနညာယာတိ အဇာနိတွာ။
 ဘုတွာတိ ခါဒိတွာ။ ဝါစာယ နော စ ကာယေနာတိ အယဠိ ဝစနေနေဝ ဓမ္မံ
 စရတိ၊ ကာယေန ပန န ကရေတိ။ န တံ ဓမ္မံ အဓိဋ္ဌိတောတိ တသ္မိ' ဇာနိ-
 တဗ္ဗော ယထာယံ ဓမ္မံ ဘဏတိ၊ န တံ အဓိဋ္ဌိတော၊ တသ္မိ' ဓမ္မေ န အဓိဋ္ဌိတော။
 ဝါစာယ သဒိလောဘိ ဝစနေန မုဒု။ မနောဝိဒုဂ္ဂေါတိ မနသာ ဝိဒုဂ္ဂေါ ဒုပ္ပ-
 ဝေသော ဝိသမော။ ဆန္ဒောတိ ယသ္မိ' ဗိလေ သယတိ၊ တေန ဆန္ဒော။
 ကူပသယောတိ ဗိလာသယော။ ဓမ္မဓဇောတိ သုစရိတဓမ္မံ ဓဇံ ကတွာ
 ဝိစရဏေန ဓမ္မဒ္ဓဇော။ ဂါမနိဂမာသု သာရူဘိ ဂါမေသု စ နိဂမေသု စ
 သာရု ဘဒ္ဒကော သမ္ဘာဝိတော။ ဒုဇ္ဇာနောတိ အယံ ဝေရူပေါ ဒုဿိလော
 ပဋိစ္ဆန္ဒကမ္မန္တော ဗာလိသေန အညာဏေန ပုရိသေန န သက္ကာ ဇာနိတုံ။ ပါဒါ
 စိမန္တိ အတ္တနော အတ္တနော ပါဒေန စ ဣမံ။ ဝိဟေဌထာတိ ပဟရထ ဟနထ။
 ဆဝန္တိ လာမကံ။ နာယန္တိ အယံ အမှေဟိ သံဠိ' ဧကသ္မိ' ဌာနေ သံဝါသံ န
 အရဟတိတိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ သကုဏဇေဋ္ဌကော သယမေဝ လင်္ခိတွာ တဿ သိသံ
 တုဏ္ဏေန ပဟရိ၊ အဝသေသာ သကုဏာ တုဏ္ဏနပပါဒပက္ခေဟိ ပဟရိ'သု။
 သော တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ကုဘကကောကော ဣဒါနိ ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ၊ သကုဏရာဇော ပန
 အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဓမ္မဓဇဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-နန္ဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၅)

သစေ မြာဟ္မဏ ဂစ္ဆေသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မာတုပေါသကဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဉ္စိ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံဘိက္ခု ဂိဟီ ပေါသေသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကိံ တေ ဟောန္တိ”တိ ဝုတ္တေ “မာတာပိတရော မေ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု သာဓု ဘိက္ခု ပေါရာဏက- ပဏ္ဍိတာနံ ဝံသံ ပါလေသိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဟိ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာပိ မာတာပိတူနံ ဇီဝိတံ အဒံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကောသလရဋ္ဌေ သာကေတေ ကောသလရာဇေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မိဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော နန္ဒိယမိဂေါ နာမ ဟုတွာ သီလာစာရသမ္ပန္နော မာတာပိတရော ပေါသေသိ။ တဒါ ကောသလရာဇာ မိဂဝိတ္တကောဝ အဟောသိ။ သောပန မနုဿာနံ ကသိကမ္ဘာဒီနိ ကာတုံ အဒတွာ မဟာပရိဝါရော ဒေဝသိကံ မိဂဝံ ဂစ္ဆတိ။ မနုဿာ သန္ဓိပတိတွာ “အယျာ အယံ ရာဇာ အမှာကံ ကမ္မစ္ဆေဒံ ကရေတိ၊ ဃရာဝါသောပိ နဿတိ၊ ယန္ဓုန မယံ အဇ္ဇနဝနံ ဥယျာနံ ပရိက္ခိပိတွာ ဒွါရံ ယောဇေတွာ ပေါရက္ခဏိံ ခဏိတွာ တိဏာနိ အာရောပေတွာ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရာဒိဟတ္တာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဂုဗ္ဗေ ပဟရန္တာ မိဂေ နိဟရိတွာ ပရိဝါရေတွာ ဂေါရူပါနိ ဝိယ ဝဇံ ဥယျာနံ ပဝေသေတွာ ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ ရညော အာရောစေတွာ အတ္တနော ကမ္မံ ကရေယျာမာ”တိ မန္တယိံသု။ “အတ္ထေသော ဥပါယော”တိ သဗ္ဗေ ဧကန္တန္တာ ဟုတွာ ဥယျာနံ သဇ္ဇေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ယောဇနမတ္တဋ္ဌာနံ ပရိက္ခိပိံသု။

တသ္မိံ ခဏေ နန္ဒိယော ဧကသ္မိံ ခုဒ္ဒကဂုဗ္ဗေ မာတာပိတရော ဂဟေတွာ ဘူမိယံ နိပန္နော ဟောတိ။ မနုဿာ နာနာဖလကာဝုဗောတ္တာ ဗာဟုနာ ဗာဟုံ ပီဋေတွာ တံ ဂုဗ္ဗံ ပရိက္ခိပိံသု။ အထေကစ္စေ မိဂေ ဩလောကေန္တာ တံ ဂုဗ္ဗံ ပဝိသိံသု။ နန္ဒိယော တေ ဒိသွာ “အဇ္ဇေ မယာ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ မာတာပိတူနံ ဇီဝိတံ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ဥဋ္ဌာယ မာတာပိတရော ဝဋ္ဌိတွာ “အမ္မ- တာတ ဣမေ မနုဿာ ဣမံ ဂုဗ္ဗံ ပဝိသိတွာ အမေ တယောပိ ပဿိဿန္တိ၊ တုမေ ဧကေန ဥပါယေန ဇီဝေယျာထ၊ ဇီဝိတံ ဝေါ သေယျော၊ အဟံ တုမှာကံ ဇီဝိတဒါနံ ဒတွာ မနုဿေဟိ ဂုဗ္ဗပရိယန္တေ ဌတွာ ဂုဗ္ဗေ ပဟရ- မတ္ထေယေဝ နိက္ခမိဿာမိ၊ အထ တေ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကဂုဗ္ဗေ ဧကောယေဝ မိဂေါ ဘဝိဿတိ”တိ မညမာနာ ဂုဗ္ဗံ န ပဝိသိဿန္တိ၊ တုမေ အပ္ပမတ္တာ

ဟောထာ”တိ မာတာပိတရော ခမာပေတွာ ဂမနသဇ္ဇော အဋ္ဌာသိ။ သော မနုဿေဟိ ဂုမ္မပရိယန္တေ ဌတွာ ဥန္နာဒေတွာ ဂုမ္မေ ပဟဋ္ဌမတ္တေယေဝ တတော နိက္ခမိ။ တေ “ဧကောဝေတ္ထ မိဂေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဂုမ္မံ န ပဝိသိံသု။ အထ နန္ဒိယော ဂန္ဓာ မိဂါနံ အန္တရံ ပါဝိသိ။ မနုဿာ ပရိဝါရေတွာ သဗ္ဗေ မိဂေ ဥယျာနံ ပဝေသေတွာ ဒွါရံ ထကေတွာ ရညော အာရောစေတွာ သကသကဋ္ဌာနာနိ အဂမံသု။

တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇာ သယမေဝ ဂန္ဓာ ဧကံ မိဂံ ဝိဇ္ဇိတွာ တံ ဂဟေတွာ ဧဟိတိ ဧကံ ပေသေတွာ အာဟရာပေသိ။ မိဂါ ဝါရံ ဌပယိံသု၊ ပတ္တဝါရော မိဂေါ ဧကမန္တေ တိဋ္ဌတိ၊ တံ ဝိဇ္ဇိတွာ ဂဏှန္တိ။ နန္ဒိယော ပေါက္ခရဏိယံ ပါနိယံ ပိဝတိ၊ တိဏာနိ ခါဒတိ၊ ဝါရော ပနဿ န တာဝ ပါပုဏာတိ။ အထ ဗဟူနံ ဒိဝသာနံ အစ္စယေန တဿ မာတာပိတရော တံ ဒဋ္ဌုကာမာ ဟုတွာ “အမှာကံ ပုတ္တော နန္ဒိယမိဂရာဇာ နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော၊ သစေ ဇီဝတိ၊ အဝဿံ ဝတိံ လင်္ခိတွာ အမှာကံ ဒဿနတ္ထာယ အာဂမိဿတိ၊ သာသနမဿ ပေသေဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ မဂ္ဂသမီပေဌတွာ ဧကံ ပြာဟ္မဏံ ဒိသ္မာ “အယျ ကာမံ ဂစ္ဆသိ”တိ မာနုသိကာယ ဝါစာယ ပုစ္ဆိတွာ “သာကေတ”န္တိ ဝုတ္တေ ပုတ္တဿ သာသနံ ပဟိဏန္တာ ပဌမံ ဂါထမာဟံသု—

၇၁။ “သစေ ပြာဟ္မဏ ဂစ္ဆေသိ၊ သာကေတေ အဇ္ဈနံ ဝနံ။
 ဝဇ္ဇာသိ နန္ဒိယံ နာမ၊ ပုတ္တံ အသ္မာကမောရသံ။
 မာတာ ပိတာ စ တေ ဝုဒ္ဓါ၊ တေ တံ ဣစ္ဆန္တိ ပဿိတု”န္တိ။

တဿတ္ထော—သစေ တံ ပြာဟ္မဏ သာကေတံ ဂစ္ဆေသိ၊ သာကေတေ အဇ္ဈနဝနံ နာမ ဥယျာနံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ အမှာကံ ပုတ္တော နန္ဒိယော နာမ မိဂေါ အတ္ထိ၊ တံ ဝဒေယျာသိ “မာတာပိတရော တေ ဝုဒ္ဓာ ယာဝ န မရန္တိ၊ တာဝ တံ ပဿိတု ဣစ္ဆန္တိ”တိ။

သော “သာဂူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိက္ခာ သာကေတံ ဂန္ဓာ ပုနဒိဝသေ ဥယျာနံ ပဝိသိက္ခာ “နန္ဒိယမိဂေါ နာမ ကာဘရော”တိ ပုစ္ဆိ။ မိဂေါ အာဂန္ဓာ တဿ သမီပေ ဌတွာ “အဟ”န္တိ အာဟ။ ပြာဟ္မဏော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ နန္ဒိယော တံ သုတွာ “ဂစ္ဆေယျာမဟံ ပြာဟ္မဏ၊ ဝတိံ လင်္ခိက္ခာ နော န ဂစ္ဆေယျံ၊ မယာ ပန ရညော သန္တကံ နိဝါပပါနဘောဇနံ ဘုတ္တံ၊ တံ မေ ဣဏဋ္ဌာနေ ဌိတံ၊ ဣမေသဉ္စ မိဂါနံ မဇ္ဈေ စိရဝုတ္တောသ္မိ၊ တဿ မေ ရညော

စေဝ ဧတေသဉ္စ သောတ္တိဘာဝံ အကတွာ အတ္တနော ဗလံ အဒဿေတွာ ဂမနံ နာမ န ယုတ္တံ၊ အတ္တနော ဝါရေ ပန သမ္ပတ္တေ အဟံ ဧတေသံ သောတ္တိ-
ဘာဝံ ကတွာ သုခိတော အာဂစ္ဆိယာမီ”တိ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော ဒွေ
ဂါထာ အဘာသိ—

၇၂။ “ဘုတ္တာ မယာ နိဝါပါနိ၊ ရာဇိနော ပါနဘောဇနံ။
တံ ရာဇပိဏ္ဍံ အဝဘောတ္တံ၊ နာဟံ ပြာဟ္မဏ မုဿဟေ။

၇၃။ ဩဒဟိဿာမဟံ ပဿံ၊ ခုရပ္ပါနိဿ ရာဇိနော။
တဒါဟံ သုခိတော မုတ္တော၊ အပိ ပဿေယျ မာတရ”န္တိ။

တတ္ထ နိဝါပါနိတိ တေသု တေသု ဌာနေသု နိဂုတာနိ နိဝါပါနိ”။ ပါန-
ဘောဇနန္တိ ပါနိယဉ္စ အဝသေသတိဏဉ္စ။ တံ ရာဇပိဏ္ဍန္တိ တံ ရညော သန္တကံ
သင်္ကခိတွာ သမောဓာနကဋ္ဌေန ပိဏ္ဍံ။ အဝဘောတ္တန္တိ ဒုဗ္ဗိတ္တံ ဘုဉ္ဇိတုံ။
ရညော ဟိ ကိဉ္စ အနိပ္ပါဒေန္တော တံ အဝဘုတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ နာမ၊ သွာဟံ ဧဝံ
အဝဘောတ္တံ၊ န ဥဿဟာမီတိ ဝဒတိ။ ပြာဟ္မဏ မုဿဟေတိ စေတ္ထ
ပြာဟ္မဏာတိ အာလပနံ၊ မ-ကာရော ပဒသန္ဓိဝသေန ဝုတ္တော။

ဩဒဟိဿာမဟံ ပဿံ၊ ခုရပ္ပါနိဿ ရာဇိနောတိ အဟံ ပြာဟ္မဏ
အတ္တနော ဝါရေ သမ္ပတ္တေ ခုရပ္ပံ သန္ဓယိတွာ အာဂတဿ ရညော မိဂ-
ယူထတော နိက္ခမိတွာ ဧကမန္တေ ဌတွာ “မံ ဝိဇ္ဈ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ
အတ္တနော မဟာဇာသုကပဿံ ဩဒဟိဿာမိ ဩဇ္ဇေဿာမိ။ သုခိတော
မုတ္တောတိ တဒါ အဟံ မရဏဘယာ မုတ္တော သုခိတော နိဒ္ဒါက္ခော ရညော
အနုညာတော အပိ နာမ မာတရံ ပဿေယျန္တိ။

တံ သုတွာ ပြာဟ္မဏော ပက္ကာမိ။ အပရဘာဂေ တဿ ဝါရဒိဝသေ
ရာဇာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ အာဂစ္ဆိ။ မဟာသတ္တော ဧကမန္တေ
အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ “မိဂံ ဝိဇ္ဈိယာမီ”တိ ခုရပ္ပံ သန္ဓယိ။ မဟာသတ္တော ယထာ
အညေ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ပလာယန္တိ၊ ဧဝံ အပလာယိတွာ နိဗ္ဗယော
ဟုတွာ မေတ္ထံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ မဟာဇာသုကပဿံ ဩဒဟိတွာ နိစ္စ-
လောဝ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တဿ မေတ္တာနုဘာဝေန သရံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ
နာသက္ခိ။ မဟာသတ္တော “ကိံ မဟာရာဇ သရံ န မုစ္စေသိ၊ မုဉ္ဇာဟိ”တိ အာဟ။
န သက္ကောမိ မိဂရာဇာတိ။ တေန ဟိ ဂုဏဝန္တာနံ ဂုဏံ ဇာန မဟာရာဇာတိ။

တဒါ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တေ ပသီဒိတွာ ဓနံ ဆဇ္ဇေတွာ “ဣမံ အစိတ္တကံ ကလိင်္ဂရကဏ္ဍမ္ပိ တာဝ တဝ ဂုဏံ ဇာနာတိ၊ အဟံ သစိတ္တကော မနုဿဘူ-
 တောပိ တဝ ဂုဏံ န ဇာနာမိ၊ မိဂရာဇေ မယံ ခမ၊ အဘယံ တေ ဒဗ္ဗိ”တိ
 အာဟ။ မဟာရာဇေ မယံ တာဝ အဘယံ ဒေသိ၊ အယံ ပန ဥယျာနေ မိဂ-
 ဂဏော ကိံ ကရိဿတိတိ။ တေဿပိ အဘယံ ဒဗ္ဗိတိ။ ဧဝံ မဟာသတ္တော
 နိဂြောဓဇာတကေ^၁ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗေသံ အရညေ မိဂါနံ အာကာသဂတ-
 သကုဏာနံ ဇလစရမစ္ဆာနဉ္စ အဘယံ ဒါပေတွာ ရာဇာနံ ပဉ္စသု သီလေသု
 ပတိဋ္ဌာပေတွာ “မဟာရာဇေ ရညာ နာမ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဒသ ရာဇ-
 ဓမ္မေ အကောပေန္တေန ဓမ္မေန သမေန ရဇံ ကာရေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။

“ဒါနံ သီလံ ပရိစ္စာဂံ၊ အဇ္ဇဝံ မဒ္ဒဝံ တပံ။
 အက္ခောဓံ အဝိဟိံသဉ္စ၊ ခန္တိံ စ အဝိရောဓနံ။
 ဣစ္စေတေ ကုသလေ ဓမ္မေ၊ ဌိတေ ပဿံမိ အတ္တနိ။
 တတော မေ ဇာယတေ ပီတိ၊ သောမနဿဉ္စနပ္ပက”န္တိ ၂—

ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇဓမ္မေ ဂါထာဗန္ဓနေဝ ဒေသေတွာ? ကတိပါဟံ ရညော
 သန္တိကေ ဝသိတွာ နဂရေ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘယဒါနပကာသနတ္ထံ သုဝဏ္ဏ-
 ဘေရိံ စရာပေတွာ “အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ
 မာတာပိတုနံ ဒဿနတ္ထာယ ဂတော။

- ၇၄။ “မိဂရာဇာ ပုရေ အာသိံ၊ ကောသလဿ နိကေတနေ။
 နန္ဒိယော နာမ နာမေန၊ အဘိရူပေါ စတုပ္ပဒေါ။
- ၇၅။ တံ မံ ဝဓိတုမာဂစ္ဆိ၊ ဒါယသ္မိံ အဇ္ဇုနေ ဝနေ။
 ဓနံ အာရဇံ^၄ ကတွာန၊ ဥသုံ သန္ဓယု ကောသလော။
- ၇၆။ တဿံဟံ ဩဒဟိံ ပဿံ၊ ခုရပ္ပါနိဿ ရာဇိနော။
 တဒါဟံ သုခိတော မုတ္တော၊ မာတရံ ဒဋ္ဌုမာဂတော”တိ—

ဣမာ တိဿော အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ ဟောန္တိ။

တတ္ထ ကောသလဿ နိကေတနေတိ ကောသလဿ ရညော နိကေတနေ
 ဝသနဋ္ဌာနေ၊ တဿ သန္တိကေ အရညသ္မိန္တိ အက္ခော။ ဒါယသ္မိန္တိ မိဂါနံ
 ဝသနတ္ထာယ ဒိန္တုဥယျာနေ။ အာရဇံ ကတွာနာတိ ဇိယာယ သဒ္ဓိံ ကေတော

၁-ခု ၅-၄-ပိဋေ။ ၂-ခု ၆-၉၇-ပိဋေ။ ၃-ဒေသေတွာ (သိ၊ သျာ) ၄-အဒေဇံ (သိ၊ ဣ)

ကတွာ၊ အာရောပေတွာတိ အတ္ထော။ သန္ဓယျာတိ သန္ဓယိတွာ ယောဇေတွာ။
ဩဒဟိန္တိ ဩဇ္ဈေသိ။ မာတရံ ဒဋ္ဌုမာဂတောတိ ဒေသနာသိသမေတံ၊ ရညော
ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘယတ္တာယ သုဝဏ္ဏဘေရိံ စရာပေတွာ
မာတာပိတရော ဒဋ္ဌု အာဂတောသ္မိတိ အတ္ထော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ မာတုပေါသကဘိက္ခု သောတာ-
ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ၊
ဗြာဟ္မဏော သာရိပုတ္တော၊ ရာဇော အာနန္ဒော၊ နန္ဒိယမိဂရာဇော ပန အဟ-
မေဝ အဟောသိန္တိ။

နန္ဒိယမိဂရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။
အဝါရိယဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂-ခရုပုတ္တဝဂ္ဂ

၁-ခရုပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၆)

သစ္စံ ကိရေဝမာဟံသူတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏ-
ဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဗြိ ဘိက္ခုသတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ
ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကေန
ဥက္ကဏ္ဍာပိတောသိ”တိ ဝတွာ “ပုရာဏဒုတိယိကာယာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု အယံ
တေ ဣတ္ထိ အနတ္ထကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ ဣမံ နိဿာယ အဂ္ဂိံ ပဝိသိတွာ
မရန္တော” ပဏ္ဍိတေ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ သေနကေ နာမ ရညေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိ-
သတ္တော သက္ကတ္တံ ကာရေသိ။ တဒါ သေနကဿ ရညော ဧကေန နာဂရာဇေန
သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝေါ၊ ဟောတိ။ သော ကိရ နာဂရာဇော နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ
ထလေ ဂေါစရံ ဂဏ္ဍန္တော စရတိ။ အထ နံ ဂါမဒါရကာ ဒိသ္မာ “သပ္ပေါ
အယ”န္တိ လေဇုဒဏ္ဍာဒီဟိ ပဟရိံသု။ အထ ရာဇော ဥယျာနံ ကိဋ္ဌိတုံ ဂစ္ဆန္တော
ဒိသ္မာ “ကိံ ဧတေ ဒါရကာ ကရောန္တိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဧကံ သပ္ပံ ပဟရန္တိ”တိ
သုတွာ “ပဟရိတုံ မာ ဒေထ၊ ပလာပေထ နေ”တိ ပလာပေသိ။ နာဂရာဇော

ဇီဝိတံ လဘိတွာ နာဂဘဝနံ ဂန္ဓာ ဗဟူနိ ရတနာနိ အာဒါယ အမုရတ္တသမယေ ရညော သယနဃရံ ပဝိသိတွာ တာနိ ရတနာနိ ဒတွာ “မဟာရာဇ မယာ တုမေ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဒ္ဓ”န္တိ ရညာ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ကတွာ ပုနပ္ပုနံ ဂန္ဓာ ရာဇာနံ ပဿတိ။ သော အတ္တနော နာဂမာဏဝိကာသု ဧကံ ကာမေသု အဘိတ္တံ နာဂမာဏဝိကံ ရက္ခဏတ္ထာယ ရညော သန္တိကေ ဌပေတွာ^၁ “ယဒါ ဧတံ န ပဿသိ၊ တဒါ ဣမံ မန္တံ ပရိဝတ္တေယျာသိ”တိ တဿ ဧကံ မန္တံ အဒါသိ။

သော ဧကဒိဝသံ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ နာဂမာဏဝိကာယ သဒ္ဓိံ ပေါက္ခရဏိယံ ဥဒကကိဋ္ဌံ ကိဋ္ဌိ။ နာဂမာဏဝိကာ ဧကံ ဥဒကသပုံ ဒိသ္မာ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ တေန သဒ္ဓိံ အသဒ္ဓမ္မံ ပဋိသေဝိ။ ရာဇာ တံ အပဿန္တော “ကဟံ န ခေါဂတာ”တိ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ အနာစာရံ ကရောန္တိံ ဒိသ္မာ ဝေဠုပေသိ- ကာယ ပဟရိ။ သာ ကုဇ္ဈိတွာ တတော နာဂဘဝနံ ဂန္ဓာ “ကသ္မာ အာဂတာသိ”တိ ပုဋ္ဌာ “တုမှာကံ သဟာယော မံ အတ္တနော ဝစနံ အဂဏ္ဍန္တိံ ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိ”တိ ပဟာရံ ဒသေသိ။ နာဂရာဇာ တထတော အဇာနိတွာဝ စတ္တာရော နာဂမာဏဝကေ အာမန္တေတွာ “ဂစ္ဆထ၊ သေနကဿ သယနဃရံ ပဝိသိတွာ နာသဝါတေန တံ ဘုသံ ဝိယ ဝိဒ္ဓိသေထာ”တိ ပေသေသိ။ တေ ဂန္ဓာ ရညော သိရိသယနေ နိပန္နကာလေ ဂစ္ဆံ ပဝိသိံသု။ တေသံ ပဝိသန- ဝေလာယမေဝ ရာဇာ ဒေဝိံ အာဟ “ဇာနာသိ န ခေါ ဘဒ္ဒေ နာဂမာဏ- ဝိကာယ ဂတဋ္ဌာန”န္တိ။ န ဇာနာမိ ဒေဝါတိ။ အဇ္ဇ သာ အမှာကံ ပေါက္ခရဏိယံ ကိဋ္ဌနကာလေ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ ဧကေန ဥဒကသပေန သဒ္ဓိံ အနာစာရံ အကာသိ၊ အထ နံ အဟံ “ဧဝံ မာ ကရိ”တိ သိက္ခာပနတ္ထာယ ဝေဠုပေသိ- ကာယ ပဟရိ။ သာ နာဂဘဝနံ ဂန္ဓာ သဟာယဿ မေ အညံ ကိဋ္ဌိ ကထေတွာ မေတ္တိံ ဘိန္ဒေယျာတိ မေ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ တံ သုတွာ နာဂ- မာဏဝကာ တတောဝ နိဝတ္တိတွာ နာဂဘဝနံ ဂန္ဓာ နာဂရာဇဿ တမတ္တံ အာရောစေသုံ။ သော သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ တံဇ်ဏညေဝ ရညော သယနဃရံ အာဂန္ဓာ တမတ္တံ အာစိက္ခိတွာ ခမာပေတွာ “ဣဒံ မေ ဒဏ္ဍကမ္မ”န္တိ သဗ္ဗရုတ- ဇာနနံ နာမ မန္တံ^၂ ဒတွာ “အယံ မဟာရာဇ အနုဋ္ဌေါ မန္တော၊ သစေ ဣမံ မန္တံ အညဿ ဒဒေယျာသိ၊ ဒတွာဝ အဂ္ဂိံ ပဝိသိတွာ မရေယျာသိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋိစ္ဆိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ကိပိလ္လိကာနမ္ပိ သဒ္ဓိံ ဇာနာတိ။

၁-ဌပေသိ (သို့၊ သျာ၊ ဣ) ၂-သဗ္ဗရုတညမန္တံ နာမ (က)

တဿေကဒိဝသံ မဟာတလေ နိသီဒိတွာ မရုဖာဏိတေဟိ ခါဒနီယံ ခါဒန္တဿ ဧကံ မရုဗိန္ဒု၊ စ ဖာဏိတဗိန္ဒု၊ စ ပူဝခဏ္ဍဉ္စ ဘူမိယံ ပတိ။ ကော ကိပိလ္လိကာ တံ ဒိသ္မာ “ရညော မဟာတလေ မရုစာဋိ ဘိန္နာ၊ ဖာဏိတသကဋိ ပူဝသကဋိ နိက္ကုဇ္ဇိတံ၊ မရုဖာဏိတဉ္စ ပူဝဉ္စ ခါဒထာ”တိ ဝိရဝန္တိ ဝိစရတိ။ အထ ရာဇာ တဿာ ရဝံ သုတွာ ဟသိ။ ရညော သမိပေ ဌိတာ ဒေဝိ “ကိံ န ခေါ ဒိသ္မာ ရာဇာ ဟသိ”တိ စိန္တေသိ။ တသ္မိံ ခါဒနီယံ ခါဒိတွာ နှတွာ ပလ္လုဏံ နိသိန္တေ ဧကံ မက္ခိကံ သာမိကော “ဧဟိ ဘဒ္ဒေ ကိလေသရတိယာ ရမိဿာမာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သာ “အဓိဝါသေဟိ တာဝ သာမိ၊ ဣဒါနိ ရညော ဂန္ဓေ အာဟရိဿန္တိ၊ တဿ ဝိလိမ္ပန္တဿ ပါဒမူလေ ဂန္ဓစုဏ္ဏံ ပတိဿတိ၊ အဟံ တတ္ထ ဝဋ္ဋေတွာ သုဂန္ဓာ ဘဝိဿာမိ၊ တတော ရညော ပိဋ္ဌိယံ နိပဇ္ဇိတွာ ရမိဿာမာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တမ္ပိ သဒ္ဓိံ သုတွာ ဟသိ။ ဒေဝိပိ “ကိံ န ခေါ ဒိသ္မာ ဟသိ”တိ ပုန စိန္တေသိ။ ပုန ရညော သာယမာသံ ဘုဉ္ဇန္တဿ ဧကံ ဘတ္တသိတ္တံ ဘူမိယံ ပတိ။ ကိပိလ္လိကာ “ရာဇကုလေ ဘတ္တသကဋိ ဘဂ္ဂံ၊ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝိရဝိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ ပုနပိ ဟသိ။ ဒေဝိ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌု ဂဟေတွာ ရာဇာနံ ပရိဝိသန္တိ “မံ န ခေါ” ဒိသ္မာ ရာဇာ ဟသတိ”တိ ဝိတက္ကေသိ။

သာ ရညော သဒ္ဓိံ သယနံ အာရုယ နိပဇ္ဇနကာလေ “ကိံကာရဏာ ဒေဝ ဟသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော “ကိံ တေ မမ ဟသိတကာရဏေနာ”တိ ဝတွာ ပုနပျုနံ နိဗဒ္ဓေါ ကထေသိ။ အထ နံ သာ “တုမှာကံ ဇာနနမန္တံ မယံ ဒေထာ”တိ ဝတွာ “န သက္ကာ ဒါတု”န္တိ ပဋိက္ခိတ္တာပိ ပုနပျုနံ နိဗန္တိ။ ရာဇာ “သစာဟံ ဣမံ မန္တံ တုယံ ဒဿာမိ၊ မရိဿာမိ”တိ အာဟ။ မရန္တောပိ မယံ ဒေဟိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ မာတုဂါမဝသိကော ဟုတွာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋိတ္တိတွာ “ဣမိဿာ မန္တံ ဒတွာ အဂ္ဂိံ ပဝိသိဿာမိ”တိ ရထေန ဥယျာနံ ပါယာသိ။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော လောကံ ဩလောကေန္တော ဣမံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ “အယံ ဗာလရာဇာ မာတုဂါမံ နိဿာယ ‘အဂ္ဂိံ ပဝိသိဿာမိ’တိ ဂစ္ဆတိ၊ ဇိဝိတမဿ ဒဿာမိ”တိ သုဇံ အသုရကညံ အာဒါယ ဗာရာဏသိံ အာဂန္ဓာ တံ အဇိကံ ကတွာ အတ္တနာ အဇော ဟုတွာ “မဟာဇနော မာ ပဿတူ”တိ အဓိဋ္ဌာယ ရညော ရထဿ ပုရတော အဟောသိ။ တံ ရာဇာ စေဝ ရထေ ယုတ္တသိန္နဝါ စ ပဿန္တိ၊ အညော ကောစိ န ပဿတိ။ အဇော ကထာ-သမုဋ္ဌာပနတ္ထံ ရထပုရတော အဇိကာယ သဒ္ဓိံ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တော

ဝိယ အဟောသိ။ တမေကော ရထေ ယုတ္တသိန္ဓဝေါ ဒိသ္မာ “သမ္ပ အဇရာဇ မယံ ပုဗ္ဗေ ‘အဇာ ကိရ ဗာလာ အဟိရိကာ’တိ အဿုမှ၊ န စတံ ပဿိမှ၊ တံ ပန ရဟော ပဋိစ္ဆန္ဓဋ္ဌာနေ ကတ္တဗ္ဗံ အနာစာရံ အမှာကံ ဧတ္တကာနံ ပဿန္တာ- နညေဝ ကရောသိ၊ န လဇ္ဇေသိ၊ တံ နော ပုဗ္ဗေ သုတံ ဣမိနာ ဒိဋ္ဌေန သမေတိ”တိ ဝတ္တာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၇။ “သစ္စံ ကိရေဝမာဟံသု၊ ဝဿံ ဗာလောတိ ပဏ္ဍိတာ။
ပဿ ဗာလော ရဟောကမ္ပံ၊ အာဝိကုဗ္ဗံ န ပုဗ္ဗတိ”တိ။

တတ္ထ ဝတ္တန္တိ အဇံ။ ပဏ္ဍိတာတိ ဉာဏသမ္ပန္နာ တံ ဗာလောတိ ဝဒန္တိ၊ သစ္စံ ကိရ ဝဒန္တိ။ ပဿာတိ အာလပနံ၊ ပဿထာတိ အတ္ထော။ န ပုဗ္ဗတိတိ ဧဝံ ကာတုံ အယုတ္တန္တိ န ဇာနာတိ။

တံ သုတ္တာ အဇော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၇၈။ “တွံ ခေါဝိ သမ္ပ ဗာလောသိ၊ ခရပုတ္တ ဝိဇာနဟိ။
ရဇ္ဇုယာ ဟိ ပရိက္ခိတ္တော၊ ဝင်္ကောဋ္ဌော ဩဟိတောမုခေါ။

၇၉။ အပရမ္ပိ သမ္ပ တေ ဗာလံ၊ ယော မုတ္တော န ပလာယသိ။
သော စ ဗာလတရော သမ္ပ၊ ယံ တံ ဝဟတိ သေနက”န္တိ။

တတ္ထ တွံ ခေါဝိ သမ္ပာတိ သမ္ပ သိန္ဓဝ မယာဝိ ခေါ တွံ ဗာလတရော။ ခရပုတ္တာတိ သော ကိရ ဂဒြာဿ ဇာတကော၊ တေန တံ ဧဝမာဟ။ ဝိဇာနဟိတိ အဟမေဝ ဗာလောတိ ဧဝံ ဇာနာဟိ။ ပရိက္ခိတ္တောတိ ယုဂေန သဒ္ဓိံ ဂိဝါယ ပရိက္ခိတ္တော။ ဝင်္ကောဋ္ဌောတိ ဝင်္ကံဩဋ္ဌော။ ဩဟိတောမုခေါတိ မုခဗန္ဓနေန ပိဟိတမုခေါ။ ယော မုတ္တော န ပလာယသိတိ ယော တွံ ရထတော မုတ္တော သမာနော မုတ္တကာလေ ပလာယိတွာ အရညံ န ပဝိသသိ၊ တံ တေ အပလာယနံ အပရမ္ပိ ဗာလံ။ သော စ ဗာလတရောတိ ယံ တံ သေနကံ ဝဟသိ၊ သော သေနကော တယာဝိ ဗာလတရော။

ရာဇာ တေသံ ဥဘိန္ဓမ္ပိ ကထံ ဇာနာတိ၊ တသ္မာ တံ သုဏန္တော သဏိကံ ရထံ ပေသေသိ။ သိန္ဓဝေါပိ တဿ ကထံ သုတ္တာ ပုန စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၈၀။ “ယံ နု သမ္ပ အဟံ ဗာလော၊ အဇရာဇ ဝိဇာနဟိ။
အထ ကေန သေနကော ဗာလော၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

၁-ဘတ္တန္တိ (သိ၊ဣ)၊ ကလကန္တိ (သျှာ) ၂-ဩဟိတမုခေါ (က)

တတ္ထ ယန္တိ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ နူတိ အနုဿဝတ္ထေ နိပါတော။
ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သမ္ပ အဇရာဇ ယေန တာဝ တိရစ္ဆာနဂတတ္ထေန
ကာရဏေန အဟံ ဗာလော၊ တံ တံ ကာရဏံ ဇာနာဟိ၊ သက္ကာ ဧတံ တယာ
ဉ္ဇတုံ၊ အဟံ ဟိ တိရစ္ဆာနဂတတ္တာဝ ဗာလော၊ တသ္မာ မံ ခရပုတ္တာတိအာဒိနိ
ဝဒန္တော သုဠု ဝဒသိ၊ အယံ ပန သေနကော ရာဇာ ကေန ကာရဏေန
ဗာလော၊ တံ မေ ကာရဏံ ပုစ္ဆိတော အက္ခာဟိတိ။

တံ သုတွာ အဇော အာစိက္ခန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၈၁။ “ဥတ္တမတ္ထံ လဘိတွာန၊ ဘရိယာယ ယော ပဒဿတိ။
တေန ဇဟိဿတတ္တာနံ၊ သာ စေဝဿ န ဟေဿတိ”တိ။

တတ္ထ ဥတ္တမတ္ထန္တိ သဗ္ဗရုတဇာနနမန္တံ။ တေနာတိ တဿာ
မန္တပ္ပဒါနသင်္ခါတေန ကာရဏေန တံ ဒတွာ အဂ္ဂိ ပဝိသန္တော အတ္တာနဉ္စ
ဇဟိဿတိ၊ သာ စဿ ဘရိယာ န ဘဝိဿတိ၊ တသ္မာ သေ တယာပိ
ဗာလတရော၊ ယော၂ လဒ္ဓိ ယသံ ရက္ခိတုံ န သက္ကောတိတိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “အဇရာဇ အမှာကံ သောတ္ထိံ ကရောန္တောပိ
တွညေဝ ကရိဿသိ၊ ကထေဟိ တာဝ နော ကတ္တဗ္ဗယုတ္တက”န္တိ အာဟ။ အထ
နံ အဇရာဇာ “မဟာရာဇ ဣမေသံ သတ္တာနံ အတ္တနာ အညော ပိယတရော
နာမ နတ္ထိ၊ ဧကံ ပိယဘဏ္ဍံ နိဿာယ အတ္တာနံ နာသေတုံ လဒ္ဓယသံ ပဟာတုံ
န ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၈၂။ “န ဝေ ပိယဓ္မေတိ ဇနိန္ဒ တာဒိသော၊
အတ္ထံ နိရံကတွာ ပိယာနိ သေဝတိ။
အတ္တာဝ သေယျော ပရမာ စ သေယျော၊
လဗ္ဘာ ပိယာ ဩစိတတ္ထေန ပစ္ဆာ”တိ။

တတ္ထ ပိယဓ္မေတိ ပိယံ မေ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဠော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
ဇနိန္ဒ တာဒိသော တုမှာဒိသော ယသမဟတ္ထေ ဌိတော ပုဂ္ဂလော ဧကံ
ပိယဘဏ္ဍံ နိဿာယ “ဣဒံ ပိယံ မေ”တိ အတ္ထံ နိရံကတွာ အတ္တာနံ ဆဇေတွာ
တာနိ ပိယာနိ န သေဝတေဝ။ ကိံ ကာရဏာ? အတ္တာဝ သေယျော ပရမာ
စ သေယျောတိ?၊ ယသ္မာ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန အတ္တာဝ သေယျော

၁-တာဝတ္ထ (ဣ) ၂-လောလော (က) ၃-ပရမာဝ သေယျာတိ (သိ၊ သျာ)

ဝရော ဥတ္တမော၊ ပရမာ^၁ စ သေယျော၊ ပရမာ ဥတ္တမာပိ အညသ္မာ ပိယဘဏ္ဍာတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ ဟိ စ-ကာရော^၂ ပိ-ကာရတ္ထေ နိပါတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ လန္ကာ ပိယာ ဩစိတတ္ထေန ပစ္ဆာတိ ဩစိတတ္ထေန ဝစိတတ္ထေန ယသသမ္ပန္နေန ပုရိသေန ပစ္ဆာ ပိယာ နာမ သက္ကာ လဒ္ဓါ၊ န တဿာ ကာရဏာ အတ္တာ နာသေတဗ္ဗောတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ရညော ဩဝါဒံ အဒါသိ။ ရာဇာ တုဿိတွာ “အဇရာဇ ကုတော အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သက္ကော အဟံ မဟာရာဇ၊ တဝ အနုကမ္မာယ တံ မရဏာ မောစေတုံ အာဂတောမ္ပိတိ။ ဒေဝရာဇ အဟံ ဧတိဿာ “မန္တံ ဒဿာမိ”တိ အဝစံ၊ ဣဒါနိ ကိံ ကရောမိတိ။ မဟာရာဇ တုမှာကံ ဥဘိန္ဒုမ္ပိ ဝိနာသေန ကိစ္စံ နတ္ထိ။ “သိပ္ပဿ ဥပစာရော”တိ^၃ ဝတွာ ဧတံ ကတိပယေ ပဟာရေ ပဟရာပေဟိ၊ ဣမိနာ ဥပါယေန န ဂဏှိဿတိတိ။ ရာဇာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ မဟာသတ္တော ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ရာဇာ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ ဒေဝိံ ပက္ကောသာပေတွာ အာဟ “ဂဏှိဿသိ ဘဒ္ဒေ မန္တ”န္တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ တေန ဟိ ဥပစာရံ ကရောမိတိ။ ကော ဥပစာရောတိ။ ပိဋ္ဌိယံ ပဟာရသတေ ပဝတ္တမာနေ^၄ သဒ္ဓိံ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိတိ။ သာ မန္တလော- ဘေန “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ ရာဇာ စောရဃာတကေ^၅ ပက္ကောသာပေတွာ ကသာ ဂါဟာပေတွာ ဥဘောသု ပသေသု ပဟရာပေသိ။ သာ ဒွေ တယော ပဟာရေ အဓိဝါသေတွာ တတော ပရံ “န မေ မန္တေန အတ္ထော”တိ ရဝိ။ အထ နံ ရာဇာ “တွံ မံ မာရေတွာ မန္တံ ဂဏှိတုကာမာသိ”တိ ပိဋ္ဌိယံ နိစ္စမ္ပံ ကာရေတွာ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ ပုန ကထေတုံ နာသက္ခိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏှိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရာဇာ ဥက္ကဏှိတဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဒေဝိ ပုရာဏဒုတိယိကာ၊ အသော သာရိပုတ္တော၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ခရပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၁-ကုတော ပရမာ (က) ၂-ဝ-ကာရော (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၃-ဥပစာရံ ကရောမိတိ (က)
 ၄-ပတမာနေ (ဣ) ၅-စောရစေဋ္ဌကေ (ဣ၊ က)

၂-သုစိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၇)

အကက္ကသံ အဖရုသန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပညာပါရမိံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု မဟာဥမင်္ဂဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္တာ ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ပညဝါ ဥပါယကုသလောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော ကာသိရဋ္ဌေ ကမ္မာရကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္ထော ပရိယောဒါတသိပ္ပေါ အဟောသိ။ မာတာဝိတရော ပနဿ ဒလိဒ္ဓါ၊ တေသံ ဂါမတော အဝိဒူရေ အညော သဟဿကုလိကော^၂ ကမ္မာရဂါမော။ တတ္ထ ကမ္မာရသဟဿ-ဇေဋ္ဌကော ကမ္မာရော ရာဇဝလ္လဘော အဗျော မဟဒ္ဓနော၊ တဿေကာ ဓိတာ အဟောသိ ဥတ္တမရူပဓရာ ဒေဝစ္စရာပဋိဘာဂါ ဇနပဒကလျာဏိလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတာ။ သာမန္တဂါမေသု မနုဿံ ဝါသိဖရသုဖာလပါစနာဒိကာရာ-ပနတ္ထာယ တံ ဂါမံ ဂန္တော ယေဘုယျေန တံ ကုမာရိကံ ပဿန္တိ၊ တေ အတ္တနော အတ္တနော ဂါမံ ဂန္တော နိသိန္နဋ္ဌာနာဒိသု တဿာ ရူပံ ဝဏ္ဏေန္တိ။ ဗောဓိသတ္ထော တံ သုတွာ သဝနသံသဂ္ဂေန ဗန္ဓိတွာ “ပါဒပရိစာရိကံ နံ ကရိဿာမိ”တိ ဥတ္တမဇာတိကံ အယံ ဂဟေတွာ ဧကံ သုခုမံ ဃနံ သူစိ၊ ကတွာ ပါသေ ဝိဇ္ဇိတွာ ဥဒကေ ဥပ္ပိလာပေတွာ အပရမ္ပိ တထာရူပမေဝ တဿာ ကောသကံ ကတွာ ပါသေ ဝိဇ္ဇိ။ ဣမိနာ နိယာမေန တဿာ သတ္တ ကောသကေ အကာသိ၊ “ကထံ အကာသိ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဗောဓိသတ္တာနဉ္စိ ဉာဏမဟန္တတာယ ကရဏံ သမိဇ္ဈတိယေဝ။ သော တံ သူစိ^၃ နာဋိကာယ ပက္ခိပိတွာ ဩဝဋ္ဌိကာယ ကတွာ တံ ဂါမံ ဂန္တော ကမ္မာရဇေဋ္ဌကဿ ဝသနဝိထိ^၄ ပုစ္ဆိတွာ တတ္ထ ဂန္တော ဒွါရေ ဌတွာ “ကော မမ ဟတ္ထတော ဧဝရူပံ နာမ သူစိ^၅ မူလေန ကိဏိတုံ ဣစ္ဆတိ”တိ သူစိ^၆ ဝဏ္ဏေန္တော ဇေဋ္ဌကကမ္မာရဿ ဃရဒွါရသမိပေ ဌတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၃။ “အကက္ကသံ အဖရုသံ၊ ခရဓောတံ သုပါသိယံ။
သုခုမံ တိဒိဏဂ္ဂဉ္စ၊ ကော သူစိ^၇ ကေတုမိစ္ဆတိ”တိ။

တဿတ္ထော—မမ ပဋုလဿ ဝါ^၈ တိလကဿ^၉ ဝါ ဩမိနော ဝါ အဘာဝေန အကက္ကသံ၊ သုမဋ္ဌတာယ အဖရုသံ၊ ခရေန ပါသာဏေန ဓောတတ္တာ ခရဓောတံ၊ သုန္ဒရေန သုဝိဒ္ဓေန ပါသေန သမန္နာဂတတ္တာ

၁-ခုံ ၆-၂၀၄-ပိဋကေ။ ၂-သဟဿကုလိကော (က) ၃-ဖလဿ ဝါ (သီ၊ သျှာ)

သုပါသိယံ၊ သဏ္ဍတဘယ သုခုမံ၊ အဂ္ဂဿ တိဒိဏတဘယ တိဒိဏဂ္ဂံ သူစိံ
မမ ဟတ္ထတော မူလံ ဒတွာ ကော ကိဏိတုံ ဣစ္ဆတိတိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ ပုနပိ တံ ဝဏ္ဏေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၄။ “သုမဇ္ဇေ သုပါသဉ္စ၊ အနုပုဗ္ဗံ သုဝဋ္ဋိတံ။
သနဃာတိမံ ပဋိထဒ္ဓံ၊ ကော သူစိံ ကေတုမိစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ သုမဇ္ဇောတိ ကုရုရိန္ဒကစုဏ္ဏေန သုဋ္ဌ၊ မဇ္ဇိတံ။ သုပါသဉ္စောတိ
သဏ္ဍေန ပါသဝေဓကေန ဝိဒ္ဓတ္တာ သုန္ဓရပါသံ။ သနဃာတိမန္တိ ယာ
ဃာတိယမာနာ အဓိကရဏိံ အနုပဝိသတိ၊ အယံ “သနဃာတိမာ”တိ ဝုစ္ဆတိ၊
တာဒိသိန္တိ အတ္ထော။ ပဋိထဒ္ဓန္တိ ထဒ္ဓံ အမုဒုကံ။

တသ္မိံ ခဏေ သာ ကုမာရိကာ ဘုတ္တပါတရာသံ ပိတရံ ဒရထပဋိပ္ပဿန္တန္တံ
စူဠသယနေ နိပန္နံ တာလဝဏ္ဏေန ဇိဇယမာနာ ဗောဓိသတ္တဿ မရုသဒ္ဓံ သုတွာ
အလ္လမံသပိဏ္ဏေန ဟဒယေ ပဟဋ္ဌာ ဝိယ သဋ္ဌသဟဿေန နိဗ္ဗာပိတဒရထာ
ဝိယ ဟုတွာ “ကော န ခေါ ဝေ အတိမရုရေန သဒ္ဓေန ကမ္မာရာနံ ဝသနဂါမေ
သူစိံ ဝိက္ခိဏာတိ၊ ကေန န ခေါ ကမ္မေန အာဂတော၊ ဇာနိဿာမိ န”န္တိ
တာလဝဏ္ဏံ ဌပေတွာ ဂေဟာ နိက္ခမ္မ ဗဟိအာဋ္ဌိန္ဒကေ ဌတွာ တေန သဒ္ဓိံ
ကထေသိ။ ဗောဓိသတ္တာနံ ဟိ ပတ္ထိတံ နာမ သမိဇ္ဈတိ၊ သော ဟိ တဿာ-
ယေဝတ္ထာယ တံ ဂါမံ အာဂတော၊ သာ စ တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တိ “မာဏဝ
သကလရဋ္ဌဝါသိနော သူစိအာဒိနံ အတ္ထာယ ဣမံ ဂါမံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တံ
ဗာလတဘယ ကမ္မာရဂါမေ သူစိံ ဝိက္ခိဏိတုံ ဣစ္ဆသိ၊ သစေပိ ဒိဝသံ သူစိယာ
ဝဏ္ဏံ ဘာသိဿသိ၊ န တေ ကောစိ ဟတ္ထတော သူစိံ ဂဏှိဿတိ၊ သစေ တံ
မူလံ လဒ္ဓံ ဣစ္ဆသိ၊ အညံ ဂါမံ ယာဟိ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၈၄။ “ဣတောဒါနိ ပတာယန္တိ၊ သူစိယော ဗဠိသာနိ စ။
ကော’ယံ ကမ္မာရဂါမသ္မိံ၊ သူစိံ ဝိက္ခေတုမိစ္ဆတိ။

၈၅။ ဣတော သတ္တာနိ ဝစ္ဆန္တိ၊ ကမ္မန္တာ ဝိဝိဓော ပုထု။
ကော’ယံ ကမ္မာရဂါမသ္မိံ၊ သူစိံ ဝိက္ခေတုမိစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ ဣတောဒါနိတိ ဣမသ္မိံ ရဋ္ဌေ ဣဒါနိ သူစိယော စ ဗဠိသာနိ စ
အညာနိ စ ဥပကရဏာနိ ဣမမှာ ကမ္မာရဂါမာ ပတာယန္တိ နိက္ခမန္တိ၊ တံ တံ
ဒိသိံ ပတ္ထရန္တာ နိဂစ္ဆန္တိ။ ကော’ယန္တိ ဧဝံ သန္တေ ကော အယံ ဣမသ္မိံ

ကမ္မာရဂါမေ သူစိံ ဝိက္ခိဏိတုံ ဣစ္ဆတိ။ သတ္တာနီတိ ဗာရာဏသိံ ဂစ္ဆန္တာနိ နာနပ္ပကာရာနိ သတ္တာနိ ဣတောဝ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိဝိဓော ပုဏ္ဏတိ နာနပ္ပကာရာ ဗဟူ ကမ္မန္တာပိ သကလရဋ္ဌဝါသိနံ ဣတော ဂဟိတဥပကရဏေဟေဝ ပဝတ္တန္တိ။

ဗောဓိသတ္တော တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ဘဒ္ဒေ တံ အဇာနန္တိ အညာဏေန ဧဝံ ဝဒေသိ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၈၆။ “သူစိံ ကမ္မာရဂါမသ္မိံ၊ ဝိက္ကေတဗ္ဗာ ပဇာနတာ။
အာစရိယာဝ ဇာနန္တိ၊ ကမ္မံ သုကတဒုက္ကဋ်။

၈၇။ ဣမဉ္ဇေ တေ ဝိတာ ဘဒ္ဒေ၊ သူစိံ ဇညာ မယာ ကတံ။
တယာ စ မံ နိမန္တေယျ၊ ယဉ္ဇ’တ္ထ’ညံ ဃရေ ဓန’န္တိ။

တတ္ထ သူစိန္တိ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသော ကတော။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—သူစိ နာမ ပဇာနတာ ပဏ္ဍိတေန ပုရိသေန ကမ္မာရဂါမသ္မိံယေဝ ဝိက္ကေတဗ္ဗာ။ ကိံကာရဏာ? အာစရိယာဝ ဇာနန္တိ၊ ကမ္မံ သုကတဒုက္ကဋ်။ တဿ တဿ သိပ္ပဿ အာစရိယာဝ တသ္မိံ တသ္မိံ သိပ္ပေ သုကတဒုက္ကဋ်ကမ္မံ ဇာနန္တိ၊ သွာဟံ ကမ္မာရကမ္မံ အဇာနန္တာနံ ဂဟပတိကာနံ ဂါမံ ဂန္တာ မမ သူစိယာ သုကတဒုက္ကဋ်ဘာဝံ ကထံ ဇာနာပေဿာမိ၊ ဣမသ္မိံ ပန ဂါမေ မမ ဗလံ ဇာနာပေဿာမီတိ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ အတ္တနော ဗလံ ဝဏ္ဏေသိ။

တယာ စ မံ နိမန္တေယျာတိ ဘဒ္ဒေ သစေ တဝ ဝိတာ ဣမံ မယာ ကတံ သူစိံ “ဤဒိသာ ဝါ သော၊ ဧဝံဝါ ကတာ”တိ ဇာနေယျ၊ “ဣမံ မေ ဝိတရံ တဝ ပါဒပရိစာရိကံ ဒမ္မိ၊ ဂဏှာဟိ န”န္တိ ဧဝံ တယာ စ မံ နိမန္တေယျ။ ယဉ္ဇ’တ္ထ’ညံ ဃရေ ဓန’န္တိ ယဉ္ဇ အညံ သဝိညာဏကံ ဝါ အဝိညာဏကံ ဝါ ဃရေ ဓနံ အတ္ထိ၊ တေန မံ နိမန္တေယျ။ “ယဉ္ဇဿည”န္တိပိ ပါဌော၊ ယဉ္ဇ အဿ ဃရေ အညံ ဓနံ အတ္ထိတိ အတ္ထော။

ကမ္မာရဇေဋ္ဌကော သဗ္ဗံ တေသံ ကထံ သုတွာ “အမ္မာ”တိ ဝိတရံ ပက္ခော- သိတွာ “ကေန သဒ္ဓိံ သလ္လပသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ တာတ ဧကော ပုရိသော သူစိံ ဝိက္ခိဏာတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပေမီတိ။ တေန ဟိ ပက္ခောသာဟိ နန္တိ။ သာ ဂန္တာ ပက္ခောသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ကမ္မာရဇေဋ္ဌကံ ဝဋ္ဋိတွာ

ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သော “ကတရဂါမဝါသိကောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အဟံ အသုကဂါမဝါသိကောမိ အသုကကမ္မာရဿ ပုတ္တောတိ။ ကသ္မာ ဣဓာဂတောသီတိ။ သူစိဝိက္ကယတ္ထာယာတိ။ အာဟရ၊ သူစိံ တေ ပဿာမာတိ။ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ဂုဏံ သဗ္ဗေသံ မဇ္ဈေ ပကာသေတုကာမော “နနု ကေကာနံ ဩလောကိတတော” သဗ္ဗေသံ မဇ္ဈေ ဩလောကေတုံ ဝရတရ”န္တိ အာဟ။ သော “သာဓု တာတာ”တိ သဗ္ဗေ ကမ္မာရေ သန္ဓိပါတာပေတွာ တေဟိ ပရိပုတော “အာဟရ တာတ၊ မယံ ပဿာမ တေ သူစိံ”န္တိ အာဟ။ အာစရိယဧကံ အဓိကရဏိဉ္စ ဥဒကပူရဉ္စ ကံသထာလံ အာဟရာပေထာတိ။ သော အာဟရာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဩဝဋ္ဋိကတော သူစိနာဋ္ဌိကံ နိဟရိတွာ အဒါသိ။ ကမ္မာရဇေဋ္ဌကော တတော သူစိံ နိဟရိတွာ “တာတ အယံ သူစိံ”တိ ပုစ္ဆိ။ နာယံ သူစိံ၊ ကောသကော ဧသောတိ။ သော ဥပဓာရေန္တော နေဝ အန္တိ၊ န ကောဋီ အဒ္ဓသ။ ဗောဓိသတ္တော အာဟရာပေတွာ နခေန ကောသကံ အပနေတွာ “အယံ သူစိံ၊ အယံ ကောသကော”တိ မဟာဇနဿ ဒဿေတွာ သူစိံ အာစရိယဿ ဟတ္ထေ၊ ကောသကံ ပါဒမူလေ ဌပေသိ။ ပုန တေန “အယံ မညေ သူစိံ”တိ ပုတ္တော “အယမ္ပိ သူစိကောသကောယေဝါ”တိဝတွာ နခေန ပဟရန္တော ပဋိပါဋိယာဆ သူစိကောသကေ ကမ္မာရဇေဋ္ဌကဿ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “အယံ သူစိံ”တိ တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ကမ္မာရသဟဿာနိ အင်္ဂုလိယော ဖောဋ္ဌေသုံ၊ စေလုက္ခေပါ ပဝတ္ထိံ သု။

အထ နံ ကမ္မာရဇေဋ္ဌကော “တာတ ဣမာယ သူစိယာ ကိံ ဗလ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အာစရိယ ဗလဝတာ ပုရိသေန အဓိကရဏိံ ဥက္ခိပါပေတွာ အဓိကရဏိယာ ဟေဋ္ဌာ ဥဒကပါတိံ ဌပါပေတွာ အဓိကရဏိယာ မဇ္ဈေ ဣမံ သူစိံ ပဟရထာတိ။ သော တထာ ကာရေတွာ အဓိကရဏိယာ မဇ္ဈေ သူစိံ အဂ္ဂေန ပဟရိ။ သာ အဓိကရဏိံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဥဒကပိဋ္ဌေ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ အဟုတွာ တိရိယံ ပတိဋ္ဌာသိ။ သဗ္ဗေ ကမ္မာရာ “အမှေဟိ ဧတ္တကံ ကာလံ ‘ကမ္မာရာ နာမ ဒေသာ ဟောန္တိ’တိ သုတိဝသေနပိ၊ န သုတပုဗ္ဗ”န္တိ အင်္ဂုလိယော ဖောဋ္ဌေတွာ စေလုက္ခေပသဟဿံ ပဝတ္ထယိံ သု။ ကမ္မာရဇေဋ္ဌကော စိတရံ ပက္ခောသိတွာ တသ္မိညေဝ ပရိသမဇ္ဈေ “အယံ ကုမာရိကာ တုယုမေဝ အနုစ္ဆဝိကာ”တိ ဥဒကံ ပါတေတွာ အဒါသိ။ သော အပရဘာဂေ ကမ္မာရဇေဋ္ဌကဿ အစွယေန တသ္မိံ ဂါမေ ကမ္မာရဇေဋ္ဌကော အဟောသိ။

၁-န ကေန ကာရဏေန ဩလောကေတဗ္ဗော၊ တတော (က) ၂-သုတဝသေနပိ (သု၊ က)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကမ္မာရဇေဋ္ဌကဿ ဝိတာ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ ပဏှိတကမ္မာရပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုစိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-တုဏှိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၀)

နဝဆန္ဒကေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မရဏဘီရကံ ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော ဗုဒ္ဓ- သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ မရဏဘီရကော အဟောသိ၊ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ သာခါစလနံ ဒဏှကပတနံ သကုဏစတုပ္ပဒသဒ္ဓံ ဝါ အညံ ဝါ တထာရူပံ သုတွာ မရဏ- ဘယတဇ္ဇိတော ဟုတွာ ကုစ္ဆိယံ ဝိဒ္ဓသသော ဝိယ ကမ္ပန္တော ဝိစရိ။ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသံ “အာဝုသော အသုကော ကိရ ဘိက္ခု၊ မရဏဘီရကော အပ္ပမတ္တကမ္ပိ သဒ္ဓံ သုတွာ ဝိကမ္ပမာနော ပလာယတိ၊ ဣမေသဉ္စ သတ္တာနံ မရဏမေဝ ဓုဝံ၊ ဇီဝိတံ အဒ္ဓုဝံ၊ နန တဒေဝ ယောနိသော မနသိ ကာတဗ္ဗ”န္တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ တံ ဘိက္ခု၊ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု၊ မရဏဘီရကော”တိ ဝတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ တေန ပဋိညာတော “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မရဏဘီရကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သူကရိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိ ဂဏှိ။ သူကရိ ပရိဏတဂဟ္တာ ဒွေ ပုတ္တေ ဝိဇာယိ။ သာ ဧကဒိဝသံ တေ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိ အာဝါဠေ နိပဇ္ဇိ။ အထေ- ကာ ဗာရာဏသီဒ္ဓါရဂါမဝါသိနိ မဟလိကာ ကပ္ပိသခေတ္တတော ပစ္ဆိပုဏှံ ကပ္ပိသံ အာဒါယ ယဋ္ဌိယာ ဘူမိ အာကောဠေန္တိ အာဂစ္ဆိ။ သူကရိ တံ သဒ္ဓံ သုတွာ မရဏဘယေန ပုတ္တကေ ဆဇ္ဇေတွာ ပလာယိ။ မဟလိကာ သူကရပေါတကေ ဒိသ္မာ ပုတ္တသညံ ပဋိလဘိတွာ ပစ္ဆိယံ ပက္ခိပိတွာ သရံ နေတွာ ဇေဋ္ဌကဿ မဟာတုဏှိလော၊ ကနိဋ္ဌဿ စူဠတုဏှိလောတိ နာမံ ကရိတွာ တေ ပုတ္တကေ ဝိယ ပေါသေသိ။ တေ အပရဘာဂေ ဝစိတွာ

ထူလသရီရာ အဟေသုံ။ မဟလ္လိကာ “ဣမေ နော မူလေန ဒေဟီ”တိ ဝုစ္စမာနာပိ “ပုတ္တာ မေ”တိ ဝတော ကဿဏိ န ဒေတိ။ အထေကသ္မိံ ဆဏကာလေ ဓုတ္တာ သုရံ ပိဝန္တာ မံသေ ဒိဏေ “ကုတော န ခေါ မံသံ လဘိဿာမာ”တိ ပီမံသန္တာ မဟလ္လိကာယ ဂေဟေ သူကရာနံ အတ္ထိဘာဝံ ဥတွာ မူလံ ဂဟေတွာ တတ္ထ ဂန္တာ “အဗ္ဗ မူလံ ဂဟေတွာ ဧကံ နော သူကရံ ဒေဟီ”တိ အာဟံသု။ သာ “အလံ တာတာ၊ ပုတ္တာ မေ ဧတေ၊ ပုတ္တံ နာမ မံသံ ခါဒနတ္ထာယ ကိဏန္တာနံ ဒေန္တာ နာမ နတ္ထိ”တိ ပဋိက္ခိပိ။ ဓုတ္တာ “အဗ္ဗ မနုဿာနံ သူကရာ နာမ ပုတ္တာ န ဟောန္တိ၊ ဒေဟီ နော”တိ ပုနပ္ပုနံ ယာစန္ဒာပိ အလဘိတွာ မဟလ္လိကံ သုရံ ပါယေတွာ မတ္တကာလေ “အဗ္ဗ သူကရေဟီ ကိံ ကရိဿသိ၊ မူလံ ဂဟေတွာ ပရိဗ္ဗယံ ကရောဟီ”တိ တဿာ ဟတ္ထေ ကဟာပဏေ ဌပယိံ သု။

သာ ကဟာပဏေ ဂဟေတွာ “တာတာ မဟာတုဏ္ဍိလံ ဒါတုံ န သက္ကောမိ။ စူဠတုဏ္ဍိလံ ပန ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ ကဟံ သောတိ။ အယံ ဧတသ္မိံ ဂစ္ဆေတိ၊ သဒ္ဓမဿ ဒေဟီတိ။ အာဟာရံ န ပဿာမီတိ။ ဓုတ္တာ မူလေန ဧကံ ဘတ္တပါတိံ အာဟရာပေသုံ။ မဟလ္လိကာ တံ ဂဟေတွာ ဒွါရေ ဌပိတံ သူကရဒေါဏိံ ပူရေတွာ ဒေါဏိသမိပေ အဋ္ဌာသိ။ တိံ သမတ္တာပိ ဓုတ္တာ ပါသဟတ္တာ တတ္ထေဝ အဋ္ဌသု။ မဟလ္လိကာ “တာတ စူဠတုဏ္ဍိလ ဧဟီ”တိ တဿ သဒ္ဓမကာသိ။ တံ သုတွာ မဟာတုဏ္ဍိလော “တ္ထေကံ ကာလံ မမ မာတရာ စူဠတုဏ္ဍိလဿ သဒ္ဓေါ န ဒိန္နပုဗ္ဗော၊ မံယေဝ ပဌမံ သဒ္ဓါယတိ၊ အဝဿံ အဇ္ဇ အမှာကံ ဘယံ ဥပ္ပန္နံ ဘဝိဿတိ”တိ အညာသိ။ သော ကနိဋ္ဌ အာမန္တေသိ “တာတ မမ မာတာတံ ပက္ကောသတိ၊ ဂစ္ဆ တာဝ ဇာနာဟီ”တိ။ သော ဂစ္ဆာ နိက္ခမိတွာ ဘတ္တဒေါဏိသမိပေ တေသံ ဌိတဘာဝံ ဒိသ္မာ “အဇ္ဇ မေ မရဏံ ဥပ္ပန္နံ”န္တိ မရဏဘယတဇ္ဇိတော နိဝတ္တိတွာ ကမ္မမာနော ဘာတု သန္တိကံ အာဂန္တာ ထတ္တိတုံ နာသက္ခိ၊ ကမ္မမာနော ပရိဗ္ဗမိ။ မဟာတုဏ္ဍိလော တံ ဒိသ္မာ “တာတ တံ အဇ္ဇ ပန ပဝေသေ ပရိဗ္ဗမသိ၊ ပဝိသနဋ္ဌာနံ ဩလောကေသိ၊ ကိံ နာမေတံ ကရောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကာရဏံ ကထေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

ဂဂ။ “နဝဆန္ဒကေဒါနိ ဒိယျတိ၊
 ပုဏ္ဏာယံ ဒေါဏိ သုဝါဒိနိ ဌိတာ။
 ဗဟုကေ ဇနေ ပါသပါဏိကေ၊
 နော စ ခေါ မေ ပဋိဘာတိ ဘုဋ္ဌိတု”န္တိ။

တတ္ထ နဝဆန္ဒကေဒါနိ^၁ ဒိယျတိတိ ဘာတိက ပုဗ္ဗေ အမှာကံ ကုဏ္ဍကယာဂု
ဝါ ဈာမဘတ္တံ^၂ ဝါ ဒိယျတိ၊ အဇ္ဇေ ပန နဝဆန္ဒကံ နဝါကာရံ^၃ ဒါနံ ဒိယျတိ။
ပုဏ္ဏာယံ ဒေါဏီတိ အယံ အမှာကံ ဘတ္တဒေါဏီ သုဒ္ဓဘတ္တဿ ပုဏ္ဏာ။
သုဝါဒိနိ ဌိတာတိ အယျာပိ နော တဿာ သန္တိကေ ဌိတာ။ ဗဟုကေ
ဇနေတိ န ကေဝလဉ္စ အယျာဝ၊ အညောပိ ဗဟုကော ဇနော ပါသပါဏိကော
ဌိတော။ နော စ ခေါ မေ ပဋိဘာတိတိ အယံ ဧဝံ ဧတေသံ ဌိတဘာဝေါပိ ဣဒံ
ဘတ္တံ ဘုဋ္ဌိတုမ္ပိ မယံ န ပဋိဘာတိ၊ န ရုစ္စတိတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ မဟာသတ္ထော “တာတ စူဠတုဏ္ဍိလ မမ ကိရ မာတာ ဧတ္ထေဝ
သုကရေ ပေါသေန္တိ နာမ ယဒတ္တံ ပေါသေတိ၊ သွာဿာ အတ္ထော အဇ္ဇေ မတ္တကံ
ပတ္ထော၊ တံ မာ စိန္တယိ”တိ ဝတွာ မခုရေန သရေန ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၈၉။ “တသသိ ဘမသိ လေဏမိစ္ဆသိ၊
အတ္တာဏောသိ ကုဟိ^၁ ဂမိဿသိ။
အပ္ပေါသုက္ကော ဘုဉ္စ တုဏ္ဍိလ၊
မံသတ္တာယ ဟိ ပေါလိတာမှသေ။

၉၀။ ဩဂဟ ရဟဒံ အကဒ္ဓမံ၊ သဗ္ဗံ သေဒမလံ ပဝါဟယ။
ဂဏှာဟိ နဝံ ဝိလေပနံ၊ ယဿ ဂန္တော န ကဒါစိ ဆိဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ တသသိ ဘမသိတိ မရဏဘယေန ဥတ္တသသိ၊ တေနေဝ ကိလမန္တော
ဘမသိ။ လေဏမိစ္ဆသိတိ ပတိဋ္ဌံ ဩလောကေသိ။ အတ္တာဏောသိတိ တာတ
ပုဗ္ဗေ အမှာကံ မာတာ ပဋိသရဏံ အဟောသိ၊ သာ အဇ္ဇေ ပန နိရပေက္ခာ အမှေ
ဆဇ္ဇေသိ၊ ဣဒါနိ ကုဟိ^၁ ဂမိဿသိ။ ဩဂဟာတိ ဩဂါဟ၊ အယမေဝ ဝါ
ပါဌော။ ပဝါဟယာတိ ပဝါဟေဟိ၊ ဟာရေဟိတိ အတ္ထော။ န ဆိဇ္ဇတိတိ
န နဿတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—တာတ သစေ မရဏတော တသသိ၊ အကဒ္ဓမံ
ပေါက္ခရဏိ^၂ ဩတရိတွာ တဝ သရိရေ သဗ္ဗံ သေဒဉ္စ မလဉ္စ ပဝါဟေတွာ
သုရတိဂန္ဓဝိလေပနံ ဝိလိမ္မာတိ။

တဿ ဒသ ပါရမိယော အာဝဇ္ဇေတွာ မေတ္တာပါရမိ^၃ ပုရေစာရိကံ ကတွာ
ပံဌမံ ပဒံ ဥဒါဟရန္တဿေဝ သဒ္ဓေါ သကလံ ဒွါဒသယောဇနိကံ ဗာရာဏသိ^၄
အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ဂတော။ သုတသုတက္ခဏေယေဝ ရာဇဥပရာဇာဒယော

၁-နဝဆန္ဒကေဒါနိ (သိ၊ ဣ)၊ နဝဆန္ဒကေဒါနိ (သျှာ)
၂-အာစာမဘတ္တံ (သျှာ)၊ သုဒ္ဓဈာမဘတ္တံ (က) ၃-နဝကဒေါဏီ (က)

အာဒိံ ကတွာ ဗာရာဏသိဝါသိနော အာဂမံသု။ အနာဂတာပိ ဂေဟေ
 ဌိတာဝ သုဏိံသု။ ရာဇပုရိသာ ဂစ္ဆေ ဆိန္ဒိတွာ ဘူမိံ သမံ ကတွာ ဝါလုကံ
 ဩကိရိံသု။ ဓုတ္တာနံ သုရာမဒေါ ဆိန္ဒိ။ ပါသေ ဆဇေတွာ ဓမ္မံ သုဏမာနာ
 အဋ္ဌံသု။ မဟလိကာယပိ သုရာမဒေါ ဆိန္ဒိ။ မဟာသတ္တော မဟာဇနမဇ္ဈေ
 စူဠတုဏ္ဍိလဿ ဓမ္မဒေသနံ အာရဘိ။ တံ သုတွာ စူဠတုဏ္ဍိလော “မယံ
 ဘာတာ ဧဝံ ဝဒေတိ၊ အမှာကဉ္စ ဝံသေ ပေါက္ခရဏိံ ဩတရိတွာ နဟာနံ၊
 သရိရတော သေဒမလပဝါဟနံ၊ ပုရာဏဝိလေပနံ ဟာရေတွာ နဝဝိလေပန-
 ဂဟဏဉ္စ ကိသ္ဗိန္ဒိ ကာလေ နတ္ထိ၊ ကိံ န ခေါ သန္ဓာယ ဘာတာ မံ ဧဝ-
 မာဟာ”တိ ပုစ္ဆန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၉၁။ “ကတမော ရဟဒေါ အကဒ္ဒမော၊ ကိံသု သေဒမလန္တိ ပုစ္ဆတိ။
 ကတမဉ္စ နဝံ ဝိလေပနံ၊ ယဿ ဂန္တော န ကဒါစိ ဆိန္ဒတိ”တိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “တေန ဟိ ကနိဋ္ဌ ဩဟိတသောတော သုဏာ-
 ဟိ”တိ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၉၂။ “ဓမ္မော ရဟဒေါ အကဒ္ဒမော၊ ပါပံ သေဒမလန္တိ ပုစ္ဆတိ။
 သီလဉ္စ နဝံ ဝိလေပနံ၊ တဿ ဂန္တော န ကဒါစိ ဆိန္ဒတိ။

၉၃။ နန္ဒန္တိ သရိရဿာတိနော၊ န စ နန္ဒန္တိ သရိရဓာရိနော။
 ပုဏ္ဏာယ စ ပုဏ္ဏမာသိယာ၊ ရမမာနာဝ ဇဟန္တိ ဇိဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ ဓမ္မောတိ ပဉ္စသီလအဋ္ဌသီလဒသသီလာနိ တိဏိ သုစရိတာနိ
 သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မော အမတမဟာနိဗ္ဗာနန္တိ သဗ္ဗောပေသ ဓမ္မော နာမ။
 အကဒ္ဒမောတိ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိကိလေသကဒ္ဒမာနံ အဘာဝေန
 အကဒ္ဒမော။ ဣမိနာ သေသဓမ္မတော ဝိနိဝတ္တေတွာ နိဗ္ဗာနမေဝ ဒေသေတိ။
 “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ ဝါ အသင်္ခတာ ဝါ၊ ဝိရာဂေါ တေသံ
 ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ၊ ယဒိဒံ မဒနိဗ္ဗဒနော ဝိပါသဝိနယော အာလယ-
 သမုဋ္ဌါတော ဝဇ္ဇုပစ္ဆေဒေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန”န္တိ
 ဟိ ပုတ္တံ၊ တဒေဝ ဒေသေန္တော တာတ စူဠတုဏ္ဍိလ အဟံ နိဗ္ဗာနတလာကံ
 “ရဟဒေါ”တိ ကထေမိ။ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏာဒိနိ ဟိ တတ္ထ နတ္ထိ၊
 သစေ မရဏတော မုဉ္ဇိတုကာမော၊ နိဗ္ဗာနဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ဂဏှာတိ။
 ဥပနိဿယပစ္စယဝသေန ၂ ကိရ ဗောဓိသတ္တော ဧဝံ ကထေသိ။

၁-အံ ၁-၃၄၃၊ ၃ ၁-၂၅၄-ပိဋေသု။

၂-ဥပနိဿယူပစာရဝသေန (က)

ပါပံ သေဒမလန္တိ တာတ စူဠတုဏ္ဍိလ ပါပံ သေဒမလသဒိသတ္တာ “သေဒမလ”န္တိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတေဟိ ကထိတံ။ တံ ပနေတံ .ကေဝိဓေန ပါပံ ယဒိဒံ မနေောပဒေါသော, ဒုဝိဓေန ပါပံ ပါပကဉ္စ သီလံ, ပါပိကာ စ ဒိဋ္ဌိ, တိဝိဓေန ပါပံ တီဏိ ဒုစ္စရိတာနိ, စတုဗ္ဗိဓေန ပါပံ စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနိ, ပဉ္စဝိဓေန ပါပံ ပဉ္စ စေတောဒိလာ, ဆဗ္ဗိဓေန ပါပံ ဆ အဂါရဝါ, သတ္တဝိဓေန ပါပံ သတ္တ အသဒ္ဓမ္မာ, အဋ္ဌဝိဓေန ပါပံ အဋ္ဌ မိစ္ဆတ္တာ, နဝဝိဓေန ပါပံ နဝ အာသာတဝတ္ထုနိ, ဒသဝိဓေန ပါပံ ဒသ အကုသလကမ္မပထာ, ဗဟုဝိဓေန ပါပံ ရာဂေါ ဒေါသော မောဟောတိ ဧကကဒုကတိကာဒိဝသေန ဝိဘတ္တာ အကုသလာ ခံဗ္ဗာ၊ ဣတိ သဗ္ဗမ္ပေတံ ပါပံ “သရီရနိဿိတသေဒမလသဒိသ”န္တိ ပဏ္ဍိတေဟိ ကထိတံ။

သီလန္တိ ပဉ္စသီလံ ဒသသီလံ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ။ “ဣဒံ တာတ သီလံ စတုဇ္ဇာတိဂန္ဓဝိလေပနသဒိသ”န္တိ ဝဒတိ။ တဿာတိ တဿ သီလဿ ဂန္ဓော တီသုဝယေသု ကဒါစိ န ဆိဇ္ဇတိ၊ သကလလောကံ ပတ္တရိတွာ ဂစ္ဆတိ။

န ပုပ္ဖဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ၊
န စန္ဒနံ တဂ္ဂရမလ္လိကာ ဝါ။
သတဉ္စ ဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ၊
သဗ္ဗာ ဒိသာ သပ္ပုရိသော ပဝါယတိ။

စန္ဒနံ တဂရံ ဝါပိ၊ ဥပ္ပလံ အထ ဝဿိကီ။
ဧတေသံ ဂန္ဓဇာတာနံ၊ သီလဂန္ဓော အနုတ္တရော။

အပ္ပမတ္တော အယံ ဂန္ဓော၊ ယှာယံ တဂရစန္ဒနံ။
ယော စ သီလဝတံ ဂန္ဓော၊ ဝါတိ ဒေဝေသု ဥတ္တမောတိ။

နန္ဒန္တိ သရီရဃာတိနောတိ တာတ စူဠတုဏ္ဍိလ ဣမေ အညာဏ-မနုဿာ “မဓုရမံသံ ခါဒိဿာမ၊ ပုတ္တဒါရမ္ပိ ခါဒါပေဿာမာ”တိ ပါဏာတိ-ပါတံ ကရောန္တာ နန္ဒန္တိ တုဿန္တိ၊ ပါဏာတိပါတော အာသေဝိတော ဘာဝိတော ဗဟုလိကတော နိရယသံဝတ္တနိကော ဟောတိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိ။ပ။ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကော ဟောတိ၊ ယော သဗ္ဗလဟုကော ပါဏာတိပါတဿ ဝိပါကော၊ သော မနုဿဘူတဿ အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကော ဟောတိတိ ဣမံ ပါဏာတိပါတေ အာဒိနဝံ န ဇာနန္တိ။ အဇာနန္တာ—

၁-၃ ၁-၂၁-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။

“မရဝါ မညတိ ဗာလော၊ ယာဝ ပါပံ န ပစ္စတိ။
ယဒါ စ ပစ္စတိ ပါပံ၊ ဗာလော ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ”တိ—

မရသညိနော ဟုတွာ—

“စရန္တိ ဗာလာ ဒုဗ္ဗေဓာ၊ အမိတ္ထေနော အတ္တနာ။
ကရောန္တာ ပါပကံ ကမ္မံ၊ ယံ ဟောတိ ကဋကပ္ပလ”န္တိ—

တ္ထကမ္ပိ န ဇာနန္တိ။

န တံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု၊ ယံ ကတွာ အနုတပ္ပတိ။
ယဿ အဿုမုခေါ ရောဒံ၊ ဝိပါကံ ပဋိသေဝတိတိ။

န စ နန္ဒန္တိ သရီရဓာရိနောတိ တာတ စူဠတုဏ္ဍိလ ယေ ပနေတေ
သရီရဓာရိနော သတ္တာ၊ တေ အတ္တနော မရဏေ အာဂစ္ဆန္တေ ဌပေတွာ သီဟ-
မိဂရာဇဟတ္တာဇာနိယအဿံဇာနိယဒိဏာသဝေ အဝသေသာ ဗောဓိသတ္တံ
အာဒိံ ကတွာ အဘာယန္တာ နာမ နတ္ထိ။

သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏှဿ၊ သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော။
အတ္တာနံ ဥပမံ ကတွာ၊ န ဟနေယျ န သာတယေတိ။

ပုဏ္ဏာယာတိ ဂုဏပုဏ္ဏာယ။ ပုဏ္ဏမာသိယာတိ ပုဏ္ဏစန္ဒယုတ္တာယ၊ မာသံ
ဝါ ပူရေတွာ ဌိတာယ။ တဒါ ကိရ ပုဏ္ဏမာသိ ဥပေါသထဒိဝသော ဟောတိ။
ရမမာနာဝ ဇဟန္တိ ဇိဝိတန္တိ တာတ စူဠတုဏ္ဍိလ မာ သောစိ မာ ပရိဒေဝိ၊
မရဏဿ နာမ တေ ဘာယန္တိ၊ ယေသံ အပ္ပန္နရေ သီလာဒိဂုဏာ နတ္ထိ။ မယံ
ပန သီလာစာရသမ္ပန္နာ ပုညဝန္တော၊ တသ္မာ အမှာဒိသာ သတ္တာ ရမမာနာဝ
ဇဟန္တိ ဇိဝိတန္တိ။

ဧဝံ မဟာသံတ္တော မရရေန သရေန ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ^၇ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။
မဟာဇနကာယာ အင်္ဂုလိယော ဖောဋ္ဌေသုံ၊ စေလုက္ခေပါ စ ပဝတ္တိံသု၊
သာဓုကာရသဒ္ဓပုဏ္ဏံ အန္တလိက္ခံ အဟောသိ။ ဗာရာဏသိရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ
ရဇ္ဇေန ပူဇေတွာ မဟလိကာယ ယသံ ဒတွာ ဥဘောပိ တေ ဂန္ဓောဒကေန
နာပေတွာ^၁ ဂန္ဓာဒိဟိ ဝိလိမ္မာပေတွာ ဂိဝါသု မဏိရတနာနိ ပိဋန္တာပေတွာ
သရံနေတွာ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ပဋိဇဂ္ဂိ။ ဗောဓိသတ္တော

၁-ခု ၁-၂၃-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။ ၂-ခု ၁-၂၂-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။
၃-ခု ၁-၃၂-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။ ၄-ဗုဒ္ဓဝိလာသေန (သီ၊ဣ)
၅-နာပေတွာ ဝတ္ထာနိ နိဝါသာပေတွာ (သီ၊ဣ၊ဣ)

ရညော ပဉ္စ သီလနိ အဒါသိ။ သဗ္ဗေ ဗာရာဏသိဝါသိနော စ ကာသိရဋ္ဌ-
ဝါသိနော စ ပဉ္စ သီလနိ ရက္ခိံသု။ မဟာသတ္တော နေသံ ပက္ခဒိဝသေသု ဓမ္မံ
ဒေသေသိ၊ ဝိနိစ္ဆယေ နိသိဒိတွာ အဇ္ဇေ တီရေသိ။ တသ္မိံ ဓရမာနေ ကုဋု-
ကာရကာ နာမ နာဟေသံ။ အပရဘာဂေ ရာဇာ ကာလမကာသိ။ မဟာ-
သတ္တော တဿ သရိရပရိဟာရံ ကာရေတွာ ဝိနိစ္ဆယေ ပေါတ္ထကေလိခါပေတွာ
“ဣမံ ပေါတ္ထကံ ဩလောကေတွာ အဉ္စံ တီရေယျာထာ”တိ ဝတွာ မဟာဇနဿ
ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အပ္ပမာဒေန ဩဝါဒံ ဒတွာ သဗ္ဗေသံ ရောဒန္တာနံ ပရိဒေဝန္တာ-
နညေဝ သဒ္ဓိံ စူဠတုဏ္ဏိလေန အရညံ ပါဝိသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေါ
သဋ္ဌိ ဝဿသဟဿာနိ ပဝတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော မရဏဘိရုကော ဘိက္ခု
သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊
စူဠတုဏ္ဏိလော မရဏဘိရုကော ဘိက္ခု၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ မဟာတုဏ္ဏိလော
ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

တုဏ္ဏိလဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-သုဝဏ္ဏကက္ကဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၉)

သိက္ခိမဂေါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒတ္ထေရဿ
အတ္တနော အတ္တာယ ဇီဝိတပရိစ္စာဂံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ယာဝ ဓနုဂ္ဂဟ-
ပယောဇနာ ခဏ္ဍဟာလဇာတကော ဓနပါလဝိဿဇ္ဇနံ စူဠဟံသမဟာဟံသ-
ဇာတကော ကထိတံ။ တဒါ ဟိ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသံ
“အာဝုသော ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကအာနန္ဒတ္ထေရော သေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တော
ဟုတွာ ဓနပါလကေ အာဂစ္ဆန္တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိ”တိ။
သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ
အာနန္ဒော မယံ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ရာဇဂဟဿ ပုဗ္ဗပဿေ သာလိန္ဒိယော နာမ ပြာဟ္မဏဂါမော
ဟောတိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ဂါမေ ကဿကပြာဟ္မဏကုလေ

နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဍပေတွာ တဿ ဂါမဿ ပုဗ္ဗုတ္တရာယ ဒိဿာယ ဧကသ္မိံ ဂါမခေတ္တေ ဝိကရိသသဟဿမတ္တံ ကသိံ ကာရေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ မနုဿေဟိ သဒ္ဓိံ ခေတ္တံ ဂန္ဓာ ကမ္မကာရေ “ကသထာ”တိ အာဏာပေတွာ မုခဓောဝနတ္ထာယ ခေတ္တကောဋိယံ မဟန္တံ သောဗ္ဗံ ဥပသင်္ကမိ။ တသ္မိံ ခေါ ပန သောဗ္ဗေ ဧကော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကက္ကဋကော ပဋိဝသတိ အဘိရူပေါ ပါသာဒိကော။ ဗောဓိသတ္တော ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ တံ သောဗ္ဗံ ဩတရိ။ တဿ မုခဓောဝနကာလေ ကက္ကဋကော သန္တိကံ အာဂမာသိ။ အထ နံ သော ဥက္ခိပိတွာ အတ္တနော ဥတ္တရိသာဋကန္တရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဂဟေတွာ ခေတ္တေ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ ဂစ္ဆန္တော တတ္ထေဝ နံ သောဗ္ဗေ ပက္ခိပိတွာ ဂေဟံ အဂမာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ခေတ္တံ အာဂစ္ဆန္တော ပဋ္ဌမံ တံ သောဗ္ဗံ ဂန္ဓာ ကက္ကဋကံ ဥက္ခိပိတွာ ဥတ္တရိသာဋကန္တရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ပစ္ဆာ ကမ္မန္တံ ဝိစာရေသိ။ ဣတိ တေသံ အညမညံ ဝိဿာသော ဒဋ္ဌော အဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တော နိဗ္ဗန္တံ ခေတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ အက္ခိသု စ ပနဿ ပဉ္စ ပသာဒါ တိဏိ မဏ္ဍလာနိ ဝိသုဒ္ဓါနိ ဟုတွာ ပညာယန္တိ။ အထဿ ခေတ္တကောဋိယံ ဧကသ္မိံ တာလေ ကာကကုလာဝကေကာကိ အက္ခိနိ ဒိဿာ ခါဒိတုကာမာ ဟုတွာ ကာကံ အာဟ “သာမိ ဒေါဟဋ္ဌော မေ ဥပ္ပန္နော”တိ။ ကိံ ဒေါဟဋ္ဌော နာမာတိ။ ဧတဿ မြာဟ္မဏဿ အက္ခိနိ ခါဒိတုကာမာမိတိ။ ဒုဒ္ဓေါဟဋ္ဌော တေ ဥပ္ပန္နော၊ ကော တောနိ အာဟရိတုံ သက္ခိဿတိတိ။ “တုံ န သက္ကောသိ”တိ အဟမေတံ ဇာနာမိ၊ ယော ပနေသ တာလဿ အဝိဒူရေ ဝမ္ဗိကော၊ ဧတ္ထ ကဏှသပ္ပေါ ဝသတိ၊ တံ ဥပဋ္ဌဟ၊ သော ဧတံ ခုံသိတွာ မာရေသိတိ၊ အထဿ အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတွာ တုံ အာဟရိဿသိတိ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္တိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ကဏှသပ္ပံ ဥပဋ္ဌဟိ။ ဗောဓိသတ္တေနပိ ဝါပိတသဿာနံ ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏကာလေ ကက္ကဋကော မဟာ အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ သပ္ပေါကာကမာဟ “သမ္မ တုံ နိဗ္ဗန္တံ မံ ဥပဋ္ဌဟသိ၊ ကိံ တေ ကရောမိ”တိ။ “သာမိ တုမှာကံ ဒါသိယာ ဧတဿ ခေတ္တသာမိကဿ အက္ခိသု ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သွာဟံ တုမှာကံ အာနုဘာဝေန တဿ အက္ခိနိ လဘိဿာမိ”တိ တုမှေ ဥပဋ္ဌဟာမိတိ။ သပ္ပေါ “ဟောတု၊ နယိဒံ ဂရုကံ၊ လဘိဿသိ”တိ တံ အဿာသေတွာ ပုန ဒိဝသေ မြာဟ္မဏဿ အာဂမနမဂ္ဂေ

ကေဒါရမရိယာဒံ နိဿာယ တိဏေဟိ ပဋိစ္စန္ဓော ဟုတွာ တဿာဂမနံ
ဩလောကေန္တော နိပဇ္ဇိ။

ဗောဓိသတ္တော အာဂစ္ဆန္တော ပဌမံ သောဗ္ဗံ ဩတရိတွာ မုခံ ဓောဝိတွာ
သိနေဟံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ သုဝဏ္ဏကက္ကဋကံ အာလိင်္ဂေတွာ ဥတ္တရိသာဋကန္တရေ
နိပဇ္ဇာပေတွာ ခေတ္တံ ပါဝိသိ။ သပ္ပေါ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာဝ ဝေဂေန
ပက္ခန္တိတွာ ပိဏ္ဍိကမံသေ ခုသိတွာ တတ္ထေဝ ပါတေတွာ ဝမ္ဗိကံ သန္ဓာယ
ပလာယိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ပတနဉ္စ ကက္ကဋကဿ သာဋကန္တရတော လဃံနဉ္စ
ကာကဿ အာဂန္တော ဗောဓိသတ္တဿ ဥရေ နိလိယနဉ္စ အပစ္စာအပုရိမံ
အဟောသိ။ ကာကော နိလိယိတွာ အက္ခိနိ တုဏ္ဏေန ပဟရိ။ ကက္ကဋကော
“ဣမံ ကာကံ နိဿာယ မမ သဟာယဿ ဘယံ ဥပ္ပန္နံ၊ တေသ္မိံ ဂဟိတေ
သပ္ပေါ အာဂစ္ဆိသံတိ”တိ သဏ္ဍာသေန ဂဏှန္တော ဝိယ ကာကံ ဂိဝါယံ
အဋ္ဌေန ဒဠိ ဂဟေတွာ ကိလမေတွာ ထောက် သိထိလမကာသိ။ ကာကော
“ကိဿ မံ သမ္မု ဆဇ္ဇေတွာ ပလာယသိ၊ ဧသ မံ ကက္ကဋကော ဘိယျော
ဝိဟေဋ္ဌတိ၊ ယာဝ န မရာမိ၊ တာဝ ဧဟိ”တိ သပ္ပံ ပက္ခောသန္တော ပဌမံ
ဂါထမာဟ—

၉၄။ “သိဂီမိဂေါ အာယတစက္ခုနေတ္တော၊
အဋ္ဌိတ္တစော ဝါရိသယော အလောမော။
တေနာဘိဘူတော ကပဏံ ရုဒါမိ၊
ဟရေ သခါ ကိဿ န မံ ဇဟာသိ”တိ။

တတ္ထ သိဂီမိဂေါတိ သိဂီသုဝဏ္ဏဝဏ္ဏတာယ ဝါ အဋ္ဌသင်္ခါတာနံ ဝါ သိဂီနံ
အတ္ထိတာယ ကက္ကဋကော ဝုတ္တော။ အာယတစက္ခုနေတ္တောတိ ဒီဃေဟိ
စက္ခုသင်္ခါတေဟိ နေတ္တေဟိ သမန္ဓာဂတော။ အဋ္ဌိမေဝ တစော အဿာတိ
အဋ္ဌိတ္တစော။ ဟရေ သခါတိ အာလပနမေတံ၊ အမ္ဘော သဟာယာတိ
အတ္တော။

သပ္ပေါ တံ သုတွာ မဟန္တံ ဖဏံ ကတွာ ကာကံ အဿာသေန္တော
အဂမာသိ။ သတ္တာ ဣမမတ္တံ ဒီပေန္တော အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဒုတိယံ
ဂါထမာဟ—

၁-အက္ခိနိ တုဏ္ဏံ ပသာရေသိ (သိ၊ဣ)

၉၅။ “သော ပဿသန္တော မဟတာ ဖဏော၊
 ဘုဇင်္ဂမော ကက္ကဋ္ဌမဇ္ဈပတ္တော။
 သခါ သခါရံ ပရိတာယမာနေော၊
 ဘုဇင်္ဂမံ ကက္ကဋ္ဌကော ဂဟေသိ”တိ။

တတ္ထ ကက္ကဋ္ဌမဇ္ဈပတ္တောတိ ကက္ကဋ္ဌကံ သမ္ပတ္တော။ သခါ သခါရန္တိ သဟာယော သဟာယံ။ “သကံ သခါရ”န္တိပိ ပါဌော၊ အတ္တနေော သဟာယန္တိ အတ္တော။ ပရိတာယမာနေောတိ ရက္ခမာနေော။ ဂဟေသိတိ ဒုတိယေန အဋ္ဌေန ဂီဝါယံ ဒဠိ ဂဟေသိ။

အထ နံ ကိလမေတွာ ထောက် သိထိလမကာသိ။ အထ သပ္ပေါ “ကက္ကဋ္ဌကာ နာမ နေဝ ကာကမံသံ ခါဒန္တိ၊ န သပ္ပမံသံ၊ အထ ကေန န ခေါ ကာရဏေန အယံ အမှေ ဂဏှိ”တိ စိန္တေတွာ တံ ပုစ္ဆန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၆။ “န ဝါယသံ နော ပန ကဏှသပ္ပံ၊
 ဃာသတ္ထိကော ကက္ကဋ္ဌကော အဒေယျ။
 ပုစ္ဆာမိ တံ အာယတစက္ခန္တေနတ္ထ၊
 အထ ကိဿ ဟေတု’မှ ဥဘော ဂဟိတာ”တိ။

တတ္ထ ဃာသတ္ထိကောတိ အာဟာရတ္ထိကော ဟုတွာ။ အဒေယျာတိ အာဒိယေယျ၊ န-ကာရေန ယောဇေတွာ န ဂဏှိတိ အတ္တော။

တံ သုတွာ ကက္ကဋ္ဌကော ဂဟဏကာရဏံ ကထေန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၉၇။ “အယံ ပုရိသော မမ အတ္တကာမော၊
 ယော မံ ဂဟေတွာန ဒကာယ နေတိ။
 တသ္မိံ မတေ ဒုက္ခမနပ္ပကံ မေ၊
 အဟဉ္စ ဧသော စ ဥဘော န ဟောမ။

၉၈။ မမဉ္စ ဒိသ္ဿာန ပဝဒ္ဓကာယံ၊
 သပ္ပော ဇနေော ဟိံသိတုမေဝ မိစ္ဆေ။
 သာဒုဉ္စ ထူလဉ္စ မုဒုဉ္စ မံသံ၊
 ကာကာပိ မံ ဒိသ္ဿ ဝိဟေဌယေယျ”န္တိ။

တတ္ထ အယန္တိ ဗောဓိသတ္တံ နိဗ္ဗိသတိ။ အတ္ထကာမောတိ ဟိတကာမော။
ဒကာယ နေတိတိ ယော မံ သမ္ပိယာယမာနော ဥတ္တရိသာဋကေန ဂဟေတွာန
ဥဒကာယ နေတိ။ အတ္တနော ဝသနကသောဗ္ဗံ ပါပေတိ။ တသ္မိံ မတေတိ
သစေ သော ဣမသ္မိံ ဌာနေ မရိဿတိ။ ဧတသ္မိံ မတေ မမ ကာယိကံ
စေတသိကံ မဟန္တံ ဒုက္ခံ ဘဝိဿတိတိ ဒိပေတိ။ ဥဘော န ဟောမာတိ ဒွေပိ
ဇနာ န ဘဝိဿာမ။ မမဉ္စ ဒိသွာနာတိ ဂါထာယ အယမတ္ထော—ဣဒဉ္စ
အပရံ ကာရဏံ။ ဣမသ္မိံ မတေ အနာထံ နိပ္ပစ္စယံ မံ ပဝဓိတကာယံ ဒိသွာ
သဗ္ဗော ဇနော “ဣမဿ ကက္ကဋကဿ သာဒုဉ္စ ထူလဉ္စ မုဒုဉ္စ မံသ”န္တိ မံ
မာရေတုံ ဣစ္ဆေယျ။ န ကေဝလဉ္စ ဇနော မနုဿော။ တိရစ္ဆာနဘူတာ
ကာကာပိ မံ ဒိသွာ ဝိဟေဌယေယျံ ဝိဟေသေယျံ မာရေယျံ။

တံ သုတွာ သပ္ပေါ စိန္တေသိ “ဧကေနပါယေန ဣမံ ဝဉ္စေတွာ ကာကဉ္စ
အတ္တာနဉ္စ မောစေဿာမီ”တိ။ အထ နံ ဝဉ္စေတုကာမော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၉၉။ “သစေ’တဿ ဟေတု’မှ ဥဘော ဂဟိတာ၊
ဥဋ္ဌာတု ပေါသေ ဝိသ’မာဝမာမိ။
မမဉ္စ ကာကဉ္စ ပမုဉ္စ ဒိပ္ပံ၊
ပုရေ ဝိသံ ဂါဠုမုပေတိ မစ္စ”န္တိ။

တတ္ထ သစေ’တဿ ဟေတုတိ သစေ ဧတဿ ကာရဏာ။ ဥဋ္ဌာတုတိ
နိဗ္ဗိသော ဟောတု။ ဝိသ’မာဝမာမီတိ’ အဟမဿ ဝိသံ အာကဗာမိ၊ နိဗ္ဗိသံ
နံ ကရောမိ။ ပုရေ ဝိသံ ဂါဠုမုပေတိ မစ္စန္တိ ဣမဉ္စိ မစ္စံ မယာ အနာဝမိယမာနံ၊
ဝိသံ ဂါဠု ဗလဝံ ဟုတွာ ဥပဂစ္ဆေယျ။ တံ ယာဝ န ဥပဂစ္ဆတိ။ တာဝဒေဝ
အမှေ ဒွေပိ ဇနေ ဒိပ္ပံ မုဉ္စာတိ။

တံ သုတွာ ကက္ကဋကော စိန္တေသိ “အယံ ဧကေနပါယေန မံ ဒွေပိ ဇနေ
ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ ပလာယိတုကာမော၊ မယံ ဥပါယကောသလ္လံ န ဇာနာတိ။
အဟံ ဒါနိ ယထာ သပ္ပေါ သဉ္စရိတုံ သက္ကောတိ။ ဧဝံ အဋ္ဌံ သိထိလံ ကရိဿာမိ။
ကာကံ ပန နေဝ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ”တိ ဧဝံ စိန္တေတွာ သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “သပ္ပံ ပမောက္ခာမိ န တာဝ ကာကံ၊
ပဋိဗန္ဓကော ဟောဟိတိ တာဝ ကာကော။
ပုရိသဉ္စ ဒိသွာန သုခိ’ အရောဂံ၊
ကာကံ ပမောက္ခာမိ ယထေဝ သပ္ပ”န္တိ။

တတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓကောတိ^၁ ပါဠိဘောဂေါ။ ယထေဝ သပ္ပန္နိ ယထာ ဘဝန္တံ သပ္ပံ မုဇ္ဈာမိ၊ တထာ ကာကံ ပမောက္ခာမိ၊ ကေဝလံ တံ ဣမဿ မြာဟ္မဏဿ သရီရတော သိသံ ဝိသံ အာဝမာဟိတိ^၂။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ တဿ သုခသဉ္စာရဏတ္ထံ^၃ အဋ္ဌံ သိထိလမကာသိ။ သပ္ပေါ ဝိသံ အာဝမိတွာ^၄ မဟာသတ္တဿ သရီရံ နိဗ္ဗိသံ အကာသိ။ သော နိဒ္ဒုက္ခော ဥဋ္ဌာယ ပကတိဝဏ္ဏေနဝ အဋ္ဌာသိ။ ကက္ကဋကော “သစေ ဣမေ ဒွေပိ ဇနာ အရောဂါ ဘဝိဿန္တိ၊ မယံ သဟာယဿ ဝမိ နာမ န ဘဝိဿတိ၊ ဝိနာ- သေသံာမိ နေ”တိ စိန္တေတွာ ကတ္တရိကာယ ဥပ္ပလမကုဋ္ဌံ ဝိယ အဇ္ဇေဟိ ဥဘိန္တမ္ပိ သိသံ ကပ္ပေတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ ကာကိပိ တမှာ ဌာနာ ပလာယိ။ ဗောဓိသတ္တော သပ္ပဿ သရီရံ ဒဏ္ဍကေ^၅ ဝေဋ္ဌေတွာ ဂုမ္ပပိဋ္ဌေ^၆ ခိပိ။ သုဝဏ္ဏကက္ကဋကံ သောဗ္ဗေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နတွာ သာလိန္ဒိယဂါမမေဝ ဂတော။ တတော ပဋ္ဌာယ ကက္ကဋကေန သဒ္ဓိ^၇ အဓိကတရော ဝိဿာသော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေန္တော ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၀၁။ “ကာကော တဒါ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊
မာရော ပန ကဏှသပ္ပေါ အဟောသိ။
အာနန္ဒဘဒ္ဒေါ ကက္ကဋကော အဟောသိ၊
အဟံ တဒါ မြာဟ္မဏော ဟောမိ သတ္တာ”တိ။

သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟောသုံ။ ကာကိ ပန ဂါထာယ န ဝုတ္တာ၊ သာ စိဉ္စမာဏဝိကာ အဟောသိတိ။

သုဝဏ္ဏကက္ကဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္တာ။

၅-မယုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၀)

သကုဏော မယုကော နာမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာဂန္တုကသေဋ္ဌိ^၁ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဗြိ အာဂန္တုကသေဋ္ဌိ နာမ အဓော အဟောသိ မဟဒ္ဓနော။ သော နေဝ အတ္တနာ ဘောဂေ ဘုဉ္ဇိ၊ န ပရေသံ အဒါသိ၊ နာနဂ္ဂရသေ ပဏီတေ ဘောဇနေ ဥပနီတေ တံ န ဘုဉ္ဇတိ^၂။

၁-ပဋိဗဒ္ဓကောတိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-အာစမာဟိတိ (သိ) ၃-သုခသဉ္စာရဏတ္ထံ (သျာ) ၄-အာစမိတွာ (သိ) ၅-ဒဏ္ဍကေန (သျာ၊ ဣ) ၆-ဝမ္ပိကံ (သျာ) ၇-န ဘုဉ္ဇိ (က)

ဗိလင်္ဂဒုတိယံ ကဏာဇကံ ဧဝ ဘုဉ္ဇတိ၊ ရူပိတဝါသိတေသု ကာသိကဝတ္ထေသု ဥပနိတေသု တာနိ ဟာရေတွာ ထူလထူလသာဋကေ^၁ နိဝါသေတိ၊ အာဇာနိယယုတ္ထေ မဏိကနကဝိစိတ္ထေ ရထေ ဥပနိတေ တမ္ပိ ဟရာပေတွာ ကတ္တရရထကေန ဂစ္ဆတိ၊ သုဝဏ္ဏန္တတ္ထေ ဓာရိယမာနေ တံ အပနေတွာ ပဏ္ဏန္တတ္ထေန ဓာရိယမာနေန။ သော ယာဝဇီဝံ ဒါနာဒိသု ပုညေသု ဧကမ္ပိ အကတွာ ကာလံ ကတွာ ရောရုဝနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ အပုတ္တကံ သာပတေယျံ ရာဇဗလံ သတ္တဟိ ရတ္တိဒိဝသေဟိ ရာဇကုလံ ပဝေသေသိ။ တသ္မိံ ပဝေသိတေ ရာဇာ ဘုတ္တပါတရာသော ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ နိသိန္ဓော “ကိ” မဟာရာဇ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ န ကရောသိ”တိ ဝုတ္ထေ “ဘန္တေ သာဝတ္ထိယံ အာဂန္တုက- သေဋ္ဌိနော နာမ ကာလကတဿ အဿာမိကဓနေ အမှာကံ ဃရေ အာဟရိယမာနေယေဝ သတ္တ ရတ္တိဒိဝသာ ဂတာ၊ သော ပန ဧတံ ဓနံ လဘိတွာပိ နေဝ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ န ပရေသံ အဒါသိ၊ ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတ- ပေါက္ခရဏီ ဝိယဿ ဓနံ အဟောသိ၊ သော ဧကဒိဝသမ္ပိ ပဏိတဘောဇနာဒိနံ ရသံ အနနဘဝိတွာဝ မရဏမုခံ ပဝိဋ္ဌော၊ ဧဝံ မစ္ဆရိ အပုညသတ္ထော ကိ” ကတွာ ဧတ္တကံ ဓနံ လဘိ၊ ကေန စဿ ဘောဂေသု စိတ္တံ န ရမိ”တိ ၂ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “မဟာရာဇ ဓနလာဘော စ၊ ဓနံ လဒ္ဓါ အပရိဘုဉ္ဇန- ကာရဏန္တ^၂ တေနေဝ ကတ”န္တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရန္တံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ အဿဒ္ဓေါ အဟောသိ မစ္ဆရိ၊ န ကဿစိ ကိဉ္စိ ဒေတိ၊ န ကဉ္စိ သင်္ဂဏှာတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ရာဇပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော တဂရသိဝိ^၃ နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ပိဏှာယ စရန္တံ ဒိသွာ ဝဋ္ဋိတွာ “လဒ္ဓါ ဘန္တေ ဘိက္ခာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နန စရာမ မဟာ- သေဋ္ဌိ”တိ ဝုတ္ထေ ပုရိသံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ ဣမံ အမှာကံ ဃရံ အာနေတွာ မမ ပလ္လင်္ဂေ နိသိဒါပေတွာ အမှာကံ ပဋိယတ္တဘတ္တဿ ပတ္တံ ပူရေတွာ ဒါပေဟိ”တိ။ သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဃရံ နေတွာ နိသိဒါပေတွာ သေဋ္ဌိဘရိယာယ အာစိက္ခိ။ သာ နာနဂ္ဂရသဘတ္တဿ ပတ္တံ ပူရေတွာ တဿ အဒါသိ။ သော ဘတ္တံ ဂဟေတွာ သေဋ္ဌိနိဝေသနာ နိက္ခမိတွာ အန္တရဝိထိယံ ပဋိပဇ္ဇိ။ သေဋ္ဌိ ရာဇကုလတော ပစ္စာဂစ္ဆန္တော တံ ဒိသွာ ဝဋ္ဋိတွာ “လဒ္ဓံ ဘန္တေ ဘတ္တ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ လဒ္ဓံ မဟာသေဋ္ဌိတိ။ သော ပတ္တံ ဩလောကေတွာ စိတ္တံ ပဿာဒေတံ

၁-ထူလဂုဠဝါလကသာဋကေ (သီ၊ ဣ)၊ ထူလဂုလကသာဋကေ (သျှာ)
၂-န နမိတိ (သီ)၊ န နမတိတိ (ဣ)
၃-အပရိဘုဉ္ဇနဘာဝေါ စ (သျှာ)၊ အပရိဘုဉ္ဇနကရဏဘာဝေါ စ (က)

နာသက္ခိ၊ “ဣမံ မေ ဘတ္တံ ဒါသာ ဝါ ကမ္မကရာ ဝါ ဘုဒ္ဓိတွာ ဒုက္ခရမ္မိ ကမ္မံ ကရေယျံ၊ အဟော ဝတ မေ ဇာနီ” တိ အပရစေတနံ ပရိပုဏ္ဏံ ကာတုံ နာသက္ခိ။ ဒါနဉ္စိ နာမ တိဿော စေတနာ ပရိပုဏ္ဏံ ကာတုံ သက္ကောန္တဿေဝ မဟပ္ပလံ ဟောတိ။

ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနာ ဘဝါမ၊
ဒဒမ္မိ ဝေ အတ္တမနာ ဘဝါမ။
ဒတွာပိ ဝေ နာနုတပ္ပါမ ပစ္စွာ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ နမိယျရေ။
ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနော၊ ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒယေ။
ဒတွာ အတ္တမနော ဟောတိ၊ သော ယညဿ သမ္ပဒါ။

ဣတိ မဟာရာဇ အာဂန္တုကသေဋ္ဌိ တဂရသိဒ္ဓိပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နပစ္စယေန ဗဟုံ ခနံ လဘိ၊ ဒတွာ အပရစေတနံ ပဏီတံ ကာတုံ အသမတ္ထတာယ ဘောဂေ ဘုဒ္ဓိတုံ နာသက္ခိတိ။ ပုတ္တံ ပန ကသ္မာ န လဘိ ဘန္တေတိ။ သတ္တာ “ပုတ္တဿ အလဘနကာရဏမ္ပိ တေနေဝ ကတံ မဟာရာဇာ” တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အသိတိကောဋ္ဌိဝိဘဝေ သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော မာတာပိတုနံ အစ္စယေန ကနိဋ္ဌံ သင်္ဂဏိတွာ ကုဋုမ္ပံ ဝိစာရေန္တော ဃရဒ္ဓါရေ ဒါနသာလံ ကာရေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေန္တော အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိ။ အထဿ ဧကော ပုတ္တော ဇာယိ။ သော တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ ကာမေသု အာဒီနဝံ နေက္ခမ္မေ စာနိသံသံ ဒိသ္မာ သဒ္ဓိံ ပုတ္တဒါရေန သဗ္ဗံ ဃရဝိဘဝံ ကနိဋ္ဌဿ နိယျာတေတွာ “အပ္ပမတ္တော ဒါနံ ပဝတ္တေဟိ” တိ ဩဝါဒံ ဒတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တ-ပဒေသေ ဝိဟာသိ။ ကနိဋ္ဌောပိဿံ ဧကံ ပုတ္တံ ပဋိလဘိ။ သော တံ ဝဗုန္တံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “မမ ဘာတု ပုတ္တေ ဇိဝန္တေ ကုဋုမ္ပံ ဘိန္ဒိတွာ ဒွိဓာ ဘဝိဿတိ၊ ဘာတု ပုတ္တံ မာရေဿာမိ” တိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ နဒိယံ ဩပိလာပေတွာ မာရေသိ။ တမေနံ နွတွာ အာဂတံ ဘာတု ဇာယာ “ကုဟိံ မမ ပုတ္တော” တိ ပုစ္ဆိ။ နဒိယံ ဥဒကံ ကိဋ္ဌိ၊ အထ နံ ဥဒကေ ဝိစိနန္တော နာဒ္ဒသန္တိ။ သာ ရောဒိတွာ ကန္တိတွာ တုဏှိ အဟောသိ။

၁-ခု ၅-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၂-၂၉၆၊ ၃ ၂-၁၅၉-ပိဋ္ဌေသု။

ဗောဓိသတ္တော တံ ပဝတ္တိံ ဥတုာ “ဣဒံ ကိစ္စံ ပါကဋံ ကရိယံာမိ”တိ အာကာသေနာဂန္ဓာ ဗာရာဏသိယံ ဩတရိတွာ သုနိဝတ္ထော သုပါရတော တဿ ဃရဒ္ဒါရေ ဌတွာ ဒါနသာလံ အဒိသ္မာ “ဒါနသာလာပိ ဣမိနာ အသပ္ပုရိသေန နာသိတာ”တိ စိန္တေသိ။ ကနိဋ္ဌော တဿ အာဂတဘာဝံ ဥတုာ အာဂန္ဓာ မဟာသတ္တံ ဝန္တိတွာ ပါသာဒံ အာရောပေတွာ သုဘောဇနံ ဘောဇေသိ။ သော ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သုခကထာယ နိသိန္ဓော “ဒါရကော န ပညာယတိ၊ ကဟံ န ခေါ”တိ ပုစ္ဆိ။ မတော ဘန္တေတိ။ ကေန ကာရဏေနာတိ။ “ဥဒကကိဋ္ဌနဋ္ဌာနေ အသုကကာရဏေနာ”တိ န ဇာနာမိတိ။ ကိံ တံ အသပ္ပုရိသ န ဇာနိဿသိ၊ တယာ ကတကိစ္စံ မယံံ ပါကဋံ၊ နနု တံ ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန တံ မာရေသိ၊ ကိံ နု တံ ရာဇာဒိနံ ဝသေန နဿမာနံ ဓနံ ရက္ခိတံ သက္ကုဏေယျာသိ၊ မယုကသကုဏဿ စ တုယုဉ္စ ကိံ နာနာကရဏန္တိ။ အထဿ မဟာသတ္တော ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၁၀၂။ “သကုဏော မယုကော နာမ၊ ဂိရိသာနုဒရီစရော။
ပက္ကံ ပိပ္ပလိမာရုယ၊ ‘မယံံ မယု’န္တိ ကန္တတိ။
- ၁၀၃။ တဿေဝံ ဝိလပန္တဿ၊ ဒိဇသံဃာ သမာဂတာ။
ဘုတွာန ပိပ္ပလိံ ယန္တိ၊ ဝိလပတွေဝ သော ဒိဇော။
- ၁၀၄။ ဧဝမေဝ ဣဓေကစ္စော၊ သဃံရိတွာ ဗဟံ ဓနံ။
နေဝတ္တနော န ဉ္ဇတိနံ၊ ယထောမိံ ပဋိပဇ္ဇတိ။
- ၁၀၅။ န သော အစ္ဆာဒနံ ဘတ္တံ၊ န မာလံ န ဝိလေပနံ။
အနုဘောတိ သကိံ ကိဉ္စိ၊ န သင်္ဃာတိ ဉ္ဇတကေ။
- ၁၀၆။ တဿေဝံ ဝိလပန္တဿ၊ မယံံ မယုန္တိ ရက္ခတော။
ရာဇာနော အထ ဝါ စောရာ၊ ဒါယာဒါ ယေ ဝ အပ္ပိယာ။
ဓနမာဒါယ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝိလပတွေဝ သော နရော။
- ၁၀၇။ မိရော ဘောဂေ အဓိဂမ္မ၊ သင်္ဃာတိ စ ဉ္ဇတကေ။
တေန သော ကိတ္တိံ ပပ္ပေါတိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတိ”တိ။

တတ္ထ မယုကောတိ “မယံ မယ”န္တိ ဝိရဝနဝသေန ဧဝံလဒ္ဓနာမော။
 ဂိရိသာနုဒရိသု စရတိတိ ဂိရိသာနုဒရိစရော။ ပက္ကံ ပိပ္ပလိန္တိ ဟိမဝန္တပဒေသေ
 ဧကံ ဖလဘရိတံ ပိပ္ပလိရက္ခံ။ ကန္တတိတိ ဒိဇဂဏေ တံ ရက္ခံ ပရိဝါရေတွာ
 ပက္ကာနိ ခါဒန္တေ ဝါရေတုံ “မယံ မယ”န္တိ ပရိဒေဝန္တော ဝိစရတိ။ တသေဝံ
 ဝိလပန္တဿာတိ တဿ ဝိလပန္တဿေဝ။ ဘုတ္တာန ပိပ္ပလိ ယန္တိတိ တံ
 ပိပ္ပလိရက္ခံ ပရိဘုဒ္ဓိတွာ အညံ ဖလသမ္ပန္နံ ရက္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိလပတွေဝါတိ
 သော ပန ဒိဇော ဝိလပတိယေဝ။ ယထောမိန္တိ ယထာကောဋ္ဌာသံ၊ မာတာ-
 ပိတာဘာတုဘဂိနိပုတ္တမိတာဒိနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂဝသေန ယော ယော
 ကောဋ္ဌာသော ဒါတဗ္ဗော၊ တံ တံ န ဒေတိတိ အတ္ထော။

သင်္ကန္တိ ကေဝါရမ္ပိ နာနုဘောတိ။ “သက”န္တိပိ ပါဋ္ဌော၊ အတ္တနော
 သန္တကမ္ပိတိ အတ္ထော။ န သင်္ကန္တာတိတိ ဘတ္တစ္ဆာဒနဗိဇနင်္ဂလာဒိဒါနဝသေန
 န သင်္ကန္တာတိ။ ဝိလပတွေဝ သော နရောတိ ဧတေသု ရာဇာဒိသု ခနံ
 ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေသု ကေဝလံ သော ပုရိသော ဝိလပတိယေဝ။ ဒီရောတိ
 ပဏ္ဍိတော။ သင်္ကန္တာတိတိ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတေ ဒုဗ္ဗလဉ္ဇတကေ
 ဘတ္တစ္ဆာဒနဗိဇနင်္ဂလာဒိဒါနေန သင်္ကန္တာတိ။ တေနာတိ သော ပုရိသော
 တေန ဉ္ဇတိသင်္ဂဟေန စတုပရိသမဇ္ဈေ ကိတ္တိဉ္ဇ အတ္တနော ဝဏ္ဏဘဏနဉ္ဇ
 ပါပုဏာတိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ဒေဝနဂရေ ပမောဒတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော တဿ ခမ္ပံ ဒေသေတွာ ဒါနံ ပါကတိကံ ကာရေတွာ
 ဟိမဝန္တမေဝ ဂန္တော အပရိဟိနဇ္ဈာနော ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ခမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဣတိ ခေါ မဟာရာဇ အာဂန္တုက-
 သေဋ္ဌိ ဘာတု ပုတ္တဿ မာရိတတ္တာ ဧတ္တကံ ကာလံ နေဝ ပုတ္တံ၊ န မိတရံ
 အလာဘိ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကနိဋ္ဌော အာဂန္တုက-
 သေဋ္ဌိ အဟောသိ၊ ဇေဋ္ဌကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မယုကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဝိဇ္ဇာဓရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၁)

ဒုဗ္ဗဏ္ဍပန္နိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လောကတ္ထစရိယံ အာရပ္ပကထေသိ။ ဝတ္ထု မဟာကဏ္ဍဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော လောကတ္ထစရိယံ စရိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော သက္ကော အဟောသိ။ တဒါ ဧကော ဝိဇ္ဇာဓရော ဝိဇ္ဇံ ပရိဝတ္ထေတွာ အစုရတ္တသမယေ အာဂန္တော ဗာရာဏသိရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ သဒ္ဓိံ အတိစရတိ၊ တဿံ ပရိစာရိကာယော သဇ္ဇာနိံသု။ သာ သယမေဝ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ ဧကော ပုရိသော အစုရတ္တသမယေ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ မံ ဒူသေတိ”တိ အာဟ။ သက္ခိဿသိ ပန ကိဉ္စိ သညာဏံ ကာတုန္တိ။ “သက္ကောမိ ဒေဝါ”တိ သာ ဇာတိဟိဂံလိကပါတိ^၂ အာဟရာပေတွာ တဿ ပုရိသဿ ရတ္ထိံ အာဂန္တော အဘိရမိတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ပိဋ္ဌိယံ ပဉ္စဂံလိကံ ဒတွာ ပါတောဝ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ မနုဿေ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆထ သဗ္ဗဒိသာသု ဩလောကေတွာ ပိဋ္ဌိယံ ကတဇာတိဟိဂံလပဉ္စဂံလိကပုရိသံ ဂဏှထာ”တိ။ ဝိဇ္ဇာဓရောပိ ရတ္ထိံ အနာစာရံ ကတွာ ဒိဝါ သုသာနေ သူရိယံ နမဿန္တော ဧကပါဒေန တိဋ္ဌတိ။ ရာဇပုရိသာ တံ ဒိသွာ ပရိဝါရယိံသု။ သော “ပါကဋံ မေ ကံမ္ပံ ဇာတ”န္တိ ဝိဇ္ဇံ ပရိဝတ္ထေတွာ အာကာသေန ဥပ္ပတိတွာ ဂတော။

ရာဇာ တံ ဒိသွာ အာဂတပုရိသေ “အဒ္ဓသထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ အဒ္ဓသာမာတိ။ ကော နာမေသောတိ။ ပဗ္ဗဇိတော ဒေဝါတိ။ သော ဟိ ရတ္ထိံ အနာစာရံ ကတွာ ဒိဝါ ပဗ္ဗဇိတဝေသေန ဝသတိ။ ရာဇာ “ဣမေ ဒိဝါ သမဏဝေသေန စရိတွာ ရတ္ထိံ အနာစာရံ ကရောန္တိ”တိ ပဗ္ဗဇိတာနံ ကုဇ္ဈိတွာ မိစ္ဆာဂဟဏံ ဂဟေတွာ “မယံ ဝိဇိတာ ဣမေ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတာ ပလာယန္တ၊ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေ ရာဇာဏံ ကရိဿန္တ။”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ တိယောဇနသတိကာ ကာသိရဋ္ဌာ ပလာယိတွာ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတာ အညရာဇဓာနိယော အဂမိံသု။ သကလကာသိရဋ္ဌေ မနုဿာနံ ဩဝါဒဒါယကော ဧကောပိ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏော နာဟောသိ။ အနောဝါဒကာ မနုဿာ ဖရုသာ အဟေသုံ၊ ဒါနသီလဝိမုခါ^၂ မတမတာ ယေဘုယျေန အပါယေ နိဗ္ဗတ္တိံသု၊ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တနကာ နာမ နာဟေသုံ။

၁-ခု ၅-၂၄၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒါနသီလာဒိ မုဉ္ဇိတွာ (သျှာ)၊ ဒါနသီလာ မုဉ္ဇိတွာ (က)

သက္ကော နဝေ ဒေဝပုတ္တေ အပဿန္တော “ကိံ နု ခေါ ကာရဏ”န္တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ဝိဇ္ဇာဓရံ နိဿာယ ဗာရာဏသိရညာ ကုဒ္ဒေန မိစ္ဆာဂဟဏံ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗဇိတာနံ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇိတဘာဝံ ဥတွာ “ဌပေတွာ မံ အညော ဣမဿ ရညော မိစ္ဆာဂဟဏံ ဘိဒ္ဓိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ရညော စ ရဋ္ဌဝါသီနဉ္စ အဝဿယော ဘဝိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ နန္ဒမူလပတ္တာရေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကံ ဂန္တော ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ မယံ ဧကံ မဟလ္လကံ ပစ္စေက-ဗုဒ္ဓံ ဒေထ၊ ကာသိရဋ္ဌံ ပသာဒေဿာမိ”တိ အာဟ။ သော သံဃတ္ထေရမေဝ လဘိ၊ အထဿ ပတ္တစိဝရံ ဂဟေတွာ တံ ပုရတော ကတွာ သယံ ပစ္ဆတော ဟုတွာ သိရသ္မိံ အဉ္စလိံ ဌပေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ နမဿန္တော ဥတ္တမ-ရူပဓရောမာဏဝကော ဟုတွာ သကလနဂရဿ မတ္ထကေန တိက္ခတ္တံ ဝိစရိတွာ ရာဇဒွါရံ အာဂန္တော အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ အမစ္စာ ရညော အာရောစေသိ “ဒေဝ အဘိရူပေါ မာဏဝကော ဧကံ သမဏံ အာနေတွာ ရာဇဒွါရေ အာကာသေ ဌိတော”တိ။ ရာဇာ အာသနာ ဥဋ္ဌာယ သီဟပဉ္စရေ ဌတွာ “မာဏဝက ကဿှာ တံ အဘိရူပေါ သမာနော ဧတဿ ဝိရူပဿ သမဏဿ ပတ္တစိဝရံ ဂဟေတွာ နမဿမာနော ဌိတော”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “ဒုဗ္ဗဏ္ဏရူပံ တုဝ’မရိယဝဏ္ဏိ၊
 ပုရက္ခတွာ ပဉ္စလိကော နမဿသိ။
 သေယျော နု တေ’သော ဥဒဝါ သရိက္ခော၊
 နာမံ ပရဿ’တ္တနော စာပိ မြူဟိ”တိ။

တတ္ထ အရိယဝဏ္ဏိတိ သုန္ဒရရူပေါ။ သေယျော နု တေ’သောတိ ဧသော ဝိရူပေါ ပဗ္ဗဇိတော ကိံ နု တယာ ဥတ္တရိတရော၊ ဥဒါဟု သရိက္ခော။ နာမံ ပရဿ’တ္တနော စာပိတိ ဧတဿ ပရဿ စ အတ္တနော စ နာမံ မြူဟိတိ ပုစ္ဆတိ။

အထ နံ သက္ကော “မဟာရာဇ သမဏာ နာမ ဂရုဋ္ဌာနိယာ၊ တေန မေ နာမံ လပိတုံ န လတ္တတိ၊ မယံ ပန တေ နာမံ ကထေဿာမိ”တိ ဝဘွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၉။ “န နာမဂေါတ္တံ ဂဏ္ဍန္တိ ရာဇ၊
 သမ္ပဂ္ဂတာနု’ဇ္ဇုဂတာန ဒေဝါ။
 အဟဉ္စ တေ နာမဓေယျံ ဝဒါမိ၊
 သက္ကောဟမသ္မိ တိဒသာနမိန္ဒော”တိ။

တတ္ထ သမ္မဂ္ဂတာနု'ဇ္ဈဂတာန ဒေဝါတိ မဟာရာဇ သဗ္ဗသင်္ခါရေ ယထာ-
သဘာဝသရသဝသေန သမ္မသိတွာ အဂ္ဂဗလံ အရဟတ္တံ ပတ္တတ္တာ သမ္မဂ္ဂတာနံ၊
ဥဇုနာ စ အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန နိဗ္ဗာနံ ဂတတ္တာ ဥဇုဂတာနံ မဟာဒီဏာသဝါနံ
ဥပပတ္တိဒေဝေဟိ ဥတ္တရိတရာနံ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနံ ဥပပတ္တိဒေဝါ နာမဂေါတ္တံ န
ဂဏှန္တိ။ အဟဉ္စ တေ နာမဓေယျန္တိ အပိစ အဟံ အတ္တနော နာမဓေယျံ
တုယံ ကထေမိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တတိယဂါထာယ ဘိက္ခုနမဿနေ အာနိသံသံ ပုစ္ဆိ—

၁၁၀။ “ယော ဒိသွာ ဘိက္ခုံ စရဏူပပန္နံ၊
ပုရက္ခတွာ ပဉ္စလိကော နမဿတိ။
ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝရာဇေ'တမတ္ထံ၊
ဣတော စုတော ကိံ လဘတေ သုခံ သော”တိ။

သက္ကော စတုတ္ထဂါထာယ ကထေသိ—

၁၁၁။ “ယော ဒိသွာ ဘိက္ခုံ စရဏူပပန္နံ၊
ပုရက္ခတွာ ပဉ္စလိကော နမဿတိ။
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ လဘတေ ပသံသံ၊
သဂ္ဂဉ္စ သော ယာတိ သရီရဘေဒါ”တိ။

တတ္ထ ဘိက္ခုန္တိ ဘိန္နကိလေသံ ပရိသုဒ္ဓပုဂ္ဂလံ။ စရဏူပပန္နန္တိ သီလ-
စရဏေန ဥပပေတံ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ န ကေဝလံ ဣတော စုတောယေဝ၊ ဣမသ္မိံ
ပန အတ္တဘာဝေ သော ပသံသံ လဘတိ၊ ပသံသာသုခံ ဝိန္နတိတိ။

ရာဇာ သက္ကဿ ကထံ သုတွာ အတ္တနော မိစ္ဆာဂဟဏံ ဘိန္နိတွာ တုဋ္ဌ-
မာနသော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၂။ “လက္ခိ ဝတ မေ ဥဒပါဒိ အဇ္ဇ၊
ယံ ဝါသဝံ ဘူတပတိ'ဒ္ဓသာမ။
ဘိက္ခုဉ္စ ဒိသွာန တုဝဉ္စ သက္က၊
ကာဟာမိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနိ”တိ။

တတ္ထ လက္ခိတိ သိရိ၊ ပညာတိပိ ဝဒန္တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အဇ္ဇ မမ
တဝ ဝစနံ သုဏန္တသေဝ ကုသလာကုသလဝိပါကဇာနနပညာ ဥဒပါဒိတိ။
ယန္တိ နိပါတမတ္ထံ။ ဘူတပတိ'ဒ္ဓသာမာတိ ဘူတပတိ' အဒ္ဓသာမ။

တံ သုတွာ သက္ကော ပဏ္ဍိတဿ ထုတိံ ကရောန္တော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၁၃။ “အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊
ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
ဘိက္ခုဉ္စ ဒိသ္မာန မမဉ္စ ရာဇ၊
ကရောဟိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနိ”တိ။

တတ္ထ ဗဟုဌာနစိန္တိနောတိ ဗဟူနိ ကာရဏာနိ စိန္တနသမတ္တာ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၁၄။ “အက္ကောဓနော နိစ္စပသန္တစိတ္တော၊
သဗ္ဗာတိထိယာစယောဂေါ ဘဝိတွာ။
နိဟစ္စ မာနံ အဘိဝါဒယိဿံ၊
သုတွာန ဒေဝိန္ဒ သုဘာသိတာနိ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗာတိထိယာစယောဂေါ ဘဝိတွာတိ သဗ္ဗေသံ အတိထိနံ အာဂတာနံ အာဂန္တုကာနံ ယံ ယံ တေ ယာစန္တိ၊ တဿ တဿ ယုတ္တော အနုစ္ဆရိကော ဘဝိတွာ၊ သဗ္ဗံ တေဟိ ယာစိတယာစိတံ ဒေမာနောတိ အတ္ထော။ သုတွာန ဒေဝိန္ဒ သုဘာသိတာနိတိ တဝ သုဘာသိတာနိ သုတွာ အဟံ ဝေရူပေါ ဘဝိဿာမိတိ ဝဒတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ ပါသာဒါ ဩရုယု ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိဿိဒိတွာ “မဟာရာဇ ဝိဇ္ဇာဓရော န သမဏော၊ တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ‘အတုစ္ဆော လောကော၊ အတ္ထိ ဓမ္မိကသမဏ- ပြာဟ္မဏာ’တိ ဥတွာ ဒါနံ ဒေဟိ၊ သီလံ ရက္ခ၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရောဟိ”တိ ရာဇာနံ ဩဝဒိ။ သက္ကောပိ သက္ကာနုဘာဝေန အာကာသေ ဌတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ နာဂရာနံ ဩဝါဒံ ဒတွာ “ပလာတာ သမဏ- ပြာဟ္မဏာ အာဂစ္ဆန္တိ။”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ အထ တေ ဥဘောပိ သကဋ္ဌာန- မေဝ အဂမံသု။ ရာဇာ တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ အကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ရာဇာ အာနန္တော အဟောသိ၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝိဇ္ဇာဓရဇာတကဝဏ္ဏနာ^၁ ဆဋ္ဌာ။

၁-ဇေဝိဟေဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (သီ၊ ဣ)၊ ပဗ္ဗဇိတဝိဟေဋ္ဌကဇာတကဝဏ္ဏနာ (သျှာ)

၇-သိမ်ပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၂)

ယမေတန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရ ဇေတဝနာ နိက္ခမိတွာ ကောသလရဋ္ဌေ အညတရံ အရညံ နိဿာယ ဝိဟရန္တော ဧကဒိဝသံ ပဒုမသရံ ဩတရိတွာ သုပုပ္ဖိတပဒုမံ ဒိသ္မာ အဓောဝါတေ ဌတွာ ဥပသိဿိ။ အထ နံ တသ္မိံ ဝနေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ “မာရိသ တံ ဂန္ဓထေနော နာမ၊ ဣဒံ တေ ဧကံ ထေယျင်္ဂ”န္တိ သံဝေဇေသိ။ သော တာယ သံဝေဇိတော ပုန ဇေတဝနံ အာဂန္တော သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ နိသိန္ဓော “ကဟံ ဘိက္ခု နိဝုတ္ထောသိ”တိ ပုဋ္ဌော “အသုကဝနသဏ္ဍေ နာမ၊ တတ္ထ စ မံ ဒေဝတာ ဧဝံ နာမ သံဝေဇေသိ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “န ခေါ ဘိက္ခု ပုပ္ဖံ ဥပသိမ်န္တော တုမေဝ ဒေဝတာယ သံဝေဇိတော၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ သံဝေဇိတပုပ္ဖာ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော ဧကသ္မိံ ကာသိကဂါမေ မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္ထော တက္က သိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ အပရဘာဂေ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧကံ ပဒုမသရံ နိဿာယ ဥပဝသန္တော ဧကဒိဝသံ သရံ ဩတရိတွာ သုပုပ္ဖိတပဒုမံ ဥပသိမ်- မာနော အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဧကာ ဒေဝဓိတာ ရုက္ခက္ခန္ဓဝိဝရေ ဌတွာ သံဝေဇ- ယမာနာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၅။ “ယမေတံ ဝါရိဇံ ပုပ္ဖံ၊ အဒိန္နံ ဥပသိမ်သိ။
ဧကင်္ဂမေတံ ထေယျာနံ၊ ဂန္ဓထေနောသိ မာရိသာ”တိ။

တတ္ထ ဧကင်္ဂမေတန္တိ ဧကကောဋ္ဌာသော ဒေသ။
တတော ဗောဓိသတ္ထော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၆။ “န ဟရာမိ န ဘဇ္ဇာမိ၊ အာရာ သိမ်ာမိ ဝါရိဇံ။
အထ ကေန န ဝဏ္ဏေန၊ ဂန္ဓထေနောတိ ဝုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ အာရာ သိမ်ာမိတိ ဒုရေ ဌိတော သာယာမိ။ ဝဏ္ဏေနာတိ ကာရဏေန။

တသ္မိံ ခဏေ ဧကော ပုရိသော တသ္မိံ သရေ ဘိသာနိ စေဝ ခဏတိ၊ ပုဏ္ဏရိကာနိ စ ဘဉ္ဇတိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသ္မာ “မံ အာရာ ဌတော ဥပသိဃန္တိ ‘စောရော’တိ ဝဒသိ၊ ဧတံ ပုရိသံ ကသ္မာ န ဘဏသီ”တိ တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၇။ “ယောယံ ဘိသာနိ ခဏတိ၊ ပုဏ္ဏရိကာနိ ဘဉ္ဇတိ။
ဧဝံ အာကိဏ္ဏကမ္မန္တော၊ ကသ္မာ ဧသော န ပုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ အာကိဏ္ဏကမ္မန္တောတိ ကက္ခဋကမ္မန္တော ဒါရုဏကမ္မန္တော။

အထဿ အဝစနကာရဏံ အာစိက္ခန္တိ ဒေဝတာ စတုတ္ထပဉ္စမဂါထာ အဘာသိ—

၁၁၈။ “အာကိဏ္ဏလုဒ္ဓေါ ပုရိသော၊ ဓာတိစေလံဝ မက္ခိတော။
တသ္မိံ မေ ဝစနံ နတ္ထိ၊ တဉ္ဇာရဟာမိ ဝတ္တဝေ။

၁၁၉။ အနင်္ဂဏဿ ပေါသဿ၊ နိစ္စံ သုစိဂဝေသိနော။
ဝါလဂ္ဂမတ္တံ ပါပဿ၊ အပ္ပာမတ္တံဝ ခါယတိ”တိ။

တတ္ထ ဓာတိစေလံဝါတိ ခေဋ္ဌသိဃံာဏိကမုတ္တဂူထမက္ခိတံ ဓာတိဒါသိယာ နိဝတ္တစေလံ ဝိယ အယံ ပါပမက္ခိတောယေဝ၊ တေန ကာရဏေန တသ္မိံ မမ ဝစနံ နတ္ထိ။ တဉ္ဇာရဟာမိတိ သမဏာ ပန ဩဝါဒက္ခမာ ဟောန္တိ ဝိယသီလာ၊ တသ္မာ တံ အပ္ပမတ္တကမ္မိ အယုတ္တံ ကရောန္တိ ဝတ္တု အရဟာမိ သမဏာတိ။ အနင်္ဂဏဿာတိ နိဒ္ဓေါသဿ တုမှာဒိသဿ။ အပ္ပာမတ္တံဝ ခါယတိတိ မဟာမေဃပုမာဏံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဣဒါနိ ကသ္မာ ဧဝရူပံ ဒေါသံ အဗ္ဗေ-ဟာရိကံ ကရောသီတိ။

တာယ ပန သံဝေဇိတော ဗောဓိသတ္တော သံဝေဂပ္ပတ္တော ဆဋ္ဌ ဂါထမာဟ—

၁၂၀။ “အဒ္ဓါ မံ ယက္ခ ဇာနာသိ၊ အထော မံ အနုကမ္မသိ။
ပုနပိ ယက္ခ ဝဇ္ဇာသိ၊ ယဒါ ပဿသိ ဒေါသ”န္တိ။

တတ္ထ ယက္ခာတိ ဒေဝတံ^၁ အာလပတိ။ ဝဇ္ဇာသီတိ ဝဒေယျာသိ။ ယဒါ ပဿသိ ဒေါသန္တိ ယဒါ မမ ဧဝရူပံ ဒေါသံ ပဿသိ၊ တဒါ ဧဝံ မမ ဝဒေယျာသီတိ ဝဒတိ။

အထဿ သာ ဒေဝဓိတာ သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၁။ “နေဝ တံ ဥပဇိဝါမိ၊ နပိ တေ ဘတကာ’မှသေ။
တွမေဝ ဘိက္ခု ဇာနေယျ၊ ယေန ဂစ္ဆေယျ သုဂ္ဂတိ”န္တိ။

တတ္ထ ဘတကာ’မှသေတိ တဝ ဘတိဟတာ^၁ ကမ္မကရာပိ န ဟောမ။
ကိ’ကာရဏာ တံ သဗ္ဗကာလံ ရက္ခမာနာ ဝိစရိဿာမာတိ ဒီပေတိ။ ယေန
ဂစ္ဆေယျာဘိ ဘိက္ခု ယေန ကမ္မေန တံ သုဂ္ဂတိ’ ဂစ္ဆေယျာသိ၊ တွမေဝ တံ
ဇာနေယျာသိတိ။

ဧဝံ သာ တဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ အတ္တနော ဝိမာနမေဝ ပဝိဋ္ဌာ။ ဗောဓိ-
သက္ကောပိ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဒေဝဓိတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ၊ တာပသော ပန
အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သိဉ်ပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ^၂ သတ္တမာ။

၈-ဝိဿာသာဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၃)

သုသုခံ ဝတ ဇိဝန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရန္တော ကေဠိသီလကေ
ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တေသု ဟိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေန ပါသာဒံ
ကမ္မေတွာ သံဝေဇိတေသု ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု တေသံ အဂုဏံ ကထေန္တာ
နိသိဒိ’သု။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ
သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊
ပုဗ္ဗေပေတေ ကေဠိသီလကာယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသက္ကော
သက္ကော အဟောသိ။ အထ အညတရသ္မိ’ ကာသိကဂါမေ သတ္တ ဘာတရော
ကာမေသု ဒေါသံ ဒိသွာ နိက္ခမိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ မဇ္ဈာရညေ ဝသန္တာ
ယောဒဂေ ယောဂံ အကတွာ ကာယဒဠိဗဟုလာ ဟုတွာ နာနပ္ပကာရံ ကိဠိ

၁-ဘတိဘတာ (သိ)၊ ဘတ္တိကတာ (သျှာ)
၂-ဘိသပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ (သိ၊ဣ)၊ ဥပသိဉ်ပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ (သျှာ)

ကိဋ္ဌန္တာ စရိံသု။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ “ဣမေသံ သံဝေဇေယျံမိ”တိ သုကော ဟုတ္တာ တေသံ ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂန္တာ ဧကသ္မိံ ရုက္ခေ နိလီယိတွာ တေ သံဝေဇေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၂။ “သုသုခံ ဝတ ဇီဝန္တိ၊ ယေ ဇံနာ ဝိဃာသာဒိနော။
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပါသံသာ၊ သမ္ပရာယေ စ သုဂ္ဂတိ”တိ။

တတ္ထ ဝိဃာသာဒိနောတိ ဘုတ္တာတိရေကံ ဘုဉ္ဇန္တေ သန္ဓာယာဟ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ ယေ ဧဝရူပါ၊ တေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပါသံသာ၊ သမ္ပရာယေ စ တေသံ သုဂတိ ဟောတိ၊ သဂ္ဂေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ အဓိပ္ပာယ်န ဝဒတိ။

အထ တေသု ဧကော တဿ ဝစနံ သုတွာ အဝသေသေ အာမန္တေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၂၃။ “သုကဿ ဘာသမာနဿ၊ န နိသာမေထ ပဏ္ဍိတာ။
ဣဒံ သုဏာထ သောဒရိယာ၊ အမှေဝါယံ ပသံသတိ”တိ။

တတ္ထ ဘာသမာနဿာတိ မာနုသိကာယ ဝါစာယ ဘဏန္တဿ။ န နိသာမေထာတိ န သုဏာထ။ ဣဒံ သုဏာထာတိ ဣဒမဿ ဝစနံ သုဏာထ။ သောဒရိယာတိ သမာနေ ဥဒရေ ဝုတ္တဘာဝေန တေ အာလပန္တော အာဟ။

အထ နေ ပဋိက္ခိပန္တော သုကော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၂၄။ “နာဟံ တုမှေ ပသံသာမိ၊ ကုဏပါဒါ သုဏာထ မေ။
ဥစ္ဆိဋ္ဌဘောဇိနော တုမှေ၊ န တုမှေ ဝိဃာသာဒိနော”တိ။

တတ္ထ ကုဏပါဒါတိ ကုဏပါဒကောတိ တေ အာလပတိ။

တေ တဿ ဝစနံ သုတွာ သဗ္ဗေပိ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟံသု—

၁၂၅။ “သတ္တဝဿာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ မဇ္ဈာ’ရညေ သိခဏ္ဍိနော။
ဝိဃာသေနေဝ ယာပေန္တာ၊ မယဉ္ဇေ ဘောတော ဂါရယှာ။
ဧက န ဘောတော ပသံသိယာ”တိ။

တတ္ထ သိခဏ္ဍိနောတိ စူဠာယ သမန္ဓာဂတာ။ ဝိဃာသေနေဝါတိ ဧတ္တကံ ကာလံ သတ္တ ဝဿာနိ သီဟဗျုပ္ပဝိဃာသေနေဝ ယာပေန္တာ ယဒိ ဘောတော ဂါရယှာ၊ အထ ဧက န တေ^၁ ပသံသိယာတိ။

၁-ဘောတော (သျှာ)

တေ လဇ္ဇာပေန္တော မဟာသတ္တော ပဗ္ဗမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၆။ “တုမေ သီဟာနံ ဗျုဒ္ဓါနံ၊ ဝါဠာနဉ္စာ’ဝသိဋ္ဌကံ။
ဥစ္ဆိဋ္ဌေနေဝ ယာပေန္တာ၊ မညိ၎ေဝါ ဝိဿာသာဒိနော”တိ။

တတ္ထ ဝါဠာနဉ္စာ’ဝသိဋ္ဌကန္တိ သေသဝါဠမိဂါနဉ္စ အဝသိဋ္ဌကံ ဥစ္ဆိဋ္ဌ-
ဘောဇနံ။

တံ သုတွာ တာပသာ “သစေ မယံ န ဝိဿာသာဒါ၊ အထ ကေစရဟိ တေ
ဝိဿာသာဒါ”တိ။ အထ တေသံ သော တမတ္ထံ အာစိက္ခန္တော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၂၇။ “ယေ ပြာဟူဏဿ သမဏဿ၊ အညဿ ဝါ ဝနိဗ္ဗိနော။
ဒတွာဝ သေသံ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ တေ ဇနာ ဝိဿာသာဒိနော”တိ။

တတ္ထ ဝနိဗ္ဗိနောတိ တံ တံ ဘဏ္ဍံ ယာစနကဿ။ ဧဝံ တေ လဇ္ဇာပေတွာ
မဟာသတ္တော သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သတ္တ ဘာတရော ဣမေ ကေဋ္ဌိသီလကာ ဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊ သက္ကော ပန
အဟမေဝ အဟေသိ”န္တိ။

ဝိဿာသာဒဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဝဋ္ဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၄)

ပဏီတန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ လောလဘိက္ခု အာရဗ္ဗ
ကထေသိ။ တဗြိ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု လောလော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ
ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “န ခေါ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ လောလော၊ ပုဗ္ဗေဝိ တံ လောလော-
ယေဝ၊ လောလတာယ ပန ဗာရာဏသိယံ ဟတ္ထိဂဝါဿပုရိသကုဏပေဟိ
အတိတ္ထော ‘ဣတော ဥတ္တရိတရံ လဘိဿာမီ’တိ အရညံ ပဝိဋ္ဌောသိ”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟူဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဝဋ္ဋကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အရညေ လူခတိဏဗီဇာဟာရော ဝသိ။ တဒါ
ဗာရာဏသိယံ ဧကော လောလကာကော ဟတ္ထိကုဏပါဒီဟိ အတိတ္ထော
“ဣတော ဥတ္တရိတရံ လဘိဿာမီ”တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဖလာဖလံ ခါဒန္တော

၁၃၂။ “အပ္ပိစ္ဆာ အပ္ပစိန္တာယ၊ အဒူရဂမနေန စ။
လဒ္ဓါလဒ္ဓေန ယာပေန္တော၊ ထူလော တေနသ္မိ ဝါယသ။

၁၃၃။ အပ္ပိစ္ဆဿ ဟိ ပေါသဿ၊ အပ္ပစိန္တသုခဿ စ။
သုသင်္ဂဟိတမာနဿ၊ ဝုတ္တိ သုသမုဒါနယာ”တိ။

တက္က အပ္ပိစ္ဆာတိ အာဟာရေသု အပ္ပိစ္ဆတာယ နိတ္တဏှတာယ၊ ကေဝလံ သရီရယာပနဝသေနေဝ အာဟာရဟရဏတာယာတိ အတ္ထော။ အပ္ပစိန္တာ-
ယာတိ “အဇ္ဇ ကဟံ အာဟာရံ လဘိဿာမိ၊ သွေ ကဟ”န္တိ ဧဝံ အာဟာရ-
စိန္တာယ အဘာဝေန။ အဒူရဂမနေန စာတိ “အသုကသ္မိ” နာမ ဌာနေ မဓရံ
လဘိဿာမိ”တိ စိန္နေတွာ^၁ အဝိဒူရဂမနေန စ။ လဒ္ဓါလဒ္ဓေနာတိ လူခံ ဝါ
ဟောတု ပဏီတံ ဝါ၊ ယံ လဒ္ဓံ၊ တေနေနဝ။ ထူလော တေနသ္မိတိ တေန စတုဗ္ဗိ-
ဓေန ကာရဏေန ထူလော အသ္မိ။ ဝါယသာတိ ကာကံ အာလပတိ။ အပ္ပစိန္တ-
သုခဿာ^၂တိ အာဟာရစိန္တာရဟိတာနံ အပ္ပစိန္တာနမရိယာနံ သုခံ အဿတ္တိတိ
အပ္ပစိန္တသုခေါ၊ တဿ တာဒိသေန သုခေန သမန္နာဂတဿ။ သုသင်္ဂဟိတ-
မာနဿာ^၃တိ “ဧတ္တကံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဇီရာပေတုံ သက္ခိဿာမိ”တိ ဧဝံ သုဠု
သင်္ဂဟိတာဟာရမာနဿာ^၄။ ဝုတ္တိ သုသမုဒါနယာ^၅တိ ဧဝရူပဿ ပုဂ္ဂလဿ
ဇီဝိတဝုတ္တိ သုခေန သက္ကာ သမုဒါနေတုံ သုသမုဒါနယာ^၆ သုနိဗ္ဗတ္တိယာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ လောလဘိက္ခူ သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကာကော လောလဘိက္ခူ အဟောသိ၊ ဝဋ္ဋကော ပန အဟာ-
မေဝ အဟောသိန္တိ။

ဝဋ္ဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ပါရာဝတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၅)

စိရဿံ ဝတ ပဿာမီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လောလ-
ဘိက္ခုယေဝ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
ပါရာဝတော ဟုတွာ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိနော မဟာနသေ နိဋ္ဌပစ္စိယံ ဝသတိ။

၁-အစိန္နေတွာ (က) ၂-သုသင်္ဂဟိတပမာဏဿာတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)
၃-သင်္ဂဟိတာဟာရပမာဏဿ (သီ၊ သျှ၊ ဣ) ၄-သုသံဝတ္တနိယာ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

ကာကောပိ တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ကတွာ တတ္ထေဝ ဝသတိတိ သဗ္ဗိဝိတ္တာရေ-
တဗ္ဗိ။ ဘတ္တကာရကော ကာကပတ္တာနိ လုဉ္စိတွာ ပိဋ္ဌေန တံ မက္ခေတွာ ဧကံ
ကပါလခဏံ ဝိဇ္ဈိတွာ ကဏ္ဍေ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ပစ္ဆိယံ ပက္ခိပိ။ ဗောဓိသတ္ထော
အရညတော အာဂန္တာတံဒိသွာ ပရိဟာသံ ကရောန္တောပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၄။ “စိရဿံ ဝတ ပဿာမိ၊ သဟာယံ မဏိဓာရိနံ။
သုကတာ မဿုကုတ္တိယာ၊ သောဘတေ ဝတ မေ သခါ”တိ။

တတ္ထ မဿုကုတ္တိယာတိ ဣမာယ မဿုကိရိယာယ။
တံ သုတွာ ကာကော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၅။ “ပရုဋ္ဌကစ္ဆနခလောမော၊ အဟံ ကမ္မေသု ဗျာဝဇ္ဇော။
စိရဿံ နှာပိတံ လဒ္ဓါ၊ လောမံ တံ အဇ္ဇ ဟာရယိ”န္တိ။

တတ္ထ အဟံ ကမ္မေသု ဗျာဝဇ္ဇောတိ အဟံ သမ္ပ ပါရာဝတ ရာဇကမ္မေသု
ဗျာဝဇ္ဇော ဩကာသံ အလဘန္တော ပရုဋ္ဌကစ္ဆနခလောမော အဟောသိန္တိ
ဝဒတိ။ အဇ္ဇ ဟာရယိန္တိ အဇ္ဇ ဟာရေသိ။

တတော ဗောဓိသတ္ထော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၆။ “ယံ နု လောမံ အဟာရေသိ၊ ဒုလ္လဘံ လဒ္ဓ ကပ္ပကံ။
အထ ကိဉ္ဇရဟိ တေ သမ္ပ၊ ကဏ္ဍေ ကိဏိကိဏာယတိ”တိ။

တသ္မတ္ထော—ယံ တာဝ ဒုလ္လဘံ ကပ္ပကံ လဘိတွာ လောမံ ဟရာပေသိ၊
တံဟရာပယ၊ အထ ကိဉ္ဇရဟိ တေ ဝယဿ ဣဒံ ကဏ္ဍေ ကိဏိကိဏာယတိတိ။

တတော ကာကော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃၇။ “မနုဿံသုခုမာလာနံ၊ မဏိ ကဏ္ဍေသု လမ္ပတိ။
တေသာဟံ အနုသိက္ခာမိ၊ မာ တံ မညိ ဒဝါ ကတံ။

၁၃၈။ သစေပိ’မံ ပိဟယသိ၊ မဿုကုတ္တိံ သုကာရိတံ။
ကာရယိဿာမိ တေ သမ္ပ၊ မဏိဉ္ဇာပိ ဒဒါမိ တေ”တိ။

တတ္ထ မဏိတိ ဧဝရူပါနံ မနုဿာနံ ဧကံ မဏိရတနံ ကဏ္ဍေသု လမ္ပတိ။
တေသာဟန္တိ တေသံ အဟံ။ မာ တံ မညိတိ တံ ပန “ဧတံ မယာ ဒဝါ

၁-ကိဏိကိဏာယတိ (သိ၊ ဣ)၊ ကိနိကိလာယတိ (သျှာ)

ကတ”န္တိ မာ မညိ။ သစေဝိ’မံ ဝိဟယသီတိ သစေ ဣမံ မမ ကတံ မဿုကုတ္တိံ တံ ဣစ္ဆသိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၃၉။ “တွညေဝ မဏိနာ ဆန္ဓော၊ သုကတာယ စ မဿုယာ။
အာမန္တ ခေါ တံ ဂစ္ဆာမိ၊ ပိယံ မေ တဝ’ဒဿန”န္တိ။

တတ္ထ မဏိနာတိ မဏိနော၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
သမ္ပ ဝါယသ တွညေဝ ဣမဿ မဏိနော အနုစ္ဆဝိကော ဣမိဿာ စ
သုကတာယ မဿုယာ၊ မမ ပန တဝ အဒဿနမေဝ ပိယံ၊ တသ္မာ တံ
အာမန္တယိတွာ ဂစ္ဆာမိတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော ဥပ္ပတိတွာ အညတ္ထ ဂတော။ ကာကော
တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ လောလဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကာကော လောလဘိက္ခု အဟောသိ၊ ပါရာဝတော ပန
အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ပါရာဝတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ခရပုတ္တဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

ဇာတကုဒ္ဒါနံ

အဝါရိယံ သေတကေတု၊ ဒရိမုခဉ္စ နေရု စ။
အာသင်္ကမိဂါလောပဉ္စ၊ ကာဠကဏ္ဍိ စ ကုက္ကုဋံ။
ဓမ္မဓဇ္ဇ နန္ဒိယံ၊ ခရပုတ္တံ သူစိ ခံစဝ။
တုဏ္ဍိလံ သောဏ္ဏကက္ကဋံ၊ မယုကံ ဝိဇ္ဇာဓရဉ္စေဝ။
သိဉ်ပုပ္ဖံ ဝိဿာသာဒံ၊ ဝဇ္ဇကဉ္စ ပါရာဝတံ။
သင်္ဂါယိံသု မဟာထေရာ၊ ဆက္ကေ ဝိသတိ ဇာတကေ။

ဆက္ကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတော။

၇-သတ္တကနိပါတ

၁-ကုက္ကုဒ်

၁-ကုက္ကုဒ်ဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၆)

ဒိယဗုဒ္ဓကုက္ကုဒ်တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ရာဇောဝါဒံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု တေသကုဏဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော အမစ္စော အဟောသိ။ ရာဇော အဂတိဂမနေ ပတိဋ္ဌာယ အဓမ္မေန ရဇံ ကာရေသိ၊ ဇနပဒံ ပိဋေတွာ ဓနမေဝ သံဟရိ။ ဗောဓိသတ္တော ရာဇာနံ ဩဝဒိတုကာမော ဧကံ ဥပမံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရတိ၊ ရညော ဥယျာနေ ဝါသာဂါရံ ဝိပွကတံ ဟောတိ အနိဋ္ဌိတစ္ဆဒနံ၊ ဒါရကဏ္ဍိကံ အာရောပေတွာ ဂေါပါနသိယော ပဝေသိတမတ္တာ ဟောန္တိ။ ရာဇော ကိဋ္ဌ- နတ္ထာယ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ တတ္ထ ဝိစရိတွာ တံ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ဥလ္လော- ကေန္တော ကဏ္ဍိကမဏ္ဍလံ ဒိဿာ အတ္ထနော ဥပရိပတနဘယေန နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဌိတော ပုန ဩလောကေတွာ “ကိံ န ခေါ နိဿာယ ကဏ္ဍိကာ ဌိတာ၊ ကိံ နိဿာယ ဂေါပါနသိယော”တိ စိန္တေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁။ “ဒိယဗုဒ္ဓကုက္ကုဒ် ဥဒယေန ကဏ္ဍိကာ၊
ဝိဒတ္ထိယော အဋ္ဌ ပရိက္ခိပန္တိ နံ။
သာ သိံသပါ^၂ သာရမယာ အဖေဂ္ဂုကာ၊
ကုဟိံ ဌိတာ ဥပရိတော န ဓံသတိ”တိ။

တတ္ထ ဒိယဗုဒ္ဓကုက္ကုဒ်တိ ဒိယဗုဒ္ဓတနာ။ ဥဒယေနာတိ ဥဇ္ဇတ္တေန^၃။ ပရိက္ခိ- ပန္တိ နန္တိ တံ ပနေတံ အဋ္ဌ ဝိဒတ္ထိယော ပရိက္ခိပန္တိ၊ ပရိက္ခေပတော အဋ္ဌဝိဒတ္ထိ- ပမာဏာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကုဟိံ ဌိတာတိ ကတ္ထ ပတိဋ္ဌိတာ ဟုတွာ။ န ဓံသတိတိ န ပတတိ။

၁-၃ ၆-၁-ပိဋေ။ ၂-သသိံသပါ (သိ၊ ဣ)၊ သာ သိသပါ (သျှာ) ၃-ဥဇ္ဇတရေန (သျှာ၊ က)

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “လဒ္ဓါ” ဒါနိ မေ ရညော ဩဝါဒတ္ထာယ ဥပမာ”တိ ၂ စိန္တေတွာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၂။ “ယာ တိံသတိ သာရမယာ အနုဇ္ဈကာ၊
ပရိကိရိယ ဂေါပါနသိယော သမံ ဌိတာ။
တာဟိ သုသင်္ဂဟိတာ ဗလသာ ဝိဋ္ဌိတာ၊
သမံ ဌိတာ ဥပ္ပရိတော န ဓံသတိ။

၃။ ဧဝမ္ပိ မိတ္တေဟိ ဒဠေဟိ ပဏ္ဍိတော၊
အဘေဇ္ဇရူပေဟိ သုစိဟိ မန္တိဘိ။
သုသင်္ဂဟိတော သိရိယာ န ဓံသတိ၊
ဂေါပါနသိဘာရဝဟာဝ ကဏ္ဍိကာ”တိ။

တတ္ထ ယာ တိံသတိ သာရမယာတိ ယာ ဧတာ သာရရက္ခမယာ တိံသတိ ဂေါပါနသိယော။ ပရိကိရိယာတိ ပရိဝါရေတွာ။ သမံ ဌိတာတိ သမဘာဂေန ဌိတာ။ ဗလသာ ဝိဋ္ဌိတာတိ တာဟိ တာဟိ? ဂေါပါနသိဟိ ဗလေန ဝိဋ္ဌိတာ ၄ သုဠု သင်္ဂဟိတာ ဧကာဗဒ္ဓါ ဟုတွာ။ ပဏ္ဍိတောတိ ဣဏသမ္ပန္နော ရာဇာ။ သုစိဟိတိ သုစိသမာစာရေဟိ ကလျာဏမိတ္တေဟိ။ မန္တိဘိတိ မန္တကုသလေဟိ။ ဂေါပါနသိဘာရဝဟာဝ ကဏ္ဍိကာတိ ယထာ ဂေါပါနသိနံ ဘာရံ ဝဟမာနာ ကဏ္ဍိကာ န ဓံသတိ န ပတတိ။ ဧဝံ ရာဇာပိ ဝုတ္တပ္ပကာရေဟိ မန္တိဟိ အဘိဇ္ဇဟဒယေဟိ သုသင်္ဂဟိတော သိရိတော န ဓံသတိ န ပတတိ န ပရိဟာယတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တေ ကထေန္တေယေဝ အတ္တနော ကိရိယံ သလ္လက္ခေတွာ ကဏ္ဍိကာယ အသတိ ဂေါပါနသိယော န တိဋ္ဌန္တိ၊ ဂေါပါနသိဟိ အသင်္ဂဟိတာ ကဏ္ဍိကာ န တိဋ္ဌတိ၊ ဂေါပါနသိသု ဘိဇ္ဇန္တိသု ကဏ္ဍိကာ ပတတိ၊ ဧဝမေဝ အဓမ္မိကော ရာဇာ အတ္တနော မိတ္တာမစ္စေ စ ဗလကာယေ စ မြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကေ စ အသင်္ဂဟန္တော တေသု ဘိဇ္ဇန္တိသု တေဟိ အသင်္ဂဟိတော ဣသံရိယာ ဓံသတိ၊ ရညာ နာမ ဓမ္မိကေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။ အထဿ တသ္မိံ ခဏေ ပဏ္ဍာကာရတ္ထာယ မာတုလုဂံ အာဟရိံသု။ ရာဇာ “သဟာယ ဣမံ မာတုလုဂံ ခါဒါ”တိ ဗောဓိသတ္တံ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဂဟေတွာ “မဟာရာဇ ဣမံ ခါဒိတုံ အဇာနန္တာ တိတ္တကံ ဝါ ကရေန္တိ အဓိလံ ဝါ။

၁-လဒ္ဓါ(သီ၊ သျှာ) ၂-ဥပါယောတိ(သီ၊ သျှာ)
၃-တိဟိ(က) ၄-ဝိဋ္ဌေတွာ (သီ၊ ဣ၊ က)

ဇာနန္ဒာ ပန ပဏ္ဍိတာ တိတ္ထကံ ဟာရေတွာ အဗ္ဗိလံ အနိဟရိတွာ မာတုလုဂ်ရသံ အနာသေတွာဝ ခါဒန္တိ”တိ ရညော ဣမာယ ဥပမာယ ဓနသဃ်ရဏူပါယံ ဒသေန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၄။ “ခရတ္တစံ ဗေလ္လံ ယထာပိ သတ္တဝါ၊
အနာမသန္တောပိ ကရောတိ တိတ္ထကံ။
သမာဟရံ သာဒုံ ကရောတိ ပတ္တိဝါ၊
အသာဒုံ ကယိရာ တနုဗန္ဓမုဒ္ဓရံ။

၅။ ဧဝမ္ပိ ဂါမနိဂမေသု ပဏ္ဍိတော၊
အသာဟသံ ရာဇဓနာနိ သဃ်ရံ။
ဓမ္မာနုဝတ္တိ ပဋိပဇ္ဇမာနော၊
သ ဖာတိ ကယိရာ အဝိဟေဌယံ ပရ”န္တိ။

တတ္ထ ခရတ္တန္တိ ထဒ္ဓတစံ။ ဗေလ္လန္တိ မာတုလုဂ်။ “ဗေလ”န္တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။ သတ္တဝါတိ သတ္တကဟတ္ထော။ အနာမသန္တောတိ ဗဟိတစံ တနုကမ္ပိ အတစ္ဆန္တော ဣဒံ ဖလံ တိတ္ထကံ ကရောတိ။ သမာဟရန္တိ သမာဟရန္တော ဗဟိတစံ တစ္ဆန္တော အန္တော စ အဗ္ဗိလံ အနိဟရန္တော တံ သာဒုံ ကရောတိ။ ပတ္တိဝါတိ ရာဇာနံ အာလပတိ။ တနုဗန္ဓမုဒ္ဓရန္တိ တနုကံ ပန တစံ၊ ဥဒ္ဓရန္တော သဗ္ဗသော တိတ္ထကဿ အနုပနိတတ္တာ တံ အသာဒုမေဝ ကယိရာ။ ဧဝန္တိ ဧဝံ ပဏ္ဍိတော ရာဇာပိ အသာဟသံ သာဟသိယာ တဏှာယ ဝသံ အဂစ္ဆန္တော အဂတိဂမနံ ပဟာယ ရဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇေတွာ ဥပစိကာနံ ဝမ္ပိကဝဗုဒ္ဓနိယာမေန မရုကရာနံ ရေဏုံ ဂဟေတွာ မရုကရဏနိယာမေန စ ဓနံ သဃ်ရန္တော—

“ဒါနံ သီလံ ပရိစ္စာဂံ၊ အဇ္ဇဝံ မဒ္ဒဝံ တပံ။
အက္ခောဓံ အဝိဟိံသဗ္ဗ၊ ခန္တိံ စ အဝိရောဓန”န္တိ—

ဣတိ ဣမေသံ ဒသန္တံ ရာဇဓမ္မာနံ အနုဝတ္တနေန ဓမ္မာနုဝတ္တိ ဟုတွာ ပဋိပဇ္ဇမာနော သော အတ္တနော စ ပရေသဗ္ဗ ဖာတိံ ဝဗ္ဗိံ ကရေယျ ပရံ အဝိဟေဌေန္တောယေဝါတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ မန္တေန္တော ပေါက္ခရဏီတိရံ ဂန္တော သုပုပ္ဖိတံ ဗာလသုရိယဝဏ္ဏံ ဥဒကေန အနုပလိတ္တံ ပဒုမံ ဒိသွာ အာဟ “သဟာယ

၁-ဗေလ္လန္တိ (သီ၊ ဣ) ၂-တနုဗန္ဓမုဒ္ဓရန္တိ တနုကံ ပန ဝဋ္ဌံ (သီ၊ ဣ)

ဣမံ ပဒုမံ ဥဒကေ သဗ္ဗာတမေဝ ဥဒကေန အလိမ္မမာနံ ဌိတ”န္တိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ ရညာ နာမ ဧဝရူပေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဩဝဒန္တော ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၆။ “ဩဒါတမူလံ သုစိဝါရိသမ္ဘဝံ၊
ဇာတံ ယထာ ပေါက္ခရဏီသု အမ္ပုဇံ။
ပဒုမံ ယထာ အဂ္ဂိနိကာသိဖာလိမံ၊
န ကဒ္ဒမော န ရဇော န ဝါရိ လိမ္ပတိ။

၇။ ဧဝမ္ပိ ဝေါဟာရသုစိံ အသာဟသံ၊
ဝိသုဒ္ဓကမ္မန္တမပေတပါပကံ။
န လိမ္ပတိ ကမ္မကိလေသ တာဒိသော၊
ဇာတံ ယထာ ပေါက္ခရဏီသု အမ္ပုဇ”န္တိ။

တတ္ထ ဩဒါတမူလန္တိ ပဏ္ဍရမူလံ။ အမ္ပုဇန္တိ ပဒုမသေဝ ၀၀၀စနံ။ အဂ္ဂိနိကာသိဖာလိမန္တိ အဂ္ဂိနိကာသိနာ သူရိယေန ဖာလိတံ ဝိကသိတန္တိ အတ္ထော။ န ကဒ္ဒမော န ရဇော န ဝါရိ လိမ္ပတိတိ နေဝ ကဒ္ဒမော န ရဇော န ဥဒကံ လိမ္ပတိ၊ န မက္ခေတိတိ အတ္ထော။ “လိပ္ပတိ” စ္စေဝ ဝါ ပါဌော၊ ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဧတာနိ ပစ္စတ္တဝစနာနိ၊ ဧတေသု ကဒ္ဒမာဒိသု န လိပ္ပတိ၊ န အလ္လိယတိတိ အတ္ထော။ ဝေါဟာရသုစိန္တိ ပေါရာဏကေဟိ ဓမ္မိကရာဇူဟိ လိခါပေတွာ ဌပိတဝိနိစ္ဆယဝေါဟာရေ သုစိံ၊ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆယကာရကန္တိ အတ္ထော။ အသာဟသန္တိ ဓမ္မိကဝိနိစ္ဆယေ ဌိတတ္တာယေဝ သာဟသိကကိရိယာယ ဝိရဟိတံ။ ဝိသုဒ္ဓကမ္မန္တန္တိ တေနေဝ အသာဟသိကဌေန ဝိသုဒ္ဓကမ္မန္တံ သစ္စဝါဒိ နိက္ကောဓံ မဇ္ဈတ္တံ တုလာဘူတံ လောကဿ။ အပေတပါပကန္တိ အပဂတပါပကမ္ပံ။ န လိမ္ပတိ ကမ္မကိလေသ တာဒိသောတိ တံ ရာဇာနံ ပါဏာတိပါတော အဒိန္နာဒါနံ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော မုသာဝါဒေါတိ အယံ ကမ္မကိလေသော န အလ္လိယတိ။ ကိံကာရဏာ? တာဒိသော ဇာတံ ယထာ ပေါက္ခရဏီသု အမ္ပုဇံ။ တာဒိသော ဟိ ရာဇာ ယထာ ပေါက္ခရဏီသု ဇာတံ ပဒုမံ အနုပလိတ္တံ၊ ဧဝံ အနုပလိတ္တော နာမ ဟောတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒံ သုတွာ တတော ပဌာယ ဓမ္မေန ရဇံ ကာရေန္တော ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုက္ကုဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-မနောဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၇)

ယထာ စာပေါ နိန္ဒမတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဝိပက္ခ-
သေဝကံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန ဟေဋ္ဌာ မဟိဋ္ဌာမုခဇာတကေ
ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ တဒါ ပန သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဝိပက္ခ-
သေဝကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
သီဟော ဟုတွာ သီဟိယာ သဒ္ဓိံ သံဝသန္တော ဒွေ ပေါတကေ လဘိ ပုတ္တဉ္စ
ဓိတရဉ္စ။ ပုတ္တဿ မနောဇေတိ နာမံ အဟောသိ၊ သော ဝယပုတ္တော ဧကံ
သီဟပေါတိကံ ဂဏှိ။ ဣတိ တေ ပဉ္စ ဇနာ အဟောသုံ။ မနောဇော ဝနမဟိ-
သာဒယော ဝဓိတွာ မံသံ အာဟရိတွာ မာတာပိတရော စ ဘဂိနိဉ္စ ပဇာပတိဉ္စ
ပေါသေတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဂေါစရဘူမိယံ ဂိရိယံ နာမ သိင်္ဂါလံ ပလာယိတုံ
အပ္ပဟောန္တံ ဥရေန နိပန္တံ ဒိသ္မာ “ကိံ သမ္မာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဥပဋ္ဌာတု-
ကာမောမိ သာမိ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဥပဋ္ဌဟဿူ”တိ တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော
ဝသနဂဟံ အာနေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသ္မာ “တာတ မနောဇ သိင်္ဂါလာ
နာမ ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ အကိစ္စေ နိယောဇေန္တိ၊ မာ ဧတံ အတ္တနော သန္တိကေ
ကရိ”တိ ဝါရေတုံ နာသက္ခိ။

အထေကဒိဝသံ သိင်္ဂါလော အဿမံသံ ခါဒိတုကာမော မနောဇံ အာဟ
“သာမိ အမှေဟိ ဌပေတွာ အဿမံသံ အညံ အခါဒိတပုဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ၊ အဿံ
ဂဏှိဿာမာ”တိ။ ကဟံ ပန သမ္မ အဿာ ဟောန္တိတိ။ ဗာရာဏသိယံ
နဒီတိရေတိ။ သော တဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ တေန သဒ္ဓိံ အဿာနံ နဒိယာ
နှာနဝေလာယံ ဂန္တော ဧကံ အဿံ ဂဟေတွာ ပိဋ္ဌိယံ အာရောပေတွာ ဝေဂေန
အတ္တနော ဂုဟာဒွါရမေဝ အာဂတော၊ အထဿ ပိတာ အဿမံသံ ခါဒိတွာ
“တာတ အဿာ နာမ ရာဇဘောဂါ၊ ရာဇာနော စ နာမ အနေကမာယာ

ကုသလေဟိ ဓနုဂ္ဂဟေဟိ ဝိဇ္ဈာပေန္တိ၊ အဿမံသခါဒနသိဟာ နာမ ဒီဃာယုကာ န ဟောန္တိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ အဿံ ဂဏှိ”တိ အာဟ။ သော ပိတု ဝစနံ အကတွာ ဂဏှတေဝ။ “သီဟော အဿေ ဂဏှာတိ”တိ သုတွာ ရာဇာ အန္တောနဂရေယေဝ အဿာနံ ပေါက္ခရဏိ” ကာရာပေသိ။ တတောပိ အာဂန္တော ဂဏှိယေဝ။ ရာဇာ အဿသလံ ကာရေတွာ အန္တောသာလာယမေဝ တိဏောဒကံ ဒါပေသိ။ သီဟော ပါကာရမတ္ထကေန ဂန္တော အန္တောသာလာ-တောပိ ဂဏှိယေဝ။

ရာဇာ ဧကံ အက္ခဏဝေဓိ” ဓနုဂ္ဂဟံ ပက္ခောသာပေတွာ “သက္ခိဿသိ တာတ သိဟံ ဝိဇ္ဈိတု”န္တိ အာဟ။ သော “သက္ခောဓိ”တိ ဝတွာ ပါကာရံ နိဿာယ သိဟဿ အာဂမနမဂ္ဂေ အဇ္ဇကံ ကာရေတွာ” အဋ္ဌာသိ။ သီဟော အာဂန္တော ဗဟိသုသာနေ သိင်္ဂါလံ ဋ္ဌပေတွာ အဿဂဟဏတ္ထာယ နဂရံ ပက္ခန္တိ။ ဓနုဂ္ဂဟော အာဂမနကာလေ “အတိတိဒိဏော ဝေဂေါ”တိ သိဟံ အဝိဇ္ဈိတွာ အဿံ ဂဟေတွာ ဂမနကာလေ ဂရုဘာရတာယ ဩလိနဝေဂံ သိဟံ တိဒိဏေန နာရာစေန ပစ္စာဘာဂေ ဝိဇ္ဈိ။ နာရာစော ပုရိမကာယေန နိက္ခမိတွာ အာကာသံ ပက္ခန္တိ။ သီဟော “ဝိဒ္ဓေါသ္မိ”တိ ဝိရဝိ။ ဓနုဂ္ဂဟော တံ ဝိဇ္ဈိတွာ အသနိ ဝိယ ဇိယံ ပေါထေသိ။ သိင်္ဂါလော သိဟဿ စ ဇိယာယ စ သဒ္ဓိ သုတွာ “သဟာယော မေ ဓနုဂ္ဂဟေန ဝိဇ္ဈိတွာ မာရိတော ဘဝိဿတိ၊ မတကေန ဟိ သဒ္ဓိ”ဝိဿာသော နာမ နတ္ထိ၊ ဣဒါနိ မမ ပကတိယာ ဝသနဝန-မေဝ ဂမိဿာဓိ”တိ အတ္တနာဝ သဒ္ဓိ” သလ္လပန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

ဂ။ “ယထာ စာပေါ နိန္ဒမတိ၊ ဇိယာ စာပိ နိက္ခဇတိ။
ဟညတေ နူန မနောဇော၊ မိဂရာဇာ သခါ မမ။

ဇ။ ဟန္တ ဒါနိ ဝနန္တာနိ၊ ပက္ခမာမိ ယထာသုခံ။
နေတာဒိသာ သခါ ဟောန္တိ၊ လဗ္ဘာ မေ ဇိဝတော သခါ”တိ။

တတ္ထ ယထာတိ ယေနာကာရေနေဝ စာပေါ နိန္ဒမတိ။ ဟညတေ နူနာတိ နူန ဟညတိ။ နေတာဒိသာတိ ဝေရူပါ မတကာ သဟာယာ နာမ န ဟောန္တိ။ လဗ္ဘာ မေတိ ဇိဝတော မမ သဟာယော နာမ သက္ကာ လဒ္ဓိ။

သီဟောပိ ဧကဝေဂေန ဂန္တော အဿံ ဂုဟာဒ္ဓါရေ ပါတေတွာ သယဓ္မိ မရိတွာ ပတိ။ အထဿ ဣတကာ နိက္ခမိတွာ တံ လောဟိတမက္ခိတံ

ပဟာရမုခေဟိ ပဋ္ဌရိတလောဟိတံ ပါပဇနသေဝိတာယ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တံ အဒ္ဓသံသု၊ ဒိသ္မာ စဿ မာတာ ပိတာဘဂိနိ ပဇာပတိတိ ပဋိပါဋိယာ စတဿော ဂါထာ ဘာသိံသု—

၁၀။ “န ပါပဇနသံသေဝိ၊ အစ္စန္တံ သုခမေဓတိ။
မနောဇံ ပဿ သေမာနံ၊ ဂိရိယဿာနုသာသနိ။

၁၁။ န ပါပသမ္ပဝဏ္ဏေန၊ မာတာ ပုတ္တေန နန္ဒတိ။
မနောဇံ ပဿ သေမာနံ၊ အစ္စန္တံ သမ္ပိ လောဟိတေ။

၁၂။ ဧဝမာပဇ္ဇတေ ပေါသော၊ ပါပိယော စ နိဂစ္ဆတိ။
ယော ဝေ ဟိတာနံ ဝစနံ၊ န ကရောတိ အတ္ထဒဿိနံ။

၁၃။ ဧဝဉ္စ သော ဟောတိ တတော စ ပါပိယော၊
ယော ဥတ္တမော အဓမဇနူပသေဝိ။
ပဿုတ္တမံ အဓမဇနူပသေဝိတံ၊
မိဂါမိပံ သရဝရဝေဂနိဒ္ဓုတ”န္တိ။

တတ္ထ အစ္စန္တံ သုခမေဓတိတိ န စိရံ သုခံ လဘတိ။ ဂိရိယဿာနုသာသနိတိ အယံ ဧဝရူပါ ဂိရိယဿာနုသာသနိတိ ဂရဟန္တော အာဟ။ ပါပသမ္ပဝဏ္ဏေနာတိ ပါပေသု သမ္ပဝဏ္ဏေန ပါပသဟာယေန။ အစ္စန္တံ နိမုဂံ။ ပါပိယော စ နိဂစ္ဆတိတိ ပါပဉ္စ ဝိန္ဒတိ။ ဟိတာနန္တိ အတ္ထကာမာနံ။ အတ္ထဒဿိနန္တိ အနာဂတအတ္ထံ ပဿန္တာနံ။ ပါပိယောတိ ပါပတရော။ အဓမဇနူပသေဝိတိ အဓမဇနံ ဥပသေဝိ။ ဥတ္တမန္တိ သရိရဗလေန ဇေဋ္ဌကံ။

ပစ္စိမာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ—

၁၄။ “နိဟိယတိ ပုရိသော နိဟိနသေဝိ၊
န စ ဟာယေထ ကဒါစိ တုလျသေဝိ။
သေဋ္ဌမုပဂမံ ဥဒေတိ ဒိပ္ပံ၊
တသ္မာတ္တနာ ဥတ္တရိတရံ ဘဇေထာ”တိ။

တတ္ထ နိဟိယတိတိ ဘိက္ခဝေ နိဟိနသေဝိ နာမ မနောဇော သိဟော ဝိယ နိဟိယတိ ပရိဟာယတိ ဝိနာသံ ပါပုဏာတိ။ တုလျသေဝိတိ သိလာဒိဟိ

အတ္တနာ သဒိသံ သေဝမာနော န ဟာယတိ၊ ဝနိယေဝ ပနဿ ဟောတိ။
သေဋ္ဌမုပဂမန္တိ သီလာဒီဟိ ဥတ္တရိတရံယေဝ ဥပဂစ္ဆန္တော။ ဥဒေတိ ဒိပ္ပန္တိ
သီဃမေဝ သီလာဒီဟိ ဂုဏေဟိ ဥဒေတိ၊ ဝုဒ္ဓိံ ဥပဂစ္ဆတိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဝိပက္ခသေဝကော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သိင်္ဂါလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ မနောဇော ဝိပက္ခ-
သေဝကော၊ ဘဂိနိ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ ဘရိယာ ခေမာ ဘိက္ခုနိ၊ မာတာ ရာဟုလ-
မာတာ၊ ပိတာ သီဟရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မနောဇောတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သုတနုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၀)

ရာဇာ တေ ဘတ္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မာတုပေါသက-
ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု သာမဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဒုဂ္ဂတဂဟပတိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သုတနုတိဿ^၂ နာမံ အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော
ဘတိံ ကတွာ မာတာပိတရော ပေါသေတွာ ပိတရိ ကာလကတေ မာတရံ
ပေါသေတိ။ တသ္မိံ ပန ကာလေ ဗာရာဏသိရာဇာ မိဂဝိတ္တကော အဟောသိ။
သော ဧကဒိဝသံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ယောဇနဒ္ဓိယောဇနမတ္တံ အရညံ
ပဝိသိတွာ “ယဿ ဌိတဋ္ဌာနေန မိဂေါပလာယတိ၊ သော ဣမံ နာမ ဇိတော”တိ^၃
သဗ္ဗေသံ အာရောစာပေသိ။ အမစ္စာ ရညော ရဝမဂ္ဂဋ္ဌာနေ ကောဋ္ဌကံ
ဆာဒေတွာ အဒံသု။ မနုဿေဟိ မိဂါနံ ဝသနဋ္ဌာနာနိ ပရိဝါရေတွာ ဥန္ဒာ-
ဒေန္တေဟိ ဥဋ္ဌာပိတေသု မိဂေသု ဧကော ဧကိမိဂေါ ရညော ဌိတဋ္ဌာနံ
ပဋိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ “တံ ဝိဇ္ဈိဿာမိ”တိ သရံ ဒိပိ။ ဥဂ္ဂဟိတမာယော မိဂေါ သရံ
မဟာဖာသုကာဘိမုခံ အာဂစ္ဆန္တံ ဥတွာ ပရိဝတ္တိတွာ သရေန ဝိဒ္ဓေါ ဝိယ
ဟုတွာ ပတိ။ ရာဇာ “မိဂေါ မေ ဝိဒ္ဓေါ”တိ ဂဟဏတ္ထာယ ဓာဝိ။ မိဂေါ
ဥဋ္ဌာယ ဝါတဝေဂေန ပလာယိ၊ အမစ္စာဒယော ရာဇာနံ အဝဟသိံသု။ သော
မိဂံ အနုဗန္ဓိတွာ ကိလန္တကာလေ ခဂ္ဂေန ဒ္ဓိဓာ ဆိန္ဒိတွာ ဧကသ္မိံ ဒဏ္ဍကေ

၁-ခု ၆-၁၇၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သုတနောတိဿ (သျှာ၊ ဣ၊ က) ၃-ဇိန္ဒောတိ (သျှာ)၊ ဒဏ္ဍောတိ (က)
ဇာတက-ဋ္ဌ ၃-၂၀

လဂ္ဂိတွာ ကာဇံ ဝဟန္တော ဝိယ အာဂစ္ဆန္တော “ထောကံ ဝိဿမိဿာမီ”တိ မဂ္ဂသမိပေ ဌိတံ ဝဋုရက္ခံ ဥပဂန္တော နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။

တသ္မိံ ပန ဝဋုရက္ခေ နိဗ္ဗတ္တော မဃဒေဝေါ နာမ ယက္ခော တတ္ထ ပဝိဋ္ဌေ ဝေဿဝဏဿ သန္တိကာ ခါဒိတုံ လဘိ။ သော ရာဇာနံ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆန္တံ “တိဋ္ဌဘက္ခောသိ မေ”တိ ဟတ္ထေ ဂဏှိ။ တံ ကောနာမောသိတိ။ အဟံ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တယက္ခော၊ ဣမံ ဌာနံ ပဝိဋ္ဌကေ ခါဒိတုံ လဘာမိတိ။ ရာဇာ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ “ကိံ အဇ္ဇေဝ မံ ခါဒိဿသိ၊ ဥဒါဟု နိဗ္ဗန္တံ ခါဒိဿသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ လဘန္တော နိဗ္ဗန္တံ ခါဒိဿာမိတိ။ ရာဇာ “ဣမံ အဇ္ဇေ မိဂံ ခါဒိတွာ မံ ဝိဿန္တေဟိ၊ အဟံ တေ သွေ ပဋ္ဌာယ ကောယ ဘတ္တပါတိယာ သဒ္ဓိံ ကေ မနုဿံ ပေသေဿာမီ”တိ။ တေန ဟိ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ၊ အပေသိတဒိဝသေ တညေဝ ခါဒိဿာမိတိ။ အဟံ ဗာရာဏသိရာဇာ၊ မယံ အဝိဇ္ဇမာနံ နာမ နတ္ထိတိ။ ယက္ခော ပဋိညံ ဂဟေတွာ တံ ဝိဿန္တေသိ။ သော နဂရံ ပဝိသိတွာ တမတ္ထံ ကေဿ အတ္ထစရကဿ အမစ္စဿ ကထေတွာ “ဣဒါနိ ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဒိဝသပရိစ္ဆေဒေါ ကတော ဒေဝါတိ။ န ကတောတိ။ အယုတ္တံ ဝေါ ကတံ၊ ဧဝံ သန္တေပိ” မာ စိန္တယိတ္ထ၊ ဗဟူ ဗန္ဓနာဂါရေ မနုဿာတိ။ တေန ဟိ တံ ဧတံ ကမ္ပံ ကရ၊ မယံ ဇီဝိတံ ဒေဟိတိ။

အမစ္စော “သာရ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ ဒေဝသိကံ ဗန္ဓနာဂါရတော မနုဿံ နိဟရိတွာဘတ္တပါတိံ ဂဟေတွာ ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာဝ ယက္ခဿ ပေသေသိ။ ယက္ခော ဘတ္တံ ဘုဒ္ဓိတွာ မနုဿံ ခါဒတိ။ အပရဘာဂေ ဗန္ဓနာဂါရာနိ နိဗ္ဗနုဿာနိ ဇာတာနိ။ ရာဇာ ဘတ္တဟာရကံ အလဘန္တော မရဏဘယေန ကမ္ပိ။ အထ နံ အမစ္စော အဿာသေတွာ “ဒေဝ ဇီဝိတာသာတော နောသာဝ ဗလဝတရာ၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ သဟဿဘဏှိကံ ဌပေတွာ ‘ကော ဣမံ ဓနံ ဂဟေတွာ ယက္ခဿ ဘတ္တံ အာဒါယ ဂမိဿတိ’တိ ဘေရိံ စရာပေမာ”တိ ဝတွာ တထာ ကာရေသိ။ အထ တံသုတွာ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “အဟံ ဘတိယာ မာသ- ကခုမာသကံ သဃံရိတွာ ကိစ္ဆေန မာတရံ ပေါသေမိ၊ ဣမံ ဓနံ ဂဟေတွာ မာတု ဒတွာ ယက္ခဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမိ၊ သစေ ယက္ခံ ဒမေတံ သက္ခိဿာမိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ သက္ခိဿာမိ၊ မာတာ မေ သုခံ ဇီဝိဿတိ”တိ။ သော တမတ္ထံ မာတု အာရောစေတွာ “အလံ တာတ န မမ အတ္တော ဓနေနာ”တိ ဒွေ ဝါရေ ပဋိက္ခိပိတွာ တတိယဝါရေ တံ အနာပုစ္ဆိတွာဝ “အာဟရထ အယျ သဟဿံ၊ အဟံ ဘတ္တံ ဟရိဿာမီ”တိ သဟဿံ ဂဟေတွာ မာတု ဒတွာ

၁-ဧဝံ ကရောန္တေဟိ (သိ၊ ဣ)

“အဗ္ဗ မာ စိန္တယိ၊ အဟံ ယက္ခံ ဒမေတွာ မဟာဇနဿ သောတ္ထိံ ကရိဿာမိ၊ အဇ္ဇေဝ တဝ အဿုကိလိန္တမုခံ ဟာသာပေန္တောဝ အာဂစ္ဆိဿာမိ” တိ မာတရံ ဝဋ္ဌိတွာ ရာဇပုရိသေဟိ သဋ္ဌိံ ရညော သန္တိကံ ဂန္တော ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။

တတော ရညော “တာတ တံ ဘတ္တံ ဟရိဿသိ” တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဒေဝါ” တိ အာဟ။ ကိံ တေ လဒ္ဓါ ဝဋ္ဌတိတိ။ တုမှာကံ သုဝဏ္ဏပါဒုကာ ဒေဝါတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ ဒေဝ သော ယက္ခော အတ္တနော ရုက္ခမူလေ ဘူမိယံ ဌိတကေ ခါဒိတုံ လဘတိ၊ အဟံ တေသံ သန္တကဘူမိယံ အဋ္ဌတွာ ပါဒုကာသု ဌဿာမိတိ။ အညံ ကိံ လဒ္ဓါ ဝဋ္ဌတိတိ။ တုမှာကံ ဆတ္တံ ဒေဝါတိ။ ဣဒံ ကိမတ္တာယာတိ။ ဒေဝ ယက္ခော အတ္တနော ရုက္ခန္တယာယ ဌိတကေ ခါဒိတုံ လဘတိ၊ အဟံ တဿ ရုက္ခန္တယာယ အဋ္ဌတွာ ဆတ္တန္တယာယ ဌဿာမိတိ။ အညံ ကိံ လဒ္ဓါ ဝဋ္ဌတိတိ။ တုမှာကံ ခဂ္ဂံ ဒေဝါတိ။ ဣမိနာ ကော အတ္ထောတိ။ ဒေဝ အမနုဿာပိ အာဝုမေတ္တာနံ ဘာယန္တိယေဝါတိ။ အညံ ကိံ လဒ္ဓါ ဝဋ္ဌတိတိ။ သုဝဏ္ဏပါတိံ ပူရေတွာ တုမှာကံ ဘုဇနကဘတ္တံ ဒေဝ ဒေဝါတိ။ ကိံ ကာရဏာ တာတာတိ။ ဒေဝ မာဒိသဿ နာမ ပဏ္ဍိတဿ ပုရိသဿ မတ္တိကပါတိယာ လူခဘောဇနံ ဟရိတုံ အနန္တဝိကန္တိ။ “သာဓု တာတာ” တိ ရာဇာ သဗ္ဗံ ဒါပေတွာ တဿ ဝေယျာဝစ္စကရေ ပဋိပါဒေသိ။

ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ မာ ဘာယိတ္ထ၊ အဇ္ဇောဟံ ယက္ခံ ဒမေတွာ တုမှာကံ သောတ္ထိံ ကတွာ အာဂမိဿာမိ” တိ ရာဇာနံ ဝဋ္ဌိတွာ ဥပကရဏာနိ ဂါဟာပေတွာ တတ္ထ ဂန္တော မနုဿေ ရုက္ခဿာဝိဒူရေ ဌပေတွာ သုဝဏ္ဏပါဒုကံ အာရယု ခဂ္ဂံ သန္တယိတွာ သေတစ္ဆတ္တံ မတ္တကေ ကတွာ ကဉ္စနပါတိယာ ဘတ္တံ ဂဟေတွာ ယက္ခဿ သန္တိကံ ပါယာသိ။ ယက္ခော မဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသ္မာ “အယံ ပုရိသော န အညေသု ဒိဝသေသု အာဂမနနိယာမေန တေ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ” န္တိ စိန္တေသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ရုက္ခသမိပံ ဂန္တော အသိတုဏ္ဍေန ဘတ္တပါတိံ အန္တောဆာယာယ ကရိတွာ ဆာယာယ ပရိယန္တေ ဌိတော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၅။ “ရာဇာ တေ ဘတ္တံ ပါဟေသိ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။
မဿဒေဝသ္မိံ အဓိဝတ္ထေ၊ ဧဟိ နိက္ခမ္မံ ဘုဇသု” တိ။

တတ္ထ ပါဟေသိတိ ပဟိဏိ။ မဿဒေဝသ္မိံ အဓိဝတ္ထေတိ မဿဒေဝေါတိ ဝဋ္ဌရက္ခော ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ အဓိဝတ္ထေတိ ဒေဝတံ အာလပတိ။

တံ သုတ္တာ ယက္ခော “ဣမံ ပုရိသံ ဝဇ္ဇေတွာ အန္တောဆာယာယ ပဝိဋ္ဌံ ခါဒိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၆။ “ဧဟိ မာဏဝ ဩရေန၊ ဘိက္ခမာဒါယ သူပိတံ။
တွဉ္စ မာဏဝ ဘိက္ခာ စ၊ ဥဘော ဘက္ခာ ဘဝိဿထာ”တိ။
တတ္ထ ဘိက္ခန္တိ မမ နိဗဒ္ဓဘိက္ခံ။ သူပိတန္တိ သူပသမ္ပန္နံ။
တတော ဗောဓိသတ္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၇။ “အပ္ပကေန တုဝံ ယက္ခ၊ ထုလ္လမတ္ထံ ဇဟိဿသိ။
ဘိက္ခံ တေ နာဟရိဿန္တိ၊ ဇနာ မရဏသညိနော။

၁၈။ လဒ္ဓါယ ယက္ခာ တဝ နိစ္စဘိက္ခံ၊
သုစိံ ပဏီတံ ရသသာ ဥပေတံ။
ဘိက္ခန္စ တေ အာဟရိယော နရော ဣဓ၊
သုဒုလ္လဘော ဟေဟိတိ ဘက္ခိတေ မယိ”တိ။

တတ္ထ ထုလ္လမတ္တန္တိ အပ္ပကေန ကာရဏေန မဟန္တံ အတ္ထံ ဇဟိဿသိတိ ဒဿေတိ။ နာဟရိဿန္တိတိ ဣတော ပဋ္ဌာယ မရဏသညိနော ဟုတွာ န အာဟရိဿန္တိ၊ အထ တံ့ မိလ္လာတသာခေါဝိယ ရုက္ခော နိရာဟာရော ဒုဗ္ဗလော ဘဝိဿသိတိ။ လဒ္ဓါယန္တိ လဒ္ဓအယံ လဒ္ဓါဂမနံ^၁။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— သမ္ပ ယက္ခ ယံ အဟံ အဇ္ဇ အာဟရိံ၊ ဣဒံ တဝ နိစ္စဘိက္ခံ သုစိံ ပဏီတံ ဥတ္တမံ ရသေန ဥပေတံ လဒ္ဓါဂမနံ ဒေဝသိကံ တေ အာဂစ္ဆိဿတိ။ အာဟရိယောတိ အာဟရဏကော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— သစေ တံ့ ဣမံ ဘိက္ခံ ဂဟေတွာ အာဂတံ မံ ဘက္ခသိ၊ အထေဝံ မယိ ဘက္ခိတေ ဘိက္ခန္စ တေ အာဟရဏကော အညော နရော ဣဓ သုဒုလ္လဘော ဘဝိဿတိ။ ကိံကာရဏာ? မာဒိသော ဟိ ဗာရာဏသိယံ အညော ပဏ္ဍိတမနုဿော နာမ နတ္ထိ၊ မယိ ပန ခါဒိတေ သုတနုပိ နာမ ယက္ခေန ခါဒိတော၊ အညဿ ကဿ သော လဇ္ဇိဿံတိ”တိ ဘတ္တာဟရဏကံ န လဘိဿံသိ၊ အထ တေ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဘောဇနံ ဒုလ္လဘံ ဘဝိဿတိ၊ အမှာကမ္ပိ ရာဇာနံ ဂဏ္ဍိတုံ န လဘိဿသိ။ ကဿာ? ရုက္ခတော ဗဟိဘာဝေန^၂။ သစေ ပနိဒံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ မံ ပဟိဏိဿသိ၊ အဟံ တေ ရညော ကထေတွာ နိဗဒ္ဓံ ဘတ္တံ ပေသေဿာမိ၊ အတ္တာနမ္ပိ စ တေ

၁-လဒ္ဓံ အယံ လဒ္ဓံ ဂမနံ (ဣ) ၂-ဗဟိ ဌာနေန (သျှာ)

ခါဒိတုံ န ဒဿံမိ၊ အဟမ္ပိ တဝ သန္တိကေ ဌာနေ န ဌဿာမိ၊ ပါဒုကာသု ဌဿာမိ၊ ရုက္ခန္ဓာယာယမ္ပိ တေ န ဌဿာမိ၊ အတ္တနော ဆတ္တန္ဓာယာယမေဝ ဌဿာမိ၊ သစေ ပန မယာ သဒ္ဓိံ ဝိရုဇ္ဈိဿသိ၊ ခဂ္ဂေန တံ ဒ္ဓိဓာ ဘိန္ဒိဿာမိ၊ အဟဉ္စိ အဇ္ဇ တေဒတ္ထမေဝ သဇ္ဇော ဟုတွာ အာဂတောတိ။ ဧဝံ ကိရ နံ မဟာသတ္တောတဇ္ဇေသိ။

ယက္ခော “ယုတ္တရူပံ မာဏဝေါ ဝဒတိ”တိ သလ္လက္ခေတွာ ပသန္ဓိစိတ္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၉။ “မမေဝ သုတနော အတ္တော၊ ယထာ ဘာသသိ မာဏဝ။
မယာ တံ သမနုညာတော၊ သောတ္ထိံ ပဿာဟိ မာတရံ။

၂၀။ ခဂ္ဂံ ဆတ္တဉ္စ ပါတိဉ္စ၊ ဂစ္ဆမာဒါယ မာဏဝ။
သောတ္ထိံ ပဿတု တေ မာတာ၊ တံ စ ပဿာဟိ မာတရ”န္တိ။

တတ္ထ သုတနောတိ ဗောဓိသတ္တံ အာလပတိ။ ယထာ ဘာသသိတိ ယထာ တံ ဘာသသိ၊ တထာ ယော ဒေ တယာ ဘာသိတော အတ္တော၊ ဒေသော မမေဝတ္တော၊ မယုမေဝ ဝဇီတိ။

ယက္ခဿ ကထံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “မမ ကမ္ပံ နိပ္ပန္နံ၊ ဒမိတော မေ ယက္ခော၊ ဗဟုဉ္စ ခနံ လဒ္ဓိံ၊ ရညော စ ဝစနံ ကတ”န္တိ တုဠ္လိတ္တော ယက္ခဿ အနုမောဒနံ ကရောန္တော ဩသာနဂါထမာဟ—

၂၁။ “ဧဝံ ယက္ခ သုဒ္ဓိ ဟောဟိ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉ္ဇတိဘိ။
ခနံ စ မေ အဓိဂတံ၊ ရညော စ ဝစနံ ကတ”န္တိ။

ဝတွာ စ ပန ယက္ခံ အာမန္တေတွာ “သမ္ပ တံ ပုဗ္ဗေ အကုသလကမ္ပံ ကတွာ ကက္ခဠော ဖရသော ပရေသံ လောဟိတမံသဘက္ခော ယက္ခော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပါဏာတိပါတာဒီနိ မာ ကရိ”တိ သီလေ စ အာနိသံသံ၊ ဒုဿီလျေ စ အာဒီနဝံ ကထေတွာ ယက္ခံ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ “ကိံ တေ အရညဝါသေန၊ ဧဟိ နဂရဒ္ဓါရေ တံ နိသီဒါပေတွာ အဂ္ဂဘတ္တလာဘိ” ဝ ကရောမိ”တိ ယက္ခေန သဒ္ဓိံ နိက္ခမိတွာ ခဂ္ဂါဒီနိ ယက္ခံ ဂါဟာပေတွာ ဗာရာဏသိံ အဂမာသိ။ “သုတနု မာဏဝေါ ယက္ခံ ဂဟေတွာ ဧတိ”တိ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ အမစ္စပရိဝုတော ဗောဓိသတ္တဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ယက္ခံ

နဂရဒ္ဓါရေ နိဿိဒါပေတွာ အဂ္ဂဘတ္တလာဘိနံ ကတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ဘေရိံ စရာပေတွာ နာဂရေ သန္ဓိပါတာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏံ ကထေတွာ သေနာပတိဋ္ဌာနံ အဒါယိ။ အယဉ္ဇ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ မာတုပေါသကဘိက္ခု သောတာပတ္တိ-ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ယက္ခော အင်္ဂုလိမာလော အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ မာဏဝေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သုတနုဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-မာတုပေါသကဂိဇ္ဈဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၉၉)

တေ ကထံ နု ကရိဿန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မာတုပေါသကဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု သာမဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂိဇ္ဈယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဝုဒ္ဓေ ပရိဟိနစက္ခကေ မာတာပိတရော ဂိဇ္ဈဂုဟာယံ ဌပေတွာ ဂေါမံသာဒီနိ အာဟရိတွာ ပေါသေသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဗာရာဏသိယံ သုသာနေ ဧကော နေသာဒေါ အနိယမေတွာ ဂိဇ္ဈာနံ ပါသေ ဩဇ္ဇေသိ။ အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော ဂေါမံသာဒိံ ပရိယေသန္တော သုသာနံ ပဝိဋ္ဌော ပါဒေန ပါသေ ဗဇ္ဈိတွာ အတ္တနော န စိန္တေသိ၊ ဝုဒ္ဓေ ပရိဟိနစက္ခကေ မာတာပိတရော အနုဿရိတွာ “ကထံ နု ခေါ မေ မာတာ-ပိတရော ယာပေဿန္တိ၊ မမ ဗဒ္ဓဘာဝမ္ပိ အဇာနန္တော အနာထာ နိပ္ပစ္စယာ ပဗ္ဗတဂုဟာယမေဝ သုဿိတွာ မရိဿန္တိ မညေ”တိ ဝိလပန္တော ပဌမံ ဂါထ-မာဟ—

၂၂။ “တေ ကထံ နု ကရိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓါ ဂိရိဒရိယယာ။
အဟံ ဗဒ္ဓေါသ္မိ ပါသေန၊ နိလိယဿ ဝသံ ဂတော”တိ။
တတ္ထ နိလိယဿာတိ ဧဝံနာမကဿ နေသာဒပုတ္တဿ။

အထ နေသာဒပုတ္တော ဂိဇ္ဈရာဇဿ ပရိဒေဝိတသဒ္ဓိံ သုတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၃။ “ကိံ ဂိဇ္ဈ ပရိဒေဝသိ၊ ကာ နု တေ ပရိဒေဝနာ။
န မေ သုတော ဝါ ဒိဋ္ဌော ဝါ၊ ဘာသန္တော မာနုသိံ ဒိဇော”တိ။
ဂိဇ္ဈော အာဟ—

၂၄။ “ဘရာမိ မာတာပိတရော၊ ဝုဒ္ဓေ ဂိရိဒရိသယေ။
တေ ကထံ နု ကရိဿန္တိ၊ အဟံ ဝသံ ဂတော တဝါ”တိ။
နေသာဒေါ အာဟ—

၂၅။ “ယံ နု ဂိဇ္ဈော ယောဇနသတံ၊ ကုဏပါနိ အဝေက္ခတိ။
ကသ္မာ ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ၊ အာသဇ္ဇာပိ န ဗုဇ္ဈသိ”တိ။
ဂိဇ္ဈရာဇာ အာဟ—

၂၆။ “ယဒါ ပရာဘဝေါ ဟောတိ၊ ပေါသော ဇီဝိတသင်္ခယေ။
အထ ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ၊ အာသဇ္ဇာပိ န ဗုဇ္ဈတိ”တိ။

၂၇။ “ဘရဿု မာတာပိတရော၊ ဝုဒ္ဓေ ဂိရိဒရိသယေ။
မယာ တံ သမနုညာတော၊ သောတ္ထိံ ပဿာဟိ ဣတကေ။

၂၈။ ဧဝံ လုဒ္ဒက နန္ဒဿု၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဣတိဘိ။
ဘရိဿံ မာတာပိတရော၊ ဝုဒ္ဓေ ဂိရိဒရိသယေ”တိ—

နေသာဒပုတ္တေန ဒုတိယာ, ဂိဇ္ဈေန တတိယာတိ ဣမာ ဂါထာ ပဋိပင်္ဂါယာ ဝုတ္တာ။

တတ္ထ ယံ နူတိ ယံ နု ဧတံ လောကေ ကထိယတိ။ ဂိဇ္ဈော ယောဇနသတံ၊ ကုဏပါနိ အဝေက္ခတိတိ ယောဇနသတံ အတိက္ကမ္မ ဌိတာနိပိ ကုဏပါနိ ပဿတိ၊ တံ ယဒိ တထံ၊ အထ ကသ္မာ တံ ဣမံ ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ အာသဇ္ဇာပိ န ဗုဇ္ဈသိ၊ သန္တိကံ အာဂန္တူပိ န ဇာနာသိတိ။

ပရာဘဝေါတိ ဝိနာသော။ ဘရဿူတိ ဣဒံ သော ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ “ပဏ္ဍိတော ဂိဇ္ဈရာဇာ ပရိဒေဝန္တော န အတ္တနော ပရိဒေဝတိ။

မာတာပိတူနံ ပရိဒေဝတိ၊ နာယံ မာရေတုံ ယုတ္တော”တိ တုဿိတွာ အာဟ၊
ဝတွာ စ ပန ပိယစိတ္တေန မုဒုစိတ္တေန ပါသံ မောစေသိ။

အထဿ ဗောဓိသတ္တော မရဏမုခါ ပမုတ္တော သုခိတော အနုမောဒနံ
ကရောန္တော ဩသာနဂါထံ ဝတွာ မုခပူရံ မံသံ အာဒါယ မာတာပိတူနံ
အဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ မာတုပေါသကဘိက္ခု သောတာပတ္တိ-
ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ နေသာဒပုတ္တော ဆန္တော အဟောသိ၊ မာတာပိတရော
မဟာရာဇကုလာနိ၊ ဂိဇ္ဈရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မာတုပေါသကဂိဇ္ဈရာဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဒန္တပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၀)

အနုတိရစာရီ ဘဒ္ဒန္တတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပနန္တံ
သကျပုတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ဟိ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အပ္ပိစ္ဆတာဒိ-
ဂုဏေ ပဟာယ မဟာတဏှော အဟောသိ။ ဝဿုပနာယိကာယ ဒွေ
တယော ဝိဟာရေ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ ဆတ္တံ ဝါ ဥပါဟနံ ဝါ ဧကသ္မိံ
ကတ္တရယဋ္ဌိံ ဝါ ဥဒကတုမ္ပံ ဝါ ဌပေတွာ ဧကသ္မိံ သယံ ဝသတိ။ သော
ဧကသ္မိံ ဇနပဒဝိဟာရေ ဝဿံ ဥပဂန္တော “ဘိက္ခုဟိ နာမ အပ္ပိစ္ဆေဟိ
ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ အာကာသေ စန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ ဘိက္ခုနံ ပစ္စယသန္တောသ-
ဒိပကံ အရိယဝံသပဋိပဒံ ကထေသိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု မနာပါနိ ပတ္တစိဝရာနိ
ဆဇ္ဇေတွာ မတ္တိကာပတ္တာနိ စေဝ ပံသုကုလစိဝရာနိ စ ဂဏှိံသု။ သော တာနိ
အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဝုတ္ထဝသော ပဝါရေတွာ ယာနကံ
ပူရေတွာ ဇေတဝနံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကဿ အရညဝိဟာရဿ
ပိဋ္ဌိဘာဂေ ပါဒေ ဝလ္လိယာ ပလိဗုဒ္ဓေါ“အဒ္ဓါ ဧတ္ထ ကိဉ္စိ လဒ္ဓဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ”တိ
တံ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။ တတ္ထ ပန ဒွေ မဟလ္လကာ ဘိက္ခု ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိံသု။
တေ ဒွေ စ ထူလသာဋကေ ဧကဉ္စ သုခုမကမ္မလံ လဘိတွာ ဘာဇေတုံ
အသက္ကောန္တာ တံ ဒိသ္မာ “ထေရော နောဘာဇေတွာဒဿတိ”တိ တုဋ္ဌစိတ္တာ
“မယံ ဘန္တေ ဣမံ ဝဿာဝါသိကံ ဘာဇေတုံ န သက္ကောမ၊ ဣမံ နော
နိဿာယ ဝိဝါဒေါ ဟောတိ၊ ဣဒံ အမှာကံ ဘာဇေတွာ ဒေထာ”တိ အာဟံသု။

သော “သာဓု ဘာဇေဿာမီ”တိ ဒွေ ထူလသာဓုကေ ခြိန္တမ္ပိ ဘာဇေတွာ “အယံ အမှာကံ ဝိနယဓရာနံ ပါပုဏာတိ”တိ ကမ္မလံ ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။
တေပိ ထေရာ ကမ္မလေ သာလယာ တေနေဝ သဒ္ဓိံ ဇေတဝနံ ဂန္တော ဝိနယဓရာနံ ဘိက္ခုနံ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “လဗ္ဘတိ န ခေါ ဘန္တေ ဝိနယဓရာနံ ဧဝံ ဝိလောပံ ခါဒိတု”န္တိ အာဟံသု။ ဘိက္ခု ဥပနန္ဒတ္ထေရေန အာဘတံ ပတ္တစီဝရရာသိံ ဒိသ္မာ “မဟာပုညောသိံ တံ အာဝုသော၊ ဗဟံ တေ ပတ္တစီဝရံ လဒ္ဓ”န္တိ ဝဒိံသု။ သော “ကုတော မေ အာဝုသော ပုညံ၊ ဣမိနာ မေ ဥပါယေန ဣဒံ လဒ္ဓ”န္တိ သဗ္ဗံ ကထေသိ။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဥပနန္ဒော သကျပုတ္တော မဟာတဏှော မဟာ-လောဘော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဥပနန္ဒေန ပဋိပဒါယ အနုစ္ဆရိကံ ကတံ၊ ပရဿ ပဋိပဒံ ကထေန္တေန နာမ ဘိက္ခုနာ ပဌမံ အတ္တနော အနုစ္ဆရိကံ ကတွာ ပစ္ဆာ ပရော ဩဝဒိတဗ္ဗော”တိ၊

“အတ္တာနမေဝ ပဌမံ၊ ပတိရူပေ နိဝေသယေ။
အထညမနုသာသေယျ၊ န ကိလိဿေယျ ပဏှိတော”တိ—

ဣမာယ ဓမ္မပဒေ ဂါထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဥပနန္ဒော ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မဟာတဏှော မဟာလောဘောဝ၊ န စ ပန ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဣမေသံ သန္တကံ ဝိလုမ္ပိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော နဒီတီရေ ရုက္ခဒေဝတာ အဟောသိ။ တဒါ ဧကော သိင်္ဂါလော မာယာဝိံ နာမ ဘရိယံ ဂဟေတွာ နဒီတီရေ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဝသိ။ အထေကဒိဝသံ သိင်္ဂါလီ သိင်္ဂါလံ အာဟ “ဒေါဟဋ္ဌော မေ သာမိ ဥပ္ပန္နော၊ အလ္လရောဟိတမစ္ဆံ ခါဒိတုံ ဣစ္ဆာမီ”တိ။ သိင်္ဂါလော “အပေါဿုက္ကာ ဟောဟိ၊ အာဟရိဿာမိ တေ”တိ နဒီတီရေ စရန္တော ဝလ္လိယာ ပါဒေ ပလိပုဇ္ဈိတွာ အနုတီရမေဝ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဂမ္ဘီရစာရိ စ အနုတီရစာရိ စာတိ ဒွေ ဥဒ္ဓါ မစ္ဆေ ပရိယေသန္တာ တီရေ အဋ္ဌံသု။ တေသု ဂမ္ဘီရစာရိ မဟန္တံ ရောဟိတမစ္ဆံ ဒိသ္မာ ဝေဂေန ဥဒကေ ပဝိသိတွာ တံ နဂုံဋ္ဌေ ဂဏှိ။ ဗလဝါ မစ္ဆော ပရိကမုန္တော ယာသိ။ သော ဂမ္ဘီရစာရိ ဥဒ္ဓေါ “မဟာမစ္ဆော ဥဘိန္တမ္ပိ နော ပဟောဿတိ၊ ဧဟိ မေ သဟာယော ဟောဟိ”တိ ဣတရေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၉။ “အနုတိရစာရိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ သဟာယမနုဓာဝ မံ။
မဟာ မေ ဂဟိတော မစ္ဆော၊ သော မံ ဟရတိ ဝေဂသာ”တိ။

တတ္ထ သဟာယမနုဓာဝ မန္တိ သဟာယ အနုဓာဝ မံ၊ သန္ဓိဝသေန
မ-ကာရော ပုတ္တော။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—ယထာဟံ ဣမိနာ မစ္ဆေန န
သံဟိရာမိ၊ ဧဝံ မံ နဂံဋ္ဌခဏှေ ဂဟေတွာ တံ အနုဓာဝါတိ။

တံ သုတွာ ဣတရော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၀။ “ဂမ္ဘီရစာရိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဒဠံ ဂဏှာဟိ ထာမသာ။
အဟံ တံ ဥဒ္ဓရိဿာမိ၊ သုပဏှော ဥရဂါမိဝါ”တိ။

တတ္ထ ထာမသာတိ ထာမေန။ ဥဒ္ဓရိဿာမိတိ နိဟရိဿာမိ။ သုပဏှော
ဥရဂါမိဝါတိ ဂရုဋ္ဌော သပ္ပံ ဝိယ။

အထ ဒွေပိ တေ ဧကတော ဟုတွာ ရောဟိတမန္တံ နိဟရိတွာ ထလေ^၁
ဋ္ဌပေတွာ မာရေတွာ “တံ ဘာဇေဟိ၊ တံ ဘာဇေဟိ”တိ ကလဟံ ကတွာ
ဘာဇေတုံ အသက္ကောန္တာ ဋ္ဌပေတွာ နိသီဒိ^၂သု။ တသ္မိ^၃ ကာလေ သိင်္ဂါလော
တံ ဋ္ဌာနံ အနုပုတ္တော။ တေ တံ ဒိသွာ ဥဘောပိ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ “အယံ
သမ္ပ ဒဗ္ဗပုပ္ဖ မစ္ဆော အမှေဟိ ဧကတော ဟုတွာ ဂဟိတော၊ တံ နော ဘာဇေတုံ
အသက္ကောန္တာနံ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပန္နော၊ သမဘာဂံ နော ဘာဇေတွာ ဒေဟိ”တိ
တတိယံ ဂါထမာဟံသု—

၃၁။ “ဝိဝါဒေါ နော သမုပ္ပန္နော၊ ဒဗ္ဗပုပ္ဖ သုဏောဟိ မေ။
သမေဟိ မေဓဂံ သမ္မာ၊ ဝိဝါဒေါ ဝူပသမ္ပတ”န္တိ။

တတ္ထ ဒဗ္ဗပုပ္ဖါတိ ဒဗ္ဗပုပ္ဖသမာနဝဏှတာယ တံ အာလပန္တိ။ မေဓဂန္တိ
ကလဟံ။

တေသံ ဝစနံ သုတွာ သိင်္ဂါလော အတ္တနော ဗလံ ဒီပေန္တော—

၃၂။ “ဓမ္မဋ္ဌောဟံ ပုရေ အာသိ^၄၊ ဗဟူ အဒ္ဓာ မေ တိရိတာ။
သမေမိ မေဓဂံ သမ္မာ၊ ဝိဝါဒေါ ဝူပသမ္ပတ”န္တိ—

ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ ဘာဇေန္တော—

၃၃။ “အနုတိရစာရိ နဂုံဠု၊ သီသံ ဂမ္ဘိရစာရိနော။
အစွာယံ မဇ္ဈိမော ခဏ္ဍော၊ ဓမ္မဋ္ဌဿ ဘဝိဿတိ”တိ—

ဣမံ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ ပဋ္ဌမဂါထာယ အယမတ္ထော—အဟံ ပုဗ္ဗေ ရာဇေနံ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စော အာသိံ၊ တေန မယာ ဝိနိစ္ဆယေ နိသီဒိတွာ ဗဟူ အဉ္ဇာ တိရိတာ၊ တေသံ တေသံ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာဒိနံ ဗဟူ အဉ္ဇာ တိရိတာ ဝိနိစ္ဆိတာ၊ သွာဟံ တုမှာဒိသာနံ သမဇာတိကာနံ စတုပ္ပဒါနံ အဉ္ဇံ တိရေတုံ ကိံ န သက္ခိဿာမိ၊ အဟံ ဝေါ သမေမိ မေဓဂံ၊ သမ္မာ မံ နိဿာယ တုမှာကံ ဝိဝါဒေါ ဝူပသမ္ပတုတိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ မစ္ဆံ တယော ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ အနုတိရစာရိ တံ နဂုံဠု ဂဏှ၊ သီသံ ဂမ္ဘိရစာရိနော ဟောတု။ အစွာယံ မဇ္ဈိမော ခဏ္ဍောတိ အပိစ အယံ မဇ္ဈိမော ကောဋ္ဌာသော။ အထ ဝါ အစွာတိ၊ အတိစ္စ၊ ဣမေ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အတိက္ကမိတွာ ဌိတော အယံ မဇ္ဈိမော ခဏ္ဍော ဓမ္မဋ္ဌဿ ဝိနိစ္ဆယသာမိကဿ မယံ ဘဝိဿတိတိ။

ဧဝံ တံ မစ္ဆံ ဝိဘဇိတွာ “တုမေ ကလဟံ အကတွာ နဂုံဠု သီသဉ္စ ခါဒထာ”တိ ဝတွာ မဇ္ဈိမခဏ္ဍံ မုခေန ခုံသိတွာ တေသံ ပဿန္တာနံယေဝ ပလာယိ။ တေ သဟဿံ ပရာဇိတာ ဝိယ ဒုမ္ပုခါ နိသီဒိတွာ ဂါထမာဟံသု—

၃၄။ “စိရမ္ပိ ဘက္ခော အဘဝိဿ၊ သစေ န ဝိဝဒေမသေ။
အသိသကံ အနဂုံဠု၊ သိင်္ဂါလော ဟရတိ ရောဟိတ”န္တိ။

တတ္ထ စိရမ္ပိတိ ဒွေ တယော ဒိဝသေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

သိင်္ဂါလောပိ “အဇ္ဇ ဘရိယံ ရောဟိတမစ္ဆံ ခါဒါပေဿာမိ”တိ တုဋ္ဌစိတ္ထော တဿာ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သာ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ အဘိနန္ဒမာနာ—

၃၅။ “ယထာပိ ရာဇာ နန္ဒေယျ၊ ရဇံ လဒ္ဓါန ခတ္တိယော။
ဝေါဟ’မဇ္ဇ နန္ဒာမိ၊ ဒိသွာ ပုဏ္ဏမုခံ ပတိ”န္တိ—

ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ အဓိဂမူပါယံ ပုစ္ဆန္တိ—

၃၆။ “ကထံ နု ထလဇော သန္တော၊ ဥဒကေ မစ္ဆံ ပရာမသိ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္ပ အက္ခာဟိ၊ ကထံ အဓိဂတံ တယာ”တိ—

ဣမံ ဂါထမာဟ။

၁-အထာယံ (သီ၊ဇု၊က) ၂-အစွာယန္တိ (သီ၊က)

တတ္ထ ကထံ နူတိ “ခါဒ ဘဒ္ဒေ”တိ မစ္ဆေခဏှေ ပုရတော ဌပိတေ “ကထံ နု တံ့ ထလဇော သမာနော ဥဒကေ မစ္ဆံ ဂဏှိ”တိ ပုစ္ဆိ။

သိင်္ဂါလော တဿာ အဓိဂမူပါယံ အာစိက္ခန္တော အနန္တရဂါထမာဟ—

၃၇။ “ဝိဝါဒေန ကိသာ ဟောန္တိ၊ ဝိဝါဒေန ခနက္ခယာ။
ဇိနာ ဥဒ္ဓါ ဝိဝါဒေန၊ ဘုဇ္ဇ မာယာဝိ ရောဟိတ”န္တိ။

တတ္ထ ဝိဝါဒေန ကိသာ ဟောန္တိတိ ဘဒ္ဒေ ဣမေ သတ္တာ ဝိဝါဒံ ကရောန္တာ ဝိဝါဒံ နိဿာယ ကိသာ အပ္ပမံသလောဟိတာ ဟောန္တိ။ ဝိဝါဒေန ခနက္ခယာတိ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီနံ နာနံ ခယာ ဝိဝါဒေနော ဟောန္တိ။ ဒွိသုပိ ဝိဝဒန္တေသု ဧကော ပရာဇိတော ပရာဇိတတ္တာ ခနက္ခယံ ပါပုဏာတိ၊ ဣတရော ဇယဘာဂဒါနေန။ ဇိနာ ဥဒ္ဓါတိ ဒွေ ဥဒ္ဓါပိ ဝိဝါဒေနော ဣမံ မစ္ဆံ ဇိနာ၊ တသ္မာ တံ့ မယာ အာဘတဿ ဥပ္ပတ္တိံ မာ ပုစ္ဆိ၊ ကေဝလံ ဣမံ ဘုဇ္ဇ မာယာဝိ ရောဟိတန္တိ။

ဣတရာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ—

၃၈။ “ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ဝိဝါဒေါ ယတ္ထ ဇာယတိ။
ဓမ္မဋ္ဌံ ပဋိဓာဝန္တိ၊ သော ဟိ နေသံ ဝိနာယကော။
နောပိ တတ္ထ ဇိယန္တိ၊ ရာဇကောသော ပဝေဒတိ”တိ။

တတ္ထ ဧဝမေဝါတိ ဘိက္ခဝေ ယထာ ဧတေ ဥဒ္ဓါ ဇိနာ၊ ဧဝမေဝ မနုဿေ- သုပိ ယသ္မိံ ဌာနေ ဝိဝါဒေါ ဇာယတိ၊ တတ္ထ တေ မနုဿာ ဓမ္မဋ္ဌံ ပတိဓာဝန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယသာမိကံ ဥပသင်္ကမန္တိ။ ကိံ ကာရဏာ? သော ဟိ နေသံ ဝိနာယကော၊ သော တေသံ ဝိဝါဒါပန္နာနံ ဝိဝါဒဂူပသမကောတိ အတ္ထော။ နောပိ တတ္ထာတိ တတ္ထ တေ ဝိဝါဒါပန္နာ ခနတောပိ ဇိယန္တိ၊ အတ္ထနော သန္တကာ ပရိဟာယန္တိ၊ ဒဏှေန စေဝ ဇယဘာဂဂူဟဏေန စ ရာဇကောသော ပဝေဒတိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သိင်္ဂါလော ဥပနန္တော အဟောသိ၊ ဥဒ္ဓါ ဒွေ မဟလ္လကာ၊ တဿ ကာရဏဿ ပစ္စက္ခကာရိကာ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒဗ္ဗပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ပဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၁)

ပဏ္ဍကံ တိဒိဏဇာရန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏ-
ဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဗ္ဗိ ဘိက္ခုသတ္တာ “သစ္စံ ကိရ
တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကေန
ဥက္ကဏ္ဍာပိတော”တိ ဝတွာ “ပုရာဏဒုတိယိကာယာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု အယံ
ဣတ္ထိ တုယံ အနတ္ထကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ ဣမံ နိဿာယ စေတသိကရောဂေန
မရန္တော” ပဏ္ဍိတေ နိဿာယ ဇိဝိတံ အလတ္တာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မဒ္ဒဝမဟာရာဇေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သေနကကုမာရေတိဿ နာမံ အကံသု။ သော
ဝယပုတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပုနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဗာရာဏသိ ပစ္စာဂန္တော
မဒ္ဒဝရညော အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော အမစ္စော အဟောသိ။ “သေနက-
ပဏ္ဍိတော”တိ ဝုတ္တေ သကလနဂရေ စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ပညာယိ။
တဒါ ရညော ပုရောဟိတပုတ္တော ရာဇုပဋ္ဌာနံ အာဂတော သဗ္ဗာလင်္ကာရ-
ပဋိမဏ္ဍိတံ ဥတ္တမရူပဓရံ ရညော အဂ္ဂမဟေသိ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ
ဂေဟံ ဂန္တော နိရာဟာရော နိပဇ္ဇိတွာ သဟာယကေဟိ ပုဋ္ဌော တမတ္ထံ
အာရောစေသိ။ ရာဇာပိ “ပုရောဟိတပုတ္တော န ဒိဿတိ၊ ကဟံ န ခေါ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “အဟံ တေ ဣမံ သတ္တ
ဒိဝသာနိ ဒမ္မိ၊ သတ္တာဟံ ဃရေ ကတွာ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ အာနေယျာသိ”တိ
အာဟ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ တံ ဂေဟံ နေတွာ တာယ သဒ္ဓိံ
အဘိရမိ။ တေ အညမညံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ ကဗ္ဗိ အဇာနာပေတွာ အဂ္ဂ-
ဒ္ဓါရေန ပလာယိတွာ အညဿ ရညော ဝိဇိတံ အဂမံသု၊ ကောစိ ဂတဋ္ဌာနံ န
ဇာနိ၊ နာဝါယ ဂတမဂ္ဂေါ ဝိယ အဟောသိ။ ရာဇာ နဂရေ ဘေရိံ စရာ-
ပေတွာ နာနပ္ပကာရေန ဝိစိနန္တောပိ တဿ ဂတဋ္ဌာနံ န အညာသိ။ အထဿ
တံ နိဿာယ ဗလဝသောကော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဟဒယံ ဥဏှံ ဟုတွာ လောဟိတံ ပဋ္ဌရိ။
တတော ပဋ္ဌာယ စဿ ကုစ္ဆိတော လောဟိတံ နိက္ခမိ၊ ဗျာမိ မဟန္တော
အဟောသိ။ မဟန္တာပိ ရာဇဝေဇော တိကိစ္ဆိတုံ နာသက္ခိံသု။

ဗောဓိသတ္တော “ဣမဿ ရညော ဗျာမိ နတ္ထိ၊ ဘရိယံ ပန အပဿန္တော
စေတသိကရောဂေန ဖုဋ္ဌော၊ ဥပါယေန တံ တိကိစ္ဆိဿာမိ”တိ အာယုရဉ္စ
ပုက္ကုသဇ္ဇာတိ ဒွေ ရညော ပဏ္ဍိတာမစ္စေ အာမန္တေတွာ “ရညော ဒေဝိယာ

အဒဿနေန စေတသိကံ ရောဂံ ဌပေတွာ အညော ရောဂေါ နတ္ထိ၊ ဗဟူ-
 ပကာရော စ ခေါ ပန အမှာကံ ရာဇာ၊ တသ္မာ ဥပါယေန နံ တိကိစ္ဆာမ၊
 ရာဇင်္ဂဏေ သမဇ္ဇံ ကာရေတွာ အသိံ ဂိလိတုံ ဇာနန္တေန အသိံ ဂိလာပေတွာ
 ရာဇာနံ သီဟပဉ္စရေ ကတွာ သမဇ္ဇံ ဩလောကာပေဿာမ၊ ရာဇာ အသိံ
 ဂိလန္တံ ဒိသ္မာ ‘အတ္ထိ န ခေါ ဣတော အညံ ဒုက္ကရတရ’န္တိ ပဉ္စ ပုစ္ဆိဿတိ၊ တံ
 သမ္ပ အာယုရ တံ ‘အသုကံ နာမ ဒဒါမီတိ ဝစနံ ဣတော ဒုက္ကရတရ’န္တိ
 ဗျာကရေယျာသိ၊ တတော သမ္ပ ပုက္ကုသ တံ ပုစ္ဆိဿတိ၊ အထဿ တံ ‘မဟာရာဇ
 ဒဒါမီတိ ဝတွာ အဒဒတော သာ ဝါစာ အဖလာ ဟောတိ၊ တထာရူပံ ဝါစံ န
 ကေမိ ဥပဇီဝန္တိ န ခါဒန္တိ န ပိဝန္တိ၊ ယေ ပန တဿ ဝစနဿာနုစ္ဆရိကံ
 ကရေန္တိ၊ ယထာပဋိညာတမတ္ထံ ဒေန္တိယေဝ၊ ဣဒံ တတော ဒုက္ကရတရ’န္တိ
 ဧဝံ ဗျာကရေယျာသိ၊ ဣတော ပရံ ကတ္ထဗ္ဗံ အဟံ ဇာနိဿံမီ”တိ ဝတွာ
 သမဇ္ဇံ ကာရေသိ။

အထ တေ တယောပိ ပဏ္ဍိတာ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ “မဟာရာဇ
 ရာဇင်္ဂဏေ သမဇ္ဇော ဝတ္တတိ၊ တံ ဩလောကေန္တာနံ ဒုက္ခမ္ပိ န ဒုက္ခံ
 ဟောတိ၊ ဧဟိ ဂစ္ဆာမာ”တိ ရာဇာနံ နေတွာ သီဟပဉ္စရံ ပိဝရိတွာ သမဇ္ဇံ
 ဩလောကာပေသုံ။ ဗဟူ ဇနာ အတ္တနော အတ္တနော ဇာနနကသိပ္ပံ ဒသေသသုံ။
 ဧကော ပန ပုရိသော တေတ္ထိံသင်္ဂလံ တိဒိဏဓာရံ အသိရတနံ ဂိလတိ။
 ရာဇာ တံ ဒိသ္မာ “အယံ ပုရိသော ဧတံ အသိံ ဂိလတိ၊ ‘အတ္ထိ န ခေါ
 ဣတော အညံ ဒုက္ကရတရ’န္တိ ဣမေ ပဏ္ဍိတေ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ
 အာယုရံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၉။ “ပဏ္ဍကံ တိဒိဏဓာရံ၊ အသိံ သမ္ပန္နပါယိနံ။
 ပရိသာယံ ပုရိသော ဂိလတိ၊ ကိံ ဒုက္ကရတရံ တတော။
 ယဒညံ ဒုက္ကရံ ဌာနံ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

တတ္ထ ပဏ္ဍကန္တိ ပဏ္ဍကရဋ္ဌေ ဥပ္ပန္နံ။ သမ္ပန္နပါယိနန္တိ သမ္ပန္နံ ပရလောဟိတ-
 ပါယိနံ။ ပရိသာယန္တိ ပရိသမဇ္ဈေ နေလောဘေန အယံ ပုရိသော ဂိလတိ။
 ယဒညန္တိ ဣတော အသိဂိလနတော ယံ အညံ ဒုက္ကရတရံ ကာရဏံ၊ တံ
 မယာ ပုစ္ဆိတော ကထေဟိတိ။

၁-ဒသဏ္ဍကန္တိ ဒသဏ္ဍကရဋ္ဌေ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

အထဿ သော တံ ကထေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “ဂိလေယျ ပုရိသော လောဘာ၊ အသိံ သမ္ပန္နပါယိနံ။
ယော စ ဝဇ္ဇော ဒဒါမိတိ၊ တံ ဒုက္ကရတရံ တတော။
သဗ္ဗညံ သုကရံ ဌာနံ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မဒ္ဒဝါ”တိ။

တတ္ထ ဝဇ္ဇောတိ ဝဒေယျ။ တံ ဒုက္ကရတရန္တိ “ဒဒါမိ”တိ ဝစနံ တတော အသိဂိလနတော ဒုက္ကရတရံ။ သဗ္ဗညန္တိ “အသုကံ နာမ တဝ ဒဿာမိ”တိ ဝစနံ ဌပေတွာ အညံ သဗ္ဗမ္ဘိ ကာရဏံ သုကရံ။ မဒ္ဒဝါတိ ရာဇာနံ ဂေါတ္ထေန အာလပတိ။

ရညော အာယုရပဏ္ဍိတဿ ဝစနံ သုတွာ “အသိဂိလနတော ကိရ ‘ဣဒံ နာမ ဒဗ္ဗိ’တိ ဝစနံ ဒုက္ကရံ၊ အဟန္တ ‘ပုရောဟိတပုတ္တဿ ဒေဝိံ ဒဗ္ဗိ’တိ အဝစံ၊ အတိဒုက္ကရံ ဝတ မေ ကတ”န္တိ ဝိမံသန္တဿေဝ ဟဒယသောကော ထောက် တနုတ္တံ ဂတော။ သော တတော “ပရဿ ဣမံ ဒဗ္ဗိတိ ဝစနတော ပန အညံ ဒုက္ကရတရံ အတ္ထိ န ခေါ”တိ စိန္တေတွာ ပုက္ကုသပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ “ဗျာကာသိ အာယုရော ပဉ္စ၊ အတ္ထံ ဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ။
ပုက္ကုသံ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိံ ဒုက္ကရတရံ တတော။
ယဒညံ ဒုက္ကရံ ဌာနံ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

တတ္ထ ပဉ္စ အတ္တန္တိ ပဉ္စဿ အတ္ထံ ဗျာကာသိတိ ပုတ္တံ ဟောတိ။ ဓမ္မဿ ကောဝိဒေါတိ တဒတ္ထဇောတကေ ဂန္တေ ကုသလော။ တတောတိ တတော ဝစနတော ကိံ ဒုက္ကရတရန္တိ။

အထဿ ဗျာကရောန္တော ပုက္ကုသပဏ္ဍိတော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄၂။ “န ဝါစမုပဇီဝန္တိ၊ အဖလံ ဂိရမုဒီရိတံ။
ယော စ ဒတွာ အဝါကယိရာ၊ တံ ဒုက္ကရတရံ တတော။
သဗ္ဗညံ သုကရံ ဌာနံ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မဒ္ဒဝါ”တိ။

တတ္ထ ဒတွာတိ “အသုကံ နာမ ဒဗ္ဗိ”တိ ပဋိညံ ဒတွာ။ အဝါကယိရာတိ တံ ပဋိညာတမတ္ထံ ဒဒန္တော တသ္မိံ လောဘံ အဝါကရေယျ ဆိန္တေယျ၊ တံ ဘဏ္ဍံ ဒဒေယျာတိ ပုတ္တံ ဟောတိ။ တတောတိ တဒတာ အသိဂိလနတော “အသုကံ နာမ တေ ဒဗ္ဗိ”တိ ဝစနတော စ တဒေဝ ဒုက္ကရတရံ။

ရညော တံ ဝစနံ သုတွာ “အဟံ ‘ပုရောဟိတပုတ္တဿ ဒေဝိ° ဒဗ္ဗိ’တိ ပဌမံ ဝတွာ ဝါစာယ အနုစ္ဆရိကံ ကတွာ တံ အဒါသိ°၊ ဒုက္ကရံ ဝတ မေ ကတ”န္တိ ပရိဝိတက္ကန္တဿ သောကော တနုကတရော ဇာတော။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “သေနကပဏ္ဍိတတော အညော ပဏ္ဍိတတရော နာမ နတ္ထိ၊ ဣမံ ပဉ္စံ ဧတံ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ။ တတော တံ ပုစ္ဆန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၄၃။ “ဗျာကာသိ ပုတ္တုသော ပဉ္စံ၊ အတ္ထံ ဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ။
 သေနကံ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိ° ဒုက္ကရတရံ တတော။
 ယဒညံ ဒုက္ကရံ ဌာနံ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

အထဿ ဗျာကရောန္တော သေနကော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၄၄။ “ဒဒေယျ ပုရိသော ဒါနံ၊ အပွံ ဝါ ယဒိ ဝါ ဗဟုံ။
 ယော စ ဒတွာ နာနုတပေ၊ တံ ဒုက္ကရတရံ တတော။
 သဗ္ဗညံ သုကရံ ဌာနံ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မဒ္ဒဝါ”တိ။

တတ္ထ နာနုတပေတိ အတ္တနော အတိကန္တံ အတိမနာပံ ပိယဘဏ္ဍံ ပရဿ ဒတွာ “ကိမတ္ထံ မယာ ဣဒံ ဒိန္န”န္တိ ဧဝံ တံ ပိယဘဏ္ဍံ အာရဗ္ဗ ယော ပစ္ဆာ န တပုတိ န သောစတိ၊ တံ အသိဂိလနတော စ “အသုကံ နာမ တေ ဒဗ္ဗိ”တိ ဝစနတော စ တဿ ဒါနတော စ ဒုက္ကရတရံ။

ဣတိ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ သညာပေန္တော ကထေသိ။ ဒါနဉ္စိ ဒတွာ အပရစေတနာဝ ဒုဿန္ဓာရိယာ^၁၊ တဿာ သန္ဓာရဏဒုက္ကရတာ^၂ ဝေဿန္တရ-ဇာတကေန ဒီပိတာ။ ပုတ္တဉ္စေတံ—

“အဒု စာပံ ဂဟေတွာန၊ ခဂ္ဂံ ဗန္ဓိယ ဝါမတော။
 အာနေဿာမိ သကေ ပုတ္တေ၊ ပုတ္တာနံ ဟိ ဝဓော ဒုခေါ။
 အဋ္ဌာနမေတံ ဒုက္ခရူပံ၊ ယံ ကုမာရာ ပိဟညရေ။
 သတဉ္စ ဓမ္မမညာယ၊ ကော ဒတွာ အနုတပုတိ”တိ^၃။

ရာဇာပိ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ သလ္လက္ခေသိ “အဟံ အတ္တနော မနေနေဝ ပုရောဟိတပုတ္တဿ ဒေဝိ° ဒတွာ သကမနံ သန္ဓာရေတုံ န သက္ကောမိ၊ သောစာမိ ကိလမာမိ၊ န မေ ဣဒံ အနုစ္ဆရိကံ၊ သစေ သာ မယိ သသိနေဟာ

၁-ဒုသဒ္ဓါနိယာ (သျှာ)၊ ဒုဿဟနိယာ (က)
 ၂-ဒုသဒ္ဓါနိယဒုက္ကရတာ (သျှာ)၊ သဒ္ဓါရတနဒုက္ကရတာ (က) ၃-ခု ၆-၃၅၄-ပိဋေ။

ဘဝေယျ၊ ဣမံ ဣဿရိယံ ဆဇ္ဇေတွာ န ပလာယေယျ၊ မယိ ပန သိနေဟံ အကတွာ ပလာတာယ ကိံ တာယ မယျ”န္တိ။ တဿေဝံ စိန္တေန္တဿ ပဒုမ-
ပတ္တေ ဥဒကဗိန္ဒု၊ ဝိယ သဗ္ဗသောကော နိဝတ္တိတွာ ဂတော၊ တံဇ်ဏညေဝဿ
ကုစ္ဆိ ပရိသဏ္ဍာသိ။ သော နိရောဂေါ သုခိတော ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တဿ
ထုတိံ ကရောန္တော ဩသာနဂါထမာဟ—

၄၅။ “ဗျာကာသိ အာယုရော ပဉ္စ၊ အထော ပုက္ကုသပေါရိသော။
သဗ္ဗေ ပဉ္စေ အတိဘောတိ၊ ယထာ ဘာသတိ သေနကော”တိ။

တတ္ထ ယထာ ဘာသတိတိ ယထာ ပဏ္ဍိတော ဘာသတိ၊ တထေဝေတံ ဒါနံ
နာမ ဒတွာ နေဝ အနုတပ္ပိတဗ္ဗန္တိ။ ဣမံ ပနဿ ထုတိံ ကတွာ တုဋ္ဌော ဗဟုံ
နေမဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရာဇမဟေသိ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ၊ ရာဇာ
ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု၊ အာယုရပဏ္ဍိတော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ ပုက္ကုသပဏ္ဍိတော
သာရိပုတ္တော၊ သေနကပဏ္ဍိတော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ပုက္ကုကဇာတကဝဏ္ဏနာ^၁ ဆဋ္ဌာ။

၇-သတ္တုဘဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၂)

ဝိန္တန္တိစိတ္တောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေဝိဟရန္တော အတ္တနောပညာပါရမိ^၂
အာရပ္ပ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဥမင်္ဂဇာတကေ^၂ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဇေနကော နာမ ရာဇာ ရဇံ ကာရေသိ။ တဒါ
ဗောဓိသတ္တောဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သေနကကုမာရောတိဿ နာမံ ကရိံသု။
သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတွာ ဗာရာဏသိ^၃
ပစ္စာဂန္ဓာရာဇာနံ ပဿိ၊ ရာဇာ တံ အမစ္စဋ္ဌာနေ ဌပေသိ၊ မဟန္တဉ္ဇဿ ယသံ
အနုပ္ပဒါသိ။ သော ရညော အတ္တဉ္ဇ ဓမ္မဉ္ဇ အနုသာသိ၊ မရုရကထော မ္ဗေ-
ကထိကော ဟုတွာ ရာဇာနံ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဒါနေ ဥပေါ-
သထကဓမ္မ ဒသသု ကုသလကမ္မပထေသုတိ ဣမာယ ကလျာဏပဋိပဒါယ

၁-ဒသဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-၃ ၆-၂၀၄-ပိဋ္ဌေ။

ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ သကလရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပန္နကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ပက္ခ-
ဒိဝသေသု ရာဇာ စ ဥပရာဇာဒယော စ သဗ္ဗေ သန္နိပတိတွာ ဓမ္မသဘံ
သဇ္ဇန္တိ။ မဟာသတ္တော သဇ္ဇိတဓမ္မသဘာယံ ရတနပလ္လင်္ဂဝရဂတော^၁ ဗုဒ္ဓ-
လိဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မကထာသဒိသာဝဿ ကထာ ဟောတိ။

အထ အညတရော မဟလ္လကမြာဟ္မဏော ခနဘိက္ခံ စရိတွာ ကဟာပဏ-
သဟသံ လဘိတွာ ဧကသ္မိံ မြာဟ္မဏကုလေ နိက္ခိပိတွာ ပုန “ဘိက္ခံ
စရိဿာမိ”တိ ဂတော။ တဿ ဂတကာလေ တံ ကုလံ ကဟာပဏေ ဝဋ္ဌဇ္ဇေသိ။
သော အာဂန္တာ ကဟာပဏေ အာဟရာပေသိ။ မြာဟ္မဏော ကဟာပဏေ
ဒါတုံ အသက္ကောန္တော အတ္တနော ဝိတရံ တဿ ပါဒပရိစာရိကံ ကတွာ
အဒါသိ။ မြာဟ္မဏော တံ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ
မြာဟ္မဏဂါမေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အထဿ ဘရိယာ ဒဟရတာယ ကာမေသု
အတိတ္တာ အညေန တရုဏမြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ မိစ္ဆာစာရံ စရိ။ **သောဠသ** ဟိ
အတပ္ပနိယဝတ္ထုနိ^၂ နာမ။ ကတမာနိ သောဠသ? သာဂရော သဗ္ဗသဝန္တိဟိ
န တပ္ပတိ၊ အဂ္ဂိ ဥပါဒါနေန န တပ္ပတိ၊ ရာဇာ ရဋ္ဌေန န တပ္ပတိ၊ ဗာလော
ပါပေဟိ န တပ္ပတိ၊ ဣတ္ထိ မေထုနဓမ္မေန အလင်္ကာရေန ဝိဇာယနေနာတိ
ဣမေဟိ တိဟိ န တပ္ပတိ၊ မြာဟ္မဏော မန္တေဟိ န တပ္ပတိ၊ ဈာယိ ဝိဟာရ-
သမာပတ္တိယာ န တပ္ပတိ၊ သေက္ခော အပစယေန န တပ္ပတိ၊ အပ္ပိစ္ဆော
ဓုတင်္ဂုဏေန န တပ္ပတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝီရိယာရမ္ဘေန^၃ န တပ္ပတိ၊
ဓမ္မကထိကော သာကန္တာယ န တပ္ပတိ၊ ဝိသာရဒေါ ပရိသာယ န တပ္ပတိ၊
သဒ္ဓေါ သံယုပဋ္ဌာနေန န တပ္ပတိ၊ ဒါယကော ပရိစ္စာဂေန န တပ္ပတိ၊
ပဏ္ဍိတော ဓမ္မသံဝနေန န တပ္ပတိ၊ စတသော ပရိသာ တထာဂတ-
ဒဿနေန န တပ္ပန္တိတိ။

သာပိ မြာဟ္မဏီ မေထုနဓမ္မေန အတိတ္တာ တံမြာဟ္မဏံ နိဟရိတွာ ဝိဿတ္တာ
ပါပကမ္မံ ကာတုကာမာ ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ ဒုမ္မနာ နိပဇ္ဇိတွာ “ကိံ
ဘောတိ”တိ ဝုတ္တာ “မြာဟ္မဏ အဟံ တဝ ဂေဟေ ကမ္မံ ကာတုံ န သက္ကောမိ၊
ဒါသိဒါသံ အာနေဟိ”တိ အာဟ။ ဘောတိ ခနံ မေ နတ္ထိ၊ ကိံ ဒတွာ
အာနေမိတိ။ ဘိက္ခံ စရိတွာ ခနံ ပရိယေသိတွာ အာနေဟိတိ။ တေန
ဟိ ဘောတိ ပါထေယျံ မေ သဇ္ဇေဟိတိ။ သာ တဿ ဗဒ္ဓသတ္တုနဉ္စ
အဗဒ္ဓသတ္တုနဉ္စ စမ္ပပသိဗ္ဗကံ ပူရေတွာ အဒါသိ။ မြာဟ္မဏော ဂါမနိဂမရာဇ-

၁-သရဘပလ္လင်္ဂမဇ္ဈဂတော (သိ၊ ဣ)၊ သုရဘိပလ္လင်္ဂမဇ္ဈဂတော (သျှာ)
၂-အတပ္ပိယဝတ္ထုနိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ) ၃-အာတာပဝီရိယေန (က)

ခါနီသု စရန္တော သတ္တ ကဟာပဏသတာနိ လဘိတွာ “အလံ မေ ဧတ္တကံ ခနံ ဒါသိဒါသမူလာယာ”တိ နိဝတ္တိတွာ အတ္တနော ဂါမံ အာဂစ္ဆန္တော ဧကသ္မိံ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ ပသိဗ္ဗကံ မုဗ္ဗိတွာ သတ္တု ခါဒိတွာ ပသိဗ္ဗကမုခံ အဗန္ဓိတွာဝ ပါနိယံ ပိဝိတုံ ဩတိဏ္ဏော။ အထေကသ္မိံ ရုက္ခသုသိရေ ဧကော ကဏှသပ္ပေါသတ္တုဂန္ဓံ ဃာယိတွာ ပသိဗ္ဗကံ ပဝိသိတွာ ဘောဂံ အာဘုဇိတွာ သတ္တု ခါဒန္တော နိပဇ္ဇိ။ ပြာဟ္မဏော အာဂန္တော ပသိဗ္ဗကဿ အပ္ပန္နရံ အနောလောကေတွာ ပသိဗ္ဗကံ ဗန္ဓိတွာ အံသေ ကတွာ ပါယာသိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကသ္မိံ ရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ ခန္ဓဝိဋ္ဌပေ^၁ ဌတွာ “ပြာဟ္မဏ သစေ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝသိဿသိ၊ သယံ မရိဿသိ၊ သစေ အဇ္ဇ ဃရံ ဂမိဿသိ၊ ဘရိယာ တေ မရိဿတိ”တိ ဝတွာ အန္တရဓာယိ။ သော ဩလောကေန္တော ဒေဝတံ အဒိသ္မာ ဘိတော မရဏဘယတဇ္ဇိတော ရောဒန္တော ပရိဒေဝန္တော ဗာရာဏသိနဂရဒ္ဒါရံ သမ္မာပုဏိ။

တဒါ စ ပန္နရသုပေါသထော ဟောတိ အလင်္ကတဓမ္မာသနေ နိသိဒိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မကထနဒိဝသော။ မဟာဇနော နာနာဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟတ္ထော ဝဂ္ဂဝဂ္ဂေါ ဟုတွာ ဓမ္မိံ ကထံ သောတုံ ဂစ္ဆတိ။ ပြာဟ္မဏော တံ ဒိသ္မာ “ကဟံ ဂစ္ဆထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပြာဟ္မဏ အဇ္ဇ သေနကပဏ္ဍိတော မရုရဿရေန ပုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ကိံ တုဗ္ဗိ န ဇာနာသိ”တိ ဝုတ္တေ စိန္တေသိ “ပဏ္ဍိတော ကိရ ဓမ္မကထိကော၊ အဟဉ္ဇမ္ပိ မရဏဘယတဇ္ဇိတော၊ ပဏ္ဍိတာ ခေါ ပန မဟန္တမ္ပိ သောကံ ဟရိတုံ သက္ကောန္တိ၊ မယာပိ တတ္ထ ဂန္တော ဓမ္မံ သောတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တေဟိ သဒ္ဓိံ တတ္ထ ဂန္တော မဟာသတ္တံ ပရိဝါရေတွံ နိသိန္နာယ သရာဇိကာယ ပရိသာယ ပရိယန္တေ သတ္တုပသိဗ္ဗကေန ခန္ဓဂတေန ဓမ္မာသနတော အဝိဒူရေ မရဏဘယတဇ္ဇိတော ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္ထော အာကာသဂင်္ဂံ ဩတရန္တော ဝိယ အမတဝသံ ဝသေန္တော ဝိယ စ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ မဟာဇနော သဗ္ဗာတသောမနဿော သာဓုကာရံ ဒတွာ ဓမ္မံ အသေသိ။

ပဏ္ဍိတာ စ နာမ ဒိသာစက္ခကာ ဟောန္တိ။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာသတ္ထော ပသန္ဓပဉ္စပသာဒါနိ^၂ အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ သမန္တတောပရိသံ ဩလောကေန္တော တံ ပြာဟ္မဏံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ဧတ္တကာပရိသာ သောမနဿဇာတာ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တိ၊ အယံ ပနေကော ပြာဟ္မဏော ဒေါမနဿပုတ္တော ရောဒတိ၊ ဧတဿ အပ္ပန္နရေ အဿုဇနနသမတ္ထေန သောကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တမဿ

၁-ခန္ဓဝိဝရေ (သိ) ၂-သမ္ပန္နပဉ္စပသာဒါနိ (က)

အဓိဓိလေန ပဟရိတွာ တမ္ဗမလံ ဝိယ ပဒုမပလာသတော ဥဒကဗိန္ဒု၊ ဝိယ
 ဝိနိဝတ္ထေတွာ ဧတ္ထေဝ နံ နိဿောကံ တုဋ္ဌမာနသံ ကတွာ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ”တိ။
 သော တံ အာမန္တေတွာ “ဗြာဟ္မဏ သေနကပဏ္ဍိတော နာမာဟံ၊ ဣဒါနေဝ
 တံ နိဿောကံ ကရိဿာမိ၊ ဝိဿတ္ထော ကထေဟိ”တိ တေန သဒ္ဓိံ
 သလ္လပန္နော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၆။ “ဝိဗ္ဗန္တစိတ္တော ကုပိတိန္ဒြိယောသိ၊
 နေတ္ထေဟိ တေ ဝါရိဂဏာ သဝန္တိ။
 ကိံ တေ နဋ္ဌံ ကိံ ပန ပတ္တယာနော၊
 ဣဓာဂမာ ဗြဟ္မေ တဒိဃံ ဗြူဟိ”တိ။

တတ္ထ ကုပိတိန္ဒြိယောသိတိ စက္ခုန္ဒြိယမေဝ သန္ဓာယ “ကုပိတိန္ဒြိယောသိ”တိ
 အာဟ။ ဝါရိဂဏာတိ အဿုဗိန္ဒုနိ။ ဣဃံတိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။ တဋ္ဌိ
 မဟာသတ္ထော စောဒေန္တော ဝေမာဟ “ဗြာဟ္မဏ သတ္တာ နာမ ဒ္ဓိဟိ
 ကာရဏေဟိသောစန္တိ ပရိဒေဝန္တိ သတ္တသင်္ခါရေသု ကိသ္ဓိဒ္ဓိဒေဝ ပိယဇာတိကေ
 နဋ္ဌေ ဝါ၊ ကိသ္ဓိဒေဝ ပိယဇာတိကံ ပတ္ထေတွာ အလဘန္တာ ဝါ။ တတ္ထ ကိံ
 တေ နဋ္ဌံ၊ ကိံ ဝါ ပန ပတ္တယန္တော တံ ဣဓ အာဂတော၊ ဣဒံ မေ ဒိပံ
 ဗြူဟိ”တိ။

အထဿ အတ္တနော သောကကာရဏံ ကထေန္တော ဗြာဟ္မဏော ဒုတိယံ
 ဂါထမာဟ—

၄၇။ “မိယျေထ ဘရိယာ ဝဇတော မမ’ဇ္ဇ၊
 အဂစ္ဆတော မရဏမာဟ ယက္ခော။
 ဧတေန ဒုက္ခေန ပဝေဓိတောသ္မိ၊
 အက္ခာဟိ မေ သေနက တေမတ္ထ”န္တိ။

တတ္ထ ဝဇတောတိ ဂေဟံ ဂစ္ဆန္တဿ။ အဂစ္ဆတောတိ အဂစ္ဆန္တဿ။
 ယက္ခောတိ အန္တရာမဂ္ဂေ ကော ရုက္ခဒေဝတာ ဝေမာဟာတိ ဝဒတိ။ သာ ကိရ
 ဒေဝတာ “ပသိဗ္ဗကေ တေ ဗြာဟ္မဏ ကဏ္ဍသပ္ပေ”တိ အနာစိက္ခန္တိ ဗောဓိ-
 သတ္တဿ ဉာဏာနုဘာဝပုကာသနတ္ထံ နာစိက္ခိ။ ဧတေန ဒုက္ခေနာတိ ဂစ္ဆတော
 ဘရိယာယ မရဏဒုက္ခေန၊ အဂစ္ဆတော အတ္တနော မရဏဒုက္ခေန၊ တေနသ္မိ
 ပဝေဓိတော ဃဋ္ဌိတော ကမ္ပိတော။ တေမတ္ထန္တိ တေံ ကာရဏံ။ ယေန မေ

ကာရဏေန ဂစ္ဆတော ဘရိယာယ မရဏံ၊ အဂစ္ဆတော အတ္တနော မရဏံ ဟောတိ၊ ဧတံ မေ ကာရဏံ အာစိက္ခာဟိတိ အတ္ထော။

မဟာသတ္ထော ပြာဟ္မဏဿ ဝစနံ သုတွာ သမုဒ္ဒမတ္ထကေ ဇာလံ ဒိပန္တော ဝိယ ဉာဏဇာလံ ပတ္ထရိတွာ “ဣမေသံ သတ္တာနံ ဗဟူနိ မရဏကာရဏာနိ။ သမုဒ္ဒေ နိမုဂ္ဂါပိ မရန္တိ၊ တတ္ထ ဝါဠမစ္ဆေဟိ ဂဟိတာပိ၊ ဂင်္ဂါယ ပတိတာပိ၊ တတ္ထ သုသုမာရေဟိ ဂဟိတာပိ၊ ရုက္ခတော ပတိတာပိ၊ ကဏ္ဍကေန ဝိဒ္ဓါပိ၊ နာနပ္ပကာရေဟိ အာဂုဓေဟိ ပဟဋ္ဌာပိ၊ ဝိသံ ခါဒိတွာပိ၊ ဥဗ္ဗန္ဓိတွာပိ၊ ပပါတေ ပတိတာပိ၊ အတိသိတာဒိဟိ ဝါ နာနပ္ပကာရေဟိ ဝါ ရောဂေဟိ ဥပဒ္ဓုတံပိ မရန္တိယေဝ၊ ဧဝံ ဗဟူသု မရဏကာရဏေသု ကတရေန န ခေါ ကာရဏေန အဇ္ဇေသ ပြာဟ္မဏော အန္တရာမဂ္ဂေ ဝသန္တော သယံ မရိဿတိ၊ ဂေဟမဿ ဝဇတော ဘရိယာ မရိဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ စိန္တေန္တော ဧဝ ပြာဟ္မဏဿ ခန္တေ ပသိဗ္ဗကံ ဒိသ္မာ “ဣမသ္မိ” ပသိဗ္ဗကေ ဧကေန သပ္ပေန ပဝိဋ္ဌေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပဝိ- သန္တော စ ပနေသော ဣမသ္မိ” ပြာဟ္မဏေ ပါတရာသသမယေ သတ္တု ခါဒိတွာ ပသိဗ္ဗကမုခံ အဗန္ဓိတွာ ပါနိယံ ပါတုံ ဂတေ သတ္တုဂန္ဓေန သပ္ပေါ ပဝိဋ္ဌော ဘဝိဿတိ၊ ပြာဟ္မဏောပိ ပါနိယံ ပိဝိတွာ အာဂတော သပ္ပဿ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ အဇာနိတွာ ပသိဗ္ဗကံ ဗန္ဓိတွာ အာဒါယ ပက္ကန္တော ဘဝိဿတိ၊ သစာယံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝသန္တော သာယံ ဝသနဋ္ဌာနေ ‘သတ္တု ခါဒိဿာမီ’တိ ပသိဗ္ဗကံ မုဉ္ဇိတွာ ဟတ္ထံ ပဝေသေဿတိ၊ အထ နံ သပ္ပေါ ဟတ္ထေ ခုံသိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿတိ၊ ဣဒမဿ အန္တရာမဂ္ဂေဝသန္တဿ မရဏကာရဏံ။ သစေ ပန ဂေဟံ ဂစ္ဆေယျ၊ ပသိဗ္ဗကော ဘရိယာယ ဟတ္ထဂတော ဘဝိဿတိ၊ သာ ‘အန္တောဘဏ္ဍံ ဩလောကေဿာမီ’တိ ပသိဗ္ဗကံ မုဉ္ဇိတွာ ဟတ္ထံ ပဝေသေဿတိ၊ အထ နံ သပ္ပေါ ခုံသိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿတိ၊ ဣဒမဿ အဇ္ဇ ဂေဟံ ဂတဿ ဘရိယာယ မရဏကာရဏ”န္တိ ဥပါယကောသလ္လဉာဏေနော အညာသိ။

အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဣမိနာ ကဏ္ဍသပ္ပေန သူရေန နိဗ္ဗယေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အယဉ္ဇိ ပြာဟ္မဏဿ မဟာဇာသုကံ ပဟရန္တောပိ ပသိဗ္ဗကေ အတ္တနော စလနံ ဝါ ဖန္ဒနံ ဝါ န ဒဿေတိ၊ ဧဝရူပါယ ပရိသာယ မဇ္ဈေပိ အတ္တနော အတ္ထိဘာဝံ န ဒဿေတိ၊ တသ္မာ ဣမိနာ ကဏ္ဍသပ္ပေန သူရေန နိဗ္ဗယေန ဘဝိတဗ္ဗံ”န္တိ။ ဣဒမ္ပိ သော ဥပါယကောသလ္လဉာဏေနော ဒိဗ္ဗစက္ခနာ ပဿန္တော ဝိယ အညာသိ။ ဧဝံ သရာဇိကာယ ပရိသာယ မဇ္ဈေ သပ္ပံ ပသိဗ္ဗကံ ပဝိသန္တံ ဒိသ္မာ ပြိတပုရိသော ဝိယ မဟာသတ္ထော ဥပါယကောသလ္လဉာဏေနော ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ပြာဟ္မဏဿ ပဉ္စိ ကထေန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၈။ “ဗဟူနိ ဌာနာနိ ဝိစိန္တယိတွာ၊
 ယမေတ္ထ ဝက္ခာမိ တဒေဝ သစ္စံ။
 မညာမိ တေ ပြာဟ္မဏ သတ္တုဘဿိ။
 အဇာနတော ကဏ္ဍသပ္ပေါ ပဝိဋ္ဌော”တိ။

တတ္ထ ဗဟူနိ ဌာနာနိတိ ဗဟူနိ ကာရဏာနိ။ ဝိစိန္တယိတွာတိ ပဋိဝိဇ္ဇိတွာ ဝိန္တာဝသေန ပဝတ္တပဋိဝေဓော ဟုတွာ။ ယမေတ္ထ ဝက္ခာမိတိ ယံ တေ အဟံ ဧတေသု ကာရဏေသု ဧတံ ကာရဏံ ဝက္ခာမိ။ တဒေဝ သစ္စန္တိ တဒေဝ တထံ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဒိသ္မာ ကထိတသဒိသံ ဘဝိဿတိတိ ဒီပေတိ။ မညာမိတိ သလ္လက္ခေမိ။ သတ္တုဘဿန္တိ သတ္တုပသိဗ္ဗကံ။ အဇာနတောတိ အဇာနန္တဿေဝ ဧကော ကဏ္ဍသပ္ပေါ ပဝိဋ္ဌောတိ မညာမိတိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ “အတ္ထိ တေ ပြာဟ္မဏ ဧတသ္မိံ ပသိဗ္ဗကေ သတ္တု။”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ပဏ္ဍိတာတိ။ အဇ္ဇ ပါတရာသဝေလာယ သတ္တု ခါဒိတိ။ အာမ ပဏ္ဍိတာတိ။ ကတ္ထ နိသီဒိတွာတိ။ အရညေ ရုက္ခမူလသ္မိံ ပဏ္ဍိတာတိ။ သတ္တု ခါဒိတွာ ပါနိယံ ပါတုံ ဂစ္ဆန္တောပသိဗ္ဗကမုခံ ဗန္ဓိ၊ န ဗန္ဓိတိ။ န ဗန္ဓိံ ပဏ္ဍိတာတိ။ ပါနိယံ ပိဝိတွာ အာဂတော ပသိဗ္ဗကံ ဩလောကေတွာ ဗန္ဓိတိ။ အနော-လောကေတွာဝ ဗန္ဓိံ ပဏ္ဍိတာတိ။ “ပြာဟ္မဏ တဝပါနိယံ ပါတုံ ဂတကာလေ အဇာနန္တဿေဝ တေ သတ္တုဂန္ဓေန ပသိဗ္ဗကံ သပ္ပေါ ပဝိဋ္ဌောတိ မညာမိ၊ ဧဝမေတ္ထ အာဂတော တံ”။ တသ္မာ ပသိဗ္ဗကံ ဩတာရေတွာ ပရိသမဇ္ဈေ ဌပေတွာ ပသိဗ္ဗကမုခံ မောစေတွာ ပဋိက္ကမ္မ ဌိတော ဧကံ ဒဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ ပသိဗ္ဗကံ တာဝ ပဟရ၊ တတော ပတ္တဋ္ဌဖဏံ သုသုတိသဒ္ဓိံ ကတွာ နိက္ခမန္တိ ကဏ္ဍသပ္ပံ ဒိသ္မာ နိက္ခင်္ခါ ဘဝိဿတိ”တိ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “အာဒါယ ဒဏ္ဍံ ပရိသုမ္ဘ ဘဿိ၊ ပဿေ’ဋ္ဌမူဂံ ဥရဂံ ဒုဇိဝံ။
 ဆိန္ဒုဇ္ဇ ကင်္ခံ ဝိစိကိစ္ဆိတာနိ၊ ဘုဇင်္ဂမံ ပဿ ပမုဇ ဘဿိ”န္တိ။

တတ္ထ ပရိသုမ္ဘာတိ ပဟရ။ ပဿေ’ဋ္ဌမူဂန္တိ ဧဋံပဋ္ဌရန္တေန မုခေန ဧဋ္ဌမူဂံ ပသိဗ္ဗကတော နိက္ခမန္တိ ဒုဇိဝံ ဥရဂံ ပဿ။ ဆိန္ဒုဇ္ဇ ကင်္ခံ ဝိစိကိစ္ဆိတာနိတိ “အတ္ထိ န ခေါ မေ ပသိဗ္ဗကေ သပ္ပေါ၊ ဥဒါဟု နတ္ထိ”တိ ကင်္ခမေဝ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနိ ဝိစိကိစ္ဆိတာနိ စ အဇ္ဇ ဆိန္ဒု၊ မယံ သဒ္ဓဟ၊ အဝိတထဉ္စိ မေ ဝေယျာကရဏံ၊ ဣဒါနေဝ နိက္ခမန္တိ ဘုဇင်္ဂမံ ပဿ ပမုဇ ဘဿိန္တိ။

၄-တေမေတ္ထ တထံ (ဣ၊က)

မြာဟ္မဏော မဟာသတ္တဿ ကထံ သုတွာ သံဝိဂ္ဂေါ ဘယပ္ပတ္တော တထာ အကာသိ။ သပ္ပေါပိ သတ္တုဘဏ္ဍေ^၁ ဒဏ္ဍေန ပဟဇေ^၂ ပသိဗ္ဗကမုခါ နိက္ခမိတွာ မဟာဇနံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “သံဝိဂ္ဂရူပေါ ပရိသာယ မဇ္ဈေ၊
သော မြာဟ္မဏော သတ္တုဘဏ္ဍံ ပမုဇ္ဈိ။
အထ နိက္ခမိ ဥရဂေါ ဥဂ္ဂတေဇော၊
အာသီဝိသော သပ္ပေါ ဖဏံ ကရိတွာ”တိ။

သပ္ပဿ ဖဏံ ကတွာ နိက္ခန္တကာလေ “မဟာသတ္တဿ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဿေဝ ဗျာကရဏံ အဟောသိ”တိ မဟာဇနော စေလုက္ခေပသဟဿာနိ ပဝတ္တေသိ။ အင်္ဂုလိဖောဋ္ဌနသဟဿာနိ ပရိတ္တမိ^၃ သု၊ ဃနမေဃဝဿံ ဝိယ သတ္တရတနဝဿံ ဝဿိ၊ သာဓုကာရသဟဿာနိ ပဝတ္ထိ^၄ သု၊ မဟာပထဝီဘိဇ္ဇနသဒ္ဓေါ ဝိယ အဟောသိ။ ဣဒံ ပန ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ဧဝရူပဿ ပဉ္စဿ ကထနံ နာမ နေဝ ဇာတိယာ ဗလံ၊ န ဂေါတ္တကုလပ္ပဒေသာနံ ဗလံ၊ ကဿ ပနေတံ ဗလန္တိ? ပညာယ ဗလံ။ ပညဝါ ဟိ ပုဂ္ဂလော ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ အရိယမဂ္ဂဒ္ဓါရံ ဝိဝရိတွာ အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ ပဝိသတိ၊ သာဝကပါရမိဗ္ဗိ ပစ္စေကဗောဓိဗ္ဗိ သမ္မာသမ္မောဓိဗ္ဗိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ အမတမဟာနိဗ္ဗာနသမ္မာပကေသု ဟိ ဓမ္မေသု ပညာဝ သေဋ္ဌာ၊ အဝသေသာ တဿံာ ပရိဝါရာ ဟောန္တိ။ တေနတံ ဝုတ္တံ—

“ပညာ ဟိ သေဋ္ဌာ ကုသလာ ဝဒန္တိ၊
နက္ခတ္တရာဇာရိဝ တာရကာနံ။
သီလံ သိရိ စာပိ သတဉ္စ ဓမ္မော၊
အန္ဓာယိကာ ပညဝတော ဘဝန္တိ”တိ^၅။

ဧဝံ ကထိတေ စ ပန မဟာသတ္တေန ပဉ္စေ ဧကော အဟိတုဏ္ဍိကော သပ္ပဿ မုခဗန္ဓနံ ကတွာ သပ္ပံ ဂဟေတွာ အရညေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ မြာဟ္မဏော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဇယာပေတွာ အဉ္စလိ^၆ ပဂ္ဂယ ရညော ထုတိ^၇ ကရောန္တော ဥပခုဂါထမာဟ—

၅၁။ “သုလဒ္ဓလာဘာ ဇနကဿ ရညော။
ယော ပဿတိ သေနကံ သာဓုပည”န္တိ။

၁-ဘောဂေ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ပဟဇော (သီ၊ သျာ) ၃-ခု ၆-၁၀-ပိဋ္ဌေ။

တဿံတ္ထော—ယော သာဓုပညံ ဥတ္တမပညံ သေနကပဏ္ဍိတံ အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ ပိယစက္ခူဟိ ပဿိတုံ လဘတိ၊ တဿ ရညော ဇနကဿ ဧတေ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ ဒဿနလာဘာ သုလဒ္ဓလာဘာ ဝတ ဧတေန၊ လဒ္ဓေသု သဗ္ဗလာဘေသု ဧတေဝ လာဘာ သုလဒ္ဓလာဘာ နာမာတိ။

မြာဟ္မဏောပိ ရညော ထုတိ° ကတွာ ပုန ပသိဗ္ဗကတော သတ္တ ကဟာ- ပဏသတာနိ ဂဟေတွာ မဟာသတ္တဿ ထုတိ° ကတွာ တုဋ္ဌိဒါယံ ဒါတု- ကာမော ဒိယခုဂါထမာဟ—

“ဝိဝဇ္ဇဆဒ္ဓေါ နုသိ သဗ္ဗဒဿိ၊
ဉာဏံ နု တေ မြာဟ္မဏ ဘိ°သရူပံ။

၅၂။ ဣမာနိ မေ သတ္တသတာနိ အတ္ထိ၊
ဂဏှာဟိ သဗ္ဗာနိ ဒဒါမိ တုယံ။
တယာ ဟိ မေ ဇိဝိတ'မဇ္ဇ လဒ္ဓံ၊
အထောပိ ဘရိယာယ မကာသိ သောတ္ထိ”န္တိ။

တတ္ထ ဝိဝဇ္ဇဆဒ္ဓေါ နုသိ သဗ္ဗဒဿိတိ ကိ° နု ခေါ တံ သဗ္ဗေသု ဓမ္မာ- ကာရေသု ဝိဝဇ္ဇဆဒ္ဓော ဝိဝဇ္ဇနေယျဓမ္မော သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါတိ ထုတိဝသေန ပုစ္ဆတိ။ ဉာဏံ နု တေ မြာဟ္မဏ ဘိ°သရူပန္တိ ဥဒါဟု အသဗ္ဗညုဿပိ သတော တဝ ဉာဏံ အဘိဝိယ ဘိ°သရူပံ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပိယ ဗလဝန္တိ။ တယာ ဟိ မေတိ တယာ ဟိ ဒိန္နတ္တာ အဇ္ဇ မယာ ဇိဝိတံ လဒ္ဓံ။ အထောပိ ဘရိယာယ မကာသိ သောတ္ထိန္တိ အထောပိ မေ ဘရိယာယ တွမေဝ သောတ္ထိ° အကာသိ။

ဣတိ သော ဝတွာ “သစေပိ သတသဟဿံ ဘဝေယျ၊ ဒဒေယျမေဝါဟံ၊ ဧတ္တကမေဝ မေ ဓနံ၊ ဣမာနိ မေ သတ္တ သတာနိ ဂဏှာ”တိ ပုနပုနံ ဗောဓိသတ္တံ ယာစိ။ တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၃။ “န ပဏ္ဍိတာ ဝေတန'မာဒိယန္တိ၊
စိတြာဟိ ဂါထာဟိ သုဘာသိတာဟိ။
ဣတောပိ တေ မြဟ္မေ ဒဒန္တ၊ ဝိတ္တံ၊
အာဒါယ တံ ဂစ္ဆ သကံ နိကေတ”န္တိ။

တတ္ထ ဝေတနန္တိ ဝေတ္တနံ၊ အယမေဝ ဝါပါဌော။ ဣတောပိ တေ မြဟ္မေတိ မြာဟ္မဏ ဣတော မမ ပါဒမူလတောပိ တုယံ ဓနံ ဒဒန္တ။ ဝိတ္တံ အာဒါယ တံ

ဂစ္ဆာတိ ဣတော အညာနိ တိဏိ သတာနိ ဂဟေတွာ သဟဿဘဏ္ဍိကံ အာဒါယ သကနိဝေသနံ ဂစ္ဆ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ မဟာသတ္တော ပြာဟ္မဏဿ သဟဿံ ပူရာပေန္တော ကဟာပဏေ ဒါပေတွာ “ပြာဟ္မဏ ကေန တံ နေဘိက္ခာယ ပေသိတော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘရိယာယ မေ ပဏ္ဍိတာတိ။ ဘရိယာ ပန တေ မဟလ္လိကာ၊ ဒဟရာတိ။ ဒဟရာ ပဏ္ဍိတာတိ။ “တေန ဟိ သာ အညေန သဒ္ဓိံ အနာစာရံ ကရေန္တိ ‘နိဗ္ဗယာ ဟုတွာ ကရိဿံမိ’တိ တံ ပေသေသိ၊ သစေ ဣမေ ကဟာပဏေ သရံ နေဿသိ၊ သာ တေ ဒုက္ခေန လဒ္ဓကဟာပဏေ အတ္တနော ဇာရဿ ဒဿတိ၊ တသ္မာ တံ ဥဇုကမေဝ ဂေဟံ အဂန္တာ ဗဟိဂါမေ ရုက္ခမူလေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္တမိ ဝါ ကဟာပဏေ ဌပေတွာ ပဝိသေယျာသိ”တိ ဝတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။ သော ဂါမသမိပံ ဂန္တာ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ကဟာပဏေ ဌပေတွာ သာယံ ဂေဟံ အဂမာသိ။ ဘရိယာပိဿ တသ္မိံ ခဏေ ဇာရေန သဒ္ဓိံ နိဿိန္တာ” အဟောသိ။ ပြာဟ္မဏော ဒွါရေ ဌတွာ “ဘောတိ”တိ အာဟ။ သာ တဿ သဒ္ဓိံ သလ္လက္ခေတွာ ဒီပံ နိဗ္ဗာပေတွာ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ပြာဟ္မဏေ အန္တော ပဝိဋ္ဌေ ဣတရံ နိဟရိတွာ ဒွါရမူလေ ဌပေတွာ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ပသိဗ္ဗကေ ကိဉ္စိ အဒိသ္မာ “ပြာဟ္မဏ ကိံ တေ ဘိက္ခံ စရိတွာ လဒ္ဓ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သဟဿံ မေ လဒ္ဓန္တိ။ ကဟံ ပန တန္တိ။ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ဌပိတံ၊ ပါတောဝ အာဟရိဿာမိ၊ မာ စိန္တယိတိ။ သာ ဂန္တာ ဇာရဿ အာစိက္ခိ။ သော နိက္ခမိတွာ အတ္တနာ ဌပိတံ ဝိယ ဂဏိ။

ပြာဟ္မဏော ပုနဒိဝေသေ ဂန္တာ ကဟာပဏေ အပဿန္တော ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ “ကိံ ပြာဟ္မဏာ”တိ ပုတ္တေ “ကဟာပဏေ န ပဿာမိ ပဏ္ဍိတာ”တိ အာဟ။ ဘရိယာယ တေ အာစိက္ခိတိ။ အာမ ပဏ္ဍိတာတိ။ မဟာသတ္တော တာယ ဇာရဿ အာစိက္ခိတဘာဝံ ဥတွာ “အတ္ထိ ပန တေ ပြာဟ္မဏ ဘရိယာယ ကုလူပကပြာဟ္မဏော”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ပဏ္ဍိတာတိ။ တုယုမ္ပိ အတ္ထိတိ။ အာမ ပဏ္ဍိတာတိ။ အထဿ မဟာသတ္တော သတ္တန္တံ ဒိဝသာနံ ပရိဗ္ဗယံ ဒါပေတွာ “ဂစ္ဆ ပဌမဒိဝေသေ တဝသတ္တ၊ ဘရိယာယ တေ သတ္တာတိ စုဒ္ဓသ ပြာဟ္မဏေ နိမန္တေတွာ ဘောဇေထ၊ ပုနဒိဝေသေတော ပဌာယ ဧကေကံ ဟာပေတွာ သတ္တမေ ဒိဝေသေ တဝ ဧကံ၊ ဘရိယာယ တေ ဧကန္တိ ဒွေ ပြာဟ္မဏေ နိမန္တေတွာ ဘရိယာယ တေ သတ္တ ဒိဝေသေ နိမန္တိတပြာဟ္မဏဿ နိဗ္ဗဒ္ဓိံ အာဂမနဘာဝံ ဥတွာ မယံ အာရောစေဟိ”တိ အာဟ။ ပြာဟ္မဏော

တထာ ကတွာ “သလ္လက္ခိတော မေ ပဏ္ဍိတ နိဗ္ဗံ ဘုဇ္ဇနကမြာဟ္မဏော”တိ မဟာသတ္တဿ အာရောစေသိ။

ဗောဓိသတ္တော တေန သဒ္ဓိံ ပုရိသေ ပေသေတွာ တံ မြာဟ္မဏံ အာဟရ-
ပေတွာ^၁ “အသုကရုက္ခမူလတော တေ ဣမဿ မြာဟ္မဏဿ သန္တကံ ကဟာ-
ပဏသဟဿံ ဂဟိတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ န ဂဏှာမိ ပဏ္ဍိတာတိ။ တံ မမ သေနက-
ပဏ္ဍိတဘာဝံ န ဇာနာသိ။ အာဟရပေဿာမိ တေ ကဟာပဏေတိ။ သော
ဘိတော “ဂဟိတာ မေ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ ကုဟိံ တေ ဌပိတာတိ။ တတ္ထေဝ
ပဏ္ဍိတ ဌပိတာတိ။ ဗောဓိသတ္တော မြာဟ္မဏံ ပုစ္ဆိ “မြာဟ္မဏ ကိံ တေ
သာယေဝ ဘရိယာ ဟောတု၊ ဥဒါဟု အညံ ဂဏှိဿသိ”တိ။ သာယေဝ
မေ ဟောတု ပဏ္ဍိတာတိ။ ဗောဓိသတ္တော မနုဿေ ပေသေတွာ မြာဟ္မဏဿ
ကဟာပဏေ စ မြာဟ္မဏိဉ္စ အာဟရပေတွာ စောရမြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထတော
ကဟာပဏေ မြာဟ္မဏဿ ဒါပေတွာ ဣတရဿ ရာဇာဏံ ကာရေတွာ နဂရာ
နိဟရပေတွာ မြာဟ္မဏိယာပိ ရာဇာဏံ ကာရေတွာ မြာဟ္မဏဿ မဟန္တံ
ယသံ ဒတွာ အတ္တနောယေဝ သန္တိကေ ဝသာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ သန္တိ-
ကရိံသု။ တဒါ မြာဟ္မဏော အာနန္ဒော အဟောသိ။ ရုက္ခဒေဝတာ
သာရိပုတ္တော၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ သေနကပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ
အဟောသိန္တိ။

သတ္တုဘဿဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-အဋ္ဌိသေနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၃)

ယေ’မေ အဟံ န ဇာနာမီတိ ဣဒံ သတ္တာ အာဠဝိံ နိဿာယ အဂ္ဂါဠဝေ
စေတိယေ ဝိဟရန္တော ကုဋိကာရသိက္ခာပဒံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု
ဟေဠာ မဏိကဏ္ဍဇာတကေ^၂ ကထိတမေဝ။ သတ္တာ ပန တေ ဘိက္ခု။
အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခဝေ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပုဗ္ဗေ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ဗာဟိ-
ရကပဗ္ဗဇာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ရာဇူဟိ ပဝါရိတာပိ ‘ယာစနာ နာမ ပရေသံ
အပ္ပိယာ အမနာပါ’တိ န ယာစိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

၁-အာဏာပေတွာ (သိ၊ သျာ)

၂-၃ ၅-၇၁-ပိဋ္ဌေ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကေသ္မိံ နိဂမေ မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အဋ္ဌိသေနကုမာရေတိဿ နာမံ
ကရိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ အပရ-
ဘာဂေ ကာမေသု အာဒီနဝံ ဒိသ္မာ သရာဝါသတော နိက္ခမိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ
ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ စိရံ
ဝသိတွာ လောဏဗ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ မနုဿပထံ ဩတရိတွာ အနုပုဗ္ဗေန
ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခာယ စရန္တော
ရာဇံဏံ အဂမာသိ။ ရာဇာ တဿာစာရိဟာရေ ပသိဒိတွာ တံ နိမန္တာပေတွာ
ပါသာဒတလေ ပလ္လင်္ကေ နိသိဒါပေတွာ သုဘောဇနံ ဘောဇေတွာ
ဘောဇနာဝသာနေ အနုမောဒနံ သုတွာ ပသန္ဓော ပဋိညံ ဂဟေတွာ
မဟာသတ္တံ ရာဇုယျာနေ ဝသာပေသိ၊ ဒိဝသဿ စ ဒွေ တယော ဝါရေ ဥပဋ္ဌာနံ
အဂမာသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဓမ္မကထာယ ပသန္ဓော ရဇ္ဇံ အာဒိံ ကတွာ
“ယေန ဝေါ အတ္ထော၊ တံ ဝဒေယျာထာ”တိ ပဝါရေသိ။ ဗောဓိသတ္တော
“ဣဒံ နာမ မေ ဒေဟိ”တိ န ဝဒတိ။ အညေ ယာစကာ “ဣဒံ ဒေဟိ၊ ဣဒံ
ဒေဟိ”တိ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ ယာစန္တိ၊ ရာဇာ အသဇ္ဇမာနော ဒေတိယေဝ။ သော
ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ “အညေ ယာစနကဝနိဗ္ဗကာ ‘ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ အမှာကံ ဒေဟိ’တိ
မံ ယာစန္တိ၊ အယျော ပန အဋ္ဌိသေနော ပဝါရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ န ကိဋ္ဌိ
ယာစတိ၊ ပညဝါခေါ ပနေသ ဥပါယကုသလော၊ ပုစ္ဆိဿာမိ န”န္တိ။ သော
ဧကဒိဝသံ ဘုတ္တပါတရာသော ဂန္ဓာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော အညေသံ
ယာစနကာရဏံ တဿ စ အယာစနကာရဏံ ပုစ္ဆန္တော ပဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၄။ “ယေ’မေ အဟံ န ဇာနာမိ၊ အဋ္ဌိသေန ဝနိဗ္ဗကေ။
တေ မံ သင်္ဂမ္မ ယာစန္တိ၊ ကသ္မာ မံ တံ န ယာစသိ”တိ။

တတ္ထ ဝနိဗ္ဗကေတိ ယာစနကေ။ သင်္ဂမ္မာတိ သမာဂန္ဓာ။ ဣဒံ ပုတ္တံ
ဟောတိ—အယျ အဋ္ဌိသေန ယေမေ ဝနိဗ္ဗကေ အဟံ နာမဂေါတ္တဇာတိ-
ကုလပ္ပဒေသေန “ဣမေ နာမေတေ”တိပိ န ဇာနာမိ၊ တေ မံ သမာဂန္ဓာ
ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ ယာစန္တိ၊ တံ ပန ကသ္မာ မံ ကိဋ္ဌိ န ယာစသိတိ။

တံ သုံတွာ ဗောဓိသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၅။ “ယာစကော အပ္ပိယော ဟောတိ၊ ယာစံ အဒဒမပ္ပိယော။
တသ္မာဟံ တံ န ယာစာမိ၊ မာ မေ ဝိဒေဿနာ အဟူ”တိ။

တတ္ထ ယာစကော အပ္ပိယော ဟောတီတိ ယော ဟိ မဟာရာဇ ပုဂ္ဂလော “ဣဒံ မေ ဒေဟီ”တိ ယာစကော၊ သော မာတာပိတုနမ္ပိ မိတ္တာမစ္စာဒီနမ္ပိ အပ္ပိယော ဟောတိ အမနာပေါ။ တဿ အပ္ပိယဘာဝေါ မဏိကဏ္ဍဇာတကေန ဒီပေတဗ္ဗော။ ယာစန္တိ ယာစိတဘဏ္ဍံ။ အဒဒန္တိ အဒဒမာနော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— ယောပိ ယာစိတံ န ဒေဟီ၊ သော မာတာပိတရော အာဒိံကတ္တာ အဒဒမာနော ပုဂ္ဂလော ယာစကဿ အပ္ပိယော ဟောတီတိ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ ယာစကောပိ ဒါယကဿ၊ ယာစိတံ ဘဏ္ဍံ အဒဒန္တောပိ ယာစကဿ အပ္ပိယော ဟောတိ၊ တသ္မာ အဟံ တံ န ယာစာမိ။ မာ မေ ဝိဒေဿနာ^၁ အဟူတိ သစေ ဟိ အဟံ ယာစေယျမေဝ၊ တဝ ဝိဒေဿော^၂ ဘဝေယျ၊ သာ မေ တဝ သန္တိကာ ဥပ္ပန္နာ ဝိဒေဿနာ၊ သစေ ပန တံ န ဒဒေယျာသိ၊ မမ ဝိဒေဿော ဘဝေယျာသိ၊ သာ စ မမ တယိ ဝိဒေဿနာ၊ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ မာ မေ ဝိဒေဿနာ အဟု၊ မာ နော ဥဘိန္တမ္ပိ မေတ္တာ ဘိဇ္ဇိတိ ဧတမတ္ထံ သမ္ပဿန္တော အဟံ တံ န ကိဉ္စိ ယာစာမိတိ။

အထဿ ဝစနံ သုတွာ ရာဇော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၅၆။ “ယော ဝေ^၃ ယာစနဇီဝါနော၊ ကာလေ ယာစံ န ယာစတိ။
ပရဇ္ဇ ပုညာ^၄ ခံသေတိ၊ အတ္တနာပိ န ဇီဝတိ။

၅၇။ ယော စ ယာစနဇီဝါနော၊ ကာလေ ယာစံ ဟိ ယာစတိ။
ပရဇ္ဇ ပုညံ လဗ္ဗေတိ၊ အတ္တနာပိ စ ဇီဝတိ။

၅၈။ န ဝေဒေဿန္တိ သပ္ပညာ၊ ဒိသ္မာ ယာစကမာဂတေ။
ဗြဟ္မစာရိ ပိယော မေသိ၊ ဝဒ တံ ဘညမိစ္ဆသိ”တိ။

တတ္ထ ယာစနဇီဝါနောတိ ယာစနဇီဝမာနော^၅၊ အယမေဝ ဝါပါဌော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အယျ အပ္ပိသေန ယော ယာစနေန ဇီဝမာနော ဓမ္မိကော သမဏောဝါဗြာဟ္မဏော ဝါ ယာစိတဗ္ဗယုတ္တပတ္တကာလေ ကိဉ္စိဒေဝယာစိတဗ္ဗံ န ယာစတိ၊ သော ပရဇ္ဇ ဒါယကံ ပုညာ^၄ ခံသေတိ ပရိဟာပေတိ၊ အတ္တနာပိ စ သုခံ န ဇီဝတိ။ ပုညံ လဗ္ဗေတိ^၆ ကာလေ ပန ယာစိတဗ္ဗံ ယာစန္တော ပရဇ္ဇ ပုညံ အဓိဂမေတိ၊ အတ္တနာပိ စ သုခံ ဇီဝတိ။ န ဝေဒေဿန္တိ^၆ ယံ တံ ဝဒေသိ “မာ မေ ဝိဒေဿနာ အဟူ”တိ၊ တံ? ကသ္မာ ဝဒေသိ။ သပ္ပညာ ဟိ

၁-ဝိဒ္ဓေသနာ(သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ဝိဒ္ဓေသော(သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၃-စေ(သီ) စ(သျာ၊ ဣ) ၄-ပုညံ(သျာ၊ က) ၅-ယာစနဇီဝါနော(ဣ၊ က) ၆-န ဝေ ဒိဿန္တိ(သီ၊ ဣ)၊ န ဝေ ဒုဿန္တိ(သျာ) ၇-အထ(သီ၊ သျာ)

ဒါနဉ္စ ဒါနဖလဉ္စ ဇာနန္ဒာ ပဏ္ဍိတာ ယာစကေ အာဂတေ ဒိသ္မာ န ဒေဿန္တိ န ကုဇ္ဈန္တိ၊ အညဒတ္ထု ပန ပမုဒိတာဝဟောန္တိတိဒိပေတိ။ ယာစကမာဂတေတိ မ-ကာရော ဗျဉ္ဇနသန္ဓိဝသေန ဝုတ္တော၊ ယာစကေ အာဂတေတိ အတ္ထော။ မြဟ္မစာရိ ပိယော မေသီတိ အယျ အဋ္ဌိသေန ပရိသုဒ္ဓစာရိ မဟာပုည တံ မယံ အတိဝိယ ပိယော၊ တဿ ဝရံ တံ မံ ဝဒေဟိ ယာစာဟိယေဝ။ ဘညမိန္ဒသီတိ ယံကိဉ္စ ဝတ္တဗ္ဗံ ဣစ္ဆယိ၊ သဗ္ဗံ ဝဒ၊ ရဇ္ဇမ္ပိ တေ ဒဿံမိယေဝါတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ရညာ ရဇ္ဇေနာပိပဝါရိတော နေဝ ကိဉ္စ ယာစိ။ ရညော ပန ဧဝံ အတ္ထနော အဇ္ဈာသယေ ကထိတေ မဟာသတ္တောပိ ပဗ္ဗဇိတပဋိပတ္တိံ ဒေဿတုံ “မဟာရာဇ ယာစနာ ဟိ နာမေသာ ကာမဘောဂီနံ ဂိဟီနံ အာစိဏ္ဍာ၊ န ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ပဗ္ဗဇိတေန ပန ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂိဟီဟိ အသမာနပရိသုဒ္ဓါဇိဝေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ပဗ္ဗဇိတပဋိပဒံ ဒေဿန္တော ဆဋ္ဌ ဂါထမာဟ—

၅၉။ “န ဝေ ယာစန္တိ သပ္ပညာ၊ မိရော စ ဝေဒိတုမရဟတိ။ ဥဒ္ဓိဿ အရိယာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဒေသ အရိယာန ယာစနာ”တိ။

တတ္ထ သပ္ပညာတိ ဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ ဗောဓိယာ ပဋိပန္နာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတာ ဗောဓိသတ္တာ စ သဗ္ဗေပိ သပ္ပညာ စ သုသီလာ စ၊ ဧတေ ဧဝရူပါ သပ္ပညာ “အမှာကံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဒေထာ”တိ န ယာစန္တိ။ မိရော စ ဝေဒိတုမရဟတိတိ ဥပဋ္ဌာကော ပန မိရော ပဏ္ဍိတော ဂိလာနကာလေ စ အဂိလာနကာလေ စ ယေန ယေနတ္ထော၊ တံ သဗ္ဗံ သယမေဝ ဝေဒိတုံ ဇာနိတုံ အရဟတိ။ ဥဒ္ဓိဿ အရိယာ တိဋ္ဌန္တိတိ အရိယာ ပန ဝါစံ အဘိဉ္စိတွာ ယေနတ္ထိကာ ဟောန္တိ၊ တံ ဥဒ္ဓိဿ ကေဝလံ ဘိက္ခာစာရဝတ္ထေန တိဋ္ဌန္တိ၊ နေဝ ကာယင်္ဂံ ဝါ ဝါစင်္ဂံ ဝါ ကောပေန္တိ။ ကာယဝိကာရံ ဒေဿတွာ နိမိတ္တံ ကရောန္တော ဟိ ကာယင်္ဂံ ကောပေတိ နာမ၊ ဝစီဘေဒံ ကရောန္တော ဝါစင်္ဂံ ကောပေတိ နာမ၊ တဒုဘယံ အကတွာ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ တိဋ္ဌန္တိ။ ဒေသ အရိယာနံ ယာစနာတိ ဒေသ ကာယင်္ဂံဝါစင်္ဂံ အကောပေတွာ ဘိက္ခာယ တိဋ္ဌမာနာ အရိယာနံ ယာစနာ နာမ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဘန္တေ ယဒိ သပ္ပညော ဥပဋ္ဌာကော အတ္ထနာဝ ဥတွာ ကုလူပကဿ ဒါတဗ္ဗံ ဒေတိ၊ အဟမ္ပိ တုမှာကံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဒမ္ပိ”တိ ဝဒန္တော သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၁-န ဒုဿန္တိ (သျှာ) ၂-သပ္ပညာ သုပညဝါ သုသီလဝါ (သီ၊ ဣ၊ က)

၆၀။ “ဒဒါမိ တေ ပြာဟ္မဏ ရောဟိဏီနံ၊
 ဂဝံ သဟဿံ သဟ ပုဂံဝေန။
 အရိယော ဟိ အရိယဿ ကထံ န ဒဇ္ဇော၊
 သုတွာန ဂါထာ တဝ ဓမ္မယုတ္တာ”တိ။

တတ္ထ ရောဟိဏီနန္တိ ရတ္တဝဏ္ဏာနံ။ ဂဝံ သဟဿန္တိ ဒီရဒမိအာဒိမဓုရရသ-
 ပရိဘောဂတ္ထာယ ဧဝရူပါနံ ဂုန္တံ သဟဿံ တုယံ ဒမ္မိ၊ တံ မေ ပဋိဂ္ဂဏှ။
 အရိယောတိ အာစာရအရိယော။ အရိယဿာတိ အာစာရအရိယဿ။ ကထံ
 န ဒဇ္ဇောတိ ကေန ကာရဏေန န ဒဒေယျ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဗောဓိသတ္တော “အဟံ မဟာရာဇ အကိဉ္ဇနော ပဗ္ဗဇိတော၊ န
 မေ ဂါဝိဟိ အတ္ထော”တိ ပဋိက္ခိပိ။ ရာဇာ တဿောဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ
 ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။ သောပိ အပရိဟိနဇ္ဈာနော
 မြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
 သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိသုပတိဋ္ဌိတာ။
 တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ အဋ္ဌိသေနော ပန အဟမေဝ အဟော-
 သိန္တိ။

အဋ္ဌိသေနဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ကပိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၄)

ယတ္ထ ဝေရီ နိဝသတီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ
 ပထဝိပဝေသနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တသ္မိဉ္စိ ပထဝိ° ပဝိဋ္ဌေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ
 သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော သဟ ပရိသာယ နဋ္ဌော”တိ။ သတ္တာ
 အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဒာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “ဣမာယနာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော သဟ ပရိသာယ
 နဋ္ဌော၊ ပုဗ္ဗေပိ နဿိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 ကပိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပဉ္စသတကပိပရိဝါရော ရာဇုယျာနေ ဝသိ။ ဒေဝ-
 ဒတ္တောပိ ကပိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပဉ္စသတကပိပရိဝါရော တတ္ထေဝ ဝသိ။
 အထေကဒိဝသံ ပုရောဟိတေ ဥယျာနံ ဂန္တော နှတွာ အလင်္ကရိတွာ နိက္ခမန္တေ

ဧကော လောလကပိ ပုရေတရံ ဂန္ဓာ ရာဇုယျာနဒ္ဒါရေ တောရဏမတ္ထကေ နိသိဒိတွာ တဿ မတ္ထကေ ဝစ္စပိဏ္ဍိံ ပါတေတွာ ပုန ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တဿ မုခေ ပါတေသိ။ သော နိဝတ္တိတွာ “ဟောတု၊ ဇာနိဿာမိ တုမှာကံ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ မက္ကဋ္ဌေ သန္တဇ္ဇေတွာ ပုန နှတွာ ပက္ကာမိ။ တေန ဝေရံ ဂဟေတွာ မက္ကဋ္ဌာနံ သန္တဇ္ဇိတဘာဝံ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသုံ။ သော “ဝေရိနံ နိဝသနဋ္ဌာနေ နာမ ဝသိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သဗ္ဗောပိ ကပိဂဏော ပလာယိတွာ အညတ္ထ ဂစ္ဆတူ”တိ ကပိသဘဿဿပိ အာရောစာပေသိ။ ဒုဗ္ဗစကပိ အတ္တနော ပရိဝါရမက္ကဋ္ဌေ ဂဟေတွာ “ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမိ”တိ တတ္ထေဝ နိသိဒိ။ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ပရိဝါရံ ဂဟေတွာ အရညံ ပါဝိသိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကိဿာ ဝိဟိကောဋိကာယ ဒါသိယာ အာတပေ ပသာရိတဝိဟိံ ခါဒန္တော ဧကော ဧဋ္ဌကော ဥမ္မုက္ကေန ပဟာရံ လဘိတွာ အာဒိတ္တသရိရောပလာယန္တော ဧကိဿာ ဟတ္ထိသာလံ နိဿာယ တိဏကုဋိယာ ကုဋေ သရိရံ ခံသိ။ သော အဂ္ဂိ တိဏကုဋိကံ ဂဏှိ၊ တတော ဥဋ္ဌာယ ဟတ္ထိသာလံ ဂဏှိ၊ ဟတ္ထိသာလာယ ဟတ္ထိနံ ပိဋ္ဌိ ဈာယိ၊ ဟတ္ထိဝေဇ္ဇာ ဟတ္ထိနံ ပဋိဇဂ္ဂန္တိ။

ပုရောဟိတောပိ မက္ကဋ္ဌာနံ ဂဟဏူပါယံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရတိ။ အထ နံ ရာဇုပဋ္ဌာနံ အာဂန္ဓာ နိသိန္ဓံ ရာဇာ အာဟ “အာစရိယ ဗဟူ နော ဟတ္ထိ ဝဏိတာ” ဇာတာ၊ ဟတ္ထိဝေဇ္ဇာ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ န ဇာနန္တိ၊ ဇာနာသိ န ခေါ ကိဋ္ဌိ ဘောသဇ္ဇ”န္တိ။ ဇာနာမိ မဟာရာဇာတိ။ ကိံ နာမာတိ။ မက္ကဋ္ဌဝသာ မဟာရာဇာတိ။ ကဟံ လဘိဿာမာတိ။ နန ဥယျာနေ ဗဟူ မက္ကဋ္ဌာတိ။ ရာဇာ “ဥယျာနေ မက္ကဋ္ဌေ မာရေတွာ ဝသံ အာနေထာ”တိ အာဟ။ ဓနုဂ္ဂဟာ ဂန္ဓာ ပဉ္စသတေပိ မက္ကဋ္ဌေ ဝိဇ္ဈိတွာ မာရေသုံ။ ဧကော ပန ဇေဋ္ဌကမက္ကဋ္ဌော ပလာယန္တော သရပဟာရံ လဘိတွာပိ တတ္ထေဝ အပတိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ပတွာပတိ။ ဝါနရာ “အမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနံ ပတွာ မတော”တိ တဿ ပဟာရံ လဒ္ဓါမတဘာဝံ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသုံ။ သော ဂန္ဓာ ကပိဂဏမဇ္ဈေ နိသိန္ဓော “ပဏှိတာနံ ဩဝါဒိ အကတွာ ဝေရိဋ္ဌာနေ ဝသန္တာ နာမ ဧဝံ ဝိနသန္တိ”တိ ကပိဂဏဿ ဩဝါဒဝသေန ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၆၁။ “ယတ္ထ ဝေရိ နိဝသတိ၊ န ဝသေ တတ္ထ ပဏှိတော။
ဧကရတ္တံ ဒွိရတ္တံ ဝါ၊ ဒုက္ခံ ဝသတိ ဝေရိသု။

- ၆၂။ ဒိသော ဝေ လဟုစိတ္တဿ၊ ပေါသဿာနုဝိဓိယတော။
ဧကဿ ကပိနော ဟေတု၊ ယူထဿ အနယော ကတော။
- ၆၃။ ဗာလောဝ ပဏ္ဍိတမာနိ၊ ယူထဿ ပရိဟာရကော။
သစိတ္တဿ ဝသံ ဂန္ဓာ၊ သယေထာယံ ယထာ ကပိ။
- ၆၄။ န သာဓု ဗလဝါ ဗာလော၊ ယူထဿ ပရိဟာရကော။
အဟိတော ဘဝတိ ဉ္ဇတိနံ၊ သကုဏာနံဝ စေတကော။
- ၆၅။ ဓိရောဝ ဗလဝါ သာဓု၊ ယူထဿ ပရိဟာရကော။
ဟိတော ဘဝတိ ဉ္ဇတိနံ၊ တိဒသာနံဝ ဝါသဝေါ။
- ၆၆။ ယော စ သီလဉ္စ ပညဉ္စ၊ သုတဉ္စ’တ္တနိ ပဿတိ။
ဥဘိန္ဒမတ္ထံ စရတိ၊ အတ္တနော စ ပရဿံ စ။
- ၆၇။ တသ္မာ တုလေယျ မတ္တာနံ၊ သီလပညာသုတာမိဝ။
ဂဏံ ဝါ ပရိဟာရေ ဓိရော၊ ဧကော ဝါပိ ပရိဗ္ဗဇေ”တိ။

တတ္ထ လဟုစိတ္တဿာတိ လဟုစိတ္တော အဿ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယော ပေါသော လဟုစိတ္တဿ မိတ္တဿ ဝါ ဉ္ဇတိနော ဝါ အနုဝိဓိယတိ အနုဝတ္တတိ၊ တဿ ပေါသဿ အနုဝိဓိယတော သော လဟုစိတ္တော ဒိသော ဟောတိ၊ ဝေရိကိစ္စံ ကရေတိ။ **ဧကဿ ကပိနော**တိ ပဿထ ဧကဿ လဟုစိတ္တဿ အန္ဓဗာလဿ ကပိနော ဟေတု အယံ သကလဿ ယူထဿ အနယော အဝုခိ မဟာဝိနာသော ကတောတိ။ **ပဏ္ဍိတမာနိ**တိ ယော သယံ ဗာလော ဟုတွာ “အဟံ ပဏ္ဍိတော”တိ အတ္တာနံ မညမာနော ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒံ အကတွာ သကဿ စိတ္တဿ ဝသံ ဂန္ထတိ၊ သော သစိတ္တဿ ဝသံ ဂန္ဓာ ယထာယံ ဒုဗ္ဗစကပိ မတသယနံ သယိတော၊ ဧဝံ သယေထာတိ အတ္တော။

န သာဓုတိ ဗာလော နာမ ဗလသမ္ပန္နော ယူထဿ ပရိဟာရကော န သာဓု န လဒ္ဓကော။ ကိံ ကာရဏာ? သော ဟိ **အဟိတော ဘဝတိ ဉ္ဇတိနံ**၊ ဝိနာသမေဝ ဝဟတိ။ **သကုဏာနံဝ စေတကော**တိ ယထာ ဟိ တိတ္ထိရ-သကုဏာနံ ဒီပကတိတ္ထိရော ဒီဝသမ္ပိ ဝဿန္တော အညေ သကုဏေ န မာရေတိ၊ ဉ္ဇတကေဝ မာရေတိ၊ တေသညေဝ အဟိတော ဟောတိ၊ ဧဝန္တိ အတ္တော။ **ဟိတော ဘဝတိ**တိ ကာယေနပိ ဝါစာယပိ မနသာပိ ဟိတကာရကော-ယေဝ။ **ဥဘိန္ဒမတ္ထံ စရတိ**တိ ယော ဣဓ ပုဂ္ဂလော ဧတေ သီလာဒယော ဂုဏေ

အတ္တနိ ပဿတိ၊ သော “မယံ အာစာရသီလမ္ပိ အတ္ထိ၊ ပညာပိ သုတပရိယတ္တိပိ အတ္ထိ”တိ တထတော ဇာနိတွာ ဂဏံ ပရိဟရန္တော အတ္တနော စ ပရေသဉ္စ အတ္တာနံ ပရိဝါရေတွာ စရန္တာနန္တိ ဥဘိန္ဒမ္ပိ အတ္ထမေဝ စရတိ။

တုလေယျ မတ္တာနန္တိ တုလေယျ အတ္တာနံ။ တုလေယျာတိ တုလေတွာ။ သီလ-
ပညာသုတမိဝါတိ တောနိ သီလာဒိနိ ဝိယ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယသ္မာ သီလာဒိနိ အတ္တနိ သမနုပဿန္တော ဥဘိန္ဒမတ္ထံ စရတိ၊ တသ္မာ ပဏ္ဍိတော တောနိ သီလာဒိနိ ဝိယ အတ္တာနမ္ပိ တေသု တုလေတွာ “ပတိဋ္ဌိတော န ခေါမ္ပိ သီလေ ပညာယ သုတေ”တိ တိရေတွာ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ဝိရော ဂဏံဝါ ပရိဟရေယျ၊ စတုသု ဣရိယာပထေသု ဧကော ဝါဟုတွာ ပရိဗ္ဗဇေယျ ဝတ္တေယျ၊ ပရိသုပဋ္ဌာကေနပိ ဝိဝေကစာရိနာပိ ဣမေဟိ တိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္တာဂတေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။ ဧဝံ မဟာသတ္တော ကပိရာဇာ ဟုတွာပိ ဝိနယပရိယတ္တိကိစ္စံ ကထေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒုဗ္ဗစကပိ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပရိသာပိဿ ဒေဝဒတ္တပရိသာ၊ ပဏ္ဍိတ-
ကပိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကပိဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဗကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၅)

ဒွါသတ္တတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဗကဗြဟ္မာနံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဿ ဟိ “ဣဒံ နိစ္စံ ဓုဝံ သဿတံ အစဝနဓမ္မံ၊ ဣတော အညံ လောကနိဿရဏံ နိဗ္ဗာနံ နာမ နတ္ထိ”တိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဟေဋ္ဌုပပတ္တိကော ကိရေသ ဗြဟ္မာ ပုဗ္ဗေ ဈာနံ ဘာဝေတွာ ဝေဟပ္ပလေသု နိဗ္ဗတ္တော၊ တတ္ထ ပဉ္စကပ္ပသတပရိမာဏံ အာယံ ခေပေတွာ သုဘကိဏှေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ စတု-
သဋ္ဌိကပ္ပံ ခေပေတွာ တတော စုတော အဋ္ဌကပ္ပါယုကေသု အာဘဿရေသု နိဗ္ဗတ္တိ၊ တကြဿ ဧသာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ဟိ နေဝ ဥပရိဗြဟ္မလောကတော စုတိံ၊ န တတ္ထ ဥပပတ္တိံ အနုဿရိ၊ တဒုဘယမ္ပိ အပဿန္တော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏိ။ ဘဂဝါ တဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဋ္ဌိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဇ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဇေတဝနေ အန္တရဟိတော တသ္မိံ ဗြဟ္မလောကေ ပါတုရဟောသိ။

အထ ဗြဟ္မာ ဘဂဝန္တံ ဒိသ္မာ “ဧဟိ ခေါ မာရိသ၊ သွာဂတံ မာရိသ၊ စိရဿံ ခေါ မာရိသ ဣမံ ပရိယာယမကာသိ၊ ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ။ ဣဒဉ္စိ မာရိသ နိစ္စံ ဣဒံ ရဝံ ဣဒံ သဿတံ ဣဒံ ကေဝလံ ဣဒံ အစဝနဓမ္မံ၊ ဣဒဉ္စိ န စ ဇာယတိ န ဇီယတိ န မိယတိ န စဝတိ န ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဣတော စ ပနညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ နတ္ထိ”တိ အာဟ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ ဗကံ ဗြဟ္မာနံ ဧတံဒဝေါစ “အဝိဇ္ဇာဂတော ဝတ ဘော ဗကော ဗြဟ္မာ၊ အဝိဇ္ဇာဂတော ဝတ ဘော ဗကော ဗြဟ္မာ၊ ယတြိ ဟိ နာမ အနိစ္စညေဝ သမာနံ နိစ္စန္တိ ဝက္ခတိ။ပ။ သန္တဉ္စ ပနညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ၊ နတ္ထညံ ဥတ္တရိ နိဿရဏန္တိ ဝက္ခတိ”တိ။ တံ သုတွာ ဗြဟ္မာ “တံ ဧဝံ ကထေသိ၊ တံ ဧဝံ ကထေသိ၊ ဣတိ မံ ဒေသ အနုယုဉ္စန္တော^၂ အနုဗန္ဓတိ”တိ စိန္တေတွာ ယထာ နာမ ဒုဗ္ဗလော စောရော ကတိပယေ ပဟာရေ လဘိတွာ “ကိံ” အဟမေဝ စောရော၊ အသုကောပိ စောရော အသုကောပိ စောရော”တိ သဗ္ဗေပိ သဟာယကေ အာစိက္ခတိ၊ တထေဝ ဘဂဝတော အနုယောဂဘယေန ဘိတော အညေပိ အတ္တနော သဟာယကေ အာစိက္ခန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၈။ “ဒွါသတ္တတိ ဂေါတမ ပုညကမ္မာ၊
ဝသဝတ္တိနော ဇာတိဇရံ အတိတာ။
အယမန္တိမာ ဝေဒဂူ ဗြဟ္မပတ္တိ^၃၊
အသ္မာ’ဘိဇပုန္တိ ဇနာ အနေကာ”တိ။

တတ္ထ ဒွါသတ္တတိ န ကေဝလံ ဘော ဂေါတမ အဟမေဝ၊ အထ ခေါ ဣမသ္မိံ ဗြဟ္မလောကေ မယံ ဒွါသတ္တတိ ဇနာ ပုညကမ္မာ အညေသံ ဥပရိ အတ္တနော ဝသံ ဝတ္တနေန ဝသဝတ္တိနော ဇာတိဉ္စ ဇရဉ္စ အတိတာ၊ အယံ နော ဝေဒဟိ ဂတတ္တာ ဝေဒဂူ၊ အယံ ဘော ဂေါတမ အန္တိမာ ဗြဟ္မပတ္တိ၊ ပစ္ဆိမကောဋိပုတ္တိ သေဋ္ဌဘာဝပုတ္တိ။ အသ္မာ’ဘိဇပုန္တိ ဇနာ အနေကာတိ အမှေ အညေ ဗဟူ ဇနာ ပဉ္စလိကာ ဟုတွာ “အယံ ခေါ ဘဝံ ဗြဟ္မာ မဟာ- ဗြဟ္မာ”တိအာဒိနိ ဝဒန္တာ နမဿန္တိ ပတ္ထေန္တိ ပိဟယန္တိ၊ “အဟော ဝတ မယမ္ပိ ဝေရူပါ ဘဝေယျာမာ”တိ ဣစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။

၁-သံ ၁-၁၄၅-ပိဋေ။
၂-အနုဝိဇ္ဇန္တော (သိ၊ ဣ)၊ အနုဝတ္တန္တော (သျှာ)
၃-ဗြဟ္မပုပ္ဖတ္တိ (သံ ၁-၁၄၅-ပိဋေ။)

အထဿ ဘဂဝါ အတိတာနိ ဝတ္ထုနိ အာဟရိတွာ အာစိက္ခန္ဓော စတဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၇၁။ “ယံ တံ အပါယေသိ ဗဟူ မနုဿေ၊
ဝိပါသိတေ ဘမ္မနိ သမ္ပရေတေ။
တံ တေ ပုရာဏံ ဝတသီလဝတ္တံ၊
သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ အနုဿရာမိ။

၇၂။ ယံ ဧကိကူလသ္မိ ဇနံ ဂဟိတံ၊
အမောစယီ ဂယျက နိယမာနံ။
တံ တေ ပုရာဏံ ဝတသီလဝတ္တံ၊
သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ အနုဿရာမိ။

၇၃။ ဂင်္ဂါယ သောတသ္မိ ဂဟိတနာဝံ၊
လုဒ္ဒေန နာဂေန မနုဿကပ္ပါ။
အမောစယီ တံ ဗလသာ ပသယျ၊
တံ တေ ပုရာဏံ ဝတသီလဝတ္တံ၊
သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ အနုဿရာမိ။

၇၄။ ကပ္ပေါ စ တေ ဗဒ္ဒစရော အဟောသိံ၊
သမ္ပုဒ္ဓိမန္တံ ဝတိနံ အမညံ။
တံ တေ ပုရာဏံ ဝတသီလဝတ္တံ၊
သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ အနုဿရာမိ”တိ။

တတ္ထ အပါယေသိတိ ပါယေသိ။ ဘမ္မနိ သမ္ပရေတေတိ ဘမ္မေန သမ္ပရေတေ အတိဝိယ ဖုဋ္ဌေ ဘမ္မကိလန္တေ။ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါတိ ပစ္စုသကာလေ သုပန္နော သုပိနံ ပဿိတွာ တံ သုပိနကံ ဝိယ အနုဿရာမိ။ သော ကိရ ဗကမ္ပိဟ္မာ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ တာပသော ဟူတွာ မရုကန္တာရေ ဝသန္တော ဗဟူနံ ကန္တာရ- ပဋိပန္နာနံ ပါနိယံ အာဟရိတွာ အဒါသိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော သတ္တ- ဝါဟော ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ မရုကန္တာရံ ပဋိပဇ္ဇိ။ မနုဿာ ဒိသာ ဝဝတ္ထ- ပေတံ အသက္ခောန္တာ သတ္တ ဒိဝသာနိ အာဟိဏ္ဍိတွာ ဒီဏဒါရုဒကာ နိရာ- ဟာရာ ဥဏှာဘိဘူတာ “ဣဒါနိ နော ဇိဝိတံ နတ္ထိ”တိ သကဋေ ပရိဝတ္ထေတွာ

ဂေါဏေ မောစေတွာ ဟေဋ္ဌာသကဋေသု နိပဇ္ဇိံသု။ တဒါ တာပသော အာဝဇ္ဇေန္တော တေ ဒိသ္မာ “မယိ ပဿန္တေ မာ နဿိံသု”တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော ဣဒ္ဓါနဘာဝေန ဂင်္ဂါသောတံ ဥဗ္ဗတ္တေတွာ သတ္တဝါဟာဘိမုခံ အကာသိ၊ အဝိဒ္ဓုရေ စ ဧကံဝနသဏ္ဍိံ မာပေသိ။ မနုဿာပါနိယံပိဝိတွာ နှတွာ ဂေါဏေ သန္တပေတွာ ဝနသဏ္ဍတော တိဏံ လာယိတွာ ဒါရူနိ ဂဟေတွာ ဒိသံ သလ္လက္ခေတွာ အရောဂါ ကန္တာရံ အတိက္ကမိံသု၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဧကိကူလသ္မိန္တိ ဧကိယာ နာမ နဒိယာ ကူလေ။ **ဂယုက နိယမာနန္တိ** ကရ-မရဂါဟံ ဂဟေတွာ နိယမာနံ။ သော ကိရ တာပသော အပရသ္မိံ ကာလေ ဧကံ ပစ္စန္တဂါမံ နိဿာယ နဒိတိရေ ဝနသဏ္ဍေ ဝိဟာသိ။ အထေကသ္မိံ ဒိဝသေ ပဗ္ဗတတော စောရာ ဩတရိတွာ တံ ဂါမံ ပဟရိတွာ မဟာဇနံ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗတံ အာရောပေတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ စာရကမနုဿေ^၁ ဌပေတွာ ပဗ္ဗတမိလံ^၂ ပဝိသိတွာ အာဟာရံ ပစာပေန္တာ နိသိဒိံသု။ တာပသော ဂေါမဟိံသာဒိနဉ္စေဝ ဒါရကဒါရိကာဒိနဉ္စ မဟန္တံ အဋ္ဌဿရံ သုတွာ “မယိ ပဿန္တေ မာ နဿိံသု”တိ ဣဒ္ဓါနဘာဝေန အတ္တဘာဝံ ဇဟိတွာ စတုရဂီနိယာ သေနာယ ပရိဝုတော ရာဇာ ဟုတွာ ယုဒ္ဓဘေရိံ အာကောဋ္ဌာပေန္တော တံ ဌာနံ အဂမာသိ။ စာရကမနုဿာ တံ ဒိသ္မာ စောရာနံ အာရောစေသုံ။ စောရာ “ရညာ သဒ္ဓိံ ဝိဂ္ဂဟော နာမ န ယုတ္တော”တိ သဗ္ဗံ ဂဟိတဂဟိတံ ဘဏ္ဍကံ^၃ ဆဉ္စေတွာ ဘတ္တံ အဘုဉ္စိတွာဝ ပလာယိံသု။ တာပသော တေ သဗ္ဗေ အာနေတွာ သကဂါမေယေဝ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဂဟိတနာဝန္တိ နိဂ္ဂဟိတနာဝံ။ **လုဒ္ဓေနာတိ** ကက္ခဋေန။ **မနုဿကပ္ပါတိ** မနုဿေ ဝိနာသေတုကာမတာယ။ **ဗလသာတိ** ဗလေန။ **ပသယှာတိ** အဘိ-ဘဝိတွာ။ အပရသ္မိံ ကာလေ သော တာပသော ဂင်္ဂါတိရေ ဝိဟာသိ။ တဒါ မနုဿာ ဒွေ တယော နာဝါသဃံာဋေ ဗန္ဓိတွာ သဃံာဋမတ္တကေ ပုပ္ဖမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ သဃံာဋေ နိသိဒိတွာ ခါဒန္တာ ပိဝန္တာ သမ္ဗန္ဓကုလံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေ ဝိတာဝသေသံ သုရံ ဘုတ္တခါဒိတာဝသေသာနိ ဘတ္တမစ္ဆမံသတမ္ဗုလာဒိနိ ဂင်္ဂါယမေဝ ပါတေန္တိ။ ဂဇံယျော နာဂရာဇာ “ဣမေ ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ မမ ဥပရိ ဒိပန္တိ”တိ ကုဋ္ဌိတွာ “သဗ္ဗေ တေ ဇနေ ဂဟေတွာ ဂင်္ဂါယ ဩသိဒါပေဿာ-မိ”တိ မဟန္တံ ဧကဒေါဏိကနာဝပ္ပမာဏံ အတ္တဘာဝံ မာပေတွာ ဥဒကံ

၁-စရိယမနုဿေ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ပဗ္ဗတဇာလံ (က) ၃-ဂဟိတကရမရံ (သျာ)

ဘိန္ဒိတွာ ဖဏံ ဓာရယမာနော တေသံ အဘိမုခေါ ပါယာသိ။ တေ နာဂ-
 ရာဇာနံ ဒိသ္မာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ မဟာသဒ္ဓိံ ကရိံသု။
 တာပသော တေသံ ပရိဒေဝိတသဒ္ဓိံ သုတွာ နာဂရာဇဿ စ ကုဒ္ဒဘာဝံ ဥတွာ
 “မယိ ပဿန္တေ မာ နဿိံသု”တိ ဝိပ္ပနိသန္တိယာ^၁ အတ္တနော အာနုဘာဝေန
 ဝိပ္ပံ သုပဏ္ဏဝဏ္ဏံ အတ္တာနံ မာပေတွာ အဂမာသိ။ နာဂရာဇာ တံ ဒိသ္မာ
 မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိ။ မနုဿာ သောတ္ထိဘာဝံ ပတွာ အဂမံသု၊
 တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

မဒ္ဒစရောတိ အန္တေဝါသိကော။ သဗ္ဗုဒ္ဓိမန္တံ ဝတိနံ အမညန္တိ ဗုဒ္ဓိ-
 သမ္ပန္နော စေဝ ဝတသမ္ပန္နော စ တာပသောတိ တံ မညမာနော။ ဣမိနာ ကိံ
 ဒဿေတိ? မဟာဗြဟ္မေ အဟံ အတိတေ တဝ ကေသဝတာပသကာလေ ကပ္ပေါ
 နာမ အန္တေဝါသိကော ဝေယျာဝစ္စကရော ဟုတွာ တုယံ နာရဒေန နာမ အမစ္စေန
 ဗာရာဏသိတော ဟိမဝန္တံ အာနိတဿ ရောဂံ ဝုပသမေသိံ။ အထ နံ နာရဒေါ
 ဒုတိယဝါရေ အာဂန္ဓာ နိရောဂံ ဒိသ္မာ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

“မနုဿိန္တံ ဇဟိတွာန၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနံ။
 ကထံ န ဘဂဝါ ကေသိ၊ ကပ္ပဿ ရမတိ အဿမေ”တိ။

တမေနံ တံ ဧတဒဝေါစ—

“သာဒူနိ ရမဏီယာနိ၊ သန္တိ ဝက္ခာ မနောရမာ။
 သုဘာသိတာနိ ကပ္ပဿ၊ နာရဒ ရမယန္တိ မ”န္တိ။”

ဣတိဿ ဘဂဝါ ဣမံ အတ္တနာ အန္တေဝါသိကေန ဟုတွာ ရောဂဿ
 ဝုပသမိတဘာဝံ ဒီပေန္တော ဧဝမာဟ။ တဉ္စ ပန ဗြဟ္မုနာ မနုဿလောကေ
 ကတကမ္ပံ သဗ္ဗံ မဟာဗြဟ္မာနံ သလ္လက္ခာပေန္တောဝ ကထေသိ။

သော သတ္ထု ဝစနေန အတ္တနာ ကတကမ္ပံ သရိတွာ တထာဂတဿ ထုတိံ
 ကရောန္တော ဩသာနဂါထမာဟ—

၇၅။ “အဒ္ဓါ ပဇာနာသိ မမေတမာယံ၊
 အညမ္ပိ ဇာနာသိ တထာ ဟိ ဗုဒ္ဓေါ။
 တထာ ဟိ တာယံ ဇလိတာနုဘာဝေါ၊
 ဩဘာသယံ တိဋ္ဌတိ ဗြဟ္မလောက”န္တိ။

၁-ဝိပ္ပနိသန္တိတာယ (သိ)၊ ဝိပ္ပံ နိသန္တိတာယ (သျှာ) ၂-၃ ၅-၁၁၆-ပိဋေ။

တတ္ထ တထာ ဟိ ဗုဒ္ဓေါတိ တထာ ဟိ တံ ဗုဒ္ဓေါ။ ဗုဒ္ဓါနဉ္စိ အညာတံ နာမ နတ္ထိ။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာယေဝ ဟိ တေ ဗုဒ္ဓါနာမာတိ ဒဿေတိ။ တထာ ဟိ တာယန္တိ ဗုဒ္ဓတ္တာယေဝ စ ပန တဝ အယံ ဇလိတော သရီရပ္ပဘာနုဘာဝေါ။ ဩဘာသယံ တိဋ္ဌတိတိ ဣမံ သကလမိ မြဟ္မလောကံ ဩဘာသေန္တောတိဋ္ဌတိ။

ဧဝံ သတ္တာ အတ္တနော ဗုဒ္ဓဂုဏံ ဇာနာပေန္တော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ သဗ္ဗတ္တာနံ ဒသမတ္တာနံ မြဟ္မသဟဿာနံ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသု။ ဣတိ ဘဂဝါ ဗဟူနံ မြဟ္မာနံ အဝဿယော ဟုတွာ မြဟ္မလောကာ ဇေတဝနံ အာဂန္ဓာ တတ္ထ ကထိတ- နိယာမေနေဝ တံ ဓမ္မဒေသနံ ဘိက္ခုနံ ကထေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကေသဝတာပသော ဗကမြဟ္မာ အဟောသိ။ ကပ္ပမာဏဝေါ ပန အဟ- မေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။
ကုက္ကုဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂-ဂန္ဓာရဝဂ္ဂ

၁-ဂန္ဓာရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၆)

ဟိတွာ ဂါမသဟဿာနိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဘောသဇ္ဇ- သန္ဓိမိကာရသိက္ခာပဒံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန ရာဇဂဟေ သမုဋ္ဌိတံ။ အာယသ္မတာ ဟိ ပိလိန္ဒဝစ္ဆေန အာရာမိကကုလံ မောစေတုံ ရာဇနိဝေသနံ ဂန္ဓာ ရညော ပါသာဒေ ဣဒ္ဓိဗလေန သောဝဏ္ဏမယေ ကတေ မနုဿာ ပဿိဒိတွာ ထေရဿ ပဉ္စ ဘောသဇ္ဇာနိ ပဟိဏိံသု။ သော တာနိ ပရိသာယ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ပရိသာ ပနဿ ဗာဟုလ္လိကာ အဟောသိ။ လဒ္ဓိံ လဒ္ဓိံ ကောဠုမ္ပေပိ ခုဋ္ဌေပိ ပတ္တတ္ထဝိကာယောပိ ပူရေတွာ ပဋိသာမေသိ။ မနုဿာ ဒိသွာ “မဟိန္ဒာ ဣမေ သမဏာ အန္တောကောဠာဂါရိကာ”တိ ဥဇ္ဈာယိံသု။ သတ္တာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ “ယာနိ ခေါပန တာနိ ဂိလာနာနံ ဘိက္ခုနံ”န္တိ သိက္ခာပဒံ ပညပေတွာ “ဘိက္ခဝေ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္န ဗုဒ္ဓေ ဗာဟိရကပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဉ္စသီလမတ္တကံ ရက္ခန္ဓာပိ လောဏသက္ခရမတ္တကံ ပုနဒိဝသတ္တာယ

နိဒဟန္တေ ဂရဟိံသု၊ တုမေ ပန ဝေရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဒုတိယတတိယဒိဝသတ္တာယ သန္ဓိမိံ ကရောန္တာ အယုတ္တံ ကရောထာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဂန္ဓာရရဋ္ဌေ ဗောဓိသတ္တော ဂန္ဓာရရညော ပုတ္တော ဟုတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ မဇ္ဈိမပဒေသေပိ ဝိဒေဟ- ရဋ္ဌေ ဝိဒေဟော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တေ ဒွေပိ ရာဇာနော အဒိဋ္ဌသဟာယာ ဟုတွာ အညမညံ ထိရဝိဿာသာ အဟေသံ။ တဒါ မနုဿာ ဒီဃာယုကာ ဟောန္တိ၊ တိံသ ဝဿသဟဿာနိ ဇီဝန္တိ။ အထေကဒါဂန္ဓာရ- ရာဇာ ပုဏ္ဏမုပေါသထဒိဝသေ သမာဒိန္နသီလော မဟာတလေ ပညတ္တဝရပလ္လင်္က- မဇ္ဈဂတော ဝိဝဇ္ဇေန သီဟပဉ္စရေန ပါစိနလောကဓာတုံ ဩလောကေန္တော အမစ္စာနံ ဓမ္မတ္ထယုတ္တကထံ ကထေန္တော နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဂဂနတလံ အတိလဿန္တမိဝ ပရိပုဏ္ဏံ စန္ဒမဏ္ဍလံ ရာဟု အဝတ္တရိ၊ စန္ဒပူဘာ အန္တရဓာယိ။ အမစ္စာ စန္ဒာလောကံ အပဿန္တာ စန္ဒဿ ရာဟုနာ ဂဟိတဘာဝံ ရညော အာရောစေသံ။ ရာဇာ စန္ဒံ ဩလောကေတွာ “အယံ စန္ဒော အာဂန္တုကဥပက္ကိ- လေသေန ဥပက္ကိလိဋ္ဌော နိပ္ပဘော ဇာတော၊ မယုဓမ္မေသ ရာဇပရိဝါရော ဥပက္ကိလေသော၊ န ခေါ ပန မေတံ ပတိရူပံ၊ ယာဟံ ရာဟုနာ ဂဟိတစန္ဒော ဝိယ နိပ္ပဘော ဘဝေယံ၊ ဝိသုဒ္ဓေ ဂဂနတလေ ဝိရောစန္ဒံ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဝိယ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကိံ မေ ပရေန ဩဝဒိတေန၊ ကုလေ စ ဂဏေ စ အလဂ္ဂေါ ဟုတွာ အတ္တာနမေဝ ဩဝဒန္တော ဝိစရိဿာမိ၊ ဣဒံ မေ ပတိရူပ”န္တိ စိန္တေတွာ “ယံ ဣစ္ဆထ၊ တံ ရာဇာနံ ကရောထာ”တိ ရဇ္ဇံ အမစ္စာနံ နိယျာဒေသိ။ သော ရဇ္ဇံ ဆဇ္ဇေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနရတိသမပ္ပိတော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

ဝိဒေဟရာဇာပိ “သုခံ မေ သဟာယဿာ”တိ ဝါဏိဇေ ပုစ္ဆိတွာ တဿ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ သုတွာ “မမ သဟာယေ ပဗ္ဗဇိတေ အဟံ ရဇ္ဇေန ကိံ ကရိဿာ- မိ”တိ သတ္တယောဇနိကေ မိထိလနဂရေ တိယောဇနသတိကေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ သောဋ္ဌသသု ဂါမသဟဿေသု ပူရိတာနိ ကောဋ္ဌာဂါရာနိ၊ သောဋ္ဌသသဟဿာ စ နာဋကိတ္တိယော ဆဇ္ဇေတွာ ပုတ္တဓိတရော အမနသိကတွာ ဟိမဝန္တပဒေသံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဟုတွာ သမပ္ပဝတ္တဝါသံ ဝသန္တော ဝိစရိ။ တေ ဥဘောပိ သမဝတ္တစာရံ စရန္တာ အပရဘာဂေ သမာဂစ္ဆိံသု၊ န ပန အညမညံ သဉ္ဇာနိံသု၊ သမ္မောဒမာနာ ဧကတောဝ သမပ္ပဝတ္တဝါသံ ဝသိံသု။ တဒါ ဝိဒေဟတာပသော ဂန္ဓာရတာပသဿ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောတိ။

တေသံ ဧကသ္မိံ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မတ္ထ-
ယုတ္တကထံ ကထေန္တာနံ ဂဂနတလေ ဝိရောစမာနံ စန္ဒမဏ္ဍလံ ရာဟု အဝတ္ထရိ။
ဝိဒေဟတာပသော “ကိံ န ခေါ စန္ဒဿ ပဘာ နဋ္ဌာ”တိ ဩလောကေတွာ
ရာဟုနာ ဂဟိတံ စန္ဒံ ဒိသ္မာ “ကော န ခေါ ဧသ အာစရိယ စန္ဒံ အဝတ္ထရိတွာ
နိပ္ပဘမကာသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အန္တေဝါသိက အယံ ရာဟု နာမ စန္ဒဿေကော
ဥပတ္တိလေသော၊ ဝိရောစိတုံ န ဒေတိ၊ အဟမ္မိ ရာဟုဂဟိတံ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဒိသ္မာ
“ဣဒံ ပရိသုဒ္ဓဿ စန္ဒမဏ္ဍလဿ အာဂန္တုကေန ဥပတ္တိလေသေန နိပ္ပဘံ ဇာတံ၊
မယုမ္မိ ဣဒံ ရဇ္ဇံ ဥပတ္တိလေသော၊ ယာဝ စန္ဒမဏ္ဍလံ ရာဟု ဝိယ ဣဒံ နိပ္ပဘံ န
ကရောတိ၊ တာဝပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ တဒေဝ ရာဟုဂဟိတံ စန္ဒမဏ္ဍလံ
အာရမ္မဏံ ကတွာ မဟာရဇ္ဇံ ဆဇ္ဇေတွာ ပဗ္ဗဇိတောတိ။ အာစရိယ တံ ဂန္ဓာရ-
ရာဇာတိ။ အာမ အဟန္တိ။ အာစရိယ အဟမ္မိ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလနဂရေ
ဝိဒေဟရာဇာ နာမ၊ နန မယံ အညမညံ အဒိဋ္ဌသဟာယာတိ။ ကိံ ပန တေ
အာရမ္မဏံ အဟောသိတိ။ အဟံ “တုမေ ပဗ္ဗဇိတာ”တိ သုတွာ “အဒ္ဓါပဗ္ဗဇ္ဇာယ
မဟန္တံ ဂုဏံ အဒ္ဓဿာ”တိ တုမေယေဝ အာရမ္မဏံ ကတွာ ရဇ္ဇံ ပဟာယ
ပဗ္ဗဇိတောတိ။ တေ တတော ပဋ္ဌာယ အတိဝိယ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ
ပဝတ္တဖလဘောဇနာ ဟုတွာ ဝိဟရိံသု။ တတ္ထ ဒီဃရတ္တံ ဝသိတွာ စ ပန
လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္ထာယ ဟိမဝန္တတော ဩတရိတွာ ဧကံ ပစ္စန္နဂါမံ
သမ္ပာပုဏိံ သု။

မနုဿာ တေသံ ဣရိယာပထေ ပသီဒိတွာ ဘိက္ခံ ဒတွာ ပဋိညံ ဂဟေတွာ
အရညေ ရတ္တိဒိဝဋ္ဌာနာဒီနိ မာပေတွာ ဝသာပေသုံ။ အန္တရာမဂ္ဂေပိ နေသံ
ဘတ္တကိစ္စကရဏတ္ထာယ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ ပဏ္ဏသလံ ကာရေသုံ၊ တေ
ပစ္စန္နဂါမေ ဘိက္ခံ စရိတွာ တာယ ပဏ္ဏသလာယ နိသီဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ
အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေပိ မနုဿာ တေသံ အာဟာရံ ဒဒမာနာ
ဧကဒါ လောဏံ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ ဒေန္တိ၊ ဧကဒါ ပဏ္ဏပုဋ္ဌေ ဗန္ဓိတွာ ဒေန္တိ၊
ဧကဒါ အလောဏကာဟာရမေဝ ဒေန္တိ။ တေ ဧကဒိဝသံ ပဏ္ဏပုဋ္ဌေ ဗဟုတရံ
လောဏံ အဒံသု။ ဝိဒေဟတာပသော လောဏံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ဗောဓိ-
သတ္တဿ ဘတ္တကိစ္စကာလေ ပဟောနကံ ဒတွာ အတ္တနောပိ ပမာဏယုတ္တံ
ဂဟေတွာ အတိရေကံ ပဏ္ဏပုဋ္ဌေ ဗန္ဓိတွာ “အလောဏကဒိဝသေ ဘဝိဿတိ”တိ
တိဏဝဋ္ဋိကအန္တရေ ဌပေသိ။ အထေကဒိဝသံ အလောဏကေ အာဟာရေ
လဒ္ဓေ ဝိဒေဟော ဂန္ဓာရဿ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဒတွာ တိဏဝဋ္ဋိကအန္တရတော
လောဏံ အာဟရိတွာ “အာစရိယ လောဏံ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ အဇ္ဇ

မနုဿေဟိ လောကံ န ဒိန္နံ၊ တံ ကုတော လဘသီတိ။ အာစရိယ ပုရိမဒိဝသေ
 မနုဿာ ဗဟုံ လောဏမဒံသု၊ အထာဟံ “အလောဏကဒိဝသေ ဘဝိဿတိ”တိ
 အတိရေကံ လောကံ ဌပေသိန္တိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “မောဃပုရိသ
 တိယောဇနသတိကံ ဝိဒေဟရဋ္ဌံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ အကိဉ္ဇနဘာဝံ ပတွာ
 ဣဒါနိ လောဏသက္ခရာယ တဏှံ ဇနေသီ”တိ တဇ္ဇေတွာ ဩဝဒန္တော ပဌမံ
 ဂါထမာဟ—

၇၆။ “ဟိတွာ ဂါမသဟဿာနိ၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ သောဠသ။
 ကောဠာဂါရာနိ ဖိတာနိ၊ သန္ဓိမိံ ဒါနိ ကုဗ္ဗသီ”တိ။

တတ္ထ ကောဠာဂါရာနိတိ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမုတ္တာဒိရတနကောဠာဂါရာနိ
 စေဝ ဒုဿကောဠာဂါရာနိ စ ခညကောဠာဂါရာနိ စ။ ဖိတာနိတိ ပူရာနိ။
 သန္ဓိမိံ ဒါနိ ကုဗ္ဗသီတိ ဣဒါနိ “သွေ ဘဝိဿတိ၊ တတိယဒိဝသေ ဘဝိဿတိ”တိ
 လောဏမတ္တံ သန္ဓိမိံ ကရောသီတိ။

ဝိဒေဟော ဧဝံ ဂရဟိယမာနော ဂရဟံ အသဟန္တော ပဋိပက္ခော ဟုတွာ
 “အာစရိယ တုမေ အတ္တနော ဒေါသံ အဒိသွာ မယုမေဝ ဒေါသံ ပဿထ၊
 နန တုမေ ‘ကိ’ မေ ပရေန ဩဝဒိတေန၊ အတ္တာနမေဝ ဩဝဒိဿာမီ”တိ ရဇ္ဇံ
 ဆဇ္ဇေတွာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တုမေ ဣဒါနိ မံ ကသ္မာ ဩဝဒထာ”တိ စောဒေန္တော
 ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၇။ “ဟိတွာ ဂန္ဓာရဝိသယံ၊ ပဟူတဓနဓာရိယံ။
 ပသာသနတော နိက္ခန္တော၊ ဣဓ ဒါနိ ပသာသသီ”တိ။

တတ္ထ ပသာသနတောတိ ဩဝါဒါနုသာသနီဒါနတော။ ဣဓ ဒါနိတိ
 ဣဒါနိ ဣဓ အရညေ ကသ္မာ မံ ဩဝဒထာတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၈။ “ဓမ္မံ ဘဏာမိ ဝေဒေဟ၊ အဓမ္မော မေ န ရုစ္စတိ။
 ဓမ္မံ မေ ဘဏမာနဿ၊ န ပါပမုပလိမ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မန္တိ သဘာဝံ၊ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ ဝဏ္ဏိတံ ပသတ္တံ ကာရဏမေဝ။ အဓမ္မော
 မေ န ရုစ္စတိတိ အဓမ္မော နာမ အသဘာဝေါ မယံ ကဒါစိပိ န ရုစ္စတိ။ န
 ပါပမုပလိမ္ပတိတိ မမ သဘာဝမေဝ ကာရဏမေဝ ဘဏန္တဿ ပါပံ နာမ

၁-ပသာသနိတောတိ (သီ၊ သျာ)

ဟဒယေ န လိမ္မတိ န အလ္လိယတိ။ ဩဝါဒဒါနံ နာမေတံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝက-
ဗောဓိသတ္တာနံ ပဝေဏီ။ တေဟိ ဒိန္နောဝါဒံ ဗာလာ န ဂဏှန္တိ၊ ဩဝါဒ-
ဒါယကဿ ပန ပါပံ နာမ နတ္ထိ။

နိဓိနံ ပဝတ္တာရံ၊ ယံ ပဿေ ဝဇ္ဇဒဿိနံ။
နိဂ္ဂယုဝါဒိ မေဓာဝိ၊ တာဒိသံ ပဏ္ဍိတံ ဘဇေ။
တာဒိသံ ဘဇမာနဿ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။
ဩဝဒေယျာနုသာသေယျ၊ အသဗ္ဗာ စ နိဝါရယေ။
သတံ ဟိ သော ပိယော ဟောတိ၊ အသတံ ဟောတိ အပ္ပိယောတိ။

ဝိဒေဟတာပသော ဗောဓိသတ္တဿ ကထံ သုတွာ “အာစရိယ အတ္ထနိဿိ-
တံ ကထေန္တေနပိ ပရံ ဃဇ္ဇေတွာ ရောသေတွာ ကထေတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ တံ မံ
ကုဏ္ဏသတ္တကေန မုဏ္ဏေန္တော ဝိယ အတိဖရသံ ကထေသိ”တိ ဝတွာ စတုတ္ထံ
ဂါထမာဟ—

၇၉။ “ယေန ကေနစိ ဝဏ္ဏေန၊ ပရော လဘတိ ရူပနံ။
မဟတ္ထိယမ္ပိ စေ ဝါစံ၊ န တံ ဘာသေယျ ပဏ္ဍိတော”တိ။

တတ္ထ ယေန ကေနစိတိ ဓမ္မယုတ္တေနာပိ ကာရဏေန။ လဘတိ ရူပနန္တိ
ဃဇ္ဇနံ ဒုဿနံ ကုပ္ပနံ လဘတိယေဝ။ န တံ ဘာသေယျာတိ တသ္မာ တံ ပရ-
ပုဂ္ဂလံ ယာယ သော ဝါစာယ ဒုဿတိ၊ တံ မဟတ္ထိယံ မဟန္တိ အတ္ထနိဿိတမ္ပိ
ဝါစံ န ဘာသေယျာတိ အတ္ထော။

အထဿ ဗောဓိသတ္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၈၀။ “ကာမံ ရူပတု ဝါ မာ ဝါ၊ ဘုသံဝ ဝိကိရိယတု။
ဓမ္မံ မေ ဘဏမာနဿ၊ န ပါပမုပလိမ္မတိ”တိ။

ထတ္ထ ကာမန္တိ ဧကံသေန။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အယုတ္တကာရကော ပုဂ္ဂ-
လော “အယုတ္တံ တေ ကတ”န္တိ ဩဝဒိယမာနော ဧကံသေနေဝ ကုဇ္ဈတု ဝါ
မာ ဝါ ကုဇ္ဈတု၊ အထ ဝါ ဘုသမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိကိရိယတု၊ မယံ ပန ဓမ္မံ
ဘဏန္တဿ ပါပံ နာမ နတ္ထိတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ “န ဝေါ အဟံ အာနန္ဒ တထာံ ပရက္ကမိဿာမိ၊ ယထာ
ကုမ္ဘကာရော အာမကေ အာမကမတ္ထေ။ နိဂ္ဂယု နိဂ္ဂယုဟံ အာနန္ဒ ဝက္ခာမိ။

ယော သာဓော သော ဌဿံတိ”တိ^၁ ဣမဿ သုဂတောဝါဒဿ အနုရူပါယ ပဋိပတ္တိယာ ဌတော “ယထာ ကုမ္ဘကာရော ဘာဇနေသု ပုနပ္ပုနံ အာကော-
ဇေတွာ အာကောဇေတွာ အာမကံ အဂ္ဂဟေတွာ သုပက္ကမေဝ ဘာဇနံ
ဂဏှာတိ၊ ဧဝံ ပုနပ္ပုနံ ဩဝဒိတွာ နိဂ္ဂဏှိတွာ ပက္ကဘာဇနသဒိသော ပုဂ္ဂလော
ဂဟေတဗ္ဗော”တိ ဒဿေတုံ ပုန တံ ဩဝဒန္တော—

၈၁။ “နော စေ အဿ သကာ ဗုဒ္ဓိ၊ ဝိနယော ဝါ သုသိက္ခိတော။
ဝနေ အန္ဓမဟိံသောဝ၊ စရေယျ ဗဟုကော ဇနော။

၈၂။ ယသ္မာ စ ပနိဓေကဓ္စေ၊ အာစေရမ္ပိ သုသိက္ခိတာ။
တသ္မာ ဝိနိတဝိနယာ၊ စရန္တိ သုသမာဟိတာ”တိ—

ဣဒံ ဂါထာဒွယမာဟ။

တဿတ္ထော—သမ္ပ ဝေဒေဟ ဣမေသဉ္စိ သတ္တာနံ သစေ အတ္တနော ဗုဒ္ဓိ ဝါ၊
ပဏှိတေ ဩဝါဒဒါယကေ နိဿာယ အာစာရပဏှတ္ထိဝိနယော ဝါ သုသိက္ခိ-
တော န ဘဝေယျ၊ ဧဝံ သန္တေ ယထာ တိဏလတာဒိဂဟနေ ဝနေ အန္ဓမဟိံ-
သော ဂေါစရာဂေါစရံ သာသင်္ကနိရာသင်္ကဉ္စ ဌာနံ အဇာနန္တော စရတိ၊
တထာ တုမှာဒိသော ဗဟုကော ဇနော စရေယျ။ ယသ္မာ ပန ဣဓ ဧကဓ္စေ
သကာယ ဗုဒ္ဓိယာ ရဟိတာ သတ္တာ အာစရိယသန္တိကေ အာစာရပဏှတ္ထိ-
သုသိက္ခိတာ၊ တသ္မာ အာစရိယေဟိ အတ္တနော အတ္တနော အနုရူပေန ဝိနယေန
ဝိနိတတ္တာ ဝိနိတဝိနယာ သုသမာဟိတာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ ဟုတွာ စရန္တိတိ။

ဣမိနာ ဣဒံ ဒဿေတိ—ဣမိနာ ဟိ သတ္တေန ဂိဟိနာ ဟုတွာ အတ္တနော
ကုလာနုရူပါ၊ ပဗ္ဗဇိတေန ပဗ္ဗဇိတာနုရူပါ သိက္ခာ သိက္ခိတဗ္ဗာ။ ဂိဟိနောပိ ဟိ
အတ္တနော ကုလာနုရူပေသု ကသိဂေါရက္ခာဒိသု သိက္ခိတာဝ သမ္ပန္နာဇီဝါ
ဟုတွာ သုသမာဟိတာ စရန္တိ၊ ပဗ္ဗဇိတာပိ ပဗ္ဗဇိတာနုရူပေသု ပါသာဒိကေသု
အဘိက္ကန္တပဋိက္ကန္တာဒိသု အဓိသီလအဓိစိတ္တအဓိပညာသိက္ခာသု သိက္ခိတာဝ
ဝိဂတဝိက္ခေပါ သုသမာဟိတာ စရန္တိ။ လောကသ္မိံ ဟိ—

ဗာဟုသစ္စဉ္စ သိပ္ပဉ္စ၊ ဝိနယော စ သုသိက္ခိတော။
သုဘာသိတာ စ ယာ ဝါစာ၊ ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမန္တိ ဝိ။

တံ သုတွာ ဝေဒေဟတာပသော “အာစရိယ ဣတော ပဌာယ မံ ဩဝဒထ
အနုသာသထ၊ အဟံ အနဓိဝါသနဇာတိကတာယ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေသိံ၊

၁-မ ၃-၁၅၉-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ဗုဒ္ဓိယာ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၃-ခု ၁-၄၊ ၃၁၉-ဝိဇ္ဇေသု။

တံ မေ ခမထာ”တိ ဝဋ္ဋိတွာ မဟာသတ္တံ ခမာပေသိ။ တေ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိတွာ ပုန ဟိမဝန္တမေဝ အဂမံသု။ တတြ ဗောဓိသတ္တော ဝေဒေဟ- တာပသဿ ကသိဏပရိကမ္ပံ ကထေသိ။ သော တံ ကတွာ အဘိညာ စ သမာ- ပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဣတိ တေ ဥဘောပိ အပရိဟိနန္ဒျာနာ မြဟ္မလောက- ပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဝေဒေဟော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဂန္ဓာရရာဇော ပန အဟမေဝ အဟော- သိ”န္တိ။

ဂန္ဓာရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-မဟာကပိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၇)

အတ္တာနံ သင်္ကမံ ကတွာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဣတတ္ထစရိယံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဘဒ္ဒသလဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဣတကာနံ အတ္ထံ စရတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ဣတိနံ အတ္ထံ စရိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကပိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော အာရောဟပရိဏာဟသမ္ဗန္ဓော ထာမ- ဗလူပေတော ပဉ္စဟတ္ထိဗလပရိမာဏော အသိတိသဟဿကပိဂဏပရိဝုတော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝသတိ။ တတ္ထ ဂင်္ဂါတီရံ နိဿာယ သာခါဝိဂ္ဂပသမ္ဗန္ဓော သန္ဓန္ဓာယော ဗဟလပတ္တော ပဗ္ဗတကူဋံ ဝိယ သမုဂ္ဂတော အမ္မရုက္ခော အဟောသိ၊ “နိဂြောဓရုက္ခော”တိပိ ဝဒန္တိ။ တဿ မရုရာနိ ဖလာနိ ဒိဗ္ဗဂန္ဓရသာနိ မဟန္တာနိ မဟန္တကုမ္ဘပ္ပမာဏာနိ။ တဿ ဧကိဿာ သာခါယ ဖလာနိ ထလေ ပတန္တိ၊ ဧကိဿာ သာခါယ ဂင်္ဂါဇလေ၊ ဒွိန္ဒံ သာခါနံ ဖလာနိ မဇ္ဈေ ရုက္ခမူလေ ပတန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ကပိဂဏံ အာဒါယ တတ္ထ ဖလာနိ ခါဒန္တော “ဧကသ္မိံ” ကာလေ ဣမဿ ရုက္ခဿ ဥဒကေ ပတိတံ ဖလံ နိဿာယ

အမှာကံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ ဥဒကမတ္ထကေ သာခါယ ဧကဖလမ္ပိ အနဝသေ-
 သေတွာ ပုပ္ဖကာလေ ကဋ္ဌာယမတ္ထကာလတော ပဋ္ဌာယ ခါဒါပေတိ စေဝ
 ပါတာပေတိ စ။ ဧဝံ သန္တေပိ အသီတိဝါနရသဟဿေဟိ အဒိဋ္ဌံ ကိပိလ္လိက-
 ပုဋ္ဌပဋိစ္ဆန္တံ ဧကံ ပက္ကဖလံ နဒိယံ ပတိတွာ ဥဒ္ဒဉ္စ အဓော စ ဇာလံ ဗန္ဓာပေတွာ
 ဥဒကကိဋ္ဌံ ကိဋ္ဌန္တဿ ဗာရာဏသိရညော ဥဒ္ဓိဇာလေ လဂ္ဂိ။ ရညော ဒိဝသံ
 ကိဋ္ဌိတွာ သာယံ ဂမနသမယေ ကေဝဇ္ဇာ ဇာလံ ဥက္ခိပန္တာ တံ ဒိသ္မာ
 “အသုကဖလံ နာမာ”တိ အဇာနန္တာ ရညော ဒေသေသံ။

ရာဇာ “ကိံဖလံ နာမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ န ဇာနာမ ဒေဝါတိ။ ကေဇာနိဿန္တိတိ။
 ဝနစရကာ ဒေဝါတိ။ သော ဝနစရကေ ပက္ခောသာပေတွာ တေသံ သန္တိကာ
 “အမ္ပပက္က”န္တိ သုတွာ ဆုရိကာယ ဆိန္ဒိတွာ ပဋ္ဌမံ ဝနစရကေ ခါဒါပေတွာ
 ပစ္ဆာ အတ္တနာပိ ခါဒါ၊ ဣတ္တာဂါရဿာပိ အမစ္စာနမ္ပိ ဒါပေသိ။ ရညော
 အမ္ပပက္ကရသော သကလသရီရံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ။ သော ရသတဏှာယ ဗုဒ္ဓိတွာ
 တဿ ရုက္ခဿ ဌိတဋ္ဌာနံ ဝနစရကေ ပုစ္ဆိတွာ တေဟိ “ဟိမဝန္တပဒေသေ နဒီ-
 တီရေ”တိ ဝုတ္တေ ဗဟူ နာဝါသဃံာဋေ ဗန္ဓာပေတွာ ဝနစရကေဟိ ဒေသိတ-
 မဂ္ဂေန ဥဒ္ဓိသောတံ အဂမာသိ။ “ဧတ္တကာနိ ဒိဝသာနိ”တိ ပရိစ္ဆေဒေါ န
 ကထိတော၊ အနုပုဗ္ဗေန ပန တံ ဌာနံ ပတွာ “ဧသော ဒေဝ ရုက္ခော”တိ
 ဝနစရကာ ရညော အာစိက္ခိံသု။ ရာဇာ နာဝံ ဌပေတွာ မဟာဇနပရိဝုတော
 ပဒသာ တတ္ထ ဂန္တာ ရုက္ခမူလေ သယနံ ပညပါပေတွာ အမ္ပပက္ကာနိ ခါဒိတွာ
 နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဋ္ဌိတွာ နိပဇ္ဇိ၊ သဗ္ဗဒိသာသု အာရက္ခံ ဌပေတွာ အဂ္ဂိ
 ကရိံသု။

မဟာသတ္တော မနုဿေသု နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တေသု အစုရတ္တသမယေ ပရိသာယ
 သဒ္ဓိံ အဂမာသိ။ အသီတိသဟဿဝါနရာ သာခါယ သာခံ စရန္တာ အမ္ဗာနိ
 ခါဒန္တိ။ ရာဇာ ပဗုဒ္ဓိတွာ ကပိဂဏံ ဒိသ္မာ မနုဿေ ဥဋ္ဌာပေတွာ ဓနုဂ္ဂဟေ
 ပက္ခောသာပေတွာ “ယထာ ဧတေ ဖလခါဒကာ ဝါနရာ န ပလာယန္တိ၊ တထာ
 တေ ပရိက္ခိပိတွာ ဝိဇ္ဈထ၊ သွေ အမ္ဗာနိ စေဝ ဝါနရမံသဉ္စ ခါဒိဿာမိ”တိ
 အာဟ။ ဓနုဂ္ဂဟာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ ရုက္ခံ ပရိဝါရေတွာ သရေ
 သန္ဓယိတွာ အဋ္ဌံသု။ တေ ဒိသ္မာ ဝါနရာ မရဏဘယဘိတာ ပလာယိတုံ
 အသက္ခောန္တာ မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ ‘ပလာယနမက္ကဋေ
 ဝိဇ္ဈိဿာမာ’တိ ရုက္ခံ ပရိဝါရေတွာ ဓနုဂ္ဂဟာ ဌိတာ၊ ကိံ ကရောမာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 ကမ္မမာနာ အဋ္ဌံသု။ ဗောဓိသတ္တော “မာ ဘာယိတ္ထ၊ အဟံ ဝေါ ဇီဝိတံ
 ဒဿာမိ”တိ ဝါနရဂဏံ သမဿာသေတွာ ဥဇုကံ ဥဂ္ဂတသာခံ အာရုယု

ဂင်္ဂါဘိမုခံ ဂတသာခံ ဂန္ဓာ တဿာ ပရိယန္တတော ပက္ခန္ဓိတွာ ဓနုသတ-
မတ္တံ ဌာနံ အတိက္ကမ္မ ဂင်္ဂါတိရေ ဧကသ္မိံ ဂုမ္မမတ္တကေ ပတိတွာ တတော
ဩရုယျ “မမာဂတဌာနံ ဧတ္တကံ ဘဝိဿတိ”တိ အာကာသံ ပရိစ္ဆိန္ဓိတွာ ဧကံ
ဝေတ္တလတံ မူလေ ဆိန္ဓိတွာ သောဓေတွာ “ဧတ္တကံ ဌာနံ ရုက္ခေ ဗမ္ဘိဿတိ၊
ဧတ္တကံ အာကာသဌံ ဘဝိဿတိ”တိ ဣမာနိ ဒွေ ဌာနာနိ ဝဝတ္ထပေတွာ
အတ္တနော ကဋိယံ ဗန္ဓနဌာနံ န သလ္လက္ခေသိ။

သော တံ လတံ အာဒါယ ဧကံ ကောဋိံ ဂင်္ဂါတိရေ ပတိဋ္ဌိတရုက္ခေ ဗန္ဓိတွာ
ဧကံ အတ္တနော ကဋိယံ ဗန္ဓိတွာ ဝါတစ္ဆိန္ဒဝလာဟကော ဝိယ ဝေဂေန
ဓနုသတမတ္တံ ဌာနံ လင်္ခိတွာ ကဋိယံ ဗန္ဓနဌာနဿ အသလ္လက္ခိတတ္တာ ရုက္ခံ
ပါပုဏိတုံ အသက္ခောန္တော ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ အမ္ပသာခံ ဒဋ္ဌံ ဂဏိတွာ
ဝါနရဂဏဿ သညမဒါသိ “သီဃံ မမ ပိဋ္ဌိံ မဒ္ဒမာနာ ဝေတ္တလတာယ
သောတ္ထိဂမနံ ဂစ္ဆထာ”တိ။ အသီတိသဟဿဝါနရာ မဟာသတ္တံ ဝန္ဓိတွာ
ခမာပေတွာ တထာ အဂမံသု။ တဒါ ဒေဝဒတ္တောပိ မက္ကဋော ဟုတွာ တေသံ
အပ္ပန္တရေ ဟောတိ။ သော “အယံ မေ ပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌိံ ပဿိတုံ ကာလော”တိ
ဥစ္စံ သာခံ အာရုယျ ဝေဂံ ဇနေတွာ တဿ ပိဋ္ဌိယံ ပတိ။ မဟာသတ္တဿ
ဟဒယံ ဘိဇ္ဇိ၊ ဗလဝဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သောပိ တံ ဝေဒနာပုတ္တံ ကတွာ ပက္ကာမိ။
မဟာသတ္တော ဧကကောဝ အဟောသိ။ ရာဇော အနိဒ္ဒါယန္တော ဝါနရေဟိ စ
မဟာသတ္တေန စ ကတကိရိယံ သဗ္ဗံ ဒိသ္မာ “အယံ တိရစ္ဆာနော ဟုတွာ
အတ္တနော ဇီဝိတံ အဂဏေတွာ ပရိသာယ သောတ္ထိဘာဝမေဝ အကာသိ”တိ
စိန္တေန္တော နိပဇ္ဇိ။

သော ပဘာတာယ ရတ္တိယာ မဟာသတ္တဿ တုဿိတွာ “န ယုတ္တံ ဣမံ ကပိ-
ရာဇာနံ နာသေတုံ၊ ဥပါယေန နံ ဩတာရေတွာ ပဋိဇဉ်ဿာမိ”တိ အန္တော-
ဂင်္ဂါယ နာဝါသဃံာဋံ ဌပေတွာ တတ္ထ အဋ္ဌကံ ဗန္ဓာပေတွာ သဏိကံ မဟာသတ္တံ
ဩတာရာပေတွာ ပိဋ္ဌိယံ ကာသာဝဝတ္တံ ပတ္ထရာပေတွာ ဂင်္ဂါဒကေန နာပေတွာ
ဖာဏိတောဒကံ ပါယေတွာ ပရိသုဒ္ဓသရိရံ သဟဿပါကတေလေန အပ္ပဉ္ဇာ-
ပေတွာ သယနပိဋ္ဌေ ဇဋ္ဌကစမ္ပံ သန္တရာပေတွာ သဏိကံ တတ္ထ နိပဇ္ဇာပေတွာ
အတ္တနာ နိစေ အာသနေ နိသီဒိတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

ဂ၃။ “အတ္တာနံ သင်္ကမံ ကတွာ၊ ယော သောတ္ထိံ သမတာရယိ။
ကိံ တံ တေသံ ကိမေ တုယုံ၊ ဟောန္တိ ဧတေ မဟာကပိ”တိ။

၁-ကိမော (သိ၊ဣ)၊ ကိမေ (သျာ)

တဿတ္ထော—အမွှော မဟာကပိ ယော တံ အတ္တာနံ သင်္ကမံ ကတွာ တုလံ အာရောပေတွာ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ ဣမေ ဝါနရေ သောတ္ထိံ သမတာရယိ၊ ခေမေန သန္တာရေသိ။ ကိံ တံ တေသံ ဟောသိ၊ ကိမေ^၁ တုယံ ဝါ ကိံသု ဧတေ ဟောန္တိတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္ထော ရာဇာနံ ဩဝဒန္တော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၈၄။ “ရာဇာဟံ ဣဿရော တေသံ၊ ယူထဿ ပရိဟာရကော။
တေသံ သောကပရေတာနံ၊ ဘိတာနံ တေ အရိန္ဒမ။

၈၅။ ဥလ္လဗ်ယိတွာ အတ္တာနံ၊ ဝိဿဋ္ဌဓနုနော သတံ။
တတော အပရပါဒေသု၊ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓိ လတာဂုဏံ။

၈၆။ ဆိန္ဒုဗ္ဗမိဝ ဝါတေန၊ နုဏ္ဏော ရုက္ခံ ဥပါဂမိံ။
သောဟံ အပ္ပဘဝံ တတ္ထ၊ သာခံ ဟတ္ထေဟိ အဂ္ဂဟိံ။

၈၇။ တံ မံ ဝိယာယတံ သန္တံ၊ သာခါယ စ လတာယ စ။
သမနုက္ကမန္တာ ပါဒေဟိ၊ သောတ္ထိံ သာခါမိဂါ ဂတာ။

၈၈။ တံ မံ န တပတေ ဗန္ဓော၊ မတော^၂ မေ န တပေဿတိ။
သုခမာဟရိတံ တေသံ၊ ယေသံ ရဇမကာရယိံ။

၈၉။ သော တေ ဥပမာ ရာဇ၊ တံ သုဏောဟိ အရိန္ဒမ။
ရညာ ရဋ္ဌဿ ယောဂ္ဂဿ၊ ဗလဿ နိဂမဿ စ။
သဗ္ဗေသံ သုခမေဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ခတ္ထိယေန ပဇာနတာ”တိ။

တတ္ထ တေသန္တိ တေသံ အသီတိသဟဿာနံ ဝါနရာနံ။ ဘိတာနံ တေတိ တဝ ဝိဇ္ဈနတ္ထာယ အာဏာပေတွာ ဌိတဿ ဘိတာနံ။ အရိန္ဒမာတိ ရာဇာနံ အာလပတိ။ ရာဇာ ဟိ စောရာဒိနံ အရိနံ ဒမနတော “အရိန္ဒမော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိဿဋ္ဌဓနုနော သတန္တိ အနာရောပိတဓနုသတပ္ပမာဏံ ဌာနံ အတ္တာနံ အာကာသေ ဥလ္လဗ်ယိတွာ ဝိဿဇ္ဇေတွာ တတော ဣမမှာ ရုက္ခာ လဗ်ယိတွာ ဂတဋ္ဌာနတော။ အပရပါဒေသုတိ ပစ္ဆာပါဒေသု။ ဣဒံ ကဋိဘာဂံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဗောဓိသတ္ထော ဟိ ကဋိဘာဂေ တံ လတာဂုဏံ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓိတွာ ပစ္ဆိမ-ပါဒေဟိ ဘူမိယံ အက္ကမိတွာ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝါတဝေဂေန အာကာသံ ပက္ခန္တိ။

၁-ကိမော (သီ၊ ဣ) ကိမေ(သျှာ) ၂-ဝဓော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

နုဏ္ဏော ရုက္ခံ ဥပါဂမိန္တိ ဝါတစ္ဆိန္တံ အပ္ပမိဝ အတ္တနော ဝေဂဇနိတေန ဝါတေန
နုဏ္ဏော။ ယထာ ဝါတစ္ဆိန္တံ ဝါတေန၊ ဧဝံ အတ္တနော ဝေဂေန နုဏ္ဏော ဟုတွာ
ဣမံ အဗ္ဗရုက္ခံ ဥပါဂမိ။ အပ္ပဘဝန္တိ သော အဟံ တတ္ထ အာကာသပ္ပဒေသေ
ရုက္ခံ ပါပုဏိတုံ အပ္ပဟောန္တော တဿ ရုက္ခဿ သာခံ ဟတ္ထေဟိ အဂ္ဂဟေ-
သိန္တိ အတ္ထော။

ဝိယာယတန္တိ ရုက္ခသာခါယ စ ဝေတ္တလတာယ စ ဝိဏာယ ဘမရတန္တိ
ဝိယ ဝိတတံ အာကခိတသရိရံ။ သမနုက္ကမန္တာတိ မယာ အနုညာတာ မံ
ဝန္တိတွာ ပါဒေဟိ အနုက္ကမန္တာ နိရန္တရမေဝ အက္ကမန္တာ သောတ္ထိံ ဂတာ။
တံ မံ န တပတေ ဗန္ဓောတိ တံ မံ နာပိ သော ဝလ္လိယာ ဗန္ဓော တပတိ၊
နာပိ ဣဒါနိ မရဏံ တပေသတိ။ ကိံကာရဏာ? သုခမာဟရိတံ တေသန္တိ၊
ယသ္မာ ယေသံ အဟံ ရဇ္ဇမကာရယိံ၊ တေသံ မယာ သုခမာဟရိတံ။ ဧတေ ဟိ
“မဟာရာဇ အယံ နော ဥပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ဟရိတွာ သုခံ အာဟရိသတိ”တိ မံ
ရာဇာနံ အကံသု။ အဟမ္မိ “တုမှာကံ ဥပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ဟရိသာမိ”ဇ္ဇေဝ ဧတေသံ
ရာဇာ ဇာတော။ တံ အဇ္ဇ မယာ ဧတေသံ မရဏဒုက္ခံ ဟရိတွာ ဇီဝိတသုခံ
အာဟဋံ၊ တေန မံ နာပိ ဗန္ဓော တပတိ၊ န မရဏဝဓော^၁ တပေသတိ။

သော တေ ဥပမာတိ သော တေ မဟာရာဇ မယာ ကတကိရိယာယ ဥပမာ။
တံ သုဏောဟိတိ တသ္မာ ဣမာယ ဥပမာယ သံသန္ဓေတွာ အတ္တနော ဒိယျမာနံ
ဩဝါဒံ သုဏာဟိ။ ရညာ ရဋ္ဌဿာတိ မဟာရာဇ ရညာ နာမ ဥစ္ဆယန္တေ ဥစ္ဆိံ
ဝိယ ရဋ္ဌံ အပီဇ္ဇေတွာ စတုဗ္ဗိမံ အဂတိဂမနံ ပဟာယ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ
သင်္ဂဏှန္တေန ဒသသု ရာဇဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာယ မယာ ဝိယ အတ္တနော ဇီဝိတံ
ပရိစ္စဇိတွာ “ကိန္တိမေ ရဋ္ဌဝါသိနော ဝိဂတဘယာ ဂိမှကာလေ ဝိဝုဒ္ဓါရေ
ဉ္ဇတိဟိ စ ပရိဝါရဏေဟိ” စ ပရိဝါရိတာ ဥရေ ပုတ္တေ နစ္စေန္တာ သိတေန
ဝါတေန ဗီဇိယမာနာ ယထာရူပိ အတ္တနော အတ္တနော သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ
ကာယိကစေတသိကသုခသမင်္ဂီနော ဘဝေယျ”န္တိ သကလရဋ္ဌဿ စ ရထ-
သကဋာဒိယုတ္တဝါဟနဿ? ယောဂ္ဂဿ စ ပတ္တိသင်္ခါတဿ ဗလဿ စ နိဂမ-
ဇနပဒသင်္ခါတဿ နိဂမဿ စ သဗ္ဗေသံ သုခမေဝ ဒေသိတဗ္ဗံ ဂဝေသိတဗ္ဗန္တိ
အတ္ထော။ ခတ္တိယေန ပဇာနတာတိ ခေတ္တာနံ အဓိပတိဘာဝေန “ခတ္တိယော”တိ
လဒ္ဓနာမေန ပန ဧတေန အဝသေသသတ္ထေ အတိက္ကမ္မ ပဇာနတာ ဉ္ဇဏသမ္ပန္နေန
ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။

၁-မရဏတော (က) ၂-ပရိစာရိဓကဟိ (သျှာ၊က) ၃-ရထသကဋာဒိယုဂဝါဟနဿ (ဣ၊က)
ဇာတက-၄ ၃-၂၃

ဧဝံ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ ဩဝဒန္တော အနုသာသန္တောဝ ကာလမကာသိ။
 ရာဇာ အမစ္စေပက္ခောသာပေတွာ “ဣမဿ ကပိရာဇဿ ရာဇုနံ ဝိယ သရီရကိစ္စံ
 ကရောထာ”တိ ဝဘွာ ဣတ္ထာဂါရမ္ပိ အာဏာပေသိ “တုမေ ရတ္ထဝတ္ထနိဝတ္ထာ
 ဝိကိဏ္ဏကေသာ ဒဏ္ဍဒီပိကဟတ္ထာ ကပိရာဇာနံ ပရိဝါရေတွာ အာဠာဟနံ
 ဂစ္ဆထာ”တိ။ အမစ္စာ ဒါရူနံ သကဋ္ဌသတမတ္ထေန စိတကံ ကရိတွာ ရာဇုနံ
 ကရဏနိယာမေနေဝ မဟာသတ္တဿ သရီရကိစ္စံ ကတွာ သီသကပါလံ
 ဂဟေတွာ ရညော သန္တိကံ အဂမံသု။ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ အာဠာဟနေ
 စေတိယံ ကာရေတွာ ဒီပေ ဇာလာပေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ
 သီသကပါလံ သုဝဏ္ဏခစိတံ ကာရေတွာ ကုန္တဂေ ဌပေတွာ ပုရတော ကတွာ
 ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေန္တော ဗာရာဏသိံ ဂန္ဓာ အန္တောရဇဒွါရေ ဌပေတွာ
 သကလနဂရံ သဇ္ဇာပေတွာ သတ္တာဟံ ဓာတုပူဇံ ကာရေသိ။ အထ နံ ဓာတုံ
 ဂဟေတွာ စေတိယံ ကာရေတွာ ယာဝဇီဝံ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ
 ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ပတိဋ္ဌာယ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောန္တော ဓမ္မေန
 ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
 သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္တော အဟောသိ၊ ဒုဒ္ဒကပိ ဒေဝဒတ္တော၊
 ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ကပိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟာကပိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ကုန္တကာရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၈)

အပ္ပာ'ဟ'မဒ္ဓံ ဝနမန္တရသ္မိန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေဝိဟရန္တော ကိလေသ-
 နိဂ္ဂဟံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပါနိယဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။
 တဒါ ပန သာဝတ္ထိယံ ပဉ္စသတာ သဟာယကာ ပဗ္ဗဇိတွာ အန္တောကောဋီ-
 သန္တာရေ ဝသမာနာ အစုရတ္တသမယေ ကာမဝိတက္ကံ ဝိတက္ကယိံသု။ သတ္တာ
 အတ္တနော သာဝကေ ရတ္ထိယာ တယော ဝါရေ၊ ဒိဝသဿံ တယော ဝါရေတိ
 ရတ္ထိန္ဒိဝံ ဆ ဝါရေ ဩလောကေန္တော ကိကိ အဏ္ဍံ ဝိယ၊ စမရိ^၂ ဝါလမိ^၃ ဝိယ၊
 မာတာ ဝိယပုတ္တံ ဝိယ၊ ဧကစက္ခုကော ပုရိသော စက္ခု^၄ ဝိယ ရက္ခတိ၊ တသ္မိ^၅
 တသ္မိ^၆ ယေဝ ခဏေ ဥပ္ပန္နကိလေသံ နိဂ္ဂဏှာတိ။ သော တံ ဒိဝသံ အစုရတ္တသမယေ

၁-ဒု ၅-၂၃၄-ပိဋ္ဌေ။ ပညာသဇာတကေ (သျှာ၊ က) ၂-စာမရိ (က)

ဇေတဝနံ ပရိဂ္ဂဏှန္တော တေသံ ဘိက္ခုနံ ဝိတက္ကသမုဒါစာရံ ဥတွာ “ဣမေသံ ဘိက္ခုနံ အပ္ပန္နရေ အယံ ကိလေသော ဝဗုန္တော အရဟတ္တဿ ဟေတုံ ဘိဒ္ဓိဿတိ၊ ဣဒါနေဝ နေသံ ကိလေသံ နိဂ္ဂဏှိတွာ အရဟတ္တံ ဒဿာမီ”တိ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတွာ အာနန္ဒတ္ထေရံ ပက္ခောသာပေတွာ “အာနန္ဒ အန္တောကောဋိသန္တာရေ ဝသနကဘိက္ခု သဗ္ဗေ သန္ဓိပါတေဟီ”တိ သန္ဓိပါတာပေတွာ ပညတ္တဝရပုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိတွာ “န ဘိက္ခဝေ အန္တော-ပဝတ္တကိလေသာနံ ဝသေ ဝတ္တိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ကိလေသော ဟိ ဝဗုမာနော ပစ္စာမိတ္ထော ဝိယ မဟာဝိနာသံ ပါပေတိ၊ ဘိက္ခုနာ နာမ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကိလေသံ နိဂ္ဂဏှိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ပေါရာဏကပဏှိတာ အပ္ပမတ္တကံ အာရမ္မဏံ ဒိသ္မာ အပ္ပန္နရေ ပဝတ္တကိလေသံ နိဂ္ဂဏှိတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္ထေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော ဗာရာဏသိနဂရဿ ဒွါရဂါမေ ကုမ္ဘကာရကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္ထော ကုဋုမ္ဘံ သဏ္ဍပေတွာ ဧကံ ပုတ္တဇ္ဇ ဓိတရဇ္ဇ လဘိတွာ ကုမ္ဘကာရကမ္ဘံ နိဿာယ ပုတ္တဒါရံ ပေါသေသိ။ တဒါ ကလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒန္တပုရနဂရေ ကရဏှကော နာမ ရာဇာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော ဥယျာနဒွါရေ ဖလဘာရ-ဘရိတံ မရရဖလံ အဗ္ဗရုက္ခံ ဒိသ္မာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတောယေဝ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဧကံ အဗ္ဗပိဏှံ ဂဟေတွာ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ မင်္ဂလသိလာယ နိသီန္တော ဒါတဗ္ဗယုတ္တကာနံ ဒတွာ အမ္ဘံ ပရိဘုဋ္ဌိ။ “ရညာ ဂဟိတကာလတော ပဋ္ဌာယ သေသေဟိ နာမ ဂဟေတဗ္ဗမေဝါ”တိ အမစ္စာပိ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ-ဒယောပိ အဗ္ဗာနိ ပါတေတွာ ခါဒိံသု။ ပစ္ဆာ အာဂတာ ရုက္ခံ အာရုပ္ပ မုဂ္ဂရေဟိ ပေါထေတွာ ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂသာဓံ ကတွာ အာမကဖလမ္ပိ အသေသေတွာ ခါဒိံသု။

ရာဇာ ဒိဝသံ ဥယျာနေ ကိဋ္ဌိတွာ သာယနသမယေ အလင်္ကတ-ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရေ နိသီဒိတွာ ဂစ္ဆန္တော တံ ရုက္ခံ ဒိသ္မာ ဟတ္ထိတော ဩတရိတွာ ရုက္ခမူလံ ဂန္ဓာ ရုက္ခံ ဩလောကေတွာ “အယံ ပါတောဝ ပဿန္တာနံ အတိတ္ထိကရော ဖလဘာရဘရိတော သောဘမာနော အဋ္ဌာသိ၊ ဣဒါနိ ဂဟိတ-ဖလော ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂေါ အသောဘမာနော ဌိတော”တိ စိန္တေတွာ ပုန အညတော ဩလောကေန္တော အပရံ နိပ္ပလံ အဗ္ဗရုက္ခံ ဒိသ္မာ “ဧသ ရုက္ခော အတ္တနော နိပ္ပလဘာဝေန မုဏှမဏိပဗ္ဗတော ဝိယ သောဘမာနော ဌိတော၊

အယံ ပန သဖလဘာဝေန ဣမံ ဗျသနံ ပတ္တော၊ ဣဒံ အဂါရမဇ္ဈမ္ပိ ဖလိတရက္ခ-
 သဒိသံ၊ ပဗ္ဗဇော နိပ္ပလရက္ခသဒိသာ၊ သဓနဿေဝ ဘယံ အတ္ထိ၊ နိဒ္ဒနဿ
 ဘယံ နတ္ထိ၊ မယာဝိ နိပ္ပလရက္ခေန ဝိယ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဖလရက္ခံ အာရမ္မဏံ
 ကတွာ ရက္ခမူလေ ဌိတကောဝ တီဏိ လက္ခဏာနိ သလ္လက္ခေတွာ ဝိပဿနံ
 ဝဇေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ “ဝိဒ္ဓံသိတာ ဒါနိ မေ မာတုကုစ္ဆိ-
 ကုဋိကာ၊ ဆိန္ဒာ တီသု ဘဝေသု ပဋိသန္ဓိ၊ သောဓိတာ သံသာရဥက္ကာရဘူမိ၊
 သောသိတော မယာ အဿုသမုဒ္ဒေါ၊ ဘိန္ဒော အဋ္ဌိပါကာရော၊ နတ္ထိ မေ ပုန
 ပဋိသန္ဓိ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတောဝ အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ အမစ္စာ အာဟံသု “အတိဗဟံ ဌိတတ္ထ မဟာရာဇာ”တိ။ န မယံ
 မဟာရာဇာနော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ မယန္တိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ တုမှာဒိသာ
 န ဟောန္တိ ဒေဝါတိ။ အထ ကိဒိသာ ဟောန္တိတိ။ ဩရောပိတကေသမဿု-
 ကာသာဝဝတ္ထပဋိစ္ဆန္တာ ကုလေ ဝါ ဂဏေ ဝါ အလဂ္ဂါ ဝါတစ္ဆိန္ဒဝလာဟက-
 ရာဟုမတ္တစန္ဒမဏ္ဍလပဋိဘာဂါ ဟိမဝန္တေ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရေ ဝသန္တိ၊ ဧဝရူပါ
 ဒေဝ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာ သိသံ ပရာမသိ၊
 တာဝဒေဝဿ ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ၊ သမဏလိင်္ဂံ ပါတုရဟောသိ။

“တိစိဝရဉ္စ ပတ္တော စ၊ ဝါသိ သူစိ စ ဗန္ဓနံ။
 ပရိဿာဝနေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနော”တိ—

ဧဝံ ဝုတ္တာ သမဏပရိက္ခာရာ ကာယပဋိဗဒ္ဓါဝ အဟေသုံ။ သော အာကာသေ
 ဌတွာ မဟာဇနဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ အနိလပထေန ဥတ္တရဟိမဝန္တေ နန္ဒမူလက-
 ပဗ္ဗာရမေဝ အဂမာသိ။

ဂန္ဓာရရဋ္ဌေပိတက္ကသိလနဂရေ နဂ္ဂဇိ နာမ ရာဇာ ဥပရိပါသာဒေ ပလ္လင်္က-
 မဇ္ဈဂတော ဧကံ ဣတ္ထိံ ဧကေကဟတ္ထေ ဧကေကံ မဏိဝလယံ ပိဋ္ဌန္တိတွာ
 အဝိဒူရေ နိသိဒိတွာ ဂန္ဓံ ပိသမာနံ ဒိသ္မာ “ဧတာနိ ဝလယာနိ ဧကေက-
 ဘာဝေန န ဃဇ္ဇေန္တိ န ဝိရဝန္တိ”တိ ဩလောကေန္တော နိသိဒိ။ အထ
 သာ ဒက္ခိဏဟတ္ထတော ဝလယံ ဝါမဟတ္ထေယေဝ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ဒက္ခိဏ-
 ဟတ္ထေန ဂန္ဓံ သင်္ကမိတွာ ပိသိတုံ အာရဘိ၊ ဝါမဟတ္ထေ ဝလယံ ဒုတိယံ
 အာဂမ္မ ဃဇ္ဇိယမာနံ သဒ္ဓမကာသိ။ ရာဇာ တာနိ ဒွေ ဝလယာနိ အညမညံ
 ဃဇ္ဇေန္တာနိ ဝိရဝန္တာနိ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ဣဒံ ဝလယံ ဧကေကကာလေ န
 ဃဇ္ဇေသိ၊ ဒုတိယံ အာဂမ္မ ဃဇ္ဇေတိ၊ သဒ္ဓံ ကုရေတိ၊ ဧဝမေဝ ဣမေ သတ္တာပိ

ဧကေကာ န ဃဇ္ဇန္တိ န ဝိဝဒန္တိ၊ ခွေ တယော ဟုတွာ အညမညံ ဃဇ္ဇန္တိ၊ ကလဟံ ကရောန္တိ။ အဟံ ပန ကသ္မိရဂန္ဓာရေသု ဋ္ဌိသု ရဇ္ဇေသု ရဋ္ဌဝါသိနော ဝိစာရေမိ၊ မယာပိ ဧကဝလယသဒိသေန ဟုတွာ ပရံ အဝိစာရေတွာ အတ္တာနမေဝ ဝိစာရေန္တေန ဝသိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ သံဃဇ္ဇနဝလယံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ယထာနိသိန္ဓောဝ တီဏိ လက္ခဏာနိ သလ္လက္ခေတွာ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလနဂရေ နိမိ နာမ ရာဇာ ဘုတ္တပပါတရာသော အမစ္စဂဏပရိဝုတော ဝိဝဋ္ဌသီဟပဉ္စရေန အန္တရဝိထိံ ပေက္ခမာနော အဋ္ဌာသိ။ အထေကော သေနော သူနာပဏတော မံသပေသိံ ဂဟေတွာ အာကာသံ ပက္ခန္တိ။ တမေနံ ဣတော စိတော စ ဂိဇ္ဈာဒယော သကုဏာ သမ္ပရိဝါရေတွာ အာဟာရဟေတု တုဏ္ဏေန ဝိဇ္ဈန္တာ ၂ ပက္ခေဟိ ပဟရန္တာ ပါဒေဟိ မဒ္ဒန္တာ အဂမံသု။ သော အတ္တနော ဝဓံ အသဟမာနော တံ မံသံ ဆဇ္ဇေသိ။ အညော ဂဏိ၊ သကုဏာ ဣမံ မုဉ္ဇိတွာ တံ အနုဗန္ဓိံသု။ တေနပိ ဝိဿဋ္ဌံ အညော အဂ္ဂဟေသိ၊ တမ္ပိ တထေဝ ဝိဟေဋ္ဌေသုံ။ ရာဇာ တေ သကုဏေ ဒိသွာ စိန္တေသိ “ယော ယော မံသပေသိံ ဂဏိ၊ တဿ တဿေဝ ဒုက္ခံ၊ ယော ယော တံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ တဿ တဿေဝ သုခံ၊ ဣမေပိ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ယော ယော ဂဏှာတိ၊ တဿ တဿေဝ ဒုက္ခံ၊ ဣတရဿ သုခံ၊ ဣမေ ဟိ ဗဟူနံ သာဓာရဏာ၊ မယံ ခေါ ပန သောဋ္ဌသ ဣတ္ထိသဟဿာနိ၊ မယာ ဝိဿဋ္ဌမံသပိဏ္ဏေန ဝိယ သေနေန ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဟာယ သုခိတေန ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော ယောနိသော မနသိ ကရောန္တော ယထာဋ္ဌိတောဝ တီဏိ လက္ခဏာနိ သလ္လက္ခေတွာ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

ဥတ္တရပဉ္စာလရဋ္ဌေ ကပိလနဂရေ ဒုမ္မုခေါ နာမ ရာဇာ ဘုတ္တပပါတရာသော သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော အမစ္စဂဏပရိဝုတော ဝိဝဋ္ဌသီဟပဉ္စရေ ရာဇင်္ဂဏံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဂေါပါလကာ ဝဇ္ဇဒါရံ ဝိဝရိံသု၊ ဥသဘာ ဝဇ္ဇတော နိက္ခမိတွာ ကိလေသဝသေန ဧကံ ဂါဝိံ အနုဗန္ဓိံသု။ တတ္ထေကော တိဒိဏသိင်္ဂေါ မဟာဥသဘော အညံ ဥသဘံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ကိလေသမစ္စေရာဘိဘူတော တိဒိဏေန သိင်္ဂေန အန္တရသတ္ထိမ္ပိ ပဟရိ။ တဿ ပဟာရမုခေန အန္တာနိ နိက္ခမိံသု၊ သော တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။ ရာဇာ

၁-န ဝိရဝန္တိ (သီ၊ ဣ) ၂-ဝိဟေဋ္ဌန္တာ (က) ၃-ကမ္ပိလနဂရေ (သိ)

တံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ဣမေ သတ္တာ တိရစ္ဆာနဂတေ အာဒိံ ကတွာ ကိလေသ-
 ဝသေန ဒုက္ခံ ပါပုဏန္တိ၊ အယံ ဥသဘော ကိလေသံ နိဿာယ ဇီဝိတက္ခယံ
 ပတ္တော၊ အညေပိ သတ္တာ ကိလေသေဟေဝ ကမ္မန္တိ၊ မယာ ဣမေသံ သတ္တာနံ
 ကမ္မနကိလေသေ ပဟာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော ဌိတကောဝ တီဏိ လက္ခဏာနိ
 သလ္လက္ခေတွာ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ သေသံ
 ပုရိမသဒိသမေဝ။

အထေကဒိဝသံ စတ္တာရော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘိက္ခာစာရဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ
 နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရာ နိက္ခမ္မ အနောတတ္တဒဟေ နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ
 ကတသရီရပဋိဇဂ္ဂနာ မနောသိလာတလေဌတွာ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ
 ဣဒ္ဓိယာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ပဉ္စဝဏ္ဏဝလာဟကေ မဒ္ဒမာနာ ဂန္ဓာ
 ဗာရာဏသိနဂရဒ္ဓါရဂါမကဿ အဝိဒူရေ ဩတရိတွာ ဧကသ္မိံ ဖာသုကဋ္ဌာနေ
 စိဝရံ ပါရုပိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဒ္ဓါရဂါမံ ပဝိသိတွာ ပိဏ္ဏာယ စရန္တာ ဗောဓိ-
 သတ္တဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ သမ္မာပုဏိံ သူ။ ဗောဓိသတ္တော တေ ဒိသ္မာ တုဋ္ဌစိတ္တော
 ဟုတွာ ဂေဟံ ပဝေသေတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ
 ဒတွာ ပဏီတေန ခါဒနိယေန ဘောဇနိယေန ပရိဝိသိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ
 သံဃတ္ထေရံဝန္တိတွာ “ဘန္တေ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အတိဝိယ သောဘတိ၊ ဝိပ္ပသန္ဓာနိ
 ဝေါ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော၊ ကိံ န ခေါ အာရမ္မဏံ ဒိသ္မာ တုမေ
 ဣမံ ဘိက္ခာစရိယပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဂတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ယထာ စ သံဃတ္ထေရံ၊ ဧဝံ
 သေသေပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ။ အထဿ တေ စတ္တာရောပိ ဇနာ “အဟံ
 အသုကနဂရေ အသုကရဋ္ဌေ အသုကရာဇာ နာမ ဟုတွာ”တိအာဒိနာ နယေန
 အတ္တနော အတ္တနော အဘိနိက္ခမနဝတ္ထုနိ ကထေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဧကေကံ
 ဂါထမာဟံ သု—

၉၀။ “အမ္မာ’ဟ’မဒ္ဒံ ဝနမန္တရသ္မိံ၊
 နီလောဘာသံ ဖလိတံ သံဝိရူဋ္ဌံ။
 တ’မဒ္ဒသံ ဖလဟေတု ဝိဘဂ္ဂံ၊
 တံ ဒိသ္မာ ဘိက္ခာစရိယံ စရာမိ။

၉၁။ သေလံ သုမဋ္ဌံ နရဝိရနိဋ္ဌိတံ၊
 နာရီ ယုဂံ ဓာရယိ အပ္ပသဒ္ဓိံ။
 ဒုတိယဉ္စ အာဂမ္မ အဟောသိ သဒ္ဓေါ၊
 တံ ဒိသ္မာ ဘိက္ခာစရိယံ စရာမိ။

၉၂။ ဒိဇာ ဒိဇံ ကုဏပ'မာဟရန္တံ၊
ဧကံ သမာနံ ဗဟုကာ သမေစ္စ။
အာဟာရဟေတု ပရိပါတယိ'သု၊
တံ ဒိသွာ ဘိက္ခာစရိယံ စရာမိ။

၉၃။ ဥသဘာ'ဟ'မဒ္ဒိ ယူထဿ မဇ္ဈေ၊
စလက္ကကံ ဝဏ္ဏဗလူပပန္နံ။
တ'မဒ္ဒသံကာမဟေတု ဝိတုန္တံ၊
တံ ဒိသွာ ဘိက္ခာစရိယံ စရာမိ'တိ။

တတ္ထ အပ္ပာ'ဟ'မဒ္ဒန္တိ အပ္ပရက္ခံ အဟံ အဒ္ဓသံ။ ဝနမန္တရသ္မိန္တိ ဝန-
အန္တရေ၊ အပ္ပဝနမဇ္ဈေတိ အတ္ထော။ သံဝိရုဋ္ဌန္တိ သုဝဓိတံ။ တ'မဒ္ဒသန္တိ တံ
ဥယျာနတော နိက္ခန္တော ဖလဟေတု ဝိဘဂ္ဂံ ပုန အဒ္ဓသံ။ တံ ဒိသွာတိ တံ
ဖလဟေတု ဝိဘဂ္ဂံ ဒိသွာ ပဋိလဒ္ဓသံဝေဂေါ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ
ဣမံ ဘိက္ခာစရိယပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဂတောသ္မိ၊ တသ္မာ ဘိက္ခာစရိယံ စရာမိတိ။
ဣဒံ သော ဖလဟေတု ဝိဘဂ္ဂံ အပ္ပရက္ခံ ဒဿနတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ
စိတ္တာစာရံ ကထေသိ။ သေသာနံ ဝိဿဇ္ဇနေသုပိ ဒေသေ နယော။ အယံ
ပနေတ္ထ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ—သေလန္တိ မဏိဝလယံ။ နရဝိရုဋ္ဌိန္တိ ဝိရ-
နရေဟိ နိဋ္ဌိတံ၊ ပဏ္ဍိတပုရိသေဟိ ကတန္တိ အတ္ထော။ ယုဂန္တိ ဧကေကသ္မိ
ဧကေကံ ကတွာ ဧကံ ဝလယယုဂဋ္ဌံ။ ဒိဇာ ဒိဇန္တိ ဂဟိတမံသပိဏ္ဍံ ဒိဇံ
အဝသေသဒိဇာ။ ကုဏပ'မာဟရန္တန္တိ မံသပိဏ္ဍံ အာဒါယ အာဟရန္တံ။
သမေစ္စာတိ သမာဂန္တာ သန္တိပတိတွာ။ ပရိပါတယိ'သုတိ ကောဇ္ဇေန္တာ အနု-
ဗန္တိ'သု။ ဥသဘာ'ဟ'မဒ္ဒန္တိ ဥသဘံ အဟံ အဒ္ဓသံ။ စလက္ကကုန္တိ စလက္ကကုမံ။

ဗောဓိသတ္ထော ဧကေကံ ဂါထံ သုတွာ “သာဓု ဘန္တေ တုမှာကမေဝ တံ
အာရမ္မဏံ အနုရူပ”န္တိ ဧကေကဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ထုတိ' အကာသိ။ တဉ္စ ပန
စတူဟိ ဇနေဟိ ဒေသိတံ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဃရာဝါသေ အနပေက္ခော ဟုတွာ
ပက္ကန္တေသု ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု ဘုတ္တပါတရာသော သုခနိသိန္တော ဘရိယံ
အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ ဧတေ စတ္တာရော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ
အင်္ဂါနာ အပလိဗောဓာ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခေန ဝိတိနာမေန္တိ၊ အဟံ ပန ဘတိယာ
ဇိဝိကံ ကပ္ပေမိ၊ ကိ' မေ ဃရာဝါသေန၊ တံ ပုတ္တကေ သင်္ဂဏန္တိ ဂေဟေ
ဝသာ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁-ကထေတွာ ဒေသေသိ (က)

၉၄။ “ကရဏ္ဍကော ကလိင်္ဂါနံ၊ ဂန္ဓာရာနဉ္စ နဂ္ဂဇိ။
 နိမိရာဇာ ဝိဒေဟာနံ၊ ပဉ္စာလာနဉ္စ ဒုမ္မုခေါ။
 ဧတေ ရဋ္ဌာနိ ဟိတွာန၊ ပဗ္ဗဇိံသု အကိဉ္စနာ။

၉၅။ သဗ္ဗေပိမေ ဒေဝသမာ သမာဂတာ၊
 အဂ္ဂိ ယထာ ပဇ္ဇလိတော တထေဝိမေ။
 အဟမ္ဘိ ဧကော စရိဿာမိ ဘဂ္ဂဝိ၊
 ဟိတွာန ကာမာနိ ယထောမိကာနိ”တိ။

တာသံ အတ္ထော— ဘဒ္ဒေ ဒေ သံသတ္ထေရော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဒန္တပုရေ နာမ
 နဂရေ ကရဏ္ဍကော^၁ နာမ ကလိင်္ဂါနံ ဇနပဒဿ ရာဇာ၊ ဒုတိယော ဟတ္ထ-
 သီလနဂရေ နဂ္ဂဇိ နာမ ဂန္ဓာရာနံ ဇနပဒဿ ရာဇာ၊ တတိယော မိထိလ-
 နဂရေ နိမိ နာမ ဝိဒေဟာနံ ဇနပဒဿ ရာဇာ၊ စတုတ္ထော ကပိလနဂရေ
 ဒုမ္မုခေါ နာမ ပဉ္စရပဉ္စာလာနံ ဇနပဒဿ ရာဇာ၊ ဧတေ ဧဝရူပါနိ ရဋ္ဌာနိ
 ဟိတွာ အကိဉ္စနာ ဟုတွာ ပဗ္ဗဇိံသု။ သဗ္ဗေပိမေတိ ဣမေ ပန သဗ္ဗေပိ
 ဝိသုဒ္ဓိဒေဝေဟိ ပုရိမပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ သမာနာ ဧကတော သမာဂတာ။ အဂ္ဂိ
 ယထာတိ ယထာ ဟိ အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတော ဩဘာသတိ။ တထေဝိမေတိ ဣမေပိ
 တထေဝ သီလာဒီဟိ ပဉ္စဟိ ဂုဏေဟိ ဩဘာသန္တိ။ ယထာ ဧတေ၊ တထာ
 အဟမ္ဘိ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧကော စရိဿာမိတိ အတ္ထော။ ဘဂ္ဂဝီတိ ဘရိယံ
 အာလပတိ။ ဟိတွာန ကာမာနိတိ ရူပါဒယော ဝတ္ထုကာမေ ဟိတွာ။
 ယထောမိကာနိတိ အတ္ထုနော ဩမိဝသေန ဌိတာနိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
 ရူပါဒိဩမိဝသေန ယထာဌိတေ ကာမေ ပဟာယ အဟမ္ဘိ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧကော
 စရိဿာမိတိ။ “ယထောမိကာနိ”တိပိ ပါဌော၊ တဿတ္ထော—ယတော
 ဥပရတော ဩမိ ဧတေသန္တိ ယထောမိကာနိ၊ ဥပရတကောဋ္ဌာသာနိ။
 ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ စိန္တိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဟိ ကိလေသကာမာနံ ဧကော
 ကောဋ္ဌာသော ဥပရတော နာမ ဟောတိ နိရုဒ္ဓေါ၊ တဿ ဝတ္ထုဘူတော
 ကာမကောဋ္ဌာသောပိ ဥပရတောဝ ဟောတိတိ။

သာ တဿ ကထံ သုတွာ “မယုမ္ဘိ ခေါ သာမိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မကထံ
 သုတကာလတော ပဋ္ဌာယ အဂါရေ စိတ္တံ န သဏ္ဍာတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၁-ကရဏ္ဍ (သီ၊ ဣ)၊ ကရဏ္ဍံ (သျှာ)

၉၆။ “အယမေဝ ကာလော န ဟိ အညော အတ္ထိ၊
အနုသာသိတာ မေ န ဘဝေယျ ပစ္ဆာ။
အဟမ္ပိ ဧကော စရိဿာမိ ဘဂ္ဂဝ၊
သကုဏီဝ မုတ္တာ ပုရိသဿ ဟတ္တာ”တိ။

တတ္ထ အနုသာသိတာ မေ န ဘဝေယျ ပစ္ဆာတိ အနုသာသကော ဩဝါဒကော န ဘဝေယျ ဒုလ္လဘတ္တာ ဩဝါဒကာနံ၊ တသ္မာ အယမေဝ ပဗ္ဗဇိတုံ ကာလော၊ န ဟိ အညော အတ္ထိတိ ဒဿေတိ။ သကုဏီဝ မုတ္တာတိ ယထာ သာကုဏီကေန ဂဟေတွာ သကုဏပစ္ဆိယံ ဒိတ္တာသု သကုဏီသု တဿ ဟတ္တတော မုတ္တာ ဧကော သကုဏီ အနိလပထံ လဗ်ယိတွာ ယထာရုစိတဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ဧကိကာဝ စရေယျ၊ တထာ အဟမ္ပိ တဝ ဟတ္တတော မုတ္တာ ဧကိကာ စရိဿာမိတိ သယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဟုတွာ ဧဝမာဟ။

ဗောဓိသတ္တော တဿံ ကထံ သုတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ သာ ပန ဗောဓိသတ္တံ ဝဇ္ဇေတွာ ပုရေတရံ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ “သမိ ပါနိယတိတ္ထံ ဂမိဿာမိ၊ ဒါရကေ ဩလောကေဟိ”တိ ဃဋံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တိ ဝိယ ပလာယိတွာ နဂရသာမန္တေ တာပသာနံ သန္တိကေ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿာ အနာဂမနံ ဥတွာ သယံ ဒါရကေ ပေါသေသိ။ အပရဘာဂေ တေသု ထောက် ဝဓိတွာ အတ္တနော အယာနယဇာနနသမတ္တတံ သမ္ပတ္တေသု တေသံ ဝိမံသနတ္ထံ ဧကဒိဝသံ ဘတ္တံ ပစန္တော ထောက် ဥတ္တဏ္ဍုလံ ပစိ၊ ဧကဒိဝသံ ထောက် ကိလိန္တံ၊ ဧကဒိဝသံ သုပက္ကံ၊ ဧကဒိဝသံ အတိကိလိန္တံ၊ ဧကဒိဝသံ အလောဏကံ၊ ဧကဒိဝသံ အတိလောဏကံ။ ဒါရကာ “တာတ အဇ္ဇ ဘတ္တံ ဥတ္တဏ္ဍုလံ၊ အဇ္ဇ ကိလိန္တံ၊ အဇ္ဇ သုပက္ကံ၊ အဇ္ဇ အတိကိလိန္တံ၊ အဇ္ဇ အလောဏကံ၊ အဇ္ဇ အတိလောဏက”န္တိ အာဟံသု။ တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “အာမ တာတာ”တိ ဝတွာ စိန္တေသိ “ဣမေ ဒါရကာ ဣဒါနိ အာမပက္ကလောဏိကအတိလောဏိကာနိ ဇာနန္တိ၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဇီဝိတုံ သက္ခိယန္တိ၊ မယာ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ အထ တေ ဒါရကေ ဉာတကာနံ ဒတွာ ပဋိစ္ဆာပေတွာ “အမ္မတာတာ ဣမေ ဒါရကေ သာရကံ ပေါသေထာ”တိ ဝတွာ သော ဉာတကာနံ ပရိဒေဝန္တာနညေဝ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ နဂရဿ သာမန္တေယေဝ ဝသိ။

အထ နံ ဧကဒိဝသံ ဗာရာဏသိယံ ဘိက္ခာယ စရန္တံ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဒိသ္မာ ဝဇ္ဇိတွာ “အယျ ဒါရကာ တေ နာသိတာ မညေ”တိ အာဟ။ မဟာသတ္တော “နာဟံ ဒါရကေ နာသေမိ၊ တေသံ အတ္တနော အယာနယဇာနနကာလေ

ပဗ္ဗဇိတောမ္ပိ၊ တံ တေသံ အစိန္နေတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အဘိရမာ”တိ ဝတွာ
ဩသာနဂါထမာဟ—

၉၇။ “အာမံ ပက္ကဉ္စ ဇံနန္တိ၊ အထော လောဏံ အလောဏကံ။
တမဟံ ဒိသ္မာန ပဗ္ဗဇိ°၊ စရေဝ တံ စရာမဟ”န္တိ။

တတ္ထ တမဟန္တိ တံ အဟံ ဒါရကာနံ ကိရိယံ ဒိသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော။ စရေဝ
တံ စရာမဟန္တိ တွမ္ပိ ဘိက္ခာစရိယမေဝ စရ၊ အဟမ္ပိ ဘိက္ခာစရိယမေဝ
စရိဿာမီတိ။

ဣတိ သော ပရိဗ္ဗာဇိကံ ဩဝဒိတွာ ဥယျောဇေသိ။ သာပိ ဩဝါဒံ
ဂဟေတွာ မဟာသတ္တံ ဝန္တိတွာ ယထာရုစိတံ ဌာနံ ဂတာ။ ဌပေတွာ ကိရ
တံ ဒိဝသံ န တေ ပုန အညမညံ အဒ္ဓသံသု။ ဗောဓိသံတ္တော စ ဈာနာဘိညံ
နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ တေ ပဉ္စသတံ ဘိက္ခူ အရဟတ္တေ
ပတိဋ္ဌဟိ° သု။ တဒါ စိတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ၊ ပုတ္တော ရာဟုလကုမာရော၊
ပရိဗ္ဗာဇိကာ ရာဟုလမာတာ၊ ပရိဗ္ဗာဇကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကုမ္ဘကာရဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဒဋ္ဌဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၉)

အဟံ စေ ဒဋ္ဌဓမ္မဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ကောသမ္ပိ° နိဿာယ ယောသိတာ-
ရာမေ ဝိဟရန္တော ဥဒေနဿ ရညော ဘဒ္ဒဝတိကံ ဟတ္ထိနိ° အာရပ္ပ
ကထေသိ။ တဿာ ပန ဟတ္ထိနိယာ လဒ္ဓဝိဓာနဉ္စ ဥဒေနဿ ရာဇဝံသော စ
မာတင်္ဂဇာတကေ° အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဧကဒိဝသံ ပန သာ ဟတ္ထိနိ နဂရာ
နိက္ခမန္တိ ဘဂဝန္တံ ပါတောဝ အရိယဂဏပရိဝုတံ အနောမာယ ဗုဒ္ဓသိရိယာ
နဂရံ ပိဏ္ဏာယ ပဝိသန္တံ ဒိသ္မာ တထာဂတဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “ဘဂဝါ
သဗ္ဗညု သဗ္ဗလောကနိတ္ထရဏ ဥဒေနော ဝံသရာဇာ မံ တရုဏကာလေ ကမ္မံ
နိတ္ထရိတုံ သမတ္ထကာလေ ‘ဣမံ နိဿာယ မယာ ဇီဝိတဉ္စ ရဇ္ဇဉ္စ ဒေဝိ စ လဒ္ဓါ’တိ
ဝိယာယိတွာ မဟန္တံ ပရိဟာရံ အဒါသိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကရိတွာ

ဌိတဌာနံ ဂန္ဓေန ပရိဘဏ္ဍိံ ကာရေတွာ မတ္တကေ သုဝဏ္ဏတာရကခဗိတ-
 ဝိတာနံ ဗန္ဓာပေတွာ သမန္တာ စိတြသဏီံ ပရိက္ခိပါပေတွာ ဂန္ဓတေလေန
 ဒီပံ ဇာလာပေတွာ ဓူမတဇ္ဇကံ ဌပါပေတွာ ကရိသဆဉ္ဇနဌာနေ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟံ
 ပတိဌပါပေတွာ မံ စိတ္တတ္ထရဏပိဌေ ဌပေသိ၊ ရာဇာရဟဉ္ဇ မေ နာနဂ္ဂရသ-
 ဘောဇနံ ဒါပေသိ။ ဣဒါနိ ပန မေ မဟလ္လကကာလေ ကမ္မံ နိတ္ထရိတုံ
 အသမတ္တကာလေ သဗ္ဗံ တံ ပရိဟာရံ အတ္ထိန္ဒိ၊ အနာထာ နိပ္ပစ္စယာ ဟုတွာ
 အရညေ ကေတကာနိ ခါဒန္တိ ဇီဝါမိ၊ အညံ မယံ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ၊ ဥဒေနံ မမ
 ဂုဏံ သလ္လက္ခာပေတွာ ပေါရာဏကပရိဟာရံ မေ ပဋိပါကတိကံ ကာရေထ
 ဘဂဝါ”တိ ပရိဒေဝမာနာ တထာဂတံ ယာစိ။

သတ္တာ “ဂစ္ဆ တံ၊ အဟံ တေ ရညော ကထေတွာ ယသံ ပဋိပါကတိကံ
 ကာရေဿာမိ”တိ ဝတွာ ရညော နိဝေသနဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ ရာဇာ တထာဂတံ
 အန္တောနိဝေသနံ ပဝေသေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ မဟာဒါနံ ပဝတ္ထေသိ။
 သတ္တာ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ အနုမောဒနံ ကရောန္တော “မဟာရာဇ
 ဘဒ္ဒဝတိကာ ကဟ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ န ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ “မဟာရာဇ ဥပကာရ-
 ကာနံ ယသံ ဒတွာ မဟလ္လကကာလေ ဂဟေတုံ နာမ န ဝဇ္ဇတိ၊ ကတညနာ
 ကတဝေဒိနာ ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ဘဒ္ဒဝတိကာ ဣဒါနိ မဟလ္လိကာ ဇရာဇိဏ္ဍာ
 အနာထာ ဟုတွာ အရညေ ကေတကာနိ ခါဒန္တိ ဇီဝတိ၊ တံ ဇိဏ္ဍကာလေ
 အနာထံ ကာတုံ တုမှာကံ အယုတ္တ”န္တိ ဘဒ္ဒဝတိကာယ ဂုဏံ ကထေတွာ “သဗ္ဗံ
 ပေါရာဏကပရိဟာရံ ပဋိပါကတိကံ ကရေဟိ”တိ ဝတွာ ပက္ခာမိ။ ရာဇာ
 တထာ အကာသိ။ “တထာဂတေန ကိရ ဘဒ္ဒဝတိကာယ ဂုဏံ ကထေတွာ
 ပေါရာဏကယသော ပဋိပါကတိကော ကာရိတော”တိ သကလနဂရံ ပတ္ထရိ၊
 ဘိက္ခုသံဃေပိ သာ ပဝတ္ထိ ပါကဋ္ဌာ ဇာတာ။ အထ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ
 သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော သတ္တာရာ ကိရ ဘဒ္ဒဝတိကာယ ဂုဏံ ကထေတွာ
 ပေါရာဏကယသော ပဋိပါကတိကော ကာရိတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော
 “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဇောရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
 နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ဇေတိဿာ
 ဂုဏံ ကထေတွာ နဌယသံ ပဋိပါကတိကံ ကာရေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ
 အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဒဠ္ဇဓမ္မော နာမ ရာဇာ ရဇံ ကာရေသိ။ တဒါ
 ဗောဓိသတ္တော အမစ္စကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တံ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟိ။

သော တဿ သန္တိကာ မဟန္တံ ယသံ လဘိတွာ အမစ္စရတနဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ တဒါ တဿ ရညော ဧကော သြဋ္ဌိဗျာဓိ ဟတ္ထိနိ ထာမဗလသမ္ပန္နာ မဟဗ္ဗလာ အဟောသိ။ သာ ဧကဒိဝသံ ယောဇနသတံ ဂစ္ဆတိ၊ ရညော ဒူတေယျဟရဏ- ကိစ္စံ ကရေတိ၊ သင်္ဂါမေ ယုဒ္ဓံ ကတွာ သတ္ထု မဒ္ဒနံ ကရေတိ။ ရာဇာ “အယံ မေ ဗဟူပကာရာ”တိ တဿာ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ ဒတွာ ဥဒေနေန ဘဒ္ဒဝတိကာယ ဒိန္နသဒိသံ သဗ္ဗံ ပရိဟာရံ ဒါပေသိ။ အထဿာ ဇိဏ္ဏဒုဗ္ဗလကာလေ ရာဇာ သဗ္ဗံ ယသံ ဂဏှိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ အနာထာ ဟုတွာ အရညေ တိဏပဏ္ဍာနိ ခါဒန္တိ ဇီဝတိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇကုလေ ဘာဇနေသု အပ္ပဟောန္တေသု ရာဇာ ကုမ္ဘကာရံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဘာဇနာနိ ကိရ နပ္ပဟောန္တိ”တိ အာဟာ။ ဂေါမယာဟရဏယာနကေ ယောဇေတုံ ဂေါဏေ န လဘာမိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ “အမှာကံ သြဋ္ဌိဗျာဓိ ကဟ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ စရတိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ တံ ယောဇေတွာ ဂေါမယံ အာဟရာ”တိ တံ ကုမ္ဘကာရဿ အဒါသိ။ ကုမ္ဘကာရော “သာဓု ဒေဝါ”တိ တထာ အကာသိ။

အထေကဒိဝသံ သာ နဂရာ နိက္ခမမာနာ နဂရံ ပဝိသန္တံ ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္ဗာ ဝန္တိတွာ တဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ ပရိဒေဝမာနာ “သာမိ ရာဇာ မံ ‘တရုဏ- ကာလေ ဗဟူပကာရာ’တိ သလ္လက္ခေတွာ မဟန္တံ ယသံ ဒတွာ ဣဒါနိ မဟလ္လက- ကာလေ သဗ္ဗံ အတ္ထိန္တိတွာ မယိ စိတ္တဗ္ဗိ န ကရေတိ၊ အဟံ ပန အနာထာ အရညေ တိဏပဏ္ဍာနိ ခါဒန္တိ ဇီဝါမိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခပ္ပတ္တံ မံ ဣဒါနိ ယာနကေ ယောဇေတုံ ကုမ္ဘကာရဿ အဒါသိ၊ ဌပေတွာ တုမေ အညံ မယံ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ၊ မယာ ရညော ကတူပကာရံ တုမေ ဇာနာထ၊ သာဓု ဣဒါနိ မေ နဋ္ဌံ ယသံ ပဋိပါကတိကံ ကရေထာ”တိ ဝတွာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

- ၉၈။ “အဟံ စေ ဒဋ္ဌဓမ္မဿ၊ ဝဟန္တိ နာဘိရာဓယိ”။
ဓရန္တိ ဥရသိ သလ္လံ၊ ယုဒ္ဓေ ဝိက္ကန္တစာရိနိ။
- ၉၉။ နူန ရာဇာ န ဇာနာတိ၊ မမ ဝိက္ကမပေါရိသံ။
သင်္ဂါမေ သုကတန္တာနိ၊ ဒူတဝိပ္ပဟိတာနိ စ။
- ၁၀၀။ သာ နူနာဟံ မရိဿာမိ၊ အဗန္ဓု အပရာယိနိ။
တဒါ ဟိ ကုမ္ဘကာရဿ၊ ဒိန္နာ ဆကဏဟာရိကာ”တိ။

တတ္ထ ဝဟန္တိတိ ဒုတေယျဟရဏံ သင်္ဂါမေ ဗလကောဠကဘိန္ဒနံ တံ တံ ကိစ္စံ ဝဟန္တိ နိတ္ထရန္တိ။ ဓရန္တိ ဥရသိ သလ္လန္တိ ဥရသိ ဗဒ္ဓိ ကဏ္ဍံ ဝါ အသိ ဝါ သတ္တိ ဝါ ယုဒ္ဓကာလေ သတ္တုနံ ဥပရိ အဘိဟရန္တိ။ ဝိက္ကန္တောရိနိတိ ဝိက္ကမံ ပရက္ကမံ ကဘွာ ပရဗလဝိဇယေန ယုဒ္ဓေ ဝိက္ကန္တဂါမိနိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သစေ သာမိ အဟံ ဣမာနိ ကိစ္စာနိ ကရောန္တိ ရညော ဒဠ္ဇဓမ္မဿ စိတ္တံ နာရာဓယိ န ပရိတောသေသိ။ ကော ဒါနိ အညော တဿ စိတ္တံ အာရာဓယိဿတိတိ။

မမ ဝိက္ကမပေါရိသန္တိ မယာ ကတံ ပုရိသပရက္ကမံ။ သုကတန္တာနိတိ သုကတာနိ။ ယထာ ဟိ ကမ္မာနေဝ ကမ္မန္တာနိ၊ ဝနာနေဝ ဝနန္တာနိ၊ ဝေမိဓ သုကတာနေဝ “သုကတန္တာနိ”တိ ဝုတ္တာနိ။ ဒုတဝိပ္ပဟိတာနိ စာတိ ဂလေ ပဏ္ဍိ ဗဒ္ဓိတွာ “အသုကရညော နာမ ဒေဟိ”တိ ပဟိတာယ မယာ ဧကဒိဝသေနေဝ ယောဇနသတံ ဂန္ဓာ ကတာနိ ဒုတပေသနာနိ စ။ နူန ရာဇာ န ဇာနာတိတိ ဝူန တုမှာကံ သေ ရာဇာ တောနိ မယာ ကတာနိ ကိစ္စာနိ န ဇာနာတိ။ အပရာယိနိတိ အပ္ပတိဋ္ဌာ အပ္ပဋိသရဏာ။ တဒါ ဟိတိ တထာ ဟိ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဠော။ ဒိန္နာတိ အဟံ ရညော ဆကဏဟာရိကာ ကတွာ ကုမ္ဘကာရဿ ဒိန္နာတိ။

ဗောဓိသတ္တော တဿံ ကထံ သုတွာ “တံ မာ သောစိ၊ အဟံ ရညော ကထေတွာ တဝ ယသံ ပဋိပါကတိကံ ကရိဿာမိ”တိ တံ သမဿာသေတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ဘုတ္တပါတရာသော ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ ကထံ သမုဋ္ဌာ-ပေတွာ “မဟာရာဇ နန တုမှာကံ အသုကာ နာမ ဩဠိဗျာမိ အသုကဋ္ဌာနေ စ အသုကဋ္ဌာနေ စ ဥရေ သလ္လံ ဗဒ္ဓိတွာ သင်္ဂါမံ နိတ္ထရိ၊ အသုကဒိဝသံ နာမ ဂိဝါယ ပဏ္ဍိ ဗဒ္ဓိတွာ ပေသိတာ ယောဇနသတံ အဂမာသိ၊ တုမှေပိဿာ မဟန္တိ ယသံ အဒတ္ထ၊ သာ ဣဒါနိ ကဟ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ တမဟံ ကုမ္ဘကာရဿ ဂေါမယဟရဏတ္တာယ အဒါသိန္တိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “အယုတ္တံ ခေါ မဟာရာဇ တုမှာကံ တံ ကုမ္ဘကာရဿ ယာနကေ ယောဇနတ္တာယ ဒါတု”န္တိ ဝတွာ ရညော ဩဝါဒဝသေန စတသော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၁။ “ယာဝတာသိသတိ ပေါသော၊ တာဝဒေဝ ပဝိဏတိ။
အတ္တာပါယေ ဇဟန္တိ နံ၊ ဩဠိဗျာမိ ဝ ခတ္တိယော။

၁-နဟနူန ရာဇာ ဇာနာတိတိ (သိ၊ဣ) ၂-အသုကဒိသံ (က)

၁၀၂။ ယော ပုဗ္ဗေ ကတကလျာဏော၊ ကတတ္ထော နာဝဗုဇ္ဈတိ။
အတ္တာ တဿ ပလုဇန္တိ၊ ယေ ဟောန္တိ အဘိပတ္တိတာ။

၁၀၃။ ယော ပုဗ္ဗေ ကတကလျာဏော၊ ကတတ္ထော မနုဗုဇ္ဈတိ။
အတ္တာ တဿ ပဝေန္တိ၊ ယေ ဟောန္တိ အဘိပတ္တိတာ။

၁၀၄။ တံ ဝေါ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ယာဝန္တေတ္ထ သမာဂတာ။
သဗ္ဗေ ကတညုနော ဟောထ၊ စိရံ သဂ္ဂမ္ဘိ ဌဿထာ”တိ။

တတ္ထ ပဌမဂါထာယ တာဝ အတ္ထော—ဣဓေကစ္စော အညာဏဇာတိကော ပေါသော ယာဝတာသီသတိ၊ ယာဝ “ဣဒံ နာမ မေ အယံ ကာတံ သက္ခိဿတိ”တိ ပစ္စာသီသတိ၊ တာဝဒေဝ တံ ပုရိသံ ပဝိဏတိ ဘဇတိ သေဝတိ၊ တဿ ပန အတ္တာပါယေ ဝဗ္ဗိယာ အပဂမနေ ပရိဟိနကာလေ တံ နာနာကိစ္စေသု ပတ္တိတံ ပေါသံ ဧကစ္စေ ဗာလာ ဣမံ သြဠိဗျာမိ” အယံ ခတ္တိယော ဝိယ ဇဟန္တိ။

ကတကလျာဏောတိ ပရေန အတ္တနော ကတကလျာဏကမ္မော။ ကတတ္ထောတိ နိပ္ပုဒိတကိစ္စော။ နာဝဗုဇ္ဈတိတိ ပစ္ဆာပိ တံ ပရေန ကတံ ဥပကာရံ တဿ ဇရာဇိဏ္ဏကာလေ အသမတ္တကာလေ န သရတိ၊ အတ္တနာ ဒိန္နမ္ပိ ယသံ ပန ဂဏှာတိ။ ပလုဇန္တိတိ ဘိဇ္ဇန္တိ နဿန္တိ။ ယေ ဟောန္တိ အဘိပတ္တိတာတိ ယေ ကေမိ အတ္တာ ဣစ္ဆိတာ နာမ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေ နဿန္တိတိ ဒိပေတိ။ မိတ္တဒုဗ္ဘိပုဂ္ဂလဿ ဟိ ပတ္တိတပတ္တိတံ အဂ္ဂိမ္ဘိ ပက္ခိတ္တဗိဇိ ဝိယ နဿတိ။ ကတတ္ထော မနုဗုဇ္ဈတိတိ ကတတ္ထော အနုဗုဇ္ဈတိ၊ မ-ကာရော ဗျဉ္ဇနသန္ဓိဝသေန ဂဟိတော။ တံ ဝေါ ဝဒါမိတိ တေန ကာရဏေန တုမေ ဝဒါမိ။ ဌဿထာတိ ကတညုနော ဟုတွာ စိရကာလံ သဂ္ဂမ္ဘိ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ” အနုဘဝန္တာ ပတိဋ္ဌဟိဿထ။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော ရာဇာနံ အာဒိ” ကတွာ သန္ဓိပံတိတာနံ သဗ္ဗေသံ သြဝါဒံ အဒါသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ သြဠိဗျာမိယာ ယသံ ပဋိပါကတိကံ အကာသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ စ သြဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သြဠိဗျာမိ ဘဒ္ဒဝတိကာ အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ အမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒဠ္ဗဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-သောမဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၀)

ယော မံ ပုရေ ပစ္စုဒ္ဓေတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ မဟလ္လကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရေကံ သာမဏေရံ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ သာမဏေရော တဿ ဥပကာရကော ဟုတွာ တထာရူပေန ရောဂေန ကာလမကာသိ။ မဟလ္လကော တသ္မိံ ကာလကတေ ရောဒန္တော ပရိဒေဝန္တော ဝိစရတိ။ တံ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု မေဿဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော အသုကမဟလ္လကော သာမဏေရဿ ကာလကိရိယာယ ရောဒန္တော ပရိဒေဝန္တော ဝိစရတိ၊ မရဏဿတိကမ္မဋ္ဌာနရဟိတော မညေ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဇေတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဣမသ္မိံ မတေ ရောဒိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကတ္တံ ကာရေသိ။ အထေကော ကာသိဂါမဝါသိ မြာဟ္မဏမဟာသာလော ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဉ္ဇာစရိယာယ ဝနမူလဖလာဖလေဟိ ယာပေန္တော ဝါသံ ကပ္ပေသိ၊ ဧကဒိဝသံ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတော ဧကံ ဟတ္ထိဆာပံ ဒိသ္မာ အတ္တနော အဿမံ အာနေတွာ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ သောမဒတ္တောတိဿ နာမံ ကတွာ တိဏပဏ္ဍာနိ ခါဒါပေန္တော ပဋိဇဂ္ဂိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော မဟာသရိရော ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ ဗဟုံ ဘောဇနံ ဂဟေတွာ အဇီရကေန ဒုဗ္ဗလော အဟောသိ။ တာပသော တံ အဿမပဒေ ကတွာ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတော၊ တသ္မိံ အနာဂတေယေဝ ဟတ္ထိပေါတကော ကာလမကာသိ။ တာပသော ဖလာဖလံ ဂဟေတွာ အာဂန္ထန္တော “အညေသု ဒိဝသေသု မေ ပုတ္တော ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရေတိ၊ အဇ္ဇ န ဒိဿတိ၊ ကဟံ န ခေါ ဂတော”တိ ပရိဒေဝန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၅။ “ယော မံ ပုရေ ပစ္စုဒ္ဓေတိ၊ အရညေ ဒူရမာယတော။
သော န ဒိဿတိ မာတင်္ဂေါ၊ သောမဒတ္တော ကုဟိံ ဂတော”တိ။

တတ္ထ ပုရေတိ ဣတော ပုရေ။ ပစ္စုဒ္ဓေတိတိ^၁ ပစ္စုဂ္ဂတ္ထတိ။ အရညေ ဒူရန္တိ ဣမသ္မိံ နိဗ္ဗနုဿေ အရညေ မံ ဒူရံ ပစ္စုဒ္ဓေတိ။ အာယတောတိ အာယာမသမ္ပန္နော။

၁-ပစ္စုဒ္ဓေတိတိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

ဧဝံ ပရိဒေဝမာနော အာဂန္တာ တံ စက်မနကောဋိယံ ပတိတံ ဒိသ္မာ ဂလေ
ဂဟေတွာ ပရိဒေဝမာနော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၆။ “အယံ ဝါ သော မတော သေတိ၊ အလ္လသိင်္ဂံ^၁ ဝန္တိတော။
ဘူမျာ နိပတိတော သေတိ၊ အမရာ ဝတ ကုဉ္ဇရော”တိ။

တတ္ထ အယံ ဝါတိ ဝိဘာဝနတ္ထေဝါ-သဒ္ဓေါ။ အယမေဝ သော၊ န အညောတိ
တံ ဝိဘာဝေန္တော ဧဝမာဟ။ အလ္လသိင်္ဂန္တိ^၂ မာလုဝလတာယ အဂ္ဂပဝါလံ။
ဝန္တိတောတိ ဆိန္နော၊^၂ ဂိမှကာလေ မဇ္ဈနိကသမယေ တတ္ထဝါလိကာပုလိနေ
နခေန ဆိန္နိတွာ ပါတိတော မာလုဝလတာယ အင်္ဂုရောဝိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဘူမျာတိ ဘူမိယံ။ အမရာ ဝတာတိ မတော ဝတ၊ “အမရီ”တိပိ ပါဌော။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော လောကံ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသ္မာ “အယံ
တာပသော ပုတ္တဒါရံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဣဒါနိ ဟတ္ထိပေါတကေ ပုတ္တသညံ
ကတွာ ပရိဒေဝတိ၊ သံဝေဇေတွာ နံ သတိံ ပဋိလဘာပေဿာမီ”တိ
တဿ အဿမပဒံ အာဂန္တာ အာကာသေ ဌိတောဝ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၇။ “အနဂါရိယုပေတဿ၊ ဝိပ္ပမုတ္တဿ တေ သတော။
သမဏဿ န တံ သာဓု၊ ယံ ပေတမနုသောစသီ”တိ။

အထဿ ဝစနံ သုတွာ တာပသော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၀၈။ “သံဝါသေန ဟဝေ သက္က၊ မနုဿဿ မိဂဿ ဝါ။
ဟဒယေ ဇာယတေ ပေမံ၊ တံ န သက္ကာ အသောစိတု”န္တိ။

တတ္ထ မိဂဿ ဝါတိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သဗ္ဗေပိ တိရစ္ဆာနာ “မိဂါ”တိ ဝုတ္တာ။
တန္တိ ပိယာယိတံ သတ္တံ။

အထ နံ ဩဝဒန္တော သက္ကော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၉။ “မတံ မရိဿံ ရောဒန္တိ၊ ယေ ရုဒန္တိ လပန္တိ စ။
တသ္မာ တံ ဣသိ မာ ရောဒိ၊ ရောဒိတံ မောဃမာဟု သန္တော။

၁၁၀။ ကန္ဓိတေန ဟဝေ ဗြဟ္မေ၊ မတော ပေတော သမုဋ္ဌဟေ။
သဗ္ဗေ သင်္ဂမ္မ ရောဒါမ၊ အညမညဿ ဉ္ဇတကေ”တိ။

၁-အလ္လပိင်္ဂန္တိ (သီ၊ ဣ)၊ အလ္လပိတန္တိ (သျှာ)

၂-ဆိန္နိတောတိ ဆိန္နော (သီ၊ ဣ)၊ ဝိန္တိတောတိ ဝိန္တိန္နော (သျှာ)

တတ္ထ ယေ ရုဒန္တိ လပန္တိ စာတိ ပြဟေ ယေ သတ္တာ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ စ၊ သဗ္ဗေတေ မတံ၊ ယော စ မရိဿတိ၊ တံ ရောဒန္တိ၊ တေသံယေဝ ဧဝံ ရောဒန္တာနံ အဿုသုက္ခနကာလော နတ္ထိ၊ တသ္မာ တံ ဣသိ မာ ရောဒိ။ ကိံကာရဏာ? ရောဒိတံ မောဃမာဟု သန္တော၊ ပဏ္ဍိတာ ဟိ “ရောဒိတံ နိပ္ပလ”န္တိ ဝဒန္တိ။ မတော ပေတောတိ ယဒိ ဒေ ပေတောတိ သင်္ချံ ဂတော မတော ရောဒိတေန သမုဋ္ဌဟေယျ၊ ဧဝံ သန္တေ သဗ္ဗေပိ မယံ သမာဂန္တော အညမညဿ ဉ္ဇတကေ ရောဒါမ၊ ကိံ နိက္ကမ္မာ အစ္ဆာမာတိ။

တာပသော သက္ကဿ ဝစနံ သုတွာ သတိံ ပဋိလဘိတွာ ဝိဂတသောကော အဿုနိ ပုဋ္ဌိတွာ သက္ကဿ ထုတိဝသေန သေသဂါထာ အာဟ—

- ၁၁၁။ “အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တံ၊ ဃတသိတ္တံဝ ပါဝကံ။
ဝါရိနာ ဝိယ ဩသိဋ္ဌံ၊ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာပယေ ဒရံ။
- ၁၁၂။ အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ၊ ယမာသိ ဟဒယသိတံ။
ယော မေ သောကပရေတဿ၊ ပုတ္တသောကံ အပါနုဒိ။
- ၁၁၃။ သောဟံ အဗ္ဗုဋ္ဌသလ္လောသ္မိ၊ ဝိတသောကော အနာဝိလော။
န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတွာန ဝါသဝါ”တိ။

တာ ဟေဋ္ဌာ ပုတ္တတ္ထာယေဝ။ ဧဝံ သက္ကော တာပသဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဟတ္ထိပေါတကော သာမဏေရော အဟောသိ၊ တာပသော မဟလ္လကော၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သောမဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-သုသီမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၁)

ကာဠာနိ ကေသာနိ ပုရေ အဟေသုန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တသ္မိံ ဟိ သမယေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိတွာ ဒသဗလဿ နိက္ခမနံ ဝဏ္ဏယိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုဋ္ဌိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ

ပုတ္တေ “အနန္တရိယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ဒါနိ အနေကာနိ ကပ္ပကောဋိသတ-
သဟဿာနိ ပုရိတပါရမိနာ မဟာဘိနိက္ခမနံ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ တိယောဇနသတိကေ
ကာသိရဋ္ဌေ ရဇ္ဇံ ဆဇ္ဇေတွာ နိက္ခန္ဓောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
တဿ ပုရောဟိတဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ ဇာတဒိဝသေ-
ယေဝ ဗာရာဏသိရညောပိ ပုတ္တော ဇာယိ။ တေသံ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ
မဟာသတ္တဿ သုသီမကုမာရောတိ နာမံ အကံသု၊ ရာဇပုတ္တဿ မြဟ္မဒတ္တ-
ကုမာရောတိ။ ဗာရာဏသိရာဇာ “ပုတ္တေန မေ သဒ္ဓိံ ဧကဒိဝသေ ဇာတော”တိ
ဗောဓိသတ္တံ အာဏာပေတွာ ဓာတိယော ဒတွာ တေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဝဇေသိ။
တေ ဥဘောပိ ဝယပ္ပတ္တာ အဘိရူပါဒေဝကုမာရဝဏ္ဏိနော ဟုတွာ တက္ကသိလာယံ
သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပစ္စာဂမိံသု။ ရာဇပုတ္တော ဥပရာဇာ ဟုတွာ ဗောဓိ-
သတ္တေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ခါဒန္တော ပိဝန္တော နိသီဒန္တော သယန္တော ပိတု
အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ပတွာ မဟာသတ္တဿ မဟန္တံ ယသံ ဒတွာ ပုရောဟိတဋ္ဌာနေ
တံ ဌပေတွာ ဧကဒိဝသံ နဂရံ သဇ္ဇာပေတွာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ပိယ
အလင်္ကတော အလင်္ကတဧရာဝဏပဋိဘာဂဿ မတ္တဝရဝါရဏဿ ခန္ဓေ
နိသီဒိတွာ ဗောဓိသတ္တံ ပစ္ဆာသနေ ဟတ္ထိပိဋ္ဌေ နိသီဒါပေတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ
အကာသိ။ မာတာပိဿ “ပုတ္တံ ဩလောကေဿာမိ”တိ သီဟပဋ္ဌရေ ဌတွာ
တဿ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အာဂစ္ဆန္တဿ ပစ္ဆတော နိသိန္တံ ပုရောဟိတံ
ဒိဿှာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ သယနဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ “ဣမံ အလဘန္တိ ဧတ္ထေဝ
မရိဿာမိ”တိ အာဟာရံ ပစ္ဆိန္တိတွာ နိပဇ္ဇိ။

ရာဇာ မာတရံ အပဿန္တော “ကုဟိံ မေ မာတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဂိလာနာ”တိ သုတွာ တဿာ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝန္တိတွာ “ကိံ အမ္မ အဖာသုက”န္တိ
ပုစ္ဆိ။ သာ လဇ္ဇာယ န ကထေသိ။ သော ဂန္ဓာ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ
အတ္တနော အဂ္ဂမဟေသိံ ပက္ခောသိတွာ “ဂန္ဓ အမ္မာယ အဖာသုကံ
ဇာနာဟိ”တိ ပေသေသိ။ သာ ဂန္ဓာ ပိဋ္ဌံ ပရိမဇ္ဇန္တိ ပုစ္ဆိ၊ ဣတ္ထိယော
နာမ ဣတ္ထိနံ ရဟဿံ န နိဂဟန္တိ၊ သာ တဿာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။
ဣတရာပိ တံ သုတွာ ဂန္ဓာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “ဟောတု၊ ဂန္ဓ
နံ သမဿာသေဟိ၊ ပုရောဟိတံ ရာဇာနံ ကတွာ တဿံ တံ အဂ္ဂမဟေသိံ
ကရိဿာမိ”တိ အာဟာ။ သာ အာဂန္ဓာ တံ သမဿာသေသိ။ ရာဇာပိ
ပုရောဟိတံ ပက္ခောသာပေတွာ တေမတ္ထံ အာရောစေတွာ “သမ္မ မာတု
မေ ဇီဝိတံ ဒေဟိ၊ တံ ရာဇာ ဘဝိဿသိ၊ သာ အဂ္ဂမဟေသိ၊ အဟံ

ဥပရာဇာ”တိ အာဟ။ သော “န သက္ကာ ဧဝံ ကာတု”န္တိ ပဋိက္ခိပိတွာ တေန ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနော သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ ရာဇာပုရောဟိတံ ရာဇာနံ၊ မာတရံ အဂ္ဂမဟေသိံ ကာရေတွာ သယံ ဥပရာဇာ အဟောသိ။

တေသံ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသန္တာနံ အပရဘာဂေ ဗောဓိသတ္တော အဂါရမဇ္ဈေ ဥက္ကဏ္ဍိတော ကာမေ ပဟာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ နိန္ဒစိတ္တော ကိလေသရတိံ အနုလ္လိယန္တော ဧကကောဝတိဋ္ဌတိ၊ ဧကကောဝ နိသိဒတိ၊ ဧကကောဝ သယတိ၊ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဒေါ ဝိယ ပဉ္စရေ ပက္ခိတ္တကုက္ကုဋ္ဌော ဝိယ စ အဟောသိ။ အထဿ အဂ္ဂမဟေသိံ “အယံ ရာဇာ မယာ သဒ္ဓိံ နာဘိရမတိ၊ ဧကကောဝ တိဋ္ဌတိ နိသိဒတိ သေယျံ ကပ္ပေတိ၊ အယံ ခေါ ပန ဒဟရော တရုဏော၊ အဟံ မဟလ္လိကာ၊ သီသေ မေ ပလိတာနိ ပညာယန္တိ၊ ယန္တုနာဟံ ‘သီသေ တေ ဒေဝ ဧကံ ပလိတံ ပညာယတိ’တိ မုသာဝါဒံ ကတွာ ဧကေနပါယေန ရာဇာနံ ပတ္တိယာပေတွာ မယာ သဒ္ဓိံ အဘိရမာပေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ ဧကဒိဝသံ ရညော သီသေ ဥိကာ ဝိစိနန္တိ ဝိယ ဟုတွာ “ဒေဝ မဟလ္လကောသိ ဇာတော၊ သီသေ တေ ဧကံ ပလိတံ ပညာယတိ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဘဒ္ဒေ ဧတံ ပလိတံ လုဋ္ဌိတွာ မယံ ဟတ္ထေ ဌပေဟိတိ။ သာ တဿ သီသတော ဧကံ ကေသံ လုဋ္ဌိတွာ အတ္တနော သီသေ ပလိတံ ဂဟေတွာ “ဣဒံ တေ ဒေဝ ပလိတ”န္တိ တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ တံ ဒိသ္မာဝ ဘိတတသိ-တဿ ကမ္ဘနပဋ္ဌသဒိလာ နလာဋ္ဌာ သေဒါ မုစ္စိံ သူ။

သော အတ္တာနံ ဩဝဒန္တော “သုသီမ တံ ဒဟရော ဟုတွာ မဟလ္လကော ဇာတော၊ ဧတ္တကံ ကာလံ ဂူထကလလေ နိမုဂ္ဂေါ ဂါမသူကရော ဝိယ ကာမကလလေ နိမုဇ္ဇိတွာ တံ ကလလံ ဇဟိတုံ န သက္ကောသိ၊ နန ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ မြဟ္မစရိယဝါသဿ တေ ကာလော”တိ စိန္တေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၄။ “ကာဋ္ဌာနိ ကေသာနိ ပုရေ အဟေသုံ၊
ဇာတာနိ သီသမိ ယထာပဒေသေ။
တာန’ဇ္ဇ သေတာနိ သုသီမ ဒိသ္မာ၊
ဓမ္မံ စရ မြဟ္မစရိယဿ ကာလော”တိ။

တတ္ထ ယထာပဒေသေတိ တဝ သီသေ တသ္မိံ တသ္မိံ ကေသာနံ အနုရူပေ ပဒေသေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ကာဋ္ဌာနိ ဘမရပတ္တဝဏ္ဏာနိ^၂ ကေသာနိ ဇာတာနိ

၁-ပဋိညာပေတွာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ဘမရဉ္စနဝဏ္ဏာနိ (သီ၊ သျာ)

အဟေသုန္တိ ဝဒတိ။ ဓမ္မံ စရာတိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ စရာတိ အတ္တာနမေဝ အာဏာပေတိ။ မြဟ္မစရိယဿာတိ မေထုနဝိရတိယာ တေ ကာလောတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္ထေန မြဟ္မစရိယဝါသဿံ ဂုဏေ ဝဏ္ဏိတေ ဣတရာ “အဟံ ‘ဣမဿ လဂ္ဂနံ’ ကရိဿံမီ”တိ ဝိဿဇ္ဇနမေဝ ကရိ”န္တိ ဘိတတသိတာ “ဣဒါနိဿ အပဗ္ဗဇ္ဇနတ္ထာယ သရီရဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏယိဿာမီ”တိ စိန္နေတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၁၅။ “မမေဝ ဒေဝ ပလိတံ န တုယှံ၊
မမေဝ သီသံ မမ ဥတ္တမင်္ဂံ။
‘အတ္ထံ ကရိဿ’န္တိ မုသာ အဘာဏိ” ၂၊
ဧကာပရာဓံ ခမ ရာဇသေဋ္ဌ။

၁၁၆။ ဒဟရော တုဝံ ဒဿနိယောသိ ရာဇ၊
ပဋ္ဌမုဂ္ဂတော ဟောဟိ ယထာ ကဠိရော။
ရဇ္ဇဉ္စ ကာရေဟိ မမဉ္စ ပဿ၊
မာ ကာလိကံ အနုဓာဝီ ဇနိန္ဒာ”တိ။

တတ္ထ မမေဝ သီသန္တိ မမေဝ သီသေ သဉ္ဇာတံ ပလိတန္တိ ဒီပေတိ။ ဣတရံ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ အတ္တန္တိ အတ္တနော ဝုဗ္ဗိံ ကရိဿာမီတိ မုသာ ကထေသိ။ ဧကာပရာဓန္တိ ဣမံ မယှံ ဧကံ အပရာဓံ။ ပဋ္ဌမုဂ္ဂတောတိ ပဋ္ဌမဝယေန ဥဂ္ဂတော။ ဟောဟိတိ ဟောသိ၊ ပဋ္ဌမဝယေ ပတိဋ္ဌိတောသိတိ အတ္ထော။ “ဟောသိ”တိယေဝ ဝါ ပါဌော။ ယထာ ကဠိရောတိ ယထာ သိနိဒ္ဓဆဝိ-တရုဏကဠိရော မန္ဒဝါတေရိတော အတိဝိယ သောဘတိ၊ ဧဝရူပေါသိ တွန္တိ ဒေသေတိ။ “ပဋ္ဌမုဂ္ဂတော ဟောတိ”တိဝိ ပါဌော၊ တဿတ္ထော—ယထာ ပဋ္ဌမုဂ္ဂတော တရုဏကဠိရော ဒဿနိယော ဟောတိ၊ ဧဝံ တွမ္ပိ ဒဿနိယောတိ။ မမဉ္စ ပဿာတိ မမဉ္စ ဩလောကေဟိ၊ မာ မံ အနာထံ ဝိခဝံ ကရေဟိတိ အတ္ထော။ ကာလိကန္တိ မြဟ္မစရိယစရဏံ နာမ ဒုတိယေ ဝါ တတိယေ ဝါ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကဒါနတော ကာလိကံ နာမ၊ ရဇ္ဇံ ပန ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ကာမဂုဏသုခုပ္ပါဒနတော အကာလိကံ၊ သော တံ ဣမံ အကာလိကံ ပဟာယ မာ ကာလိကံ အနုဓာဝီတိ ဝဒတိ။

၁-လောဘံ (သီ၊ဣ) ၂-အဘာသိ (က)

ဗောဓိသတ္တော တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ဘဒ္ဒေ တံ ဘဝိတဗ္ဗမေဝေတံ ကထံ ကထေသိ၊ ပရိဏမန္တေ ဟိ မမ ဝယေ ဣမေဟိ ကာဠုကေသေဟိ ပရိဝတ္တေတွာ သာဏဝါကသဒိသေဟိ ပဏ္ဍရေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အဟဉ္စိ နိလုပ္ပလာဒိကုသုမဒါမ- သဒိသကုမာရာနံ ကဉ္စနရူပပဋိဘာဂါနံ ဥတ္တမယောဗ္ဗနဝိလာသသမ္ပတ္တာနံ ခတ္တိယကညာဒိနံ ဝယေ ပရိဏမန္တေ ဇရံ ပတ္တာနံ ဝေဝဏ္ဏိယဉ္ဇေဝ သရိရဘင်္ဂဉ္စ ပဿာမိ၊ ဧဝံ ဝိပတ္တိပရိယောသာနောဝေသ ဘဒ္ဒေ ဇီဝလောကော”တိ ဝတွာ ဥပရိ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၁၇။ “ပဿာမိ ဝေါဟံ ဒဟရိံ ကုမာရိံ၊
သာမဋ္ဌပဿံ သုတနံ သုမဇ္ဈံ။
ကာဠုပ္ပဝါဠာဝ ပဝေလ္လမာနာ၊
ပလောဘယန္တိဝ နရေသု ဂစ္ဆတိ။

၁၁၈။ တ’မေန ပဿာမိ’ပရေန နာရိံ။
အာသိတိကံ နာဂုတိကံ ဝ ဇစ္စာ။
ဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာန ပဝေမောနံ၊
ဂေါပါနသီဘောဂ္ဂသမံ စရန္တိ”န္တိ။

တတ္ထ ဝေါတိ နိပါတမတ္တံ။ သာမဋ္ဌပဿန္တိ သမ္ပဋ္ဌပဿံ။ အယမေဝ ဝါ ပါဠော၊ သဗ္ဗပဿေသု မဋ္ဌဆဝိဝဏ္ဏန္တိ အတ္ထော။ သုတနန္တိ သုန္ဒရသရိရံ။ သုမဇ္ဈန္တိ သုသဏ္ဍိတမဇ္ဈံ။ ကာဠုပ္ပဝါဠာဝ ပဝေလ္လမာနာတိ ယထာ နာမ တရုဏကာလေ သုသမုဂ္ဂတာ ကာဠုဝလ္လီ ပဝါဠာ ဝါ ဟုတွာ မန္ဒဝါတေရိတာ ဣတော စိတော စ ပဝေလ္လတိ၊ ဧဝံ ပဝေလ္လမာနာ ဣတ္ထိဝိလာသံ ဒဿယမာနာ ကုမာရိကာ ပလောဘယန္တိဝ နရေသု ဂစ္ဆတိ။ သမိပတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ၊ ပုရိသာနံ သန္တိကေ တေ ပုရိသေ ကိလေသဝသေန ပလောဘယန္တိ ဝိယ ဂစ္ဆတိ။

တ’မေန ပဿာမိ’ပရေန နာရိန္တိ တမေနံ နာရိံ အပရေန သမယေန ဇရံ ပတ္တံ အန္တရဟိတရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ ပဿာမိ။ ဗောဓိသတ္တော ဟိ ပဋ္ဌမဂါထာယ ရူပေ အဿာဒံ ကထေတွာ ဣဒါနိ အာဒိနဝံ ဒေသေန္တော ဧဝမာဟ။ အာသိတိကံ နာဂုတိကံ ဝ ဇစ္စာတိ အသိတိသံဝစ္စရံ ဝါ နဂုတိသံဝစ္စရံ ဝါ ဇာတိယာ။ ဂေါပါနသီဘောဂ္ဂသမန္တိ ဂေါပါနသီသမံ ဘောဂ္ဂံ၊ ဂေါပါနသီအာကာရေန ဘဂ္ဂသရိရံ ဩနမိတွာ နဋ္ဌကာကဏိကံ ပရိယေသန္တိ ဝိယ စရမာနန္တိ အတ္ထော။

ကာမဉ္စ ဗောဓိသတ္တေန ဒဟရကာလေ ဒိသွာ ပုန နာဂုတိကကာလေ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ၊ ဣဏေန ဒိဋ္ဌဘာဝံ သန္ဓာယ ပနေတံ ဝုတ္တံ။

ဣတိ မဟာသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ ရူပဿ အာဒိနဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အဂါရမဇ္ဈေ အတ္တနော အနဘိရတိံ ပကာသေန္တော ဂါထာ-
ဒွယမာဟ—

၁၁၉။ “သောဟံ တမေဝါ’နုဝိစိန္တယန္တော၊
ဧကော သယာမိ သယနဿ မဇ္ဈေ။
‘အဟမ္ဘိ ဧဝံ’ ဣတိ ပေက္ခမာနော၊
န ဂဟေ ရမေ ဗြဟ္မစရိယဿ ကာလော။

၁၂၀။ ရဇ္ဇုဝါ’လမ္ဗနီ စေသာ၊
ယာ ဂေဟေ ဝသတော ရတိ။
ဧတမ္ဘိ ဆေတွာန ဝဇန္တိ ဝိရာ၊
အနပေက္ခိနော ကာမသုခံ ပဟာယာ”တိ။

တတ္ထ သောဟန္တိ သော အဟံ။ တမေဝါ’နုဝိစိန္တယန္တောတိ တမေဝ
ရူပါနံ အဿာဒဉ္စ အာဒိနဝဉ္စ စိန္တေန္တော။ ဧဝံ ဣတိ ပေက္ခမာနောတိ “ယထာ
သော ပရိဏတာ၊ အဟမ္ဘိ ဇရံ ပတ္တော ဘဂ္ဂသရိရော ဘဝိဿာမိ”တိ ပေက္ခ-
မာနော။ န ဂဟေ ရမေတိ ဂေဟေ န ရမာမိ။ ဗြဟ္မစရိယဿ ကာလောတိ
ဘဒ္ဒေ ဗြဟ္မစရိယဿ မေ ကာလော၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ ဒီပေတိ။

ရဇ္ဇုဝါ’လမ္ဗနီ စေသာတိ စ-ကာရော နိပါတမတ္တော၊ အာလမ္ဗနရဇ္ဇု ဝိယ
သောတိ အတ္တော။ ကတရာ? ယာ ဂေဟေ ဝသတော ရတိ၊ ယာ ဂေဟေ
ဝသန္တဿ ရူပါဒိသု အာရမ္မဏေသု ကာမရတိတိ အတ္တော။ ဣမိနာ ကာမာနံ
အပ္ပဿာဒတံ ဒဿေတိ။ အယံ ဧတ္တာမိပ္ပါယော—ယထာ ဂိလာနဿ
မနုဿဿ အတ္တနော ဗလေန ပရိဝတ္တိတုံ အသက္ကောန္တဿ “ဣမံ အာလမ္ဘိတွာ
ပရိဝတ္တေယျာသိ”တိ အာလမ္ဗနရဇ္ဇု ဗန္ဓေယျံ၊ တဿ တံ အာလမ္ဘိတွာ
ပရိဝတ္တန္တဿ အပ္ပမတ္တကံ ကာယိကစေတသိကသုခံ ဘဝေယျ၊ ဧဝံ
ကိလေသာတုရာနံ သတ္တာနံ ဝိဝေကသုခဝသေန ပရိဝတ္တိတုံ အသက္ကောန္တာနံ
အဂါရမဇ္ဈေ ဌပိတာနိ ကာမရတိဒါယကာနိ ရူပါဒိနိ အာရမ္မဏာနိ တေသံ
ကိလေသပရိဋ္ဌာဟကာလေ မေထုနဓမ္မပဋိသေဝနဝသေန တာနိ အာရပ္ပ
ပရိဝတ္တမာနာနံ ကာယိကစေတသိကသုခသင်္ခါတာ ကာမရတိ နာမ တံ မဟုတ္တံ

ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အပ္ပမတ္တိကာ ဟောတိ၊ ဧဝံ အပ္ပဿာဒါ ကာမာတိ။ **တေမ္ပိ ဆေတွာနာ**တိ ယသ္မာ ပန ဗဟုဒုက္ခာ ကာမာ ဗဟုပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော၊ တသ္မာ တံ အာဒီနဝံ သမ္ပဿမာနာ ပဏ္ဍိတာ တေမ္ပိ ရဇ္ဇံ၊ ဆေတွာ ဂူထကူပေ နိမုဂ္ဂပုရိသော တံ ပဇဟန္တော ဝိယ အနပေက္ခိနော ဧတံ အပ္ပမတ္တကံ ဗဟုဒုက္ခံ ကာမသုခံ **ပဟာယ ဝဇန္တိ**၊ နိက္ခမိတွာ မနောရမံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇန္တိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ကာမေသု အဿာဒဗ္ဗ အာဒီနဝဗ္ဗ ဒဿေန္တော ဗုဒ္ဓ- လိဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သဟာယံ ပက္ခောသာပေတွာ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ဉှတိမိတ္တသုဟဇ္ဇာနံ ရောဒန္တာနံ ပရိဒေဝန္တာနမေဝ သိရိဝိဘဝံ ဆဇ္ဇေတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောက- ပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဗဟူ ဇနေ အမတပါနံ ပါယေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အဂ္ဂမဟေသိ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ သဟာယရာဇာ အာနန္ဒော၊ သုသီမရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုသီမဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ကောဠသိမ္ဗလိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၂)

အဟံ ဒသသတံဗျာမန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကိလေသနိဂ္ဂဟံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန **ပါနိယဇာတကေ** အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဣဓာပိ သတ္တာ အန္တောကောဠသန္တာရေ ကာမဝိတက္ကာဘိဘူတေ ပဗ္ဗသတေ ဘိက္ခူ။ ဒိသ္မာ ဘိက္ခုသံဃံ သန္တိပါတာပေတွာ “ဘိက္ခဝေ အာသင်္ဂိတဗ္ဗယုတ္တကံ နာမ အာသင်္ဂိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ကိလေသာ နာမ ဝဗုန္တာ ဝနေ နိဂြောဓာဒယော ဝိယ ရုက္ခံ၊ ပုရိသံ ဘဉ္ဇန္တိ၊ တေနေဝ ပုဗ္ဗေပိ ကောဠသိမ္ဗလိယံ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ ဧကံ သကုဏံ နိဂြောဓဇီဇာနိ ခါဒိတွာ အတ္တနော ရုက္ခဿ သာခန္တရေ ဝစ္စံ ပါတေန္တံ ဒိသ္မာ ‘ဣတော မေ ဝိမာနဿ ဝိနာသော ဘဝိဿတိ’တိ ဘယပ္ပတ္တာ အဟောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကောဠသိမ္ဗလိယံ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထေကော သုပဏ္ဏရာဇာ

အထသယ ကာရဏံ ကထေန္တော ဒေဝပုတ္တော စတသော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၃။ “မံသဘက္ခော တုဝံ ရာဇ၊ ဖလဘက္ခော အယံ ဒိဇော။
အယံ နိဂြောဓဗိဇာနိ၊ ပိလက္ခဒုမ္မရာနိ စ။
အသတ္ထာနိ စ ဘက္ခိတွာ၊ ခန္ဓေ မေ ဩဟဒိဿတိ။

၁၂၄။ တေ ရုက္ခာ သံဝိရူဟန္တိ၊ မမ ပဿေ နိဝါတဇာ။
တေ မံ ပရိယောနန္ဓိဿန္တိ၊ အရက္ခံ မံ ကရိဿရေ။

၁၂၅။ သန္တိ အညေပိ ရုက္ခာ သေ၊ မူလိနော ခန္ဓိနော ဒုမာ။
ဣမိနာ သကုဏဇာတေန၊ ဗိဇမာဟရိတာ ဟတာ။

၁၂၆။ အဇ္ဈာရူဟာ’ဘိဝေဒန္တိ၊ မြဟန္တမ္ပိ ဝနပ္ပတိံ။
တသ္မာ ရာဇ ပဝေဓာမိ၊ သမ္ပဿံ’နာဂတံ ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ ဩဟဒိဿတိတိဝစ္စံ ပါတေသတိ။ တေ ရုက္ခာတိ တေ တေဟိ ဗိဇေဟိ ဇာတာ နိဂြောဓာဒယော ရုက္ခာ။ သံဝိရူဟန္တိတိ သံဝိရူဟိဿန္တိ ဝေဒိဿန္တိ။ မမ ပဿေတိ မမ သာခန္တရာဒိသု။ နိဝါတဇာတိ မမ သာခါဟိ ဝါတဿ နိဝါရိတတ္ထာ နိဝါတေ ဇာတာ။ တေ မံ ပရိယောနန္ဓိဿန္တိတိ ဧတေ ဧဝံ ဝေဒိတာ မံ ပရိယောနန္ဓိဿန္တိတိ အယမေတ္တာမိပ္ပါယော’။ ကရိဿရေတိ အထေဝံ ပရိယောနန္ဓိတွာ မံ အရက္ခမေဝ ကရိဿန္တိ သဗ္ဗသော ဘဒ္ဒိဿန္တိ။ ရုက္ခာ သေတိ ရုက္ခာ။ မူလိနော ခန္ဓိနောတိ မူလသမ္ပန္နာ စေဝ ခန္ဓသမ္ပန္နာ စ။ ဒုမာတိ ရုက္ခဝေဝစနမေဝ။ ဗိဇမာဟရိတာတိ၊ ဗိဇံ အာဟရိတွာ။ ဟတာတိ အညေပိ ဣမသ္မိ’ ဝနေ ရုက္ခာ ဝိနာသိတာ သန္တိ။ အဇ္ဈာရူဟာ’ဘိဝေဒန္တိတိ နိဂြောဓာဒယော ရုက္ခာ အဇ္ဈာရူဟာ ဟုတွာ’ မဟန္တမ္ပိ အညံ ဝနပ္ပတိ’ အတိက္ကမ္မ ဝေဒိတိ ဒေသေတိ။ ဧတ္ထ ပန ဝနေ ပတိ၊ ဝနဿ ပတိ၊ ဝနပ္ပတိတိ တယောပိ ပါဌာယေဝ။ ရာဇာတိ သုပဏ္ဍိ အာလပတိ။

ရုက္ခဒေဝတာယ ဝစနံ သုတွာ သုပဏ္ဍော ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၂၇။ “သင်္ကေယျ သင်္ကိတဗ္ဗာနိ၊ ရက္ခေယျာ’နာဂတံ ဘယံ။
အနာဂတဘယာ မိရော၊ ဥဘော လောကေ အဝေက္ခတိ”တိ။

၁-မံ ပရိယောနန္ဓိဿန္တိ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော (သိ၊ သျာ) ၂-ဗိဇမာဟရိတွာတိ (သိ၊ သျာ)
၃-နိဂြောဓာဒယော ဟိ ရုက္ခာနံ အဇ္ဈာရူဟရုက္ခာ (ဣ၊ က)

တတ္ထ အနာဂတံ ဘယန္တိ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဝိရမန္တော ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ သမ္ပရာယိကမ္ပိ အနာဂတံ ဘယံ ရက္ခတိ နာမ၊ ပါပမိတ္တေ ဝေရိပုဂ္ဂလေ စ အနုပ- သက်မန္တော အနာဂတဘယံ ရက္ခတိ နာမ။ ဧဝံ အနာဂတံ ဘယံ ရက္ခေယျ။ အနာဂတဘယာတိ အနာဂတဘယကာရဏာ တံ ဘယံ ပဿန္တော မိရော ဣဓလောကဉ္စ ပရလောကဉ္စ အဝေက္ခတိ ဩလောကေတိ နာမ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ သုပဏ္ဏော အတ္တနော အာနုဘာဝေန တံ ပက္ခိံ တမှာ ရုက္ခာ ပလာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “အာသင်္ဂိတဗ္ဗယုတ္တကံ အာသင်္ဂိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိ- ယောသာနေ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ သုပဏ္ဏ- ရာဇာ သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကောဋ္ဌသိမ္ဗလိဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ရူမကာရိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၃)

ရာဇာ အပုစ္ဆိ ဝိရုရန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလ- ရညော အာဂန္တုကသင်္ဂဟံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ ဧကသ္မိံ သမယေ ပဝေဏိအာဂတာနံ ပေါရာဏကယောဓာနံ သင်္ဂဟံ အကတွာ အဘိနဝါဂတာနံ အာဂန္တုကာနညေဝ သက္ကာရသမ္မာနံ အကာသိ။ အထဿ ပစ္စန္တေ ကုပိတေ ယုဇ္ဈနတ္ထာယ ဂတဿ “အာဂန္တုကာ လဒ္ဓသက္ကာရာ ယုဇ္ဈိယန္တိ”တိ ပေါရာ- ဏကယောဓာ န ယုဇ္ဈိံသု၊ “ပေါရာဏကယောဓာ ယုဇ္ဈိယန္တိ”တိ အာဂန္တု- ကာပိ န ယုဇ္ဈိံသု။ စောရာ ရာဇာနံ ဇိနိံသု။ ရာဇာ ပရာဇိတော အာဂန္တုက- သင်္ဂဟဒေါသေန အတ္တနော ပရာဇိတဘာဝံ ဥတွာ သာဝတ္ထိံ ပစ္စာဂန္တော “ကိံ န ခေါ အဟမေဝ ဧဝံ ကရောန္တော ပရာဇိတော၊ ဥဒါဟု အညေပိ ရာဇာနော ပရာဇိတပုဗ္ဗာတိ ဒသဗလံ ပုစ္ဆိယာမိ”တိ ဘုတ္တပါတရာသော ဇေတဝနံ ဂန္တော သက္ကာရံ ကတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ တမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “န ခေါ မဟာရာဇ တွမေဝေကော၊ ပေါရာဏကရာဇာနောပိ အာဂန္တုကသင်္ဂဟံ ကတွာ ပရာဇိတာ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကုရုရဋ္ဌေ ဣန္ဒပတ္တနဂရေ ယုမိဋ္ဌိလဂေါတ္တော ဓနဉ္စယော နာမ
ကောရဗျရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုရောဟိတ-
ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဣန္ဒပတ္တံ
ပစ္စာဂန္ဓာ ပိတု အစ္စယေန ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ လဘိတွာ ရညော အတ္ထဓမ္မာ-
နုသာသကော. အဟောသိ၊ ဝိရုပဏ္ဍိတောတိဿ နာမံ ကရိံသု။ တဒါ ဓနဉ္စယ-
ရာဇာ ပေါရာဏကယောဓေ အဂဏေတွာ အာဂန္တုကာနညေဝ သင်္ဂဟံ
အကာသိ။ တဿ ပစ္စန္ဓေ ကုပိတေ ယုဇ္ဈနတ္ထာယ ဂတဿ “အာဂန္တုကာ
ဇာနိဿန္တိ”တိ နေဝ ပေါရာဏကာ ယုဇ္ဈိံသု၊ “ပေါရာဏကာ ယုဇ္ဈိဿန္တိ”တိ
န အာဂန္တုကာ ယုဇ္ဈိံသု။ ရာဇာ ပရာဇိတော ဣန္ဒပတ္တမေဝ ပစ္စာဂန္ဓာ
“အာဂန္တုကာသင်္ဂဟဿ ကတဘာဝေန ပရာဇိတောမိ”တိ စိန္တေသိ။ သော
ဧကဒိဝသံ “ကိ” နု ခေါ အဟမေဝ အာဂန္တုကာသင်္ဂဟံ ကတွာ ပရာဇိတော၊
ဥဒါဟု အညေပိ ရာဇာနော ပရာဇိတပုဗ္ဗာ အတ္ထိတိ ဝိရုပဏ္ဍိတံ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ
စိန္တေတွာ တံ ရာဇုပဋ္ဌာနံ အာဂန္ဓာ နိသိန္တံ တမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ အထဿ တံ
ပုစ္ဆနာကာရံ အာဝိ ကရောန္တော သတ္တာ ဥပခုံ ဂါထမာဟ—

၁၂၀။ “ရာဇာ အပုစ္ဆိ ဝိရုရံ၊ ဓမ္မကာမော ယုမိဋ္ဌိလော”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မကာမောတိ သုစရိတဓမ္မပ္ပိယော။

“အပိ ပြာဟ္မဏ ဇာနာသိ၊ ကော ဧကော ဗဟု သောစတိ”တိ—

သေသဥပခုဂါထာယ ပန အယမတ္ထော—အပိ နာမ ပြာဟ္မဏ တံ ဇာနာသိ
“ကော ဣမသ္မိ” လောကေ ဧကော ဗဟု သောစတိ၊ နာနာကာရဏေန
သောစတိ”တိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ ကိ” သောကော နာမ တုမှာကံ
သောကော၊ ပုဗ္ဗေ ရူမကာရိ နာမေကော အဇပါလပြာဟ္မဏော မဟန္တံ
အဇယူထံ ဂဟေတွာ အရညေဝဇံ ကတွာ တတ္ထ အဇာ ဌပေတွာ အဂ္ဂိဉ္စ ရူမဉ္စ
ကတွာ အဇယူထံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ဒီရာဒီနိ ပရိဘုဉ္စန္တော ဝသိ။ သော တတ္ထ
အာဂတေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေ သရဘေ ဒိသွာ တေသု သိနေဟံ ကတွာ အဇာ
အဂဏေတွာ အဇာနံ သက္ကာရံ သရဘာနံ ကတွာ သရဒကာလေ သရဘေသု
ပလာယိတွာ ဟိမဝန္တံ ဂတေသု အဇာသုပိ နဋ္ဌာသု သရဘေ အပဿန္တော
သောကေန ပဏ္ဍုရောဂီ ဟုတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော၊ အယံ အာဂန္တုကာ-
သင်္ဂဟံ ကတွာ တုမှေဟိ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သောစိတွာ

ကိလမိတ္တာ ဝိနာသံ ပတ္တာ”တိ ဣဒံ ဥဒါဟရဏံ အာနေတွာ ဒဿေန္တော ဣမာ ဂါယာ အာဟ—

- ၁၂၉။ “ဗြာဟ္မဏော အဇယူထေန၊ ပဟူတေဇော ဝနေ ဝသံ။
ရူမံ အကာသိ ဝါသေဋ္ဌော၊ ရတ္တိန္ဒြိမတန္ဒြိတော။
- ၁၃၀။ တဿ တံရူမဂန္ဓေန၊ သရဘာ မကသဒ္ဓိတာ။
ဝဿာဝါသံ ဥပဂစ္ဆံ၊ ရူမကာရိဿ သန္တိကေ။
- ၁၃၁။ သရဘေသု မနံ ကတွာ၊ အဇော သော နာဝဗုဇ္ဈိထ။
အာဂစ္ဆန္တိ ဝဇန္တိ ဝါ၊ တဿ တာ ဝိနသုံ အဇော။
- ၁၃၂။ သရဘာ သရဒေ ကာလေ၊ ပဟိနမကသေ ဝနေ။
ပါဝိသုံ ဂိရိဒုဂ္ဂါနိ၊ နဒိနံ ပဘဝါနိ စ။
- ၁၃၃။ သရဘေ စ ဂတေ ဒိသွာ၊ အဇော စ ဝိဘဝံ ဂတာ။
ကိသော စ ဝိဝဏ္ဏော စာသိ၊ ပဏ္ဍုရောဂိ စ ဗြာဟ္မဏော။
- ၁၃၄။ ဧဝံ ယော သံ နိရံကတွာ၊ အာဂန္တု ကုရုတေ ပိယံ။
သော ဧကော ဗဟု သောစတိ၊ ရူမကာရိဝ ဗြာဟ္မဏော”တိ။

တတ္ထ ပဟူတေဇောတိ^၁ ပဟူတဣန္ဒနော။ ရူမံ အကာသိတိ မက္ခိကပရိပန္န-
ဟရဏတ္ထာယ အဂ္ဂိဉ္စ ရူမဉ္စ အကာသိ။ ဝါသေဋ္ဌောတိ တဿ ဂေါတ္ထံ။
အတန္ဒြိတောတိ အနလသော ဟုတွာ။ တံရူမဂန္ဓေနာတိ တေန ရူမဂန္ဓေန။
သရဘာတိ သရဘမိဂါ။ မကသဒ္ဓိတာတိ မကသေဟိ ဥပဒ္ဓုတာ ဝိဋ္ဌိတာ။
သေသမက္ခိကာပိ မကသဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။ ဝဿာဝါသန္တိ ဝဿာ-
ရတ္တဝါသံ ဝသိံသု။ မနံ ကတွာတိ သိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ။ နာဝဗုဇ္ဈိထာတိ
အရညတော စရိတွာ ဝဇံ အာဂစ္ဆန္တိ စေဝ ဝဇတော အရညံ ဂစ္ဆန္တိ စ
“တ္ထေကာ အာဂတာ၊ တတ္ထေကာ အနာဂတာ”တိ န ဇာနာတိ။ တဿ တာ
ဝိနသုန္တိ တဿ တာ ဧဝံ အပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ^၂ သိဟပရိပန္နာဒိတော
အရက္ခိယမာနာ အဇော သိဟပရိပန္နာဒိဟိ ဝိနသိံသု၊ သဗ္ဗာဝ ဝိနဋ္ဌာ။

နဒိနံ ပဘဝါနိ စာတိ ပဗ္ဗတေယျာနံ နဒိနံ ပဘဝဋ္ဌာနာနိ စ ပဝိဋ္ဌာ။ ဝိဘဝန္တိ
အဘာဝံ။ အဇော စ ဝိနာသံ ပတ္တာ ဒိသွာ ဇာနိတွာ။ ကိသော စ ဝိဝဏ္ဏောတိ
ဒိရာဒိဒါယိကာ အဇော ပဟာယ သရဘေ သင်္ဂဏိတွာ တေပိ အပဿန္တော

၁-ပဟူတေဇောတိ (သိ)၊ ပဟူတေဋ္ဌောတိ (သျှာ) ၂-အပစ္စဝေက္ခိတာ (က)

ဥဘတော ပရိဟိနော သောကာဘိဘူတော ကိသော စေဝ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော စ အဟောသိ။ ဧဝံ ယော သံ နိရုံကတွာတိ ဧဝံ မဟာရာဇ ယော သကံ ပေါရာဏံ အဇ္ဈတ္တိကံ ဇနံ နိဟရိတွာ ပဟာယ ကိသ္ဗိဋ္ဌိ အဂဏေတွာ အာဂန္တုကံ ဝိယံ ကရေတိ။ သော တုမှာဒိသော ဧကော ဗဟု သောစတိ။ အယံ တေ မယာ ဒသိတော ဝုမကာရီ ပြာဟ္မဏော ဝိယ ဗဟု သောစတိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ သညာပေန္တော ကထေသိ။ သောပိ သညတ္တိံ ဂန္ဓာ တဿ ပသိဒိတွာ ဗဟုံ ဓနံ အဒါသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ အဇ္ဈတ္တိက- သင်္ဂဟမေဝ ကရောန္တော ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကောရဗျရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ။ ဝုမကာရီ ပသေနဒိကောသလော၊ ဝိရုပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝုမကာရီဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဇာဂရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၄)

ကော'ဓ ဇာဂရတံ သုတ္တောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဥပါသကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ဟိ သောတာပန္တော အရိယ- သာဝကော သာဝတ္ထိတော သကဋသတ္ထေန သဒ္ဓိံ ကန္တာရမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ သတ္ထဝါဟော တတ္ထ ကေသ္ဗိံ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ ပဉ္စ သကဋသတာနိ မောစေတွာ ခါဒနိယဘောဇနိယံ သံဝိဒဟိတွာ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ။ တေ မနုဿာ တတ္ထ တတ္ထ နိပဇ္ဇိတွာ သုပိ'သု၊ ဥပါသကော ပန သတ္ထဝါဟဿ သန္တိကေ ကေသ္ဗိံ ရုက္ခမူလေ စက်မံ အဓိဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္တံ ဝိလုမ္ဗိတုကာမာ ပဉ္စ- သတာ စောရာ နာနာဓုဓာနိ ဂဟေတွာ သတ္တံ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌံသု။ တေ တံ ဥပါသကံ စက်မန္တံ ဒိသ္မာ “ဣမဿ နိဒ္ဒါယနကာလေ ဝိလုမ္ဗိဿာမာ”တိ တတ္ထ တတ္ထ အဋ္ဌံသု၊ သောပိ တိယာမရတ္တိံ စက်မိယေဝ။ စောရာ ပစ္စုသသမယေ ဂဟိတဂဟိတာ ပါသာဏမုဂ္ဂရာဒယော ဆဋ္ဌေတွာ “ဘော သတ္ထဝါဟ ဣမံ အပ္ပမာဒေန ဇဂ္ဂန္တံ ပုရိသံ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိတွာ တဝ သန္တကဿ သာမိကော ဇာတော၊ ဧတဿ သက္ကာရံ ကရေယျာသိ”တိ ဝတွာ ပတ္တမိ'သု။

၁-သညတ္တိံ (သိ၊ သျာ)

မနုဿာ ကာလဿေဝ ဝုဠာယ တေဟိ ဆဒ္ဓိတပါသာဏမုဂ္ဂရာဒယော ဒိသွာ “ဣမံ နိဿာယ အမေဟိ ဇီဝိတံ လဒ္ဓ”န္တိ ဥပါသကဿ သက္ကာရံ အကံသု။ ဥပါသကောပိ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ကတကိစ္စော ပုန သာဝတ္ထိံ အာဂန္ဓာ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ တထာဂတံ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဌိတွာ နိသိန္ဓော “ကိံ ဥပါသက န ပညာယသိ”တိ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဥပါသက တံ-ယေဝ အနိဒ္ဓါယိတွာ ဇဂ္ဂန္ဓော ဝိသေသံ လဘိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ဇဂ္ဂန္ဓာ ဝိသေသံ ဂုဏံ လဘိံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပုနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပစ္စာဂန္ဓာ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တော အပရဘာဂေ နိက္ခမိတွာ ဣသိ-ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ န စိရဿေဝ ဈာနဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဌာနစက်မိရိယာပထော ဟုတွာ ဝသန္တော နိဒ္ဓံ အနုပဂန္ဓာ သဗ္ဗရတ္တိံ စက်မတိ။ အထဿ စက်မနကောဋိယံ နိဗ္ဗတ္တရုက္ခဒေဝတာ တုဿိတွာ ရုက္ခဝိဋုပေ ဌတွာ ပဉ္စံ ပုစ္ဆန္တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၅။ “ကော’မ ဇာဂရတံ သုတ္တော၊ ကော’မ သုတ္တေသု ဇာဂရော။
 ကော မမေ’တံ ဝိဇာနာတိ၊ ကော တံ ပဋိဘဏာတိ မေ”တိ။

တတ္ထ ကောဓာတိ ကော ဣဓ။ ကော မမေ’တန္တိ ကော မမ ဧတံ ပဉ္စံ ဝိဇာနာတိ။ ကော တံ ပဋိဘဏာတိ မေတိ ဧတံ မယာ ပုဋ္ဌံ ပဉ္စံ မယံ ကော ပဋိဘဏာတိ၊ ကော ဗျာကရိတုံ သက္ခိဿတိတိ ပုစ္ဆတိ။

ဗောဓိသတ္တော တဿာ ဝစနံ သုတွာ—

၁၃၆။ “အဟံ ဇာဂရတံ သုတ္တော၊ အဟံ သုတ္တေသု ဇာဂရော။
 အဟမေတံ ဝိဇာနာမိ၊ အဟံ ပဋိဘဏာမိ တေ”တိ—

ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ ပုန တာယ—

၁၃၇။ “ကထံ ဇာဂရတံ သုတ္တော၊ ကထံ သုတ္တေသု ဇာဂရော။
 ကထံ ဧတံ ဝိဇာနာသိ၊ ကထံ ပဋိဘဏာသိ မေ”တိ—

ဣမံ ဂါထံ ပုဋ္ဌော တမတ္ထံ ဗျာကရောန္တော—

၁၃၈။ “ယေ ဓမ္မံ နပ္ပဇာနန္တိ၊ သံယမောတိ ဒမောတိ စ။
 တေသု သုပ္ပမာနေသု၊ အဟံ ဇဂ္ဂါမိ ဒေဝတေ။

၁၃၉။ ယေသံ ရာဂေါ စ ဒေါသော စ၊ အဝိဇ္ဇာ စ ဝိရာဇိတာ။
တေသု ဇာဂရမာနေသု၊ အဟံ သုတ္တောသ္မိ ဒေဝတေ။

၁၄၀။ ဧဝံ ဇာဂရတံ သုတ္တော၊ ဧဝံ သုတ္တေသု ဇာဂရော။
ဧဝမေတံ ဝိဇာနာမိ၊ ဧဝံ ပဋိဘဏာမိ တေ”တိ—

ဣမာ ဂါထာ အာဟ။

တတ္ထ ကထံ ဇာဂရတံ သုတ္တောတိ ကထံ တံ ဇာဂရတံ သတ္တာနံ အန္တရေ သုတ္တော နာမ ဟောသိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ယေ ဓမ္မန္တိ ယေ သတ္တာ နဝ-
ဝိဓံ လောကုတ္တရဓမ္မံ န ပဇာနန္တိ။ သံယမောတိ ဒမောတိ စာတိ “အယံ သံယမော၊ အယံ ဒမော”တိ ဧဝဉ္စ ယေ မဂ္ဂေန အာဂတံ သီလဉ္စေဝ ဣန္ဒြိယ-
သံဝရဉ္စ န ဇာနန္တိ။ ဣန္ဒြိယသံဝရော ဟိ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ ဒမနတော “ဒမော”တိ ဝုစ္စတိ။ တေသု သုပ္ပမာနေသုတိ” တေသု ကိလေသနိဒ္ဒါဝသေန သုပန္နေသု သတ္တေသု အဟံ အပ္ပမာဒဝသေန ဇဂ္ဂါမိ။

“ယေသံ ရာဂေါ စာ”တိ ဂါထာယ ယေသံ မဟာဒီဏာသဝါနံ ပဒသတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌဒိယခုသဟဿတဏှာလောဘသင်္ခါတော ရာဂေါ စ နဝ-
အာဃာတဝတ္ထုသမုဋ္ဌာနော ဒေါသော စ ဒုက္ခာဒီသု အဋ္ဌသု ဝတ္ထုသု အညာဏဘူတာ အဝိဇ္ဇာ စာတိ ဣမေ ကိလေသာ ဝိရာဇိတာ ပဟီနာ၊ တေသု အရိယေသု သဗ္ဗာကာရေန ဇာဂရမာနေသု တေ ဥပါဒါယ အဟံ သုတ္တော နာမ ဒေဝတေတိ အတ္တော။ ဧဝံ ဇာဂရတန္တိ ဧဝံ ဒေဝတေ အဟံ ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာဂရတံ သုတ္တော နာမာတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗပဒေသု။

ဧဝံ မဟာသတ္တေန ပဉ္စေ ကထိတေ တုဋ္ဌာ ဒေဝတာ တဿ ထုတိ” ကရောန္တိ ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၄၁။ “သာရံ ဇာဂရတံ သုတ္တော၊ သာရု သုတ္တေသု ဇာဂရော။
သာရု မေတံ ဝိဇာနာသိ၊ သာရံ ပဋိဘဏာသိ မေ”တိ။

တတ္ထ သာရုတိ ဘဒ္ဒကံ ကတွာ တံ ဣမံ ပဉ္စံ ကထေသိ၊ မယမ္ပိ နံ ဧဝမေဝ ကထေမာတိ။ ဧဝံ သာ ဗောဓိသတ္တဿ ထုတိ” ကတွာ အတ္တနော ဝိမာနမေဝ ပါရိသိ။

၁-သုတ္တပမာဒေသုတိ (သျှာ၊ က)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒေဝဓိတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဇာဂရဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ကုမ္မာသပိဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ(၄၁၅)

န ကိရတ္ထိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မလ္လိကံ ဒေဝိံ အာရဗ္ဗကထေသိ။ သာ ဟိ သာဝတ္ထိယံ ဧကဿ မာလာကာရဇေဋ္ဌကဿ ဓိတာ ဥတ္တမရူပဓရာ မဟာပုညာ သောဋ္ဌသဝသိကကာလေ ဧကဒိဝသံ ကုမာရိကာဟိ သဒ္ဓိံ ပုပ္ဖါရာမံ ဂစ္ဆန္တိ တယော ကုမ္မာသပိဏ္ဍေ ဂဟေတွာ ပုပ္ဖပစ္ဆိယံ ဌပေတွာ ဂစ္ဆတိ။ သာ နဂရတော နိက္ခမနကာလေ ဘဂဝန္တံ သရီရပ္ပဘံ ဝိဿဇေတွာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတံ နဂရံ ပဝိသန္တိ ဒိသ္မာ တယော ကုမ္မာသပိဏ္ဍေ ဥပနာမေသိ။ သတ္တာ စတုမဟာရာဇဒတ္ထိယံ ပတ္တံ ဥပနေတွာ ပဋိဂ္ဂဟေသိ။ သာပိ တထာဂတဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္တိတွာ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ဝီတိံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ တံ ဩလောကေတွာ သိတံ ပါတွာကာသိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော “ကော န ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော တထာဂတဿ သိတကာရဏေ”တိ၊ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သတ္တာ “အာနန္ဒ အယံ ကုမာရိကာ ဣမေသံ ကုမ္မာသပိဏ္ဍာနံ ဖလေန အဇ္ဇေဝ ကောသလရညော အဂ္ဂမဟေသိ ဘဝိဿတိ”တိ သိတကာရဏံ ကထေသိ။

ကုမာရိကာပိ ပုပ္ဖါရာမံ ဂတာ၊ တံ ဒိဝသမေဝ ကောသလရာဇော အဇာတသတ္တုနာ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈန္တော ယုဒ္ဓပရာဇိတော ပလာယိတွာ အသံ အဘိရုပ္ပ အာဂစ္ဆန္တော တဿာ ဂီတသဒ္ဓိံ သုတွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော အသံ တံ အာရာမာဘိမုခံ ပေသေသိ။ ပုညသမ္ဗန္ဓာ ကုမာရိကာ ရာဇာနံ ဒိသ္မာ အပလာယိတွာဝ အာဂန္တော အဿဿ နာသရဇ္ဇုယာ ဂဏှိ။ ရာဇော အဿပိဋ္ဌိယံ နိသိန္ဒောဝ “သသာမိကာသိ၊ အသာမိကာသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ အသာမိကဘာဝံ ဥတွာ အဿာ ဩရုပ္ပ ဝါတာတပကိလန္တော တဿာ အဏေံ နိပန္နော မုဟုတ္တံ ဝိဿမိတွာ တံ အဿပိဋ္ဌိယံ နိသိဒါပေတွာ ဗလကာယပရိဝုတော နဂရံ ပဝိသိတွာ အတ္တနော ကုလဃရံ ပေသေတွာ သာယနသမယေ ယာနံ

၁-ဥပနေသိ (သျှာ၊ ဣ၊ က) ၂-သိတကာရဏာယာတိ (သိ)၊ သိတကာရဏေတိ (သျှာ)

ပဟိဏိတွာ မဟန္တေန သက္ကာရသမ္မာနေန ကုလသရတော အာဟရာပေတွာ ရတနရာသိမ္ပိ ဌပေတွာ အဘိသေကံ ဒတွာ အဂ္ဂမဟေသိံ အကာသိံ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ သာ ရညော ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိကာဒိဟိ ပဉ္စဟိ ကလျာဏဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတာ ပတိဒေဝတာ၊ ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ ဝလ္လဘာ အဟောသိ။ တဿာသတ္ထု တယော ကုမ္မာသပိဏ္ဍေ ဒတွာ တံ သမ္ပတ္တိံ အဓိဂတဘာဝေါ သကလနဂရံ ပတ္ထရိတွာ ဂတော။

အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော မလ္လိကာ ဒေဝီ ဗုဒ္ဓါနံ တယော ကုမ္မာသပိဏ္ဍေ ဒတွာ တေသံ ဖလေန တံ ဒိဝသညေဝ အဘိသေကံ ပတ္တာ၊ အဟော ဗုဒ္ဓါနံ မဟာဂုဏတာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အနန္တရိယံ ဘိက္ခဝေ မလ္လိကာယ ဧကဿ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဿ တယော ကုမ္မာသပိဏ္ဍေ ဒတွာ ကောသလရညော အဂ္ဂမဟေသိဘာဝါဓိဂမော။ ကသ္မာ? ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏမဟန္တတာယ။ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပန ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ အလောဏကံ အသ္မေဟံ အဖာဏိတံ ကုမ္မာသံ ဒတွာ တဿ ဖလေန ဒုတိယေ အတ္တဘာဝေ တိယောဇနသတိကေ ကာသိရဋ္ဌေ ရဇ္ဇသိရိံ ပါပုဏိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကေသ္မိံ ဒလိဒ္ဓကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဧကံ သေဋ္ဌိံ နိဿာယ ဘတိယာ ကမ္ပံ ကရောန္တော ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ “ပါတရာသတ္တာယ မေ ဘဝိဿတိ”တိ အန္တရာပဏတော စတ္တာရော ကုမ္မာသပိဏ္ဍေ ဂဟေတွာ ကမ္ပန္တံ ဂစ္ဆန္တော စတ္တာရော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဘိက္ခာစာရတ္တာယ ဗာရာဏသိနဂရာဘိမုခေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသ္မာ “ဣမေ ဘိက္ခံ သန္ဓာယ ဗာရာဏသိံ ဂစ္ဆန္တိ၊ မယုမိမေ စတ္တာရော ကုမ္မာသပိဏ္ဍာ အတ္ထိ၊ ယန္တုနာဟံ ဣမေ ဣမေသံ ဒဒေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ တေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ ဣမေ မေ ဟတ္ထေ စတ္တာရော ကုမ္မာသပိဏ္ဍာ၊ အဟံ ဣမေ တုမှာကံ ဒဒါမိ၊ သာရံ မေ ဘန္တေ ပဋိဂ္ဂဏှထ၊ ဧဝမိဒံ ပုညံ မယံ ဘဝိဿတိ ဒီသရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ ဝတွာ တေသံ အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဝါလိကံ ဥဿာပေတွာ စတ္တာရိ အာသနာနိ ပညပေတွာ တေသံ ဥပရိ သာခါဘင်္ဂံ အတ္ထရိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ပဋိပါဋိယာ နိသီဒါပေတွာ ပဏ္ဍပုဋေန ဥဒကံ အာဟရိတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ပါတေတွာ စတုသု ပတ္ထေသု စတ္တာရော ကုမ္မာသပိဏ္ဍေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ ဧတေသံ နိဿန္တေန ဒလိဒ္ဓဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ နာမ မာ ဟောတု၊ သဗ္ဗညုတညာဏပ္ပုဋိဝေဿေ ပစ္စယော

ဟောတူ”တိ အာဟ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပရိဘုဉ္ဇိံသု၊ ပရိဘောဂါဝသာနေ အနုမောဒနံ ကတွာ ဥပ္ပတိတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရမေဝ အဂမံသု။

ဗောဓိသတ္တော အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဂတံ^၁ ပီတိံ ဂဟေတွာ တေသု စက္ခုပထံ အတိတေသု အတ္တနော ကမ္မန္တံ ဂန္ဓာ ယာဝတာယုကံ ဒါနံ အနုဿရိတွာ ကာလံ ကတွာ တဿ ဖလေန ဗာရာဏသီရညော အဂ္ဂမဟေ- သိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဗြဟ္မဒတ္တကုမာရေတိဿ နာမံ အကံသု။ သော အတ္တနော ပဒသာ ဂမနကာလတော ပဋ္ဌာယ “အဟံ ဣမသ္မိံယေဝ နဂရေ ဘတကော ဟုတွာ ကမ္မန္တံ ဂစ္ဆန္တော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ စတ္တာရော ကုမ္မာသပိဏ္ဍေ ဒတွာ တဿ ဒါနဿ ဖလေန ဣမ နိဗ္ဗတ္တော”တိ ပသန္ဓာဒါသေ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ သဗ္ဗံ ပုရိမဇာတိကိရိယံ ဇာတိဿရဉ္စုဏေန ပါကဋံ ကတွာ ပဿိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဂန္ဓာ သဗ္ဗသိပ္ပုါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပစ္စာဂန္ဓာ သိက္ခိတသိပ္ပံ ပိတု ဒဿေတွာ တုဋ္ဌေန ပိတရာ ဩပရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပိတော အပရဘာဂေ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာသိ။ အထဿ ဥတ္တမရူပဓရံ ကောသလရညော ဓိတရံ အာနေတွာ အဂ္ဂမဟေသိံ အကံသု၊ ဆတ္တမင်္ဂလ- ဒိဝသေ ပနဿ သကလနဂရံ ဒေဝနဂရံ ဝိယ အလင်္ကရိံသု။

သော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အလင်္ကတပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ မဟာ- တလမဇ္ဈေ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တံ ပလ္လင်္ဂံ အဘိရုယ နိသိန္ဓော ပရိဝါရေတွာ ဋ္ဌိတေ ဧကတော အမဇ္ဈေ၊ ဧကတော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိအာဒယော နာနာဝိဘဝေ သိရိဝိလာသသမုဇ္ဇလေ၊ ဧကတော နာနာဝိဓပဏ္ဏာကာရဟတ္ထေ နာဂရမနုဿေ၊ ဧကတော အလင်္ကတဒေဝစ္ဆရသံဃံ ဝိယ သောဋ္ဌသသဟဿ- သင်္ခံ နာဋကိတ္ထိဂဏန္တိ ဣမံ အတိမနောရမံ သိရိဝိဘဝံ ဩလောကေန္တော အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္မံ အနုဿရိတွာ “ဣဒံ သုဝဏ္ဏပိဏ္ဍိကံ ကဉ္စနမာလံ သေတစ္ဆတ္တံ၊ ဣမာနိ စ အနေကသဟဿာနိ ဟတ္ထိဝါဟနအဿဝါဟနရထဝါဟနာနိ၊ မဏိမုတ္တာဒိပူရိတာ သာရဂဗ္ဗာ၊ နာနာဝိဓညပူရိတာ မဟာပထဝီ၊ ဒေဝစ္ဆရ- ပဋိဘာဂါ နာရိယော စာတိ သဗ္ဗောပေသ မယံ သိရိဝိဘဝေါ န အညဿ သန္တကော၊ စတုန္တံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဒိန္ဓဿ စတုကုမ္မာသပိဏ္ဍဒါနဿဝ သန္တကော၊ တေ နိဿာယ မယာ သေ လဒ္ဓေါ”တိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏံ အနုဿရိတွာ အတ္တနော ကမ္မံ ပါကဋံ အကာသိ။ တဿ တံ အနုဿရန္တဿ သကလသရီရံ ပီတိယာ ပူရိ၊ သော ပီတိယာ တေမိတဟဒယော မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ ဥဒါနဂီတံ ဂါယန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁-ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဂတေ (သျှာ၊ ကံ)

၁၄၂။ “န ကိရတ္ထိ အနောမဒဿိသု၊
ပါရိစရိယာ ဗုဒ္ဓေသု အပ္ပိကာ။
သုက္ခာယ အလောဏိကာယ စ၊
ပဿ ဖလံ ကုမ္မာသပိဏ္ဍိယာ။

၁၄၃။ ဟတ္ထိဂဝါဿာ စိမေ ဗဟူ၊
ဓနဓညံ ပထဝီ စ ကေဝလာ။
နာရိယော စိမာ အစ္စရူပမာ၊
ပဿ ဖလံ ကုမ္မာသပိဏ္ဍိယာ”တိ။

တတ္ထ အနောမဒဿိသုတိ အနောမဿ အလာမကဿ ပစ္စေကဗောဓိ-
ဉာဏဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အနောမဒဿိနော နာမ။ ပါရိစရိယာတိ
အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနဉ္စလိကမ္မာဒိဘေဒါ သာမိစိကိရိယာပိ၊ သမ္ပတ္တေ ဒိဿာ
အတ္တနော သန္တကံ အပ္ပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ဒေယျဓမ္မံ စိတ္တံ
ပသာဒေတွာ ဂုဏံ သလ္လက္ခေတွာ တိဿော စေတနာ ဝိသောဓေတွာ ဖလံ
သဒ္ဓဟိတွာ ပရိစ္စဇနကိရိယာပိ။ ဗုဒ္ဓေသုတိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု။ အပ္ပိကာတိ မန္ဓာ
ပရိတ္တာ နာမ နတ္ထိ ကိရ။ သုက္ခာယာတိ နိဿေဟာယ။ အလောဏိကာယာတိ
ဖာဏိတဝိရဟိတာယ။ နိပ္ပူဏိတတ္တာ ဟိ သာ “အလောဏိကာ”တိ ဝုတ္တာ။
ကုမ္မာသပိဏ္ဍိယာတိ စတ္တာရော ကုမ္မာသပိဏ္ဍေ ကေတော ကတွာ ဂဟိတံ
ကုမ္မာသံ သန္ဓာယ ဝေမာဟ။ ဂုဏဝန္တာနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဂုဏံ
သလ္လက္ခေတွာ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ဖလုပ္ပတ္တိံ ပါဠိကင်္ခမာနာနံ တိဿော စေတနာ
ဝိသောဓေတွာ ဒိန္နပဒက္ခိဏာ အပ္ပိကာ နာမ နတ္ထိ၊ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ
မဟာသမ္ပတ္တိမေဝ ဒေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဟောတိ စေတ္ထိ—

“နတ္ထိ စိတ္တေ ပသန္ဓမ္မိ၊ အပ္ပိကာ နာမ ဒက္ခိဏာ။
တထာဂတေ ဝါ သမ္ပုဒ္ဓေ၊ အထ ဝါ တဿံ သာဝကေ။
တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေ စာပိ၊ သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ။
စေတောပဏိမိဟေတု ဟိ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂ္ဂတိ”န္တိ။

ဣမဿ ပနတ္ထဿ ဒီပနတ္ထာယ—

“ဒီရောဒနံ အဟမဒါသိ၊ ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ၊
တဿာ မေ ပဿ ဝိမာနံ၊ အစ္စရာ ကာမဝဏ္ဏိနိဟမသ္မိ။

၁-ဒေတီတိ ဝုတ္တံ။ ဟောတိ စေတ္ထိ (သိ)၊ ဒေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ စေတ္ထိ (သျှာ)၊ ဒေတိ၊ ဝုတ္တံ
ဟောတိ စေတ္ထိ (ဣ) ၂-၃ ၂-၆၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-၃ ၂-၄၄-ပိဋ္ဌေ။

အစ္စရာသဟဿသံဟံ၊ ပဝရာ ပဿ ပုညာနံ ဝိပါကံ။
 တေန မေ'တာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣမ မိဇ္ဈတိ။
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။
 တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊
 ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတိ"တိ—

ဧဝမာဒိနိ ဝိမာနဝတ္ထုနိ အာဟရိတဗ္ဗာနိ။

ဧနဗျန္တိ မုတ္တာဒိဓနဉ္စ သတ္တ ခညောနိ စ။ ပထဝီ စ ကေဝလာတိ သကလာ
 စေသာ မဟာပထဝီတိ သကလပထဝီ ဟတ္ထဂတံ မညမာနော ဝဒတိ။ ပဿ
 ဖလံ ကုမ္မာသပိဏ္ဍိယာတိ အတ္တနော ဒါနဖလံ အတ္တနာဝ ဒဿေန္တော
 ဧဝမာဟ။ ဒါနဖလံ ကိရ ဗောဓိသတ္တာ စ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါယေဝ စ ဇာနန္တိ။ တေနဝ
 သတ္တာ ဣတိဝုတ္တကေ သုတ္တန္တိ ကထေန္တော—

“ဧဝဉ္စေ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ဇာနေယျံ ဒါနသံဝိဘာဂဿ ဝိပါကံ၊
 ယထာဟံ ဇာနာမိ၊ န အဒတွာ ဘုဇ္ဇေယျံ၊ န စ နေသံ မစ္ဆေရမလံ စိတ္တံ
 ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌေယျ။ ယောပိ နေသံ အဿ စရိမော အာလောပေါ
 စရိမံ ကဗဠံ၊ တတောပိ န အသံဝိဘဇိတွာ ဘုဇ္ဇေယျံ၊ သစေ နေသံ
 ပဋိဂ္ဂါဟကာ အဿ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ န ဧဝံ ဇာနန္တိ
 ဒါနသံဝိဘာဂဿ ဝိပါကံ၊ ယထာဟံ ဇာနာမိ၊ တသ္မာ အဒတွာ ဘုဇ္ဇန္တိ၊
 မစ္ဆေရမလဉ္စ နေသံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ”တိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ အတ္တနော ဆတ္တမင်္ဂလဒိဝေ သဉ္ဇာတပိတိပါမောဇ္ဇော
 ဣမာဟိ ဒွိဟိ ဂါထာဟိ ဥဒါနဂိတံ ဂါယိ။ တတော ပဋ္ဌာယ “ရညောပိယဂိတ”န္တိ
 ဗောဓိသတ္တဿ နာဋကိတ္ထိယော စ သေသနာဋကဂန္ဓဗ္ဗာဒယောပိ စ အန္တေ-
 ပုရဇနောပိ အန္တောနဂရဝါသိနောပိ ဗဟိနဂရဝါသိနောပိ ပါနာဂါရေသုပိ
 အမစ္စမဏ္ဍလေသုပိ “အမှာကံ ရညော ပိယဂိတ”န္တိ တဒေဝ ဂိတံ ဂါယန္တိ။ ဧဝံ
 အဒ္ဓါနေ ဂတေ အဂ္ဂမဟေသီ တဿ ဂိတဿ အတ္ထံ ဇာနိတုကာမာ အဟောသိ၊
 မဟာသတ္တံ ပန ပုစ္ဆိတုံ န ဝိသဟတိ။ အထသံာ ဧကသ္မိံ ဂုဏေ ပသီဒိတွာ
 ဧကဒိဝသံ ရာဇာ “ဘဒ္ဒေ ဝရံ တေ ဒဿာမိ၊ ဝရံ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။
 သာဓု ဒေဝ ဂဏှာမိတိ။ ဟတ္ထိအသံာဒိသု တေ ကိံ ဒဓိတိ။ ဒေဝ တုမေ
 နိဿာယ မယံ န ကိဉ္စိ နတ္ထိ၊ န မေ ဧတေဟိ အတ္တော၊ သစေ ပန ဒါတု-
 ကာမာတ္ထ၊ တုမှာကံ ဂိတဿ အတ္ထံ ကထေတွာ ဒေထာတိ။ ဘဒ္ဒေ ကော

တေ ဣမိနာ ဝရေန အတ္ထော၊ အညံ ဂဏှာဟိတိ။ ဒေဝ အညေန မေ အတ္ထော
နတ္ထိ၊ ဧတဒေဝ ဂဏှာမိတိ။ သာဓု ဘဒ္ဒေ ကထေဿာမိ၊ တုယံ ပန ဧကိကာယ
ရဟော န ကထေဿာမိ၊ ဒွါဒသယောဇနိကာယ ဗာရာဏသိယာ ဘေရိ
စရာပေတွာ ရာဇဒွါရေ ရတနမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ ရတနပလ္လင်္ကံ ပညာပေတွာ
အမစ္စဗြာဟ္မဏာဒီဟိ စ နာဂရေဟိ စေဝ သောဠသဟိ ဣတ္ထိသဟဿေဟိ စ
ပရိဝုတော တေသံ မဇ္ဈေ ရတနပလ္လင်္ကံ နိသိဒိတွာ ကထေဿာမိတိ။
သာ “သာဓု ဒေဝါ”တိ သမ္ပုဋိန္ဒြိယံ။

ရာဇာ တထာ ကာရေတွာ အမရဂဏပရိဝုတော သက္ကော ဒေဝရာဇာ
ဝိယ မဟာဇနကာယပရိဝုတော ရတနပလ္လင်္ကံ နိသိဒိ။ ဒေဝိပိ သဗ္ဗာလင်္ကာရ-
ပဋိမဏ္ဍိတာ ကဉ္စနဘဒ္ဒပိဋံ အတ္ထရိတွာ ဧကမန္တေ အက္ခိကောဋိယာ
ဩလောကေတွာ တထာရူပေ ဌာနေ နိသိဒိတွာ “ဒေဝ တုမှာကံ တုဿိတွာ
ဂါယနမင်္ဂလဂီတဿ တာဝ မေ အတ္ထံ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော
ဝိယ ပါကဋံ ကတွာ ကထေထာ”တိ ဝတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄၄။ “အဘိက္ခဏံ ရာဇကုဉ္ဇရ၊
ဂါထာ ဘာသသိ ကောသလာဓိပ။
ပုစ္ဆာမိ တံ ရဋ္ဌဝဗုဒ္ဓ၊
ဗာဠံ ပီတိမနော ပဘာသသိ”တိ။

တတ္ထ ကောသလာဓိပတိ န သော ကောသလရဋ္ဌာဓိပေါ၊ ကုသလေ ပန
ဓမ္မေ အဓိပတိံ ကတွာ ဝိဟရတိ၊ တေန နံ အာလပန္နိ ဧဝမာဟ၊ ကုသလာဓိပ
ကုသလဇ္ဈာသယာတိ အတ္ထော။ ဗာဠံ ပီတိမနော ပဘာသသိတိ အတိဝိယ
ပီတိယုတ္တစိတ္တော ဟုတွာ ဘာသသိ၊ တသ္မာ ကထေထ တာဝ မေ တောသံ
ဂါထာနံ အတ္ထန္တိ။

အထသံ ဂါထာနမတ္ထံ အာဝိ ကရောန္တော မဟာသတ္ထော စတဿော
ဂါထာ အဘာသိ—

၁၄၅။ “ဣမသ္မိံ ယေဝ နဂရေ၊ ကုလေ အညတရေ အဟုံ။
ပရကမ္မကရော အာသိံ၊ ဘတကော သီလသံဝုတော။

၁၄၆။ ကမ္မာယ နိက္ခမန္တောဟံ၊ စတုရော သမဏေဒ္ဓသံ။
အာစာရသီလသမ္ပန္နော၊ သီတိဘူတေ အနာသဝေ။

၁၄၇။ တေသု စိတ္တံ ပဿာဒေတွာ၊ နိသီဒေတွာ ပဏ္ဏသန္တတေ။
အဒံ ဗုဒ္ဓါနံ ကုမ္မာသံ၊ ပသန္ဓော သေဟိ ပါဏိဘိ။

၁၄၈။ တဿ ကမ္မဿ ကုသလဿ၊ ဣဒံ မေ ဒေဝိသံ ဖလံ။
အနုဘောမိ ဣဒံ ရဇ္ဇံ၊ ဖိတံ ဓရဏိမုတ္တမ”န္တိ။

တတ္ထ ကုလေ အညတရေတိ နာမေန ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ အပါကဋေ
ဧကသ္မိယေဝ ကုလေ။ အဟန္တိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပရကမ္မကရော အာသိန္တိ တသ္မိ
ကုလေ ဇာတောဝါဟံ ဒလိဒ္ဒတာယ ပရဿ ကမ္မံ ကတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တော
ပရကမ္မကရော အာသိ။ ဘတကောတိ ပရဝေတနဘတော။ သီလသံဂုတောတိ
ပဉ္စသီလသံဝရေဌိတော၊ ဘတိယာ ဇီဝန္တောပိ ဒုဿိလျံ ပဟာယ သီလသမ္ပန္နောဝ
အဟောသိန္တိ ဒီပေတိ။ ကမ္မာယ နိက္ခမန္တောဟန္တိ တံ ဒိဝသံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စဿ
ကရဏတ္ထာယ နိက္ခန္တော အဟံ။ စတုရော သမဏေဒ္ဓသန္တိ ဘဒ္ဒေ အဟံ နဂရာ
နိက္ခမ္မ မဟာမဂ္ဂံ အာရုယ အတ္တနော ကမ္မဘူမိံ ဂစ္ဆန္တော ဘိက္ခာယ
ဗာရာဏသိနဂရံ ပဝိသန္တေ သမိတပါပေ စတ္တာရော ပဗ္ဗဇိတေ အဒ္ဓသံ။
အာစာရသီလသမ္ပန္နတိ ဧကဝိသတိယာ အနေသနာဟိ ဇီဝိကကပ္ပနံ အနာ-
စာရော နာမ၊ တဿ ပဋိပက္ခေန အာစာရေန စေဝ မဂ္ဂဖလေဟိ အာဂတေန
သီလေန စ သမန္နာဂတေ။ သီတိဘူတေတိ ရာဂါဒိပရိဋ္ဌာဟဂူပသမေန စေဝ
ဧကာဒသအဂ္ဂိနိဗ္ဗာပနေန စ သီတိဘာဝပုတ္တေ။ အနာသဝေတိ ကာမာသဝါဒိ-
ဝိရဟိတေ။ နိသီဒေတွာတိ ဝါလိကာသနာနံ ဥပရိ သန္တတေ ပဏ္ဏသန္တရေ
နိသီဒါပေတွာ။ သန္တရော ဟိ ဣဓ သန္တတောတိ ဝုတ္တော။ အဒန္တိ နေသံ ဥဒကံ
ဒတွာ သက္ကစ္စံ သကေဟိ ဟတ္ထေဟိ ကုမ္မာသံ အဒါသိ။ ကုသလဿာတိ
အာရောဂျာနဝဇ္ဇေဋ္ဌေန ကုသလဿ။ ဖလန္တိ တဿ နိဿန္တဖလံ။ ဖိတန္တိ
သဗ္ဗသမ္ပတ္တိဖုလ္လိတံ။

ဧဝေ မဟာသတ္တဿ အတ္တနော ကမ္မဖလံ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေန္တဿ သုတွာ
ဒေဝီ ပသန္နမနာ “သစေ မဟာရာဇ ဧဝံ ပစ္စက္ခတော ဒါနဖလံ ဇာနာထ၊ ဣတော
ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ဧကံ ဘတ္တပိဏ္ဍံ လဘိတွာ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဒတွာဝ
ပရိဘုဉ္ဇေယျာထာ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ထုတိံ ကရောန္တိ—

၁၄၉။ “ဒဒံ ဘုဉ္ဇ မာ စ ပမာဒေါ၊ စက္ကံ ဝတ္တယ ကောသလာမိပ။
မာ ရာဇ အဓမ္မိကော အဟု၊ ဓမ္မံ ပါလယ ကောသလာမိပါ”တိ—

ဣမံ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ ဒဿံ ဘုဇ္ဇာတိ အညေသံ ဒတွာဝ အတ္တနာ ဘုဇ္ဇ။ မာ စ ပမာဒေါတိ ဒါနာဒိသုပုညေသု မာ ပမဇ္ဇိ။ စက္ကံ စက္ကယ ကောသလာဓိပတိကုသလဇ္ဈာသယ မဟာရာဇပတိရူပဒေသဝါသာဒိကံ စတုဗ္ဗိဓံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေဟိ။ ပကတိရထောဟိ ဒွိဟိ စက္ကေဟိ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ပန ကာယော ဣမေဟိ စတူဟိ စက္ကေဟိ ဒေဝလောကံ ဂစ္ဆတိ၊ တေန တေ “ဓမ္မစက္က”န္တိ သင်္ချံ ဂတာ၊ တံ တံ စက္ကံ ပဝတ္တေဟိ။ အဓမ္မိကောတိ ယထာ အညေ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆန္တာ လောကံ ဥစ္ဆယန္တေ ပိဋေတွာ ဝိယ ဓနမေဝ သံကမုန္တာ အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ တထာ တံ မာ အဓမ္မိကော အဟု။ ဓမ္မံ ပါလယာတိ—

“ဒါနံ သီလံ ပရိစ္စာဂံ၊ အဇ္ဇဝံ မဒ္ဒဝံ တပံ။
အက္ကောဓံ အဝိဟိံသဉ္စ၊ ခန္တိံ စ အဝိရောဓန”န္တိ—

ဣမံ ပန ဒသဝိဓံ ရာဇဓမ္မမေဝ ပါလယ ရက္ခ၊ မာ ပရိစ္စဇိ။

မဟာသတ္တော တဿာ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌန္တော—

၁၅၀။ “သောဟံ တဒေဝ ပုနပ္ပုနံ၊
ဝဋ္ဋုမံ အာစရိဿာမိ သောဘနေ။
အရိယာစရိတံ သုကောသလေ၊
အရဟန္တာ မေ မနာပါဝ ပဿိတု”န္တိ—

ဂါထမာဟ။

တတ္ထ ဝဋ္ဋုမန္တိ မဂ္ဂံ။ အရိယာစရိတံန္တိ အရိယေဟိ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ အာစိဏ္ဏံ။ သုကောသလေတိ သောဘနေ ကောသလရညော ဓိတေတိ အတ္တော။ အရဟန္တာတိ ကိလေသေဟိ အာရကတ္တာ၊ အရာနဉ္စ အရိနဉ္စ ဟတတ္တာ၊ ပစ္စယာနံ အရဟတ္တာ ဧဝံလဒ္ဒနာမာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— ဘဒ္ဒေ ကောသလရာဇဓိတေ သော အဟံ “ဒါနံ မေ ဒိန္န”န္တိ တိတ္ထိံ အကတွာ ပုနပ္ပုနံ တဒေဝ အရိယာစရိတံ ဒါနမဂ္ဂံ အာစရိဿာမိ။ မယျဉ္စိ အဂ္ဂဒက္ခိ-ဏေယျတ္တာ အရဟန္တာ မနာပဒဿနာ၊ စိဝရာဒိနိ ဒါတုကာမတာယ တေယေဝ ပဿိတုံ ဣစ္ဆာမီတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ရာဇာ ဒေဝိယာ သမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ “ဘဒ္ဒေ မယာ တာဝ ပုရိမဘဝေ အတ္တနော ကုသလကမ္ပံ ဝိတ္တာရေတွာ ကထိတံ၊ ဣမာသံ ပန နာရိနံ မဇ္ဈေ ရူပေန ဝါ လိဋ္ဌာဝိလာသေန ဝါ တယာ သဒိသိ

ကောပိ နတ္ထိ၊ သာ တံ ကိံ ကမ္မံ ကတွာ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘိ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပုန ဂါထမာဟ—

၁၅၁။ “ဒေဝိ ဝိယ အစ္ဆရူပမာ၊
မဇ္ဈေ နာရိဂဏဿ သောဘသိ။
ကိံ ကမ္မမကာသိ ဘဒ္ဒကံ၊
ကေနာသိ ဝဏ္ဏဝတီ သုကောသလေ”တိ။

တဿတ္ထော—ဘဒ္ဒေ သုကောသလေ ကောသလရညော သုမိတေ တံ ရူပသမ္ပတ္တိယာ အစ္ဆရူပမာ တိဒသပုရေ သက္ကဿ ဒေဝရညော အညတရာ ဒေဝမိတာ ဝိယ ဣမဿ နာရိဂဏဿ မဇ္ဈေ သောဘသိ၊ ပုဗ္ဗေ ကိံ နာမ ဘဒ္ဒကံ ကလျာဏကမ္မံ အကာသိ၊ ကေနာသိ ကာရဏေန ဧဝံ ဝဏ္ဏဝတီ ဇာတတိ။

အထဿ သာ ပုရိမဘဝေ ကလျာဏကမ္မံ ကထေန္တိ သေသဂါထာ-ဒွယမာဟ—

၁၅၂။ “အမ္ပဋ္ဌကုလဿ ခတ္တိယ၊
ဒါသျှဟံ ပရပေသိယာ အဟံ။
သညတာ စ ဓမ္မဇိဝိနိ၊
သီလဝတီ စ အပါပဒဿနာ။

၁၅၃။ ဥဒ္ဓဋ္ဌဘတ္တံ အဟံ တဒါ၊
စရမာနဿ အဒါသိံ ဘိက္ခုနော။
ဝိတ္တာ သုမနာ သယံ အဟံ၊
တဿ ကမ္မဿ ဖလံ မမေ’ဒိသ”န္တိ။

သာပိ ကိရ ဇာတိဿရာဝ အဟောသိ၊ တသ္မာ အတ္တနော ဇာတိဿရ-ဉ္ဇဏေန ပရိစ္ဆိန္တိတွာဝ ကထေသိ။

တတ္ထ အမ္ပဋ္ဌကုလဿာတိ ကုဋုမ္ဘိယကုလဿ။ ဒါသျှဟန္တိ ဒါသိ အဟံ၊ “ဒါသာဟ”န္တိပိ ပါဌော။ ပရပေသိယာတိ ပရေဟိ တဿ တဿ ကိစ္စဿ ကရဏတ္ထာယ ပေသိတဗ္ဗာ ပေသနကာရိကာ။ သညတာတိ ဒါသိယော နာမ ဒုဿီလာ ဟောန္တိ၊ အဟံ ပန တိဟိ ဒွါရေဟိ သညတာ သီလသမ္ပန္နာ။ ဓမ္မဇိဝိနိတိ ပရဝဉ္စနာဒိနိ အကတွာ ဓမ္မေန သမေန ပဝတ္တိတဇိဝိကာ။ သီလဝတီတိ အာစာရသမ္ပန္နာ ဂုဏဝတိ။ အပါပဒဿနာတိ ကလျာဏဒဿနာ ဝိယဓမ္မာ။

ဥဒ္ဓဋ္ဌာနန္တိ အတ္တနော ပတ္တကောဋ္ဌာသဝသေန ဥဒ္ဓရိတွာ လဒ္ဓဘာဂဘတ္တံ။
ဘိက္ခုနောတိ ဘိန္နကိလေသဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ။ ဝိတ္တာ သုမနာတိ တုဋ္ဌာ
သောမနဿဇာတာ ကမ္မဖလံ သဒ္ဓဟန္တိ။ တဿ ကမ္မဿာတိ တဿ ဧကဘိက္ခာ-
ဒါနကမ္မဿ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အဟံ မဟာရာဇ ပုဗ္ဗေ သာဝတ္ထိယံ
အညတရဿ ကုဋ္ဌုမ္ဘိယကုလဿ ဒါသီ ဟုတွာ အတ္တနော လဒ္ဓဘာဂဘတ္တံ
အာဒါယ နိက္ခမန္တိ ဧကံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဝိဏ္ဏာယ စရန္တံ ဒိသ္မာ အတ္တနော တဏှံ
မိလာပေတွာ သညတဒိဂုဏသမ္ပန္နာ ကမ္မဖလံ သဒ္ဓဟန္တိ တဿ တံ ဘတ္တံ
အဒါသိံ၊ သာဟံ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ကာလံ ကတွာ တတ္ထ သာဝတ္ထိယံ
ကောသလရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမ္မိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဣဒါနိ တဝ ပါဒေ
ပရိစရမာနာ ဧဝရူပံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝါမိ၊ တဿ မမ ကမ္မဿ ဣဒမိဒိသံ ဖလန္တိ။
တတ္ထ ဂုဏသမ္ပန္နာနံ ဒိန္နဒါနဿ မဟပ္ပလဘာဝဒဿနတ္ထံ—

“အဂ္ဂတော ဝေ ပသန္ဓာန”န္တိ ၈၊
“သေ ဒေဝမနုဿာနံ၊ သဗ္ဗကာမဒဒေါ နိဓိ”တိ ၂ ၈—

အာဒိဂါထာ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ။

ဣတိ တေ ဥဘောပိ အတ္တနော ပုရိမကမ္မံ ဝိတ္တာရတော ကထေတွာ
တတော ပဋ္ဌာယ စတုသု နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒွါရေတိ ဆ
ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ သကလဇမ္ပဒိပံ ဥန္နင်္ဂလံ ကတွာ မဟာဒါနံ
ပဝတ္ထေတွာ သီလံ ရက္ခိတွာ ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ
သဂ္ဂပရာယဏာ အဟေသံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဒေဝီ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ ရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုမ္ဘာသဝိဏ္ဏိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

၁၁-ပရန္တပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၆)

အာဂမိဿတိ မေ ပါပန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ
ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာ-
ပေသုံ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော တထာဂတဿ မာရဏတ္ထမေဝ ပရိ-
သက္ကတိ၊ ဓနုဂ္ဂဟေ ပယောဇေသိ၊ သီလံ ပဝိဇ္ဇိ၊ နာဠာဂိရိံ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။

၁-၃၁-၂၅၅-ပိဋကေ ဣတိဝုတ္တကေ။ ၂-၃ ၁-၁၀-ပိဋကေ ခုဒ္ဒကပါဌေ။

တထာဂတဿ ဝိနာသတ္ထမေဝ ဥပါယံ ကရောတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ
 “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
 နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မမ ဝဓာယ ပရိသတ္တိ၊
 တာသမတ္တမ္ပိ ပန ကာတုံ အသက္ကောန္တော အတ္တနာဝ ဒုက္ခံ အနုဘောသိ”တိ
 ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟုဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ
 အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ
 သိက္ခိ၊ သဗ္ဗရုတဇာနနမန္တံ ဥဂ္ဂဏိ။ သော အာစရိယဿ အနုယောဂံ ဒတွာ
 ဗာရာဏသိ ပစ္စာဂစ္ဆိ၊ ဝိတာ တံ ဩပရဇ္ဇေ ဌပေသိ။ ကိဉ္စာပိ ဩပရဇ္ဇေ
 ဌပေတိ၊ မာရာပေတုကာမော ပန နံ ဟုတွာ ဒဠုမ္ပိ န ဣစ္ဆိ။ အထေကာ
 သိင်္ဂါလီ ဒွေ ပေါတကေ ဂဟေတွာ ရတ္တိ မနုဿေသု ပဋိသလ္လိနေသု နိဒ္ဓမနေန
 နဂရံ ပါရိသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ စ ပါသာဒေ သယနဂဗ္ဘဿ အဝိဒူရေ ဧကာ
 သာလာ အတ္တိ၊ တတ္ထေကော အဒ္ဓိကမနုဿော ဥပါဟနာ ဩမုဉ္ဇိတွာ ပါဒမူလေ
 ဘူမိယံ ဌပေတွာ ဧကသ္မိ ဖလကေ နိပဇ္ဇိ၊ န တာဝ နိဒ္ဓါယတိ။ တဒါ သိင်္ဂါ-
 လိယာ ပေါတကာ ဆာတာ ဝိရဝိသု။ အထ တေသံ မာတာ “တာတာ
 မာ သဒ္ဓံ ကရိတ္ထ၊ ဧတိဿာ သာလာယ ဧကော မနုဿော ဥပါဟနာ
 ဩမုဉ္ဇိတွာ ဘူမိယံ ဌပေတွာ ဖလကေ နိပဇ္ဇော န တာဝ နိဒ္ဓါယတိ၊ ဧတဿ
 နိဒ္ဓါယနကာလေ ဧတာ ဥပါဟနာ အာဟရိတွာ တုမေ ခါဒါပေဿာမိ”တိ
 အတ္တနော ဘာသာယ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော မန္တာနုဘာဝေန တဿံ
 ဘာသံ ဇာနိတွာ သယနဂဗ္ဘာ နိက္ခမ္ပ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ “ကော ဧတ္တာ”တိ
 အာဟ။ အဟံ ဒေဝ အဒ္ဓိကမနုဿောတိ။ ဥပါဟနာ တေ ကုဟိန္တိ။
 ဘူမိယံ ဒေဝါတိ။ ဥက္ခိပိတွာ ဩလမ္ပေတွာ ဌပေဟိတိ။ တံ သုတွာ သိင်္ဂါလီ
 ဗောဓိသတ္တဿ ကုဇ္ဈိ။

ပုန ဧကဒိဝသံ သာ တထေဝ နဂရံ ပါရိသိ။ တဒါ စေကော မတ္တမနုဿော
 “ပါနိယံ ဝိဝိဿံမိ”တိ ပေါက္ခရဏိ ဩတရန္တော ပတိတွာ နိမုဂ္ဂေါ
 နိရဿံသော မရိ။ နိဝတ္တာ ပနဿ ဒွေ သာဠကာ နိဝါသနန္တရေ ကဟာ-
 ပဏသဟဿံ အင်္ဂုလိယာ စ မုဒ္ဓိကာ အတ္တိ။ တဒါပိ သာ ပုတ္တကေ “ဆာတမှာ
 အမှာ”တိ ဝိရဝန္တေ “တာတာ မာ သဒ္ဓံ ကရိတ္ထ၊ ဧတိဿာ ပေါက္ခရဏိယာ
 မနုဿော မတော၊ တဿ ဣဒဉ္စိဒ္ဓ အတ္တိ၊ သော ပန မရိတွာ သော-
 ပါနေယေဝ နိပဇ္ဇော၊ တုမေ ဧတံ မနုဿံ ခါဒါပေဿာမိ”တိ အာဟ။

၁-သယနဂဗ္ဘပဿေ (သျှာ၊ က) ၂-ရဝံ (သိ၊ ဣ)

ဗောဓိသတ္တော တံ သုတွာ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ “သာလာယ ကော အတ္ထိ”တိ
ဝတွာ ဧကေနုဋ္ဌာယ “အဟံ ဒေဝါ”တိ ပုတ္တေ “ဂစ္ဆ ဧတိဿာ ပေါက္ခရဏိယာ
မတမနုဿဿ သာဠကေ စ ကဟာပဏသဟဿဉ္စ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကဉ္စ ဂဟေတွာ
သရီရမဿ ယထာ န ဥဋ္ဌဟတိ၊ ဧဝံ ဥဒကေ ဩသီဒါပေဟိ”တိ အာဟ။
သော တထာ အကာသိ။ သာ ပုနပိ ကုဇ္ဈိတွာ “ပုရိမဒိဝသေ တာဝ မေ ပုတ္တ-
ကာနံ ဥပါဟနာ ခါဒိတုံ န အဒါသိ၊ အဇ္ဇ မတမနုဿံ ခါဒိတုံ န ဒေတိ၊
ဟောတု၊ ဣတော ဒါနိ တတိယဒိဝသေ ဧကော သပတ္တရာဇာ^၁ အာဂန္ဓာ
နဂရံ ပရိက္ခိပိဿတိ၊ အထ နံ ပိတာ ယုဒ္ဓတ္တာယ ပေသေဿတိ၊ တတြ တေ
သီသံ ဆိန္ဒိဿန္တိ၊ အထ တေ ဂလလောဟိတံ ပိဝိတွာ ဝေရံ မုဉ္ဇိဿာမိ၊ တံ
မယာ သဒ္ဓိံ ဝေရံ ဗန္ဓသိ၊ ဇာနိဿာမိ”တိ ဝိရဝိတွာ ဗောဓိသတ္တံ တဇ္ဇေတွာ
ပုတ္တကေ ဂဟေတွာ နိက္ခမတိ။

တတိယဒိဝသေ ဧကော သပတ္တရာဇာ အာဂန္ဓာ နဂရံ ပရိဝါရေသိ။ ရာဇာ
ဗောဓိသတ္တံ “ဂစ္ဆ တာတ တေန သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈာ”တိ အာဟ။ မယာ ဒေဝ ဧကံ
ဒိဋ္ဌိ အတ္ထိ၊ ဂန္တု န ဝိသဟာမိ၊ ဇိဝိတန္တရာယံ ဘာယာမိတိ။ မယံ တယိ မတေ
ဝါ အမတေ ဝါ ကိံ၊ ဂစ္ဆာဟေဝ တုန္တိ။ သော “သာဓု ဒေဝါ”တိ မဟာ-
သတ္တော ပရိသံ ဂဟေတွာ သပတ္တရာဇော ဌိတဒ္ဓါရေန အနိက္ခမိတွာ အညံ
ဒ္ဓါရံ ဝိဝရိတွာ နိက္ခမိ။ တသ္မိံ ဂစ္ဆန္တေ သကလနဂရံ တုစ္ဆံ ဝိယ အဟောသိ။
သဗ္ဗေ တေနေဝ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိံ သု။ သော ဧကသ္မိံ သဘာဂဋ္ဌာနေ ခန္ဓာဝါရံ
နိဝါသေတွာ အတ္ထိ။ ရာဇာ စိန္တေသိ “ဥပရာဇာ နဂရံ တုစ္ဆံ ကတွာ ဗလံ
ဂဟေတွာ ပလာယိ၊ သပတ္တရာဇာပိ နဂရံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတော၊ ဣဒါနိ မယံ
ဇိဝိတံ နတ္ထိ”တိ။ သော “ဇိဝိတံ ရက္ခိဿာမိ”တိ ဒေဝိဉ္စ ပုရောဟိတဉ္စ ပရန္တပံ
နာမေကံ ပါဒမူလိကဉ္စ ဒါသံ ဂဟေတွာ ရတ္ထိဘာဂေ အညာတကဝေသေန
ပလာယိတွာ အရညံ ပါဝိသိ။ ဗောဓိသတ္တော တသံ ပလာတဘာဝံ ဥတွာ
နဂရံ ပဝိသိတွာ ယုဒ္ဓံ ကတွာ သပတ္တံ ပလာပေတွာ ရဇံ ဂဏှိ။ ပိတာပိဿ
ဧကသ္မိံ နဒိတိရေ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတွာ ဖလာဖလေန ယာပေန္တော ဝသိ။
ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ ဖလာဖလတ္တာယ ဂစ္ဆန္တိ။ ပရန္တပဒါသော ဒေဝိယာ
သဒ္ဓိံ ပဏ္ဏသာလာယမေဝ ဟောတိ။ တတြာပိ ရာဇာနံ ပဋိစ္စ ဒေဝိယာ
ကုစ္ဆိသ္မိံ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌာသိ။ သာ အဘိဏ္ဍသံသဂ္ဂဝေသေန ပရန္တပေန သဒ္ဓိံ
အတိစရိ။ သာ ဧကဒိဝသံ ပရန္တပံ အာဟ “ရညာ ဣတေ နေဝ တဝ, န မယံ
ဇိဝိတံ အတ္ထိ၊ တသ္မာ မာရေဟိ န”န္တိ။ ကထံ မာရေမိတိ။ ဧသ တံ ခဂ္ဂဉ္စ

၁-သာမန္တရာဇာ (သျှာ၊ က)

နှာနသာဋကဉ္စ ဂါဟာပေတွာ နှာယိတုံ ဂစ္ဆတိ၊ တကြဿ နှာနဋ္ဌာနေ ပမာဒံ ဥတွာ ခဂ္ဂေန သီသံ ဆိန္ဒိတွာ သရိရံ ခဏှာခဏှိကံ ကတွာ ဘူမိယံ နိခဏာဟိတိ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋိန္ဒိ။

အထေကဒိဝသံ ပုရောဟိတောယေဝ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂန္တော အဝိဒူရေ ရညော နှာနတိတ္ထသာမန္တေ ဧကံ ရုက္ခံ အာရုယ ဖလာဖလံ ဂဏှာတိ။ ရာဇာ “နှာယိဿာမိ”တိ ပရန္တပံ ခဂ္ဂဉ္စ နှာနသာဋကဉ္စ ဂါဟာပေတွာ နဒီတိရံ အဂမာသိ။ တတ္ထ နံ နှာနကာလေ ပမာဒမာပန္နံ “မာရေဿာမိ”တိ ပရန္တပေါ ဂိဝါယ ဂဟေတွာ ခဂ္ဂံ ဥက္ခိပိ။ သော မရဏဘယေန ဝိရဝိ။ ပုရောဟိတော တံ သဒ္ဓိံ သုတွာ ဩလောကေန္တော ပရန္တပံ ရာဇာနံ မာရေန္တံ ဒိဿာ ဘိတတသိတော သာခံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ရုက္ခတော ဩရုယ ဧကံ ဂုမ္မံ ပဝိသိတွာ နိလိယိ။ ပရန္တပေါ တဿ သာခါဝိဿဇ္ဇနသဒ္ဓိံ သုတွာ ရာဇာနံ မာရေတွာ ဘူမိယံ ခဏှိတွာ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ သာခါဝိဿဇ္ဇနသဒ္ဓေဒါ အဟောသိ၊ ကော န ခေါ ဧတ္ထာ”တိ ဝိစိနန္တော ကဉ္စိ အဒိဿာ နှတွာ ဂတော။ တဿ ဂတကာလေ ပုရောဟိတော နိသိန္နဋ္ဌာနာ နိက္ခမိတွာ ရညော သရိရံ ခဏှာခဏှိကံ ဆိန္ဒိတွာ အာဝါဇေ နိခါတဘာဝံ ဥတွာ နှတွာ အတ္ထနော ဝဓာယေန အန္ဓဝေသံ ဂဟေတွာ ပဏှာသာလံ အဂမာသိ။ တံ ဒိဿာ ပရန္တပေါ “ကိံ တေ ပြာဟ္မဏ ကတ”န္တိ အာဟ။ သော အဇာနန္တော ဝိယ “ဒေဝ အက္ခိနိ မေ နာသေတွာ အာဂတောမိ၊ ဥဿန္တာသိဝိသေ အရညေ ဧကသ္မိံ ဝမ္ဘိကပဿေ အဋ္ဌာသိံ၊ တတြေကေန အာသိဝိသေန နာသဝါတော ဝိဿဋ္ဌော မေ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ ပရန္တပေါ “န မံ သဉ္ဇာနာတိ၊ ‘ဒေဝါ’တိ ဝဒတိ၊ သမဿာသေဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ “ပြာဟ္မဏ မာ စိန္တယိ၊ အဟံ တံ ပဋိဇဉ်ဂိဿာမိ”တိ အဿာသေတွာ ဖလာဖလံ ဒတွာ သန္တပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပရန္တပဒါသော ဖလာဖလံ အာဟရိ၊ ဒေဝိပိ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သာ ပုတ္တေ ဝမုန္တေ ဧကဒိဝသံ ပစ္စုသသမယေ သုခနိသိန္နာ သဏှိကံ ပရန္တပဒါသံ ဧတဒဝေါစ “တွံ ရာဇာနံ မာရေန္တော ကေနစိ ဒိဋ္ဌော”တိ။ “န မံ ကောစိ အဒ္ဓသ၊ သာခါဝိဿဇ္ဇနသဒ္ဓိံ ပန အသောသိံ၊ တဿံ သာခါယ မနုဿေန ဝါ တိရစ္ဆာနေန ဝါ ဝိဿဋ္ဌဘာဝံ န ဇာနာမိ၊ ယဒါ ကဒါစိ ပန မေ ဘယံ အာဂစ္ဆန္တံ သာခါဝိဿဋ္ဌာနတော^၁ အာဂမိဿတိ”တိ တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လ- ပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁-အာဂစ္ဆတိ၊ ယေန သာခါ ဝိဿဋ္ဌာ၊ တတော (သျှာ၊ ဣ၊ က)

၁၆၄။ “အာဂမိဿတိ မေ ပါပံ၊ အာဂမိဿတိ မေ ဘယံ။
တဒါ ဟိ စလိတာ သာခါ၊ မနုဿေန မိဂေန ဝါ”တိ။

တတ္ထ ပါပန္နိ လာမကံ အနိဋ္ဌံ အကန္တံ။ ဘယန္တိ စိတ္တုတြာသဘယမ္ပိ မေ
အာဂမိဿတိ၊ န သက္ကာ နာဂန္တု။ ကိံကာရဏာ? တဒါ ဟိ စလိတာ
သာခါ မနုဿေန မိဂေန ဝါတိ န ပညာယတိ၊ တသ္မာ တတော မံ ဘယံ
အာဂမိဿတိ။

တေ “ပုရောဟိတော နိဒ္ဒါယတိ”တိ မဿိံသု။ သော ပန အနိဒ္ဒါယမာနောဝ
တေသံ ကထံ အသေဝံသိ။ အထေကဒိဝသံ ပုရောဟိတော ပရန္တပဒါသေ
ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတေ အတ္တနော မြာဟ္မဏိံ သရိတွာ ဝိလပန္နော ဒုတိယံ
ဂါထမာဟ—

၁၅၅။ “ဘိရုယာ နူန မေ ကာမော၊ အဝိဒူရေ ဝသန္တိယာ။
ကရိဿတိ ကိသံ ပဏ္ဍု၊ သာဝ သာခါ ပရန္တပ”န္တိ။

တတ္ထ ဘိရုယာတိ ဣတ္ထိံ စ နာမ အပ္ပမတ္တကေနာပိ ဘာယတိ၊ တသ္မာ
“ဘိရု”တိ ဝုစ္စတိ။ အဝိဒူရေတိ နာတိဒူရေ ဣတော ကတိပယယောဇန-
မတ္တကေ ဝသန္တိယာ ဘိရုယာ မယံ မြာဟ္မဏိယာ ယော မမ ကာမော ဥပ္ပန္နော၊
သော နူန မံ ကိသဉ္စ ပဏ္ဍု၉ ကရိဿတိတိ ဒသေတိ။ “သာဝ သာခါ”တိ
ဣမိနာ ပန ဩပမ္ပံ ဒသေတိ၊ ယထာ သာခါ ပရန္တပံ ကိသံ ပဏ္ဍု ကရောတိ၊
ဧဝန္တိ အတ္ထော။

ဣတိ မြာဟ္မဏော ဂါထမေဝ ဝဒတိ၊ အတ္ထံ ပန န ကထေတိ၊ တသ္မာ
ဣမာယ ဂါထာယ ကိစ္စံ ဒေဝိယာ အပါကဋ္ဌံ။ အထ နံ “ကိံ” ကထေသိ
မြာဟ္မဏာ”တိ အာဟ။ သောပိ “သလ္လက္ခိတံ မေ”တိ ဝတွာ ပုန ဧကဒိဝသံ
တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၅၆။ “သောစယိဿတိ မံ ကန္တာ၊ ဂါမေ ဝသ’မနိန္ဒိတာ။
ကရိဿတိ ကိသံ ပဏ္ဍု၊ သာဝ သာခါ ပရန္တပ”န္တိ။

တတ္ထ သောစယိဿတိတိ သောကုပ္ပါဒနေန သုက္ခာပေသတိ။ ကန္တာတိ
ဣဋ္ဌဘရိယာ။ ဂါမေ ဝသန္တိ ဗာရာဏသိယံ ဝသန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။ အနိန္ဒိ-
တာတိ အဂရဟိတာ ဥတ္တမရူပဓရာ။

ပုနေကဒိဝသံ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၅၇။ “တယာ မံ အသိတာပင်္ဂိ၊ သိတာနိ ဘဏိတာနိ စ။
ကိသံ ပဏ္ဍု ကရိဿန္တိ၊ သာဝ သာခါ ပရန္တပ”န္တိ။

တတ္ထ တယာ မံ အသိတာပင်္ဂိတိ တယာ မံ အသိတာ အပင်္ဂိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘဒ္ဒေ အက္ခိကောဋိတော အဉ္စနသလာကာယ နိဟရိတွာ အဘိ- သင်္ခတအသိတာပင်္ဂိ တယာ ပဝတ္တိတာနိ မန္တဟသိတာနိ စ မရုဘာသိတာနိ စ မံ သာ ဝိဿဋ္ဌသာခါ ဝိရဝမာနာ ပရန္တပံ ဝိယ ကိသံ ပဏ္ဍု ကရိဿတိတိ။ ပ-ကာရဿ ဝ-ကာရံ ကတွာ “ဝင်္ဂိ”တိပိ ပါဠောယေဝ။

အပရဘာဂေ ကုမာရော ဝယပ္ပတ္တော အဟောသိ သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိ- ကော။ အထ နံ ပြာဟ္မဏော ယဋ္ဌိကောဋိံ ဂါဟာပေတွာ နှာနတိတ္ထံ ဂန္ဓာ အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ ဩလောကေသိ။ ကုမာရော “နှန တံ ပြာဟ္မဏ အန္ဓော”တိ အာဟ။ သော “နှာဟံ အန္ဓော၊ ဣမိနာ မေ ဥပါယေန ဇီဝိတံ ရက္ခာမိ”တိ ဝတွာ “တဝ ပိတရံ ဇာနာသိ”တိ အာဟ။ “အယံ မေ ပိတာ”တိ ဝုတ္တေ “နှာယံ တဝ ပိတာ၊ ပိတာ ပန တေ ဗာရာဏသိရာဇာ၊ အယံ တုမ္ဘာကံ ဒါသော၊ သော မာတရိ တေ ဝိပုဋ္ဌိပဇ္ဇိတွာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ တဝ ပိတရံ မာရေတွာ နိခဏီ”တိ အဋ္ဌိနိ နိဟရိတွာ ဒဿေသိ။ ကုမာရဿ ဗလဝ- ကောမော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထ နံ “ဣဒါနိ ကိံ ကရောမိ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ယံ တေ ဣမသ္မိံယေဝ တိတ္ထေ ပိတု တေန ကတံ၊ တံ ကရောဟိ”တိ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ ကုမာရံ ကတိပါဟံ ထရုဂဏှနံ သိက္ခာပေသိ။ အထေကဒိဝသံ ကုမာရော ခဂ္ဂဉ္စ နှာနသာဋကဉ္စ ဂဟေတွာ “နှာယိတုံ ဂစ္ဆာမ တာတာ”တိ အာဟ။ ပရန္တပေါ “သာဓူ”တိ တေန သဒ္ဓိံ ဂတော။ အထဿ နှာယိတုံ ဩတိဏ္ဏကာလေ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန အသိံ၊ ဝါမဟတ္ထေန စူဠံ ဂဟေတွာ “တံ ကိရ ဣမသ္မိံယေဝ တိတ္ထေ မမ ပိတရံ စူဠာယ ဂဟေတွာ ဝိရဝန္တံ မာရေသိ၊ အဟမ္ဘိ တံ တထေဝ ကရိဿာမိ”တိ အာဟ။ သော မရဏဘယဘိတော ပရိဒေဝမာနော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၅၈။ “အာဂမာ နှန သော သဒ္ဓေါ၊ အသံသိ နှန သော တဝ။
အက္ခာတံ နှန တံ တေန၊ ယော တံ သာခ’မကမ္ပယိ။

၁၅၉။ ဣဒံ ခေါ တံ သမာဂမ္မ၊ မမ ဗာလဿ စိန္တိတံ။
တဒါ ဟိ စလိတာ သာခါ၊ မနုဿေန မိဂေန ဝါ”တိ။

တတ္ထ အာဂမာတိ^၁ သော သာခသဒ္ဓေါ နှန တံ အာဂတော သမ္ပတ္တော။
အသံသိ နှန သော တဝါတိ သော သဒ္ဓေါ တဝ အာရောစေသိ မညေ။
အက္ခာတံ နှန တံ တေနာတိ ယော သတ္တော တဒါ တံ သာခံ အကမ္ပယိ။
တေန “ဧဝံ တေ ပိတာ မာရိတော”တိ နှန တံ ကာရဏံ အက္ခာတံ။ သမာ-
ဂမ္မာတိ သင်္ဂမ္မ၊ သမာဂတန္တိ အတ္ထော။ ယံ မမ ဗာလဿ “တဒါ စလိတာ
သာခါ မနုဿေန မိဂေန ဝါ၊ တတော မေ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ စိန္တိတံ
ပရိပိတက္ကိတံ အဟောသိ၊ ဣဒံ တယာ သဒ္ဓိံ သမာဂတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတော ကုမာရော ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၆၀။ “တထေဝ တံ အဝေဒေသိ၊ အဝဇ္ဇိ ပိတရံ မမ။
ဟန္တာ သာခါဟိ ဆာဒေန္တော၊ အာဂမိဿတိ မေ ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ တထေဝ တံ အဝေဒေသိတိ တထေဝ တံ အညာသိ။ အဝဇ္ဇိ ပိတရံ
မမာတိ တံ မမ ပိတရံ “နှာယိတုံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဝိဿာသေတွာ နှာယန္တိ
မာရေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္တိတွာ နိခဏိတွာ “သစေ ကောစိ ဇာနိဿတိ၊
မယုမ္ပိ ဝေရူပံ ဘယံ အာဂစ္ဆိဿတိ”တိ ဝဇ္ဇေသိ၊ ဣဒံ ခေါ ပန မရဏဘယံ
ဣဒါနိ တဝါဂတန္တိ။

ဣတိ တံ ဝတွာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ နိခဏိတွာ သာခါဟိ
ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ခဂ္ဂံ ဓောဝိတွာ နတွာ ပဏ္ဏသလံ ဂန္တာ တဿ မာရိတဘာဝံ
ပုရောဟိတဿ ကထေတွာ မာတရံ ပရိဘာသိတွာ “ဣမ ကိံ ကရိဿာ-
မာ”တိ တယော ဇနာ ဗာရာဏသိမေဝ အဂမံသု။ ဗောဓိသတ္တော ကနိဋ္ဌဿ
ဩပရဇ္ဇံ ဒတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပဒံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ပိတုရာဇာ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပုရောဟိတော
အာနန္တော၊ ပုတ္တရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပရန္တပဇာတကဝဏ္ဏနာ ဧကောဒသမာ။

ဂန္ဓာရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၁-အဂမာတိ (သျှာ၊ ဣ၊ က)

ဇာတကုဒ္ဒါနံ

ကုက္ကု မနောဇ သုတနော၊ ဂိဇ္ဈ ဒဗ္ဗပုပ္ဖ ပဏ္ဏကော။
သတ္တုဘဿ အဋ္ဌိသေနော၊ ကပိ ဗကဗြဟ္မာ ဒသ။

ဂန္ဓာရော မဟာကပိ စ၊ ကုမ္ဘကာရော ဒဠုဓမ္မော။
သောမဒတ္တော သုသီမော စ၊ ကောဠုသိမ္ဗလိ ဓူမကာရီ။
ဇာဂရော ကုမ္ဘာသပိဏ္ဍော၊ ပရန္တပါ ဧကောဒသ။

သတ္တကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌကနိပါတ်

၁-ကစ္စာနိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၇)

ဩဒါတဝတ္ထာ သုစိ အလ္လကေသာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော အညတရံ မာတုပေါသကံ^၁ ဥပါသကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိယံ ကုလဒါရကော အာစာရသမ္ပန္နော ပိတရိ ကာလကတေ မာတု- ဒေဝတော^၂ ဟုတွာ မုခဓောဝနဒန္တကဋ္ဌဒါနနာပနပါဒဓောဝနာဒိဝေယျာဝစ္စ- ကမ္မေန စေဝ ယာဂုဘတ္တာဒီဟိ စ မာတရံ ပဋိဇဏ္ဍိ။ အထ နံ မာတာ “တာတ တဝ အညာနိပိ သရာဝါသကိစ္စာနိ အတ္ထိ၊ ဧကံ သမဇာတိကံ ကုလကုမာရိကံ ဂဏှာဟိ၊ သာ မံ ပေါသေသတိ၊ တွမ္ပိ အတ္တနော ကမ္မံ ကရိဿသိ” တိ အာဟ။ အမ္မ အဟံ အတ္တနော ဟိတသုခံ အပစ္စာသိသမာနော^၃ တုမှေ ဥပဋ္ဌဟာမိ၊ ကော အညော ဧဝံ ဥပဋ္ဌဟိဿတိတိ။ ကုလဝဗ္ဗနကမ္မံ နာမ တာတ ကာတံ ဝဇ္ဇတိတိ။ န မယံ သရာဝါသေန အတ္ထော၊ အဟံ တုမှေ ဥပဋ္ဌဟိတွာ တုမှာကံ ဝုမကာလေ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ အထဿ မာတာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတွာပိ မနံ အလဘမာနာ တဿ ဆန္တံ အဂ္ဂဟေတွာ သမဇာတိကံ ကုလကုမာရိကံ အာနေသိ။ သော မာတရံ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သာပိ “မယံ သာမိကော မဟန္တေန ဥဿာဟေန မာတရံ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ အဟမ္ပိ နံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ဧဝမဿ ပိယာ ဘဝိဿာမိ” တိ စိန္တေတွာ တံ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟိ။ သော “အယံ မေ မာတရံ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟိ” တိ တတော ပဋ္ဌာယ လဒ္ဓ- လဒ္ဓါနိ မရုရခါဒနိယာဒီနိ တဿာယေဝ ဒေတိ။ သာ အပရဘာဂေ စိန္တေသိ “အယံ လဒ္ဓလဒ္ဓါနိ မရုရခါဒနိယာဒီနိ မယုညေဝ ဒေတိ၊ အဒ္ဓါ မာတရံ နိဟရိတုကာမော ဘဝိဿတိ၊ နိဟရဏူပါယမဿာ ကရိဿာမိ” တိ ဧဝံ အယောနိသော ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ ဧကံ ဒိဝသံ အာဟ “သာမိ တယိ ဗဟိ နိက္ခမန္တေ တဝ မာတာ မံ အက္ကောသတိ” တိ။ သော တုဏှိ အဟောသိ။

သာ စိန္တေသိ “ဣမံ မဟလ္လိကံ ဥဇ္ဈာပေတွာ ပုတ္တဿ ပဋိကူလံ ကာရေဿာ- မိ” တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ယာဂံ ဒေမာနာ အစ္စုဏှံ ဝါ အတိသိတလံ ဝါ အတိလောဏံ ဝါ အလောဏံ ဝါ ဒေတိ။ “အမ္မ အစ္စုဏှာ” တိ ဝါ

၁-မာတိပေါသကံ (သိ၊ ဣ) ၂-မာတိဒေဝတော (သိ၊ ဣ) ၃-ပစ္စာသိသမာနော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)
 ဇာတက-ဋ္ဌ ၃-၂၆

“အတိလောဏာ”တိ ဝါ ဝုတ္တေ ပူရေတွာ သီတောဒကံ ပက္ခိပတိ။ ပုန “အတိသီတလာ, အလောဏာယေဝါ”တိ ဝုတ္တေ “ဣဒါနေဝ ‘အစ္စုဏှာ, အတိ-လောဏာ’တိ ဝတွာ ပုန ‘အတိသီတလာ, အလောဏာ’တိ ဝဒသိ၊ ကာ တံ တောသေတုံ သက္ခိဿတိ”တိ မဟာသဒ္ဓိံ ကရောတိ။ နှာနောဒကမ္ပိ အစ္စုဏှံ ကတွာ ပိဋ္ဌိယံ အာသိဉ္စတိ။ “အမ္မ ပိဋ္ဌိ မေ ဒဟတိ”တိ စ ဝုတ္တေ ပုန ပူရေတွာ သီတောဒကံ ပက္ခိပတိ။ “အတိသီတံ အမ္မာ”တိ ဝုတ္တေ “ဣဒါနေဝ ‘အစ္စုဏှ’န္တိ ဝတွာ ပုန ‘အတိသီတ’န္တိ ဝဒတိ၊ ကာ ဧတိဿာ အဝမာနံ သဟိတုံ သက္ခိဿတိ”တိ ပဋိဝိဿကာနံ ကထေသိ။ “အမ္မ မဉ္စကေ မေ ဗဟူ မဂ်လာ”တိ^၁ စ ဝုတ္တော မဉ္စကံ နီဟရိတွာ တဿ ဥပရိ အတ္တနော မဉ္စကံ ပေါထေတွာ^၂ “ပေါထိတော မေ”တိ အတိဟရိတွာ ပညပေတိ။ မဟာဥပါသိကာ ဒိဂုဏေဟိ မဂ်လေဟိ ခဇ္ဇမာနာ သဗ္ဗရတ္ထိ^၃ နိသိန္နာဝ ဝိတိနာမေတွာ “အမ္မ သဗ္ဗရတ္ထိ^၄ မဂ်လေဟိ ခါဒိတာမိ”တိ ဝဒတိ။ ဣတရာ “ဟိယျော တေ မဉ္စကော ပေါထိတော၊ ကာ ဣမိဿာ ကိစ္စံ နိတ္ထရိတုံ သက္ကောတိ”တိ ပဋိဝတွာ “ဣဒါနိ နံ ပုတ္တေန ဥဇျာပေဿာမိ”တိ တတ္ထ တတ္ထ ခေဋ္ဌသိဃံာဏိကာဒိနိ ဝိပွကိရိတွာ “ကာ ဣမံ သကလဂေဟံ အသုစိ^၅ ကရောတိ”တိ ဝုတ္တေ “မာတာ တေ ဧဝရူပံ ကရောတိ၊ ‘မာ ကရိ’တိ ဝုစ္စမာနာ ကလဟံ ကရောတိ၊ အဟံ ဧဝရူပါယ ကာဋကဏ္ဍိယာ သဒ္ဓိ^၆ ဧကဂေဟေ ဝသိတုံ န သက္ကောမိ၊ ဧတံ ဝါ ဃရေ ဝသာပေဟိ၊ မံ ဝါ”တိ အာဟ။

သော တဿံ ဝစနံ သုတွာ “ဘဒ္ဒေ တံ တရုဏာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဂန္ဓာ ဇီဝိတုံ သက္ကာ၊ မာတာ ပန မေ ဇရာဒုဗ္ဗလာ၊ အဟမေဝဿာ ပဋိသရဏံ၊ တံ နိက္ခမိတွာ အတ္တနော ကုလဂေဟံ ဂစ္ဆာဟိ”တိ အာဟ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဘိတာ စိန္တေသိ “န သက္ကာ ဣမံ မာတု အန္တရေ ဘိန္ဒိတုံ၊ ဧကံသေနဿ မာတာ ပိယာ၊ သစေ ပနာဟံ ကုလဃရံ ဂမိဿံ၊ ဝိဝေဝါသံ ဝသန္တိ ဒုက္ခိတာ ဘဝိဿာမိ၊ ပုရိမနယေနေဝ သဿုံ အာရာဓေတွာ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ”တိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ ပုရိမသဒိသမေဝ တံ ပဋိဇဂ္ဂိ။ အထေကဒိဝသံ သော ဥပါသကော ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တိ နိသိဒိ။ “ကိ” ဥပါသက တံ ပုညကမ္မေသု န ပမဇ္ဇသိ၊ မာတုဥပဋ္ဌာနကမ္ပံ ပူရေသိ”တိ စ ဝုတ္တော “အာမ ဘန္တေ, သာ ပန မမ မာတာ မယုံ အရုစိယာယေဝ ဧကံ ကုလဒါရိကံ အာနေသိ၊ သာ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အနာစာရကမ္ပံ အကာသိ”တိ သဗ္ဗံ သတ္ထု အာစိက္ခိတွာ “ဣတိ ဘဂဝါ သာ ဣတ္ထိ နေဝ မံ

၁-မဉ္စကော မေ ဗဟုမဂ်ဏောတိ(သိ၊ သျှ၊ ဣ) ၂-ပပေါဇေတွာ (က)

မာတု အန္တရေ ဘိန္ဒိတုံ သက္ခိ၊ ဣဒါနိ နံ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟတိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ တဿ ကထံ သုတွာ “ဣဒါနိ တာဝ တံ ဥပါသက တဿာ ဝစနံ န အကာသိ၊ ပုဗ္ဗေ ပနေတိဿာ ဝစနေန တဝ မာတရံ နိက္ကမိတွာ မံ နိဿာယ ပုန ဂေဟံ အာနေတွာ ပဋိဇဉ္ဇိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ အညတရဿ ကုလဿ ပုတ္တော ပိတရိ ကာလကတေ မာတုဒေဝတော^၁ ဟုတွာ ဝုတ္တ- နိယာမေနေဝ မာတရံ ပဋိဇဉ္ဇိတိ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ကထိတနယေနေဝ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။ “အဟံ ဧဝရူပါယ ကာဠကဏ္ဍိယာ သဒ္ဓိံ^၂ ဝသိတုံ န သက္ကောမိ၊ ဧတံ ဝါ ဃရေ ဝသာပေဟိ၊မံ ဝါ”တိ ဝုတ္တေ တဿာ ကထံ ဂဟေတွာ “မာတုယေဝ မေ ဒေါသော”တိ မာတရံ အာဟ “အမ္မ တံ နိစ္စံ ဣမသ္မိံ ဃရေ ကလဟံ ကရောသိ၊ ဣတော နိက္ကမိတွာ အညသ္မိံ ယထာရူစိတေ ဋ္ဌာနေ ဝသာဟိ”တိ။ သာ “သာမူ”တိ ရောဒမာနာ နိက္ကမိတွာ ဧကံ သမိဒ္ဓကုလံ^၂ နိဿာယ ဘတိံ ကတွာ ဒုက္ခေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ သဿုယာ ဃရာ နိက္ခန္တကာလေ သုဏိသာယ ဂဟော ပတိဋ္ဌဟိ။ သာ “တာယ ကာဠကဏ္ဍိယာ ဂေဟေ ဝသမာနာယ ဂဟ္မမ္ပိ န ပဋိလဘိံ၊ ဣဒါနိ မေ ဂဟော လဒ္ဓေါ”တိ ပတိနော စ ပဋိဝိဿကာနဉ္စ ကထေန္တိ ဝိစရတိ။

အပရဘာဂေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ သာမိကံ အာဟ “တဝ မာတရိ ဂေဟေ ဝသမာနာယ ပုတ္တံ န လဘိံ၊ ဣဒါနိ မေ လဒ္ဓေါ၊ ဣမိနာပိ ကာရဏေန တဿာ ကာဠကဏ္ဍိဘာဝံ ဇာနာဟိ”တိ။ ဣတရာ “မမ ကိရ နိက္ကမိတကာလေ ပုတ္တံ လဘိံ”တိ သုတွာ စိန္တေသိ “အဒ္ဓါ ဣမသ္မိံ လောကေ ဓမ္မော မတော ဘဝိဿတိ၊ သစေ ဟိ ဓမ္မော မတော န ဘဝေယျ၊ မာတရံ ပေါထေတွာ နိက္ကမိန္တာ^၃ ပုတ္တံ န လဘေယျ၊ သုခံ န ဇီဝေယျ၊ ဓမ္မဿ မတကဘတ္တံ ဒဿာမိ”တိ။ သာ ဧကဒိဝသံ တိလပိဋ္ဌဉ္စ တဏှာလဉ္စ ပစနထာလိဉ္စ ဒဗ္ဗိဉ္စ အာဒါယ အာမကသုသာနံ ဂန္တော တိဟိ မနုဿသိသေဟိ ဥဒ္ဓနံ ကတွာ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ဥဒကံ ဩရုယု သသိသံ နှတွာ သာဠကံ နိဝါသေတွာ မုခံ ဝိက္ခာ- လေတွာ ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနံ ဂန္တော ကေသေ မောစေတွာ တဏှာလေ ဓောဝိတုံ အာရဘိ။ တံဒါ ဗောဓိသတ္တော သက္ကော ဒေဝရာဇာ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တာ စ နာမ အပ္ပမတ္တာ ဟောန္တိ၊ သော တသ္မိံ ခဏေ လောကံ ဩလောကေန္တော တံ ဒုက္ခပုတ္တံ “ဓမ္မော မတော”တိ သညာယ ဓမ္မဿ မတကဘတ္တံ ဒါတုကာမံ ဒိသ္မာ

၁-မာတိဒေဝတော (သီ၊ဣ) ၂-မိတ္တကုလံ (သီ၊သျာ) ၃-နိက္ကမိတွာ (က)

“အဇ္ဇမယံ ဗလံ ဒဿေဿာမီ”တိ ပြာဟ္မဏဝေသေန မဟာမဂ္ဂံ ပဋိပန္နော ဝိယ ဟုတွာ တံ ဒိသ္မာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ တဿာ သန္တိကေ ဌတွာ “အမ္မ သုသာနေ အာဟာရံ ပစန္နာ နာမ နတ္ထိ၊ တံ ဣမိနာ ဣဓ ပက္ကေန တိလောဒနေန ကိံ ကရိဿံသိ”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္နော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁။ “ဩဒါတဝတ္ထာ သုစိ အလ္လကေသာ၊
ကစ္စာနိ ကိံ ကုန္တိမဓိဿယိတွာ။
ပိဋ္ဌာ တိလာ ခောဝသိ တဏှုလာနိ၊
တိလောဒနော ဟေဟိတိ ကိဿဟေတု”တိ။

တတ္ထ ကစ္စာနိတိ တံ ဂေါတ္တေန အာလပတိ။ ကုန္တိမဓိဿယိတွာတိ ပစနထာလိကံ မနုဿသိသုဒ္ဓနံ အာရောပေတွာ။ ဟေဟိတိတိ အယံ တိလောဒနော ကိဿ ဟေတု ဘဝိဿတိ၊ ကိံ အတ္တနာ ဘုဒ္ဓိဿသိ၊ ဥဒါဟု အညံ ကာရဏမတ္ထိတိ။

အထဿ သာ အာစိက္ခန္တိ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂။ “န ခေါ အယံ ပြာဟ္မဏ ဘောဇနတ္ထာ၊
တိလောဒနော ဟေဟိတိ သာရပက္ကော။
ဓမ္မော မတော တဿ ပဟုတ္တမဇ္ဇ၊
အဟံ ကရိဿာမိ သုသာနမဇ္ဈေ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မောတိ ဇေဋ္ဌာပစာယနဓမ္မော စေဝ တိဝိဓသုစရိတဓမ္မော စ။ တဿ ပဟုတ္တမဇ္ဇာတိ^၁ တဿာဟံ ဓမ္မဿ ဣဒံ မတကဘတ္တံ ကရိဿာမိတိ အတ္ထော။

တတော သက္ကော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၃။ “အနုဝိစ္စ ကစ္စာနိ ကရောဟိ ကိစ္စံ၊
ဓမ္မော မတော ကော နု တဝေဝ သံသိ။
သဟဿနေတ္ထော အတုလာနုဘာဝေါ၊
န မိယျတိ ဓမ္မဝရော ကဒါစိ”တိ။

တတ္ထ အနုဝိစ္စာတိ ဥပပရိက္ခိတွာ ဇာနိတွာ။ ကော နု တဝေဝ^၂ သံသိတိ ကော နု တဝ ဧဝံ^၃ အာစိက္ခိ။ သဟဿနေတ္ထောတိ အတ္တာနံ ဓမ္မဝရံ ဥတ္တမဓမ္မံ ကတွာ ဒဿေန္နော ဧဝမာဟ။

၁-ဗဟုတမဇ္ဇာတိ (သိ၊ ဣ)၊ ယုနမဇ္ဇာတိ (သျာ) ၂-တဝေဝ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၃-တေံ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

တံ ဝစနံ သုတွာ ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၄။ “ဒဠ္ဗပ္ပမာဏံ မမ ဧတ္ထ ပြိဟေ၊
ဓမ္မော မတော နတ္ထိ မမေတ္ထ ကင်္ခါ။
ယေ ယေဝ ဒါနိ ပါပါ ဘဝန္တိ၊
တေ တေဝ ဒါနိ သုခိတာ ဘဝန္တိ။

၅။ သုဏိသာ ဟိ မယံ ဝဉ္ဇျာ အဟောသိ၊
သာ မံ ဝဓိတွာန ဝိဇာယိ ပုတ္တံ။
သာ ဒါနိ သဗ္ဗဿ ကုလဿ ဣဿရာ၊
အဟံ ပနမှိ အပဝိဒ္ဓါ ဧကိကာ”တိ။

တတ္ထ ဒဠ္ဗပ္ပမာဏန္တိ ဒဠ္ဗံ ထိရံ နိဿံသယံ ပြာဟ္မဏ ဧတ္ထ မမ ပမာဏန္တိ
ဝဒတိ။ ယေ ယေတိ တဿ မတဘာဝေ ကာရဏံ ဒဿေန္တိ ဧဝမာဟ။
ဝဓိတွာနာတိ ပေါထေတွာ နိက္ကမ္ပိတွာ။ အပဝိဒ္ဓါတိ ဆဒ္ဓိတာ အနာထာ
ဟုတွာ ဧကိကာ ဝသာမိ။

တတော သက္ကော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၆။ “ဇီဝိမိ ဝေါဟံ န မတောဟမသ္မိ၊
တဝေဝ အတ္ထာယ ဣဓာဂတောသ္မိ။
ယာ တံ ဝဓိတွာန ဝိဇာယိ ပုတ္တံ၊
သဟာဝ ပုတ္တေန ကရောမိ ဘသ္မ”န္တိ။

တတ္ထ ဝေါတိ နိပါတမတ္တံ။

ဣတရာ တံ သုတွာ “ဝိ အဟံ ကိံ ကထေသိံ၊ မမ နတ္ထု အမရဏကာရဏံ
ကရိဿာမိ”တိ သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၇။ “ဧဝဉ္ဇံ တေ ရုစ္စတိ ဒေဝရာဇ၊
မမေဝ အတ္ထာယ ဣဓာဂတောသိ။
အဟဉ္ဇ ပုတ္တော သုဏိသာ စ နတ္ထာ၊
သဗ္ဗောဒမာနာ ဃရမာဝသေမာ”တိ။

အထဿာ သက္ကော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၈။ “ဧဝဉ္စ တေ ရုစ္စတိ ကာတိယာနိ၊
ဟတာပိ သန္တာ န ဇဟာသိ ဓမ္မံ။
တုဝဉ္စ ပုတ္တော သုဏိသာ စ နတ္တာ၊
သမ္မောဒမာနာ ဃရမာဝသေထာ”တိ။

တတ္ထ ဟတာပိ သန္တာတိ ယဒိ တံ ပေါထိတာပိ နိက္ကမ္ပိတာပိ သမာနာ တဝ ဒါရကေသု မေတ္တဓမ္မံန ဇဟာသိ၊ ဧဝံ သန္တေ ယထာ တံ ဣစ္ဆယိ၊ တထာ ဟောတု၊ အဟံ တေ ဣမသ္မိံ ဂုဏေ ပသန္ဓောတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တော သက္ကော အတ္တနော အာနဘာဝေန အာကာသေ ဌတွာ “ကစ္စာနိ တံ မာ ဘာယိ၊ ပုတ္တော စ တေ သုဏိသာ စ မမာနဘာဝေန အာဂန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ တံ ခမာပေတွာ အာဒါယ ဂမိဿန္တိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိ”တိ ဝတွာ အတ္တနော ဌာနမေဝ ဂတော။ တေပိ သက္ကာနဘာဝေန တဿာ ဂုဏံ အနုဿရိတွာ “ကဟံ နော မာတာ”တိ အန္တောဂါမေ မနုဿေ ပုစ္ဆိတွာ “သုသာနာဘိမုခံ ဂတာ”တိ သုတွာ “အမ္မ အမ္မာ”တိ သုသာနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ တံ ဒိသ္မာဝ ပါဒေသု ပတိတွာ “အမ္မ အမှာကံ ဒေါသံ ခမာဟိ”တိ တံ ခမာပေသုံ။ သာပိ နတ္တာရံ ဂဏှိ။ ဣတိ တေ သမ္မောဒမာနာ ဂေဟံ ဂန္တာ တတော ပဌာယ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု။

၉။ “သာ ကာတိယာနိ သုဏိသာယ သဒ္ဓိံ၊
သမ္မောဒမာနာ ဃရမာဝသိတ္ထံ။
ပုတ္တော စ နတ္တာ စ ဥပဋ္ဌဟိံသု၊
ဒေဝါနမိန္ဒေန အဓိဂ္ဂဟိတာ”တိ—

အယံ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ သာ ကာတိယာနိတိ ဘိက္ခဝေ သာ ကစ္စာနဂေါတ္တာ။ ဒေဝါနမိန္ဒေန အဓိဂ္ဂဟိတာတိ ဒေဝိန္ဒေန သက္ကေန အနုဂ္ဂဟိတာ ဟုတွာ တဿာနဘာဝေန သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသုတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဥပါသကော သောတာပတ္တိ-ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာတုပေါသကော ဇေတရဟိ မာတုပေါသကော

အဟောသိ၊ ဘရိယာပိဿ တဒါ ဘရိယာယေဝ၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္နိ။

ကစ္စာနိဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-အဋ္ဌသဒ္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၈)

ဣဒံ ပုရေ နိန္ဒမာဟူတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလ- ရညော အစုရတ္တသမယေ သုတံ ဘိသနကံ အဝိနိဗ္ဗောဂသဒ္ဓိ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ လောဟကုဗ္ဗိဇာတကေ^၁ ကထိတသဒိသမေဝ။ ဣမ ပန သတ္တာ“မယံ ဘန္တေ ဣမေသံ သဒ္ဓါနံ သုတတ္တာ ကိန္နိ ဘဝိဿတိ”တိ ဝုတ္တေ “မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ န တေ ဧတေသံ သုတပစ္စယာ ကောစိ အန္တရာယော ဘဝိဿတိ၊ န ဟိ မဟာရာဇ ဧဝရူပံ ဘယာနကံ အဝိနိဗ္ဗောဂ- သဒ္ဓိ တွမေဝေကော သုဏီ၊ ပုဗ္ဗေပိ ရာဇာနော ဧဝရူပံ သဒ္ဓိ သုတွာ ပြာဟ္မဏာနံ ကထံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗစတုက္ကယညံ ယဇိတုကာမာ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ သုတွာ ယညဟရဏတ္တာယ ဂဟိတသတ္တေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နဂရေ မာဃာတဘေရိ^၂ စရာ- ပေသု”န္နိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အသိတိကောဋီဝိဘဝေ ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါမာတာပိတူနံ အစ္စယေန ရတနဝိလောကနံ ကတွာ သဗ္ဗံ ဝိဘဝ- ဇာတံ ဒါနမုခေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိ- ပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ အပရဘာဂေ လောဏမ္ဘိလ- သေဝနတ္တာယ မနုဿပထံ စရန္တော ဗာရာဏသိ^၃ ပတွာ ရာဇယျာနေ ဝသိ။ တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ သိရိသယနေ နိသိန္ဓော အစုရတ္တသမယေ အဋ္ဌ သဒ္ဓေ အသောသိ—ပဌမံ ရာဇနိဝေသနသာမန္တာ ဥယျာနေ ဧကော ဗကော သဒ္ဓမကာသိ၊ ဒုတိယံ တသ္မိ^၄ သဒ္ဓေ အနုပစ္စိန္နယေဝ ဟတ္ထိသာလာယ တောရဏနိဝါသိနိ ကာကီ သဒ္ဓမကာသိ၊ တတိယံ ရာဇဂေဟေ ကဏ္ဍိကာယံ နိဝုတ္တယုဏပါဏကော သဒ္ဓမကာသိ၊ စတုတ္ထံ ရာဇဂေဟေ ပေါသာဝနိယ- ကောကိလော သဒ္ဓမကာသိ၊ ပဉ္စမံ တတ္ထေဝ ပေါသာဝနိယမိဂေါ သဒ္ဓမကာသိ၊ ဆဋ္ဌံ တတ္ထေဝ ပေါသာဝနိယဝါနရော သဒ္ဓမကာသိ၊ သတ္တမံ တတ္ထေဝ

၁-၃ ၅-၁၀၀-ပိဋေ။

အထဿာ သက္ကော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၈။ “ဧဝဉ္စ တေ ရုစ္စတိ ကာတိယာနိ၊
ဟတာပိ သန္တာ န ဇဟာသိ ဓမ္မံ။
တုဝဉ္စ ပုတ္တော သုဏိသာ စ နတ္တာ၊
သမ္မောဒမာနာ ဃရမာဝသေထာ”တိ။

တတ္ထ ဟတာပိ သန္တာတိ ယဒိ တံ ပေါထိတာပိ နိက္ကမ္ပိတာပိ သမာနတဝ ဒါရကေသု မေတ္တဓမ္မံ န ဇဟာသိ၊ ဧဝံ သန္တေ ယထာ တံ ဣစ္ဆယိ၊ တထ ဟောတု၊ အဟံ တေ ဣမသ္မိံ ဂုဏေ ပသန္ဓောတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တော သက္ကော အတ္တနော အာနုဘာဇေ အာကာသေ ဌတွာ “ကစ္စာနိ တံ မာ ဘာယိ၊ ပုတ္တော စ တေ သုဏိသာ မမာနုဘာဇေန အာဂန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ တံ ခမာပေတွာ အာဒါယ ဂမိဿန္တိ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိ”တိ ဝတွာ အတ္တနော ဌာနမေဝ ဂတော။ တေပိ သက္ကာဒ ဘာဇေန တဿာ ဂုဏံ အနုဿရိတွာ “ကဟံ နော မာတာ”တိ အန္တောဂါဇ မနုဿေ ပုစ္ဆိတွာ “သုသာနာဘိမုခံ ဂတာ”တိ သုတွာ “အမ္မ အမ္မာ” င သုသာနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ တံ ဒိသ္မာဝ ပါဒေသု ပတိတွာ “အမ္မ အမှာကံ ဒေါ ခမာဟိ”တိ တံ ခမာပေသုံ။ သာပိ နတ္တာရံ ဂဏှိ။ ဣတိ တေ သမ္မောဒမာန ဂေဟံ ဂန္တာ တတော ပဋ္ဌာယ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု။

၉။ “သာ ကာတိယာနိ သုဏိသာယ သဒ္ဓိံ၊
သမ္မောဒမာနာ ဃရမာဝသိတ္ထံ။
ပုတ္တော စ နတ္တာ စ ဥပဋ္ဌဟိံ သု၊
ဒေဝါနမိန္ဒေန အဓိဂ္ဂဟိတာ”တိ—

အယံ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ သာ ကာတိယာနိတိ ဘိက္ခဝေ သာ ကစ္စာနဂေါတ္တာ။ ဒေဝါနမိန္ဒေ အဓိဂ္ဂဟိတာတိ ဒေဝိန္ဒေန သက္ကေန အနုဂ္ဂဟိတာ ဟုတွာ တဿာနုဘာဇေ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသုတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတဂ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဥပါသကော သောတာပတ္တိ ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာတုပေါသကော ဧတရဟိ မာတုပေါသကေ

အဟောသိ၊ ဘရိယာဝိဿ တဒါ ဘရိယာယေဝ၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကစ္စာနိဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-အဋ္ဌသဒ္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၈)

ဣဒံ ပုရေ နိန္ဒမာဟူတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလ- ရညော အစုရတ္တသမယေ သုတံ ဘိသနကံ အဝိနိဗ္ဗောဂသဒ္ဓိ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ လောဟကုန္တိဇာတကော ကထိတသဒိသမေဝ။ ဣမ ပန သတ္တာ “မယံ ဘန္တေ ဣမေသံ သဒ္ဓါနံ သုတတ္တာ ကိန္တိ ဘဝိဿတိ” တိ ဝုတ္တေ “မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ န တေ ဇေတသံ သုတပစ္စယာ ကောစိ အန္တရာယော ဘဝိဿတိ၊ န ဟိ မဟာရာဇ ဧဝရူပံ ဘယာနကံ အဝိနိဗ္ဗောဂ- သဒ္ဓိ တွမေဝေကော သုဏိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ရာဇာနော ဧဝရူပံ သဒ္ဓိ သုတွာ ပြာဟ္မဏာနံ ကထံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗစတုက္ကယညံ ယဇိတုကာမာ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ သုတွာ ယညဟရဏတ္ထာယ ဂဟိတသတ္ထေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နဂရေ မာဃာတဘောရိံ စရာ- ပေသု”န္တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော အသိတိကောဋိဝိဘဝေ ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပုတ္တော တက္ကသိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါမာတာပိတူနံ အစ္စယေန ရတနဝိလောကနံ ကတွာ သဗ္ဗံ ဝိဘဝ- ဇာတံ ဒါနမုခေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိ- ပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ အပရဘာဂေ လောဏမ္ဗိလ- သေဝနတ္ထာယ မနုဿပထံ စရန္တော ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇယျာနေ ဝသိ။ တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ သိရိသယနေ နိသိန္ဓော အစုရတ္တသမယေ အဋ္ဌ သဒ္ဓေ အသောသိ—ပဌမံ ရာဇနိဝေသနသာမန္တာ ဥယျာနေ ဧကော ဗကော သဒ္ဓမကာသိ၊ ဒုတိယံ တသ္မိံ သဒ္ဓေ အနုပစ္စိန္နေယေဝ ဟတ္ထိသာလာယ တောရဏနိဝါသိနိ ကာကီ သဒ္ဓမကာသိ၊ တတိယံ ရာဇဂေဟေ ကဏ္ဍိကာယံ နိဝုတ္တဗုဏပါဏကော သဒ္ဓမကာသိ၊ စတုတ္ထံ ရာဇဂေဟေ ပေါသာဝနိယ- ကောကီလော သဒ္ဓမကာသိ၊ ပဉ္စမံ တတ္ထေဝ ပေါသာဝနိယမိဂေါ သဒ္ဓမကာသိ၊ ဆဋ္ဌံ တတ္ထေဝ ပေါသာဝနိယဝါနရော သဒ္ဓမကာသိ၊ သတ္တမံ တတ္ထေဝ

ပေါသဝနိယကိန္ဓရော သဒ္ဓမကာသိ၊ အဋ္ဌမံ တသ္မိံ သဒ္ဓေ အနုပစ္စိန္နေယေဝ
ရာဇနိဝေသနမတ္ထကေန ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဧကံ ဥဒါနံ ဥဒါ-
နေန္တော သဒ္ဓမကာသိ။

ဗာရာဏသီရာဇာ ဣမေ အဋ္ဌ သဒ္ဓေ သုတွာ ဘိတတသိတော ပုနဒိဝသေ
ဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိ။ဗြာဟ္မဏာ “အန္တရာယော တေ မဟာရာဇ ဘဝိဿတိ၊ သဗ္ဗ-
စတုက္ကယညံ ယဇိဿာမာ”တိ ဝတွာ ရညာ “ယထာရုစိတံ ကရောထာ”တိ
အနုညာတာ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာ ရာဇကုလတော နိက္ခမိတွာ ယညကမ္ပံ အာရ-
ဘိံသု။ အထ နေသံ ဇေဋ္ဌကဿ ယညကာရဗြာဟ္မဏဿ အန္တေဝါသီ
မာဏဝေါ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော အာစရိယံ အာဟ “အာစရိယ ဝေရူပံ
ကက္ခဋံ ဖရသံ အသာတံ ဗဟူနံ သတ္တာနံ ဝိနာသကမ္ပံ မာ ကရိ”တိ။
တာတ တံ ကိံ ဇာနာသိ၊ သစေပိ အညံ ကိဉ္စ န ဘဝိဿတိ၊ မစ္ဆမံသံ တာဝ
ဗဟံ ခါဒိတံ လဘိဿာမာတိ။ အာစရိယ ကုစ္ဆိံ နိဿာယ နိရယေ
နိဗ္ဗတ္တနကမ္ပံ မာ ကရောထာတိ။ တံ သုတွာ သေသဗြာဟ္မဏာ “အယံ အမှာကံ
လာဘန္တရာယံ ကရောတိ”တိ တဿ ကုစ္ဆိံသု။မာဏဝေါတေသံ ဘယေန “တေန
ဟိ တုမှေဝ မစ္ဆမံသခါဒနူပါယံ ကရောထာ”တိ ဝတွာ နိက္ခမိတွာ ဗဟိနဂရေ
ရာဇာနံ နိဝါရေတံ သမတ္ထံ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏံ ဥပဓာရေန္တော ရာဇုယျာနံ
ဂန္တော ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္ဗာ ဝဋ္ဌိတွာ “ဘန္တေ ကိံ တုမှာကံ သတ္တေသု အနုကမ္ပာ
နတ္ထိ၊ ရာဇာ ဗဟူ သတ္တေ မာရေတွာ ယညံ ယဇာပေတိ၊ ကိံ ဝေါ မဟာ-
ဇနဿ ဗန္ဓနမောက္ခံ ကာတံ န ဝဋ္ဌတိ”တိ အာဟ။ မာဏဝ ဧတ္ထ နေဝ ရာဇာ
အမှေ ဇာနာတိ၊ န မယံ ရာဇာနံ ဇာနာမာတိ။ ဇာနာထ ပန ဘန္တေ ရညာ
သုတသဒ္ဓါနံ နိပ္ပတ္တိန္တိ။ အာမ ဇာနာမိတိ။ ဇာနန္တော ရညော ကသ္မာ န
ကထေထာတိ။ မာဏဝ ကိံ သက္ကာ “အဟံ ဇာနာမိ”တိ နလာဇေ သိဂံ
ဗန္ဓိတွာ စရိတံ၊ သစေ ဣဓာဂန္တော ပုစ္ဆိဿတိ၊ ကထေဿာမိတိ။

မာဏဝေါ ဝေဂေန ရာဇကုလံ ဂန္တော “ကိံ တာတာ”တိ ဝုတ္တေ “မဟာရာဇ
တုမှေဟိ သုတသဒ္ဓါနံ နိပ္ပတ္တိံ ဇာနနကော ဧကော တာပသော တုမှာကံ ဥယျာ-
နေ မဂ်လသိလာယံ နိသိန္တော ‘သစေ မံ ပုစ္ဆိဿတိ၊ ကထေဿာမိ’တိ ဝဒတိ၊
ဂန္တော တံ ပုစ္ဆိတံ ဝဋ္ဌတိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ ဝေဂေန တတ္ထ ဂန္တော တာပသံ ဝဋ္ဌိတွာ
ကတပဋိသန္တာရော နိသိဒိတွာ “သစ္စံ ကိရ ဘန္တေ တုမှေ မယာ သုတသဒ္ဓါနံ
နိပ္ပတ္တိံ ဇာနာထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ တေန ဟိ ကထေထ
တံ မေတိ။ “မဟာရာဇ တေသံ သုတပစ္စယာ တဝ ကောစိ အန္တရာယော

နတ္ထိ၊ ပေါရာဏုယျာနေ ပန တေ ဧကော ဗကော အတ္ထိ၊ သော ဂေါစရံ အလဘန္တော ဇိဗန္ဓာယ ပရေတော ပဌမံ သဒ္ဓမကာသိ”တိ တဿ ကိရိယံ အတ္တနော ဉ္ဇဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀။ “ဣဒံ ပုရေ နိန္ဒမာဟု၊ ဗဟုမစ္ဆံ မဟောဒကံ။
အာဝါသော ဗကရာဇဿ၊ ပေတ္တိကံ ဘဝနံ မမ။
တျဇ္ဇ ဘေကေန ယာပေမ၊ ဩကံ န ဝိဇဟာမသေ”တိ။

တတ္ထ ဣဒန္တိ မင်္ဂလပေါက္ခရဏိ° သန္ဓာယ ဝဒတိ။ သာ ဟိ ပုဗ္ဗေ ဥဒက-
တုဗ္ဗေန ဥဒကေ ပဝိသန္တေ မဟောဒကာ ဗဟုမစ္ဆာ၊ ဣဒါနိ ပန ဥဒကဿ
ပစ္ဆိန္ဒိတ္တာ န မဟောဒကာ ဇာတာ။ တျဇ္ဇ ဘေကေနာတိ တေ မယံ အဇ္ဇ
မစ္ဆေ အလဘန္တာ မဏ္ဍုကမတ္တေန ယာပေမ။ ဩကန္တိ ဧဝံ ဇိဗန္ဓာယ
ဝိဇ္ဇိတာပိ ဝသနဋ္ဌာနံ န ဝိဇဟာမ။

ဣတိ မဟာရာဇ သော ဗကော ဇိဗန္ဓာဝိဇ္ဇိတော သဒ္ဓမကာသိ။ သစေပိ
တံ ဇိဗန္ဓာတော မောစေတုကာမော၊ တံ ဥယျာနံ သောဓာပေတွာ
ပေါက္ခရဏိ° ဥဒကဿ ပုရေဟိတိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေတုံ ဧကံ အမစ္ဆံ
အာဏာပေသိ။

“ဟတ္ထိသာလတောရဏေ ပန တေ မဟာရာဇ ဧကာ ကာကီ ဝသမာနာ
အတ္တနော ပုတ္တသောကေန ဒုတိယံ သဒ္ဓမကာသိ၊ တတောပိ တေ ဘယံ
နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁။ “ကော ဒုတိယံ အသီလိဿ၊ ဗန္ဓရဿ’က္ခိ ဘေစ္ဆတိ။
ကော မေ ပုတ္တေ ကုလာဝကံ၊ မဉ္ဇ သောတ္ထိ° ကရိဿတိ”တိ။

ဝတွာ စ ပန “ကော နာမ တေ မဟာရာဇ ဟတ္ထိသာလာယ ဟတ္ထိ-
မေဏ္ဍော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗန္ဓရော နာမ ဘန္တေတိ။ ဧကက္ခိကာဏော သော
မဟာရာဇာတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ မဟာရာဇ ဟတ္ထိသာလာယ တေ
ဒွါရတောရဏေ ဧကာ ကာကီ ကုလာဝကံ ကတွာ အဏ္ဍကာနိ နိက္ခိပိ။
တာနိ ပရိဏတာနိ ကာကပေါတကာ နိက္ခန္တာ၊ ဟတ္ထိမေဏ္ဍော ဟတ္ထိ°
အာရုယု သာလတော နိက္ခမန္တော စ ပဝိသန္တော စ အင်္ဂုသကေန ကာကိမ္ပိ
ပုတ္တကေပိဿာ ပဟရတိ၊ ကုလာဝကမ္ပိ ဝိဒ္ဓိသေတိ။ သာ တေန ဒုက္ခေန
ဝိဇ္ဇိတာ တဿ အက္ခိဘေဒနံ အာယာစန္တိ ဧဝမာဟ၊ သစေ တေ ကာကီယာ
မေတ္ထစိတ္တံ အတ္ထိ၊ ဧတံ ဗန္ဓရံ ပက္ခောသာပေတွာ ကုလာဝကဝိဒ္ဓိသနတော

ဝါရေဟိတိ။ ရာဇာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ ပရိဘာသိတွာ ဟာရေတွာ အညဿ တံ ဟတ္ထိံ အဒါသိ။

“ပါသာဒကဏ္ဍိကာယ ပန တေ မဟာရာဇ ဧကော ယုဏပါဏကော ဝသတိ၊ သော တတ္ထ ဖေဂ္ဂံ ခါဒိတွာ တသ္မိံ ဒီဏေ သာရံ ခါဒိတုံ နာသက္ခိ၊ သော ဘက္ခံ အလဘိတွာ နိက္ခမိတုမ္ပိ အသက္ခောန္တော ပရိဒေဝ- မာနော တတိယံ သဒ္ဓမကာသိ၊ တတောပိ တေ ဘယံ နတ္ထိံ”တိ ဝတွာ တဿ ကိရိယံ အတ္တနော ဉ္ဇဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၂။ “သဗ္ဗာ ပရိက္ခတာ” ဖေဂ္ဂ၊ ယာဝ တဿာ ဂတိ အဟု။
ဒီဏဘက္ခော မဟာရာဇ၊ သာရေ န ရမတိ ယုဏော”တိ။

တတ္ထ ယာဝ တဿာ ဂတိ အဟုတိ ယာဝ တဿာ ဖေဂ္ဂယာ နိပ္ပတ္တိ အဟောသိ၊ သာ သဗ္ဗာ ခါဒိတာ။ န ရမတိတိ “မဟာရာဇ သော ပါဏကော တတော နိက္ခမိတွာ ဂမနဋ္ဌာနမ္ပိ အပဿန္တော ပရိဒေဝတိ၊ နိဟရာပေဟိ န”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ ဧကံ ပုရိသံ အာဏာပေတွာ ဥပါယေန နံ နိဟရာပေသိ။

နိဝေသနေ ပန တေ မဟာရာဇ ဧကော ပေါသာဝနိယာ ကောကိလာ အတ္ထိတိ။ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ “မဟာရာဇ သာ အတ္တနာ နိဂုတ္တပုဗ္ဗံ ဝနသဏ္ဍံ သရိတွာ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ‘ကဒါ န ခေါ ဣမမှာ ပဉ္ဇရာ မုစ္စိတွာ ရမဏီယံ ဝနသဏ္ဍံ ဂစ္ဆိဿာမိ’တိ စတုတ္ထံ သဒ္ဓမကာသိ၊ တတောပိ တေ ဘယံ နတ္ထိံ”တိ ဝတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၃။ “သာ နူနာဟံ ဣတော ဂန္တော၊ ရညော မုတ္တာ နိဝေသနာ။
အတ္တာနံ ရမယိဿာမိ၊ ဒုမသာခနိကေတိနိ”တိ။

တတ္ထ ဒုမသာခနိကေတိနိတိ သုပုပ္ဖိတာသု ရုက္ခသာခါသု သကနိကေတာ ဟုတွာ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “ဥက္ကဏ္ဍိတာ မဟာရာဇ သာ ကောကိလာ၊ ဝိဿဇ္ဇေဟိ န”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။

နိဝေသနေ ပန တေ မဟာရာဇ ဧကော ပေါသာဝနိယော မိဂေါ အတ္ထိတိ။ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ “မဟာရာဇ သော ဧကော ယုထပတိ အတ္တနော မိဂိံ အနုဿရိတွာ ကိလေသဝသေန ဥက္ကဏ္ဍိတော ပဉ္ဇမံ သဒ္ဓမကာသိ၊ တတောပိ တေ ဘယံ နတ္ထိံ”တိ ဝတွာ ပဉ္ဇမံ ဂါထမာဟ—

၁၄။ “သော နူနာဟံ ဣတော ဂန္ဓာ၊ ရညော မုတ္တော နိဝေသနာ။
အဂ္ဂေါဒကာနိ ပိဿာမိ၊ ယူထဿ ပုရတော ဝဇ”န္တိ။

တတ္ထ အဂ္ဂေါဒကာနိတိ အဂ္ဂဥဒကာနိ၊ အညေဟိ မိဂေဟိ ပဌမတရံ အပီတာနိ အနုစ္ဆိဋ္ဌောဒကာနိ ယူထဿ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ကဒါ န ခေါ ပိပိဿာမိတိ။

မဟာသတ္တော တမ္ပိ မိဂံ ပိဿဇ္ဇာပေတွာ “နိဝေသနေ ပန တေ မဟာရာဇ ပေါသာဝနိယော မက္ကဋ္ဌော အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အတ္ထိ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “သောပိ မဟာရာဇ ဟိမဝန္တပဒေသေ ယူထပတိ မက္ကဋ္ဌိဟိ သဒ္ဓိ” ကာမဂိဒ္ဓေါ ဟုတွာ ပိစရန္တော ဘရတေန နာမ လုဒ္ဓေန ဣမ အာနိတော၊ ဣဒါနိ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ တတ္ထေဝ ဂန္တုကာမော ဆဋ္ဌံ သဒ္ဓမကာသိ၊ တတောပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၅။ “တံ မံ ကာမေဟိ သမ္ပတ္တံ၊ ရတ္တံ ကာမေသု မုစ္ဆိတံ။
အာနယီ ဘရတော လုဒ္ဓေါ၊ ဗာဟိကော ဘဒ္ဒမတ္ထု တေ”တိ။

တတ္ထ ဗာဟိကောတိ ဗာဟိကရဋ္ဌဝါသိ။ ဘဒ္ဒမတ္ထု တေတိ ဣမမတ္ထံ သော ဝါနရော အာဟ၊ တုယံ ပန ဘဒ္ဒမတ္ထု၊ ပိဿဇ္ဇေဟိ နန္တိ။

မဟာသတ္တော တံ ဝါနရံ ပိဿဇ္ဇာပေတွာ “နိဝေသနေ ပန တေ မဟာရာဇ ပေါသာဝနိယော ကိန္ဓရော အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အတ္ထိ”တိ ဝုတ္တေ “သော မဟာရာဇ အတ္တနော ကိန္ဓရိယာ ကတဂုဏံ အနုဿရိတွာ ကိလေသာတုရော သဒ္ဓမကာသိ။ သော ဟိ တာယ သဒ္ဓိ” ဧကဒိဝသံ တုဂ်ပဗ္ဗတသိခရံ အာရုဟိ၊ တေ တတ္ထ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသသမ္ပန္နာနိ နာနာပုပ္ဖါနိ ဩစိနန္တာ ပိဋန္တန္တာ သူရိယံ အတ္တဂ်တံ န သလ္လက္ခေသံ၊ အတ္တဂ်တေ သူရိယေ ဩတရန္တာနံ အန္ဓကာရော အဟောသိ။ တတြ နံ ကိန္ဓရိ ‘သမိ အန္ဓကာရော ဝတ္တတိ၊ အပက္ခလန္တော အပ္ပမာဒေန ဩတရာဟိ’တိ ဝတွာ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဩတာရေသိ၊ သော တာယ တံ ဝစနံ အနုဿရိတွာ သဒ္ဓမကာသိ၊ တတောပိ တေ ဘယံ နတ္ထိ”တိ တံ ကာရဏံ အတ္တနော ဉာဏ-ဗလေန ပရိစ္ဆိန္တိတွာ ပါကဋံ ကရောန္တော သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၁၆။ “အန္ဓကာရတိမိသာယံ၊ တုဏံ ဥပရိပဗ္ဗတေ။
သာ မံ သဏ္ဍေန မုဒုနာ၊ မာ ပါဒံ ခလိ ယသ္မနိ”တိ။

တတ္ထ အန္ဓကာရတိမိသာယန္တိ အန္ဓဘာဝကာရကေ တမေ။ တုဏ်တိ တိဝိဏေ။ သဏှေန မုဒုနာတိ မဋ္ဌေန မုဒုကေန ဝစနေန။ မာ ပါဒံ ခလိံ ယသ္မနိတိ ယ-ကာရော ဗျဉ္ဇနသန္ဓိဝသေန ဂဟိတော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— သာ မံ ကိန္ဓရိ သဏှေန မုဒုကေန ဝစနေန “သာမိ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ၊ မာ ပါဒံ ခလိံ အသ္မနိ၊ ယထာ တေ ဥပက္ခလိတွာ ပါဒေါ ပါသာဏသ္မိံ န ခလတိ၊ တထာ ဩတရာ”တိ ဝတွာ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဩတာရေသီတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော ကိန္ဓရေန ကတသဒ္ဒကားရဏံ ကထေတွာ တံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ “မဟာရာဇ အဋ္ဌမော ဥဒါနသဒ္ဓေါ အဟောသိ။ နန္ဒမူလက- ပတ္တာရသ္မိံ ကိရ ဧကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ အတ္တနော အာယုသင်္ခါရပရိက္ခယံ ဥတွာ ‘မနုဿပထံ ဂန္ဓာ ဗာရာဏသိရညော ဥယျာနေ ပရိနိဗ္ဗာယိသာမိ၊ တဿ မေ မနုဿာ သရီရနိက္ခေပံ ကာရေတွာ သာဓုကိဋ္ဌံ ကိဋ္ဌိတွာ ဓာတုပူဇိ ကတွာ သဂ္ဂပထံ ပူရေသန္တိ’တိ ဣဒ္ဓါနဘာဝေန အာဂစ္ဆန္တော တဝ ပါသာဒဿ မတ္တကံ ပတ္တကာလေ ခန္ဓဘာရံ ဩတာရေတွာ နိဗ္ဗာနပုရ- ပဝေသနဒီပနံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ”တိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေန ဝုတ္တံ ဂါထမာဟ—

၁၇။ “အသံသယံ ဇာတိခယန္တဒဿိ၊
 န ဂပ္ပသေယျံ ပုနရာဝဇိဿံ။
 အယမန္တိမာ ပစ္စိမာ ဂပ္ပသေယျာ၊
 ဒိဏော မေ သံသာရော ပုနပ္ပဝါယာ”တိ။

တဿတ္ထော—ဇာတိယာ ခယန္တသင်္ခါတဿ နိဗ္ဗာနဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဇာတိ- ခယန္တဒဿိ အဟံ အသံသယံ ပုန ဂပ္ပသေယျံ န အာဝဇိဿံ၊ အယံ မေ အန္တိမာ ဇာတိ၊ ပစ္စိမာ ဂပ္ပသေယျာ၊ ဒိဏော မေ ပုနပ္ပဝါယ ခန္ဓပဋိပါဋိ- သင်္ခါတော သံသာရောတိ။

“ဣဒဉ္စ ပန သော ဥဒါနံ ဝတွာ ဣမံ ဥယျာနဝနံ အာဂမ္မ ဧကဿ သုပုပ္ဖိတဿ သာလဿ မူလေ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ဧဟိ မဟာရာဇ သရီရကိစ္စမဿ ကရိဿံသာမာ”တိ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ ဂဟေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပရိနိဗ္ဗု- တဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ သရီရံ ဒဿေသိ။ ရာဇာ တဿ သရီရံ ဒိဿာ သဒ္ဓိံ ဗလ- ကာယေန ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ နိဿာယ ယညံ ဟာရေတွာ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဇီဝိတဒါနံ ဒတွာ နဂရေ မာဃာတဘေရိံ စရာ- ပေတွာ သတ္တာဟံ သာဓုကိဋ္ဌံ ကိဋ္ဌိတွာ၊ သဗ္ဗဂန္ဓစိတကေ မဟန္တေန သက္ကာရေန

၁-ခဏိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ကာရေတွာ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ သရီရံ ဈာပေတွာ ဓာတုယော စတုမဟာပထေ ထူပံ ကာရေသိ။
ဗောဓိသတ္တောပိ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ”တိ
ဩဝဒိတွာ ဟိမဝန္တမေဝ ပဝိသိတွာ မြဟ္မဝိဟာရေသု ပရိကမ္ပံ ကတွာ အပရိ-
ဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “မဟာရာဇ တဿ သဒ္ဓဿ သုတ-
ကာရဏာ တဝ ကောစိ အန္တရာယော နတ္ထိ”တိ ယညံ ဟရာပေတွာ “မဟာ-
ဇနဿ ဇီဝိတံ ဒေဟိ”တိ ဇီဝိတဒါနံ ဒါပေတွာ နဂရေ ဓမ္မဘေရိံ စရာပေတွာ
ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော
အဟောသိ၊ မာဏဝေါ သာရိပုတ္တော၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟော-
သိ”န္တိ။

အဋ္ဌသဒ္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သုလသာဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၁၉)

ဣဒံ သုဝဏ္ဏကာယူရန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော ဧကံ အနာထ-
ပိဏ္ဍိကဿ ဒါသိ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာ ကိရ ဧကသ္မိံ ဥဿဝဒိဝသေ
ဒါသိဂဏေန သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တိ အတ္တနော သာမိနိံ ပုညလက္ခဏဒေဝိံ
အာဘရဏံ ယာစိ။ သာ တဿာ သတသဟဿမူလံ အတ္တနော အာဘရဏံ
အဒါသိ။ သာ တံ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ဒါသိဂဏေန သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ ပါဝိသိ။ အထေကော
စောရော တဿာ အာဘရဏေ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ “ဣမံ မာရေတွာ
အာဘရဏံ ဟရိဿာမိ”တိ တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဥယျာနံ ဂန္တော
တဿာ မစ္ဆမံသသုရာဒိနိ အဒါသိ။ သာ “ကိလေသဝသေန ဒေတိ မညေ”တိ
ဂဟေတွာ ဥယျာနကိဉ္ဇံ ကိဉ္ဇိတွာ ဝိမံသနတ္ထာယ၂ သာယနုသမယေ နိပန္နေ
ဒါသိဂဏေ ဥဋ္ဌာယ တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သော “ဘဒ္ဒေ ဣမံ ဌာနံ
အပ္ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ထောကံ ပုရတော ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ဣတရာ
“ဣမသ္မိံ ဌာနေ သက္ကာ ရဟဿကမ္ပံ ကာတုံ၊ အယံ ပန နိဿံသယံ မံ
မာရေတွာ ပိဋ္ဌန္တနဘဏ္ဍံ ဟရိတုကာမော ဘဝိဿတိ၊ ဟောတု၊ သိက္ခာ-
ပေဿာမိန”န္တိ စိန္တေတွာ “သာမိ သုရာမဒေန မေ သုက္ခံ သရီရံ၊ ပါနိယံ တာဝ
မံ ပါယေဟိ”တိ ဧကံ ကူပံ နေတွာ “ဣတော မေ ပါနိယံ ဩသိဗ္ဗာ”တိ ရဇ္ဇ၊ဉ္စ

၁-ပုဏ္ဏလက္ခဏဒေဝိံ (သီ၊ဣ)

၂-ဝိဿမနတ္ထာယ(သီ၊သျှ၊ဣ)

သုဋ္ဌာဒယေသိ။ စောရော ရဇ္ဇံ ကူပေ ဩတာရေသိ၊ အထ နံ ဩနမိတွာ ဥဒကံ ဩသိဋ္ဌန္တံ မဟဗ္ဗလဒါသိ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ အာဏိသဒံ ပဟရိတွာ ကူပေ ဒိပိတွာ “န တံ ဧတ္ထကေန မရိဿသိ”တိ ဧကံ မဟန္တံ ဣဋ္ဌကံ မတ္ထကေ အာသုမ္ဘိ။ သော တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္ထော။ သာပိ နဂရံ ပဝိသိတွာ သာမိနိယာ အာဘရဏံ ဒဒမာနာ “မနမ္ဘိ အဇ္ဇ ဣမံ အာဘရဏံ နိဿာယ မတာ”တိ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိ အာရောစေသိ၊ သာပိ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရောစေသိ၊ အနာထပိဏ္ဍိကော တထာဂတဿ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဂဟပတိ ဣဒါနေဝ သာ ဒါသိ ဌာနုပ္ပတ္တိကာယ ပညာယ သမန္ဓာဂတာ၊ ပုဗ္ဗေပိ သမန္ဓာဂတာဝ၊ န စ ဣဒါနေဝ တာယ သော မာရိတော၊ ပုဗ္ဗေပိ နံ မာရေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ သုလသာ နာမ နဂရသောဘိနိ ပဉ္စသတဝဏ္ဏဒါသိပရိဝါရာ အဟောသိ၊ သဟဿေန ရတ္တိ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မိယေဝ နဂရေ သတ္တုကော နာမ စောရော အဟောသိ နာဂဗလော၊ ရတ္တိဘာဂေ ဣဿရသရာနိ ပဝိသိတွာ ယထာရူစိ ဝိလုမ္ပတိ။ နာဂရာ သန္ဓိပတိတွာ ရညော ဥပက္ခောသိ သု။ ရာဇော နဂရဂုတ္တိကံ အာဏာပေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဂုမ္ဘံ ဌာပါပေတွာ စောရံ ဂဏှာပေတွာ “သိသမဿ ဆိန္ဒထာ”တိ အာဟ။ တံ ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ စတုက္ကေ စတုက္ကေ ကသာဟိ တာဠေတွာ အာဃာတနံ နေန္တိ။ “စောရော ကိရ ဂဟိတော”တိ သကလနဂရံ သင်္ခတိ။ တဒါ သုလသာ ဝါတပါနေ ဌတွာ အန္တရိထိ ဩလောကေန္တိ တံ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ “သစေ ဣမံ စောရောတိ ဂဟိတပုရိသံ” မောစေတုံ သက္ခိဿာမိ၊ ဣဒံ ကိလိဋ္ဌကမ္ဘံ အကတွာ ဣမိနာဝ သဒ္ဓိ သမဂ္ဂဝါသံ ကပ္ပေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဟေဋ္ဌာ ကဏဝေရဇာတကေ^၂ ဝုတ္တနယေနေဝ နဂရဂုတ္တိကဿ သဟဿံ ပေသေတွာ တံ မောစေတွာ တေန သဒ္ဓိ သမ္မောဒမာနာ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိ။ စောရော တိဏ္ဍံ စတုန္တံ မာသာနံ^၃ အစ္စယေန စိန္တေသိ “အဟံ ဣမသ္မိယေဝ ဌာနေ ဝသိတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ တုစ္ဆဟတ္ထေန ပလာယိတုမ္ဘိ^၄ န သက္ကာ၊ သုလသာယ ပိဋန္ဓနဘဏ္ဍံ သတသဟဿံ အဂ္ဂတိ၊ သုလသံ မာရေတွာ ဣဒံ ဂဏှိဿာမိ”တိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ အဟံ တဒါ ရာဇပုရိသေဟိ နိယမာနော အသုကပဗ္ဗတမတ္ထကေ ရုက္ခဒေဝတာယ ဗလိကမ္ဘံ ပဋိသုဏှိ^၅၊ သာ မံ ဗလိကမ္ဘံ

၁-သစေ ဣမံ ယောဓံ သမတ္ထပုရိသံ (သီ၊ ဣ)
 ၂-ဒိဝသာနံ (က) ၂-၃ ၅-၁၀၂-ပိဋေ။
 ၄-ဂန္ထမ္ဘိ (သီ၊ သျာ)

၂၀။ “ယတော သရာမိ အတ္တာနံ၊ ယတော ပတ္တာသ္မိ ဝိညုတံ။
န စာဟံ အဘိဇာနာမိ၊ အညံ ဝိယတရံ တယာ။

၂၁။ ဧဟိ တံ ဥပဂူဟိဿံ၊ ကရိဿံ စ ပဒက္ခိဏံ။
န ဟိ ဒါနိ ပုန အတ္ထိ၊ မမ တုယုဉ္စ သင်္ဂမော”တိ။

သတ္တုကော တဿာဓိပ္ပာယ် အဇာနန္တော “သာဓု ဘဒ္ဒေ၊ ဧဟိ ဥပဂူဟသု မ”န္တိ အာဟ။ သုလသာ တံ တိက္ခတ္ထံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဥပဂူဟိတွာ “ဣဒါနိ တံ သာမိ စတုသု ပဿေသု ဝန္တိဿာမိ”တိ ဝတွာ ပါဒဝိဋ္ဌိယံ သီသံ ဌပေတွာ ဗာဟုပဿေ ဝန္တိတွာ ပစ္ဆိမပဿံ ဂန္တော ဝန္တမာနာ ဝိယ ဟုတွာ နာဂဗလာ ဂဏိကာ စောရံ ဒွိသု ပစ္ဆာပါဒေသု ဝဟေတွာ ဟေဋ္ဌာ သီသံ ကတွာ သတ- ပေါရိသေ နရကေ ခိပိ။ သော တတ္ထေဝ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ပတွာ မရိ။ တံ ကိရိယံ ဒိသွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၂။ “န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု၊ ပုရိသော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော။
ဣတ္ထိပိ ပဏ္ဍိတာ ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစက္ခဏာ။

၂၃။ န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု၊ ပုရိသော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော။
ဣတ္ထိပိ ပဏ္ဍိတာ ဟောတိ၊ လဟံ အတ္ထံ ဝိစိန္တိကာ။

၂၄။ လဟုဉ္စ ဝတ ခိပ္ပုဉ္စ၊ နိကဋ္ဌေ သမစေတယိ။
မိဂံ ပုဏ္ဏာယတေနေဝ၊ သုလသာ သတ္တုကံ ဝမိ။

၂၅။ ယော’စ ဥပ္ပတိတံ အတ္ထံ၊ န ခိပ္ပမနုဗုဇ္ဈတိ။
သော ဟညတိ မန္တမတိ၊ စောရောဝ ဂိရိဂပ္ပရေ။

၂၆။ ယော စ ဥပ္ပတိတံ အတ္ထံ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဗောဓတိ။
မုစ္စတေ သတ္တုသမ္ဗာဓာ၊ သုလသာ သတ္တုကာမိဝါ”တိ။

တတ္ထ ပဏ္ဍိတာ ဟောတိတိ ဣတ္ထိပိ ပဏ္ဍိတာ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစက္ခဏာ ဟောတိ၊ အထ ဝါ ဣတ္ထိ ပဏ္ဍိတာ စေဝ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစက္ခဏာ စ ဟောတိ။ လဟံ အတ္ထံ ဝိစိန္တိကာတိ လဟံ ခိပ္ပံ အတ္ထံ ဝိစိန္တိကာ။ လဟုဉ္စ ဝတတိ အဒန္တု ဝတ။ ခိပ္ပုဉ္စာတိ အစိရေနေဝ။ နိကဋ္ဌေ သမစေတယိတိ သန္တိကေ ဌိတာဝ တဿ မရဏူပါယံ စိန္တေသိ။ ပုဏ္ဏာယတေနေဝါတိ ပုရိတဓနုသ္မိ။

၁-ပစ္ဆာဘာဂေသု (သီ၊ ဣ)၊ ပစ္ဆာဗာဟာသု (သျာ)

ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ ဆေကော မိဂလုဒ္ဓကော သကဏ္ဍပုဏ္ဏဓနုသ္မိံ^၁
ခိပ္ပံ မိဂံ ဝဓတိ၊ ဧဝံ သုလသာ သတ္တုကံ ဝဓိတိ။ ယောဓောတိ ယော ဣမသ္မိံ^၂
သတ္တုလောကေ။ နိဗောဓတီတိ ဇာနာတိ။ သတ္တုကာမိဝါတိ သတ္တုကာ ဣဝ၊
ယံထာ သုလသာ မုတ္တာ၊ ဧဝံ မုစ္စတီတိ အတ္ထော။

ဣတိ သုလသာ စောရံ ဝဓိတွာ ပဗ္ဗတာ ဩရုယု အတ္တနော ပရိဇနဿ
သန္တိကံ ဂန္ဓာ “အယုပုတ္တော ကဟ”န္တိ ပုဋ္ဌာ “မာ တံ ပုစ္ဆထာ”တိ ဝတွာ
ရထံ အဘိရုဟိတွာ နဂရမေဝ ပါရိသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
တေ ဥဘောပိ ဣမေယေဝ အဟောသုံ၊ ဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုလသာဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-သုမင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၀)

ဘုသ’မ္ပိ ကုဒ္ဓေါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ရာဇောဝါဒသုတ္တံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ပန သတ္တာ ရညာ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တော ဝယပ္ပတ္တော ပိတု အစ္စယေန ရဇံ
ကာရေသိ၊ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ တဿ သုမင်္ဂလော နာမ ဥယျာန-
ပါလော အဟောသိ။ အထေကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရာ နိက္ခမိတွာ
စာရိကံ စရမာနော ဗာရာဏသိံ ပတွာ ဥယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ နဂရံ
ဝိဏ္ဏာယ ပါရိသိ။ တမေနံ ရာဇာ ဒိသွာ ပသန္ဓစိတ္တော ဝန္တိတွာ ပါသာဒံ
အာရောပေတွာ ရာဇာသနေ နိသီဒါပေတွာ နာနဂ္ဂရသေဟိ ခါဒနီယဘော-
ဇနီယေဟိ ပရိဝိသိတွာ အနုမောဒနံ သုတွာ ပသန္ဓော အတ္တနော ဥယျာနေ
ဝသနတ္ထာယ ပဋိညံ ဂါဟာပေတွာ ဥယျာနံ ပဝေသေတွာ သယမ္ပိ ဘုတ္တပါတ-
ရာသော တတ္ထ ဂန္ဓာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒီနိ သံဝိဒဟိတွာ သုမင်္ဂလံ နာမ
ဥယျာနပါလံ ဝေယျာဝစ္စကရံ ကတွာ^၂ နဂရံ ပါရိသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ တတော
ပဋ္ဌာယ နိဗဒ္ဓိ ရာဇဂေဟေ ဘုဇ္ဇန္တော တတ္ထ စိရံ ဝသိ၊ သုမင်္ဂလောပိ နံ သက္ကစ္စံ
ဥပဋ္ဌဟိ။

၁-အာကမိတပုဏ္ဏဓနုသ္မိံ (သိ)၊ အာကိဏ္ဍပုဏ္ဏဓနုသ္မိံ (ဣ) ၂-ဒတွာ (သိ၊ သျာ)
ဇာတက-၄ ၃-၂၇

အထေကဒိဝသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သုမင်္ဂလံ အာမန္တေတွာ “အဟံ ကတိပါဟံ အသုကဂါမံ နိဿာယ ဝသိတွာ အာဂစ္ဆိဿာမိ၊ ရညော အာရောစေဟိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သုမင်္ဂလောပိ ရညော အာရောစေသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ကတိပါဟံ တတ္ထ ဝသိတွာ သာယံ သူရိယေ အတ္တင်္ဂတေ တံ ဥယျာနံ ပစ္စာဂမိ။ သုမင်္ဂလော တဿ အာဂတဘာဝံ အဇာနန္တော အတ္တနော ဂေဟံ အဂမာသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါပိ ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေတွာ ထောက် စက်မိတွာ ပါသာဏဖလကေ နိသီဒိ။ တံ ဒိဝသံ ပန ဥယျာနပါလဿ ဃရံ ပါဟုနကာ အာဂမိံသု။ သော တေသံ သူပဗျဉ္ဇနတ္ထာယ “ဥယျာနေ အဘယလဒ္ဓံ မိဂံ မာရေဿာမိ”တိ ဧနံ အာဒါယ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ မိဂံ ဥပဓာရေန္တော ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိသွာ “မဟာမိဂေါ ဘဝိဿတိ”တိ သညာယ သရံ သန္ဓယိတွာ ဝိဇ္ဈိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သိသံ ဝိဝရိတွာ “သုမင်္ဂလာ”တိ အာဟ။ သော သံဝေဂပ္ပတ္တော ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ အဟံ တုမှာကံ အာဂတဘာဝံ အဇာနန္တော ‘မိဂေါ’တိ သညာယ ဝိဇ္ဈိံ၊ ခမထမေ”တိ ဝတွာ “ဟောတု ဒါနိ ကိံ ကရိဿသိ၊ ဧဟိ သရံ လုဒ္ဓိတွာ ဂဏှာဟိ”တိ ဝုတ္တေ ဝန္တိတွာ သရံ လုဒ္ဓိ၊ မဟတိ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ ဥယျာနပါလော “သစေ ရာဇာ ဇာနိဿတိ၊ နာသေဿတိ”တိ ပုတ္တဒါရံ ဂဟေတွာ တတောဝ ပလာယိ။ တာဝဒေဝ “ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ ဒေဝဘာနုဘာဝေန သကလနဂရံ ဧကကောလာဟလံ ဇာတံ။

ပုနဒိဝသေ မနုဿာ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိသွာ “ဥယျာနပါလော ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ မာရေတွာ ပလာတော”တိ ရညော ကထယိံသု။ ရာဇာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ ဂန္ဓာ သတ္တာဟံ သရိရပူဇံ ကတွာ မဟန္တေန သက္ကာရေန ဈာပေတွာ ဓာတုယော အာဒါယ စေတိယံ ကတွာ တံ ပူဇေန္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ သုမင်္ဂလောပိ ဧကသံဝစ္ဆရံ ဝိတိနာမေတွာ “ရညော စိတ္တံ ဇာနိဿာမိ”တိ အာဂန္ဓာ ဧကံ အမတ္တံ ပဿိတွာ “မယိ ရညော စိတ္တံ ဇာနာဟိ”တိ အာဟ။ အမစ္စောပိ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ တဿ ဂုဏံ ကထေသိ။ ရာဇာ အသုဏန္တော ဝိယ အဟောသိ။ ပုန ကိဉ္စိ အဝတွာ ရညော အနတ္တမနဘာဝံ သုမင်္ဂလဿ ကထေသိ။ သော ဒုတိယသံဝစ္ဆရေပိ အာဂန္ဓာ တထေဝ ရာဇာ တုဏှိ အဟောသိ။ တတိယသံဝစ္ဆရေ အာဂန္ဓာ ပုတ္တဒါရံ ဂဟေတွာဝ အာဂမိ။ အမစ္စော ရညော စိတ္တမုဒုဘာဝံ ဥတွာ တံ ရာဇဒွါရေ ဌပေတွာ တဿာဂတဘာဝံ ရညော ကထေသိ။ ရာဇာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ

ပဋိသန္ဓာရံ ကတွာ “သုမင်္ဂလ ကသ္မာ တယာ မမ ပုညက္ခေတ္တံ ပစ္စေက-
ဗုဒ္ဓေါ မာရိတော”တိ ပုစ္ဆိ။ သော “နာဟံ ဒေဝ ‘ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ မာရေမိ’တိ
မာရေသိံ၊ အပိစ ခေါ ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန ဣဒံ နာမ အကာသိ”န္တိ တံ
ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ အထ နံ ရာဇာ “တေန ဟိ မာ ဘာယိ”တိ သမဿာသေတွာ
ပုန ဥယျာနပါလမေဝ အကာသိ။

အထ နံ သော အမစ္စော ပုစ္ဆိ “ဒေဝ ကသ္မာ တုမေ ဒွေ ဝါရေ
သုမင်္ဂလဿ ဂုဏံ သုတွာပိ ကိဉ္စိ န ကထယိတ္ထ၊ ကသ္မာ ပန တတိယဝါရေ
သုတွာ တံ ပက္ခောသိတွာ အနုကမ္ပိတ္တာ”တိ။ ရာဇာ “တာတ ရညာ နာမ
ကုဒ္ဓေန သဟသာ ကိဉ္စိ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ တေနာဟံ ပုဗ္ဗေ တုဏှိ ဟုတွာ
တတိယဝါရေ သုမင်္ဂလေ မမ စိတ္တဿ မုဒုဘာဝံ ဥတွာ တံ ပက္ခောသာ-
ပေသိ”န္တိ ရာဇဝတ္တံ ကထေန္တော ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၂၇။ ဘုသ’မိ ကုဒ္ဓေါတိ အဝေက္ခိယာန၊
န တာဝ ဒဏှံ ပဏယေယျ ဣဿရော။
အဋ္ဌာနသော အပ္ပတိရူပမတ္တနော၊
ပရဿ ဒုက္ခာနိ ဘုသံ ဥဒီရယေ။

၂၈။ ယတော စ ဇာနေယျ ပသာဒမတ္တနော၊
အတ္တံ နိယုဇ္ဇေယျ ပရဿ ဒုက္ကဋ်။
တဒါ’ယမတ္ထောတိ သယံ အဝေက္ခိယ၊
အထဿ ဒဏှံ သဒိသံ နိဝေသယေ။

၂၉။ န စာပိ ဈာပေတိ ပရံ န အတ္တနံ၊
အမုစ္ဆိတော ယော နယတေ နယာနယံ။
ယော ဒဏှာဓာရော ဘဝတိစ ဣဿရော၊
သ ဝဏှဂုတ္ထော သိရိယာ န ဓံသတိ။

၃၀။ ယေ ခတ္တိယာ သေ အနိသမ္မကာရိနော၊
ပဏေန္တိ ဒဏှံ သဟသာ ပမုစ္ဆိတာ။
အဝဏှသံယုတာ ဇဟန္တိ ဇီဝိတံ၊
ဣတော ဝိမုတ္တာပိ စ ယန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

၃၁။ ဓမ္မေ စ ယေ အရိယပ္ပဝေဒိတေ ရတာ၊
 အနုတ္တရာ တေ ဝစသာ မနသာ ကမ္မုနာ စ။
 တေ သန္တိသောရစ္စသမာဓိသဏ္ဍိတာ၊
 ဝဇန္တိ လောကံ ဒုဘယံ တထာဝိဓာ။

၃၂။ ရာဇာဟမသ္မိ နရပမဒါနမိဿရော၊
 သစေပိ ကုဇ္ဈာမိ ဌပေမိ အတ္တနံ။
 နိသေဓယန္တော ဇနတံ တထာဝိဓံ၊
 ပဏေမိ ဒဏ္ဍံ အနုကမ္မ ယောနိသော”တိ—

တတ္ထ **အဝေက္ခိယာနာတိ**^၁ အဝေက္ခိတွာ ဇာနိတွာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
 တာတ ပထဝိဿရော ရာဇာ နာမ “အဟံ ဘုသံ ကုဒ္ဓေါ ဗလဝကောဓာဘိဘူ-
 တော”တိ ဥတွာ အဋ္ဌဝတ္ထုကာဒိဘေဒံ ဒဏ္ဍံ ပရဿ န ပဏယေယျ န ဝတ္ထေယျ။
 ကိံကာရဏာ? ကုဒ္ဓေါ ဟိ အဋ္ဌဝတ္ထုကံ သောဋ္ဌသဝတ္ထုကံ ကတွာ အဋ္ဌာနေန
 အကာရဏေန အတ္တနော ရာဇဘာဝဿ အနနုရူပံ “ဣမံဇတ္ထကံ နာမ အာဟ-
 ရထ၊ဣဒဉ္စ တဿ ကရောထာ”တိ ပရဿ ဘုသံ ဒုက္ခာနိ ဗလဝဒုက္ခာနိ ဥဒီရယေ။

ယတောတိ ယဒါ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယဒါ ပန ရာဇာ ပရသ္မိ^၂ ဥပ္ပန္နံ
 အတ္တနော ပသာဒံ ဇာနေယျ။ အထ ပရဿ ဒုက္ခဋံ အတ္တံ နိယုဉ္ဇေယျ ဥပ-
 ပရိက္ခေယျ။ တဒါ ဧဝံ နိယုဉ္ဇန္တော “အယံ နာမေတ္ထ အတ္ထော၊ အယံ
 ဧတဿ ဒေါသော”တိ သယံ အတ္တပစ္စက္ခံ ကတွာ အထဿ အပရာဓကာရကဿ
 အဋ္ဌဝတ္ထုကဟေတု အဋ္ဌေဝ, သောဋ္ဌသဝတ္ထုကဟေတု သောဋ္ဌသေဝ ကဟာ-
 ပဏေ ဂဏှမာနော ဒဏ္ဍံ သဒိသံ ကတဒေါသာနုရူပံ နိဝေသယေ ဌပေယျ
 ပဝတ္ထေယျာတိ။

အမုန္တိတောတိ ဆန္ဒာဒိဟိ အဂတိကိလေသေဟိ အမုန္တိတော အနဘိ-
 ဘူတော ဟုတွာ ယော နယာနယံ နယတေ ဥပပရိက္ခတိ၊ သော နေဝ ပရံ
 ဈာပေတိ, န အတ္တာနံ။ ဆန္ဒာဒိဝသေန ဟိ အဟေတုကံ ဒဏ္ဍံ ပဝတ္ထေန္တော ပရမ္ပိ
 တေန ဒဏ္ဍေန ဈာပေတိ ဒဟတိ ဝိဇ္ဇေတိ, အတ္တာနမ္ပိ တတောနိဒါနေန
 ပါပေန။ အယံ ပန န ပရံ ဈာပေတိ, န အတ္တာနံ။ **ယော ဒဏ္ဍောဓာရော ဘဝတိဓ**
ဣဿရောတိ ယော ဣဝပထဝိဿရော ရာဇာ^၃ ဣဓ သတ္တလောကေ ဒေါသာ-
 နုစ္ဆရိကံ ဒဏ္ဍံ ပဝတ္ထေန္တော ဒဏ္ဍောဓာရော ဟောတိ။ **သ ဝဏ္ဏရတ္ထော**တိ ဂုဏ-
 ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသဝဏ္ဏေန စ ဂုတ္ထော ရက္ခိတော သိရိယာ န ဓံသတိ န

၁-အပေက္ခိယာနာတိ(သျှာ၊က) ၂-ယော(?) ၃-ဇာတော(သိ၊သျှာ၊ဣ)

ပရိဟာယတိ။ အဝဏ္ဏသံယုတာ ဇဟန္တိတိ အဓမ္မိကာ လောလရာဇာနော အဝဏ္ဏေန ယုတ္တာ ဟုတွာ ဇိဝိတံ ဇဟန္တိ။

ဓမ္မေ စ ယေ အရိယပ္ပဝေဒိတေတိ ယေ ရာဇာနော အာစာရအရိယေဟိ ဓမ္မိကရာဇူဟိ ပဝေဒိတေ ဒသဝိဓေ ရာဇဓမ္မေ ရတော။ အနုတ္တရာ တေတိ တေ ဝစသာ မနသာ ကမ္မုနာ စ တိဟိပိ ဧတေဟိ အနုတ္တရာ ဇေဋ္ဌကာ။ တေ သန္တိသောရစ္စသမာဓိသဏ္ဍိတာတိ တေ အဂတိပဟာနေန ကိလေသသန္တိယဉ္စ သုသိလျသင်္ခါတေ သောရစ္စေ စ ဧကဂ္ဂတာသမာဓိမှိ စ သဏ္ဍိတာ ပတိဋ္ဌိတာ ဓမ္မိကရာဇာနော။ ဝဇန္တိ လောကံ ခုဘယန္တိ ဓမ္မေန ရဇံ ကာရေတွာ မနုဿ- လောကတော ဒေဝလောကံ, ဒေဝလောကတော မနုဿလောကန္တိ ဥဘယ- လောကမေဝ ဝဇန္တိ၊ နိရယာဒိသု န နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ နရပမဒါနန္တိ နရာနဉ္စ နာရိနဉ္စ။ ဌပေမိ အတ္တနန္တိ ကုဒ္ဒေါပိ ကောဝေသေန အဂန္တော အတ္တာနံ ပေါရာဏက- ရာဇူဟိ ဌပိတနယသ္မိယေဝ ဓမ္မေ ဌပေမိ၊ ဝိနိစ္ဆယဓမ္မံ န ဘိန္ဒာမိတိ။

ဧဝံ ဆဟိ ဂါထာဟိ ရညာ အတ္တနော ဂုဏေ ကထိတေ သဗ္ဗာပိ ရာဇ- ပရိသာ တုဋ္ဌာ “အယံ သီလာစာရဂုဏသမ္ပတ္တိ တုမှာကညေဝ အနုရူပါ”တိ ရညော ဂုဏေ ကထေသုံ။ သုမင်္ဂလော ပန ပရိသာယ ကထိတာဝသာနေ ဥဋ္ဌာယ ရာဇာနံ ဝန္တိတွာ အဉ္စလိံ ပဂ္ဂယ ရညော ထုတိံ ကရောန္တော တိသော ဂါထာ အဘာသိ—

၃၃။ “သိရိ စ လက္ခိ စ တဝေဝ ခတ္တိယ၊
ဇနာမိပ မာ ဝိဇဟိ ကုဒါစနံ။
အက္ခောဓနော နိစ္စပသန္ဓစိတ္တော၊
အနီဃော တုဝံ ဝဿသတာနိ ပါလယ။

၃၄။ ဂုဏေဟိ ဧတေဟိ ဥပေတ ခတ္တိယ၊
ဋ္ဌိတမရိယဝတ္တိ သုဝစော အကောဓနော။
သုခိ အနုပ္ပိဋ္ဌ ပသာသ မေဒိနိံ၊
ဣတော ဝိမုတ္တောပိ စ ယာဟိ သုဂ္ဂတိံ။

၃၅။ ဧဝံ သုနိတေန သုဘာသိတေန၊
ဓမ္မေန ဣယေန ဥပါယသော နယံ။
နိဗ္ဗာပယေ သင်္ခါတံ မဟာဇနံ၊
မဟာဝ မေဃော သလိလေန မေဒိနိံ”န္တိ။

တတ္ထ သိရိ စ လက္ခိ စာတိ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိ စ ပညာ စ။ အနိဿောတိ နိဒ္ဒါက္ခော ဟုတွာ။ ဥပေတ ခတ္တိယာတိ ဥပေတော ခတ္တိယ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဌိတမရိယဝတ္တိတိ ဌိတအရိယဝတ္တိ၊ အရိယဝတ္တိ နာမ ဒသရာဇဓမ္မသင်္ခါတံ ပေါရာဏရာဇဝတ္တံ၊ တတ္ထ ပတိဌိတတ္တာ ဌိတရာဇဓမ္မော ဟုတွာတိ အတ္ထော။ အနုပ္ပိဋ ပသာသ မေဒိနိန္ဒိ အနုပ္ပိဋ ပသာသ မေဒိနိဉ္စ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ သုနိတေနာတိ သုနယေန သုဠု ကာရဏေန။ ဓမ္မေနာတိ ဒသကုသလကမ္မ- ပထဓမ္မေန။ ဉာယေနာတိ ပုရိမပဒဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဥပါယသောတိ ဥပါယ- ကောသလ္လေန။ နယန္တိ နယန္တော ရဇ္ဇံ အနုသာသန္တော ဓမ္မိကရာဇော။ နိဗ္ဗာပယေတိ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခံ ဒရထံ အပနေန္တော ကာယိကစေတသိကဒုက္ခသင်္ခတိတမ္ပိ မဟာဇနံ မဟာမေသော သလိလေန မေဒိနိ ဝိယ နိဗ္ဗာပေယျ၊ တုမ္ပိ တထေဝ နိဗ္ဗာပေဟိတိ ဒဿေန္တော ဝေမာဟ။

သတ္တာ ကောသလရညော ဩဝါဒဝသေန ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ သုမင်္ဂလော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ” ဟိန္ဒိ။

သုမင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ စဟုတ္တာ။

၅-ဂင်္ဂမာလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၁)

အင်္ဂါရဇာတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပေါသထကမ္ပံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉ္စိ သတ္တာ ဥပေါသထိကေ ဥပါသကေ အာမန္တေတွာ “ဥပါသကာ သာဓုရူပံ ဝေါ ကတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တေဟိ၊ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သီလံ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကောဓော န ကာတဗ္ဗော၊ မေတ္တာ ဘာဝေ- တဗ္ဗော၊ ဥပေါသထဝါသော ဝသိတဗ္ဗော၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဟိ ဧကံ ဥပချု- ပေါသထကမ္ပံ နိဿာယ မဟာယသံ လဘိံ သူ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တသ္မိံ နဂရေ သုစိ- ပရိဝါရေနာမ သေဌိ အဟောသိ အသိကိကောဋ္ဌိနေဝိဘဝေါ ဒါနာဒိပုညာဘိ- ရတော။ တဿ ပုတ္တဒါရာပိ ပရိဇနောပိ အန္တမသော တသ္မိံ ဃရေ

ဝစ္ဆပါလကာပိ သဗ္ဗေ မာသဿ ဆ ဒိဂသေ ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ ဒလိဒ္ဒကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဘတိံ ကတွာ ကိစ္ဆေန ဇီဝတိ။ သော “ဘတိံ ကရိယာမိ”တိ တဿ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော “ကိံ အာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ “တုမှာကံ ဂေဟေ ဘတိယာ ကမ္မကရဏတ္ထ”န္တိ အာဟ။ သေဌိ အညေသံ ဘတိကာနံ အာဂတဒိဝသေယေဝ “ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ကမ္မံ ကရောန္တာ သီလံ ရက္ခန္တိ၊ သီလံ ရက္ခိတုံ သက္ကောန္တာ ကမ္မံ ကရောထာ”တိ ဝဒတိ၊ ဗောဓိသတ္တဿ ပန သီလရက္ခဏအာစိက္ခဏေ သညံ အကတွာ “သာဓု တာတ အတ္တနော ဘတိံ ဇာနိတွာ ကမ္မံ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ သုဝစော ဟုတွာ ဥရံ ဒတွာ အတ္တနော ကိလမထံ အဂဏေတွာ တဿ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောတိ၊ ပါတောဝ ကမ္မန္တံ ဂန္ဓာ သာယံ အာဂစ္ဆတိ။

အထေကဒိဝသံ နဂရေ ဆဏံ ဃောသေသုံ။ မဟာသေဌိ ဒါသိံ အာမန္နေတွာ “အဇ္ဈုပေါသထဒိဝသော၊ ဂေဟေ ကမ္မကရာနံ ပါတောဝ ဘတ္တံ ပစိတွာ ဒေဟိ၊ ကာလသေဝံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဥပေါသထိကာ ဘဝိယန္တိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ကာလသေဝံ ပဋ္ဌာယ ကမ္မန္တံ အဂမာသိ၊ “အဇ္ဈုပေါသထိကော ဘဝေယျာသိ”တိ တဿ ကောစိ နာရောစေသိ။ သေသကမ္မကရာ ပါတောဝ ဘုဒ္ဓိတွာ ဥပေါသထိကာဝ အဟေသုံ။ သေဌိပိ သပုတ္တဒါရော သပရိဇနော ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌဟိ၊ သဗ္ဗေပိ ဥပေါသထိကာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ သီလံ အာဝဇ္ဇေန္တာ နိသိဒိံ သု။ ဗောဓိသတ္တော သကလဒိဝသံ ကမ္မံ ကတွာ သူရိယတ္တင်္ဂမနဝေလာယ အာဂတော။ အထဿ ဘတ္တကာရိကာ ဟတ္ထဓောဝနံ ဒတွာ ပါတိယံ ဘတ္တံ ဝဇေတွာ ဥပနာမေသိ။ ဗောဓိသတ္တော “အညေသု ဒိဝသေသု ဣမာယ ဝေလာယ မဟာသဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အဇ္ဈ ကဟံ ဂတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သဗ္ဗေ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာနိ ဂတာတိ။ တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “ဧတ္တကာနံ သီလဝန္တာနံ အန္တရေ အဟံ ဧကော ဒုဿိလော ဟုတွာ န ဝသိယာမိ၊ ဣဒါနိ ဥပေါသထင်္ဂေသု အဓိဋ္ဌိတေသု ဟောတိ န ခေါ ဥပေါသထကမ္မံ၊ နော”တိ။ သော ဂန္ဓာ သေဌိံ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သေဌိ “တာတ ပါတောဝ အနဓိဋ္ဌိတတ္တာ သကလံ ဥပေါသထကမ္မံ န ဟောတိ၊ ဥပဗျုပေါသထကမ္မံ ပန ဟောတိ”တိ အာဟ။

သော “ဧတ္တကမ္မိ ဟောတူ”တိ သေဌိဿ သန္တိကေ သမာဒိန္နသီလော ဟုတွာ ဥပေါသထကမ္မံ အဓိဋ္ဌာယ အတ္တနော ဝသနောကာသံ ပဝိသိတွာ

သီလံ အာဝဇ္ဇေန္တော နိပဇ္ဇိ။ အထသံ သကလဒိဝသံ နိရာဟာရတာယ ပစ္ဆိမ-
 ယာမသမနန္တရေ သတ္တကဝါတာ သမုဋ္ဌဟိံသု။ သေဋ္ဌိနာ နာနာဝိဓာနိ
 ဘေသဇ္ဇာနိ အာဟရိတွာ “ဘုဉ္ဇာ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ “ဥပေါသထံ န
 ဘိန္ဒိဿာမိ၊ ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ကတွာ သမာဒိယိ”န္တိ အာဟ။ ဗလဝဝေဒနာ
 ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ နာသက္ခိ။ အထ
 နံ “ဣဒါနိ မရိဿတိ”တိ နိဟရိတွာ ဩသာရကေ နိပဇ္ဇာပေသုံ။
 တသ္မိံ ခဏေ ဗာရာဏသိရာဇာ ရထဝရဂတော မဟန္တေန ပရိဝါရေန
 နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော တံ ဌာနံ သမ္ဗာပုဏိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ
 သိရိံ ဩလောကေတွာ တသ္မိံ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ ရဇ္ဇံ ပတ္ထေသိ။ သော
 စဝိတွာ ဥပမျုပေါသထကမ္မနိဿန္တေန တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္တိ
 ဂဏိ။ သာ လဒ္ဒဂဗ္ဘပရိဟာရာ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ “ဥဒယ-
 ကုမာရော”တိဿ နာမံ အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ပတ္တိံ
 ပါပုဏိ၊ ဇာတိဿရဗြဏေန အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္မံ သရိတွာ “အပ္ပကဿ ကမ္မဿ
 ဖလံ မမ ဣဒ”န္တိ အဘိက္ခဏံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ သော ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ
 ပတွာပိ အတ္တနော မဟန္တံ သိရိဝိဘဝံ ဩလောကေတွာ တဒေဝ ဥဒါနံ
 ဥဒါနေသိ။

အထေကဒိဝသံ နဂရေ ဆဏံ သဇ္ဇယိံသု၊ မဟာဇနော ကိဋ္ဌာပသုတော
 အဟောသိ။ တဒါ ဗာရာဏသိယာ ဥတ္တရဒွါရဝါသိ ဧကော ဘတိကော
 ဥဒကဘတိံ ကတွာ လဒ္ဒံ အမုမာသကံ ပါကာရိဋ္ဌကာယ အန္တရေ ဌပေတွာ
 ဘတိံ ကရောန္တော ဒက္ခိဏဒွါရံ ပတွာ တတ္ထ ဥဒကဘတိမေဝ ကတွာ
 ဇီဝမာနာယ ဧကောယ ကပဏိတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သာ တံ
 အာဟ “သမိ နဂရေ ဆဏော ဝတ္တတိ၊ သစေ တေ ကိဉ္စိ အတ္ထိ၊ မယမ္ပိ
 ကိဋ္ဌေယျာမာ”တိ။ အာမ အတ္ထိတိ။ ကိတ္တကံ သာမိတိ။ အမုမာသကောတိ။
 ကဟံ သောတိ။ ဥတ္တရဒွါရေ ဣဋ္ဌကဗ္ဘန္တရေ ဌပိတောတိ ဣတော မေ ဒွါဒသ-
 ယောဇနန္တရေ နိဓာနံ၊ တဝ ပန ဟတ္ထေ ကိဉ္စိ အတ္ထိတိ။ အာမ အတ္ထိတိ။
 ကိတ္တကန္တိ။ အမုမာသကောဝါတိ။ ဣတိ တဝ အမုမာသကော၊ မမ အမု-
 မာသကောတိ မာသကောဝ ဟောတိ၊ တတော ဧကေန ကောဋ္ဌာသေန မာလံ၊
 ဧကေန ကောဋ္ဌာသေန ဂန္ဓံ၊ ဧကေန ကောဋ္ဌာသေန သုရံ ဂဟေတွာ
 ကိဋ္ဌိဿာမ၊ ဂစ္ဆ တယာ ဌပိတံ အမုမာသကံ အာဟရာတိ။ သော “ဘရိ-
 ယာယ မေ သန္တိကာ ကထာ လဒ္ဓါ”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော “ဘဒ္ဒေ မာ စိန္တယိ၊
 အာဟရိဿာမိ န”န္တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ နာဂဗလော ဘတိကော ဆယောဇနာနိ

အတိက္ကမ္မ မဇ္ဈနိကသမယေ ဝိတစ္ဆိကင်္ဂါရသန္တတံ ဝိယ ဥဏှံ ဝါလုကံ မဒ္ဒန္တော ဓနလောဘေန ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ကသာဝရတ္ထနိဝါသနေော ကဏ္ဍေ တာလပဏ္ဍိ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ဧကေန အာယောဂဝတ္ထေန ဂိတံ ဂါယန္တော ရာဇင်္ဂဏေန ပါယာသိ။

ဥဒယရာဇာသီဟပဋ္ဌရံဝိဝရိတွာ ဌိတော တံ တထာ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ သေ ဧဝရူပံ ဝါတာတပံ” အဂဏေတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဂါယန္တော ဂစ္ဆတိ။ ပုစ္ဆိယံာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ ပက္ခောသနတ္ထာယ ဧကံ ပုရိသံ ပဟိဏိ။ တေန ဂန္တာ “ရာဇာ တံ ပက္ခောသတိ”တိ ဝုတ္တေ “ရာဇာ မယံ ကိံ ဟောတိ။ နာဟံ ရာဇာနံ ဇာနာမိ”တိ ဝတွာ မလက္ကာရေန နိတော ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ရာဇာ ပုစ္ဆန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၆။ “အင်္ဂါရဇာတာ ပထဝီ၊ ကုက္ကုဋ္ဌာနုဂတာ မဟိ။
အထ ဂါယသိ ဝတ္တာနိ၊ န တံ တပတိ အာတပေါ။

၃၇။ ဥဒ္ဓံ တပတိ အာဒိစ္စော၊ အဓော တပတိ ဝါလုကာ။
အထ ဂါယသိ ဝတ္တာနိ၊ န တံ တပတိ အာတပေါ”တိ။

တတ္ထ **အင်္ဂါရဇာတာ**တိ ဘော ပုရိသ အယံ ပထဝီ ဝိတစ္ဆိကင်္ဂါရာ ၂ ဝိယ ဥဏှဇာတာ။ **ကုက္ကုဋ္ဌာနုဂတာ**တိ အာဒိတ္ထဆာရိကသင်္ခါတေန ကုက္ကုဋ္ဌေန ဝိယ ဥဏှဝါလုကာယ အနုဂတာ။ **ဝတ္တာနိ**တိ အာယောဂဝတ္တာနိ အာရောပေတွာ ဂိတံ ဂါယသိတိ။

သော ရညော ကထံ သုတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၈။ “န မံ တပတိ အာတပေါ၊ အာတပါ တပယန္တိ မံ။
အတ္တာ ဟိ ဝိဝိဓော ရာဇ၊ တေ တပန္တိ န အာတပေါ”တိ။

တတ္ထ **အာတပါ**တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမာ။ ပုရိသံ ဟိ တေ အဘိ-တပန္တိ၊ တသ္မာ “အာတပါ”တိ ဝုတ္တာ။ **အတ္တာ ဟိ ဝိဝိဓော**တိ မဟာရာဇ မယံ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေ နိဿာယ ကတ္တဗ္ဗာ နာနာကိစ္စသင်္ခါတာ ဝိဝိဓော အတ္တာ အတ္ထိ၊ တေ မံ တပန္တိ၊ န အာတပေါတိ။

အထ နံ ရာဇာ “ကော နာမ တေ အတ္ထော”တိ ပုစ္ဆိ။ သော အာဟ “အဟံ ဒေဝ ဒက္ခိဏဒွါရေ ကပဏိတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိံ၊ သာ မံ ‘ဆဏံ ကိဋ္ဌိဿာမ၊ အတ္ထိ တေ ကိဋ္ဌိ ဟတ္ထေ’တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ အဟံ ‘မမ နိဓာနံ

၁-ဝါလုကာတပံ (က) ၂-ဝိတစ္ဆိကင်္ဂါရံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

ဥတ္တရဒ္ဓါရေ ပါကာရန္တရေ ဌပိတ’န္တိ အဝစံ၊ သာ ‘ဂစ္ဆ တံ အာဟရ၊ ဥဘောပိ ကိဋ္ဌိဿာမာ’တိ မံ ပဟိဏိ၊ သာ မေ တဿာ ကထာ ဟဒယံ န ဝိဇဟတိ၊ တံ မံ အနုဿရန္တံ ကာမတပေါ တပတိ၊ အယံ မေ ဒေဝ အတ္ထော’တိ။ အထ ဧဝရူပံ ဝါတာတပံ အဂဏေတွာ ကိံ တေ တုဿနကာရဏံ၊ ယေန ဂါယန္တော ဂစ္ဆသီတိ။ “ဒေဝ တံ နိဓာနံ အာဟရိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ အဘိ- ရမိဿာမီ”တိ ဣမိနာ ကာရဏေန တုဋ္ဌော ဂါယာမီတိ။ ကိံ ပန တေ ဘော ပုရိသ ဥတ္တရဒ္ဓါရေ ဌပိတနိဓာနံ သတသဟဿမတ္တံ အတ္ထိတိ။ နတ္ထိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ “တေန ဟိ ပညာသ သဟဿာနိ၊ စတ္တာလီသ၊ တိံသ၊ ဝီသ၊ ဒသ၊ သဟဿံ၊ ပဉ္စသတာနိ၊ စတ္တာရိ၊ တိဏိ၊ ဒွေ၊ ဧကံ၊ သတံ၊ ပညာသံ၊ စတ္တာလီသံ၊ တိံသံ၊ ဝီသံ၊ ဒသ၊ ပဉ္စ၊ စတ္တာရိ၊ တယော၊ ဒွေ၊ ဧကော ကဟာပဏော၊ အဗော၊ ပါဒေါ၊ စတ္တာရော မာသကာ၊ တယော၊ ဒွေ၊ ဧကော မာသကော”တိ ပုစ္ဆိ။ သဗ္ဗံ ပဋိက္ခိပိတွာ “အခုမာသကော”တိ ဝုတ္တော “အာမ ဒေဝ ဧတ္တကံ မယံ ဓနံ၊ တံ အာဟရိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ အဘိရမိဿာမီတိ ဂစ္ဆာမိ၊ တာယ ဝိတိယာ တေန သောမနဿေန န မံ ဒေဝ ဝါတာတပေါ တပတိ”တိ အာဟ။

အထ နံ ရာဇာ “ဘော ပုရိသ ဧဝရူပေ အာတပေ တတ္ထ မာ ဂမိ၊ အဟံ တေ အခုမာသကံ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ ဒေဝ အဟံ တုမှာကံ ကထာယ ဌတွာ တဉ္စ ဂဏိဿာမိ၊ ဣတရဉ္စ ဓနံ န နာသေဿာမိ၊ မမ ဂမနံ အဟာပေတွာ တမ္ပိ ဂဟေဿာမီတိ။ “ဘော ပုရိသ နိဝတ္တ၊ မာသကံ တေ ဒဿာမိ၊ ဒွေ မာသကေတိ ဧဝံ ဝဗေတွာ ကောဋီ ကောဋီသတံ အပရိမိတံ ဓနံ ဒဿာမိ၊ နိဝတ္တာ”တိ ဝုတ္တေပိ “ဒေဝ တံ ဂဟေတွာ ဣတရမ္ပိ ဂဏိဿာမိ” ဣစ္စေဝ အာဟ။ တတော သေဋ္ဌိဋ္ဌာနာဒီဟိ ဌာနန္တရေဟိ ပလောဘိတော ယာဝ ဥပရဇ္ဇာ တထေဝ ဝတွာ “ဥပခုရဇ္ဇံ တေ ဒဿာမိ၊ နိဝတ္တာ”တိ ဝုတ္တေ သမ္ပုဋ္ဌိ။ ရာဇာ “ဂစ္ဆထ မမ သဟာယဿံ ကေသမယံ ကာရေတွာ နှာပေတွာ အလင်္ကရိတွာ အာနေထ န”န္တိ အမစ္စေ အာဏာပေသိ။ အမစ္စာ တထာ အကံသု။ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ဒွိဓာ ဘိန္ဒိတွာ တဿံ ဥပခုရဇ္ဇံ အဒါသိ။ “သော ပန တံ ဂဟေတွာပိ အခုမာသကပေမေန ဥတ္တရပဿံ ဂတောယေဝါ”တိ ဝဒန္တိ။ သော အခုမာသကရာဇာ နာမ အဟောသိ။ တေ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒ- မာနာ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တာ ဧကဒိဝသံ ဥယျာနံ ဂမိံသု။ တတ္ထ ကိဋ္ဌိတွာ ဥဒယ- ရာဇာ အခုမာသကရညော အင်္ဂေ သီသံ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တေ ပရိဝါရမနုဿံ ကိဋ္ဌာနုဘဝနဝသေန တတ္ထ တတ္ထ အဂမံသု။

အခုမာသကရာဇာ “ကိ” မေ နိစ္စကာလံ ဥပခုရဇ္ဇေန၊ ဣမံ မာရေတွာ အဟမေဝ သကလရဇ္ဇံ ကာရေဿာမိ”တိ ခဂ္ဂံ အဗ္ဗာဟိတွာ “ပဟရိဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ ပုန “အယံ ရာဇာ မံ ဒလိဒ္ဓကပဏံ မနုဿံ အတ္တနာ သမာနံ ကတွာ မဟန္တေ ဣဿရိယေ ပတိဋ္ဌပေသိ၊ ဧဝရူပံ နာမ ယသဒါယကံ မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေဿာမိတိ မမ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပန္နာ၊ အယုတ္တံ ဝတ မေ ကမ္မ”န္တိ သတိံ ပဋိလဘိတွာ အသိံ ပဝေသေသိ။ အတဿ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ တထေဝ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တတော စိန္တေသိ “ဣဒံ စိတ္တံ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ မံ ပါပကမ္မေ နိယော-ဇေယျာ”တိ။ သော အသိံ ဘူမိယံ ခိပိတွာ ရာဇာနံ ဥဋ္ဌာပေတွာ “ခမာဟိ မေ ဒေဝါ”တိ ပါဒေသု ပတိ။ နနု သမ္ပ တဝ မမန္တရေ ဒေါသော နတ္ထိတိ။ အတ္ထိ မဟာရာဇ၊ အဟံ ဣဒံ နာမ အကာသိန္တိ။ တေန ဟိ သမ္ပ ခမာမိ တေ၊ ဣစ္ဆန္တော ပန ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ၊ အဟံ ဥပရာဇာ ဟုတွာ တံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိတိ။ သော “န မေ ဒေဝ ရဇ္ဇေန အတ္ထော၊ အယဉ္ဇိ တဏှာ မံ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တာ-ပေဿတိ၊ တဝ ရဇ္ဇံ တွမေဝ ဂဏှ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ဒိဋ္ဌံ မေ ကာမဿ မူလံ၊ အယဉ္ဇိ သင်္ဂပေန ဝဗုတိ၊ န ဒါနိ နံ တတော ပဋ္ဌာယ သင်္ဂပေဿာ-မိ”တိ ဥဒါနေန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၃၉။ “အဒ္ဓသံ ကာမ တေ မူလံ၊ သင်္ဂပ္ပါ ကာမ ဇာယသိ။
 န တံ သင်္ဂပ္ပယိဿာမိ၊ ဧဝံ ကာမ န ဟေဟိသိ”တိ။

တတ္ထ ဧဝန္တိ ဧဝံ မမန္တရေ။ န ဟေဟိသိတိ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿသိတိ။

ဧဝဉ္စပန ဝတွာ ပုန ကာမေသု အနုယုဉ္စန္တဿ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “အပ္ပါပိ ကာမာ န အလံ၊ ဗဟူဟိပိ န တပ္ပတိ။
 အဟဟာ ဗာလလပနာ၊ ပရိဝဇ္ဇေထ ဇဂ္ဂတော”တိ။

တတ္ထ အဟဟာတိ သံဝေဂဒီပနံ။ ဇဂ္ဂတောတိ ဇဂ္ဂန္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—မဟာရာဇ ဣမဿ မဟာဇနဿ အပ္ပကာပိ ဝတ္ထုကာမကိလေသ-ကာမာ န အလံ ပရိယတ္တာဝ၊ ဗဟူဟိပိ စ တေဟိ န တပ္ပတေဝ၊ “အဟော ဣမေ မမ ရူပါ မမ သဒ္ဓါ”တိ လပနတော ဗာလလပနာ ကာမာ၊ ဣမေ ဝိပဿနံ ဝဗုတွာ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္ထော ဇဂ္ဂန္တော ကုလပုတ္ထော ပရိဝဇ္ဇေထ၊ ပရိညာပဟာနာဘိသမယေဟိ အဘိ-သမေတွာ ပဇဟေယျာတိ။

၁-သင်္ဂပေန္တဿ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

ဧဝံ သော မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဥဒယရာဇာနံ ရဇံ ပဋိစ္ဆာ-
ပေတွာ မဟာဇနံ အဿုမုခံ ရောဒမာနံ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ
ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝိဟာသိ။ တဿ ပဗ္ဗဇိတကာလေ
ရာဇာ တံ ဥဒါနံ သကလံ ကတွာ ဥဒါနေန္တော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ “အပ္ပဿ ကမ္မဿ ဖလံ မမေဒံ၊
ဥဒယော အဇ္ဈာဂမာ မဟတ္တပတ္တံ။
သုလဒ္ဓလာဘော ဝတ မာဏဝဿ၊
ယော ပဗ္ဗဇိ ကာမရာဂံ ပဟာယာ”တိ။

တတ္ထ ဥဒယောတိ အတ္တာနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ မဟတ္တပတ္တန္တိ မဟန္တ-
ဘာဝပတ္တံ ဝိပုလံ ဣဿရိယံ အဇ္ဈာဂမာ။ မာဏဝဿာတိ သတ္တဿ မယံ
သဟာယဿ သုလဒ္ဓလာဘော၊ ယော ကာမရာဂံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတောတိ
အဓိပ္ပါယေနေဝမာဟ။

ဣမိဿာ ပန ဂါထာယ န ကောစိ အတ္ထံ ဇာနာတိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ
အဂ္ဂမဟေသီ ဂါထာယ အတ္ထံ ပုစ္ဆိ၊ ရာဇာ န ကထေသိ။ ဧကော ပနဿ
ဂင်္ဂမာလော နာမ မင်္ဂလနာပိတော၊ သော ရညော မဿံ ကရောန္တော ပဌမံ
ခုရပရိကမ္မံ ကတွာ ပစ္ဆာ သဏ္ဍာသေန လောမာနိ ဂဏှာတိ၊ ရညော စ
ခုရပရိကမ္မကာလေ သုခံ ဟောတိ၊ လောမဟရဏကာလေ ဒုက္ခံ။ သော ပဌမံ
တဿ ဝရံ ဒါတုကာမော ဟောတိ၊ ပစ္ဆာ သိသစ္ဆေဒနမာကင်္ဂတိ။ အထေက-
ဒိဝသံ “ဘဒ္ဒေ အမှာကံ ဂင်္ဂမာလကပ္ပကော ဗာလော”တိ ဒေဝိယာ တမတ္ထံ
အာရောစေတွာ “ကိံ ပန ဒေဝ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝုတ္တေ “ပဌမံ သဏ္ဍာ-
သေန လောမာနိ ဂဟေတွာ ပစ္ဆာ ခုရပရိကမ္မ”န္တိ အာဟ။ သာ တံ ကပ္ပကံ
ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ ဣဒါနိ ရညော မဿုကရဏဒိဝသေ ပဌမံ
လောမာနိ ဂဟေတွာ ပစ္ဆာ ခုရပရိကမ္မံ ကရေယျာသိ၊ ရညော စ ‘ဝရံ ဂဏှာ-
ဟိ’တိ ဝုတ္တေ ‘အညေန ဒေဝ မေ အတ္ထော နတ္ထိ၊ တုမှာကံ ဥဒါနဂါထာယ
အတ္ထံ အာစိက္ခထာ’တိ ဝဒေယျာသိ၊ အဟံ တေ ဗဟံ ဓနံ ဒဿာမိ”တိ အာဟ။
သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ မဿုကရဏဒိဝသေ ပဌမံ သဏ္ဍာသံ ဂဏှိ။
“ကိံ ဘဏေ ဂင်္ဂမာလ အပုဗ္ဗံ တေ ကရဏ”န္တိ ရညော ဝုတ္တေ “ဒေဝ ကပ္ပကာ
နာမ အပုဗ္ဗိ ကရောန္တိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ လောမာနိ ဂဟေတွာ ပစ္ဆာ
ခုရပရိကမ္မံ အကာသိ။ ရာဇာ “ဝရံ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။ ဒေဝ အညေန

မေ အတ္ထော နတ္ထိ၊ တုမှာကံ ဥဒါနဂါထာယ အတ္ထံ ကထေထာတိ။ ရာဇာ အတ္တနော ဒလိဒ္ဒကာလေ ကတံ ကထေတုံ လဇ္ဇန္တော “တာတ ဣမိနာ တေ ဝရေန ကော အတ္ထော၊ အညံ ဂဏှာဟိ” တိ အာဟ။ ဧတမေဝ ဒေဟိ ဒေဝါတိ။ သော မုသာဝါဒဘယေန “သာရူ” တိ သမ္ပုဋ်တော ကုမ္မာသပိဏ္ဍိဇာတကေ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗံ သံဝိဒဟာပေတွာ ရတနပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ “အဟံ ဂင်္ဂမာလ ပုရိမဘဝေ ဣမသ္မိံ ယေဝ နဂရေ” တိ သဗ္ဗံ ပုရိမကိရိယံ အာစိက္ခိတွာ “ဣမိနာ ကာရဏေန ဥပခုဂါထံ၊ ‘သဟာယော ပန မေ ပဗ္ဗဇိတော၊ အဟံ ပမတ္ထော ဟုတွာ ရဇ္ဇမေဝ ကာရေမီ’ တိ ဣမိနာ ကာရဏေန ပစ္ဆာ ဥပခုဂါထံ ဝဒါမီ” တိ ဥဒါနဿ အတ္ထံ ကထေသိ။

တံ သုတွာ ကပ္ပကော “ဥပခုပေါသထကမ္ပေန ကိရ ရညာ အယံ သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ၊ ကုသလံ နာမ ကာတဗ္ဗမေဝ၊ ယန္တုနာဟံ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌိ ကရေယျ” န္တိ စိန္တေတွာ ဉှတိဘောဂပရိဝဋ္ဌံ ပဟာယ ရာဇာနံ ပဗ္ဗဇံ အနုဇာနာပေတွာ ဟိမဝန္တံ ဂန္တော ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ တိလက္ခဏံ အာရောပေန္တော ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ ပတွာ ဣဒ္ဓိယာ နိဗ္ဗတ္တ- ပတ္တစိဝရဓရော ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတေ ပဉ္စဆဗ္ဗဿာနိ ဝသိတွာ “ဗာရာဏသိရာဇာနံ ဩလောကေဿာမီ” တိ အာကာသေနာဂန္တော ဥယျာနေ မင်္ဂလသိလာယံ နိသီဒိ။ ဥယျာနပါလော သဉ္ဇာနိတွာ ဂန္တော ရညော အာရောစေသိ “ဒေဝ ဂင်္ဂ- မာလော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ အာကာသေနာဂန္တော ဥယျာနေ နိသီန္တော” တိ။ ရာဇာ တံ သုတွာ “ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဝဋ္ဌိဿာမီ” တိ ဝေဂေန နိက္ခမိ။ ရာဇမာတာ စ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ယေဝ နိက္ခမိ။ ရာဇာ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ တံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ သဒ္ဓိံ ပရိသာယ။ သော ရညာ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကရောန္တော “ကိံ ပြဟ္မဒတ္တ အပ္ပမတ္ထောသိ၊ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရော- သိ” တိ ရာဇာနံ ကုလနာမေန အာလပိတွာ ပဋိသန္တာရံ ကရောတိ။ တံ သုတွာ ရညော မာတာ “အယံ ဟိနဇစ္စော မလမဇ္ဇကော နှာပိတပုတ္တော အတ္တာနံ န ဇာနာတိ၊ မမ ပုတ္တံ ပထဝိဿရံ ဇာတိခတ္တိယံ ‘ပြဟ္မဒတ္တာ’ တိ နာမေနာလပတိ” တိ ကုဇ္ဈိတွာ သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၄၂။ “တပသာ ပဇံဟန္တိ ပါပကမ္မံ၊
 တပသာ နှာပိတကုမ္ဘကာရဘာဝံ။
 တပသာ အဘိဘုယျ ဂင်္ဂမာလ၊
 နာမေနာ’လပသ’ဇ္ဇ ပြဟ္မဒတ္တာ” တိ။

တဿတ္ထော—ဣမေ တာဝ သတ္တာ တပဿာ အတ္တနာ ကတေန တပေါ-
ရုဏေန ပါပကမ္မံ ဇဟန္တိ၊ ကိံ ပနေဝံ^၁ တပဿာ နှာပိတကုမ္ဘကာရဘာဝမ္ပိ
ဇဟန္တိ၊ ယံ တံ ဂင်္ဂမာလ အတ္တနော တပဿာ အဘိဘုယျ မမ ပုတ္တံ ပြဟ္မဒတ္တံ
နာမေနာလပဿိ၊ ပတိရူပံ နု တေ တေန္တိ။

ရာဇာ မာတရံ ဝါရေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဂုဏံ ပကာသေန္တော အဋ္ဌမံ
ဂါထမာဟ—

၄၃။ “သန္တိဋ္ဌိကမေဝ အမ္မ ပဿထ၊
ခန္တိသောရစ္စဿ အယံ ဝိပါကော။
ယော သဗ္ဗဇနဿ ဝန္တိတောဟု၊
တံ ဝန္တာမ သရာဇိကာ သမစ္စာ”တိ။

တတ္ထ ခန္တိသောရစ္စဿာတိ အဓိဝါသနခန္တိယာ စ သောရစ္စဿ စ။ တံ
ဝန္တာမာတိ တံ ဣဒါနိ မယံ သရာဇိကာ သမစ္စာ သဗ္ဗေ ဝန္တာမ၊ ပဿထ
အမ္မ ခန္တိသောရစ္စာနံ ဝိပါကန္တိ။

ရညာ မာတရိ ဝါရိတာယ သေသမဟာဇနော ဥဋ္ဌဟိတွာ “အယုတ္တံ
ဝတ ဒေဝ ဧဝရူပဿ ဟိနဇစ္စဿ တုမှေ နာမေနာလပန”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ
မဟာဇနမ္ပိ ပဋိဗာဟိတွာ တဿ ဂုဏကထံ ကထေတုံ ဩသာနဂါထမာဟ—

၄၄။ “မာ ကိဉ္စိ အဝဗုတ္တ ဂင်္ဂမာလံ၊
မုနိနံ မောနပထေသု သိက္ခမာနံ။
ဧသော ဟိ အတရိ အဏ္ဏဝံ၊
ယံ တရိတွာ စရန္တိ ဝိတသောကာ”တိ။

တတ္ထ မုနိနန္တိ အဂါရိကာနဂါရိကသေက္ခာသေက္ခပစ္စေကမုနိသု ပစ္စေက-
မုနိ။ မောနပထေသု သိက္ခမာနန္တိ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါဗောဓိပက္ခိယဓမ္မသင်္ခါ-
တေသု^၂ မောနပထေသု သိက္ခမာနံ။ အဏ္ဏဝန္တိ သံသာရမဟာသမုဒ္ဓိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ရာဇာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ မယံ မာတု ခမထာ”တိ
အာဟ။ ခမာမိ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇပရိသာပိနံ ခမာပေသိ။ ရာဇာ အတ္တာနံ
နိဿာယ ဝသနတ္ထာယ ပဋိညံ ယာစိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပန ပဋိညံ အဒတွာ

၁-ကိံ ပနေတေ (သိ၊ သျာ)

၂-ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ တိသု သိက္ခာသု သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မသင်္ခါတေသု (က)

သရာဇိကာယ ပရိသာယ ပဿန္တိယာဝ အာကာသေ ဌတွာ ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ ဂန္ဓမာဒနမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝဉ္စ ဥပါသကာ ဥပေါသထဝါသော နာမ ဝသိတဗ္ဗယုတ္တကော”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ အမုမာသကရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ရညော မာတာ မဟာမာယာ၊ အဂ္ဂမဟေသိ ရာဟုလမာတာ၊ ဥဒယရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဂင်္ဂမာလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-စေတီယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၂)

ဓမ္မော ဟဝေ ဟတော ဟန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ပထဝိပဝေသနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တသ္မိဉ္စိ ဒိဝသေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော မုသာဝါဒံ ကတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော အဝိစိပရာယဏော ဇာတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယနုတ္တ ဘိက္ခုဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခုဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ပဌမကံပွေ မဟာသမ္ပတော နာမ ရာဇာ အသင်္ချေယျာယုကော အဟောသိ။ တဿ ပုတ္တော ရောဇော နာမ၊ တဿ ပုတ္တော ဝရရောဇော နာမ၊ တဿ ပုတ္တော ကလျာဏော နာမ၊ ကလျာဏဿ ပုတ္တော ဝရကလျာဏော နာမ၊ ဝရကလျာဏဿ ပုတ္တော ဥပေါသထော နာမ၊ ဥပေါသထဿ ပုတ္တော ဝရဥပေါသထော နာမ၊ ဝရဥပေါသထဿ ပုတ္တော မန္ဓာတာ နာမ၊ မန္ဓာတုဿ ပုတ္တော ဝရမန္ဓာတာ နာမ၊ ဝရမန္ဓာတုဿ ပုတ္တော ဝရော နာမ၊ ဝရဿ ပုတ္တော ဥပဝရော နာမ အဟောသိ၊ ဥပရိဝရောတိပိ^၁ တဿေဝ နာမံ။ သော စေတီယရဋ္ဌေ သောတ္ထိယနဂရေ ရဇံ ကာရေသိ၊ စတူဟိ ရာဇိဒ္ဓိဟိ သမန္ဓာဂတော အဟောသိ ဥပရိစရော အာကာသဂါမိ၊ စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ စတူသု ဒိသာသု ခဂ္ဂဟတ္တာ ရက္ခန္တိ၊ ကာယတော စန္ဒနဂန္ဓော ဝါယတိ၊ မုခတော ဥပ္ပလဂန္ဓော။ တဿ ကပိလော နာမ

၁-စရော (သီ၊ဣ) ၂-ဥပစရော (သီ၊ဣ) ၃-အပစရောတိပိ (သီ၊ဣ)၊ ဥပရိစရောတိပိ (သျှာ)

မြာဟ္မဏော ပုရောဟိတော အဟောသိ။ ကပိလမြာဟ္မဏဿ ပန ကနိဋ္ဌော ကောရကလမ္ဗော နာမ ရညာ သဒ္ဓိံ ကောစရိယကုလေ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ ဗာလသဟာယော။ သော တဿ ကုမာရကာလေယေဝ “အဟံ ရဇံ ပတွာ တုယံ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ ဒဿာမိ”တိ ပဋိဇာနိ။ သော ရဇံ ပတွာ ပိတု ပုရောဟိတံ ကပိလမြာဟ္မဏံ ပုရောဟိတဋ္ဌာနတော စာဝေတုံ နာသက္ခိ။ ပုရောဟိတေ ပန အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တေ တသ္မိံ ဂါရဝေန အပစိတာကာရံ ဒဿေသိ။ မြာဟ္မဏော တံ သလ္လက္ခေတွာ “ရဇံ နာမ သမဝယေဟိ သဒ္ဓိံ သုပရိဟာရံ ဟောတိ၊ အဟံ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “ဒေဝ အဟံ မဟလ္လကော၊ ဂေဟေ ကုမာရကော အတ္ထိ၊ တံ ပုရောဟိတံ ကရောဟိ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ ရာဇာနံ အနုဇာနာပေတွာ ပုတ္တံ ပုရောဟိတဋ္ဌာနေ ဌပါပေတွာ ရာဇုယျာနံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပုတ္တံ နိဿာယ တတ္ထေဝ ဝါသံ ကပေသိ။

ကောရကလမ္ဗော “အဟံ ပဗ္ဗဇန္တောပိ န မယံ ဌာနန္တရံ ဒါပေသိ”တိ ဘာတရိ အာသာတံ ဗန္ဓိတွာ ကေဒိဝသံ သုခကထာယ နိသိန္ဓသမယေ ရညာ “ကောရကလမ္ဗ ကိံ တံ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ န ကရောသိ”တိ ပုတ္တေ “အာမ ဒေဝ န ကရောမိ၊ ဘာတာ မေ ကရောတိ”တိ အာဟ။ နန တေ ဘာတာ ပဗ္ဗဇိတောတိ။ အာမ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဌာနန္တရံ ပန ပုတ္တဿ ဒါပေသိတိ။ တေန ဟိ တံ ကရောဟိတိ။ ဒေဝ ပဝေဏိယာ အာဂတံ ဌာနန္တရံ မမ ဘာတရံ အပနေတွာ န သက္ကာ မယာ ကာတုန္တိ။ ဧဝံ သန္တေ အဟံ တံ မဟလ္လကံ ကတွာ ဘာတရံ တေ ကနိဋ္ဌံ ကရိဿာမိတိ။ ကထံ ဒေဝါတိ။ မုသာဝါဒံ ကတွာတိ။ ကိံ ဒေဝ န ဇာနာထ၊ ယဒါ မမ ဘာတာ မဟန္တေန အပ္ပုတဓမ္မေန သမန္ဓာဂတော ဝိဇ္ဇာဓရော၊ သော အပ္ပုတဓမ္မေန တုမှေ ဝဇ္ဇေသတိ၊ စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တေ အန္တရဟိတေ ဝိယ ကရိဿတိ၊ ကာယတော စ မုခတော စ သုဂန္ဓံ ဒုဂန္ဓံ ဝိယ ကရိဿတိ၊ တုမှေ အာကာသာ ဩတာရေတွာ ဘူမိယံ ဌိတေ ဝိယ ကရိဿတိ၊ တုမှေ ပထဝိံ ပဝိသန္တာ ဝိယ ဘဝိဿထ၊ တဒါ တုမှာကံ ကထာယ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ခိဿထာတိ။ တံ ဧဝံ သညံ မာ ကရိ၊ အဟံ ကာတုံ သက္ခိဿာမိတိ။ ကဒါ ကရိဿထ ဒေဝါတိ။ ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေတိ။ သာ ကထာ သကလနဂရေ ပါကဋ္ဌာ အဟောသိ။ “ရာဇာ ကိရ မုသာဝါဒံ ကတွာ မဟလ္လကံ ခုဒ္ဒကံ၊ ခုဒ္ဒကံ မဟလ္လကံ ကရိဿတိ၊ ဌာနန္တရံ ခုဒ္ဒကဿ ဒါပေသတိ၊ ကိဒိသော န ခေါ မုသာဝါဒေါ နာမ၊ ကိံ နိလကော၊

ဥဒါဟု ဝိတကာဒီသု အညတရဝဏ္ဏော”တိ ဧဝံ မဟာဇနဿ ဝိတက္ခော ဥဒပါဒိ။ တဒါ ကိရ လောကဿ သစ္စဝါဒိကာလော၊ “မုသာဝါဒေါ နာမ ဝေရူပေါ”တိ န ဇာနန္တိ။

ပုရောဟိတပုတ္တောပိ တံ ကထံ သုတွာ ပိတု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ကထေသိ “တာတ ရာဇာ ကိရ မုသာဝါဒိ ကတွာ တုမေ ခုဒ္ဒကေ ကတွာ အမှာကံ ဌာနန္တရံ” မမ စူဠပိတုဿ ဒဿတိ”တိ။ တာတ ရာဇာ မုသာဝါဒိ ကတွာပိ အမှာကံ ဌာနန္တရံ ဟရိတုံ န သက္ခိဿတိ၊ ကတရဒိဝသေ ပန ကရိဿတိတိ။ ဣတော ကိရ သတ္တမေ ဒိဝသေတိ။ တေန ဟိ တဒါ မယံ အာရောစေယျာသိတိ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ မဟာဇနာ “မုသာဝါဒိ ပဿိဿာ-မာ”တိ ရာဇင်္ဂဏေ သန္တိပတိတွာ မဇ္ဇာတိမဉ္ဇေ ဗန္ဓိတွာ အဋ္ဌံသု။ ကုမာရော ဂန္ဓာ ပိတု အာရောစေသိ။ ရာဇာ အလင်္ကတပဋိယတ္တော နိက္ခမ္မ မဟာဇန-မဇ္ဈေ ရာဇင်္ဂဏေ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ တာပသော အာကာသေနာဂန္ဓာ ရညော ပုရတော နိသီဒနစမ္ပံ အတ္ထရိတွာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ မဟာရာဇ မုသာဝါဒိ ကတွာ ခုဒ္ဒကံ မဟလ္လကံ ကတွာ တဿ ဌာနန္တရံ ဒါတုကာမောသိ”တိ။ အာမ အာစရိယ၊ ဧဝံ မေ ကထိတန္တိ။ အထ နံ သော ဩဝဒန္တော “မဟာရာဇ မုသာဝါဒေါ နာမ ဘာရိယော ဂုဏ-ပရိဓံသကော စတုသု အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တာပေတိ၊ ရာဇာ နာမ မုသာဝါဒိ ကရောန္တော ဓမ္မံ ဟနတိ၊ သော ဓမ္မံ ဟနိတွာ သယမေဝ ဟညတိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၅။ “ဓမ္မော ဟဝေ ဟတော ဟန္တိ၊ နာဟတော ဟန္တိ ကိဉ္ဇနံ။
တဿာ ဟိ ဓမ္မံ န ဟနေ၊ မာ တံ၊ ဓမ္မော ဟတော ဟနိ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မောတိ ဇေဋ္ဌာပစာယနဓမ္မော ဣဓာဓိပေတော။

အထ နံ ဥတ္တရိပိ ဩဝဒန္တော “သစေ မဟာရာဇ မုသာဝါဒိ ကရိဿသိ၊ စတသော ဣဒ္ဓိယော အန္တရဓာယိဿန္တိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၆။ “အလိကံ ဘာသမာနဿ၊ အပက္ကမန္တိ ဒေဝတာ။
ပူတိကဉ္စ မုခံ ဝါတိ၊ သကဋ္ဌာနာ စ ဓံသတိ။
ယော ဇာနံ ပုစ္ဆိတော ပဉ္စ၊ အညထာ နံ ဝိယာကရေ”တိ။

၁-တုမှာကံ ပေတ္တေယျံ ဌာနန္တရံ (က)

၂-တံ (သီ၊ဣ)

တတ္ထ အပက္ကမန္တိ ဒေဝတာတိ မဟာရာဇ သစေ အလိကံ ဘဏိဿသိ၊
 စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တာ အာရက္ခံ ဆဇ္ဇေတွာ အန္တရဓာယိဿန္တိတိ အဓိပ္ပာယ်-
 နေတံ ဝဒတိ။ ပူတိကဉ္စ မုခံ ဝါတိတိ မုခဉ္စ တေ ကာယော စ ဥဘော ပူတိဂန္ဓံ
 ဝါယိဿန္တိတိ သန္ဓာယာဟ။ သကဋ္ဌာနာ စ ခံသတိတိ အာကာသတော
 ဘဿိတွာ ပထဝိံ ပဝိသိဿသိတိ ဒီပေန္တော ဝေမာဟ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဘိတော ကောရကလမ္ပံ ဩလောကေသိ။ အထ နံ
 သော “မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ နနု မယာ ပဌမမေဝ တုမှာကံ ဧတံ ကထိတ”န္တိ
 အာဟ။ ရာဇာ ကပိလဿ ဝစနံ သုတွာပိ အနာဒိယိတွာ အတ္တနာ ကထိတ-
 မေဝ ပုရတော ကရောန္တော “တွံသိ ဘန္တေ ကနိဋ္ဌော၊ ကောရကလမ္ဗော
 ဇေဋ္ဌော”တိ အာဟ။ အထဿ သဟ မုသာဝါဒေန စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တာ
 “တာဒိသဿ မုသာဝါဒိနော အာရက္ခံ န ဂဏှိဿာမာ”တိ ခဂ္ဂေ ပါဒမူလေ
 ဆဇ္ဇေတွာ အန္တရဓာယိံ သု၊ မုခံ ဘိန္ဒုကုက္ကုဋ္ဌဏှပူတိ ဝိယ၊ ကာယော ဝိဝဋ္ဌဝစ္စကုဋ္ဌိ
 ဝိယ ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဝါယိ၊ အာကာသတော ဘဿိတွာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌဟိ၊
 စတဿောပိ ဣဒ္ဓိယော ပရိဟာယိံ သု။ အထ နံ မဟာပုရောဟိတော “မာ
 ဘာယိ မဟာရာဇ၊ သစေ သစ္စံ ဘဏိဿသိ၊ သမ္ပံ တေ ပါကတိကံ
 ကရိဿာမိ”တိ ဝတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “သစေ ဟိ သစ္စံ ဘဏသိ၊ ဟောဟိ ရာဇ ယထာ ပုရေ။
 မုသာ စေ ဘာသသေ ရာဇ၊ ဘူမိယံ တိဋ္ဌ စေတိယာ”တိ။

တတ္ထ ဘူမိယံ တိဋ္ဌာတိ ဘူမိယံယေဝံ ပတိဋ္ဌ၊ ပုန အာကာသံ လင်္ခိတုံ
 န သက္ခိဿသိတိ အတ္ထော။

သော “ပဿံ မဟာရာဇ၊ ပဌမံ မုသာဝါဒေနေဝ တေ စတဿော ဣဒ္ဓိယော
 အန္တရဟိတာ၊ သလ္လက္ခေဟိ၊ ဣဒါနိပိ သက္ကာ ပါကတိကံ ကာတု”န္တိ ပုတ္တောပိ
 “ဧဝံ ဝတွာ၂ တုမှေ မံ ဝဇ္ဇေတုကာမာ”တိ ဒုတိယမ္ပိ မုသာဝါဒံ ဘဏိတွာ
 ယာဝ ဂေါပ္ပကာ ပထဝိံ ပါဝိသိ။ အထ နံ ပုနပိ ပြာဟ္မဏော “သလ္လက္ခေဟိ
 မဟာရာဇ၊ ဣဒါနိပိ သက္ကာ ပါကတိကံ ကာတု”န္တိ ဝတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄၈။ “အကာလေ ဝဿတိ တဿ၊ ကာလေ တဿ န ဝဿတိ။
 ယော ဇာနံ ပုစ္ဆိတော ပဉ္စ၊ အညထာ နံ ဝိယာကရေ”တိ။

၁-ဘူမိယံ ဒေဝ (သီ၊ သျှာ) ၂-ကတွာ (ဣ၊ က)

တတ္ထ တဿာတိ ယော ဇာနန္တော ပုစ္ဆိတံ ပဉ္စိ မုသာဝါဒိံ ကတွာ အညထာ ဗျာကရေတိ၊ တဿ ရညော ဝိဇိတေ ဒေဝေါ ယုတ္တကာလေ အဝဿိတွာ အကာလေ ဝဿတိတိ အတ္ထော။

အထ နံ ပုနပိ မုသာဝါဒဖလေန ယာဝ ဇဗ်ာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌံ “သလ္လက္ခေဟိ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “သစေ ဟိ သစ္စံ ဘဏသိ၊ ဟောဟိ ရာဇ ယထာ ပုရေ။
မုသာ စေ ဘာသသေ ရာဇ၊ ဘူမိံ ပဝိသ စေတိယာ”တိ။

သော တတိယမ္ပိ “တွံသိ ဘန္တေ ကနိဋ္ဌော၊ ဇေဋ္ဌော ကောရကလမ္ပော”တိ မုသာဝါဒမေဝ ကတွာ ယာဝ ဇာဏုကာ ပထဝိံ ပါဝိသိ။ အထ နံ ပုနပိ “သလ္လက္ခေဟိ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၅၀။ “ဇိဝှါ တဿ ဒွိဓာ ဟောတိ၊ ဥရဂဿေဝ ဒိသမ္ပတိ။
ယော ဇာနံ ပုစ္ဆိတော ပဉ္စိ၊ အညထာ နံ ဝိယာကရေ။

၅၁။ သစေ ဟိ သစ္စံ ဘဏသိ၊ ဟောဟိ ရာဇ ယထာ ပုရေ။
မုသာ စေ ဘာသသေ ရာဇ၊ ဘိယျော ပဝိသ စေတိယာ”တိ။

ဣမာ ဒွေ ဂါထာ ဝတွာ “ဣဒါနိ သက္ကာ ပါကတိကံ ကာတု”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာပိ အနာဒိယိတွာ “တွံသိ ဘန္တေ ကနိဋ္ဌော၊ ဇေဋ္ဌော ကောရကလမ္ပော”တိ စတုတ္ထမ္ပိ မုသာဝါဒိံ ကတွာ ယာဝ ကဋ္ဌိတော ပထဝိံ ပါဝိသိ။ အထ နံ မြာဟ္မဏော “သလ္လက္ခေဟိ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ပုန ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၅၂။ “ဇိဝှါ တဿ န ဘဝတိ၊ မစ္ဆဿေဝ ဒိသမ္ပတိ။
ယော ဇာနံ ပုစ္ဆိတော ပဉ္စိ၊ အညထာ နံ ဝိယာကရေ။

၅၃။ သစေ ဟိ သစ္စံ ဘဏသိ၊ ဟောဟိ ရာဇ ယထာ ပုရေ။
မုသာ စေ ဘာသသေ ရာဇ၊ ဘိယျော ပဝိသ စေတိယာ”တိ။

တတ္ထ မစ္ဆဿေဝါတိ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ မုသာဝါဒိနော မစ္ဆဿ ဝိယ ကထနသမတ္တာ ဇိဝှါ န ဟောတိ၊ မူဂေါဝ ဟောတိတိ အတ္ထော။

သော ပဉ္စမမ္ပိ “တွံသိ ကနိဋ္ဌော၊ ဇေဋ္ဌော ကောရကလမ္ပော”တိ မုသာဝါဒိံ ကတွာ ယာဝ နာဘိတော ပထဝိံ ပါဝိသိ။ အထ နံ မြာဟ္မဏော ပုနပိ “သလ္လက္ခေဟိ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၅၄။ “ထိယောဝ တဿ ဇာယန္တိ၊ န ပုမာ ဇာယရေ ကုလေ။
ယော ဇာနံ ပုစ္ဆိတော ပဉ္စ၊ အညထာ နံ ဝိယာကရေ။

၅၅။ သစေ ဟိ သစ္စံ ဘဏသိ၊ ဟောဟိ ရာဇ ယထာ ပုရေ။
မုသာ စေ ဘာသသေ ရာဇ၊ ဘိယျော ပဝိသ စေတိယာ”တိ။

တတ္ထ ထိယောဝါတိ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ မုသာဝါဒိဿ ဓိတရောဝ ဇာယန္တိ၊
ပုတ္တာ န ဇာယန္တိတိ အတ္ထော။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ ဆဋ္ဌမ္ပိ တထေဝ မုသာဝါဒံ ဘဏိတွာ
ယာဝ ထနာ ပထဝီ ပါဝိသိ။ အထ နံ ပုနပိ မြာဟ္မဏော “သလ္လက္ခေဟိ
မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၅၆။ “ပုတ္တာ တဿ န ဘဝန္တိ၊ ပက္ကမန္တိ ဒိသောဒိသံ။
ယော ဇာနံ ပုစ္ဆိတော ပဉ္စ၊ အညထာ နံ ဝိယာကရေ။

၅၇။ သစေ ဟိ သစ္စံ ဘဏသိ၊ ဟောဟိ ရာဇ ယထာ ပုရေ။
မုသာ စေ ဘာသသေ ရာဇ၊ ဘိယျော ပဝိသ စေတိယာ”တိ။

တတ္ထ ပက္ကမန္တိတိ သစေ မုသာဝါဒိဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ၊ မာတာပိတူနံ
အနုပကာရာ ဟုတွာ ပလာယန္တိတိ အတ္ထော။

သော ပါပမိတ္တသံသဂ္ဂဒေါသေန တဿ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ သတ္တမ္ပိ
တထေဝ မုသာဝါဒံ အကာသိ။ အထဿ ပထဝီ ဝိဝရံ အဒါသိ၊ အဝိစိတော
ဇာလာ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂဏှိ။

၅၈။ “သ ရာဇာ ဣသိနာ သတ္ထော၊ အန္တလိက္ခစရော ပုရေ။
ပါဝေက္ခိ ပထဝီ စေစ္စော၊ ဟိနဇိတ္ထော ပတွ ပရိယာယံ။

၅၉။ တသ္မာ ဟိ ဆန္ဒာဂမနံ၊ နပ္ပသံသန္တိ ပဏှိတာ။
အဒုဋ္ဌစိတ္ထော ဘာသေယျ၊ ဂိရံ သစ္စုပသံဟိတ”န္တိ—

ဣမာ ဒွေ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ ဟောန္တိ။

တတ္ထ သ ရာဇာတိ ဘိက္ခဝေ သော ရာဇာ စေတိယော ပုဗ္ဗေ အန္တလိက္ခစရော
ဟုတွာ ပစ္စာ ဣသိနာ အဘိသတ္ထော ပရိဟိနသဘာဝေါ ဟုတွာ။ ပတွ ပရိ-
ယာယန္တိ အတ္တနော ကာလပရိယာယံ ပတွာ ပထဝီ ပါဝိသိတိ အတ္ထော။

တသ္မာတိ ယသ္မာ စေတီယရာဇာ ဆန္ဒာဂမနေန အဝိစိပရာယဏော ဇာတော၊ တသ္မာ။ အဒုဋ္ဌစိတ္တောတိ ဆန္ဒာဒီဟိ အဒုသိတစိတ္တော ဟုတွာ သစ္စမေဝ ဘာသေယျ။

မဟာဇနော “စေတီယရာဇာ ဣသိံ အက္ကောသိတွာ မုသာဝါဒံ ကတွာ အဝိစိံ ပဝိဋ္ဌော”တိ ဘယပ္ပတ္တော အဟောသိ။ ရညော ပဉ္စ ပုတ္တာ အာဂန္တာ ပြာဟ္မဏဿ ပါဒေသု ပတိတွာ “အမှာကံ အဝဿယော ဟောဟိ”တိ ဝဒိံသု။ ပြာဟ္မဏော “တာတာ တုမှာကံ ပိတာ ဓမ္မံ နာသေတွာ မုသာဝါဒံ ကတွာ ဣသိံ အက္ကောသိတွာ အဝိစိံ ဥပပန္နော၊ ဓမ္မော နာမေသ ဟတော ဟနတိ၊ တုမှေဟိ န သက္ကာ ဣဓ ဝသိတု”န္တိ ဝတွာ တေသု သဗ္ဗဇေဋ္ဌကံ “ဧဟိ တံ တာတ ပါစိနဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ ဥဇုကံ ဂစ္ဆန္တော သဗ္ဗသေတံ သတ္တပတိဋ္ဌံ ဟတ္ထိရတနံ ပဿိဿသိ၊ တာယ သညာယ တတ္ထ နဂရံ မာပေတွာ ဝသ၊ တံ နဂရံ ဟတ္ထိပုရံ နာမ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ ဒုတိယံ အာမန္တေတွာ “တံ တာတ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ ဥဇုကမေဝ ဂစ္ဆန္တော သဗ္ဗသေတံ အဿရတနံ ပဿိဿသိ၊ တာယ သညာယ တတ္ထ နဂရံ မာပေတွာ ဝသ၊ တံ နဂရံ အဿပုရံ နာမ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ တတိယံ အာမန္တေတွာ “တံ တာတ ပစ္ဆိမဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ ဥဇုကမေဝ ဂစ္ဆန္တော ကေသရသီဟံ ပဿိဿသိ၊ တာယ သညာယ တတ္ထ နဂရံ မာပေတွာ ဝသ၊ တံ နဂရံ သီဟပုရံ နာမ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ စတုတ္ထံ အာမန္တေတွာ “တံ တာတ ဥတ္တရဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ ဥဇုကမေဝ ဂစ္ဆန္တော သဗ္ဗရတနမယံ စက္ကပဉ္စရံ ပဿိဿသိ၊ တာယ သညာယ တတ္ထ နဂရံ မာပေတွာ ဝသ၊ တံ နဂရံ ဥတ္တရပဉ္စာလံ နာမ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ ပဉ္စမံ အာမန္တေတွာ “တာတာ တယာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝသိတုံန သက္ကာ၊ ဣမသ္မိံ နဂရေ မဟာထူပံ ကတွာ နိက္ခမိတွာ ပစ္ဆိမုတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဇုကမေဝ ဂစ္ဆန္တော ဒွေ ပဗ္ဗတေ အညမညံ ပဟရိတွာ ပဟရိတွာ ဒဒ္ဓရသဒ္ဓံ ကရောန္တေ ပဿိဿသိ၊ တာယ သညာယ တတ္ထ နဂရံ မာပေတွာ ဝသ၊ တံ နဂရံ ဒဒ္ဓရပုရံ နာမ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ တေ ပဉ္စပိ ဇနာ တာယ တာယ သညာယ ဂန္တာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ နဂရာနိ မာပေတွာ ဝသိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော မုသာဝါဒံ ကတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ စေတီယရာဇာ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ကပိလပြာဟ္မဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စေတီယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ဣန္ဒြိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၃)

ယော ဣန္ဒြိယာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏဒုတိယိ-
 ကာပလောဘနံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ကုလပုတ္တော
 သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ “န သက္ကာ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တေန ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ
 ဧကန္တပရိသုဒ္ဓိံ ပြဟ္မစရိယံ စရိတုံ၊ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဒုက္ခဿန္တံ
 ကရိဿာမီ”တိ ဃရေ ဝိဘဝံ ပုတ္တဒါရဿ နိယျာဒေတွာ နိက္ခမိတွာ သတ္တာရံ
 ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ၊ သတ္တာပိဿ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဒါပေသိ။ တဿ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ
 သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဏာယ စရတော နဝကတ္တာ စေဝ ဘိက္ခုနံ ဗဟုဘာဝေန စ ကုလဃရေ
 ဝါ အာသနသာလာယ ဝါ အာသနံ န ပါပုဏာတိ၊ သံဃနဝကာနံ ကောဋိယံ
 ဝိဋ္ဌကံ ဝါ ဖလကံ ဝါ ပါပုဏာတိ၊ အာဟာရောပိ ဥဠုကံပိဋ္ဌေန ဃဋိတာ
 ဘိန္နသိတ္ထကယာဂု ဝါ ပူတိသုက္ခဒဇ္ဇကံ ဝါ ဈာမသုက္ခကူရော ဝါ ပါပုဏာတိ၊
 ယာပနပမာဏံ န ဟောတိ။ သော အတ္တနာ လဒ္ဓိံ ဂဟေတွာ ပုရာဏ-
 ဒုတိယိကာယ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ။ အထဿ သာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဝန္တိတွာ
 ပတ္တတော ဘတ္တံ နိဟရိတွာ သုသမ္မာဒိတာနိ ယာဂုဘတ္တသုပဗျဉ္ဇနာနိ ဒေတိ။
 မဟလ္လကော ရသတဏှာယ ဗဇ္ဈိတွာ ပုရာဏဒုတိယိကံ ဇဟိတုံ န သက္ကောတိ။
 သာ စိန္တေသိ “ဗဒ္ဓေါ န ခေါ၊ နောကိ ဝိမံသိဿာမိ န”န္တိ။

အထေကဒိဝသံ ဇနပဒမနုဿံ သေတမတ္တိကာယ နှာပေတွာ ဂေဟေ နိသိ-
 ဒါပေတွာ အညေပိဿ ကတိပယေ ပရိဝါရမနုဿေ အာဏာပေတွာ ထောက-
 ထောကံ ပါနဘောဇနံ ဒါပေသိ။ တေ ခါဒန္တာ ဘုဉ္ဇန္တာ နိသိဒိံသု။ ဂေဟ-
 ဒ္ဓါရေ စ စက္ကေသု ဂေါဏေ ဗန္ဓာပေတွာ ဧကံ သကဋုမ္ပိ ဌပါပေသိ၊ သယံ
 ပန ပိဋ္ဌဂဗ္ဘေ နိသိဒိတွာ ပူဝေ ပစိ။ မဟလ္လကော အာဂန္တာ ဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။
 တံ ဒိသ္မာ ဧကော မဟလ္လကပုရိသော “အယျေ ဧကော ထေရော ဒ္ဓါရေ
 ဌိတော”တိ အာဟ။ ဝန္တိတွာ အတိစ္ဆာပေဟိတိ။ သော “အတိစ္ဆထ ဘန္တေ”တိ
 ပုနပ္ပုနံ ကထေတွာပိ တံ အဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “အယျေ ထေရော န ဂစ္ဆတိ”တိ
 အာဟ။ သာ အာဂန္တာ သာဏိံ ဥက္ခိပိတွာ ဩလောကေတွာ “အဗ္ဘော အယံ
 မမ ဒါရကပိတာ”တိ ဝတွာ နိက္ခမိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဂေဟံ ပဝေသေတွာ
 ပရိဝိသိတွာ ဘောဇနပရိယောသာနေ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ တုမေ ဣဓေဝ ပရိ-
 နိဗ္ဗာယထ၊ မယံ ဧတ္တကံ ကာလံ အညံ ကုလံ န ဂဏှိမ္မ၊ အသာမိကေ
 ပန ဃရေ ဃရာဝါသော န သက္ကောတိ၊ မယံ အညံ ကုလံ ဂဏှာမ၊ ဒူရံ ဇနပဒံ
 ဂစ္ဆိဿာမ၊ တုမေ အပ္ပမတ္တာ ဟောထ၊ သစေ မေ ဒေါသော အတ္ထိ၊ ခမထာ”တိ
 အာဟ။ မဟလ္လကဿ ဟဒယဖာလနကာလော ဝိယ အဟောသိ။ အထ နံ

“အဟံ တံ ဇဟိတုံ န သက္ကောမိ၊ မာ ဂစ္ဆ၊ဝိဗ္ဗမိဿာမိ၊ အသုကဋ္ဌာနေ မေ သာဠကံ ပေသေဟိ၊ ပတ္တစီဝရံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ အာဂစ္ဆိဿာမိ”တိ အာဟ။ သာ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိ။ မဟလ္လကော ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ပတ္တစီဝရံ ပဋိစ္ဆာပေန္တော “ကသ္မာ အာဂုသော ဧဝံ ကရောသိ”တိ ဝုတ္တော “ပုရာဏဒုတိယိကံ ဇဟိတုံ န သက္ကောမိ ဝိဗ္ဗမိဿာမိ”တိ အာဟ။ အထ နံ တေ အနိစ္ဆန္တညေဝ သတ္တု သန္တိကံ နေတွာ “ကိံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ အနိစ္ဆန္တညေဝ အာနယိတ္တာ”တိ ဝုတ္တော “ဘန္တေ အယံ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ဝိဗ္ဗမိတုကာမော”တိ ဝဒိံသု။ အထ နံ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သစ္စံ ဘန္တေတိ။ ကော တံ ဥက္ကဏ္ဍာပေသိတိ။ “ပုရာဏဒုတိယိကာ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တော “ဘိက္ခု န ဣဒါနေဝ သာ ဣတ္ထိ တုယံ အနတ္ထကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေဝိ တံ တံ နိဿာယ စတူဟိ ဈာနေဟိ ပရိဟိနော မဟာဒုက္ခံ ပတွာ မံ နိဿာယ တမှာ ဒုက္ခာ မုစ္စိတွာ နဋ္ဌဇ္ဈာနံ ပဋိလဘိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုရောဟိတံ ပဋိစ္စ တဿ မြာဟ္မဏိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဇာတဒိဝသေ စဿ သကလနဂရေ အာဂုဓာနိ ပဇ္ဇေလိံသု၊ တေနဿ “ဇောတိပါလကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝယပုတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတွာ ရညော သိပ္ပံ ဒသေတွာ ဣဿရိယံ ပဟာယ ကဗ္ဗိ အဇာနာပေတွာ အဂ္ဂဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ သက္ကဒတ္တိယေ ကဝိဋ္ဌကအဿမေ^၁ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေသိ။ တံ တတ္ထ ဝသန္တံ အနေကာနိ ဣသိသတာနိ ပရိဝါရေသုံ၊ မဟာသမာဂမော အဟောသိ။ သော သရဘင်္ဂ- သတ္တာ နာမ အဟောသိ၊ တဿ သတ္ထ အန္တေဝါသိကဇေဋ္ဌကာ အဟောသုံ။ တေသု သာလိဿရော နာမ ဣသိ ကဝိဋ္ဌကအဿမာ နိက္ခမိတွာ သုရဋ္ဌ- ဇနပဒေ ပုရတ္ထိမဇနပဒေ သာတောဒိကာယ^၂ နာမ နဒိယာ တီရေ အနေက- သဟဿဣသိပရိဝါရော ဝသိ။ မေဏ္ဍိဿရော နာမ ဣသိ ပဇ္ဇောတကပဉ္စာလ- ရညော ဝိဇိတေ ကလဗ္ဗစူဠကံ^၃ နာမ နိဂမံ နိဿာယ အနေကသဟဿဣသိ- ပရိဝါရော ဝသိ။ ပဗ္ဗတော နာမ ဣသိ ဧကံ အဋ္ဌဝိဇနပဒံ နိဿာယ အနေက- သဟဿဣသိပရိဝါရော ဝသိ။ ကာဋ္ဌဒေဝိလော နာမ ဣသိ အဝန္တိဒက္ခိဏာ- ပထေ ဧကဋ္ဌနသေလံ နိဿာယ အနေကသဟဿဣသိပရိဝါရော ဝသိ။ ကိသ- ဝစ္ဆော နာမ ဣသိ ဧကကောဝ ဒဏ္ဍကိရညော ကုမ္ဘဝတီနဂရံ နိဿာယ ဥယျာနေ ဝသိ။ အနုပိယတာပသော ပန ဗောဓိသတ္တဿ ဥပဋ္ဌာကော တဿ

၁-ကဝိဋ္ဌကအဿမေ (သျှာ) ၂-သောတောဒိကာယ (က) ၃-လဗ္ဗစူဠကံ (သိ၊ ဣ)

သန္တိကေ ဝသိ။ နာရဒေါ နာမ ဣသိ ကာဠုဒေဝိလဿ ကနိဋ္ဌော မဇ္ဈိမဒေသေ အာရဉ္ဇရဂိရိမှိ ပဗ္ဗတဇာလန္တရေ ဧကကောဝ ဧကသ္မိံ ဂုဟာလေဏေ ဝသိ။

အာရဉ္ဇရဂိရိနော နာမ အဝိဒူရေ ဧကော အာကိဏ္ဏမနုဿော နိဂမော အတ္ထိ၊ တေသံ အန္တရေ မဟတိ နဒီ အတ္ထိ၊ တံ နဒီ ဗဟူ မနုဿာ ဩတရန္တိ၊ ဥတ္တမရူပဓရာ ဝဏ္ဏဒါသိယောပိ ပုရိသေ ပလောဘယမာနာ တဿာ နဒီယာ တီရေ နိသီဒန္တိ။ နာရဒတာပသော တာသု ဧကံ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ ဈာနံ အန္တရဓာပေတွာ နိရာဟာရော ပရိသုဿန္တော ကိလေသဝသံ ဂန္တော သတ္တာဟံ ဝသိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထဿ ဘာတာ ကာဠုဒေဝိလော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဥတွာ အာကာသေနာဂန္တော လေဏံ ပါဝိသိ။ နာရဒေါ တံ ဒိသ္မာ “ကဿွာ ဘဝံ အာဂတောသိ”တိ အာဟ။ “ဘဝံ အကလ္လကော”တိ ဘဝန္တံ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ အာဂတောမှိတိ။ အထ နံ သော “အဘူတံ ကထံ ကထေသိ၊ အလိကံ တုန္တံ ကထေသိ”တိ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏှိ။ သော “နေတံ ပဟာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ သာလိဿရံ အာနေသိ၊ မေဏှိဿရံ အာနေသိ၊ ပဗ္ဗတမ္ပိ အာနေသိ။ ဣတရောပိ တေ တယော မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏှိ။ ကာဠုဒေဝိလော “သရဘင်္ဂသတ္တာရံ အာနေ- သာမိ”တိ အာကာသေနာဂန္တော တံ အာနေသိ။ သော အာဂန္တော တံ ဒိသ္မာ “ဣန္ဒြိယဝသံ ဂတော”တိ ဥတွာ “ကစ္စိ နာရဒ ဣန္ဒြိယာနံ ဝသံ ဂတော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဣတရေန တံ သုတွာဝ ဥဋ္ဌာယ ဝန္တိတွာ “အာမ အာစရိယာ”တိ ပုတ္တေ “နာရဒ ဣန္ဒြိယဝသံ ဂတာ နာမ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ သုဿန္တော ဒုက္ခံ အနုဘဝိတွာ ဒုတိယေ အတ္တဘာဝေ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၀။ “ယော ဣန္ဒြိယာနံ ကာမေန၊ ဝသံ နာရဒ ဂစ္ဆတိ။
သော ပရိစ္စဇ္ဈာ’ဘော လောကေ၊ ဇီဝန္တောဝ ဝိသုဿတိ”တိ။

တတ္ထ ယော ဣန္ဒြိယာနန္တိ နာရဒ ယော ပုရိသော ရူပါဒိသု သုဘာကာရံ ဂဟေတွာ ကိလေသကာမဝသေန ဆန္တံ ဣန္ဒြိယာနံ ဝသံ ဂစ္ဆတိ။ ပရိစ္စဇ္ဈာ’- ဘော လောကေတိ သော မနုဿလောကဉ္စ ဒေဝလောကဉ္စာတိ ဥဘောလော- ကေ ပရိစ္စဇိတွာ နိရယာဒိသု နိဗ္ဗတ္တန္တိတိ အတ္တော။ ဇီဝန္တောဝ ဝိသုဿတိတိ ဇီဝန္တောယေဝ အတ္တနာ ဣစ္ဆိတံ ကိလေသဝတ္ထု အလဘန္တော သောကေန ဝိသုဿတိ၊ မဟာဒုက္ခံ ပါပုဏာတိတိ။

တံ သုတွာ နာရဒေါ “အာစရိယ ကာမသေဝနံ နာမ သုခံ၊ ဧဝရူပံ သုခံ ကိံ သန္ဓာယ ဒုက္ခန္တိ ဝဒသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သရဘင်္ဂေါ “တေန ဟိ သုဏာဟိ”တိ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၁။ “သုခဿာနန္တရံ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဿာနန္တရံ သုခံ။
သော’သိ ပတ္တော သုခါ ဒုက္ခံ၊ ပါဠိကန် ဝရံ သုခ”န္တိ။

တတ္ထ သုခဿာနန္တရန္တိ ကာမသုခဿ အနန္တရံ နိရယဒုက္ခံ။ ဒုက္ခဿာတိ သီလရက္ခဏဒုက္ခဿ အနန္တရံ ဒိဗ္ဗမာနုသကသုခဇေဝ နိဗ္ဗာနသုခဇ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—နာရဒ ဣမေ ဟိ သတ္တာ ကာမသေဝနသမယေ ကာလံ ကတွာ ဧကန္တဒုက္ခေ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ သီလံ ရက္ခန္တာ ဝိပဿနာယ ကမ္မံ ကရောန္တာ စ ပန ကိလမန္တိ။ တေ ဒုက္ခေန သီလံ ရက္ခိတွာ သီလဗလေန ဝုတ္တပ္ပကာရံ သုခံ လာဘန္တိ။ ဣဒံ ဒုက္ခံ သန္ဓာယာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိတိ။ သော’သိ ပတ္တောတိ သော တံ နာရဒ ဣဒါနိ ဈာနသုခံ နာသေတွာ တတော သုခါ မဟန္တိ ကာမနိဿိတံ စေတသိကဒုက္ခံ ပတ္တော။ ပါဠိကန်တိ ဣဒံ ကိလေသဒုက္ခံ ဆဇေတွာ ပုန တဒေဝ ဝရံ ဥတ္တမံ ဈာနသုခံ ဣစ္ဆ ပတ္တေဟိတိ။

နာရဒေါ “ဣဒံ အာစရိယ ဒုက္ခံ ဒုဿဟံ၊ န တံ အဓိဝါသေတုံ သက္ကော-
ဇိ”တိ အာဟ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “နာရဒ ဒုက္ခံ နာမ ဥပ္ပန္နံ အဓိဝါသေ-
တဗ္ဗမေဝါ”တိ ဝတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၂။ “ကိစ္ဆကာလေ ကိစ္ဆသဟော၊ ယော ကိစ္ဆံ နာတိဝတ္တတိ။
သ ကိစ္ဆန္တံ သုခံ ဓိရော၊ ယောဂံ သမဓိဂစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ နာတိဝတ္တတိတိ နာနုဝတ္တတိ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဠော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—နာရဒ ယော ကာယိကစေတသိကဒုက္ခသင်္ခါတဿ ကိစ္ဆဿ ဥပ္ပန္နကာလေ အပ္ပမတ္တော တဿ ကိစ္ဆဿ ဟရဏူပါယံ ကရောန္တော ကိစ္ဆသဟော ဟုတွာ တံ ကိစ္ဆံ နာနုဝတ္တတိ၊ တဿ ဝသေ အဝတ္တိတွာ တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ တံ ကိစ္ဆံ အဘိဘဝတိ ဝိနာသေတိ၊ သော ဓိရော ကိစ္ဆဿ အန္တိမသင်္ခါတံ နိရာမိသသုခသင်္ခါတံ ဈာနသုခံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ တံ ဝါကိစ္ဆန္တံ ယောဂသုခံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ အကိလမန္တောဝ ပါပုဏာတိတိ။

သော “အာစရိယ ကာမသုခံ နာမ ဥတ္တမသုခံ၊ န တံ ဇဟိတုံ သက္ကော-
ဇိ”တိ အာဟ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “နာရဒ ဓမ္မော နာမ န ကေနစိ
ကာရဏေန နာသေတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၆၃။ “န ဟေဝ ကာမာန ကာမာ၊ နာ’နတ္ထာ နာ’တ္ထကာရဏာ။
န ကတဇ္ဇ နိရက်တွာ၊ ဓမ္မော စဝိတုမရဟသိ”တိ။

တတ္ထ ကာမာန ကာမာတိ ကာမာနံ ကာမာ၊ ဝတ္ထုကာမာနံ ပတ္ထနာယာတိ အတ္ထော။ နာ'နတ္ထာ နာ'တ္ထိ ကာရဏာတိ န အနတ္ထတော န အတ္ထကာရဏာ။ န ကတဉ္စ နိရုဏ်တွာတိ ကတဉ္စ နိပ္ပုဒိတံ ဈာနံ နိရံကတွာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— နာရဒ န ဟေဝ ဝတ္ထုကာမပတ္ထနာယ ဓမ္မာ စဝိတုမရဟသိ၊ ဧကသ္မိံ အနတ္ထေ ဥပ္ပန္နေ တံ ပဋိဟနိတုကာမော နာနတ္ထာ န အတ္ထေနပိ ကာရဏဘူတေန ဓမ္မာ စဝိတုမရဟသိ၊ “အသုကော နာမ မေ အတ္ထော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ ဧဝမ္ပိ အတ္ထကာရဏာပိ န ဓမ္မာ စဝိတုမရဟသိ၊ ကတံ ပန နိပ္ပုဒိတံ ဈာနသုခံ နိရံကတွာ ဝိနာသေတွာ နေဝ ဓမ္မာ စဝိတုမရဟသိတိ။

ဧဝံ သရဘဏံန စတူဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မေ ဒေသိတေ ကာဠဒေဝိလော အတ္တနော ကနိဋ္ဌံ ဩဝဒန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၆၄။ “ဒက္ခံ ဂဟပတိ” သာဓု၊ သံဝိဘဇ္ဇဉ္စ ဘောဇနံ။
 အဟာသော အတ္ထလာဘေသု၊ အတ္ထဗျာပတ္တိ အဗျထော”တိ။

တတ္ထ ဒက္ခံ ဂဟပတိတိ နာရဒ ဃရာဝါသံ ဝသန္တာနံ ဂဟပတိနံ ဘောဂုပ္ပါဒနတ္ထာယ အနလသျဆေကကုသလဘာဝသင်္ခါတံ ဒက္ခံ နာမ သာဓု၊ ဒက္ခဘာဝေါ ဘဒ္ဒကော။ သံဝိဘဇ္ဇဉ္စ ဘောဇနန္တိ ဒုက္ခေန ဥပ္ပုဒိတဘောဂါနံ ဓမ္မိကသမဏ-
 ပြာဟ္မဏေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝိဘဇိတွာ ပရိဘောဂကရဏံ ဒုတိယံ သာဓု။ အဟာသော အတ္ထလာဘေသုတိ မဟန္တေ ဣဿရိယေ ဥပ္ပန္နေ အပ္ပမာဒဝသေန၊ အဟာသော အနုပ္ပိလာဝိတတ္ထံ တတိယံ သာဓု။ အတ္ထဗျာပတ္တိတိ ယဒါ ပန အတ္တနော အတ္ထဗျာပတ္တိယသဝိနာသော ဟောတိ၊ တဒါ အဗျထော အင်္ဂါလမနံ စတုတ္ထံ သာဓု၊ တသ္မာတွံ နာရဒ “ဈာနံ မေ အန္တရဟိတ”န္တိ မာ သောစိ၊ သစေ ဣန္ဒြိယာနံ ဝသံ န ဂမိဿသိ၊ နဋ္ဌမ္ပိ တေ ဈာနံ ပုန ပါကတိကမေဝ ဘဝိဿတိတိ။

တံ ပုန ကာဠဒေဝိလေန နာရဒဿ ဩဝဒိတဘာဝံ ဥတွာ သတ္ထာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၆၅။ “တ္ထောဝတေ’တံ ပဏှိစ္စံ၊ အပိ သော? ဒေဝိလော မြဝိ။
 န ယိတော ကိဉ္စိ ပါပိယော၊ ယော ဣန္ဒြိယာနံ ဝသံ ဝဇေ”တိ။

တဿတ္ထော—ဘိက္ခဝေ တတ္ထကံ ဧတံ ပဏှိစ္စံ သောယံ ဒေဝိလော အမြဝိ၊ ယော ပန ကိလေသဝသေန ဣန္ဒြိယာနံ ဝသံ ဝဇေတိ၊ ဣတော အညော ပါပိယော နတ္ထိတိ။

၁-ဂဟပတံ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ပမာဒဝသေန (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၃-အသိတော (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

အထ နံ သရဘင်္ဂါ အာမန္တေတွာ “နာရဒ ဣဒံ တာဝ သုဏ၊ ယော ဟိ ပဌမမေဝ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ န ကရောတိ၊ သော အရညံ ပဝိဋ္ဌမာဏဝကော ဝိယ သောစတိ ပရိဒေဝတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကေသ္မိံ ကာသိနိဂမေ ဧကော မြာဟ္မဏမာဏဝေါ အဘိရူပေါ အဟောသိ ထာမသမ္ပန္နော နာဂဗလော။ သော စိန္တေသိ “ကိ မေ ကသိ- ကမ္မာဒိနိ ကတွာ မာတာပိတူဟိ ပုဋ္ဌေဟိ၊ ကိ ပုတ္တဒါရေန၊ ကိ ဒါနာဒိဟိ ပုညေဟိ ကတေဟိ၊ ကဗ္ဗိ အပေါသေတွာ ကိဗ္ဗိ ပုညံ အကတွာ အရညံ ပဝိ- သိတွာ မိဂေ မာရေတွာ အတ္တာနံယေဝ ပေါသေသာမိ”တိ။ သော ပဉ္စာဝုဓ- သန္ဓေဒေါ ဟိမဝန္တံ ဂန္ဓာ နာနာမိဂေ ဝမိတွာ ခါဒန္တော အန္တောဟိမဝန္တေ ဝိဓဝါယ နာမ နဒိယာ တိရေ ဂိရိပရိက္ခိတ္တံ မဟန္တံ ပဗ္ဗတဇာလံ ပတွာ တတ္ထ မိဂေ ဝမိတွာ အင်္ဂါရေ ပက္ကမံသံ ခါဒန္တော ဝါသံ ကပေသိ။ သော စိန္တေသိ “အဟံ သဗ္ဗဒါထာမသမ္ပန္နော န ဘဝိသာမိ၊ ဒုဗ္ဗလကာလေ အရညေ စရိတုံ န သက္ခိယာမိ၊ ဣဒါနေဝ နာနာဝဏ္ဏေ မိဂေ ပဗ္ဗတဇာလံ ပဝေသေတွာ ဒွါရံ ယောဇေတွာ အရညံ အနာဟိဏ္ဏန္တောဝ ယထာရုစိယာ မိဂေ ဝမိတွာ ခါ- ဒိသာမိ”တိ တထာ အကာသိ။ အထဿ ကာလေ အတိက္ကန္တေ တံ ကမ္မံ မတ္ထကပ္ပတ္တံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ဇာတံ၊ အတ္တနော ဟတ္ထပါဒေဟိ န လဘိ ဂန္တံ၊ အပရာပရံ ပရိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိ၊ နေဝ ကိဗ္ဗိ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ၊ န ပါနီယံ ပဿိ၊ သရိရံ မိလာယိ၊ မနုဿပေတော အဟောသိ၊ ဂိမှကာလေ ပထဝီ ဝိယ သရိရံ ဘိဇ္ဇိတွာ ရာဇိယော ဒေသေသိ၊ သော ဒုရူပေါ ဒုဿဏ္ဍိတော မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝိ။

ဧဝံ အဒ္ဓါနေ ဂတေ သိဝိရဋ္ဌေ သိဝိရာဇာ နာမ “အရညေ အင်္ဂါရပက္ကမံသံ ခါဒိသာမိ”တိ အမစ္စာနံ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ ပဉ္စာဝုဓသန္ဓေဒေါ အရညံ ပဝိသိတွာ မိဂေ ဝမိတွာ မံသံ ခါဒမာနော အနုပုဗ္ဗေန တံ ပဒေသံ ပတွာ တံ ပုရိသံ ဒိဿွာ ဘိတောပိ သတိံ^၂ ဥပဋ္ဌပေတွာ “ကောသိ တံ အတ္တေ ပုရိသာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာမိ မနုဿပေတော အဟံ၊ အတ္တနော ကတကမ္မဿ ဖလံ အနုဘောမိ၊ တံ ပန ကောသိတိ။ သိဝိရာဇာဟမသ္မိတိ။ အထ ကဿွာ ဣဓာဂတောသိတိ။ မိဂမံသံ ခါဒနတ္ထာယာတိ။ အထဿ သော “အဟမ္မိ မဟာရာဇ ဣမိနာဝ ကာရ- ဏေန အာဂန္ဓာ မနုဿပေတော ဇာတော”တိ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေန ကထေတွာ အတ္တနော ဒုက္ခိတဘာဝံ ရညော အာစိက္ခန္တော သေသဂါထာ အာဟ—

၁-မာတာပိတူပဋ္ဌိတေဟိ (သိ)၊ မာတာပိတူပဋ္ဌေဟိ (သျှာ)၊ မာတာပိတူနံ ဥပဋ္ဌေဟိ (က)
၂-မိတိံ (သိ၊ ဣ)

၆၆။ “အမိတ္တာနံ ဟတ္ထတ္ထံ၊ သိဝိ ပပွေတိ မာမိဝ။
ကမ္မံ ဝိဇ္ဇန္တ ဒက္ခေယျံ၊ ဝိဝါဟံ သီလမဒ္ဒဝံ။
ဧတေ စ ယသေ ဟာပေတွာ၊ နိဗ္ဗတ္တော သေဟိ ကမ္မေဟိ။

၆၇။ သောဟံ သဟဿဇိနောဝ၊ အဗန္ဓု အပရာယဏော။
အရိယဓမ္မာ အပက္ကန္တော၊ ယထာ ပေတော တထေဝဟံ။

၆၈။ သုခကာမေ ဒုက္ခာပေတွာ၊ အာပန္နောသ္မိ ပဒံ ဣမံ။
သော သုခံ နာမိဂစ္ဆာမိ၊ ဌိတော ဘာဏုမတာမိဝါ”တိ။

တတ္ထ အမိတ္တာနံ ဟတ္ထတ္ထံ အမိတ္တာနံ ဟတ္ထေ အတ္ထံ ဝိနာသံ ဝိယ။ သိဝိတိ ရာဇာနံ အာလပတိ။ ပပွေတိ မာမိဝါတိ မာဒိသော ပါပကမ္မေန^၁ ပါပုဏာတိ၊ အတ္တနောဝ ကမ္မေန ဝိနာသံ ပါပုဏာတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကမ္မန္တိ ကသိကမ္မာဒိဘေဒံ အာဇီဝသာဓကံ ကိစ္ဆံ။ ဝိဇ္ဇန္တိ နာနပ္ပကာရကံ ဟတ္ထိသိပ္ပာဒိကံ သိပ္ပံ။ ဒက္ခေယျန္တိ နာနပ္ပကာရေန ဘောဂုပ္ပါဒနကောသလ္လိ။ ဝိဝါဟန္တိ အာဝါဟဝိဝါဟသမ္ပန္နံ^၂။ သီလမဒ္ဒဝန္တိ ပဉ္စဝိသီလဉ္စေဝ မုဒုဝစနံ ဟိတကာမံ ပါပနိဝါရဏံ ကလျာဏမိတ္တတဉ္စ။ သော ဟိ ဣမ မဒ္ဒဝေါတိ အမိပွေတော။ ဧတေ စ ယသေ ဟာပေတွာတိ ဧတေ ဧတ္တကေ ယသဒါယကေ ဓမ္မေ ဟာပေတွာ စ။ နိဗ္ဗတ္တော သေဟိ ကမ္မေဟိတိ အတ္တနော ကမ္မေဟိ နိဗ္ဗတ္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အဟံ မဟာရာဇ ဣမသ္မိ^၃ လောကေ ဣဿရိယဒါယကံ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ကမ္မံ အကတွာ သိပ္ပံ အသိက္ခိတွာ ဥပါယေန ဘောဂေ အနုပ္ပါဒေတွာ အာဝါဟဝိဝါဟံ အကတွာ သီလံ အရက္ခိတွာ မံ အကိစ္ဆံ ကရောန္တံ ပါပနိဝါရဏသမတ္ထေ ကလျာဏမိတ္တေ အဘဇိတွာ ဣမေ ဧတ္တကေ ယသဒါယကတ္တာ “ယသေ”တိ သင်္ချံ^၄ ဂတေ လောကပ္ပဝတ္ထိဓမ္မေ ဟာပေတွာ ဆဒ္ဓေတွာ ဣမံ အရညံ ပဝိသိတွာ သယံ ကတေဟိ ပါပကမ္မေဟိ ဣဒါနိ မနုဿပေတော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တောသ္မိတိ။

သဟဿဇိနောဝါတိ သဟဿဇိနပုရိသော ဝိယာတိ အတ္ထော။ သွာဟံ^၅ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ဘောဂေ ဥပ္ပါဒေယျံ၊ တေဟိ အနေကသဟဿေဟိ ဘောဂေဟိ ဇိတောတိဝိ အတ္ထော။ အပရာယဏောတိ အသရဏော၊ နိပ္ပတိဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ အရိယဓမ္မာတိ သပ္ပုရိသဓမ္မတော။ ယထာ ပေတောတိ ယထာ မတော ပေတော ဟုတွာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဇီဝမာနောယေဝ

၁-ပါပကမ္မော (သိ) ၂-အာဝါဟဝိဝါဟသမ္ပန္နံ သမ္ပန္နံ (သိ)၊ အာဝါဟဝိဝါဟသမ္ပန္နံ (သျှာ)
၃-သစာဟံ (သျှာ)၊ ယာယံ (ဣ)၊ ယထာဟံ (က)

တထာ မနုဿပေတော ဇာတောသ္မိတိ အတ္ထော။ သုခကာမေ ဒုက္ခာပေတွာတိ သုခကာမေ သတ္ထေ ဒုက္ခာပေတွာ။ “သုခကာမော”တိပိ ပါဠော၊ သယံ သုခကာမော ပရံ ဒုက္ခာပေတွာတိအတ္ထော။ အာပန္နောသ္မိ ပဒံ ဣမန္တိ ဝေရူပံ ကောဠာသံ ပတ္ထောသ္မိ။ ပထန္တိပိ ပါဠော၊ ဣဒံ ဒုက္ခဿ ပထဘူတံ အတ္တဘာဝံ ပတ္ထောသ္မိတိ အတ္ထော။ ဌိတော^၁ ဘာဏုမတမိဝါတိ ဘာဏုမာ ဝုစ္စတိ အဂ္ဂိ၊ ဝိတစ္စိကင်္ဂါရေဟိ သမန္တာ ပရိကိဏ္ဍော ဝိယ သရိရေ ဥဠိတေန မဟာဒါဟေန ဒယုန္တော ကာယိကစေတသိကသုခံ န ဝိန္ဒာမိတိ ဝဒတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ “အဟံ မဟာရာဇ သုခကာမော ပရံ ဒုက္ခာပေတွာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ မနုဿပေတော ဇာတော၊ တဿာ တံ ပါပံ မာ ကရိ၊ အတ္တနော နဂရံ ဂန္ဓာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာ ကတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။ သရဘင်္ဂသတ္တာ ဣမံ ကာရဏံ အာဟရိတွာ တာပသံ သညာပေသိ။ သော တဿ ဓမ္မကထာယ သံဝေဂံ ပဋိလဘိတွာ တံ ဝန္တိတွာ ခမာပေတွာ ကသိဏပရိကမ္ပံ ကတွာ နဠံ ဈာနံ ပဋိပါကတိကံ အကာသိ။ သရဘင်္ဂါ တဿ တတ္ထ ဝသိတုံ အဒတွာ တံ အာဒါယ အတ္တနော အသမံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ နာရဒေါ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အဟောသိ၊ နဂရသောဘိဏီ ပုရာဏဒုတိယိကာ၊ သာလိဿရော သာရိပုတ္တော၊ မေဏ္ဍိဿရော ကဿပေါ၊ ပဗ္ဗတော အနုရုဒ္ဓေါ၊ ကာဠဒေဝိလော ကစ္စာယနော၊ အနုပိယော အာနန္ဒော၊ ကိသဝဇ္ဇော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သရဘင်္ဂါ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဣန္ဒြိယဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-အာဒိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၄)

အာဒိတ္တသ္မိန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အသဒိသဒါနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ အသဒိသဒါနံ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာတော^၂ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေတမ္ပံ။ တဿ ပန ဒိန္နဒိဝသတော ဒုတိယဒိဝသေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဠာပေသုံ “အာဝုသော ကောသလရာဇာ ဝိစိနိတွာဝ ပုညက္ခေတ္တံ”^၃ ဥတွာ

၁-စိတော (သီ၊ဣ) ၂-ဒိ-ဋ္ဌ ၂-၂၄၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝရက္ခေတ္တံ (သီ၊ သျာ)၊ ခေတ္တံ (ဣ)

ဗုဒ္ဓပုဂံသေ အရိယသံဃသေ အသဒိသဒါနံ အဒါသီ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အနတ္ထရိယံ ဘိက္ခဝေ ရညော ဝိစိနိတွာ အနုတ္တရေ ပုညက္ခေတ္တေ ဒါနပတိဋ္ဌာပနံ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ဝိစိနိတွာဝ မဟာဒါနံ အဒိသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ သိဝိရဋ္ဌေ ရောရုဝနဂရေ ရောရုဝမဟာရာဇာ^၁ နာမ ဒသ ရာဇ-
 ဓမ္မေ အကောပေတွာ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ ဇနံ သင်္ဂဏန္တော မဟာဇနဿ
 မာတာပိတုဋ္ဌာနေ ဌတွာ ကပဏဒ္ဓိကဝနိဗ္ဗကယာစကာဒိနံ မဟာဒါနံ
 ပဝတ္တေသိ။ တဿ သမုဒ္ဒဝိဇယာ နာမ အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ ပဏ္ဍိတာ
 ဉာဏသမ္ပန္နာ။ သော ဧကဒိဝသံ ဒါနဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော “မယံ ဒါနံ
 ဒုဿီလာ လောလသတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ တံ မံ န ဟာသေတိ၊ အဟံ ခေါ ပန
 သီလဝန္တာနံ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဒါတုကာမော၊ တေ စ ဟိမ-
 ဝန္တပဒေသေ ဝသန္တိ၊ ကော န ခေါ တေ နိမန္တေတွာ အာနေဿတိ၊ ကံ
 ပေသေသာမီ”တိ စိန္တေတွာ တမတ္ထံ ဒေဝိယာ အာရောစေသိ။ အထ နံ သာ
 အာဟ “မဟာရာဇ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ အမှာကံ ဒါတဗ္ဗဒါနဗလေန သီလဗလေန
 သစ္စဗလေန ပုပ္ဖုနိ ပေသေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ နိမန္တေတွာ တေသံ အာဂတ-
 ကာလေ သဗ္ဗပရိက္ခာရသမ္ပန္နဒါနံ ဒဿာမာ”တိ။ ရာဇာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ
 “သကလနဂရဝါသိနော သီလံ သမာဒိယန္တူ”တိ နဂရေ ဘေရိ^၂ စရာပေတွာ
 သယမ္ပိ သပရိဇနော ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ သုမန-
 ပုပ္ဖုပဏ္ဍိံ သုဝဏ္ဏသမုဂ္ဂံ ဂါဟာပေတွာ ပါသာဒါ ဩရုယု ရာဇင်္ဂဏေ ဌတွာ
 ပဉ္စင်္ဂါနိ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ပါစိနဒိသာဘိမုခေါ ဝန္တိတွာ “ပါစိနဒိသာယ
 အရဟန္တေ ဝန္တာမိ၊ သစေ အမှာကံ ကောစိ ဂုဏော အတ္ထိ၊ အမှေသု အနုကမ္ပံ
 ကဘွာ အမှာကံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ ဝတွာ သတ္ထ ပုပ္ဖုမုဋ္ဌိယော ဒိပိ။ ပါစိန-
 ဒိသာယ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ အဘာဝေန ပုနဒိဝသေ နာဂမိ^၃ သု။ ဒုတိယဒိဝသေ
 ဒက္ခိဏဒိသံ နမသိ၊ တတောပိ နာဂတာ။ တတိယဒိဝသေ ပစ္စိမဒိသံ နမသိ၊
 တတောပိ နာဂဟာ။ စတုတ္ထဒိဝသေ ဥတ္တရဒိသံ နမသိ၊ နမသိတွာ စ ပန
 “ဥတ္တရဟိမဝန္တပဒေသဝါသိနော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အမှာကံ ဘိက္ခံ ဂဏှန္တူ”တိ
 သတ္ထ ပုပ္ဖုမုဋ္ဌိယော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ပုပ္ဖုနိ ဂန္ဓာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရေ ပဉ္စန္ဒ
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓသတာနံ ဥပရိ ပတိ^၄ သု။

^၁-ရောရုဝနဂရေ ဘာရတမဟာရာဇာ (သီ၊ ဣ)၊ ဘေရုဝနဂရေ ဘေရုဝမဟာရာဇာ (သျှာ)

တေ အာဝဇ္ဇမာနာ ရညာ အတ္တနော နိမန္တိတဘာဝံ ဥတှာ ပုနဒိဝသေ သတ္တ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ အာမန္တေတွာ “မာရိသာ ရာဇာ ဝေါ နိမန္တေတိ၊ တဿ သင်္ဂဟံ ကရောထာ”တိ ဝဒိံသု။ သတ္တ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အာကာသေနာဂန္ဓာ ရာဇဒွါရေ ဩတရိံသု။ တေ ဒိသွာ ရာဇာ သောမနဿဇာတော ဝန္တိတွာ ပါသာဒံ အာရောပေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကတွာ ဒါနံ ဒတွာ ဘတ္တကိစ္စ- ပရိယောသာနေ ပုနဒိဝသတ္တာယ ပုနဒိဝသတ္တာယာတိ ဧဝံ ဆ ဒိဝသေ နိမန္တေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ သဇ္ဇေတွာ သတ္တရတနခစိတာနိ မဇ္ဇဝိဋ္ဌာဒီနိ ပညပေတွာ တိစိဝရာဒိကေ သဗ္ဗသမဏပရိဘောဂေ သတ္တန္တံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ ဌပေတွာ “မယံ ဣမေ ပရိက္ခာရေ တုမှာကံ ဒေမာ”တိ ဝတွာ တေသံ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ ရာဇာ စ ဒေဝီ စ ဥဘောပိ နမဿ- မာနာ အဋ္ဌံသု။ အထ နေသံ အနုမောဒနံ ကရောန္တော သံဃတ္ထေရော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၆၉။ “အာဒိတ္တသ္မိံ အဂါရသ္မိံ၊ ယံ နိဟရတိ ဘာဇနံ။
 တံ တဿ ဟောတိ အတ္တာယ၊ နော စ ယံ တတ္ထ ခုယုတိ။”

၇၀။ ဧဝမာဒိပိဘော လောကော၊ ဇရာယ မရဏေန စ။
 နိဟရေထေဝ ဒါနေန၊ ဒိန္နံ ဟောတိ သုနိဟတ”န္တိ။

တတ္ထ အာဒိတ္တသ္မိန္တိ တင်္ဂဏေ ပဇ္ဇလိတေ။ ဘာဇနန္တိ ကိဉ္စိ ဥပကရဏံ။ နော စ ယံ တတ္ထ ခုယုတိတိ ယံ ပန တတ္ထ ခုယုတိ၊ အန္တမသော တိဏသန္တာ- ရောပိ၊ သဗ္ဗံ တဿ အနုပကရဏမေဝ ဟောတိ။ ဇရာယ မရဏေန စာတိ ဒေသနာသိသမေတံ၊ အတ္ထတော ပနေသ ဧကာဒသဟိ အဂ္ဂိဟိ အာဒိပိတော နာမ။ နိဟရေထေဝါတိ တတော ဧကာဒသဟိ အဂ္ဂိဟိ ပဇ္ဇလိတလောကာ ဒသဝိဒေါနဝတ္ထုဘေဒံ တံ တံ ပရိက္ခာရဒါနံ စေတနာယ နိက္ကဓေထေဝ။ ဒိန္နံ ဟောတိတိ အပ္ပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ ယံ ဒိန္နံ၊ တဒေဝ သုနိဟတံ နာမ ဟောတိတိ။

ဧဝံ သံဃတ္ထေရော အနုမောဒနံ ကတွာ “အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ မဟာ- ရာဇာ”တိ ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ပါသာဒကဏ္ဍိကံ ဒွိဓာ ကတွာ ဂန္ဓာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရေယေဝ ဩတရိ၊ တဿ ဒိန္နပရိက္ခာရောပိ တေနေဝ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပတိတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရေယေဝ ဩတရိ။ ရညော စ ဒေဝိယာ စ သကလသရိရံပီတိယာပုဏ္ဏံ အဟောသိ။ ဧဝံ တသ္မိံ ဂတေ အဝသေသာပိ—

၇၁။ “ယော ဓမ္မလဒ္ဓဿ ဒဒါတိ ဒါနံ၊
 ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတဿ ဇန္တု။
 အတိက္ကမ္မ သော ဝေတရဏိံ ယမဿ၊
 ဒိဗ္ဗာနိ ဌာနာနိ ဥပေတိ မစ္စော။

၇၂။ ဒါနဉ္စ ယုဒ္ဓဉ္စ သမာနမာဟု၊
 အပ္ပါဝိ သန္တာ ဗဟုကေ ဇိနန္တိ။
 အပ္ပမ္ပိ စေ သဒ္ဓဟာနော ဒဒါတိ၊
 တေနေဝ သော ဟောတိ သုဒ္ဓိ ပရတ္ထ။

၇၃။ ဝိစေယျ ဒါနံ သုဂတပ္ပသတ္တံ၊
 ယေ ဒက္ခိဏေယျာ ဣဓ ဇီဝလောကေ။
 ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ပလာနိ၊
 ဗီဇာနိ ဝုတ္တာနိ ယထာ သုခေတ္တေ။

၇၄။ ယော ပါဏဘူတာနိ အဟေဋ္ဌယံ စရံ၊
 ပရူပဝါဒါ န ကရောတိ ပါပံ။
 ဘီရုံ ပသံသန္တိ န တတ္ထ သူရံ၊
 ဘယာ ဟိ သန္တော န ကရောန္တိ ပါပံ။

၇၅။ ဟိနေန မြဟ္မစရိယေန၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ။
 မဇ္ဈိမေန စ ဒေဝတ္တံ၊ ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတိ။

၇၆။ အဒ္ဓါ ဟိ ဒါနံ ဗဟုဓာ ပသတ္တံ၊
 ဒါနာ စ ခေါ ဓမ္မပဒံဝ သေယျော။
 ပုဗ္ဗေဝ ဟိ ပုဗ္ဗတရေဝ သန္တော၊
 နိဗ္ဗာနမေဝ’ဇ္ဈဂမုံ သပညာ”တိ—

ဧဝမေကေကာယ ဂါထာယ အနုမောဒနံ ကတွာ တထေဝ အဂမိံသု သဒ္ဓိံ ပရိက္ခာရေဟိ။

တတ္ထ ဓမ္မလဒ္ဓဿာတိ ဒီဏာသဝံ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ သုက္ခဝိပဿက-
 ယောဂါဝစရော ပုဂ္ဂလော ဓမ္မဿ လဒ္ဓတ္တာ ဓမ္မလဒ္ဓေါ နာမ။ သွေဝ ဥဋ္ဌာန-
 ဝိရိယေန တဿ ဓမ္မဿ အဓိဂတတ္တာ ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတော နာမ။ တဿ
 ပုဂ္ဂလဿ ယော ဇန္တု ဒဒါတိ ဒါနန္တိ အတ္ထော၊ ဓမ္မေန လဒ္ဓဿ ဥဋ္ဌာနသင်္ခါတေန

ဝီရိယေန အဓိဂတဿ ဒေယျဓမ္မဿ အဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ယော ဇန္တု သီလဝန္တေသု ဒါနံ ဒဒါတိတိပိ အတ္ထော။ ဥပယောဂတ္ထေ ဝါ သာမိဝစနံ ကတွာပေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝေတရဏိန္ဒြိ ဒေသနာသီသမေတံ၊ အဋ္ဌ မဟာနိရယေ သောဋ္ဌဿ စ ဥဿဒေ အတိက္ကမိတွာတိ အတ္ထော။ ဒိဗ္ဗာနိ ဌာနာနိ ဥပေတိတိ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သမာနမာဟူတိ သဒိသံ ဝဒန္တိ။ ခယဘိရုကဿ ဟိ ဒါနံ နတ္ထိ၊ ဘယဘိရုကဿ ယုဒ္ဓံ နတ္ထိ။ ဇီဝိတေ အာလယံ ဝိဇဟိတွာ ယုဇ္ဈန္တောဝ ယုဇ္ဈိတုံ သက္ကောတိ၊ ဘောဂေသု အာလယံ ဝိဇဟိတွာ ဒါယကော ဒါတုံ သက္ကောတိ၊ တေနေဝ တံ ဥဘယံ “သမာန”န္တိ ဝဒန္တိ။ အပ္ပါပိ သန္တာတိ ထောကာပိ သမာနာ ပရိစ္စတ္တဇီဝိတာ ဗဟုကေ ဇိနန္တိ၊ ဝေမေဝ အပ္ပါပိ မုဉ္ဇစေတနာ ဗဟုမ္ပိ မစ္ဆေရစိတ္တံ လောဘာဒိ ဝါ ကိလေသဂဟနံ ဇိနာတိ။ အပ္ပမ္ပိ စေတိ ထောကမ္ပိ စေ ဒေယျဓမ္မံ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဓဟန္တော ဒေတိ။ တေနေဝ သောတိ တေန ပရိတ္တဒေယျဓမ္မဝတ္ထုကေန ပရိတ္တကေနာပိ စာဂေန သော ပရတ္ထ သုခိ ဟောတိ မဟာရာဇာတိ။

ဝိစေယျ ဒါနန္တိ ဒက္ခိဏဉ္စ ဒက္ခိဏေယျဉ္စ ဝိစိနိတွာ ဒိန္နဒါနံ။ တတ္ထ ယံ ဝါ တံ ဝါ အဒတွာ အဂ္ဂံ ပဏီတံ ဒေယျဓမ္မံ ဝိစိနိတွာ ဒဒန္တော ဒက္ခိဏံ ဝိစိနာတိ နာမ၊ ယေသံ တေသံ ဝါ အဒတွာ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နေ ဝိစိနိတွာ တေသံ ဒဒန္တော ဒက္ခိဏေယျံ ဝိစိနာတိ နာမ။ သုဂတပ္ပသတ္တန္တိ ဝေရူပံ ဒါနံ ပုဒ္ဓေဟိ ပသတ္တံ။ တတ္ထ ဒက္ခိဏေယျဝိစိနနံ ဒသေတုံ “ယေ ဒက္ခိဏေယျာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဒက္ခိဏေယျာတိ ဒက္ခိဏာယ အနုစ္ဆဝိကာ ပုဒ္ဓါဒယော။

ပါဏဘူတာနိတိ ပါဏသင်္ခါတာနိ ဘူတာနိ။ အဟေဋ္ဌယံ စရန္တိ ကာရုညေန အဝိဟေဋ္ဌယန္တော စရမာနော။ ပရူပဝါဒါတိ၊ ပရူပဝါဒဘယေန ပါပံ န ကရောတိ။ ဘိရုန္တိ ဥပဝါဒဘိရုကံ။ န ၂ တတ္ထ သူရန္တိ ယော ပန အယောနိသောမနသိကာရေန တသ္မိ ဥပဝါဒေ သူရော ဟောတိ၊ တံ ပဏ္ဍိတာ နပ္ပသံသန္တိ။ ဘယာ ဟိတိ ဥပဝါဒဘယေန ဟိ ပဏ္ဍိတာ ပါပံ န ကရောန္တိ။

ဟိနေန မြဟ္မစရိယေနာတိ ဗာဟိရတိတ္ထာယတနေ တာဝ မေထုနဝိရတိသီလမတ္တကံ ဟိနံ မြဟ္မစရိယံ နာမ၊ တေန ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဈာနဿ ဥပစာရမတ္တံ မဇ္ဈိမံ၊ တေန ဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ဥတ္တမံ၊

၁-မစ္ဆေရစိတ္တလောဘာဒိကိလေသဂဟနံ (သျှာ)၊ မစ္ဆေရစိတ္တံ လောဘာဒိဂတံ ကိလေသဂဟနံ (က) ၂-န ဟိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

တေန မြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တော ဝိသုဇ္ဈတိ နာမ။ သာသနေ ပန သီလဝန္တဿေဝ
ဧကံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ မြဟ္မစရိယံ ဟိနံ နာမ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလဿေဝ
သမာပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနံ မဇ္ဈိမံ နာမ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလေ ဌတွာ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ
အရဟတ္တပုတ္တိ ဥတ္တမံ နာမ။

ဩသာနဂါထာယ အယမတ္ထော—မဟာရာဇ ကိဉ္ဇာပိ ဧကံသေနေဝ
ဒါနံ ဗဟုဓာ ပသတ္ထံ ဝဏ္ဏိတံ၊ ဒါနတော^၁ ပန သမထဝိပဿနာသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာန-
သင်္ခါတဉ္စ ဓမ္မကောဋ္ဌာသဘူတံ ဓမ္မပဒမေဝ ဥတ္တရိတရံ။ ကိ^၂ကာရဏာ? ပုဗ္ဗေဝ
ဟိ ဣမသ္မိ^၃ ကပ္ပေ ကဿပဒသဗလာဒယော ပုဗ္ဗတရေဝ ဝေဿဘူဒသဗလာ-
ဒယော သန္တော သပ္ပုရိသာ သပညာ သမထဝိပဿနံ ဘာဝေတွာ နိဗ္ဗာနမေဝ
အဇ္ဈဂမုံ အဓိဂတာတိ။

ဧဝံ သတ္တ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ^၂ အနုမောဒနာယ ရညော အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ
ဝဏ္ဏေတွာ ရာဇာနံ အပ္ပမာဒေန ဩဝဒိတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္တနော
ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂတာ^၃။ ရာဇာပိ သဒ္ဓိ^၄ အဂ္ဂမဟေသိယာ ဒါနံ ဒတွာ
ယာဝဇီဝံ ဌတွာ တတော စဝိတွာ သဂ္ဂပုရံ^၅ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ပုဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတာ ဝိစေယျ ဒါနံ
အဒံသု”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပရိနိဗ္ဗာယိ^၆ သု၊
သမုဒ္ဒဝိဇယာ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ ရောရုဝမဟာရာဇာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

အာဒိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-အဋ္ဌာနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၅)

ဂင်္ဂါ ကုမုဒိနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိတ-
ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဉ္စိ ဘိက္ခု သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု
ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကိ^၁ကာရဏာ”တိ ဝတွာ
“ကိလေသဝသေနာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု မာတုဂါမော နာမ အကတညူ မိတ္တဒုဗ္ဗိ
အဝိဿာသနီယော၊ အတိတေ ပဏ္ဍိတာ ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဒေန္တာပိ
မာတုဂါမံ တောသေတုံ^၂ နာသက္ခိ^၃ သု၊ သာ ဧကဒိဝသမတ္ထံ သဟဿံ

၁-ဒါနာ (သျှာ) ၂-သတ္တမပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ (သီ၊ ဣ) ၃-ဂတော (သီ၊ ဣ)
၄-သဂ္ဂပဒံ (သီ၊ ဣ) ၅-ပေါသေတုံ (သီ)

အလဘိတွာဝ တေ ဂိဝါယံ ဂါဟာပေတွာ နိဟရာပေသိ၊ ဧဝံ အကတညူ မာတုဂါမော၊ မာ တဿ ကာရဏာ ကိလေသဝသံ ဂစ္ဆာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇိ ကာရေန္တေ တဿ စ ပုတ္တော မြဟ္မဒတ္တကုမာရော၊ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိနော စ ပုတ္တော မဟာဓနကုမာရော နာမ။ တေ ဥဘောပိ သဟပံသုကိဋ္ဌကာ သဟာယကာ အဟောသုံ၊ ဧကော စရိယကုလေယေဝ သိပ္ပံ ဂဏှိံသု။ ရာဇကုမာရော ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာသိ၊ သေဋ္ဌိပုတ္တောပိဿ သန္တိကေယေဝ အဟောသိ။ ဗာရာဏသိယဉ္ဇ ဧကော နဂရသောဘိဏှိ ဝဏ္ဏဒါသိ အဘိရူပါ အဟောသိ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ။ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဒတွာ နိစ္စကာလေ တာယေဝ သဒ္ဓိံ အဘိရမန္တော ပိတု အစ္စယေန သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ လဘိတွာပိ န တံ ဝိဇဟိ၊ တထေဝ ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဒတွာ အဘိရမိ။ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဒိဝသဿ တယော ငါရေ ရာဇပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။ အထဿ ဧကဒိဝသံ ရာဇပဋ္ဌာနံ ဂတဿ ရညာ သဒ္ဓိံ သမုလ္လပန္နသေဝ သူရိယော အတ္တင်္ဂမိ၊ အန္ဓကာရံ ဇာတံ။ သော ရာဇကုလာ နိက္ခမိတွာ “ဣဒါနိ ဂေဟံ ဂန္ဓာ အာဂမနဝေလာ နတ္ထိ၊ နဂရသောဘိဏှိယာယေဝ ဂေဟံ ဂမိဿာမီ”တိ ဥပဋ္ဌာကေ ဥယျောဇေတွာ ဧကကောဝ တဿာ ဂေဟံ ပါဝိသိ။ အထ နံ သာ ဒိသ္မာ “အယျပုတ္တ သဟဿံ အာဘတ”န္တိ အာဟ။ ဘဒ္ဒေ အဟံ အဇ္ဇေဝ အတိဝိကာလော ဇာတော၊ တသ္မာ ဂေဟံ အဂန္ဓာ မနုဿေ ဥယျောဇေတွာ ဧကကောဝ ပဝိဋ္ဌာသ္မိ၊ သွေ ပန တေ ဒွေ သဟဿာနိ ဒဿာမီတိ။

သာ စိန္တေသိ “သစာဟံ အဇ္ဇ ဩကာသံ ကရိဿာမိ၊ အညေသုပိ ဒိဝသေသု တုစ္ဆဟတ္ထကောဝ အာဂမိဿတိ၊ ဧဝံ မေ ဓနံ ပရိဟာယိဿတိ၊ န ဒါနိဿ ဩကာသံ ကရိဿာမီ”တိ။ အထ နံ ဧဝမာဟ “သာမိ မယံ ဝဏ္ဏဒါသိယော နာမ၊ အမှာကံ သဟဿံ အဒတွာ ကေဋ္ဌိ နာမ နတ္ထိ”တိ။ “ဘဒ္ဒေ သွေ ဒိဂုဏံ အာဟရိဿာမီ”တိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိ။ နဂရသောဘိဏှိ ဒါသိယော အာဏာပေသိ “ဧတဿ ဣမ ဌတွာ မံ ဩလောကေတုံ မာ အဒတ္ထ၊ ဂိဝါယံ တံ ဂဟေတွာ နိဟရိတွာ ဒွါရံ ပိဒဟထာ”တိ။ တံ သုတွာ ဒါသိယော တထာ ကရိံသု။ အထ သော စိန္တေသိ “အဟံ ဣမာယ သဒ္ဓိံ အသိတိကောဋ္ဌိဓနံ ခါဒိံ၊ သာ မံ ဧကဒိဝသံ တုစ္ဆဟတ္ထံ ဒိသ္မာ ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ နိဟရာပေသိ၊ အဟော မာတုဂါမော နာမ ပါပေါ နိလ္လဇ္ဇော အကတညူ မိတ္တဒုဗ္ဗိ”တိ။ သော မာတုဂါမဿ အဂုဏံ အနုဿရန္တောဝ ဝိရဇ္ဇိ၊ ပဋိကူလသညံ ပဋိလဘိ၊ ဃရာဝါသေပိ

ဥက္ကဏ္ဍိတော “ ကိံ မေ ဃရာဝါသေန၊ အဇ္ဇေဝ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ ပုန ဂေဟံ အဂန္တာ ရာဇာနမ္ပိ အဒိသ္ဗာဝ နဂရာ နိက္ခမိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဂင်္ဂါတီရေ အဿမံ မာပေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာ-
ဘိညာယော ဥပ္ပါဒေတွာ ဝနမူလဖလာဟာရော တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

ရာဇာ တံ အပဿန္တော “ကဟံ မမ သဟာယော”တိ ပုစ္ဆိ။ နဂရ-
သောဘိဏ္ဍိယာပိ ကတကမ္ပံ သကလနဂရေ ပါကဋ္ဌံ ဇာတံ။ အထဿ တမတ္ထံ
အာစိက္ခိတွာ “ဣတိ တေ ဒေဝ သဟာယော လဇ္ဇာယ ဃရမ္ပိ အဂန္တာ အရညံ
ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဘဝိဿတိ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ တံ သုတွာ
နဂရသောဘိဏ္ဍိံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ကေဒိဝသံ သဟာယံ
အလဘိတွာ မမ သဟာယံ ဂိဝါယံ ဂါဟာပေတွာ နိဟရာပေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။
သစ္စံ ဒေဝါတိ။ ပါပေ ဇမ္ပိ သီဃံ မမ သဟာယဿ ဂတဋ္ဌာနံ ဂန္တာ တံ
အာနေဟိ၊ နော စေ အာနေဿသိ၊ ဇိဝိတံ တေ နတ္ထိတိ။ သာ ရညော
ဝစနံ သုတွာ ဘိတာ ရထံ အာရုယု မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဂရာ နိက္ခမိတွာ
တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ပရိယေသန္တိ သုတဝသေန တံ ဋ္ဌာနံ သုတွာ တတ္ထ ဂန္တာ
ဝဋ္ဌိတွာ “အယျ မယာ အန္ဓဗာလဘာဝေန ကတံ ဒေါသံ ခမထ၊ အဟံ န
ပုနေဝံ ကရိဿာမီ”တိ ယာစိတွာ “သာဓု ခမာမိ တေ၊ နတ္ထိ မေ တယိ
အာဃာတော”တိ ဝုတ္တေ “သစေ မေ ခမထ၊ မယာ သဒ္ဓိံ ရထံ အဘိ-
ရုဟထံ၊ နဂရံ ဂစ္ဆိဿာမ၊ ဂတကာလေ ယံ မမ ဃရေ ဓနံ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ
ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ဘဒ္ဒေ ဣဒါနိ တယာ
သဒ္ဓိံ ဂန္တံ န သက္ကာ၊ ယဒါ ပန ဣမသ္မိံ လောကေ ယေန န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တံ
ဘဝိဿတိ၊ အပိ နာမ တဒါ ဂစ္ဆေယျ”န္တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၇။ “ဂင်္ဂါ ကုမုဒိနိ သန္တာ၊ သင်္ခံဝဏ္ဏာ စ ကောကိလာ။
ဇမ္ပု တာလဖလံ ဒဇ္ဇော၊ အထ နူန တဒါ သိယာ”တိ။

တဿတ္ထော—ဘဒ္ဒေ ယထာ ဟိ ကုမုဒသရာ ကုမုဒေဟိ သဉ္ဇန္တာ
တိဋ္ဌန္တိ၊ တထေဝ သစေ သကလာပိ မဟာဂင်္ဂါ ကုမုဒိနိ သီဃသောတံ၊
ပဟာယ သန္တာ ဥပသန္တာ သိယာ၊ သဗ္ဗေ ကောကိလာ စ သင်္ခံဝဏ္ဏာ ဘဝေယျ၊
သဗ္ဗော ဇမ္ပုရုက္ခော စ တာလဖလံ ဒဒေယျ။ **အထ နူန တဒါ သိယာ**တိ အထ
တာဒိသေ ကာလေ အမှာကမ္ပိ သမာဂမော နူန သိယာ၊ ဘဝေယျ နာမာတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-အဘိရုယု (က) ၂-သီဃံသောတဘာဝံ (သျှာ၊ က)

ဝေဠု ဝတွာ ပုနပိ တာယ “ဧဟိ အယျ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဂစ္ဆိဿာ-
မာ”တိ ဝတွာ “ကသ္မိံ ကာလေ”တိ ဝုတ္တေ “အသုကသ္မိဉ္စ အသုကသ္မိဉ္စာ”တိ
ဝတွာ သေသဂါထာ အဘာသိ—

၇၈။ “ယဒါ ကစ္ဆပလောမာနံ၊ ပါဝါရော တိရိဇော သိယာ။
ဟေမန္တိကံ ပါဝုရဏံ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ။

၇၉။ ယဒါ မကသပါဒါနံ၊ အဋ္ဌာလော သုကတော သိယာ။
ဒဠော စ အဝိကမ္ပိ စ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ။

၈၀။ ယဒါ သသဝိသာဏာနံ၊ နိဿေဏီ သုကတာ သိယာ။
သဂ္ဂဿာရောဟဏတ္ထာယ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ။

၈၁။ ယဒါ နိဿေဏီမာရယံ၊ စန္ဒံ ခါဒေယျ မူသိကာ။
ရာဟုဉ္စ ပရိပါတေယျ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ။

၈၂။ ယဒါ သုရာဃဉ္စံ ပိတွာ၊ မက္ခိကာ ဂဏစာရိဏီ။
အင်္ဂါရေ ဝါသံ ကပ္ပေယျ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ။

၈၃။ ယဒါ ဗိမ္မောဋ္ဌသမ္ပန္နော၊ ဂဒြဘော သုမုခေါ သိယံ။
ကုသလော နစ္စဂီတဿ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ။

၈၄။ ယဒါ ကာကာ ဥလူကာ စ၊ မန္တယေယျ ရဟောဂတာ။
အညမညံ ပိဟယေယျ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ။

၈၅။ ယဒါ မုဋ္ဌာလပတ္တာနံ၊ ဆတ္တံ ထိရတရံ သိယာ။
ဝဿဿ ပဋိဃာတာယ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ။

၈၆။ ယဒါ ကုလကော သကုဏော၊ ပဗ္ဗတံ ဂန္ဓမာဒနံ။
တုဏ္ဏေနာဒါယ ဂစ္ဆေယျ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ။

၈၇။ ယဒါ သာမုဒ္ဓိကံ နာဝံ၊ သံယန္တံ သဝဋ္ဌာကရံ။
စေဠော အာဒါယ ဂစ္ဆေယျ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ”တိ။

တတ္ထ တိဝိဇောတိ ဧကော ကစ္ဆပလောမမယေန ပုပ္ဖေန၊ ဧကော တူလေန၊ ဧကော ဥဘယေနာတိ ဧဝံ တိပ္ပကာရော။ ဟေမန္တိကံ ပါဝုရဏန္တိ ဟိမပါတသမယေ ပါဝုရဏာယ ဘဝိတုံ သမတ္ထော။ အထ နူန တဒါ သိယာတိ အထ တသ္မိံ ကာလေ မမ တယာ သဒ္ဓိံ ဧကံသေနဝ သံသဂ္ဂေါ သိယာ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ပစ္ဆိမပဒံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ အဋ္ဌာလော သုကတောတိ အဘိရဟိတွာ ယုဇ္ဈန္တိ ပုရိသသတံ ဓာရေတုံ ယထာ သက္ကောတိ၊ ဧဝံ သုကတော။ ပရိပါတေယျန္တိ ပလာပေယျံ။ အင်္ဂါရေတိ ဝိတစ္စိကင်္ဂါရသန္တရေ။ ဝါသံ ကပ္ပေယျန္တိ ဧကေကံ သုရာဃဋံ ပိဝိတွာ မတ္တာ ဝသေယျံ။ ဗိမ္ဗောဋ္ဌသမ္ပန္နောတိ ဗိမ္ဗုဇလသဒိသေဟိ ဩဋ္ဌေဟိ သမန္တာဂတော။ သုမုခေါတိ သုဝဏ္ဏအာဒါသသဒိသော မုခေါ။ ပိဟယေယျန္တိ အညမညဿ သမ္ပတ္တိံ ဣစ္ဆန္တာ ပိဟယေယျံ ပတ္ထေယျံ။ မုဋ္ဌာလပတ္တာနန္တိ သဏှာနံ မုဋ္ဌာလဂစ္ဆပတ္တာနံ။ ကုလကောတိ^၂ ဧကော ခုဒ္ဒကသကုဏော။ သာမုဒ္ဓိကန္တိ သမုဒ္ဓပက္ခန္ဓနမဟာနာဝံ။ သယန္တိ သဝဋ္ဌာကရန္တိ ယန္တေန စေဝ ဝဋ္ဌာကရေန စ သဒ္ဓိံ သဗ္ဗသတ္တရယုတ္တံ။ စေဋ္ဌော အာဒါယာတိ ယဒါ ဧဝရူပံ နာဝံ ခုဒ္ဒကော ဂါမဒါရကော ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဂစ္ဆေယျာတိ အတ္ထော။

ဣတိ မဟာသတ္ထော ဣမိနာ အဋ္ဌာနပရိကပ္ပေန ဧကောဒသ ဂါထာ အဘာသိ။ တံ သုတွာ နဂရသောဘိဏီ မဟာသတ္တံ ခမာပေတွာ နဂရံ ဂန္ဓာ ရညော တံ ကာရဏံ အာရောစေတွာ အတ္ထနော ဇီဝိတံ ယာစိတွာ ဂဏှိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခု မာတုဂါမော နာမ အကတညူ မိတ္တဒုဗ္ဗိ”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

အဋ္ဌာနဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁-ပုလသပတ္တာနန္တိ သဏှာနံ ပုလသဂစ္ဆပတ္တာနံ (သီ၊ ဣ)၊ မူလသပတ္တာနန္တိ သဏှာနံ မူလသဂစ္ဆပတ္တာနံ (သျှာ)
 ၂-ကုဋ္ဌကောတိ (သီ၊ ဣ)၊ ကုလကောတိ (သျှာ)

၁၀-ဒီပိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၆)

ခမနိယံ ယာပနိယန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဧဠိကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉ္စိ သမယေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဂိရိပရိက္ခိတ္တေ ဧကဒ္ဓါရေ ဂိရိဗ္ဗဇသေနာသနေ ဝိဟာသိ။ ဒ္ဓါရသမိပေယေဝဿ စက်မော အဟောသိ။ တဒါ ဧဠကပါလကာ “ဧဠကာ ဧတ္ထ စရန္တူ”တိ ဂိရိဗ္ဗဇံ ပဝေ-
 သေတွာ ကိဠန္တာ ဝိဟရန္တိ။ တေသု ဧကဒိဝသံ သာယံ အာဂန္တာ ဧဠကေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေသု ဧကော ဧဠိကာ ဒုရေ စရမာနာ ဧဠကေ နိက္ခမန္တေ အဒိသ္မာ ဩဟိယိ။ တံ ပစ္ဆာ နိက္ခမန္တိ ဧကော ဒီပိကော ဒိသ္မာ “ခါဒိဿာမိ န”န္တိ ဂိရိဗ္ဗဇဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ သာပိ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တိ တံ ဒိသ္မာ “ဧသ မံ မာရေတွာ ခါဒိတုကာမတာယ ဌိတော၊ သစေ နိဝတ္ထိတွာ ပလာယိဿာမိ၊ ဇိဝိတံ မေ နတ္ထိ၊ အဇ္ဇ မယာ ပုရိသကာရံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ သိင်္ဂါနိ ဥက္ခိပိတွာ တဿ အဘိမုခံ ဝေဂေန ပက္ခန္တိတွာ ဒီပိကဿ “ဣတော ဂဏှိဿာမိ၊ ဣတော ဂဏှိဿာမိ”တိ ဝိပုန္ဒတောဝ ဂဟဏံ အနုပဂန္တာ ဝေဂေန ပလာယိတွာ ဧဠကာနံ အန္တရံ ပါဝိသိ။ အထ ယေရော တံ တေသံ ကိရိယံ ဒိသ္မာ ပုနဒိဝသေ ဂန္တာ တထာဂတဿ အာရောစေတွာ “ဧဝံ ဘန္တေ သာ ဧဠိကာ အတ္တနော ဥပါယကုသလတာယ ပရက္ကမံ ကတွာ ဒီပိကတော မုစ္စိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “မောဂ္ဂလ္လာန ဣဒါနိ တာဝ သော ဒီပိကော တံ ဂဟေတုံ နာသက္ခိ၊ ပုဗ္ဗေ ပန နံ ဝိရဝန္တိ မာရေတွာ ခါဒိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ မဂဓရဋ္ဌေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ ဂါမေ မဟာဘောဂ-
 ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကာမေ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာ-
 ဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ စိရံ ဟိမဝန္တေ ဝသိတွာ လောဏန္တိလသေဝနတ္ထာယ
 ရာဇဂဟံ ဂန္တာ ဧကသ္မိံယေဝ ဂိရိဗ္ဗဇေ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတွာ ဝါသံ
 ကပ္ပေသိ။ တဒါ ဣမိနာဝ နိယာမေန ဧဠကပါလကေသု ဧဠကေ စရန္တေသု
 ဧကဒိဝသံ ဝေမေဝ ဧကံ ဧဠိကံ ပစ္ဆာ နိက္ခမန္တိ ဒိသ္မာ ဧကော ဒီပိကော
 “ခါဒိဿာမိ န”န္တိ ဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ သာပိ တံ ဒိသ္မာ “အဇ္ဇ မယံ ဇိဝိတံ
 နတ္ထိ၊ ()^၁ဧကေနပါယေန ဣမိနာ သဒ္ဓိံ မရုပဋိသန္တာရံ ကတွာ ဟဒယမဿ
 မုဒုကံ ဇနေတွာ ဇိဝိတံ ရက္ခိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဒုရတောဝ တေန သဒ္ဓိံ
 ပဋိသန္တာရံ ကရောန္တိ အာဂစ္ဆမာနာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁-(အဒ္ဓါ မယံ ဇိဝိတတ္ထာယ ပရက္ကမံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ) (က)

၈၈။ “ခမနိယံ ယာပနိယံ၊ ကစ္စိ မာတုလ တေ သုခံ။
သုခံ တေ အမ္မာ အဝစ၊ သုခကာမာဝ တေ မယ”န္တိ။

တတ္ထ သုခံ တေ အမ္မာတိ မယံ မာတာပိ “တုမှာကံ သုခံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ^၁ အဇ္ဇ မံ အဝစာတိ အတ္ထော။ မယန္တိ မာတုလ မယမ္ပိ တုမှာကံ သုခံ ဧဝ ဣစ္ဆာမာတိ။

တံ သုတွာ ဒီပိကော “အယံ ဓုတ္တိကာ^၂ မံ မာတုလဝါဒေန ဝဉ္ဇေတုကာမာ၊ န မေ ကက္ခဋဘာဝံ ဇာနာတိ”တိ စိန္တေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၉။ “နဂံဋ္ဌံ မေ အဝက္ကမ္ပ၊ ဟေဋ္ဌယိတွာန ဧဋ္ဌိကေ။
သာ’ဇ္ဇ မာတုလဝါဒေန၊ မုဋ္ဌိတဗ္ဗာ န မညသိ”တိ။

တဿတ္ထော—တံ မမ နဂံဋ္ဌမဏ္ဍလံ အက္ကမိတွာ ဟေဋ္ဌယိတွာ အာဂစ္ဆသိ၊ သာ တံ “အဇ္ဇ မာတုလဝါဒေန မုဋ္ဌိတဗ္ဗာဟမသ္မိ”တိ မညသိ န၊ ဧဝံ မညသိ မညေတိ^၃။

တံ သုတွာ ဣတရာ “မာတုလ မာ ဧဝံ ကရိ”တိ ဝတွာ တတိယံ ဂါထ-မာဟ—

၉၀။ “ပုရတ္တာမုခေါ နိသိန္ဓောသိ၊ အဟံ တေ မုခမာဂတာ။
ပစ္ဆတော တုယံ နဂံဋ္ဌံ၊ ကထံ ခွါဟံ အဝက္ကမိ”န္တိ။

တတ္ထ မုခန္တိ အဘိမုခံ။ ကထံ ခွါဟံ အဝက္ကမိန္တိ တဝ ပစ္ဆတော ဌိတံ အဟံ ကထံ အဝက္ကမိန္တိ အတ္ထော။

အထ နံ သော “ကိ” ကထေသိ ဧဋ္ဌိကေ၊ မမ နဂံဋ္ဌသံ အဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ^၄ နာမ နုတ္ထိ”တိ ဝတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၉၁။ “ယာဝတာ စတုရော ဒီပါ၊ သသမုဒ္ဒါ သပဗ္ဗတာ။
တာဝတာ မယံ နဂံဋ္ဌံ၊ ကထံ ခေါ တံ ဝိဝဇ္ဇယိ”တိ။

တတ္ထ တာဝတာတိ ဧတ္တကံ ဌာနံ မမ နဂံဋ္ဌံ ပရိက္ခိပိတွာ ဂတန္တိ ဝဒတိ။

တံ သုတွာ ဧဋ္ဌိကာ “အယံ ပါပေါ မဓုရကထာယ န အလ္လိယတိ၊ ပဋိသတ္တု ဟုတွာ တဿ ကထေဿာမီ”တိ ဝတွာ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁-ဣစ္ဆေယျာသိတိ (သျှာ၊က)

၃-မညသိန၊ န ဧဝံ မညာဟိတိ (က)

၂-မုဟုတ္တိကာ (က)

၄-နဂံဋ္ဌရဟိတဋ္ဌာနံ (သိ၊သျှာ)

၉၂။ “ပုဗ္ဗေ မေ’တမက္ခိံ သု၊ မာတာ ပိတာ စ ဘာတရော။
ဒီဃံ ဒုဋ္ဌဿ နဂံဋ္ဌံ၊ သာမိ ဝေဟာယသာ’ဂတာ”တိ။

တတ္ထ အက္ခိံ သူတိ ပုဗ္ဗေ မေ ဒေတံ မာတာ စ ပိတာ စ ဘာတရော စ
အာစိက္ခိံ သု။ သာမိတိ သာ အဟံ ဣတကာနံ သန္တိကာ တဝ နဂံဋ္ဌဿ ဒီဃဘာဝံ
သုတွာ တဝ နဂံဋ္ဌံ ပရိဟရန္တိ ဝေဟာယသာ အာကာသေန အာဂတာတိ။

အထ နံ သော “ဇာနာမိ တေ အဟံ အာကာသေန အာဂတာဘာဝံ၊ ဧဝံ
အာဂစ္ဆန္တိ ပန မယံ ဘက္ခေ နာသေတွာ အာဂတာသိ”တိ ဝတွာ ဆဋ္ဌံ
ဂါထမာဟ—

၉၃။ “တဉ္စ ဒိသ္မာန အာယန္တိ၊ အန္တလိက္ခသ္မိ ဇဠိကေ။
မိဂသံသော ပလာယိတ္ထ၊ ဘက္ခော မေ နာသိတော တယာ”တိ။

တံ သုတွာ ဣတရာ မရဏဘယဘိတာ အညံ ကာရဏံ အာဟရိတုံ
အသက္ခောန္တိ “မာတုလ မာ ဧဝရူပံ ကက္ခဋကမ္ပံ ကရိ၊ ဇီဝိတံ မေ ဒေဟိ”တိ
ဝိလပိ။ ဣတရောပိ နံ ဝိလပန္တိညေဝ ခန္ဓေ ဂဟေတွာ မာရေတွာ ခါဒိ။

၉၄။ “ဣစ္စေဝံ ဝိလပန္တိယာ၊ ဇဠကိယာ ရူဟန္တသော။
ဂလကံ အန္တာဝမဒ္ဓိ၊ နတ္ထိ ဒုဋ္ဌေ သုဘာသိတံ။

၉၅။ နေဝ ဒုဋ္ဌေ နယော အတ္ထိ၊ န ဓမ္မော န သုဘာသိတံ။
နိက္ကမံ ဒုဋ္ဌေ ယုဇ္ဇေထ၊ သော စ သန္တိံ န ရဇ္ဇတိ”တိ—

ဣမာ ဒွေ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ ရူဟန္တသောတိ ရူဟိရဘက္ခော လောဟိတပါယိ သာဟသိကဒိပိ-
ကော။ ဂလကံ အန္တာဝမဒ္ဓိတိ ဂိဝံ မဒ္ဓိ၊ ခုံသိတွာ ဖာလေသိတိ အတ္ထော။
နယောတိ ကာရဏံ။ ဓမ္မောတိ သဘာဝေါ။ သုဘာသိတန္တိ သုကထိတ-
ဝစနံ၊ သဗ္ဗမေတံ ဒုဋ္ဌေ နတ္ထိတိ အတ္ထော။ နိက္ကမံ ဒုဋ္ဌေ ယုဇ္ဇေထာတိ ဘိက္ခဝေ
ဒုဋ္ဌပုဂ္ဂလေ ပရက္ကမမေဝ ယုဇ္ဇေယျ။ သော စ သန္တိံ န ရဇ္ဇတိတိ သော ပန
ပုဂ္ဂလော သန္တိံ သုန္ဒရံ သုဘာသိတံ န ရဇ္ဇတိ၊ န ပိယာယတိတိ အတ္ထော။
တာပသော တေသံ ကိရိယံ သဗ္ဗံ အဒ္ဓသ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဇဠိကာဝ တေရဟိ ဇဠိကာ အဟောသိ၊ ဒီပိကောပိ တေရဟိ ဒီပိကောဝ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒီပိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဇာတကုဒ္ဒါနံ

ကစ္စာနိ အဋ္ဌသဒ္ဓဗ္ဗ၊ သုလသာ စ သုမင်္ဂလံ။
ဂင်္ဂမာလဗ္ဗ စေတိယံ၊ ဣန္ဒြိယဗ္ဗေဝ အာဒိတ္တံ။
အဋ္ဌာနဗ္ဗေဝ ဒီပိ စ၊ ဒသ အဋ္ဌနိပါတကေ။

အဋ္ဌကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌတာ။

၉-နဝကနိပါတ

၁-ဂိဇ္ဈဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၇)

ပရိသင်္ကပ္ပပထော နာမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒုဗ္ဗစ-
ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ ဧကော ကုလပုတ္တော နိယျာနိက-
သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာပိ အတ္တကာမေဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ စေဝ သဗြဟ္မ-
စာရိဟိ စ “ဧဝံ တေ အဘိက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပဋိက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ အာလောကိတဗ္ဗံ၊
ဧဝံ ဝိလောကိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ သမိဋ္ဌိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပသာရိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ နိဝါသေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ
ပါရုပိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယာပနမတ္တံ ဘတ္တံ ဂဟေတွာ ပစ္စ-
ဝေက္ခိတွာဝ ပရိဘုဋ္ဌိတဗ္ဗံ၊ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရေန ဘောဇနေ မတ္တညနာ
ဇာဂရိယမနုယုတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ အာဂန္တုကဝတ္တံ နာမ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ
ဂမိကဝတ္တံ နာမ၊ ဣမာနိ စုဒ္ဒသ ခန္ဓကဝတ္တာနိ၊ အသီတိ မဟာဝတ္တာနိ။ တတ္ထ
တေ သမ္မာ ဝတ္ထိတဗ္ဗံ၊ ဣမေ တေရသ ဓုတင်္ဂဂုဏာ နာမ၊ ဧတေ သမာဒါယ
ဝတ္ထိတဗ္ဗံ” နိ ဩဝဒိယမာနော ဒုဗ္ဗစော အဟောသိ အက္ခမော အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ
အနုသာသနိ။ “အဟံ တုမေ န ဝဒါမိ၊ တုမေ ပန မံ ကသ္မာ ဝဒထ၊ အဟမေဝ
အတ္တနော အတ္တံဝါ အနတ္တံဝါ ဇာနိဿာမီ” တိ အတ္တာနံ အဝစနိယံ အကာသိ။
အထသံ ဒုဗ္ဗစဘာဝံ ဥတွာ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ အဂုဏကထံ ကထေန္တာ
နိသီဒိ” သု။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ
သန္ဓိသိန္ဓာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ ဝုတ္တေ တံ ဘိက္ခု ပက္ခော-
သာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဒုဗ္ဗစောသိ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ” နိ ဝုတ္တေ
“ကသ္မာ ဘိက္ခု ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တကာမာနံ ဝစနံ
န ကရောသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ အကတွာ ဝေရမ္ဘဝါတမုခေ စုဏ္ဏ-
ဝိစုဏ္ဏော ဇာတော” တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ ဗောဓိသတ္တော ဂိဇ္ဈယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပုတ္တော
ပနသံ သုပတ္တော နာမ ဂိဇ္ဈရာဇာ အနေကသဟဿဂိဇ္ဈပရိဝါရော ထာမ-
သမ္ပန္နော အဟောသိ။ သော မာတာပိတရော ပေါသေသိ၊ ထာမသမ္ပန္နတ္တာ
ပန အတိဒူရံ ဥပ္ပတတိ။ အထ နံ ပိတာ “တာတ ဧတ္တကံ နာမ ဌာနံ
အတိက္ကမိတွာ န ဂန္တဗ္ဗ” နိ ဩဝဒိ။ သော “သာရူ” တိ ဝတွာပိ ဧကဒိဝသံ

ပန ဝုဠေ ဒေဝေ ဂိဇ္ဈေဟိ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပတိတွာ သေသေ ဩဟာယ အတိဘူမိံ
ဂန္တော ဝေရမ္ဘဝါတမုခံ ပတွာ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဘာဝံ ပါပုဏိ။ သတ္တာ တမတ္ထံ
ဒဿေန္တော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၁။ “ပရိသင်္ကံပထော နာမ၊ ဂိဇ္ဈပန္တော သနန္တနော။
တကြာသိ မာတာပိတရော၊ ဂိဇ္ဈော ပေါသေသိ ဇိဏ္ဏကေ။
တေသံ အဇဂရမေဒံ၊ အစ္စဟာသိ ဗဟုတ္တသော။
- ၂။ ပိတာ စ ပုတ္တံ အဝစ၊ ဇာနံ ဥစ္စံ ပပါတိနံ။
သုပတ္တံ ထာမသမ္ဗန္တံ၊ တေဇသိံ ဒူရဂါမိနံ။
- ၃။ ပရိပ္ပဝန္တံ ပထဝိံ၊ ယဒါ တာတ ဝိဇာနဟိ။
သာဂရေန ပရိက္ခိတ္တံ၊ စက္ကံ ပရိမဏ္ဍလံ။
တတော တာတ နိဝတ္တဿု၊ မာဿု ဧတ္တော ပရံ ဂမိ။
- ၄။ ဥဒပတ္တောသိ ဝေဂေန၊ ဗလိ ပက္ခိ ဒိဇုတ္တမော။
ဩလောကယန္တော ဝက္ကင်္ဂါ၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိ စ။
- ၅။ အဒ္ဓဿ ပထဝိံ ဂိဇ္ဈော၊ ယထာ’သာ’သိ ပိတု’ဿုတံ။
သာဂရေန ပရိက္ခိတ္တံ၊ စက္ကံ ပရိမဏ္ဍလံ။
- ၆။ တဉ္စ သော သမတိက္ကမ္မ၊ ပရမေဝ’စ္စဝတ္တထ။
တဉ္စ ဝါတသိခါ တိက္ခာ၊ အစ္စဟာသိ ဗလိံ ဒိဇံ။
- ၇။ နာသက္ခာ’တိဂတော ပေါသော၊ ပုနဒေဝ နိဝတ္တိတုံ။
ဒိဇော ဗျသနမာပါဒိ၊ ဝေရမ္ဘနံ ဝသံ ဂတော။
- ၈။ တဿ ပုတ္တာ စ ဒါရာ စ၊ ယေ စညေ အနုဇီဝိနော။
သဗ္ဗေ ဗျသနမာပါဒုံ၊ အနောဝါဒကရေ ဒိဇေ။
- ၉။ ဝေဗ္ဗိ ဣမ ဝုဇာနံ၊ ယော ဝါကျံ နာဝဗုဇ္ဈတိ။
အတိသိမစရော ဒိတ္တော၊ ဂိဇ္ဈောဝါ’တိတသာသနော။
သ ဝေ ဗျသနံ ပပေါတိ၊ အကတွာ ဝုဇုသာသန”န္တိ။

တတ္ထ ပရိသင်္ကံပထောတိ သင်္ကံပထော။ မနုဿာ ဟိရညသုဝဏ္ဏတ္တာယ
ဂစ္ဆန္တော တသ္မိံ ပဒေသေ ခါဏုကေ ကောဠေတွာ တေသု ရဇ္ဇုယော ဗန္ဓိတွာ
ဂစ္ဆန္တိ။ တေန သော ဂိဇ္ဈပဗ္ဗတေ ဇဗ်မဂ္ဂေါ “သင်္ကံပထော”တိ ဝုစ္စတိ။

ဂိဇ္ဈပန္နောတိ ဂိဇ္ဈပဗ္ဗတမတ္ထကေ မဟာမဂ္ဂေါ။ သနန္တနောတိ ပေါရာဏော။
 တတြာသီတိ တသ္မိံ ဂိဇ္ဈပဗ္ဗတမတ္ထကေ သင်္ကပထေ ဧကော ဂိဇ္ဈော အာသိ၊
 သော ဇိဏ္ဏကေ မာတာပိတရော ပေါသေသိ။ အဇဂရမေဒန္တိ အဇဂရာနံ
 မေဒံ။ အစ္စဟာသီတိ အတိဝိယ အာဟရိ။ ဗဟုတ္တသောတိ ဗဟုသော။ ဇာနံ
 ဥစ္စံ ပပါတိနန္တိ “ပုတ္တော တေ အတိဥစ္စံ ဌာနံ လဃံတိ”တိ သုတွာ “ဥစ္စေ
 ပပါတိ အယ”န္တိ ဇာနန္တော။ တေဇသိန္တိ ပုရိသတေဇသမ္ပန္တိ။ ဒူရဂါမိနန္တိ
 တေနေဝ တေဇေန ဒူရဂါမိ။ ပရိပ္ပဝန္တိ ဥပ္ပလပတ္တံ ဝိယ ဥဒကေ ဥပ္ပဝ-
 မာနံ။ ဝိဇာနဟိတိ ဝိဇာနာသိ။ စက္ကံ ပရိမဏ္ဍလန္တိ ယသ္မိံ တေ ပဒေသေ
 ဌိတဿ သမုဒ္ဒေန ပရိစ္ဆိန္နော ဇမ္ဗုဒီပေါ စက္ကမဏ္ဍလံပ ပညာယတိ၊ တတော
 တာတ နိဝတ္တာဟိတိ ဩဝဒန္တော ဧဝမာဟ။

ဥဒပတ္တောသီတိ ပိတု ဩဝါဒံ အကတွာ ဧကဒိဝသံ ဂိဇ္ဈေဟိ သဒ္ဓိံ
 ဥပ္ပတိတော တေ ဩဟာယ ပိတရာ ကထိတဌာနံ အဂမာသိ။ ဩလောက-
 ယန္တောတိ တံ ဌာနံ ပတွာ ဟေဌာ ဩလောကေန္တော။ စက္ကင်္ဂါတိ
 ဝက်ဂိဝေါ။ ယထာ’သာ’သိ ပိတု’သုတန္တိ ယထာဿ ပိတု သန္တိကာ သုတံ
 အာသိ၊ တထေဝ အဒ္ဓဿ၊ “ယထာဿာသိ”တိပိ? ပါဌော။ ပရမေဝ’စ္စ-
 ဝတ္တထာတိ ပိတရာ အက္ခာတဌာနတော ပရံ အတိဝတ္တောဝ။ တဉ္စ
 ဝါတသိခါ တိက္ခာတိ တံ အနောဝါဒကံ ဗလိမ္ပိ သမာနံ ဒိဇံ တိဒိဏာဝေရုပ္ပ-
 ဝါတသိခါ အစ္စဟာသိ အတိဟရိ၊ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ အကာသိ။ နာသက္ခာ’တိ-
 ဂတောတိ နာသက္ခိ အတိဂတော။ ပေါသောတိ သတ္တော။ အနောဝါဒ-
 ကရေတိ တသ္မိံ ဒိဇေ ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒံ အကရောန္တေ သဗ္ဗေပိ တေ မဟာ-
 ဒုက္ခံ ပါပုဏိံသု။ အကတွာ ဝုဇုသာသနန္တိ ဝုဇုနံ ဟိတကာမာနံ ဝစနံ
 အကတွာ ဧဝမေဝ ဗျသနံ မဟာဒုက္ခံ ပါပုဏာတိ။ တသ္မာ တံ ဘိက္ခု မာ
 ဂိဇ္ဈသဒိသော ဘဝ၊ အတ္တကာမာနံ ဝစနံ ကရောဟိတိ။ သော သတ္တာရာ ဧဝံ
 ဩဝါဒိတော တတော ပဌာယ သုဝစော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ဒုဗ္ဗစဂိဇ္ဈော ဧတရဟိ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဂိဇ္ဈပိတာ ပန အဟာမေဝ
 အဟောသိ”န္တိ။

ဂိဇ္ဈတတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၁-ဗဟုတ္တတောတိ ဗဟုတတော (သိ၊ ဣ) ၂-စက္ကံ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၃-ယထာဿာသိတိပိ (က)

၂-ကောသမ္ဗိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၈)

ပုထုသဒ္ဓေါက် ဣဒံ သတ္တာ ကောသမ္ဗိံ နိဿာယ ယောသိတာရာမေ
 ဝိဟရန္တော ကောသမ္ဗိယံ ဘဏ္ဍနကာရကေ ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု
 ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ^၁ အာဂတမေဝ၊ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ တဒါ ကိရ
 ဒ္ဓေ ဘိက္ခု။ ဧကသ္မိံ အာဝါသေ ဝသိံသု ဝိနယဓရော စ သုတ္တန္တိကော စ။
 တေသု သုတ္တန္တိကော ဧကဒိဝသံ သရီရဝလဉ္စံ ကတွာ ဥဒကကောဋ္ဌကေ
 အာစမနဥဒကာဝသေသံ ဘာဇနေ ဌပေတွာ နိက္ခမိ။ ပစ္ဆာ ဝိနယဓရော တတ္ထ
 ပဝိဋ္ဌော တံ ဥဒကံ ဒိသ္မာ နိက္ခမိတွာ ဣတရံ ပုစ္ဆိ “အာရုသော တယာ ဥဒကံ
 ဌပိတ”န္တိ။ အာမာရုသောတိ။ ကိံ ပနေတ္ထ အာပတ္တိဘာဝံ န ဇာနာသိတိ။
 အာမာရုသော န ဇာနာမိတိ။ ဟောတိ အာရုသော ဧတ္ထ အာပတ္တိတိ။ တေန
 ဟိ ပဋိကရိဿာမိ နန္တိ။ သစေ ပန တေ အာရုသော အသဉ္စိစ္စ အသတိယာ
 ကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တိတိ။ သော တဿာ အာပတ္တိယာ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ
 အဟောသိ။ ဝိနယဓရောပိ အတ္တနော နိဿိတကာနံ “အယံ သုတ္တန္တိကော
 အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇမာနောပိ န ဇာနာတိ”တိ အာရောစေသိ။ တေ တဿ
 နိဿိတကေ ဒိသ္မာ “တုမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာပိ
 အာပတ္တိဘာဝံ န ဇာနာတိ”တိ အာဟံသု။ တေ ဂန္ဓာ အတ္တနော ဥပဇ္ဈာ-
 ယဿ အာရောစေသုံ။ သော ဧဝမာဟ “အယံ ဝိနယဓရော ပုဗ္ဗေ ‘အနာ-
 ပတ္တိ’တိ ဝတွာ ဣဒါနိ ‘အာပတ္တိ’တိ ဝဒတိ၊ မုသာဝါဒီ ဧသော”တိ။ တေ ဂန္ဓာ
 “တုမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော မုသာဝါဒီ”တိ ဧဝံ အညမညံ ကလဟံ ဝခုယိံသု။
 တတော ဝိနယဓရောဩကာသံ လဘိတွာ တဿံ^၂ အာပတ္တိယာ အဒဿနေန
 ဥက္ခေပနိယကမ္ပံ အကာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တေသံ ပစ္စယဒါယကာ
 ဥပါသကာပိ ဒ္ဓေ ကောဋ္ဌာသာ အဟေသုံ။ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂါဟိကာ ဘိက္ခုနိယောပိ
 အာရက္ခဒေဝတာပိ ဒ္ဓေ ကောဋ္ဌာသာ အဟေသုံ။ တာသံ သန္ဓိဋ္ဌသမ္ပတ္တာ
 အာကာသဋ္ဌဒေဝတာပိ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သဗ္ဗေ ပုထုဇ္ဇနာ ဒ္ဓေ ပက္ခာ
 အဟေသုံ။ ယာဝ အကနိဋ္ဌဘဝနာ ပန ဣဒံ ကောလာဟလံ အဂမာသိ။

အထေကော ဘိက္ခု တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဥက္ခေပကာနံ “ဓမ္မိကေ-
 နေဝ ကမ္မေန အယံ ဥက္ခိတ္တော၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကာနံ အဓမ္မိကေန ကမ္မေန
 ဥက္ခိတ္တော”တိ လဒ္ဓိံ^၃၊ ဥက္ခေပကေဟိ ဝါရိယမာနာနမ္ပိ တေသံ တံ အနုပရိ-
 ဝါရေတွာ စရဏဘာဝဉ္စ သတ္ထု အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ “သမဂ္ဂါ ကိရ
 ဟောန္တိ။”တိ ဒ္ဓေ ဝါရေ ပေသေတွာ “န ဣစ္ဆန္တိ ဘန္တေ သမဂ္ဂါ ဘဝိတု”န္တိ

၁-ဝိ ၃-၄၈၀-ပိဋ္ဌေ၊ ၂-တဿာ (သျှာ)

သုတွာ တတိယဝါရေ “ဘိန္ဒော ဘိက္ခုသံဃော”တိ တေသံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဥက္ခေပကာနံ ဥက္ခေပနေ၊ ဣတရေသဉ္စ အသင်္ဃိစ္စ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ အာဒိနဝံ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ ပုန တေသံ တတ္ထေဝ ဧကသီမာယံ ဥပေါသထာဒိနိ ကာရေတွာ ဘတ္တဂါဒိသု ဘဏ္ဍနဇာတာနံ “အာသနန္တရိကာယ နိသိဒိတဗ္ဗ”န္တိ ဘတ္တဂေ ဝတ္တံ ပညာပေတွာ “ဣဒါနိပိ ဘဏ္ဍနဇာတာ ဝိဟရန္တိ”တိ သုတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ “အလံ ဘိက္ခဝေ မာ ဘဏ္ဍန”န္တိ အာဒိနိ ဝတွာ အညတရေန ဘိက္ခုနာ ဓမ္မဝါဒိနာ ဘဂဝတော ဝိဟေသံ အနိစ္ဆန္နေန “အာဂမေတု ဘန္ဓေ ဘဂဝါ ဓမ္မသာမိ၊ အပ္ပေါသုက္ကော ဘန္ဓေ ဘဂဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတု၊ မယံ တေန ဘဏ္ဍနေန ကလဟေန ဝိဂ္ဂဟေန ဝိဝါဒေန ပညာယိဿာမာ”တိ ဝုတ္တေ—

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တော နာမ ကာသိရာဇာ အဟောသီတိ မြဟ္မဒတ္တေန ဒီဃီတိဿ ကောသလရညော ရဇံ အတ္ထိန္ဒိတွာ အညာတကဝေသေန ဝသန္တဿ မာရိတဘာဝဉ္ဇေဝ ဒီဃာဝုကုမာရေန အတ္တနော ဇီဝိတေ ဒိန္ဒေ တတော ပဋ္ဌာယ တေသံ သမဂ္ဂဘာဝဉ္စ ကထေတွာ “တေသဉ္စ နာမ ဘိက္ခဝေ ရာဇနံ အာဒိန္ဒဒဏ္ဍာနံ အာဒိန္ဒသတ္တာနံ ဧဝရူပံ ခန္တိသောရစံ ဘဝိဿတိ၊ ဣဓ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ သောဘေထ၊ ယံ တုမေ ဧဝံ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇိတာ သမာနာ ခမာ စ ဘဝေယျာထ သောရတာ စာ”တိ ဩဝဒိတွာ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ “အလံ ဘိက္ခဝေ မာ ဘဏ္ဍန”န္တိ ဝါရေတွာ အနောရမန္ဓေ ဒိသွာ “ပရိယာဒိဏ္ဍရူပါ ခေါ ဣမေ မောဃပုရိသာ၊ န ယိမေ သုကရာ သညာပေတု”န္တိ ပက္ကမိတွာ ပုနဒိဝေသေ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္ဓော ဂန္ဓကုဋိယာ ထောက် ဝိဿမိတွာ သေနာသနံ သံသာမေတွာ အတ္တနော ပတ္တစီဝရမာဒါယ သံဃမဇ္ဈေ အာကာသေဋ္ဌတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၁၀။ “ပုထုသဒ္ဓေါ သမဇနော၊ န ဗာလော ကောစိ မညထ။
သံဃသ္မိံ ဘိဇ္ဇမာနသ္မိံ၊ နာညံ ဘိယျော အမညရုံ။
- ၁၁။ ပရိမုဋ္ဌာ ပဏ္ဍိတာဘာသာ၊ ဝါစာဂေါစရဘာဏိနော။
ယာဝိစ္ဆန္တိ မုခါယာမံ၊ ယေန နိတာ န တံ ဝိဒူ။
- ၁၂။ အက္ကောတ္ထိ မံ အဝမိ မံ၊ အဇိနိ မံ အဟာသိ မေ။
ယေ စ တံ ဥပနယန္တိ၊ ဝေရံ တေသံ န သမ္ပတိ။

၁၃။ အက္ခောန္တိ မံ အဝဓိ မံ၊ အဇိနိ မံ အဟာသိ မေ။
ယေ စ တံ နုပနယန္တိ၊ ဝေရံ တေသုပသမ္ပတိ။

၁၄။ န ဟိ ဝေရေန ဝေရာနိ၊ သမ္ပန္တိမ ကုဒါစနံ။
အဝေရေန စ သမ္ပန္တိ၊ ဒေဝ ဓမ္မော သနန္တနော။

၁၅။ ပရေ စ န ဝိဇာနန္တိ၊ မယမေတ္တ ယမာမသေ။
ယေ စ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိ၊ တတော သမ္ပန္တိ မေဓဂါ။

၁၆။ အဋ္ဌိန္တိန္ဒာ ပါဏဟရာ၊ ဂဝါသံဓနဟာရိနော။
ရဋ္ဌံ ဝိလုမ္မမာနာနံ၊ တေသမ္ပိ ဟောတိ သင်္ဂတိ။
ကသ္မာ တုမှာက နော သိယာ။

၁၇။ သစေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
သဒ္ဓိံစရံ သာဓုဝိဟာရိဓိရံ။
အဘိဘုယျ သဗ္ဗာနိ ပရိဿယာနိ၊
စရေယျ တေနတ္တမနော သတိမာ။

၁၈။ နော စေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
သဒ္ဓိံစရံ သာဓုဝိဟာရိဓိရံ။
ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ဝိဇိတံ ပဟာယ၊
ဧကော စရေ မာတင်္ဂ'ရညေဝ နာဂေါ။

၁၉။ ဧကဿ စရိတံ သေယျော၊
နတ္ထိ ဗာလေ သဟာယတာ။
ဧကော စရေ န ပါပါနိ ကယိရာ၊
အပ္ပေါသုက္ခော မာတင်္ဂ'ရညေဝ နာဂေါ"တိ။

တတ္ထ ပုထု မဟာသဒ္ဓေါ အဿာတိ ပုထုသဒ္ဓေါ။ သမဇနောတိ
သမာနော ဧကသဒိသော ဇနော၊ သဗ္ဗောဝါယံ ဘဏ္ဍနကာရကဇနော
သမန္တတော သဒ္ဓနိစ္ဆာရဏေန ပုထုသဒ္ဓေါ စေဝ သဒိသော စာတိ ပုတ္တံ
ဟောတိ။ န ဗာလော ကောဓိ မညထာတိ တတ္ထ ကောဓိ ဧကောပိ “အဟံ
ဗာလော”တိ န မညိတ္ထ၊ သဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတမာနိနော၊ သဗ္ဗောဝါယံ ဘဏ္ဍနကာရ-
ကော ဇနောယေဝ။ နာညံ ဘိယျော အမညရန္တိ ကောဓိ ဧကောပိ “အဟံ

ဗာလော”တိ န မညိတ္ထ၊ ဘိယျော စ သံဃသ္မိံ ဘိဇ္ဇမာနေ အညဗ္ဗိ ဧကံ^၁
“မယံ ကာရဏာ သံဃော ဘိဇ္ဇတိ”တိ ဣဒံ ကာရဏံ န မညိတ္တာတိ အတ္ထော။

ပရိမုဋ္ဌာတိ မုဋ္ဌဿတိနော။ ပဏ္ဍိတာဘာသာတိ အတ္တနော ပဏ္ဍိတမာနေန
ပဏ္ဍိတသဒိသာ။ ဝါစာဂေါစရဘာဏိနောတိ ရာ-ကာရဿ ရဿာဒေ-
သော^၂ ကတော၊ ဝါစာဂေါစရာ စ န သတိပဋ္ဌာနာဒိအရိယဓမ္မဂေါစရာ၊
ဘာဏိနော စ။ ကထံ ဘာဏိနော? ယာဝိစ္ဆန္တိ မုခါယာမန္တိ၊ ယာဝ မုခံ
ပသာရေတုံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တာဝ ပသာရေတွာ အဂ္ဂပါဒေဟိ ဌတွာ ဘာဏိနော၊
ဧကောပိ သံဃဂါရဝေန မုခသင်္ကောစနံ န ကရောတိတိ အတ္ထော။ ယေန
နိတာတိ ယေန ဘဏ္ဍနေန ဣမံ နိလ္လဇ္ဇဘာဝံ နိတာ။ န တံ ဝိဒ္ဓတိ ဧဝံ
“အာဒိနဝံ ဣဒ”န္တိ တံ န ဇာနန္တိ။

ယေ စ တံ ဥပနယန္တိတိ တံ “အတ္ထောတ္ထိ မ”န္တိအာဒိကံ အာကာရံ ယေ
ဥပနယန္တိ။ သနန္တနောတိ ပေါရာဏော။ ပရေတိ ပဏ္ဍိတေ ဌပေတွာ တတော
အညေ ဘဏ္ဍနကာရကာ ပရေ နာမ။ တေ ဧတ္ထ သံဃမဇ္ဈေ ကောလာဟလံ
ကရောန္တာ “မယံ ယမာမသေ ဥပယမာမ^၃ နဿာမ၊ သတတံ သမိတံ မစ္စ၊
သန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ”တိ န ဇာနန္တိ။ ယေ စ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိတိ ယေ တတ္ထ
ပဏ္ဍိတာ “မယံ မစ္စသမိပံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဝိဇာနန္တိ။ တတော သမ္ပန္တိ မေဓဂါတိ
ဘိက္ခဝေ ဧဝံဟိတေ ဇာနန္တာ ယောနိသောမနသိကာရံ ဥပ္ပါဒေတွာ မေဓဂါနံ
ကလဟာနံ ဝူပသမာယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။

အဋ္ဌိန္ဒိန္ဒာတိ အယံ ဂါထာ ဗြဟ္မဒတ္တဉ္စ ဒီဃာဝုကုမာရဉ္စ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ။
တေသမ္ပိ ဟောတိ သင်္ဂတိ၊ ကဿာ တုမှာကံ န ဟောတိ၊ ယေသံ ဝေါ နေဝ
မာတာပိတုနံ အဋ္ဌိနိ ဆိန္ဒာနိ၊ န ပါဏာ ဟဋ္ဌာ၊ န ဂဝါဿဓနာနိ ဟဋ္ဌာနိ။
ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘိက္ခဝေ တေသံ ဟိ နာမ အာဒိန္ဒဒဏ္ဍာနံ အာဒိန္ဒသတ္တာနံ
ရာဇုနံ ဧဝရူပါ သင်္ဂတိ သမာဂမော အာဝါဟဝိဝါဟသမ္ပန္နံ ကတွာ ဧကတော
ပါနဘောဇနံ ဟောတိ၊ တုမှေ ဧဝရူပေ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော
ဝေရမတ္တမ္ပိ ဇဟိတုံ န သက္ကောထ၊ ကော တုမှာကံ ဘိက္ခုဘာဝေါတိ။

၁-အညောပိ ဧကော (သီ၊ သျှ၊ က) ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၃၃၊ မ-ဋ္ဌ ၄-၁၄၆-ဝိဋ္ဌေသု ပန ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-အာကာရဿ အကာရာဒေသော (က)
၃-ဥပရမာမ (သီ၊ သျှ၊ ဣ၊ က) ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၃၃၊ မ-ဋ္ဌ ၄-၁၄၆-ဝိဋ္ဌေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
ဇာတက-ဋ္ဌ ၃-၃၀

သစေ လဘေထာတိအာဒိဂါထာယော ပဏ္ဍိတသဟာယဿ စ ဗာလ-
 သဟာယဿ စ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ အဘိဘုယျ သဗ္ဗာနိ ပရိဿယာ-
 နိတိ သဗ္ဗေ ပါကဋ္ဌပရိဿယေ စ ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဿယေ စ အဘိဘဝိတွာ တေန
 သဒ္ဓိံ အတ္တမနော သတိမာ စရေယျ။ ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ဝိဇိတံ ပဟာယာတိ ယထာ
 အတ္တနော ဝိဇိတံ ရဋ္ဌံ မဟာဇနကရာဇာ စ အရိန္ဒမရာဇာ စ ပဟာယ
 ဧကကောဝ စရိံသု၊ ဧဝံ စရေယျာတိ အတ္ထော။ မာတင်္ဂ်'ရညေဝ နာဂေါတိ
 မာတင်္ဂါ အရညေ နာဂေါ။ မာတင်္ဂါတိ ဟတ္ထိ ဝုစ္စတိ၊ နာဂေါတိ
 မဟန္တာဓိဝစနမေတံ။ ယထာ ဟိ မာတုပေါသကော မာတင်္ဂ်နာဂေါ အရညေ
 ဧကကော စရိ၊ န စ ပါပါနိ အကာသိ၊ ယထာ စ သီလဝဟတ္ထိနာဂေါ၊ ယထာ
 စ ပါလိလေယျကော၊ ဧဝံ ဧကော စရေ၊ န စ ပါပါနိ ကယိရာတိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ။

သတ္တာ ဧဝံ ကထေတွာပိ တေ ဘိက္ခု။ သမဂ္ဂေ ကာတုံ အသက္ကောန္တော
 ဗာလကလောဏကဂါမံ ဝန္တာ ဘဂုတ္ထေရဿ ဧကိဘာဝေ အာနိသံသံ
 ကထေတွာ တတော တိဏ္ဍိံ ကုလပုတ္တာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝန္တာ တေသံ သာမဂ္ဂိ-
 ဝါသေ အာနိသံသံ ကထေတွာ တတော ပါလိလေယျကဝနသဏ္ဍံ ဝန္တာ တတ္ထ
 တေမာသံ ဝသိတွာ ပုန ကောသမ္ဘိံ အဝန္တာ သာဝတ္ထိမေဝ အဂမာသိ။
 ကောသမ္ဘိဝါသိနောပိ ဥပါသကာ “ဣမေ ခေါ အယျာ ကောသမ္ဘကာ ဘိက္ခု။
 ဗဟုနော အမှာကံ အနတ္ထဿ ကာရကာ၊ ဣမေဟိ ဥဗ္ဗာဠော ဘဂဝါ ပက္ကန္တော၊
 ဣမေသံ နေဝ အဘိဝါဒနာဒီနိ ကရိဿာမ၊ န ဥပဂတာနံ ပိဏ္ဏပါတံ ဒဿာမ၊
 ဧဝံ ဣမေ ပက္ကမိဿန္တိ ဝါ ဝေရံ ဝိရမိဿန္တိ ဝါဘဂဝန္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ”တိ
 သမ္ပန္နယိတွာ တထေဝ အကံသု။ တေ တေန ဒဏ္ဍကမ္ပေန ဝိဋ္ဌိတာ
 သာဝတ္ထိံ ဝန္တာ ဘဂဝန္တံ ခမာပေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “ဝိတာ
 သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ အဟောသိ၊ မာတာ မဟာမာယာ၊ ဒီဃာဝုကုမာရော
 ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကောသမ္ဘိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၁-ဗာလကလောဏကာရာမံ (သီ)၊ ဗာလကလောဏကာရာမဂါမံ (သျှာ)

၃-မဟာသုဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၂၉)

ဒုမော ယဒါ ဟောတီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
 ဘိက္ခု အာရမ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ
 ကောသလဇနပဒေ အညတရံ ပစ္စန္ဓဂါမံ ဥပနိဿာယ အရညေ ဝိဟာသိ။
 မနုဿာ တဿ ရတ္ထိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ သမ္မာဒေတွာ ဂမနာဂမနသမ္ပန္နေ ဌာနေ
 သေနာသနံ ကတွာ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟိံ သု။ တဿ ဝဿူပဂတဿ ပဌမမာသေ-
 ယေဝ သော ဂါမော ဈာယိ၊ မနုဿာနံ ဗီဇမတ္တမ္ပိ အဝသိဋ္ဌံ နာဟောသိ။
 တေ တဿ ပဏီတံ ပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုံ နာသက္ခိံ သု။ သော သပ္ပါယသေနာ-
 သနေပိ ပိဏ္ဍပါတေန ကိလမန္တော မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိံ။ အထ
 နံ တေမာသစ္စယေန သတ္ထာရံ ဝန္တိတုံ အာဂတံ သတ္ထာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ
 “ကစ္စိ ဘိက္ခု ပိဏ္ဍပါတေန န ကိလမန္တောသိ၊ သေနာသနသပ္ပါယဉ္စ အဟော-
 သိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သတ္ထာ “တဿ သေနာသနံ
 သပ္ပါယ”န္တိ ဥတွာ “ဘိက္ခု သမဏေန နာမ သေနာသနသပ္ပါယေ သတိ
 လောလုပ္ပစာရံ ပဟာယ ကိဉ္စိဒေဝ ယထာလဒ္ဓိံ ပရိဘုဉ္စိတွာ သန္တုဋ္ဌေန
 သမဏဓမ္မံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ တိရစ္ဆာနယောနိယံ
 နိဗ္ဗတ္တိတွာ အတ္တနော နိဝါသသုက္ခရက္ခေ စုဏ္ဏံ ခါဒန္တာပိ လောလုပ္ပစာရံ
 ပဟာယ သန္တုဋ္ဌာ မိတ္တဓမ္မံ အဘိန္တိတွာ အညတ္ထ န ဂမိံ သု၊ တံ ပန ကသ္မာ
 ‘ပိဏ္ဍပါတော ပရိတ္တော လူခေါ’တိ သပ္ပါယသေနာသနံ ပရိစ္စဇီ”တိ ဝတွာ
 တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဟိမဝန္တေ ဂင်္ဂါတီရေ ဧကသ္မိံ ဥဒုမ္ပရဝနေ အနေကသတသဟဿံာ
 သုကာ ဝသိံ သု။ တတြ ဧကော သုဝရာဇာ အတ္တနော နိဝါသရက္ခဿံ ဖလေသု
 ဒီဏေသု ယဒေဝ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ အင်္ဂုရော ဝါ ပတ္တံ ဝါ တစော ဝါ
 ပပဋိကာ ဝါ၊ တံ ခါဒိတွာ ဂင်္ဂါယ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ပရမပ္ပိစ္ဆသန္တုဋ္ဌော ဟုတွာ
 အညတ္ထ န ဝစ္စတိ။ တဿ အပ္ပိစ္ဆသန္တုဋ္ဌဘာဝဂုဏေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ။
 သက္ကော အာဝဇ္ဇမာနော တံ ဒိသ္မာ တဿ ဝိမံသနတ္ထံ အတ္တနော အာနဘာ-
 ဝေန တံ ရုက္ခံ သုက္ခာပေသိ။ ရုက္ခော ခါဏုကမတ္တော ဟုတွာ ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓေါ
 ဝါတေ ပဟရန္တေ အာကောဋိယမာနော ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ တဿ ဆိဒ္ဓေဟိ
 စုဏ္ဏာနိ နိက္ခမန္တိ။ သုဝရာဇာ တာနိ စုဏ္ဏာနိ ခါဒိတွာ ဂင်္ဂါယ ပါနိယံ ပိဝိတွာ
 အညတ္ထ အဂန္တာ ဝါတာတပံ အဂဏေတွာ ဥဒုမ္ပရခါဏုကေ နိသိဒိ။ သက္ကော
 တဿ ပရမပ္ပိစ္ဆဘာဝံ ဥတွာ “မိတ္တဓမ္မဂုဏံ ကထာပေတွာ ဝရမဿ ဒတွာ

၃-ဝါတေန ပဟရန္တော (သျှာ၊က)

ဥဒုမ္ပရံ အမတဖလံ ကရိတွာ အာဂမိဿာမီ”တိ ဧကော ဟံသရာဇော ဟုတွာ သုဇံ အသုရကညံ ပုရတော ကတွာ တံ ဥဒုမ္ပရဝနံ ဂန္ဓာ အဝိဒ္ဓုရေ ဧကရုက္ခဿ သာခါယ နိဿိဒိတွာ တေန သဒ္ဓိံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၀။ “ဒုမော ယဒါ ဟောတိ ဖလူပပန္တော၊
ဘုဉ္ဇန္တိ နံ ဝိဟင်္ဂမာ သမ္ပတန္တာ။
ဒီဏန္တိ ဥတွာန ဒုမံ ဖလစ္စယေ၊
ဒိသောဒိသံ ယန္တိ တတော ဝိဟင်္ဂမာ”တိ။

တဿတ္ထော—သုဝရာဇ ရုက္ခော နာမ ယဒါ ဖလသမ္ပန္တော ဟောတိ၊ တဒါတံ သာခတော သာခံ သမ္ပတန္တာဝ ဝိဟင်္ဂမာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ တံ ပနဒီဏံ ဥတွာ ဖလာနံ အစ္စယေန တတော ရုက္ခတော ဒိသောဒိသံ ဝိဟင်္ဂမာ ဂစ္ဆန္တိတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ တတော နံ ဥယျောဇေတုံ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၁။ “စရ စာရိကံ လောဟိတတုဏှ မာ မရိ၊
ကိံ တံ သုဝ သုက္ခဒုမမိ ဈာယသိ။
တဒိဿံ မံ ပြုဟိ ဝသန္တသန္ဓိဘ၊
ကသ္မာ သုဝ သုက္ခဒုမံ န ရိဉ္ဇသီ”တိ။

တတ္ထ ဈာယသီတိ ကိံကာရဏာ သုက္ခခါဏုမတ္ထကေ ဈာယန္တော ပဇ္ဈာယန္တော တိဋ္ဌသိ။ ဣဿံတိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။ ဝသန္တသန္ဓိဘာတိ ဝသန္တကာလေ ဝနသဏှော သုဝဂဏသမောကိဏှော ဝိယ နိလောဘာသော ဟောတိ၊ တေန တံ “ဝသန္တသန္ဓိဘာ”တိ အာလပတိ။ န ရိဉ္ဇသီတိ န ဆဇ္ဇေသိ။

အထ နံ သုဝရာဇော “အဟံ ဟံသ အတ္တနော ကတညကတဝေဒိတာယ ဣမံ ရုက္ခံ န ဇဟာမီ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၂။ “ယေ ဝေ သဒိနံ သခါရော ဘဝန္တိ၊
ပါဏစ္စယေ ဒုက္ခသုခေသု ဟံသ။
ဒီဏံ အဒီဏမ္ပိ န တံ ဇဟန္တိ၊
သန္တော သတံ ဓမ္မမနုဿရန္တာ။

၂၃။ သောဟံ သတံ အညတရောသ္မိ ဟံသ၊
ဉ္ဇတိ စ မေ ဟောတိ သခါ စ ရုက္ခော။
တံ နုဿဟေ ဇီဝိကတ္ထော ပဟာတုံ၊
ဒီဏန္တိ ဥတွာန န ဟေ’သ ဓမ္မော”တိ။

တတ္ထ ယေ ဝေ သဒီနံ သခါရော ဘဝန္တိတိ ယေ သဟာယာနံ သဟာယာ
 ဟောန္တိ။ ခိဏံ အခိဏမ္ပိတိ ပဏ္ဍိတာ နာမ အတ္တနော သဟာယံ ဘောဂပရိက္ခ-
 ယေန ခိဏမ္ပိ အခိဏမ္ပိ န ဇဟန္တိ။ သတံ ဓမ္မမနုဿရန္တာတိ ပဏ္ဍိတာနံ
 ပဝေဏိ အနုဿရမာနာ။ ဉာတိ စ မေတိ ဟံသရာဇ အယံ ရုက္ခော သမ္ပိယာ-
 ယနတ္ထေန မယံ ဉာတိ စ သမာစိဏ္ဏစရဏတာယ^၁ သခါ စ။ ဇီဝိကတ္ထောတိ
 တမဟံ ဇီဝိကာယ အတ္ထိကော ဟုတွာ ပဟာတုံ န သက္ကောမိ။

သက္ကော တဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌော ပသံသိတွာ ဝရံ ဒါတုကာမော ဒွေ
 ဂါထာ အဘာသိ—

၂၄။ “သာဓု သက္ခိ ကတံ ဟောတိ၊ မေတ္ထိ သံသတိ သန္တဝေါ။
 သစေ’တံ ဓမ္မံ ရောစေသိ၊ ပါသံသောသိ ဝိဇာနတံ။

၂၅။ သော တေ သုဝ ဝရံ ဒမ္ပိ၊ ပတ္တယာန ဝိဟင်္ဂမ။
 ဝရံ ဝရဿု ဝက္ကင်္ဂ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ”တိ။

တတ္ထ သာဓုတိ သမ္ပဟံသနံ။ သက္ခိ ကတံ ဟောတိ၊ မေတ္ထိ သံသတိ
 သန္တဝေါတိ သဒိဘာဝေါ စ မေတ္ထိ စ ပရိသမဇ္ဈေ သန္တဝေါ စာတိ တယာ
 မိတ္တံ^၂ ကတံ သာဓု ဟောတိ လဒ္ဓကံ ဘဒ္ဒကမေဝ။ သစေ’တံ ဓမ္မန္တိ သစေ ဧတံ
 မိတ္တဓမ္မံ^၃။ ဝိဇာနတန္တိ ဧဝံ သန္တေ ဝိညူနံ ပသံသိတဗ္ဗယုတ္တကောသိတိ
 အတ္ထော။ သော တေတိ သော အဟံ တုယံ။ ဝရဿုတိ ဣစ္ဆဿု။ ယံ ကိဉ္စိ
 မနသိစ္ဆသိတိ ယံ ကိဉ္စိ မနသာ ဣစ္ဆသိ၊ သမ္ပံ တံ ဝရံ ဒဒါမိ တေတိ။

တံ သုတွာ သုဝရာဇာ ဝရံ ဂဏ္ဍန္တော သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၂၆။ “ဝရဉ္စ မေ ဟံသ ဘဝံ ဒဒေယျ၊
 အယဉ္စ ရုက္ခော ပုနရာယုံ လဘေထ။
 သော သာခဝါ ဖလိမာ သံဝိရုဋ္ဌော၊
 မရတ္ထိကော တိဋ္ဌတု သောဘမာနော”တိ။

တတ္ထ သာခဝါတိ သာခသမ္ပန္နော။ ဖလိမာတိ ဖလေန^၄ ဥပေတော။ ‘သံဝိ-
 ရုဋ္ဌောတိ သမန္တတော ဝိရုဋ္ဌပတ္ထော တရုဏပတ္တသမ္ပန္နော ဟုတွာ။ မရတ္ထိကောတိ
 သံဝိဇ္ဇမာနမရရဖလေသု ပက္ခိတ္တမရ^၅ ဝိယ မရရဖလော ဟုတွာတိ အတ္ထော။

၁-သမာစိဏ္ဏစရဏတာယ (သီ)၊ သမဝဏ္ဏစရဏတာယ (သျှာ)
 ၂-ယံ မေတ္ထိ (သီ၊ သျှာ)၊ ယမ္ပေတံ (ဣ) ၃-မေတ္ထိဓမ္မံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)
 ၄-ဖလိနိဟိ သာခါဟိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ၅-မက္ခိကမရ (သျှာ၊ က)

အထဿ သက္ကော ဝရံ ဒဒမာနော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၇။ “တံ ပဿ သမ္ပ ဖလိမံ ဥဋ္ဌာရံ၊
သဟာဝ တေ ဟောတု ဥဒုမ္ပရေန။
သော သာခဝါ ဖလိမာ သံဝိရူဋ္ဌော၊
မရုတ္တိကော တိဋ္ဌတု သောဘမာနော”တိ။

တတ္ထ သဟာဝ တေ ဟောတု ဥဒုမ္ပရေနာတိ တဝ ဥဒုမ္ပရေန သဒ္ဓိံ
သဟ ဧကတောဝ ဝါသော ဟောတု။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ သက္ကော တံ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ အတ္တနော စ
သုဇာယ စ အာနုဘာဝံ ဒဿေတွာ ဂင်္ဂါတော ဟတ္ထေန ဥဒကံ ဂဟေတွာ
ဥဒုမ္ပရခါဏုကံ ပဟရိ။ တာဝဒေဝ သာခါဝိဂ္ဂုပသစ္စန္ဓော မရုရဖလော ရုက္ခော
ဥဋ္ဌဟိတွာ မုဏ္ဍမဏိပဗ္ဗတော ဝိယ ဝိလာသသမ္ပန္ဓော အဋ္ဌာသိ။ သုဝရာဇာ
တံ ဒိသ္မာ သောမနဿပ္ပတ္တော သက္ကဿ ထုတိံ ကရောန္တော နဝမံ ဂါထ-
မာဟ—

၂၈။ “ဧဝံ သက္က သုဒ္ဓိ ဟောဟိ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉ္ဇတိဘိ။
ယထာဟမဇ္ဇ သုဒ္ဓိတော၊ ဒိသ္မာန သဖလံ ဒုမ”န္တိ။

သက္ကောပိ တဿ ဝရံ ဒတွာ ဥဒုမ္ပရံ အမတဖလံ ကတွာ သဒ္ဓိံ သုဇာယ
အတ္တနော ဌာနမေဝ ဂတော။ တမတ္ထံ ဒီပယမာနာ ဩသာနေ အဘိသမ္ပုဒ္ဓ-
ဂါထာ ဌပိတာ—

၂၉။ “သုဝဿ စ ဝရံ ဒတွာ၊ ကတွာန သဖလံ ဒုမံ။
ပက္ကာမိ သဟ ဘရိယာယ၊ ဒေဝါနံ နန္ဒနံ ဝန”န္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခု ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ
တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာပိ အလောလုပ္ပစာရာ အဟေသုံ၊ တံ ပန ကဿ
ဝေရူပေ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ လောလုပ္ပစာရံ စရသိ၊ ဂစ္ဆ တတ္ထေဝ ဝသာ-
ဟိ”တိ ကမ္မဋ္ဌာနမဿ ကထေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ သော ဘိက္ခု
တတ္ထ ဂန္ဓာ ဝိပဿနံ ဝဗ္ဗေန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ တဒါ သက္ကော အနု-
ရဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ သုဝရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဟာသုဝဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-စူဠသုဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၀)

သန္တိ ရုက္ခာတိ ဣဒံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝေရဉ္စ-
 ကဏ္ဍံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သတ္တရိ ဝေရဉ္စာယံ ဝဿံ ဝသိတွာ အနုပုဗ္ဗေန
 သာဝတ္ထိံ အနုပုဗ္ဗေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော
 တထာဂတော ခတ္ထိယသုခုမာလော ပုဒ္ဓသုခုမာလော မဟန္တေန ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန
 သမန္နာဂတောပိ ဝေရဉ္စဗြာဟ္မဏေန နိမန္တိတော တေမာသံ ဝသန္တော
 မာရာဝဇ္ဇနဝသေန တဿ သန္တိကာ ဧကဒိဝသမ္ပိ ဘိက္ခံ အလဘိတွာ
 လောလုပ္ပစာရံ ပဟာယ တေမာသံ ပတ္တပုလကပိဋ္ဌောဒကေန ယာပေန္တော
 အညတ္တ န အဂမာသိ၊ အဟော တထာဂတာနံ အပ္ပိစ္ဆသန္တုဋ္ဌဘာဝေါ”တိ။
 သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုဗ္ဗေ “အနုစ္စရိယံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ
 ဣဒါနိ လောလုပ္ပစာရပုဟာနံ၊ ပုဗ္ဗေပိ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တောပိ
 လောလုပ္ပစာရံ ပဟာသိ”န္တိ ၂ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။ သဗ္ဗမ္ပိ ဝတ္ထု ပုရိမ-
 နယေနဝ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။

- ၃၀။ “သန္တိ ရုက္ခာ ဟရိပတ္တာ၊ ဒုမာ နေကဖလာ ဗဟူ။
 ကဿာ နု သုက္ခေ ကောဋ္ဌာပေ၊ သုဝဿ နိရတော မနော။
- ၃၁။ ဖလ’ဿ ဥပဘုဒ္ဓိမှာ၊ နေကဝဿဂဏေ ဗဟူ။
 အဖလမ္ပိ ဝိဒိတွာန၊ သာဝ မေတ္ထိ ယထာ ပုရေ။
- ၃၂။ သုက္ခဉ္စ ရုက္ခံ ကောဋ္ဌာပံ၊ ဩပတ္တ’မဖလံ ဒုမံ။
 ဩဟာယ သကုဏာ ယန္တိ၊ ကိံ ဒေါသံ ပဿသေ ဒိဇေ။
- ၃၃။ ယေ ဖလတ္တာ သမ္ဘဇန္တိ၊ အဖလောတိ ဇဟန္တိ နံ။
 အတ္တတ္ထပညာ ဒုဓမ္မော၊ တေ ဟောန္တိ ပက္ခပါတိနော။
- ၃၄။ သာဓု သက္ခိ ကတံ ဟောတိ၊ မေတ္ထိ သံသတိ သန္တဝေါ။
 သစေ’တံ ဓမ္မံ ရောစေသိ၊ ပါသံသောသိ ဝိဇာနတံ။
- ၃၅။ သော တေ သုဝ ဝရံ ဒမ္ပိ၊ ပတ္တယာန ဝိဟင်္ဂမ။
 ဝရံ ဝရဿု ဝက္ကင်္ဂံ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္စသိ။

၃၆။ အပိ နာမ နံ ပသေယံ၊ သပတ္တံ သဖလံ ဒုမံ။
ဒလိဒ္ဓေါ နိဓိံ လဒ္ဓါ၊ နန္ဓေယျာဟံ ပုနပုနံ။

၃၇။ တတော အမတမာဒါယ၊ အဘိသိဋ္ဌိ မဟီရုဟံ။
တဿ သာခါ ဝိရူဟိံ သု၊ သိတစ္ဆာယာ မနောရမာ။

၃၈။ ဧဝံ သက္က သုခိ ဟောဟိ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဣတိဘိ။
ယထာဟမဇ္ဇ သုခိတော၊ ဒိသ္မာန သဖလံ ဒုမံ။

၃၉။ သုဝဿ စ ဝရံ ဒတွာ၊ ကတွာန သဖလံ ဒုမံ။
ပက္ကာမိ သဟ ဘရိယာယ၊ ဒေဝါနံ နန္ဒနံ ဝန”န္တိ—

ပဥပဋိပဉ္စာပိ အတ္ထောပိ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗျာ၊ အနုတ္တာနပဒမေဝ ပန ဝဏ္ဏယိဿာမ။

ဟရိပတ္တာတိ နီလပတ္တသစ္ဆန္တာ။ ကောဠာပေတိ ဝါတေ ပဟရန္တေ အာကောဋိတသဒ္ဓိ ဝိယ မုဗ္ဗမာနေ နိဿာရေ။ သုဝဿာတိ အာယသ္မတော သုဝရာဇဿ ကသ္မာ ဝေရူပေ ရုက္ခေ မနော နိရတော။ ဖလ’ဿာတိ ဖလံ အဿ ရုက္ခဿ။ နေကဝဿဂဏေတိ အနေကဝဿဂဏေ။ ဗဟူတိ သမာနေပိ အနေကသတေ န ဒွေ တယော၊ အထ ခေါ ဗဟူဝ။ ဝိဒိတွာနာတိ ဟံသရာဇ ဣဒါနိ အမှာကံ ဣမံ ရုက္ခံ အဖလံ ဝိဒိတွာပိ ယထာ ပုရေ ဧတေန သဒ္ဓိံ မေတ္ထိ၊ သာဝ မေတ္ထိ၊ တံ ဟိ မယံ န ဘိန္ဒာမ၊ မေတ္ထိံ ဘိန္ဒန္တာ ဟိ အနရိယာ အသပ္ပုရိသာ နာမ ဟောန္တိတိ ပကာသေန္တော ဝေမာဟ။

ဩပတ္တန္တိ အပပတ္တံ နိပုတ္တံ ပတိတပတ္တံ။ ကိံ ဒေါသံ ပဿသေတိ အညေ သကုဏာ ဧတံ ဩဟာယ အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တိ၊ တံ ဧဝံ ဂမနေ ကိံ နာမ ဒေါသံ ပဿသိ။ ယေ ဖလတ္တာတိ ယေ ပက္ခိနော ဖလတ္တာယ ဖလကာရဏာ သမ္ပန္တန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ အဖလောတိ ဥတွာ ဧတံ ဇဟန္တိ။ အတ္တတ္ထပညာတိ အတ္တနော အတ္တာယ ပညာ၊ ပရံ အနောလောကေတွာ အတ္တနိယေဝ ဝါ ပြိတာ ဧတေသံ ပညာတိ အတ္တတ္ထပညာ။ ပက္ခပါတိနောတိ တေ အတ္တနောယေဝ ပုဗ္ဗိံ ပစ္စာသီသမာနာ မိတ္တပက္ခံ ပါတေန္တိ နာသေန္တိတိ ပက္ခပါတိနော နာမ ဟောန္တိ။ အတ္တပက္ခေယေဝ ဝါ ပတန္တိတိ ပက္ခပါတိနော။

အပိ နာမ နန္ဒိ ဟံသရာဇ သစေ မေ မနောရထော နိပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တယာ ဒိန္နော ဝရော သမ္ပဇ္ဇေယျ၊ အပိ နာမ အဟံ ဣမံ ရုက္ခံ သပတ္တံ သဖလံ ပုန ပဿေယျံ၊ တတော ဒလိဒ္ဓေါ နိဓိံ လဘိတွာဝ ပုနပ္ပုနံ ဧတံ အဘိနန္ဒေယျံ၊ တံ ဒိသ္မာဝ ပမောဒေယျံ။ **အမတမာဒါယာ**တိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဌိတော ဂင်္ဂေါဒကံ ဂဟေတွာ အဘိသိဉ္ဇယီတိ အတ္ထော။ ဣမသ္မိံ ဇာတကေ ဣမာယ သဒ္ဓိံ ဒွေ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ ဟောန္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ သုဝရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စူဠသုဝဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဟရိတစဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၁)

သုတံ မေ'တံ မဟာဗြဟ္မေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတ-
ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဉ္စိ ဘိက္ခု ဧကံ အလင်္ကတမာတုဂါမံ ဒိသ္မာ
ဥက္ကဏ္ဍိတံ ဒီဃကေသနခလောမံ ဝိပ္ပမိတုကာမံ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အရ-
စိယာ အာနိတံ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကိံ ကာရဏာ”တိ ဝတွာ “အလင်္ကတမာတုဂါမံ ဒိသ္မာ
ကိလေသဝသေန ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ကိလေသော နာမ ဂုဏဝိဒ္ဓိသကော”
အပ္ပဿာဒေါ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာပေတိ၊ ဧသ ပန ကိလေသော ကိံ ကာရဏာ တံ
န ကိလမေသတိ၊ န ဟိ သိနေရုံ ပဟရိတွာ ပဟရဏဝါတော ပုရာဏပဏ္ဍဿ
လဇ္ဇတိ၊ ဣမဉ္စိ ကိလေသံ နိဿာယ ဗောဓိဉ္ဇာဏဿ အနုပဒံ စရမာနာ ပဉ္စ-
အဘိညအဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော ဝိသုဒ္ဓမဟာပုရိသာပိ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတုံ
အသက္ကောန္တာ ဈာနံ အန္တရဓာပေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
ဧကသ္မိံ နိဂမေ အသီတိကောဋိဝိဘဝေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကဉ္စနဆဝိတာ-
ယ ပနဿ “ဟရိတစကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္ထော
တက္ကသိလံ ဂန္တော ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ ကုဋုမ္ဘံ သဏ္ဍပေတွာ မာတာပိတုနံ အစ္စယေန
ဓနဝိလောကနံ ကတွာ “ဓနမေဝ ပညာယတိ၊ ဓနဿ ဥပ္ပါဒကာ န ပညာယန္တိ၊
မယာပိ မရဏမုခေ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ မရဏဘယဘိတော မဟာဒါနံ

၁-ဂုဏဝိဒ္ဓိသနတော (သျှာ)

ဒတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ အဘိညာ
 စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တတ္ထ စိရံ ဝနမူလဖလာဟာရော
 ယာပေတွာ လောဏဗြိလသေဝနတ္ထာယ ပဗ္ဗတာ ဩတရိတွာ အနုပုဗ္ဗေန
 ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဗာရာဏသိယံ ဘိက္ခာယ
 စရန္တော ရာဇဒွါရံ သမ္မာပုဏိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ ပသန္တစိတ္တော ပက္ခော-
 သာပေတွာ သမုသိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသိဒါပေတွာ နာနဂ္ဂရသ-
 ဘောဇနံ ဘောဇေတွာ အနုမောဒနာဝသာနေ အတိရေကတရံ ပသိဒိတွာ
 “ကဟံ ဘန္တေ ဂစ္ဆိယာ”တိ ဝတွာ “ဝဿာဝါသဋ္ဌာနံ ဥပဓာရေမ မဟာ-
 ရာဇာ”တိ ဝုတ္တေ “သာရံ ဘန္တေ”တိ ဘုတ္တပါတရာသော တံ အာဒါယ
 ဥယျာနံ ဂန္တော တတ္ထ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒီနိ ကာရာပေတွာ ဥယျာနပါလံ
 ပရိစာရကံ ကတွာ ဒတွာ ဝန္တိတွာ နိက္ခမိ။ မဟာသတ္တော တတော ပဋ္ဌာယ
 နိဗ္ဗန္တံ ရညော ဂေဟေ ဘုဇ္ဇန္တော ဒွါဒသ ဝဿာနိ တတ္ထ ဝသိ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ပစ္စန္တံ ကုပိတံ ဝုပသမေတုံ ဂစ္ဆန္တော “အမှာကံ
 ပုညက္ခေတ္တံ မာ ပမဇ္ဇိ”တိ မဟာသတ္တံ ဒေဝိယာ နိယျာဒေတွာ အဂမာသိ။
 တတော ပဋ္ဌာယ သာ မဟာသတ္တံ သဟတ္တာ ပရိဝိသတိ။ အထေကဒိဝသံ သာ
 ဘောဇနံ သမ္မာဒေတွာ တသ္မိံ စိရာယမာနေ ဂန္တောဒကေန နှတွာ သဏ္ဍိ
 မဋ္ဌသာဇူကံ နိဝါသေတွာ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရာပေတွာ သရီရေ ဝါတံ ပဟရာပေန္တိ
 ခုဒ္ဒကမဉ္ဇကေ နိပဇ္ဇိ။ မဟာသတ္တောပိ ဒိဝါတရံ သုနိဝတ္တော သုပါရုတော
 ဘိက္ခာဘာဇနံ အာဒါယ အာကာသေနာဂန္တော သီဟပဉ္ဇရံ ပါပုဏိ။ ဒေဝိယာ
 တဿ ဝါကစိရသဒ္ဓိ သုတွာ ဝေဂေန ဥဋ္ဌဟန္တိယာ မဋ္ဌသာဇူကော ဘဿိ။
 မဟာသတ္တဿ ဝိသဘာဝါရမ္မဏံ စက္ခု ပဋိဟညိ။ အထဿ အနေကဝဿ-
 ကောဋိသတသဟဿကာလေ အဗ္ဘန္တရေ နိဝုတ္တကိလေသော ကရဏ္ဍကေ
 သယိတအာသိဝိသော ဝိယ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဈာနံ အန္တရဓာပေသိ။ သော သတိံ
 ဥပဋ္ဌာပေတုံ အသက္ခောန္တော ဂန္တော ဒေဝိံ ဟတ္ထေ ဂဏ္ဍိ။ တာဝဒေဝ
 သာဏိံ ပရိက္ခိပိံ သု။ သော တာယ သဒ္ဓိံ လောကဓမ္မံ သေဝိတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ
 ဥယျာနံ ဂန္တော တတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝသိကံ တထေဝ အကာသိ။ တဿ တာယ
 သဒ္ဓိံ လောကဓမ္မပဋိသေဝနံ သကလနဂရေ ပါကဋံ ဇာတံ။ အမစ္စာ
 “ဟရိတစတာပသော ဝေမကာသိ”တိ ရညော ပဏ္ဍိံ ပဟိဏိံ သု။ ရာဇာ “မိံ
 ဘိန္ဒိတုကာမာ ဧဝံ ဝဒန္တိ”တိ အသဒ္ဓဟိတွာ ပစ္စန္တံ ဝုပသမေတွာ ဗာရာဏသိံ
 ပစ္စာဂန္တော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဒေဝိယာ သန္တိကံ ဂန္တော “သစ္စံ ကိရ မမ

အယျော ဟရိတစတာပသော တယာ သဒ္ဓိံ လောကဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သစ္စံ ဒေဝါတိ။ သော တဿာပိ အသဒ္ဓဟိတွာ “တမေဝ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ”တိ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ တံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “သုတံ မေ’တံ မဟာဗြဟ္မေ၊ ကာမေ ဘုဇ္ဇတိ ဟာရိတော။
ကစ္စေတံ ဝစနံ တုစ္ဆံ၊ ကစ္စိ သုဒ္ဓေါ ဣရိယုသိ”တိ။

တတ္ထ ကစ္စေတန္တိ ကစ္စိ ဧတံ “ဟာရိတော ကာမေ ပရိဘုဇ္ဇတိ”တိ အမှေဟိ သုတံ ဝစနံ တုစ္ဆံ အဘူတံ၊ ကစ္စိ တံ သုဒ္ဓေါ ဣရိယုသိ ဝိဟရသိတိ။

သော စိန္တေသိ “အယံ ရာဇာ ‘နာဟံ ပရိဘုဇ္ဇာမိ’တိ ဝုတ္တေပိ မမ သဒ္ဓ-
ဟိဿတေဝ၊ ဣမသ္မိံ လောကေ သစ္စသဒ္ဓိသိ ပတိဋ္ဌာ နာမ နတ္ထိ။ ဥဇ္ဈိတ-
သစ္စာ ဟိ ဗောဓိမူလေ နိသီဒိတွာ ဗောဓိံ ပါပုဏိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ မယာ
သစ္စမေဝ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ဟိ ဧကစ္စေသု ဌာနေသု
ပါဏာတိပါတောပိ အဒိန္နာဒါနမ္ပိ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရောပိ သုရာမေရယမဇ္ဇ-
ပါနမ္ပိ ဟောတိယေဝ၊ အတ္ထဘောဒကဝိသံဝါဒနံ ပုရက္ခတွာ မုသာဝါဒေါ နာမ
န ဟောတိ၊ တသ္မာ သော သစ္စမေဝ ကထေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ “ဧဝမေတံ မဟာရာဇ၊ ယထာ တေ ဝစနံ သုတံ။
ကုမ္ပဂ္ဂံ ပဋိပန္နောသ္မိ၊ မောဟနေယျေသု မုစ္ဆိတော”တိ။

တတ္ထ မောဟနေယျေသုတိ ကာမဂုဏေသု။ ကာမဂုဏေသု ဟိ လောကော
မုယုတိ၊ တေ စ လောကံ မောဟယန္တိ၊ တသ္မာ တေ “မောဟနေယျာ”တိ
ဝုစ္စန္တိတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၂။ “အဒု ပညာ ကိမတ္ထိယာ၊ နိပုဏာ သာဓုစိန္တိနိ။
ယာယ ဥပ္ပတိတံ ရာဂံ၊ ကိံ မနော န ဝိနောဒယေ”တိ။

တတ္ထ အဒုတိ နိပါတော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘန္တေ ဂိလာနဿ နာမ
ဘေသဇ္ဇံ၊ ဝိပါသိတဿံ ပါနိယံ ပဋိသရဏံ၊ တုမှာကံ ပနေသာ နိပုဏာ
သာဓုနံ အတ္တာနံ စိန္တိနိ ပညာ ကိမတ္ထိယာ၊ ယာယ ပုန ဥပ္ပတိတံ ရာဂံ ကိံ
မနော န ဝိနောဒယေ၊ ကိံ စိတ္တံ ဝိနောဒေတုံ နာသက္ခိတိ။

အထဿ ကိလေသဗလံ ဒဿေန္တော ဟရိတော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄၃။ “စတ္တာရောမေ မဟာရာဇ၊ လောကေ အတိဗလာ ဘုဿ။
ရာဂေါ ဒေါသော မဒေါ မောဟော၊ ယတ္ထ ပညာ န ဂါဓတိ”တိ။

တတ္ထ ယတ္ထာတိ ယေသု ပရိယုဋ္ဌာနံ ပတ္တေသု မဟောဃေ ပတိတာ ဝိယ
ပညာ ဂါဓံ ပတိဋ္ဌံ န လဘတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၄၄။ “အရဟာ သီလသမ္ပန္နော၊ သုဒ္ဓေါ စရတိ ဟာရိတော။
မေဓာဝီ ပဏ္ဍိတော စေဝ၊ ဣတိ နော သမ္ပတော ဘဝ”န္တိ။

တတ္ထ ဣတိ နော သမ္ပတောတိ ဧဝံ အမှာကံ သမ္ပတော သမ္ဘာဝိတော
ဘဝံ။

တတော ဟာရိတော ဆဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၅။ “မေဓာဝီနမ္ပိ ဟိံသန္တိ၊ ဣသိံ မေဂုဏေ ရတံ။
ဝိတက္ကာ ပါပကာ ရာဇ၊ သုဘာ ရာဂူပသံဟိတာ”တိ။

တတ္ထ သုဘာတိ သုဘနိမိတ္တဂ္ဂဟဏေန ပဝတ္တာတိ။

အထ နံ ကိလေသပ္ပဟာနေ ဥဿာဟံ ကာရေန္တော ရာဇာ သတ္တမံ
ဂါထမာဟ—

၄၆။ “ဥပ္ပန္နာယံ သရီရဇော၊ ရာဂေါ ဝဏ္ဏဝိဒူသနော တဝ။
တံ ပဇဟ ဘဒ္ဒမတ္ထု တေ၊ ဗဟုန္နာ’သိ မေဓာဝီသမ္ပတော”တိ။

တတ္ထ ဝဏ္ဏဝိဒူသနော တဝါတိ တဝ သရီရဝဏ္ဏဿ စ ဂုဏဝဏ္ဏဿ စ ဝိဒူ-
သနော။ ဗဟုန္နာ’သိတိ ဗဟူနံ အာသိ မေဓာဝီတိ သမ္ပတော။

တတော မဟာသတ္တော သံတိံ လဘိတွာ ကာမေသု အာဒိနဝံ သလ္လက္ခေတွာ
အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “တေ အန္ဓကာရကေ ကာမေ၊ ဗဟုဒုက္ခေ မဟာဝိသေ။
တေသံ မူလံ ဂဝေသိဿံ၊ ဆေစ္ဆံ ရာဂံ သဗန္ဓန”န္တိ။

တတ္ထ အန္ဓကရကေတိ ပညာစက္ခုဝိနာသနတော အန္ဓဘာဝကရေ။ ဗဟု-
ဒုက္ခေတိ ဧတ္ထ “အပ္ပဿာဒါ ကာမာ” တိ အာဒိန္နိ သုတ္တာနိ ဟရိတွာ တေသံ ဗဟု-
ဒုက္ခတာ ဒဿေတဗ္ဗာ။ မဟာဝိသေတိ သမ္ပယုတ္တကိလေသဝိသဿ စေဝ ဝိပါက-
ဝိသဿ စ မဟန္တတာယ မဟာဝိသေ။ တေသံ မူလန္တိ တေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ကာမေ
ပဟာတုံ တေသံ မူလံ ဂဝေသိဿံ ပရိယေသိဿာမိ။ ကိံ ပန တေသံ မူလန္တိ?
အယောနိသောမနသိကာရော။ ဆေန္တံ ရာဂံ သဗန္ဓနန္တိ မဟာရာဇ ဣဒါနေဝ
ပညာခဂ္ဂေန ပဟရိတွာ သုဘနိမိတ္တဗန္ဓနေန သဗန္ဓနံ ရာဂံ ဆိန္ဒိဿာမိတိ။

ဣဒဉ္စ ပန ဝတွာ “မဟာရာဇ ဩကာသံ တာဝ မေ ကရောဟိ” တိ
ဩကာသံ ကာရေတွာ ပဏ္ဏသလံ ပဝိသိတွာ ကသိဏမဏ္ဍလံ ဩလောကေတွာ
ပုန နဋ္ဌဇ္ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ ပဏ္ဏသလတော နိက္ခမိတွာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန
နိသိဒိတွာ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “မဟာရာဇ အဟံ အဋ္ဌာနေ ဝုတ္တ-
ကာရဏာ မဟာဇနမဇ္ဈေ ဂရဟပ္ပတ္တော၊ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ၊ ပုန ဒါနိ
အဟံ အနိတ္ထိဂန္ဓဝနသဏ္ဍမေဝ ဂမိဿာမိ” တိ ရညော ရောဒန္တဿ ပရိဒေ-
ဝန္တဿ ဟိမဝန္တမေဝ ဂန္ဓာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ—

၄၇။ “ဣဒံ ဝတွာန ဟာရိတော၊ ဣသိ သစ္စပရက္ကမော။
ကာမရာဂံ ဝိရာဇေတွာ၊ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟူ” တိ—

အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိ။
တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဟရိတစတာပသော ပန အဟမေဝ
အဟောသိန္တိ။

ဟရိတစဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ပဒကုသလမာဏဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၂)

ဗဟုသုတန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒါရကံ အာရပ္ပ
ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိယံ ကုဋုမ္ဘိကပုတ္တော သတ္တဝဿကာလေယေဝ
ပဒကုသလော အဟောသိ။ အထဿ ပိတာ “ဣမံ ဝိမံသိဿာမိ” တိ တဿ

၁-မ ၁-၁၀၂၊ ဝိ ၂-၁၇၅၊ ဝိ ၄-၆၉-ပိဋေသု။

အဇာနန္တဿေဝ မိတ္တဃရံ အဂမာသိ။ သော ပိတု ဂတဋ္ဌာနံ အပုစ္ဆိတွာဝ တဿ ပဒါနုသာရေန ဂန္ဓာ ပိတု သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ပိတာ ဧကဒိဝသံ ပုစ္ဆိ “တာတ တံ မယံ တံ အဇာနာပေတွာ ဂတေပိ မမ ဂတဋ္ဌာနံ ကိံ ဇာနာသိ”တိ။ တာတ ပဒံ တေ သဉ္ဇာနာမိ၊ ပဒကုသလော အဟန္တိ။ အထဿ ဝိမံသနတ္ထာယ ပိတာ ဘုတ္တပါတရာသော ဃရာ နိက္ခမိတွာ အနန္တရံ ပဋိဝိဿ- ကဃရံ ဂန္ဓာ တတော ဒုတိယံ၊ တတော တတိယံ ဃရံ ပဝိသိတွာ တတိယ- ဃရာ နိက္ခမိတွာ ပုန အတ္တနော ဃရံ အာဂန္ဓာ တတော ဥတ္တရဒ္ဒါရေန နိက္ခမိတွာ နဂရံ ဝါမံ ကရောန္တော ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တော နိသိဒိ။ ဒါရကော “ကဟံ မေ ပိတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “န ဇာနာမာ”တိ ဝုတ္တေတဿ ပဒါနုသာရေန အနန္တရပဋိဝိဿကဿ ဃရံ အာဒိံ ကတွာ ပိတု ဂတမဂ္ဂေနေဝ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပိတု သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ ပိတရာ စ “ကထံ တာတ မမ ဣဓာဂတဘာဝံ အညာသိ”တိ ပုဋ္ဌော “ပဒံ တေ သဉ္ဇာ- နိတွာ ပဒါနုသာရေန အာဂတောမ္ပိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “ကိံ ကထေသိ ဥပါသကာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ အယံ ဒါရကော ပဒကုသလော၊ အဟံ ဣမံ ဝိမံသန္တော ဣမိနာ နာမ ဥပါယေန အာဂတော၊ အယမ္ပိ မံ ဂေဟေ အဒိသွာ မမ ပဒါနုသာရေန အာဂတော”တိ ဝုတ္တေ “အနန္တရိယံ ဥပါသက ဘူမိယံ ပဒသဉ္ဇာနနံ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အာကာသေ ပဒံ သဉ္ဇာနိံ သူ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဿ အဂ္ဂမဟေသိ အတိစရိတွာ ရညာ ပုစ္ဆိတာ “သစေ အဟံ တုမေ အတိစရာမိ၊ အဿမုဒိ ယက္ခိနိ ဟောမိ”တိ သပထံ ကတွာ တတော ကာလံ ကတွာ ဧကသ္မိံ ပဗ္ဗတ- ပါဒေ အဿမုဒိ ယက္ခိနိ ဟုတွာ လေဏဂုဟာယံ ဝသမာနာ မဟာအဋ္ဌဝိယံ ပုဗ္ဗန္တတော အပရန္တံ ဂမနမဂ္ဂေ အနုသဉ္ဇရန္တေ မနုဿေ ဂဟေတွာ ခါဒတိ။ သာ ကိရ တိဏိ ဝဿာနိ ဝေဿဝဏံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ အာယာမတော တိံသယောဇနေ ဝိတ္တာရတော ပဉ္စယောဇနေ ဌာနေ မနုဿေ ခါဒိတုံ လဘိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော အဗျော မဟဒ္ဒနော မဟာဘောဂေါ အဘိရူပေါ ဗြာဟ္မဏော ဗဟူဟိ မနုဿေဟိ ပရိဝုတော တံ မဂ္ဂံ အဘိရူဟိ။ တံ ဒိသွာ ယက္ခိနိ တုသိတွာ ပက္ခန္တိ၊ တံ ဒိသွာ ပရိဝါရမနုဿာ ပလာယိံ သူ။ သာ ဝါတဝေဂေန ဂန္ဓာ ဗြာဟ္မဏံ ဂဟေတွာ ပိဋိယာ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ ပုရိသသမ္ပဿံ ပဋိလဘိတွာ ကိလေသဝသေန တသ္မိံ သိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံ အခါဒိတွာ အတ္တနော သာမိကံ အကာသိ။ တေ ဥဘောပိ သမဂ္ဂသံဝါသံ

သု။ တတော ပဋ္ဌာယ ယက္ခိနိ မနုဿေ ဂဏှန္တိ ဝတ္တတဏှုလတေလာ-
 ဒီနိပိ ဂဟေတွာ တဿ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဥပနေတွာ အတ္တနာ မနုဿမံသံ
 ခါဒတိ။ ဂမနကာလေ တဿ ပလာယနဘယေန မဟတိယာ သိလာယ
 ဂုဟာဒ္ဓါရံ ပိဒဟိတွာ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ တေသု သမ္မောဒမာနေသု ဝသန္တေသု
 ဗောဓိသတ္တော နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနာ စဝိတွာ ပြာဟ္မဏံ ပဋိစ္စ တဿာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိ
 ဂဏှိ။ သာ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ ပုတ္တေ စ ပြာဟ္မဏေ စ
 ဗလဝသိနေဟာ ဟုတွာ ဥဘောပိ ပေါသေသိ။ သာ အပရဘာဂေ ပုတ္တေ
 ဝုဗ္ဗိပုတ္တေ ပုတ္တမိ ပိတရာ သဒ္ဓိံ အန္တောဂုဟာယံ ပဝေသေတွာ ဒ္ဓါရံ ပိဒဟိ။

အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော တဿာ ဂတကာလံ ဥတွာ သိလံ အပ-
 နေတွာ ပိတရံ ဗဟိ အကာသိ။ သာ အာဂန္ဓာ “ကေန သိလာ အပနိတာ”တိ
 ဝတွာ “အဗ္ဗ မယာ အပနိတာ၊ အန္ဓကာရေ နိသိဒိတုံ န သက္ကောမီ”တိ ပုတ္တေ
 ပုတ္တသိနေဟေန န ကိဉ္စိ အဝေါစ။ အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော ပိတရံ ပုစ္ဆိ
 “တာတ မယံ မာတု မုခံ အညာဒိသံ၊ တုမှာကံ မုခံ အညာဒိသံ၊ ကိံ န ခေါ
 ကာရဏ”န္တိ။ တာတ တဝ မာတာ မနုဿမံသခါဒိကာ ယက္ခိနိ၊ မယံ ဥဘော
 မနုဿာတိ။ တာတ ယဒိ ဧဝံ၊ ဣဓ ကသ္မာဝသာမ၊ ဧဟိ မနုဿပထံ ဂစ္ဆာမာတိ။
 တာတ သစေ မယံ ပလာယိသာမ၊ ဥဘောပိ အမှေ တဝ မာတာ ခါဒိသ-
 တိတိ။ ဗောဓိသတ္တော “မာ ဘာယိ တာတ၊ တဝ မနုဿပထသမ္မာပနံ မမ
 ဘာရော”တိ ပိတရံ သမဿာသေတွာ ပုနဒိဝသေ မာတရိ ဂတာယ ပိတရံ
 ဂဟေတွာ ပလာယိ။ ယက္ခိနိ အာဂန္ဓာ တေ အဒိသ္မာ ဝါတဝေဂေန ပက္ခန္တိတွာ
 တေ ဂဟေတွာ “ပြာဟ္မဏ ကိံ ပလာယသိ၊ ကိံ တေ ဣဓ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ “ဘဒ္ဒေ
 မာ မယံ ကုစ္ဆိ၊ ပုတ္တော တေ မံ ဂဟေတွာ ပလာယတိ”တိ ပုတ္တေ ပုတ္တသိနေ-
 ဟေန ကိဉ္စိ အဝတွာ တေ အဿာသေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနဥပဝ တေ
 ဂဟေတွာ ဂန္ဓာ ဧဝံ ပုနပိ ကတိပယေ ဒိဝသေ ပလာယန္တေ အာနေသိ။

ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “မယံ မာတု ပရိစ္ဆိန္ဓေန ဩကာသေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 ယန္တုနာဟံ ဣမိဿာ အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနသိမံ ပုစ္ဆေယျံ၊ အထ နံ အတိက္ကမိတွာ
 ပလာယိသာမာ”တိ။ သော ဧကဒိဝသံ မာတရံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော
 “အဗ္ဗ မာတုသန္တကံ နာမ ပုတ္တာနံ ပါပုဏာတိ၊ အက္ခာဟိ တာဝ မေ အတ္တနော
 သန္တကာယ ဘူမိယာ ပရိစ္ဆေဒ”န္တိ အာဟ။ သာ သဗ္ဗဒိသာသု ပဗ္ဗတနဒိ-
 နိမိတ္တာဒိနိ ကထေတွာ အာယာမတော တိံသယောဇနံ၊ ဝိတ္တာရတော ပဉ္စ-
 ယောဇနံ ပုတ္တဿ ကထေတွာ “ဣဒံ ဧတ္တကံ ဌာနံ သလ္လက္ခေဟိပုတ္တာ”တိ အာဟ။

၁-သမ္မောဒမာနာ (က) ၂-မာရေသတိတိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

“တုံ ဇာနာမီ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ မံ ဥပဋ္ဌာဟိတိ။ ဒေဝ ဒေဝသိကံ သဟဿံ လဘန္တော ဥပဋ္ဌဟိဿာမီတိ။ သာဓု တာတ ဥပဋ္ဌဟာတိ။ ရာဇာ ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဒါပေသိ။

အထေကဒိဝသံ ပုရောဟိတော ရာဇာနံ အာဟ “မဟာရာဇ မယံ တဿ မာဏဝဿ သိပ္ပါနဘာဝေန ကဿစိ ကမ္မဿ အကတတ္တာ ‘သိပ္ပံ အတ္ထိ ဝါ နတ္ထိ ဝါ’တိ န ဇာနာမ၊ ဝိမံသိဿာမ တာဝ န”န္တိ။ ရာဇာ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္တော ဥဘောပိ ဇနာ နာနာရတနဂေါပကာနံ သညံ ဒတွာ ရတန- သာရဘဏ္ဍိကံ ဂဟေတွာ ပါသာဒါ ဩရုယ ရာဇနိဝေသနန္တရေ တိက္ခတ္တံ အာဝိဇ္ဇိတွာ^၁ နိဿေဏိံ အတ္ထရိတွာ ပါကာရမတ္ထကေန ဗဟိ ဩတရိတွာ ဝိနိစ္ဆယသာလံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ နိသိဒိတွာ ပုန ဂန္တာ နိဿေဏိံ အတ္ထရိတွာ ပါကာရမတ္ထကေန ဩတရိတွာ အန္တေပုရေ ပေါက္ခရဏိယာ တီရံ ဂန္တာ ပေါက္ခရဏိံ တိက္ခတ္တံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဩတရိတွာ အန္တောပေါက္ခရဏိယံ ဘဏ္ဍိကံ ဌပေတွာ ပါသာဒံ အဘိရုဟိံသု။ ပုနဒိဝေသေ “ရာဇနိဝေသနတော ကိရ ရတနံ ဟရိံသု”တိ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။ ရာဇာ အဇာ- နန္တော ဝိယ ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ ရာဇနိဝေသန- တော ဗဟုရတနဘဏ္ဍိ ဟဋံ၊ ဟန္တ နံ အနုဝိစိနိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ အာဟ။ မဟာရာဇ ဒွါဒသသံဝစ္ဆရမတ္ထကေ ဟဋဘဏ္ဍိ စောရာနံ ပဒါနုပဒံ ဂန္တာ အာဟရဏ- သမတ္ထဿ မမ အနစ္စရိယံ အဇ္ဇ ရတ္ထိံ ဟဋဘဏ္ဍိ အာဟရိတုံ၊ အာဟရိဿာမိ တံ၊ မာ စိန္တယိတ္တာတိ။ တေန ဟိ အာဟရာတိ။ သော “သာဓု ဒေဝါ”တိ ဝတွာ မာတရံ ဝဋ္ဋိတွာ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ မဟာတလေ ဌိတောဝ “မဟာရာဇ ဒွိန္တံ စောရာနံ ပဒံ ပညာယတိ”တိ ဝတွာ ရညော စ ပုရောဟိတဿ စ ပဒါ- နုသာရေန သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ တတော နိက္ခမိတွာ ပါသာဒါ ဩရုယ ရာဇ- နိဝေသနန္တရေ တိက္ခတ္တံ ပရိဂန္တာ ပဒါနုသာရေနေဝ ပါကာရသမိပံ ဂန္တာ ပါကာရေ ဌတွာ “မဟာရာဇ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပါကာရတော မုစ္စိတွာ အာကာသေ ပဒံ ပညာယတိ၊ နိဿေဏိံ အတ္ထရာပေတွာ ဒေထာ”တိ နိဿေဏိံ ပါကာရမတ္ထကေန ဩတရိတွာ ပဒါနုသာရေနေဝ ဝိနိစ္ဆယသာလံ ဂန္တာ ပုန ရာဇနိဝေသနံ အာဂန္တာ နိဿေဏိံ အတ္ထရာပေတွာ ပါကာရမတ္ထကေန ဩရုယ ပေါက္ခရဏိံ ဂန္တာ တိက္ခတ္တံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ “မဟာရာဇ စောရာ ဣမံ ပေါက္ခရဏိံ ဩတိဏ္ဏာ”တိ ဝတွာ အတ္တနာ ဌပိတံ ဝိယ ဘဏ္ဍိကံ

၁-အာဟိဏ္ဍိတွာ (သိ၊ ဣ)၊ အာဝိဇ္ဇေတွာ (က)

နိဟရိတွာ ရညော ဒတွာ “မဟာရာဇ ဣမေ ဒွေ စောရာ အဘိညာတမဟာ-
စောရာ ဣမိနာ မဂ္ဂေန ရာဇနိဝေသနံ အဘိရုဋ္ဌာ”တိ အာဟ။ မဟာဇနာ
တုဋ္ဌပဟဋ္ဌာ အင်္ဂုလိယော ဖောဋ္ဌေသုံ၊ စေလုက္ခေပါ ပဝတ္တိံသု။

ရာဇာ စိန္တေသိ “အယံ မာဏဝေါ ပဒါနုသာရေန ဂန္တော စောရေဟိ
ဌပိတဘဏ္ဍဋ္ဌာနမေဝ မညေ ဇာနာတိ၊ စောရေ ပန ဂဏိတုံ န သက္ကော-
တိ”တိ။ အထ နံ အာဟ “စောရေဟိ ဟဋ္ဌဘဏ္ဍံ တာဝ နော တယာ
အာဟဋ္ဌံ၊ စောရာ ပန န အာဟဋ္ဌာ”တိ။ မဟာရာဇ ဣမေဝ စောရာ၊ န
ဒူရေတိ။ ကော စ ကော စာတိ။ ယော မဟာရာဇ ဣစ္ဆတိ၊ သောဝ
စောရော ဟောတိ၊ တတော တုမှာကံ ဘဏ္ဍိကဿ လဒ္ဓကာလတော
ပဋ္ဌာယ စောရေဟိ ကော အတ္ထော၊ မာ ပုစ္ဆိတ္တာတိ။ တာတ အဟံ တုယံ
ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဒမ္ပိ၊ စောရေ မေ ဂဟေတွာ ဒေဟိတိ။ မဟာရာဇ ဓနေ
လဒ္ဓေ ကိံ စောရေဟိတိ။ ဓနတောပိ နော တာတ စောရေ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဌတိတိ။
“တေန ဟိ မဟာရာဇ ‘ဣမေ နာမ စောရာ’တိ တုမှာကံ န ကထေဿာမိ၊
အတိတေ ပဝတ္တကာရဏံ ပန တေ အာဟရိဿာမိ၊ သစေ တုမှေ ပညဝန္တော၊
တံ ကာရဏံ ဇာနာထာ”တိ သော ဧဝံ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ နဒီတိရဂါမကေ ပါဠုလိ နာမ ဧကော
နဋ္ဌော ဝသတိ။ သော ဧကသ္မိံ ဥဿဝဒိဝသေ ဘရိယမာဒါယ ဗာရာဏသိံ
ပဝိသိတွာ နစ္စိတွာ ဝိဏံ ဝါဒိတွာ ဂါယိတွာ ဓနံ လဘိတွာ ဥဿဝပရိယော-
သာနေ ဗဟုံ သုရာဘတ္တံ ဂါဟာပေတွာ အတ္တနော ဂါမံ ဂစ္ဆန္တော နဒီတိရံ
ပတွာ နဝေါဒကံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တော သုရံ ပိဝန္တော နိသိ-
ဒိတွာ မတ္ထောဟုတွာ အတ္တနော ဗလံ အဇာနန္တော “မဟာဝိဏံ ဂိဝါယ ဗန္ဓိတွာ
နဒီံ ဥတ္တရိတွာ ဂမိဿာမိ”တိ ဘရိယံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ နဒီံ ဩတရိ။ ဝိဏာ-
သိဒ္ဓေဟိ ဥဒကံ ပါဝိသိ။ အထ နံ သာ ဝိဏာ ဥဒကေ ဩသိဒါပေသိ။ ဘရိယာ
ပနဿ ဩသိဒနဘာဝံ ဥတွာ တံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဥတ္တရိတွာ တိရေ အဋ္ဌာသိ။
နဋ္ဌပါဠုလိ သကိံ ဥမ္ပုဇ္ဇတိ၊ သကိံ နိမုဇ္ဇတိ၊ ဥဒကံ ပဝိသိတွာ ဥဒ္ဓုမာတ-
ဥဒရော အဟောသိ။ အထဿ ဘရိယာ စိန္တေသိ “မယံ သာမိကော ဣဒါနိ
မရိဿတိ၊ ဧကံ နံ ဂိတကံ ယာစိတွာ ပရိသမဇ္ဈေ တံ ဂါယန္တိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေဿာ-
မိ”တိ စိန္တေတွာ “သာမိ တံ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇသိ၊ ဧကံ မေ ဂိတကံ ဒေဟိ၊ တေန
ဇီဝိကံ ကပ္ပေဿာမိ”တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ—

၁-စောရေ ပန နော ဂဟေတွာ ဒါတုံ သက္ခိဿသိတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၄၉။ “ဗဟုသုတံ စိတ္တကထိံ၊ ဂင်္ဂါ ဝဟတိ ပါဠလိံ။
ဝုယုမာနက ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဧကံ မေ ဒေဟိ ဂါထက”န္တိ။

တတ္ထ ဂါထကန္တိ ခုဒ္ဒကံ ဂါထံ။

အထ နံ နဂ္ဂပါဠလိ “ဘဒ္ဒေ ကထံ တဝ ဂိတကံ ဒဿာမိ၊ ဣဒါနိ မဟာ-
ဇနဿ ပဋိသရဏဘူတံ ဥဒကံ မံ မာရေတိ”တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “ယေန သိဇ္ဇန္တိ ဒုက္ခိတံ၊ ယေန သိဇ္ဇန္တိ အာတုရံ။
တဿ မဇ္ဈေ မရိဿာမိ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

ဗောဓိသတ္တော ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ “မဟာရာဇ ယထာ ဥဒကံ မဟာဇနဿ
ပဋိသရဏံ၊ တထာ ရာဇာနောပိ၊ တေသံ သန္တိကာ ဘယေ ဥပ္ပန္နေ တံ ဘယံ
ကော ပဋိဗာဟိဿတိ”တိ ဝတွာ “မဟာရာဇ ဣဒံ ကာရဏံ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ မယာ ပန
ပဏ္ဍိတဝေဒနီယံ ကတွာ ကထိတံ၊ ဇာနာဟိ မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ တာတ
အဟံ ဧဝရူပံ ပဋိစ္ဆန္တကထံ န ဇာနာမိ၊ စောရေ မေ ဂဟေတွာ ဒေဟိတိ။
အထဿ မဟာသတ္တော “တေန ဟိ မဟာရာဇ ဣဒံ သုတွာ ဇာနာ-
ဟိ”တိ အပရမ္ပိ ကာရဏံ အာဟရိ။ ဒေဝ ပုဗ္ဗေ ဣမိဿာဝ ဗာရာဏသိယာ
ဒွါရဂါမေ ဧကော ကုမ္ဘကာရော ဘာဇနတ္ထာယ မတ္တိကံ အာဟရန္တော
ဧကသ္မိယေဝ ဌာနေ နိဗ္ဗန္တံ ဂဏှိတွာ အန္တောပဗ္ဗာရံ မဟန္တံ အာဝါဋံ ခဏိ။
အထေကဒိဝသံ တဿ မတ္တိကံ ဂဏှန္တဿ အကာလမဟာမေသော ဥဠဟိတွာ
မဟာဝုဠိံ ပါတေသိ။ ဥဒကံ အဝတ္ထရမာနံ အာဝါဋံ ပါတေသိ၊ တေနဿ
မတ္တကော ဘိဇ္ဇိ။ သော ပရိဒေဝန္တော ဂါထမာဟ—

၅၁။ “ယတ္ထ ဗိဇာနိ ရူဟန္တိ၊ သတ္တာ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတာ။
သာ မေ သီသံ နိဝိဠေတိ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ နိဝိဠေတိတိ နိပတိတွာ ဝိဠေတိ ဘိန္ဒတိ။

ယထာ ဟိ ဒေဝ မဟာဇနဿ ပဋိသရဏဘူတာ မဟာပထဝီ ကုမ္ဘကာရဿ
သီသံ ဘိန္ဒိ၊ ဧဝမေဝ မဟာပထဝီသမေ သဗ္ဗလောကဿ ပဋိသရဏေ နရိန္ဒေ
ဥဠာယ စောရကမ္ပံကရောန္တေ ကော ဗာဟိဿတိ၊ သက္ခိဿသိ မဟာရာဇ ဧဝံ
ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ကထိတံ စောရံ ဇာနိတုန္တိ။ တာတ မယံ ပဋိစ္ဆန္တေန ကာရဏံ
နတ္ထိ၊ အယံ စောရေတိ ဧဝံ မေ စောရံ ဂဟေတွာ ဒေဟိတိ။ သော
ရာဇာနံ ရက္ခန္တော “တွံ စောရေ”တိ အဝတွာ အပရမ္ပိ ဥဒါဟရဏံ အာဟရိ။
မဟာရာဇ ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိယေဝ နဂရေ ဧကဿ ပုရိသဿ ဂေဟံ အာဒိတ္တံ။

သော “အန္တော ပဝိသိတွာ ဘဏ္ဍကံ နိဟရာ”တိ အညံ အာဏာပေသိ။ တသ္မိံ ပဝိသိတွာ နိဟရန္တေ ဂေဟဒ္ဓါရံ ပိဒဟိ။ သော ရူမန္တော ဟုတွာ နိက္ခမနမဂ္ဂံ အလဘန္တော ဥပ္ပန္နဿာဟဒုက္ခော ဟုတွာ အန္တော ဌိတောဝ ပရိဒေဝန္တော ဂါထမာဟ—

၅၂။ “ယေန ဘတ္တာနိ ပစ္စန္တိ၊ သီတံ ယေန ဝိဟညတိ။
သော မံ ဒုဟတိ ဂတ္တာနိ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ သော မံ ဒုဟတီတိ သော မေ ဒုဟတိ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

“မဟာရာဇ အဂ္ဂိ ဝိယ မဟာဇနဿ ပဋိသရဏဘူတော ဧကောမနုဿော ရတနဘဏ္ဍိကံ ဟရိ၊ မာ မံ စောရံ ပုစ္ဆာ”တိ။ တာတ မယံ စောရံ ဒေဟိ-ယေဝါတိ။ သော ရာဇာနံ “တွံ စောရော”တိ အဝတွာ အပရမ္ပိ ဥဒါဟရဏံ အာဟရိ။ ဒေဝ ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံယေဝ နဂရေ ဧကော ပုရိသော အတိဗဟံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဇီရာပေတုံ အသက္ကောန္တော ဝေဒနာပ္ပတ္တော ဟုတွာ ပရိဒေဝန္တော ဂါထမာဟ—

၅၃။ “ယေန ဘုတ္တေန ယာပေန္တိ၊ ပုထု ဗြာဟ္မဏခတ္တိယာ။
သော မံ ဘုတ္တော ဗျာပါဒေတိ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ သော မံ ဘုတ္တော ဗျာပါဒေတီတိ သော ဩဒနော ဘုတ္တော မံ ဗျာပါဒေတိ မာရေတိ။

မဟာရာဇ ဘတ္တံ ဝိယ မဟာဇနဿ ပဋိသရဏဘူတော ဧကော ဘဏ္ဍိကံ ဟရိ၊ တသ္မိံ လဒ္ဓေ ကိံ စောရံ ပုစ္ဆသီတိ။ တာတ သက္ကောန္တော စောရံ မေ ဒေဟိတိ။ သော တဿ သညာပနတ္ထံ အပရမ္ပိ ဥဒါဟရဏံ အာဟရိ။ မဟာရာဇ ပုဗ္ဗေပိ ဣမသ္မိံယေဝ နဂရေ ဧကဿ ဝါတော ဥဋ္ဌ-ဟိတွာ ဂတ္တာနိ ဘဉ္စိ။ သော ပရိဒေဝန္တော ဂါထမာဟ—

၅၄။ “ဂိမ္မာနံ ပစ္စိမေ မာသေ၊ ဝါတမိစ္ဆန္တိ ပဏ္ဍိတာ။
သော မံ ဘဉ္စတိ ဂတ္တာနိ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

ဣတိ မဟာရာဇ သရဏတော ဘယံ ဥပ္ပန္နံ၊ ဇာနာဟိ တံ ကာရဏန္တိ။ တာတ စောရံ မေ ဒေဟိတိ။ သော တဿ သညာပနတ္ထံ အပရမ္ပိ ဥဒါ-ဟရဏံ အာဟရိ။ ဒေဝ အတိတေ ဟိမဝန္တပဒေသေ သာခါဝိဂ္ဂုပသမ္ပန္နော မဟာရုက္ခော အဟောသိ ပုပ္ဖလသမ္ပန္နော အနေကသဟဿာနံ သကုဏာနံ

နိဝါသော။ တဿ ဒွေ သာခါ အညမညံ သံဃဇ္ဇေသုံ၊ တတော ဓူမော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ အဂ္ဂိစုဏ္ဏာနိ ပတိံသု။ တံ ဒိသ္မာ သကုဏဇေဋ္ဌကော ဂါထမာဟ—

၅၅။ “ယံ နိဿိတာ ဇဂတိရူဟံ၊ သွာယံ အဂ္ဂိံ ပမုဉ္ဇတိ။
ဒိသာ ဘဇထ ဝက္ကင်္ဂါ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ ဇဂတိရူဟန္တိ မဟီရူဟံ။

ယထာ ဟိ ဒေဝ ရုက္ခော ပက္ခိနံ ပဋိသရဏံ၊ ဧဝံ ရာဇာ မဟာဇနဿ ပဋိသရဏံ၊ တသ္မိံ စောရိကံ ကရောန္တေ ကော ပဋိဗာဟိဿတိ၊ သလ္လက္ခေဟိ ဒေဝါတိ။ တာတ မယံ စောရမေဝ ဒေဟိတိ။ အထဿ သော အပရမ္ပိ ဥဒါဟရဏံ အာဟရိ။ မဟာရာဇ ဧကသ္မိံ ကာသိဂါမေ အညတရဿ ကုလဃရဿ ပစ္ဆိမဘာဂေ ကက္ခဋ္ဌာ သုသုမာရနဒီ အတ္ထိ၊ တဿ စ ကုလဿ ဧကောဝ ပုတ္တော။ သော ပိတရိ ကာလကတေ မာတရံ ပဋိဇဉ္ဇိ။ တဿ မာတာ အနိစ္ဆမာနဿေဝ ဧကံ ကုလမိတရံ အာနေသိ။ သာ ပုဗ္ဗဘာဂေ သဿုံ သမ္ပိယာယိတွာ ပစ္ဆာ ပုတ္တမိတာဟိ ဝဗုမာနာ တံ နိဟရိတုကာမာ အဟောသိ။ တဿာ ပန မာတာပိ တသ္မိံယေဝ ဃရေ ဝသတိ။ သာ သာမိကဿ သန္တိကေ သဿုယာ နာနပ္ပကာရံ ဒေါသံ ဝတွာ ပရိဘိဋ္ဌိတွာ “အဟံ တေ မာတရံ ပေါသေတုံ န သက္ကောမိ၊ မာရေဟိ န”န္တိ ဝတွာ “မနုဿမာရဏံ နာမ ဘာရိယံ၊ ကထံ နံ မာရေမိ”တိ ဝုတ္တေ “နိဒ္ဒေါက္ကမနကာလေ နံ မဉ္ဇကေနေဝ သဒ္ဓိံ ဂဟေတွာ သုသုမာရနဒီယံ ဒိပိဿာမ၊ အထ နံ သုသုမာရာ ခါဒိဿန္တိ”တိ အာဟ။ တုယံ ပန မာတာ ကဟန္တိ။ တဿာယေဝ သန္တိကေ သုပတိတိ။ တေန ဟိ ဂစ္ဆ၊ တဿာ နိပန္နမဉ္ဇကေ ရဇ္ဇံ ဗန္တိတွာ သညံ ကရောဟိတိ။ သာ တထာ ကတွာ “ကတာ မေ သညာ”တိ အာဟ။ ဣတရော “ထောက် အဓိဝါသေဟိ၊ မနုဿာ တာဝ နိဒ္ဒါယန္တ”တိ နိဒ္ဒါယန္တော ဝိယ နိပဇ္ဇိတွာ ဂန္တော တံ ရဇ္ဇကံ ဘရိယာယ မာတု မဉ္ဇကေ ဗန္တိတွာ ဘရိယံ ပဗောဓေတွာ ဥဘောပိ ဂန္တော တံ မဉ္ဇကေနေဝ သဒ္ဓိံ ဥက္ခိပိတွာ နဒီယံ ဒိပိံသု။ တတ္ထ နံ နိဒ္ဒါယမာနံ သုသုမာရာ ဝိဒ္ဓိသေတွာ ခါဒိံသု။

သာ ပုနဒိဝသေ မာတု ပရိဝတ္တိတဘာဝံ ဥတွာ “သာမိ မမ မာတာဝ မာရိတာ၊ ဣဒါနိ တဝ မာတရံ မာရေဟိ”တိ ဝတွာ “တေန ဟိ သာဓူ”တိ ဝုတ္တေ “သုသာနေ စိတကံ ကတွာ အဂ္ဂိမ္ပိ နံ ပက္ခိပိတွာ မာရေဿာမာ”တိ အာဟ။ အထ နံ နိဒ္ဒါယမာနံ ဥဘောပိ သုသာနံ နေတွာ ဌပယိံသု။ တတ္ထ

“ဣမံ မေ နိဿာယ ပုတ္တော ပုတ္တဓိတာဟိ ဝဗ္ဗိဿတိ၊ မဉ္ဇ မဟလ္လိကကာလေ ပေါသေဿတိ”တိ မာလိနိံ ဝန္တနုဿဒံ ကတွာ အလင်္ကရိတွာ သောမနဿဇာတာ အာနေသိံ၊ သာ မံ အဇ္ဇ ဃရာ နိဟရတိ၊ သရဏတောယေဝ မေ ဘယံ ဥပ္ပန္နန္တိ။

မဟာရာဇ သုဏိသာ ဝိယ သဿုယာ မဟာဇနဿ ရာဇာ ပဋိသရဏံ၊ တတော ဘယေ ဥပ္ပန္နန္တ ကိံ သက္ကာ ကာတုံ၊ သလ္လက္ခေဟိ ဒေဝါတိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ “တာတ နာဟံ တယာ အာနိတကာရဏာနိ ဇာနာမိ၊ စောရမေဝ မေ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ သော “ရာဇာနံ ရက္ခိဿာမိ”တိ အပရမ္ပိ ဥဒါဟရဏံ အာဟရိ။ ဒေဝ ပုဗ္ဗေဣမသ္မိံ ယေဝ နဂရေ ဧကော ပုရိသော ပတ္တနံ ကတွာ ပုတ္တံ လဘိ။ သော ပုတ္တဇာတကာလေ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ သောမနဿဇာတော တံ ပေါသေတွာ ဝယပ္ပတ္တကာလေ ဒါရေန သံယောဇေတွာ အပရဘာဂေ ဇရံ ပတွာ ကမ္ပံ အဓိဋ္ဌာတုံ နာသက္ခိ။ အထ နံ ပုတ္တော “တွံ ကမ္ပံ ကာတုံ န သက္ခောသိ၊ ဣတော နိက္ခမာ”တိ ဂေဟတော နိဟရိ။ သော ကိစ္ဆေန ကသိရေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တော ပရိဒေဝမာနော ဂါထမာဟ—

၅၇။ “ယေန ဇာတေန နန္ဒိဿံ၊ ယဿ စ ဘဝမိစ္ဆိဿံ။
သော မံ ဃရာ နိစ္ဆုဘတိ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ သော မန္တိ သော ပုတ္တော မံ ဃရတော နိစ္ဆုဘတိ နိဟရတိ။ သွာဟံ ဘိက္ခံ စရိတွာ ဒုက္ခေန ဇီဝိမိ၊ သရဏတောယေဝ မေ ဘယံ ဥပ္ပန္နန္တိ။

မဟာရာဇ ယထာ ပိတာ နာမ မဟလ္လကော ပဋိပလေန ပုတ္တေန ရက္ခိတဗ္ဗော၊ ဧဝံ သဗ္ဗောပိ ဇနပဒေါရညာ ရက္ခိတဗ္ဗော၊ ဣဒဉ္စ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ သဗ္ဗသတ္တေ ရက္ခန္တဿ ရညော သန္တိကာ ဥပ္ပန္နံ၊ ဣမိနာ ကာရဏေန “အသုကော နာမ စောရော”တိ ဇာနာဟိ ဒေဝါတိ။ “တာတ နာဟံ ကာရဏံ ဝါ အကာရဏံ ဝါ ဇာနာမိ၊ စောရံ ဝါ မေ ဒေဟိ၊ တွညေဝ ဝါ စောရော ဟောဟိ”တိ ဧဝံ ရာဇာ ပုနပ္ပုနံ မာဏဝံ အနုယုဉ္ဇိ။ အထ နံ သော ဝေမာဟ “ကိံ ပန မဟာရာဇ ဧကံသေန စောရဂဟဏံ ရောစေထာ”တိ။ အာမ တာတာတိ။ တေန ဟိ “အသုကော စ အသုကော စ စောရော”တိ ပရိသမဇ္ဈေ ပကာသေမိတိ။ ဧဝံ ကရောဟိ တာတာတိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ “အယံ ရာဇာ အတ္တာနံ ရက္ခိတုံ န ဒေတိ၊ ဂဏိဿာမိ ဒါနိ စောရ”န္တိ သန္တိပတိတေ မဟာဇနေ အာမန္တေတွာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၁-သဗ္ဗောပိ ဇနပဒေါ ရညာ စ ပုရောဟိတေန စ ရက္ခိတဗ္ဗော (က)

၅၇။ “သုဏန္တ၊ မေ ဇာနပဒါ၊ နေဂမာ စ သမာဂတာ။
ယတော’ဒကံ တ’ဒါဒိတ္ထံ၊ ယတော ခေမံ တတော ဘယံ။

၅၉။ ရာဇာ ဝိလုမ္ပတေ ရဋ္ဌံ၊ မြာဟ္မဏော စ ပုရောဟိတော။
အတ္တဂုတ္တာ ဝိဟရထ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ ယတော’ဒကံ တ’ဒါဒိတ္တန္တိ ယံ ဥဒကံ တဒေဝ အာဒိတ္ထံ။ ယတော ခေမန္တိ ယတော ရာဇတော ခေမေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တတောဝ ဘယံ ဥပ္ပန္နံ။ အတ္တဂုတ္တာ ဝိဟရထာတိ တုမ္ပေ ဣဒါနိ အနာထာ ဇာတာ၊ အတ္တာနံ မာ ဝိနာသေထ၊ အတ္တနာဝ ဂုတ္တာ ဟုတွာ အတ္တနော သန္တကံ နေဓညံ ရက္ခထံ၊ ရာဇာ နာမ မဟာဇနဿ ပဋိသရဏံ၊ တတော တုမှာကံ ဘယံ ဥပ္ပန္နံ၊ ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ ဝိလောပခါဒကစောရာ၊ သစေ စောရေ ဂဏှိတုကာမတ္ထ၊ ဣမေ ဒွေ ဂဟေတွာ ကမ္မကရဏံ ကရေထာတိ။

တေ တဿ ကထံ သုတွာ စိန္တယိံသု “အယံ ရာဇာ ရက္ခဏာရဟောဝိ၊ သမာနော ဣဒါနိ အညဿ ဥပရိ ဒေါသံ အာရောပေတွာ အတ္တနော ဘဏှိကံ သယမေဝ ပေါက္ခရဏိယံ ဌပေတွာ စောရံ ပရိယေသာပေတိ၊ ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ပုန စောရကမ္မဿ အကရဏတ္ထာယ မာရေမ နံ ပါပရာဇာန”န္တိ။ တေဒဏှမုဂ္ဂရာဒိဟတ္တာ ဥဋ္ဌာယ တတ္ထေဝ ရာဇာနဉ္စ ပုရောဟိတဉ္စ ပေါထေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ မဟာသတ္တံ အဘိသိဋ္ဌိတွာ ရဇဇေ ပတိဌပေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “အနစ္စရိယံ ဥပါသက ပထဝိယံ ပဒသဉ္စာနနံ၊ ပေါရာဏကပဏှိတာ ဧဝံ အာကာသေ ပဒံ သဉ္စာနိံသု”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥပါသကော စ ပုတ္တော စ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ။ တဒါ ပိတာ ကဿပေါ အဟောသိ၊ ပဒကုသလမာဏဏဝေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ပဒကုသလမာဏဏဇာတကဝဏှနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-လောမသကသပဇာတကဝဏှနာ (၄၃၃)

အဿ ဣန္ဒသမော ရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏှိ- တဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တံ ဟိ ဘိက္ခု သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏှိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခု သိနေရကမ္ပနဝါတော

၁-ဓနံ ဟိရညံ ရဇတံ ဝါ ရက္ခံ ဝိဇာနာထ (က) ၂-ရက္ခိတောပိ (က)

ကံ ပုရာဏပဏ္ဏာနိ န ကမ္မေသံတိ၊ ယသသမင်္ဂီနောပိ သပ္ပုရိသာ အာယသကျံ ပါပုဏန္တိ၊ ကိလေသာ နာမေတေ ပရိသုဒ္ဓသတ္ထေပိ သံကိလိဋ္ဌေ ကရောန္တိ၊ ပဂေဝ တာဒိသ”န္တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ မြဟ္မဒတ္တဿ ပုတ္တော မြဟ္မဒတ္တကုမာရော နာမ ပုရောဟိတပုတ္တော စ ကဿပေါ နာမ ဒွေ သဟာယကာ ဟုတွာ ကောစရိယကုလေ သဗ္ဗသိပ္ပုနိ ဥဂ္ဂဏှိံသု။ အပရဘာဂေ မြဟ္မဒတ္တကုမာရော ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေပတိဋ္ဌာသိ။ ကဿပေါစိန္တေသိ “မယံ သဟာယော ရာဇာ ဇာတော၊ ဣဒါနိ မေ မဟန္တံ ဣဿရိယံ ဒဿတိ၊ ကိံ မေ ဣဿရိယေန၊ အဟံ မာတာပိတရော စ ရာဇာနဉ္စ အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ သော ရာဇာနဉ္စ မာတာပိတရော စ အာပုစ္ဆိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဥဉ္စာစရိယာယ ယာပေန္တောဝိဟာသိ။ ပဗ္ဗဇိတံပန နံ “လောမသကဿပေါ”တိ သဉ္ဇာနိံသု။ သော ပရမဇိတိန္ဒြိယော သောရတပေါ တာပသော အဟောသိ။ တဿ တေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “အယံ တာပသော အတိဝိယ ဥဂ္ဂတေဇော သက္ကဘာဝါပိ မံ စာဝေယျ၊ ဗာရာဏသိရညာ သဒ္ဓိံ ကေတော ဟုတွာ တပမဿ ဘိန္ဒိဿာမိ”တိ။ သော သက္ကာနုဘာဝေန အမုရတ္တသမယေ ဗာရာဏသိရညော သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ သကလဂဗ္ဘံ သရိရပ္ပဘာယ ဩဘာသေတွာ ရညော သန္တိကေ အာကာသေ ဌိတော “ဥဋ္ဌေဟိ မဟာရာဇာ”တိ ရာဇာနံ ပဗောဓေသိ။ “ကောသိ တွ”န္တိ ပုတ္တေ “သက္ကောဟမသ္မိ”တိ အာဟ။ ကိမတ္ထံ အာဂတောသိတိ။ မဟာရာဇ သကလဇမ္ပုဒိပေ ကေရဇံ ဣစ္ဆသိ၊ န ဣစ္ဆသိတိ။ ကိဿ န ဣစ္ဆာမိတိ။ အထ နံ သက္ကော “တေန ဟိ လောမသကဿပံ အာနေတွာ ပသုဗာတယညံ ယဇာပေဟိ၊ သက္ကသမော အဇရာမရော ဟုတွာ သကလဇမ္ပုဒိပေ ရဇံ ကာရေသံသိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၀။ “အဿံ ဣန္ဒသမော ရာဇ၊ အစ္စန္တံ အဇရာမရော။
သစေ တံ ယညံ ယာဇေယျ၊ ဣသိံ လောမသကဿပ”န္တိ။

တတ္ထ အဿာတိ ဘဝိဿသိ။ ယာဇေယျာတိ သစေ တံ အရညာယတနတော ဣသိံ လောမသကဿပံ အာနေတွာ ယညံ ယာဇေယျာသိတိ။

၁-ယဇေသိ (သိ၊ ဣ)

တဿ ဝစနံ သုတ္တာ ရာဇာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ။ သက္ကော “တေန ဟိ မာ ပပဉ္စိ ကရိ”တိ ဝတ္တာ ပက္ကာမိ။ ရာဇာ ပုနဒိဝသေ သေယျံ နာမ^၁ အမစုံ ပက္ကောသာပေတွာ “သမ္ပ မယံ ပိယသဟာယကဿ လောမသကဿပဿ သန္တိကံ ဂန္တာ မမ ဝစနေန ဧဝံ ဝဒေဟိ ‘ရာဇာ ကိရ တုမှေဟိ ပသုဃာတယညံ ယဇာပေတွာ သကလဇမ္ပုဒိပေ ဧကရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ တုမှာကမ္ပိ ယတ္ထကံ ပဒေသံ ဣစ္ဆထ၊ တတ္ထကံ ဒဿတိ၊ မယာ သဒ္ဓိံ ယညံ ယဇိတုံ အာဂစ္ဆထာ’တိ” အာဟ။ သော “သာရ ဒေဝါ”တိ တာပသဿ ဝသနောကာသဇာနနတ္ထံ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ ဧကေန ဝနစရဏေန “အဟံ ဇာနာမိ”တိ ဝုတ္တေ တံ ပုရတော ကတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တတ္ထ ဂန္တာ ဣသိံ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္တော တံ သာသနံ အာရောစေသိ။ အထ နံ သော “သေယျ ကိံ နာမေတံ ကထေသိ”တိ ဝတ္တာ ပဋိက္ခိပန္တော စတသော ဂါထာ အဘာသိ—

၆၁။ “သသမုဒ္ဒပရိယာယံ၊ မဟိံ သာဂရကုဏ္ဍလံ။
န ဣစ္ဆေ သဟ နိန္ဒာယ၊ ဧဝံ သေယျ ဝိဇာနဟိ။

၆၂။ မိရတ္ထု တံ ယသလာဘံ၊ နေလာဘဉ္စ ပြာဟ္မဏ။
ယာ ဝုတ္တိ ဝိနိပါတေန၊ အဓမ္မစရဏေန ဝါ။

၆၃။ အပိ စေ ပတ္တမာဒါယ၊ အနဂါရော ပရိဗ္ဗဇေ။
သာယေဝ ဇီဝိကာ သေယျော၊ ယာ စာ’ဓမ္မေန ဒေသနာ။

၆၄။ အပိ စေ ပတ္တမာဒါယ၊ အနဂါရော ပရိဗ္ဗဇေ။
အညံ အဟိံ သယံ လောကေ၊ အပိ ရဇဇေန တံ ဝရ”န္တိ။

တတ္ထ သသမုဒ္ဒပရိယာယန္တိ သသမုဒ္ဒပရိက္ခေပံ။ သာဂရကုဏ္ဍလန္တိ စတ္တာ-
ရော ဒိပေ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတသာဂရေဟိ ကဏ္ဍဝလိယာ၊ ဌပိတကုဏ္ဍလေဟိ
ဝိယသမန္တာဂတံ။ သဟ နိန္ဒာယာတိ “ဣမိနာ ပသုဃာတကမ္ပံ ကတ”န္တိ ဣမာယ
နိန္ဒာယ သဟ စက္ကဝါဠပရိယန္တံ မဟာပထဝိံ န ဣစ္ဆာမိတိ ဝဒတိ။ ယာ ဝုတ္တိ
ဝိနိပါတေနာတိ နရဏေ ဝိနိပါတကမ္ပေန ယာ စ ဇီဝိတဝုတ္တိ ဟောတိ၊ တံ
မိရတ္ထု၊ ဂရဟာမိ တံ ဝုတ္တိန္တိ ဒိပေတိ။ သာယေဝ ဇီဝိကာတိ ပဗ္ဗဇိတဿ
မတ္တိကာပတ္တံ အာဒါယ ပရသရာနိ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟာရပရိယေသနဇီဝိ-
ကာဝ ယသဓနလာဘတော သတဂုဏေန သဟသံဂုဏေန ဝရတရာတိ

၁-သယုနာမံ (သိ၊ဣ) ၂-ကဏ္ဍဝလိယာ (သိ၊သျာ၊ဣ)

အတ္ထော။ အပိ ရုဇ္ဇေန တံ ဝရန္တိ တံ အနဂါရဿ သတော အညံ အဝိဟိံ-
သန္တဿ ပရိဗ္ဗဇနံ သကလဇမ္ပုဒိပရဇ္ဇေနပိ ဝရန္တိ အတ္ထော။

အမစ္စော တဿ ကထံ သုတွာ ဂန္ဓာ ရညော အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ
ရာဇာ “အနာဂစ္ဆန္တေ ကိံ သက္ကာ ကာတု”န္တိ တုဏှိ အဟောသိ။ ပုန သက္ကော
အခုရတ္တသမယေ အာဂန္ဓာ အာကာသေ ဌတွာ “ကိံ မဟာရာဇ လောမသ-
ကဿပံ အာနေတွာ ယညံ န ယဇာပေသိ”တိ အာဟ။ မယာ ပေသိတောပိ
နာဂစ္ဆတိတိ။ တေန ဟိ မဟာရာဇ အတ္တနော ဓိတရံ စန္ဒဝတိံ ကုမာရိကံ
အလင်္ကရိတွာ သေယျံ တထေဝံ ပေသေတွာ “သစေ ကိရ အာဂန္ဓာ ယညံ
ယဇိဿသိ၊ ရာဇာ တေ ဣမံ ကုမာရိကံ ဒဿတိ”တိ ဝဒါပေဟိ၊ အဒ္ဓါ သော
ကုမာရိကာယ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ အာဂစ္ဆိဿတိတိ။ ရာဇာ “သာရူ”တိ
သမ္ပုဋိန္ဒိတွာ ပုနဒိဝသေ သေယျဿ ဟတ္ထေ ဓိတရံ အဒါသိ။ သော ရာဇဓိတရံ
ဂဟေတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ ဣသိံ ဝဋ္ဋိတွာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ ဒေဝစ္ဆရပဋိဘာဂံ
ရာဇဓိတရံ တဿံ ဒဿေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ ဣသိ ဣန္ဒြိယာနိ
ဘိန္ဒိတွာ တံ ဩလောကေသိ၊ သဟ ဩလောကနေနေဝ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ
ဈာနာ ပရိဟာယိ။ အမစ္စော တဿ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တဘာဝံ ဥတွာ “ဘန္တေ သစေ
ကိရ ယညံ ယဇိဿထ၊ ရာဇာ တေ ဣမံ ဒါရိကံ ပါဒပရိစာရိကံ ကတွာ
ဒဿတိ”တိ အာဟ။ သော ကိလေသဝသေန ကမ္ပန္တော “ဣမံ ကိရ မေ
ဒဿတိ”တိ အာဟ။ အာမ ယညံ ယဇန္တဿ တေ ဒဿတိတိ။ သော “သာရူဣမံ
လဘန္တော ယဇိဿာမိ”တိ ဝတွာ တံ ဂဟေတွာ သဟေဝ ဇဋ္ဌာဟိ အလင်္ကတ-
ရထံ အဘိရုယ ဗာရာဏသိံ အဂမာသိ။ ရာဇာပိ “အာဂစ္ဆတိ ကိရာ”တိ
သုတွာ ယညာဝါဇ္ဇေ ကမ္ပံ ပဋ္ဌပေသိ။ အထ နံ အာဂတံ ဒိသွာ “သွေ ယညံ
ယဇာဟိ၊ အဟံ ဣန္ဒသမော ဘဝိဿာမိ၊ ယညပရိယောသာနေ တေ ဓိတရံ
ဒဿာမိ”တိ အာဟ။ ကဿံပေါ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋိန္ဒိ။ အထ နံ ရာဇာ
ပုနဒိဝသေ တံ အာဒါယ စန္ဒဝတိယာ သဒ္ဓိံယေဝ ယညာဝါဋ္ဌံ ဂတော။ တတ္ထ
ဟတ္ထိအသံဥသဘာဒိသဗ္ဗစတုပ္ပဒါ ပဋိပပါဋိယာ ဌပိတာဝ အဟေသုံ။ ကဿ-
ပေါ တေ သဗ္ဗေ ဟနိတွာဝ ဃာတေတွာ ယညံ ယဇိတုံ အာရဘိ။ အထ နံ
တတ္ထ သန္တိပတိတော မဟာဇနော ဒိသွာ “ဣဒံ တေ လောမသကဿပ
အယုတ္တံ အပ္ပတိရူပံ၊ ကိံ နာမေတံ ကရောသိ”တိ ဝတွာ ပရိဒေဝန္တော ဒွေ
ဂါထာ အဘာသိ—

၆၅။ “ဗလံ စန္ဒော ဗလံ သုရိယော၊ ဗလံ သမဏဗြာဟ္မဏာ။
ဗလံ ဝေလာ သမုဒ္ဒဿ၊ ဗလာတိဗလ’မိတ္ထိယော။

၆၆။ ယထာ ဥဂ္ဂတပံ သန္တံ၊ ဣသိံ လောမသကဿပံ။
ဝိတု အတ္တာ စန္ဒဝတိ၊ ဝါဇပေယျံ အယာဇယိ”တိ။

တတ္ထ ဗလံ စန္ဒော ဗလံ သုရိယောတိ မဟန္တကာရဝိဓမနေ အညံ ဗလံ နာမ နတ္ထိ၊ စန္ဒိမသုရိယာဝေတ္ထ ဗလဝန္တောတိ အတ္ထော။ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိသယဝေဂသဟနေ ခန္တိဗလဉာဏဗလေန သမန္နာဂတာ သမိတ- ပါပဗာဟိတပါပါ သမဏဗြာဟ္မဏာ။ ဗလံ ဝေလာ သမုဒ္ဒဿာတိ မဟာ- သမုဒ္ဒဿ ဥတ္တရိတုံ အဒတွာ ဥဒကံ အာဝရိတွာ ဝိနာသေတုံ သမတ္တတာယ ဝေလာ ဗလံ နာမ။ ဗလာတိဗလ’မိတ္ထိယောတိ ဣတ္ထိယော ပန ဝိသဒဉာဏေပိ အဝိတရာဂေ အတ္တနော ဝသံ အာနေတွာ ဝိနာသေတုံ သမတ္တတာယ တေဟိ သဗ္ဗေဟိ ဗလေဟိပိ အတိဗလာ နာမ၊ သဗ္ဗဗလေဟိ ဣတ္ထိဗလမေဝ မဟန္တန္တိ အတ္ထော။ ယထာတိ ယသ္မာ။ ဝိတု အတ္တာတိ ဝိတု ဝုခိအတ္တာယ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယသ္မာ ဣမံ ဥဂ္ဂတပံ သမာနံ သီလာဒိဂုဏာနံ ဧသိတတ္တာ ဣသိံ အယံ စန္ဒဝတိ နိဿိလံ ကဘွာ ဝိတု ဝုခိအတ္တာယ ဝါဇပေယျံ ယညံ ယာဇေတိ၊ တသ္မာ ဇာနိတဗ္ဗမေတံ “ဗလာတိဗလ’မိတ္ထိယော”တိ။

တသ္မိံ သမယေ ကဿပေပိ ယညံ ယဇနတ္ထာယ “မင်္ဂလဟတ္ထိံ” ဂိဝါယံ ပဟရိဿာမီ”တိ ခဂ္ဂရတနံ ဥက္ခိပိ။ ဟတ္ထိ တံ ဒိသ္မာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော မဟာရဝံ ရဝိ။ တဿ ရဝံ သုတွာ သေသာပိ ဟတ္ထိအဿဥသဘာဒယော မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဘယေန ဝိရဝိံသု၊ မဟာဇနောပိ ဝိရဝိ။ ကဿပေပိ တံ မဟာဝိရဝံ သုတွာ သံဝေဂပုတ္တော ဟုတွာ အတ္တနော ဇဇာဒီနိ ဩလော- ကေသိ။ အထဿ ဇဇာမသုကစ္ဆလောမာနိ ပါကဇာနိ အဟေသုံ။ သော ဝိပုဋ္ဌိသာရီ ဟုတွာ “အနနုရူပံ ဝတ မေ ပါပကမ္မံ ကတ”န္တိ သံဝေဂံ ပကာ- သေန္တော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၇။ “တံ လောဘပကတံ ကမ္မံ၊ ကဋ္ဌုကံ ကာမဟေတုကံ။
တဿ မူလံ ဂဝေသိဿံ၊ ဆေစ္ဆံ ရာဂံ သဗန္ဓန”န္တိ။

တဿတ္ထော—မဟာရာဇ ယံ ဧတံ မယာ စန္ဒဝတိယာ လောဘံ ဥပ္ပါ- ဒေတွာ တေန လောဘေန ပကတံ ကာမဟေတုကံ ပါပကံ၊ တံ ကဋ္ဌုကံ တိဒိဏဝိပါကံ။ တဿာဟံ အယောနိသောမနသိကာရသင်္ခါတံ မူလံ ဂဝေသိဿံ၊

အလံ မေ ဣမိနာ ခဂ္ဂေန၊ ပညာခဂ္ဂံ နိဟရိတွာ သုဘာနိမိတ္တဗန္ဓနေန သဒ္ဓိံ သဗန္ဓနံ ရာဂံ ဆိန္ဒိဿာမိတိ။

အထ နံ ရာဇာ “မာ ဘာယိ သမ္ဗ၊ ဣဒါနိ တေ စန္ဒဝတိံ” ကုမာရိဇ္ဇ ရဋ္ဌဇ္ဇ သတ္တရတနရာသိဇ္ဇ ဒဿာမိ၊ ယဇာဟိ ယည”န္တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ကဿပေါ “န မေ မဟာရာဇ ဣမိနာ ကိလေသေန အတ္ထော”တိ ဝတွာ ဩသာနဂါထမာဟ—

၆၈။ “မိရတ္ထု ကာမေ သုဗဟူပိ လောကေ၊
တပေါဝ သေယျော ကာမဂုဏေဟိ ရာဇ။
တပေါ ကရိဿာမိ ပဟာယ ကာမေ၊
တဝေဝ ရဋ္ဌံ စန္ဒဝတိံ စ ဟောတူ”တိ။

တတ္ထ သုဗဟူပိတိ အတိဗဟုကေပိ။ တပေါ ကရိဿာမိတိ သီလသံယမတပမေဝ ကရိဿာမိ။

သော ဧဝံ ဝတွာ ကသိဏံ သမန္နာဟရိတွာ နဋ္ဌံ ဝိသေသံ ဥပ္ပါဒေတွာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “အပ္ပမတ္ထော ဟောဟိ”တိ ဩဝဒိတွာ ယညာဝါဋ္ဌံ ဝိဒ္ဓိဿာပေတွာ မဟာဇနဿ အဘယဒါနံ ဒါပေတွာ ရညော ယာစန္ဒသေဝ ဥပ္ပတိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂန္ဓာ ယာဝဇီဝံ ဌတွာ အာယုပရိယောသာနေ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သေယျော မဟာအမစ္စော သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ လောမသကဿပေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

လောမသကဿပဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-စက္ကဝါကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၄)

ကာသာယဝတ္ထေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ လောလဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရ လောလော အဟောသိပစ္စယလုဒ္ဓေါ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိနိ ဆဇ္ဇေတွာ ပါတောဝ သာဝတ္ထိံ ပဝိသိတွာ

ဝိသာခါယ ဂေဟေ အနေကခါဒနိယပရိဝါရံ ယာဂံ ပိဝိတွာ နာနဂ္ဂရသသာလိ-
 မံသောဒနံ ဘုဒ္ဓိတွာပိ တေန အတိတ္ထော တတော စူဠအနာထပိဏ္ဍိကဿ
 မဟာအနာထပိဏ္ဍိကဿ ကောသလရညောတိ တေသံ တေသံ နိဝေသနာနိ
 သန္ဓာယ ဝိစရိ။ အထေကဒိဝသံ တဿ လောလဘာဝံ အာရဗ္ဗ ဓမ္မသဘာယံ
 ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ
 ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ တံ ဘိက္ခု၊
 ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု၊ လောလော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ
 ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု၊ ကဿ လောလောသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ တွံ လောလ-
 ဘာဝေန ဗာရာဏသိယံ ဟတ္ထိကုဏပါဒိနိ ခါဒိတွာ ဝိစရန္တော တေဟိ
 အတိတ္ထော တတော နိက္ခမိတွာ ဂင်္ဂါတိရေ ဝိစရန္တော ဟိမဝန္တံ ပဝိဋ္ဌော”တိ
 ဝဘွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကော လောလ-
 ကာကော ဗာရာဏသိယံ ဟတ္ထိကုဏပါဒိနိ ခါဒိတွာ ဝိစရန္တော တေဟိ
 အတိတ္ထော “ဂင်္ဂါကုလေ မစ္ဆမတံ” ခါဒိသာမိ”တိ ဂန္တာ တတ္ထ မတမစ္ဆေ
 ခါဒန္တော ကတိပါဟံ ဝသိက္ခာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ နာနာဖလာဖလာနိ
 ခါဒန္တော ဗဟုမစ္ဆကစ္ဆပံ မဟန္တံ ပဒုမသရံ ပတွာ တတ္ထ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေ ဒွေ
 စက္ကဝါကေ သေဝါလံ ခါဒိတွာ ဝသန္တေ ဒိသွာ “ဣမေ အတိဝိယ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ
 သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ၊ ဣမေသံ ဘောဇနံ မနာပံ ဘဝိဿတိ၊ ဣမေသံ ဘောဇနံ
 ပုစ္ဆိတွာ အဟမ္မိ တဒေဝ ဘုဒ္ဓိတွာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဘဝိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ
 တေသံ သန္တိကံ ဂန္တာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ ဧကသ္မိံ သာခပရိယန္တေ နိသိဒိတွာ
 တေသံ ပသံသနပဋိသံယုတ္တံ ကထံ ကထေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၉။ “ကာသာယဝတ္ထေ သကုဏေ ဝဒါမိ၊
 ဒုဝေ ဒုဝေ နန္ဒမနေ စရန္တေ။
 ကံ အဏ္ဍဇံ အဏ္ဍဇာ မာနုသေသု၊
 ဇာတိံ ပသံသန္တိ တဒိဃံ ပြုထာ”တိ။

တတ္ထ ကာသာယဝတ္ထေတိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေ ကာသာယဝတ္ထေ ဝိယ။ ဒုဝေ
 ဒုဝေတိ ဒွေ ဒွေ ဟုတွာ။ နန္ဒမနေတိ ၂ တုဋ္ဌစိတ္တေ။ ကံ အဏ္ဍဇံ အဏ္ဍဇာ
 မာနုသေသု ဇာတိံ ပသံသန္တိတိ အပ္ပော အဏ္ဍဇာ တုမေ မနုသေသု
 ပသံသန္တာ ကံ အဏ္ဍဇံ ဇာတိံ ၂ ကတရံ နာမ အဏ္ဍဇန္တိ ဝတွာ ပသံသန္တိ၊ ကံ

၁-မစ္ဆမေဒံ (ဣ) ၂-နန္ဒိမနေတိ (သိ၊ ဣ) ၃-ကံ အဏ္ဍဇံ (သိ၊ သျာ)၊ ကံ အဏ္ဍဇန္တိ (ဣ)

သကုဏံ^၁ နာမာတိ ဝတွာ တုမေ မနုဿာနံ အန္တရေ ဝဏ္ဏေန္တိတိ အတ္ထော။
“ကံ အဏ္ဏဇံ အဏ္ဏဇမာနုသေသု”တိပိ ပါဌော။ တဿတ္ထော—တုမေ
အဏ္ဏဇေသု စ မာနုသေသု စ ကတရံ အဏ္ဏဇန္တိ ဝတွာ ပသံသန္တိတိ။

တံ သုတွာ စက္ကဝါကော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၀။ “အမေ မနုဿေသု မနုဿဟိံသ၊
အနုဗ္ဗတေ စက္ကဝါကေ ဝဒန္တိ။
ကလျာဏဘာဝမေ ဒိဇေသု သမ္မတာ၊
အဘိရူပါ ဝိစရာမ အဏ္ဏဝေ”တိ။

တတ္ထ မနုဿဟိံသာတိ ကာကော မနုဿေ ဟိံသတိ ဝိဟေဌတိ၊ တေန
နံ ဧဝံ အာလပတိ။ အနုဗ္ဗတေတိ အညမညံ အနုဂတေ သမ္မောဒမာနေ
ဝိယသံဝါသေ။ စက္ကဝါကေတိ စက္ကဝါကာ နာမ သာ အဏ္ဏဇဇာတိတိ^၂
ပသံသန္တိ ဝဏ္ဏေန္တိ ကထေန္တိ။ ဒိဇေသုတိ ယတ္ထကာ ပက္ခိနော နာမ၊ တေသု မယံ
“ကလျာဏဘာဝါ”တိပိ မနုဿေသု သမ္မတာ။ ဒုတိယေ အတ္ထဝိကပေ မနုဿေသု
အမေ “စက္ကဝါကာ”တိပိ ဝဒန္တိ၊ ဒိဇေသု ပန မယံ “ကလျာဏဘာဝါ”တိ
သမ္မတာ၊ “ကလျာဏဘာဝါ”တိ နော ဒိဇာ ဝဒန္တိတိ အတ္ထော။ အဏ္ဏဝေတိ
ဣမသ္မိံ ဌာနေ သရော “အဏ္ဏဝေါ”တိ ဝုတ္ထော၊ ဣမသ္မိံ ပဒုမသရေ မယမေဝ
ဒွေ ဇနာ ပရေသံ အဟိံသနတော အဘိရူပါ ဝိစရာမာတိ အတ္ထော။ ဣမိဿာယ
ပန ဂါထာယ စတုတ္ထပဒံ “န ဃာသဟေတူပိ ကရောမ ပါပ”န္တိ ပဌန္တိ။
တဿတ္ထော—ယသ္မာ မယံ ဃာသဟေတူပိ ပါပံ န ကရောမ၊ တသ္မာ
“ကလျာဏဘာဝါ”တိ အမေ မနုဿေသု စ ဒိဇေသု စ သမ္မတာ။

တံ သုတွာ ကာကော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၁။ “ကိံ အဏ္ဏဝေ ကာနိ ဖလာနိ ဘုဇ္ဇေ၊
မံသံ ကုတော ခါဒထ စက္ကဝါကာ။
ကိံ ဘောဇနံ ဘုဇ္ဇထ ဝေါ အနောမာ၊
ဗလဇ္ဇ ဝဏ္ဏော စ အနုပ္ပရူပါ”တိ။

တတ္ထ ကိန္တိ ပုစ္ဆာဝသေန အာလပနံ၊ ကိံ ဘော^၃ စက္ကဝါကာတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ အဏ္ဏဝေတိ ဣမသ္မိံ သရေ။ ဘုဇ္ဇေတိ ဘုဇ္ဇထ၊ ကိံ ဘုဇ္ဇထာတိ^၄

၁-ကိံ သကုဏာ (သျှာ၊က) ၂-စက္ကဝါကနာမကော၊ တေ အဏ္ဏဇာတိ (က)
၃-ဘောဇနံ (သျှာ) ၄-ဘုဇ္ဇေတိ ဘုဇ္ဇိတွာတိ(သီ၊ဣ)၊ ဘုဇ္ဇေတိ ဘုဇ္ဇထ၊ ဘုဇ္ဇိတ္ထာတိ ဝါ(သျှာ)

အတ္ထော။ မံသံ ကုတော ခါဒထာတိ ကတရပါဏာနံ သရီရတော မံသံ
ခါဒထ။ ဘုဇ္ဇထ ဝေါတိ ဝေါကာရော နိပါတမတ္တံ၊ ပရပဒေန ဝါဿ သမ္ပန္နော
“ဗလဉ္စ ဝေါ ဝဏ္ဏော စ အနပ္ပရူပါ”တိ။

တတော စက္ကဝါကော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၇၂။ “န အဏ္ဏဝေ သန္တိ ဖလာနိ ခင်္ဂါ၊
မံသံ ကုတော ခါဒိတုံ စက္ကဝါကေ။
သေဝါလဘက္ခမ္ဘာ အပါဏဘောဇနာ၊
န ဃာသဟေတူပိ ကရောမ ပါပ”န္တိ။

တတ္ထ စက္ကဝါကေတိ စက္ကဝါကဿ။ အပါဏဘောဇနာတိ ပါဏက-
ရဟိတဥဒကဘောဇနာ^၁။ အမှာကံ ဟိ သေဝါလဉ္စေ ဥဒကဉ္စ ဘောဇနန္တိ
ဒဿေတိ။ န ဃာသဟေတူတိ တုမှာဒိဿာ ဝိယ မယံ ဃာသဟေတု ပါပံ
န ကရောမာတိ။

တတော ကာကော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၇၃။ “န မေ ဣဒံ ရုစ္စတိ စက္ကဝါက၊
အသ္မိံ ဘဝေ ဘောဇနသန္တိကာသော။
အဟောသိ ပုဗ္ဗေ တတော မေ အညထာ၊
ဣစ္စေဝ မေ ဝိမတိ ဧတ္ထ ဇာတာ။

၇၄။ အဟမ္ဘိ မံသာနိ ဖလာနိ ဘုဇ္ဇေ၊
အန္ဓာနိ စ လောဏိယတေလိယာနိ။
ရသံ မနုဿေသု လဘာမိ ဘောတ္တံ၊
သုရောဝ သင်္ဂါမမုခံ ဝိဇေတွာ။
န စ မေ တာဒိသော ဝဏ္ဏော၊
စက္ကဝါက ယထာ တဝါ”တိ။

တတ္ထ ဣဒန္တိ ဣဒံ တုမှာကံ ဘုဇ္ဇနဘောဇနံ မယံ န ရုစ္စတိ။ အသ္မိံ ဘဝေ
ဘောဇနသန္တိကာသောတိ ဣမသ္မိံ ဘဝေ ဘောဇနသန္တိကာသော ယံ ဣမသ္မိံ
စက္ကဝါကဘဝေ ဘောဇနံ၊ တံ တေန သန္တိကာသော တံသဒိသော တဒနု-
ရူပေါ အဟောသိ၊ အတိဝိယ ပသန္ဓသရီရောသီတိ အတ္ထော။ တတော မေ

၁-အဝါကဘောဇနာတိ ဝက္ကလရဟိတဥဒကဘောဇနာ (သိ၊ ဣ)

အညဿတိ ယံ မယံ ပုဗ္ဗေ တုမှေ ဒိသျာဝ ဧတေ ဧတ္ထ နာနာဝိဓာနိ ဖလာနိ
 စေဝ မစ္ဆမံသဗ္ဗ ခါဒန္တိ၊ တေန ဧဝံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာတိ အဟောသိ၊ ဣဒါနိ
 မေ တတော အညဿာ ဟောတိတိ အတ္ထော။ **ဣစ္စေဝ မေတိ ဧတေနေဝ**
 မေ ကာရဏေန ဧတ္ထ တုမှာကံ သရီရဝဏ္ဏေ ဝိမတိ ဇာတာ “ကထံ န ခေါ
 ဧတေ ဧဝရူပံ လူခဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တာ ဝဏ္ဏဝန္တော ဇာတာ”တိ။ **အဟမ္ပိတိ**
 အဟဉ္ဇိ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **ဘုဉ္ဇေတိ ဘုဉ္ဇာမိ။ အန္ဓာနိ စာတိ ဘောဇနာနိ**
 စ။ **လောဏိယတေလိယာနိတိ** လောဏတေလယုတ္တာနိ။ **ရသန္တိ** မနုဿေသု
 ပရိဘောဂံ ပဏီတရသံ။ **ဝိဇေတွာတိ** ယထာ သူရော ဝိရယောဓော သင်္ဂါမ-
 မုခံ ဝိဇေတွာ ဝိလုမ္ပိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တထာ ဝိလုမ္ပိတွာ ပရိဘုဉ္ဇာမိတိ
 အတ္ထော။ **ယထာ တဝါတိ** ဧဝံ ပဏီတံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တဿပိ မမ တာဒိသော
 ဝဏ္ဏော နတ္ထိ၊ ယာဒိသော တဝ ဝဏ္ဏော၊ တေန တဝ ဝစနံ န သဒ္ဓဟာမိတိ
 ဒိပေတိ။

အထဿ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိယာ အဘာဝကာရဏံ အတ္တနော စ ဘာဝကာရဏံ
 ကထေန္တော စက္ကဝါကော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၇၅။ “အသုဒ္ဓဘက္ခောသိ ခဏာနုပါတိ၊
 ကိစ္ဆေန တေ လဗ္ဘတိ အန္ဓပါနံ။
 န တုဿသိ ရုက္ခဖလေဟိ ခက်၊
 မံသာနိ ဝါ ယာနိ သုသာနမဇ္ဈေ။

၇၆။ ယော သာဟသေန အဓိဂမ္မ ဘောဂေ၊
 ပရိဘုဉ္ဇတိ ခက် ခဏာနုပါတိ။
 တတော ဥပက္ခောသတိ နံ သဘာဝေါ၊
 ဥပက္ခါဌော ဝဏ္ဏဗလံ ဇဟာတိ။

၇၇။ အပ္ပမ္ပိ စေ နိဗ္ဗုတိံ ဘုဉ္ဇတိ ယဒိ၊
 အသာဟသေန အပရူပဿာတိ။
 ဗလဗ္ဗ ဝဏ္ဏော စ တဒံဿ ဟောတိ၊
 န ဟိ သဗ္ဗော အာဟာရမယေန ဝဏ္ဏော”တိ။

တတ္ထ အသုဒ္ဓဘက္ခောသိတိ တံ ထေနေတွာ ဝဗ္ဗေတွာ ဘက္ခနတော
 အသုဒ္ဓဘက္ခော အသိ။ **ခဏာနုပါတိတိ** ပမာဒက္ခဏေ အနုပတနသီလော။

၁-ဝိရိယယောဓော (က)

ကိစ္ဆေန တေတိ တယာ ဒုက္ခေန အန္ဓပါနံ လဗ္ဘတိ။ မံသာနိ ဝါ ယာနိတိ
 ယာနိ ဝါ သုသာနမဇ္ဈေ မံသာနိ၊ တေဟိ န တုဿသိ။ တတောတိ ပစ္စာ။
 ဥပက္ခောသတိ နံ သဘာဝေါတိ အတ္တာဝ တံ ပုဂ္ဂလံ ဂရဟိ။ ဥပက္ခုဋ္ဌောတိ
 အတ္တနာပိ ပရေဟိပိ ဥပက္ခုဋ္ဌော ဂရဟိတော ဝိပုဋ္ဌိသာရိတာယ ဝဏ္ဏဉ္စ ဗလဉ္စ
 ဇဟာသိ။ နိဗ္ဗုတိံ ဘုဉ္ဇတိ ယဒိတိ ယဒိ ပန ပရံ အဝိဟေဋ္ဌေတွာ အပ္ပကမ္ပိ
 ဓမ္မလဒ္ဓံ နိဗ္ဗုတိဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ။ တဒံ သ ဟောတိတိ တဒါ အဿံ ပဏ္ဍိ-
 တဿ သရိရေ ဗလဉ္စ ဝဏ္ဏော စ ဟောတိ။ အာဟာရမယေနာတိ နာနပ္ပ-
 ကာရေန အာဟာရေနော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘော ကာက ဝဏ္ဏော
 နာမေသ စတုသမုဋ္ဌာနော၊ သော န အာဟာရမတ္တေနော ဟောတိ၊
 ဥတုစိတ္တကမ္မေဟိပိ ဟောတိယေဝါတိ။

ဧဝံ စက္ကဝါကော အနေကပရိယာယေန ကာကံ ဂရဟိ။ ကာကော ဟရာ-
 ယိတွာ “န မယံ တဝ ဝဏ္ဏေန အတ္ထော၊ ကာ ကာ”တိ ဝဿန္တော ပလာယိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
 သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ လောလဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ
 ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကာကော လောလဘိက္ခု အဟောသိ၊ စက္ကဝါကီ ရာဟုလ-
 မာတာ၊ စက္ကဝါကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

စက္ကဝါကဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဟလိဒ္ဓိရာဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၅)

သုတိတိက္ခန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ထုလ္လကုမာရိကာပလော-
 ဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု တေရသကနိပါတေ ဣဋ္ဌနာရဒဇာတကေ
 အာဝိဘဝိဿတိ။ အတိတဝတ္ထုမိ ပန သာ ကုမာရိကာ တဿ တာပသကုမာ-
 ရဿ သီလံ ဘိဒ္ဓိတွာ အတ္တနော ဝသေ ဌိတဘာဝံ ဥတွာ “ဣမံ ဝဇ္ဇေတွာ
 မနုဿပထံ နေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “ရူပါဒိကာမဂုဏဝိရဟိတေ အရညေ
 ရက္ခိတသီလံ နာမ န မဟပ္ပလံ ဟောတိ၊ မနုဿပထေ ရူပါဒိနံ ပစ္စုပဋ္ဌာနေ
 မဟပ္ပလံ ဟောတိ၊ ဧဟိ မယာ သဒ္ဓိံ တတ္ထ ဂန္ဓာ သီလံ ရက္ခာဟိ၊ ကိံ တေ
 အရညေနာ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၈။ “သုတိတိက္ခံ အရညမိ၊ ပန္နမိ သယနာသနေ။
ယေ စ ဂါမေ တိတိက္ခန္တိ၊ တေ ဥဠာရတရာ တယာ”တိ။

တတ္ထ သုတိတိက္ခန္တိ သုဠ၊ အဓိဝါသနံ။ တိတိက္ခန္တိတိ သိတာဒီနိ အဓိ-
ဝါသေန္တိ။

တံ သုတွာ တာပသကုမာရော “ပိတာ မေ အရညံ ဂတော၊ တသ္မိံ အာဂတေ တံ အာပုစ္ဆိတွာ ဂမိဿာမိ”တိ အာဟ။ သာ စိန္တေသိ “ပိတာ ကိရဿ အတ္ထိ၊ သစေ မံ သော ပဿိဿတိ၊ ကာဇကောဂ္ဂိယာ မံ ပေါထေတွာ ဝိနာသံ ပါပေဿတိ၊ မယာ ပဌမမေဝ ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ။ အထ နံ သာ “တေန ဟိ အဟံ မဂ္ဂသညံ ကုရုမာနာ ပဌမတရံ ဂမိဿာမိ၊ တံ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆာဟိ”တိ ဝတွာ အဂမာသိ။ သော တဿာ ဂတကာလေ နေဝ ဒါရူနိ အာဟရိ၊ န ပါနိယံ၊ န ပရိဘောဇနိယံ ဥပဠာပေသိ၊ ကေဝလံ ပဇ္ဈာယန္တောဝ နိသိဒိ၊ ပိတု အာဂမနကာလေ ပစ္စုဂ္ဂမနံ နာကာသိ။ အထ နံ ပိတာ “ဣတ္ထိနံ ဝသံ ဂတော ဒေသော”တိ ဥတွာပိ “ကဿွာ တာတ နေဝ ဒါရူနိ အာဟရိ၊ န ပါနိယံ၊ န ပရိဘောဇနိယံ ဥပဠာပေသိ၊ ပဇ္ဈာယန္တောယေဝ ပန နိသိန္တောသိ”တိ အာဟ။ အထ နံ တာပသကုမာရော “တာတ အရညေ ကိရ ရက္ခိတသီလံ နာမ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ၊ မနုဿပထေ မဟပ္ဖလံ၊ အဟံ တတ္ထ ဂန္တော သီလံ ရက္ခိဿာမိ၊ သဟာယော မေ မံ ‘အာဂစ္ဆေယျာသိ’တိ ဝတွာ ပုရတော ဂတော၊ အဟံ တေနဝ သဒ္ဓိံ ဂမိဿာမိ၊ တတ္ထ ပန ဝသန္တေန မယာ ကတရော ပုရိသော သေဝိတဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၉။ “အရညာ ဂါမမာဂမ္မ၊ ကိံသီလံ ကိံဝတံ အဟံ။
ပုရိသံ တာတ သေဝေယျံ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

အထသံ ပိတာ ကထေန္တော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၈၀။ “ယော တေ ဝိဿာသယေ တာတ၊ ဝိဿာသဉ္စ ခမေယျ တေ။
သုဿူသီ စ တိတိက္ခိ စ၊ တံ ဘဇေဟိ ဣတော ဂတော။

၈၁။ ယသံ ကာယေန ဝါစာယ၊ မနသာ နတ္ထိ ဒုက္ကဋံ။
ဥရသီဝ ပတိဋ္ဌာယ၊ တံ ဘဇေဟိ ဣတော ဂတော။

၈၂။ ယော စ ဓမ္မေန စရတိ၊ စရန္တောပိ န မညတိ။
ဝိသုဒ္ဓကာရိံ သပ္ပညံ၊ တံ ဘဇေဟိ ဣတော ဂတော။

၈၃။ ဟလိဒ္ဓိရာဂံ ကပိစိတ္တံ၊ ပုရိသံ ရာဂဝိရာဂိနံ။
တာဒိသံ တာတ မာ သေဝိ၊ နိမ္မနုဿမ္ပိ စေ သိယာ။

၈၄။ အာသိဝိသံဝ ကုပိတံ၊ မိဠုလိတ္တံ မဟာပထံ။
အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ ယာနိ'ဝ ဝိသမံ ပထံ။

၈၅။ အနတ္တာ တာတ ဝဗုန္တိ၊ ဗာလံ အစ္စုပသေဝတော။
မာ'ဿု ဗာလေန သံဂစ္ဆိ၊ အမိတ္တေနေဝ သဗ္ဗဒါ။

၈၆။ တံ တာဟံ တာတ ယာစာမိ၊ ကရဿု ဝစနံ မမ။
မာ'ဿု ဗာလေန သံဂစ္ဆိ၊ ဒုက္ခော ဗာလေဟိ သင်္ဂမော''တိ။

တတ္ထ ယော ဧတံ ဝိဿာသယေတိ ယော တဝ ဝိဿာသေယျ။ ခမေယျ
ဧတတိ ယော စ တဝ အတ္တနိ တယာ ကတံ ဝိဿာသံ ခမေယျ။ သုဿူသိ စ
တိတိန္တိ စာတိ တဝ ဝစနံ သုဿူသာယ စေဝ ဝစနာမိဝါသနေန စ သမန္ဓာ-
ဂတော ဘဝေယျာတိ အတ္တော။ ဥရသိဝ ပတိဋ္ဌာယာတိ ယထာ မာတု ဥရသိ
ပက္ခော ပကိဇာတိ၊ ဧဝံ ပကိဇာတိကာ အကန္တော မာကဓံ ဝိယ၊ ပဿမာဂန္တော

ကသိဏပရိကမ္ဘံ အာစိက္ခိ။ သော န စိရဿေဝ အဘိညာသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ သဒ္ဓိံ ပိတရာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ တာပသကုမာရော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အဟောသိ။ ကုမာရိကာ ထုလ္လကုမာရိကာဝ၊ ပိတာ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဟလိဒ္ဓိရာဂဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သမုဂ္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၆)

ကုတော န အာဂစ္ဆထာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ တဗြိ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆေ “ကသ္မာ ဘိက္ခု မာတုဂါမံ ပတ္ထေသိ။ မာတုဂါမော နာမေသ အသဗ္ဗော အကတညူ၊ ပုဗ္ဗေ ဒါနဝရက္ခသာ ဂိလိတွာ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရန္တာပိ မာတုဂါမံ ရက္ခိတံ ဧကပုရိသနိဿိတံ ကာတုံ နာသက္ခိံ သု၊ တံ ကထံ သက္ခိဿသိ”တိ ဝတွာ အတိတ္တံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဖလာဖလေန ယာပေန္တော ဝိဟာသိ။ တဿ ပဏ္ဏသာလာယ အဝိဒူရေ ဧကော ဒါနဝရက္ခသော ဝသတိ။ သော အန္တရန္တရာ မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ သုဏာတိ။ အဋ္ဌဝိယံ ပန မနုဿာနံ သဗ္ဗရဏမဂ္ဂေ ဌတွာ အာဂတာဂတေ မနုဿေ ဂဟေတွာ ခါဒတိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဧကော ကာသိရဋ္ဌေ ကုလဓိတာ ဥတ္တမရူပရာ အညတရသ္မိံ ပစ္စန္နဂါမေ နိဝုတ္တာ ဟောတိ။ တဿာ ဧကဒိဝသံ မာတာပိတုနံ ဒဿနတ္ထာယ ဂန္ဓာ ပစ္စာဂမနကာလေ ပရိဝါရမနုဿေ ဒိသ္မာ သော ဒါနဝေါ ဘောရဝရူပေန ပက္ခန္တိ။ မနုဿာ ဘိတာ ဂဟိတဂဟိတာဝုဓာနိ ဆဇ္ဇေတွာ ပလာယိံ သု။ ဒါနဝေါ ယာနေ နိသိန္တံ အဘိရူပံ မာတုဂါမံ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ တံ အတ္တနော ဂုဟံ နေတွာ ဘရိယံ အကာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သပ္ပိတေလတဏှုလမစ္ဆမံသာဒီနိ စေဝ မဓုရဖလာဖလာနိ စ အာဟရိတွာ တံ ပေါသေသိ။ ဝတ္ထာလင်္ကာရေဟိ စ နံ အလင်္ကာရိတွာ ရက္ခဏတ္ထာယ ဧကသ္မိံ ကရဏ္ဏကေ

ပက္ခိပိတွာ^၁ ကရဏ္ဍကံ ဂိလိတွာ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရတိ။ သော ဧကဒိဝသံ နှာယိတု-
 ကာမတာယ ဧကံ သရံ ဂန္ဓာ ကရဏ္ဍကံ ဥဂ္ဂိလိတွာ တံ တတော နိဟရိတွာ
 နှာပေတွာ ဝိလိမ္ပေတွာ အလင်္ကာရေတွာ^၂ “ထောက် တဝ သရိရံ ဥတုံ
 ဂဏှာပေဟိ” တိ တံ ကရဏ္ဍကသမိပေ ဌပေတွာ သယံ နှာနတိတ္ထံ ဩတရိတွာ
 တံ အနာသင်္ကာမာနော ထောက် ဒူရံ ဂန္ဓာ နှာယိ။

တသ္မိ^၃ သမယေ ဝါယုဿပုတ္တော နာမ ဝိဇ္ဇာဓရော သန္ဓဒ္ဓခဂ္ဂေါ အာကာ-
 သေန ဂစ္ဆတိ။ သာ တံ ဒိသ္မာ “ဟေ” တိ ဟတ္ထမုဒ္ဒံ အကာသိ၊ ဝိဇ္ဇာဓရော ဒိပုံ
 ဩတရိ။ အထ နံ သာ ကရဏ္ဍကေ ပက္ခိပိတွာ ဒါနဝဿ အာဂမနံ ဩလော-
 ကေန္တိ ကရဏ္ဍကူပရိ နိသိဒိတွာ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ တဿ အတ္တာနံ
 ဒဿေတွာ တသ္မိ^၄ ကရဏ္ဍကသမိပံ အသမ္ပတ္တေယေဝ ကရဏ္ဍကံ ဝိဝရိတွာ
 အန္တော ပဝိသိတွာ ဝိဇ္ဇာဓရဿ ဥပရိ နိပဇ္ဇိတွာ အတ္တနော သာဠကံ ပါရုပိ။
 ဒါနဝေါ အာဂန္ဓာ ကရဏ္ဍကံ အသောဓေတွာ “မာတုဂါမောယေဝ မေ” တိ
 သညာယ ကရဏ္ဍကံ ဂိလိတွာ အတ္တနော ဂဟံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ စိန္တေသိ
 “တာပသော မေ စိရံ ဒိဋ္ဌော၊ အဇ္ဇ တာဝ နံ ဂန္ဓာ ဝန္တိဿာမိ” တိ။ သော တဿ
 သန္တိကံ အဂမာသိ။ တာပသောပိ နံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ဒွိန္တံ ဇနာနံ
 ကုစ္ဆိဂတဘာဝံ ဥတွာ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၈၇။ “ကုတော န အာဂစ္ဆထ ဘော တယော ဇနာ၊
 သွာဂတာ ဧထ နိသိဒထာသနေ။
 ကစ္စိတ္ထ ဘောန္တော ကုသလံ အနာမယံ၊
 စိရဿ’မဗ္ဘာဂမနံ ဟိ ဝေါ ဣဓာ” တိ။

တတ္ထ ဘောတိ အာလပနံ။ ကစ္စိတ္တာတိ ကစ္စိ ဟောထ ဘဝထ ဝိဇ္ဇထ။
 ဘောန္တောတိ ပုန အာလပန္တော အာဟ။ ကုသလံ အနာမယန္တိ ကစ္စိ တုမှာကံ
 ကုသလံ အာရောဂုံ။ စိရဿ’မဗ္ဘာဂမနံ ဟိ ဝေါ ဣဓာတိ အဇ္ဇ တုမှာကံ ဣဓ
 အဗ္ဘာဂမနန္တ စိရံ ဇာတံ။

တံ သုတွာ ဒါနဝေါ “အဟံ ဣမဿ တာပသဿ သန္တိကံ ဧကကောဝ
 အာဂတော၊ အယဉ္စ တာပသော ‘တယော ဇနာ’ တိ ဝဒတိ၊ ကိ^၅ နာမေသ
 ကထေတိ၊ ကိ^၆ န ခေါ သဘာဝံ ဥတွာ ကထေတိ၊ ဥဒါဟု ဥမ္ပတ္တကော
 ဟုတွာ ဝိလပတိ” တိ စိန္တေတွာ တာပသံ ဥပသင်္ကာမိတွာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ
 နိသိဒိတွာ တေန သဒ္ဓိ^၇ သလ္လပန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁-နိပဇ္ဇာပေတွာ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-အလင်္ကာရိတွာ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၈၈။ “အဟမေဝ ဧကော ဣမ မဇ္ဇ ပတ္တော၊
 န စာပိ မေ ဒုတိယော ကောစိ ဝိဇ္ဇတိ။
 ကိမေဝ သန္ဓာယ တေ ဘာသိတံ ဣသေ၊
 ကုတော န အာဂစ္ဆထ ဘော တယော ဇနာ”တိ။

တတ္ထ ဣမ မဇ္ဇာတိ ဣမ အဇ္ဇ။ ကိမေဝ သန္ဓာယ တေ ဘာသိတံ ဣသေတိ ဘန္ဓေ ဣသိ ကိ နာမေတံ သန္ဓာယ တယာ ဘာသိတံ၊ ပါကင်္ဂံ တာဝ မေ ကတွာ ကထေဟိတိ။

တာပသော “ဧကံသေနောဝါပုသော သောတုကာမောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္ဓေ”တိ ပုတ္တေ “တေန ဟိ သုဏာဟိ”တိ ဝတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၉။ “တုဝဉ္စ ဧကော ဘရိယာ စ တေ ပိယာ၊
 သမုဂ္ဂပက္ခိတ္တာနိကိဏ္ဏမန္တရေ။
 သာ ရက္ခိတာ ကုစ္ဆိဂတာဝ တေ သဒါ၊
 ဝါယုဿပုတ္တေန သဟာ တဟိ ရတာ”တိ။

တတ္ထ တုဝဉ္စ ဧကောတိ ပဌမံ တာဝ တံ ဧကော ဇနော။ ပက္ခိတ္တာနိကိဏ္ဏ-
 မန္တရေတိ ပက္ခိတ္တာနိကိဏ္ဏအန္တရေ တံ တတ္ထ ဘရိယံ ရက္ခိတုကာမေန သဒါ
 တယာ သမုဂ္ဂေ ပက္ခိတ္တာ သဒ္ဓိံ သမုဂ္ဂေန နိကိဏ္ဏာ အန္တရေ၊ အန္တောကုစ္ဆိယံ
 ဌပိတာတိ အတ္တော။ ဝါယုဿပုတ္တေန သဟာတိ ဧဝံနာမကေန ဝိဇ္ဇာ-
 ဓရေန သဒ္ဓိံ။ တဟိ ရတာတိ တတ္ထ တဝ အန္တောကုစ္ဆိယညေဝ ကိလေသ-
 ရတိယာ ရတာ။ သော ဒါနိ တံ မာတုဂါမံ “ဧကံ ပုရိသနိသိတံ ကရိဿာ-
 ဓိ”တိ ကုစ္ဆိနာပိ ပရိဟရန္တော တဿာ ဇာရံ ဥက္ခိပိတွာ စရသိတိ။

တံ သုတွာ ဒါနဝေါ “ဝိဇ္ဇာဓရာ နာမ ဗဟုမာယာ ဟောန္တိ၊ သစဿ ခဂ္ဂေါ
 ဟတ္ထဂတော ဘဝိဿတိ၊ ကုစ္ဆိံ မေ ဇာလေတွာပိ ပလာယိဿတိ”တိ
 ဘိတတသိတော ဟုတွာ ခိပ္ပံ ကရဏ္ဍကံ ဥဂ္ဂိလိတွာ ပုရတော ဌပေသိ။ သတ္တာ
 အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ တံ ပဝတ္တိံ ပကာသေန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁-အထ တေ (ဣ၊ ကံ) ၂-နိကိဏ္ဏအန္တရေ (သိ) ၃-ဟရိဿပုတ္တေန (က)

၉၀။ “သံဝိဂ္ဂရူပေါ ဣသိနာ ဝိယာကတော၊
 သော ဒါနဝေါ တတ္ထ သမုဂ္ဂ’မုဂ္ဂိလိ။
 အဒ္ဓက္ခိ ဘရိယံ သုစိမာလဓာရိနိံ၊
 ဝါယုဿပုတ္တေန သဟာ တဟိံ ရတ”န္တိ။

တတ္ထ အဒ္ဓက္ခိတိ သော ကရဏ္ဍကံ ဝိဝရိတွာ အဒ္ဓသ။

ကရဏ္ဍကေ ပန ဝိဝဋ္ဌမတ္တေယေဝ ဝိဇ္ဇာဓရော ဝိဇ္ဇံ ဇေပိတွာ ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ အာကာသံ ပက္ခန္တိ။ တံ ဒိသ္မာဒါနဝေါမဟာသတ္တဿ တုဿိတွာ ထုတိပုဗ္ဗင်္ဂမာ သေသဂါထာ အဘာသိ—

၉၁။ “သုဒိဋ္ဌရူပ’မုဂ္ဂကပါနဝတ္တိနာ၊
 ဟိနာ နရာ ယေ ပမဒါဝသံ ဂတာ။
 ယထာ ဟဝေ ပါဏရိဝေ’တ္ထ ရက္ခိတာ၊
 ဒုဋ္ဌာ မယိ အည’မဘိပ္ပမောဒယိ”။

၉၂။ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ မယာ ဥပဋ္ဌိတာ၊
 တပဿိနာ ဇောတိရိဝါ ဝနေ ဝသံ။
 သာ ဓမ္မမုက္ကမ္မ အဓမ္မမာစရိ၊
 အကိရိယရူပေါ ပမဒါဟိ သန္တဝေါ။

၉၃။ သရီရမဇ္ဈမိ ဌိတာတိ မညဟံ၊
 မယံ အယန္တိ အသတိံ အသညတံ။
 သာ ဓမ္မမုက္ကမ္မ အဓမ္မမာစရိ၊
 အကိရိယရူပေါ ပမဒါဟိ သန္တဝေါ။

၉၄။ သုရက္ခိတံ မေတိ ကထံ နု ဝိဿသေ၊
 အနေကစိတ္တာသု န ဟ’တ္ထိ ရက္ခဏာ။
 ဧတာ ဟိ ပါတာလပပါတသန္တိဘာ၊
 ဧတ္ထပုမတ္တော ဗျသနံ နိဂစ္ဆတိ။

၉၅။ တသ္မာ ဟိ တေ သုခိနော ဝိတသောကာ၊
 ယေ မာတုဂါမေဟိ စရန္တိ နိဿဋ္ဌာ။
 ဧတံ သိဝံ ဥတ္တမမာဘိပတ္တယံ၊
 န မာတုဂါမေဟိ ကရေယျ သန္တဝ”န္တိ။

၁-အညမဘိပ္ပမောဒတိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

တတ္ထ သုဒ္ဓိဋ္ဌရူပ'မုဂ္ဂတပါနုဝတ္တိနာတိ ဘန္တေ ဣသိ ဥဂ္ဂတပါနုဝတ္တိနာ^၁
 တယာ သုဒ္ဓိဋ္ဌရူပံ ဣဒံ ကာရဏံ။ ဟိနာတိ နိစာ။ ယထာ ဟဝေ ပါဏရိဝေ'တ္ထ
 ရက္ခိတာတိ အယံ မယာ အတ္တနော ပါဏာ ဝိယ ဧတ္ထ အန္တောကုစ္ဆိယံ
 ပရိဟရန္တေန ရက္ခိတာ။ ဒုဋ္ဌာ မယီတိ ဣဒါနိ မယိ မိတ္တဒုတ္တိကမ္ပံ ကတွာ ဒုဋ္ဌာ
 အညံ ပုရိသံ အဘိပ္ပမောဒတိ။ ဇောတိရိဝါ ဝနေ ဝသန္တိ ဝနေ ဝသန္တေန
 တပဿိနာ အဂ္ဂိ ဝိယ မယာ ဥပဋ္ဌိတာ ပရိစရိတာ။ သာ ဓမ္မမုက္ကမ္ဘာတိ သာ
 သော ဓမ္မံ ဩက္ကမိတွာ အတိက္ကမိတွာ။ အင်္ဂါရိယရူပေါတိ အကတ္တဗ္ဗရူပေါ။
 သရီရမဇ္ဈမိ ဌိတာတိ မညဟံ၊ မယံ အယန္တိ အသတိ' အသညတန္တိ ဣမံ
 အသတိ' အသပ္ပုရိသဓမ္မသမန္ဓာဂတံ အသညတံ ဒုဿိလံ “မယံ သရီရမဇ္ဈမိ
 ဌိတာ”တိ စ “မယံ အယ”န္တိ စ မညာမိ။

သုရက္ခိတံ မေတိ ကထံ နု ဝိဿသေတိ အယံ မယာ သုရက္ခိတာတိ ကထံ
 ပဏ္ဍိတော ဝိဿာသေယျ။ ယတြ ဟိ နာမ မာဒိသောပိ အန္တောကုစ္ဆိယံ
 ရက္ခန္တော ရက္ခိတုံ နာသက္ခိ။ ပါတာလပပါတသန္တိဘာတိ လောကဿာဒေန
 ဒုပ္ပုရဏီယတ္တာ မဟာသမုဒ္ဒေ ပါတာလသင်္ခါတေန ပပါတေန သဒိသာ။
 ဧတ္ထဗ္ဗမတ္တောတိ တောသု ဝေရူပါသု နိဂ္ဂုဏာသု ပမတ္တော ပုရိသော
 မဟာဗျသနံ ပါပုဏာတိ။ တသ္မာ ဟိတိ ယသ္မာ မာတုဂါမဝသံ ဂတာ
 မဟာဝိနာသံ ပါပုဏန္တိ၊ တသ္မာ ယေ မာတုဂါမေဟိ နိဿဋ္ဌာ ဟုတွာ စရန္တိ၊
 တေ သုဒိနော။ ဧတံ သိဝန္တိ ယဒေတံ မာတုဂါမတော နိဿဋ္ဌာနံ ဝိသံသဋ္ဌာနံ
 စရဏံ၊ ဧတံ ဈာနသုခမေဝ သိဝံ ခေမံ ဥတ္တမံ အဘိပတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဧတံ
 ပတ္တယမာနော မာတုဂါမေဟိ သဒ္ဓိံ သန္တဝံ န ကရေယျာတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ ဒါနဝေါ မဟာသတ္တဿ ပါဒေသု နိပတိတွာ
 “ဘန္တေ တုမှေ နိဿာယ မယာ ဇိဝိတံ လဒ္ဓိံ၊ အဟံ ဣမာယ ပါပဓမ္မာယ
 ဝိဇ္ဇာဓရေန မာရာပိတော”တိ မဟာသတ္တံ အဘိတ္ထဝိ။ သောပိဿ ဓမ္မံ
 ဒေသေတွာ “ဣမိဿာ မာ ကိဉ္စိ ပါပံ အကာသိ၊ သီလာနိ ဂဏှာဟိ”တိ တံ
 ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ဒါနဝေါ “အဟံ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရန္တောပိ တံ
 ရက္ခိတုံ န သက္ကောမိ၊ အညော ကော ရက္ခိဿတိ”တိ တံ ဥယျောဇေတွာ
 အတ္တနော အရညမေဝ အဂမာသိ။

၁-ဘန္တေ ဣသိ ပဝရံ ဥတ္တမံ အနုဝတ္တန္တေန ဥဂ္ဂတပါနုဝတ္တိနာ (က)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဒိဗ္ဗစက္ခုကတာပသော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သမုဂ္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

၁၁-ပူတိမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၇)

န ခေါ မေ ရုစ္စတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဣန္ဒြိယအသံဝရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဧကသိဉ္စိ သမယေ ဗဟူ ဘိက္ခု။ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဓါရာ အဟေသုံ။ သတ္တာ “ဣမေ ဘိက္ခု။ ဩဝဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဝတွာ အနိယမဝသေန ဘိက္ခုသံဃံ သန္နိပါတာပေတွာ အလင်္ကတပလ္လင်္က- ဝရမဇ္ဈဂတော ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ ရူပါဒိသု သုဘနိမိတ္တဝသေန နိမိတ္တံ ဂဟေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ သစေ ဟိ တသ္မိံ သမယေ ကာလံ ကရေတိ၊ နိရယာဒိသု နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တသ္မာ ရူပါဒိသု သုဘနိမိတ္တံ မာ ဂဏှထ။ ဘိက္ခုနာ နာမ ရူပါဒိဂေါစရေန န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရူပါဒိဂေါစရာ ဟိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏန္တိ၊ တသ္မာ ဝရံ ဘိက္ခဝေ တတ္တာယ အယောသလာကာယ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ စက္ခုန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌ”န္တိ ဝိတ္တာရေတွာ “တုမှာကံ ရူပံ ဩလောကနကာလောဝိ အတ္ထိ အနောလောကနကာလောဝိ။ ဩလောကနကာလေ သုဘဝသေန အနောလောကေတွာ အသုဘဝသေနေဝ ဩလောကေယျာထ၊ ဧဝံ အတ္တနော ဂေါစရာ န ပရိဟာယိဿထ။ ဧကော ပန တုမှာကံ ဂေါစရေတိ။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ။ ဧတသ္မိံ ဟိ ဝေါဂေါစရေ စရန္တာနံ န လစ္စတိ မာရော ဩတာရံ၊ သစေ ပန ကိလေသဝသိကာ ဟုတွာ သုဘနိမိတ္တဝသေန ဩလောကေဿထ၊ ပူတိမံသသိင်္ဂါလော ဝိယ အတ္တနော ဂေါစရာ ပရိဟာယိဿထာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြိဟုဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဟိမဝန္တပဒေသေ အရညာယတနေ ပဗ္ဗတဂုဟာယံ အနေကသတာ ဇဠကာ ဝသန္တိ။ တေသံ ဝသနဋ္ဌာနတော အဝိဒူရေ ဧကိဿာ ဂုဟာယ ပူတိမံသော နာမ သိင်္ဂါလော ဝေဏိယာ နာမ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ဝသတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ

ဝိစရန္တော တေ ဇဠကေ ဒိသ္မာ “ဧကေန ဥပါယေန ဣမေသံ မံသံ ခါဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ဥပါယေန ဧကေနံ ဇဠကံ မာရေသိ။ တေ ဥဘောပိ ဇဠကမံသံ ခါဒန္တာ ထာမသမ္ပန္နာ ထူလသရိရာ အဟေသုံ။ အနုပုဗ္ဗေန ဇဠကာ ပရိက္ခယံ အဂမံသု။ တေသံ အန္တရေ မေဏ္ဍမာတာ^၁ နာမ ကော ဇဠိကာ ဗျတ္တာ အဟောသိ ဥပါယကုသလာ။ သိင်္ဂါလော တံ မာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဧကဒိဝသံ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ သမ္ပန္တေန္တော “ဘဒ္ဒေ ဇဠကာ ဒိဏာ၊ ဣမံ ဇဠိကံ ဧကေန ဥပါယေန ခါဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အယံ ပနေတ္ထ ဥပါယော၊ တံ ဧကိကာဝ ဂန္တာ တောယ သဒ္ဓိံ သဒ္ဓိံ ဟောဟိ၊ အထ တေ တာယ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသေ ဥပ္ပန္န အဟံ မတာလယံ ကရိတွာ နိပဇ္ဇိဿာမိ၊ တံ ဧတံ ဥပသက်- မိတွာ ‘ဇဠိကေ သာမိကော မေ မတော၊ အဟဉ္စ အနာထာ၊ ဌပေတွာ တံ အညော မေ ဣတကော နတ္ထိ၊ ဧဟိ ရောဒိတွာ ကန္တိတွာ တဿ သရိရကိစ္စံ ကရိဿာမာ’တိ ဝတွာ တံ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆေယျာသိ၊ အထ နံ အဟံ ဥပ္ပတိတွာ ဂီဝါယ ခုံသိတွာ မာရေဿာမိ”တိ အာဟ။

သာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ သဒ္ဓိဘာဝံ ကတွာ ဝိဿာသေ ဥပ္ပန္နံ ဇဠိကံ တထာ အဝေါစ။ ဇဠိကာ “အာဠိ သိင်္ဂါလိ တဝ သာမိကေန သဗ္ဗေ မမ ဣတကာ ခါဒိတာ၊ ဘာယာမိ န သက္ကောမိ ဂန္တာ”န္တိ အာဟ။ အာဠိမာ ဘာယိ၊ မတကော ကိံ ကရိဿတိတိ။ “ခရမန္တော^၂ တေ သာမိကော၊ ဘာယာမေဝါဟ”န္တိ သာ ဧဝံ ဝတွာပိ တာယ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနာ “အဒ္ဓါ မတော ဘဝိဿတိ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ ပါယာသိ။ ဂစ္ဆန္တိ ပန “ကော ဇာနာတိ၊ ကိံ ဘဝိဿတိ”တိတသ္မိံ အာသင်္ကာယ သိင်္ဂါလိ ပုရတော ကတွာ သိင်္ဂါလံ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိယေဝ ဂစ္ဆတိ။ သိင်္ဂါလော တာသံ ပဒသဒ္ဓိံ သုတွာ “အာဂတာ န ခေါ ဇဠိကာ”တိ သိသံ ဥက္ခိပိတွာ အက္ခိနိ ပရိဝတ္တေတွာ ဩလောကေသိ။ ဇဠိကာ တံ တထာ ကရောန္တံ ဒိသ္မာ “အယံ ပါပဓမ္မော မံ ဝဇ္ဇေတွာ မာရေတုကာမော မတာလယံ ဒေသေတွာ နိပဇ္ဇော”တိ နိဝတ္တိတွာ ပလာယန္တိ သိင်္ဂါလိယာ “ကသ္မာ ပလာယသိ”တိ ဝုတ္တေ တံ ကာရဏံ ကထေန္တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၉၆။ “န ခေါ မေ ရုစ္စတိ အာဠိ၊ ပုတိမံသဿ ပေက္ခနာ။
 တောဒိသာ သခါရသ္မာ၊ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေ”တိ။

၁-မေဋ္ဌမာတာ (သီ၊ ဣ)။ မေဏ္ဍိကမာတာ (ဿျာ၊ က) ၂-မရန္တောပိ (က)

တတ္ထ အာဠိတိ အာလပနံ၊ သဒိ သဟာယိကေတိ အတ္ထော။ တောဒိသာ သခါရသ္မာတိ ဝေရူပါ သဟာယကာ အပက္ကမိတွာ တံ သဟာယကံ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေယျာတိ အတ္ထော။

ဝေဠုပန ဝတွာ သာ နိဝတ္တိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂတာ။ သိင်္ဂါလီ တံ နိဝတ္ထေတုံ အသက္ကောန္တိ တဿာ ကုဇ္ဈိတွာ အတ္တနော သာမိကဿေဝ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပဇ္ဈာယမာနာ နိသီဒိ။ အထ နံ သိင်္ဂါလော ဂရဟန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၇။ “ဥမ္မတ္တိကာ အယံ ဝေဏီ၊ ဝဏ္ဏေတိ ပတိနော သဒိ။
ပဇ္ဈာယိံ ပဋိဂစ္ဆန္တိ၊ အာဂတံ မေဏ္ဍမာတရ”န္တိ။

တတ္ထ ဝေဏီတိ တဿာ နာမံ။ ဝဏ္ဏေတိ ပတိနော သဒိန္တိ ပဌမမေဝ အတ္တနော သဒိ ဧဋ္ဌိကံ “မယိ သိနေဟာ ဝိဿာသိကာ အာဂမိဿတိ နော သန္တိကံ၊ မတာလယံ ကရောဟိ”တိ ပတိနော သန္တိကေ ဝဏ္ဏေတိ။ အထ နံ သာ ဣဒါနိ အာဂတံ မမ သန္တိကံ အနာဂန္ဓာဝ ပဋိဂစ္ဆန္တိ မေဏ္ဍမာတရံ^၁ ပဇ္ဈာယတိ အနုသောစတိတိ။

တံ သုတွာ သိင်္ဂါလီ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၈။ “တွံ ခေါသိ သမ္မ ဥမ္မတ္ထော၊ ဒုမ္မေမော အဝိစက္ခဏော။
ယော တွံ မတာလယံ ကတွာ၊ အကာလေန ဝိပေက္ခသိ”တိ။

တတ္ထ အဝိစက္ခဏောတိ ဝိစာရဏပညာရဟိတော။ အကာလေန ဝိပေက္ခသိတိ ဧဋ္ဌိကာယ အတ္တနော သန္တိကံ အနာဂတာယေဝ ဩလောကေသိတိ အတ္ထော။

၉၉။ “န အကာလေ ဝိပေက္ခေယျ၊ ကာလေ ပေက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပူတိမံသောဝ ပဇ္ဈာယိ၊ ယော အကာလေ ဝိပေက္ခတိ”တိ—

အယံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ အကာလေတိ ကာမဂုဏေ အာရဗ္ဘ သုဘဝသေန စိတ္တုပ္ပါဒကာလေ။ အယဉ္စိ ဘိက္ခုနော ရူပံ ဩလောကေတုံ အကာလော နာမ။ ကာလေတိ အသုဘဝသေန အနုဿတိဝသေန ကသိဏဝသေန ဝါ ရူပဂ္ဂဟဏကာလော^၂။

၁-ပဇ္ဈာတိ (သီ၊ဣ)၊ ပဇ္ဈာယတိ (သျှာ) ၂-မေဋ္ဌမာတရန္တိ (သီ၊ဣ)၊ မေဏ္ဍိမာတရန္တိ (သျှာ)
၃-မေဋ္ဌမာတရံ (သီ၊ဣ)၊ မေဏ္ဍိမာတရံ (သျှာ) ၄-ဝိရူပဂ္ဂဟဏကာလေ (က)

အယဉ္ဇိ ဘိက္ခုနော ရူပံ ဩလောကေတုံ ကာလော နာမ။ တတ္ထ အကာလေ သာရတ္ထကာလေ ရူပံ ဩလောကေန္တာ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏန္တိတိ ဟရိတစ-
 ဇာတကလောမသကဿပဇာတကာဒီဟိ ဒီပေတဗ္ဗံ။ ကာလေ အသုဘဝသေန
 ဩလောကေန္တာ အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟန္တိတိ အသုဘကမ္မိကတိဿတ္ထေရဝတ္ထုနာ
 ကထေတဗ္ဗံ။ **ပူတိမံသောဝ ပဗ္ဗာယီ**တိ ဘိက္ခဝေ ယထာ ပူတိမံသသိင်္ဂါလော
 အကာလေ ဧဋ္ဌိကံ ဩလောကေတွာ အတ္တနော ဂေါစရာ ပရိဟိနော ပဗ္ဗာယတိ၊
 ဧဝံ ဘိက္ခု အကာလေ သုဘဝသေန ရူပံ ဩလောကေတွာ သတိပဋ္ဌာနာဒိ-
 ဂေါစရာ ပရိဟိနော ဒိဋ္ဌဓမ္မေ သမ္ပရာယေပိ သောစတိ ပဗ္ဗာယတိ ကိလမတိတိ။

ဝေဏီပိ ခေါ သိင်္ဂါလီ ပူတိမံသံ အဿာသေတွာ “သာမိ မာ စိန္တေသိ၊
 အဟံ တံ ပုနပိ ဥပါယေန အာနေဿာမိ၊ တံ အာဂတကာလေ အပ္ပမတ္တော
 ဂဏှေယျာသိ”တိ ဝတွာ တဿံ သန္တိကံ ဂန္တော “အာဠိ တဝ အာဂတ-
 ကာလေယေဝ နော အတ္ထော^၁ ဇာတော၊ တဝ အာဂတကာလသ္မိ^၂ယေဝ ဟိ
 မေ သာမိကော သတိ^၃ ပဋိလဘိ၊ ဣဒါနိ ဇီဝတိ၊ ဧဟိ တေန သဒ္ဓိ^၄ ပဋိသန္တာရံ
 ကရောဟိ”တိ ဝတွာ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “ဝိယံ ခေါ အာဠိ မေ ဟောတု၊ ပုဏ္ဏပတ္တံ ဒဒါဟိ မေ။
 ပတိ သဠိဝိတော မယံ၊ ဧယျာသိ ဝိယပုစ္ဆိကာ”တိ။

တတ္ထ **ပုဏ္ဏပတ္တံ ဒဒါဟိ** မေတိ ဝိယက္ခာနံ အက္ခာယိကာ^၂ မယံ တုဠိဒါနံ
 ဒေဟိ။ **ပတိ သဠိဝိတော မယုန္တိ** မမ သာမိကော သဠိဝိတော ဥဠိတော အရော-
 ဂေါတိ အတ္ထော။ **ဧယျာသိ**တိ မယာ သဒ္ဓိ^၄ အာဂစ္ဆ။

ဧဋ္ဌိကာ “အယံ ပါပဓမ္မာမံ ဝဉ္ဇေတုကာမာ၊ အယုတ္တံ ခေါ ပန ပဋိပက္ခကရဏံ၊
 ဥပါယေနေဝ နံ ဝဉ္ဇေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၀၁။ “ဝိယံ ခေါ အာဠိ တေ ဟောတု၊ ပုဏ္ဏပတ္တံ ဒဒါမိ တေ။
 မဟတာ ပရိဝါရေန၊ ဧသံ ကယိရာဟိ^၃ ဘောဇံန”န္တိ။

တတ္ထ **ဧသန္တိ** အာဂမိဿာမိ။ အာဂစ္ဆမာနာ စ အတ္တနော အာရက္ခံ
 ကတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန အာဂမိဿာမိတိ။

၁-အာဂတဘာဝေါယေဝ နော အတ္ထာယ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)
 ၂-ဝိယက္ခာနံ အာဂတဿာ (သိ)၊ ဝိယကာနံ အာဂတဿ (သျှာ)
 ၃-ကယိရာသိ (သိ၊ ဣ)၊ ကယိရာထ (သျှာ)

အထ နံ သိင်္ဂါလီ ပရိဝါရံ ပုစ္ဆန္တိ သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၂။ “ကိဒိသော တုယံ ပရိဝါရော၊ ယေသံ ကာဟာမိ ဘောဇနံ။
ကိံနာမကာ စ တေ သဗ္ဗေ၊ တေ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတာ”တိ။

သာ အာစိက္ခန္တိ အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၃။ “မာလိယော စတုရက္ခော စ၊ ပိင်္ဂိယော အထ ဇမ္ဗုကော။
ဒေသော မယံ ပရိဝါရော၊ တေသံ ကယိရာဟိ ဘောဇန”န္တိ။

တတ္ထ တေ မေတိ တေ ပရိဝါရေ မယံ အာစိက္ခိ။ မာလိယောတိအာဒိနိ စတုန္တံ သုနခါနံ နာမာနိ။ “တတ္ထ ဧကေကဿ ပဉ္စ ပဉ္စ သုနခသတာနိ ပရိဝါရေန္တိ၊ ဧဝံ ဒွိဟိ သုနခသဟဿေဟိ ပရိဝါရိတာ အာဂမိဿာမိ”တိ ဝတွာ “သစေ တေ ဘောဇနံ န လဘိဿန္တိ၊ တုမှေ ဒွေပိ ဇနေ မာရေတွာ ခါဒိဿန္တိ”တိ အာဟ။

တံ သုတွာ သိင်္ဂါလီ ဘိတာ “အလံ ဣမိဿံ တတ္ထ ဂမနေန၊ ဥပါယေနဿာ အနာဂမနမေဝ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ နဝမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၄။ “နိက္ခန္တာယ အဂါရသ္မာ၊ ဘဏ္ဍကမ္ပိ ဝိနဿတိ။
အာရောဂျံ အာဠိနော ဝဇ္ဇံ၊ ဣဓေဝ ဝသ မာ’ဂမာ”တိ။

တဿတ္ထော—အာဠိတဝ ဂေဟေ ဗဟုဘဏ္ဍကံ အတ္ထိ၊ တံ တေ နိက္ခန္တာယ အဂါရသ္မာ အနာရက္ခံ ဘဏ္ဍကံ ဝိနဿတိ၊ အဟမေဝ တေ အာဠိနော သဟာယကဿ အာရောဂျံ ဝဇ္ဇံ ဝဒိဿာမိ၊ တံ ဣဓေဝ ဝသ မာဂမာတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မရဏဘယဘိတာ ဝေဂေန သာမိကဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တံ ဂဟေတွာ ပလာယိ။ တေ ပုန တံ ဌာနံ အာဂန္တု နာသက္ခိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အဟံ တသ္မိံ ဌာနေ ဝနဇေဋ္ဌကရက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ အဟောသိ”န္တိ။

ပူတိမံသဇာတကဝဏ္ဏနာ ဧကောဒသမာ။

၁၂-ဒဒ္ဒရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၃၈)

ယော တေ ပုတ္တကေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဂိဇ္ဈကုဋေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တသ္မိဉ္စိ သမယေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အဟော အာဂုသော ဒေဝဒတ္တော နိလ္လဇ္ဇော အနရိယော ဧဝံ ဥတ္တမဂုဏဓရဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဇာတသတ္တုနာ သဒ္ဓိံ” ဧကတော ဟုတွာ ဓနုဂ္ဂဟပယောဇနသိလာပဝိဇ္ဈနနာဋ္ဌာဂိရိဝိဿဇ္ဇနေဟိ ဝဓာယ ဥပါယံ ကရော-
 တိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိ-
 သိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊
 ပုဗ္ဗေဝိ ဒေဝဒတ္တော မယံ ဝဓာယ ပရိသက္ကံ၊ ဣဒါနိ ပန မေ တာသမတ္တမ္ပိ
 ကာတုံ နာသက္ကိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဧကော ဒိသာ-
 ပါမောက္ခော အာစရိယော ပဉ္စသတာနံ မာဏဝကာနံ သိပ္ပံ ဝါစေန္တော
 ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ “မယံ ဣဓ ဝသန္တဿ ပလိဗောဓော ဟောတိ၊ မာဏဝ-
 ကာနမ္ပိ သိပ္ပံ န နိဋ္ဌာတိ၊ ဟိမဝန္တပဒေသေ အရညာယတနံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ
 ဝသန္တော ဝါစေသာမီ”တိ။ သော မာဏဝကာနံ ကထေတွာ တိလတဏှုလ-
 တေလဝတ္ထာဒီနိ ဂါဟာပေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ မဂ္ဂတော အဝိဒူရေ
 ဌာနေ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတွာ နိဝါသံ ကပ္ပေသိ၊ မာဏဝါပိ အတ္တနော
 ပဏ္ဏသာလံ ကရိံသု။ မာဏဝကာနံ ဉ္စတကာ တေလတဏှုလဒီနိ ပေသေန္တိ။
 ရဋ္ဌဝါသိနောပိ “ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ကိရ အရညေ အသုက-
 ဌာနေ နာမ ဝသန္တော သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာပေတိ”တိ တဿ တဏှုလဒီနိ
 အဘိဟရန္တိ၊ ကန္တာရပုဋိပန္နာပိ ဒေန္တိ၊ အညတရောပိ ပုရိသော ဒီရပါနတ္ထာယ
 သဝဏ္ဏံ ဓေနံ အဒါသိ။ အာစရိယဿ ပဏ္ဏသာလာယ သန္တိကေ ဒွိဟိ
 ပေါတကေဟိ သဒ္ဓိံ ကော ဂေါဓာ ဝသတိ၊ သီဟဗျုပ္ပါဝိဿ ဥပဋ္ဌာနံ
 အာဂစ္ဆန္တိ။ ဧကော တိတ္ထိရောပိ တတ္ထ နိဗဒ္ဓဝါသော အဟောသိ။ သော
 အာစရိယဿ မာဏဝါနံ မန္တေ ဝါစေန္တဿ သဒ္ဓိံ သုတွာ တယောပိ ဝေဒေ
 ဥဂ္ဂဏှိ။ မာဏဝါ တေန သဒ္ဓိံ အတိဝိဿာသိကာ အဟောသုံ။

အပရဘာဂေ မာဏဝေသု နိပ္ပတ္တိံ အပ္ပတ္တေသုယေဝ အာစရိယော
 ကာလမကာသိ။ မာဏဝါ တဿ သရိရံ ဈာပေတွာ ဝါလုကာယ ထူပံ
 ကတွာ နာနာပုဗ္ဗေဟိ ပူဇေတွာ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ။ အထ နေ တိတ္ထိရော

၁-အာစရိယဿ စ မာဏဝါနံ မန္တသဒ္ဓိံ (က)

“ကသ္မာ ရောဒထာ”တိ အာဟ။ အာစရိယော နော သိပ္ပေ အနိဋ္ဌိတေယေဝ ကာလကတော၊ တသ္မာ ရောဒါမာတိ။ ဧဝံ သန္တေ မာ သောစိတ္ထ၊ အဟံ ဝေါ သိပ္ပံ ဝါစေဿာမီတိ။ တံ ကထံ ဇာနာသီတိ။ အဟံ အာစရိယေ တုမှာကံ ဝါစေန္တေ သဒ္ဓိံ သုတွာ တယော ဝေဒေ ပဂုဏေ အကာသိန္တိ။ တေန ဟိ အတ္တနော ပဂုဏဘာဝံ အမှေ ဇာနာပေဟီတိ။ တိတ္ထိရော “တေန ဟိ သုဏာထာ”တိ တေသံ ဂဏ္ဍိဋ္ဌာနမေဝ ပဗ္ဗတမတ္တကာ နဒိံ ဩတရန္တော ဝိယ ဩသာရေသိံ။ မာဏဝါ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဟုတွာ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေသုံ။ သောပိ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယဿ ဌာနေ ဌတွာ တေသံ သိပ္ပံ ဝါစေသိ။ မာဏဝါ တဿ သုဝဏ္ဏပဉ္စရံ ကရိတွာ ဥပရိ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ သုဝဏ္ဏတဋ္ဌကေ မဓုလာဇာဒီနိ ဥပဟရန္တာ နာနာဝဏ္ဏေဟိ ပုပ္ဖေဟိ ပူဇေန္တာ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရိံသု။ “တိတ္ထိရော ကိရ အရညာယတနေ ပဉ္စသတေ မာဏဝကေ မန္တံ ဝါစေတိ”တိ သကလဇမ္ပဒီပေ ပါကဋော အဟောသိ။

တဒါ ဇမ္ပဒီပေ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇသဒိသံ မဟန္တံ ဆဏံ ဘောသယိံသု။ မာဏဝါနံ မာတာပိတရော “ဆဏဒဿနတ္ထာယ အာဂစ္ဆန္တိ”တိ ပေသေသုံ။ မာဏဝါ တိတ္ထိရဿ အာရောစေတွာ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတံ သဗ္ဗဉ္စ အဿမပဒံ ဂေါဓံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ အတ္တနော အတ္တနော နဂရမေဝ အဂမိံသု။ တဒါ ဧကော နိက္ကာရုဏိကော ဒုဋ္ဌတာပသော တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရန္တော တံ ဌာနံ သမ္မာပုဏိ။ ဂေါဓာ တံ ဒိသ္မာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “အသုကဋ္ဌာနေ တဏှုလာ၊ အသုကဋ္ဌာနေ တေလာဒီနိ အတ္ထိ၊ ဘတ္တံ ပစိတွာ ဘုဉ္ဇာဟိ”တိ ဝတွာ ဂေါစရတ္ထာယ ဂတာ။ တာပသော ပါတောဝ ဘတ္တံ ပစိတွာ ဒွေ ဂေါဓာပုတ္တကေ မာရေတွာ ခါဒိ၊ ဒိဝါ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတဉ္စ ဝစ္ဆကဉ္စ မာရေတွာ ခါဒိ၊ သာယံ ဓေနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ တမ္ပိ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိတွာ ရုက္ခမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ ဃုရုဃုရာယန္တော နိဒ္ဓိံ ဩက္ကမိ။ ဂေါဓာ သာယံ အာဂန္တာ ပုတ္တကေ အပဿန္တိ ဥပဓာရယမာနာ ဝိစရိ။ ရုက္ခဒေဝတာ ဂေါဓံ ပုတ္တကေ အဒိသ္မာ ကမ္မမာနံ ဩလောကေတွာ ခန္ဓဝိဋုပဗ္ဗန္တရေ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေန ဌတွာ “ဂေါဓေ မာ ကမ္ပိ၊ ဣမိနာ ပါပပုရိသေန တဝ ပုတ္တကာ စ တိတ္ထိရော စ ဝစ္ဆော စ ဓေန စ မာရိတာ၊ ဂိဝါယ နံ ခံသိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဟိ”တိ သလ္လပန္တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၅။ “ယော တေ ပုတ္တကေ အခါဒိ၊ ဒိန္နဘတ္တော အဒူသကေ။
 တသ္မိံ ဒါဋ္ဌိံ နိပါတေဟိ၊ မာ တေ မုစ္စိတ္ထ ဇီဝတော”တိ။

၁-ဩတာရေန္တော ဝိယ ဩတာရေသိ (သိ)

တတ္ထ ဒိန္နဘက္ခောတိ ဘတ္တံ ပစိတွာ ဘုဉ္ဇာဟိတိ တယာ ဒိန္နဘက္ခော။ အဂ္ဂသကေတိ နိဒ္ဒေါသေ နိရပရာဓေ။ တသ္မိံ ဒါဠံ နိပါတေဟိတိ တသ္မိံ ပါပပုရိသေ စတဿောပိ ဒါဠာ နိပါတေဟိတိ အဓိပ္ပာယော။ မာ တေ မုစ္ဆိတ္ထ ဇီဝတောတိ ဇီဝန္တော သဇီဝေါ ဟုတွာ တဝ ဟတ္ထတော ဒေသော ပါပဓမ္မော မာ မုစ္ဆိတ္ထ၊ မောက္ခံ မာ လဘတု၊ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဟိတိ အတ္ထော။

တတော ဂေါဓာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၆။ “အာကိဏ္ဏလုဒ္ဒေါ ပုရိသော၊ ဓာတိစေလံဝ မက္ခိတော။ ပဒေသံ တံ န ပဿာမိ၊ ယတ္ထ ဒါဠံ နိပါတယေ။

၁၀၇။ အကတညုဿ ပေါသဿ၊ နိစ္စံ ဝိဝရဒဿိနော။ သဗ္ဗံ စေ ပထဝိံ ဒဇ္ဇော၊ နေဝ နံ အဘိရာဓယေ”တိ။

တတ္ထ အာကိဏ္ဏလုဒ္ဒေါတိ ဂါဠုလုဒ္ဒေါ”။ ဝိဝရဒဿိနောတိ ဆိဒ္ဓံ ဩတာရံ ပရိယေသန္တဿ။ နေဝ နံ အဘိရာဓယေတိ ဧဝရူပံ ပုဂ္ဂလံ သကလပထဝိံ ဒေန္တောပိ တောသေတံ န သက္ကုဏေယျ၊ ကိမင်္ဂံ ပနာဟံ ဘတ္တမတ္တဒါယိကာ-တိ ဒဿေတိ။

ဂေါဓာ ဧဝံ ဝတွာ “အယံ ပဗုဇ္ဈိတွာ မမ္ပိ ခါဒေယျာ”တိ အတ္တနော ဇီဝိတံ ရက္ခမာနာ ပလာယိ။ တေပိ ပန သီဟဗျုပ္ပါ တိတ္ထိရဿ သဟာယကာဝ၊ ကဒါစိ တေ အာဂန္တာ တိတ္ထိရံ ပဿန္တိ၊ ကဒါစိ သော ဂန္တာ တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ ပန ဒိဝသေ သီဟော ဗျုပ္ပါ အာဟ “သမ္ပစိရံ ဒိဋ္ဌော နော တိတ္ထိရော၊ အဇ္ဇေ သတ္တဋ္ဌဒိဝသာ ဟောန္တိ၊ ဂစ္ဆ၊ တာဝဿ ပဝတ္ထိံ ဥတွာ ဧဟိ”တိ။ ဗျုပ္ပါ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ ဂေါဓာယ ပလာယနကာလေ တံ ဌာနံ ပတွာ တံ ပါပပုရိသံ နိဒ္ဒါယန္တံ ပဿိ။ တဿ ဇေန္တုရေ တိတ္ထိရပဏ္ဍိ-တဿ လောမာနိ ပညာယန္တိ၊ ဓေနယာ စ ဝစ္ဆကဿ စ အဋ္ဌိနိ ပညာယန္တိ။ ဗျုပ္ပါရာဇာ တံ သဗ္ဗံ ဒိသ္မာ သုဝဏ္ဏပဉ္စရေ စ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတံ အဒိသ္မာ “ဣမိနာ ပါပပုရိသေန ဧတေ မာရိတာ ဘဝိဿန္တိ”တိ တံ ပါဒေန ပဟရိတွာ ဥဋ္ဌာပေသိ။ သောပိ တံ ဒိသ္မာ ဘိတတသိတော အဟောသိ။ အထ နံ ဗျုပ္ပါ “တွံ ဧတေ မာရေတွာ ခါဒေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ နေဝ မာရေမိ၊ န ခါဒါမိတိ။ ပါပဓမ္မ တယိ အမာရေန္တေ အညော ကော မာရေဿတိ၊ ကထေဟိ တာဝ ကာရဏံ၊ အကထေန္တဿ ဇီဝိတံ တေ နတ္ထိတိ။ သော မရဏဘယဘိတော “အာမ သာမိဂေါဓာပုတ္တကေ စ ဝစ္ဆကဉ္စ ဓေနဉ္စ မာရေတွာ ခါဒါမိ၊ တိတ္ထိရံ

၁-ကက္ခလုဒ္ဒေါ(က)

ပန န မာရေမီ”တိအာဟ။ သော တဿ ဗဟုံ ကထေန္တဿပိ အသဒ္ဓဟိတွာ^၁
 “တွံ ကုတော အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သမိ ကလိင်္ဂရဋ္ဌတော ဝါဏိဇကောနံ
 ဘဏ္ဍံ ဝဟန္တော ဇိဝိကဟေတု ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗ ကမ္မံ ကတွာ ဣဒါနိမိ ဣဓာဂတော”တိ
 တေန သဗ္ဗသ္မိံ အတ္တနာ ကတကမ္မေ ကထိတေ “ပါပဓမ္မ တယိ တိတ္ထိရံ
 အမာရေန္တေ အညော ကော မာရေဿတိ၊ ဧဟိ သီဟဿ မိဂရညော
 သန္တိကံ တံ နေဿာမီ”တိ တံ ပုရတော ကတွာ တာသေန္တော အဂမာသိ။
 သီဟရာဇာ တံ အာနေန္တံ ဗျဿိ ပုစ္ဆန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၀၈။ “ကိန္နု သုဗာဟု တရမာနရူပေါ၊
 ပစ္စာဂတောသိ သဟ မာဏာဝေန။
 ကိံ ကိစ္စ’မတ္ထံ ဣဓမတ္ထိ တုယံ၊
 အက္ခာဟိ မေ ပုစ္ဆိတော တေမတ္ထ”န္တိ။

တတ္ထ သုဗာဟုတိ ဗျဿိ နာမေနာလပတိ။ ဗျဿဿ ဟိ ပုရိမကာယော
 မနာပေါ ဟောတိ၊ တေန တံ ဧဝမာဟ။ ကိံ ကိစ္စ’မတ္ထံ ဣဓမတ္ထိ တုယန္တိ ကိံ
 ကရဏီယံ အတ္ထသညိတံ ဣမိနာ မာဏာဝေန ဣဓ အတ္ထိ။ “တုယံ ကိံ ကိစ္စ-
 မတ္ထ”န္တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။

တံ သုတွာ ဗျဿေါ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၉။ “ယော တေ သခါ ဒဒ္ဓရော သာရူပေါ၊
 တဿ ဝဓံ ပရိသင်္ကာမိ အဇ္ဇ။
 ပုရိသဿ ကမ္မာယတနာနိ သုတွာ၊
 နာဟံ သုဒိံ ဒဒ္ဓရံ အဇ္ဇ မညေ”တိ။

တတ္ထ ဒဒ္ဓရောတိ တိတ္ထိရော။ တဿ ဝဓန္တိ တဿ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတဿ ဣမမှာ
 ပုရိသမှာ အဇ္ဇ ဝဓံ ပရိသင်္ကာမိ။ နာဟံ သုဒိန္တိ အဟံ အဇ္ဇ ဒဒ္ဓရံ သုဒိံ အရောဂံ
 န မညာမိ။

အထ နံ သီဟော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၁၀။ “ကာနိ’ဿ ကမ္မာယတနာနိ အဿု၊
 ပုရိသဿ ဝုတ္တိသမောဓာနတာယ။
 ကံ ဝါ ပဋိညံ ပုရိသဿ သုတွာ၊
 ပရိသင်္ကာသိ ဒဒ္ဓရံ မာဏာဝေနာ”တိ။

ကရောန္တေန အက္ခာ ဟဋ္ဌာ^၁။ သံယမော အပ္ပတိတောတိ ဇိဝိတဝုတ္တိ^၂
 နိဿာယ ပဗ္ဗဇန္တေနော သီလသံယမော အတိက္ကန္တော။ အပ္ပဟိတန္တိ အပ္ပ-
 ရဏံ ကတံ^၂။ ပုပ္ဖကန္တိ^၃ လောဟိတံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣမိနာ ကိရ ဇိဝိကံ
 နိဿာယ ရာဇာပရာမိကာနံ ဟတ္ထပါဒေ ဆိန္နိတွာ တေ အာနေတွာ သာလာယ
 နိပဇ္ဇာပေတွာ ဝဏမုခေဟိ ပဋ္ဌရန္တံ လောဟိတံ အခုရတ္တသမယေ တတ္ထ ဂန္ဓာ
 ကုဏ္ဍကရူမံ ဒတွာ ဌပိတန္တိ။ ဟတ္ထာ ဒမုာတိ အာဇိဝိကပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတကာလေ
 ဥဏ္ဍပိဏ္ဍပါတပဋိဂ္ဂဟဏေ^၄ ဟတ္ထာပိ ကိရဿ ဒမုာ။

တာနိ'ဿ ကမ္မာယတနာနိတိ တာနိ အဿ ကမ္မာနိ။ အဿူတိ အသောသိ^၅။
 ယထာ အယန္တိ ယထာ ဒေ တေဿ ဇေန္တရေ တိတ္ထိရလောမပိဏ္ဍောပိ
 ဒိဿတိ။ ဣမိနာ ကာရဏေန ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ “ဧတေနော သော မာရိတော”တိ။
 ဂါဝေါ ဟတာ ကိ^၅ ပန ဒဒ္ဒရဿာတိ ဂါဝေါပိ ဧတေန ဟတာ၊ ဒဒ္ဒရဿ
 ပန ကိ^၅ န ဟနိတဗ္ဗံ၊ ကသ္မာ ဒေ တံ န မာရေဿတိတိ။

သီဟော တံ ပုရိသံ ပုစ္ဆိ “မာရိတော တေ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတော”တိ။ အာမ
 သာမိတိ။ အကဿ သစ္စဝစနံ သုတွာ သီဟော တံ ဝိဿဇေတုကာမော
 အဟောသိ။ ဗျုဋ္ဌရာဇာ ပန “မာရေတဗ္ဗယုတ္တကော ဒေသော”တိ ဝတွာ တတ္ထေဝ
 နံ ဒါဌာဟိ ပဟရိတွာ မာရေတွာ အာဝါဋံ ခဏိတွာ ပက္ခိပိ။ မာဏ ဝါ
 အာဂန္ဓာ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတံ အဒိသ္မာ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ နိဝတ္တိ^၅ သု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ပုဗ္ဗေပိ
 မယံ ဝဓာယ ပရိသက္ခိ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ကုဋ္ဌဇဋိလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဂေါဓာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ^၆၊ ဗျုဋ္ဌေါ
 မောဂ္ဂလ္လာနော၊ သီဟော သာရိပုတ္တော၊ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော
 မဟာကဿပေါ၊ တိတ္ထိရပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒဒ္ဒရဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒွါဒသမာ။

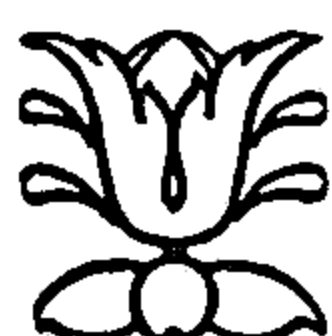
၁-အက္ခာပိ စိတာ (သီ)၊ အက္ခာပိ ဌပိတာ (သျှာ)၊ အက္ခာဟိ ပိဋ္ဌဟတာ (က)
 ၂-အပ္ပဟိတန္တိ ဌပိတံ အပ္ပရဏံ ကတံ (သီ၊ သျှာ)၊ အပ္ပဟိတန္တိ ဌပိတံ အပ္ပရဏံ ကတံ (ဣ)
 ၃-ပုပ္ဖကန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)
 ၄-ဥဏ္ဍပိဏ္ဍပဋိဂ္ဂဟဏေန (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ၅-ကိသာဂေါတမိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

ဇာတကုဒ္ဒါနံ

ဂိဇ္ဈကောသမ္ဘိ သုဝဇ္ဇ၊ စူဠသုဝံ ဟရိတ္တံ။
 ကုသလံ လောမကဿပံ၊ စက္ကဝါကံ ဟလိဒ္ဓိ စ။
 သမုဂ္ဂံ ပူတိမံသဇ္ဇ၊ ဒဒ္ဓရဇ္ဇေဝ ဒွါဒသ။
 ဇာတကေ နဝနိပါတေ၊ ဂိယိံသု ဂိတိကာရကာ။

နဝကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(တတိယော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော)

ဇာတကဋကထာယ တတိယဘာဏ်

သံဝဠာတပဒါနိ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အကက္ကသံ	၂၆၅	အဂါရံ	၆၈
အကတညှိ	၂၅	အဂါရိနော	၂၂၀
အကတာ	၅၄	အဂ္ဂိ	၁၂၉
အကတ္တာရံ	၂၅	အဂ္ဂိနိကာသိဖာလိမံ	၃၀၁
အကတွာ	၄၆၁	အဂ္ဂိ	၃၆၀
အကဒ္ဒမော	၂၇၂	အဂ္ဂေါဒကာနိ	၄၁၁
အကမှ	၄၄	အဃာတေန္တံ	၁၈၉
အကရံ	၁၉၃	အဃာတေသုံ	၁၆၄
အကရမှသ	၂၅	အင်္ဂသ္မိ	၁၉၅
အကရိ	၁၂၄	အင်္ဂပုတ္တပိနေန	၂၀၅
အကာလေ	၅၀၈	အင်္ဂါရဇာတာ	၄၂၅
အကာလေန	၅၀၈	အင်္ဂါရေ	၄၅၄
အကာသိ	၃၂၈၊ ၃၈၀	အင်္ဂေန	၁၇၅
အကိစ္စံ	၁၂၀	အစေတနံ	၈၄
အကိရိယရူပေါ	၅၀၅	အစ္စ	၃၁၅
အကောဝိဒါ	၅၄	အစ္စန္တံ	၁၁၊ ၃၀၄
အက္ခောဓနော	၂၄၈	အစ္စဝတ္တထ	၄၆၁
အက္ခပရာဇိတော	၁၈၄	အစ္စဟာသိ	၄၆၁
အက္ခာ	၅၁၅	အစ္စပသေဝတော	၅၀၀
အက္ခာတံ	၃၉၉	အစ္စန္တံ	၃၀၄
အက္ခာယိနော	၉၇	အစ္စရူပမာ	၃၉၂
အက္ခိသု	၄၅၇	အဆေဒယိ	၄၀
အက္ခိတ္တာ	၂၄၀	အဇာနတော	၃၂၆
အခိဏမ္ပိ	၄၆၉	အဇိနသာဂ္ဂိယာ	၇၈
အဂစ္ဆတော	၃၂၄	အဇ္ဇ	၂၄၄
အဂန္ဓိကာ	၂၃၈	အဇ္ဈဂ္ဂ	၃၆

ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကော်
အဇ္ဈပတ္တော		၂၇၈	အတ္တိ		၃၁၉၊ ၃၂၄
အဇ္ဈာရူဟာ		၃၇၇	အတ္ထ		၅၀၂
အညတရေ		၃၉၀	အတ္ထကာမဿ		၂၂၉
အညထ		၄၉၇	အတ္ထကာမော		၂၇၉
အညာတကေ		၁၆	အတ္ထကာရဏာ		၄၄၂
အညေ		၁၅၆	အတ္ထစွယေ		၁၄၇
အညောလော		၄၅၄	အတ္ထဒဿိနံ		၃၀၄
အဋ္ဌိန္ဒြိန္ဒြာ		၄၆၅	အတ္ထဗျာပတ္တိ		၄၄၂
အဋ္ဌိတ္တစော		၂၇၇	အတ္ထလာဘောသု		၄၄၂
အမုဿ		၆၄	အတ္ထဝိနိစ္ဆယညူ		၁၉၁
အဏုမ္ပိ		၁၁	အတ္တာ		၄၂၅၊ ၄၉၂
အဏုဇံ		၄၉၄	အတ္တာပါယေ		၃၆၆
အဏုဇာ		၄၉၄	အတ္တာဝဟံ		၂၀၅
အဏုဝံ		၄၃၀	အတ္ထိကာ		၁၈
အဏုဝေ		၄၉၅	အတ္ထေန		၁၉၃
အတန္ဒိတော		၃၈၀	အတ္ထော		၁၈၁၊ ၁၉၁
အတိဂတော		၄၆၁	အဒံ		၃၉၀
အတိမညတိ		၂၄၅	အဒဒံ		၆၃၊ ၂၃၈
အတိဝတ္တတိ		၄၄၁	အဒဒ		၆၃
အတိဝေလံ		၉၅	အဒါယာဒေါ		၂၄
အတိတံ		၄၀	အဒါယိမှ		၁၁၀
အတုစုံ		၂၄၀	အဒိဋ္ဌံ		၂၁၉
အတ္တဂုတ္တာ		၄၈၈	အဒု		၄၇၅
အတ္တတ္ထပညာ		၄၇၂	အဒုဋ္ဌစိတ္တော		၄၃၇
အတ္တနံ		၄၂၁	အဒုရဂမနေန		၂၉၅
အတ္တနာပိ		၁၇၆	အဒုသကေ		၅၁၃
အတ္တနိ		၁၄၈	အဒေယျ		၂၇၈
အတ္တနော		၂၈၆	အဒေယျေသု		၁၁
အတ္တမနာ		၁၉၁	အဒေသယိ		၁၁၇
အတ္တာဏောသိ		၂၇၁	အဒ္ဓိ		၃၅၉

ပဒါနုက္ကမော

[အ]

ပိဋကော်

- အဒ္ဓက္ခိ ၅၀၄
- အဒ္ဓသံသု ၇၄
- အဒ္ဓါနံ ၄၀
- အဒ္ဓါဝသီလဿ ၆၈
- အမေဇနံ ၃၀၄
- အမေဓိကော ၁၀၂၊ ၂၉၁
- အမေဓန ၃၁
- အမေဓော ၃၄၆
- အမိဂ္ဂဟိတာ ၄၀၆
- အမိစ္စ ၂၂၃
- အမိဋ္ဌိတော ၂၅၄
- အမိပန္နံ ၃၆
- အမိပန္နာနံ ၃၆
- အမိမုစ္ဆိတော ၂၂၇
- အမိဝတ္ထေ ၃၀၇
- အမိဿယိတွာ ၄၀၄
- အမိယေထ ၂၀၅
- အမုဝံ ၅၈
- အနက္ကောသံ ၂၅
- အနဂါရော ၃၁
- အနဂ်ဏဿ ၁၈၉၊ ၂၉၀
- အနညာယ ၂၅၄
- အနတ္တံ ၁၆၃
- အနတ္တကာမဿ ၉၉
- အနတ္တာ ၄၄၂
- အနနုသောစိယံ ၈၉
- အနန္တရံ ၄၄၁
- အနန္တကာလေ ၂၀၈
- အနရိယံ ၁၂၀
- အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ ၆၈

ပဒါနုက္ကမော

[အ]

ပိဋကော်

- အနပိတော ၁၅၃
- အနာဂတံ ၃၃
- အနာဂတဘယာ ၃၃၊ ၃၇၈
- အနာဒိယန္တံ ၁၈၂
- အနာမယံ ၅၀၂
- အနာမယာ ၂၄၅
- အနာမသန္တော ၃၀၀
- အနာသဝေ ၃၉၀
- အနိစ္စသီလံ ၁၀၈
- အနိဋ္ဌိတာ ၃၉၇
- အနိသမ္ပ ၉၇
- အနကုဗ္ဗဿ ၉၉
- အနဇာနာတိ ၁၂၄
- အနဇီဝိနော ၂၄၁
- အနတပ္ပတိ ၁၂၂
- အနတပ္ပေ ၃၂၀
- အနတ္တရာ ၄၂၁
- အနတ္တါနံ ၁၀၄
- အနဓာဝ ၃၁၄
- အနပဿီ ၁၇၈
- အနပါလေတိ ၁၉
- အနပုဗ္ဗေန ၅၃
- အနပေတဿ ၁၈၁
- အနပ္ပဒါနေန ၁၉၁
- အနပ္ပိဋ္ဌ ၄၂၂
- အနပုဇ္ဈတိ ၂၅၁၊ ၃၆၆
- အနဗ္ဗတေ ၄၉၅
- အနဝိစိန္တယန္တော ၃၇၄
- အနဝိစ္စ ၄၀၄
- အနသာသတိ ၂၅၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]	
အနုသာသာမိ	၂၁၅
အနုသာသိတာ	၃၆၁
အနုသူယံ	၂၅
အနုဿရန္တာ	၄၆၉
အနေကာ	၃၃၈
အနောမဒဿိသု	၃၈၇
အနောဝါဒကရေ	၂၄၁၊ ၄၆၁
အန္တရံ	၃၃
အန္တလိက္ခဘဝနေန	၂၀၅
အန္တိမာ	၃၃၈
အန္တော	၄၄
အန္တကာရကေ	၄၇၇
အန္တကာရတိမိသာယံ	၄၁၂
အန္တဒပါနဝတ္ထဒါ	၂၂၀
အန္တပါနဿ	၉၀
အန္တာနိ	၄၉၇
အန္တေန	၁၇၅
အန္တာဝမဒ္ဓိ	၄၅၇
အပက္ခမန္တိ	၄၃၄
အပဂ်	၃၉၈
အပရပါဒေသု	၃၅၂
အပရာဓံ	၃၇၂
အပရာယဏော	၄၄၄
အပရာယိနိ	၃၆၅
အပဝိဒ္ဓါ	၄၀၅
အပါဏဘောဇနာ	၄၉၆
အပါနဒိ	၂၀၁
အပါပဒဿနာ	၃၉၂
အပါဘတံ	၅၀
အပါယာ	၂၂၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]	
အပါယေသိ	၃၄၀
အပါရံ	၂၁၆
အပူဇံ	၇၇
အပူဇေသုံ	၁၁၇
အပေတစိတ္တေန	၉၉
အပေတပါပကံ	၃၀၁
အပေဟိ	၂၄၅
အပ္ပစိန္တသုခဿ	၂၉၅
အပ္ပစိန္တာယ	၂၉၅
အပ္ပပညော	၂၄၈
အပ္ပဘဝံ	၃၅၃
အပ္ပမတ္တော	၂၂
အပ္ပသ္မေဟာနိ	၂၉၄
အပ္ပါပိ	၄၄၉
အပ္ပိကာ	၃၈၇
အပ္ပိစ္ဆာ	၂၉၅
အပ္ပိယော	၃၃၂
အပ္ပေန္တိ	၃၃
အဖရသံ	၂၆၅
အဗန္ဓိ	၂၁၈
အဗ္ဗာဟိတံ	၅၁၆
အဗ္ဗတိတဟရော	၁၅၇
အဗ္ဗတိတော	၅၁၆
အဗ္ဗန္တရံ	၇၈
အဗ္ဗာဂမနံ	၅၀၂
အဗ္ဗာမတ္တံ	၂၉၀
အဗျဂ္ဂတာ	၇
အဗျထော	၄၄၂
အဗျာဝဋ္ဌဿ	၆၀
အဗြုဝိ	၅၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]	
အဘိကင်္ခိတိ	၅၀
အဘိကီရရေ	၅၃
အဘိဇပုန္နိ	၃၃၀
အဘိဒါ	၂၀
အဘိပတ္တိတာ	၃၆၆
အဘိဘုယျ	၄၆၆
အဘိရာဓယေ	၅၁၃
အဘိဝဗုန္နိ	၃၇၇
အဘိသဇ္ဇာမိ	၁၁၀
အဘူတေန	၁၀၅
အဘောဇ္ဇော	၇
အမညံ	၃၄၂
အမညရုံ	၄၆၄
အမတံ	၄၇၃
အမရာ	၃၆၀
အမာနနာ	၂၃၃
အမိတ္တဟတ္ထတ္ထဂတာ	၁၉၀
အမိတ္တာနံ	၄၄၄
အမုစ္ဆိတော	၄၂၀
အမ္ပဋကုလဿ	၃၉၂
အမ္ပပက္ကံ	၅၀
အမ္ပာ	၃၅၉
အမ္ပုဇံ	၃၀၁
အမှသေ	၂၉၁
အယန္တိ	၅၀၅
အယသော	၉၀
အယောဂိနော	၅၄
အယျကဿ	၁၄၅
အရညံ	၄၇
အရညသ္မိံ	၁၁၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]	
အရညာ	၁၃၆
အရဟန္တော	၃၉၁
အရဟာမိ	၂၉၀
အရိန္ဒမ	၃၅၂
အရိယဓမ္မာ	၄၄၄
အရိယပ္ပဝေဒိတေ	၄၂၁
အရိယဝဏ္ဏိ	၂၀၆
အရိယာ	၃၃၃
အရိယာစရိတံ	၃၉၁
အရိယေန	၁၂၀
အရိယေသု	၁၁
အရိယော	၇၅
အရုဏရာဇဿ	၃
အလံ	၂၁၁
အလက္ခိကာ	၂၄၃၊ ၂၄၅
အလင်္ကတေ	၁၄၉
အလိကံ	၁၀၅
အလောဏိကာယ	၃၀၇
အလ္လသိင်္ဂံ	၃၆၀
အဝက္ကမိံ	၄၅၆
အဝဉ္ဇိ	၃၉၉
အဝဏ္ဏသံယုတာ	၄၂၁
အဝဗုဇ္ဈတိ	၃၆၆
အဝဗောဓန္တိ	၁၃၉
အဝဘောတ္တံ	၂၅၇
အဝသိဋ္ဌကံ	၂၉၃
အဝါကယိရာ	၃၁၉
အဝါရိယပိတာ	၂၁၆
အဝိစက္ခဏော	၅၀၀

ပဒါနုတ္တမော	[အ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[အ]	ပိဋကော်
အဝိဒူရေ		၃၉၇	အဟိတံ		၇၉
အဝိရာဂိနိ		၈၁	အဟိတုဏ္ဏက		၁၈၅
အဝေက္ခတိ		၃၁၁	အဟိတော		၃၃၆
အဝေက္ခိယာန		၄၂၀	အဟုံ		၃၉၀
အဝေဒေသိ		၃၉၉	အဟုဝမှသေ		၂၅
အဝှါယိကာ		၂၂၀	အဟုဟာသိယံ		၂၀၈
အသံသယံ		၄၁၂	အဟေဋ္ဌယံ		၄၄၉
အသံသယေ		၈၉		[အာ]	
အသံသိ		၃၉၉	အာကိဏ္ဏကမ္မန္တော		၂၉၀
အသက္ကတာ		၉၀	အာကိဏ္ဏလုဒ္ဒေါ		၅၁၃
အသက္ခိ		၁၂၂	အာဂတံ		၁၉၆
အသညတံ	၇၈၊ ၅၀၅		အာဂတော		၁၅၃
အသညတော		၉၇	အာဂမာ	၁၁၇၊ ၃၉၉	
အသတိ		၅၀၅	အာဂမ္မ	၂၃၊ ၁၃၆	
အသန္တုတံ		၅၈	အာဂါ		၁၅၃
အသယုသာဟိနံ		၆	အာစရိယဝစော		၁၄၉
အသာဟသံ		၃၀၁	အာစရိယာဝ		၂၆၇
အသိ		၁၇၂	အာစာရသီလသမ္ပန္နော		၃၉၀
အသိတာ		၃၉၈	အာတပါ		၄၂၅
အသုဒ္ဓဘက္ခော		၄၉၇	အာတုရာ		၁၈၈
အသေသကေသု		၁၄၂	အာတုရေသု		၁၈၇
အဿ		၄၈၉	အာဒါယ	၃၁၊ ၄၅၄	
အဿတ္ထ		၃၃	အာဒိတ္တံ		၄၈၈
အဿု		၅၁၅	အာဒိတ္တသ္မိ		၄၄၇
အဿုဏန္တံ		၂၂	အာဒေတိ		၉၅
အဟန္တာရံ		၁၈၉	အာနုဘာဝံ		၆၈
အဟဟာ		၄၂၇	အာပဇ္ဇသိ		၂၁၂
အဟာယထာ		၁၁၇	အာပန္နော		၄၄၅
အဟာသော		၄၄၂	အာမန္တ		၁၉၅
အဟိသယံ		၃၁			

သံဝဏ္ဏိတပဒါန် အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အာ]	
အာမိသံ	၁၈၇
အာယတစက္ခုနေတ္ထော	၂၇၇
အာယတော	၃၆၇
အာရကာ	၇၂
အာရဇ္ဇံ	၂၅၀
အာရာ	၂၀၉
အာရောဂျံ	၅၇
အာလမ္ဗနီ	၃၇၄
အာဝမာမိ	၂၇၉
အာဝီ	၂၄၀
အာသာဝတီ	၂၃၆
အာသိ°	၃၉၀
အာသိ	၁၈၇
အာသိတိကံ	၃၇၃
အာသိသတီ	၃၆၆
အာသိသတေဝ	၂၃၇
အာသိသေဝ	၂၃၆
အာဟနိတံ	၃၅၃
အာဟရိတာ	၃၇၇
အာဟရန္တံ	၃၅၉
အာဟာရမယေန	၄၉၀
အာဟု	၆၀
အာဠိ	၅၀၀

[အု]

ဣဃံ	၃၂၄
ဣစ္ဆသိ	၂၇၁၊ ၃၃၃
ဣတော	၈၄
ဣတ္တရဒဿနေန	၇၆
ဣတ္ထိသု	၁၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဣ]	
ဣဒံ	၅၀
ဣန္ဒြိယာနံ	၄၄၀
ဣသေ	၅၀၃
ဣဿရော	၄၂၀

[ဥ]

ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမံ	၂၀၅
ဥက္ကမ္မ	၅၀၅
ဥဂ္ဂတပါနုဝတ္တိနာ	၅၀၅
ဥစ္စံ	၄၆၁
ဥစ္ဆင်္ဂဟတ္တာ	၂၀
ဥဇ္ဈာဂတာနံ	၂၀၇
ဥဇ္ဈာဘူတာ	၆
ဥဋ္ဌာတု	၂၇၉
ဥဇ္ဈယုတေ	၂၁
ဥတ္တမံ	၃၀၄
ဥတ္တမတ္ထံ	၂၆၃
ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ	၁၀၄
ဥဒကံ	၁၁၁
ဥဒကန္တသေဝီ	၁၅
ဥဒပတ္ထော	၄၆၁
ဥဒယေန	၂၉၀
ဥဒယော	၄၂၀
ဥဒုမ္ဗရေန	၄၇၀
ဥဒေတိ	၃၀၅
ဥဋ္ဌါ	၃၁၆
ဥဋ္ဌိဿ	၃၃၃
ဥဋ္ဌဘတ္တံ	၃၉၃
ဥဋ္ဌရံ	၃၀၀
ဥဋ္ဌရိဿာမိ	၃၁၄

ပဒါနုက္ကမော	[ဥ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[ဇ]	ပိဋကော်
ဥဒ္ဓါတုံ		၁၂၂	ဧကင်္ဂံ		၂၀၉
ဥပက္ကုဋ္ဌော		၄၉၀	ဧကာ		၁၇၁
ဥပက္ကောသတိ		၄၉၀	ဧကိကူလသ္မိံ		၃၄၁
ဥပဂမံ		၃၀၅	ဧတာဒိသော		၁၁၀
ဥပစူရံ		၁၀၀	ဧတေ		၉၀
ဥပနယုက္ခိ		၄၆၅	ဧဒိသံ		၂၉၀
ဥပနာဟိ		၂၄၄	ဧတိ		၃၀၄
ဥပမာ		၃၅၃	ဧဓန္တိ		၁၃၉
ဥပရိဝိသာလာ		၁၉၄	ဧယျာသိ		၅၀၉
ဥပလိမ္ပတိ		၃၄၆	ဧဝံဓမ္မာ		၇၄
ဥပလောဟိတကာ		၂၀	ဧဝံဘူတာ		၁၂၀
ဥပသမဿ		၁၀၃	ဧသနာ		၃၁
ဥပသမေ		၇၂	ဧသာနော		၁၀၇
ဥပသေဝီ		၃၀၄	ဧသံ		၅၀၉
ဥပါဂမုံ		၁၀၇	ဧဋ္ဌဂလာဂုဗ္ဗေ		၂၀၀
ဥပါယသော		၄၂၂	ဧဋ္ဌမူဂံ		၃၂၆
ဥပေတ		၄၂၂		[ဩ]	
ဥပေတိ		၂၇၉၊ ၄၄၉	ဩကံ		၄၀၉
ဥပ္ပတိတံ		၂၅၁	ဩဂဟ		၂၇၁
ဥဗ္ဗေဂိနော		၂၉၄	ဩစိတတ္ထေန		၂၆၄
ဥဗ္ဘတာ		၄၉	ဩဒဟိံ		၂၅၉
ဥဘယတ္ထ		၁၄	ဩဒဟိဿာမိ		၂၅၇
ဥဘော		၂၇	ဩဒဟိ		၁၀၇
ဥရဂါဒိဝ		၉၅၊ ၃၁၄	ဩဒါတမူလံ		၃၀၁
ဥရသိ		၃၆၅	ဩပတ္တံ		၄၇၂
ဥရသီဝ		၁၃၇၊ ၅၀၀	ဩဘာသယံ		၃၄၃
ဥဿဟေ		၂၂၇	ဩလောကယန္တော		၄၆၁
ဥဋ္ဌာရံ		၁၄	ဩဝဇ္ဇမာနော		၂၂၉၊ ၂၄၅
ဥဋ္ဌာရော		၂၄	ဩဟဒိဿတိ		၃၇၇
ဥဓိ		၂၄၀	ဩဟိတော		၂၆၂

သံဝဏ္ဏိတပဒါနိ အနိက္ကမဏိကာ

ပဒါနိက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနိက္ကမော	ပိဋကော်
[ဓ]		[ဓ]	
ကံသမလ္လကေ	၂၀	ကမတ္ထံ	၃၇၆
ကက္ကဋ်	၂၇၀	ကမ္ပံ	၄၄၄
ကင်္ခံ	၃၂၆	ကမ္မကိလေသ	၃၀၁
ကစ္စာနိ	၄၀၄	ကမ္မဿ	၃၉၃
ကဇင်္ဂလံ	၂၁၂	ကမ္မာယ	၃၉၀
ကဋုကံ	၁၀၇	ကမ္မာယတနာနိ	၅၁၆
ကဏဝေရေသု	၅၇	ကမ္မုနာ	၂၉၄
ကဏ္ဍေ	၂၁၂	ကမ္မုနော	၆၀
ကဏ္ဍကဝါစော	၂၄၄	ကမ္မေသု	၂၉၆
ကဏ္ဍိကာ	၂၉၉	ကယိရာ	၁၁
ကဏ္ဍဝတ္တနီ	၁၂၉	ကရဿု	၆၀
ကတံ	၁၄၉	ကရိတွာ	၂၂၂
ကတကလျာဏော	၁၁၂၆၆	ကရိဿရေ	၃၇၇
ကတညတံ	၂၃	ကလိင်္ဂါ	၅၁၅
ကတတ္ထော	၃၆၆	ကလျာဏရူပေါ	၇၆
ကတဿ	၁၂၄	ကဠိရော	၃၇၂
ကတ္တာ	၁၂၄	ကာကဝတီ	၀၄
ကထံ န	၉၁	ကာကသံဃာ	၂၃၂
ကဒ္ဓမော	၃၀၁	ကာကောလာ	၂၃၂
ကန္တံ သိရိ	၂၄၀	ကာတိယာနိ	၄၀၆
ကန္တတရော	၂၄၄	ကာမံ	၃၄၇
ကန္တသိရိ	၂၄၀	ကာမကာမိ	၁၄၃
ကန္တာ	၃၉၇	ကာမာ	၁၀၇၂၂၆
ကန္တာ သိရိ	၂၄၀	ကာမာန ကာမာ	၄၄၂
ကန္တတိ	၂၀၄	ကာမာနိ	၃၆၀
ကပဏော	၂၀၉	ကာမေ	၁၀၀
ကပိ	၆၀	ကာမေသု	၂၂၇
ကပိစိတ္တံ	၁၃၇	ကာယူရံ	၄၁၅
ကပိနော	၃၃၆	ကာယေ	၁၄၇
ကပေါတော	၂၁၁	ကာယေန	၂၅၄

ပဒါနုတ္တမော	[က]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[က]	ပိဋကော်
ကာရကော		၂၄၉	ကုဏပါဒါ		၂၉၂
ကာရယေ		၁၀၅	ကုဏပါနိ		၃၁၁
ကာလကတာ		၅၇	ကုပိတိန္ဒြိယောသိ		၃၂၄
ကာလကတေ		၁၅၂	ကုဗ္ဗတိ		၁၀၀
ကာလပရိယာယော		၁၂၉	ကုဗ္ဗသိ		၃၄၆
ကာလာဂတဉ္စ		၂၄၀	ကုမာရေ		၉၁
ကာလိကံ		၃၇၂	ကုမ္မဏ္ဍာ		၁၃၅
ကာလေ		၉၅	ကုမ္မမိဝ		၂၀
ကာသာယဝတ္ထေ		၄၉၄	ကုန္တိ		၄၀၄
ကာဟသိ		၁၆၃	ကုမ္ဘာသပိဏ္ဍိယာ		၃၀၇
ကာဟာမိ		၂၁၁	ကုလကော		၄၅၄
ကာဠုပ္ပဝါဠာဝ		၃၇၃	ကုလိကာ		၅၁၅
ကာဠေန		၂၄၃	ကုလေ		၃၉၀
ကိစ္ဆံ		၅၁၄	ကုသမုဒ္ဒေါ		၁၇၅
ကိစ္ဆေန		၄၉၀	ကုသလပ္ပသတ္တာ		၁၉၆
ကိတ္တိ		၂၂၃	ကုသလဿ		၃၉၀
ကိတ္တိ		၉၇	ကုပသယော		၂၅၄
ကိတ္တိမာ		၆၄	ကေဒါရံ		၂၄၀
ကိပ္ပိသကာရကံ		၃၂	ကေန		၁၉၃
ကိမဏ္ဍကာ		၂၀	ကေဝလာ		၃၀၀
ကိရ		၁၀၁	ကေသီ		၁၃၂
ကိလောမံ		၄၆	ကောဠသိမ္ဗလီ		၃၇၆
ကိလောမသဒိသီ		၄၆	ကောဠာဂါရာနိ		၃၄၆
ကိသာ		၃၁၆	ကောတ္ထူဝ		၁၀၄
ကိသော		၂၉၄	ကောဓ		၃၀၂
ကုက္ကုဋေ		၂၅၁	ကောဓနော		၂၄၄
ကုက္ကုဋ္ဌာနုဂတာ		၄၂၅	ကောဓော		၂၁၉
ကုဇ္ဈ		၂၁၅	ကောမာရိကာ		၂၅၀
ကုဋ္ဌဝံ		၆၀	ကောလံ		၂၁
ကုဏပံ		၃၅၉	ကောလိယံ		၂၁

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[က-ခ]		[ဂ-ဃ]	
ကောဝိဒေါ	၃၁၉	ဂစ္ဆေယျ	၂၉၁
ကောသလာဓိပ	၃၀၉	ဂတသတ္တံ	၁၄၅
ကောဠာပေ	၄၇၂	ဂတိ	၆၀
ခဂ္ဂဗဒ္ဓဿ	၉၉	ဂမိတော	၂၂၇
ခဏာနုပါတီ	၄၉၇	ဂန္ဓော	၈၄
ခဏ္ဍော	၃၁၅	ဂဗ္ဘေ	၁၈၅
ခတ္တိယေန	၃၅၃	ဂမိဿံ	၅၈
ခတ္တဝါဒီပနော	၄၀	ဂယုက	၃၄၁
ခတ္တဝါဒီပနော	၁၃	ဂလကံ	၄၅၇
ခတ္တသောရစ္စဿ	၄၃၀	ဂဝံ	၁၀၂
ခန္ဓိနော	၃၇၇	ဂဟနံ	၇၈
ခမေယျ	၁၃၇၊ ၅၀၀	ဂဟပတိ	၄၄၂
ခရတ္တစံ	၃၀၀	ဂဟိတနာဝံ	၃၄၁
ခရဓောတံ	၂၆၅	ဂဟေ	၃၇၄
ခရပုတ္တ	၂၆၂	ဂဟေသိ	၂၇၈
ခရာဇိနာ	၂၂၁	ဂါမံ	၁၃၆
ခလိ	၄၁၂	ဂါမေ	၃၉၇
ခါဒထ	၄၉၆	ဂါဠု	၂၇၉
ခါဒရေ	၁၁၃	ဂိဇ္ဈပန္နော	၄၆၁
ခါယတိ	၂၉၀	ဂိဇ္ဈော	၃၁၁
ခိပ္ပံ	၂၀၇	ဂိဇ္ဈါ	၂၂၉
ခိပ္ပဉ္စ	၄၁၆	ဂိရိယဿာနုဿာသနီ	၃၀၄
ခိဏံ	၄၆၉	ဂုမ္ဘိယော	၁၈၇
ခုရပ္ပါနိဿ	၂၅၇	ဂုဟာသယော	၁၈၈
ခေမံ	၄၈၈	ဂေါဓာ	၅၀
[ဝ]		ဂေါပါနသီဘာရဝဟာဝ	၂၉၉
ဂစ္ဆ	၃၂၉	ဂေါပါနသီဘောဂ္ဂသမံ	၃၇၃
ဂစ္ဆညေဝ	၁၂၅	ဃနဃာတိမံ	၂၆၆
ဂစ္ဆတိ	၁၀၇	ဃမ္မနိ	၃၄၀
		ဃရေ	၂၆၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
	[ဃ]	[ဝ]	
ဃသတေ	၁၉၆	စလက္ကကုံ	၃၅၉
ဃာတယိ°	၁၄၉	စလိတံ	၅၃
ဃာသံ	၁၈၇	စလိတာ	၃၉၇
ဃာသတ္ထိကော	၂၇၈	စာဂဝါ	၂၄၈
ဃာသဟေတု	၄၉၆	စိဏ္ဏာ	၅၁၅
ဃောရရူပံ	၂၂၉	စိဏ္ဏော	၅၁၅
ဃောသဝါ	၁၇၅	စိတ္တလတာဝနေ	၂၃၆
	[ဝ]	စိတြာဟိ	၂၃၁
စက္ကံ	၃၉၁	စိရမ္ပိ	၃၁၅
စက္ကံဝ	၄၆၁	စိရသန္တတေန	၅၈
စက္ကဓာရိနော	၁၉၄	စိရသံ	၅၀၂
စက္ကဝါကေ	၄၉၅	စေဋ္ဌော	၄၅၄
စဏ္ဍာလပုက္ကသာ	၁၈၁	စေတကော	၃၃၆
စဏ္ဍိယာ	၂၄၃	စောရသံ	၃၃
စတုက္ကဏ္ဍံ	၂၄၀		[ဆ]
စတုရာ	၂၅၁	ဆန္ဒော	၂၅၄
စန္ဒနသာရာနုလိတ္ထေ	၁၄၉	ဆမာ	၂၁၈
စန္ဒော	၄၉၂	ဆဝံ	၂၅၄
စရဏံ	၂၂၂	ဆာတံ	၁၈၅
စရဏူပပန္နံ	၂၈၇	ဆာဒယန္တိ	၁၃၃
စရဏေန	၂၂၃	ဆေစ္ဆံ	၄၇၇
စရတိ	၃၃၆	ဆေစ္ဆတိ	၁၉၅
စရထ	၂၅၂	ဆိဇ္ဇတိ	၂၇၁
စရန္တံ	၂၄၈		[ဇ]
စရာမိ	၃၆၂	ဇဂတိရဟံ	၄၈၅
စရိတာ	၅၁၅	ဇဂ္ဂတော	၄၂၇
စရိမံ	၂၇	ဇဒ္ဓသိ	၂၀၉
စရေဝ	၃၆၂	ဇဒ္ဓိတာယေ	၂၁၁

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၃၁

ပဒါနုက္ကမော

[၉]

ပိဋကော

ပဒါနုက္ကမော

[၉]

ပိဋကော

ဇစ္စာ	၃၇၃
ဇနာ	၃၃၀
ဇနေ	၁၆
ဇပုဏ္ဏိ	၂၂၁
ဇပွေန်	၁၀၅၁၁၉၁
ဇမ္ဗံ	၉၁
ဇရဂ္ဂဝံ	၁၄၅
ဇရာယ	၄၄၇
ဇဟန္တိ	၂၂၉၂၇၄
ဇဟာမသေ	၂၃၃
ဇဟုံ	၁၀
ဇဟေ	၁၃၁၁၀
ဇာဂရတံ	၃၀၃
ဇာတရူပေန	၂၁၀
ဇာတိံ	၄၉၄
ဇာတိ	၁၀၁
ဇာတိခယန္တဒဿီ	၄၁၂
ဇာတိမန္တပပန္နံ	၇၆
ဇာတိယာ	၁၆
ဇာနန္တိ	၂၆၇
ဇာနေယျ	၁၉၂
ဇာနော	၂၂
ဇိဂိသံ	၁၆၀
ဇိတာ	၅၁၅
ဇိတော	၉၇
ဇိနာတိ	၁၀၅
ဇိမ္ဗံ	၁၀၂
ဇိနာ	၃၁၆
ဇိနော	၁၄၂၂၀၉
ဇိဝတော	၅၁၃

ဇိဝန္တောဝ	၄၄၀
ဇိဝဿ	၂၄၀
ဇိဝါမိ	၆၀
ဇိဝိကတ္ထော	၂၂၇၂၄၆၉
ဇိဝိကာ	၃၁
ဇိဝိတံ	၂၇၄
ဇေတွာ	၉၇
ဇောတိရိဝ	၅၀၅
[၅-၂]	
ဈာယသိ	၂၀၉
ဉာဏံ	၃၂၀
ဉာတကံ	၁၁၁
ဉာတယော	၂၅၂
ဉာတိမိတ္တသုဟဇ္ဇာနံ	၁၅၄
ဉာတိ	၄၆၉
ဉာတိနံ	၃၃၆
ဉာယေန	၄၂၂
[၆-၃]	
ဋ္ဌဿတိ	၉၁
ဋ္ဌဿထ	၃၆၆
ဋ္ဌာနံ	၁၀၃
ဋ္ဌာနာနိ	၃၂၆
ဋ္ဌတမရိယဝတ္ထိ	၄၂၂
ဋ္ဌတာ	၂၉၀
ဋ္ဌသသရိသပေ	၂၄၇
ဋ္ဌယုတိ	၄၄၇
ဋ္ဌယုမာနေသု	၁၀၇
ဋ္ဌယုမာနော	၁၅၃
ဋ္ဌဟတိ	၄၀၄

ပဒါနုက္ကမော	[၈]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[၉]	ပိဋကော်
တံ		၁၄၅	တိဏမေဝ		၁၀၇
တံ		၁၀၂၃၀၀	တိဏ္ဍဿ		၂၁၆
တစသာရသမပ္ပိတာ		၁၉၀	တိတိက္ခန္တိ		၄၉၉
တတော		၃၁၉	တိတိက္ခိ	၁၃၇၂၅၀၀	
တတ္ထ		၁၅၃	တိတ္တံ		၁၀၅
တထာ တထာ		၁၉၂	တိဒိဝေ		၁၀၁
တထေဝ		၁၄၅	တိမိရာနံ		၁၇၅
တနံ		၁၅၂	တိမူလံ		၂၂၆
တနုဗန္ဓံ		၃၀၀	တိရိဂ္ဂိနော		၉၉
တပတေ		၃၅၃	တုဂ်		၄၁၂
တပေါ	၁၃၂၄၉၃		တုလေယျ		၃၃၇
တမ္ဗ		၁၇၅	တုလျသေဝီ		၃၀၄
တမ္ဗကာမာ		၁၇၅	တုလျာ		၁၄
တယာ		၀၄	တေ		၆
တရတိ		၁၂၉	တေဇသိဝံ		၄၆၁
တရန္တံ		၁၀၂	တေန		၂၆၃
တရမာနာနံ		၁၀၂		[၈]	
တသသိ		၂၇၁	ထလံ		၄၉
တာဒိသု		၁၁	ထာမဗလံ		၁၀၅
တာပယန္တိ		၁၅	ထာမဗလူပပတ္တိဝံ		၁၀၅
တာယံ		၃၄၃	ထာမသာ		၃၁၄
တာရယိ		၁၂၉	ထိယောဝဝ		၄၃၆
တာဝတာ		၄၅၆	ထုလ္လံ		၃၀၀
တိက္ခာ		၄၆၁	ထုလော		၂၉၅
တိဒိဏဂ္ဂံ		၂၆၆		[၉]	
တိဋ္ဌ		၄၃၄	ဒကံ		၅၀
တိဋ္ဌတိ		၃၄၃	ဒကာယ		၂၇၉
တိဋ္ဌတော		၃၃	ဒက္ခံ		၄၄၂
တိဏကိစ္စံ		၁၀၇	ဒက္ခိဏေယျာ		၄၄၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော
 [၅]
 ဒက္ခိသာမ
 ဒက္ခေယျံ
 ဒဇ္ဇာ
 ဒဋ္ဌါ
 ဒဗ္ဗာ
 ဒဏ္ဍဓာရော
 ဒဏ္ဍေန
 ဒဒမ္ပသေ
 ဒဒါဟိ
 ဒဒ္ဓရဿ
 ဒဒ္ဓရော
 ဒဝိဝါရကံ
 ဒန္တော
 ဒန္တကာလေ
 ဒန္တပရက္ကမော
 ဒန္တေတိ
 ဒဗ္ဗပုပ္ဖ
 ဒမော
 ဒမောတိ
 ဒဓိ
 ဒယိတဗ္ဗံ
 ဒရံ
 ဒရိ
 ဒရိမုခေါ
 ဒဝပ္ပလုဒ္ဓေါ
 ဒသသတံဗျာမံ
 ဒဋ္ဌပမာဏံ
 ဒဋ္ဌိယံ
 ဒါဋ္ဌိ
 ဒါယသ္မိ

ပိဋကော
 ၉၁
 ၄၄၄
 ၇၅
 ၂၅၉
 ၅၁၆
 ၄၂၀
 ၅၁၅
 ၄၄
 ၅၀၉
 ၅၁၆
 ၅၁၄
 ၅၀
 ၂၂၃
 ၁၂၉
 ၁၂၉
 ၁၂၉
 ၃၁၄
 ၇
 ၃၀၃
 ၄၆
 ၀၉
 ၁၄၆
 ၁၆၀
 ၂၃၁
 ၂၄၅
 ၃၇၆
 ၄၀၅
 ၂၉၄
 ၅၁၃
 ၂၅၀

ပဒါနုက္ကမော
 [၅]
 ဒါယာဒဿ
 ဒါသီ
 ဒိဇာ ဒိဇံ
 ဒိဇေ
 ဒိဇေသု
 ဒိဇော
 ဒိဋ္ဌံ
 ဒိဋ္ဌပဒေါ
 ဒိဋ္ဌေဝ
 ဒိတ္တရူပံ
 ဒိဏ္ဍိ
 ဒိဏ္ဍဘတ္ထော
 ဒိဏ္ဍာ
 ဒိဗ္ဗာနိ
 ဒိယဒုက္ကုတ္တ
 ဒိသံ
 ဒိသတံ
 ဒိသတာ
 ဒိသမ္ပတိ
 ဒိသာ
 ဒိသံ
 ဒိသဒါဋ္ဌော
 ဒိပံ
 ဒုက္ကရတရံ
 ဒုက္ခံ
 ဒုက္ခသေယျံ
 ဒုက္ခဿ
 ဒုက္ခာပေတွာ
 ဒုက္ခေန
 ဒုဂ္ဂေ

ပိဋကော
 ၁၆၀
 ၃၉၂
 ၃၅၉
 ၂၄၁
 ၄၉၅
 ၂၃၇
 ၁၇၂
 ၁၅၇
 ၂၀၇
 ၂၄၀
 ၄၄၇
 ၅၁၃
 ၃၆၅
 ၄၄၉
 ၂၉၀
 ၂၂၀
 ၂၂၀
 ၂၁၉
 ၉၇
 ၂၂၀
 ၂၀၄
 ၁၀၃
 ၄၄
 ၃၁၉
 ၁၄၉
 ၁၀၅
 ၄၄၁
 ၄၄၅
 ၁၄
 ၁၃

ပဒါနုတ္တမော	[၁]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[၁]	ပိဋကော်
ဒုဇ္ဈာနော		၂၅၄	ဒေါသံ		၄၇၂
ဒုဇ္ဈိဝိတံ		၄၄	ဒွါသတ္တတိ		၃၃၀
ဒုဋ္ဌာ		၅၀၅		[၁]	
ဒုဋ္ဌေ		၄၅၇			
ဒုတိယတာ		၁၅၇	ဓံသတိ		၂၄၅၊ ၂၉၀
ဒုဒ္ဓါဘန္တိ		၇၁	ဓင်္ဂော		၂၉၄
ဒုဒ္ဓါဘာယတိ		၇၁	ဓနံ		၂၆၇
ဒုတ္တသိ		၁၇၀	ဓနက္ခယာ		၃၁၆
ဒုတ္တိနော		၆၀	ဓနဉ္စယာယ		၉၀
ဒုဘယံ		၄၂၁	ဓနဓညံ		၃၀၀
ဒုမံ		၁၀၀	ဓနာပိ		၃၁၆
ဒုမသာခနိကေတိနိ		၄၁၀	ဓမ္မံ		၁၀၊ ၂၇
ဒုမ္မက္ခရူပါ		၂၂၁	ဓမ္မကာမော		၃၇၉
ဒုမ္မတိ		၇၇၊ ၁၄၅	ဓမ္မဇီဝိနိ		၃၉၂
ဒုရတ္တာနံ		၁၆	ဓမ္မဓဇော		၂၅၄
ဒုဝေ ဒုဝေ		၄၉၄	ဓမ္မပွိတိရသံ		၁၀၃
ဒုဿ		၅၀	ဓမ္မယုတ္တာ		၇၅
ဒုဿီလျံ		၁၀၀	ဓမ္မရာဇာ		၁၁၇
ဒုတဝိပ္ပဟိတာနိ		၃၆၅	ဓမ္မလဒ္ဓဿ		၄၄၀
ဒုရဂတာ		၂၃၇	ဓမ္မေ		၆၄
ဒုရဂါမိနံ		၄၆၁	ဓမ္မေန		၁၁၄
ဒုရတရံ		၅၀	ဓမ္မော		၉၇၊ ၂၇၂
ဒုသိယာ		၁၆၆	ဓရန္တိ		၃၆၅
ဒေယျေသု		၁၁	ဓာတိစေလံဝ		၂၉၀
ဒေဝ		၁၆၀	ဓာရယံ		၃၇၆
ဒေဝတာ		၄၃၄	ဓိတိမာ		၁၉
ဒေဝါနမိန္ဒေန		၄၀၆	ဓိရော		၃၃
ဒေသနံ		၃၆	ဓုတ္တာ		၅၄
ဒေသေ		၂၃	ဓုရဒ္ဓဇော		၃၆
ဒေါဏိ		၂၇၁	ဓုဝံ		၂၂

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဝ]		[န]	
ဓုဝေန	၅၀	နိကေတနေ	၂၅၀
ဓုမံ	၃၀၀	နိက္ကမံ	၄၅၇
ဓုမဂန္ဓေန	၃၀၀	နိက္ခမန္တော	၃၉၀
ဓုမော	၂၂၆	နိက္ခိပ္ပ	၁၀၇
[န]		နိခါတော	၂၄
နံ	၁၃	နိဂစ္ဆတိ	၇၄
နစ္စဂီတံ	၂၀၀	နိဂမဿ	၃၅၃
နဋ္ဌေဟိ	၅၁၅	နိဂမေ	၂၄၅
နဒီနံ	၃၀၀	နိဂ္ဂါပယိ	၂၃၁
နန္ဒကဝါသိနီ	၂၂	နိဗ္ဗရော	၁၀၃
နန္ဒိန္ဒိ	၂၇၃	နိဗ္ဗာရိတံ	၉၁
နန္ဒမနေ	၄၉၄	နိဓေတဝေ	၁၆
နန္ဒိယေနေန	၄	နိန္ဒာယ	၃၀
နမေ နမန္တဿ	၉၉	နိပဒါမသေ	၁၁၁
နယံ	၄၂၂	နိပါတေဟိ	၅၁၃
နယော	၄၅၇	နိပိဋ္ဌေတိ	၄၀၃
နရကမှိ	၁၃	နိပ္ပတိတော	၂၁၁
နရပမဒါနံ	၄၂၁	နိပ္ပါပေါ	၁၀၃
နရဝိရနိဋ္ဌိတံ	၃၅၉	နိဗောဓတိ	၄၁၇
နရေသု	၃၇၃	နိဗ္ဗတ္တော	၄၄၄
နဝဆန္ဒကေဒါနီ	၂၇၁	နိဗ္ဗာပယေ	၁၄၆
နာဂေါ	၄၆၆	နိဗ္ဗာဟ	၁၇၂
နာမဓေယျံ	၂၀၇	နိဗ္ဗုတိ	၄၉၀
နာရိ	၃၇၃	နိဗ္ဗာဂေ	၁၅၂
နာရီ	၂၅၁	နိမန္တေယျ	၂၆၇
နာဂုတိကံ	၃၇၃	နိမိနေယျ	၅၀
နိကဋ္ဌေ	၉၅၂၄၁၆	နိဇ္ဇနိ	၅၀
နိကဏ္ဍိကာ	၁၁၄	နိဗ္ဗသုလသ္မိ	၃၃
နိကတျာ	၀၁	နိဗ္ဗနုဿမ္ပိ	၁၃၇
		နိရံကတျာ	၃၀၁

ပဒါနုတ္တမော

[န]

ပိဋကော်

နိရက်တွာ

၄၄၂

နိရဗ္ဗဒါနံ

၃၃၉

နိရာသံ

၉၃

နဝါတဇာ

၃၇၇

နဝါတဝုတ္တိ

၂၄၈

နဝါပါနိ

၂၅၇

နဝိသသေ

၂၄၃

နသာမေထ

၂၉၂

နသီဒေတွာ

၃၉၀

နဟိတံ

၁၂၀

နဟိယတိ

၃၀၄

နတော

၄၆၅

နယမာနံ

၃၄၁

နဟရေထ

၄၄၇

န

၂၆၃

နုဏ္ဏော

၃၅၃

နုန

၄၅

နေကဝဿဂဏေ

၄၇၂

နေတ္ထေ

၁၀၂

နေန္တိ

၂၅၁

[ပ]

ပံသုပိသာစကာ

၁၃၅

ပကတံ

၄၄၊ ၁၉၃

ပက္ခိ

၂၈၄

ပက္ခဂေါဓာ

၉၉

ပက္ခမန္တိ

၄၃၆

ပက္ခပပါတိနော

၄၇၂

ပက္ခိတ္တနိကိဏ္ဏမန္တရေ

၅၀၃

ပက္ခိ

၂၃၇

ပဒါနုတ္တမော

[ပ]

ပိဋကော်

ပက္ခေဟိ

၁၆၂

ပက်ဒန္တာ

၂၂၁

ပကော

၂၂၆

ပစလက

၁၂၉

ပစိနာသိ

၂၀

ပစိဿတိ

၂၁

ပစ္စက္ခာတိ

၇၄

ပစ္စတ္တိကာ

၁၉၁

ပစ္စမာနာနံ

၄၄

ပစ္စုဇ္ဈေတိ

၃၆၇

ပစ္စေတိ

၁၈၉

ပဇာ

၁၀၂

ပဇာနတာ

၃၅၃

ပဇာယ

၁၃၅

ပဇံ

၁၁၁

ပဇ္ဇဟေ

၁၃

ပဇ္ဇာယိ

၅၀၉

ပဉ္ဇလိကံ

၁၆၂

ပဉ္ဇံ

၃၁၉

ပညဝန္တိ

၁၃

ပညာယ

၇၂

ပညိထဋ္ဌံ

၂၆၆

ပညိဗန္ဓကော

၂၈၀

ပညိဘဏာတိ

၃၈၂

ပညိဘာတိ

၂၇၁

ပဋ္ဌမဂ္ဂတော

၃၈၂

ပဋ္ဌမုပ္ပတ္တိကော

၂၀၄

ပဏ္ဍိစုံ

၁၀၈

ပဏ္ဍိတမာနိ

၃၃၆

ပဏ္ဍိတာ

၂၆၂

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၀]		[၀]	
ပဏ္ဍိတာဘာသာ	၄၆၅	ပမတ္တော	၅၀၅
ပဏ္ဍိတော	၂၉၉	ပမဒမှသေ	၁၂၀
ပဏ္ဍကံ	၃၁၈	ပမာဒေါ	၃၉၁
ပတံ	၈၈	ပမာယ	၁၀၅
ပတတံ	၂၃၂	ပမောစိတော	၂၀၅
ပတသိ	၂၄၀	ပယိရူပါသန္တိ	၂၃၆
ပတာရယီ	၁၉၆	ပယောဂေ	၂၂၁
ပတိ	၅၀၉	ပယောဇယေ	၂၀၅
ပတိဋ္ဌာယ	၁၃၇	ပရပတ္တိယာ	၇၂
ပတိနော	၅၀၈	ပရပေသိယာ	၃၉၂
ပတ္တံ	၃၁	ပရမာ	၆၄
ပတ္တာဝ	၃၆	ပရာဘဝေါ	၃၁၁
ပတ္တော	၆၄	ပရိကန္တတိ	၁၇၁
ပတ္တယိတော	၂၀၅	ပရိကိရိယ	၂၉၉
ပတ္ထိဝ	၃၀၀	ပရိက္ခဝါ	၁၀၅
ပတု	၄၃၆	ပရိက္ခိတ္တော	၂၆၂
ပထဗျာ	၁၆၈	ပရိက္ခိပန္တိ	၂၉၈
ပထဝီ	၃၈၈	ပရိစာရိကေ	၁၈၈
ပဒဝိညာဏံ	၇၁	ပရိစ္စဇ္ဇေ	၁၈၁၊ ၄၄၀
ပဒ္ဒဂုံ	၈၈	ပရိတာယမာနော	၂၇၈
ပဒ္ဒေ	၈၈	ပရိနိဋ္ဌိတာနိ	၁၃
ပပါတိနံ	၄၆၁	ပရိပန္နေ	၆၀
ပပေါထယေယျံ	၁၆၃	ပရိပါတယိံသု	၃၅၉
ပပွေဂါတိ	၂၂၃	ပရိပါတေယျံ	၄၅၄
ပဗ္ဗတသာနုဂေါစရံ	၁၆၂	ပရိပုဏ္ဏာနိ	၄၄
ပဗ္ဗတာနိ	၁၆၀	ပရိပ္ပဝန္တိ	၄၆၁
ပဘင်္ဂရော	၁၁၇	ပရိဖန္ဒိတာနိ	၂၃
ပဘဝါနိ	၃၈၀	ပရိပ္ပဇ	၂၈
ပဘာသသိ	၁၀၇	ပရိမဏ္ဍလံ	၄၆၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[၀]		[၀]	
ပရိမုဋ္ဌာ	၄၆၅	ပသတ္တာ	၂၂၀
ပရိမုတ္တာ	၂၂၁	ပသယု	၃၄၁
ပရိယာယံ	၄၃၆	ပသာသ	၄၂၂
ပရိယာယော	၁၉၈	ပသာသနတော	၃၄၆
ပရိယောနန္ဒိယန္တိ	၃၇၇	ပသံ	၂၅၇
ပရိဝဇ္ဇန္တိ	၁၈၈	ပဿ	၁၆၄
ပရိဝါရိတော	၂၃	ပဿသေ	၄၇၂
ပရိသင်္ကပထော	၄၆၀	ပဟာတုံ	၂၂၇
ပရိသပ္ပသိ	၁၁၅	ပဟာယ	၃၇၅
ပရိသာယံ	၃၁၈	ပဟုတ္တံ	၄၀၄
ပရိသုမ္ဘ	၃၂၆	ပဟုတံ	၇၉
ပရိဿယာနိ	၄၆၆	ပဟုတတေဇော	၃၈၀
ပရူပဝါဒါ	၄၄၉	ပါဠိကဓ်	၄၄၁
ပရေ	၄၆၅	ပါဏဘူတာနိ	၄၄၉
ပလာယသိ	၂၆၂	ပါဏရိဝ	၅၀၅
ပလာသံ	၁၉၅	ပါဏာ	၁၆၈
ပလာသာနိ	၁၇၂	ပါဏိ	၁၆၀
ပလိပေါ	၂၂၆	ပါဏုပရောဓာယ	၂၃၈
ပလုဇ္ဇန္တိ	၃၆၆	ပါတာလပပါတသန္ဒိဘာ	၅၀၅
ပလောဘယန္တိဝ	၃၇၃	ပါထေယျဉ္စ	၂၃၈
ပဝဗုကာယော	၁၀၃	ပါဒါ	၂၅၄
ပဝါဟယ	၂၇၁	ပါနဘောဇနံ	၂၅၇
ပဝိဝေကရသံ	၁၈၃	ပါပံ	၁၉၃
ပဝိဏတိ	၃၆၆	ပါပသမ္ပဝင်္ကေန	၃၀၄
ပဝုတ္တံ	၂၂၆	ပါပဿ	၆၀
ပဝေက္ခာမိ	၇၉	ပါပါနုသာသကော	၁၈၉
ပဝေစ္ဆတိ	၁၁	ပါပိယော	၃၀၄
ပဝေဏိယာ	၁၉၁	ပါမောဇ္ဇကရဏံ	၁၈၃
ပဝေလ္လမာနာ	၃၇၃	ပါရံ	၁၂၂
ပသံသန္တိ	၄၉၄	ပါရဂူ	၁၈

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၃၉

ပဒါနုက္ကမော [၁]

ပိဋကော်

ပဒါနုက္ကမော [၁]

ပိဋကော်

ပါရာသရိယော

၁၄၉

ပိဋေသိ

၅၇

ပါရိစရိယာ

၃၀၇

ပုညာနိ

၂၂၇

ပါရေမိ

၁၇၁

ပုဏေတိ

၂၂၃

ပါဝကော

၁၂၉

ပုဏ္ဏပတ္တံ

၅၀၉

ပါဝုရဏံ

၄၅၄

ပုဏ္ဏမာသိယာ

၂၇၄

ပါသာဒံ

၁၉၃

ပုဏ္ဏာယံ

၂၇၁

ပါဟာသိ

၇၀

ပုဏ္ဏာယ

၂၇၄

ပါဟေသိ

၃၀၇

ပုဏ္ဏာယတေနေဝ

၄၁၆

ပိင်္ဂလာ

၉၃

ပုထုသဒ္ဓေါ

၄၆၄

ပိဇ္ဇာနိ

၂၁၂

ပုထု

၂၆၇

ပိတရံ

၁၄၆

ပုနပိ

၂၁၂

ပိတာ

၁၁၄

ပုဗ္ဗကံ

၅၁၆

ပိတုပိတာမဟော

၁၁၁

ပုဗ္ဗယညော

၂၃

ပိတုသုတံ

၄၆၁

ပုဗ္ဗေနိဝါသံ

၂၃၀

ပိပ္ပလိ

၂၀၄

ပုရာဏံ

၁၃

ပိပ္ပလိ

၇၉

ပုရိမံ

၁၄

ပိယဒဿနာ

၂၄၃

ပုရိသပရက္ကမော

၇

ပိယဘာဏိနိ

၂၅၀

ပုဇနာရဟော

၁၁

ပိယဓမ္မ

၂၆၃

ပုဇိတော

၂၁၅

ပိယာ

၂၆၄

ပုဇိယာ

၂၃၃

ပိယော

၃၃၃

ပုတိကဉ္စ

၄၃၄

ပိလက္ခော

၂၃

ပုတိမံသောဝ

၅၀၉

ပိသုဏော

၂၄၄

ပေက္ခမာနော

၃၇၄

ပိဟယသိ

၂၉၇

ပေတော

၂၀၁

ပိဟယေယျံ

၄၅၄

ပေသိ

၂၀၉

ပိဋံ

၁၁၀

ပေါက္ခရဏီသု

၃၀၁

ပိဏေတိ

၂၉၄

ပေါရာဏံ

၁၂၀

ပိတိမနော

၃၀၉

ပေါသဿ

၁၀၉

ပိဋိတာ

၂၉၉

ပေါသေ

၂၄၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ပ-၅]		[၆]	
ပေါသော	၄၆၁	ဗဟုမ္ပိ	၂၁၉
ဖရသော	၂၄၄	ဗဟူ	၄၇၂
ဖလံ	၃၉၀	ဗဟူနံ	၈၈
ဖလတ္တာ	၄၇၂	ဗာလတရော	၂၆၂
ဖလဝတီ	၉၃	ဗာလာ	၅၄
ဖလ'ဿ	၄၇၂	ဗာဝေရုံ	၁၁၇
ဖလိမာ	၄၆၉	ဗာဟိကော	၄၁၁
ဖလေန	၁၁၇	ဗာဟိရံ	၇၈
ဖိတံ	၃၉၀	ဗာဠိ	၃၈၉
ဖိတာနိ	၃၄၆	ဗိမ္မောဋ္ဌသမ္ပန္နော	၄၅၄
		ဗိဠာရိ	၂၅၁
	[၆]	ဗိဇံ	၃၇၇
ဗဒ္ဓစရော	၃၄၂	ဗုဇ္ဈတိ	၂၆၂
ဗဒ္ဓါ	၅၁၅	ဗုဒ္ဓေသု	၃၈၇
ဗန္ဓနဉ္စ	၁၈၇	ဗုဒ္ဓေါ	၃၄၃
ဗန္ဓော	၃၅၃	ဗေလုဝံ	၇၁
ဗလံ	၄၉၂	ဗေလ္လိံ	၃၀၀
ဗလနိက္ကမနေန	၁၇၈	ဗျထသိ	၃၇၆
ဗလသာ	၂၉၉	ဗျသနံ	၁၁၂၆၄
ဗလဿ	၃၅၃	ဗျာတိ	၈၈
ဗလာတိဗလံ	၄၉၂	ဗျာပါဒေတိ	၄၈၄
ဗလေတိ	၂၁၁	ဗျာဝဋ္ဌော	၂၉၆
ဗလေန	၁၆၃	ဗြဟာ	၂၃၁၀၀၃
ဗဟုကံ	၂၃၀	ဗြဟ္မစရိယဿ	၃၇၂
ဗဟုကေ	၂၇၁	ဗြဟ္မစာရိ	၃၃၃
ဗဟုဌာနစိန္တိနော	၂၈၈	ဗြဟ္မတ္တရဉ္စ	၁၉၃
ဗဟုတရာ	၁၉၃	ဗြဟ္မပတ္တိ	၃၃၈
ဗဟုတ္တသော	၄၆၁	ဗြဟ္မေ	၃၂၈
ဗဟုဒုက္ခေ	၄၇၇	ဗြူတိ	၉၇
ဗဟုန္တံ	၄၇၆		

သံစဉ်တပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	[ဘ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[ဘ]	ပိဋကော်
ဘဂ္ဂဝိ		၃၆၀	ဘိဝံသရူပံ		၂၂၇
ဘဏ္ဍနံ		၂၁၆	ဘိက္ခု		၂၀၇
ဘဏ္ဍု		၂၀	ဘိက္ခုနော		၃၉၃
ဘတကာ		၂၉၁	ဘိန္နံ		၂၁၀
ဘတကော		၃၉၀	ဘိယျော		၃၆
ဘတ္တံ		၂၁၀	ဘိတာနံ		၃၅၂
ဘဒ္ဒကံ		၃၉၂	ဘိရုံ		၄၄၉
ဘဒ္ဒန္တေ		၇၁	ဘိရုယာ		၃၉၇
ဘဒ္ဒါ		၁၇၅	ဘုဇ္ဇ		၃၉၁
ဘမသိ		၂၇၁	ဘုဇ္ဇတီ		၄၉၀
ဘယံ		၃၃၁၁၉၆	ဘုဇ္ဇေ		၁၃၃
ဘယတဇ္ဇိတော		၁၀၅	ဘုတ္တော		၄၀၄
ဘယာ		၄၄၉	ဘုတွာ		၄၉
ဘရဿု		၃၁၁	ဘူတံ		၀၉
ဘရိယာယ		၃၂၀	ဘူတနိဝါသရူပေါ		၂၃
ဘဝတိ		၃၃၆	ဘူတပတိံ		၂၀၇
ဘဝါမိ		၂၄၀	ဘူနဟတာ		၁၆၆
ဘဝိတွာ		၂၀၀	ဘူမိံ		၁၇၁
ဘဇ္ဇနံ		၄၄၇	ဘူမိယံ		၄၃၄
ဘဇ္ဇသု		၅၇	ဘူမျာ		၃၆၀
ဘဇ္ဇမတာမိဝ		၄၄၅	ဘူရိပညာတိ		၂၄၆
ဘာယယတေ		၉၁	ဘေကေန		၄၀၉
ဘာယေတိ		၁၉၆	ဘေဒါသင်္ဂီ		၁၇၀
ဘာရဝဟော		၃၆	ဘောဂဟေတု		၁၂၀
ဘာသန္တိံ		၁၇၂	ဘောဂါ		၂၁
ဘာသမာနဿ		၂၉၂	ဘောဂိနော		၅၃
ဘာသသိ		၃၀၉	ဘောဇနံ		၄၄၂
ဘာသိတံ		၆	ဘောဇနသန္ဓိကာသော		၄၉၆
ဘာသေယျ		၃၄၇			

ပဒါနုက္ကမော	[ဗ]	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	[ဗ]	ပိဋကော
မံ		၄၈၄	မတေ		၂၇၉
မံသသာကံ		၂၁၁	မတော		၂၀၁
မံသသူလာ		၅၀	မဒ္ဒဝ		၃၁၉
မံသာနိ		၄၉၈	မရုတ္တိကော		၄၆၉
မံသူပသေစနံ		၂၇	မနံ ကတွာ		၃၈၀
မံသေန		၁၁၇	မနသာ		၄၆၉
မကသဒ္ဓါတာ		၃၈၀	မနုဿကပ္ပါ		၃၄၁
မက္ကဋော		၁၁၄	မနုဿဟိံသ		၄၉၅
မက္ခိတာ		၂၃၀	မနုဿိန္ဒ		၁၃၂
မဃဒေဝသ္မိံ		၃၀၇	မနော		၃၃
မစ္စံ		၁၄၃	မနောဝိဒုဂ္ဂေါ		၂၅၄
မစ္စဝသံ		၈၈	မန္တိတိ		၂၉၉
မစ္စဝေသော		၁၈၈	မန္တေန		၁၀၅
မစ္ဆဿ		၄၃၅	မန္တက္ခိ		၁၇၆
မဇ္ဈကာ		၂၅၀	မန္တယ		၃၆
မဇ္ဈဘာဏိနော		၁၁၇	မဇ္ဈော		၂၂၉
မညတိ		၅၈၀	မဗ္ဗာနိ		၁၉၅
မညထ		၄၆၄	မယံ		၄၅၆
မညန္တိ		၅၄	မယုကော		၂၈၄
မညဟံ		၅၀၅	မရိဿံ		၂၀၀
မညာမိ		၁၆၀	မဿုကုတ္တိယာ		၂၉၆
မညိ		၂၉၆	မဟတီ		၁၃၅
မညေ		၁၄၅	မဟတ္တပတ္တံ		၄၂၈
မဏိ		၂၉၆	မဟတ္တပတ္တောပိ		၂၄၈
မဏိကုဏ္ဍလေ		၁၄၂	မဟဗ္ဗလဿ		၁၀၅
မဏိနာ		၂၉၇	မဟာ		၂၈
မဏ္ဍုကာဘက္ခာ		၁၅	မဟာနေရုနိဒဿနံ		၁၉၆
မတံ မတံ		၅၃	မဟာပထံ		၅၀၀
မတဿ		၂၄၈	မဟာဝိသေ		၄၇၇
မတိပုဗ္ဗော		၉၅			

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနိက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[မ]		[မ]	
မဟာဝီရ	၃၉	မူလံ	၄၇၇
မာဏဝဿ	၄၂၀	မူလိနော	၃၇၇
မာဏဝေန	၅၁၅	မေတ္တိ	၄၆၉
မာတရံ	၂၅၉	မေဒိနိ	၄၂၂
မာတုလ	၂၉၄	မေဓင်္ဂ	၃၁၄
မာဒိဿ	၄၀	မေဓဂါ	၄၆၅
မာနံ	၁၆	မောဃံ	၂၀၁
မာနုသကော	၂၂၁	မောဃာ	၁၈၁
မာနုသိ	၁၇၂	မောဃာနိ	၂၃
မာနုသေသု	၄၉၄	မောနပထေသု	၄၃၀
မာမိဝ	၄၄၄	မောဟနေယျေသု	၄၇၅
မာရိဿ	၄၄		
မာလိယော	၅၁၀	[ယ]	
မိဂဝါဟိနိ	၇၁	ယံ	၂၆၃၊၂၀၇
မိဂလောပ	၂၄၀	ယက္ခ	၂၉၀
ဋ္ဌိဂံ	၁၇၂	ယက္ခော	၃၂၄
မိတ'မာဠကေန	၅၁၅	ယတ္ထ	၈၄
မိတ္တဝါ	၂၄၈	ယထာ	၄၉၂
မိတ္တာမစ္စာ	၁၆၈	ယထာတထံ	၁၇၈
မိဠေန	၂၃၀	ယထာနုဘာဝံ	၂၃
မုခံ	၄၅၆	ယထာပဒေသေ	၃၇၁
မုခါယာမံ	၄၆၅	ယထာ ယထာ	၁၉၂
မုစ္စိတ္ထ	၅၁၃	ယထောဓိ	၂၈၄
မုတ္တာ	၃၆၁	ယထောဓိကာနိ	၃၆၀
မုဒုနာ	၁၇၅	ယန္တိ	၂၈၄
မုဓာ	၂၅၀	ယသဿိ	၁၆၂
မုနိနံ	၄၃၀	ယသဿိနံ	၁၃
မုသာ	၆	ယသဿိနော	၁၀၄
မုဠာလပတ္တာနံ	၄၅၄	ယသဿိ	၇၆
		ယသေ	၄၄၄

ပဒါနုတ္တမော	[ယ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[ခ]	ပိဋကော်
ယသော		၁၄၂၉၀	ရတိ		၃၇၄
ယသ္မနိ		၄၁၂	ရတ္တိ		၁၂၉
ယာစံ		၃၃၂	ရတ္တော		၂၂၇
ယာစကမာဂတေ		၃၃၃	ရထသံ		၁၄၂
ယာစကော		၃၃၂	ရထေသဘ		၇၄
ယာစနံ		၇၄	ရထော		၁၂၀
ယာစနဇီဝါနော		၃၃၂	ရန္တံ		၁၇၀
ယာစနာ		၃၃၃	ရမဏကံ		၁၉၃
ယာဇေယျ		၄၀၉	ရမတိ		၂၁
ယုဂံ		၃၅၉	ရမမာနာဝ		၅၃၂၇၇၄
ယုဇ္ဇေထ		၄၅၇	ရမေ		၃၇၃
ယုဒ္ဓံ		၅၁၅	ရသံ		၄၉၇
ယုဝါ		၃၆	ရသတိ		၀၀
ယောဂ္ဂဿ		၃၅၃	ရသာ		၁၃၃
ယောဇနသတံ		၃၁၁	ရဟော		၁၀
ယောဓ		၄၁၇	ရာဂံ		၄၇၇
	[ခ]		ရာဂဝိရာဂိနံ		၁၃၇၂၅၀၀
ရက္ခသိယာ		၁၃၅	ရာဂေါ		၃၀၃
ရက္ခိတာ		၅၀၅	ရာဇဓာနိယော		၂၄၅
ရက္ခေယျ		၃၃	ရာဇပိဏ္ဍံ		၂၅၇
ရဇော		၂၂၆၂၀၀	ရာဇာနော		၃၂
ရဇေမိ		၁၀၅	ရာဇိနော		၂၅၇
ရဇေဝ		၃၇၄	ရိဗ္ဗသိ		၄၆၀
ရဇေန		၃၁၄၉၁	ရက္ခာ		၃၇၇
ရဗ္ဗတိ		၄၅၇	ရုစ္စတိ		၃၄၆
ရညော		၁၆၆	ရုဇ္ဈန္တိ		၁၆၀
ရဋ္ဌံ		၃၉	ရုဒန္တိ		၃၆၉
ရဋ္ဌဿ		၂၁၅	ရုပ္ပနံ		၃၄၇
ရတာ		၅၀၃	ရုဟဒ္ဓသော		၄၅၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၇]	
ရဟိရေန	၂၃၀
ရေ	၁၇၁
ရောဒိ	၂၀၀
ရောဒိတံ	၂၀၁၊ ၃၆၉
ရောဟိဏိနံ	၇၅၊ ၃၃၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၈]	
လက္ခိ	၂၀၇၊ ၄၂၂
လဒ္ဓါ	၁၄
လဒ္ဓါန	၁၃
လဒ္ဓါလဒ္ဓေန	၂၉၅
လဒ္ဓေါ	၂၉၄
လပန္နိ	၂၀၀၊ ၃၆၉
လပသိ	၁၄၅
လပ္ပာ	၂၆၄
လပ္ပေတိ	၃၃၂
လဘာမိ	၆၀
လဘေထ	၄၆၆
လဟံ	၂၀၇
လဟုစိတ္တဿ	၃၃၆
လာယိတွာ	၁၄၅
လာလပ္ပတိ	၂၀၃
လိတ္တာ	၂၃၀
လိမ္ပတိ	၃၀၁
လုဒ္ဓက	၁၇၂
လုဒ္ဓေန	၃၄၁
လေဏံ	၂၇၁
လောကဓမ္မာ	၁၄၃
လောကေ	၃၄
လောဏိယတေလိယာနိ	၄၉၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၉]	
ဝက္ကင်္ဂါ	၄၆၁
ဝက္ခာ	၁၃၂
ဝင်္ကောဋ္ဌော	၂၆၂
ဝဇတော	၃၂၄
ဝဇန္တိ	၃၇၅
ဝဇာမိ	၁၂၄
ဝဇ္ဇာ	၂၄၀
ဝဇ္ဇာသိ	၂၉၀
ဝဋ္ဌမိ	၃၉၀
ဝဋ္ဌနံ	၂၁၂
ဝဏိဇ္ဇာ	၅၁၅
ဝဏ္ဏံ	၂၄၀
ဝဏ္ဏဂုတ္တော	၄၂၀
ဝဏ္ဏဗလံ	၁၃
ဝဏ္ဏဝန္တာ	၂၃၀
ဝဏ္ဏဝိဒ္ဓသနော	၄၇၆
ဝဏ္ဏေတိ	၅၀၀
ဝဏ္ဏေန	၆၀
ဝဏ္ဏော	၁၀၁
ဝတသီလဝတ္ထံ	၃၃၉
ဝတိနံ	၃၄၂
ဝတ္ထံ	၁၂၀
ဝတ္ထယ	၃၉၁
ဝတ္ထာနိ	၄၂၅
ဝတ္ထေ	၂၄၀
ဝဒန္တိ	၁၆၀
ဝဒါမိ	၂၃၀
ဝဓံ	၅၁၄
ဝမိတွာန	၄၀၅
ဝမိဿာမိ	၁၆၃

ပဒါနုက္ကမော	[•]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[•]	ပိဋကော်
ဝနထံ		၉၉	ဝါရိဇ		၁၂၂
ဝနဘူတာနိ		၁၀	ဝါသံ ကပ္ပေယျံ		၄၅၄
ဝနမန္တရသ္မိ		၃၅၉	ဝါသေဋ္ဌော		၃၀၀
ဝနိဗ္ဗကေ		၃၃၁	ဝါဋ္ဌာနဉ္စ		၂၉၃
ဝနိဗ္ဗိနော		၂၉၃	ဝိကိရိယ		၁၆၀
ဝနေ		၅၀	ဝိကုဗ္ဗတိ		၁၀၄
ဝယော		၈၈	ဝိက္ကန္တစာရိနိ		၃၆၅
ဝရံ		၄၉၁	ဝိက္ကမ		၁၇၁
ဝရဿု		၄၆၉	ဝိက္ကမပေါရိသံ		၃၆၅
ဝရာ		၂၃၂	ဝိက္ကမာမိ		၁၇၁
ဝသံ	၁၆၊	၃၉၇	ဝိဿာသာဒိနော		၂၉၂
ဝသတော	၁၆၊	၃၇၄	ဝိဿာသေနေဝ		၂၉၂
ဝသန္တသန္တိဘာ		၄၆၈	ဝိစက္ခဏော		၉၅
ဝသဝတ္တိနော		၃၃၈	ဝိစိကိစ္ဆိတာနိ		၃၂၆
ဝသိ		၁၃	ဝိစိန္တယိတွာ		၃၂၆
ဝသေ		၁၉၈	ဝိစိန္တိကာ		၄၁၆
ဝသေမု		၂၄၃	ဝိစေယျ		၄၄၉
ဝဿိ		၂၆၂	ဝဗ္ဗိတော		၃၆၈
ဝဿာဝါသံ		၃၈၀	ဝိဇာနတံ		၄၆၉
ဝဟန္တိ		၃၆၅	ဝိဇာနန္တိ		၄၆၅
ဝါကုရေဟိ		၅၁၅	ဝိဇာနဟိ	၃၀၊	၂၆၂
ဝါစံ		၉၅	ဝိဇိဂုစ္ဆမာနံ		၁၈၂
ဝါစာဂေါစရဘာဏိနော		၄၆၅	ဝိဇေတွာ		၄၉၇
ဝါစာယ		၆၃	ဝိဇ္ဇံ		၄၄၄
ဝါတသိခါ		၄၆၁	ဝိဇ္ဇတိ		၈၈
ဝါတိ		၄၃၄	ဝိဇ္ဇရေ		၁၆၈
ဝါယသ		၂၉၅	ဝိတ္တာ		၃၉၃
ဝါယုဿပုတ္တေန		၅၀၃	ဝိဒိတံ		၁၁၃
ဝါရိ		၃၀၁	ဝိဒိတာ		၁၄၃
ဝါရိဂဏာ		၃၂၄			

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	[•]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[•]	ပိဋကော်
ဝိဒိတွာန		၄၇၂	ဝိသုဒ္ဓကမ္မန္တံ		၃၀၁
ဝိဒူ		၂၂၁၊ ၂၄၃	ဝိသုဒ္ဓကာရိ°		၅၀၀
ဝိဒေဿနာ		၃၃၂	ဝိသုဿတိ		၄၄၀
ဝိနဿာ		၃၉	ဝိဿဋ္ဌဓနုနော		၃၅၂
ဝိနသုံ		၃၈၀	ဝိဿတ္ထော		၁၃၃
ဝိနာယကော		၃၁၆	ဝိဿသေ		၅၀၅
ဝိနိပါတေန		၄၉၀	ဝိဿာသံ		၁၃၇
ဝိနောဒယေ		၄၇၅	ဝိဿာသပရမာ		၁၃၃
ဝိန္ဒ		၂၅၀	ဝိဿာသယေ	၁၃၇၊ ၅၀၀	
ဝိပုလံ		၁၀၅	ဝိဟရထ		၄၈၈
ဝိပုလာ		၂၄၈	ဝိဟိတော		၁၃၄
ဝိပေက္ခသိ		၅၀၈	ဝိဟေဋ္ဌထ		၂၅၄
ဝိလပတွေဝ		၂၈၄	ဝိတံ		၈၉
ဝိဘဇံ		၁၂၉	ဝိတိဝတ္တဿု		၆၈
ဝိဘဝံ		၃၈၀	ဝိရိယံ		၇
ဝိဘိ° သိကာ		၁၃၅	ဝုဗ္ဗသာသနံ		၄၆၁
ဝိဘောဒကော		၂၄၄	ဝုဗ္ဗိ		၁၉၆
ဝိမာနနာ		၂၃၃	ဝုတ္တိ		၃၀
ဝိယာယတံ		၃၅၃	ဝုတ္တိသမောဓာနတာယ		၅၁၅
ဝိရတာ		၇၂	ဝုတ္တိ		၂၉၅
ဝိလပန္နဿ		၂၈၄	ဝေဂသာ		၁၇၁
ဝိဝဋ္ဌဆဒ္ဓေါ		၃၂၈	ဝေဏီ		၅၀၈
ဝိဝဏ္ဏော		၃၈၀	ဝေတနံ		၃၂၈
ဝိဝရဒဿိနော		၅၁၃	ဝေတရဏိ°		၄၄၉
ဝိဝါဒေန		၃၁၆	ဝေတ္တာစရော		၅၁၅
ဝိဝါဟံ		၄၄၄	ဝေဒဂူ		၃၃၈
ဝိဝိဓာ		၂၆၇	ဝေဒိတုံ		၃၃၃
ဝိသံ		၁၈၇	ဝေဒေ		၂၂၃
ဝိသမံ		၂၄၈၊ ၅၀၀	ဝေဒေန		၂၅၀
ဝိသယု		၁၃	ဝေဒေဿန္တိ		၃၃၂

ပဒါနုက္ကမော		ပိဋကော်
	[ဝ]	
ဝေဓတိ		၁၉၁
ဝေနသာခေါ		၁၄၉
ဝေရံ		၁၂၄
ဝေရဿ		၁၆၄
ဝေလော		၄၉၂
ဝေဟာယသာ		၄၅၇
ဝေဠုရိယော		၂၁၂
ဝေါ	၁၂၀၊ ၃၇၃	
ဝေါဟာရသုစိ°		၃၀၁

	[သ]	
သံ		၁၅၂၊ ၃၈၁
သံယမော		၅၁၆
သံယမောတိ		၃၈၃
သံဝိဘဇ္ဇဉ္စ		၄၄၂
သံဝိရူဟန္တိ		၃၇၇
သံဝိရူဠိ		၃၅၉
သံဝိရူဠော		၄၆၉
သံသသိ		၄၆၉
သံသိ		၄၀၄
သဏဋ္ဌာနာ		၄၃၄
သကာယေ		၂၂၉
သကာသေ		၂၃
သကိ°		၂၈၄
သကုဏာနံ		၃၃၆
သကုဏိဝ		၃၆၁
သက္ကာ		၂၀၀
သက္ခိ		၄၆၉
သခါ		၄၇
သခါရသ္မာ		၅၀၈

ပဒါနုက္ကမော		ပိဋကော်
	[သ]	
သခါရော		၄၆၉
သခါ သခါရံ		၂၇၈
သဒိ°	၁၈၅၊ ၅၀၈	
သဒိလော	၂၄၈၊ ၂၅၄	
သဒိနံ		၄၆၉
သင်္ကတေ		၃၃
သင်္ကပထော		၅၁၅
သင်္ကေ		၂၃၈
သင်္ဂ°		၁၈၈
သင်္ဂဏှာတိ		၂၈၄
သင်္ဂမ္မ		၃၃၁
သင်္ဂဟမေဝ		၂၄၈
သင်္ဂါဟကော		၂၄၈
သဃံရန္တိ		၂၄၅
သစေ		၁၅၄
သစ္စံ		၃၂၆
သစ္စနိက္ကမော		၁၉
သစ္စေ		၆၄
သဉ္ဇာတခန္ဓဿ		၁၀၄
သဉ္ဇိဝိတော		၅၀၉
သညတာ		၃၉၂
သညောဂသမ္ဘောဂ-		
ဝိသေသဒဿနံ		၁၁
သဋ္ဌိဟာယနံ		၁၆၂
သဏှဝါစော		၂၄၈
သဏှေန	၁၇၅၊ ၄၁၂	
သတံ	၂၃၊ ၄၆၉	
သတံ သဟဿာနိ		၃၃၉
သတိ		၂၃၇
သတ္တာ		၂၂၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော

[သ]

ပိဋကော

ပဒါနုက္ကမော

[သ]

ပိဋကော

သတ္တုကာ	၄၁၇
သတ္တုဘဏ္ဍိ	၃၂၆
သတ္တဝါ	၃၀၀
သတ္တာနိ	၂၆၇
သဒါမတ္တံ	၁၉၃
သဒိသာ	၂၃၂
သဒိသီ	၄၇
သဒ္ဓဟေ	၉၇
သနန္တနော	၁၉၉၊ ၄၆၁
သန္တတ္တာ	၇၁
သန္တရမာနောဝ	၁၄၅
သန္တာ	၄၀၆
သန္တာနံ	၂၃၃
သန္တာဝိ	၂၂၃
သန္တာဝိ	၂၄၀
သန္တာဝိကေ	၂၄၆
သန္တာဝိသောရစ္စသမာဓိသဏ္ဍိတာ	၄၂၁
သန္တေ	၄၄
သန္တော	၁၄၊ ၂၀၁
သန္တဝေါ	၄၆၉
သန္တာတုံ	၃၆
သန္တာဝိ	၃၆
သန္တာဝိယရေ	၃၆
သန္တာဝိယု	၂၅၉
သန္တာဝိ	၃၄၆
သပတိ	၃၆
သပုံ	၂၀၀
သပ္ပညာ	၃၃၃
သပ္ပေန	၁၀၉

သဗန္ဓနံ	၄၇၇
သဗ္ဗကာမရသာရဟော	၁၅၇
သဗ္ဗဒဿီ	၃၂၀
သဗ္ဗဒါ	၅၀၀
သဗ္ဗဓမ္မာနံ	၁၀
သဗ္ဗသော	၄၄
သဗ္ဗာတိထိယာစယောဂေါ	၂၀၀
သဗ္ဗိ	၄၅၇
သမစေတယိ	၄၁၆
သမဇနော	၄၆၄
သမဏေ	၃၉၀
သမထံ	၃၆
သမနုက္ကမန္တာ	၃၅၃
သမပ္ပိတော	၄၀
သမာ	၁၀၁
သမာဂဗ္ဗ	၃၉၉
သမာဒါယ	၁၀၇
သမာဓိ	၇
သမာဓိပရော	၉၃
သမာ'ယံ	၁၆၁
သမာသဇ္ဇ	၂၀၄
သမာဟရံ	၃၀၀
သမုဒ္ဒဿ	၄၉၂
သမေက္ခေယျ	၉၉
သမေစ္စ	၃၅၉
သမောဟိတာ	၁၀၇
သမ္ပတ္တိတာ	၁၃
သမ္ပန္နပါယိနံ	၃၁၀
သမ္ပရေတေ	၃၄၀
သမ္ပေသိ	၂၃၀

ပဒါနုတ္တမော	[သ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[သ]	ပိဋကော်
သမ္ဗုဒ္ဓိမန္တံ		၃၄၂	သာ		၅၇
သမ္ဘဇေယျ		၉၉	သာခဝါ		၄၆၉
သမ္ဗ		၁၉၅	သာဂရကုဏ္ဍလံ		၃၀၊၄၉၀
သမ္ဗဂ္ဂတာနံ		၂၀၇	သာဂရသေဝိတန္တံ		၁၆၀
သမ္ဗတီ		၁၂၄	သာဒုံ		၁၃၃
သမ္ဗတော		၄၇၆	သာဓု	၂၁၉၊၂၅၄	
သမ္ဗန္တိ		၄၆၅	သာနုနိ		၁၆၀
သမ္ဗုခစိဏ္ဏေန		၂၅	သာမဋ္ဌပဿံ		၃၇၃
သယံ		၃၆	သာမုဒ္ဓိကံ		၄၅၄
သယန္တံ		၄၅၄	သာရမယာ		၂၉၉
သရံ		၁၀၅	သာဝယ		၄၁၅
သရဘာ		၃၀၀	သာသပေ		၁၁၅
သရသမ္ဗန္ဓော		၁၁၇	သိက္ခမာနံ		၄၃၀
သရိရဃာတိနော		၂၇၃	သိခဏ္ဍိနော		၂၉၂
သရိရဓာရိနော		၂၇၄	သိခိနော		၁၁၇
သရိရမဇ္ဈမိ		၅၀၅	သိမိဂေါ		၂၇၇
သရိသပါ		၂၄၇	သိဃံမိ		၂၀၉
သလ္လံ		၃၆၅	သိယာ		၁၃၇
သလ္လဝိဒ္ဓဿ		၁၅၇	သိရိ		၄၂၂
သဝံ		၂၃၀	သိလောကေဟိ		၂၀၅
သဝဋ္ဋာကရံ		၄၅၄	သိဝံ		၅၀၅
သသမုဒ္ဓပရိယာယံ		၃၀၊၄၉၀	သိဝိ		၄၄၄
သသီဝ		၁၂၉	သိတံ		၅၀
သသယံတိသမာ		၂၄၀	သိတိဘူတေ		၃၉၀
သဟဿံ		၃၃၄	သိလံ		၂၇၃
သဟဿဇီနောဝ		၄၄၄	သိလပညာသုတာမိဝ		၃၃၇
သဟဿနေတ္ထော		၄၀၄	သိလမဒ္ဓဝံ		၄၄၄
သဟာယ		၃၁၄	သိလမေဝ		၁၀၀
သဟာဝ		၄၇၀	သိလဝတီ		၃၉၂
သဟိရညဿ		၆၄	သိလဝန္တော		၁၀၀

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	[သ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[သ]	ပိဋကော်
သီလသံဂုတော		၃၉၀	သုညံ		၁၀
သီလာနိ		၁၀၀	သုဏောဟိ		၃၅၃
သီလိယံ		၆၀	သုတံ		၁၇၂၊ ၂၀၅
သီလေန		၇၂	သုတနံ		၃၇၃
သီသဉ္စ		၁၄၅	သုတနော		၃၀၉
သီဟေန		၄	သုတာ		၁၀၀
သု		၂၁၀	သုတိတိက္ခံ		၄၉၉
သုကတဒုက္ကဋ်		၂၆၇	သုတေန		၁၀၁
သုကတန္ဒာနိ		၃၆၅	သုတော		၂၃
သုကတော		၄၅၄	သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ		၃၄၀
သုကောသလေ		၃၉၁	သုတ္တော		၃၀၃
သုက္ခပဏ္ဍိတံ		၁၂၉	သုဒိဋ္ဌရူပံ		၅၀၅
သုက္ခာယ		၃၀၇	သုဒုဂ္ဂတေန		၁၂၀
သုခံ		၁၃၉	သုဒ္ဓဿ		၁၀၉
သုခံ သေတိ		၂၅၂	သုနိတေန		၄၂၂
သုခကာမေ		၄၄၅	သုပဏ္ဍော		၃၁၄
သုခတာ		၁၄၇	သုပါသဉ္စ		၂၆၆
သုခဿ		၄၄၁	သုပါသိယံ		၂၆၆
သုခိံ		၅၁၄	သုပေသလော		၇၆
သုခိတော		၂၅၇	သုပ္ပမာနေသု		၃၀၃
သုခုမံ		၂၆၆	သုဗဟူပိ		၄၉၃
သုခေန		၁၄	သုဗာဟု		၁၇၀၊ ၅၁၄
သုဂတပ္ပသတ္တိ		၄၄၉	သုဘာ		၄၇၆
သုစရိတံ		၁၉၀	သုဘာသိတံ		၄၅၇
သုစိံ		၂၇	သုဘာသိတာနိ		၁၃၂
သုစိတ္တပတ္တဆဒနာ		၂၅၀	သုဘာသိတာဟိ		၂၃၁
သုစိန္တိတံ		၁၃၉	သုဘာသိတေန		၁၀၅၊ ၁၉၁
သုစိဟိ		၂၉၉	သုဘာသုဘံ		၂၂၉
သုစွဇံ		၆၃	သုမဇ္ဇဉ္စ		၂၆၆
သုဇာတော		၁၄၆	သုမဇ္ဈိ		၃၇၃

ပဒါနုတ္တမော	[သ]	ပိဋကော်
သုမနာ		၃၉၃
သုမုခေါ		၁၈၅၊ ၄၅၄
သုမေဓံ		၂၃၁
သုမ္ဘာမိ		၁၇၁
သုရက္ခိတံ		၅၀၅
သုရိယော		၄၉၂
သုဝဿ		၄၇၂
သုဝါမိနိ		၂၇၁
သုဝေ		၂၄၄
သုသင်္ဂဟိတမာနဿ		၂၉၅
သုသမုဒါနယာ		၂၉၅
သုသိဋ္ဌေန		၄
သုသု		၂၀၄
သုသုခံ		၆၀
သုသောဏီ		၂၀၈
သုဿုသီ		၅၀၀
သုဟဒါ		၁၆၈
သုစိ°		၂၆၇
သုပိတံ		၃၀၈
သုရံ		၄၄၉
သုရာ		၅၄
သေဋ္ဌံ		၃၀၅
သေတိ		၁၀၂၊ ၁၈၉
သေဒမလံ		၂၇၃
သေဒုမံ		၁၇၅
သေမှေန		၂၃၀
သေယျံ		၂၄၅
သေယျာနိ		၁၈၂
သေယျော		၁၇၈၊ ၂၆၃
သေရေယျကဿ		၂၃၈

ပဒါနုတ္တမော	[သ]	ပိဋကော်
သေလံ		၃၅၉
သေဟိ		၄၄၄
သောကဂဏာ		၅၃
သောစံ		၁၅၇
သောစတိ		၃၈၁
သောစယိဿတိ		၃၉၇
သောဏှာ		၅၄
သောတ္ထိ°		၃၂၈
သောဒရိယာ		၂၉၂
သောဘနေ		၂၀၉
	[ဟ]	
ဟညတေ		၃၀၃
ဟတာ		၂၁၈
ဟတာပိ		၄၀၆
ဟတ္ထတ္ထံ		၄၄၄
ဟတ္ထာ		၅၁၆
ဟဒယံ		၁၂၄
ဟဒယဿိတံ		၂၀၁
ဟနာသိ		၁၈၅
ဟန္တိ		၃၆
ဟန္တာ		၉၇
ဟန္တ		၁၂၄
ဟရိပတ္တာ		၄၇၂
ဟရိပါဒ		၁၇၁
ဟရေဟိ		၁၈၄
ဟလာဟလံ		၉၅
ဟလိဒ္ဓိရာဂံ		၁၃၇
ဟာပေတွာ		၄၄၄
ဟာရယိ°		၂၉၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၅၃

ပဒါနုက္ကမော	[ဖ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[ဖ]	ပိဋကော်
ဟိ		၈၄	ဟိနာ		၅၀၅
ဟိတာနံ		၃၀၄	ဟိနေန		၄၄၉
ဟိတာနုကမ္ပိနော		၂၂၉	ဟေတု		၂၃
ဟိတော		၃၃၆	ဟေမန္တိကံ		၄၅၄
ဟိရိ°		၁၈၂	ဟေဟိတိ		၄၀၄
ဟိနံ		၂၀၅	ဟေဟိသိ		၄၂၇
ဟိနဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမေ		၂၃၃	ဟောဟိ		၃၇၂

ဇာတကဋကဏာယ တတိယဘာဂေ

လက္ခိတဗျာနိ အနုက္ခမဏိကာ

ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကော်
[အ]	
အက္ခောဓ	၂၅၀၊ ၃၀၀
အက္ခိသု မဏ္ဍလာနိ တိဏိ	၂၇၆
အင်္ဂဝိဇ္ဇာ	၁၁၂၊ ၂၀၂
အဇာတသတ္တု	၁၁၂
အဇ္ဇဝ	၂၅၀၊ ၃၀၀
အဇ္ဇလိ	၂၃၁
အညမညံ ကလဟံ	၄၆၂
အဇ္ဇဝိနိစ္ဆယံ န ကရောန္တိ သက္ကာဒယော	၂၄၂
အဋ္ဌဝတ္ထုက	၄၂၀
အဋ္ဌိမေဝ တစော	၂၇၇
အခုမာသကရာဇာ	၄၂၆
အခုမာသကော တဝ စ မမ စာတိ မာသကောဝ	၄၂၄
အတပ္ပနိယဝတ္ထုနိ သောဠသ	၃၂၂
အတ္တနော အနတ္ထေန အတ္ထံ အာဟာရိံသု ပေါရာဏက- ပဏ္ဍိတာ	၁၂
အတ္တနော အနုရူပသိက္ခာ သိက္ခိတဗျာ ကုလပုတ္တေန	၃၄၀
အတ္တနော ကတဂုဏဇာနနံ	၁၀၊ ၁၁
အတ္တကာမာနံ ဝစနံ ကရောဟိ	၄၆၁
အတြိစ္ဆာ ဇာရံ စ ပတိံ စ ဇိနာ	၂၀၉
အဓမ္မိကရာဇာ	၂၉၉

ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကော်
[အ]	
အဓမ္မိကေသု ရာဇုသု ဝနမူလဖလာနိပိ အမရရာနိ နိရောဇာနိ	၁၀၁
အနာဂတဘယာနံ ရက္ခဏံ	၃၇၀
အနာဂတဘယာနိ ဒွေ	၃၃
အနောမ	၃၀၇
အနောမဒဿိနော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ	၃၀၇
အန္တောကုစ္ဆိယညေဝ တဝ ကိလေသရတိယာ ရတာ	၅၀၃
အန္တပုထုဇ္ဇနာ ပရေသံ ဝစနံ သဒ္ဓဟိတွာ ယံ ဝါတံ ဝါ ကရောန္တိ	၇၂
အပရစေတနာယ အပရိပုဏ္ဏဘာဝေါ	၂၀၂
အပါယေ နိဗ္ဗတ္တိံ သု မတမတာ	၂၀၅
အပ္ပမတ္တာ ဟောထ	၁၅၁-၅
အပ္ပိစ္ဆသန္တုဋ္ဌဿ ရဏာ	၄၆၇
အပ္ပဒါ	၃၃၉
အဘယဒါန	၂၅၀
အမတမဟာနိဗ္ဗာနသမ္ပာ- ပကေသု ဓမ္မေသု ပညာဝ သေဠာ	၃၂၇
အမနုဿာပိ ဘာယန္တိယေဝ အာဂုဟေတ္တာနံ	၃၀၇
အရိန္ဒမ	၃၅၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ-အာ]	
အရိယ	၃၃၄
အရိယဝံသပဋိပဒါ	၃၁၂
အရိယဝတ္ထ	၄၂၂
အရိယာနံ ယာစနာ	၃၃၃
အရောဒနဿ ကာရဏာနိ	၁၅၂-၅
အဝိရောဓန	၂၅၀၊ ၃၀၀
အဝိဟိံသာ	၂၅၀၊ ၃၀၀
အသိမာလက	၁၆၇
အသုဒ္ဓဘက္ခ	၄၉၇
အသောစနဿ ကာရဏံ	၁၅၆၊ ၁၉၀
အဿဟတ္ထိလဏ္ဍ	၇၉
အဟဟံ	၃၃၉
အာဂန္တုကာ'ဝါသိကာနံ	
သင်္ဂဟော	၃၇၀၊ ၃၈၁
အာစရိယာ ဒက္ခိဏဒိသာနာမ	၂၂၀
အာစာရအရိယ	၄၂၁
အာစာရာ'နာစာရာ	၃၉၀
အာသင်္ကာ	၂၃၅
အာသာဝတီ နာမ လတာ	၂၃၄-၆
အာသာဝတီ နာမ လတာ	
ဖလတိ ဝ သသဟဿေန	၂၃၅

[ဣ]

ဣတ္ထရဒဿနေန မာ	
ဝိဿာသမာပဇ္ဇိ	၇၆
ဣတ္ထိဗလံ	၄၉၂
ဣတ္ထိယော နာမ ဣတ္ထိနံ ရဟဿံ	
န နိဂဟန္တိ	၃၇၀
ဣတ္ထိယော နာမ လောလဗိဋ္ဌာရီ	
ဝိယ	၂၄၉၊ ၂၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဣ]	
ဣတ္ထိနံ အတပ္ပနိယဝတ္ထုနိ တိဏိ	၃၂၂
ဣတ္ထိနံ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနကာလော	၂၃၀
ဣတ္ထိ နာမ အပ္ပမတ္တကေနာပိ	
ဘာယတိ	၃၉၇
ဣတ္ထိပိ ပဏ္ဍိတာ ဝိစက္ခဏာ	၄၁၆
[ဥ]	
ဥက္ကာ	၃၂-၅
ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ န လောကပဝတ္ထိ	၅၃
ဥတ္တမပုဂ္ဂလ	၁၀၄
ဥတ္တမဘရိယာ	၆၄
ဥဒကဘတိက	၄၂၄
ဥဒါဟရဏံ ဗဟုဝိဓံ	၄၈၃-၇
ဥဒေနဿ ရာဇဝံသော	၃၆၂
ဥဒ္ဓါမာတဥဒရ	၄၈၂
ဥပဗျပေါသထကမ္မဿ	
အာနိသံသာ	၄၂၂
ဥပနိဿယပစ္စယ	၂၇၂
ဥဘိန္ဒမတ္တဿ စရဏံ	၃၃၇
ဥမ္မတ္တကာ အဋ္ဌ	၂၂၀
ဥယျာနကီဋ္ဌာ	၅၆
ဥဋ္ဌုက်သဒ္ဓက	၆၆

[ဧ-ဩ]

ဧကံကော စရိ အရဉေ	
နာဂေါဝ	၄၆၆
ဩရသပုတ္တ	၁၃၇
ဩလောကနဿ	
ကာလာကာလတာ	၅၀၈-၉
ဩဝါဒဒါနံ နာမ ဗောဓိသတ္တာနံ	
ပဝေဏီ	၃၄၇

လက္ခိတဗျာနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[က]		[က]	
ကက္ကဋကဿ မံသံ	၂၇၉	ကာမုမ္မတ္တကော	၂၂၀
ကက္ကဋကော နာမ န ခါဒန္တိ		ကာယဒဠိဗဟုလ	၂၉၁
ကာကသပုံ	၂၇၀	ကာယဗလတော ဣဏဗလံ	
ကက္ကာရုပုပ္ဖါနံ အရဟာနိ	၀၂	မဟန္တံ	၁၆၃
ကက္ကာရုပုပ္ဖါနံ ဝန္ဓော		ကာယေန ကရေယျ ယော,တံ	
ဒွါဒသယောဇနိကော	၀၀	ဝါစာယ ဝဒေယျ	၆၄
ကက္ကာရုပုပ္ဖါနိ ဒုဿီလာနံ		ကာသိကဝတ္ထံ	
နာနုစ္ဆဝိကာနိ	၀၀-၂	သတသဟဿ ဣနိကံ	၁၀
ကတညတာ	၃၆၃	ကာဠကဏ္ဍိယာ ဂုဏာ	၂၄၄
ကထိတဝါစာယ အနုစ္ဆဝိကံ		ကာဠကဏ္ဍိယာ ပိတာ	၂၄၂
လဘိဿသိ	၄၆-၇	ကိလေသဝသေန စိတ္တံ	
ကပိရာဇဿ သီသကပါလံ	၃၅၄	န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ	၀၆
ကပ္ပကာ နာမ အပုဗ္ဗမ္ဘိ ကရောန္တိ	၄၂၀	ကိလေသာ နာမ	
ကမ္မသရိက္ခက	၁၀၉	ဂုဏဝိဒ္ဓံသကာ	၄၇၃
ကမ္မာနုရူပံ ဝိပါကံ အနုဘောန္တိ		ကိလေသာ နာမ ပရိသုဒ္ဓ-	
သတ္တာ	၁၄၉	သတ္တေပိ သံကိလိဋ္ဌေ	
ကလျာဏဘာဝါ	၄၉၅	ကရောန္တိ	၄၀၉
ကာကောလ,ကာကာနံ		ကိလေသာ နာမ ဝခုန္တာ	
ဝိသေသတာ	၂၃၂	ပုရိသံ ဘဇူန္တိ	၃၇၅
ကာကော ဝစနေနေဝ ဓမ္မံ		ကိလေသေသု အာသာ ဒုက္ခံ	၉၃
စရတိ န ကာယေန	၂၅၄	ကိလေသေသု နိရာသာ သုခံ	၉၃
ကာမဂဏ္ဍန္တာနံ ဒုက္ခံ	၉၂	ကိလေသော နာမ အာသကိ-	
ကာမဂုဏာနံ အာဒိနဝါ	၁၀၆	တဗ္ဗော	၁၉၄
ကာမဂုဏာနံ		ကုဋိကာရသိက္ခာပဒ	၇၂၃၃၀
ဗဟုသာဓာရဏတာ	၃၅၇	ကုမာရိကဒါန	၂၆၀
ကာမဝိဿဇ္ဇေန္တာနံ သုခံ	၉၂	ကုမ္မာသပိဏ္ဍဒါနဿ	
ကာမသုခဿ အနန္တရံ		အာနိသံသာ	၃၀၄
နိရယဒုက္ခံ	၄၄၁	ကောဋိ	၃၃၉
ကာမာ အပ္ပဿာဒါ	၃၇၅	ကောဋိပကောဋိ	၃၃၉
ကာမာနံ အာဒိနဝါ	၂၃၁	ကောဓုမ္မတ္တကော	၂၂၀

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော

[က]

ကောဓော နာမ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော	
အတ္တာနတ္ထံ ဇာနိတုံ န	
ဒေတိ	၂၁၉
ကောမာရိကာ	၂၅၀

[ခ]

ခတ္တိယ	၃၅၃
ခတ္တိ	၂၅၀
ခန္တိဝါဒီ	၃၀-၉
ခယဘိရုကဿ ဒါနံ နတ္ထိ	၄၄၉
ခုရစက္ကဘမနဿ ကမ္မာနိ	၁၉၃-၄

[ဂ]

ဂင်္ဂမာလကပ္ပက	၄၂၀
ဂဏသတ္တာ	၁၀၆၊ ၁၃၁
ဂတပုဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ ယာစကာ	
သက္ကာရသမ္မာနံ	
အလဘိတွာ	၁၁၀
ဂိဇ္ဈော ပဿတိ ကုဏပါနိ	
ယောဇနသတံ အတိက္ကမ္မ	၃၁၁
ဂိလာနဿ နာမ ဘေသဇ္ဇံ	
ပဋိသရဏံ	၄၇၅
ဂိဟိနံ အာစိဏ္ဍာ	၃၃၃
ဂုဏာဂုဏာနံ အဇာနနံ	၂၃၂
ဂုဏသမ္ပန္နာနံ ဒိန္နဒါနဿ	
မဟပ္ပလတာ	၃၉၃

[ဃ]

စက္ကဝါကာနံ ဘောဇနာနိ	၄၉၆
စက္ကဝါကော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော	၄၉၄-၅

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော

[င]

စက္ကာနိ စက္ကာရိ	၃၉၁
စဏ္ဍာလ, ပုတ္တုသာနံ	
ပိသေသတာ	၁၀၁
စတုပစ္စယဒါယကာ ဧကာ	
ဒိသာ နာမ	၂၂၀
စန္ဒဗလံ	၄၉၂
စန္ဒမဏ္ဍလံ ရာဟု အဝတ္ထရိ	၃၄၄
စန္ဒမဏ္ဍလေ သသလက္ခဏဿ	
လိခနံ	၅၁
စာဂေန ပရိတ္တကေနာပိ သော	
ပရတ္ထ သုခိ	၄၄၉
စိတ္တလတာဝန	၂၃၆
စိန္တာမဏိဝိဇ္ဇာယ အနုဘာဝေါ	၄၀၀
စူဠဓနုဂဟ	၂၀၆
စူဠဓမ္မပါလဇာတကေ အတ္ထနော	
ပုတ္တံ သမာနံ ဇီဝိတက္ခယံ	
ပါပေတိ	၁၆၅
စေတနာ တိဿော	၂၀၂
စေတနာနံ အာနုဘာဝေါ	၃၀၇
စေတသိကရောဂ	၃၁၇
စောရဃာတကဿ ဝေသော	၁၆၆
စောရာ ပဉ္စသတာ	၃၀၁

[ဇ]

ဇယ, ပရာဇယာနံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ	၅
ဇာတိဿရဗ္ဗဏ	၃၉၂၊ ၄၂၄
ဇီဝိတံ လဘိသု သဗ္ဗေ	
ဗောဓိသတ္တံ နိဿာယ	၇၁
ဇီဝိတဿ အနပေက္ခနံ	
တိရစ္ဆာနောပိ	၃၅၁

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဇ - ည - တ]	
ဇိဝိတဿံ အပေက္ခနံ	၄၂၄
ဇောတိပါလကုမာရ	၄၃၉
ညတကာနံ သင်္ဂဟော	၂၀၄
ညတတ္ထစရိယာ	၃၄၉
တတိယေ ဥပ္ပန္နေ ဘယံ ဘဝိဿတိ ဧတေသံ	၁၃၀
တထာဂတာနံ အပ္ပိစ္ဆ- သန္တုဋ္ဌဘာဝေါ	၄၇၁
တထာဂတော ပညဝါ ဥပါယကုသလော	၁၉၀
တပ	၂၅၀၊ ၃၀၀
တာဒိလက္ခဏဿ ဘာဝါဘာဝေါ	၉၀
တာပသာပိ န ကုဇ္ဈိံသု ဘိက္ခံ အလဘိတွာ	၁၀၉
တာသကာရကော ဒေဝဒတ္တော	၁၀၀
တိတ္ထိယာ ခဇ္ဇောပနကာ ဝိယ သူရိယုဂ္ဂမနေ	၁၁၅-၆
တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာပိ အလောလုပ္ပစာရာ	၄၇၀
တိရစ္ဆာနာ သဗ္ဗေပိ မိဂါ	၃၆၀
တိဝဿိကဂန္ဓသာလိဘောဇနံ ပဏိတံ	၁၃၀
[ဈ]	
ထုလ္လကုမာရိကာယ ပလောဘနံ	၄၉၀
ထုသော ထုသဘာဝေန တဏှုလော စ တဏှုလ- ဘာဝေန ပါကဋ္ဌော	၁၁၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဏ]	
ထုဏှပနိတ	၄၁
ထုလဿ ကာရဏာနိ စတ္တာရိ	၂၉၅
[ဓ]	
ဒက္ခိဏဇာဏု- လောဟိတပိဝနဒေါဟဋ္ဌ	၁၁၁
ဒဒ္ဓရောတိ တိတ္ထိရော	၅၁၄
ဒမော	၃၀၃
ဒါနံ နာမ ဒတွာ နေဝ အနုတပ္ပိတဗ္ဗံ	၃၂၁
ဒါနံ နာမ ပေါရာဏက- ပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော	၄၀
ဒါန	၂၅၀၊ ၃၀၀
ဒါနဿ မဟပ္ပလတာ	၂၀၂
ဒါနသံဝိဘာဂဿ ဝိပါကော	၃၀၀
ဒါနဿ ဝိစိနနံ	၄၄၉
ဒါသကမ္မကရာ ဟေဋ္ဌိမဒိသာ နာမ	၂၂၀
ဒါသိယော နာမ ဒုဿီလာ	၃၉၂
ဒိဇ	၂၃၇၊ ၂၄၁
ဒိဋ္ဌိ မေ ကာမဿ မူလံ	၄၂၇
ဒိဋ္ဌဓမ္မိက	၃၃
ဒိဋ္ဌုမ္မတ္တကော	၂၂၀
ဒိသာ စတသော ဆ	၂၁၉၊ ၂၂၀
ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု	၄၅၉
ဒု-သ-န-သော	၄၃-၄
ဒုဿီလဿ အာဒိနဝါ	၁၀
ဒေဝဒတ္တဿ အကတညူတာ	၂၄
ဒေဝဒတ္တဿ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂိဋ္ဌိ	၇၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၁-၈]	
ဒေါသာနုက္ခဝိကဒဏ္ဍ	၄၂၀
ဒေါဟဋ္ဌ	၂၆
ဓံသတိ	၂၉၉
ဓနံ နိဿာယ မဟန္တော	
သောကော	၁၀၇
ဓနတော သုစရိတသုဘာသိတ-	
မေဝ ဥတ္တရိတရံ	၁၉၀
ဓနဘိက္ခာ	၃၂၂
ဓနဿ အပရိဘုဉ္ဇနကာရဏံ	၂၀၁-၂
ဓနုနော ပမာဏံ	၃၅၂
ဓမ္မ	၂၇၂
ဓမ္မကထိကာနံ သဘာဝေါ	၃၁၃
ဓမ္မစာရိ သဗ္ဗိရိယာပထေသု	
သုခိတော	၂၅၂
ဓမ္မရာဇာ	၁၁၇
ဓမ္မာနံ အဂါရဝကရဏံ	၂၆
ဓမ္မာနံ ကဒ္ဒမော	၂၇၂
ဓမ္မိကေသု ရာဇုသု	
ဝနမူလဖလာနိပိ သဗ္ဗာနိ	
မရရာနိ သြဇဝန္တာနိ	၁၀၁
ဓမ္မိကော နာမ ကာကော	၂၅၂
ဓမ္မော ပကတိ နာမ	၂၇
ဓိရာနံ မေတ္တိ ဘိန္နာပိ ပုန	
သဋ္ဌိယတိ	၁၂၅
[၉]	
နဟုတံ	၃၃၉
နာဂဘဝနံ အတ္ထိ	
ဟိမဝန္တပဒေသေ	၁၅
နာဂါနံ ဝိဒ္ဓိသနံ နာသဝါတေန	၂၆၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၁၀]	
နာဝိက ပရတီရံ အတိဏ္ဍမေဝ	
ဇနံ သြရိမတီရေ ဌိတညေဝ	
ဝေတနံ ယာစသု	၂၁၆
နိဂြောရေက္ခဿ သဘာဝေါ	၁၉၅
နိဗ္ဗိဉ္ဇဒ္ဓရဏမန္တ	၁၀၆
နိန္ဒဟုတံ	၃၃၉
နိဗ္ဗာနပုရပဝေသနဿ	
ဒီပနဉ္ဇဒါနံ	၄၁၂
နိဗ္ဗုတိဘောဇန	၄၉၀
နိရဗ္ဗုဒ္ဓ	၃၃၉
နိရာဟာရဿ အာဒီနဝါ	၄၂၄
နိရောဇမိဿကဘတ္တ	၀၇
နိဿာယ မံ ဗဟူ နဿန္တိ	၅၉
နှာနတိတ္ထာနိ ဗဟူနိ	.
အနောတတ္ထေ	၂၄၂
[၁၁]	
ပကောဋီ	၃၃၉
ပက်, ပလိပါနံ ဝိသေသတာ	၂၂၆
ပစ္စတ္တိကာနံ ဇိနိတဗ္ဗ-	
ကာရဏာနိ ပဉ္စ	၁၉၁-၂
ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ထူပေါ	၄၁၃
ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဝေသော	၃၅၆
ပဉ္စပတိဋ္ဌိတ	၄၄၆
ပညာယ ဗလံ	၃၂၇
ပဏ္ဍိတမာနိ	၃၃၆
ပဏ္ဍိတဝစနံ အကရောန္တော	
ဗျသနံ ဂတော	၂၃၉
ပဏ္ဍိတာနံ ပဝေဏီ	၄၆၉
ပဏ္ဍိတာ နာမ ဒိသာစက္ခကာ	၃၂၃

လက္ခိတဗျာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၆၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဝ]	
ပဏ္ဍိတာ နိစ္စံ ဝဇ္ဇန္တိ	
ဧဝရူပေ ကာမေ	၁၈၈
ပဏ္ဍိတာ ပါပကိရိယတော	
အာရကာ	၇၂
ပဏ္ဍိတေဟိ မိတ္တဘာဝံ န	
ဘိန္ဒုတိ	၁၈၃
ပတိဒေဝတာ	
ဝတ္တာစာရသမ္ပန္နာ	၁၆၉
ပတ္တနာ	၃၈၅
ပထဝိ° ပဝိသိတွာ	
အဝိစိမဟာနိရယေ ပတိဋ္ဌဟိ	
ကလာဗုရာဇာ	၄၀
ပဒကုသလ	၄၇၈
ပဗ္ဗဇ္ဇာ နိပ္ပလရုက္ခသဒိသာ	၃၅၆
ပဗ္ဗဇိတာနံ ပဋိပဒါ	၃၃၃
ပဗ္ဗာဇနိယ	၆၄
ပဘင်္ဂရ	၁၁၇
ပရိက္ခာရာ အဋ္ဌ	၃၅၆
ပရိစ္စာဂ	၂၅၈၊ ၃၀၀
ပရိတ္တာဏံ မယံ ကိဉ္စိ ကာတုံ န	
သက္ကောတိ ရုက္ခော	၁၄၉
ပလိတကေသဒဿနဿ	
သံဝေဂတာ	၃၇၁
ပသိုဃာတယည	၄၈၉၊ ၄၉၀
ပါဏာတိပါတဿ အာဒိနဝါ	၂၇၃
ပါပံ န ဥပလိမ္ပတိ ဘဒြဿ	၆၀-၁
ပါပံ ဗဟုဝိဓံ	၂၇၃
ပါပကရဏေ ရဟော နာမ	
နတ္ထိ	၁၆-၇
ပါပပုဂ္ဂလဿ အပဂမနံ	၂၅
ဇာတက-ဋ္ဌ ၃-၃၆—န-ဗု-သ	

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဝ]	
ပါပမိတ္တသံသဂ္ဂဿ ဒေါသာ	၄၃၆
ပါရဒါရိကာ ရာဇပုတ္တာ	၄၁
ပါရိစရိယာ	၃၇၈
ပိဏ္ဍ	၂၅၇
ပိတ္တမုတ္တကော	၂၂၈
ပိသာစာ	၁၃၅
ပိသုဏဝါစာ နာမ တိဒိဏသတ္တိ-	
ပဟာရသဒိသာ	၁၃၈-၉
ပုဂံဝေါ ဂစ္ဆတိ ဥဇုံ	၁၀၂
ပုတ္တဒါရာ ပစ္ဆိမဒိသာ နာမ	၂၂၀
ပုတ္တဿ အလဘနကာရဏံ	၂၈၂-၃
ပုတ္တာနံ သောကာ	၄၈၀
ပုရိမပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ သမာနံ	၃၆၀
ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အဒံသု	
အတ္တနော မံသမ္ပိ သမ္ပတ္တ-	
ယာစကာနံ	၄၈
ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော	၂၅၅
ပေါရိသ	၁၈၃
[ဖ-ဗ]	
ဖရသေန လဒ္ဓိန္ဒုဿရိယံ	
အစိရဋ္ဌိတိကံ	၁၄၇
ဖုဿရထဿ ဝိဿန္ဓနံ	၂၂၄
ဗကဗြဟ္မာနံ ဒိဋ္ဌိ	၃၃၇
ဗန္ဓန	၁၈၈
ဗလာနိ ပဉ္စ	၄၉၂
ဗလိကမ္မ	၂၂၊ ၁၃၄၊ ၁၄၈
ဗဟုဘာဏိနော အကာလေ	
ဒုက္ခံ လဘန္တိ	၉၄-၅

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[ဗ]

ဗာရာဏသီယေဝ ကဇင်္ဂလာတိ အဓိပ္ပေတာ	၂၁၂
ဗာလာနံ မေတ္တိ သင်္ကိ° ဘိန္နာ ဘိန္နာဝ	၁၂၅
ဗာလေန သံဝါသော ဒုက္ခော သဗ္ဗဒါ	၅၀၀
ဗုဒ္ဓါနံ အညာတံ နာမ နတ္ထိ	၃၄၃
ဗောဓိသတ္တဿ တာသမတ္တမ္ပိ ကာတုံ နာသက္ခိ ဒေဝ-	၁၆၅
ဒတ္တော အညဇာတကေသု	
ဗောဓိသတ္တာနံ ပတ္တိတံ နာမ သမိဇ္ဈတိ	၂၆၆
ဗောဓိသတ္တော သမာဒိန္န-	
သီလောသေဋ္ဌိဿ သန္တိကေ	၄၂၃
ဗျသနုမ္မတ္တကော	၂၂၀
ဗြဟ္မစရိယဝါသဿ တေ ကာလော	၃၇၁
ဗြဟ္မစရိယဿ မလံ ဣတ္ထိယော နာမ	၂၃၅

[ဘ]

ဘယဘိရုကဿ ယုဒ္ဓံ နတ္ထိ	၄၄၉
ဘဝေသု တီသု အမရဏ-	
ဓမ္မော နာမ နတ္ထိ	၁၅၀-၁
ဘာရဝဟ	၃၆
ဘိ° သနကသဒ္ဓ	၄၀၇
ဘိက္ခာစရိယဿ ဥပဂမနံ	၃၅၉
ဘိက္ခုနမဿနေ အာနိသံသာ	၂၀၇
ဘိက္ခုနာ နာမ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကိုလေသံ နိဂ္ဂဏိတုံ ဝဇ္ဇတိ	၃၅၅

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[ဘ]

ဘိက္ခုသံဃဿ ဥပကာရကာ မာတာပိတုဋ္ဌာနိယာ	၁၀၉
ဘိက္ခုဟိ နာမ အပ္ပိစ္ဆေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ	၃၁၂
ဘိဇ္ဇနဓမ္မံ ဘိဇ္ဇတိ	၈၅
ဘိဇ္ဇနဓမ္မာ နာမ သင်္ခါရာ ဘိဇ္ဇန္တိ	၁၄၅
ဘိရူ	၃၉၇
ဘူရိပညာ	၂၄၆
ဘောဇနံ နာမ ဝိဿာသပရမံ	၁၃၀

[ဗ]

မင်္ဂလသိလာပဋ	၃၀၊ ၄၃
မစ္ဆဿ ဝိဘဇနံ	၃၁၅
မတကဘတ္တ	၄၀၃
မတာ နာမ န ကဿဖိ သာသနံ ပေသေန္တိ	၅၇
မဒ္ဒဝ	၂၅၀၊ ၃၀၀
မနုဿပေတော ဇီဝမာနောဝ	၆၇
မနုဿဘာသာယ ကထေတိ မိဂိ	၁၇၂
မနုဿဘူတာပိ သာမိကဿ အတ္ထာယ အတ္တနော ဇီဝိတံ န ပရိစ္စဇန္တိ	၁၇၂
မနုဿလောကေ ဇီဝိတံ နာမ ဒုက္ခံ	၄၀၀
မယုကသကုဏ	၂၀၃-၄
မရဏေ အာဂစ္ဆန္တေ အဘာယန္တာ နာမ နတ္ထိ ဗောဓိသတ္တံ အာဒိ° ကတွာ	၂၇၄
မဟာဇနဿ အဘယဒါနံ	၄၉၃

လက္ခိတဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၆၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[မ]	
မဟာသမ္မတရာဇာနံ ဝံသော	၄၃၁
မာတာပိတရော ပုရတ္ထိမဒိသာ	
နာမ	၂၁၉၊ ၂၂၀
မာတာပိတုနံ ဩဝါဒေါ	၁၉၇
မာတုကုစ္ဆိ စတုကုဋိကနိရယော	၂၂၉
မာတုဂါမဝသံ ဂတာ	
မဟာဝိနာသံ ပါပုဏန္တိ	၅၀၅
မာတုဂါမော နာမ အကတညူ	၄၅၀
မာတုဂါမော နာမ အရက္ခိယော	၈၃
မာတုဂါမော နာမ အသဗ္ဗော	၅၀၁
မာတုဂါမော နာမ န သက္ကာ	
ရက္ခိတုံ	၁၇၃
မာတုဂါမော နာမ နိလ္လဇ္ဇော	၄၅၁
မာတုသန္တကံ နာမ ပုတ္တာနံ	
ပါပုဏာတိ	၄၇၉
မာနံ နိဿာယ နံဋ္ဌော	
သိင်္ဂါလော	၁၀၄
မိစ္ဆာဂဟဏ	၂၀၅-၆
မိစ္ဆာဂဟဏဿ ဘိန္ဒနံ	၂၀၇
မိစ္ဆာဇီဝ	၁၂၆
မိစ္ဆာတပ	၂၂၁
မိတဘာဏီနံ အာနိသံသာ	၉၅
မိတ္တဒုတ္တိပုဂ္ဂလဿ ပတ္ထိတ-	
ပတ္ထိတံ နဿနံ	၃၆၆
မိတ္တာမစ္စာ ဥတ္တရဒိသာ နာမ	၂၂၀
မုဉ္ဇစေတနာ အပ္ပါပိ ဗဟုမ္ပိ	
မစ္ဆေရစိတ္တံ ဇိနာတိ	၄၄၉
မုနိ	၄၃၀
မုသာဝါဒဿ အာနိသံသာ	၄၃၄-၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[မ]	
မုသာဝါဒေါ နာမ ဧဝရူပေါ	၄၃၃
မုသာဝါဒေါ နာမ ဘာရိယော	
ဂုဏပရိဓံသကော	၄၃၃
မေတ္တာဘာဝနာ	၈၉
မေတ္တာယ အာနုဘာဝေါ	၂၅၇
မေတ္တိံ ဘိန္ဒန္တာ အသပ္ပုရိသာ	
နာမ	၄၇၂
မောနပထ	၄၃၀
မောဟုမ္ပတ္တကော	၂၂၀
[ယ]	
ယက္ခမ္ပတ္တကော	၂၂၀
ယက္ခော လဘတိ ခါဒိတုံ	
အတ္တနော ရုက္ခန္ဓာယာယ	
ဌိတကေ	၃၀၆-၇
ယညာဝါဠ	၄၁၊ ၄၉၁
ယာစကေ အာဂတေ ဒိသ္မာ န	
ကုဇ္ဈန္တိ ပဏ္ဍိတာ	၃၃၃
ယံာစကော အပ္ပိယော	
မာတာပိတုနမ္ပိ	၃၃၂
ယာစနဗဟုလာ	၇၂-၄
ယာစနာ နာမ ပရေသံ	
အပ္ပိယာ	၃၃၀-၁
ယာစန္ဒာနညေဝ ဒေထ သီလံ	
မာ အယာစန္ဒာနံ	၁၅၉၊ ၁၆၀
ယာစန္ဒေန နာမ ပိယဝစနေန	
ဘဝိတဗ္ဗံ ပရံ ကိဉ္ဇိ	၄၆
ယောဇနသတံ ဧကဒိဝသံ	
ဂစ္ဆတိ ဟတ္ထိနိ	၃၆၄

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[၅]

ရက္ခဏံ အတ္တနော သာဝကာနံ ၃၅၄
 ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေန နာမ နိသာ-
 မေတွာ ကမ္ပံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ ၉၆
 ရညာ နာမ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ
 ကာရေတဗ္ဗံ ၂၁၅
 ရာဇဓမ္မာ ဒသ ၂၅၀၊ ၂၀၀၊ ၂၉၁
 ရာဇာ ဧဝရူပေါ ရဋ္ဌဿံ
 ပူဇနိယော ၂၁၅
 ရာဇာနံ ရက္ခဏံ ၄၀၃
 ရာဇာ နာမ မဟာဇနဿံ
 ပဋိသရဏံ ၄၀၀
 ရာဇာနော နာမ ဝါစာဝုဓာ ၂၁၅
 ရာဇာသန ၉
 ရာဇာနံ ဓမ္မိကာဓမ္မိက-
 ကာလော ၁၀၁-၂
 ရာဇောဝါဒ ၁၀၀
 ရက္ခဒေဝတာ ၃၀၂
 ရူပါဒါဂေါစရာ မဟာဝိနာသံ
 ပါပုဏန္တိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ၅၀၆
 ရောဒိတံ မောဃန္တိ ဝဒန္တိ
 ဗုဒ္ဓါဒယော ၂၀၁
 ရောရုဝနိရယနိဗ္ဗတ္တနဿ
 ကာရဏံ ၂၀၁

[၆]

လောကတ္ထစရိယံ စရိယေဝ
 တထာဂတော ၂၀၅
 လောကဓမ္မပဋိသေဝန ၄၇၅
 လောကဿ တုလာဘူတတာ ၃၀၁
 လောဟကုန္တိ ၄၃

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[၆-၀]

လောဟိတပက္ခန္ဓိကာနံ
 ပဋိပဿန္တနံ ၁၃၂
 လောဟိတပက္ခန္ဓိကာဗာဓ ၀၇
 ဝမ္ဘိ တိဿော ၂၁၆-၇
 ဝဏ္ဏော နာမ စတုသမုဋ္ဌာနော
 န အာဟာရမတ္တေနေဝ ၄၉၀
 ဝနပ္ပတိ ၃၇၇
 ဝါစာယ ဝဒတိ ယံ, တံ
 ကာယေန ကရောတိ ၀၂
 ဝါဇပေယျယည ၄၉၂
 ဝါဒသတာနိ ပဉ္စ ၁-၂
 ဝါဒသဟဿာနိ ၂
 ဝါယုဿပုတ္တော ဝိဇ္ဇာဓရော ၅၀၂
 ဝိဃာသာဒံ နိဟရိ ထေရော
 အတ္ထရံ ပဟရိတွာ ၁၇၇
 ဝိဇ္ဇာဓရ ၂၀၅
 ဝိဒေသဂတော ကောဋ္ဌံ
 ကယိရာထ အန္တော-
 ဟဒယေ ၁၆
 ဝိနိစ္ဆယပေါတ္တက ၂၇၅
 ဝိနိစ္ဆယော မဟာသတ္တဿ ၂၄၂-၉
 ဝါဒဿ အာဒိနဝါ ၃၁၆
 ဝါဟ ၁
 ဝိသယုဿ ဒါနံ ၁၁၀
 ဝိသယုဿ ပိဋ္ဌိ ဟတ္ထေန
 ပရိမဇ္ဇိ သက္ကော တုဋ္ဌော ၁၂၁
 ဝိဿာသသဒိသော
 အညော ရသော နာမ
 နတ္ထိ ၁၃၁-၃

လက်ကိုင်စာပေအနုပညာ အနုပညာမဏိကာ ၅၆၅

ပဒါနုပညာမာ	ပိဋကော်
[ဝ]	
ဝိဿာသော နာမ နတ္ထိ	
မတကေန	၃၀၃
ဝေဒဂူ	၃၃၀
ဝေဒါ တယော လာဘယသဒါ-	
မတ္တံ လဘတိ ဣတော	
န ပရံ	၂၂၂-၃
ဝေရံ နာမ န ကာတဗ္ဗံ	
ကေနစိ သဒ္ဓိံ	၁၆၄
ဝေရမ္ဘဝါတ	၂၃၉
ဝေရာနိ အဝေရေနေဝ သမ္ပန္နိ	၁၉၉
ဝေရာနိ န ဝေရေန သမ္ပန္နိ	၁၉၉
ဝေရိနံ နိဝသနဋ္ဌာနေ ဝသိတုံ	
န ဝဇ္ဇတိ	၃၃၅
ဝေလာ ဗလံ နာမ	၄၉၂
ဝေသဝဏဥပဋ္ဌဟနဿ	
အာနိသံသာ	၄၇၀
ဝေါဟာရ	၃၀၁

[သ]	
သက္ကဿ ဣန္ဒြိယဇိရံ	၁၃၄
သက္ကဿ ဝတ္ထုပဒါနိ သတ္တ	၁၂၀
သိက္ခိတသိပ္ပံ အတ္ထာဝဟံ	၂၀၅
သင်္ကပထ	၄၆၀
သင်္ဂဟော စတုဗ္ဗိဓော	၂၄၀
သစ္စသဒိသိ ပတိဋ္ဌာ နာမ	
နတ္ထိ လောကေ	၄၇၅
သဇာတိကမံသံ	၇၀
သဋ္ဌကမ္မ	၆၅
သတံ	၃၃၉
သံတသဟဿံ	၃၃၉

ပဒါနုပညာမာ	ပိဋကော်
[သ]	
သတ္တ	၂၂၉
သတ္တမာ ကုလပရိဝဇ္ဇာ	
ဒါယကဝံသော	၁၁၁
သတ္တာ ကမ္ပန္နိ	
ကိလေသေဟေဝ	၃၅၀
သတ္တာနံ မရဏံ ဓုဝံ, ဇီဝိတံ	
အဒ္ဓါဝံ	၁၅၁၊ ၂၆၉
သတ္တာနံ မရဏကာရဏာနိ	
ဗဟူနိ	၃၂၅
သတ္တာနံ သောစနကာရဏာနိ	
ဒွေ	၃၂၄
သတ္တေသု ကရုဏာမတ္တဗ္ဗိဿ	
နတ္ထိ	၁၆၁
သတ္တုနော ရက္ခဏာနိ ဆ	၃၅၄
သဒ္ဓါ အဋ္ဌ	၄၀၇
သနေသေဝ ဘယံ အတ္ထိ	၃၅၆
သန္ဓိမိကာရသိက္ခာပဒ	၃၄၃
သပညာ သောကမ္မာ	
ဝိနိဝတ္တယန္တိ	၁၄၆
သပထာ စတ္တာရော	၁၂၇
သပ္ပညာ ပုဂ္ဂလာ	၃၃၃
သဗ္ဗစတုက္ကယည	၄၁၊ ၄၀၇-၀
သဗ္ဗဗလေဟိ ဣတ္ထိဗလမေဝ	
မဟန္တံ	၄၉၂
သဗ္ဗရုတဇာနနမန္တ	၂၆၀၊ ၂၆၃
သဗ္ဗရုတဇာနနမန္တဿ	
အာနုဘာဝေါ	၃၉၄
သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ	
ခယဝယဓမ္မိနောဝ	၅၂-၃၊ ၁၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]	
သဗ္ဗေ သတ္တာ မရဏဓမ္မာ	၁၅၁
သမဇာတိက	၄၀၁
သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥပရိမဒိသာ နာမ	၂၂၀
သမဏာ နာမ ဂရုဋ္ဌာနိယာ	၂၈၆
သမဏာ ပန ဩဝါဒက္ခမာ ပိယသီလာ	၂၉၀
သမုဒ္ဒေါ ပရိက္ခိပိ စတ္တာရော ဒိပေ	၄၉၀
သမ္ပရာယိက	၃၃
သမ္ပန္နော ဤဒိသော နတ္ထိ တေသံ	၂၅၀
သသပဏ္ဍိတဿ ဩဝါဒေါ	၄၈
သသဿ သရီရံ ဧကဿ ပုရိသဿ ယာပနမတ္ထံ	၅၁
သသီလံ သမာပတ္တိစရဏမေဝ သစ္စံ	၂၂၂
သဿတိသမံ	၂၄၀
သဟဿံ	၃၃၉
သဟဿပါကတေလ	၃၅၁
သဟာယံ အတ္တနော ဘောဂ- ပရိက္ခယေန ဒိဏမ္ပိ အဒိဏမ္ပိ န ဇဟန္တိ ပဏ္ဍိတာ	၄၆၉
သာဓုကီဋ္ဌန	၄၁၂
သာမဂ္ဂိဝါသဿံ အာနိသံသာ	၄၆၆
သာသန,ဗာဟိရကာနံ ဟိနမဇ္ဈိမပဏီတတာ	၄၅၀
သာသနေ ဥရံ ဒေတိ ကုလပုတ္တော	၁၂၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]	
သိရိ,ကာဋကဏ္ဍိနံ ကလဟော	၂၄၂
သိရိယာ ဝစနံ	၂၄၇
သိရိသယန	၂၄၉
သီလံ ဧက,ဒု,တိ,စတုဗ္ဗိဓံ	၁၈၁
သီလ	၂၅၈,၃၀၀
သီလမေဝ သုတာ သဟဿ- ဂုဏေန ဥတ္တရိတရံ	၁၈၀
သီလရက္ခဏဒုက္ခဿ အနန္တရံ ဒိဗ္ဗမာနုသကသုခံ နိဗ္ဗာနသုခဉ္စ	၄၄၁
သီလသမ္ပန္နဿ အာနိသံသာ	၁၈
သီလဿ ဂန္ဓော	၂၇၃
သီလဝန္တာနံ အန္တရေ ဒုဿီလဘာဝဿ အပ္ပဋိရူပံ	၄၂၃
သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဒိန္နဒါနံ မဟပ္ပလံ	၄၈
သီသဟတ္ထပါဒကာယဗလာနိ အပ္ပမာဏံ လောကေ	၆၈
သုတပရိယတ္တိမတ္တေန သီလဝိရဟိတဿ ကာစိ ဝုဗ္ဗိ နာမ နတ္ထိ	၁၈၁
သုပဏ္ဏရုညော အာနုဘာဝေါ	၁၇၃
သုပဏ္ဏရာဇော	၃၇၅-၈
သုဘာသိတဝါစာ	၁၀၅
သုရိယဗလံ	၄၉၂
သုရမ္ပတ္တကော	၂၂၈
သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂစ္ဆန္တိ ကုရုကစ္ဆဝါဏီဇာ နာဝါယ	၁၇၄

လက်၌တဗွာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၆၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[သ]	
သူရိယံ နမဿန္တော ဧကပါဒေန	
တိဋ္ဌတိ ဝိဇ္ဇာဓရော	၂၀၅
သောကာနံ အာဒီနဝါ	၃၁၇
သောတာပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ	
အခဏ္ဍာနိ ပဉ္စသီလာနိ ရက္ခိ	၂၄၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[သ]	
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ	
ဥပနိဿယော ပဒီပေါ ဝိယ	၈၅
သောဋ္ဌသဝတ္ထုက	၄၂၀
[ဗ]	
ဟိနဇစ္စော နှာပိတော	၄၂၉

ဇာတကဋကထာယံ တတိယဘာဂေ

နာမာနိ အနုတ္တမဏိကာ

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အာ-ဇ]	
အဂ္ဂိဋ္ဌဝစေတီယ	၇၂	အာဠဝီ (ရဋ္ဌ)	၇၂
အစိရဝတီ (နဒီ)	၁၂၅	ဇန္ဒပတ္တ (နဂရ)	၃၇၉
အဇာတသတ္တု	၁၁၁-၂၊၂၀၁၊ ၃၈၄၊၅၁၁	[ဉ]	
အဋ္ဌိသေန ကုမာရ	၃၃၁	ဉတ္တရပဉ္စာလ (နဂရ)	၇၃
အနာထပိဏ္ဍိက	၁၀၉၊၁၁၈၊၁၃၀၊ ၁၈၂၊ (အာဒိပိဋေသု)	ဉတ္တရပဉ္စာလ (ရဋ္ဌ)	၃၅၇၊၄၃၇
အနုပိယတာပသ	၄၃၉၊၄၄၅	ဉဒယကုမာရ	၄၂၄
အနုရဒ္ဒတ္ထေရ	၅၂၊၁၃၅၊၄၄၅	ဉဒေန (ရာဇာ)	၁၄၆၊၃၆၂၊၃၆၄
အနောတတ္တဒဟ	၂၄၂၊၂၄၉၊၃၅၈	ဉပနန္ဒတ္ထေရ	၃၁၂-၃၊၃၁၆
အနောမဒဿီ (ပစ္စေကဗုဒ္ဓ)	၃၈၇	ဉပဝရ	၄၃၁
အပနန္ဒဂိဇ္ဈ	၂၃၉-၄၁	ဉပေါသထ	၄၃၁
အမ္ဗဂေါပကတ္ထေရ	၁၂၅၊၁၂၈	ဉပ္ပလဝဏ္ဏာ	၁၅၅၊၂၄၉၊၂၉၁၊ ၃၀၅ (အာဒိပိဋေသု)
အရိန္ဒမရာဇာ	၃၅၂၊၄၆၆	[က]	
အဝန္တိဒက္ခိဏာပထ	၄၃၉	ကစ္စာယနတ္ထေရ	၄၄၅
အဿက (ရဋ္ဌ)	၃	ကပိလ (ဗြာဟ္မဏ)	၄၃၂၊၄၃၇
အဿက (ရာဇာ)	၃၊၄၊၇	ကပိလ (ရဋ္ဌ)	၇၃၊၃၅၇
အဿပူရ (နဂရ)	၄၃၇	ကပုံကုမာရ	၁၃၁၊၃၃၃
[အာ]		ကရဏ္ဍက (ရာဇာ)	၃၅၅
အာနန္ဒတ္ထေရ	၈၊၁၂၊၁၄၊၁၇၊ ၂၁ (အာဒိပိဋေသု)	ကလဗ္ဗစူဠက (နိဂမ)	၄၃၉
အာယုရပဏ္ဍိတ (အမစ္စ)	၃၁၇၊ ၃၁၉၊၃၂၁	ကလာဗု (ရာဇာ)	၃၇-၈၊၄၀
အာရဇ္ဇဂိရိ	၄၄၀	ကလိင်္ဂ (ရဋ္ဌ)	၃၅၅
အာသာဝတီ (လတာ)	၂၃၅-၆	ကလျာဏ	၄၃၁
		ကဿပတ္ထေရ	၄၄၅
		ကဿပဗုဒ္ဓ	၄၅၀
		ကာလိင်္ဂ (ရဋ္ဌ)	၃-၇၊၃၅၅၊၅၁၅

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်

[က]

ကာသိ (ဂါမ) ၄၂၊၅၄၊၂၃၄၊
 ၂၀၉၊၂၉၁ (အာဒိပိဋေသု)
 ကာသိ (နိဂမ) ၃၅၊၄၄၃
 ကာသိ (ရဋ္ဌ) ၁၀၊၃၀၊၃၉၊၁၃၁၊
 ၁၄၂ (အာဒိပိဋေသု)
 ကာဠကဏ္ဍိ ၂၄၂-၃၊၂၄၅
 ကာဠဒေဝိလ (ဣသိ) ၄၃၉-၄၀၊
 ၄၄၂၊၄၄၅
 ကာဠဗာဟု ၉၁
 ကာဠိ ၂၄၃
 ကိသဝဏ္ဏ (ဣသိ) ၄၃၉၊၄၄၅
 ကုဏ္ဍလကုမာရ ၃၇
 ကုမ္ဘဝတီ (နဂရ) ၄၃၉
 ကုရု (ရဋ္ဌ) ၃၇၉
 ကေသဝ (တာပသ) ၁၃၁-၃၊
 ၃၄၂-၃
 ကောကာလိက ၉၄-၅၊၁၀၄
 ကောရကလမ္ဗ (ရာဇာ) ၄၃၂၊
 ၄၃၄-၅
 ကောရဏ္ဍိယမာဏဝ ၁၅၀၊၁၆၁
 ကောရဗျ (ရာဇာ) ၃၀၁
 ကောသမ္ဗိ ၅၃၊၃၆၂၊၄၆၆
 ကောသလ (ရဋ္ဌ) ၃၀၊၂၅၅၊၂၅၀၊
 ၂၀၉၊၄၆၇
 ကောသလ (ရာဇာ) ၁၂၊၂၁၊၄၁၊
 ၉၆၊၁၀၅-၆ (အာဒိပိဋေသု)

[ခ]

ခန္တိဝါဒိတာပသ ၃၀၊၄၀
 ခုဇုတ္တရာ ၁၅၅

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်

[ခ-ဂ-ဃ]

ခေမာထေရီ ၁၅၅၊၃၀၅
 ဂင်္ဂမာလပစ္စေကဗုဒ္ဓ ၄၂၉
 ဂင်္ဂါ (နဒီ) ၄၀၊၅၀၊၁၂၁၊၁၄၀၊
 ၂၁၅ (အာဒိပိဋေသု)
 ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတ ၄၂၉
 ဂန္ဓာရ (ရဋ္ဌ) ၃၄၄-၅၊၃၅၆
 ဂိဇ္ဈကုဋ ၄၅၉၊၅၁၁
 ဂိရိယ (သိင်္ဂါလ) ၃၀၂
 ဂေါတမ (ဗုဒ္ဓ) ၄၂၊၃၃၀
 ဃဋ္ဌရာဇာ ၁၅၀
 ဃောသိတာရာမ ၄၆၂

[စ-ဆ]

စန္ဒာဒေဝီ ၁၆၅-၀
 စမ္မသာဋကပရိဗ္ဗာဇက ၇၅-၇
 စိဉ္ဇမာဏဝိကာ ၂၀၀
 စိတ္တကုဋပဗ္ဗတ ၁၉၄၊၁၉၆၊၂၃၂-၃
 စိတ္တလတာဝန ၂၃၅-၆
 စူဠအနာထပိဏ္ဍိက ၄၉၄
 စူဠတုဏ္ဍိလ ၂၆၉-၇၅
 စူဠဒဒ္ဓရ ၁၅-၆
 စူဠဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတ ၂၀၆
 စေတိယ (ရဋ္ဌ) ၄၃၁
 စေတိယ (ရာဇာ) ၄၃၆-၇
 ဆန္ဒတ္ထေရ ၃၁၂
 ဆဗ္ဗဂိုယ (ဘိက္ခု) ၂၆၊၁၃၇

[ဇ]

ဇမ္ဗုဒိပ ၃၊၂၀၊၃၀၊၀၄၊၀၆၊
 ၁၁၀ (အာဒိပိဋေသု)

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော

[ဇ]

ဇေတဝန ၁၂၂၀၊ ၁၂၂၁၊ ၁၂၂၁၊ ၁၂၂၁၊ ၁၂၂၁၊
 ၁၂၂၁ (အာဒိပိဋေသု)
 ဇောတိပါလကုမာရ ၄၃၉

[ဈ-ဏ]

ဇာတိသိလာ ၂၉၂၊ ၂၉၂၊ ၂၉၂၊ ၂၉၂၊
 ၂၉၂ (အာဒိပိဋေသု)
 ဇာတိသိပါပစ္စေကဗုဒ္ဓ ၂၀၂
 ဇာတိရာဇာ ၁၇၃
 ဇာတိတိသ ၈၀၊ ၂၃၄
 ဇာတိကုမာရီ ၁၃၆၊ ၄၉၈

[ဒ-ဓ]

ဒဏ္ဍကိ (ရာဇာ) ၄၃၉
 ဒဒ္ဓရ (ရာဇာ) ၁၅
 ဒဒ္ဓရနာဂ ၁၅
 ဒဒ္ဓရပဗ္ဗတ ၁၅
 ဒဒ္ဓရပုရ (နဂရ) ၄၃၇
 ဒန္တပုရ (နဂရ) ၃၊ ၃၅၅
 ဒရီမုခ (ပစ္စေကဗုဒ္ဓ) ၂၂၃-၅၊
 ၂၃၀-၁
 ဒဠဓမ္မ (ရာဇာ) ၃၆၃-၅
 ဒိသာပါမောက္ခ ၁၇၂၊ ၁၇၂၊ ၁၇၂၊
 ၁၇၂ (အာဒိပိဋေသု)
 ဒိသာဝုကုမာရ ၄၆၃၊ ၄၆၆
 ဒုမ္မုခ (ရာဇာ) ၃၅၇
 ဒေဝဒတ္တ ၂၄-၅၊ ၇၉၊ ၈၉၊ ၉၁၊
 ၁၀၃ (အာဒိပိဋေသု)
 ဒေဝ (ရာဇာ) ၁၅၆-၇-၈
 ဒေဝရဋ္ဌမဟာရာဇာ ၂၄၂
 ဒေနဗ္ဗယ (ကောရဗျရာဇာ) ၃၇၉

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော

[ဝ]

ဓမ္မပါလ ၁၆၅-၆၊ ၁၆၈
 ဓမ္မကာရီ (ဗြာဟ္မဏ) ၃၇၉၊ ၃၈၁

[န-ပ]

နဂဇိ (ရာဇာ) ၃၅၆
 နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရ ၂၂၅၊ ၂၃၁၊ ၂၃၆၊
 ၃၅၆၊ ၃၅၈
 နန္ဒိယ (မိဂ) ၂၅၅-၆၊ ၂၅၈-၉
 နန္ဒိယေန (အမစ္စ) ၃၊ ၄၊ ၅၊ ၇
 နာဂဒီပ ၁၇၃
 နာရဒ (အမစ္စ) ၁၃၂-၃၊ ၃၄၂
 နာရဒ (ဣသိ) ၄၄၀-၂၊ ၄၄၅
 နာဠာဂိရီ ၃၉၃
 နိဂဏ္ဍနာဠပုတ္တ ၁၁၇
 နိမိ (ရာဇာ) ၃၅၇
 ပဇ္ဇောတကပဉ္စာလ (ရာဇာ) ၄၃၉
 ပဗ္ဗတ (ဣသိ) ၄၃၉-၄၀၊ ၄၄၅
 ပါဠိလိ (နဂရ) ၃
 ပါဠိလိ (နဠ) ၄၈၂
 ပါလိလေယျက (ဟတ္ထိ) ၄၆၆
 ပိဂိယ (ပုရောဟိတ) ၁၄၈၊ ၁၅၀
 ပိလိန္ဒဝစ္ဆ ၃၄၃
 ပုက္ကသပဏ္ဍိတံ (အမစ္စ) ၃၁၇၊
 ၃၁၉၊ ၃၂၁
 ပုဗ္ဗာရာမ ၂၉၁
 ပုတိမံသ (သိင်္ဂါလ) ၅၀၆-၇၊ ၅၀၉
 ပေါဠပါဒ ၉၀-၁

[ဗ]

ဗကဗြဟ္မာ ၁၃၃၊ ၃၃၇-၈
 ဗဒရိကာရာမ ၅၉

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်

[ဗ]

ဗာရာဏသီ ၈၁၂၊ ၁၄-၅၊ ၁၇၊
 ၂၀-၂၊ ၂၄
 ဗာဝေရ (ရဋ္ဌ) ၁၁၆
 ဗိမ္ဗိသာရ (ရာဇာ) ၁၁၁
 ဗောဓိရာဇကုမာရ ၁၄၆၊ ၁၅၀
 မြဟ္မဒတ္တရာဇာ ၁၅၊ ၁၇၊ ၂၀၊ ၂၂၊ ၂၄

[ဘ-မ]

ဘဂ္ဂ (ရဋ္ဌ) ၁၄၆
 ဘဒ္ဒဝတိကာ (ဟတ္ထိနိ) ၃၆၂-၄၊
 ၃၆၆
 မဂဓ (ရဋ္ဌ) ၂၂၃၊ ၄၅၅
 မဿဒေဝ (ယက္ခ) ၃၀၆-၇
 မဒ္ဒဝ (ရာဇာ) ၃၁၇
 မနောဇ ၃၀၂၊ ၃၀၅
 မန္ဓာတု ၄၃၁
 မလ္လိကာဒေဝီ ၁၉၊ ၂၁၊ ၄၁၊ ၃၈၄-၅
 မဟာကဿပတ္ထေရ ၆၅၊ ၆၇၊ ၈၃၊
 ၅၁၆
 မဟာတုဏ္ဍိလ ၂၆၉-၇၀၊ ၂၇၅
 မဟာဒဒ္ဒရ ၁၅-၆
 မဟာဓန (ကုမာရ) ၄၅၁
 မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ၁၆၈
 မဟာပတာပ (ရာဇာ) ၁၆၅
 မဟာမာယာ ၄၆၆
 မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရ ၃၁၊ ၅၂၊
 ၈၃ (အာဒိပိဋေသု)
 မဟာသမ္ပတ (ရာဇာ) ၄၃၁
 မာတင်္ဂ (ဟတ္ထိ) ၄၆၆
 မိဂါလောပ ၂၃၉၊ ၂၄၀-၁

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်

[မ]

မိတ္တဝိန္ဒက ၁၉၃-၄
 မိထိလာ (နဂရ) ၃၄၄၊ ၃၅၇
 မေဏ္ဍိဿရ (ဣသိ) ၄၃၉၊ ၄၄၀၊ ၄၄၅

[ယ-ရ]

ယဝကုမာရ ၂၀၂
 ရာဇဂဟ ၃၁၊ ၃၃၊ ၆၅၊ ၆၇၊ ၂၂၃၊
 ၂၇၅ (အာဒိပိဋေသု)
 ရာဓ ၉၀-၁
 ရာဟု ၃၄၅
 ရာဟုလတ္ထေရ ၅၉၊ ၆၁၊ ၈၉၊ ၁၂၁၊
 ၁၅၅၊ ၃၀၅
 ရောဇ ၄၃၁
 ရောရဝ (နဂရ) ၄၄၆
 ရောရဝ (ရာဇာ) ၄၄၆၊ ၄၅၀

[လ-ဝ]

လိစ္ဆဝိ (ရာဇာ) ၁၂၂၊
 လောမသကဿပ ၄၉၁၊ ၄၉၃
 လောဟကုမ္ဘီ ၄၃
 ဝရ ၄၃၁
 ဝရဥပေါသထ ၄၃၁
 ဝရကလျာဏ ၄၃၁
 ဝရမန္ဓာတု ၄၃၁
 ဝရရောဇ ၄၃၁
 ဝိဇိတ (ရဋ္ဌ) ၄၆၆
 ဝိဒေဟ (ရဋ္ဌ) ၃၄၄-၇၊ ၃၅၇
 ဝိဒေဟ (ရာဇာ) ၃၄၄
 ဝိဝေါ (နဒီ) ၄၄၃
 ဝိဓုရပဏ္ဍိတ ၃၇၉၊ ၃၈၁

ဇာတကဋကထာယ တာတိယဘာဂ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သိ...သိဟဋ္ဌပေါတ္ထကံ၊ သျှာ...သျှာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ...ကမ္မောဇပေါတ္ထကံ၊ ဣ...ဣင်္ဂလိသပေါတ္ထကံ၊ က...ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သိ...ကေသုစိ သိဟဋ္ဌပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော။

ဇာတကဋကထာယ

နာနာပါဌာ		ပိဋကံ
[အ]		
() = (အဒ္ဓါ မယံ ဇီဝိတတ္ထာယ ပရက္ကမံ ကာတံ ဝဇ္ဇတီတိ) (က)		၄၅၅
အက္ခာ ဇိတာတိ = အက္ခာ စိတာတိ (သိ) အက္ခာဌိတာတိ (သျှာ)		၅၁၅
အက္ခာ ဟဋ္ဌာ = အက္ခာပိ စိတာ (သိ) အက္ခာပိ ဌပိတာ (သျှာ)၊		
အက္ခာဟိ ပိဌဟတာ (က)		၅၁၆
အက္ခိနိ တုဏ္ဏေန ပဟရိ = အက္ခိနိ တုဏ္ဏံ ပသာရေသိ (သိ၊ ဣ)		၂၇၇
အဂန္တာ = ဂန္တာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)		၈
အဂ္ဂဘတ္တလာဘိ° = အဂ္ဂဘတ္တာဒိလာဘိ° (သျှာ၊ က)		၃၀၉
အစွာတိ = အစွာယန္တိ (သိ၊ က)		၃၁၅
အစွာယံ = အထာယံ (သိ၊ ဣ၊ က)		၃၁၅
အစ္ဆန္ဒံ = သစ္ဆန္ဒံ (က)		၃၀၄
အစ္ဆိန္ဒသဗ္ဗသာပတေယျာ = ပစ္ဆိန္ဒသဗ္ဗသာပတေယျာ (ဣ၊ က)		၁၈၂
အစ္ဆိပန္နေယေဝ = အာရဒ္ဓေယေဝ (ဣ၊ က)		၁၁၃
အညံ = ယညံ (က)		၄၀၈
အညမ္ပိမာဒိပမောဒယိ = အညမ္ပိမာဒိပမောဒတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)		၅၀၄
အညမ္ပိ ဧကံ = အညောပိ ဧကော (သိ၊ သျှာ၊ က)		၄၆၅
အဋ္ဌာလကတော = အဇ္ဇိသကတော (သိ၊ သျှာ)		၁၄၉
အဓိဝါသနခန္တိသံဝဏ္ဏနော = အဓိဝါသနခန္တိသမ္ပန္နော (သျှာ)		
အဓိဝါသနခန္တိယာ သမ္ပန္နော (က)		၄၀
အနနုညာတော = နာနုညာတော (က)		၁၅၃
အနယော = အဇယော (သျှာ) အနိတော (က)		၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အနဂ္ဂိတောတိ = အနန္တိတောတိ (သီ၊ သျှာ)	၁၅၃
အနဂတဘယဟေတုတံ ဘယံ = အနာဂတဘယဟေတုကံ ဘယံ (ဣ၊ က)	၃၃
အနာဝမိယမာနံ = အနာစမိယမာနံ (သီ)	၂၇၉
အနုစ္ဆိဋ္ဌာသနသယနေ = အနုစ္ဆိဋ္ဌာနေ (က)	၂၄၃
အနုဿဝတ္ထေ = တာဝတ္ထေ (ဣ)	၂၆၃
အနောသက္ကနံ = အနောသက္ကာနံ (က)	၇
အပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ = အပစ္စဝေက္ခိတာ (က)	၃၀၀
အပနန္ဒဂိဇ္ဈော = အပရဏ္ဏဂိဇ္ဈော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၉
အပရိဘုဉ္ဇနကာရဏဉ္ဇ = အပရိဘုဉ္ဇနဘာဝေါ စ (သျှာ)	
အပရိဘုဉ္ဇနကာရဏဘာဝေါ စ (က)	၂၀၁
အပိ သော = အသိတော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၄၂
အပ္ပသက္ကာရာ = အပ္ပေသက္ခာ (က)	၉၁
အပ္ပမတ္တကေ = အပ္ပတ္တေ (သျှာ)	၉၅
အပ္ပမာဒဝသေန = ပမာဒဝသေန (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၄၂
အပ္ပေန္တိ = အစ္စေန္တိ (သျှာ)	၃၃
အဗ္ဗဟိတန္တိ အပ္ပရဏံ ကတံ = အပ္ပဟိတန္တိ ဌပိတံ	
အပ္ပရဏံ ကတံ (သီ၊ သျှာ) အဗ္ဗဟိတန္တိ ဌပိတံ	
အပ္ပရဏံ ကတံ (ဣ)	၅၁၆
အဗျဂ္ဂတာ = အဗျဂ္ဂတာယ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၇
အဘာဏိ° = အဘာသိ° (က)	၃၇၂
အဘိကင်္ခမာနော = အဘိကတ္တုမာနော (သျှာ)	၇၆
အဘိရုဟနကာလေ = သရီရဇဂ္ဂနကာလေ (က)	၂၃၄
အဘိရုဟထ = အဘိရုယု (က)	၄၅၂
အဘိရုဋ္ဌကာလေ = အာရောဟဏကာလေ (သီ၊ သျှာ)	
အာရုဟနကာလေ (က)	၂၃၄
အမစ္စော ဩဝါဒကော = တဿ အမစ္စရတနံ (သီ၊ သျှာ)	၉၄
အမှာကံ ဌာနန္တရံ = တုမှာကံ ပေတ္တေယျံ ဌာနန္တရံ (က)	၄၃၃
အယံ = အဟံ (က)	၁၆၀၊ ၁၆၀
အယပဋ္ဌေန = အယယဇ္ဇေန (ဣ)	၀၂
အလင်္ကာရေတွာ = အလင်္ကရိတွာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၅၀၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အလ္လသိင်္ဂန္တိ = အလ္လပိင်္ဂန္တိ (သီ၊ ဣ) အလ္လပီတန္တိ (သျှာ)	၃၆၈
အဝေက္ခိယာနာတိ = အပေက္ခိယာနာတိ (သျှာ၊ က)	၄၂၀
အသမ္ဗိဿံ = အသုစိမိဿံ (သီ၊ သျှာ)	၂၃၀
အသုကဒိဝသံ = အသုကဒိသံ (က)	၃၆၅
အသေသကေသုတိ နိဿေသကေသု = အသေသိတေသုတိ နိဿေသကေသု (သီ) အသေသိကေသုတိ န သေသိတေသု၊ နိဿေသေသုတိ အတ္ထော (ဣ၊ က)	၁၄၂
အဿကော = ကာလိင်္ဂေါ ဝိယ အဿကော (သီ)	၃
အဿပုပစ္ဆိန္ဒနဒိဝသော = အဿပု ပစ္ဆိန္ဒ ဒိဝသော (ဣ) အဿပု ပရိပစ္ဆိန္ဒ ဒိဝသော (က)	၂၀၀
အဟန္တာရန္တိ = အဟနန္တန္တိ (ဣ)	၁၈၉
အဟိကောဏ္ဍိကာတိပိ = အဟိဂုဏ္ဍိကာတိပိ (သီ)	၁၈၅
အဟောသိ ဥတ္တမရူပဓရာ = အဟောသိ ဥပ္ပရိပိ ဥတ္တမရူပဓရာ (က)	၁၇၃

[အာ]

အာဂတကာလေယေဝ နော အတ္ထော = အာဂတဘာဝေါယေဝ နော အတ္ထာယ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၅၀၉
အာဂမာတိ = အဂမာတိ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၃၉၉
အာစရိယဿ မာဏဝါနံ ဝါစေန္တဿ သဒ္ဓိံ = အာစရိယဿ မာဏဝါနဉ္စ မန္တသဒ္ဓိံ (က)	၅၁၁
အာဝမာဟိတိ = အာစမာဟိတိ (သီ)	၂၈၀
အာမန္တေတွာ = အာနေတွာ (က)	၂၅၃
အာရဇ္ဇံ = အဒေဇ္ဇံ (သီ၊ ဣ)	၂၅၈
အာလောကံ = လောကပဒေသံ (သီ၊ သျှာ)	၁၄၃
အာဝမိတွာ = အာစမိတွာ (သီ)	၂၈၀
အာဝါဟဝိဝါဟသမ္ဗန္တံ = အာဝါဟဝိဝါဟသမ္ဗန္တံ သမ္ဗန္တံ (သီ) အာဝါဟဝိဝါဟသမ္ဗန္တံ (သျှာ)	၄၄၄
အာဝိဇ္ဈိတွာ = အာဟိဏ္ဍိတွာ (သီ၊ ဣ) အာဝိဇ္ဇေတွာ (က)	၄၈၁
အာသနဉ္စ သယနဉ္စ = အာသနဉ္စ ပလ္လင်္ဂဉ္စ (သီ) ပလ္လင်္ဂဉ္စ အာသနဉ္စ (သျှာ)	၂၄၉

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ-ဣ-ဥ-ဦ]

အာသာဖလဝတီနာမ သုခါ = အာသာဖလလာဘော နာမ သုခေါ (က)	၂၃၆
အာဟရာပေတွာ = အာဏာပေတွာ (သိ၊ သျှာ)	၃၃၀
ဣမ = ယော (?)	၄၂၀
ဣမဿ မစ္ဆဘူတဿ လောကဿ = ဣမဿ လောကဿ (သိ)	
ဣမဿ မစ္ဆဘူတဿ လာမကဿ (ဣ)	
ဣမဿ မစ္ဆဘူတဿ လောကဿ (သျှာ)	၁၀၇
ဣဿရိယဒါယိကာယ = သိရိယာ ဒါယိကာယ (က)	၂၄၂
ဥစ္စတ္တေန = ဥစ္စတရေန (သျှာ၊ က)	၂၉၀
ဥဏ္ဍပိဏ္ဍပါတပဋိဂ္ဂဟဏေ = ဥဏ္ဍပိဏ္ဍပဋိဂ္ဂဟဏေန (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၅၁၆
ဥဏ္ဍာဘိဘူတာ = တဏ္ဍာဘိဘူတာ (သိ၊ သျှာ)	၃၄၀
ဥပစာရောတိ = ဥပစာရံ ကရောမီတိ (က)	၂၆၄
ဥပနာမေသိ = ဥပနေသိ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၃၀၄
ဥပနိဿယပစ္စယဝသေန = ဥပနိဿယူပစာရဝသေန (က)	၂၇၂
ဥပမာတိ = ဥပါယောတိ (သိ၊ သျှာ)	၂၉၉
ဥပယမာမ = ဥပရမာမ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)	၄၆၅
ဥပရိဝရောတိပိ = အပစရောတိပိ (သိ၊ ဣ) ဥပရိစရောတိပိ (သျှာ)	၄၃၁
ဥပဝရော = ဥပစရော (သိ၊ ဣ)	၄၃၁
ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ = ကိသာဂေါတမီ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၅၁၆
ဥဿာဟယန္တာ = ဥမှယန္တာ (ဣ၊ က)	၄၁
ဦရဋ္ဌိ ဘဂ္ဂံဝဋ္ဋိတော = ဦရဋ္ဌိ ဘဂ္ဂံ ပတိတော (သိ)	.
ဦရဋ္ဌိဘဂ္ဂါပတိတော (သျှာ)	၇၆

[ဧ]

ဧကဿ စ = ကဿစိ (သိ၊ သျှာ)	၁၅၂
ဧတံ သဗ္ဗံ = ဧတမတ္ထံ (က)	၁၁
ဧတ္ထ = ဧတံ (သိ၊ သျှာ)	၂၃၂
ဧဝံ = ဧတံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၀၄
ဧဝံ ဒိဝသံ ပရိဂ္ဂဟမာနာ = ဧဝံ တံ ပဋိဇဂ္ဂိယမာနာ (သိ၊ သျှာ)	
ဧဝံ တံ ပဋိဇဂ္ဂိယမာနာ (ဣ)	၁၇၄
ဧဝံ သန္တေပိ = ဧဝံ ကရောန္တေဟိ (သိ၊ ဣ)	၃၀၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဇ]

ဝေမေတ္တ အာဂတော တံ = ဧတမေတ္တ တထံ (ဣ၊က)	၃၂၆
ဝေဉ္စ = ဧတဉ္စ (သီ၊ဣ)	၄၀၅
ဇဠဂလာဂုဗ္ဗေတိ ကမ္ဘောဇိဂုဗ္ဗေ = ဇဠဂဏိဂုဗ္ဗေတိ ဂုဗ္ဗောပဂုဗ္ဗေ (သျှာ)	
ဇဠဂဏဂုဗ္ဗေတိ ဒဗ္ဗဂုဗ္ဗေ (က)	၂၀၀

[ဠ]

ဩတရန္တောဝိယ ဩသာရေသိ = ဩတာရေန္တောဝိယ ဩတာရေသိ(သီ)၅၁၂	
ဩသိဉ္စ = ဩသိဉ္စိ (က)	၁၄၆

[ဢ]

ကံ = ယံ (သီ၊ဣ)	၂၀၀
ကံ အဏ္ဍဇံ ဇာတိံ = ကံ အဏ္ဍဇံ (သီ၊သျှာ) ကံ အဏ္ဍဇန္တိ (ဣ)	၄၉၄
ကံ သကုဏံ = ကိံ သကုဏာ (သျှာ၊က)	၄၉၅
ကဏ္ဍကဝါစောတိ = အဏ္ဍကဝါစောတိ (ဣ)	၂၄၄
ကုဏ္ဍဝလိယာ = ကဏ္ဍဝလိယာ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၄၉၀
ကတွာ = ဒတွာ (သီ၊သျှာ)	၄၁၇
ကထေန္တဿပိ အသဒ္ဓဟိတွာ = ကထံ အသဒ္ဓဟိ (က)	၅၁၄
ကထေသိ = ကထေတွာ ဒထေသိ (က)	၃၅၉
ကန္တန္တု = ကဏ္ဍန္တု (သျှာ) ကန္တန္တု (က)	၁၃၅
ကပိလနဂရေ = ကပ္ပိလ္လနဂရေ (သီ)	၃၅၇
ကယိရာဟိ = ကယိရာသိ (သီ၊ဣ) ကယိရာထ (သျှာ)	၅၀၉
ကရဏ္ဍကော = ကရဏ္ဍု (သီ၊ဣ) ကရဏ္ဍံ (သျှာ)	၃၆၀
ကလဗ္ဗစူဠကံ = လဗ္ဗစူဠကံ (သီ၊ဣ)	၄၃၉
ကလာဗုရာဇာ = ကလာပုရာဇာ (သျှာ)	၃၀
ကဝိဠကအဿမေ = ကဝိဠကအဿမေ (သျှာ)	၄၃၉
ကဿာ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိတိ = ကိဿံ ပန ဝသေနာတိ (က)	၀၃
ကာကံဝတိတိ ကာကဝတိ = ကာကာတိတိ ကာကာတိ ဒေဝီ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၀၄
ကာကေန = ကာရဏေန (သီ၊သျှာ)	၁၆၃
ကာရေတွာ = ကတွာ (သီ၊ဣ)	၃၀၃
ကာရေတွာ = ကရိတွာ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၄၆၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကိ° ပနေဝံ = ကိ° ပနေတေ (သိ၊ သျှာ)	၄၃၀
ကိဏိကိဏာယတိတိ = ကိဏကိဏာယတိတိ (သိ၊ ဣ)	
ကိ°နိကိလာယတိတိ (သျှာ)	၂၉၆
ကိမေ = ကိမော (သိ၊ ဣ) ကိ°မေ (သျှာ)	၃၅၁
ကိရ တေန = ကိရနေန (ဣ) ကိတကေန (က)	၅၁၅
ကိဋ္ဌိတွာ = ကာရေတွာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၁၂
ကုဋ္ဌဝံ = ကုဋ္ဌိကံ (သိ၊ သျှာ)	၆၈
ကုဏ္ဍလကုမာရော = ကုဏ္ဍကကုမာရော (သိ)	၃၇
ကုဒဏ္ဍကေဟိ = ဂဒ္ဒုလေဟိ (ဣ၊ က)	၁၉၀
ကုဒ္ဓိ = ကုဒ္ဓဘာဝေန (က)	၃၈
ကုရဏ္ဍကဿ = ကဏ္ဍကကုရဏ္ဍကဿံ (သိ၊ ဣ)	
ကရဏ္ဍကကုရဏ္ဍကဿ (သျှာ)	၂၃၈
ကုရုကစ္ဆံ = ဘာရုကစ္ဆံ (သိ၊ သျှာ)	၁၇၄
ကုလကောတိ = ကုဠုကောတိ (သိ၊ ဣ) ကုလူကောတိ (သျှာ)	၄၅၄
ကောရဏ္ဍိယော = ကာရဏ္ဍိယော (သိ) ကာရန္ဓိယော (သျှာ)	၁၅၈

[ခ-ဂ]

ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ = စုဒ္ဓသ ခဏ္ဍာနိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၉၇
ခန္ဓဝိဂ္ဂပေ = ခန္ဓဝိဝရေ (သိ)	၃၂၃
ခရမန္တော = မရန္တောပိ (က)	၅၀၇
ခလိ = ခဏိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၁၂
ခလိဗဒ္ဓသာဋကော = ဗလိထဒ္ဓသာဋကော (ဣ)	
ခလိထဒ္ဓသာဋကော (သျှာ) ခလိတဒ္ဓသာဋကော (က)	၄၀
ခါဒါပေတွာ = ဒါပေတွာ (သိ၊ သျှာ)	၉
ခါဒိဿတိတိ = မာရေဿတိတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၇၉
ခိပ္ပနိသန္တိယာ = ခိပ္ပနိသန္တိတာယ (သိ) ခိပ္ပံနိသန္တိတာယ (သျှာ)	၃၄၂
ခုဓဉ္စ = ခုဒံ (သိ၊ သျှာ)	၂၄၇
ခေါ တံ = စေတံ (သိ၊ သျှာ)	၂၄၅
ဂစ္ဆိဿတိ = ဘဂ္ဂိဿတိ (သျှာ၊ က)	၃၇၆
ဂတာ = ဂတော (သိ၊ ဣ)	၄၅၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဂ-ဃ]

ဂဗ္ဗိတော = ဒဗ္ဗိတော (သီ၊ သျှာ)	၂၄၁
ဂမိတောတိ = ဂမိတောတိ ပုစ္ဆိ (?)	၂၁၉
ဂရဟန္တော အာဟ = ပရိဂ္ဂဏှန္တော (ဣ၊ က)	၁၄၃
ဂရုဝီရိယော = မုဒုဝီရိယော (သီ၊ သျှာ)	၁၂၉
ဂဟပတိ = ဂဟပတံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၄၂
ဂဟိတဂဟိတံ ဘဏ္ဍကံ = ဂဟိတကရမရံ (သျှာ)	၃၄၁
ဂဟိတဂေါစရံ = ပကတိဂေါစရံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၉၄
ဂဟေတုံ = ဇဟေတုံ (က)	၃၆၃
ဂဟေတွာ = ဝဠေတွာ (သီ) ဝတ္ထေတွာ (သျှာ)	၁၆၅
ဂါမခေတ္တေ = မဂခေတ္တေ (သီ၊ သျှာ)	၂၇၆
ဂါရဝေနောမာဟ = ရာဂဝေနောမံ အာဟ (သီ၊ သျှာ)	၁၇၁
ဂါဠုလုဒ္ဓေါ = ကက္ခလုဒ္ဓေါ (က)	၅၁၃
ဂုဏဝိဒ္ဓိသကော = ဂုဏဝိဒ္ဓိသနတော (သျှာ)	၄၇၃
ဂုဗ္ဗဝိဠေ = ဝဗ္ဗိကံ (သျှာ)	၂၀၀
ဂေါပေတွာ = နိဂူဟေတွာ (သီ)	၂၄၄
ဃာယာမိ = အာသိဃံာမိ (က)	၂၀၉

[ဝ]

စ-ဏာရော = ဝကာရော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၆၄
စက္ကမဏ္ဍလံဝ = စက္ကံဝ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၆၁
စဏ္ဍာလေနာသိ = စဏ္ဍာလေနာပိ (က)	၂၁၉
စတ္တာလီသေ ပန သံဝစ္ဆရေ အတိတေ = စတ္တာလီသတိမေ သံဝစ္ဆရေ ပန (သီ၊ ဣ) စတ္တာလီသာတိက္ကမေ သံဝစ္ဆရေ (သျှာ)	၂၂၅
စမရိ = စာမရိ (က)	၃၅၄
စာရကမနုဿေ = စရိယမနုဿေံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၄၁
စိတ္တေန = စိတ္တေ (သီ၊ သျှာ)	၂၄၃
စိန္တေတွာ = အစိန္တေတွာ (က)	၂၉၅
စေတယသေ = ဝါယမသေ (သီ၊ သျှာ)	၁၃၄
စောရဃာတကေ = စောရစေဋကေ (ဣ၊ က)	၂၆၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဆ-ဇ]

ဆကာမသုဂ္ဂသမ္ပတ္တိဒါယကဋ္ဌေန = ဆကာမမဂ္ဂသမ္ပတ္တိဒါယကဋ္ဌေန (ဣ)	၂၂၀
ဆဇ္ဇေတွာ = ဆိန္ဒိတွာ (က)	၂၂၀
ဇဋ္ဌာသု = ဗာဟာသု (က)	၁၆၅
ဇာတဝေဒသမေနပိ = ဇာတဝေဒဘယေနပိ (က)	၁၆
ဇာနိပ္ပတ္တော = ဇိနပ္ပတ္တော (က)	၂၀၉
ဇာနိဿာမိတိ = ကရိဿာမိတိ (သျှာ၊က)	၄၅၉
ဇာရာ = စောရာ (သီ၊သျှာ)	၂၀၇
ဇိတောတိ = ဇိန္နောတိ (သျှာ) ဒဏ္ဍောတိ (က)	၃၀၅
ဇိဝိတံ = ဇိဝိတုံ (သီ၊ဣ)	၄၇၀

[ဈ-ဋ-ဌ]

ဈာမဘတ္တံ = အာစာမဘတ္တံ (သျှာ) သုဒ္ဓဈာမဘတ္တံ (က)	၂၇၁
ဋပေတွာ = ပပေသိ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၂၆၀
ဋ္ဌာနန္တရံ = ဋ္ဌာနန္တရာ (သီ၊သျှာ)	၄၃၂
ဋ္ဌိတော = စိတော (သီ၊ဣ)	၄၄၅
ဋယုမာနေသု = ဋယုန္တေသု (ဣ၊က)	၁၇၇

[တ]

တံ = တဝ (သီ၊သျှာ)	၁၆၂
တံ တံ ဒိသံ = ဋ္ဌာနန္တရံ (က)	၂၆၆
တံ သန္ဓာယ = ဝေရူပံ အန္ဓဗာလံ တံ သန္ဓာယ (သီ၊သျှာ)	၂၁၅
တက္ကမတ္တေန = တက္ကမန္တေန (သျှာ)	၁၁၄
တတာတိ = သရာတိ (သီ) ဃရာတိ (သျှာ)	၆၆
တတ္ထ = အထ တေ (ဣ၊က)	၅၀၃
တထေဝ = တဒေဝ (ဣ၊က)	၁၄၉
တနုဗန္ဓမုဒ္ဒရန္တိ တနုကံ ပန တစံ = တနုဝဋ္ဌမုဒ္ဒရန္တိ တနုကံ ပန ဝဋ္ဌံ (သီ၊ဣ)	၃၀၁
တယာ မိတ္တံ = ယံ မေတ္တိ (သီ၊သျှာ) ယမေတံ (ဣ)	၄၆၉
တဝေဝ = တဝေတ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၄၀၄
တသ္မိံ = တသ္မာ (သီ၊သျှာ)	၂၅၄
တသ္မိံ ခဏေ အာပဏေ = တသ္မိံ ဌာနေ (က)	၇၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၈]

တသ္မိဟံ = တသ္မာဟံ (သီ၊ဣ)	၂၄၀
တဿ = တဿာ (သျှာ)	၄၆၂
တဿာ ဂဟဏံ န ဂစ္ဆတိ = အဿာ ဂမနံ န ဣစ္ဆတိ (က)	၂၅၀
တာဝါတိ = တာတာတိ (က)	၁၃၀
တာသု = တဿ (က)	၃၀
တာဟိ = တိဟိ (က)	၂၉၉
တုမှာကံ ပမာဒေန = တုမှာကံ မံ ပေသေတွာ ပမာဒေန (က)	၁၂၄
တေ = စ နေ (ဣ) ဓနေ (က)	၁၄၂
တေ = ဘောတော (သျှာ)	၂၉၂
တောသေတုံ = ပေါသေတုံ (သီ)	၄၅၀
တွံ = တံ (သီ၊ဣ)	၄၃၃

[၉]

ထလေ = တိရေ (က)	၃၁၄
ထိရမေဝ = ထိရပေမံ (သီ၊သျှာ) စိရပေမံ (ဣ)	၀၁
ထူလထူလသာဋကေ = ထူလဂုဠဝါလကသာဋကေ (သီ၊ဣ)	
ထူလဂုလကသာဋကေ (သျှာ)	၂၀၁
ထေရဿ ဝါဒိံ = ထေရံ (ဣ၊ က)	၂၃၂

[၁၀]

ဒက္ခိသာမာတိ = ဒက္ခာမာတိ (သျှာ)	၉၁
ဒဏ္ဍကေ = ဒဏ္ဍကေန (သျှာ၊ဣ)	၂၀၀
ဒန္တ တံ = ဒန္တာ တဝ ပညာ (က)	၁၂၂
ဒန္တပုရိသော = ဒုဠပုရိသော (သီ၊သျှာ)	၂၁၇
ဒသဒသကံ = ဒသ ဒသကာနံ (က)	၃၃၉
ဒသနာမကံ = သန္ဓာဟံ (က)	၂၃၆
ဒသနာမကမ္ပိ = ဒသနာမကေပိ (သီ၊သျှာ)	၂၃၆
ဒါတဗ္ဗော = လဘိတဗ္ဗော (က)	၂၀၄
ဒါနတော = ဒါနာ (သျှာ)	၄၅၀
ဒါနသီလဝိမုခါ = ဒါနသီလာဒိံ မုဇ္ဈိတွာ (သျှာ)	
ဒါနသီလာ မုဇ္ဈိတွာ (က)	၂၀၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဒ-၈]

ဒိဋ္ဌာ = ဒိဋ္ဌာ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၇၉
ဒုဒ္ဓါဘာယတိတိ ဒုဒ္ဓါဘသဒ္ဓံ = ဒုဒ္ဓါဘာယတိတိ ဒုဒ္ဓါဘာတိ သဒ္ဓံ (သိ၊ ဣ)	
ဒုဒ္ဓါဘာယတိတိ ဒုဒ္ဓါဘာတိ သဒ္ဓံ (သျှ)	၇၁
ဒုပ္ပိသေနာတိ = ဒုပ္ပိသေနာတိ (သိ၊ ဣ)	၁၃
ဒုမ္မက္ခရူပါတိ = ဒုမ္မက္ခရူပါတိ (သိ၊ သျှ) ဒုမ္မက္ခရူပါတိ (ဣ)	၂၂၁
ဒုဿန္ဓာရိယာ = ဒုဿန္ဓါနိယာ (သျှ) ဒုဿဟနိယာ (က)	၃၂၀
ဒေဝတံ = ဒေဝဓိတရံ (က)	၂၉၀
ဒေသေတွာ = ဒေသေတွာ (သိ၊ သျှ)	၂၅၀
ဒေါသဝသံ = ပိဟိံသာဝသံ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၂၀
ဓာရံ = တလံ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၀၇
ဓုတ္တိကာ = မုဟုတ္တိကာ (က)	၄၅၆
ဓူမကာလေ = မတကာလေ (က)	၂၀၂

[န]

န = န ဟိ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၄၉
န ဧကသ္မိယေဝ ကုလေ = န ဧကဿေဝ (သိ၊ သျှ)	၁၅၀
နဂံဋ္ဌဿ အဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ = နဂံဋ္ဌရဟိတဋ္ဌာနံ (သိ၊ သျှ)	၄၅၆
န စာပိ သေတစန္ဒနရိလိတ္တာ = န ဝါသိတစန္ဒနရိလိတ္တာ (က)	၂၃၀
န ဒဇ္ဇောတိ = န ဒဇ္ဇေတိ (သိ၊ သျှ)	၇၅
နန္ဒမနေတိ = နန္ဒိမနေတိ (သိ၊ ဣ)	၄၉၄
န ဘုဇ္ဇတိ = န ဘုဇ္ဇိ (က)	၂၀၀
န မတ္တံ = န မန္တံ (သိ၊ က) န မံ တံ (ဣ)	၁၅၇
နယိမ နစ္စဂိတံ ဝါတိ = နစ္စံ ဝါ ဂိတံ ဝါတိ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၀၀
န ရမိတိ = န နမိတိ (သိ) န နမတိတိ (ဣ)	၂၀၁
နဝဆန္ဒကေဒါနိ = နဝဆန္ဒကေဒါနိ (သိ၊ ဣ) နဝစ္ဆန္ဒကေဒါနိ (သျှ)	၂၇၁
နဝါကာရံ = နဝကဒေါဏိံ (က)	၂၇၁
န ဝိဝဒန္တိ = န ဝိရဝန္တိ (သိ၊ ဣ)	၃၅၇
န ဝေဒေဿန္တိတိ = န ဝေ ဒိဿန္တိတိ (သိ၊ ဣ)	
န ဝေ ဒုဿန္တိတိ (သျှ)	၃၃၂
န သဏ္ဍာမ = န သဟာမ (သိ၊ သျှ) နသန္တိဟာမ (ဣ)	၀၇

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[န]

န သာဓု န လဒ္ဓကော = န ဟိ သာဓု ကောဓော (သိ)	
န ဟိ သာဓုကော (သျှာ)	၂၁၉
နာဂ်ပုတ္တပိနေန ဝါတိ = နာဂ်ပုတ္တသိရေန ဝါတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၅
နာဠုပုတ္တော = နာထပုတ္တော (သိ)	၁၁၇
နိကဋ္ဌေတိ = နိက္ကဓေတိ (သျှာ၊ က)	၉၅
နိကိဏ္ဍာ အန္တရေ = နိကိဏ္ဍာအန္တရေ (သိ)	၅၀၃
နိက္ကမုန္တာ = နိက္ကမုတ္တာ (က)	၄၀၃
နိက္ကမ္မာ = နိက္ကမ္မ (ဣ) နိက္ခမ္မ (က)	၂၀၁
နိက္ခမ္မ = နိက္ခမ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၀၇
နိတ္ထုနန္တော = တိန္တိဏာယန္တော (ဣ)	၂၁၀
နိဗ္ဗာပိတန္တိ နိဝုဋ္ဌာပိတံ နိက္ကမုဘပိတံ = နိဗ္ဗာပိတန္တိ နိစ္ဆိန္ဒံ နိက္ကမုတံ (သိ)	၉၁
နိပိသမာနံ = နိပိဋိယမာနံ (သိ၊ သျှာ) နိပိသမာနံ (ဣ)	၁၉၄
နိပ္ပညာ = နိပ္ပုညာ (သိ၊ ဣ)	၂၄၃၊ ၂၄၅
နိမန္တာပေတွာ = ပက္ခောသာပေတွာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၃၁
နိဗ္ဗာနံ နာမ တံ ဧတိ ပါပုဏာတိ = နိဗ္ဗာနနာမကံ ဧကံ ပါပုဏာတိ (သျှာ)	၂၂၃
နိဝါရေတုံ = ဝိနေတုံ (ဣ)	၉၄
နိဝိသာမိတိ = နိစ္စံ ဝိသာမိတိ (သိ၊ သျှာ)	၂၄၈
နိဝုတာနိ နိဝါပါနိ = နိဝုဋ္ဌဝါပါနိ (က)	၂၅၇
နိသိန္တာ = နိပန္တာ (သိ)	၃၂၉
နိလဖလာဒိနိ ယောဇေတွာ = တိဖလာဒိဟိ (ဣ၊ က)	၁၂၆
နေရူတိ = နေရုန္တိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၃
န္တကာရဿ = နကာရဿ (သိ၊ ဣ)	၁၄
နှာပေတွာ = နှာပေတွာ ဝတ္ထာနိ နိဝါသာပေတွာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၇၄

[ပ]

ပက္ခိတ္တမရု = မက္ခိကမရု (သျှာ၊ က)	၄၆၉
ပက္ခိပိတွာ = နိပဇ္ဇာပေတွာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၅၀၂
ပစ္စတ္တိကာ'ဿ = ပစ္စတ္တိကာ တေ (က)	၁၉၁
ပစ္စယေ အပဒိသိတွာ = ပစ္စယေဟိ အဂ္ဂါယိတွာ (က)	၂၂၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ပ]

ပစ္စဝေက္ခဏာနံ = ပစ္စဝေက္ခဏဉ္ဇကာနံ (သီ)	၂၂၀
ပစ္စုဇ္ဈေတိတိ = ပစ္စုဒ္ဓေတိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၆၇
ပစ္စေကဗုဒ္ဓဂတံ = ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဂတေ (သျှာ၊ က)	၃၀၆
ပစ္ဆာပါဒေသု = ပစ္ဆာဘာဂေသု (သီ၊ ဣ) ပစ္ဆာဗာဟာသု (သျှာ)	၄၁၆
ပဇ္ဈာယိ = ပဇ္ဈာတိ (သီ၊ ဣ) ပဇ္ဈာယတိ (သျှာ)	၅၀၀
ပဉ္ဇေ = အတ္ထေ (က)	၂၂၁
ပညာ စ = ပုညဉ္ဇ (က)	၄၂၂
ပဋ္ဌလဿ ဝါ = ဖလဿ ဝါ (သီ၊ သျှာ)	၂၆၅
ပဋိဒတ္တာ = ပဋိယာဒေတ္တာ (က)	၁၇၆
ပဋိဗန္ဓကောတိ = ပဋိဗဒ္ဓကောတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၀
ပဋ္ဌမုပ္ပတ္တိကောတိ = ပဋ္ဌမုပ္ပတ္တိတောတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၄
ပဏိတဒါနံ = ပဏိတဘောဇနံ (က)	၄၀
ပဏိတဘောဇနံ = ပဏိတဂေါစရံ (သျှာ၊ က)	၂၉၄
ပဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ = ဒသဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၂၁
ပဏ္ဍကန္တိ ပဏ္ဍကရဋ္ဌေ = ဒသဏ္ဍကန္တိ ဒသဏ္ဍကရဋ္ဌေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၁၀
ပတန္တံ = ပတ္တံ (သီ၊ သျှာ)	၀၀
ပတန္တိ = ပတ္တန္တိ (သီ၊ သျှာ)	၀၀
ပတ္တိယာပေတွာ = ပဋိညာပေတွာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၇၁
ပတွ ပရိယာယန္တိ = အတ္တပရိယာယံ (သီ၊ သျှာ)	၄၃၆
ပဒ္ဓဂန္တိ = ပတ္တဂန္တိ (သျှာ၊ က)	၀၀
ပဒ္ဓေ = ပန္တေ (သျှာ)	၀၀
ပဗောဓေတုကာမော = စောဒေတုကာမော (သီ၊ သျှာ)	၁၅၉
ပဗ္ဗတဗိလံ = ပဗ္ဗတဇာလံ (က)	၃၄၁
ပရတော = ပုရတော (သီ၊ သျှာ)	၀၄
ပရမာ = ကုတော ပရမာ (က)	၂၆၄
ပရမာ စ သေယျောတိ = ပရမာဝ သေယျောတိ (သီ၊ သျှာ)	၂၆၃
ပရိက္ခတာ = ပရိက္ခယာ (က)	၄၁၀
ပရာဇိဿတိ = ပရဇ္ဇိဿတိ (သီ၊ က)	၄
ပရိဝါရကေဟိ = ပရိစာရိကေဟိ (သျှာ၊ က)	၃၅၃
ပလာယိတုမ္ပိ = ဝန္တုမ္ပိ (သီ၊ သျှာ)	၄၁၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ပလ္လင်္ကေ စ သယနေ စ = အာသနေ စ ပလ္လင်္ကေ စ (သိ)	
ပလ္လင်္ကေ စ အာသနေ စ (သျှာ)	၂၄၉
ပဝဋ္ဌမာနေ = ပရိဝတ္တမာနေ (သိ၊ သျှာ) ပရိဝတ္တိယမာနေ (ဣ)	၇၇
ပဝတ္တမာနေ = ပတမာနေ (ဣ)	၂၆၄
ပသန္ဓပဉ္စပသာဒါနိ = သမ္ပန္ဓပဉ္စပသာဒါနိ (က)	၃၂၃
ပသာသနတောတိ = ပသာသနိတောတိ (သိ၊ သျှာ)	၃၄၆
ပဿာမိတိ = ဒဿာမိတိ (က)	၂၇၀
ပဿိတွာ = ပေသေတွာ (က)	၄၁၀
ပဿိဿန္တိ = မာရေဿန္တိ (က)	၂၅၅
ပဟဋ္ဌေ = ပဟတော (သိ၊ သျှာ)	၃၂၇
ပဟာယ အညသဟာယေ အတ္တာဝ = သဟာယာ သဗ္ဗေ	
သဟာယေ အတ္တာ စ (သျှာ)	၁၅၇
ပဟာသိန္တိ = ပဟာသိတိ (သိ၊ ဣ)	၄၇၁
ပဟုတ္တမဇ္ဇာတိ = ဗဟုတမဇ္ဇာတိ (သိ၊ ဣ) ပဟုနမဇ္ဇာတိ (သျှာ)	၄၀၄
ပဟုတေဇောတိ = ပဟုတေဇောတိ (သိ) ပဟုတေဇ္ဇောတိ (သျှာ)	၃၀၀
ပါဠုလိနဂရေ = ပေါတလိနဂရေ (သိ) ပေါတလနဂရေ (သျှာ)	၃
ပါပကမ္မေန = ပါပကမ္မော (သိ)	၄၄၄
ပါပပုရိသံ = တာပသံ (သိ)	၂၁၇
ပါရာသရိယော = ပါရာစရိယောတိ (သျှာ)	
ပေါရာဏာစရိယောတိ (က)	၁၄၉
ပါရေသိ နာမ ပရတီရံ = တရေသိ နာမ တရံ (သိ) ပရတီရေသိ	
နာမ တီရံ (သျှာ)	၂၁၆
ပိဋ္ဌမဏ္ဍေန = ပိဋ္ဌမဒ္ဓေန (သိ၊ ဣ) ပိဋ္ဌမဋ္ဌေန (သျှာ)	၂၁၁
ပိယက္ခာနံ အက္ခာယိကာ = ပိယက္ခာနံ အာဂတဿာ (သိ)	
ပိယကာနံ အာဂတဿ (သျှာ)	၅၀၉
ပိယမဗ္ဗာ = ပိယဒဿနာ (က)	၃၉၂
ပိဟိတမုခေါ = ဩဟိတမုခေါ (က)	၂၆၂
ပိဋ္ဌန္ဓနပသာဓနံ ကာယူရံ = ပိဋ္ဌန္ဓနပသာဓနံ၊ န ကေယူရံ (သိ၊ ဣ)	၄၁၅
ပိဋ္ဌိတာ = ပိဋ္ဌေတွာ (သိ၊ ဣ၊ က)	၂၉၉
ပုစ္ဆိ = ပုစ္ဆိတွာ (သဗ္ဗတ္ထ)	၀၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ပုစ္ဆေယျာသီတိ = ဣစ္ဆေယျာသီတိ (သျှာ၊ က)	၄၅၆
ပုညက္ခေတ္တံ = ဝရက္ခေတ္တံ (သီ၊ သျှာ) ခေတ္တံ (ဣ)	၄၄၅
ပုညလက္ခဏဒေဝိ° = ပုဏ္ဏလက္ခဏဒေဝိ° (သီ၊ ဣ)	၄၁၃
ပုညာ = ပုညံ (သျှာ၊ က)	၃၃၂
ပုဏေတိ = ပုနေတိ (သီ)	၂၂၃
ပုတ္တပိနေနပိ = ပုတ္တေနပိ (သီ၊ သျှာ)	၂၀၅
ပုနဝါရေ = ပုနဒေဝ (က)	၁၁၆
ပုဗ္ဗကန္တိ = ပုဗ္ဗကန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၅၁၆
ပုဗ္ဗေပိ = ယော ပုဗ္ဗေ (သီ၊ ဣ)	၄၇၁
ပုရိသော = မနုဿော (က)	၂၆၇
ပေါတဉ္စ = ဆာပေ စ (သီ၊ သျှာ)	၂၅၃
ပေါထေတွာ = ပပွေဂ္ဂေတွာ (က)	၄၀၂
ပေါထေန္တိတိ = ဗာဓေန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၉၃

[၂]

ဖလေန = ဖလိနိဟိ သာခါဟိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၆၉
ဖာလေသီတိ = ပိဋေသီတိ (က)	၄၅၇

[၃]

ဗန္ဓိတဘာဝေန = ဝမ္ဘိတဘာဝေန (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၂၀
ဗဟိဘာဝေန = ဗဟိ ဌာနေန (သျှာ)	၃၈၀
ဗဟုတ္တသောတိ = ဗဟုတ္တတောတိ ဗဟုတတော (သီ၊ ဣ)	၄၆၁
ဗာလကလောဏကဂါမံ = ဗာလကလောဏကာရာမံ (သီ)	
ဗာလကလောဏကာရာမဂါမံ (သျှာ)	၄၆၆
ဗာဝေရမာဂမာတိ = ဗာဝေရမာဂတောတိ (သျှာ)	၁၁၇
ဗိဇမာဟရိတာတိ = ဗိဇမာဟရိတွာတိ (သီ၊ သျှာ)	၃၇၇
ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ = ဗုဒ္ဓဝိလာသေန (သီ၊ ဣ)	၂၇၄
ဗုဒ္ဓိ ဝါ = ဗုဒ္ဓိယာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၄၈
ဗေလ္လန္တိ = မေလ္လန္တိ (သီ၊ ဣ)	၃၀၀
ဗျထသီတိ = ဗျာဓသေတိ (သီ) ဗျဓသေတိ (ဣ)	၃၇၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဘ]

ဘတိဟတာ = ဘတိဘတာ (သိ) ဘတ္တိကတာ (သျှာ)	၂၉၁
ဘတ္တပုဋ္ဌမရုကဖလာနိ = ဘတ္တပုဋ္ဌမရုက္ခန္ဓဖလာဒီနိ (သိ၊ သျှာ)	၁၀၆
ဘတ္တိကာ = မေတ္တိ (က)	၂၄၀
ဘန္ဓေ ဣသိ ဥဂ္ဂတပါနုဝတ္တိနာ = ဘန္ဓေ ဣသိ ပဝရံ ဥတ္တမံ အနုဝတ္တန္ဓေန ဥဂ္ဂတပါနုဝတ္တိနာ (က)	၅၀၅
ဘမရပတ္တဝဏ္ဏာနိ = ဘမရဉ္စနဝဏ္ဏာနိ (သိ၊ သျှာ)	၃၇၁
ဘာဇေဿာမာတိ = ခါဒိဿာမာတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၀၆
ဘာယာပေတိ = ဘိံသာပေတိ (သိ)	၄၁၅
ဘာဝေရူတိပိ ပါဌော = ပါဝေရူန္တိပိ ပါဌော (သိ၊ သျှာ) ဘာဝေရူန္တိပိ ပါဌော (ဣ)	၁၁၇
ဘာသံ = ဝရံ (သိ၊ ဣ)	၄၉၄
ဘိဇ္ဇိ = ဆိဇ္ဇိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၉
ဘုဉ္ဇသိ = ဘုဉ္ဇိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၃၃
ဘုဉ္ဇာဟိတိ = ဘုဉ္ဇ ဧဟိတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၇၉
ဘော = ဘောဇနံ (သျှာ)	၄၉၅

[မ]

မံ = တံ (က)	၄၇၄
မံ = မယာ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၃၉၀
မံ န ခေါ = ကိံ န ခေါ (က)	၂၆၁
မကသပါဒါနံ = မကသဒါဌာနံ (သိ၊ ဣ)	၄၅၃
မဂ္ဂဒေသကံ = မဂ္ဂဒ္ဓေသကံ (သိ၊ သျှာ)	၂၃၅
မစ္စုဝေသော = မစ္စုဝသော (သိ၊ သျှာ)	၁၀၀
မစ္ဆမတံ = မစ္ဆမေဒံ (ဣ)	၄၉၄
မဗ္ဗကေ မေ ဗဟူ မဂ်လာတိ = မဗ္ဗကော မေ ဗဟုမဂ်ဏောတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၀၂
မစ္ဆေရစိတ္တံ လောဘာဒိံ ဝါ ကိလေသဂဟနံ = မစ္ဆေရစိတ္တ- လောဘာဒိကိလေသဂဟနံ (သျှာ) မစ္ဆေရစိတ္တံ လောဘာဒိ- ဂတံ ကိလေသဂဟနံ (က)	၄၄၉
မညေတိ = မညသိ န န ဧဝံ မညာဟိတိ (က)	၄၅၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[မ]

မညေ တွညေဝ = မမ္ပိ တွညေဝ (သီ၊ သျှာ) တွမ္ပိ မညေဝ (ဣ)	၂၀၉
မဏိဂုဠသဒိသာနိ = မဏိကုဏ္ဍလသဒိသာနိ (က)	၁၁၆
မတော = ဝဓော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၅၂
မတ္တော = မုတ္တော (က)	၁၀၅
မရရဝစနော = ဝိဿဠဝစနော (သီ၊ သျှာ) မဠဝစနော (ဣ)	၂၄၀
မနုဿမတ္တေ = မနုဿမဂ္ဂေ (သျှာ) မနုဿာနံ သန္တိကေ (က)	၁၇၄
မနုဿာ န ကရိံသု = မနုဿာ ဟရိံသု (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၀၉
မနုဿေဟိ = မနုဿာ (သဗ္ဗတ္ထ)	၆၆
မန္ဒဒဿနိ = မန္ဒနယနာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၇၆
မယံ လဇ္ဇာမ = အမေ လဇ္ဇာပေတိ (က)	၁၀
မယံ = တုယံ (သီ)	၂၀၃
မရဏဝဓော = မရဏတော (က)	၃၅၃
မရန္တော = မရဏန္တေ (က)	၂၅၉
မရန္တော = မဒ္ဒန္တော (က)	၃၁၇
မဟန္တတရကာနံ = မဟန္တကာရကာနံ (သီ၊ သျှာ)	၂၂၃
မဟန္တတရကေ = မဟန္တကာရကေ (သီ၊ သျှာ)	၂၂၃
မဟာပတာပ ဆိန္ဒဟတ္ထပါဒါ နာမ = မဟာပတာပ၊ နနု တုမေဟိ ဆိန္ဒဟတ္ထပါဒါ နာမ (သီ၊ သျှာ)	၁၆၇
မဟာရာဇာတိ = မဟာရာဇ။ (?)	၂၃၆
မာ အဒ္ဒ = မာဒ္ဒသ (သီ၊ သျှာ)	၁၂၇
မာတာပိတူဟိ ပုဋ္ဌေဟိ = မာတာပိတုဥပဋ္ဌိတေဟိ (သီ) မာတာပိတု- ပဋ္ဌေဟိ (သျှာ) မာတာပိတူနံ ဥပဋ္ဌေဟိ (က)	၄၄၃
မာတုဒေဝတော = မာတိဒေဝတော (သီ၊ ဣ)	၄၀၊ ၄၀၁
မာတုပေါသကံ = မာတိပေါသကံ (သီ၊ ဣ)	၄၀၁
မာ ပုစ္ဆ = မာ သောဓေသိ (က)	၃၁၆
မာသာနံ = ဒိဝသာနံ (က)	၄၁၄
မိတ္တဓမ္မံ = မေတ္တိဓမ္မံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၆၉
မိတ္တဘာဝေန = မေတ္တာဘာဝေန (သီ၊ သျှာ)	၁၀၂
မိတ္တဘာဝေါ = မိတ္တသန္တဝေါ (က)	၂၅၉
မိတ္တသန္တဝေါ = မိတ္တသန္တဝေန (သီ၊ သျှာ)	၂၃၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[မ]

မုခေန = ပိဋေန (သျှာ)	၁၇၀
မုဉ္ဇမာနေ = ဝဇ္ဇမာနေ (က)	၄၇၂
မုရာမုရာပေတွာ = မုရုမုရာပေတွာ (သီ၊ သျှာ)	၁၂၃
မုဋ္ဌာလပတ္တာနန္တိ သဏှာနံ မုဋ္ဌာလဂစ္ဆပတ္တာနံ = ပုလသပတ္တာနန္တိ သဏှာနံ ပုလသဂစ္ဆပတ္တာနံ (သီ၊ ဣ) မူလသပတ္တာနန္တိ သဏှာနံ မူလသဂစ္ဆပတ္တာနံ (သျှာ)	၄၅၄
မေဏ္ဍမာတရန္တိ = မေဋ္ဌမာတရန္တိ (သီ၊ ဣ) မေဏ္ဍိမာတရန္တိ (သျှာ)	၅၀၈
မေဏ္ဍမာတာ = မေဋ္ဌမာတာ (သီ၊ ဣ) မေဏ္ဍိကမာတာ (သျှာ၊ က)	၅၀၇
မေ တံ မနသိ = တေ မံ သရသိ (က)	၁၈၅

[ယ]

ယံ = ယထာ (သီ၊ သျှာ)	၇
ယဇေယျာသီတိ = ယဇေဿသိ (သီ၊ ဣ)	၄၈၉
ယထာဿာသီတိပိ = ယထယာသီတိပိ (က)	၄၆၁
ယာစနဇိဝမာနော = ယာစနဇိဝိနော (ဣ၊ က)	၃၃၂
ယာဝ ဗျာတိတိ ယာဝ ဥမ္ဗိသတိ။ အယဉ္ဇိ = ယာဝ ပါတိ နိမ္ဗိသတိတိ အယဉ္ဇိ (သီ) ယာဝုပ္ပတ္တိ နိမိဿတိတိ အယဉ္ဇိ (သျှာ)	၈၈
ယော = လောလော (က)	၂၆၃

[ရ]

ရက္ခဏာရဟောပိ = ရက္ခိတောပိ (က)	၄၈၈
ရထသကဋ္ဌာဒိယုတ္တဝါဟနဿ = ရထသကဋ္ဌာဒိယုဂဝါဟနဿ (ဣ၊ က)	၃၅၃
ရထဿ စ မဏိကုဏ္ဍလေ စာတိပိ = ရထေ စ မဏိကုဏ္ဍလေ စာတိပိ (သီ၊ ဣ) ရထမဏိကုဏ္ဍလေ စာတိပိ (သျှာ)	၁၄၂
ရမတိ အဿမေတိ = ရမတဿမေတိ (က)	၁၃၂
ရသတိ = သရတိ (သီ၊ သျှာ)	၈၈
ရသမာနေ = သရမာနေ (သီ၊ သျှာ)	၈၈
ရာဇကုမ္ဘိ = ဂဇကုမ္ဘိ (သီ၊ သျှာ)	၁၂၈
ရာဇဘောဂါ = ရာဇဝါဟာ (က)	၃၀၂
ရာဇယုတ္တေ ဒါပေသိ = ရာဇာယုတ္တာ ဒါပေန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၃၀
ရာဇာ = ဇာတော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၂၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၇]

ရူပဂ္ဂဟဏကာလေ = ပိရူပဂ္ဂဟဏကာလေ (က)	၅၀၈ .
ရောရူဝနဂရေ ရောရူဝမဟာရာဇာ = ရောရူဝနဂရေ ဘာရတမဟာရာဇာ (သီ၊ ဣ) ဘောရူဝနဂရေ ဘောရူဝမဟာရာဇာ (သျှာ)	၄၄၆

[၈]

လဂ္ဂနံ = လောဘံ (သီ၊ ဣ)	၃၇၂
လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ = အာလဂ္ဂါ၊ လဂ္ဂိတာတိ အတ္ထော (သီ၊ သျှာ)	၂၂၉
လဒ္ဓအယံ လဒ္ဓါဂမနံ = လဒ္ဓံ အယံ လဒ္ဓံ ဂမနံ (ဣ)	၃၀၈
လဒ္ဓဘဏ္ဍိကလောဘေန = ပိဋန္ဓနဘဏ္ဍိကလောဘေန (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၈၆
လဒ္ဓါ = လဒ္ဓေါ (သီ၊ သျှာ)	၂၉၉
လိပ္ပတိစ္စေ = လေပတိစ္စေ (သီ)	၃၀၁

[၉]

ဝတ္ထိတောတိ ဆိန္ဓော = ဆိဇ္ဇိတောတိ ဆိန္ဓော (သီ၊ ဣ) ဝိတ္ထိတောတိ ဝိတ္ထိန္ဓော (သျှာ)	၃၆၈
ဝဋ္ဋတိတိ = န ဝဋ္ဋတိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၃
ဝဋ္ဋိဘော = ပတိဘော (သျှာ)	၇၇
ဝဏိဇ္ဇာပိ တေန = စရိတာ ဝဏိဇ္ဇာပိ တေန (သီ၊ သျှာ)	၅၁၅
ဝဏိတာ = ဂဏ္ဍိတာ (သီ၊ သျှာ)	၃၃၅
ဝတဉ္ဇ သီလဝတ္တဉ္ဇ = ဝတဉ္ဇ သီလစရဏဉ္ဇ (သီ၊ ဣ)	၃၃၉
ဝတပုဒ္ဓေတိ = ဝတပန္ဓေတိ (သျှာ)	၈၈
ဝတ္ထဝိလေပနေဟိ = ဂန္ဓဝိလေပနေဟိ (သီ၊ သျှာ)	၂၄၆
ဝမ္ဗိတံ = ဒမကံ (သျှာ)	၈
ဝယေန = ဝယော (က)	၈၈
ဝရော = စရော (သီ၊ ဣ)	၄၃၁
ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ = ဝေါဿဂ္ဂတ္ထေ (က)	၂၃၃
ဝသနကော = ဝသနတော (သီ၊ သျှာ)	၁၈၈
ဝသနဌာနေယေဝ = ဥပဌာနေယေဝ (သီ၊ သျှာ)	၂၄၂
ဝသန္ဓေ = ဝသန္ဓော (သီ၊ သျှာ)	၂၂၁
ဝသာပေသုံ = ဝါသံ ကပ္ပေသုံ (က)	၂၃၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝတ္ထန္တိ = ဘတ္ထန္တိ (သီ၊ ဣ) ကလကန္တိ (သျှာ)	၂၆၂
ဝဿသဋ္ဌိကတ္ထေရော = ဝဿသတိကတ္ထေရော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၂၅
ဝါ = စ (သျှာ)	၇၂
ဝါစနကာနိ = ဝါစနကာနိသံသံ (က)	၁၅၉
ဝါတာတပံ = ဝါလုကာတပံ (က)	၄၂၅
ဝါတိ = စာတိ (သီ၊ သျှာ)	၉၅
ဝါတေ ပဟရန္တေ = ဝါတေန ပဟရန္တော (သျှာ၊ က)	၄၆၇
ဝါယုဿ ပုတ္တေန = ဟရိဿ ပုတ္တေန (က)	၅၀၃
ဝိစရန္တာ = ဝိစိနန္တာ (ဣ)	၈၆
ဝိဇ္ဈန္တာ = ဝိဟေဋ္ဌန္တာ (က)	၃၅၇
ဝိဒေဿနာ = ဝိဒ္ဓေသနာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၃၂
ဝိဒေဿော = ဝိဒ္ဓေသော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၃၂
ဝိနဿ = ဝိနဿ (သီ၊ သျှာ) ဝိနာသ (က)	၃၉
ဝိတိံသိကာ = ဝိဘေသိကာတိ (သျှာ) ဝိဟေသိကာတိ (ဣ)	၁၃၅
ဝိတိံသိကံ = ဝိဘေသိကံ (သျှာ) ဝိဟေသိက (ဣ)	၁၃၅
ဝိရဝနဝသေန = ဝိစရဏဝသေန (သီ၊ ဣ)	၂၀၄
ဝိသမခါဒိသုံ = ဝိသမသာယိသုံ (သီ၊ သျှာ)	၁၈၇
ဝိသမာဝမာမိတိ = ဝိသမာစမာမိတိ (သီ)	၂၇၉
ဝိဿာသံ = ဝိနာသံ (က)	၁၇၈
ဝိတစ္ဆိကင်္ဂါရာ = ဝိတစ္ဆိကင်္ဂါရံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၂၅
ဝိမံသနတ္ထာယ = ဝိဿမနတ္ထာယ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၁၃
ဝီရယောဓော = ဝီရိယယောဓော (က)	၄၉၇
ဝေ = စေ (သီ) စ (သျှာ၊ ဣ)	၃၃၂

[သ]

သံသုမာရဂိရေ = သုံသုမာရဂိရိဝံ (သျှာ) သံသုမာရဂိရိဝံ (က)	၁၄၆
သကဏ္ဍပုဏ္ဏဓနုသ္မိဝံ = အာကမ္ဘိတပုဏ္ဏဓနုသ္မိဝံ (သီ)	
အာကိဏ္ဍပုဏ္ဏဓနုသ္မိဝံ (ဣ)	၄၁၇
သကုဏသံဃာ = သကုဏာ သဿာ (သီ၊ သျှာ)	၂၃၂
သက္ကာ ကာတုံ = သက္ကာရံ ကာတုံ (ဣ၊ က)	၄၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သက္ကာရံ အကာသိ = ဣဿရိယံ အဒါသိ (ဣ၊က)	၆၅
သဂ္ဂပုရံ = သဂ္ဂပဒံ (သီ၊ဣ)	၄၅၀
သဂ္ဂေါ = အဂ္ဂေါ (သီ၊သျှာ)	၁၇၄
သင်္ကပ္ပေန = သင်္ကပ္ပန္တဿ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၄၂၇
သင်္ဂဟိတာဟာရမာနဿ = သင်္ဂဟိတာဟာရပမာဏဿ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၂၉၅
သစေပိ = သစေ ဟိ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၁၆၆
သညတ္တံ = သညတ္တိံ (သီ၊သျှာ)	၃၀၁
သတသဟဿာနိ = သတသဟဿံ (သီ)	၃၃၉
သတိံ = ဓိတိံ (သီ၊ဣ)	၄၄၃
သတ္တ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ = သတ္တမပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ (သီ၊ဣ)	၄၅၀
သတ္တမေ ဒိဝသေ = သတ္တ ဒိဝသာနိ (က)	၂၂၄
သတ္တရတနဝိစိတ္တေ = သတ္တရတနဝိစိတေ (က)	၁၁၆
သတ္တုဘဿေ = ဘောဂေ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၃၂၇
သဒိသာ = သဒိသာတိ (သီ၊သျှာ)	၄၄
သဒ္ဓဟေယျ = သဒ္ဓဟေထ (သီ၊သျှာ)	၁၇၀
သဒ္ဓါတုံ = သန္ဓာရေတုံ (ဣ) သုဒ္ဓါတုံ (သျှာ)	၂၁၀
သန္ဓာယ = ဧဝရူပံ အန္ဓဗာလံ တံ သန္ဓာယ (သီ၊သျှာ)	၂၁၅
သန္ဓာရဏဒုက္ကရတာ = ဒုသဒ္ဓါနိယဒုက္ကရတာ (သျှာ)	
သဒ္ဓါရတနဒုက္ကရတာ (က)	၃၂၀
သပတ္တရာဇာ = သာမန္တရာဇာ (သျှာ၊က)	၃၉၅
သပ္ပသိ = အဟောသိ (သျှာ)	၁၁၅
သဗ္ဗာ = သဗ္ဗံ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၁၃
သမံ = သမာ (သီ၊သျှာ)	၁၆၁
သမဿတ္တကာလေ = သမတ္တကာလေ (သျှာ၊က)	၁၇၄
သမာစိဏ္ဏစရဏတာယ = သဟစိဏ္ဏစရဏတာယ (သီ)	
သမဝဏ္ဏစရဏတာယ (သျှာ)	၄၆၉
သမာနဇာတိကံ = အသမာနဇာတိကံ (က)	၁၆၉
သမာပတ္တိစရဏမေဝ = အဋ္ဌသမာပတ္တိံ ပဋိစ္စ စရဏညေဝ (သီ၊သျှာ)	
အဋ္ဌသမာပတ္တိစရဏမေကံ (ဣ)	၂၂၂
သမာသဇ္ဇာတိ = သမာပဇ္ဇာတိ (သျှာ၊က)	၂၀၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သမိတပါပတာယ သမဏံ = သမိတပါပတာယ သမတာယ သမဏောတိ (သီ၊ သျှာ)	၇၈
သမိဒ္ဓကုလံ = မိတ္တကုလံ (သီ၊ သျှာ)	၄၀၃
သမ္ပရာယာယ သုခါယ စာတိ = သမ္ပရာယသုခါဝဟန္တိ (သီ၊ သျှာ) သမ္ပရာယသုခါယ စာတိ (ဣ၊ က)	၁၈၀
သမ္ပေသိ = သံသေသိ (က)	၂၃၇
သမ္ဗိလ္လဟာသိနိတိဿာ = သမ္ဗိလ္လဘာသိနိတိဿာ (ဣ)	၈၆
သမ္မောဒမာနေသု = သမ္မောဒမာနာ (က)	၄၇၉
သယနဂဗ္ဘဿ အဝိဒူရေ = သယနဂဗ္ဘပဿေ (သျှာ၊ က)	၃၉၄
သသကသဟသံ = သသသတသဟသံ (ဣ၊ က)	၇၀
သဿတဝါဒံ = သဿတဝါဒေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၂
သဟဿကုဋိကော = သဟဿကုလိကော (က)	၂၆၅
သဟဿဗျာမမတ္တာယာမံ = သဟဿဗျာမံ (သီ၊ သျှာ) သဟဿဗျာမာယာမံ (ဣ)	၃၇၆
သဟဿာနိ = သဟဿာနံ (သီ)	၃၃၉
သာတောဒိကာယ = သောတောဒိကာယ (က)	၄၃၉
သာဓု န နလဒ္ဓကော = န ဟိ သာဓု ကောဓော (သီ) န ဟိ သာဓုကော (သျှာ)	၂၁၉
သာ သိံသပါ = သသိံသပါ (သီ၊ ဣ) သာ သိသပါ (သျှာ)	၂၉၈
သိဗ်ပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ = ဘိသပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ (သီ၊ ဣ) ဥပသိဗ်ပုပ္ဖဇာတကဝဏ္ဏနာ (သျှာ)	၂၉၁
သိတကရဏေတိ = သိတကာရဏာယာတိ (သီ) သိတကာရဏေတိ (သျှာ)	၃၈၄
သီဃသောတံ = သီဃသောတဘာဝံ (သျှာ၊ က)	၄၅၂
သုခဘာဝေါ = သုစိဘာဝေါ (သီ၊ သျှာ)	၆၈
သုခသံဗြာရဏတ္ထံ = မုခသဗြာရဏတ္ထံ (သျှာ)	၂၈၀
သုခါ နာမ = သုခါ နာမ နိရာသာ သုပတိ (က)	၉၃
သုဏိန္ဒိ = သုဏောမိတိ (က)	၄၁
သုတံ = ဟတ္ထကစ္ဆပကံ (သီ၊ ဣ) ဟတ္ထကစ္ဆပုဋံ (သျှာ)	၄၈၀
သုတဂန္ထပဋိဝေဓဇ္ဇဒ္ဓိဟိ = သုတ္တန္တေဟိ ဝါ ပဋိဝေဓဇ္ဇဒ္ဓိဟိ (သီ)	၁၇၇

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သုတဓရယုတ္တောတိ = သုတာစာရယုတ္တောတိ (သိ)	
သုတာစာရယုတ္တောတိ (ဣ)	၁၇၉
သုတနူတိဿ = သုတနောတိဿ (သျှာ၊ဣ၊က)	၃၀၅
သုပ္ပမာနေသုတိ = သုတ္တပမာဒေသုတိ (သျှာ၊က)	၃၀၃
သုဘောဇနရသေန = သုဘောဇနေန (သိ၊သျှာ)	၁၀၅
သုမုတ္တာ အဟန္တိ = သုမတော အယန္တိ (သိ)	၁၅၅
သုယောနန္တိ = ဒူရေ ဣတော ဟိ သုသန္တိ (သိ၊သျှာ)	၁၇၅
သုယောနန္တိ = သုသန္တိ (သိ၊သျှာ)	၁၇၃
သုသင်္ဂဟိတမာနဿာတိ = သုသင်္ဂဟိတပမာဏဿာတိ (သိ၊သျှာ၊ဣ)	၂၉၅
သုသမုဒါနယာ = သုသံဝတ္တနိယာ (သိ၊သျှာ)	၂၉၅
သေယျံ တထေဝ = သယုဿ ဟတ္ထေ (သိ၊သျှာ၊ဣ)	၄၉၁
သေယျံ နာမ = သယုနာမံ (သိ၊ဣ)	၄၉၀
သေဒုမန္တိ သေဒုမဒိပံ = သေရုမန္တိ သေရုမဒိပံ (သိ၊သျှာ၊ဣ)	၁၇၅
သေဒုမဒိပေါ = သေရုမဒိပေါ (သိ၊သျှာ၊ဣ)	၁၇၃
သော = ယော (က)	၁၄၀
သော = ယော (သိ၊သျှာ)	၂၄၅
သောတဝိညာဏကောဋ္ဌာသံ = သောတာပတ္တိဝိညာဏ- ကောဋ္ဌာသံ (က)	၇၂
သွာဟံ = သစာဟံ (သျှာ) ယာဟံ (ဣ) ယထာဟံ (က)	၄၄၄

[ဖ]

ဟဋ္ဌာဏ္ဍိ = ဂတာနဋ္ဌိ (သိ၊သျှာ၊ဣ)	၄၀၀
ဟတ္ထပထံ = ဟတ္ထဂတံ (က)	၁၉၇
ဟရေဟိတိ = သေဝေဟိတိ (ဣ)	၁၀၄
ဟသိတုံ = ဟသိတွာ (သိ၊ဣ) ဟာသိတွာ (သျှာ)	၂၁၁
ဟိရောတ္တပ္ပဘေဒနာယေန = ဟိရောတ္တပ္ပရောဓာယေန (သိ၊သျှာ)	၇၂
ဟေရညိကဖလကတော = ဟိရညဖလကတော (သိ၊သျှာ၊က)	၉၂

ဇာတကဋကထာယ တတိယဘာဂေ

ဂါထာသုဒ္ဓိ

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အကက္ကသံ အဖရသံ	၂၆၅	အတိဏ္ဏံယေဝ ယာစသု	၂၁၆
အကတညှိမကတ္တာရံ	၂၅	အတ္တနာ ကုရုတေ လက္ခိ	၂၄၇
အကတညဿ ပေါသဿ	၅၁၃	အတ္တာနံ သင်္ကမံ ကတွာ	၃၅၁
အကတွာ အပနန္ဓဿ	၂၄၀	အတ္တာနမေဝ ပဌမံ	၃၁၃
အကရမှသ တေ ကိစ္စံ	၂၅	အတ္တရဿု ပလာသာနိ	၁၇၁
အကာလေ ဝဿတိ တဿ	၄၃၄	အထိမံ ခုဒ္ဒကံ ပက္ခိ	၃၇၆
အက္ခောန္တိ မံ အဝဓိ မံ ၁၉၀၊ ၄၆၃-၄		အဒဿနေန မောရဿ	၁၁၇
အက္ခောဓနော နိစ္စပသန္ဓစိတ္တော	၂၀၀	အဒါသိ ဒါနာနိ ပုရေ ဝိသယု	၁၁၉
အဂါရာ ပစ္စုပေတဿ	၂၀၀	အဒု စာပံ ဂဟေတွာန	၃၂၀
အဂါရိနော အန္ဓဒပါနဝတ္ထဒါ	၂၁၉	အဒု ပညာ ကိမတ္ထိယာ	၄၇၅
အဂ္ဂတော ဝေ ပသန္ဓာနံ	၃၉၃	အဒေယျေသု ဒဒံ ဒါနံ	၁၀
(၃-၁-၂၅၅-ပိဋေ-ဣတိဝုတ္တကေ)		အဒ္ဓသံ ကာမ တေ မူလံ	၄၂၇
အင်္ဂမေတံ မနုဿာနံ	၄၆	အဒ္ဓဿ ပထဝိ ဝိဇ္ဇော	၄၆၀
အင်္ဂါရဇာတာ ပထဝီ	၄၂၅	အဒ္ဓါ တုဝံ ပဏ္ဍိတကောသိ	
အစေတနံ ဗြာဟ္မဏ		ရာဓ	၉၁
အဿုဏန္တိ	၂၂	အဒ္ဓါပဇာနာသိ မမေတမာယံ	၃၄၂
အစ္စရာသဟဿဿာဟံ	၃၀၀	အဒ္ဓါ မံ ယက္ခ ဇာနာသိ	၂၉၀
အဇညံ ဇညသင်္ဂါတံ	၂၂၉	အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ	
အဇ္ဇ သုဝေတိ ပုရိသော	၂၄၄	သပညာ	၂၀၀
အဇ္ဇာပိ မေ တံ မနသိ	၁၀၅	အဒ္ဓါဟိ ဒါနံ ဗဟုဓာ ပသတ္ထံ	၄၄၀
အဇ္ဈာရူဟာ'ဘိဝံသန္တိ	၃၇၇	အနဂါရိယုပေတဿ	၃၆၀
အညံ ဘဏတိ ဝါစာယ	၂၅၃	အနင်္ဂဏဿ ပေါသဿ	၂၉၀
အညေ သောစန္တိ ရောဒန္တိ	၁၅၆	အနတ္ထာ တာတ ဝမုန္တိ	၅၀၀
အဋ္ဌာနမေတံ ဒုက္ခရူပံ	၃၂၀	အနန္တဒဿိ ဘဂဝါဟမသ္မိ	၃၃၆
အဋ္ဌိန္ဒြာ ပါဏဟရာ	၄၆၄	အနရိယ'မရိယေန	
အတိက္ကမ္မ ရမဏကံ	၁၉၃	သဟဿနေတ္ထ	၁၂၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ]	
အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ	၆၈
အနဝဋ္ဌိတော တတော အာဂါ	၁၅၃
အနုတိရစာရိ နဂုံဋ္ဌိ	၃၁၅
အနုတိရစာရိ ဘဒ္ဒန္တေ	၃၁၄
အနုတ္တရေ ကာမဂုဏေ သမိဒ္ဓေ	၁၂
အနုဝိစ္စ ကစ္စာနိ ကရောဟိ ကိစ္စံ	၄၀၄
အန္ဓကာရတိမိသာယံ	၄၁၁
အပရမ္ပိ သမ္ပ တေ ဗာလျံ	၂၆၂
အပိ ကဿပ မန္ဓိယာ	၃၆
အပိ စေ ပတ္တမာဒါယ	၃၀၊ ၄၉၀
အပိ နာမ နံ ပဿေယျံ	၄၇၂
အပိ ဟန္တာ ဟတော ဗြူတိ	၉၆
အပေဟိ ဧတ္တော တံ ကာဋိ	၂၄၅
အပွံ ဟိ ဧတံ န ဟိ ဒီဃမာယု	၃၃၉
အပ္ပကေန တုဝံ ယက္ခ	၃၀၈
အပ္ပတွာ ပဒဝိညာဏံ	၇၁
အပ္ပမတ္တော အယံ ဂန္ဓော	၂၇၃
(ခု-၁-၁၂-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ)	
အပ္ပမ္ပိ စေ နိဗ္ဗုတိံ ဘုဉ္ဇတိ ယဒိ	၄၉၇
အပ္ပဿ ကမ္မဿ ဖလံ မမေဒံ	၄၂၈
အပ္ပါပိ ကာမာ န အလံ	၄၂၇
အပ္ပိစ္ဆဿ ဟိ ပေါသဿ	၂၉၅
အပ္ပိစ္ဆာ အပ္ပစိန္တာယ	၂၉၅
အဖလံ မရရံ ဝါစံ	၂၃၈
အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ	၁၄၆၊ ၂၀၁၊ ၃၆၉
အဘိက္ခဏံ ရာဇကုဉ္ဇရ	၃၈၉
အမာနနာ ယတ္ထ သိယာ	၂၃၃
အမိတ္တမဇ္ဈေ ဝသတော	၂၉၄
အမိတ္တဟတ္ထတ္ထဂတာ	၁၉၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ]	
အမိတ္တာနံ ဟတ္ထတ္ထံ	၄၄၄
အမ္မဋ္ဌကုလဿ ခတ္ထိယ	၃၉၂
အမ္မပက္ကံ ဒကံ သီတံ	၅၀
အမ္မာ'ဟ'မဒ္ဓံ ဝနမန္တရသ္မိံ	၃၅၈
အမ္ဘော န ကိရ သဒ္ဓေယျံ	၅၇
အမေ မနုဿေသု မနုဿဟိံ သ	၄၉၅
အယံ မုရိသော မမ	
အတ္တကာမော	၂၇၈
အယံ ဝါသော မတော သေတိ	၃၆၈
အယမေဝ ကာလော	
န ဟိ အညော အတ္ထိ	၃၆၁
အယမေဝ သော ပိဂိယ	
ဝေနသာခေါ	၁၄၉
အရညာ ဂါမမာဂမ္မ	၁၃၆၊ ၄၉၉
အရဟာ သီလသမ္ပန္နော	၄၇၆
အလံ ဟိ တေ ဇဂ္ဂိတာယေ	၂၁၁
အလမေတေဟိ အမ္မေဟိ	၁၂၂
အလင်္ကာတာ သုဝသနာ	၁၂၇
အလသော ဂိဟိ	
ကာမဘောဂီ န သာဓု	၉၇၊ ၃၄၃
အလိကံ ဘာသမာနဿ	၄၃၃
အလိကံ ဝတ မံ သမ္ပ	၁၈၅
အဝသိမှ တဝါ'ဂါရေ	၁၂၄
အဝါရိယပိတာ နာမ	၂၁၆
အသံသယံ ဇာတိခယန္တဒဿီ	၄၁၂
အသက္ခိံ ဝတ အတ္တာနံ	၁၂၂
အသန္နုတံ မံ စိရ-	
သန္နုတေန	၅၈၊ ၂၀၇
အသိ တိက္ခောဝ မံသမ္ပိ	၁၃၉
အသိဟော သိဟမာနေန	၁၀၄

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[အ]

အသုဒ္ဓဘက္ခောသိခဏာနုပါတီ	၄၉၇
အဿ ဣန္ဒသမော ရာဇ	၄၈၉
အဿဒ္ဓေါ အကတညူ စ	၇၂
အဟံ စေ ဒဠေဓမ္မဿ	၃၆၄
အဟံ ဇာဂရတံ သုတ္တော	၃၈၂
အဟံ ဒဿသတံဗျာမံ	၃၇၆
အဟံ ရဟော န ပဿာမိ	၁၇
အဟမေဝ ဧကော ဣဓ မဇ္ဇ	
ပတ္တော	၅၀၃
အဟမေဝ ဒူသိယာ	
ဘူနဟတာ	၁၆၆-၇
အဟဗ္ဗိ'မံ သံဂရသေဝိတန္တံ	၁၅၉
အဟန္တာရမဃာတေန္တံ	၁၈၉
အဟန္တာရမဟန္တာရံ	၁၈၉
အဟမ္ပိ ခေါ တံ ဇာနာမိ	၂၄၅
အဟမ္ပိ မံသာနိ ဖလာနိ ဘုဇ္ဇေ	၄၉၆
အဟူ အတိတမဒ္ဓါနံ	၄၀

[အာ]

အာကိဏ္ဍလုဒ္ဓေါ	
ပုရိသော	၂၉၀၊ ၅၁၃
အာဂမာ နုန သော သဒ္ဓေါ	၃၉၈
အာဂမိဿတိ မေ ပါပံ	၃၉၇
အာဒါယ ဒဏ္ဍံ ပရိသုမ္ဘဘတ္တံ	၃၂၆
အာဒိတ္တံ ဝတမံ သန္တံ	၁၄၆၊ ၂၀၁၊
	၃၆၉
အာဒိတ္တသ္မိ အဂါရသ္မိ	၄၄၇
အာမံ ပက္ကဋ္ဌ ဇာနန္တိ	၃၆၂
အာသာဝတိ နာမ လတာ	၂၃၆
အာသိဝိသံ ကုပိတံ	၅၀၀
အာသိသတေဝ သော ပက္ခိ	၂၃၆

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[ဣ]

ဣစ္စေဝံ ဝိလပန္နိယာ	၄၅၇
ဣတောဒါနိ ပတာယန္တိ	၂၆၆
ဣတော ဗဟုတရာ ဘောဂါ	၁၉၃
ဣတော သတ္တာနိ ဂစ္ဆန္တိ	၂၆၆
ဣဒံ ခေါ တံ သမာဂမ္မ	၃၉၉
ဣဒံ တဒါစရိယဝစော	၁၄၉
ဣဒံ ပုရေ နိန္ဒမာဟု	၄၀၉
ဣဒံ ဝတွာန ဟာရိတော	၄၇၇
ဣဒံ သုဝဏ္ဏကာယူရံ	၄၁၅
ဣဒါနိ ခေါ မံ ဘာယေတိ	၁၉၆
ဣဒါနိ ခေါမ္ပိ သုခိတော	
အရောဂေါ	၂၁၁
ဣဓ သိဟာ စ ဗျုပ္ပါ စ	၂၃၂
ဣဓာဂမာ မြဟ္မစာရိ	၁၀၇
ဣမံ တုဏ္ဏေဟိ ပက္ခေဟိ	၂၅၄
ဣမံ တံ တတိယံ တာဝ	၂၂၈
ဣမံ နေရုတိ ဇာနန္တိ	၂၃၃
ဣမံ သော သယနံ သေတိ	၁၃၉
ဣမဉ္ဇေ တေ ပိတာ ဘဒ္ဒေ	၂၆၇
ဣမသ္မိ ယေဝ နဂရေ	၃၈၉
ဣမာနိ မံ ဒဒ္ဓရ တာပယန္တိ	၁၅
ဣမာနိ မေ သတ္တသတာနိ အတ္ထိ	၃၂၈

[ဥ]

ဥဠေဟိ စောရ ကိံ သေတိ	၃၂
ဥဒ္ဓယုတေ န ရမတိ	၂၀
ဥတ္တမတ္ထံ လဘိတွာန	၂၆၃
ဥဒပတ္တောသိ ဝေဂေန	၄၆၀
ဥဒေတိ အာပူရတိ ဝေတိ စန္ဒော	၁၄၃
ဥဒ္ဓံ တပတိ အာဒိစ္စော	၄၂၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဥ-ဦ]	
ဥဒ္ဓုဘတ္တံ အဟံ တဒါ	၃၉၂
ဥပရိဝိသာလာ ဒုပ္ပုရာ	၁၉၄
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ	၃၈၈
(ခု ၂-၄၀-ပိဋေ)	
ဥပ္ပန္နာယံ သရီရဇော	၄၇၆
ဥမ္ပတ္တိကာ အယံ ဝေဏီ	၅၀၈
ဥရဂေါဝ တစံ ဇိဏ္ဏံ	၁၅၂
ဥလ္လဿိတော အတ္တာနံ	၃၅၂
ဥသဘာ'ဟ'မဒ္ဒိ ယူထဿ မဇ္ဈေ	၃၅၉
ဥရိဋ္ဌိ ဘဂ္ဂံ ဝဋ္ဋိတော ခါရိဘာရော	၇၆

[ဇ]	
ဧကဿ စရိတံ သေယျော	၄၆၄
ဧကော အရညေ ဝိရိကန္ဓရာယံ	၁၅၉
ဧတဒေဝ ဟိ မေ နာမံ	၂၃၈
ဧတေ ဘိယျော သမာယန္တိ	၃၆
ဧတ္တာဝတေ'တံ ပဏ္ဍိစုံ	၄၄၂
ဧဝံ ကရောန္တိ သပ္ပညာ	၁၄၆
ဧဝံ စလိတံ အသဏ္ဍိတံ	၅၃
ဧဝံ စေ မံ ဝိဟရန္တိ	၁၇၈
ဧဝံ ဇာဂရတံ သုတ္တော	၃၈၃
ဧဝံဘူတဿ မေ တာတ	၁၉၈
ဧဝံဘူတဿ တေ ရာဇ	၁၉၇
ဧဝံ ယက္ခ သုဒ္ဓိ ဟောဟိ	၃၀၉
ဧဝံ ယော သံ နိရိကတွာ	၃၈၀
ဧဝံ လုဒ္ဓက နန္ဒဿ	၁၇၂၊ ၃၁၁
ဧဝံ သက္က သုဒ္ဓိ ဟောဟိ	၄၇၀၊ ၄၇၂
ဧဝံ သုနိတေန သုဘာသိတေန	၄၂၁
ဧဝံ သော နိဟတော သေတိ	၇၇

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဈ]	
ဧဝဉ္စ တေ ရုစ္စတိ ကာတိယာနိ	၄၀၆
ဧဝဉ္စ တေ ရုစ္စတိ ဒေဝရာဇ	၄၀၅
ဧဝဉ္စ သော ဟောတိ တတော စ	
ပါပိယော	၃၀၄
ဧဝမာဒီပိတော လောကော	၄၄၇
ဧဝမာပဇ္ဇတေ ပေါသော	၃၀၄
ဧဝမေတံ မဟာရာဇ	၄၇၅
ဧဝမေတံ မိဂရာဇ	၂၀၉
ဧဝမေဝ ဣဓေကဇ္ဇော	၂၈၃
ဧဝမေဝ ဣမေ ကာမေ	၁၈၇
ဧဝမေဝ မနုဿေသု	၁၀၂၊ ၁၈၇၊ ၃၁၆
ဧဝမ္ပိ ဣဓ ဝုဒ္ဓါနံ	၂၄၁၊ ၄၆၀
ဧဝမ္ပိ ဝါမနိဂမေသု ပဏ္ဍိတော	၃၀၀
ဧဝမ္ပိ စတုရာ နာရီ	၂၅၁
ဧဝမ္ပိ မိတ္ထေဟိ ဒဠေဟိ	
ပဏ္ဍိတော	၂၉၉
ဧဝမ္ပိ ဝေါဟာရသုစိ'	
အသာဟသံ	၃၀၁
ဧဝေ'တံ ဟောတိ ကတ္တဗ္ဗံ	၁၀၈
ဧသ ဒေဝမနုဿာနံ	၃၉၃
ဧသ ဘိယျော ပဝေက္ခာမိ	၇၉
ဧသ'သ္မာကံ ကုလေ ဓမ္မော	၁၁၀
ဧသော တေ ဥပမာ ရာဇ	၃၅၂
ဧသော ဟိ ဥတ္တရိတရော	၃၆
ဧဟိ ဂေါဓ နိဝတ္တဿု	၇၉
ဧဟိ တံ ဥပဂူဟိဿံ	၄၁၆
ဧဟိ ပုတ္တ နိဝတ္တဿု	၄၈၀
ဧဟိ မာဏဝ ဩရေန	၃၀၈

ပဌမပါဒါ ဝိဋ္ဌကံ

[ဩ]

ဩဂဟ ရဟဒံ အကဒ္ဒမံ	၂၇၁
ဩဒဟိဿာမ'ဟံ ပဿံ	၂၅၇
ဩဒါတဝတ္ထာ	
သုစိ အလ္လကေသာ	၄၀၄
ဩဒါတမူလံ သုစိဝါရိသမ္ဘဝံ	၃၀၁
ဩရောပယဿု ကလျာဏိ	၄၁၅
ဩဝဒေယျာနုသာသေယျ	၃၄၇

[က]

ကတညှိမိ စ ပေါသမိ	၁၁
ကတမော ရဟဒေါ အကဒ္ဒမော	၂၇၂
ကတဿ စေဝ ကတ္တာ စ	၁၂၅
ကထံ ဇာဂရတံ သုတ္တော	၃၀၂
ကထံ နု ထလဇော သန္တော	၃၁၅
ကထံ သမုဒ္ဒမတရီ	၈၄၊ ၁၇၅
ကန္ဓိတေန ဟဝေ ပြိဟေ	၃၆၈
ကပ္ပေါ စ တေ ဗဒ္ဒစရော	
အဟောသိ	၃၄၀
ကမ္မာယ နိက္ခမန္တောဟံ	၃၈၉
ကရဏ္ဍကော ကလိင်္ဂါနံ	၃၆၀
ကလျာဏရူပေါဝတ'ယံ	
စတုပ္ပဒေါ	၇၆
ကာကမ္ဘ ပဿ လဠုကိကံ	၁၆၄
ကာကော တဒါ ဒေဝဒတ္တော	
အဟောသိ	၂၈၀
ကာကောလာ ကာကသံဃာ စ	၂၃၂
ကာနိ'ဿ ကမ္မာယတနာနိ	
အဿု	၅၁၄
ကာ နု ကာလေန ဝဏ္ဏေန	၂၄၃
ကာ နု ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန	၂၄၆

ပဌမပါဒါ ဝိဋ္ဌကံ

[က]

ကာမံ ကန္တန္တ ကုမ္မဏ္ဍာ	၁၃၅
ကာမံ ရူပ္ပတု ဝါ မာ ဝါ	၃၄၇
ကာ'ယံ ဇဠဂလာဂုဗ္ဗေ	၂၀၈
ကာ'ယံ ဗလာကာ သိဒ္ဓိနီ	၂၁၁
ကာယေန ယော နာဝဟရေ	၈၀
ကာလာဂတဉ္စ န ဟာပေတိ	
အတ္ထံ	၂၄၇
ကာသာယဝတ္ထေ သကုဏေ	
ဝဒါမိ	၄၉၄
ကာဠာနိ ကေသာနိ ပုရေ	
အဟောသံ	၃၇၁
ကိ° အဏ္ဏဝေ ကာနိ ဖလာနိ	
ဘုဠေ	၄၉၅
ကိ° ဂိဇ္ဈ ပရိဒေဝသိ	၃၁၁
ကိ° တေ ဇဠာဟိ ဒုဗ္ဗေမ	၇၈
ကိ° နု သန္တရမာနောဝ	၁၄၅
ကိ° သီလေ ကိ° သမာစာရေ	၂၄၃၊
	၂၄၆
ကိစ္ဆကာလေ ကိစ္ဆသဟော	၄၄၁
ကိန္တု သုဗာဟု တရမာနရူပေါ	၅၁၄
ကိမဏ္ဍကာ ဣမေ ဒေဝ	၂၀
ကိဒိသော တုယံ ပရိဝါရော	၅၁၀
ကုဏပါဒိနိ လောဟိတပေ	၂၅၁
ကုတော နု အာဂစ္ဆထ ဘော	
တယော ဇနာ	၅၀၂
ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ	၁၇၅
ကုဟိ° ဂတာ ကတ္ထ ဂတာ	၂၀၃
ကော ဒုတိယံ အသီလိဿ	၄၀၉
ကော'မ ဇာဂရတံ သုတ္တော	၃၈၂
ကောဓနော ဥပနာဟိ စ	၂၄၄

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[က-ခ]	
ကောမာရိကာ တေ	
ဟေဿာမိ	၂၅၀
ကျာဟံ ဒေဝါနမကရံ	၁၉၃
ခဂ္ဂံ ဆတ္တဉ္စ ပါတိဉ္စ	၃၀၉
ခတ္တိယာ ပြာဟူဏာ ဝေဿာ	၁၈၀
ခတ္တိယော စ အဓမ္မဋ္ဌော	၁၈၀
ခမနိယံ ယာပနိယံ	၄၅၆
ခရတ္တစံ ဗေလ္လံ ယထာပိ	
သတ္တဝါ	၃၀၀
ခရာဇိနာ ဇဋိလာ ပက်ဒန္တာ	၂၂၁
ဒီရောဒနံ အဟမဒါသိ°	၃၈၇
(ခု ၂-၄၄-ပိဋ္ဌေ)	
[ဂ]	
ဂင်္ဂါ ကုမုဒိနီ သန္တာ	၄၅၂
ဂင်္ဂါယ သောတသ္မိ°	
ဂဟိတနာဝံ	၃၄၀
ဂမိတော စ ရတ္ထော စ	
အမိမုတ္တိတော စ	၂၂၇
ဂမ္ဘီရစာရီ ဘဒ္ဒန္တေ	၃၁၄
ဂဝံ စေ တရမာနာနံ	၁၀၂
ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါ'ရညေ	၁၅၇၊
	၂၁၅၊၂၁၇
ဂိမ္မာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ	၄၈၄
ဂိလေယျ ပုရိသော လောဘာ	၃၁၉
ဂုဏေဟိ ဧတေဟိ	
ဥပေတ ခတ္တိယ	၄၂၁
[ဓ]	
စဇေ စဇန္တံ ဝနထံ န ကယိရာ	၉၉
စတုကဏ္ဍံဝ ကေဒါရံ	၂၄၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[စ]	
စတုပ္ပဒီ တံ ကလျာဏိ	၂၅၀
စတုပ္ပိ အဋ္ဌဇ္ဈဂမာ	၁၉၃
စတ္တာရောမေ မဟာရာဇ	၄၇၆
စန္ဒနံ တဂရံ ဝါပိ	၂၇၃
စန္ဒနသာရာနုလိတ္တာ	၁၆၈
စရ စာရိကံ လောဟိတ-	
တုဏ္ဏ မာ မရိ	၄၆၈
စရဇ္ဇေ နာဓိဂစ္ဆေယျ	၆၇
စရန္တိ ဗာလာ ဒုမ္မေဓာ	၂၇၄
(ခု ၁-၂၂-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ)	
စာလေတိ ကဏ္ဍံ ဘကုဋိ°	
ကရောတိ	၉၁
စိဏ္ဍာ ကလိင်္ဂါ စရိတာ ဝဏိဇ္ဇာ၅၁၅	
စိတြာဟိ ဂါထာဟိ	
သုဘာသိတာဟိ	၂၃၁
စိရဿံ ဝတ ပဿာမိ	၂၉၆
စိရမ္ဗိ ဘက္ခော အဘဝိဿ	၃၁၅
[ဆ-ဇ]	
ဆိန္ဒုပ္ပမိဝ ဝါတေန	၃၅၂
ဇပွေန မန္တေန သုဘာသိတေန	၁၉၁
ဇယော ကလိင်္ဂါန'မသယုသာဟိနံ	၆
ဇိဝှါ တဿ ဒွိဓာ ဟောတိ	၄၃၅
ဇိဝှါ တဿ န ဘဝတိ	၄၃၅
ဇိနော ရထဿံ	
မဏိကုဏ္ဏလေ စ	၁၄၂
ဇိဝါမိ ဝေါဟံ န	
မတောဟမသ္မိ	၄၀၅

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[၂-၃]

ဣတကော နော နိသိန္ဓောတိ ၆၀
 ဥယျမာနော န ဇာနာတိ ၁၅၂-၃-
 ၄-၅

[၈]

တံ တံ စေ အနုသောစေယျ ၈၇
 တံ တာဟံ တာတ ယာစာမိ ၅၀၀
 တံ ဒေဝါ ပယိရူပါသန္တိ ၂၃၆
 တံ ပဿ သမ္မ ဖလိမံ ဥဋ္ဌာရံ ၄၇၀
 တံ မံ ကာမေဟိ သမ္ပတ္တံ ၄၁၁
 တံ မံ န တပတေ ဗန္ဓော ၃၅၂
 တံ မံ ဝဓိတုမာဂစ္ဆိ ၂၅၈
 တံ မံ ဝိယာယတံ သန္တိ ၃၅၂
 တံ'မေန ပဿာမိ'ပရေန နာရိ ၃၇၃
 တံ လောဘပကတံ ကမ္မံ ၄၉၂
 တံ ဝေါ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒန္တေ ၃၆၆
 တဉ္စ ဒိသ္မာန အာယန္တိ ၄၅၇
 တဉ္စ သော သမတိက္ကမ္မ ၄၆၀
 တတော အမတမာဒါယ ၄၇၂
 တုတ္တတ္တနိ ဝတ'ပုဒ္ဓေ ၈၇
 တထေဝ တိဋ္ဌတိ သီသံ ၁၄၅
 တထေဝ တံ အဝေဒေသိ ၃၉၉
 တထေဝ တံ သဗ္ဗဘဝေ ၂၂၈
 တဒေဝ မေ တံ ဝိဒိတော ၉၉
 တပသာ ပဇဟန္တိ ပါပကမ္မံ ၄၂၉
 တယာ မံ အသိတာပဂီ ၃၉၈
 တယာ သမုဒ္ဒမ'တရိ ၈၄
 တသသိ ဘမသိ လေဏမိစ္ဆသိ ၂၇၁
 တသ္မာ ကာလေ အကာလေ ဝါ ၉၅
 တသ္မာ တုလေယျ မတ္တာနံ ၃၃၆

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[၈-၈]

တသ္မာ ပဏ္ဍိတဇာတိယော ၉၆
 တသ္မာ ဟိ ဆန္ဒာဂမနံ ၄၃၆
 တသ္မာ ဟိ တေ သုခိနော
 ဝိတသောကာ ၅၀၄
 တဿ ကမ္မဖရုသဿ ၄၀
 တဿ ကမ္မဿ ကုသလဿ ၃၉၀
 တဿ တံရူမဂန္ဓေန ၃၈၀
 တဿ ပုတ္တာ စ ဒါရာ စ ၂၄၀၊ ၄၆၀
 တဿာဟံ သြဒဟိ'ပဿံ ၂၅၈
 တဿေဝံ ဝိလပန္နဿ ၂၈၃
 တာတာတိ ပုတ္တော ဝဒမာနော ၄၇
 တာနိ'ဿ ကမ္မာယတနာနိ
 အဿု ၅၁၅
 တာဟံ သရံ ဒုက္ခသေယျံ ၁၈၅
 တိစိဝရဉ္စ ပတ္တော စ ၃၅၆
 တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေ စာပိ ၃၈၇
 (၃-၂-၆၆-ပိဋေ)
 တိဏံ တိဏန္တိ လပသိ ၁၀၇
 တုမေ သိဟာနံ ဗျုပ္ပါနံ ၂၉၃
 တုဝဉ္စ ဧကော ဘရိယာ စ
 တေ ပိယာ ၅၀၃
 တေ အန္ဓကာရေကေ ကာမေ ၄၇၆
 တေ ကထံ န ကရိဿန္တိ ၃၁၀
 တေ ဇနာ သုခမေဓန္တိ ၁၃၉
 တေ ရုက္ခာ သံဝိရူဟန္တိ ၃၇၇
 တေသု စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ၃၉၀
 တံ ခေါသိ သမ္မ ဥမ္မတ္တော ၅၀၈
 တံ ခေါပိ သမ္မ ဗာလောသိ ၂၆၂
 တုညေဝ မဏိနာ ဆန္ဒော ၂၉၇
 ထိယောဝ တဿ ဇာယန္တိ ၄၃၆

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ခ]	
ဒက္ခံ ဂဟပတိ သာဓု	၄၄၂
ဒဒိ ဘုဉ္ဇ မာ စ ပမာဒေါ	၃၉၀
ဒဒါမိ တေ မြာဟ္မဏ ရောဟိဏိနံ	၇၄
	၃၃၄
ဒဒေယျ ပုရိသော ဒါနံ	၃၂၀
ဒဝပ္ပလုဒ္ဓေါ ပုရိသော	၂၄၄
ဒဟရောစာ'သိ ဒုမ္မေဓ	၂၀၄
ဒဟရော တုဝံ ဒဿနိ-	
ယောသိ ရာဇ	၃၇၂
ဒဠ္ဗပ္ပမာဏံ မမ ဧတ္ထ မြဟ္မေ	၄၀၅
ဒါနံ သီလံ ပရိစ္စာဂံ	၂၅၀၊ ၃၀၀၊
	၃၉၁
ဒါနဉ္စ ယုဒ္ဓဉ္စ သမာနမာဟု	၄၄၀
ဒါသကမ္မကရာ ဟေဋ္ဌာ	၂၂၀
ဒိဇာ ဒိဇံ ကုဏပ'မာဟရန္တံ	၃၅၉
ဒိယဗု ကုက္ကု ဥဒယေန	
ကဏ္ဍိကာ	၂၉၀
ဒိဝါ စ ရတ္တော စ မယာ	
ဥပဋ္ဌိတာ	၅၀၄
ဒိသော ဝေ လဟုစိတ္တဿ	၃၃၆
ဒိသွာ ဝဒါမိ န ဟိ အညတော	
သဝံ	၂၃၀
ဒိဃံ ဂစ္ဆတု အဒ္ဓါနံ	၁၂၇
ဒုဇ္ဇေစ္စော စ သုဇ္ဇေစ္စော စ	၁၀
ဒုဇ္ဇိဝိတမဇိဝိမှ	၄၄
ဒုဒ္ဓါဘာယတိ ဘဒ္ဒန္တေ	၇၁
ဒုဗ္ဗဏ္ဍရူပံ တုဝ'မရိယဝဏ္ဏိ	၂၀၆
ဒုမော ယဒါ ဟောတိ	
ဖလူပပန္နော	၄၆၀
ဒုဿ မေ ခေတ္တပါလဿ	၅၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ခ]	
ဒူတော အဟံ ရာဇိ'ဓရက္ခဿာနံ	၁၃၅
ဒူရေ သုတော စေဝ	
မြဟာ စ ရုက္ခော	၂၂
ဒေဝမနုဿာ စတုပ္ပဒါ	၅၃
ဒေဝါ မုသာဝါဒ'မုပါတိဝတ္တာ	၆
ဒေဝီ ဝိယ အစ္ဆရူပမာ	၃၉၂
ဒွယံ ယာစနကော ရာဇ	၇၄
ဒွါသတ္တတိ ဂေါတမ ပုညကမ္မာ	၃၃၀
[ဝ]	
ဓမ္မံ စရထ ဉ္ဇတယော	၂၅၂
ဓမ္မံ ဘဏာမိ ဝေဒေဟ	၃၄၆
ဓမ္မဋ္ဌောဟံ ပုရေ အာသိ°	၃၁၄
ဓမ္မေ စ ယေ အရိယပ္ပဝေဒိတေ	
ရတာ	၄၂၀
ဓမ္မေန ကိရ ဇာတဿ	၁၁၄
ဓမ္မေန ဝိတ္တ'မေသေယျ	၈၁
ဓမ္မော ရဟဒေါ အကဒ္ဓမော	၂၇၂
ဓမ္မော ဟဝေ ပါတုရဟောသိ	
ပုဗ္ဗေ	၂၇
ဓမ္မော ဟဝေ ဟတော ဟန္တိ	၄၃၃
ဓိရတ္ထု ကာမေ သုဗဟူပိ	
လောကေ	၄၉၃
ဓိရတ္ထု တံ ယသလာဘံ	၂၀၊ ၃၀၊
	၄၉၀
ဓိရတ္ထု မံ မဟာကာယံ	၈၄
ဓိရော ဘောဂေ အဓိဂမ္မ	၂၀၃
ဓိရောဝ ဗလဝါ သာဓု	၃၃၆
ဓုတ္တာ စ သောဏ္ဍာ အကတာ	၅၃
ဓုတ္တာမိ သမ္ပ သုမုခ	၁၀၄

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[န]	
န အကာလေ ဝိပေက္ခေယျ	၅၀၀
န အဏ္ဏဝေ သန္တိ ဖလာနိ ဓက်	၄၉၆
န ကတဿ စ ကတ္တာ စ	၁၂၄
န ကိရတ္ထိ အနောမဒဿိသု	၃၀၇
န ခေါ အယံ ပြာဟ္မဏ	
ဘောဇနတ္ထာ	၄၀၄
န ခေါ မေ ရုစ္စတိ အာဠိ	၅၀၇
န ဂုံဠိ မေ အဝက္ကမ္မ	၄၅၆
န စာပိ ဈာပေတိ ပရံန အတ္တနံ	၄၁၉
န စေဝ သာ ကာလကတာ	၅၀
န တံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု	၂၇၄
(၃-၁-၂၃-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ)	
န တဿ ဝုဓိ ကုသလပ္ပသတ္တာ	၁၉၆
န တေ ပိဌမဒါယိမှာ	၁၁၀
နတ္ထိ အန္တော ကုတော အန္တော	၄၄
နတ္ထိ စိတ္တေ ပသန္တမ္ပိ	၃၀၇
(၃-၂-၆၆-ပိဋေ)	
နတ္ထိ လောကေ ရဟော နာမ	၁၇
န တံ အဿတ္ထ ဇာနာသိ	၃၃
န နာမဂေါတ္တံ ဂဏ္ဍန္တိ ရာဇ	၂၀၆
န နု တေ သုတံ ပြာဟ္မဏ	
ဘညမာနေ	၇
နန္တန္တိ သရိရဃာတိနော	၂၇၂
န ပဋိစ္စ ကမ္မံ ဖုသတိ	၆၁
န ပဏ္ဍိတာ ဝေတန'မာဒိယန္တိ	၃၂၀
န ပါပဇနသံသေဝီ	၃၀၄
န ပါပသမ္ပဝင်္ကေန	၃၀၄
န ပုပ္ဖဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ	၂၇၃
န မံ တပတိ အာတပေါ	၄၂၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[န]	
န မေ ဣဒံ ရုစ္စတိ စက္ကဝါက	၄၉၆
န မေ နမန္တဿ ဘဇေ ဘဇန္တိ	၉၉
န မေ ရုစ္စိ မိဂါလောပ	၂၄၀
န မေ သုတံ ဝါ ဒိဋ္ဌံ ဝါ	၁၇၂
န ယိဒံ နိစ္စံ ဘဝိတဗ္ဗံ ပြဟ္မဒတ္ထ	၁၄၇
န ယိမံ မဟိံ အရဟတိ	
ပါဏိကပ္ပံ	၁၆၀
နဝဆန္ဒကေဒါနိ ဒိယျတိ	၂၇၀
န ဝါစမုပဇီဝန္တိ	၃၁၉
န ဝါယသံ နော ပန ကဏ္ဍသပ္ပံ	၂၇၀
န ဝေဒေယန္တိ သပ္ပညာ	၃၃၂
န ဝေဒါ သမ္ပရာယာယ	၁၀၀
န ဝေ ပိယမ္မေတိ ဇနိန္ဒ	
တာဒိသော	၂၆၃
န ဝေ ယာစန္တိ သပ္ပညာ	၃၃၃
န သမာဓိပရော အတ္ထိ	၉၃
န သဿ တိလာ အတ္ထိ	၅၁
န သာဓု ဗလဝါ ဗာလော	၃၃၆
န သော အတ္ထာဒနံ ဘတ္ထံ	၂၀၃
န သောစနာယ ပရိဒေဝနာယ	၁၉၁
န သော မိတ္တော ယော သဒါ	
အပ္ပမတ္တော	၁၇၀၊ ၁၀၂
န ဟရာမိ န ဘဇ္ဇာမိ	၂၀၉
န ဟိ အန္ဓေန ပါနေန	၁၄၅
န ဟိ နုနိမဿ ရညော	၁၆၇
န ဟိ ဝေရေန ဝေရာနိ	၁၉၀၊ ၄၆၄
န ဟိ သဗ္ဗေလု ဌာနေသု	၄၁၆
န ဟိ သတ္ထံ သုနိသိတံ	၉၅
န ဟေဝ ကာမာန ကာမာ	၄၄၁
န ဟေဝ ဌိတံ နာသိနံ	၀၇

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[န]	
န ဟေဝ ဝေဒါ အဖလာ ဘဝန္တိ	၂၂၂
န ဟေဝ သဗ္ဗတ္ထ ဗလေန ကိစ္ဆံ	၁၆၃
နာညံ သုစရိတံ ရာဇ	၁၉၈
နာဒေယျေသု ဒဒံ ဒါနံ	၁၀
နာန္တလိက္ခဘဝနေန	၂၀၄
နာဟ္မတိတဟရော သောကော	၁၅၇
နာယံ နေရု ဝိဘဇတိ	၂၃၃
နာသက္ခာ'တိ ဂတော ပေါသော	၄၆၀
နာဿ သီလံ ဝိဇာနာထ	၂၅၃
နာဟံ တုမေ ပသံသာမိ	၂၉၂
နိက္ခန္ဓာယ အဂါရသ္မာ	၅၁၀
နိစ္စံ ဥဗ္ဗေဂိနော ကာကာ	၂၉၄
နိဓိနံ ပဝတ္တာရံ	၃၄၇
နိသမ္မ ခတ္ထိယော ကယိရာ	၉၇၊ ၁၄၃
နိဟိယတိ ပုရိသော နိဟိနသေဝီ	၃၀၄
နူန ရာဇာ န ဇာနာတိ	၃၆၄
နေဝ ဣတ္ထိသု သာမညံ	၁၃၉
နေဝ တံ ဥပဇီဝါမိ	၂၉၁
နေဝ ဒုဋ္ဌေ နယော အတ္ထိ	၄၅၇
နေဝ'ယျကဿ သီသဉ္စ	၁၄၅
နေဝါဘိသဇ္ဇာမိ န စာပိ ကုပ္ပေ	၁၁၀
နော စေ အဿ သကာ ဗုဒ္ဓိ	၃၄၈
နော စေ လဘေထ နိပကံ	
သဟာယံ	၄၆၄

[ပ]

ပကော စ ကာမာ ပလိပေါ စ	
ကာမာ	၂၂၆
ပညာဟိ သေဋ္ဌာ ကုသလာ	
ဝဒန္တိ (ခု ၆-၁၀-ပိဋ္ဌေ)	၃၂၇

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဝ]	
ပဏိတံ ဘုဉ္ဇသေ ဘတ္တံ	၂၉၄
ပဏ္ဍကံ တိဒိဏဓာရံ	၃၁၈
ပနုဇ္ဇ ဒုက္ခေန သုခံ ဇနိန္ဒ	၁၃
ပရိပ္ပဝန္တံ ပထဝိ°	၄၆၀
ပရိပ္ပဇ မဟာ လောကော	၂၇
ပရိမုဋ္ဌာ ပဏ္ဍိတာဘာသာ	၄၆၃
ပရိသင်္ကပထော နာမ	၄၆၀
ပရုဇ္ဇကန္တနခလောမော	၂၉၆
ပရေ စ န ဝိဇာနန္တိ	၄၆၄
ပဝိဝေကရသံ ပိတွာ	၁၈၂
ပဿာမိ ဝေါဟံ ဒဟရိ° ကုမာရိ°	၃၇၃
ပါပါနိ ကမ္မာနိ ကရိတွ ရာဇ	၂၂၂
ပါမောဇ္ဇကရဏံ ဌာနံ	၁၈၂
ပိတာ စ ပုတ္တံ အဝစ	၄၆၀
ပိယံ ခေါ အာဠိ တေ ဟောတု	၅၀၉
ပိယံ ခေါ အာဠိ မေ ဟောတု	၅၀၉
ပုတ္တာ တဿ န ဘဝန္တိ	၄၃၆
ပုထုသဒ္ဓေါ သမဇနော	၄၆၃
ပုနပါ'ပဇ္ဇသီ သမ္မ	၂၁၂
ပုဗ္ဗေဝ ခန္တိ စ တပေါ စ မယံ	၁၃
ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနော	၂၈၂
(အံ ၂-၂၉၆၊ ၃ ၂-၁၅၉-ပိဋ္ဌေ)	
ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနာ ဘဝါမ	၂၈၂
(ခု ၅-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ)	
ပုဗ္ဗေဝ မစ္စံ ဝိဇဟန္တိ ဘောဂါ	၁၄၂
ပုဗ္ဗေဝ မေ'တမက္ခိ° သု	၄၅၇
ပုရတ္တာမုခေါ နိသိန္ဓောသိ	၄၅၆

[ဖ]

ဖရုသာ ဝတ တေ ဝါစာ	၄၆
ဖလဿ ဥပဘုဒ္ဓိမှာ	၄၇၁

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[ဗ]

ဗဒ္ဓါ ကုလိကာ မိတ'မာဠကေန ၅၁၅
 ဗလံ စန္ဒော ဗလံ သုရိယော ၄၉၂
 ဗလဉ္စ ဝတ မေ ဒီဏံ ၂၃၀
 ဗဟုဿုတံ စိတ္တကထိံ ၄၀၃
 ဗဟုနံ ပိဇ္ဇတိ ဘောတိ ၀၇
 ဗဟုနိ ဌာနာနိ ဝိစိန္တယိတွာ ၃၂၆
 ဗဟုနိ ရုက္ခဆိဒ္ဓါနိ ၁၂၉
 ဗာလောဝ ပဏ္ဍိတမာနိ ၃၃၆
 ဗာဟုသစ္စဉ္စ သိပ္ပဉ္စ ၃၄၀
 ဗေလုဝံ ပတိတံ သုတွာ ၇၁
 ဗျာကာသိ အာယုရော ပဉ္စိ ၃၁၉၊ ၃၂၁
 ဗျာကာသိ ပုတ္တုသော ပဉ္စိ ၃၂၀
 ဗြဟ္မာ ပဝေကောယော သော ၁၀၃
 ဗြာဟ္မဏော အဇယုထေန ၃၀၀
 ဗြာဟ္မဏော စ ကထံ ဇဟေ ၁၀

[ဘ]

ဘတ္တံ ဘိန္တံ ဟတာ ဘရိယာ ၂၁၇
 ဘဒ္ဒကော ဝတ'ယံ ပက္ခိ ၂၅၃
 ဘရဿု မာတာပိတရော ၃၁၁
 ဘရာမိ မာတာပိတရော ၃၁၁
 ဘိရုယာ နုန မေ ကာမော ၃၉၇
 ဘုတ္တာ မယာ နိဝါပါနိ ၂၅၇
 ဘုသမ္ပိ ကုဒ္ဓေါတိ အဝေက္ခိယာန ၄၁၉

[ဃ]

ဃံသဘက္ခော တုဝံ ရာဇ ၃၇၇
 ဃက္ခိ ပဌာသိ သာရမ္ဘိ ၂၄၄
 ဃတံ မတံ ဧဝ ရောဒထ ၅၃

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[င]

မတံ မရိသံ ရောဒန္တိ ၂၀၀၊ ၃၆၀
 မရု ဣတိ မညမာနာ ၁၀၇
 မရဝဏ္ဏံ မရရသံ ၁၀၇
 မရဝါ မညတိ ဗာလော ၂၇၄
 (ခု ၁-၂၃-ပိဋေ ခမ္မပဒေ)
 မနုဿသုခုမာလာနံ ၂၉၆
 မနုဿဿေဝ တေ သီသံ ၆၇
 မနုဿဿေဝ မေ သီသံ ၆၀
 မနုဿိန္တံ ဇဟိတွာန ၁၃၂၊ ၃၄၂
 မနော စေ တေ နပ္ပဏမတိ ၆၀
 မမဉ္စ ဒိသ္ဋာန ပဝေဒကာယံ ၂၇၀
 မမ လောဟိတဘက္ခဿ ၂၅
 မမေဝ ဒေဝ ပလိတံ န တုယံ ၃၇၂
 မမေဝ သုတနော အတ္ထော ၃၀၉
 မဟာရာဇဿ'ဟံ ဝိတာ ၂၄၃၊ ၂၄၆
 မာ ကိဉ္စိ အဝစုတ္တ ဂင်္ဂမာလံ ၄၃၀
 မာ တာတ ကုဇ္ဈိ န ဟိ သာဓု
 ကောဓော ၂၁၉
 မာတာ ပိတာ ဒိသာ ပုဗ္ဗာ ၂၂၀
 မာ တေ မိတ္ထော အမိတ္ထော ဝါ ၂၁၂
 မာ ဗြာဟ္မဏ ဣဿရဒဿနေန ၇၆
 မာ မ'ဒ္ဓသံသု ရောဒန္တိ ၇၄
 မာလိယော စတုရက္ခော စ ၅၃၀
 မာသု ကုဇ္ဈ ဘူမိပတိ ၂၁၅
 မိဂရာဇာ ပုရေ အာသိံ ၂၅၀
 မိယျေထ ဘရိယာ ဝဇတော ၃၂၄
 မိဋ္ဌေန လိတ္တာ ရုဟိရေန
 မက္ခိတာ ၂၃၀
 မေဓာဝိနမ္ပိ ဟိံသန္တိ ၄၇၆
 မောဃာ ဇာတိ စ ဝဏ္ဏော စ ၁၀၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]	
ယံ အန္တပါနဿ ပုရေ လဘာမ	၉၀
ယံ ဧကိကူလသ္မိ ဇနံ ဂဟိတံ	၃၄၀
ယံ တံ ဝသန္တသမယေ	၅၇
ယံ တံ အင်္ဂသ္မိ ဝဇေသိ	၁၉၅
ယံ တံ အပါယေသိ	
ဗဟူ မနုဿေ	၃၄၀
ယံ နိဿိတာ ဇဂတိရူဟံ	၄၈၅
ယံ န ဂိဇ္ဈော ယောဇနသတံ	၃၁၁
ယံ န လောမံ အဟာရေသိ	၂၉၆
ယံ န သမ္ပ အဟံ ဗာလော	၂၆၂
ယဉ္ဇ ဇညာ ကုလေ ဇာတံ	၁၈၅
ယဉ္ဇိ ကယိရာ တဉ္ဇိ ဝဒေ	၆၄၁၀၂၊
	၂၃၈
ယဉ္ဇေတံ ဣတိ စိတိ စ	၂၀၃
ယတော စ ခေါ ပဏ္ဍိတော	
အာပဒါသု	၁၉၁
ယတော စ ဇာနေယျ အလဗ္ဘ-	
နေယျော	၁၉၁
ယတော စ ဇာနေယျ	
ပသာဒမတ္တနော	၄၁၉
ယတော သရာမိ အတ္တာနံ	၄၁၆
ယတ္ထ ပေါသံ န ဇာနန္တိ	၁၆
ယတ္ထ ဗီဇာနိ ရူဟန္တိ	၄၈၃
ယတ္ထ ဝေရီ နိဝသတိ	၃၃၅
ယတ္ထာလသော စ ဒက္ခော စ	၂၃၃
ယထာ အန္တုဗရေ ပုရိသော	၂၂၈
ယထာ ဥဂ္ဂတပံ သန္တံ	၄၉၂
ယထာ စာပေါ နိန္ဒမတိ	၃၀၃
ယထာ ပံသုမုဋ္ဌိ ပုရိသော	၁၈၉
ယထာပိ ဥဒကကုမ္ဘော	၁၅၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]	
ယထာပိ ဒါရကော စန္ဒံ	၁၅၄
ယထာပိ ဗီဇမဂ္ဂိမ္ပိ	၁၁
ယထာပိ ရာဇာ နန္ဒေယျ	၃၁၅
ယဒါ ကစ္ဆပလောမာနံ	၄၅၃
ယဒါ ကာကာ ဥလူကာ စ	၄၅၃
ယဒါ ကုလကော သကုဏော	၄၅၃
ယဒါ စ သရသမ္ပန္နော	၁၁၇
ယဒါ နိဿေဏိမာရုယု	၄၅၃
ယဒါ ပရာဘဝေါ ဟောတိ	၃၁၁
ယဒါ ဗိမ္မောဋ္ဌသမ္ပန္နော	၄၅၃
ယဒါ မကသပါဒါနံ	၄၅၃
ယဒါ မုဋ္ဌာလပတ္တာနံ	၄၅၃
ယဒါ သသဝိသာဏာနံ	၄၅၃
ယဒါ သာမုဒ္ဓိကံ နာဝံ	၄၅၃
ယဒါ သုရာဗဋ္ဌံ ပိတွာ	၄၅၃
ယဒိ ဟေဿတိ ဒဿာမ	၁၂၀
ယ'မာနယိ သောမနဿံ	၄၈၆
ယမေတံ ပရိသပ္ပသိ	၁၁၅
ယမေတံ ဝါရိဇံ ပုပ္ဖံ	၂၈၉
ယသဿိနော ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ	၁၈၄
ယသ္မာ စ ပနိဓေကစ္စေ	၃၄၈
ယဿ ကာယေန ဝါစာယ	၁၃၆၊
	၄၉၉
ယဿ ဂါမေ သခါ နတ္ထိ	၄၇
ယဿ စိတ္တံ အဟာလိဒ္ဓံ	၈၁
ယဿ'တ္တာ နာလမေကောဝ	၁၅၇
ယဿ သမ္မုခစိဏ္ဏေန	၂၅
ယာစကော အပ္ပိယော	
ဟောတိ	၃၃၁
ယာစနံ ရောဒနံ အာဟု	၇၄

ဂါထာသုစိ

၆၀၉

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]	
ယာ တိသတိ သာရမယာ	
အနုဇ္ဈကာ	၂၉၉
ယာ ဒလိဒ္ဓိ ဒလိဒ္ဓဿ	၆၄
ယာနိ ကရောတိ ပုရိသော	၁၄၇
ယာနိ ပုရေ တုဝံ ဒေဝိ	၂၀
ယာ မန္တနာ အရညသ္မိ	၁၁၄
ယာယေဝါနုသာသနိယာ	၂၁၇
ယာဝတာ စတုရော ဒီပါ	၄၅၆
ယာဝတာသီသတိ ပေါသော	၃၆၅
ယာဝဒေဝ'ဿ'ဟူ ကိဉ္စိ	၉၂
ယာဝ နုပ္ပဇ္ဇတိ ပုဒ္ဓေါ	၁၁၇
ယေ ခတ္တိယာ သေ	
အနိသမ္ပကာရိနော	၄၁၉
ယေ စ ခေါ ပဋိသင်္ခါယ	၁၈၇
ယေ စ သီလေန သမ္ပန္နာ	၇၁
ယေ ဓမ္မံ နပ္ပဇာနန္တိ	၃၈၂
ယေန ဧကော ရထော ယာတိ	၁၂၀
ယေန ကေနစိ ဝဏ္ဏေန	၃၄၇
ယေန ဇာတေန နန္ဒိဿံ	၄၈၇
ယေန ဘတ္တာနိ ပစ္စန္တိ	၄၈၄
ယေန ဘုတ္တေန ယာပေန္တိ	၄၈၄
ယေန သိဉ္စန္တိ ဒုက္ခိတံ	၄၈၃
ယေ ဖလတ္တာ သမ္ပဇန္တိ	၄၇၁
ယေ ပြာဟ္မဏဿ သမဏဿ	၂၉၃
ယေ'မေ အဟံ န ဇာနာမိ	၃၃၁
ယေ ဝေ သဒိနံ သခါရောဘဝန္တိ	၄၆၈
ယေသံ ရာဂေါ စ ဒေါသော စ	၃၈၃
ယော အတ္တကာမဿ ဟိတာနု-	
ကမ္ပိနော	၂၂၈

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]	
ယော အပ္ပဒုဋ္ဌဿ နရဿ	
ဒုဿတိ	၁၈၉
ယော ဣန္ဒြိယာနံ ကာမေန	၄၄၀
ယော စ ဥပ္ပတိတံ အတ္ထံ	၁၂၂၊
	၂၅၁၊ ၄၁၆
ယော စ ကာလေ မိတံ ဘာသေ	၉၅
ယော စ ဓမ္မေန စရတိ	၄၉၉
ယော စ ယာစနဇီဝါနော	၃၃၂
ယော စ သီလဉ္စ ပညဉ္စ	၃၃၆
ယော စာပိ မိတ္တေ အထ ဝါ	
အမိတ္တေ	၂၄၇
ယော စာပိ သီတေ အထ ဝါပိ	
ဥဏှေ	၂၄၆
ယော စိဓ ကမ္မံ ကုရုတေ ပမာယ	၁၀၄
ယော တံ ဝိဿာသယေ တာတ	၁၃၆
ယော တိန္ဒြကရက္ခဿ	
ပရော ဝိလက္ခော	၂၃
ယော တေ ပုတ္တကေ အခါဒိ	၅၁၂
ယော တေ ဝိဿာသယေ	
တာတ	၄၉၉
ယော တေ သခါ ဒဒ္ဓရော	
သာဓုရူပေါ	၅၁၄
ယော တေ ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စ	၃၉
ယော ဒန္ဓကာလေ တရတိ	၁၂၉
ယော ဒန္ဓကာလေ ဒန္ဓေတိ	၁၂၉
ယော ဒိဿာ ဘိက္ခုံ စရဏူပပန္နံ	၂၈၇
ယော'စ ဥပ္ပတိတံ အတ္ထံ	၄၁၆
ယော ဓမ္မလဒ္ဓဿ ဒဒါတိ ဒါနံ	၄၄၈
ယော နိလိယံ မဏှယတိ	၁၂၆
ယော ပရေသံ ဝစနာနိ	၁၇၈

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[ယ]

ယော ပါနဘူတာနိ အဟေဋ္ဌယံ
စရံ ၄၄၈

ယော ပုဗ္ဗေ ကတ-
ကလျာဏော ၁၁၊ ၃၆၆

ယော မံ ပုရေ ပစ္စုဒ္ဓေတိ ၃၆၇

ယော' မေ အဟံ န ဇာနာမိ ၃၃၁

ယော မေ ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စ ၃၉

ယော ယံ ဘိသာနိ ခဏတိ ၂၉၀

ယော ဝေ ကတေ ပဋိကတေ ၁၂၄

ယော ဝေ ကာလေ အသမ္ပတ္တေ ၉၄

ယော ဝေ ယာစနဇီဝါနော ၃၃၂

ယော သာဟသေန
အဓိဂမ္မ ဘောဂေ ၄၉၇

ယော ဟရေ မတ္တိကံ ထာလံ ၂၀၉

ယှာယံ သာဠိယဆာပေါတိ ၁၈၉

[၅]

ရဇ္ဈဝါ'လမ္ဗနီ စေသာ ၃၇၄

ရာဇပုတ္တ နမော တျတ္ထု ၆၄

ရာဇာ အပုစ္ဆိ ဝိရရံ ၃၇၉

ရာဇာ တေ ဘတ္တံ ပါဟေသိ ၃၀၇

ရာဇာ ဝိလုပ္ပတေ ရဋ္ဌံ ၄၈၈

ရာဇာဟံ ဣဿရော တေသံ ၃၅၂

ရာဇာဟမသ္မိ နရပမဒါန-
မိဿရော ၄၂၀

ရာဒိတေန ဟဝေ ဗြဟ္မေ ၂၀၀

[လ]

လက္ခိ ဝတ မေ ဥဒပါဒိ အဇ္ဇ ၂၈၇

လဒ္ဓါယ ယက္ခာ တဝ နိစ္စဘိက္ခံ ၃၀၈

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[လ]

လဟုဉ္စ ဝတ ဒိပ္ပဉ္စ ၄၁၆

လာဘော အလာဘော
ယသော အယသော စ ၉၀

လူခါနိ တိဏဗီဇာနိ ၂၉၄

[ဝ]

ဝခုတာ'မေဝ နိဂြောဓော ၁၉၅

ဝဏ္ဏာရောဟေန ဇာတိယာ ၁၇၇-၈

ဝမိဿာမိ တေ လဋ္ဌုကိကေ
ပုတ္တကာနိ ၁၆၂

ဝနံ ယဒ'ဂ္ဂိ ဒဟတိ ၁၂၉

ဝန္ဓာမိ တံ ကုဉ္ဇရ ကေစာရိံ ၁၆၂

ဝန္ဓာမိ တံ ကုဉ္ဇရ သဠိဟာယနံ ၁၆၂

ဝရဉ္စ မေ ဟံသ ဘဝံ ဒဒေယျ ၄၆၉

ဝါစံ န ဝဇ္ဇာ ဖရသံ ကဒါစိ ၂၄၇

ဝါစာယ သဒိလော မနော-
ဝိဒုဂ္ဂေါ ၂၅၄

ဝါတိ ဂန္ဓော တိမိရာနံ ၁၇၅

ဝါတိ စာယံ တတော ဂန္ဓော ၈၄

ဝိက္ကမ ရေ ဟရိပါဒ ၁၇၁

ဝိက္ကမာမိ န ပါရေမိ ၁၇၁

ဝိစေယျ ဒါနံ သုဂတပ္ပသတ္တံ ၄၄၈

ဝိဒိတံ ထုသံ ဥန္ဒုရာနံ ၁၁၃

ဝိဒေသဝါသံ ဝသတော ၁၆

ဝိပ္ပန္နစိတ္တော ကုပိတိန္ဒြိယောသိ ၃၂၄

ဝိဝဇ္ဇဆဒ္ဓေါ နသိ သဗ္ဗဒဿိ ၃၂၈

ဝိဝရထိ'မာသံ ဒွါရံ ၃

ဝိဝါဒေန ကိသာ ဟောန္တိ ၃၁၆

ဝိဝါဒေါ နော သမုပ္ပန္ဓော ၃၁၄

ဝိသံ ဝါ ပဉ္စဝိသံ ဝါ ၁၂၇

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]	
သံခိတ္တရူပေန ဘဝံ မမတ္ထံ	၁၆၁
သံဝါသေန ဟဝေ သက္က ၂၀၀၊ ၃၆၈	
သံဝိဂ္ဂရူပေါ ဣသိနာ	
ဝိယာကတော	၅၀၄
သံဝိဂ္ဂရူပေါ ပရိသာယ မဇ္ဈေ	၃၂၇
သကာ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇိတော	၁၅
သကုဏော မယုကော နာမ	၂၈၃
သင်္ကေယျ သင်္ကိတဗ္ဗာနိ	၃၃၊ ၃၇၇
သင်္ဂါဟကော သဒိလော	
သဏ္ဍဝါစော	၂၄၇
သစေ အယံ ဘူတဓရံ န သက္ကာ	၁၆၀
သစေ စ မံ ရက္ခတိ ဒေဝရာဇာ	၁၃၅
သံစေ'တသံ ဟေတု'မှ	
ဥဘော ဂဟိတာ	၂၇၉
သစေဝိ' မံ ပိဟယသိ	၂၉၆
သစေဝိ သန္တော ဝိဝဒန္တိ	၃၆
သစေ မြာဟ္မဏ ဂစ္ဆေသိ	၂၅၆
သစေ ရောဒေ ကိသာ အသံ	၁၅၃
သစေ လဘေထ နိပကံ	
သီဟာယံ	၄၆၄
သစေ ဟိ သစ္စံ ဘဏသိ	၄၃၄-၅-၆
သစ္စံ ကိရေဝမာဟံသု	၂၆၂
သညောဂသမ္ဘောဂဝိသေသ-	
ဒဿနံ	၁၁
သဋ္ဌိဝဿသဟဿံာနိ	၄၄
သတ္တ မေ ရောဟိတာ မစ္ဆာ	၄၉
သတ္တဝဿာ ပဗ္ဗဇိတာ	၂၉၂
သန္တိ အညေပိ ရက္ခာ သေ	၃၇၇
သန္တိ အညေပိ သကုဏာ	၂၄၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]	
သန္တိ ရက္ခာ ဟရိပတ္တာ	၄၇၁
သန္တိဋ္ဌိကမေဝ အဗ္ဗ ပဿထ	၄၃၀
သပ္ပံ ပမောက္ခာမိ န တာဝ	
ကာကံ	၂၇၉
သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍံ သမာဒါယ	၂၀၇
သဗ္ဗံ သုတ'မဓိယေထ	၂၀၅
သဗ္ဗမိဒံ စရိမံ ကတံ	၂၇
သဗ္ဗာ ကိရေဝံ ပရိနိဋ္ဌိတာနိ	၁၃
သဗ္ဗာ ပရိက္ခတာ ဖေဂ္ဂ	၄၁၀
သဗ္ဗာယသံ ကုဋ္ဌ'မတိပ္ပမာဏံ	၁၃၄
သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ	၂၇၄
(ခု ၁-၃၂-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ)	
သဗ္ဗေပိမေ ဒေဝသမာ	
သမာဂတာ	၃၆၀
သမဏံ တံ မညမာနော	၇၈
သမတိတ္ထိကံ အနဝသေသကံ	၂၂၀
သမ္ဗေသိ ခေါ မံ ဝါစာယ	၂၃၇
သမ္မုခါဝါ တိရောက္ခာ ဝါ	၈၂
သရဘာ သရဒေ ကာလေ	၃၈၀
သရဘေ စ ဂတေ ဒိသ္မာ	၃၈၀
သရဘေသု မနံ ကတော	၃၈၀
သရာဇာ ဣသိနာ သတ္တော	၄၃၆
သရိရမဇ္ဈမိ ဌိတာတိ မညဟံ	၅၀၄
သသမုဒ္ဒပရိယာယံ	၃၀၊ ၄၉၀
သဟဿ ဝေဒေါပိ န တံ ပဋိစ္စ	၂၂၂
သာ ကာတိယာနိ	
သုဏိသာယ သဒ္ဓိ°	၄၀၆
သာဒုံ ဝါ ယဒိ ဝါ'သာဒုံ	၁၃၃
သာဒုနိ ရမဏီယာနိ	၁၃၂၊ ၃၄၂
သာဓု ဇာဂရတံ သုတ္တော	၃၈၃

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]	
သာဓု သက္ကိ ကတံ ဟောတိ	၄၆၉၊ ၄၇၁
သာ နူနာဟံ ဣတော ဂန္ဓာ	၄၁၀
သာ နူနာဟံ မရိဿာမိ	၃၆၄
သာ မံ အန္ဓေန ပါနေန	၁၇၅
သာ မံ သဏှေန မုဒုနာ	၁၇၅
သာမာ စ ခေါစန္ဒနလိတ္တဂတ္တာ၁၅၀	
သာလီနံ ဩဒနံ ဘုဇ္ဇေ	၂၇၁၊၃၃
သိင်္ဂါလ ဗာလ ဒုမ္မေဓ	၂၀၉
သိင်္ဂါမိဒဂါ အာယတ-	
စက္ခုနေတ္ထော	၂၇၇
သိရီ စ လက္ခိ စ တဝေဝ ခတ္တိယ	၄၂၁
သီလံ ကိရေဝ ကလျာဏံ	၉၂
သီလံ သေယျော ချူတံ	
သေယျော	၁၀၀
သီလဝန္ဓော န ကုဗ္ဗန္တိ	၁၀၀
သုကဿ ဘာသမာနဿ	၂၉၂
သုက္ခန္ဓ ရုက္ခံ ကောဋ္ဌာပံ	၄၇၁
သုခံ နိရာသာ သုပတိ	၉၃
သုခကာမေ ဒုက္ခာပေတွာ	၄၄၄
သုခဿာနန္တရံ ဒုက္ခံ	၄၄၁
သုစိတ္တ ပတ္တဆဒန	၂၅၀
သုစ္စဇံ ဝတ နစ္စဇိ	၆၃
သုဏန္တု မေ ဇာနပဒါ	၄၀၀
သုဏိသာ ဟိ မယံ	
ဝဗျာ အဟောသိ	၄၀၅
သုတံ မေ'တံ မဟာဗြဟ္မေ	၄၇၅
သုတိတိက္ခံ အရညမ္ပိ	၄၉၉
သုဒဿံ ဝဇ္ဇ'မညေသံ	၂၀၉
သုဒိဋ္ဌရူပ'မဂ္ဂတပါနုဝတ္တိနာ	၅၀၄

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]	
သုနာတော သုဝိလိတ္ထောသိ	၂၁၂
သုမဇ္ဇေ သုပါသဉ္စ	၂၆၆
သုရက္ခိတံ မေတိ ကထံ န	
ဝိဿသေ	၅၀၄
သုလဒ္ဓလာဘာ ဇနကဿ	
ရညော	၃၂၇
သုဝဿ စ ဝရံ ဒတွာ	၄၇၀၊၄၇၂
သုသုခံ ဝတ ဇိဝန္တိ	၂၉၂
သုသုခံ ဝတ ဇိဝါမိ	၆၀
သုစိ' ကမ္မာရဂါမသ္မိ'	၂၆၇
သေလံ သုမဋ္ဌံ နရဝိရနိဋ္ဌိတံ	၃၅၀
သော ကရဿု အာနုဘာဝံ	၆၀
သော ဘောရရူပံ နိရယံ	
ဥပေတိ	၂၂၉
သောစံ ပဏ္ဍု ကိသော	
ဟောတိ	၁၅၇
သောစယိဿတိ မံ ကန္တာ	၃၉၇
သော တေ ကရိဿာမိ	
ယထာနုဘာဝံ	၃၂၊၁၀၀
သော တေ သုဝ ဝရံ ဒမ္ပိ	၄၆၉၊၄၇၁
သော နူနာဟံ ဣတော ဂန္ဓာ	၄၁၁
သော ပဿသန္ဓော မဟတာ	
ဖဏေန	၂၇၀
သောဟံ အဗ္ဗုဋ္ဌသလ္လောသ္မိ	၁၄၆၊ ၂၀၁၊၃၆၉
သောဟံ တဒေဝ ပုနပ္ပုနံ	၃၉၁
သောဟံ တမေဝါ'နုဝိစိန္တ-	
ယန္ဓော	၃၇၄
သောဟံ နူန ဣတော ဂန္ဓာ	၄၄

ဂါထာသုဇ်

၆၃၃

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]		[ဟ]	
သောဟံ သတံ အညတရောသ္မိ		ဟန္တ ဒါနိ ဝနန္တာနိ	၃၀၃
ဟံသ	၄၆၈	ဟလိဒ္ဓိရာဂံ ကပိစိတ္တံ	၁၃၆၊ ၅၀၀
သောဟံ သဟဿဇိနောဝ	၄၄၄	ဟိတွာ ဂန္ဓာရဝိသယံ	၃၄၆
[ဟ]		ဟိတွာ ဂါမသဟဿာနိ	၃၄၆
ဟံသော ပလာသ'မဝစ	၁၉၅	ဟိရိံ တရန္တံ ပိဇိဂုစ္ဆမာနံ	၁၈၂
ဟတ္ထိဂဝါဿာ စိမေ ဗဟူ	၃၈၇	ဟိနေန မြဟ္မစရိယေန	၄၄၈
		ဟောန္တိ ဟေတေ မဟာရာဇ	၂၁

ဇာတကဋ္ဌကထာယ တတိယဘာဂ

သောဓနပတ္တိ

ပိဋေ	ပဋိပတ္တိ	အသုဒ္ဓပါဌော	သုဒ္ဓပါဌော
၁၆၆	၁၀	ဒုယိယာ	ဒုယိယာ
၂၆၅	၁၅	သုစိ	သုစိ

န-ဗ-သ-ဝ-ဇာတက-ဋ-၃-၂၉-၁၀-၅၉-၃၀၀၀

